

Sri Krishna Neveraya
Andhra Bhiksha Nilayam,
Sultan Bazar, Hyderabad-195.A.9

శ్రీమదే రామానందాయ నమః

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి.

సంపూర్ణ - కేశవాచార్య వరచితము.

ప్రస్తుతీ,
పండిత, పురాణం
సూర్యనారాయణ
శిష్య చరిత్రాధిపము.

ఆనంద
ముద్రణాలయ
ముద్రితము.

మద్రాసు:

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ.

1922.

Price Rs. 6-00] Copyright Registered. [పెం ద. 36-00

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఉపాదాతము.

ఈ గ్రంథమును రచించినకవి సంబూరి కేశవాచార్యులు. ఇతనితండ్రి వేంకటకృష్ణాచార్యులు; తల్లి యలమేల్ గంగమ్మ. ఇతఁడు ప్రతివాదిభయంకరాచార్యుల శిష్యుఁడు. ఇక్కవి యీ గ్రంథముతుదఁ దనవృత్తాంతమును జెప్పికొనియుండుటచే నిట దానిని దెలుపుట యనావశ్యకము. మంగళగిరితోఁ జేరినసంబూరితనివాసస్థలము.

ఇందుఁ బన్నిద్యతాశ్వాసులయు నిత్యసూరులయు నాచార్యవరులయు చరిత్రములు విశదముగా వర్ణింపఁబడియున్నవి. ఇది గుపరంపరాప్రభావము, దివ్యసూరిచరితము, ప్రపన్నామృతము, యతీంద్రప్రసాదప్రభావము మొదలైన గ్రంథములనుబట్టిఁగాఁ బరిశీలించివ్రాయఁబడినదని తెలియుచున్నది. మఱియునయ్యెముహనీయులుచేరినోజ్జీవనార్థము గయానముద్రులై యనుగ్రహించినరహస్యార్థములును సంప్రదాయవిశేషములును వైష్ణవులకు మిక్కిలి యుపాదేయములైన యితరవిషయములు పెక్కులును ప్రసక్తివచ్చినప్పుడెల్ల మృదుమధురశైలిని దేటతెల్లముగావివరింపఁబడియున్నవి. అయ్యెవిషయములను బ్రతిపాదించునపుడు కవికిం గలవరిపూర్ణ విషయప్రవేశమును, బరికరసమృద్ధియువర్ణనాప్రావీణ్యమునుసధ్యవసాయసంపత్తియు, సభినివేశప్రాబల్యమును, పరిభాషావైలక్ష్యమునుబట్టి చూడఁగా నితనికిభగవద్విషయమందతిగాఢప్రవేశమును, భాష్యాదులందుఁ బూర్ణావగాహమునునుండుటదెలియుట కాకయవియత్యంత సూచార్యుడచిపరిగృహీతములై యుండుటయుఁ దేటపడుచున్నది. ఇదియేకాక యితఁడు.

‘దాసునకు మంత్రార్థం బీడు మువ్వత్తాయరప్పడియు, శ్రీభాష్యంబు మొదలుగాఁ గల సకలగ్రంథంబులఁ బ్రసాదించినకలహితంబులుపదేశించి ...

నీ. మంగళగిరియందు క మంచెళ్లవేంకట

శార్యుఁడు రామాయణాదు లానఁగ

భునుఁడు కాండిన్య వేంకటస్వసంహాగురుండు

ద్వారకఁ దిరుమలకుచనభూష

గాది రహస్యార్థ క మడియేని కెఱిగించె

గురువరుఁ డగు నెలకొండపల్లి

జియ్యరీదాసునకు భద్రకళిఱియందుఁ

గొఱతవడకుండఁ దెలివను క గురువరంప

రాప్రభావార్థము

అని కడపటఁ జెప్పకొని యున్నాఁడు.

వినోదార్థము కేవలకథవలెనయ్యెచరితలనువర్ణించు మాత్రమునకుఁబోకము
ముఱువైష్ణవు లుజ్జీవించుటకై యిందుఁ దెలుపఁ గూడినన్ని విశిష్టాద్వైతసిద్ధాంతము
లునుభగవద్భాగవతవిషయసంప్రదాయరహస్యములు,నందందుమధురమైనయాప
ధమువలె, భవరోగములు వాఱుఁ బొందుపఱచియున్నాఁడు. ఇందొశశ్రుతికాదు;
ఒకస్త్రుతికాదు; ఒకశాస్త్రము పురాణముగాదు; మహత్సుబాల నారాయణతై
త్తిరీయ చ్ఛాందోగ్యబృహదారణ్యకాదు లైనయుపనిషత్తులను వారాహబ్రహ్మండ
మార్కండేయ సృసింహ బ్రహ్మకైవర్తస్కాందమాత్యసాద్నారనీయభాగవతా
దిపురాణములునుపాంచరాత్రాగమమునుమనుసరాశరయాజ్ఞవల్క్యదిస్త్యుతులు
నుబెక్కుసంహితలును భారతమును, ఇవియవియన నేల? స్వదర్శనస్థాపకములైనస్వసం
ప్రదాయ నిరూపకము లైనసమస్తప్రమాణగ్రంథములనువిశేషాకారమునఁ గ్రోడి
కరించి శాస్త్రపరిచయము లేనివారికిని సుబోధముగాను నతిమనోజ్ఞముగానుస్వరు
చివిశేషమకరందర్పురిం దేనియలొలుకునట్లుదోచిస్వకీయాధ్యవసాయపటిమచేన్పు
టముగా నాటునట్లు రచించియున్నాఁడు. కాన యిదిశ్రీవైష్ణవసిద్ధాంతనిష్ఠాతులగు
శిష్టజనులకుఁగూడఁ బఠనపాఠనశ్రవణశ్రావణాదులకుమిక్కిలి యర్హమనిచెప్ప నొ
ప్పియున్నది.

పాఠకులకు స్థూలదృష్టికి దీనివస్తువైలక్ష్యము గొంతతెలియుటకై స్థాగీ
పులాకన్యాయమున నిందలివిషయములు గొన్ని తెలుపందగియున్నవి. ఇందుఁ
జక్రాంకనస్వరూపము, దానిప్రామాణ్యము, భక్తివిరక్తిస్వరూపము, శిష్యలక్షణము
ముముక్షుప్రాణోత్క్రమణపరమస్థాపివై భవముభాగవతలక్షణముభాగవతాపచా
రక్రార్య ప్రదర్శనము, బ్రహ్మమేధసంస్కారస్వరూపము, శ్రీపాదతీర్థమాహాత్మ్యప్రక
టనము, తదీయారాధనాతిశయము, పంచమహాయజ్ఞస్వరూపము, తిరువారాధనక్ర
మము, దేవతాంతరభజననిషేధము, దుష్టవస్తుస్వీకారదోషభూయస్త్వము, నదాచా
ర్య పరిగ్రహప్రాబల్యము, ఆచార్యకైంకర్యాతిశయము, పరతత్త్వనిర్ణయము, పాపం
డస్వరూపనిరూపణము, శంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిధారణవిషయప్రమాణోపన్యాస
ము, రుద్రాక్షతిర్యక్పుండ్ర ధారణఖండనము, నిర్హేతుకజాయమానభగవత్కటా
క్షవ్యతిరిక్తపుణ్యాతిశయనిషేధముమొదలైనవిశిష్టవిషయములునుశీవేశ్వరభేదము
నారాయణపారమ్యము మొదలైన దర్శనప్రక్రియలును; మృదుమధురగంధీరార్థ
పూరితములైన యాశ్వారాచార్యుల శ్రీసూక్తులతో మొల్లముగామిక్కిలియుల్లా
సము గొలుపునట్లు గలిపియున్నాఁడు. మఱియు శరభరూపి యగుగుద్రునిచే నర
సింహదేవునికిఁ బరాజయము కలిగెననుటకు ఖండనమునుశ్రీనారాయణుఁడుపరా
త్పరుఁడై యుండియు నెల్లవారు నద్దేవునర్చింపకుండుటకుఁ గారణములును, ఏకాదశీ
జయంతి నిర్ణయమును ధనుర్మాసపూజావిధానాదులను గూర్చియనేక ప్రమాణోదా

పాదాభ్యుదయముగాను సరిపి స్తరముగానుగావించినయుపన్యాసములసవ్యశములు.

ఈ గ్రంథము పూర్వభాగముమధ్యమభాగము ఉత్తరభాగము అనిమూడు భాగములుగా విభజింపఁబడియున్నది. పూర్వభాగము ఆఱుఉల్లాసములుగాను మధ్యమభాగము పండ్రెండుల్లాసములుగాను ఉత్తరభాగము ఆఱుఉల్లాసములుగానునంత ర్విభాగముగలిగి యున్నది. ఇందు శ్రీరామానుజులవారి దివ్యచరితము పూర్వభాగ మందలి యయిదవయుల్లాసము మొదలుగామధ్యమభాగముకడవఱకును నావరించి గ్రంథమునకాదాదాపుగా నర్థభాగమగుచున్నది. ఇందు రామానుజాచార్యులదివ్య విగ్రహవర్ణనములును నీల్యాణగుణ వివరణములును ధీగ్నియాత్రాదిచర్యలునుమనో జ్ఞమైన మృగశైలిని మిక్కిలిరసవంతముగా రచింపఁబడియున్నవి. మణివాళిమహా మునులయు వేదాంతదేశికలయు వైభవములునుగ్రంథాంతమున స్వపరమాచార్యులైన ప్రతివాదిభయంకరం అణ్ణంగారివైభవమును నవి స్తరముగావర్ణితములై యున్నవి.

ఇది శ్రీరామానుజులవారికే యంకితము. ఇదితఱచుగాసీసపద్యములచేతను వచనములచేతను నిర్మితము. అందందు నితరవృత్తములునుగనుపట్టుచున్నవికాని యవి స్వల్పము. ఉత్తరభాగముఁగొన్నివృత్తపద్యములు చూపట్టుచున్నవి; సీసపు గీతములం దొక్కొక్కటను నాలపపాదమున 'వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర'నని యీ గ్రంథమును స్వాచార్యవక్తృకముగా నిబంధించియున్నాఁడు. ఇదియీకవియే 'వాదిభీకరవాది భీకరగురుఁడదానచేతనునినొననిమిత్తంబుగాఁజేసికొనియన్నదీయజి హ్వాగ్రసింహాసనాసీనుఁడై యానతిచ్చినయీయాచార్యునాత్తిముక్తావళికి నక్షత్రి వాదిభీకరగురుండనియుఁగృతినాయకుండఁబెరుమానారనియుఁ బ్రతిపాద్యంబుశ్రీశ కళోపపరకాలనాథయామునయతీంద్రాదిపూర్వాచార్యమాహాత్మ్యంబనియుఁదలం చి నిమిత్తభూతుండనగునాదారాత్మ్యంబుఁదలంపక మహితలఁబునఁగలశ్రీమహా భాగవతులందఱిప్రబంధంబుఁ బరిగ్రహించిసాపరాధచేతనుండనగునాసాహసంతో ర్చి నెన్ననుగ్రహింపవలయు'నని చెప్పకొనియున్నాఁడు. దీనంజేసియతినికాచార్యవిషయమునంగలదుచ్యనుగృహీతపారితంత్ర్యప్రకర్షమునుశ్రీభాష్యకారులయందుఁ గలదృఢాధ్యవసాయ పూర్వక శేషత్వ వైభవమును వేనోళ్లఁ జాటి నట్లయినది.

ఇందుఁ గొన్నిలాక్షణికకోషములు గలవు. కాని ప్రతిపాద్యవిషయమునకుఁ గలవైలక్ష్యముంబట్టియు, నుజ్జీవాకములైన తిక్కినపద్యములంబట్టియు నాదోష ము లంతగా నాదరణీయములుగావు. ఇట్టిమహానీయ గ్రంథము మిక్కిలిపాతదుష్టమై లోపలివిషయములనేకములుదురూపములుగానునుండుటఁజూచివెక్కువైతులందె ప్పించి మిక్కిలిప్రయాసమొనకు వెనుదీయక విశేషవ్యయమునమంచిముద్రణముం గూర్చి నమంజనముగాను నతిలలిప్తజనాంగీకారపాత్రముగాను ప్రకటింపఁబడినది. దీని నందఱును గొని చదివి యానందింతురుగాక.

నే నీ గ్రంథమును బరిశోధించునపుడు బుక్కపట్టణము - కృష్ణరామాను జయ్య యనునతఁడు నాకుఁ జాలఁ దోడ్పడినందులకు నే నతనియెడఁగృతజ్ఞుడనై యున్నవాఁడను. ఇందుఁ బ్రమాదవశమునఁ బడినతప్పులఁ దెలుప నెల్లరును బ్రార్థితులు.

టి. దే.

రెండవకూర్పు.

శ్రీమద్విశిష్టాద్వైతమతస్థులకే కాక తన్నతసంప్రదాయములను వెలిసికొనఁ గోరు నితరమతస్థులకును బరమాదరణీయంబగు నీయాచార్యసూక్తిముక్తావళియు క్క మొదటికూర్పు ప్రతులన్నియు ముద్రించిన కొలఁదికాలముననే చెల్లిపోవుట చేత నీరెండవకూర్పు 1919వ సం॥రముననే ప్రారంభింపఁబడినది. ద్వితీయ ముద్రణ ప్రారంభమునుండియు ముద్రణావస్థలోఁ బరిశోధక భారమును శ్రీమదానందముద్రాక్షరశాలాసర్వాధికారు లగు శ్రీయుతులు వేమూరి రంగనాథశ్రేష్ఠిగారు నాయం దుంచినారు. ఆంధ్ర భాషాసేవక పరమాణువనగు నేనును వారి యానతిని శిరసావహించి యేతత్పరిశోధక భారమును వహించితిని. దీని మొదటిముద్రణములోఁ దటస్థించిన పౌరపాట్లు చాలవఱ కీకూర్పులో సవరింపఁబడినవి. గ్రంథకర్తచేఁ బ్రమాణార్థము కైకొనఁబడిన కొన్ని సంస్కృతశ్లోకములు మొదటికూర్పులోఁ జాలఁ బొరపడి యున్నవి. దీని మొదటికూర్పుపుస్తక మొక్కటియే తక్కు వేఱొందు పుస్తకము నాకు లభింపనికారణమునను మదరాసులోని దొరతనమువారి ప్రాచ్యలిఖితపుస్తక భాండాగారములో సయితము దీని మొదటికూర్పు ప్రతియే తప్ప వ్రాతప్రతి లభింపని కారణముచేతను యథామతి సవరించితిని. కవిత్వవిషయమునను, భాషా విషయమునను నాకుఁ దప్ప లని తోచినవానిని వీలయినంతవఱకు సవరించితిని. ఇందు నేను జేసిన పరిశ్రమము మొదటికూర్పు ప్రతితో సంప్రతించి చూచినచోఁ దెలియఁగలదు. ఏతన్నుద్రణాపరిశోధక తకుఁ బూనుకొన్న నాకును దీనివలన నెన్నియో లాభములు గలిగినవి. అవి యెవ్వియనినః—శ్రీశ్రేష్ఠిగారియానతిని సంపూర్ణముగ నెఱవేర్పఁగలుగుట, విశేషధనస్రాప్తి, భాషాసేవ, విశిష్టాద్వైతమతసిద్ధాంతజ్ఞానము మొదలగున వెన్నేనిఁ గలవు. ఈగ్రంథమునుగుఱించిన యంశములు వ్రాయఁదగిన వన్నియును మొదటికూర్పులోననే కలవు. ఇం దింకను లోపము లగపడినచోనవి సప్రమాణముగ వ్రాసి గ్రంథప్రకాశకులకుఁ బంపినచో వానిని కృతజ్ఞతాభివందనములతో నంగీకరించి మూఁడవకూర్పున సవరింపఁ బడు చని యే తద్గ్రంథపాఠక మహాశయులు సవినయముగఁ బ్రార్థింపఁబడుచున్నారు.

దుర్జ తి-మాభి
చెన్నపట్టణము
11-2-1922

ఇట్లు విన్నపించు
భగవద్భాగవత విధేయుఁడు,
పురాణం సూర్యనారాయణతీర్థులు.

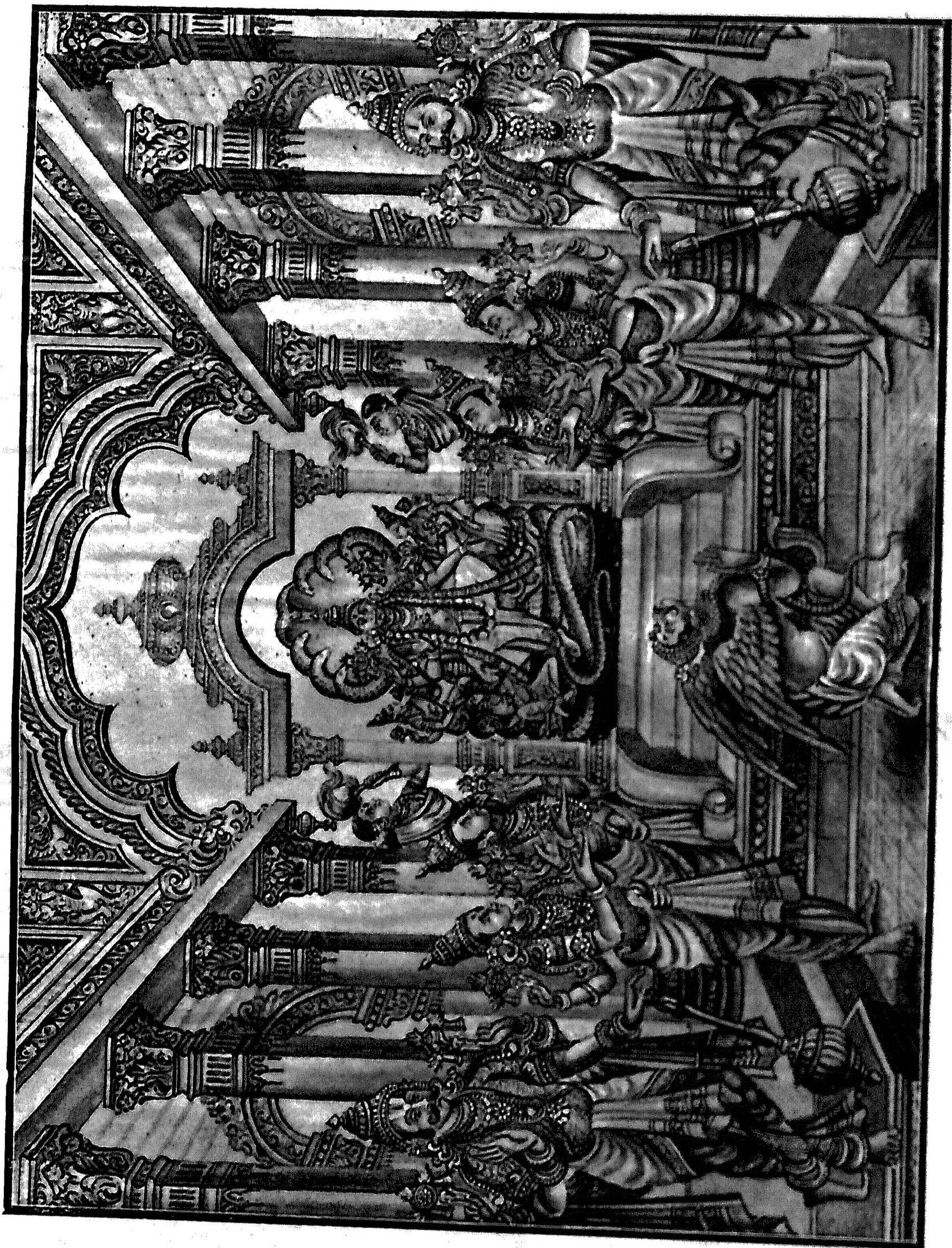
విషయసూచిక

పాఠ్యసేవాద స్వీయార్థ్యుల ప్రభావము.	3
భక్తిపాదులనెಂಬడు తిరుమొలై యాత్మార్థ ప్రభావము.	4
కులశేఖరాత్మ్యుల నై భవము.	14
పెరియాత్మ్యుల నై భవము.	18
సాడిక్కొడుల్ల నాచ్చియారు నై భవము.	21
తొండరడిప్పాడియాత్మ్యుల నై భవము.	24
తిరుప్పాణియాత్మ్యుల నై భవము.	44
తిరుమంగైయాత్మ్యుల నై భవము.	46
నమ్మాత్మ్యుల నై భవము.	62
శ్రీమన్నాథయ్యుల నై భవము.	68
ఉయ్యక్కొండారనెಂಬడు శ్రీమండో కాళ్ళుల నై భవము.	79
అశ్వందారుల నై భవము.	81
యామునాచార్యులు కరుహలప్పనికడ కరుగుట.	88
శ్రీరామానుజాచార్యుల అవతారము.	92
శ్రీరామానుజులు విద్యాభ్యాసమునకై యాదవునికడ కరుగుట.	93
తిరుమలనెరికిః వితామాపాపితామహానామములు గలుగుట.	98
పరిత్తిక్కొల్ల నాచ్చియారు నై భవము.	107
శ్రీనైడ్యుల లక్షణము.	121
కూరేశదాశరథులకుః జరమోపదేశము.	123
జలజంతుమీక్షప్రదానము.	123
శ్రీరంగమృతకీర్తిందుండను తిరువరంగ త్తముదనారి చరిత్రము.	123
శ్రీమికంతజన్మ నిమిత్తము.	127
అత్తుళాయమ్మగారి నై భవము.	131
గోష్ఠీపురిపూర్ణపత్ని పుత్రీనై భవము.	134
అశ్వందారులు కాంచీపురియందు ఉడయవర్ణమగుచుట.	141
ఉడయవరులు బ్రహ్మరక్షకులును దోలుట.	142

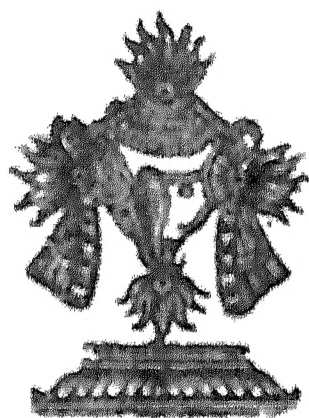
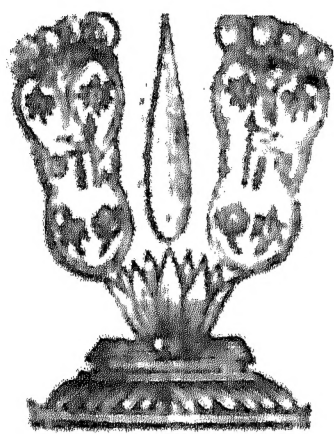
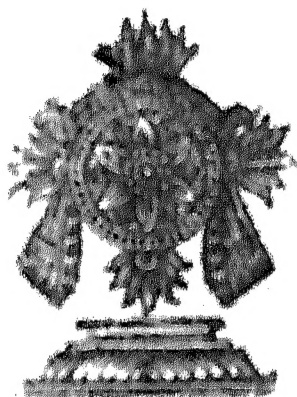
ఉడయవరులు శ్రీరంగమున కైంకర్యమునకు పూనుకొనుట; తిరుక్కోట్టియూరనంబియొద్దకు మం	...	...	...	14
త్రార్థములను కైకొనుటకై పోవుట.	...	...	...	16
ఉడయవరులు దిగ్విజయము చేయుటకై యరుగుట.	...	...	...	16
చోళభూపతి శివాత్పరతరంగా స్తి" అనిరామానుజులవారియొద్దకువచ్చినిశ్చయింపభటులనుపంపుట.	...	...	...	...
కూరత్తత్వారులు రామానుజులవారి కాషాయదండములనుధరించిచోళభూపతియొద్దకు వేంచేయుట.	...	...	...	22
ఉడయవరులు తొండనూరు చేరుట.	...	...	...	22
విఠ్ఠలదేవరాయఁడు తనపత్నితో ఉడయవరులను ఆశ్రయించుట.	...	...	...	22
విఠ్ఠలదేవరాయనిపుత్రికయందావేశించినగ్రహము రామానుజులవారిశ్రీపాదతీర్థములను పాఠిపోవుట.	...	...	...	22
తొండనూరునందు రామానుజులవారు క్షుపణులను వాదమునందు వేముతలలచే జయించుట.	...	...	...	22
యతిరాజులవారిస్వప్నమున తిరునారాయణస్వామి కనిపించి తన్నునుద్ధరింపుమని చెప్పుట.	...	...	...	22
తిరునారాయణస్వామిని యాదవాద్రియందు పుట్టలో కాంచుట; విష్ణువర్ధనుఁడను రాజునకు చూపుట.	...	...	...	232
రామప్రియుండను ఉత్సవబేరము ఢిల్లీశునియొద్దనున్నట్లు తిరునారాయణస్వామి ఉడయవరులకు స్వప్నముఖమున తెలిపి వారిని వేంచేసికొని రమ్మని ఆజ్ఞయిచ్చుట.	...	...	...	234
రామానుజులవారు ఢిల్లీశునికడకు సైన్యముతో పోవుట.	...	...	...	239
ఢిల్లీశుఁడు యతిసార్వభౌముల సైన్యమునుఁజూచి సభగూర్చి సభ్యులతో యాజఁచుట...	...	...	...	242
ఢిల్లీశుఁడు యతీశ్వరులసమీపమునకు పండితభగవంతురాయలఁ బంపుట.	...	...	...	246
ఉడయవరులు ఢిల్లీశునికడకు వేంచేయుట.	...	...	...	248
ఉడయవరులు చెఱసాలయందు రామప్రియులను కానక చింతతో నిదురించుట; స్వప్నమునందు	...	...	...	...
తాను అంతఃపురమున సుల్తానుపుత్రియొద్ద హంసతూలికాతల్పమం దున్నట్లు చెప్పుట.	...	...	...	250
ఉడయవరులయొద్దకు రామప్రియులువచ్చి కుడితోడపై అధివసించుట; యతిరాజులవారు సంప	...	...	...	...
క్కుమారుఁడని కాఁగిలించుకొనుట.	...	...	...	254
రామప్రియుల నెడఁబాసినసుల్తానుపుత్రి మదనార్దితయై తనచెలితో వ్యసనపడుట....	...	...	...	255
ఉడయవరులను సంపక్కుమారుఁడు సుల్తానుపుత్రిని తనకడకు తెచ్చుని చెప్పుట.	...	...	...	259
ఉడయవరులు ఢిల్లీశుని కుమారతను తనసంపక్కుమారునకు నిచ్చుని చెప్పుట.	...	...	...	260
ఢిల్లీశుఁడు సంపక్కుమారునకుఁ దనకూఁతునిచ్చి పెండ్లిచేయుట.	...	...	...	262
సంపక్కుమారులు తనపడఁతితో యాదవాద్రికి వేంచేయుట.	...	...	...	263
ఉడయవరులు తిరునారాయణపురమునుండి శ్రీరంగమునకు వేంచేయుట.	...	...	...	275
ఉడయవరులు తమ్ము నాశ్రయించినవారలకు హితోపదేశములను చేయుట.	...	...	...	298
ఉడయవరులు తిరుమేను వీడి వైకుంఠధామము చేరుట	...	...	...	300
సంభారుల వైభవము	...	...	...	304
శివరాశరభట్టరువారి ప్రభావము.	...	...	...	306
భట్టరు వేదాంతిని జయించుట.	...	...	...	312
వేదాంతి శ్రీరంగమున భట్టరువారిసమీపమునకు వచ్చుట.	...	...	...	317
శివరాశరభట్టరు శ్రీవైకుంఠమునకరుగుట.	...	...	...	328

విషయ సూచిక.

సంజీయ్యగుప్రభావము.	331
సంవిర్లగారి వైభవము.	333
పెరియవాచ్చాంబిళ్ళై వైభవము.	359
వైనారాచ్చాంబిళ్ళవడక్కు తిరువీధిప్పిళ్ళల వైభవము.	362
అత్తిరియమణవాళప్పెరుమాళ్ నయనారుల ప్రభావము.	364
విళ్ళలోకాచార్యుల వైభవము.	366
మణవాళమహామునుల వైభవము.	376
కురుకాపురిసూరులు మణవాళమహామునులకు తీరమును దహింపఁ బూనుట.	393
కురుకాపురియట్టిమనకు వైవైళ్ళ వైవివయోపన్యాసము చేయుట.	394
చక్రధారణాది విషయమైన శ్రుతిశ్రమాణములు.	436
ఇరుందియప్పామణవాళమహామునుల వాశ్రమించుట.	439
శ్రీరంగ నాగుఁడు "శ్రీశైలే" త్యాది తనియను మణవాళమహామునులకు ఎదుటవచ్చి విన్నవించుట 442	
శ్రీమణవాళమహామునులు తిరునాడలంకరించుట.	464
శ్రీనేదాంతాచార్యులవారి వైభవము.	490
నయనారుదేశముల వైభవము.	515
ఏకాదశీర్థయము	528
జయంతిర్థయము	533
అచార్యులవ వశ్యతగ్గయము.	534
భక్తుల సహాధిభావ విధానము.	534
మణవాళమహామునులు రామానుజాపరావేశారంబనిరియొకించుట.	537
వాదిభిరగురువిభాగవిభక్తి.	537
ఏకస్థింభకర్తయగు సంపూర్ణేశ్వరాచార్యులవృత్తాంతము.	539

1. భరణుపదనాదుడు.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

అచార్యసూక్తిముక్తావళి పూర్వభాగము.

—◆◆◆— శ్రీమహిల్లానము. —◆◆◆—

మధ్యతపురీశ కేశవనివేరశీధూతహృత్పద్మని
ష్కామూవేశ పరాశరాదికమునీరశ శ్రేష్ఠవాగ్వంశవి
స్సీమప్రాభవరంగరాజపదనురీధీమప్రకాశా యతీ
శా మాణిక్యమయత్రిదండకరదేశశా కేశవార్యాత్తజా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. శ్రీ దేవ యుగమునఁ గ నెన్నొండభూ నీతి, లిరుగలంకులఁ దన క కింపు నలుప [దు
పహమన్నమహమన్న కేమనుచుసూరులుగొల్వఁ, బరమపదముసందుఁ బరమగురుఁ
నారాయణుఁడుముందు క పేరొలగంబుండి, మంత్రరత్నం బగ్రకమహిషి కొనఁగ
ద్వయ మది సిరియు విరేష్వ క్షేనులకు నిచ్చె, నమ్మంత్ర మతఁడు శరీరారి కొనఁగ
తే. నన్మహత్తునిచరితామృతలాభియందుఁ, తత్తమా నీవు నోలాడి క చెంది నుఖము
పదుగురాఘులఁ దలఁచుమీరీభ క్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెకమోదమలర.

వ. శ్రీ దేవీనాయకుండును శ్రీవైకుంఠనికేతనుండును శ్రీమదసంతగరుడవిష్వక్సేనాది
నిత్యసూరిపరిషన్ని పేవ్యమానుండును సవాప్తసమస్తకాముండును నసంతకల్యా
ణగుణపరిపూర్ణుండును సగుణ శ్రేష్ఠుండు సకలజగద్ధితానుశాసనప్రవృత్తంబు
లగునిఖిలనిగమాంతసహస్రంబులచే బ్రతిపాదితం బయి యత్యైర్కానలదీప్తం
బయి స్వయంప్రకాశం బై దేవదానవాదిసర్వప్రాణిదు స్ప్రీతుం బయి నానా
విధోద్యానసహస్రపంపన్నం బయి నిర్మలోదకపద్మ నీశతసహస్రవిభ్రాజితంబయి
నిరయప్రాయ స్వేతిరసమస్తలోకోత్కృష్టం బయి కాలపరిపాకదూరం బయి సా
వరణానంతి బ్రహ్మాండకోశబహిర్యూతం బై పరవ్యామశబ్దాభిధేయం బై త్రిపా
ద్విభూతినంజ్జితం బై యపునరావృత్తిలక్షణం బగుపరమపదంబునందు దివ్యరత్న
మయవస్త్రప్రాకారగోపురసాధప్రాసాదవిమానశతసహస్రవిరాజితం బయి మణి

తోరణవిచిత్రధ్వజపతాకాంచితంబయ్యవై శ్వానరకోటివిరాజమానగృహపక్షి-
 విరాజితం బగునిత్యనిరవద్యనిరతిశయశ్రీవై కుంఠపురంబునందు దివ్యరత్నమయ
 స్తంభసాహస్రగుంభితం బయి హిరణ్మయంబగుతిరుమామణిమంటపంబునందుఁ
 గోటిసూర్యవ్రతీకాశప్రభామండలమండితులును బూర్ణచంద్రాయుతాదివ్రస
 న్నదివ్యమంగళవిగ్రహవిశిష్టులును సంసారబంధవిముక్తులు నగునసంతాసంఖ్యా
 తము క్తపురుషులచే విరాజమానం బగుసభామండలమధ్యంబునందు శేషభగా
 సహస్రదివ్యరత్నవిరాజమానకిరీటాదినూపురాంతసమస్తదివ్యభూషణభూషితదివ్య
 మంగళవిగ్రహవిశిష్టుండై యనంతభోగిదివ్యసింహాసనాసీనుండై శ్రీభూసీ
 శాదిదేవీసహస్రపరివృతుండయి యస్థానరక్షావ్యసనశంఖచక్రగదాశాస్త్రానంద
 కాదిదివ్యాయుధశతసహస్రపరిషేవ్యమానుండై ననారాయణుండనంతగరుడవిష్వ
 క్సేనాదులట్లు సంసారముక్తులచందంబునసంసారిచేతనుల్లు సన్ననుభవించి య
 నుభవజనితప్రీతికారితాశేషావస్థోచితాశేషశేషతైకరతిరూపనిత్యనిరవద్యనిరతిశ
 యానందరూపమత్కైంకర్యమహాసంపద లభించి నుఖించుటకుం బ్రాప్తి గలిగి
 యుండనిమ్మహాసంపద్విరహితు లయి యుండిరి గదాయనిమిగులవ్యాకులైతాంతః
 కరణుండై స్వకైంకర్యోపయుక్తంబుగా వారలకుం గరణకలేబరప్రదానం బా
 నర్చిన వారును నదీతరణార్థం బొసంగినప్లవంబుఁ గైకొనియద్దరింజెందలేక ప్రవా
 హవేగంబున సముద్రంబునం బడినజడులగతి నక్కరణకలేబరంబులు విషయప్రవ
 ణంబులుగా నొనర్చి కర్తప్రవాహరయంబున భన్తజలధిం బడి చడి తన్నుంజెం
 ద లేక యున్నంత శాననాచ్ఛాస్త్రమ్మనెడుక్రమంబున వేదరూపశాస్త్రం బొసం
 గిన నం దప్రతిపత్తివిప్రతిపత్త్యన్యథాప్రతిపత్తిరూపాజ్ఞానపరీతచిత్తులై ప్రా
 మాణ్యం బంగీకరింపక సమర్థుండను స్రక్చందనవనితాదినకలభోగంబులు గల
 వాఁడను గృతకృత్యుండను బలవంతుండను సకలనుఖంబులు గలవాఁడ నాధ్యుం
 డనాభిజాత్యంబు గలవాఁడనాతో సమానుండవ్వండు గలఁడని స్వస్వాతంత్ర్య
 రూపాత్మాపహారమహాపాపంబొనర్చి యనాదికర్తవాసనాదోషదూషితాంతఃకర
 ణలయి యవిధేయప్రవృత్తులై యుండం జూచి పరమకారుణికుం డగుభగవం
 తుం డుర్వియందు రామకృష్ణాద్యవతారంబు లొనర్ప నాసంసారిచేతను లానుర
 భావంబునఁ బ్రతిపత్తి సలుప కథోగతి కభిముఖు లయి యుండం గనుంగొని
 నారాయణుండు శ్రీవత్సకౌస్తుభవై జయంతీవనమాలాపంచాయుధానంతగరుడ
 విష్వక్సేనాదినిత్యసూరులంజూచిమీర లేఁగి భూమండలంబున ద్రవిడభూభాగం
 బునఁ గావేరీతీరంబునఁ దామ్రపర్ణితటంబున వేగవతీకూలంబున బాహుదాన
 మీపంబునం దభిమతవర్ణంబులం దవతరించి సర్వచేతనోద్ధారణంబుఁ జేయుం
 డని నియోగింప వార లేతెంచి భగవదాజ్ఞ శిరసావహించి సరోభూతమహదా
 హ్వయాదిదివ్యనామంబుల నాత్మారు లయి యవతరించి సర్వాధికారంబుగా

ద్రవిడవేదంబుల సాంగోసాంగంబులుగా సర్వతోకోపకారార్థంబుగా వార లొ
నర్చిరి. ఆక్రమంబెట్టి దనిన వివరించెద నని యానతిచ్చి మఱియు వాదిభీకరగురుం
డి ట్లనియె.

4

—◆— పాయగైపూదప్పయ్యాదులప్రభావము. —◆—

పాయగై-త—శ్లో॥ కాఞ్ఞాప్యం సరిసి హేమాజ్ఞే జాతం కాసారయోగినమ్ ।
కలయే య శ్చియఃపత్యురరవిస్త మకల్పయత్ ॥

పూద-త—శ్లో॥ మల్లాపురవరాధీశం మాధవీకుసుమోద్భవమ్ ।
భూతం సమామి యోవిష్ణో ర్జ్ఞానదీప మకల్పయత్ ॥

పేయా-త—శ్లో॥ తులాశతభిషగ్జాతం నుయూరపురి కైరవాత్ ।
మహాస్తం మహదాఖ్యాతం వందే శ్రీనందకాంశకమ్ ॥
పద్మారనుగపదాబ్జప్రేమభ్రాన్త్యా మనోజ్ఞయా ।
భ్రాన్తయోగీతివిఖ్యాతం మునిం వందే గుణామ్బుధిమ్ ॥

సీ. ముందువేల్పులపద్మముద ముప్ప నెచ్చోట, హయమేధ మొనరించిరహరినిఁ గాంచె
సత్యవ్రతక్షేత్ర సంజ్ఞ నేపురి చెంది, సకలపాపము లెందు శ సమసించనునొ
యట్టికాంచీపురి శ సతిపావనం బైన, యొకసరోవరమున శ వికచహేమ
సరసిజమునఁ బాంచరీజన్యాంశమునఁ దులూ, శ్రవణమునందుఁ గాసారయోగి

తే. యవతరించుజ్ఞానభరీత్యాదిజలధి, సమకు దాస్యము నల్పుచేతనుల కెల్లఁ
బరమహితము లొనర్చునీరధిరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁమాద ములర.

సీ. ముం దభిరీరమునందుఁ దులూ శ్రవి,ష్టాతారయం దతిరచారుమల్ల
పురియందు మాధవీపుష్పమువలనను, గామోదకీమూర్తిరఘునుఁడు భూత
యోగింద్రుఁ డుదయించె శ నుర్వి న ట్లనెల, శతభిషగాఖ్యానక్షేత్రమందు
సలమయూరపురింబురీపం దొక్కసరిసిలో, వరకైరవప్రసవంబువలన

తే. సతులనందకమూర్తియైరయవతరించి, భ్రాంతుఁడని తన్నుజనులనఁబరమభక్తి
దివ్యమహదాఖ్యయోగి వరధిలై ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁమాదమలర. 6

సీ. ఇట్లయోనిజలుగానెలఁ బుష్పములయందు, దివ్యాంశములఁ బుట్టి శ తేజరిలిరి
భగవదనుగహరీప్రాప్తదివ్యజ్ఞాన, భక్తివైరాగ్యసంకపత్తి గలిగి
స్వస్వరూపజ్ఞానసంపన్నులై యొక్క, రొకరి నెఱుంగక శ యుర్వియందుఁ
బవలున్నచోటను శ బహువాసరము లుండి, రా దని గ్రామోరరాత్రు లగుచు

తే. సంచరించుచు మువ్వరానెత్తునిధులు, కూడి రొకరాతిరిని దిరుకోమలూరిఁ
జన్మదై నట్టియొక పంచరీతిన్న ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన శ మోదమలర. 7

సీ. మొదట సరోయోగిముద ముప్పఁ బను.దెంచి, యాతీన్నైవై నున్నరీయంతభూత,
యోగింద్రుఁ డేతెంచి శ యొంటి నీరయి మీ, రిచ్చోటఁ బండితి శ రవ్వ రనిన

- హరిసేవకులము మేరమయ్య మీరెవ్వరో, యని సరోయోగీంద్రుడనిననిన
హరిదాసదానుడనని సరోయోగికి, బుడమిఁ జాఁగిలిమ్రొక్కే భూతయోగి
తే. మ్రొక్కేదాసోస్తియనిసరోశ్రమనియుమగిడి, దాస్యధర్మమునున్నిడిసెమ్ముఁ దెలు
కొనిరివారూరుపేరేమిగోనక యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డననమోదమలర. [పు
సీ. ఇచ్చట నీదాసుకేకించుక గల్గునా, చోటని శ్రీభూతశ్రుతి యడుగ
నొకరికి శయనింపరనుచిత మిర్వురకుఁ గూ, ర్పుండఁ జోటిక్కడనుండు ననుచు
నాసరోముని పల్కిరయతనితోఁ గూర్పుండ, సచ్చే మహాయోగివరుఁ డచటికి
నంత మీరెవరనియడుగ వారి కతఁడు, విష్ణుదానుడ నని క విన్నవింప
తే. వారు సేవించి రాబ్రహ్మశ్రవాది నతఁడు, మగిడి సేవించెవారినామాడ్కిఁగలిసి
యరుఁగువై నిల్చియుండిరశ్యాధ్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁడననమోదమలర. 9
సీ. ఆతిరుక్కోవలూరరాయనా రాశ్రీత, వత్సలుం డేతెంచి క వారినడుమఁ
జొచ్చి కన్నడక తరత్తురుచిరాంగములతో, నొరపిడి పడుచుండనెఱిఁగి నార
లుంటిమి మువ్వరశ్రమొరు తెవ్వ రిచటలే, కివిత యేమొకో క యొలుఁగ నది
మని తలంచిన వారి క కప్రాకృతాద్భుత, దివ్యమంగళమూర్తి క దేవదేవుఁ
తే. డక్షిపదగోచరుండై ననతనిఁజూచి, ప్రణతు లొనరించి యామహాభాగవతులు
భూరివేదాంతసూక్తులఁబొగడి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డననమోద మలర.
వ. ఇట్లు సన్నుతించి లోకోపకారార్థంబుగా 'వయ్యందగళియా' అనియు 'అన్నద
గళియా' అనియు 'తిరుక్కండే పొమ్మేని కండే' అనియు మువ్వరమించి
సర్వాధికారంబు లగుమూఁడుప్రబంధంబు లొనరిచ్చి మువ్వ రన్నహత్తు లిట్లు
లోకానుగ్రహం బొనరించి రయ.

11

—◆◆◆ భక్తిసారులనంబడు తిరుమొట్టికై యాభ్యర్థ ప్రభావము. ◆◆◆—

- తిరుమొట్టికై త. శ్లో॥ పచ్చిశక్తిమయదివ్యవిగ్రహంభక్తిమత్సుజనభూర్యమగ్రహమ్।
పాపచేతనమనోతిదుర్లభం భక్తిసారమునిమాశ్రయేన్వహమ్॥
మఖాయాం మకరే జాతం చక్రాంశం భాగ్యత్రాద్యవమ్।
మహీసారపురాధీశం భక్తిసార మహం భజే॥

- సీ. పాలవెల్లిని దొల్లి క ఫణిరాజతల్పము, విడనాడి యేతెంచి క విష్ణుఁ దుర్వి
మధురలో పసుదేవరమహిషయం దుదయించి, బృందావనమునందుకేసందనతి॥
నందనుండై కృష్ణరనామధేయముఁ దాల్చి, సకలజనపీఠ్య క సల్పినట్లు
చక్రరా జొకమునిశ్రుతికి మహీసార, పురమునం దుదయించి క మఱియునొక్క
తే. భాగ్యవతి వెంప వర్ధిల్లి క భక్తిసార, దివ్యనామము ధరియించి క తేజరిల్లి
సకలచేతనపంరత్తు క సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన క మోదమలర. 12
సీ. సప్తర్షు లేతెంచి క సరసిజాసనుఁ గొంచి, సన్నుతు లొనరించి క సంస్తుతించి
భూమంథలమునందు క భూరిపుణ్యత్రైత్వ మన్నన్ని వాసార్లు క దూసరిమ్మ

- యనుచుఁ దన్నడిగిన శ్రీసబ్జయోని విదేహ, వన మొకచెంతను శ్రీవసుధ యంత
నొకచెంతఁ దక్కిడ శ్రీనుంచి తూపించిన, వసుధకంటె విదేహవనము హెచ్చు
తే. నాటనుండి విదేహవనంబు ధాత్రి, శ్రీమహీసారపురసంజ్ఞఁ శ్రీజెందె నంత
నచట నుండిరి సత్తమశహస్రులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర. 13
- సీ. సప్తర్షులమహీసారమహాక్షేత్ర, వానులై తపమొంద శ్రీవారియందు
భార్గవముని ధర్మశాస్త్రితో నచ్చట, శౌరి కర్పితముగ శ్రీసత్రయాగ
మనుదీర్ఘసత్రము శ్రీసతిభక్తి నెఱవేర్చి, దధర్మపత్ని సోదర్శనాంశ
కలితగర్భముఁ దాల్చినెలలేగఁబడునొండు, మఖతారకను బుష్కరమాసమునను
తే. బిండ ముల్బావృతము గని శ్రీబెదరి వగచి, ప్రేపపాదరింటిసడుమను శ్రీబెట్టివచ్చి
భర్తృశుశ్రూషణముఁ జేసేభక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
- సీ. పుడమి బాలుసకును శ్రీబూలవాస్పట్లగు, సిరి దారకునిఁ దల్లికరణఁ బోయె
నమ్మహీసారపురరాధీశుఁ డగుహరి, వచ్చి బాలునిఁ జూచి శ్రీమెచ్చి కృపను
దనకటాక్షామృతరధారలచేఁ దన్ని, యుత్పిపాసల మాన్పి శ్రీశుద్ధసత్త్వ
దివ్యమంగళమూర్తిభవ్యాపహతపాప్త, తాదినద్గుణభూషణగాయుధాదు
తే. లన్నియునుజూపఁ గనుఁగొనిశీయర్థకుండు, సాంద్రతరనిర్మలజ్ఞానరజలధి యయ్యె
నంత సంతర్హితుం డయ్యెనహరియు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
- సీ. శ్రీహరివలనివిశ్లేష మార్వఁగలేక, కటకట శిశు వేడ్చె శ్రీగానసమున
పంతటఁ దగువాళిరనుధీకుఁడొకఁడు కా, నను ప్రేపడువ్వల శ్రీనటకుచుండి
యారోదఁము విని శ్రీయావ్రులతో వచ్చి, పాదరింటిలోపలఁ శ్రీబొరలుచున్న
పంచకక్షిమయాంగుఁబరమదయాపాంగు, నుభనంగు నబ్బలుఁజూచిపొంగి
తే. యెత్తుకొని వేగ దనయింటి శ్రీకేగి యతనిఁ, బంకజచ్ఛల్లియారనుభార్యకీయ
సంచితంబుగ నాసాధ్వీ శ్రీపంచ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
- సీ. మత్పుత్రుఁ డని యభిమానించినంత నా, సతికి వంధ్యకుఁ బాలురచనులనూరె
నాపాలు గుడువక శ్రీయసియాడ కేడ్వక, హరినద్గుణామృతం శ్రీబనుభవించి
ప్రతిపదిందునిభంగిఁ శ్రీబ్రబలునాబాలునిఁ, బ్రవయశ్చతుర్థదంపతులు చూచి
గోక్షిరములు కాచి శ్రీకొనివచ్చి ప్రార్థింప, నర్భకుం డవి గొని శ్రీయారగించె
తే. గొన్నిదినములు పాలట్లుగ్రోలియంత, క్షిరదాతల కొకమేలు శ్రీసేయఁదలఁచి
బాలకుఁడు వారి కిట్లనిరపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
- సీ. భక్తిమీ కిట్లు మోహలఁ గల్గుటఁజేసి, మేము పాసముసేయ శ్రీమిగిలినట్టి
పాలిమిగొనిపోయిభక్తితోఁ ద్రావినఁ, గొడుగు మీకగునని శ్రీగురుఁడు వల్క
నావృద్ధదంపతు శ్రీలట్లానర్చద మని, పలికింటి కేగి యారపాలఁ గ్రోలి
యభినవయాచను శ్రీలతసుందరాకృతు, లతిసుకుమారులై శ్రీరతులఁ దేలఁ
తే. గ్రమముగానాలతాంగిశీగర్భమయ్యె, నలలు నిండాఁగ గనియెనారనలఁతనుతుని

జ్ఞానభక్తివిరక్త్యాదిశీలధి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర, 18
 వ. అంత నక్కుమారునకుఁ బండ్రెండవదినంబునందుఁ దల్లిదండ్రులు కణిక్కిల్ల రని
 తిరునామంబు గావించి వర్ధమానచంద్రునిం బోలి దినక్రమంబుగా వర్ధిల్లు
 చున్న యబ్బాలకునకు సకలవిద్య లధికరింపం జేసి నుఖించుచుండి రంత భాగ
 వాన్వయ సంభూతుం డగుభక్తిసారగురుండు పాలకపితృగృహంబున నిర్మి బంధ
 ననిరవధిక భగవద్దయామృతాస్వాదపరిబృంహితసకలావయవంజై యన్నపానా
 ద్యపేక్ష లేక వర్ధిల్లుచు సప్తహాయనంబులు గడపి యామీఁద ఋషిపుత్రుండు
 గావున భగవదనుభవప్రాప్తయమనియమాసన ప్రాణాయామవ్రత్యాహారధ్యా
 నధారణసమాధిరూపాష్టాంగయోగసంపన్నుండై యయ్యోగంబునకు జగజ్జన్మాది
 కారణత్వలక్షణలక్షితం బగుపరబ్రహ్మంబునకుఁ బ్రతిపాదికంబులుగా భ్రాంతచిత్తు
 లకుఁ దోఁపంబడు శాక్యోలూకాక్షపాదక్షపణకపిలపతంజలినమ్మతంబు లగు
 బాహ్యసమయంబులందును శైవమాయావాదన్యాయవై శేషికభాట్టప్రాభాక
 రాదికుదృష్టిసమయంబులందును బ్రవేశించి యరసి చూచి వానియం దొక సా
 రంబు గానక రోసియాశింపక యట్లేడునూఱులసంవత్సరంబులు గడపి యంత
 శ్రీవైష్ణవంజై పరమవైదికసిద్ధాంతనిష్ఠాగరిష్ఠుం డై, యున్నంత భక్తత్రాణ
 పరాయణుం డగు నారాయణుండు స్వకీయం బగు దివ్యాత్మస్వరూపంబును
 దదాశ్రయంబు లగు జ్ఞానశక్త్యాదికళ్యాణగుణంబులును దదుభయవ్రతాశకం
 బగుదివ్యమంగళవిగ్రహంబును దదాధారం బగుకిరీటాదినూపురాంతదివ్యా
 భరణసముదయంబును సబ్బూషణంబులచందంబునం బ్రకాశించుచున్నశంఖ
 చక్రాదిదివ్యాయుధవర్గంబును సట్టిభోగంబునకు వర్ధకం బగుభోగవిభూతియగు
 పరమపదంబును సాక్షాత్కరింపం జేసి మఱియుం బ్రకృతిపురుషకాలాత్మిక
 యగులీలావిభూతియు సర్విభూతీయందుసద్వారకాద్వారకం బగుస్పృష్టిస్థిత్యాది
 వ్రపంచంబు సవిశేషంబుగాఁ దెలియంజేసి యుభయవిభూతినాయకుం డగు
 హరి యమృతహాతున కిట్లనుగ్రహింప నతండు సర్వజ్ఞుండై 'నాన్తుగనై నారా
 యణఁ పడై త్తా' ఇత్యాది ప్రబంధంబులచే సర్వాంతర్యామియును సర్వ
 శక్తిసంపన్నుండును సర్వజగత్కారణభూతుండును మహాయోగీశ్వరేశ్వరుండును
 నగుశ్రీమన్నారాయణుండు పరమతత్త్వంబుని నిస్సంశయంబుగా నిశ్చయించి
 యమృతహాతుని ధారణాయోగంబున ధ్యానించుచుఁ గైరవిణీతీరంబున సప్తకల
 హాయనంబులు భగవదనుభవపరుండై యుండె నంత.

సీ. వామదేవుఁడు సందిశీవాహనారూఢుఁ డై, దేవితో లోకముల్ శిరిగివచ్చి
 కైరవిణీతటాగారుని రుక్మిణీ, రమణునిఁ బార్థసారథిని గాంచి
 వినుతించి వీడ్కొని శ్రీ వినువీధిఁ జనుచుండ, సతనినీడకుఁ దొల్గియవనిఁ గంధ
 గూర్చుచున్న ట్టియూశగురు శేఖరునిఁ జూచి, యంబిక వీ రెవ్వ శ్రీరమచుఁ బ్రియుని

- శ. నడుగ హరిభక్తుఁడతఁడని శ హనుఁడు పల్కె
మన మతనిఁ జూత మని యార్చ్య శ మగని కనిస
భార్య కిట్లని పలికె నాశీభర్తఁడనుచు
వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. నారాయణునిఁదక్క శ వేఱొక్కవేల్పును, గలనై నఁ దలఁవరు శ గరుడకేత
నాశ్రీతు లది గాన శ నాతనికడ కేగ, మనల నుపేక్షించు శ మాన్యఁడనుచు
రుద్రుఁడు వలుక నాశరుద్రాణి మనకు హ,రిప్రియుఁ గని యాదశరించి చనుట
తగు నన్న విని వృషభర్షజఁ డమ్మహాత్ముని, కనుమోల కేతెంచికానఁబడినఁ
తే. గంధఁ గూర్చుచుగురువరుఁ శ డంధకారిఁ, జూచిచూడకయున్నఁ ద్రిశూలపాణి
భార్గవాస్వయునకు నిట్లు శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. మ మ్ముపేక్షించుట శ మంచిజా నీ కని, శంభుఁడు పల్క నాశశాంతుఁడనియె
యభవ నీశోడ మాశుఁడుమాత్ర మైనను, బని లేదు గాన నీశపగిది నుంటి
ననిన మద్దర్శన శ మఫలము గాదు నీ, యభిమతి మిచ్చెద శ మడుగుమనుచు
శూలి పల్కనతండు శ సూదిలో దారము, చనుసట్లు వరమిచ్చి శ జరగు మనిన
తే. నపహసించితి నని రుద్రుఁ శ డతని కలిగి, కంటిమంటలఁ గామునికరణి నేడు
భస్మ మొసరింతు నిన్ననిశపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర
- సీ. పలికి రుద్రుం డట్టె శ ఫాలనేత్రాగ్నిని, జెల్పుచ్చ నదియును శ బ్రళయకాల
రిభూర్భూనిశోజ్వలశజ్వాలాపరీక్షితా, భీలాసలాతికర్రాళ మగుచు
దెప్పరంబుగ మిన్ను శ గప్పిమండుచునూడఁ, గనుఁగొని భార్గవశమునివరుండు
దరహాస మొనరించి శ తనవలపలికాలుఁ,దమ్మని సంగువృశతలముసందు
తే. నున్నయొకకన్ను వెఱచిన శ నుగ్గవిలయ, భానుపావకకోటిప్రభాసమాన
మొక్కప్రబలాగ్ని మింటిపై శకుచికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. అమునికృతవహ్నిశయం దాత్మనేత్రాగ్ని, ఖద్యోతమ ట్లుండఁశ గసలి హరుఁడు
పుష్కలావ ర్తకాశద్భృతమేఘములఁ బంప, నవియు వర్షించి యాశ్రయగ్నినణఁప
నమ్మహావృష్టియం శ దద్రిరాజముగితి, నిశ్చలుం డై యోగశనిరతుఁ డైన
యుమునిఁ గని రుద్రుఁ శ డక్కజవడి వీరి, సతనికి భ క్తిసారాఖ్య నొసఁగి
తే. ఓష్ణభక్తులవిభవము శ విస్తరించి, దేవి కెఱిగించుచును జనిశధిస్త్వ మొంద
సట్లతని కయ్యె భ క్తిసారాఖ్యయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర. 24
- సీ. భార్గవాస్వయనుధాశీపాశోధిచంద్రుండు, భ క్తిసారాఖ్యఁ డశప్పరమయోగి
యోగసాక్షాత్కారశయుక్తుఁడై యున్నంత, సచటికివ్యాఘ్రవాశహాసమునెక్కి
శు క్తిహారుం డనుశురవ ర్ణుచరుఁ డొకం,డరుగుదెంచిన వానిశవ్యాఘ్ర మతని
పై మింటఁ జనకున్నఁ శ బరమవిస్మయమొంది,వాఁడుర్విసమ్మునిశవరుమహాత్ము
తే. నుదిత దేశోల్లసద్వాదశోభ వృత్తాద్ర, మహితతులసీనలినబీజశమాలికాధ్యుఁ

- గాంచి వైష్ణవుఁ డని నిశ్చయించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ ననమోదమలర.
- సీ. ఋధవర బొంతఁ గరప్పట చాలు నీకు నే, నీదివ్యపటనిర్మితేద్ధకవచ
మర్పింతు నని శుక్తిహారుండు గనిపింప, నది చూచి నగి మునిరయతనికాత్మ
సంకల్పవిరచితస్వర్ణనిర్మలవజ్ర, కవచముఁ దనమేనఁ ర గానిపింప
నది చూచి వాడు కంఠాన క్తదివ్యమా, క్తికహార మియ్యంగఁరగేలఁ బూస
- తే. మాని తులసీనలినబీజరమాలికలను, జూప నవరత్నమా క్తికరజుష్టదివ్య
హారములభంగిఁ గనియెనరయ్యమరుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ ననమోదమలర.
- సీ. అమ్మహాత్మునిపూర్తి ర కక్కజపడి శుక్తిహారుఁడు వినుతించి ర యరిగమగిడి
యంతఁగొంకణసిద్ధుఁడనురసవాదియే, తెంచియమ్మునివరుఁగఁంచి మ్రొక్కి
కానికిఁ గోటిరూరకలహేమ మగురస, గుళిక యొక్కటి దచ్చి రగురున కియ్య
మాకేల యని యది ర మగుడ వాని కొసంగి, తనత ప్తకాంచనరతనువు నలఁచి
- తే. గురుఁడు మన్నింత తనచెవిరగులిమిఁకొంత, దీసియవిరెంచునొకయుంటర చేసిదాని
వాసి వానికిఁ జెప్పె నీరవరుస ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ ననమోద మలర. 27
- సీ. కొంకణసిద్ధ యీరగుళిక కానికి నూలు, కోట్లహేమ మొనర్చుఁ ర గొదువ లేక
యని పల్కి గురుఁడియ ర నది గొని వాఁడేగి, తగఁబరీక్షయొనర్చిరమగిడివచ్చి
యమ్మునిఁ గని మ్రొక్కి రహర్నించి వలగొని, కొనియాడివీడ్కొనిరచనియె సంత
భక్తిసారగురుండు ర పర్వతగుహఁ జొచ్చి, యోగానుభవవతి ర నున్నయును
- తే. నఖిలచేతనరక్షకై ర యవనిఁ దిరిగి, మువ్వరాదిమసూరు లాదవ్వలకును
వచ్చుచుండిరి సుజనులు ర మెచ్చననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నర మోదమలర.
- సీ. ఆసరోభూతమరహానామయోగీంద్రు, లుదయభాస్కరసహాసోజ్జ్వలముగ
దివ్యతరం బై నరతేజ మొక్కటి యోగ,దృష్టిచే దూరప్రదేశమునను
గాంచి దవ్వల కేగి ర కని భక్తిసారునిఁ, బ్రణమిల్లి కుశలసంతప్రశ్న మొదవ
నమ్మహాముని వారి ర కభివాదన మొనర్చి, యర్హ్యపాద్యాసనాద్యర్చ నలిపి
- తే. సంతఁ గొన్నాళ్లు వారందరఱచటయోగ,ధారణాసక్తిచే నుండి ర తరలి వచ్చి
శ్రీమయూరపురీంద్రముఁజెంది రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ ననమోద మలర.
- సీ. మహదాఖ్యయోగిజనన్మస్థానకైరవ, తీర్థముకడఁ గొన్నిరదినము లుండి
మువ్వ రాదిమసూరిరముఖ్యులు శ్రీభక్తి, సారుని వీడ్కొని ర జరిగి ధరణిఁ
దీర్ఘయాత్రారతిఁ ర దిరుగుచునున్నంత, భక్తిసారాహ్వయరవరమయోగి
స్వజనికారణమహీరసారపురంబున, కరిగి యచ్చటఁ గొన్నిరయహములుండి
- తే. శ్వేతమృత్తిక లేకున్న ర శ్రీధరుండు, కలను గనఁబడి చూపినఁగని పెకల్చి
చూచె సితమృత్తు భార్గవరసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ ననమోద మలర.
- వ. అంత నబ్ధార్గవకులాబ్ధిచంద్రుం డగుభక్తిసారయోగీంద్రుండు దాఁగనుంగొని
కై కొన్నయా శ్వేతమృత్తిక చేతలలాటాదిద్వాదశాంగంబులయందుశ్రీకేశవాది

దివ్యనామోచ్చారణపూర్వకంబులుగా నంగుళద్వయాంతరాళోల్ల సితంబులును
 నంగుళమాత్రపార్శ్వభాగంబులును భగవత్పదాకారంబులును దప్తచామీకర
 ప్రభాభాసమానశ్రీచూర్ణ రేఖావిలసితాంతరాళంబులును నగుద్వాదశోర్ధ్వపుం
 ద్రంబులు ధరియించి నిజకరతలతొళినోదకంబు శ్రీవాసుదేవదివ్యనామంబుచ్చు
 రించుచు స్వశిరంబునంజల్లుకొని సకలలోకోత్తారకం బైనశ్రీమహీసారక్షేత్రం
 బునందు నిత్యసాన్నిధ్యంబొనర్చి భగవంతునారాధించుచుఁ గొన్ని దివసంబులు
 నివసించి సంతసించుచు నొక్కనాఁడత్తమానసంబున, పోయ్గై యాత్వార్వ
 తరించినస్థలంబుఁ గనుంగొనఁడలంచి యచటినుండికదలి సర్వక్షోత్రమంబు
 ను సమస్తపాపహరంబును సత్యవ్రతక్షేత్రాపరనామధేయంబునునగుకాంచీపు
 రంబునకుం జనుదెంచి శరదుదితరాకాచంద్రకోటిప్రభాభాసమానంబునుఫణా
 రత్నసహస్రాంశునవాస్తరణవిస్తృతంబు నగుశేషతల్పంబుపై నీలజీమూతసం
 కాశుండునుదత్తు గొన్నీలితపుండరీకదళాయతాక్షుండును శ్రీభూనీళాదిదివ్యసీమం
 తినీపరిచరితచరణారవిందుండును నగునారాయణుని సేవించితత్సమీపవర్తి య
 గుపోయ్గై యాత్వార్వతరించిన దివ్యకాసారంబుఁబొడగాంచిత త్తీరంబుననొక
 రహస్యస్థానంబున నేడునూలులహాయనంబులు యోగానుభవతత్పరుఁడై యు
 న్నసమయంబున నిజానుగ్రహాత్పాదితపరమశాంతం డగుకణిక్కణ్ణ రనియె
 డుమహానుభావుండు శ్రీమహీసారక్షేత్రంబునందుండి యచటికే తెంచి యమ్మ
 హాత్తునిఁ గని సాష్టాంగ ప్రణామపూర్వకంబుగా నాశ్రయించిన నానన్యనిధికి
 నాభక్తిసారముసీంద్రుం డఖిలహితంబుల నుపదేశించెనంత.

31

- సీ. అప్పురిముదుసలిరీయవ్వు యొక్కతె వచ్చి, యమ్మహాయోగీంద్రునచటఁ జూచి
 సద్భక్తి సప్పర్ణరశాల సమ్మార్జన, లేపనరంగవర్ణిక లొనర్చి
 కమలనీలోత్పలరకాంచనపుష్పమా,ల్యముల నయ్యుటజ మరలంకరించి
 కాలత్రయమునందుఁగడుభక్తిఁ జేమోడ్చి, చనుచుండ నబ్భక్తిరసారయోగి
 తే.యున్న సీభావదళయోగరయుక్తుఁడయ్యుఁ,గన్నులొక నాఁడుదెఱచియాగరితసలు
 పనిఁగటించిక్షీమెచ్చి యిరట్లనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర. [పు
 సీ. నేఁ బ్రసన్నుఁడ నైతిరీనీయివ్వు మిచ్చెద, నడుగుమా యని మునిరీయబల కనిన
 సామి యూదాసికి ర సకలచింతాస్పద, మగుముదిమి యుడిగి ర యావనంబు
 గలుగునట్లు పరిష్కారగణతోసి మ్మని, యాముదుసలియప్పరీయడిగె నంత
 సట్లగుఁ గాక నీరకని పల్కి యమ్ముని, యోగానుభవసూఖరయుక్తుఁ డయ్యె
 తే. నంత మునలింతి జరఁ బాసీరీయమరహృద్య,దివ్యనుందరసుకుమారరదేహ మొంది
 యెరఁగి గురుసకుఁడనయిఁటిరకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
 సీ. అంత వల్లవరాయఁ ర డనియెడిదేశాధి,పతి విని నచ్చి యరప్పడఁతిఁ జూచి
 స్మరశరవిహ్వలరస్వాంతుఁ డై యర్థించి, వీరి నాయువతిని ర బెండ్లియాడి

- మహి నన్విలాసినీమణితో నమానుష, సుఖ మందుచుండ నా ర్ త్తోణిపతికి
జర యల్లనల్లన ర్ జన్మించె మేనియం, దాలేమలావణ్య ర్ మతిశయించె
తే. నంతఃదనజర నాయంతిరయావనంబుఁ, జూచి విస్మయ మొంది యాత్మోణిభర్త
యతివయ్యావంత యేమనిరయడిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- వ. అంత నాసీమంతినీరత్న మబ్బూ కాంతున కిట్లనియె. ౩౪
- సీ. ఈనిత్యయావన ర్ మిట్టిసాందర్యంబు, మద్గురుకృపవల్ల ర్ మాకుఁ గల్గె
నమ్మహాత్మునియంఘ్రలశృయించితివేని, నిత్యయావన మట్లురనీకుఁ గల్గు
నని యవ్వధూమణిరయాత్మభర్తకుఁ దెల్పు, నతఁడెట్లు గన్పడుననుచు నృపతి
యనినఁ గణిక్కణ్ణ ర్ రనుసూరి శ్రీభక్తి, సాగులశిష్యుండు ర్ సద్గుణాఢ్యుఁ
తే. డాతఁ డక్షయపాత్రార్థ ర్ మరుగుడెంచు, నిత్య మిచ్చటికాతనిరనీవె యడుగఁ
దగుననుచుఁ బల్కెనాసతిరధవున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోద మలర.
- సీ. అంతఁ గణిక్కణ్ణ ర్ రచటి కుపాదాన, మడుగంగ నేతేర ర్ నతనిఁ జూచి
యారాజు మ్రొక్కిడి ర్ యతని కిట్లని పల్కె, భవదీయగురుని శ్రీభక్తిసారుఁ
గనుఁగొనువేడుకరగలదు మా కతనిని, రప్పింపు మనుచు నారాజు నుడువ
తాజులఁ గనుఁగొన ర్ తాడస్తదార్యుండు, మందిరంబులఁ దమరసుందరులకు
తే. నిత్యఖరగోశ్వమార్జాలభృత్యులగుచు, నున్న యధములఁజూడఁ డారయచితవేత్త
యనుచు భార్గవమునిశిష్యుఁడనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- వ. అంత నవ్వల్లవరాయఁ డనుమహీపాలుం డమ్మహాత్మునిపల్కు లాలించి యస్స
ద్విషయంబుగాఁ గవిత్వంబు చెప్పమని యపేక్షింప నబ్ధక్తిసారచ్చాత్రోత్త
ముండును భగవద్భాగవతాచార్యవిషయస్తోత్రంబులు దక్క నరన్తుతి నలుప
మదీయవాణి యుత్సహింపదని కణిక్కణ్ణరానతీయ నబ్బూపాలుం డలిగి రాజు
భగవదంశసంభూతుండు కాని నరమాత్రుండుగాఁ డట్టిమమ్మిట్లు ధిక్కరించి
పలికితివిగావున మద్రాజ్యంబు వెడలిపోమ్మనిన దశగ్రీవావమానితుం డగు విభీ
షణుం డతిరయంబున శ్రీరామసాన్నిధ్యంబుఁజెందుగతి నతిశీఘ్రంబుగాఁ గణి
క్కణ్ణ రాచార్యసన్నిధికేతెంచి సాష్టాంగంబుగా దండప్రణామంబు దీర్చికరక
మలంబులు ముకుళించితద్వృత్తాంతంబంతయు విన్నవించిస్థలాంతరంబుద్దేశించి
చనుట కడియేనికి నాజ్ఞ యిమ్మని ప్రార్థింప భార్గవాన్వయకలశాభిచంద్రుం
డగునాభక్తిసారయోగీంద్రుం డిట్లనియె వత్సా నీవు దేశాంతరంబునకు వెడ
లిన నిన్ను విశ్లేషించి నేనిచ్చట నుండనొల్లనని యమ్మహాత్ముం డద్వివ్యదేశాధీ
శుం డగునారాయణునిఁగూర్చి యిట్లనియె మహాత్మా దుర్విసీతుండగునీవల్లవ
నృపతిరాజ్యంబున నేనుండనొల్ల మణియొకదేశంబున కేఁగెదఁ గావున మీర
లీయనంతతల్పమహాకటంబుఁజట్టుకొనియోగనిద్రావక్తి చాలించి మీపరిజనం
బుతోఁగూడ విచ్చేయవలయునని విన్నవించియక్కణిక్కణ్ణ రనుశిష్యులకంబు

తోగూడఁ జనుదొంచుచుండ నతండానతిచ్చినసూక్తి విస నవధరించి నారాయణుండు శ్రీభూనీళాదిదివ్యసీమంతినీసమేతుం డయి యనంతగరుడవిష్వక్సేనాది నిత్యసూరివర్గంబులతో నబ్బక్తిసారమునీంద్రునివెనువెంటఁ జనుచుండె నంత నావరణరక్షకులగుబ్రహ్మాదిదేవతలద్వేషదేవునిపిమ్మటఁజనుచుండి రట్లాసత్యవ్రత త్కేత్రనివాసులగుమహర్షులు వారివెంటంజనుచున్న సమయంబున నద్వేషమధ్యంబున నున్న సకలదేవాలయంబులయందు దేవతావిగ్రహంబు లదృశ్యంబులయ్యెముం దయోధ్యానగరంబునఁ గోనలరాజ్యంబునం దంతట శ్రీరామవిక్లేషంబోర్వఁజాలక తగుగుల్మలతాదులన్నియు నీరసంబులైన తెఱంగున సత్యవ్రతత్కేత్రంబునం దంతటఁ దృణగుల్మలతాదులన్నియు వాడి శుష్కించె నంత సూర్యచంద్రాదివిగ్రహంబులు నిజవ్రభానుండలంబు దొలంగె నాత్కేత్రం బంతయు మహాంధకారపరిపూర్ణం బయ్యె నంత వల్లనత్నోసాలు డకాలప్రళయం బుదయించె నని మిగుల దుఃఖించి మంత్రివర్గంబుతో నాలోచించి సామాన్యం దై చని కణిక్కణ్ణ రనునమ్మహాత్మునిఁ గనుంగొని సాష్టాంగప్రణామంబు లాచరించి ఫలపుష్పాద్యుపహారంబులంబూజించిమహాత్మా సాపరాధచేతనుల మగుమమ్ము రక్షింపందగునని ప్రార్థింపనాసాత్త్వికపుంగవుండును దయావిధేయుం దై యట్లానర్చెద నని పలికి స్వాచార్యుం డగుభక్తి సారమహామునీంద్రునిం బ్రార్థింపనమ్మహాత్ముండాశ్రితవాత్సల్యవివశుండు గావున సుప్రసన్నుండయి నిజశిష్యప్రార్థనంజేసి స్వారాధనీయుం డయి సపరివారుండై న నారాయణునితోమగిడి కాంచీపురంబుఁజేరి సరోవరాగీంద్రున కవతారస్థానంబగుదివ్యకాసారంబుచేతఁబూర్వప్రకారంబుగాననంతభోగతల్పంబుపైఁబెప్పించి యోగనిద్రానక్తి నుఖం బుండు మని ప్రార్థింప నబ్బక్తిసారమునీంద్ర ప్రార్థితుం డయి శ్రీమన్నారాయణుం డట్లానర్చెం గావున నాటనుండియునాశ్రీహరికి 'శొన్నవణ్ణం శేయదవెరుమా' శ్లనియును 'యథోక్తకారుం' డనియు దివ్యంబు లగునామధేయంబు లమరెనంత నాసత్యవ్రతత్కేత్రంబునందుదేవాలయంబులం దత్తద్వేషవిగ్రహంబులు సకలజననయసగోచరంబులయ్యె. మఱియు సర్వాపగాపుష్కరిణీకాసారహవీకూపతటాకంబులును బ్రసన్నోదకంబులయ్యె సమస్తవృక్షంబులు పల్లవితంబులై కోరకితంబులై పుష్పితంబులై ఫలితములై లలితంబులై యొప్పెసర్వదిగ్విలయంబు సంప్రసన్నసూర్యచంద్రాదివిగ్రహతారకావ్రభానుండలమండితం బై సాంపారె స్వప్రణాళిమోచితకర్తాసక్తం బయి చాతుర్వర్ణ్యం బంతట నుఖం బుండె నంత.

సీ. అచటఁ గొన్నాళ్లుండిరయంగరాత్మకు హరి, సతులయోగానక్తి నమభవించి
క్షణమైన నెచటవారసముఁ జేసినఁబడుదో, మఱు లెడఁకాసిమోక్షములభించు

- నక్కుంభకోణదిశ్యతే త్రమున కేగ, సమకట్టి శ్రీభక్తిసారగురుఁడు
 శ్రీరమేశు యథోక్తకారు వీడ్కొని చని, చేరి పెరుంబులియూరియందు
 తే. నొక్కయెడఁ బంచతిన్నెవై రనున్నయంత, వేద మచ్చటఁ జెప్పుచుశివులతనిఁ
 గాంచి విప్రతిపత్తి లభించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర. 39
- సీ. బ్రహ్మతేజసూస్ఫుర్తిప్రాప్త్యాఁ డనియును, దల్లింగములు లేమిరధరణిసురుఁడు
 గాఁ డనియును మదిఁ శ్రీ గలఁగి యాబ్రాహ్మణు, లేవద ప్రవచనముశ్విడిచి రంత
 నిజయోగవిజ్ఞాత శ్రీ నిఖిలేంగితుఁడు గాన, భార్గవకులజుఁ డౌశ్రీభక్తిసార
 యోగీంద్రుఁ డచ్చట శ్రీ నుండ లేచినవారు, వాక్యములందలిశివరుస మఱచి
 తే. తడఁబడుచు నుండ వారిపై శ్రీ దయ నతండు, వరనఖంబుల నల్లనిశెడగింజ
 వార లందఱుఁ గనుఁగొనఁ శ్రీ జీరె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.
- వ. అంత సాంగసశిరస్కవేదవిత్తము లగు నావిప్రసత్తము లబ్ధార్గనమునీంద్రుఁడు
 నఖంబులచేఁగృష్ణవ్రీహిచ్ఛేదనంబు చేసి సూచింపంజేయ విస్తృతం బగు 'కృష్ణా'
 నాం వ్రీహీనాంనఖనిర్భిన్న' మ్మనియెడువాక్యం బుపస్థితివిషయం బయిన మిగుల
 సంతసించిరి భగవద్భక్తు లగువారు శూద్రులు గారనియు వారలే విప్రసత్తము
 లనియు సకలవర్ణంబులయందు భగవద్భక్తి లేనివారలే శూద్రు లనియుఁ బంచ
 మవేదం బగుశ్రీమహాభారతంబునందుఁ జెప్పంబడెం గావున నిమ్మహాత్ముండు భా
 గవతోత్తముండు బ్రహ్మవిత్పూజ్యుండనియత్యంతభక్తియుక్తమానసులై ప్ర
 త్యుత్థానాభివందనప్రక్రమాదు లాచరించి యపరాధక్షమాపణంబు చేసికొని
 రంత నబ్ధిక్తిసారయోగీంద్రుం డుపాదానార్థంబు చనుచుండ నాగ్రామంబునం
 దర్శితుం డగుభగవంతుండు ప్రతివీధియందు నమ్మహాత్మున కభిముఖంబుగాఁదిరు
 గుచుండె నాలయాంతరాళంబునం దట్లు దిరుగుచున్న భగవద్విగ్రహంబుఁ గనుం
 గొని యర్చకులు పరమాశ్చర్యంబు నొంది బ్రాహ్మణులం గొందఱ రావించి
 యాహరివిగ్రహంబు దిరుగుటఁ జూపం జూచి యద్ధరణీసురోత్తములు పరమవి
 స్మితులయి యప్పెరుంబులియా రనుగ్రామంబునకు సమీపస్థం బగుబాహ్యా
 ద్యానంబునందు యాగంబు సలుపుబ్రాహ్మణోత్తముల కెఱింగింప వారును బర
 మాశ్చర్యదోఘాయమానమానసులై పరమానందపరిపూర్ణ మనస్కులై
 యమ్మహాత్మునిదర్శనం బపేక్షింప నంత దీక్షితుండు చతుష్పంతులకునద్దర్శననదృ
 శం బగుఫలంబు వేఱు లేదని తలంచి కాశూహాలాయమాననిజస్వాంతుండై
 యమ్మహాభాగవతోత్తముం డున్నయెడ కేతెంచి యమ్మహాత్మునిపంచశక్తిమయ
 దివ్యవిగ్రహంబుఁ గనుంగొని సాష్టాంగ ప్రణామం బాచరించి యర్చించి యి
 ట్లనియె. మహాత్మా నీవు మహాప్రభావసంపన్నుండవు భగవంతుఁ డగునారాయ
 ãండు భవద్విధభాగవతవిగ్రహంబుఁ గైకొని సకలచేతనసంరక్షణార్థంబు
 మధ్యమలోకంబునం దిరుగుచుండుం గావున భవదీయసాదారవిందరజఃకణంబు

లచే మదీయయజ్ఞవాటంబు పవిత్రంబు చేసి మమ్ముం గృతాథులంజేయవలయు
 నని ప్రార్థించి యొడంబటచి తోడ్కొని చని యాగశాలా ప్రవిష్టం డగునమ్ముని
 శ్రేష్ఠుని సర్వస్వపాద్యాసనాదివిధుల సగ్రపూజ యొనర్చినం జూచి యోర్వంజా
 లక యధ్వర్యుప్రభృతియుత్వగ్గణం బలిగి యాగంబునకు మహా తైనవిఘ్నంబు
 సంభవించె నని యతితోభంబుఁ జెంది రాజసూయమహాధ్వరంబున యుధిష్ఠిరు
 చే సగ్రపూజతుం డగుకృష్ణునిం జూచి యలిగినశిశుసాలుండు దుర్వాచ్యంబు
 లగుపరుషవాక్యంబులు పలుకుచందంబున భార్గవకులాలంకారభూతుం డగునా
 భక్తిసారమునీంద్రునిం దిరస్కరించి మిగులనధిక్షేపోక్తులం బలుక విని యాదీ
 క్షితుండును వ్యాకులితాంతఃకరణుం డై భక్తిసారమునీంద్రునిముఖారవిందం
 బవలోకించి మహాత్మావీరలిట్లుమిమ్ముంబరుషభాషణంబులు వలుక విని సహింపఁ
 జాల నని విన్నవింప నబ్ధార్గవమునీంద్రుండును నింక నస్మత్స్వరూపంబు
 ప్రకటితంబుగాఁ జేయకున్న సాధువిధేయుం డై నయాదీక్షితుండు చిన్నఁబోవు
 నని తలంచి యష్టాంగయోగసాక్షాత్కృతుండును భక్తత్రాణపరాయణుండు
 నగునారాయణునింబ్రార్థించినం బ్రపన్నరక్షకుండు నయప్పండరీకాక్షుండబృహత్తి
 సారమునీంద్రునకుం బ్రసన్నుం డై నిజసారూప్యం బొసంగిన నబ్ధార్గవమునీం
 ద్రుండును నీలమేఘశ్యామసుందరసుకుమారదివ్యమంగళవిగ్రహుండును శంఖ
 చక్రశార్ఙ్గాసిధరుండును శ్రీవత్స కాస్తుభ వైజయంతీవనమాలాలంకృతలక్ష్మీసం
 లక్ష్మీతవక్షఃస్థలుండునుదప్తచామీకర ప్రభాభాసమానదివ్యపీతాంబరధరుండును
 దివ్యతరసవరత్నఖచితశుభ్రసువర్ణకిరీటమకరకుండలగై వేయహారకేయూరాంగద
 కటకోర్నికాకటిసూత్రశింజానుమంజుమంజీరాద్యపరిమితదివ్యభూషణభూషితుం
 డునై కనిపించిన నాసభాసదు లందఱుంజూచి యమ్మహామునిప్రభావంబునకతివి
 స్మయం బంది రంతఁ బూర్వాపరాధులై నయధ్వర్యుప్రభృతియాజకులునాదీక్షి
 తుండును దక్కినజను లందఱుం బ్రదక్షిణప్రణామంబులొచరించి యనేకవిధం
 బుల సంస్తుతించి బ్రహ్మరథంబుఁ బట్టి పంచమహావాద్యభేరీమృదంగపటహాకా
 హళవేణువీణాదిమంగళవాద్యఘోషంబులతోడ స్వస్తివాచనంబులు సేయుచుఁ
 బ్రతివీధియందును మహోత్సవంబు సలిపి మగిడి యజ్ఞవాటంబునం బ్రవేశిం
 పంజేసిన నమ్మహాయోగిన త్తముం డాబ్రాహ్మణోత్తములకు నిర్మలం బగుతత్త్వ
 జ్ఞానం బుపదేశింప వారునుం గృతాథు లైరి యంతట వారలం గరుణాకటాక్ష
 వీక్షణంబుల నిరీక్షించి నమ్మ లగువారల వీడ్కొల్పి యచటనుండి కుంభినీ
 నాయికాతిలకం బగునక్కుంభకోణం బను దివ్యక్షేత్రంబునకుం జనియె నంత.
 సీ. ఆకుంభకోణమరహాక్షేత్రరత్నమునం దపర్యాప్తామృతాభిధాను
 హరినిఁ గన్గొని మ్రొక్కిరయలనాన్ముగంతిరు, వందాదియును దిరురచ్చందవృత్త
 మనియెడురెండుదీర్ఘప్రబంధంబులఁ, జేసి వైష్ణవులకుఁ ౩ జెప్పి యచట

- తే. దెచ్చె దనని పల్కి శ దివ్యాసిసాణి యై, దివ్యాశ్వమును నెక్కి శ భవ్యగతులఁ
తే. గడలివై వేగ చనుచుండఁ శ బుడమినుతను, జూపిశ్రీరామలక్ష్మణరూపి శౌరి
మగుడఁ దోడ్కొనివచ్చెనశ్మాన్యుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.
- సీ. శ్రీవైష్ణవులతోడఁ శ జేసినమైత్రిచే, మనభూపుఁ డీమాడ్కి శ మందుఁ డయ్యె
వీరితోఁ జెలి మింక శ పిడిపింపవలె నని, మంత్ర మొనర్చి యశమాత్యు లతని
పెరుమాళ్ళపెట్టెలో శ వరదివ్యరత్నమా, క్తికహార మొక్కటి శ తీసి దాచి
మనస్వామిహారము శ గనిపింపలే దని, వింటి మాయింటిలో శ వింతవారు
- తే. చనరు భవదంతరంగ వై శష్టవులు దక్క, వారెయిచ్చెదరాస్వామిహార మనుచు
శేరకుల శేఖరున కిట్లు శ చెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెశమోద మలర. 48
- సీ. ఊణి శ్రీవైష్ణవు శ లోచ్చరులు గా రని, కృష్ణసర్పమువారఁ శ గేలు దూర్చి
యెత్తిన నారాజశత్రు ము శుభగుణ, మాన్యునిఁ జూచి విశస్సయముఁ జెంది
తాము చేసినయశ్శత్రుముఁ దెల్పి భయభక్తు, టమరఁబ్రణామములచరించి
ఘనరత్న కలితముశక్తాహార మారాజ, సన్నిధి సర్పించి శ సచివు లరుగ
- తే. నమ్మహామహుఁ డాదివ్యశహార మంత, మగిడితనస్వామికర్పించిశమహిత రాజ్య
కలితసుఖములు విడనాడఁదలఁచె ననుచు, వాదిభీకర గురుఁడ నెశమోదమలర.
- సీ. విష్ణుచింతానిత్యశవిముఖులం గనుఁగొను, కడిదిఱంపపుఁగోతఁబడుటకంటె
వర మగ్ని దారుణశబ్దాలావలీవంజ, రాంతర్వ్యవస్థితి శ యరసి చూడఁ
గావున నీకలిశకలుషమంత్రులమైత్రి, చాలు మా కని రోసి శ సద్గుణాధ్యు
నాత్మజు నంత రాశ్యాభిషిక్తునిఁ జేసి, వివిధవై భవముల శ విడిచిపెట్టి
- తే. సాత్త్వికాగ్రుణు లై సవైశష్టవులఁ గూడి, శేరకుల శేఖరుఁడు సూరిశ శేఖరుండు
వచ్చిశ్రీరంగధామముఁ శ జూచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెశమోద మలర.
- సీ. గంగవైఁ గాళిందిశగతి శేషశయ్యవై, రంజిల్లుశ్రీరంగశరాజమూర్తిఁ
గనుఁగొని పెన్నిధి శ గన్నదరిద్రునిపగిది సంతోషించి శ పరమభక్తి
భగవత్స్వరూపరూపగుణవిభూత్యుప, పాదకదివ్యప్రబంధములను
జేసి యాశ్రితులకుఁ శ జెప్పి యందఱ నిట్లు, సుఖయింపఁ జేసె నేశసూరివర్యుఁ
- తే. డట్టికుల శేఖరాద్వారిశయంఘ్రికమల, యుగళమేప్రాద్దుచింతించుశయు క్తమతులఁ
దలఁచువారు కృతార్థులు శ తధ్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెశమోదమలర.
- శా. శ్రీమద్వ్యాసపరాశరప్రియమహాశిద్ధాంతసంస్థాపనా
కామక్రోధమదాదిదూర సుకవిశగ్రామప్రియాధానని
స్సీమాపాంగరథాంగపాణిగుణరాశిప్రేమ కర్మందిసు
త్రామా రంగవిమానమండపమహాశిద్ధాధామ రామానుజా. 52
- క. కాసారభూతమహితమ, హాసంయమిభక్తిసారశహరిపరభక్తి
శ్రీసంయుతకుల శేఖర, వాసహృదబ్జా యతీంద్ర శ వరగుణసాంద్రా. 53

మాలినీవృత్తము. ధరణిసుకవిగేయా 1 దర్శితానంతకాయా

పరిహృతభవబాధా ౩ భవ్యవేదాంతబోధా

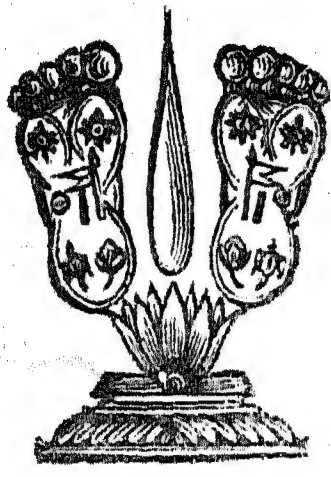
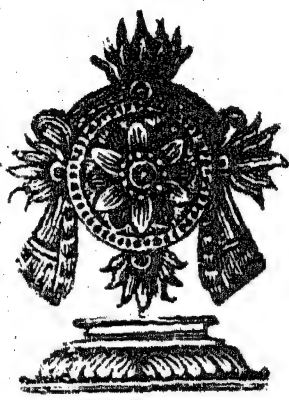
గురుకృతపరిచర్యా ౩ ఘుష్టమంత్రప్రచర్యా

దురితతిమిరచంద్రా ౩ దూరతంద్రా యతీంద్రా.

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవపరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛాస్త్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోయకభవిమిత్ర
వేంకటేశ్వర్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ ప్రణీతంబై నయా
చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబునందు శ్రీవై
కుంఠవర్ణనంబును, ఆదిసూరిత్రితయజన్మకృమంబును, తత్ప్రభావంబును, తి
రుక్కోవలూరియం దన్యోన్యసంగతు లయినవారికి భగవంతుండు ప్ర సన్నుండైన
నతని వారు వినుతించుటయు, మహీసారక్షేత్రమాహాత్మ్యంబును, ఆక్షేత్రం
బునందు సప్తర్షికృతసత్రయాగప్రశంసయు, అనంతరంబ భార్గవమునికిందద్ధర్మ
పత్నియందు శ్రీసుదర్శనాంశంబున భక్తిసారయోగీంద్రుం డవతరించుటయు,
కణిక్కణ్ణ రనుమహాత్మునిజన్మప్రశంసయుశ్రీమన్నారాయణుం డభార్గవమునీం
ద్రునకుఁ బ్రసన్నుండైన నిజస్వరూపగుణవిభూతివిస్తారం బగపఱచి సకలహితంబు
లుపదేశించుటయు, అమృహాత్ముండు కైరవినీతీరంబునందు రుద్రునిం గని యత
నితో సంవాదంబు సలిపి నిజప్రభావం బతనికిం దెలియంజేసి యతనిచే భక్తి
సారనామధేయంబు లభించుటయు, మఱియు నమ్మునీంద్రుండు శుక్తిహామండ
నుభేచరునకుఁ దనప్రభావం బగపఱచుటయు, నంతఁ గొంకణసిద్ధుండనువానికిఁ
దనసామర్థ్యం బెఱింగించుటయు, అచటనుండి యేఁగి యతిరహస్యం బగునొక
గుహాంతరాళంబునందు యోగారూఢుండై యుండి యాదిమసూరులం గనుం
గొని వారితో నచటఁ గొంతకాలంబు గడపి యచ్చటినుండి మయూరపురి కే
తెంచుటయు, అచ్చటినుండి యాదిమసూరులు మువ్వరు భూసంచారంబునకు
విచ్చేయుటయు, అంతట నబ్ధిక్తిసారమునీంద్రుండు మహీసారపురంబునకే తెంచి
యచటఁ గొన్నిదినంబు లుండుటయు, అంత నద్దివ్యదేశంబు విడిచినత్యవ్రతక్షే
త్రంబుఁ జెంది యందు పొయిగసర స్తీరంబున నున్ననీభావావస్థాపన్నయోగ
ధారణాపరుండై యుండుటయు, వృద్ధాశుశూషాప్రసన్నుండై యమ్ముడున
లికి వరం బొసంగుటయు, కణిక్కణ్ణ రనుసాత్త్వికపుంగవుండగుదెంచియాభక్తి
సారు నాశ్రయింప నతనికి సకలహితంబులుపదేశించుటయు, రాజ్యమదాంధుం
డగువల్లవరాయఁ డనుతద్దేశాధిపతియవివేకంబునంజేసి యబ్ధిక్తిసారమునీంద్రుఁ
డలిగి చనిన నకాలప్రళయంబుదయించుటయు, మరల నమ్మహీపాలునిస్తార్థనం
బుచే నద్దేశంబు పూర్వప్రకారంబున సుఖంబుఁ జెందియుండుటయు, అమృహా
మునీంద్రుం డచటినుండి తిరుక్కొండ కరుగుదెంచుచు మార్గమధ్యంబునఁ

బెరుంబులియూరను మహాగ్రామంబునందన ప్రభావంబచటి బ్రాహ్మణులకుం దేట
 పఱచి వారికిఁ దత్త్వోపదేశంబు చేయుటయు, అచటనుండి శ్రీకుంభకోణక్షేత్ర
 మునకు విచ్చేసి యచటఁ గొన్ని సంవత్సరంబు లాహారంబు వర్జించి యోగారూ
 ఢుండై యుండి యంతం గొన్ని దివ్యప్రబంధంబులు రచించి యాశ్రితులకు నుప
 దేశించి శ్రీసుదర్శనస్వరూపంబుఁ జెందుటయు, కుల శేఖరసూరిన త్తమానితిరువవ
 తారక్రమంబును, అమృతహాత్తుం డేకాకి యగుచక్రవర్తికుమారునితోఁ బ్రసక్తం
 బగుఖరదూషణాదిచతుర్దశసహస్రరాక్షసులయుద్ధంబు విన నవధరించి చక్షురంగ
 బలంబుతో నక్కోనలేశ్వరుండగురఘువీరునకు సహాయంబుగాఁ జనుచుండమం
 త్రు లుసాయంబు చేసి మరల్చుటయు, మఱియొక కాలంబునం దాసూరిన త్త
 ముండు రావణస్థితం బగుసీతాపహరణంబు విని వికోశఖడ్గవణియై సముద్రమ
 ధ్యంబునం జనుచుండ భగవంతుం డగునారాయణుండు శ్రీరామలక్ష్మణరూపం
 బునం గానిపించి సీతాదేవినిం జూపి యమృతహాత్తుని మరల్చుటయు, ఆశ్రీవైష్ణవ
 సమృద్ధియోర్వక మంత్రులు గృహారాధితుం డగుస్వామియాభరణం బొకటి మ
 ఱుఁగుపఱచి శ్రీవైష్ణవులయందుఁ జౌర్యం బాపాదింప నక్కుల శేఖరుండు కృష్ణస
 ర్పంబువారఁ దనశ్రీహస్తం బుంచి శ్రీవైష్ణవులు చోరులు గా రని ప్రమాణం
 బుసేయుటయు మంత్రు లపరాధక్షమా పణంబు చేసికొనుటయు, అట్టియమా
 త్యులసహవాసంబుఁ జాలించి నిజపుత్రునకుం బట్టాభిషేకంబు గావించి, యచటి
 నుండి శ్రీవైష్ణవులం గూడి శ్రీరంగంబునకుం జనుదెంచి శ్రీరంగనాథునింగనుం
 గొని పొగడి స్వనిర్మితంబు లయిన ప్రబంధంబులాశ్రితులకుం జెప్పి యక్కుల శే
 ఖరుండు శ్రీకౌస్తుభస్వరూపంబుఁ జెందె నన్నది ప్రథమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

పూర్వభాగము.

ద్వితీయోల్లాసము.

పెరియాత్వార్లవైభవము.

పెరియాత్వార్లత. శ్లో॥ మిథునే స్వాతిజం విష్ణోః రథాంశం ధన్వినఃపురే।
ప్రపద్యే శ్వశురం విష్ణో ర్విష్ణుచిత్తం పురశ్శిఖమ్॥

క. ఆముక్తమాలికాగ్రజభూమహితతదీయకామరపూరణకరణా
వామకుదృష్టివిరామా, ప్రామాణికతమయతీంద్ర శభక్తారామా. 1

వ. అవధతింపుము. 2

సీ. శ్రీమదంగోపాంగశీరాన్వితామ్నాయ, విద్విప్రసాహస్రశవలసితంబు
కమనీయరత్నసంశ్కలితకాంచనసాధ, మందిరప్రాసాదశనుందరంబు
పటహకాహళశంఖశభవ్యభేరివేణు, వీణామృదంగనిరస్సాణరవము
ఫలపుష్పపల్లవశభరనమృతరుత్త, కలకంఠశారికాశకలరవంబు

తే. రమ్యపుష్కరిణీగతరరాజహంస, మతిమనోహరపతిదేవరతాంగనాథ్య
మలరుధన్విపురీరత్న శమవని ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర. 3

సీ. ఆపట్టణమునందు శ్రీపతితుల్యుఁడు, బరమవైదికుఁడు నౌరబ్రాహ్మణునకు
మహనీయమగుజ్యేష్ఠమాసమునందున, స్వాతితారకయందు శశకలవేద
మయుఁడైన శ్రీగరుత్మంతునియంశము, చేబుట్టెనేవిష్ణుశ్చిత్తసూరి
యమృతహామహుఁడు ప్రహ్లాదునిపోలిక, జన్మవైష్ణవుఁడయ్యె శశౌరికృపను

తే. నట్టిశ్రీభట్టనాథుండు శహరికశేష, శేషతాకృత్యములయందు శశ్రేష్ఠమైన
దాస్యమెయ్యదియనిమదిఁదలఁచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

వ. అంతఁ బూర్వోక్తక్రమంబుగానిచ్చేతుకభగవదనుగ్రహంబుచే సహజదాస్యై
కరతుండగు శ్రీవిష్ణుచిత్తుండు 'నాకించిత్కుర్వత శ్శేషత్వ'మనియెడున్యాయంబున
భగవంతుండుగునారాయణున కభిమతకైంకర్యంబొనర్పం దలంచి భగవదవ
తారంబులన్నియు నరసిచూడఁ జీర్ణార్ణవనికేతనుండుగునారాయణుండు శేషత

18. పెరియాళ్వారులు.

ల్పంబు విడిచి శ్రీమధురాగంబునందు సందయశోదానందవర్ధనుండై వెరుఁ
 గుచు దుష్టనిగ్రహశిష్టప్రతిపాలనంబుచే ధర్మసంస్థాపనంబు సేయఁ దలంచిబల
 భద్రసహాయుండై కంసనధార్థంబుగా మధురాపురంబున కేతెంచి శ్రీమాలా
 కారగృహంబుఁ జొచ్చి యష్టహాత్తుండు సుగంధపుష్పమాల్యంబులు సమర్పించి
 పూజింపం బ్రసన్నుండై యన్తూలాకారు సనుగ్రహించెంగావున నట్లు వడపె
 రుంగోయిలుడయా సనుశ్రీహరికిం బుష్పమాల్యాదికైంకర్యం బొనర్పం బూని
 యంతః ద్రియోజనాయానువిస్తారం బగుతిరునందననం బొనర్చి నిరంతరంబు
 ను శ్రీతులసీపుష్పమాల్యాదినమర్పణంబు సేయు చున్న సమయంబునఁ బౌండ్య
 దేశంబునందు మధురాభిధాననగరంబునందు నల్లవ దేవరాయఁ డనురాజసత్త
 ముం డతిథార్థికుండు గావునన్యాయమార్గంబునంబ్రజాపరిపాలనంబు సేయుచు
 నొక్కనాఁ డర్ధరాత్రసమయంబున సగరిశోధనార్థంబుగాఁ దా నేతెంచుచు
 నొక్కవీధి ద్వారవేదికియందు నిద్రించుచున్న యొకవిప్రునిం గాంచి మేలుకొ
 లిపి మీ రెవ్వరని యడుగ సతండ్రి ట్లనియె. నేనొకబ్రాహ్మణుండను. గంగా
 స్నానంబు చేసి నచ్చితి నన్న నీకుపస్థితం బగుశ్లోకం బొక్కటిచదువు మనిరా
 జడిగిన సవ్యప్రసత్తముండు శ్లో॥ వర్షార్థ మష్టా ప్రయతేత మాసా నిశార్థ
 మర్థం దినసం యతేత । వార్ధక్యహేతో ర్వయసాసవేన పరత్రహేతోరిహజన్త
 నాచ॥ అనుశ్లోకంబుఁ బఠింప విని యాస్మపాలశేఖరుండు తనమనంబున నిట్లని
 చింతించె దృష్టశలంబులం దొకగోరంత మాకుఁ గానఁబడదొక నదృష్టఫలంబు
 సిద్ధించుట సుపాయం బెద్ది యని వ్యాకులీతాంతఃకరణం డై తనకుం బురోహి
 తుం డగు శిల్పనంబి యనుమతిమంతునిం బిలిపించి యాలోచింప సతం డిట్లని
 యె 'ధర్మజ్ఞసమయః ప్రమాణం వేదాశ్చ' అనియెడున్యాయంబున వేదవేదాంగ
 వేదాంతవిత్తము లగుబ్రాహ్మణోత్తములం బిలిపించి యడిగిన వారలు పరతత్త్వ
 నిర్ణయం బొనర్చెదరు. ఆ ప్రకారంబుగాఁబరతత్త్వనిర్ణయం బెఱింగినఁ 'దత్త్వజ్ఞా
 నానోక్షః' అనియెడున్యాయంబునఁదత్త్వజ్ఞానంబుచేఁ బరమపురుషార్థలక్షణమౌ
 తుంబు సిద్ధించు నని తెలిపిన నారాజన్యసత్తముండును స్వపురోహితోద్ధులువిని
 మిగుల నానందించి బహుద్రస్యంబు విద్యాశుల్కంబుగా ముల్లె గట్టి యొక
 తోరణ స్తంభంబునంగట్టించివిద్వాంసులం బిలిపించె నాసమయంబున వడపెరుం
 గోయిలుడయా సనుభగవంతుండు శ్రీవిష్ణుచిత్తసూరింద్రునకు స్వప్నంబునందుఁ
 దన్నుఁ బొడసూపి యిట్లనియె. మహాత్మా నీవు మధురాపురంబునకుం జని నల్లవ
 దేవరాయనిం గాంచి యాన్తుహిపతివిద్వత్సభయందుఁ బరపక్షవిక్షేపణపూర్వ
 కంబు గా సర్వవేదాంతప్రతిపాద్యం బగుపరతత్త్వంబు నిర్ణయించి స్వపక్షంబు
 స్థాపించి విద్యాశుల్కం బగునర్థనంబు దెచ్చుకో మ్మనిన నాహరికి విష్ణుచిత్తుం
 డిట్లనియె సర్వవేదాంతప్రతిపాద్యవేదశాస్త్రాధ్యయనాదిజనితజ్ఞానవాసనాహి

నుండ నగునేను విద్యాశుల్కంబై నయద్ధనంబుఁబువ్వననఖననజనితస్వహాణితల
 కిణగణంబుఁ జూపి తేవలయుఁగానివేటొకయధికారంబునంగొనలేననిన సర్వనా
 గీశ్వరేశ్వరుం డగుభగవంతుండు సర్వనిర్వాహకుండ నై ననేను భవంతానసపద్మం
 బునం గనంబడుచుండ నీకొకకొఱత సంభవింపడు గావున మద్యాక్యంబులు
 విశ్వసింపం దగు నని యానతిచ్చి సర్వేశ్వరుం డంతర్హితుండయ్యె. అంత భాగవ
 తోత్తముం డగుశ్రీవిష్ణుచిత్తుండు బ్రాహ్మముహూర్తంబునందు మేల్కొంచి
 భగవదాజ్ఞారూపంబు లగుకాలోచితకృత్యంబు లొనర్చి స్వప్నప్రప్తభగవద్విగ్ర
 హం బనుక్షణంబు స్థరియించుచు విస్తయావిష్టమనస్కుం డై యాహరిసూక్తులు
 విశ్వసించిపాండ్యదేశాధీశ్వరుం డగువల్లవ దేవరాయనివిద్వద్గోష్ఠికడ కేతెంచినం
 జూచి యమ్మహీపతియుఁ దత్పురోహితుఁ డగుశైల్వనంబియును బ్రత్యుత్థానప్ర
 ణామాదిపూర్వకంబుగా ద్విజతిలకుం డగునావిష్ణుచిత్తునిం బూజించి మిగుల
 నాదరింపఁ గనుంగొని యచటివిద్వాంసు లల్లి రాజస త్తమా యీతండు వేదా
 భ్యాసంబు సేయలేదు దురవగాహంబు లగుశాస్త్రంబులతోన నించుకయైనను
 నెఱుంగఁ డిట్టివాఁ డెట్లుపరతత్త్వనిర్ణయం బొనర్చు నని పూజించితి ననియ
 ప్పాండ్యసృపాలుని నధిక్షేపించి పలుకె నంత నభిజ్ఞుం డగుశైల్వనంబి సాష్టాంగప్ర
 ణామం బొనర్చి వేదాంతప్రతిపాద్యంబగుపరతత్త్వంబు నిర్ణయింపు మనిశ్రీవిష్ణు
 చిత్తునకు విజ్ఞాపనం బొనర్చునమయంబునభగవంతుండుగుశ్రీవాల్మీకిమునీంద్రుం
 డుపితామహప్రసాదలబ్ధదివ్యదృష్టిచేయథానస్థితహాసితభాషితగతిచేష్టితాదనర్వా
 ర్థంబులు సాక్షాత్కరించినట్లు, నుత్తానపాదతనయుం డగుధ్రువుండు శ్రీహంసజ
 న్యసంస్పర్శనంబుచే సర్వజ్ఞుం డైనతెరింగునను, శ్రీధన్విపురీనిత్యనివాసుం డగుశ్రీ
 నివాసునియనుగ్రహంబుచేతసాంగోపాంగసశిరస్కుసర్వవేదార్థాభిజ్ఞుండు సశ్రీవిష్ణు
 చిత్తుండు 'యతోవా ఇమా' సీత్యాదిశ్రుత్యుక్తమంబునఁ బరబ్రహ్మంబు జగ
 జ్జన్మాదికారణత్వలక్షణలక్షితంబు గా నిర్ణయించి యాబ్రహ్మంబు 'ఏకోహవై
 నారాయణ ఆసీత్' ఇత్యాదివిశేషాపనిషద్వాక్యంబులచే శ్రీమంతుం డగునా
 రాయణుం డనియు నతం డకారవాచ్యుం డనియు ననేక శ్రుతి స్మృతీతహాసపురా
 ణరూపబలవత్ప్రమాణ సహస్రంబులచే సిద్ధాంతం బొనర్చినదోరణ స్తంభంబు
 నం గౌశేయకాండపటబద్ధం బగునమ్మహాధనం బీశ్వరప్రేరితం బై యమ్మహాత్ముని
 శ్రీపాదసమీపంబునం బడిన సంతుష్టాంతరంగుం డయి యతం డది పరిగ్రహిం
 చె నంత.

5

సీ., ఆమహాత్మునియందురహితయనుగ్రహమట్లు, ప్రసరింపఁ గనిముందురపరిభవించు
 పండితు లాపాండ్యమండలేశ్వరుఁడును, శైల్వనంబియు నిర్విరశేషముగను
 గడుభక్తిఁ బ్రణతులు ర్గావించి రారాజ, కనకభూషితభద్రగజముపై ని
 గేఘాతయిచ్చియెక్కించియగ్గురునకు, భట్టనాథుం డని రభవ్యనామ

21. శ్రీ గోదా.

జే. మాచరించెను బండితు శ లాతపత్ర, విమలచామర కాశవృంతములఁబూని
భట్టనాథునిఁగొలిచిరి శ భక్తిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. రాజవల్లభ దేవరాయఁ డమాత్యాది, పరిజనసహితు డై శ బయలుదేరి
భద్రగజన్తుఁ డౌభట్టనాథార్యుని, వెనువెంటఁ జనుచుండ శ వేశ్యలాడఁ
బంచమహావాద్యరపటహకాహశశంఖ, భేరిమృదంగాదిరభూరిరవము
వేణువీణాగతరవేద ఘోషములును, వదిమాగధసూతరబృందరవము

తే. లన్ని గుమిగూడి బ్రహ్మాండరమంత నిండి, భట్టనాథజయోత్సవప్రాభవంబు
స్థిరచర ప్రాణులకు నెల్లఁదెల్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.

సీ. తనయుఁడుబ్రహ్మరథం బెక్కఁగను జుచు, తల్లిదండ్రులగతి శ నుల్ల మలరఁ
బరమభక్తుం డగుభట్టనాథునిఁ గన, శ్రీనానుదేవుఁడు శ సిరిని గూడి
వేల్పులు గొనియాడ శ వినువీధిఁ గనిపింపఁ, గనకాద్రిపై నీలశఘనముఁబోలె
గరుడవాహరూఢుఁ శ గతివేల్పు నీక్షించి, పరమభక్తుం డగుభట్టనాథ

తే. గురుఁడు గజఘంటికాతాళశకుశలపాణి, పల్లవధ్వని సాంపారభక్తి హారికి
బహువిధంబులఁ బల్లాండురపాడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.

సీ. వీడ్కొల్పి రాజులు శ విల్లిపుత్తూరికి, మగిడి యే తెంచి యరమ్మఘహరునకుఁ
జేమోడ్చి విజయోక్తిఁజెప్పికన్యోలను, నాధన మర్పించి శ యతనియాజ్ఞ
మరలఁ గైకొని చనిశమనికిపట్టునఁ దదీ, యారాధనము నిత్యమాచరించు
చును దొంటిక్రమమునశసురభినానాపుష్ప, మాల్యమలొసఁగుచురమాధవునకుఁ

తే. బంచశతగాథదివ్య ప్రబంధ మలరఁ, జేసి శ్రీవైష్ణవుల కెల్లఁజెప్పి యిట్లు
సేమ మొనరించె శ్రీవిష్ణుశచిత్తుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.

—●— శూడిక్కొడు తనాచ్చియారువై భవము. —●—

శూడిక్కొడుత్తనాచ్చి-త. శ్లో॥ కర్కట పూర్వఫల్గున్యాం తులసీకాననోద్భవామ్!
వాణ్డ్యవిశ్వమ్భరాం గోదాం వందే శ్రీరజ్జనాయకీమ్॥

సీ. జనకరా జధ్వరశస్థలము దున్నించిన, నమకూడునాఁగటిరచాలునందు

శ్రీదేవి తాన నీరతాదేవి యై పుట్ట, బిడ్డగా జనకుఁడూరపెంచినట్లు

కేల ఖనిత్రముఁ శ గీలించి శ్రీభట్టనాథుండు తులసీవనంబుఁ ద్రవ్వ

నందుఁ గర్కటకమునందుఁ బూర్వాఫల్గు, నీశుభర్ష మునందురనిరుపమాన

తే. కాంతినొక బాలికామణిరగానఁబడిన, విస్తయముఁజెందియా బ్రహ్మరవేత్తపొంగి

యంచితంబుగ సుత యనిరవెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోద మలర. 10

సీ. జనకునింటను దొల్లిరజానకిపగిదిని, విష్ణుచిత్తునియింటరవిమలపక్ష

చంద్ర రేఖయుఁబోలె సంతతపరివర్ధ, మానటవ్యాంగియైరమధురవాణి

భువనైకనుందరి శ భూస్వరూపిణి యైన, భట్టనాథునిముద్దురపట్టినంత

మునుపటివిద్యలుర మూర్తులు గొనివచ్చి, కలిమికొమ్మును దేవరకాంతలట్లు

తే. కొలుపు సలుపుచునుండ నశక్కువలయాపి, నల్లిదండ్రులయుల మురలుల్లసిల్ల
విల్లిపుత్తూరియందు రంజితై ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర.

సీ. వరధన్విపురియందునవటపత్ర శాయికై, విష్ణుచిత్తగురుండు న విరులసరులఁ
గట్టియుంచినఁ జూచిరకన్నియ మఱుఁగుగాఁ, బుష్పచూలికిలను నబాసఁగఁదాల్చి
యాదర్శ మీక్షించిహర్షించి యెప్పటియట్లుంపఁ గని తండ్రియలిగి హరికి
నర్పింప నున్నంతనారాత్రి కలహాస, హరి గనంబడి యిట్లు న్ లనియె నతని

తే. కార్యమూవేశ మాల్యములందవయ్యె, నేమి కారణమిదిమామన నఱుఁగఁబలుకు
మనిన హరికిట్లు లనియె నశయాక్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర.

సీ. మత్పుత్రియెఱుఁగకనీమాల్యములివి దాల్చె, నవి మీ కొనంగ రాదని తలఁచి
యర్పింప నైతి నేనపరాధ మోహమా, యని యగ్గురుం డననహరియుఁబలికె
ధన్యుఁడవీవు నీతనయ దాల్చినపుష్ప, మాల్యము లన్నియునమా కితిప్రి
యము లతిభోగ్యము న్ లతిపౌరధము లగుఁ, గాన మాకవియిమ్మనగణ్యనుగుణ

తే. యనుచు ధన్విపురీశ్వరుఁ న్ డానతిచ్చి, గోచరుండు గాక పోయిన న్ గురువరుండు
తాను మేల్కొంచిమదినిట్లునదలఁ చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర.

సీ. నీళయో భూమియో న్ నీరధికన్యయో, పుట్టెఁగఁబోలు మనత్పుత్రి యగుచు
నట్లుగా కున్న నీరయస్ తనూజకు, మాధవుఁ డిట్లెల న్ మరులుకొనును
దా ధరించినపుష్పనదామము లీహరి, ప్రీతికై యొసఁగనీరనిన్న దనుచు
గురుఁ డాత జకు శూడిరకొడుతనుపే రిడె, నాటనుండియు భట్టనాథపుత్రి

తే. కాశుభాఖ్య నిరూపక న్ మై చెలంగ, సిరి నహించును వైష్ణవనస్త్రీల కెల్ల
నై పుణినొనర్ప నాదివ్యనామ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర.

సీ. ఈచూడికుడుత తానెడేండ్ల బాల యై, హరియవతారము న్ లరసి చూచి
కృష్ణదయము సన్నిరకృష్ణము గావునఁ, జిత్త మాహరియెడఁ న్ జేర్చి యతని
సంశ్లేష మబ్బక న్ శౌరిని గోపిక, లట్లు తా వారల న్ ననుకరించి

చేసెఁ దిరుప్పావు న్ వాసిగా నాచ్చారు, తిరు మొత్తీ యనురెండునదివ్యకృతుల

తే. నవ్వులకు నై నసహచరులృరుంఁడె భర్త, నీకనుచుఁ బల్కవినిమూర్ఛనీవ్వటిల్ల
సుఖముఁజెందక యక్కన్యనసౌలయు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర.

సీ. సరసిజాక్షికిఁ బతిసంయోగసులభమా, మావసమీక్షించి న్ యర్హతముని
వరునిఁ గానక తండ్రివగచుచు నున్నంత, గురుని కిట్లనిశూడిరకొడుత పలికె
కలుములజవరాల్పకాంక్షిం చెనెవ్వని, వాఁడె యల్లుండు నీమనవరగుణ యన
నర్చాస్వరూపియై న్ హరి నూటయెనిమిది, దివ్యదేశములందు న్ దృఢత నుండె

తే. వారియం దిష్టతముఁ డై ననవరుని నీవె, కోరికొ మ్మని పుత్రికిగురుండు పలుకఁ
దండ్రి కిట్లని పలికెనన్ తరుణి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర.

సీ. సర్వజ్ఞదివ్యదేశము లన్నియునుదత్పు, భావమంతయుఁ దెల్పు న్ భావమలర

వినినయెచ్చలు నానీనుల కింపగు, నచ్చోటిహరియె నీ శ కల్లుఁ డగును
అని కూతు రనిన సత్యయ్యయ్యఁడు విని నూట, యెనిమిదితిరుపతు శ లనుపమాన
మగుతత్ప్రభావ మత్యయ్యత్త జ కెఱిగింప, సద్దేవి రంగధామాతిశయము
తే. విని యనంతశయానుఁడు శ వివిధదవ్య, సూరివినుతుండు శ్రీరంగశౌరి తనకు
భ ర్త యనితండ్రి కట లేక శపలికె ననుచు వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.
వ. అని యిప్పగిది నప్పైదలి నిజాభిప్రాయం బెఱింగించిన నమ్మహాత్ముండు తన
మనంబున. 18

సీ. మత్పుత్రి కిష్ట మేరమాడ్కిని సమకూడు, నని తండ్రి చింతింప శ నతనికలను
గనఁబడి హరి పల్కెరవినవయ్య నీపుత్రి, మత్స్యాణతుల్య యశాశమహిషిమాకుఁ
గానఁ జింతింప నక్కట లే దనుచుఁ బల్కి, నన్నిధివారి కాశౌరి పలికె
శతశలాకచ్చత్రశామరతాళవృం, తపతాక భవ్యవాద్యములతోడ

తే. మీరు చని భట్టనాథాఖ్యశూరిసుతను, నంచితస్వర్ణ శిబిక యంత్రదుంచి యిటకుఁ
దోడితెం డన హరి వారితోడ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శ్రీరంగ రాజాజ్ఞ శ శిరమున ధరియించి, తత్పరిచారకుల్ శ ధన్వినగరి
కరిగి శ్రీభట్టనాథాఖ్యన కెఱిగింప, నానందభరితుఁ డై శ యతఁడు సుతను
నందలం బెక్కించి శ యానంబువై సూక్ష్మ, కనక చేలముఁ గప్పిరకదలి యచట
నృత్యగీతరవంబు శ నిఖిలవాద్యధ్వనుల్, దిగ్గండలంబులరేపాగ రడంప

తే. వచ్చి శ్రీరంగధామముఁ శ జొచ్చె నంత, వాడవాడలవనితలు శ వచ్చి చూచి
భవ్యమతి నిట్లు తమలోనఁబలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.

సీ. ఈపిన్న పాప పేరయిల భట్టనాథుండు, తులసీవనముఁ ద్రవ్వ శ వెలసియుండె
నీముద్దుగుమ్మ పే శ యిట సూరివరులకుఁ, బదుగురికిని ముద్దురపట్టి యయ్యె
నీమందయానపే శ తాముందుగాఁ దాల్చి, విరులదండలు హరిశకొట కొసంగె
నీముద్దరాలపే శ యిచ్చచేఁ దాగొల్ల, పడఁతి యై కృష్ణానుభావ మొందె

తే. దగును శ్రీరంగభ ర్త యీతరుణి కతని, కీశుభాంగియుఁదగు ననిరయింతులనఁగ
భావ మలరంగ వినియె సద్దేవి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. బ్రహ్మవేత్తలతోడ శ భట్టనాథగురుండు, వెనువెంటఁ జనుదేర శ వేడ్కమీఱ
భవ్యవాద్యములతోఁ బ్రణవవిమానము, ప్రక్రమం బొనరించిభ క్తి మించి
త ప్తచామీకరర స్తంభగుంభితమహా, మణికుట్టిమాఘానశమంటపమునఁ
బల్లకి దిగి మంచిరపసిఁడిపుట్టము వై ని, గప్పి యల్లలనఁ శ గదలి వచ్చి

తే. యాంతరాళికదివ్యాలరయంబుఁ జొచ్చి, విష్ణుచిత్తార్యపుత్రిక శ విభవ మలర
రంగధామునిఁ జూచి యురప్పొంగ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.

సీ. శ్రీలలనాకాము శ నీలమేఘశ్యాము, రమ్యగుణస్తోము శ రంగధాముఁ
గనుఁగొని కడువేడ్కఁగరపద్మములు మోడ్చి, శేషతల్పం బెక్కిరచితఁ దక్కి

మగనిశ్రీపాదపరద్వములు లాలించుచు, నద్దేవి గనఁబడరదాయె నంతఁ
 బుత్రిని గానక ర బోరన నేడిచ్చిన, భట్టనాథుని కిట్లు ర పలికె శౌరి
 తే. మామ వైతివి దుగ్ధాబ్ధిరమాడ్కి మాట, నీదునుతతోడ నేను గరన్పింతునీకుఁ
 జిగత వల దని మఱియునురజెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనరమోద మలర.
 నీ. శ్రీవిల్లిపుత్తూరి ర జేరి యెప్పటియట్ల, సతతము నటపత్రరశాయి కచటఁ
 బుష్పకైంకర్యము ర పొలు పార నలుపుచుఁ, గలిగినకాలముఁగడపు మనుచుఁ
 బలికి రంగేళుఁడు ర బహుమతు లొనరించి, పంచిన నేతెంచి ర భట్టనాథ
 గురుఁడు ధన్విపురంబురహారికి నుగంధిప్రసూనదామములను ర సొబగు మీఱఁ
 తే. గట్టి యర్పించుచునె యున్నరకాల మంతఁ, గడవె లోకము లెల్లనురఖంబుఁజెంద
 ననుచుఁ బెద్దలుచెప్పి రీరయర్థ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనరమోద మలర. 24

—◆— తొండరడిప్పొడియాత్వారుల వై భవము —◆—

తొండరడిప్పొడి-త. శ్లో॥ కోదణ్డే జ్యేష్ఠనక్షత్రే మణ్డంగుడిపురోద్భవమ్।
 చోళోర్వ్యాం వనమాలాంశం భక్తప్రదేణు మాశ్రయే॥

నీ. భువిని మండంగుడిరపురిమృతల్లికయందు, శ్రేష్ఠమా శ్రీధనురజ్యేష్ఠయందు
 దేవేశువై జయంతీవనమాలికాం, శంబుచే విప్రవంశమునఁ బుట్టి
 శౌరికటాక్షవీరక్షాలబ్ధసాత్త్విక, తాస్తికతాద్యఖిలాత్మగురుఁడు
 విష్ణుకృపాప్రాప్తరవివిధసాంగోపాంగ, సశిరస్కవేదవిజ్ఞానఘనుఁడు
 తే. విప్రనారాయణుం డనరవెలసి విరతిఁ, దనరి పెండ్లాడకయ కొన్ని రదినము లచట
 నుండి యంతట శ్రీరంగ ర మొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనరమోద మలర.
 నీ. కలితమరుద్వృథారగర్భసంభృతమణి, ప్రాకారసప్తకరపరివృతంబు
 మహనీయమణిమయరమండపగోపుర, ప్రాసాదసౌధాదిరపంక్తియుతము
 విపణిప్రసారితరవివిధరత్నవితాన, విక్రయక్రయశోభిరవివిధజనము
 సకలసాంగోపాంగసశిరస్కవేదశా, స్త్రవిచారభానురరబ్రహ్మకులము
 తే. చంద్రపుష్కరిణీతీరరచారునగము, రమ్యరమణీసముల్లసరద్రంగపదము
 విప్రనారాయణుఁడు చూచెరవేడ్క ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనరమోద మలర.
 నీ. కలధౌతగిరిమీఁదఁ ర గాలమేఘముఁబోలె, శేషతల్పస్థితిఁ ర జెందువానిఁ
 గరుణాకటాక్షవీరక్షాసుధావృష్టిచే, దాససన్యములను ర దనువువాని
 శంఖచక్రగదాసిరశాస్థాయుధాకల్ప, ఘనబాహుశాఖలు ర గలుగువాని
 సిరి యురస్థలి నంఘ్రీరచెంత భూనీళలు, పొలుపారఁ జూచి యురప్పొంగువానిఁ
 తే. గనకమణిభూషణంబులరకలిమివాని, రంగభర్తను జూచి యురప్పొంగి మ్రొక్కి
 విప్రనారాయణుఁడు చేసెరవినుతు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనరమోద మలర.
 వ. అనంతరంబ.

నీ. ముందు మాలాకారముఖ్యులు పుష్పదా, మము లచ్యుతున కీచ్చిరమందిఁగనిరి

24. తొండరడిప్పాడియార్థారులు.

- కావున నేనట్ల కస్తూరిరంగని, కింపుగాఁ బూదోట కేయేర్పరించి
యనిశము కైంకర్యమాచరించెద నని, పూని యొక్కెడ మంచితభూమి చూచి
దున్నించి యచ్చటఁ కే దులసీవనంబులు, మల్లికామాలతీరమండపములు
తే. సన్నగన్నేరులును విరళజాదిలతలుఁ, దెల్ల చేమంతులును బొండురమల్లెపొదలు
వేసి పెంచెను నాబ్రహ్మవేత్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె కే మోదమలర.
సీ. పాటలీపున్నాగరపారిజాతాశోక, కేతకీచాంపేయకేసరములు
కర్ణికారకదంబకాశీరకురవక, చందనాగురుహరిరచందనములు
నారికేళంబులు కే నాగవల్లివృత, పూగీవనంబులు కే భూరిషనన
ఖర్జూరసహకారకదళీవనంబులు, జాంబవామలకోరురజంభలములు
తే. నురభిపుష్పఫలాశేషతరువు లిట్లు, నాటి నల్దెస లామడతతోటఁ జేసి
వాసి కెక్కెను నావిప్రవర్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోద మలర. 30
సీ. వద్దాకరములందు కే బకకోకకలహంస, కారండవక్రాంచరఘనరవములు
అచటికాసారము కే లంభోజమధుషాన, మత్తభ్రమరగీతరమంగళములు
అచ్చోటిదీర్ఘక కే లబ్ధసీలోత్పల, కైరవకల్హారగంధవతులు
అమృతోదకంబులు కే హ్రదము లచ్చటియేటి, కాల్యలు విలసిల్లు కే గణన మాని
తే. యట్లు స్థలజలరమణీయతాభిరామ, మైనపువ్వులతోటఁ దా కే నాచరించి
వృద్ధిఁ బొందించె నానర్వరవేత్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోద మలర.
సీ. రమ్యనందనచైత్రరథముఖ్యసురసన, దివ్యవృక్షములను కే ధిక్కరించి
విలసిల్లుచును నిజవిరచితారామవృక్షము లన్ని యభివృద్ధి కే గాంచ నతఁడు
సూచి సంతోషించి కే నురభిపుష్పంబులుఁ, దులసీదళంబులుఁ కే దునిమి తెచ్చి
తనపల్ల శాలవిరేత్తర్ధికయం దుంచి, రచియించి మాల్యముల్ కే రంగభర్త.
తే. కని సమర్పించుచుండ నరయ్యార్యనరుని, రంగనాయకియును రంగరాజశౌరి
గాంచి యానంద మొందిరి కే కరుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోద మలర.
సీ. మంతనంబునఁ దనరమహిషి కిట్లని రంగ, రాజానతిచ్చెను కే రంగు మీఱ
దేవి మల్లీలావిరధేయునిఁగా విప్ర, నారాయణునిఁ గొన్నినాల్గొనర్చి
మరల నెప్పటియట్ల కే మామకభక్తాగ్ర, గణ్యునిఁగాఁ జేసి కే గారవింతుఁ
గరుణచేఁ బ్రార్థనకర్తానుభవ మిట్లు, గావింతు నతనికిఁ కే గమలనేత్ర
తే. యనుచు సర్వస్వతంత్రుఁ డౌనమ్మరారి, పలుక విని వేళగా దనిరపాలవెల్లి
పట్టియేమియు ననదాయె కే భర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోద మలర.
సీ. నురభినానాపుష్పసుందరతులసీద, శాంచితనవ్యమాల్యములఁ దెచ్చి
భట్టనాథుఁడు ధన్విరపట్టణవాసికి, శార్ఙ్గికి నిత్య మొసంగినట్లు
నానానుగంధిప్రసూనదామంబులు, నవతులసీదళనద్యమాల్య
ములు రంగవతికి నరమ్మోదంబునను నిత్య, మర్పించుచును నిజోరద్యానననముఁ

- తే. జక్కఁ జేయుచుఁ దనపర్ణశాలయందు, విప్రనారాయణుఁడు బ్రహ్మశ్రీని త్తముండు
పుండరీకాక్షుచిత్తుఁ డై కయుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
- వ. ఆసమయంబునఁ దిరుక్కరంబనూ రనుగ్రామంబునందు దివ్యాంగనాంశజాత
యు సర్వానయవసౌందర్యవతియు నయిన దేవదేవి యనునొక్కనారవిలాసిని మ
ధుకరవేణి యగుమధురవాణి యనుసహోదరిం గూడికొని నిజపరివారంబుతో
నిచుళాపురంబునకుం జని యందుఁ జోళభూపాలునిం గాంచి సరససంగీతనాట్య
కేళికళావిలాసాతిశయంబులచే నమ్మహీపాలునిచిత్తంబురంజిల్లంజేసియారాజుచే
బహుమతిఁ గాంచి నిజసహచరీగణంబుతో మగిడియే తెంచుచు మార్గశ్రమవ్య
పనోదనార్థంబుగా శ్రీవిప్రనారాయణసంవర్ధితపుష్పద్యానవనంబునందొక్క
వృక్షచ్ఛాయనుండిపనసహకారపాటలీపున్నాగనారికేళనారంగజంబీరవికచకద
లీకురవకవకుళాశోకపూగీప్రభృతివృక్షపండవిటపరూఢశుకపికళారికాదిపక్షిసంఘ
మధురకూజితనిరంతరవసంత కాంతం బయి నానావిధసుగంధిపుష్పసందోహనవ
రతస్యందమానమకరందపానమత్తనిజకీర్తిగాఢాకథకవందిబృందాయమానేందింది
రబృందమధురగీతభరితంబును గేతకీమాధవీమాలతీమల్లి కారవిందకల్లా గేందీవర
చంపకచందనాగురుప్రముఖబంధురసుగంధామందమందమారుతనుందరంబును
నిరంతరనిఖిలర్తునిషేవ్యమాణంబును సకలజగజ్జననయనమనోభిరామంబునైన
యయ్యారామంబుం గాంచి యద్దేవదేవి యక్క యివ్వనంబు సందనచైత్రర
థాదిదేవైద్యానంబుల మించి యంచితంబై యున్నయదియన నద్దేవదేవి కగ్రజ
యిట్లనియె స్వకీయసురభిపుష్పప్రకర్షంబుచే దేవాదిదేవుం డగుశ్రీరంగనా
థునియు త్తమాంగం బలంకరించుచునమ్మహాత్మునిమృగయావిహారజనితశ్రమాప
నోదనం బొనర్చునిమ్మహావనం బనవరతతదీయదాస్యరతల మైనయస్తదాదులకు
మార్గశ్రమాపనోదనం భాచరించుట వింత కాదని పరస్పరప్రియసల్లాపంబు
లాడుచు వారిరువురు నారామలక్ష్మీ నిరీక్షణంబు సేయు చుండి రంత. 35
- సీ. దీర్ఘశిరోరుహశీదృఢబంధవిలసిత, శీర్షుని శ్మశ్రులాంఛితముఖాబ్జ
రోమశాఖలగాత్ర శరుచిరపక్షులనేత్రు, ధౌతవస్త్రునిఁ బాణితలఖనిత్రు
ద్వాదశస్థలధృతశీదవళోర్ధ్వపుండ్రునిఁ, దులసీనలినబీజవలయధరుని
విమలోపవీతుని శ సుమకుంజతరులతా, జలసేచనావాలరకలనశీలు
- తే. విప్రనారాయణునిఁ జూచి శ్రీ దీప్తరత్న, దివ్యభూషణయద్దేవదేవిదాసి
విలసితంబొప్పగను మ్రొలనిలిచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీమోదమలర.
- సీ. స్వకపుష్పకైంకర్యశక్తచేతస్కుండై, కన్నెత్తిచూడఁ డశక్తాంత నారఁ
డంత నాయంతి నిశజాగ్రజ కిట్లని, పలికెను భగిని యీశబ్రహ్మణుండు
కను మ్రొలనున్ననుగన్నెత్తిచూడఁడు, పండుఁడో భ్రాతుఁడో శనఖయెటుంగ
నని పల్కుచెలియలి శ కక్కయిట్లనియెను, భగవదతిప్రియశ్రీభక్తుఁ డాతఁ

తే. డతనిన ర్వేంద్రియంబులుక హరిహరములు, గాని వెంగలియును నూబరగాఁడతండు
భవ్యుఁ డని చెల్లెలికిఁ బల్కెనభగినియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

వ. అంత నద్దేవదేవి యమ్మాట లాలించి నిజాగ్రజ కిట్లనియె. 38

సీ. కణ్వమహాముని క కాన బల్తప మొంది, మోహించె గాదె ప్లనమోచఁ జూచి
మత్స్యగంధినిగాంచిరమదన కేళియొనర్చె, సాత్త్వికాగ్రణిపరాశరుఁడుముందు
శ్రీవ్యాసముని ఘృతాశచినిఱచి మోహించి, శుకునిబుట్టింపఁ డేనురలుమెచ్చఁ
గాళికముని మేనరకను గూడి పదియేండ్లు, దిన మొక్కటిగ నెంచెనవనమునందు

తే. నులభులై రాదిమునులిట్లునుందరులకు, మనకితఁడువశ్యుఁడౌటంతమాత్రమనుచుఁ
బలికె నద్దేవదేవియాభగిని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోద మలర. 39

సీ. ఇట్టిబాఁపలు మనరయింటివాకిటఁ బడి, గాపులు పడియుండు క మాపటంత
నని చెల్లె లన విని క యక్క యిట్లనియెను, గూర్చి నీకితఁ డనుకూలుఁ డాయె
నేని నీయింట నీరకే నాటుమానము, లూడిగ మొనరింతు క నుర్వి మెచ్చ
నీ విమ్మహాత్ముని క నీవశవ ర్తిగాఁ, జేయకుండితివేని క తోయజాక్షి

తే. నీవు నాయింటఁ బను లాటునెలలు సేయు, మనుచు నద్దేవదేవికి క నక్కపలికెఁ
బంత మిట్లాడి రప్పణ్యభామ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోద మలర. 40

సీ. అక్కరోయితని నే క నాటుమానములకు, నుమశరసమరాతిశూరునిఁగను
జేయలే నైతినా క చేసెద నీయింట, సఖిలదాసీకృత్య క మాటునెలలు
నీవు పొమ్మనుచును క నిజపూర్వజను దన, దాసీవ్రజముఁ బంపి క తగినచోటఁ
దసవేష మంత నంతర్ధాన మొనరించి, సాత్త్వికవేషయై క ఛదన్దవృత్తి

తే. మగిడియే తెంచివేశ్యయామాన్యతముని, విప్రనారాయణునిఁజూచిరవినయమలర
మొక్కి నిలఁబడె నతనికి క మ్రొలననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర. 41

వ. ఇత్తైఱంగున నయ్యంగన యాగురుపుంగవుముంగల నిలిచినం గని. 42

సీ. తరుణి నీవెవ్వరిదాన విచ్చటి కేల, వచ్చితి వని గురువరుఁడు పలుక
స్వామి మామకపూర్వజస్సపాపములచే, వేశ్య నై జనియించి క విటులఁ గూడి
మగిడి దుష్కృతములే క మాటిమాటికిఁ జేసి, హరికృపచే నవి క యన్ని రోసి
విడిచిన ననుఁ జూచి క విత్తార్జనాపేక్ష, మాతల్లి వల్కె నీమాడ్కి నన్ను

తే. వేశ్య నిజకులధర్మము క విడిచెనేని, వాసి చెడి నుఖ మెఱుఁగకకగాసిఁ జెందు
నని జననిచెప్పెననియె నరయ్యబల యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె మోదమలర.

సీ. ఆమాతృవాక్యము క లాలింపకయ వచ్చి, యాశ్రయించితి నీవరదాబ్జములను
శక్తివంచన లేక క సంతత మీపూలతోటలో నీతోడఁ క బాటొనర్తుఁ
బూలదండలు గూర్చి క పుటికల నిడుకొని, రంగభ ర్తకు మీరొనంగఁ జనిన
మఱియు మాన్యులయిండ్లకమాధుకరంబెత్తి, సామిమి రేగిననమయమునను

తే. బుష్పవనరక్షఁ జేసెదఁబొనఁగిననుచు, గుహక శుశ్రూషణముఁ జేయఁ గోరినట్లు

విప్రనారాయణుని కనె శ్రవేశ్యయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

45

వ. అని యివ్విధంబున నక్కన్నె విన్నవించిన.

సీ. మును ఋశ్యశృంగాఖ్యశ్రమునివేశ్యలను జూచి, తాపసోత్తము లనిరతలఁచినట్లు
కుహనావిరక్త్యాదిశ్రగుణి యగుగణేశకు, గొత్తెమసానిఁగోగురుఁడు దలఁచి
తోటలోఁ బని కవ్వరధూటిని గైకొని, మాధుకరముఁ దెచ్చిరమధువిరోధి
కారగిం పొనరించిరయది తాను భుజియించి, తనభుక్త శేష మారదాసి కొనఁగి

తే. రంగధాముని కిరుప్రొద్దురమ్యమాల్యములుసమన్వించుచుండెనఁ మోదమాన
మానసాంబుజఁ డాజగరన్తాన్యఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. గురుఁడు కాల్వలు త్రవ్వఁగొత్తెమసానియుఁ, గట్ట లమర్చు నారకాల్వలకును
దులసీవనంబు లారదోషజ్ఞశశి ద్రవ్వ, గటికపేల్లాయంతి శ్రవెటికి వైచు
నావాలములు చెట్ల శ్రవత్తుఁడు ద్రవ్వఁ, గట్ట లమర్చు నరక్కమలనేత్ర
వృక్షమూలములందు శ్రవేదులార్యఁ డొనర్చ, నవియల్కిఁముగ్గిదురనాలతాంగి

తే. మఱియుఁదులసికిఁ దెల్లచేరమంతులకును, మల్లికామాధవీజాతి శ్రవండుపముల
కింపుగా నీళ్లు గట్టుదురరిరువు రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రవోద మలర.

సీ. శౌర్యనుగ్రహముచే : సకలర్తుధర్మము, లాపుష్పవనమునం శ్రదలరుఁ గాన
సర్వవృక్షములు పుష్పప్రవాళఫలాది,వృద్ధి నెల్లప్పుడు శ్రవిడువ వందుఁ
గేతకీచాంపేయశ్రవేసరపాటలీ,పుష్కరేందీవరశ్రపుష్పతతులు

మరువము దవనముఁగురువేరు జాజులు, మల్లెపుష్పములుఁ జేరమంతివిరులుఁ

తే. జారుతులసీదళంబు లారసత్వజలధి, దెచ్చి యుంచినఁ జూచి యశ్రద్దేవదేవి
గురునియనుమతి దండలుగూర్చుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. నారంగఖర్జూరనారికేళరసాల,మన్తధనహకారశ్రమాతులుంగ
ద్రాక్షాపనసజంబురదాడిమజంబీర,బదరీఫలాన్మరంశభాఫలములు
హరికి సమర్పించి శ్రయఖలభాగవతుల, కతిభక్తి నిచ్చు నశ్రయ్యార్యవరుఁడు
తులసీదళామోదరకలితసుగంధిప్రసూనమాలిక లతిరనుదరునకు

తే. రంగభర్తకు నిత్య మొసంగు చుండె, సంతఁ బ్రోషితభర్తృశ్రాహర్షకరము
వర్షకాలము క్రమముగోపచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రవోద మలర.

వ. అంత.

50

సీ. అక్కటా నేటితోరనాటుమాసములకు, రెండుమూఁడుదినంబులుండెఁగొఱత
నన్నొకనాఁడై నరగన్నెత్తి చూడఁడు,భావ్రాక్తియొక టైనరీబలుకఁ డపుడుఁ
గనికరపడఁ డెంతరీపని సేసినను నన్నుఁ, దలఁపఁ డీబాఁపనరదాసరయ్య
కరతలపానము శ్రతరుతలశయనమే, కాని వేటొకమేలు శ్రగాన నైతి

తే. రంగనాయక యితని నశనంగశరవి,ధేయునిఁగఁ జేయు కృప నని శ్రదేవదేవి

శరణు పొందెను శ్రీరంగశౌరిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర. 51

సీ. అంతట మాటునాఁ డరహస్కరమండల, మస్తమించెడువేళ శ నార్యవరుఁడు
దేవదేవియుఁ దులరసీననంబులయందు, జలసేచనము సేయఁగనమయమునను
హరితిరుమేనిచారయలు గీలుకొనిబలు, మేఘ మొక్కటి పొల్చి శ మింట నెఱసి
చుట్టుకై దువుమాడ్కి శ బెట్టుగామెఱయుచుఁ, గఱివేల్పువలమురికరణ నుఱిమి
తే. శార్ఙ్గసముదితబాణవర్షంబుపగిది, దేవదేవి ప్రపత్తి సిరద్ధించె ననఁగ

హరికృపను దొడ్డవర్షముగూరి సెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర. 52
వ. అప్పు డాస్త్రాజ్ఞం డవసరోచితభగవదాజ్ఞారూపానుష్ఠానంబుఁ గావించి స్వకీయప
ర్ణశాలయందుఁ బ్రవేశించి యున్నంత నద్దేవదేవి యమ్మహావర్షంబు ప్రహర్షంబు
నకయి స్వప్రపత్తిప్రసన్న భగవత్ప్రేరితంబని యెఱుంగకయతిశీతలవర్షవారా
హతిచే నతిభీత యై తొంటిపగిదివృక్షగుల్తాదిమూలస్థలంబులయందుండఁజాలక
వడవడ వడంకుచు నమ్మహాత్ముని పర్ణశాలాద్వారవేదికయందు నిచ్చలం బగుక్రొ
క్కాటుమెఱుంగుతెఱంగునఁ దోచె నంత. 53

సీ. నలిగొని కనుమ్రోలరవడఁకులేమనుఁజూచి, కరుణార్ద్రచిత్తుఁడై శగురుఁడు పలికె
వెలఁది యీవర్షము శ వెలసినదనుక నీ, యుటజములో నుండు శ మొక్కనోట
నని సూరివరుఁ డన్న శ విని దేవదేవియు, నిలువొచ్చి యార్యునియెదుటనిలువఁ
దడిచీర వల దని శ తనధాతవస్త్రము, దయ నతఁ డిడఁ గొని శ తరుణిదాల్చి
తే. పాణిపద్మములను మోడ్చి శ భక్తి నతని, యదుగుఁ గెండామరలసేవ శ కాసపడిన
గురుఁడుసమకూర్చెనాయంతిరకోర్కిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.

సీ. జగదేకగురునిశ్రీశరణపల్లవములు, తనక రాబ్జములచేఁ శ దరుణి యొత్త
స్తరుఁ డింతకంటెను శ సమయము లే దని, తలచి యాలీఢపాదముల నిలిచి
తనవాఁడితూపులరథాటి చూపఁగను స, ద్ధైర్యమువిడిచి సంరతాప మొంది

యనలముకడ నున్నరయాజ్యకుంభముగతిఁ, గాంతాగ్నిశిఖి సోకిరకరఁగి తనదు
తే. దృష్టిమధుకరపబ్బులు శ దేవదేవి, సరసముఖపక్కుచగుళుశచ్ఛములయందు
నిలిపి గురువరుఁ డాలేమరవలచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.

సీ. నకల కళాశాస్త్రశీతలర గాన తదింగి, తం బెఱింగి దరస్నిరతం బొనర్చి
తనవాలుఁగనుదోయితభుకులు గురునకు, మరునిపూఁదూపు లై రమదిఁగలంపఁ
గులుకుమిటారిగురబ్బలతీవి యగ్గురు, వరునకు నేత్రోత్సరవంబు సలుపఁ
దనజవ్వనముఁ జక్కఁదనము విలాసము, సయ్యార్యునకు రతిరహర్ష మొదవఁ
తే. గేలుఁదమ్ములుముకుళించిర లీలమొక్కి, సామి దాసికిఁదగుమేలురసలుపుమనుచుఁ
గలికి చవి గుల్క నతనికిఁబలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

సీ. శృంగారనిధి దివ్యరమంగళమూర్తి యా, కఱివేల్పు మును రాధఁగలిసినట్టు
లప్రమేయగుణుండు శ విప్రనారాయణ, ధీరశిఖామణి శ దేవదేవి

పాణిపద్మముఁ దనరపాణిపల్లవముచేఁ, గీలించి యాపర్ణశాలయందుఁ
 జేల కృష్ణాజనశశికుశోత్తరశయ్య, నుంచి మృదూక్తుల శ నూటడించి
 తే. మంచి కెమ్మోవిచవు లానిరమించి కౌగిలించి యామందయాన సుఖించిమదన
 సంగరక్రీడ లారాత్రి శ సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. అవతార మాదిగా శ నంగనావిషయాన, భిజ్ఞ నభిజ్ఞని శ సజ్ఞఁ జేసి
 యారాత్రి గడపి యరహార్తుఖంబున లేచి, తీర్ణప్రతిజ్ఞయై శ దేవదేవి
 తనయింటి కేతెంచితనకృత్య మక్కకుఁ, జెలు కందఱికిని శ దెలియఁ బలికి
 యభ్యంజనస్నాన శ మార్చి ధూపితకేశ,పాశ యైయధేందురటలనిటల
 తే. ఘటితకస్తూరితిలక యై శ కన్నుదోయి, తెలివి గులుకంగఁ గాటుకఁదీర్చి పట్టి
 మంచుజిగి మించుచీర ధరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. నవరత్నఖచితనారనాభూషణాంచిత, సుకుమారగాత్ర యాశనుదతి మరలి
 విప్రనారాయణు శ వీక్షింపఁ జన దానిఁ, జూచి భేచరు లెల్లఁ శ జోద్యపడిరి
 భువి లేమలీక్షించిరపుం స్త్వ మొందిరిమదిఁ,బురుషులుగనిమూర్ఖుఁరఖాందిరట్లు
 సర్వాంగసుందరి శ చని యమ్మహాత్ముని,కనుమ్మోలఁ దనసౌపుఁ శ గానిపింపఁ
 తే. జంద్ర రేఖను జూచినశజలధిఁకొలఁదిఁ, బృథివిఁ బెన్నిధిఁ గనుఁగొన్నశపేదపగిదిఁ
 జూచి హర్షించె నద్దివ్యశసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. నీలజీమూతాళినిభ మగువేసలి, యమృతాంశుబింబ మారయతివమోము
 స్ఫరశరంబు లనంగఁ శ జాలువాల్గన్నులు,కుసుమబాణునివింటిరకొనలుబామలు
 అద్దములను గేరు శ నిద్దంపుఁజెక్కిల్లు, చవుల కెల్లను దీవి శ చానమావి
 కంఠునిబంతు లారయింతికుచంబులు, నుందరావర్త మారసుదతినాభి
 తే. కనకరంభాసమంబు లారకాంతతొడలు,అట్టిసౌందర్యవతి తన శ కబ్బె ననుచుఁ
 జూచి హర్షించె నద్దివ్యశసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. బాహుశాఖలఁ జూచిరపజ్జకు రావించి, యాత్మాంకమున నుంచిరయనునయించి
 కుటిలాలకంబులఁ శ గొనగోట సవరించి, కెమ్మోవిచవిఁగాంచి శ సమ్మతించి
 తిరుమేనితాపము శ దీట నద్దేవిని, జిగిబిగికౌగిటఁ శ జేర్చి సురభి
 మల్లికామాధవీరమాలతీవల్లికా,సంవృతపుష్పకుంఠజములయందు
 తే. సంగనను గూడి రంగదశనంగసంగ,రోత్సవముసల్పి శ్రమదీటరయోగిపరుఁడు
 దేవితోఁబుష్పవనమునఁ శ దిరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. అన్యోన్య మొకనిమేరపార్థమైనను గురు,దేవేంద్రుఁ డద్దేవశదేవి యిరువు
 రెడఁబాయకయ విలారసేతుదరస్తి లఁ,లింగనమృదుచుంబరనాంగహరి
 సరససల్లాపమురల్పలుపుకాలములందుఁ, దనసోయగముఁజూపి శతరుణేయతిని
 స్వవశునిఁగాఁ జేసి శ స్వామి మాయింటికి, ర మ్మనిపిలువ నారరమణితోడ
 తే. విప్రనారాయణుడు తన్ని శవేశ మొందఁ,జూచితజ్ఞేష్ఠభగినియుఁ శ జోద్యమంది

- చెల్లెలింటను దగుపని శ చేసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. శారదాభ్రమునందు శ శంకలతికభంగిఁ, గనిపింతురెందు శృంగారవతులు
ఘనతరస్రాకారకలిత మేభవనము, గంధర్వనగరముశీకరణి మెఱయు
గాంధారకగ్రామశుభనమూర్ఛనలఁ జెంది, మధురగీతరవంబు శ మాన దెందు
నటవిటన రక్షీనాట్య కేళీవిలాసము లెందు విలసిల్లు శ సంతతంబు
- తే. రాజకీరమయూరాదిరమ్యపక్షి, రావ మెం దొప్పు నద్దేవశదేవిగృహము
విప్రనారాయణఁడుచూచెరవేడ్కననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర.
- సీ. ఘనసుధాలేపసంఘటిత మేయది యొప్పు, రజతశైలగుహాంతరరాశమట్లు
సురభినానానస్తుశోభిత మెయ్యది, చెన్నొందు దద్దురశిఖరమట్లు
కాముకాభీష్టభోగవ్రదం బగు నెద్ది, మహనీయసిద్ధవిరమానమట్లు
దేవగంధర్వాదిరదివిషదాలేఖ్య మై, వెలయు నెయ్యది యింద్రవేశ్యమట్లు
- తే. దివ్యదర్పణములు నలురదెసలఁగలిగి, రత్నగృహ మనఁ జాలునాశరమణిశయన
గృహముఁ జొచ్చెమహాకవిశగేయుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.
- సీ. కలధౌతశుచిదంతకనకపాత్రస్థిత, భోగ్యవస్తువులసంఘాత్తిఁ జూచి
యాత్మభోగస్థాన శ మతిధవళము హంస, తూలికాతల్పము శ లీలఁ గాంచి
వెలిపట్టుమేల్కట్టురమెలఁగి వ్రేలెడుమంచి, మానికంబులఁ గనిరమానసమున
నక్కజపడి చాల శ హర్షించి యద్దేవ, దేవికన్సన్నలు శ దెలిసి గురుఁడు
- తే. శయ్యపైఁ బవ్వళించినఁ శజామరంబు, వీచిచరణాంబుజములొత్తిరవెలఁది గంధ
కుసుమతాంబూలములుసూరికొసఁగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.
- సీ. కొమరొప్పఁగావీణగోటమీటుచుఁబాడు, సన్వరగ్రామమూర్ర్చనలు మెఱయఁ
జెన్నొందఁగా వివంశచికఁ గేలఁ గీలించి, గోటఁ బల్కించును శ గొంతతడవు
మంచివేషము వేసి శ మించుటద్దముఁ జూపు, సరసనల్లాపముల్ శ సలుపునతని
గిలిగింత సోలించుఁ శ గిలికించితిము నల్పు, మణితమంజుల మగురమదనకేళి
- తే. గురునిఁగూడియొనర్చు నశక్కువలయాక్షి, సరసశృంగారచేష్టలారనా త్త్వికునకుఁ
దెలిపె నీరీతి నద్దేవశదేవి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోద మలర. 66
- సీ. ఆరేయి జరపి కాశల్యమునందు మేల్కొంచి, యంతనాయుష్కర్మరమాచరించి
యభ్యంజనస్నాతుఁ శ డై మంచికుపటపు, టంచుదోవతుల ధరీరించి మించి
పలుచనితిరుమణి శ ఫాలమునం దుంచి, శ్రీకరశ్రీచూర్ణ శ రేఖఁ దీర్చి
స్వామికృత్యములకుఁ శజరమశాంతి యొనర్చి, పారిశాసనంబుల శ కంజ లెత్తి
- తే. మణివిభూషణపుష్పదాశమములఁ దాల్చి
కాముకుం డయ్యె మూర్తిమశ్తాముఁ డనఁగ
విప్రనారాయణుం డార్యశినుతుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- సీ. శౌరికృపాలబ్ధసర్వతంత్రస్వతంత్రుడు గాన వైష్ణవసాధూర్వహుండు
కొంతప్రాద్దింతితోబంతులాడుచునుండు, వీణవాయింతు నారవెలది మెచ్చు
గలకంఠిగీత మారకర్ణించి కొనియాడు, జడరంగ నూడు నారచానతోడ
భరతనయజ్ఞులకరతాళములుగొల్ప, మార్దంగికులు మెచ్చు ర మదనుఁ డలర
తే. నాట్య కేళియొనర్చునారనాతిఁగూడి, యభినయించునుబదములర్యుతినపొగడఁ
జేయు నీరీతి శృంగారచేష్టలనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదనులర. 68
- సీ. ఆరామఁగూడి గృహరామములయందు, విహరించుచును గడురవేడ్కనతఁడు
వెలయాలికోరినరవిరిగుత్తి దెచ్చిచ్చు, వెలదికి మెడ నిడు ర విరులసరులఁ
దరుణి పూవులదండఁదనమెడ నిడిననా, చెలియను గౌఁగిటఁ ర జేర్చుకొనును
జొక్కునొక్కెడసోలురనుందరితోనాడు, బాడునొక్కెడ మంచిరపద్యములను
తే. గందుకక్రీడ యొనరించుఁగొంతఁగూడి, వికచనీలోత్పలంబు లారవెలదిచెవుల
నంచితంబుగ గురువరుం ర డుంచుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోదనులర.
- సీ. చిత్రపక్షిరవంబు ర చెవులకుఁ జవిఁ జిల్క, మధుపగీతము వినిరమదినుఖంప
సురభిపుష్పసమృద్ధిఁ ర జూచుచు నిలిచిన, ద్రుమములనడుమ నర త్తోయజాక్షి
మోమునెత్తమ్మినిముసరుతేంట్లురుబింబ, ఫలమని చెలిమోవిరచిలుక లానుఁ
బడఁతిపాణితలంబు ర పల్లవభ్రాంతిఁ గోకిలలు రా భయపడి ర కీరవాణి [గి
తే. యంచితంబుగఁబ్రియుఁగౌఁగిరిలించిమించి, యన్ని సందియములఁదీర్చెరనాలతాం
యట్లువిహరింతురార్యుఁడర్యుతివయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదనులర.
- సీ. విరులకానల డాఁగి ర వెదకియొక్కరినొక, రీక్షించిహర్షింతు ర రిర్వు రచట
మగువయొక్కెడఁబుష్పరమంజరుల్పియున్నకె, పుణుకఁబూతెమ్మకై రభుజములై
నవియేల విరిగుత్తురలివె మంచిపని చాన, చనుబంతులనుబట్టు ర సరసతముఁడు
చెలికిరహస్యమురచెవినుఁదుమిషఁబూని, చెక్కిలి ముద్దాడిరచెలువుఁ డలరు
తే. లలనకుచకుంభములసాటిరమెలఁగుబిల్వ, తాళబాడిమఫలములఁ ర గేలఁజూపు
చునుజరించునయ్యంతితోఁరజెలువుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదనులర.
- సీ. హేలావతిని గూడి ర లీలావిధేయుఁడై, డోలిక లూఁగు విరళాలయశుఁడు
కమలేక్షణకుఁ గర్ణిరకారపుష్పములను, గర్ణావతంసముల్ ర ఘనుఁ డొనర్చు
దిలక మాకామినీరతిలక ఫాలమునందుఁ, దిలకనూన మొనర్చు ర ధీరవరుఁడు
పొన్నలఁ బొగడలరగున్నమావులనీడ, విహరించునార్యుఁ డారవెలదితోడ
తే. మల్లికామాధవీజాతిరమండపములనీడ మరుకేళిసలుపు నారనలఁతఁ గూడి
విప్రనారాయణుఁడుకడురవేడ్కననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదనులర. 72
- సీ. కొలఁకుల నుదయించి ర కూనగాడ్పులు వీనఁ, బూఁదేనకాల్వలరపొంత నలరు
సప్తపర్ణాటవిఁ ర జక్కనికపురంపు, దిన్నెవై నార్యుఁ డరద్దేవితోడ
మాయతో రంజిల్లురమదనగురుం డన, ససుమవనశ్రీవరసంతుఁ డనఁగ

- విలసిల్లుచును వేయివిధములఁ గ్రీడించి, సాలసి యద్దేవితో శ సూరివగుఁడు
 శే. చని మరుద్వృధజలముల శ సలిలకేళి, సల్పి యద్దేవదేవితో శ సదన మొంది
 గురుఁడుతడవిట్లునుఖముండఁగూర్చిసనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.
- సీ. దైవవశస్రాప్తధన మనేకవిధంబు, దెచ్చిచ్చునంతకు శ దేవదేవి
 తల్లి మన్నించు నారతని నల్లుఁ డం చని, మొల్లమి నతనితో శ ముచ్చ టాడు
 నిల్లాలి కీవస్తు శ విష్టము తెమ్మను, మల్లెపూ ల త్తరుశమడుపు లనుపుఁ
 దల్లి యీతఁడ నీకుఁ శ దగినవిభుం డని, కల్ల లాడు నతనికయుల్ల మలరఁ
- తే. గొండఱిని జూపి బావమశ్రుండు లనుచు, వది నెమఱదండు వీరంచుశవాపు లిట్లు
 సొసఁగ నతనికఁ దెలుపునాశమునలి దనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. హ్రదలోయముల నిదాశూర్కాభ గొన్నట్టు, విప్రేంద్రువి త్తముశ్వేష్యగొనియె
 నంత సర్ధనుఁడైన శ యార్యునిఁ దనసుత, విడిచి పొమ్మని పల్కెశ్వేష్యమాత
 వెలఁదిని విడలేక శ విప్రనారాయణుఁడతనిఁ గాయఁగలేక శ యాలతాంగి
 మదిఁ గుండ నుతకుఁ దశన్కాత యిట్లనియె నిం, టింట భిక్షున్నముశనె త్తితినెడు
- తే. తిట్టిబాఁపనదాసరి శ నీట నీకు, వీనితోఁ బొత్తు నీ వింక శ విడుపు మనుచుఁ
 దెలిప ముదునలి యద్దేవదేవి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- ప. అని పలుకువేడిములుకులం బోలుతల్లి పలుకుల వినియు విననట్లద్దేవదేవి యమ్మ
 హాపురుషునిపూర్వస్నేహంబుఁ దలంచి యూర కున్నంతఁ బ్రాప్యట్లమయసము
 ద్భూతమహాద్భుతజీమూతజాతసముదితనిష్ఠురనిర్భూతఘ్న రానర్గళభీషణభాషణం
 బుల నమ్మనీషి భాషాపతికఁ దజ్జనని యిట్లనియె భూతిలాభార్థంబుగా సాత్త్వికపే
 పంబుధరించి పుష్పకైంకర్యతత్పరుండ వై నపర ప్రతారకమంత్రి వాదిబ్రాహ్మణా
 భానుండవు గావున మార్గశ్రమాపనోదనార్థంబుగా భవదీయపుష్పవనంబునందు
 పిశ్రులించు మదీయపుత్రికనుమాయామంత్రి మహాషధిబలంబున నురులుకొలిపి
 స్వవశవర్తినిగాఁ జేసికొన్న దుర్విసీతుండవు నిర్దయుండవుం గావున మూక భావం
 బు వహించి స్వవిషయబహువిధవ్యామోహగహనస్రాపకం బగుమోహినీభూతం
 బుకరణి నస్మత్సుతం బూనివిడువంజాలకయున్న వాఁడవు గావున మదీయవికటవి
 శంకటకరతలాచరితన్పుటపటుచ పేటికాభూతిసంకలిత మాషమరిచకాఘాతసంఘా
 తంబులచే భవదుచ్చాటనంబుఁ జేసెద నని ఝంకిరించుచుఁ జణవల్కులసము
 దాయసచ్చాయంబు లగుకేశంబులుక్రొమ్ముడి వీడి పృష్ఠభాగంబున నర్తనంబు
 లు నలుప నింద్రగోపకీటాభంబులగుతాళపత్రమయకర్ణ వేష్టనంబులుకపోలస్థలం
 బుల నసియాడ మదిరాస్వాదజనితమదఘూర్ణితరోషభీషణతామ్రక్షణంబుల
 నిప్పు లుప్పతిల్ల నుత్పాతశంకచే వెఱచి యతిపక్వదీర్ఘతుంబికాభీలోపమాన
 పయోధరంబులు మదనమందిరమహాదుర్గప్రదేశంబున కుద్గమింప సమకట్ట మా

ర్గమధ్యస్థితపాతాళసదృశనాభిమండలావర్తపాతభీతింజెందిచననొల్లకనివర్తించి
స్వరక్షణక్షమక్షేమస్థానంబుఁ గన్గొనలేక భయభ్రాతంబులైనట్లు నిజోదరపా
ర్శ్వస్థలంబుల దిద్దిరం దిరుగుచుండవై కంక తాఖర్వదర్శ్యధూర్వహప్రతిమానబా
హువిక్షేపవిశేషంబులచే నంతర్గతకోధంబుబయల్పడనభినయించుచుశ్రీరామ
భద్రునింగదిసివిటతటంబుగా నార్భటి సేయుతాటకచందంబునను దయభాస్క
రభాసురసమీరకుమారునిం గబళింప నుద్యోగించువిరసయగునురసకరణినాగా
లిచూలినిం గదిసి కరాళించులంకాధిదేవతమాడ్కిఁగట్టలుకం బెట్టిమిట్టిపడుచు
భూతలంబునంబాతరలాడుచునమ్మహాత్మునిపాణిపల్లవం బూని యాకర్షింప నతం
డదేవదేవికనుసన్న నెఱింగి శయనగృహంబు వెల్వడిన నిజసఖజనంబులచే నర్థ
రాత్రంబునమయంబున స్వకీయమందిరబహిర్ద్వారంబు నిర్గమింపంజేసి కవాటం
బు మూసిన నద్దేశికసార్వభౌముండును దదీయబహిర్ద్వారవితర్దికయందు నిజో
త్తరీయంబు పొసంగమునుంగిడి వాసుకిభోగీంద్రభోగోపమానంబగునిజభుజదం
డం బుపధానంబుగాఁ బవళించి నిజాంతరంగంబున భుజంగరాజశయానుండు
ను నభంగరథాంగపాణియు నగుశ్రీరంగనాథునిం దలంచుచుండె.

సీ. అంత శ్రీరంగరాశి జర్ధరాత్రమునందు, రంగనాయకితోడ శరంగు మీట
విపులబృందావనరవీధులందును ముందు, మురళీవినోదయైరతిరిగినట్టి
వేదాంతరవీధులరవిహరించుగతి రంగ,వీధులందు విలాసరవిహరణములు
సలుపుచున్నంత వేశ్యామందిరద్వార,వేదిక నిద్రించురవిప్పుఁ గాంచి

తే. మోమునెత్తమ్మిఁజిఱునవ్వురముద్దుచిలుక, సామి వీడెవ్వఁడని సిరిశశౌరి నడుగ
భర్తమగిడి యిట్లనెఁ బద్మరసాణి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. కొమ్మపూదండలురగుమ్ముల నిడుకొని, మనకుఁ దెచ్చిచ్చు మురన్నాన్యుఁ డితఁడు
విప్రనారాయణుండప్రమేయజ్ఞాని, మన్నాయ వేశ్యచురమ్మరులు దగిలి
దానితో విహరింపరధన మంత యుడిగిన, వెడలఁ ద్రోయింప నారవెలఁదియింటి
వాకిటితన్నెవై రనీకొలందిని నున్న, వాఁ డెఱుంగుము మనరవాఁడు వీడ

తే. టనుచుహరిపల్కువినిసిరియసమ నీదు, విశ్వమోహనమాయకురవిషయ మతని
సలువ వల దననొడఁబడెరశౌరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. ప్రీతితోఁదొల్లి విరభీషణుఁ డర్పించు, పంచకార్తస్వరరపాత్రమధ్య
భవ్యశుద్ధోదకరపాత్రముఁ గొని బ్రహ్మ,చారి యై చని రంగరశౌరి దేవ
దేవిగృహద్వారరదేహళికడ నిల్చి, పిలువ నెవ్వఁడ వనఁ ర బలికె నతఁడు
మగువ నే నళహియరమణవాళదాసుఁడ, విప్రనారాయణరవిప్రమణికి

తే. నమ్మఁదగినట్టిశిష్యుఁడరనాతి నీకు, నస్తదాచార్యుఁ డొకవస్తు ర వనిపె ననిన
దేవదేవి కవాటముఁదెఱచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

- సీ. కస్తూరితిలక సంకట తీర్థోద్ధృతిపుంస్త్రము, గరుడారసముఁ జిల్కురకన్నుదోయి
చక్కనిచెక్కిళ్లు శ సరసంపుఁగెమ్మోవి, చిల్కపల్కులముద్దు శ చిల్కుమోము
నల్లనిసిగముడి శ వెల్లజన్నిదమును, గౌపీనకటిసూత్రకటితటంబు
వెలిపట్టుపుట్టుము శ మొలగూడకట్టును, వలివెంపుదుప్పటివల్లెవాలు
- తే. మెలఁగుచామనిచాయలశమేనివానిఁ, గైతవబ్రహ్మచారిని శ గాంచి మ్రొక్కి
యతనికనుమ్రోలనిలిచెనశ్రయ్యతివయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.
- సీ. బలియిడుభిక్ష మేరచాణిపద్మము గొనె, సభయప్రదం బెద్ది శ యాశ్రితులకుఁ
గోరి లక్ష్మీకుచశకుంభములం బెద్ది, మకరికారేఖ లేరమఱక దీర్చు
గోపి లలిగినఁ శ గూర్చి నేచెయి చాఁచి, వారిగోబతమాళిరవాంఁఁ జెందు
నాకరాంబుజ మెత్తి శ యాగిన్నె నొసఁగె నా, యింతికి మద్గురుఁడిచ్చెననుచు
- తే. సంత నీప్రియనిన్ను రకమ్మన్న ననుచు, గురుని కెఱిఁగించి తాఁ జనిరయురగరాజ
శయ్యవైఁ బవ్వళించెను శ శౌరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.
- వ. అంత.
- సీ. వెన్నుఁ డిచ్చుపసిండిరగిన్నెఁ గైకొని తన్నుఁ, గన్నతల్లికిఁ జూపెఁజెన్ను మీఱ
రం గై నఱవికి మేరఱుంగుబంగరుచీర, మెఱుఁ గొందుతొడవులు శ మేనఁ దాల్చి
విరులసరంబులు శ వేనలిఁ గీలించి, యగురుచందనపంక శ మలఁది మేనఁ
బరిమళమిళిత మై శ బహుభోగ్యభోగోప, కరణ మాశయనమందరిరముఁ జొచ్చి
- తే. శయ్యవై నుండి తనస్రాణశుభిని బిలించి, విప్రణారాయణుని నీవురవేగ తోడి
తెమ్మనుచుఁ బంచ నద్దేవదేవి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. గోపికాజారునిరకొలఁది విలాసిని, స్తనబాహుదృష్టిచింతామనస్కు
విప్రనారాయణు శ వీక్షించి మ్రొక్కి యా, వెలయాళినెచ్చెలి శ పలికె నిట్లు
స్వామి ప్రేమ మెలర్పఁ శ జయ్యన నినుఁ దోడి, తెమ్మని పంచ నద్దేవదేవి
నినుఁ బాసిత్తుటి యెన శ నిదురింపలే దింతి, విరహవేదనలచేఁ శ బొరలు చున్న
- తే. దలరువిల్తునివేదన శ మెలఁగ నీక, రమ్మ లెమ్మని యతనికేరల్దమ్మిఁ బూని
యార్యుఁడొడ్కొనిచనియెనశ్రయ్యతివయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.
- వ. అంత నవ్విప్రనారాయణుండానందకందళితహృదయారవిందుండై యప్పణ్యసుం
దరీమందిగంబుఁ జొచ్చి శయనగృహద్వారసమీపంబున కరుగుదెంచి యున్న
నమ్మహాత్ముని కద్దేవదేవి యెదు రేగుదెంచు చున్నంత.
- సీ. ముదుసలి మొదలుగా శ మునుపటివా రెల్ల, హర్షింపఁగా నమ్మహాత్ముఁ జూచి
కాశ్మీరమృగమదశఘనసారయుతపయో, ధరయుగ మతనివేరన్నరము సోక
గాఢసంశ్లేషముఁ శ గావించి విరహార్తిఁ, దీర్చి తోడ్కొని చని శ దేవదేవి
చందనం బలఁది పురప్పములిచ్చి తాంబూల, మొసఁగిపూశయ్యవై కనునిచియతనిఁ

- తే. బాదసంవాహన మొసర్చి శ పాడి యాడి, నురటి వీనంగ నద్దివ్యశసూరిచూచి
యంచయానను గడుగారశీంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. దరహాసనుధఁ జిల్కురతరుణిముఖేందునిఁ, జూడ్కు లానందింపఁ శ జూచిచూచి
మదనాహవ్రాచితశమదపూర్తి కాయంతి,యధరబింబామృత శ మానియాని
తనయనంగజ్వరతాప మారఁగఁ బ్రియ, జిగిబిగికాఁగిటఁ శ జేర్చిచేర్చి
రతికేళితమి మీఱ శ రమణిపాలిండ్లను, బాణిపద్మములచేఁ శ బట్టిపట్టి
- తే. మాటిమాటికి వలరాజుశమనికిపట్టు, మేటికోటకుఁ బోటిచ్చె శ ధాటి మీఱ
విప్రనారాయణుఁడుకడురవేడ్క ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శ్రీదేవదేవీనశీకృతనిజకాయ,మానస నీ కగు శ మంగళంబు
శ్రీదేవదేవి సంశ్రీతసూరితరువల్లి, మాతల్లి నీకగు శ మంగళంబు
అతులపురాణపురణ్యశ్లోక శుభగుణ,మందిర నీ కగు శ మంగళంబు
పరమయోగివిలాసశకరదివ్యరూపిణి, మానిని నీ కగు శ మంగళంబు
- తే. మాధవప్రియ నీకగు శ మంగళంబు, మధురభాషిణి నీ కగు శ మంగళంబు
లని నివాళింతు రిరువుర శ కాపు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. అంత నుషఃకాల శ మైన రంగేశుని, యర్చకపరిచారశకాదిబుధులు
చనుదెంచి గుడిప్రదక్షిణముఁ జేసి నువర్ణ,బలిపీఠికడ భక్తిఁ శ బ్రణుతిఁ జేసి
పంచమహావాద్యశపటహకాహళశంఖ, భేరిమృదంగవీణారవములు
శుభవేణుగీతముల్ శ సూతమాగధవంది,నుస్రభాతాఖ్యసంస్మృతిరవములు
- తే. నెఱసి బ్రహ్మాండభాండముల్ ల్నిండి జగద,మంగళంబులు సమయింపరంగనాథ
దివ్యభవనకవాటముల్ శ దెఱచి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. అంత శ్రీహరికడ శ కరిగి చూచినఁ దప్త,భర్మ శుద్ధోదకశ పాత్ర మొకటి
గనఁబడకున్నను శ గడుభీతిఁ జెంది యా,యర్చకు లేతెంచి శ యవనిభర్త
కెఱిగింప నిచుళాపురీశ్వరుం డారాజు, విని నిస్సయముఁ జెంది శ వీరికన్న
వెన్నునిసన్నిధిగిన్నె మ్రచ్చిల వేఱు,తస్కరుల్ రారిది శ తథ్య మనుచుఁ
- తే. బలికి వీరిని దండించి శ పసిఁడిగిన్నెఁ,గొను మనుచు దండనాథునికనిన వాఁడు
వారి దండించుచుండెను శ వరుస ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. అయ్యవసరంబున దేవదేవియింటిఘటచేటిక జలాహగణార్థంబుగాఁ జనుచుండి
తనతో మైత్రి మెలఁగు చున్నయొక్కయపీచ్యవయస్కుని రాజభటులు దండిం
పం గని వానిం డాసి నిరపరాధుండ వగునీ కీరాజదండనం చేమినిమిత్తం బని
యడుగ నతండు దాని కిట్లనియె స్వామిసన్నిధితపనీయశుద్ధోదకపాత్రమొక్కటి
యదృశ్యం బగుటంజేసి మా కిట్టిరాజదండనంబు ప్రసక్తం బయ్యె నని చెప్పిన
విని రహస్యంబుగా నతని కది యిట్లనియె. తప్తజాంబూనదమయంబగునొక్క

చషకంబు దెచ్చి విప్రనారాయణునిప్రియశిష్యుం డగునొక్కమాణవకుండుదే
వదేవి కొనంగంజూచితి నాసువర్ణచషకం బద్దేవతవినల్పంబునం దలగడమెత్త
క్రింద నున్నయది యని మొఱింగించినయె నంత నగ్గుటచేటివిటుండు తద్వృ
త్తాంతంబు దండనాథున కెఱింగించిన.

సీ. దండనాథుం డంతఃదగుభటాళిని గూడి, యద్దేవదేవిగృహంబుఁ జొచ్చి
తన్నదుశయ్యపైఁ శ దలగడమెత్తకుఁ, గ్రింద నొక్కెడనున్నరగిన్నెఁ జూచి
నగుచుఁ గైకొన విప్రనారాయణుని దేవ, దేవితోఁ గొని చనిరభూవిభునకుఁ
జూపింపఁ జూచి యారభూపతి యిగిన్నె, నీ కెవ్వ రిడి రని శ నెలఁత నడుగ
తే. దేవ యాస్వర్ణచషకముఁదెచ్చియిచ్చె, విప్రనారాయణుం డనిరవేశ్యపలుక
నతఁడు వే నియ్య లేదని శ యనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. వే యన నేల యీరవిప్రనారాయణ, ప్రహితుఁడు బాలకరబ్రహ్మచారి
గుణనిధి యశహియరమణవాళదాసుఁడు, మాయింటి కేతెంచిరమధ్యరాత్ర
మది నీకు మద్దురుఁడిచ్చెఁగొ మ్మనుచు మా, కీగిన్నె నిచ్చి తానెఁగి మరలె
నని వేశ్య పలికినరవిని విప్రనారాయణుఁడు పల్కె నిట్లని శ పుడమితేని
తే. కవనిమాకొకదూతలేఁ శ డరసి చూడ, గిన్నె నే నియ్య లే దనిరయున్నయట్లు
పల్కెనటమీఁద నామితరభాషి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. దండనాథుఁ డొనంగుతపనీయపాత్ర మ, ర్పించి యర్చకుల నంఠపించె గుడికి
దేవతాద్రవ్యముఁ శ దెచ్చియిచ్చినఁ బుచ్చు, కొంటివి గాన వాల్గంటి నీకుఁ
దప్పిది యని చెప్పి శ తగినవిత్తము గొని, దేవదేవిని బంపి శ భూవిభుండు
నితఁడు స్వర్ణస్తేయిరయితనికినుచితమా, శాస్త్రోక్తదండము శ సూప వలయు.
తే. ననుచు సభ్యులు వినఁబల్కిరయమ్మహాత్ము, దండనాథునికావలిరనుండఁజేసి
నురుచిరాంతఃపురంబున శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. ఆరేయి నిద్రింప శ నపరరాత్రమునందు, రాజుస్వప్నమున శ్రీరంగశౌరి
తాను గన్పడిపల్కెరధరణీశ యీవిప్ర, నారాయణుఁడు జగత్సామ్రాజ్యయశుఁడు
ప్రార్థకర్ణానురభవ మిట్లీతని కేను, గావించితిని ననుగ్రహ మెలర్ప
దేవదేవికి గిన్నెఁ శ దెచ్చి నే నిచ్చితి, నీగిన్నెజోలి తానెఱుంగఁ డితఁడు
తే. పాపరహితుండితండుమరత్పాణసముఁడు, ఇతనినర్పించి పంపు ముర్రీశవేశ్వ
రసము దానికి మగిడియిరమ్మనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

న. ఇట్లు రాజున కుపదేశించి శ్రీరంగనాథుం డంతర్హితుండయ్యె నంత.
సీ. అరుణోదయపువేశరనారాజు మేల్కొంచి, స్వప్నదృష్టరమేశురవచనములను
దలఁచుచుఁ బులకితోరదారసర్వాంగుడై, యానందబాష్పమురలుఁగుగాలుక
విప్రనారాయణ శ వీక్షించి యతనికిఁ, బ్రక్రమంబొనరించిరవ్రణుతిఁజేసి

స్వామి దేవరవారిసామర్థ్య మెఱుగక, యపచారపడితి నేనది క్షమింపఁ
తే. దగుదురనిపల్కి సకల సత్కారములను, సలిపియారాజుపనుపనాన త్వజలభి
యాత్మపుష్పవనంబున రి కరిగె ననుచు, వాచిభీకరగురుఁడనోమోద మలర.

వ. అంతభగవదనుగ్రహమృతాసారప్రక్షాళితా భ్యుపగతప్రార్థభక్తర్మశకలశంకాపం
కలేశుండైన విప్రనారాయణుడాత్మనిహీనకృత్యంబుఁదలంచి మిగుల ననుత
పించి విషయవిరక్తుండై యగమ్యాగమనప్రాయశ్చిత్తార్థంబుగా, శ్లో॥ ఏతత్ప్ర
శ్చమహాపాపప్రాయశ్చిత్తం మనీషిభిః నిర్ణీతం భగవద్భక్తపాదోదకనిషేవణమ్॥
అనియును, శ్లో॥ తిస్రఃకోట్యర్థకోటీచ తీర్థాని భువనత్రయే చక్రాజ్జీతస్యవి
ప్రస్య పాదే తిష్ఠంత్యసంశయః॥ అనియును బురాణప్రసిద్ధంబు గావున, శ్లో॥ అర్థ
పశ్చకతత్వజ్ఞాః పశ్చసంస్కారసంస్కృతాః ఆకారత్రయసంపన్నా మహాభాగవతాః
స్మృతాః॥ మహాభాగవతా ఏవ వైష్ణవానేతరాస్మృతాః॥ అని పారా
శర్యోత్తరఖండప్రసిద్ధంబు గావున నర్థపంచకాభిజ్ఞత్వపంచసంస్కారసంస్కృత
త్వాకారత్రయసంపన్నత్వాదిలక్షణ లక్షితులగుశ్రీమహాభాగవతులశ్రీపాదంబు
జ్ఞీవించి పరమపవిత్రుండ నయ్యెదనని తలంచి తదనంతరంబ 'ధిక్కు లేన దురా
త్మనా, మ్మనియెడున్యాయంబున గ్రామకులాదినిమిత్తాగతంబగునామం బనర్థ
హేతు వగుటంజేసి, శ్లో॥ యస్యమూర్ధ్నిస్థితం యానదై వ్యష్టవాఙ్మృగజ శ్శు
భమ్ । గంగాదిసర్వతీర్థాని శావత్తిష్ఠ్యం త్యసంశయః॥ అనియును, శ్లో॥ నిరపే
క్షం మునిం శాస్త్రం నిర్వైరం సమదర్శనమ్ । అనువ్రజా మ్యహం నిత్యం
యో జయత్యంఘ్రిరేణుభిః॥ అని భగవంతుం డగునారాయణునకుం ప్రార్థనీ
యంబై పరమపవిత్రంబగు శ్రీవైష్ణవాంఘ్రిరజో వ్రజంబు తనకు నిరూపకనా
మంబుగా 'భక్తాంఘ్రిరేణు, వనియును 'తొండరడిస్పాడియాత్వా, రనియును ది
వ్యనామంబులు ధరియించి తృణీకృతేతరపురుషార్థుండై ధారకపోషకభోగ్యత్ర
యంబు భగవంతుం డని తనమనంబున విశ్వసించి భగవదనుగ్రహంబుచేనజ్ఞా
ననిరోధకజ్ఞానానందకందళితహృదయారవిందుండై హరిప్రసాదసాక్షాత్కృతప
రవ్యూహవిభవాంతర్యామ్యర్చారూపగుణ విభూతిచేష్టితుండై భగవదనుగ్రహ
ప్రాప్తపరభక్తిపరజ్ఞానపరమ భక్తిసంపన్నుండయి 'తిరుమాలై', 'ప్రాబోధకీ'య
ను రెండుదివ్యప్రబంధంబు లానతిచ్చి స్వకీయపరమకృపచే సర్వచేతనోజ్జ్వలనంబా
నర్చి వైభవంబు చాలించి యర్చాస్వరూపంబు ధరియించి యుండె నమ్మహా
త్ముండు శబ్దాదివిషయవిరక్తుండైనయు త్తరక్షణంబద్దేవ దేవియునట్లు డందలం
చి రసవిశేషస్పర్శనంబున నినుము హేమించుకరణిఁదదీయదివ్యాంగసంస్పర్శసం
బునఁ దత్పాదాజ్ఞానవరతసేవాభజనప్రభాతసమయసముచితప్రభాకరమండలని
శ్శేషనిరస్తనిఖిలజన్తారిత సంచితప్రారబ్ధాదిఫేదఖిన్నప్రభుతపాతకాఁధతమస్క

యై 'జ్ఞానీ త్వాత్తైవ మే మతః'॥ అనుగీతోక్తక్రమంబుగా భగవదాత్మభూతుండును బరమభాగవతాగ్రగణ్యుండును సగుశ్రీవిప్రనారాయణుని శ్రీపాదపద్మంబులయం దమందంబుగా నశ్రాంతంబు తా నొనర్చుస్వకీయజనానివార్యపరిచర్యచే సంతృప్తాంతరంగు డగుశ్రీరంగనాథుండు, శ్లో॥ అనన్యదేవతాభక్తాయేమద్భక్తజనప్రియాః॥ మామేవ శరణంప్రాప్తా స్తే మద్భక్తాః ప్రకీర్తితాః ॥ అనియును, శ్లో॥ మమమద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యధికాభవేత్ ॥ అనియెడు నిజదివ్యసూక్తిక్రమంబున ననుగ్రహపూర్వకంబుగాఁ గటాక్షింపఁదదీయదివ్యకరుణాకటాక్షవీక్షణంబులచేస్వస్వరూపవిరోధిస్వరూపోపాయస్వరూపపురుషార్థస్వరూపరూపార్థపరిచయజ్ఞానవతియై భగవదసన్యార్థ శేషత్వానన్యశరణత్వానన్యభోగ్యత్వరూపకారత్రయంబును నవికలంబును నచలంబును నకళంకంబును సగుకలిమి లభించిన నుత్తసాంసారికసంగంబులు విడనాడిస్వసంపాదితధనకనక ప్రవాళమాక్తి మాణిక్యమహాసియాభినవార్హ్యభూషణక్షౌమాంబరాస్తరణాసనశయనీయాసనమస్త్రవిణంబులు శ్రీరంగభర్తకర్పించితదీయదివ్యమంగళవిగ్రహోత్సవాద్యనుభవజనితప్రీతికారితతదీయమందిరానవరతనమ్భార్జనాదికైంకర్యంబులొనర్చుచుఁ దదీయతీర్థప్రసాదంబుల నుజ్జీవింపుచు గుణానుభవకైంకర్యపరులగుశ్రీమహాభాగవతులంజూచి నిరుపాధికనకలవిధబంధువులఁ గాఁ దలంచుచుఁగొన్నిదినంబులుండి శ్రీభక్తాంఘ్రిరేణుమహాదేశికప్రాప్తమహోన్నతస్థానంబు లభించి సుఖించు చుండె నంత.

సీ. భక్తాంఘ్రిరేణుప్రభావ మవాఙ్మనో, గోచర మార్కులు శ కూర్కి, బలుక
విన్నంత కన్నంత శ వెన్నునికీరుణచే, దెలియ వచ్చినయంత శ తేటపడను
జెప్పితిఁ గావునఁ శ దప్పుల నెంచక, పరమకారుణికు లాశ్రభాగవతులు
సాహసం బిది కృపకీడుమియింపఁ దగుదురు, తల్లిదండ్రులు బాలశదౌష్ట్యమట్లు
శే. సారెసారెకు మీపాదశరసిజముల, నమ్మి యున్నాఁడ నెమ్మదిశిమిమ్ముఁ దక్క
వేఱుపాయము పేయము శ వెదక ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశమోదమలర.

శా. శ్రీమత్కృంతిమతీతనూజ సకలశ్రేయోనిదానోదయా
భూమప్రాభవకేశ వార్యహృదయాంశభోజాతసూర్యోదయా
కామక్రోధమలీనమానసజనగ్రామాతిదూరాదరా
స్వామీ శ్రీయతిరాజశేఖర హృదశబ్దస్ఫారదామోదరా.

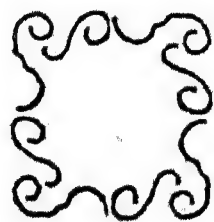
క. శ్రీభట్టనాథగోద, శోభితదివ్యప్రబంధశుష్టమనస్కా
శ్రీభూతనగరభాగ్య, ప్రాభవభక్తాంఘ్రిరేణుపదకమలాత్మా.

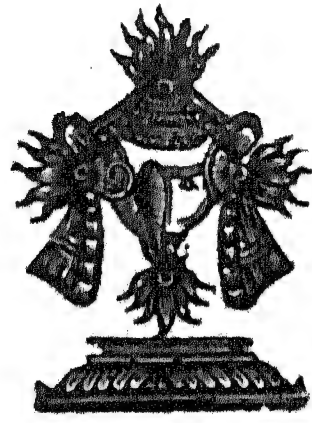
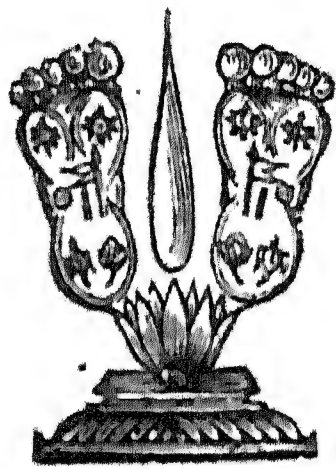
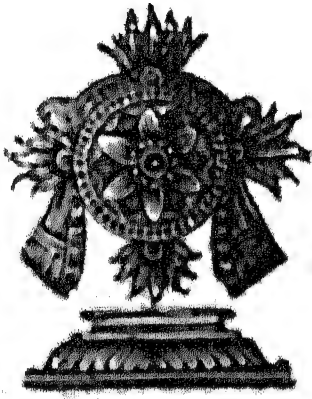
మాలినీవృత్తము. సరళజనశరణ్యా శ సప్తలోకీవరేణ్యా
పరిచితగురుకాండా శ భాగినీయత్రిదండా

గురుకుశలచరిత్రా శ కూరపాంభఃపవిత్రా

సరసిజదళనేత్రా శ సజ్జనస్తోత్రపాత్రా.

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవపరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్రకణ్వసగోత్ర పవిత్రో భయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామ ధేయప్రణీతంబై నయా
చార్యసూక్తిముక్తావళియనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబునందు శ్రీభ
ట్టనాథప్రభావదర్శనంబును, గోదాభ్యుదయకల్యాణకీర్తనంబును, విప్రనారా
యణలీలామహోదయవర్ణనంబును, అమృహతునివై రాగ్యాదిప్రపంచకథనం
బును, దేవదేవీవిరక్తిముక్తిసూచనంబు నన్నవి ద్వితీయోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి పూర్వభాగము.

తృతీయోల్లాసము.

మద్రంగపదస్థిర

ధామా విజృత్రిచండరీధరకరకమలా

రామానుజ భూమగుణ

స్తామా సంపూర్ణకామ ర నుజనారామా.

1

—◆◆◆ ధర్మవర్తుః డనురాజకూతురు శ్రీరంగరాజును బెండ్లాడుట. —◆◆◆

న అవిధరింపుము.

2

సీ. చారుమరుద్వ్యభాజల మాని వాయువు, లేదెస విసరు సరయ్యెడ వసించు
ధన్యుల కగు ముక్తి ర త తీరవాసుల, కపవర్గసంసిద్ధి ర కడుగ నేల
యట్టివై భవముచే ర నలరారుకావేరి, తీరమునందున ర దివ్యసౌధ
మణిమయప్రాసాదరమందిరగోపుర, ప్రాకార పరిభాదిరభాసురంబు

తే. బ్రాహ్మణశ్రీయోరుజరపదజయుతమురత్నబహుళంబునిచుళాపురంబువెలయు
భాస్వదమరావతీపురిరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర. 3

సీ. ఆపట్టణం బేలుకనర్కవంశ్యుఁడు చోళ, వసుధాధిపతి ధర్మరవర్కుఁడతని
కుదయించె నొకపుత్రికయుర్వి నీశాంశ యై, పాలవెల్లికిఁ దొల్లిరపద్మపగిదిఁ
గలితాభినవచంద్రకళయట్లు సంతత, పరివర్ధమాన యై ర బాలికలను
గూడ యాడుచు నై సరగుర్నిహో శ్రీరంగ, రాజకల్యాణవిగ్రహముఁ దలఁచి

తే. కన్నులానందబాష్పమురల్లమ్ముకొనఁగఁ, బులకితాఖిలగాత్రయైరపానఁగ నతని
భవ్యనామము లక్కన్నరపలుకు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.

సీ. అంతట నవయావనారంభదశఁ జెంది, యుద్యానవనమున ర కొక్కనాఁడు
చనియందుఁ జెలులతోరసారభమిళితపుష్పములుగ్రహించుచుఁ బాడియాడి

- యలసి పుష్పప్రవాళాంచల్లతావృత, వృక్షవాటికలందు శ విశ్రమించి
రంగరా జచటికి శ రంగుగా వేటాడ, విచ్చేయఁ దద్దివ్యశ్రవిగ్రహంబుఁ
తే. జూడ్కులరంగఁ గని మ్రొక్కిరచోళరాజ, కన్య కామించి కందర్పశకరవిముక్త
పుష్పనారాచవేదనఁబొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 5
- సీ. శ్రీరంగనాథునిశ్రీభవనమోహన, దివ్యమంగళమూర్తిరదీప్తిఁ జూచి
యతనికొఁగిలిఁజెందిరయసమాస్త్ర బాణవేదనమానిసుఖియింపఁదలఁచి మదిని
నచటినుం డేతెంచి శ యాతీయనిలయముఁ, జొచ్చితచ్చింతచే శ సుఖము లేక
తనదివ్యశయనీయతలమునఁ బవళించి, భోజనమజ్జనశభూషణాది
తే. వాంఛ విడిచిన నాధర్మవర్తనృపతి, చూచి మృదుమధురోక్తులశ్రుతను జాల
ననునయించుచుఁ బ్రీతిని శట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అమ్మ నీనెమ్మది శ నభిమత మెయ్యది, యైనఁ జేసెద సందిరయంబు మాని
వాక్కువ్వు మని చోళవసుధాధిపుఁడు పల్కఁ, దండ్రి కిట్లనియెను శదనయ మరలి
యార్య యుద్యానవిశ్రహారాథ మేనాత్మ, సహచరీజనముతోఁ శ జనిన నచట
శ్రీరంగపతి దనశ్రీమూర్తిఁ గాన్పించి, నామానసముఁ గొని శ నన్నుఁ దనకు
తే. మరులుకొల్పెనుమన్న ధరమన్న భునకు, నన్ని పుడొసంగు నాప్రాణనాథుఁ డతఁడు
పరుని నేనొల్ల నని కన్యశపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 7
- వ. అని యిప్పగిది నవ్వెదలి ముప్పిరి గొన్న మోహంబునం జెప్పిన విని యప్పుడు.
సీ. భగవంతుఁ డారంగభర్త భక్తవిధేయుఁ, డతని కీవృత్తాంత శ మంత దెలిపి
యతనియభీప్సిత శ మరసి వచ్చెద నని, ధర్మపర్వుఁడు రంగభామ మొంది
ప్రణమిల్లి శ్రీరంగభర్త కావృత్తాంత, మంతయుఁ దెలిపిన శ హర్ష మొంది
రంగరా జనియె నారాజున కీరీతి, నీవు ధార్మికుఁడవు శ నీదుపుత్రి
తే. మన్ననోరమ యిఁక వేయురమాట లేల, పొమ్ముతోడ్కొనిరమ్ముమా శకిమ్మునుతను
జేయుమీ పెండ్లి యనిహరిరచెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- వ. ఇత్తెఱంగున రంగనాథుండానతిచ్చిన విని నృపపుంగవుండు పుత్రికామంగళోత్సవ
సూచకంబు గాఁ బట్టణంబు శృంగారించుటకై నిజప్రధానులకాజ్ఞాపించిననప్పుడు.
సీ. ఆధర్మవర్త మశ్రహారాజశాసన, మాల్యము తలఁ దాల్చి శ మంత్రివరులు
రథ్యల విఫణుల శ రాజమార్గంబుల, సన్నిధివీధులఁ శ జక్కఁ జేసి
శోధించి యంతట శ సురభిచందనజల, సేచనం బొసరించి శ సిరుల మించి
ముత్తియంబులఁ బూలశ్రమ్ముగ్గులు వెట్టించి, రత్నమాలికల ద్వారములఁగట్టి
తే. పంచటరఁగులఁ బూర్ణకుంభముల నిలిపి, లలితరంగేశపురియట్లలంకరించి
రాజునకుఁ జెప్పి రామంత్రిశరాజులనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. మఱియు రంగవిమానశమండపస్రాకార, వరపురద్వారకరవాటములను
సురభివిచిత్ర ప్రసూనమాల్యములచే, లలితరత్నాళి నలంకరించి

- ప్రతివీధి రాత్రిప్రభాసిద్ధికై మణి, దీపవృక్షముల నశ్చలైసల నాటి
 ద్వారపార్శ్వములందుఁ శ్రీ దత్తచామికర, కదళికా స్తంభయుగ్మముల నిలిపి
 తే. చంద్రపుష్కరిణీతటశస్పారకల్ప, తరువులందు విచిత్రపతాకములను
 జాలఁ గట్టించి రారాజశసచివులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 12
- సీ. చందనాగురుధూపశజాతధూమాఘ మం, బరమునం దభ్యువిశ్రాంతి సలుప
 భూరిభేరీశంఖశుభ్రాధ్వనుల్ మించి, గర్జితస్వనశంక శ్ర గారవింపఁ
 బ్రా. కారగోపురబహువిధనుఁగిడి ప్రి, యింద్రాయుధద్యుతి శ్ర నేర్పరింప
 ఘనవిమానాగ్రభాగములందుఁ గాంతలు, మెఱపుఁదీఁగలచాయశ్రమెఱయుచుండఁ
 తే. బురనుయూరము లీక్షించిశపురులు విచ్చి, నృత్య కేళి యొనర్చునుశనిత్య మార్య
 వినుతరంగేశకల్యాణశ్రవేళ సనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర. 13
- సీ. రంగ వైభవరంగ శ్ర రంగదపాంగవి, హంగతురంగ వశ్యాళిరంగ
 తుంగరథాంగ ముశద్దులరంగ మోహన, రంగ శుభాంగ సాశరంగవరద
 దురితవిభంగ కశస్తూరిరంగ దయాంత, రంగ భుజంగమశ్రరాజశయన
 రంగనాయక యని శ్ర రాజకీరంబులు, శారికలును రంగశశౌరికడను
 తే. రంగనామామృతము చిల్కశనంగ ముడిగి, కర్ణపుటములఁ గ్రోలుచుశ్రగాసిఁ బాసి
 పెండ్లికొమరునిఁ జూతురు శ్ర పెద్ద లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆమ్నాయములువైష్ణవగ్రంథులు డువంగ, సుజనులుచూచినంతస్తుతులుసలుప
 వందిమాగధసూతశబ్దందము ల్పొగడంగఁ, గనుమ్రోల సొంపుగాశ్రగణికలాడ
 మహనీయకల్యాణమండపమధ్యస్థ, సింహాసనమునందుఁ శ్ర జెలుపు మిగులఁ
 బేరొలగం బున్న శ్ర పెండ్లికుమారునిఁ, గస్తూరిరంగనిఁ శ్ర గన్నులారఁ
 తే. జూచి సంతస మంది యాశ్చర్యపతి, వేగ నిచుళాపురంబునశ్ర కేఁగియందు
 దేవి కాకృత్య మంతయుఁ దెలిపెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అంత నద్దేవియు శ్ర నాత్మపుత్రికి వివా, హూచితాలంకృతు శ్ర లొదవఁ జూచి
 యారాజ హర్షించి శ్ర యక్కన్నియను రత్న, శిబికయందెక్కించిశిరుల మించి
 తనదేవియునుదానుదగువాహనములెక్కి, సామంతసృపులుపాశర్శ్వములఁ గొలువఁ
 జతురంగబలములు శ్ర సచివపురోహిత, నై గమనగరజశనంబుఁ గదలి
 తే. స్త్రీతి నేతేర శంఖభేరీమృదంగ, పటహనాదము బ్రహ్మాండశుభము నిండ
 పచ్చి శ్రీరంగపతిప్రోలు శ్ర చొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. గురుపురోహితమంత్రివరులతోఁ జనుదెంచి, గుడికడ యానము శ్ర లుడిగి రత్న
 చతురంగయానస్థ శ్ర సుత కిరుగడలను, మెల్లమెల్లనఁ జని శ్ర యుల్ల మలరఁ
 దలిదండ్రు లిరువురు శ్ర తపనీయమణిమయ, కల్యాణమండపాంగణమునందు
 యానము తగ్గించి శ్ర యకళంక శారద, పూర్ణేందుముఖ యైనశ్రపుత్రిచెట్టఁ
 తే. బట్టి తోడ్కొని చని రంగశ్రభ ర్తకడను, నిలుప నద్దేవియొప్పెను శ్ర నీలజలద

జాలకలితతటిలతరీలీల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

17

సీ. జనకుఁ డాశ్రీరామశ్చంద్రభూజానికిఁ, బ్రీతి మున్ సీత నశర్పించినట్లు
ధర్మవర్తుఁడు తనశతనయను సలిలధా, రాపూర్వకముగ శ్రీరంగభర్త
కర్పింప నక్కన్నియను బాణీవరణము, చేసి హర్షించె లక్ష్మీనరుండు
సుమవృష్టి గురిసెను శ్రీ సురదుందుభులు మ్రోసె, పాడిరి గంధర్వరపతులు మింట
తే. నాడి రచ్చరలు మహర్షు శ్రీ లభీనుతించి, రఖలచేతనులకు సుఖ శ్రీ మతిశయిల్లెఁ
జోళనృపపుత్రికల్యాణశ్రవేళ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 18

వ. తదనంతరంబ.

సీ. మున్నూటయెనుబదిశ్రీమఖ్యసువర్ణతం, డులభారములు హేమశ్లోలికలును
నవరత్నమయభూషణము లమూల్యము లైన, మాక్తికహారము శ్రీ ల్లానికములు
భద్రగజంబులు శ్రీ బహుమణియానము, లశ్వగోవృషరాంకశ్రవాదికములు
ధన్యస్వలంకృతశ్రదాసదాసీజనుల్, చంద్రోల్లసచ్ఛత్రచామరాదు
తే. లన్ని కూతున కొనఁగి పర్యాయప్రిగనక, తనదుసర్వ స్వమారంగశ్రధామునకును
భక్తినిర్పించె నాభూమిభర్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 20

●●●● తిరుప్పాణియాత్వార్థుల వైభవము. ●●●●

తిరుప్పాణి-త. శ్లో॥ కార్తికే రోహిణీజాతం శ్రీపాణిం నిచుళాపురే।

శ్రీవత్సజ్కుం గాయకేంద్రం మునివాహన మాశ్రయే॥

వ. అయ్యవసరంబుననిచుళాపురాపరనామధేయం బగుతిరువరయూ రనుదివ్యదేశం
బునందుఁ గార్తికమాసంబున రోహిణీనక్షత్రంబునందుఁ బంచమవర్ణంబునశ్రీ
వత్సలాంఛనాంశంబుచేత శ్రీపాణియోగింద్రుండు హసంతి కారవిందంబుచందం
బుననవతరించినిర్దేతుకజాయమానభగవత్కటాక్షవీక్షణంబులచేఁబరమసాత్త్వి
కుండై పరమపురుషార్థలక్షణమోక్షైకప్రయోజనం డై భగవదనుగ్రహస్రాస్త
తత్త్వజ్ఞానసంపన్నుం డగు శ్రీనారదమునీంద్రునిమాడ్కి 'ఏవముక్త్యాతుమా
తజ్గం రాక్షస శృరణజ్గతః' అన్నక్రమంబుగా శరణాగతుండగుబ్రహ్మరాక్షసు ను
ద్దేశించి, శ్లో॥ యన్తయా పశ్చిమ జ్ఞీతం సైవరంకైశిక ముత్తమమ్। ఫలేనతస్య
భద్రం తేమోక్షయిష్యతి కిల్బిషాత్॥ అనుకై శికపురాణోక్తిక్రమంబునబ్రహ్మ
రాక్షసునియందు యజ్ఞాంగలోపాగతదోషంబుఁ బరిహరించిరక్షించుపరమభాగ
వతునికై వడి భగవద్దానవిద్యాసార్వభౌముం డై శ్రీపరమాత్ముం డగునారాయ
ణునిం బ్రక్రమించుచు సామగానంబు సల్పుచు నిత్యసూరులం దొక్కరిట్లవత
రించిరో యనఁ దగుదివ్యచరిత్రంబులు సలుపుచు శ్రీపాణియోగింద్రుండుభయ
కావేరిమధ్యదేశంబు తనపాదంబులం ద్రొక్కఁగూడదని తలంచెయవాచీనకా
వేరిదక్షిణతీరంబునందుండి స్వవర్ణోచితంబుగా భగవత్తుందిరద్వారాభిముఖుండై
శ్రీరంగనాథశ్రీపాదారవిందంబులఁ దనడెందంబునం గ్రందుకొననిలిపితననుభవ

44. తిరుప్పావ్వాద్యులు.

జనితానందసందోహకందళితహృదయారవిందుండై యొక పాణిసల్లవంబుచే వీణ
 మీటుచుఁ బెఱకేలం దాళంబుఁ గీలించి వాయించుచు భగవంతుం డగునారా
 యణునిదివ్యకల్యాణగుణచేష్టితంబులం బాడుచునాడుచుభగవద్గానజనితాహ్లాద
 వివశసర్వాంగుండై యున్నత్తునిపగిది వికవిక నగుచు నేడ్చుచుఁ దెల్లుచుం
 ద్రుచ్చుచుం బ్రేమప్రేరితుండయిసారెసారెకుం గేల్గొడ్చుచుభ్రాంతునిపగిది నిటు
 నటుఁ బరిభ్రమించుచుఁ దద్దివ్యనామంబులం గీర్తించుచుం దద్దైవభవం బెంచు
 చుఁ దదీయదివ్యమంగళవిగ్రహానవరతభావనాసక్తచిత్తుండై యున్నయంత శ్రీ
 రంగనాథుం డమ్మహాత్మునియందుఁ బ్రసన్నుండయి యున్నం జూచి శ్రీరంగనా
 యకి శౌరి కి ట్లనియె మనకుంబరమాంతరంగభక్తుం డగునిమ్మహాత్ముండస్త్వన్నం
 దిరబాహ్యప్రదేశంబునం దుండం దగఁడు గాన మనసన్నిధానంబునకు రప్పింపు
 మని ప్రార్థింప నద్దేవదేవుం డమ్మహాత్మునిఁ దమసన్నిధికి రమ్మని పలుమాఱాన
 తీయ నాసాత్త్వికపుంగవుండును స్వరూపానురూపనై చ్యంబుచేతను స్వవర్ణాసు
 గుణనై చ్యంబునను భగవదాలయంబుఁ జొర వెఱచి విశ్లేషించియున్నంతభగ
 వంతుం డగునారాయణుం డాత్మీయకృపాతిశయంబుననిజనిరంకుశస్వాతంత్ర్యం
 బునం దనకుఁ దిరుమంజనకైంకర్యంబు సేయుచుండు. శ్రీలోకసారంగమహా
 మునీంద్రునకు స్వప్నంబునందుఁ దన్నుఁ గానిపించి యి ట్లనియె మహాత్మా నీవు
 శ్రీపాణియోగిడకుం జని జన్మజాతివైషమ్యంబు మాని గరుత్మంతుండునన్ను
 వహించుకరణి నమ్మహాభాగవతాగ్రణి నిజభుజస్కంధపీఠంబున నెక్కించుకొని
 వేగ మత్సమీపంబునకుం దోడ్కొని రమ్మని యాజ్ఞాపింప నాశ్రీలోకసారంగ
 మహామునియు సేల్కొంచి యాస్వప్నార్థంబుఁ దలంచి అద్యమే సఫలంబున
 సుప్రభాతాచ మేనిశా' యనున్యాయంబున మిగుల సంతసించి శ్రీకావేరీనదియం
 దవగాహనం బొనర్చి కాలోచితహరిశాసనంబులు దీర్చి సూదూర మపిగత్తవ్యం
 యత్రభాగవత స్థితః, అనియెడున్యాయంబున దూరస్థితుం డగుశ్రీపాణియోగీం
 ద్రునిం గాంచి 'తాళుంతడక్కయ్యుం కూప్పిన్' సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి
 మహాత్మా శ్రీరంగధాముండు నిజసన్నిధికి నిన్నుఁ దోడ్కొని రమ్మని దానుసకా
 జ్ఞాపించెం గావున వచ్చితిని మీరలు స్వామిసన్నిధికి విచ్చేయ వలయు నని విన్న
 వింప శ్రీపాణియోగీంద్రుండు మహాత్మా భగవన్నివేశప్రవేశోచితంబు లగు
 నాల్లుజాతులందుఁ బుట్టినవాడనుం గా నతినీచుండ జ్ఞానహీనుండ నగుపట్టినేను
 బరమపవిత్రంబును బరమభాగవతస్థానంబును బ్రత్యక్షపరమపదంబు నగుశ్రీరం
 గనాథునిపురంబు నిప్పాదంబులచేఁ ద్రోక్కనొల్ల నని నెనుక కడుగు లిడుచు
 భయపడు చున్న నమ్మహాత్మున కమ్మునీంద్రుం డి ట్లనియె స్వామీ మీర లట్లు ద
 లంచితి రేని యస్తద్భుజపీఠారూఢుల రై రండని ప్రార్థించి న్యస్తభరుం డగున
 ప్పాణియోగీంద్రుని నిజభుజంబులం దెక్కించుకొని యాతివాహకులు ముక్తపురు

మనిం దోడ్కొని తిరుమామణిమండపంబుఁ జేర్చువిధంబున శ్రీరంగనాథునిసా
న్నిధ్యంబునం జేర్చె నంత శ్రీరంగనాయకుండు నిత్యదరిద్రునకుఁ బెన్నిధి గాన్పిం
చినచందంబున నిజదివ్యమంగళవిగ్రహంబు నమ్మహాత్మునికిం గన్పింపం జేసిన నవ
రత్నఖచితత ప్రచామికరకిరీటకేయూరకుండలుండును బ్రలంబమానమా క్తికహ
రుండును శ్రీవత్సలక్షీకాస్తుభాలంకృతవిశాలవక్షుండును వైజయంతీవనమాలా
లంకృతుండును స్వర్ధసీమృణాళతంతుసంతానాతిధవళయజ్ఞోపవీతుండును గల్ప
శాఖోపమాననిజభుజాకల్పశంఖచక్రగదాసిశాశ్వాద్యనేకదివ్యాయుధుండును బా
లభాస్కరప్రభాభాసమానపీతాంబరధరుండును విచిత్రరత్నఖచితత ప్రకాంచనకాం
చీదామోదరబంధనశింజానుమంజుమంజీరాద్య పరిమితదివ్యభూషణభూషితుండు
ను నై యుగపదుదితరాకాచంద్రసహస్రచంద్రికాతిధవళం బయి యసల్పం బ
గుశ్రీమదనంతతల్పంబున స్వభక్తరక్షణదక్షం బగుదక్షిణహస్తం బుపధానంబు
గానుంచి ప్రసారి తేతరదీర్ఘభుజుండై హలకులిశాంకుశాదిదివ్యలక్షణలక్షితం బగు
శ్రీపాదారవిందద్వయంబు సాచి భూసీశాదిదివ్యమహిషీవర్గంబు శ్రీపాదసేవసలు
పు చుండ శ్రీమదనంతగరుడవిష్వక్సే నాదినిత్యసూరినికరనిషేవ్యమానుండై పవ
ళించియున్న పరమపురుషునిం గాంచి మిగుల హర్షించి తిలకించి పులకించి స్తనం
ధయబాలకుం డాత్మీయజననియితరావయవంబు లపేక్షింపక స్వజీవనార్థంబు
స్తనాగ్రంబునందు నిజాస్యం బుంచుగతి శేషేత్వభోగ్యత్వోపాయత్వపరిపూర్తి
వహించి మించుశ్రీపాదపద్మంబు లాదిగా శీర్షపర్యంతంబు శ్రీహరిదివ్యమంగళ
విగ్రహం బనుభవించి తదనుభవజనితప్రీత్యతిశయంబుచేఁ దా ననుభవించినయ
నుభవం 'బమలనాథపిరా' ననునొకదివ్యప్రబంధంబుచే నానతిచ్చి సకలచేతనోజ్జ్వి
వనంబొనర్చి యానందించుచుండ శ్రీరంగనాథుండు కురువేరుఁ దన్నూలమృత్తిక
తో నాదరించుకొలంది నమ్మహాత్మునిదివ్యదేహంబుతో సంగీకరించిన భగవత్స
న్నిధానవర్తు లందఱుం గనుంగొన నప్పరమభాగవతసత్తముం డంతర్హితుం
డయ్యె నంత.

—●—●— తిరుమంగైయాత్వారులవై భవము. —●—●—

తిరుమంగై -త. శ్లో॥ కార్తికే కృత్తికాజాతం చతుష్కవిశిఖామణిమ్॥

షట్పృబన్ధకృతం శార్ఙ్గమూర్తిం కలిహమాశ్రయే॥

సీ. చోళదేశమునదు శ సురుచిరం బగుతిరు,క్కొరయలూరనుష్టేచ్ఛరకులమునందుఁ
గార్తికవరకృత్తికాతారయందు శ్రీహరిదివ్యచాపశార్ఙ్గాశమునను
బాలుఁ డొక్కఁడు పుట్ట శ నీలవర్ణుం డని, తండ్రి పే రొసఁగె నరద్దారకునకు
వాసరక్రమమున శ వర్ధిల్లి యతఁ డపీ,చ్యవయస్కుఁ డయి స్మరశచాపముక్త
తే. పుష్పనారాచవేదనఁ శ బొంది కుంది, జారవిద్యలఁ గాలము శ జరపు చుండి
చోళభూపతి నొకనాఁడు శ చూచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ మోదమలర.

46. తిరుమంగళాయాత్రారులు.

- సీ. నీలజీమూతాళినిగ్గు లనఁగఁ జాలు, మెఱుఁగుచామనిచాయరేమేనివాని
 వజ్రమయం బగువరకిరీటముఁ బోలెఁ, దలర సితోష్ఠీషముఁ శ్రీ దాల్చువానిఁ
 గెందామరలసాంపుఁ శ్రీ గేరుకన్నులవానిఁ, గలితశూరశ్రీముఖంబువానిఁ
 బరిఘోషమాజానుశ్రవాహుయుగ్మమువాని, నవసితవారవారణంబువాని
- తే. రమ్యకటితటపటుక తారంబువానిఁ, గరధృతోజ్జ్వలభేటఖరద్గములవాని
 నీలనామకుఁ జూచె భూతపాలుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నేమోద మలర.
- సీ. రూపము భీకరాశ్రతోపముఁ జూచి వీఁ, డసహాయశూరుఁ డుగ్రహవమునఁ
 బరకాలుఁ డని మదిరభావించి సభయందుఁ, గూర్చుండనియమించిరకుశలమడిగి
 యతనియాగమనకృత్యముఁ దదీయోక్తులఁ, దెలిసి యాతని కొకరదేశ మిచ్చి
 కొంతబలంబుతోఁ శ్రీ గొలువ నియోగించి, బహుధనభూషణాంబరము లొనఁగి
- తే. ప్రీతిఁబరకాలుఁ డనిపేరు శ్రీ పెట్టియతనిఁ, జోళనృపుఁడంపఁ జనుదెంచిరనీలనామ
 కుండుతనదేశ మేలుచుననుండెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర. 24
- వ. ఆసమయంబునం దిరువాల్లిత్తిరునాడను దేశంబునం దొక్కచో నతిగంభీరనిర్మల
 నీరపూరితంబును నమలకమలకల్పారకైరవనీలోత్పలాది సుగంధబంధురంబునుస
 ద్యస్సముల్లసదరవిందస్యందమానమకరందపానమత్తమిళిందసుందరీసందోహమధుర
 గీతమంగళంబును బిసకిసలయచ్చేదఖాదనోన్మత్తకలహంసకారండవచక్రవాకబ
 కక్రాంచాంచితక్రేంకారసంకులంబును సముచితస్వకీయాంగనాసంగసముత్కంఠిత
 కమతపాతీనాదిజలజంతుసంతానసముల్లుంతనాకుంతితకల్లోలమాలానీలాప్యాయిత
 కూలవిలసత్తురుగుల్మలతావితానప్రకాశితంబును ధవళతరాసంఖ్యేయ శంఖశుక్తి
 ముక్తాసక్తబృందారకద్వంద్వవిహరణార్హతమవిపులపులినంబును నిఖిలర్తునిత్యని
 షేవ్యమాణతీరరుహనేకభూరుహప్రకరపతితపతత్పతిష్యమాణపుష్పఫలప్రవాళ
 మంజరీపుంజరంజితంబునుసకలమనోనయనాభిరామంబునయి యొప్పుచున్నయొ
 క్కపద్మాకరంబుఁబొడగని రంభోర్వశీమేనకాద్యనేకాప్సరస్సమూహం బేతెంచి
 యందు జలక్రీడలాడుచుండంజూచి యరవిందమందిర యగునిందిరాసుందరి య
 మందానందంబు డెందంబునం గ్రందుకొన నప్పరోరూపంబు ధరించివారితోడం
 గూడిక్రీడించుచుఁబుష్పాపచయంబు సల్పుచున్నంత సద్దేవినికాదిగవిడిచి వార
 లందఱు యథేచ్ఛంజనిన నాశ్రీదేవియు మనోహరంబగుమనుష్యస్త్రీరూపంబు
 ధరియించి కుముదకుసుమంబుఁ గేలుదమ్మిం గీలించి సవిలాసంబుగాఁ జూచుచు
 నేకాకిని యొ యున్నయెడఁ బ్రకటప్రకాశవిశంకటరత్నశిలాశకలసంఘటితహాట
 కప్రాకారగోపురమండపమందిరాదినుందరంబయిమాననీయమంగళదేవతాలింగ
 నారంగదంతరంగరథాంగపాణికింబరమమంగళవాసం బగుతిరుణాంగూరనుదివ్య
 దేశంబునుండిభిషగ్వరుండై నయొకమహాభాగవతోత్తముం డనుష్ఠానార్థంబుగాఁ
 జనుదెందిత తీరంబునఁ జింతించుచున్న యక్కుమారీరత్నంబుం జూచివిస్మయం

బంది నీ వెవ్వరిదానవు శరభ శార్దులపుండరీక గండక వేదండకుండలీ ప్రముఖదు
 ర్జంతుమండల ప్రచండతరుషండమండితంబై నయిప్పుండరీకాక రంబుకడ నిజ తేజో
 మండలంబుచేత భూనభోంతరాశంబుఁగప్పుచు నొంటిమై నేమికారణంబున్న దా
 నపురతి పూ భారతిపూ యగుంధతిపూ హైమవతిపూ జగదేకరక్షకుండగుపుండ
 రీకాక్షునకుంబ్రాణపదంబై జగన్తాతయైనలక్ష్మీదేవిపూ మనుష్యభావంబున నుం
 డితివి గాన నిన్నెఱుంగం జాల నన విని యద్దేవియు నాతోడఁ గూడవచ్చినసఖి
 జనంబు నన్ను విడనాడి చనియెం గావున నన్ను నీతోడం దోడ్కొనిపోయిన
 వచ్చెదనని పలుక నమ్మహాత్ముం డనపత్యుండు గావునఁ బ్రహృష్టాంతరంగుండై
 యక్కన్యాలలామంబుఁదోడ్కొని నిజనివాసంబునకుం జనితనగృహిణికింజూపి
 యక్కన్నియవృత్తాంతం బంతయు నెఱింగింపం దెలిసి యాసాధ్య వంధ్య గావున
 మిగులసంతోషించి యక్కన్నియపాణి పల్ల వంబునందుఁగుముదపుష్పంబు ధరిం
 చి యుండుటంజేసి యదియె నిరూపకంబుగాఁ గుముదవల్లి యని యొకభవ్యనా
 మంబొనర్చిపుత్రిక యని యభిమానించిపోషించుచు నాదంపతులిరువు రనప
 త్యతాప్రాప్తసంతాపంబులుడిగి యానందించు చున్న సమయంబున నక్కన్నియ
 సౌందర్యాదిగుణంబులన్నియుఁ దెలిసికొందఱిప్పరకాలున కెఱింగించిన నతండు
 ప్రహర్షించి తత్సౌందర్యప్రణామనస్కుం డయి యతిరయంబునఁ దిరుణాంగూ
 రనుదివ్య దేశంబునకుం జను దెంచి వైద్యవరిష్ఠుం డగునబ్బగవత శ్రేష్ఠునిభవనం
 బుఁ జొచ్చియతనితో మాటలాడుచున్న సమయంబున సక్కుమారీతిలకంబు
 వెలువడి వచ్చినం గనుంగొని తద్దివ్య సౌందర్య సౌకుమార్యలావణ్యయావనచాతు
 ర్యగాంభీర్యాదిగుణంబు లన్నియుం జూచి విస్మితుం డయి యక్కన్యాదనకును
 ద్వేషించి మహాత్మా నీవనపత్యుండవు నీకుఁ గుమారీరత్నలాభంబెట్లుసంభవించె
 నని యడిగిననక్కన్య కాగమనవృత్తాంతంబంతయు నతండతని కెఱింగించి యజ్ఞా
 తకులగోత్రయుఁ బ్రాప్తయావనయునగు నిబ్బాలికామణినెవ్వనికొసంగుదునని
 వ్యాకులితాంతఃకరణుండ నై యున్నవాఁడ ననిన నప్పరకాలుం డిక్కన్యకను
 మాకుం బత్నిగా నియ్యందగునని బహుధనరత్న భూషణదివ్యాంబరంబు లబ్ధి
 గవతశిఖామణికర్పించి యమ్మహాత్మునిమిగుల ననుసరించి యనునయోక్తుల నాద
 రించి యడుగ నద్దంపతు లిరువురు నతని కక్కన్నియ నర్పింప సమకట్టి యున్నం
 తఁ బంచసంస్కారపరుండగునరవరునకు భార్య నగుదునని ముందు నాడెందం
 బున నిశ్చయించి యుండితి నని తనహృదయగతం బగునధ్యవసాయం బెఱింగిం
 చినయంత నప్పరకాలుం డతిరయంబునఁదిరువరయూరికింజనిపరమకృపై కావ
 లంబియగునంబినిం గాంచి సాష్టాంగదండ ప్రణామం బాచరించియమ్మహాత్ముని
 యనుగ్రహంబునఁ బంచసంస్కారసంస్కృతుండై యర్థపంచకం బెఱింగి యా
 కారత్రయసంపన్నుండై మగిడి తిరుణాంగూరి కేతెంచి యాదంపతులం గాంచి

యున్నంతఁ దప్తశంఖచక్రాంకితచారుతరబాహుమూలుండును శ్రీచూర్ణ రేఖాలం
కృతాంతరాశద్వాదశస్థానరచితధవళోర్ధ్వపుండ్రుండును, అర్థపంచకజ్ఞానఘనుం
డును, ఆకారత్రయసంపన్నుండు నై యొప్పునప్పరకాలమునీంద్రునిం గనుం
గొని యొక్కసంవత్సరం బశ్రాంతం బట్టోత్తరసహస్రశ్రీవైష్ణవసమారాధనం
బాచరించి తదీయశ్రీపాదతీర్థంబును దళిహాప్రసాదంబును స్వీకరింపక కాని నిన్ను
భర్తనుగాఁ గైకొన నొల్లనని కుముదవల్లి యనునక్కన్యకాలలామంబు తనమ
నోనిశ్చయంబెఱింగించిన నన్నీలనామకుండు నట్లు సేయించెదనని శపథంబు పలి
కినయనంతరం బాదంపతు లక్కుముదవల్లి యనుకుమారి కామతల్లిక నప్పరకా
లున కుదకపూర్వకంబుగా జగంబెఱుంగనమర్పించి కల్యాణమహాత్మవంబొన
రించి రంత నమహాత్ముం డారాధనంబుల కెల్ల భగవదారాధనంబు ముఖ్యం
బంతకన్నఁ దదీయారాధనంబు ముఖ్యతరం బని తనమనంబున నిశ్చయించు
కొని తనదేశంబునందుఁ బ్రాప్తం బగుధనోఘంబుచే శ్రీమహాభాగవతసమా
రాధనం బాచరించుచుండె నంత.

25

- సీ. మంచిశాల్యన్నము శ లంచితముద్గసూ, పములు హైయంగవీరనములు మేలి
కూరగాయలును జిగురు లొప్పుపచ్చళ్లు, పొడిచారు పలుచనిరపుళి మరీచి
నురభిహింగూజీర్ణశోభిత మగుపుళి, చారుమోదకములు శ పాడబములు
వడ లతిరసములు శ గుడపాయసాన్నముల్, లవణవిశ్లేష్టలాదిరలితదధియు
తే. వలసినట్లు సమర్పించి శ వైష్ణవులకుఁ, బుష్పచందనతాంబూలముల నొసంగి
పాదతీర్థములను గోలుఁ శ బ్రాజ్ఞుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. కుముదవల్లిని గూడి శ కూర్చితో నారీతి, ననిశము శ్రీవైష్ణవార్చనంబు
సలుపుచుండిన గూఢశచారులు గని చని, చోళరాజును జూచి శ కేలు మోడ్చి
సీధనం బంత యారనీలుఁ డనారత, మెల్లవైష్ణవులకుఁ శ గొల్లపుచ్చె
నని పల్క విని సృపుఁడనీలుకడ కేఁగి, ద్రవ్యముఁ గొనుఁ డనితరువుకాండ్రఁ
తే. బంప వారేఁగి పరకాలుఁగొంచెయర్థమడుగ నాతండు రేపుమా శ పనుచుజరుప
వార లరికట్టి రాతనిరద్వార మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 27
సీ. తనద్వార మరికట్టుతరువుకాండ్రను జూచి, మెడఁ బట్టి గెంటించె శ మేటిమగఁడు
పరకాలుఁ డంత నారీభటు లేఁగి తమదొర, కాకృత్య మెఱింగింపనాతఁ డలిగి
చతురంగబలముతోఁ శ జని పరకాలునిఁ, బట్టి తెచ్చుని సైన్యరపాలు ననుప
వాఁ డశ్వరథమదరవారణపాదాతి, సహితుఁ డై వాద్యఘోషములు చెలఁగ
తే. నేఁగుదెంచినఁ బరకాలుఁడెఱిగి కడిఁది, పోటరులు తన్నుఁగొలువంగశభూరిసకల
వాద్యరన మొప్పుడాసె నారవైరి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. అనహాయశూరుఁ డొనతనిసేనావతి, పరకాలుఁ గని మ్రొక్కి శ పలికె నిట్లు
స్వామి దేవరవారు శ చన నేల యీబీద, బలముల ననిమొన శ భంగపలుప

నత్యుగ్రవిషహరివ్యాపిక్రమశాలి, యండజేంద్రుడు జలవ్యాళములను
ఖండింప నరుగునా ర కావున నీనుమ్ము, నియమింపఁ దగు శత్రునిగ్రహార్థ
తే. మనివచించిన విని వానినని యొనర్పఁబంచెఁ బరకాలసూరి వాఁడంచితోగ్ర
బలముతోడ నెదుర్కొనెఁబరుల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.

వ. అంత.

30

సీ పటహకాశశంఖభైరవారావముల్, పటుభటాత్వేలితార్థటులు తురగ
హేషితధ్వనులు మర త్తేభబృంహితములు, రథచక్రనేమిసాంధ్రస్వనంబు
లవియన్ని గుమిగూడి ర యభస్థలిని మించి, బ్రహ్మాండభాండము ర వ్రక్కలింప
నుభయబలంబులయోధ లాయోధనో,నత్తు లై కదిసి వెనంగు చుండ

తే. బలుపరాగవ్రజంబు నభస్థలంబుఁ, గప్పఁ జీకట్లు గ్రమ్మినఁ ర గడిది చెడక
ఘోర మగుపోనర్చి రాశూరు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. అట్లు పోరఁ బరస్పరాస్త్రశస్త్రాహతి, రణభూమి జనియించె ర క్తనదులు
శమమొందె నంత రజఃపుంజ మల్లన, విచ్చిన్నమూల మై ర వితిగి యడఁగి
చూపట్టె దెస లంత ర శూలపరశ్వధ,చుండలాగ్రప్రాసభిండివాల
పట్టినకుంతాదిబహుసాధనములచేఁ దఱుఁగక యొఱగక ర తఱిమి యుతిమి

తే. బీర మలరంగఁ దమతమరేళ్లు చెప్పి, వీరు లత్తఱి నన్యోన్యవిజయకాంక్షఁ
బోరు నల్పిరి వేల్పులు ర పొగడ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. తనమొన వితిగినఁ ర గని చోళసేనాని, పనిచెను జతురంగబలము మరల
వితిగినసైన్యము ర తిరిగి యాబల మంది, పురికొని వెఱవక ర పోరానర్పఁ
బరకాలభటు లంతఁ ర బరులకుఁ గనుమ్రొలఁ, గాలకింకరులట్లు ర గానఁబడుచు
సింహనాద మొనర్చి ర చెండాడి వైరులఁ, జిందఱవందఱ ర చేయఁ జూచి

తే. చోళపృతనాధిపతి పరకాలసేనఁ, గుప్పె దెప్పరముగ నంపరకోల లంత
యుద్ధభూమికిఁ దొలఁగిరామోధ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. ఆహవవిముఖుల ర కాత్తు సెనికులకుఁ, బరకాలవాహినీపాలుఁ డనియె
నీవేశ నయిన రే ర వెల్లుండి యైన నూ,తేండ్ల కై నను మృత్యు ర వీశరీరి
నావహించును గాన ర నాభిజాత్యము శౌర్య,మన్నియు దిగనాడియల్పవీర్య
లై నప్రాకృతులట్లు ర లనిమొన విడనాడి, వెన్నిచ్చి రిపులకు ర వెఱచి పోవఁ

తే. దగునె యిండ్లకుఁజనినమీతరుణు లై న,నగరె వెఱవేల మనకనినాయమలరఁ
బలికి యమ్మేటిమగఁ డిట్లు ర పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. పరుల గెల్చితి మేని. ర పరకాలుకడనుండి, పరమభాగవతులపాదసేవ
సలుపు చుండెద ముగ్రసమరాభిముఖుల మై, చచ్చితిమా జన్మసరణి మాని
వై కుంతపురమందు ర వసియించెదము గాన, వెఱవక పొడుపుఁడి ర వీరులార
యని వారి మరలించి ర యనిమొన కెదిరించి, కాలాగ్నిరుద్రునికరణి మించి

- తే. రోషభీషణతామ్రనేత్రుడుకలిఘ్ను, సైన్యపతి చాపమెక్కిడి ర శరముఁబూన్చి
యార్చి పేర్చెను శత్రువులదల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.
- సీ. తనశరీరము జలదంబుగాఁ గనిపింపఁ, దనసింహానిస్వనశ్రుతి మొప్పఁ
దనరత్నఖచితకోదండ మింద్రాయుధ, ప్రభ లీన నారి మోటపుకరణిని
మెఱయ శరాసార ర మురుజలాసారమ, ట్లమర దురంబు వర్షాగమంబుఁ
జేసెను బరకాలశసేనాధిపతి యంత, నిజభటబర్హిణాశీక మాత్త
- తే. శస్త్రనివహస్త పంచపిరఁచములు విచ్చి, సింహరవ కేక లొనరించిరచెండియాడ
శత్రుఘణితలిచాటుకు ర జరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర. 36
- సీ. అట్లు పలాయనాశయ త్త సెనికుల కి, ట్లనియెను రాజసేనాధిపుండు
వీరుల కనిమొన ర విఱిగి పాటుటకన్న, హైన్యము వేఱు లే ర దరసి చూడ
నరుల నెదుర్కొని ర మరణ మొందితి మేని, యరిగి వీరస్వర్గ ర మనుభవింపఁ
గలము గల్పితి మేని ర కలకాల మాచోళ, నరపాలుకడనుండి ర సిరులఁ జెందఁ
- తే. గలము గావునఁ దిరిగి యీబలము గెలిచి, నీలనామకు నీకొండ్రపాళెగానిఁ
బట్టుకొనిపోద మని వాడు ర పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోదమలర.
- సీ. రాజసేనాని మరల్చి యాబలముతోఁ, బరకాలవాహినీరపతిని దాఁక
నతఁ డతండును బ్రళయబులట్లుప్పొంగి, యన్యోన్యజయకాంక్ష ర నార్చి పేర్చి
పరశుగదాప్రాసరపట్టినవరిఘాధి, బహుసాధనములచే ర బవర మొంది
తడఁబడకయుఁ గడుఁ ర బొడచుచు నడుచుచు, జరగుచు సవ్యాపరసవ్యగతుల
- తే. ముడలంబులు దిరుగుచు ర బెండుపడక, చండకోదండనిర్ముక్తకాండతతులఁ
బోరి రోడక యిర్వు రాశూరు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోదమలర. 28
- సీ. అంత విజృంభించి ర యసహాయశూరుఁ డొ, పరకాలవాహినీరపాలకుండు
తనఘోరనారాచరధాటిచేఁ బగతుని, విలు ద్రుంచి యార్చిన ర వీక వాడు
సయ్యన మఱియొకరచాప మెక్కిడి వ్రేసె, నాశీవిజృంభము ర లై నశరము
లమ్మేటియాతూపురలాచాప మతఁ డూను, నకలాయుధముల నాక్షణమతునిమి
- తే. వానిసర్వాంగముల నాటరబాణములను, బుష్పితాళికవృక్షసరముండు వాడు
సంగరాంగణవిముఖుఁడై ర చనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.
- సీ. కలిరిపుసేనాని ర గెలిచి వైరులఁదన, స్వామిని గని మ్రొక్కి ర జయముఁజెప్పి
యతినిచే బహుమతిఁ ర డై యున్నతఱిఁ జోళ, నరపాలవాహినీరనాయకుండు
క్షతజఘాతాసిక్తసర్వాంగుఁ డై నిరా, యుధుఁడై యహంకృతి ర యుడిగి బడలి
ముడి వీడి కేశముల్ ర మూపున నసియాడ, నడి నడుగిడఁ దడఁబడక నడచి
- తే. వెడలి హత శేషబలముతోరవ్రేడపడుచుఁ, జోళనృపతినిగనుఁగొనిరకేలుమోడ్చి
కలహవృత్తాంతమంతయుఁ ర దెలిపెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. ఓడి వచ్చినతనరయూధనాథునిఁ జూచి, పలికె రా జిట్లు పేరరులక నతని

- కతి ఘోరచతురంగరపుతనాధిపతి వగు, నీ వాజియం ఓట్టిరనీచదశను
జెందఁ గారణ మేమి ర చెప్పమాయదియన్న, నభయమర్థించివాఁడనియెనిట్లు
రాజసత్తమ నే నరరాతి యానీలునిఁ, బట్టి తెచ్చెద నని ర పంతగించి
తే. పోయి యతనిపురప్రాంతభూమి నుండ, నన్నుఁ గదిసెను నీలసేనాని వాని
బలముఁ జెప్పెద నని వాఁడురపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.
సీ. వెఱవక నీలుఁడు ర తురగాధిరూఢుఁ డై, పురము వెల్వడవచ్చెర దురమొనర్ప
నంతఁ దదీయబరూధ్యక్షుఁ డేతెంచి, యతని వారింది కరయ్యంబు సలుపఁ
దచ్చరాధానసంధానమోక్షము లేమి, తెలియంగ నెవ్వరి ర కలవి గాదు
వాని విల్లొంది జ్యోతివల్లి బాణములను, గనునట్లు దోచె మారకన్నులకును
తే. శూరు లాపోర నీల్గుట ర చూడఁబడును, గాని తచ్చరపాతము ర గాన మైతి
మనుచువాఁడాన్యపాలున ర కనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.
సీ. నీలునిదళ వాయిరనేటుముల్కులు సోకి, కాలునిపా లైరి ర కడిదిమగలు
నీలాఖ్యుఁ డగుపరకాల్బల్కోలల, నాలములో నోర్వఁ ర జాలినట్టి
దండిమగండుబ్రహ్మాండభాండములయం, దుండఁ డంచువితర్కముండును కు
నండజనాథుఁడో ర యహిమండలేశుఁడో, హరిదండనాథుఁడో ర యతనిదివ్య
తే. శారకోదండమూర్తియోరశౌర్యధైర్య, జలధిపర కాలుఁడితఁడయ్యెర సత్యమనుచుఁ
బలికె రాజున కా సైన్యరపాలుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర. 43
సీ. వాఁడిముల్కులఁ బోలురవానిపల్కులు విని, యలుక తలంపులోరమొలక లెత్త
గాంభీర్యమున వానిఁ ర గనఁబడ నీయక, మొగమునఁ దళుకొత్త రమొలకనవ్వు
పలికెఁ జోళక్షమారభర్త సభ్యుల కిట్లు, మీరు నయానయరస్సారమతులు
బలియుండు మంత్రి యురపాయజ్ఞుఁ డావుఁడు, శూరుఁడు గమికాఁడు ర ధీరబుద్ధి
తే. యిట్టివీఁ డోడి చచ్చినరనింక మనకుఁ, జేయఁగలకృత్య మెట్టిదోరచెప్పఁ డనినఁ
బ్రాజ్ఞు లతనికిఁ గొందలు ర పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
సీ. వినుము మహారాజ ర మును నిన్ను నీలుఁ డే, తెంచి కాంచినగారరవిరిచి వాని
దేశాధిపతినిగాఁ ర జేసితి వామేలు, దలఁపక వాఁడు కృతఘ్నుఁ డయ్యె
నిలఁ గృతఘ్నునిఁ దక్క ర నెట్టిమహాపాత, కులకై న నిష్కృతుల్ ర గలవుగాని
మీరు పేక్షించిన ర శూరాభిమానివాఁ, డడవిపల్లెలఁ జెంది ర యాత్మసముఁడు
తే. లేడు నాకెవ్వ రెదు రని ర వ్రేడ విడిచి, కానిపను లన్ని సలుపును ర గాన వాని
బట్టి శిక్షింపు మని కృతుల్ రపలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
సీ. ఆమాట లాలించి ర యానీలునకుఁ బ్రతి, కూలుఁ డౌచోళభూరపాలుఁ జూచి
పరకాలసూరి సంభావనీయుఁడు గాని, దండనీయుఁడు గాఁడు ర ధారుణీశ.
పరమభాగవతుల ర భక్తితో నర్పించు, నపకార మెవ్వరి ర కాచరింపఁ
డెప్పటికరణి మీరకియ్యంగఁ దగునట్టి, ధన మొసంగును గాని ర దాపఁ డతఁడు

- తే. పురనిరోధన మోర్వకరదుర మొనర్చె, వాలమర్వ నమోర్చు నేరవ్యాఘ్రమనుచు
బ్రహ్మవే త్తలుకొందఱుపలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోదమలర.46
- సీ. సార్వభౌముఁడ వీవు న సరిదొర లైన నీ,యాజ్ఞను దలఁ దాల్తు న రవని నట్టి
నీయానఁదొలఁగిననీలనాముఁడు పేంద్రుఁ,డోయింద్రుఁడోచంద్రుఁడోన రేంద్ర
వీనిశౌర్యంబెంత న వీఁడెంత వాఁడెంచఁ, గొండెపాలెములందుఁ న గూడియుండి
వంచించి మనదళరవానిని గెలిచెను, గానఁ గాననములఁ న గాల్చి వానిఁ
- తే. బట్టి తేచ్చెదమని బెట్టురమిట్టిపడుచు, శూరమానులు రాజకురమారులందుఁ
బరశుపట్టినపాణులై న పలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.47
- సీ. అట్లు వేర్వే అంద న తాత్త్వమనీషల, కుచితము లగుమాట న లుగ్గడింప
విని రా జనియ్యె నిట్లు న వే యన నేటికి, నేనె నాబలముతో న నీలుకడకుఁ
జనుదెంచినను జూచి న చయ్యన వెఱవక, న న్నెదుర్కొని పోరెనా యతండు
మేటిపోటరి యని న మెచ్చి వానికి ద్రోహ, మాచరింపక యర్హమైనధనముఁ
- తే. బుచ్చుకొని దేశ మిచ్చెదఁబోరలేక, పోయెనా వానిపురిఁ గొల్లరపుచ్చి యతని
బట్టి తెచ్చెద నని రాజురపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- సీ. స్వస్థానగు ప్తి ప్రాంతస్థానరక్షయుఁ, బాష్టిశుద్ధి యొనర్చి న బహుబలంబు
గొల్వ వెల్వడి వచ్చి న కొరయలూ రనుపురి,చుట్టు ముట్టడి చుట్టిరచోళభూపుఁ
డున్నంత నిజచారు న లన్నరపాలుని, బలముఁ గన్గొని వచ్చిరప్రణతి సలిపి
పరకాలునకుఁ దెల్పఁబ్రళయాగ్నిభైరవా,కారుఁ డతండు సంరక్తామమునకుఁ
- తే. బురము వెల్వడి సబలుఁడై నభూరిఘోర,శంఖకాహళపటహనిరస్సాణరవము
మించఁబగతురఁగనిమోహరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. జితకాశు లై నట్టిరముతరాచవీరులు, సంఖ్య లేనట్టినిరపాదపతులు
పరకాలసూరిని న వలగొని చేమోడ్చి,యతఁడు డీకొల్ప నుగ్రహవమునఁ
గరిఘటలను దాఁకురకంఠీరవములట్లు, వీకచే జెంగునఁ న జొకళించి
వైరులఁ గదిసిన న వీరు వారును దేవ,దాసవులటుల యురద్దామవీర్య
- తే. లై నహరిరాక్షసులమాడ్కిరనార్చి పేర్చి,పోరుఘోరమొనర్చినఁ న బుడమిరజము
గగనమండల మంతయుఁగప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- సీ. బహుళభేరిశంఖరభాంకారశింజనీ,టంకారములు వీరరహుంకృతులును
ఘంటాఘణాత్కారగజరాజఘీంకార,హయచయహేషి తరహాలహాలములు
వినఁబడుఁ గాని యారవీరుల కేమి గ,న్నడ దారజస్తమఃపటలి నంత
ఘంటారవంబుల న గజముల నూహించి, చక్రనేమిధ్వని న స్యందన మని
- తే. తలఁచిహయములహేషితధ్వనులఁ దలిసి,హుంకృతులవై రివీరులయోధ లెఱిఁగి
పోరి రనోన్యవిజయముఁగోరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. శిరములుఁ గరములుననురము లూరువు లంఘు, లతిశితశస్త్రప్రహారములను

- దెగినభటేభాశ్వరదేహశైలములందు, జనియించి రక్తనిర్ఝరవరములు
బాలార్కమండలప్రభలఁ దేలుచు సంగ, రేలపై వడిఁ బ్రవరహించుచుండ
రజము మూలముఁ జేరిరక్తాపగలఁ బడి, యంగారసదృశమైరయణఁగె నంత
తే. దిశలుపదియునుభటులకుఁ దేటపడియె, నంతఁదమతమవీర్యధైర్యములుమెఱయ
యుద్ధమొనరించి రుడుగకరయోధ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
సీ. అంతటఁ బెంపొందిరయ్యసైన్యములు చెండు, దక్షిణోత్తరసముద్రములపగిదిఁ
దాకి భీకరముగాఁగవీరక మీఱఁ బెనంగ, నలసి రాజభటాఘరమనికిఁ దొలఁగఁ
జూచి కరం బల్లి ర చోళభూపాలుఁడు, పనిచెను జతురంగరబలము మరలఁ
బ్రళయకాలోద్వేలరజలనిధికోలఁది నా, బల మొకపరి నీలురభటులఁ గదిసి
తే. చండసాయకముద్గరరభింజివాల, శూలకుంతగదాకరరవాలముఖ్య
ఘోరతరశస్త్రవర్షముఁగూరిసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
సీ. నిజయోధలకు గాసిరనివ్వటిల్లఁగఁ జూచి, ప్రళయార్కబింబమురపగిదిమెఱసి
యొఱజరాలునదూసిరకరవాల మలకాల, మృత్యుజిహ్వాకు సరి ర మీఱఁ గేలఁ
గీల్పించి వెఱకేల ర ఫేటము జిగిఁ దాల్చి, గరుడసన్నిభతురంగంబు నెక్కి
కలియుగాంతమునందు ర మలినచేతనులను, ఖండించుకల్కి యీతండెయనుచు
తే. జనుల కూహింపఁ దగినట్టిరసాంద్రకీర్తి, చండవిక్రమవిస్ఫూర్తిరశ్శార్ఙ్గమూర్తి
కలిహరుఁడు కదనకేళికేరగదలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
సీ. ఏకవీరుం డితఁ ర డీ సైన్యమా యసం, భేయ మామోధన ర మెట్టు లగునొ
చూచెద మని యెంచినసురలు గంధర్వు ల, చ్చరలు రాజర్షులు ర సాధ్యసిద్ధ
కిన్నరవిద్యాధ్రుకింపురుషులు నాగ, గరుడులు యక్షరక్షుఃపిశాచ
దైత్యదానవులు పితృతామహరుద్రమ, హేంద్రులవెనువెంట ర నేఁగుదెంచి
తే. చూచుచుండంగ మింటిపై రసూర్యచంద్ర, శతములున్నట్టు గన్నట్టై జనులకంతఁ
జొచ్చెఁబరకాలుఁ డాహవరక్షోణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. తనయాన నవి మానిరతనజయ మర్థించి, వెలినుండి నిజభటులరవంతఁ జూడ
హైహయ సైన్యములనిమొనమునుదాకఁ, ఒరశురాముఁడుభంగరపఱచినట్లు
ఖరదూషణాదిరక్షుస్సంఘములమూల, బల మొకరాముఁడు ర గెలిచినట్లు
తనచేతియడిదంబురతఘ్నలాయోధల, కన్నులఁ గప్పఁగాఁ ర గలిహరుండు
తే. సాంద్రమండలసవ్యాపరసవ్యగతుల, సంచరించుచుఁ జోళరాత్నైన్యములను
వీధు లేర్పడ నఱకెఁ బెరస్వీక ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 56
సీ. వేల్పులయెకిమీఁడు ర వేయికన్నులఁ గనఁ, దమ్మిచూలియు శూలిరతగు ననంగ
గంధర్వులగుననర గరుడోరగులు మెచ్చ, మునులునిలింపులు ర ముదముఁ జెందఁ
బ్రళయకాలోద్వృత్తరజలధి నాదివరాహ, దేవుఁడు చొచ్చి మరధించినట్లు
చోళభూపాలకరశచతుర్విధ, బలములఁ గాలునిరపాలి కనిచి

శే.ర క్తమాంసాదిబహుళమాశీరణధరిత్రి, బాసఁగమృత్యువుకొక పానభూమిఁ జేసెఁ
 గలిహరుఁడు ధైర్యశౌర్యాదిరజలధి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁవెగాదమలర.
 వ. అంత నబ్బండనోర్వీమండలంబునం బ్రచండవేదండశుండాదండమండితపరకాల
 దోర్దండమండనాయితమండలాగ్ర శితధారాఖండితంబు లయి పడియున్న యేనుం
 గులపీనుంగులును పీనాంగంబు లగుతురంగంబులును విశకలితంబులగురథంబు
 లును బుడమిం బడి బెడఁగొందురథచ్ఛత్రాదిక సకలశంబులును దునుక లయిన
 ధ్వజంబులును భూపతితంబు లయి రజోరూపితంబు లగుపతాకలును ధర
 ణిం బడి మెఱుం గుడిగినగొడుగులును గడిఁది యుడిగి కంఠగతప్రాణావశిష్టులై
 పానీయార్థంబుగా వాచఱచుచు భూమిం బడియున్న యోధలును శ్రోవు లై న
 ప్రేవులును మఱియు మహాగజశరీరంబు లనియెడుతీరంబులును గరికుంభంబులను
 కనుతంబులును మహాష్ట్రంబు లనుమకరంబులును ఘోటకంబులను పాతీనం
 బులును శ్వేతచ్ఛత్రంబు లనురాజహంసంబులును భుజంబులను భుజంగంబులును
 జామరంబులను ఫీనసముదాయంబులును గబంధంబు లనుబంధురదార్వాఘాటం
 బులును గేశజాలంబు లనుశై వాలంబులును మాంసమజ్జా మేదకపుంజంబులను
 మహాపంకంబులును ముఖపాణిపాదంబులను పద్మముత్కరంబులును సంఘీభూతా
 స్థిసంఘాతంబు లను సై కతంబులును గృపాణధారాసంఘర్షణజనితవిభూషణరత్న
 చూర్ణంబు లనుమృదువాలుకలు గలిగి శోణనది ననుకరించి ప్రవహించుచున్న
 రక్తస్రవంతికలను రుధిరమాంసాద్యాస్వాదజనితమదవిఘూర్ణితనేత్రంబు లయి
 కాక ఘూక చండతరగండ భేరుండభూత బేతాళశాకినీథాకినీ స్రముఖపిశాచస్యగాలా
 దిక్రవ్యాదగణంబులు పరమానందభరితంబులయి యేకవీరుండగుకలివైరినిజయజ
 యశబ్దంబులం బొగడుచురణరఁ గన్గలినాట్య కేళియొనర్చుచునిజబాంధవులంబిలు
 చుకొలఁది మహానాదకోలాహలం బొనర్చుచుండం జూచిదండి చెడి బెండుపడిచిం
 తాదోధూయమానాంతకరణుం డయ్యును బీరంబు చెడక ధైర్యంబవలంబించిప
 లాయనపరాయణు లగుహతావశిష్ట సైనికుల మరల్చి మోహరించి నిలిచి చొళభూ
 మండలేశ్వరుండు జగద్రక్షకుండగు పుండరీకాక్షున కాత్మభూతుండయి యనతరిం
 చినతదీయకోదండమూర్తి యగుపరకాలపాడితమండలాధిపతి కిట్లనియె మహా
 త్తానీవు లోకోపకారార్థంబుగానారాయణాంశంబుచే నుదయించినధవ్యమూర్తి
 విగాని మనుష్యమాత్రుండవు గా వని యెఱిగితి. తావక శౌర్యధైర్యాదిసద్గుణం
 బులకు మెచ్చితి మగిడి నీదేశంబు నీకిచ్చితి మాకీయ సర్వంబగుధనం బిచ్చిమ
 త్ప్రాణసఖుండ వై యుండు మని పలికిన సతనిమాటల కొడంబడి సంతసించుచు
 రాజునకుఁ బరకాలుండిట్లనియె రాజసత్తమా నీవు ధార్మికుండవు ప్రథమదర్శ
 నంబున ఒహుమతి యొనర్చి యొకదేశంబుమాకు స్వాధీనంబుగానిచ్చిపంచిన
 మహాదారుండవు చోళధాత్రీశ్వరుండవు గావున స్వదేహసంరక్షణార్థంబుగా

నిట్లునమరవిహారం బొనర్చితిఁ గాని నీకుఁ బ్రతిపక్షి నయిపరాక్రమప్రకటనార్థం బిట్టిభీభత్సం బొనర్పం బ్రవర్తించినవాఁడఁ గాను మీకర్పింపందగు ధనంబిచ్చెద విజయశీలుండవయి మగిడి పురికి విచ్చేయందగుననిపలికిన నమ్మహాత్మునివినయోక్తు లకు సంతోషించి రాజు తన కాపుం డగునొకమంత్రిని మితపరివారంబుతో నాతం డిచ్చినధనంబుఁ గైకొను మని యద్దివ్యసూరికడ నునిచి తనపురంబునకుం జని సుఖం బుండె నంత.

సీ. ఆరాజమంత్రియు శ నచ్చోట నొకశూన్య,హరిగృహమునఁ గలిరహరుని నునిచి చుట్టుకావలి యున్న శ సూరిరత్న మతండు, స్నానపానాదులు శ మాని మూఁడు దినములు పస్తుండఁ శ దెలిసి దేవేశుఁడు, కరిగిరివరదుఁడు శ కలను దోచి వేగ కంచికి వచ్చి శ వేగవతీనది,కడ నొక వెన్నిధి శ గలదు దానిఁ

తే. ద్రవ్యి ద్రవ్యముఁగొనుమనిరదయవచించి, కానఁబడకున్న మేల్కొంచితకలివిరోధి పార్థివామాత్యునకు నిట్లు శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. మంత్రిసత్తమ నీపురమాతోడఁ గంచి కే,తెంచిన మీద్రవ్య శ మంచితముగ నిచ్చెద నచ్చోట శ నిది సత్య మన విని, మంత్రి భూజాని కారమాటఁ దెలుప జాగరూకుండవై శ చని నీలుఁ డిచ్చిన,యర్థ మిచ్చటికిఁ దె శ మ్మనుచునృపతి పల్క నాసచివుఁడు శ పరకాలసూరితోఁ, గంచి కేతెంచినఁ శ గలిహరుండు

తే. వరదుఁ డానతి యిచ్చినశవసుధఁద్రవ్యి, చూచిననుధనములేకున్నఁశజోద్యపడుచు దేవదేవునిఁ దలఁచి నిరద్రుంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 60

సీ. కరిగిరీశుఁడు పరకాలునికలలోనఁ, గనఁ బడి యతనికిఁ శ గరుణ మగుడ నడియాలములు కొన్ని శ యానతిచ్చిన విని,కలివైరి మేల్కొంచితఘనత మించి శ్రీపతి చెప్పినశవేదకడ కేగి, త్రవ్యి యం దమిత మారధనముఁ జెంది రాజధనం బిచ్చి శ రాజమంత్రిని బంప, నతఁ డేగి నృపతి కార్యార్థ మొనగి

తే. కలిహరునిదివ్యచరితముఁ శ దెలుపఁ దెలిసి, విస్తయం బంది చోళప్రభీధ్వవిభుండు వేట యొక్కెడ నుంచెనాశ్రిత మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. పరకాలముని చోళనరపతి కియ్యఁగాఁ, జిక్కినధనముచేఁ శ జింత లుడిగి యతిభ క్తితోఁ దదీరయారాధనము సేయ, నావార్త విని చాలశహర్షమొండ యాత్మదూతలఁ బంచి శ యతని రావించి య,భ్యుత్థాన మొనరించి శ యుచితపీఠ మున నుంచి భ క్తిఁజేరమొడ్చి రత్న సువర్ణ,భూషణాంబరములఁ శ బొసఁగనొసఁగి

తే. పుష్పచందనతాంబూలముల నొసంగి, భ క్తినీరీతిఁ బూజించి శ ప్రణామిఁ జేసి పంఁచెఁ గలిహరుఁ జోళభూభ ర్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. శౌరి ద్రాపదికి వశస్త్రములు ముందొసఁగిన,కరణి ధనం బిచ్చెఁ శ గలిహరునకు గణుతింపఁ బరమభాగవతాగ్రగణ్యుఁ డీ,పరకాలముని యిట్టిభవ్యమతిని దెలియక ప స్తుంచితని మూఁడుదినములు, పాతకి నయితి నీరపాతకంబు

మన కతం డొసంగినరథనము దేవబ్రాహ్మణుల కిచ్చిననుగానిరతొలంగ దనుచుఁ
తే. దలఁచి తనకాతఁ డిచ్చినరథనము దేవభూసురాళి కొసంగి యారభూమిభర్త
యుడిగి పాపము ధర యేలుకఁచుండ ననుచు. వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.

వ. అంత.

64

సీ. కలివైరి తనయింటిరకడ కేగి యందు శ్రీ, కుముదవల్లిని దనకూర్చి సతిని
జూచి యిట్లు వచించె న సుందరి రాజసే, వలభించురాజసరవసుచయంబు
నను దదీయారాధనము సేయుకంటెను, బశ్యతోహరవృత్తిరబహుధనంబుఁ
దెచ్చి భాగవతుల న దినదిన మర్పించి, నను మంచి దని తోఁచె న నలిన నేత్ర
తే. యనిన నద్దేవి తనసూక్తిరకనుమతింప, నతఁడు దేవీసమేతుఁడై న యాశ్రితాళి
యుక్తుఁడై చని కానలననుండ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నె న మోదమలర.

వ. అట్లు నిజదేశంబు విడిచి వనదుర్గంబుల నుండి యొక్కసమయంబున. 66

సీ. ఒకనాఁడు పరకాలుఁ న డొకవైష్ణవునియింటి, వాకిట రాతిరి న వచ్చి నిలిచి
యాయింటిసతి త ప్తహాటకపాత్రముఁ, గడుగంగ నతఁ డది న యొడిసి పట్టి
యువతి యస్తద్గురుభ్యోనమో యని పల్క, విని వీరువైష్ణవులని యతండు
పసిఁడిపల్లెరము చేరబట్టక వారింటి, కడపపై నుంచి కనన్పడక యున్న
తే. మగని కావృత్త మంతయునగువదెలుపఁ, దెలిసియావైష్ణవుఁడుతనర దేవిజూచి
పడఁతి వినుమని యొకసూక్తిరపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.

సీ. పరకాలుఁ డనుమహాభాగవతాగ్రణి, వైష్ణవేతరు లె ననవారివిత్త
మపహరించుచు నిత్య న మఖిలభాగవతుల, కారాధనముసేయ న నతఁడు మనదు
ద్రవ్యముఁగొనెనేనిరథన్యుల మగుదుము, వేటొక మ్రుచ్చెననృధయదియగు
నని పతి యన విని న చని సతి గడపపై, నున్నపాత్రముఁ గని న యుత్సహించి
తే. తెచ్చి తనభర్త కిచ్చినఁదెలిసి యాతఁ, డితఁడు కలిహరుఁడే కానిరయితరుఁడై న
తస్కరుఁడుగాఁడు నిజ మనిరతలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.

వ. అట్లు నిశ్చయించి గృహమేధీ తనగృహిణి కిట్లనియె. 69

సీ. పల్లెరం బతఁడు చేరబట్టినప్పుడు చూచి, చెలియ యే మంటిపూరచెప్పు మనిన
నాచార్యవందన న మాచరించితిఁ గాని, వే అన లే దని న వెలఁది పలుకఁ
బరకాలముని వారిరపలుకుల విని వచ్చి, వ్రణమిల్లి వారికిఁ న బలికె నిట్లు
లార్య మీయెడ నే మరహాపరాధమెఱుంగ, కయచేసితిని నన్నుఁగరుణఁబ్రోవు
తే. మనుచు సాఁగిలఁబడిమొక్కనమ్మనీపి, యతనిగుచ్చెత్తికాఁగిట న నవ్వలించి
పరమసత్కార మొనరించిరపంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.

సీ. అశ్రాంతమును దదీయారాధనము సల్ప, నున్నవిత్తము లెల్లననుడిగె నంతఁ
బశ్యతోహరవృత్తిరబహుభృత్యగణముతో, నరిగి పాంథులద్రవ్యరమవహరించి
యర్థరాత్రమునందు న నర్థవంతులయిండ్లఁ, జొచ్చిధనాఘముఁ న దెచ్చి నిత్య

మఖిలభాగవతుల శ్రీ కారాధనము సేయ, నంతట నొక్కనాఁ శ్రీ డర్శ మేమి
 తే. దొరకకుండిననడవిలోఁ బ్రద్రోవఁగాచి, యుండఁ బగలెల్ల శార్ఙ్గోదండమూర్తి
 కలిహరుం డపహృత శ్రీ తరకలుషుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

వ. అంత నప్పరకాలమునీంద్రుండు సాయుధుండై నిజభృత్యవర్గంబుతో నరణ్యమా
 ర్గంబునం దొక్కయెడ మహిమాన్నతద్రుమాగ్రం బెక్కినలు దెసలంజూచుచున్న
 సమయంబున నప్పరకాలునిం జూచి సర్వేశ్వరుండు తనలో నిట్లని తలంచె నిమ్మ
 హాత్తుం డిట్టిదారుణకృత్యం బాచరించుట శ్రీవైష్ణవవారాధనార్థంబుగావున నితం
 డు చరమపురుషార్థనిష్ఠాగరిష్ఠుండు గాన యితనిభాగవతభక్తియే నిమిత్తంబుగా
 నితనియెడ విశేషకటాక్షంబుఁ జేసెద నని తలంచి వృద్ధబ్రాహ్మణరూపుం డగుపి
 తామహుండు పురోహితుండుగాఁ దక్కినవేల్పు లందఱుఁదనతోడఁజను దెంచిన
 ప్రియబాంధవులుగా శ్యామసుందరసుకుమారదివ్యశరీరుం డగునొక బ్రాహ్మణకు
 మారుండై వివాహమాచితసకలాలంకారాలంకృతుండై సర్వాభరణభూషితయ
 గునిజపత్నినింగూడి మణిశిబికారూఢుండయిబహుద్రవ్యభారసహితుండయియ
 నేకమంగళవాద్యఘోషంబులు చెలంగసర్వాభరణభూషితబహుపరిజనపరివృతుం
 డయి కనిపింప నప్పరకాలుండమ్మహిరుహాగ్రంబు డిగివచ్చి భయంకరకరవాలాది
 బహుసాధనాన్వితులగునిజభటులతో వారింజుట్టుకొని ఘోరతరారావంబొనర్చు
 చు వస్త్రభూషణధనాదు లన్నియు నపహరించి నవరత్నఖచితంబు లగునవ్వధూ
 వరులసర్వాభరణంబులం గొని యప్పెండ్లికుమారునిదివ్యపదాంగుళీయంబు నిజ
 దంతంబులంగీలించి యాకర్షించుచుండం జూచి కలియనోయని పెండ్లికుమారుం
 డానతీయ నతని కది యొకనిరూపకనామం బయ్యె. అంత ధనభూషణాదిద్రవ్యస
 ముదాయంబు లన్నియుఁ బెట్టియలం బెట్టుకొని చన సమకట్టి కదల్చ నశక్తులై
 ననిజపరిజనులం జూచి రోషభీషణాకారుండై కలిహరుం డడిదంబుబెడిదంబుగా
 జలిపించుచు రా జర్జరితాంగుండును సమిత్కుశపాణియు స్వస్తివాచకమంత్రాను
 సంధానస్ఫురితాధరుండు నయి యొప్పునప్పురోహితునిసీపుమంత్రవాది వనిప్రహ
 రింపనుద్గమించిన నప్పురోహితుం డిది యస్మత్కృత్యంబుగాదిప్పెండ్లికుమారుం
 డిట్టిమంత్రవాదంబులయం దభిజ్ఞుండు గాని యితరు లెవ్వరుం గారనిన వారిసం
 వాదంబు విని త్రైలోక్యసమ్మోహనాకారుం డగునప్పెండ్లికుమారుం డీద్రవ్యభా
 రంబులు కదలకుండ నేనే యభిమంత్రించితి నిమ్మంతంబు నీకుపదేశించెద నని
 మృదుమధురగంభీరానునయోక్తుల నుపదేశంబున కతని నభిముఖునిం గావించి
 యప్పరకాలసూరిసత్తమునిదక్షిణకర్ణంబునందు సర్వవేదాంతసంగ్రహంబును
 స్వరూపోపాయపురుషార్థప్రతిపాదకంబునుసంసారార్థవతారకంబును బరమపురు
 షార్థలక్షణమోక్షప్రదాయకంబు నగుపెరియతిరుమంత్రంబుపదేశించి మేరుశిఖ
 రస్థితతటిల్లతాయుతనీలమేఘంబుపోలిక గరుడవాహనారూఢుండై లక్ష్మీనమే

తుం డై శ్యామసుందర సుకుమారదివ్యమంగళవిగ్రహం డై సకలాభరణభూ
 షితుం డయి శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధధరుం డై భగవంతుండు తన్నుం బొడ
 సూపః దత్ప్రసాదలబ్ధదివ్యదృష్టిచేఁ దదీయస్వరూపరూపగుణవిభూతులన్నియు
 సాక్షాత్కరించి తదనుభవజనితప్రీతి లోనడంగకవాక్ప్రవాహరూపంబుగాబ
 యల్పొంగినచందంబునఁ బెరియతిరుమొయి తిరుక్కురుందాండగముతిరు నెడుం
 దాండగము పెరియవెళక్కుత్తిరుక్కై సిరియతిరుమడల్ పెరియతిరుమడల్
 అనియెడియాటుదివ్యప్రబంధంబులు శ్రీశరణోపసూరిప్రణీతం బగుద్రవిడవేదచ
 తుష్టయంబునకు షడంగంబులు గాఁ జిత్రమాధుర్యాది రస పరిపూర్ణంబులు
 గా సర్వాలంకారసంయుతంబులు గా నానతిచ్చి తాను జతుష్కవిశిఖామణి
 యని జగత్ప్రసిద్ధుం డగునట్లు లోకోపకారం బొనర్చి దివ్యదేశంబు లన్నియు
 మంగళాశాసనంబు చేసితిరుమలనుండి విచ్చేయుచునిజపరిజనులతో మార్గశ్రాం
 తుం డయి శ్రీసత్యవ్రతక్షేత్రంబునం దొకరమణీయోద్యానవనంబునందు విశ్ర
 మింప భక్తాభీష్టప్రదాయకుం డగునష్టభుజనృసింహుం డొకనృద్ధవిప్రుండై వచ్చి
 స్వాగతం బడిగి పంచవిధం బగుమృష్టాన్నం బొసంగనారగించి సంతుష్టాంతరం
 గుండై మీరెవ్వ రని యడిగిన నిక్కాంచీపురినిత్యవాసుండ నగునష్టభుజనృసిం
 హుండ నని యానతిచ్చి నిజస్వరూపంబుఁ బొడసూపియంతర్హితుండయ్యె. అంత
 నప్పరకాలమునీద్రుండు పరమభక్తిపరవశుండై యాక్షేత్రంబునం దద్దేవదేవు
 నిం గాంచి యభినుతించి వీడ్కొని చనుచుఁ జోళమండలంబునందొక్కయెడఁ
 జతుష్కవిశిఖామణికలిమలాంతధ్వాంతసభోమణిపరకాలమునిశిఖామణిపరవాది
 మదేభకంఠీరవచూడామణి యని నిజాశ్రితులు తనబిరుదులం బొగడుచుండవిజ
 యకాహశంబు లూదింపఁ జూచి కార్తికేయాంశసంభవుం డగుసంబంధిప్పెరు
 మాళ్లనునొకకవీంద్రునిశిష్యు లేతెంచి మద్దురుం డున్నచోట మీరిట్లు పొగ
 డింప వలదని నిరోధింప నక్కలిహరుండు వారికి ట్లనియె. భవద్దురుం డగుసంబం
 ధికవీంద్రునితోడం దర్కించెద నని యానతీయ నట్టివారైతిరేని యస్తద్దురుం
 డున్నచోటికిరండని యమ్మహాకవీంద్రునిం దోడ్కొని చని యావృత్తాంతంబంత
 యుఁ దమగురుని కెఱింగింప నతం డతనితో వాదింప నేతేర నాగ్రామంబు
 నం దొకభగవదాలయం బైన నొకవైష్ణవగృహం బైనను లేక యూరంతయు
 వీరపాషండభూయిష్టం బై యున్నంత నొకభగవద్విగ్రహంబు దృగ్గోచరంబై
 యుండ కుండుటంజేసి యమ్మహాత్మున కొక్కతర్కం బైనను దోషకున్న నింక
 మీఁదఁజేయందగినకృత్యంబెద్దియనిచింతించుచుదై వవశంబునందోచుచువైష్ణవి
 యగునొక నాత్మీకవనితంగనుంగొని యమ్మాభగవదారాధనీయంబగుభగవద్వి
 గ్రహం బొకక్షణమాత్రం బీదాసునకొసంగవలయు ననిప్రార్థించియాసాత్మికిచే
 సర్పితం బగుశ్రీబాలగోపాలవిగ్రహంబుఁ గైకొని సంబంధి యనుకవికడకుం జని

యున్నంత వాఁడమ్మహాకవింజూచిమీరానతిచ్చినకృతులం దొకగాథ పరియింపం దగు ననిన నప్పరకాలసూరి శేఖరుండు 'ఒరుకురుళాయిరునిల' మ్మనియెడుతిరుమొఱ్ఱి యానతీయ నవరసాలంకారపరిపూర్ణం బగునక్కవితాతిశయం బెఱింగి ప్రత్యుత్తరం బుపన్యసింప నశక్తుండయి సంతసించి చతుష్కవిశిఖామణి యను బిరుదు నీకేతగుఁగాని యితరకవులకుం జెల్లదని చాల వినుతించి చనియెనంతట భాగవతుం డగుపరకాలమునీంద్రుండు విజయకాహళశంఖారావంబులతోఁదన బిరుదులం బొగడించుచు నుభయకావేరీమధ్యప్రదేశంబునఁ బ్రణవవిమానమధ్యంబునందు శేషతల్పశయానుం డగుశ్రీరంగనాథునకు దివ్యవిమానమండప గోపురప్రాసాదప్రాకారాదిరూపకైంకర్యంబొనర్పం దలంచి నిజపరిజనులం బిలిచి శ్రీరంగరాజవిమానప్రాకారాదికైంకర్యంబున కుపయుక్తం బగుధనార్జనంబుసేయ నుపాయం బెయ్యది యని యడుగ నగ్గురుశిఖామణికివార లిట్లని విన్న విగచిరి. మహాత్మా నాగపట్టణంబునందుఁడ ప్తజాంబూనదమయం బైనయొకబుద్ధప్రతిమ యభేద్యయంత్రాలయస్థలం బై యున్నయది దాని నీయుపాయకాశలంబున సంగ్రహించి ప్రకృతం బగుభగవత్కైంకర్యంబు నెఱవేర్పం దగు ననినఁ బరమానందభరితుండై పరకాలసూరి శేఖరుండును వారలతోడ నాగపట్టణంబునకుం జని స్వకీయకుశలోపాయాతిశయంబునఁ గనకమయం బగుమహాన్నత బౌద్ధబింబంబుఁ బెకల్చి పరమరహస్యస్థానంబున నుంచి భగవత్కైంకర్యంబున కర్హంబగునట్లు కరఁగించి విక్రయించి యాద్రవ్యంబుచే సప్తప్రాకారప్రభృతి సకలకైంకర్యంబు లొనర్చు చుండ భక్తాంఘ్రిరేణుగురుండుశ్రీరంగరాజునకుఁ బుష్పకైంకర్యంబు సలుపుచున్నస్థలంబు ప్రాకారార్థంబు సూత్రితం బగుప్రదేశంబునం బ్రసక్తం బయిన నచ్చోటు గసిపెట్టి ప్రాకారంబుఁ గట్టింపం జూచి తొండరడిప్పొడియాత్వారు ప్రహృష్టాంతరంగుండై తా మొనర్చుపుష్పమాలాకైంకర్యంబున కుపకరణం బైనయాయుధవిశేషంబున 'కరుళమారి' యనియ మ్మహాత్మునితిరునామంబుచాత్తి పూర్వక్రమంబుగాఁ దిరుమాలాకైంకర్యం బొనర్చు చుండె నంత నప్పరకాలమునీంద్రుండు విమానగోపురప్రాకారాదికైంకర్యంబు నెఱవేర్చి కృతార్థుండయి యాప్రాకారాదినిర్మాణధురీణులగుకైంకర్యపరులకుం బరమపదంబుఁ బ్రసాదించి కుముదవల్లి యనునిజదేవితోభద్రాశ్రమంబున భద్రాసనాసీనుం డై యోగమార్గంబుచే భగవంతుం డగునారాయణుని సాక్షాత్కరించి నిజస్వరూపంబు ధరియించె నని శ్రీమత్ప్రతివాదిభీకరగురుం డానతిచ్చి మఱియు శ్రీపరాంకుశమునిప్రభావం బుపన్యసింప సుపక్రమించె నంత.

సీ. జయ జయ పరకాల శ శంఖచక్రాంకిత, భుజమూల లసదూర్ధ్వశ్రవుండ్రుఘా
కుముదవల్లిరమాశకుచకుంభ కాశ్మీర, విరచితోరస్థల శ విజయశీల

కల్యాణగుధామ శ కవిలోకనుత్రామ, వినుతభుజస్తోమ శ విజితకామ
సకలదిగంతవిశ్రాంతకీర్తివితాన, కరపద్మధృతఘేటవరకృపాణ

తే. కమలతులసీలసద్దామ శ కాంతిసోమ, గురువరేణ్య మదీయవాగ్దోషములను
దలఁపఁ బోకుమి మదిని మా శతంద్రియనుచు, వాదభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

శా. శ్రీమత్పాణిమునీంద్రదివ్యపదరాశీవద్వయీభావనా
భూమాంచత్పరకాలసత్కవిసుధాశభూతోక్తిసంశీలనా
ధీమాంద్యాదృతవైరిషట్కూహతమాశదృక్చేతనోజ్జీవనా
యామోదై కనిధానసద్గుణవిశిష్టాద్వైతసంస్థాపనా.

74

క. సాక్షాత్కృతతత్త్వధనా, శిక్షానిక్షిప్తకుమతిశిద్ధాంతగణా
మోక్షక్షేమనిధానా, ప్రక్షాళితసాపపంకశభక్తాధీనా.

75

మాలినీవృత్తము. సకలసుకవిగేయా శ సాత్త్వికధ్యేయకాయా
వికచకమలనేత్రా శ వేదశీర్షాబ్జమిత్రా
ప్రకటితగురుగాథా శ భాసురాగాధబోధా
స్వకిరణజితసూర్యా శ సౌమ్యరామానుజార్యా.

76

గద్యము. ఇది శ్రీమద్భగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాది
భయంకరాచార్యాభిమతచ్ఛాస్త్రపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయ
కవిమిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ ప్రణీతం
బయినయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబు
నందుఁ జోళపుత్రీకల్యాణంబును శ్రీపాణియోగిమాహాత్మ్యంబును బరకాల
సూరిప్రభావంబు నన్నది తృతీయోల్లాసము.

శ్రీమద్భగవద్గీత

62. సమాధ్యారులు.

- తే. యట్టిశతకోపభాస్కరునఖలగురుని, దలఁపులో నిల్పితచ్చరితంబు బుధుల
వలనవిన్నంతఁ దెలవెదరనెలమిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. భక్తిప్రభావసంభావితాద్భుతభావ, బంధుసంధుక్షితప్రణయసార
ర్థసమహానుప్రపూర్ణము సర్వవేదార్థ, రత్నాకరము విష్ణుశరమ్యపదము
ద్రావిడశ్రుతినుధోతత్వ త్రినిదానము, నుల్లసత్ప్రసదనేందూదయంబు
శ్రీవైష్ణవర్ధిలక్ష్యజన్మ హేతువు, సకలార్యనుతనదీనంగమంబు
- తే. నఖలలోకహితోపదేశశారవంబు, శ్రీపరాంకుశజలనిధి శ చేతనులకు
నిఖలకల్యాణముల నిచ్చుననిత్యమనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోద మలర.
- సీ. సిరి కాటపట్లు గాఁజెన్నొందు పాండ్యదేశమునందు గంగాదిసర్వనదులు
దరి మించి ప్రవహించుతామ్రవర్ణినదీ, తీరమునందు దేశదీప్యమాన
మాణిక్యగోపురమందిరప్రాసాద, పాండుసౌధవిమానశభాసురంబు
సకలర్తుసేవ్యపురస్వప్రవాళఫలాది, రాజదుద్యానవిశ్రాంతజలంబు
- తే. రమ్యహర్షాద్వివిలసితరాజపథము, సరసురర్షినిషేవ్యాదిరసాధపదము
శ్రీపురీతత్వ ముర్వి రంజిల్లు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అట్టిశ్రీపురాపరనామధేయంబైన సర్వలోకోత్తారకం బగుకురుకానగరంబునందు
తిరువశ్శీధిసాడరనియెడునొకసాత్త్వికపుంగవుండుదయించియక్కురుకాపురీనిర్వా
హకుండై నిఖలవైష్ణవనిత్యపూజాతత్పరుండై యుండె నమ్మహాత్మునకారత్నాం
గియారనునొకభాగవతోత్తముండు జన్మించె నతనికుమారుండు చక్రపాణియ
తనిపుత్రుండచ్యుతసూరి యతనినుతుండు నేరందారనుకపీంద్రుం డతనికి శక్త
ణ్ణియ రనియెడుతనయుండు జనియించె నతనికి శండామరక్కయ్య రాత్నజుండ
య్యె నతనికి పోర్కారియూ రనుతనూభవుగ డుద్భవించె నాప్రాజ్ఞనివలనఁగారి
యను సూరిశేఖరుం డుత్పన్నుండయ్యె నంత పోర్కారియూ రనుసాత్త్వికపుంగ
వుండు తనకుం బుత్రుం డగుకారిసూరికిం గల్యాణం బొనర్పం దలంచి యప్పొర
జనంబుసంతసింపఁదిరువణ్ణిశారంబనుదివ్య దేశంబునకునిజాప్తబంధుగురుపురో
హితసహితుండై కారికుమారునిం దోడ్కొని చనుదెంచి యద్వివ్యదేశంబునం
దుఁ దన కనాదినంబధియై శ్రీవైష్ణవసత్తముం డగుతిరువాళ్లమార్చ రనుస
త్త్వినిధిం గాంచి యతనిచే నర్చితుండై నాథనాయకాపరనామధేయ యగును
డయనంగయారనుభవత్పుత్రిక సన్నత్పుతుని కిమ్మని యడిగి యొడంబఱచిన సం
తుష్టాంతరంగుండై యతం డుదకథారాపూర్వకంబుగా నర్పించిన సకన్యా
రత్నంబుఁ దనపుత్రుం డగుకారిసూరికిం గల్యాణంబు గావించియద్వివ్యదేశాధి
పతి యగుతిరువాళ్లమార్చ రనుశ్రియఃపతిశ్రీపాదాంబు లర్పించి వినుతించి
వీడ్కొని యవ్వధూపరులఁ దోడ్కొని సకలమంగళవాఙ్మహిమంబులతో
గురుమంత్రిపురోహితబంధువర్గాన్వితుండై మగిడి శ్రీకురుకాపురంబున కేఁజెంచి

కృతోద్వాహులై పత్నీసమేతు లగుశ్రీరామాదికుమారులం దోడ్కొని మిథి
 లానగరంబుననుండి యేతెంచినదశరథచక్రవర్తికి సర్వాలంకారశోభితం బగు
 శ్రీమదయోధ్యాపురంబు వెల్వడి సకలకల్యాణవాద్యఘోషంబుతోఁ బురజను
 లెదుర్కొన్నచందంబున శ్రీనగరీవాసు లగుమహాత్ములందఱు అతని నెదుర్కొనిన
 వారిని సముచితోక్తులనభినందించి కల్యాణసముచితసంస్కారసంస్కృతంబై స
 ర్వాలంకారనుండరం బై సనిజమందిరంబుఁ బ్రవేశించి సుఖం బుడసంత మార
 సుకుమారవిగ్రహం డగునక్కరిసూరి తనధర్మపత్ని నాథనాయికంగూడిమ
 గిడి యద్దేవికి జన్మగృహం బగుతిరువణ్ణరిశారం బనుదివ్యదేశంబున కేతెంచియ
 చ్చోటఁ గొన్ని దినంబు లుండి యద్దివ్యదేశాధిపతి యగుశ్రీపతినిం జూచి పొగడి
 యతనిచే ననుజ్ఞాతుండై మరలి కురుకాపురంబున కేతెంచుచు మార్గమధ్యస్థం
 బగుకురంగనగరంబునకుం జని యందు తిరుక్కురుంగుడినంబి యనునారాయణు
 నిం గాంచి యర్చించి యనేక ప్రకారంబులం గొనియాడిన నద్దేవుండు సుప్రస
 న్నుండై యర్చకముఖంబున వరంబు వేడు మని యానతీయ భవత్సదృశుండగు
 పుత్రునిమ్మని ప్రార్థింప నద్దేవతాసార్వభౌముండు సమానాభ్యధికరహితుండనగు
 నాతోడ సదృశుం డన్యుండు లేడని తలంచియే నేనీకుఁ బుత్రుండ నగుదునని
 తాధరించినమాల్యం బొక్కటి ప్రసాదించిన నక్కరి యమ్మాల్యంబు శిరంబు
 నం దాల్చి ధన్యుండను గృతకృత్యుండను ననుగృహీతుండ నై తి నని సంతసించి
 దేవీసహితుండై మగిడి కురుకాపురంబున కేతెంచి నిజనివాసంబునసుఖంబున్న
 యంతఁ గురంగనగరీపూర్ణాఖ్యం డగుశ్రీహరిచే ననుజ్ఞాతుండై విష్వక్సేనుం
 డక్కరిసూరిమానసంబునం బ్రవేశించి యమ్మహాత్మునివలన నాథనాయికాగర్భ
 ప్రవిష్టుం డయ్యెనంత నద్దేవికి దినక్రమఁ బుగాగర్భంబు పర్థిలి ప్రసవసమయం
 బేర్పడఁ గలియుగాదియందు నలవదిమాఁడువాసరంబులు గడచినపిమ్మటవర్త
 మానబహుధాన్యంసంవత్సరంబునందు వసంత కాలంబునంగువై శాఖశుద్ధపూర్ణి
 మాశుక్రవాసరంబునవిశాఖానక్షత్రంబునఁ గర్కటలగ్నంబునందుదివ్యయోగ
 కరణంబుల సకలజగదజ్ఞానాంధకారనివర్తకుఁ డునుయుగపదుదితవ్రభాకరసహ
 స్రప్రభాభాసమానదివ్యమంగళవిగ్రహుండు నగుశ్రీపరాంకుశమునీంద్రునింగ
 నియె నమ్మహాత్మునకు వర్షాతపవారణార్థంబుగా నతనియవతారంబునకు ముందట
 ననంతరాదు తింత్రిణీతరుస్వరూపధరుండై పర్థిలు చుండె నవ్వకుశభూషణసూరి
 యవతారంబునకు ముందు గాసర్వసంవత్సమృద్ధం బై శ్రీయఃపతికినిత్యనివాసం
 బగుతిరుక్కోవళూ రనుదివ్యదేశంబునందుఁ జైత్రమాసంబునఁ జిత్రానక్ష
 త్రంబునందు శ్రీకుముదగణేశాంశంబున మధురకవిసూరి శేఖరుండు సూర్యోద
 యంబునకుఁ బూర్వకాలంబునం దరుణం దుదయిం దుమాడ్కి నవతరించె నమ్మ
 హాత్ముండు సామశాఖాధ్యయనశీలపురశ్చండబ్రాహ్మణకులంబునం దుతయించుక

తనఁ దత్తత్కాలోచితచౌలోపనయనాదినంస్కారంబులు పితృకృతంబులు లభి
యించి యధీతసాంగసశిరస్కసరహస్యామ్నాయసముదయుండై మహావిరక్తు
డై యయోధ్యయు మధురయు మాయయుఁ గాశియుఁ గాంచియు నవంతికయు
ద్వారవతియు మొదలగుముక్తిప్రదాయకదివ్యదేశంబుల సేవింపం జనియె
నంత నిట.

7

సీ. ఆత్మజుఁ డుదయించెనని తండ్రినీరాడి, సంతసించుచు మహాశత్రవము నల్పఁ
గన్నులఁ దెఱవక శ కటకట యేడ్వక, చనుఁబాలు గుడునక శ శయన మొంది
వాడక శుచిపక్షివర్ధమానద్విజ, రాజుపోలిక వాసరక్రమమున
వృద్ధిఁబొందుచు విష్ణువిస్యస్తభరుఁ డైన, బాలునిఁ గనుఁగొని శ పదికనములఁ
తే. గడపిమఱునాఁడుమదినిదుఃఖము వెనంగ, నుతునిగొనినాథనాయక శపతినిగూడి
యాదినాథునికోవెల శ కరిగి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 8

సీ. తిరుతామ్రపర్ణీనరదీతీరమున శంఖ, తీర్థసమీపమందీరమునందు
సిరి ధర తనయిరుశ్చెంతల విలసిల్ల, స్థిరవాస మొనరించుశ్రదేవదేవు
వరదాభయదకరశసరసిజయుగళుని, శంఖచక్రోల్లసశ్చార్పరుభుజుని
దరవికసితపద్మశదశనేత్రుఁ దపనీయ, నిభవక్తుఁ గాలాభ్రనీలగాత్రు
తే. నాదినాథునిఁగని మొక్కియాశుభాంగి, మాకుమారుఁడు దేవకుశమారుఁడనిన
మారుఁడయ్యెను గారికుశమారుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. ఆదినాథస్వామిశయాజ్ఞచే నచ్చోటఁ, దింత్రిణీమూలప్రదేశమునను
బంగారుగొలునుల శ రంగుగాఁ జూపట్టు, పసిఁడిఱ్ఱోలికయందు శ బాలు నునిచి
తమతలంపులను బుర్రతన్నేహ ముంపక, కులపాలుఁ డితఁ డని శ కూర్మి సలిపి
తనకు సంభాషింపఁ శ దగినట్టియధికారి, తే డని మాని యైనాఁ డితండు.

తే. తథ్య మనుచు నెఱుంగక శ తల్లిదండ్రు, లిలఁ గురుంగుడినంబి మాశకేమిమేలు
చేసినాఁ డని మదిఁ జింతఁజెంది రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 10

సీ. శిశుచేష్టితము లేమి శ సేయక యేడాది, తొట్లలోపలనుండి శ దోఁగియాడి
మెల్లన దిగి వచ్చి శ తల్లిదండ్రులు గన, రమ్యచించాకోటరంబుఁ జొచ్చి
యాజోడశాబ్ద మాత్రారాముండై యుండె, నంత బదర్యాశ్రమాదిదివ్య
దేశము లన్నియు శ వాసిగా సేవించి, శ్రీమదయోధ్యను శ జెంది యుడు

తే. మధురకవిసూరియొకనాఁడుమాపుబయలు, పొంది దక్షిణ దేశమునందుదివ్య
సూర్యమండల మొక్కటిరచూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. అట్లర్ధరాత్రమునందు నాల్గుదినంబు, లక్ష్మీదయము దక్షిణాశయందుఁ
గనుఁగొని యచ్చోటుగదలి విచ్చేయుచుఁ, బగ తెల్లనొకచోటఁ బవ్వళించి
రాత్రులు నడచి శ్రీరంగధామముఁ జెంది, యాతేజ మెప్పటియట్లు చూచి
శ్రీపురి కేగి యాశరే యందు వసియించి, యాయూరి కవ్వల శ నమ్మహాద

- తే. యంబుగన్పడకున్న నర్యూర్యవరుడు, నాథనాయకసుతునిజన్మక్రమంబుఁ
దీర్ఘఘట్టములందునఁ శ దెలిసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.12
- సీ. తామ్రపర్ణీనదీరదక్షిణతటమున, శంఖతీర్థాంతికశ్చాతలమునఁ
దింత్రిణీతరుమూలరదివ్యకోటరమునఁ, బద్మాసనాసీను శ భవ్యబోధ
ముద్రాభిరాముని శ ముకుళితనయనుని, వకుళభూషణమునిశవరునిఁ జూచి
చైతన్యసంశయశాంతికై పొగడుచుఁగరతాళ మొనరింప శ ఘనుఁ డతండు
- తే. మది నెఱింగికటాక్షింపఁమ ధురకవియు,నతులనేశోత్సవంబుగా శనతనిఁగాంచి
మోదమలరంగ వలగొనిశ్రమొక్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- వ. అట్లు పద్మాసనాసీనుండై పరమపురుషపదారవిందన్యస్తభరుండై పరతత్త్వబో
ధకజ్ఞానముద్రాభిరాముండై ముకుళితనయనుండై షోడశవార్షికుండై షోడశ
కళాపరిపూర్ణుండగునుధాకరునిచందంబునఁ దింత్రిణీమూలంబున విలసిల్లుచున్న
పరమాచార్యుం డగుశ్రీపరాంకుశమునీంద్రుం డమ్మధురకవిసూరి శేఖరుం గటా
క్షింపనతం డిమ్మహాత్ముండు సర్వజ్ఞుం డీగురుశిఖామణినాశ్రయించి యుజ్జీవిం చెద
ననితలంచి సాష్టాంగప్రణామపూర్వకంబుగాఁ దదీయాంఘ్రి కమలంబు లాశ్ర
యించి తత్పదాంబుజధ్యానతన్నామకీర్తనతత్కైంకర్యాదులఁ దదేకానుభవ
తత్పరుండై యుండె నాసమయంబున దేవాదిదేవుండును సర్వ జగన్నాయకుం
డును సర్వజగన్నివాసుండును శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధభ్రాజమానభుజచతుష్ట
యుండును శ్యామసుందరసుకుమారదివ్యమంగళ విగ్రహుండును సర్వాంతర్యా
మియు సర్వస్వామియు సర్వనియంతయు నగుశ్రీవైకుంఠ నిత్య నికేతనుం డగు
శ్రీమన్నారాయణుండును మేరుశిఖరోదితవిద్యుల్లతావిలసితకాలజలదంబుపోలిక
లక్ష్మీసమేతుండై గరుడవాహనారూఢుండై యేతెంచి తన్నుం బొడసూపి
యాత్మస్వరూపరూపగుణవిభూతిచేష్టితంబు లన్ని యున్నయట్లు గాంచి యను
భవింపం దగునట్లు సకలజ్ఞాననివర్తకం బగుదివ్యజ్ఞానం బాసంగనవ్వరాగకుశ
మునీంద్రుం డద్దేవదేవునిదివ్యాత్మస్వరూపంబును దదేకప్రకాశం బగుదివ్య
మంగళవిగ్రహంబును దదాధేయంబు లగుకల్యాణగుణంబు లనుభవించి తదను
భవజనిత ప్రతివాక్సప్రవాహరూపంబుగా బయల్పొంగెనో యన ఋగ్యజుర
ధర్వసారభూతంబులగు తిరువృత్తంబు తిరువాళరియంబు పెరియతిరు
వందాది యనుమూఁడుప్రబంధంబు లొనరించి మఱియు సామవేదసారం
బయినతిరువాయ్ మొత్తీ యనుచరమప్రబంధం బానతిచ్చి యనన్యప్రసన్ను
లగు శ్రీమధుంకవిసూరి ప్రముఖదేశికోత్తముల కర్థానుభవపూర్వకంబుగా
నుపదేశించి సర్వచేతనోజ్జీవనం బొనర్చె నంతఁ బుష్పత్యాగభోగమండప
ప్రముఖాఖిలదివ్యదేశనిత్యనివాసు లగుభగవన్నూర్తులేతెంచి శ్రీతింత్రిణీవృక్షం
వలంబించి తమతమదివ్యదేశంబులతోఁ దమ్ముంగనిపింప ననంతగరుడవిష్వక్సే

నాదినిత్యసూరు లప్పరాంకుశమునివై భవంబుఁగనుంగొన వచ్చి యచ్చటఁ గని
పించిన వారి నందఱ సాక్షాత్కరించి మంగళాశాసనం బాచరించి మహాప్రభావ
సంపన్నుండై పరభక్తి పరజ్ఞానపరమభక్తిసంపన్నుండై ప్రపన్నజనకూటస్థుం
డై నయవ్యకుళాభరణమునీంద్రుండు సర్వలోకోజ్జ్వలనార్థంబుగా నర్చారూపంబు
ధరియింపందలంచేదదనంతరంబయప్పరాంకుశమునీంద్రునకుం బ్రథమశిష్యుం
డగునమ్మధురకవిసూరిన త్తముండు 'కణ్ణిణ్ శిరుత్తాం' బనునొక దివ్యప్రబంధంబుచే
నమ్మహాత్మునిప్రభావంబు చరమపర్వనిష్ఠాగరిష్ఠు లగుసాత్త్వికాగ్రణులకుం దెలి
యంజేసి యర్చారూపం బగుశ్రీపకుళాభరణవిగ్రహం బక్కురుకాపురియందుం
బ్రతిష్ఠించి యగ్గురుశిఖామణికి నిత్య పక్ష మా సాయనసంవత్సరోత్సవంబు లన్ని
యుం గొఱంత లేకుండఁ జేయించుచుఁ దద్బిరుదాంకితగాథలం బొగడుచు విజయ
కాహళంబు లూఁడింపంజూచి కంబనాథుం డనుద్రవిడకవీంద్రునిశిష్యుం డొ
క్కఁ డేతెంచి మద్దుగుం డగుకంబకవీంద్రునిం గని జయించినం గాని యిక్కా
హళంబు లూఁడింపం బనిలే దనినిరోధింప శ్రీమధురకవిసూరియు మీరిట్లు
పలుకుట న్యాయం బైనను శ్రీశతకోపకవీంద్రు డొక్కచోటి కైన నిష్పరంబు
విడిచి విచ్చేయం డదిగాన నమ్మహాత్ముం డానతిచ్చినదివ్యప్రబంధంబులం దొక్క
సూక్తిలేశంబుఁ గొనిపోయి భవదీయశంఖఫలకంబం దునిచిన నాఫలకం బా
సూక్తిని వహించెనేని యస్తదాచార్యుం డేతెంచి భవద్దురుని జయించిన ట్లగు
నని 'కణ్ణికళవిన' యనియెడుపాశురం బొకపత్రంబునందు లిఖియించి యిచ్చిన
వాఁ డది గొని చని తనగురుం డగుకంబునిం గాంచి యావృత్తాంతం బంతయుం
దెలిసి యాలిఖితం బిచ్చినంజూచి వాఁడాపత్రికశంఖఫలకంబునం దుంచిన దక్షి
ణమధురావాసు లగుశతత్రయసంఖ్యాసంఖ్యాతు లైనద్రవిడసంఖ్యావంతు లే
తెంచి యక్కంబకవీంద్రుని గూడి శంఖఫలకం బెక్కి యున్నంత వాగధిదేవ
తాధిష్ఠితం బగునమ్మహాత్ము తఫలకంబప్పరాంకుశగురుసూక్తిభూషితం బగుతా
ళపత్రంబు వహించి యక్కవీంద్రుల నందఱు బడద్రొబ్బ బ్రహ్మశాపోపహత
దేవతలమాడ్కి వా రధోముఖు లై పుడమిం బడి రంతఁ గఁబనామధేయుం
డగుకవీంద్రుండు భయభ్రాంతచిత్తుండై శ్రీపరాంకుశమునీంద్రునిం దలంచి
తనమనంబున నతనిసాన్నిధ్యంబుగల్పించుకొని యిట్లనిస్తుతియించె మహాత్మా
వ్రతిక్షణాక్షీణస్వపక్షవిక్షేప ప్రక్షుభితవ్రతిపక్షపక్షుండగుపక్షీంద్రుని యెదుటమ
క్షీక యాడఁ గలదే నిజదీప్తిమండిత బ్రహ్మ డభాండమండనాయిత ప్రచండమా
ర్తండమండలద్యోతితవాతపథంబున ఖద్యోతంబు ప్రద్యోతితంబగునే నిజగం
ధాఘ్రాణనిస్త్రాణస్రాణిమారణాభివ్యగ్నిర్ఘ్రాణన్యాఘ్రంబుకడ సారమేయం
బెట్లుమొలుఁగుగజకంఠలుంఠనాకుంతిలోత్కంఠకంఠీర ప్రౌపకంఠంబునఁగ్రోము
వసియాడునే సర్వసమ్మాహనసర్వావయవసన్నివేశంబు గల యూర్వశియెదుటఁ

బిశాచంబు సుందరం బగునే యట్లు సర్వజగదాదరణీయం బగుభవత్ప్రబంధ
సముదాయంబునం దొకసూక్తిలేశంబున కైన ముజ్జగంబులం గలకృతిశతంబు
సదృశంబు గా దని యనేకవిధంబులం బొగడి సాపరాధచేతనుల మగుమమ్ముం
గరుణింపు మని సాష్టాంగప్రణామం బాచరించె నంతఁ దక్కినకవీంద్రులందఱ
ట్లు వినుతించి కృతార్థులైరి యిట్లు మధురకవిసూరి శేఖరుం డనేక ప్రకారంబుల
నప్పరాంకుశముని ప్రభావం బఖిలప్రాణు లెఱుంగునట్లు ప్రకాశితంబు చేసి కొంత
కాలంబుండి విభవంబుఁ జాలించి యర్చారూపంబు ధరియించె మఱియును. 14

సీ. శ్రీపరాంకుశయోగిశ్శేఖర కారికు, మార సుందరసుకురీమారమార

శ్రీనాథనాయికాశ్రీమంతినీగర్భ, శుక్తిముక్తాఫల శ్రీసుగుణజాల
వకుళభూషణ దివ్యరవై భవకాసార, భూతాదిసూరిసంతపూజ్యచరణ
వైష్ణవాన్వయసుధాశాఫోధిరాకసు, ధాకర శ్రీరంగరథామశరణ

తే. తింత్రిణీమూలవిలసితరదివ్యధాను, భక్తవత్సల పరమకృతావిధేయ

నీకు మ్రొక్కెద శతకోపరనిత్యమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనోమోద మలర.

●●●శ్రీమన్నాథమునులవై భవము.●●●

శ్రీమన్నాథ-త. శ్లో॥ జ్యేష్ఠమాసే త్వనోరాధాజాతం శతజిదాశ్రయమ్ ।

ఉద్ధరారం ప్రబద్ధానాం శ్రీమన్నాథమునిం భజే॥

సీ. నిత్యము శ్రీరుక్తిరణీసత్యభామలు, చన వొప్ప నుభయసారస్వములఁ గొలున
శంఖచక్రములూర్ధ్వరశయపద్మములఁ బాల్చి, వెఱకేలుఁడమ్ములరమురళిఁబూని
మణిమయగోపురరమండపస్రాకార, మహితమందిరవేదిరమధ్యమునను
రంజిల్లుమన్నారురరాజగోపాలుని, కభిమతవాసమై శ్రీయఖిలలోక

తే. సేవ్యమైసర్వసంపత్ప్రసాద మైన, వీరనారాయణపురంబు శ్రీవెలయుచుండు
సరసచాంపేయవనమున శ్రీసతత మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనోమోదమలర.

సీ. సద్గుణజలధి యీశ్వరభట్టగురువరుఁ, డప్పరియం దెప్పు శ్రీడధివసించు

నతనికిఁ బుత్రుఁడై శ్రీయవతరించెను బర, భక్తిపరజ్ఞానరసరమభక్తి

ఘనుఁడు శ్రీమన్నాథరముని యమ్మహాత్ముని, కీశ్వరముని పుట్టై శ్రీనిధయశుఁడు
యమనియమాసనారద్యస్తాంగయోగసా, త్కృతహృత్పద్మసద్దహర

తే. గగనరూపాంతరాత్ముడురకలితనిఖిల, వేద్యుఁడానాథముని బుధరవినుతగుణుఁడు
గానఁబడుఁగాక నామది శ్రీగరుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనోమోదమలర.

సీ. హరికిఁ గైంకర్యములచోటఁ జల్పుచు, నుండి కొన్నిదినంబులొక్కనాఁడు

పితృపుత్రసహింతుఁడై శ్రీప్రీతిగోఁ గోవెల, కరిగి ప్రదక్షిణ శ్రీమాచరించి

భర్తృత్వస్త్వస్తంభరబలిపీఠములకడఁ, జాగిలఁబడి మ్రొక్కి శ్రీజరిగిపోయి

మన్నారకృష్ణునిరకన్నులమొగి నిల్చి, కేలుఁడమ్ములఁ దలఁ శ్రీగీలుకొలిపి

తే. బహువిధంబులఁ గొనియాడి శ్రీపరమభక్తిఁ, బలికెనిట్లనిరాజగోరపాలహరికి

- యు క్తతముఁడైన శ్రీనాథరయోగియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదములర.
- సీ. సాధురక్షకు దుష్టసంహారమున కుర్చి, ధర్మసంస్థాపనార్థము జనించి
స్వామి ముందే నీవు శ శైశవపొగండ, కామ రయావనశకాలములను
జేసినచేష్టలఁ శ జెన్నొందుచును భవత్పదపల్లవన్యాసశపావనంబు
లగుబృహద్వనము బృంశదాటవి గోవర్ధనాద్రి గోకులము శ్రీరాయమున మధుర
తే. ద్వారవతియు సయోధ్యయు శ బదరికాశ్రమాదిపదముల సేవింపనరుగ వీని
కాజ్ఞయిమ్మని యడిగెనరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. అర్చకమృఖముగా శ హరి పోయిరమ్మని, యాన తిచ్చిన విని శ యచటనుండె
స్వకుటుంబసహితుఁ డై శ చని దివ్యదేశము, లన్నియు సేవించి శ యమునచెంత
గోవర్ధనపురంబుఁ శ గొమ రొప్పఁగని యందు, గోపకుమారునిరస్రావుఁ జెంది
యఖిలకైంకర్యము శ లతనికి సలుపుచుఁ, గొన్ని నాళ్లుండె నశ్శురువ రేణ్యుఁ
తే. డంత మన్నారగోపాలుఁ శ డతనికలను, దన్నుఁగనిపించి ర మ్మనిరదయను బిలువ
నేఁగఁ దలఁచెను నాథమురసీంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. గోవర్ధనపురీశు శ గోపకుమారుని, యంఘ్రిలఁ గని మ్రొక్కి శ యాజ్ఞఁ బడసి
తమకుటుంబముతోడఁ శ దరలి యచ్చటినుండి, కాశీపురముఁ జెంది శ గంగఁగాంచి
తీర్థీకరించి యాదేశముఁ గడచి యుత్కలదేశమున నబ్ధిరతటమునందుఁ
బదునాల్గుజగములఁ శ బరమపావన మైన, శ్రీపుగుజోత్తమశ్రేష్ఠ మొంది
- జే. బ్రహ్మదారుస్వరూపునిఁ బరమపురుషుఁ, గాంచి మ్రొక్కిడివినుతించిరకదలియచట
సింహాగిరినాథమునిఁ జెందెఁజీఘ్రమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.
- సీ. సింహాచలమునందు శ శ్రీవరాహస్యసింహు, ఘనభక్తి భజియించిరకదలి యచట
శ్రీ మదహోబలశ్రేష్ఠముఁ గని యందుఁ, బ్రహ్లాదవరదునిఁ శ బ్రస్తుతించి
గరుడాద్రిని హిరణ్యకశిపుమర్దను నృసింహునిఁ గని పొగడి యశహోబలంబు
విడిచి వచ్చి వృషాద్రి శ వేంకటేశుని గాంచి, వేయువిధంబుల శ వినుతి సల్పి
తే. యచటినుండేఁగి ఘటికాద్రిరహరిని నృహరి, నీశుఁగని మ్రొక్కి నాథమురసీశ్వరుండు
జరగి కనియెను శ్రీగృధ్రసరిసి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.
- సీ. ఆసరస్తటమున శ హైమసాధమునందుఁ, గనఁబడు విజయరాశి ఘవునిఁగాంచి
హర్షపుర్యోకముగా శ నతనికి జోహారుఁ, జేసి కాంచీపురిఁ శ జేరి యందుఁ
గరిగిరివరదునిఁ గన్నులపండువు, గాఁ జూచి కేల్పొడ్చి శ కడు నుతించి
యష్టాదశస్థితరహరిదివ్యమంగళ, మూర్తులఁ గనుఁగొని శ మ్రొక్కి పొగడి
- సీ. యేగి శ్రీమదహీంద్రపురీశుఁడైన, దైవనాయకు నీక్షించి శ తగ భజించె
మాన్యతముఁ డైన శ్రీనాథరమానియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదములర.
- సీ. చాంపెయవనమున శ సాంపారుశ్రీవీర, నారాయణపురంబుఁ శ జేరఁ జనిన
సప్తరివైష్ణవు శ లాద తెదుకొని, నమ్మలై యర్చింప శ గాథమునియు

- సముచితంబుగ వారి శ సన్తాన మొనరించి, వారలకుశలముల్ శ వరుస నడిగి
రంగుగా మన్నారూరాజగోపాలుని, శ్రీకార్యములయందు శ సేమ మరసి
తే. తానొనర్చినతీర్థయాత్రాక్రమంబుఁ, దెలిపియాసా త్త్వికులతోడరదేవగృహముఁ
జొచ్చి మన్నారూకృష్ణునిఁజూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. మన్నారూకృష్ణునికన్నులమొగి నిల్చి, శ్రీనాథముని నుతిఁ శ జేసినంత
నతఁడు ప్రసన్నుడై శ యర్చకముఖమున, నాదరోక్తులఁ గర శ మనునయించి
తిరుపరివట్టముఁ శ దీర్ఘముఁ దిగుమాల, శతకోప మిప్పించి శ శ్రమము దీర్చి
యీనాథమునుల మీరరిండ్లు కట్టించి యిందుంచుఁడి యని హరి శ యూరివైష్ణ
తే. పులకు నియమింప వారట్లసలుప నాథ,మునికుటుంబస మేతుఁడై శమోద మలర
నందు నిత్యనివాసముఁ శజెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 25
- సీ. ఛాత్రుల కనిశము శ శాస్త్రపాఠంబులఁ, జెప్పుచు నమ్మునిశేఖరుండు
సకలసుంగంధిపురస్పద్రుమారామము, నిర్మించి నిత్యము శ నిఖిలకుసుమ
మాల్యములనుగూర్చి శ మన్నారూకృష్ణుని, కర్పించు చుండు నశ్రయ్యవసరమున
సాటి లేనట్టు మేల్పాటినుం డిరువురు, వైష్ణవు లొకనాఁడు శ వచ్చి యచట
తే. భవ్యగుణజాలుఁ బరమకృపాళు జలద,నీలు మన్నారూరాజగోపాలబాలుఁ
జూడ్కు లలరంగభక్తితోఁజూచి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అట్లా వైష్ణవౌత్తములు సర్వలోకోత్తారక యగుదక్షిణద్వారక నధివసించుమ
న్నారూకృష్ణునిదివ్యమంగళవిగ్రహంబు సేవించి తదనుభవజనితానందకందభిత
స్వాంతు లై ఫాలస్థలంబులఁ గేలుఁదమ్ములం గీలించి 'యారావముదే' యను
తిరువాయ్మొత్తీ యనుసంధింప విన నవధరించి శ్రీమన్నాథముని 'ఓరాయి
రత్తుళిప్పత్తు' మ్మని మీర లనుసధించితిరి మీ రీయాయీర ప్రబంధబాధురం బగు
శ్రీకోశం బిప్పింపుఁ డని యడుగ నాసా త్త్వికు లీశ్రీకోశం బెచ్చటనుం గనఁబడ
లే దని విన్నవింప స్వామిసన్నిధి శ్రీశతకోపతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి సేయించి
వారిం బంచి తత్ప్రబంధసంపాదనచింతాయ త్తచిత్తుం డయ్యె నంత. 27
- సీ. గాథాసహస్రసంశ్శుటితశతారిప్య, బంధమం దీపదిశపాశురంబు
లధికరించితిమి మే శ మది దక్క వే తెఱుం,గము గాన మాపు స్తరకముధరిత్రి
నని పల్కి రీవైష్ణవగ్రాణు లది గాన, కురుకాపురము శతకోపసూరి
కవతారపదము నే శ నచ్చోటి కేగి యా, శ్రీకోశ మొ దైనఁ శ జెందెద నని
తే. యొచికురుకాపురంబునరకేగుడెంచి, యాదినాథునిఁగని మ్రొక్కిరయభినుతించి
చూచె శతవైరి నానాధరసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ధన్యుఁ బరాంకుశరదాసాఖ్య మధురక, విప్రియశిష్యుని శ వేడ్కఁ జూచి
తిరువాయ్మొత్తీ యనురదివ్యప్రబంధ మం,తయుఁ జదివినధన్యతము లిచటను
గల రేని చెప్పమా శ ఘనుఁడ నీ వని నాథ,ముని పల్కనమ్మహాశత్తుని కతండు

- పలికెనుమునుపీ ప్రబంధముసాంతము, గానభ్యసింపనాశీక్షణమునందుఁ [జెంఁదె
తే. బరమపదమొందుదురుగానభయముఁజెంది, జనులువిడిచిననది ప్రమోదపంబుఁ
ననుచు నతనికిఁ దెలిపె నర్యూర్యఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. తిరుమొయ్యీ మొదలై నరదివ్యప్రబంధము, లఖలములు ఖలంబు శలయ్యె నిట్లు
లవియన్ని మగిడి మీరధిక రించుట కుపా, యముఁజెప్పెదను వినుత మార్యవినుత
యసద్గురు ప్రోక్తమాక కణ్ణినుణ శిరు, త్తాం బనియెడుప్రబంధము లభించి
యాత్వారికను మ్రొల శ నతనిఁ దలంచుచు, దింత్రిణీక్రింద సురస్థిరత నుండి
తే. వేడ్క నది నీవు పండ్రెండువేలమార్లు, జప మొనర్ప శతారి ప్రసన్నుఁడగును
దధ్య మనియెఁబరాకుశరదానుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. ఇట్లమ్మహాత్మునిసూక్తు లాలించి సంతసించి శ్రీమన్నాథముని యాక్రమం బొనర్ప
నుద్యోగించె సంత.
- సీ. శతవై రివిషయ మారసత్ప్రబంధం బది, నయ మొప్పఁ జదివి శ్రీనాథయోగి
తిరుతామ్రపర్ణిలోఁ శ వీర్థమా డేతెంచి, తింత్రిణీమూలప్రదేశ మొంది
మున మొప్ప శతకోపమునికను మ్రొలను, బద్ధాసనస్థుడై శ పరమనియతి
నుండి యాసత్కృతిఁ శ బండ్రెండువేలమా, రావృత్తి సలిపిన శ నాదినాథ
తే. మహిషియాజ్ఞనుశతరిపురమానిపూర్ణ, చంద్రుఁడుదయించి నాథహృత్సరసిజాభ్ర
మండలాంత స్తమంబెల్లమా వెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. కటివేల్పు తన కనుగ్రహముఁ జేసినయట్లు, నయ మొప్ప శతవై రినాథమునికిఁ
బ్రపదన మొనరించి శ పార్థున కలయదు, దేవునిగతి దివ్యదృష్టి యొసఁగ
ద్వాదశాత్మునిగతి శ ద్వాదశసూరిస్వ, రూపుని నాశతశకోపమునిని
నాదివ్య తేజోమరయాకాశవీధిని, సాక్షాత్కరించి తరచ్ఛరణపద్మ
తే. ములకు భక్తి దిలిర్పఁ జేరమోడ్చి పొగడి, వకుళభూషణముని నీదురవాంఛితంబు
దెలుపు మని నాథసూరికిఁబలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అంత నమ్మహాత్మునిదివ్యసూక్తు లాలించి శ్రీనాథముని యిట్లనియె. 34
- సీ. భవదీయదివ్య ప్రబంధము లన్ని సాం, గోపాంగములు వీని శ కొక్కసారి
సంప్రదాయార్థవిశ్వానపూర్వకముగా, నాన తిమ్మన నతఁ శ డతని కనియెఁ
దెఱుపైట నీవుండి శ తెలివిగా లిఖింపఁ, జెప్పెద నవి యన్ని శ చెవిసారంగ
నని శతారి వచింప శ నతఁ డట్లొనర్చినఁ, బల్లాండు మొదటను శ బలుకుకతన
తే. శ్రుతులమొదటను బ్రణవముఁశజొనిపినట్లు, పరఁగుపల్లాండు దివ్య ప్రబంధములకు
నాదియందును బలుకుడు శ రార్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. నాథమనీషికి శ నాలాయిర ప్రబంధము లట్లు క్రమముగా శ దయ నొసంగి
యతులరహస్యత్రయం బంతిమోపాయ, మహ్మాంగయోగరహస్య మఖల
దర్శనముఖ్యతాత్పర్యము సంశయ, మేమియు లేకుండ శ నెఱుకపఱిచి

- వర మిచ్చెదను నీదురపరసమృద్ధికి మెచ్చి, కోరికొ మ్మని శతకోపదివ్య
తే. సూరి పలికిన నానాధరదూరదర్శి, సంతసించుచు భక్తితోర సాగి మ్రొక్కి
వకుళభూషణముని కిట్లు ర పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. ఈకలియం దుదరియించినచేతనుల్, దీర్ఘాయువులు గారు ర తెలివి లేని
వారు దుర్భగు లైనవారు దురాచార, పరులు భూతదోహతకరులు గాన
కరుణచే వీరి కందఱకు మే లొనరింప, నవనియం దిచ్చోట ర నవతరించి
ద్రావిడామ్నాయముల్ ర ధర బైలుపుచ్చిన, మణభయంబుచే ర మందబుద్ధు
తే. లభికరింపక యున్నంత ర నవి ఖలంబు, లయ్యె నిప్పుడు చెప్పితి రవియెమగిడి
వీని కని పల్కె నాబ్రహ్మరవే త్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. ఈవేళమొదలుగాఁగనికమిఁదఁదిరువాయి, మొత్తీయభ్యసించుమురముక్షువులకుఁ
గలకాల మంతయుఁ ర గడచినమిఁదట, మోక్ష మి వ్వుని నాధరముని నచింప
నట్లసంగెద ననిరయ్యాత్వారు మఱియొక, నూట నక్కాణించె ర మానిమణికి
నాధార్య శ్రీవీరనారాయణపురంబుఁ, జెండ యం దుండి నీశశిష్యతతికి
తే. ద్రవిడవేదములివి చెప్పిరధరణియందు, వృద్ధిఁ బొందింపుమని బ్రహ్మరవి త్తమునకు
వకుళభూషణముని పల్కెరవాంఛ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. శ్రీనాథముని కట్లు ర చెప్పి శతారాతి, బహుమతి యొనరించి ర పంప నాతఁ
డాదినాథస్వామిరయంఘ్రులఁగని మ్రొక్కి, వినుతించి వీడ్కొని ర వెడలి వీర
నారాయణాహ్వాయరనగరికిఁ జని యందు, మన్నారుకృష్ణునిఁ ర గన్నులార
సేవించి పోయి వరచ్చినక్రమ మతనికి, విన్నవించి తదాజ్ఞ ర వేళ్ళ మొంది
తే. యుర్విద్రావిడవేదము ర లు త్తరోత్త, రాభివృద్ధము లెట్లగు ర ననుచుఁదనదు
మదిఁ దలంచెను శ్రీనాథరమాని యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- ప. అంతఁ బరమకారుణికుం డగుశ్రీమన్నాథముని మన్నారుకృష్ణునియాజ్ఞచేఁగిఁగీహ
త్వాత్వా మేలేహత్వాత్వాననుజిపాత్రులసాహాయ్యంబుగాఁ గూర్చుకొని భగ
వంతుం డగుకృష్ణుడై పాయనుండు తొల్లి రాశీభూతంబు లగువేదంబులు ఋగ్వ
జుస్సామాధర్వభేదభిన్నంబుగా నుదాత్తానుదాత్త స్వరిత ప్రచయాత్మకస్వరం
బులచే నుచ్చారణయోగ్యంబులుగాఁ జేసినట్లు సంఘీభూత ప్రబంధమధ్యంబునఁ
జతుర్వేదసారభూతంబు లగుశ్రీవకుళాభరణ ప్రణీత ప్రబంధంబులు నాలుగు న్నా
లుగువేదంబులు గా నేర్పరించి యాద్రావిడామ్నాయంబులకు శ్రీపరకాలముని
పోక్తంబు లగుషట్ప్రబంధంబులు షడంగంబులుగా నవశిష్ట ప్రబంధంబు లన్ని
యుపాంగంబులుగా సర్వచేతనోజ్జీవనార్థంబొనర్చి సాత్త్విక తాత్త్విక తాద్యాత్మ
గుణపరిపూర్ణు లగుశ్రీవైష్ణవులచేఁ ద త్తద్దివ్య దేశంబులయందుదివ్యగానరూపం
బుగాఁ బాడించిన నద్దివ్య ప్రబంధంబు లన్నియు శిష్యాచార్యకృమంబు దప్పక
యిప్పటికై న నిప్పుడమిం బ్రసిద్ధంబు లై వర్ధిల్లు చుండె నాసమయంబున షడ్జ

మధ్యమగ్రామంబుల సకలజనమనశ్శృవణానందంబుగా మనుష్యగానంబుఁ బా
డ నేర్చినపణ్యాంగన యొకతెయు గాంధారగ్రామయు క్తంబుగా దేవగానంబుఁ
బాడనేర్చినవారవిలాసిని యొకతెయుఁ దమతమగానాతిశయంబునకై వివాద
మొంది యద్వేషాధిపతి యైనచోళనాథునిసప్తాంగలక్షణలక్షిత యగుసభఁ జేరం
బోయి యమ్మహీపతినిం గాంచి తదీయాజ్ఞ చే సదస్యులు వినం దమతమగానచా
తుర్యంబు గనిపింప నాసామాజికులు మనుష్యగానంబు మెచ్చిన నమ్మహీమండలే
శ్వరుండు మనుష్యగానంబుఁ బాడినపణ్యలావణ్యవతికి ధనకనకవస్తువాహనాది
బహుమతు లొనర్చి పంచి దేవగానంబుఁ బాడినవేశ్యాలలామంబు నాదరింప
కున్న నదియు నస్కదీయం బగుదైవతగీతాతిశయంబు దేవతలకుం దెలియుం
గాని మానవు లెఱుంగ లేరని యాసదస్యులకువక్కాణించి ప్రతిదివ్యదేశంబు
లయందు భగవద్భాగవతముఖోల్లాసంబుగాఁ బాడుచుఁ గ్రమంబునం జని చని
యొక్కనాఁడు వీరనారాయణపురంబునందు మన్నారుకృష్ణునిసన్నిధిఁ జెంది ఏ
న్నాణంబుగాఁ బాడు చుండ సర్వజ్ఞుం డగుశ్రీమన్నాథముని విన నవధరించి య
ద్వేవగానంబునకు సంతసించి స్వామిసన్నిధితిరుపరివట్టంబును దిరుమాతెయు శ్రీశ
తకోపతీర్థప్రసాదాద్యఖిలసమ్మానంబు లొనర్చి పంచినంత నావేశ్యారత్నంబును
నుగిడి చోళభూమండలేశ్వరునిం గాంచి వినయం బొనర్చి యిట్లనియె శ్రీవీరనా
రాయణపురంబునందు శ్రీమన్నాథముని యనునొక ప్రాజ్ఞశిఖామణిమదీయదివ్య
గానాతిశయం బెఱుంగు నమ్మహాత్మునిచ్చటికి రావించిన నతండు మదీయదివ్యగా
నోత్కర్షంబు మీకుం దెలుపఁగలం డనిన విని యబ్బూమిపతియు శ్రీమన్నాథ
మునులం బిలిపించి ప్రత్యుత్థానాభివందనాద్యర్పవిధులం బూజించి యంచితం
బగుకాంచనపీఠంబునం దుంచి తదీయశాసనంబునఁ దానుచితాసనాసీనుండై
కరకమలరబుల మోడ్చి మహాత్మా యీవేశ్యాస్త్రీదివ్యగీతాతిశయంబు మీ
రెఱింగితి రేని మాకుం దెలుపుఁ డని సభ్యులు విన విన్నవింప శ్రీనాథమునిసత్త
ముం డాయరువురు వేశ్యలం బాడ నియమించి యగ్గీతంబు లాకర్ణించి నృపసత్త
మా మీర లందఱు షడ్జమధ్యమగ్రామకలితంబు లగుగీతం బెఱింగినవారు గా
వున నిమ్మనుష్యగానంబు విని సంతసించితి రిద్దేవతాగీతాతిశయంబు నిలింపుల
కుం గాని మనుష్యులకుం దెలియ నశక్యం బనిన నాసార్వభౌముండు గురుసత్త
మా మీ రీదేవగానం బెఱుంగుదు రని మాకెట్లు దెలియుఁ గావున నొకయడి
యాలంబుఁ జూపుఁ డనిన నమ్మునిసత్తముండు నన్నూటనలువదితాళంబు లేక కా
లంబున వాయింప నియోగించిన రాజులు సేయింప నమ్మహానాదం బాలించి య
మ్మహాత్ముండు కాంస్యమయతాళంబులమానంబు వేర్వేఱ వాక్రువ్య నమ్మూర్ధాభి
షిక్తుం డగురువరుం డానతిచ్చినక్రమంబుగా నాతాళంబు లన్నియు నొకటొక
టిగాఁ దుల నారోపించి పరీక్షించి తదుక్తక్రమంబున కించుకయైన న్యూనాధి

కృత్యంబుఁ గనుఁగొనలేక యత్యాశ్చర్యంబుఁ జెంది పరమాష్టాదనుధాప్తాదపో
 ప్లూయమానమాననుండై యాన్యపసత్తముం డద్దేశికో త్తమునకు భక్తిపూర్వ
 కంబుగా సాష్టాంగప్రణామం బాచరించిబహువిధామూల్యరత్నభూషణాంబరా
 దిద్రవ్యంబు లర్పింప నుద్యోగించినం జూచి భగవంతుఁడగుశ్రీనాథమునీంద్రుం
 డు తృణీకృతబ్రహ్మరుద్రేంద్రాదివిభవుండు గావున నాద్రవ్యం బేమియుం గొన
 నొల్ల కచ్చోళభూభర్త నాశీర్వదించి మగిడి వీరనారాయణపురంబున కేతెంచి
 మన్నారుకృష్ణున కశ్రాంతంబు సకలవిధకైంకర్యంబు లొనర్చు చున్నసమయం
 బున, శ్లో॥ శరీరం వసు విజ్ఞానం వాసః కర్మగుణానసూన్ | గుర్వర్థం ధారయేద్య
 స్తు సశిష్యో నేతర స్తస్మిన్ || అనియెడున్యాయంబున శిష్యలక్షణలక్షితు లగు
 నుయ్యొక్కొండార్ కురుహవలప్పకనంబికరుణాకరదాసర్ పెరియతిరువుడయార్
 తిరుక్కణ్ణమంగై యాండాన్ వానమామలై యాండా మరువుటారాచ్చాం
 బిల్లై చొక్కత్తాత్వాననియెడియాయెనమండ్రు సాత్త్వికసత్తము లద్దేశికో త్త
 మునిదివ్యపాదాబ్జంబు లాశ్రయింప నతండు నుప్రసన్నుం డై వేదసారం
 బై మహాప్రభావసంపన్నంబై మంత్రరత్నా పరనామధేయం బైనద్యయం బ
 ర్థానుభవపూర్వకంబుగా నుపదేశించి తిరునామ్మొయి మొదలైనదివ్యప్రబం
 ధంబు లన్నియు వాచోవిధేయంబు లగునట్లు ప్రసాదించి సమస్తవేదశాస్త్రం
 బులధికరింపం జేసి శ్రీరహస్యత్రయసారార్థం బగుసకలజగత్కారణభూతపరమ
 పురుషరూపపరతత్త్వనిర్ణయంబెఱింగించియష్టాంగయోగధారణాసాక్షాత్కృత
 భగవద్దివ్యమంగళశ్యామనుందరసుకుమారవిగ్రహానుభవ జనితానందకందళిత
 హృదయారవిందుం డై యుండె నంత.

- సీ. విని నాథమునియోగరవిభవముఁ గనఁ దన, హేలావతులఁ గూడి ర చోళరాజు
 విన్నాణముగ వచ్చి ర మన్నారుకృష్ణుని, గన్నులపండువురగా భజించి
 యచటినుం డేతెంచి ర యతిరహస్యక్షేమ, గిరిగహ్వరోపమరగృహమునందు
 ధౌతవస్త్రాజినరదర్శోత్తరం బగు, విపులపీఠమునందు ర వెలయువాని
 తే. బద్ధపద్మాసనుని నూరురభాగనిహిత, పాణితలు హృన్నిరీక్షితపరమపురుషు.
 సూరివరు నాథయోగిని ర జూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనరమోద మలర.
 సీ. అట్లు త స్మీక్షించి ర యాశ్చర్యపడి తన, యంఘ్రిపద్మంబుల ర కర్పఁ జేసి
 వెలువడి నవతటిరద్వితకాలమేఘము, గతి నిజభార్యలఁ ర గలిసి పురికిఁ
 జనుచున్న చోళభూరజాని వీక్షించి యీ, క్షితిగోపికావృతకృష్ణుఁ డీతఁ
 డని తలంచుచు నాథమునివరుం డారాజు, వెనువెంటఁ జనుచుండరవిని తదంగ
 తే. రక్ష సలుపంగఁ బుండరీకాక్షముఖ్య, శిష్యువరు లేఁగి పరభక్తిరసింధు వైన
 గురునిఁ గని మొక్కి పలికిరీరకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనరమోద మలర.
 సీ. స్వామి దేవరవారు ర సర్వజ్ఞులై యుండి, యీరాజసుతువెంట ర నిట్లు చనుట

భువి విరుద్ధం బని శ పుండరీకాక్షాదు, లన నాథముని వారి శ కనియె నిట్లు
 గోపికాపరివృతగోపకుమారకు, డితఁ డని మది నెంచి శ యిప్పు డిట్లు
 వచ్చితి ననఁ జోళవసుమతీశ్వరు డితఁ, డని వారు దెలుప నరయ్యార్యవరుఁడు
 తే. మగిడి మన్నాడుకృష్ణుని శ దగ భజించి, యతని కనిశము కైంకర్యమాచరించి
 కాల మొక్కింత యారీతిఁగడవెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
 సీ. మన్నాడుకృష్ణుని శ గన్నులఁ గనిమొక్కి, స్తుతిఁ జేసి యొకనాఁడుఁచోళరాజు
 మరలి యేఁగఁ దలంచిరమదహస్తి నెక్కంగ, సరిస్పృహ లలఁదరచ్చరణమానఁ
 జూచి బ్రహ్మశివాదీసురశిరంబుల నూని, విహగాధిపతి నెక్కురవిష్ణు వనుచు
 నుల్లములో నాథరయోగి దలంచుచు, బరభక్తివివశుఁ డై శ యొరగె ననుచు
 తే. ధరణివిఖ్యాత మీసంప్రదాయ మంత, యోగనిష్ఠాభిరతి నాథరయోగినిత్య
 తృప్తుఁడై యుండెనిలఁగొన్ని రదినములనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
 వ. అంత శ్రీమన్నాథమునీంద్రుండు నిజచ్ఛాత్ర శేఖరుండగుకురుకావలప్ప ననుసూ
 రి శేఖరుని బిలిచి నీ వీయోగరహస్యం బభ్యసింపు మని యమ్మనీషిరత్నంబున
 కష్టాంగయోగక్రమం బుపదేశించి పుండరీకాక్షాపరనామధేయుండు నయుయ్య
 కొండా రనుగురువరుని జూచి నీవష్టాంగయోగరహస్యం బభ్యసింపు మనిన
 సమ్మహదేశికున కయ్యోగానుష్ఠానం బశక్యంబుగాఁదోప సమ్మహత్తునితలం పె
 టింగి వత్సా నీవు వేదశాస్త్రంబులు సకలామ్నాయసారభూతంబు లగుతిరు
 వాయ్ మొట్టి మొదలై న దివ్యప్రబంధంబులన్నియు బ్రవర్తింపజేయుమనినియ
 మించి స్వపుత్రుండు నయీశ్వరముని నవలోకించి నీకస్తత్సమానుండగుకుమా
 రుం డొక్కం డుదయించు నబ్బాలకునకు యమునత్తురవ రని తిరునామంబొన
 ర్పు నుని యాన తిచ్చి యుయ్యకొండారు కురుహవలప్ప ననియెఱియిరువురు
 సూరినరుల నుద్దేశించిమీకునేనుపదేశించినదర్శనతాత్పర్యయోగరహస్యారవి
 శేషంబు లన్నియుయామునాచార్యున కుపదేశింపుం డని నియోగించి పూర్వక్ర
 మంబుగా మన్నాడుకృష్ణున కనవరతకైంకర్యం బొనర్చుచు యోగధారణాతత్ప
 రుండు యుండె నంత.

45

సీ. ఉచ్చైశ్శ్రవము నెక్కిరయుర్విఁ జరింప ని,ట్లైతెంచినాఁడొ దేరవేంద్రుఁడనఁగఁ
 దగినవేషముదాల్చిరమృగయావినోదియై, యుత్తమాశ్వము నెక్కిరయచితబలము
 గొల్వ వెల్వడి చని శ ఘోరకాననముల, శరభసింహవ్యాఘ్రచమరస్పమర
 మహిషవరాహాదిరబహుమృగంబుల నేసి, యలసి పురంబున శ కరుగువేశఁ
 తే. జెంది మన్నాడుకృష్ణుని శ సేవఁ జేసి, వీరనారాయణపురంబు శ విడిచిపోయి
 చోళభూపతి నిజపురిఁ శ జొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
 వ. ఆసనుయంబున శ్రీమన్నాథమునులకడ కా తృపుత్రిక లిరువు రేతెంచి యిట్లని
 విన్నవించిరి.

47

- సీ. ఆయ్య నెయ్యం బొప్పినతినుందరాకృతు, లిరువురు విలుకాండ్రునింతియొక తె
వారిపిమ్మట బాలవనచరుం డొక్కఁడు, మనయింటి కేతెంచి శ మమ్ముఁ గాంచి
శ్రీనాథమును లేమిశేయుచున్నా రని, యడిగి పోయిరి వార శ లందఁ జనిన
విని నాథముని తనశమనమున వారలు, జానకీరామలక్ష్మణసమీర
- తే. సూనులనియెంచివారలఁ శ జూచువేడ్క, వేగవారలుచనుత్రోవవెంటఁజనుచు
వచ్చుపథికుల కిట్లు వాక్కుచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర. 48
- సీ. ధానుష్కులిరువురుఁడరుణి యొక్కతె యొక, వనచరార్భకుఁ డిట్టివారి నిపుడు
కంటిరాత్రోవలోశమునులార యనఁ బాంథు, లదె చనుచున్న వారనుచుఁ బలుక
విని వేగ చని నాథముని వారిఁద్రోవలోఁ, గనలేక వగచుచుఁగడురయమునఁ
జని చనికను మ్రొలఁ శ గని చోళపట్టణ, ద్వారముకడ నున్నవారి నడుగఁ
- తే. జూడ లే దని హ రన శ సూరివర్యుఁ, డక్కటా కాన లే నైతి శ హరిపదాబ్జ
యుగళ మనియార్తిపడి నేలకొఱిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదనులర.
- వ. అంత నశ్రాంతభగవదేకాంతచింతాసంతానసమాక్రాంతస్వాంతుండును శాం
తిదాంతిక్షాంత్యాదిగుణానితాంతవి శ్రాంతినిశాంతుండు నయమ్మునికాంతుండు,
శ్లో॥ చక్రాష్టకేవ్యష్టిరూపాం సర్వానందేసమష్టికామ్| అష్టాక్షరీంమహావిద్యాం
ధ్యాయే నారాయణాత్మికామ్॥ అనుయోగశాస్త్రక్రమంబున మూలాధార స్వా
ధిష్ఠానమణిపూరకానాహతవిశుద్ధాజ్ఞాలలాటకసర్వానందాభిధాన చక్రాష్టకం
బున వ్యష్టిరూపంబుగా సర్వానందాష్టదశంబునందు సమష్టిరూపంబుగా విల
సిల్లుచు నారాయణాత్మకం బగుశ్రీమదష్టాక్షరీరూపయోగవిద్యారహస్యంబును
మంత్రరత్నార్థాద్యఖిలసీతంబు లుపదేశించిన శ్రీపరాంకుశదివ్యసూరినిదలం
చుచుహృత్పండ్రీకాంతర్గతాపహతపాప్తత్వాదిగుణాష్టకవిశిష్టజ్యోతిర్తయదహ
రాకాశాత్కాంతరాత్మాభిధానపరమపురుషానుగ్రహంబుచే లబ్ధంబగుమూలా
ధారద్వారంబునఁ బ్రాణశక్తియు క్తకతిపయ తత్త్వరూపసూక్ష్మశరీరంబుతో ను
షుమ్నాఖ్యబ్రహ్మనాడ్యంతరాయనంబుఁ జెందియుద్గమించినహస్తారమధ్యమా
న్మృతమయూఖమండలమధ్యప్రదేశాయితవిగ్రహం డై విద్యామాహాత్మ్యం
బుచే మధ్యధమన్యూర్ధ్వభాగంబు భేదించి బహిర్గతుండు ప్రణవరథాతూఢుం
డు మనస్సారధ్యంబుఁ జెంది నిజప్రభావగాఢాకథకవందిబృందాయమానబృం
దారకసందోహాభివందమానపదారవిందుం డై యర్చిరాదిమార్గంబునం జనుచు
నహ్నిదినపూర్వపక్షోత్తరాయణాబ్జవాతాంశుమచ్చంద్రవిద్యుద్వరుణేంద్రవిధాత్మ
లోకంబులందుఁ దత్తల్లోకాభిమానిదేవతలచే నర్చితుండు యన్నిలింపులగుంపు
లన్నియు వీడ్కొలిపి బ్రహ్మాండకటాహంబు భేదించుకొని దళగుణితో తరంబై న
యావరణసప్తకంబును మూలప్రకృతియు నతిక్రమించి బ్రహ్మశివసనకసనందన
సనత్కుమారసనత్సుజాతాదిమహాయోగీంద్రుల కై న నవాజ్ఞానసగోచరం బై

తమకిపరివారపరివర్తమానపరిచ్చిన్నాధోదేశం బై యామోదప్రమోదసమ్మోదవై కుంతాఖ్యాభేదంబులచేఁ జతుర్విధంబయ్యు ననంతంబై నిత్యవిభూతిత్రిపాద్విభూతిపరమపదపరంధామ పరమవ్యామపరమాకా శామృతాకాశాప్రాకృతలోకానందలోక వై కుంతాయోధ్యాపరాజితాదిశబ్దవాచ్యంబై పరమాశ్చర్యకరంబై సూర్యచంద్రాగ్నిప్రకాశనిరపేక్షంబై దివ్యజ్యోతిర్మయంబై యనంతగరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసిద్ధులనై న నియత్ప్రమాణ మియదై శ్వర్య మీదృశస్వభావం బని పరిచ్ఛేదింప నయోగ్యంబై యొప్పుచున్నదివ్యలోకంబుఁ గాంచి ప్రహర్షించి మించి యతిత్వరితగతిం జని చని మార్గమధ్యస్థమహోన్నతశాఖోల్లస త్తిల్యఫలాశితలకమూలంబునం దించుక విశ్రమించిమఱియు నతిత్వరితవిక్రముండ్ల చని రంగదుత్తుంగతరంగమంగళాయతనామృతాకారవిరజాతరంగిణి నుత్తరించి తద్దివ్యకూలంకషామృతప్రవాహావగాహనంబుచే లింగశరీరధూననంబొనర్చినిబిడసీరంద్రసీలమేఘసర్దుక్తసుప్రసన్నసూర్యబింబంబుకరణిరాహువిముక్తరాకాసుధాకరమండలంబుపోలిక సమీచీనసలిలసంక్షౌళితసాంద్రతరపంకసముద్భృతదివ్యరత్నంబుమాడ్కి నిత్యనిరవద్యనిరవధికనిరతిశయదివ్యతేజోమయజ్యోతిస్స్వరూపుండ్లజ్ఞానానందామలత్వాదిస్వరూపరూపగుణా విర్భావంబు లభించి యద్దివ్యనదీతీరంబునఁ దనరాక కెదురు చూచుచు శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధోల్లసితదీర్ఘబాహుండు నమూల్యరత్నకిరీటాదిదివ్యభూషణుండునై విచ్ఛేసియున్నయమ్మానపునిసుకుమారకరసరోరుహావమర్శంబుచే లావణ్యోదార్యగాంభీర్యచాతుర్యాదికల్యాణగుణాకరంబై శుద్ధసత్త్వమయంబై భగవదనుభవపరికరంబై పంచోపనిషత్సయంబై నచక్షుర్భుజశ్యామనుందరసుకుమారదివ్యమంగళవిగ్రహం బనలుభించి యనేకవిధదివ్యమంగళవాద్యఘోషంబుతోడం జనుచు విరజాతీరంబునం దొక ప్రదేశంబునం బ్రగల్భవయోవేతాళీవికారాక్రాంత యగుకులకాంత మంతనంబునఁ గంతు కేళిస్వాంతంబలర నిజకాంతునింగూడనొల్లక స్వపాణిపల్లవంబున స్వకీయనిస్తులస్తననిర్దయమర్దనాదు లొనరించి సుఖపర్యాప్తిఁ జెందుచందంబున స్వరూపానుభవమాత్రసంతృప్తులై భగవదనుభవబహిష్కృతులై యున్న కేవలాత్మల కావాసభూతంబై పరమపదంబునకవాచ్యస్థలంబనం దగుకై ంల్యంబతిదూరంబుగాఁ బరిహరించియమృతజలపూర్ణంబైనయైరమ్మదీయతటాకంబుకడదివ్యాశ్వత్థమూలంబుఁజెందియుండ ఛాందోగ్యవాజసనేయాద్యుపనిషదుక్తమంబుగా దివమూల్యదివ్యాంబరాభరణాదిపాణు లగుపంచశతదివ్యాపూర్ణస్త్రీరత్నంబులసంఖ్య నిత్యసూరిబృందంబులతోడం గూడి శంఖభేరిమృదంగవీణాపటహకాహళౌదిదివ్యకల్యాణవాద్యఘోషంబుతో నెదురేగుదెంచి తన్నుంగాంచి సంతసించి తనకు బ్రహ్మలంకారంబు గావించునమయంబునం దనేకదివ్యనహస్రపతాకవితానముత్తాదామదీవ్యత్పుష్పమూల్యాద్యలంకృతంబై

దివ్యస్త్రీ పరివృతం బై భగవత్సంకల్పకల్పితం బై యొప్పునొక్కదివ్యవి
 మానంబు విహంగమసార్వభౌముండు కొనివచ్చితనచేతఁ బ్రత్యుత్థానాభివంద
 నాదులం బూజితుం డై యత్యాదరపూర్వకంబుగా బహువిధంబులఁ దన్నున
 త్కరించి యద్దివ్యవిమానంబునం దెక్కించుకొని మహాత్మవంబు చెలంగఁదో
 డొకని చనుచుండ మఱియు ననేకదివ్యసీమంతినీమణులతో నిత్యసూరులుకొంద
 తెదుర్కొని తనచే నభివాదితులై సత్కరించి తన్నేకవిధంబులఁ గొనియా
 డంజని చని యతిసౌరభాతిమనోహరలలితప్రవాళకళికాప్రసూనమంజరీపుంజరం
 జితామృతోపమాన ఫలభారప్రణమ్రాతిదీర్ఘ శాఖాసక్తవివిధవిచిత్రవిహగకుల
 కలకలాలాపవ్యాకులితదిప్యోద్యానశతసహస్రావృతం బై నిజపరిసరోర్వీరాజ
 మానబృహద్దనబృందావనగోకులగోనర్ధనాదిభగవదభిమతారామధామ గ్రామా
 భిరామభూమంబై నమధుర పురీలలామంబుమాడ్కిస్వసన్నిహిత కేశవాదిచతు
 ర్వింశతివ్యూహాధిష్ఠితసాంతానికలోకసంకలితం బై సకలోపనిషత్ప్రతిపాద్యం
 బైన శ్రీవైకుంఠనగరంబు డాసి నానావిధధ్వజపతాకాద్యలంకృతం బగుశ్రీవై
 కుంఠద్వారగోపురంబునకుఁ జోహారుఁ జేసి తనచే నభివందితు లగుజయవిజయా
 దిద్వారపాలకులన్నహగర్భకరుణాకటాక్షవీక్షణంబుల బహుమతుండు యద్దివ్య
 నగరంబు సొచ్చి యస్పృష్టసంసారగంధులగు శ్రీవిష్వక్సేనవై న తేయాదినిత్యసిద్ధు
 లాత్మీయదివ్యభవనంబులకుం దోడొకని చని తమతమదివ్యమహిషులం గూడి
 యర్ఘ్యపాద్యాసనగంధమాల్యనీరాజనాదివిధులం బూజింప సంతసించుచు వార
 లతోడం గూడి విచ్ఛేయుచు నెదుర్కొను నిత్యము క్తులం గని భక్తిపూర్వకంబు
 గాఁ బ్రణమిల్లి వారలచే సమ్రానితుండు చని యప్పురమధ్యంబున దివ్యరత్నశి
 లాశకలసంకలితమహోన్నత ద్వాదశస్రాకారపరివేష్టితంబై దివ్యశుకపిక శారికా
 మయూరాదివివిధవిహగవిచిత్రమధురరసకీర్ణ శాఖోపశాఖకల్పద్రుమాదినానా
 తరుషండమండితదివ్యారామశతాభిరామం బై మణిముక్తాప్రవాళకృతసౌపాన
 పజ్జివిరాజితామృతగసోదకాభిసంచరత్కృంచకలహంసకారండవచక్రవాకా
 దిశోభితకమలకల్పార్కై రవనీలోత్పలాదిసుగంధబంధురవాపీకూపతటకపుష్కరిణీ
 పరివృతంబై మందారప్రముఖబృందారకతరుబృందపుష్పసందోహనిష్యందమానా
 మందమకరందప్రవాహపోష్ణాయమానమహానందకందళితహృదయారవిందాత్మ
 సుందరీమిళితపుళిందపురందరోద్గీయమానదివ్యగాంధర్వపరిపూరితం బై శ్రీమ
 న్నారాయణలీలోపకరణదివ్యమండపక్రీడాశైలశతసహస్రావృతంబై చందనా
 గురుపుష్పావగాహితమందానిలసేవ్యమానంబై దివ్యరత్నస్తంభశతసహస్రగుం
 భితం బై నిత్యము క్తపరిషన్ని షేవ్యమాణంబై యత్యుభితంబై యతివిలాసం
 బై యత్యాశ్చర్యకరంబై యానందమయం బైన తిరుమామణిమండపంబు సే
 వించి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగప్రణామం బొచరించి యద్దివ్యమండపమ

ధ్యభాగంబునందునానావిధదివ్యపుష్పవిచిత్రమహత్తరదివ్యయోగపర్యంకంబు
 నందనంతభోగిభోగంబునఁ జామరగ్రాహకవిమలాదిశక్తిమయాష్టదశపుండరీక
 కర్ణికాసంబువైరజత్తశైలశిఖరంబునఁ బలుమెఱుంగులఁ బెనంగునీలమేఘంబు
 తెఱంగున శ్రీభూనీళాదివిలాసవతీలలామంబులతో సుఖాసీనుండు యనర్ఘ్య
 రత్నకరీటమకుటచూడావతంసమకరకుండలగైవేయకహారకేయూరకటకకటిసూ
 త్రముక్తాదామోదరబంధసపీతాంబరసింజానుమంజుమంజీరాద్యపరిమితదివ్యభూ
 షణభూషితుండై శ్రీవత్సవైజయంతీననమాలాలంకృతలక్ష్మీసంలక్ష్మితవక్షస్థలుండై
 నుందస్మితనుందరవదనారవిందుండై నిత్యసూరిపరిషన్నిషేవ్యమాణ శ్రీపాదప
 ద్మండై యస్థానభయశంకితాంకమూర్తిభూతశంఖచక్రాదిదివ్యాయుధోపాస్య
 మానుండై యున్నభగవంతుండైననారాయణునింగనుంగొని 'సమస్తపరివా
 రాయ శ్రీమతే నారాయణాయ నమో'యనుచు ఫాలస్థలంబులఁ గేలుఁదము
 లంగీలించి తత్కటాక్షపీక్షణామృతాప్యాయితనిజస్వరూపుండు తదనుజ్ఞాతుం
 డై హర్షప్రకర్షంబుచేతఁ బాదేనాభ్యారోహతి'యనుశ్రుతిసూక్తిక్రమంబుగాఁ
 దత్పాదపీఠంబునందు నిజాంఘ్రితలంబునిచియించితంబగు శేషపర్యంకంబువై
 నెక్కినఁ జిరకాలప్రవాసంబు చేసి వచ్చినపుత్తునింగనితల్లిదండ్రులు హర్షించు
 గతి సంతసించి 'యంకేభరత మారోఘ్య'యనుక్రమంబుననమ్మహాత్మునినిజోత్సం
 గంబువై నుంచి గాఢాలింగనం బొచరించి నిజదివ్యలీలాలాపామృతాస్వాదపరి
 బృంహితుం జేసి శ్రీదేవికింగనిపింపనద్దివ్యమహిషియుఁగంసవధానంతరంబునఁ
 దనసమీపంబున కేతెంచుశ్రీరామకృష్ణులం జూచి హర్షించుదేవకీదేవచందం
 బున నాత్మస్తన్యామృతంబు స్రవియింపఁ బుత్రస్నేహంబుచే నిజాంకంబునం
 దునిచి శిరం బొఘాణించి యాలింగనంబొనర్చి కృతార్థునింజేసి తత్తదవస్థాచిత
 భగవత్కైంకర్యంబులయందు నియోగింప నతం డట్లొనర్చుచు నవిభిన్నభగవ
 దనుభవజనితానందాబ్ధిమగ్నసర్వావయవుండై సుఖంబుండై నంత.

నీ. చోళపురాంతికకక్షోణి నాథమునీంద్రుఁ, డాచార్యపదపద్మ శ్రీమందే ననుచు
 విని పుండరీకాక్షరవిద్వచ్చిరోమణి, కురుహావలప్ప నశ్శురువరేణ్యుఁ
 డీశ్వరమునితోడ శ్రీ నేగి తచ్చరమదివ్యశరీర మీక్షించి శ్రీ యార్తిఁ జెంది
 సద్భక్త్యామేధసంకస్కార మగ్గురున కీశ్వరమునితోఁగూడి శ్రీ సలిపి మగిడి

తే. వీరనారాయణపురంబుఁ శ్రీ జేరి యచట, నతని కవశిష్టకృత్యము శ్రీ లాచరించి
 యుచితవృత్తులవా రందఱుండి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనామాద మలర.

—•—•—• డియ్యకొండా రసంబడుక్రిపుండరీకాక్షులవైభవము. —•—•—•

డియ్యకొండా-త. శ్లో॥ చైత్రమాసే కృత్తికాయా ముదితం సద్గుణార్ణవమ్ ।
 శ్రీనాథమునిసచ్చాత్రం పుణ్డరీకాక్ష మాశ్రయే॥

మణక్కాల్ నంబి-త. శ్లో॥ మాఖే మఖాయాం సమ్భూతం శ్రీరామగురుసత్తమమ్।
పుణ్డరీకాక్షపాదాబ్జచచ్ఛరీక మహం భజే॥

శ్లో॥ అయత్నతో యాముస మాత్మదాస మలర్కపత్రార్పణనిష్క్రియేణ।
యః క్రీతవా నాస్థితయావరాజ్యం సమామి తం రామ మమేయసత్త్వమ్॥

సీ. మును నాథముని యందురీఘనయోగధారణ, సలుపుచునుండెనాశదనమునను
గురుహవలప్ప యశస్సురుడు యోగాసక్తి, నుండె నాశ్రీనాథశయోగికరణి
నంత శ్రీపుండరీకాక్షదేశికమణి, దర్శనస్థాపనదత్తుఁ డగుచు
శ్రీనాథమునిపదాశ్రితులతో నుభయవే, దాంతకాలక్షేప శమాచరింపఁ

తే. జూచి శ్రీరామమిశ్రాదిరసూరు లేవు, రాశ్రయించిరి తచ్చరణాంబుజముల
నతఁడు వారికిఁ దెలిపెను శ హితములనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అట్లేగు రాశ్రయించిన వారికిం గొన్నిదినంబు లప్పుండరీకాక్షగురుండు తత్త్వ
హితపురుషార్థప్రతిపాదకంబు లగువేదాంతార్థంబు లానతిచ్చుచుండె నంత. 53

సీ. అనఘ యాంఞాళమృతయాత్మీయగురుపత్ని, తిరునాటి కరిగె నాదీవసమునుత
యార్యునింట వసించిరీయతనికి భక్తితోఁ, బరిచర్య పండ్రెండుశతస్సరములు
సేయుచు నొకనాఁడు శ శ్రీరామమిశ్రులు, తనగురుపుత్రికాశ్వాద్యము సరసి
కవగాహనార్థమై శ యరుగంగఁ దో డేగి, వారినిఁ గూడి తావచ్చుచుండ

తే. గాఢతరకర్దమం బగుశకాల్వ యొకటిఁ, జూచిపదపల్లవములందుఁ శజానుపవెఱచి
కాల్వదరి నుండి రగ్గురుశకన్య లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 54

వ. అంత

55

సీ. కాల్వ కడ్డము కట్ట శ గట్టినగతిఁ దన, తిరుమే నునిచి రామరదేశికండు
యత్తికలార యీశయనుజునిమూపునం, దడుగునె త్తమ్ముల శ నాని కుల్య
దాటి పొం డని పల్క శ ధన్య లాకన్య ల, ట్లాచరించి నిజాలరీయంబు సొచ్చి
యమృతహాతునికృత్య శ మంతయుఁ దండ్రీకిఁ, జెప్పిన విని సంతరించి యతఁడు

తే. స్వపదపద్మము తలసోకఁ శజాఁగి మ్రొక్కు, రామమిశ్రులయం దనుశ్ర గ్రహమెలర్ప
మంత్రరత్న మొసంగెను శమగిడి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. అంతఁ గొన్నిదినంబు శ లై నమీఁ దొకనాఁడు, పుండరీకాక్షగురుశరుండు రామ
మిశ్రుల కనె నికశమీఁద నీ వీదర్శనము నిర్వహించుచు శ నాథమునికిఁ
బాత్రుఁ డీశ్వరమునిశ్రభార్యయందుదయించు, యమునత్తురవ ననిరీయతనికాఖ్యఁ
జేసి సర్వహితోపశదేశ మీ వాతని, ననుసరించుచు నై న శ నాచరింపు

తే. మూర్యశాసన మిది వీనికబ్బదామె, నయ్య యిది సేయు మీపనిరీయానతిచ్చి
శ్రీమదాఝ్యాంఘ్రిపద్మముతోజెందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

—◆— ఆశవందారులవై భవము. —◆—

ఆశవందార్ల. త. శ్లో॥ శుచౌ మా స్యుత్తరాషాఢాజాతం యామునదేశికమ్ |

శ్రీరామమిశ్రపాదాబ్జచచ్ఛరీక మహం భజే॥

శ్లో॥ శ్రీరామమిశ్రసన్నిప్త్యం వందే తత్త్వార్థకోవిదమ్ |

వాదా దవాప్తరాజ్యాద్యో విరక్తో యామునోఽ భవత్ ॥

శ్లో॥ సింహాసనాంశభవ మీశ్వరయోగిసిన్ధు

ముక్తామణిం మహితనాథముసీన్ద్రపాత్రమ్ |

ప్రజ్ఞావిశేషజలధిం ప్రతివాదితూల

జ్ఞానిలం హృదయ చిన్తయ యామునార్యమ్॥

సీ. స్వగురువిశ్లేషము శ సైంధవ నాపక రామ, మిశ్రు లార్ద్యులతోడ శ మిగుల వగచి
యతనికి బ్రహ్మమేరథాఖ్యసంస్కారాది, చరమకృత్యము లన్ని శ సలిపి యంత
దర్శననిర్వాహతత్పరుఁ డై ద్రావి, డాగమార్థము రహశస్యత్రయార్థ
మతుల మాబ్రహ్మసూత్రార్థ మాశ్రితులకుఁ, దెలుపుచు నుండెనశ్లేశి కేంద్రుఁ
తే. డంత నీశ్వరమునిదేవి రకయ్యె గర్భ, మఖిలసుజనుల కానంద శ మతిశయింప
నెలలు నిండాఁ నె వరుస నానెలఁత కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.

వ. అంత.

59

సీ. ఆషాఢమాసోత్తరరాషాఢతారయం, నీశ్వరముని కుదరయిం చెఁ బుత్రుఁ
డన విని హర్షించి శ యతనింటి కేతెంచి, యమ్మహాత్మునిచేత శ నర్భకునకు
జాతకర్మము చాలఁబ్రీతితోఁ జేయించి, శ్రీనాథముని ముందు శ చెప్పినట్లు
పురుటివాసరములు శ జరగిన మఱునాఁడు, యమునత్తురవరని శ యాఖ్యఁ జేసి
తే. విష్ణులక్షణసంస్కారవిధి యొనర్చి, శిశువుకుఁ జెవి మంత్రముల్ శ చెప్పి రామ
మిశ్రు లరిగిరి సుజనులు శ మెచ్చ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అంత.

61

సీ. నయ మొప్ప సుతున కిరన్ద్రప్రాశనముఁ జౌల, ముపనయనాదుల శ నుచితకాల
ములయందు నీశ్వరముని చేసి సుతిథి వే, దాధ్యయనారంభ శ మాచరించి
సంత యొక్కటి చెప్పఁ శ జదివెను దనసహా, ధ్యాయులతోడ నరద్దాగకుండు
మఱునంత చదువక శ మరల ని దేమని, యడిగినఁ దండ్రి కిరట్లనియెఁ దనయుఁ
తే. దార్య చెప్పినదే చెప్పినది వచింప, ననిన మును చెప్పినది పల్కు శ మనినఁదనకుఁ
చెప్పిన ట్లంత వచియిం చెఁజఱుతఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.

సీ. ఆమేధఁ గని తండ్రి శ హర్షించి సుతునకు, వినిపించె నొకసారి శ వేదములను
న ట్లధీతామ్నాయుఁ శ డై తండ్రికడ నతం, డర్థశాస్త్రత్రయ శ మధికరించి
వాగీశ్వరునిగతి శ నక్త యై విలసిల్ల, నతనికిఁ గల్యాణ శ మాచరించి
తండ్రి యీశ్వరముని శ ధరఁ గొన్ని యేం డ్లుండి, లలితవై కుంఠ మశలంకరించె

- తే. నంతఃదండికి బ్రహ్మమేధాదిసకల, చరమకై ంకర్మములు యథాశాస్త్రమాచరించి యామునముని వాసిరగాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోద మలర.
- సీ. అంతః గొన్నాళ్లకుర యామునార్యుఁడు మహాభాష్యభట్టరుకడఁ బ్రతిభమీఱఁ బాతంజలోక్తిప్రసంఘ మంతయు శాంతి, సలుపుచునుండ నానందమయమందు నిలఁ జొళరాట్పురోహితుఁ డాక్కియాత్వాను, దశబంధ మిమ్మనితరువుకానిఁ బంచినఁ గని మహాభాష్యభట్టార్యుఁడు, మాని యై పవళించెరమందిరమునను
- తే. నతని నేమిదియనియామునార్యుఁడడుగ, స్వాంతగతమంతయామునారచార్యులకు బలికె నిట్లు మహాభాష్యభట్ట రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 64
- సీ. ఆక్కియాత్వానని ర యాఖ్య గాంచినవాఁడు, సర్వజ్ఞమాని దురస్తంత్రపరుఁడు కుమతి విద్యజ్ఞనరోహిహాలుఁడు సద్వి, రోధియు రాజపురోహితుండు చోళమండలపండితాళిచే దశబంధ, మార్జించుచు మనల ర నడుగ వీనిఁ బంచినాఁ డని మహాభాష్యభట్టరు పల్క, పిని యామునార్యుఁడురవీకఁడరువు
- తే. కానిచేఁ బత్రికను గొని ర తానె చదివి, వాఁడు చూడంగనదిచించిరవై చెనంత వాఁడు సని కనెనాక్కియాత్వాను ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. వాఁ డేగి యాక్కియాత్వాను కావృత్తాంత, మంతయుఁ దెలిపిననలిగియతఁడు పలికె నిట్లని మహాభాష్యభట్టరు సమీ, చీనశాస్త్రార్థవిశ్లాసఘనుఁడు శాంతుఁ డాతనికడఁజదువుచు నొకబాలుఁడస్తదాజ్ఞను మీఠెనతఁడుకవియై విద్వాంసుఁడో పోయి ర వేగ విచారించి, వచ్చి వాక్రువ్యమారవార్త మాకు
- తే. ననుచు రాజపురోహితుండనినవాఁడు, మగిడిచని యామునార్యునిదగభజించి యడిగె నిట్లని భయభక్తులమర ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- ప. మహాత్మా నేనుజోళరాజపురోహితుండగువిద్యజ్ఞనరోహిహాలుండుభవత్సన్నిధికిం బుత్తేర నేతెంచినవాఁడను నీవు కవీంద్రుఁడవై తంత్రపారావారపారంగతుం డవై తెలియ నానతిచ్చిన నారాజపురోహితునకుం జెప్పెద నని విన్నవింపనా కర్ణించి యావిద్యత్పురందరుండు మందస్థితసుందరవదనారవిందుండై, శ్లో॥ నవయం కవయస్తు కేవలం నవయం కేవలతస్త్రపారగాః। అపితుప్రతివాదివారణప్రకటాటోపవిపాటనే క్షమాః॥ అనుశ్లోకంబులిఖించి యాపత్రిక రాజపురోహితునకుం గనిపింపు మని తత్ప్రేష్యున కొసంగ వాఁ డది గొని చని యప్పురోహితున కీయ సతండ్రిక్షించి రాజునకుం జూపియతండు ప్రబలపండితుం డతని నిచ్చోటికిం బిలిపింపు మనిన నచ్చోళమండలేశ్వరుండును 'వేగ నీవిచ్చోటికిర' మ్మనియొక యాజ్ఞాపత్రికఁ బంప నమ్మహామేధావియుం దొంటిచందంబుననమ్మనుష్యబృందారకేశ్వరునియాజ్ఞాపత్రికయుం జించివై చినం జూచి వాఁడతిరయంబున నేతెంచి యావృత్తాంతం బంతయు సమ్మహిజానికిం దత్పురోహితునకుం జెప్ప వినియారాజాత్మగతంబుననిజయోగవై భవావగతపరాపరవస్తుయాథాత్మజ్ఞానసంపన్నం

ఉగుశ్రీనాథమునికిం జాత్రుడును బ్రహ్మవిదగ్రగణ్యుండుగునీశ్వరమునికిం బు
 త్రుండు నైనయామునాచార్యుండు సకలసజ్జనభాసంభావనీయప్రభావుండు
 గాని సామాన్యుండు గాఁడని తలంచి యమందన్యగానందసంధాయకాతిసుంద
 రాందోళికంబంచి నిజమంగరఁబున కగ్గోవి దప్రియుని రావించి యభ్యుత్థానాభి
 వందనాదుల నర్పించి యుచితానన బున నుంచి సముచితసంభాషణంబులుసల్పు
 చున్న సమయంబున విప్రకులాలంకారభూతుండుగునక్కుమారు నీక్షించి యా
 రాజపురోహితుండు డితనికి మీమాంసాశాస్త్ర పరిశ్రమంబు గలదో లేదో యని
 సంశయోక్తులం బలుక నాలకించి యమ్మహాత్ముండు డొకతాళపత్రంబుపై శ్లో॥
 ఆశైలాదద్రికన్యాచరణకిసలయన్యాసధన్యోపకణ్ఠా, దారక్షోసీతసీతాముఖకమల
 సముల్లాసహేతోశ్చ సేతోః॥ ఆచప్రాచ్యప్రతీచ్యక్షీతిధరయుగళా దర్కచన్ద్రావ
 తంసా, న్నిమాంసాశాస్త్రయుగ్మశ్రమమృదితమనామృగ్యతాంమాదృశోన్యః॥
 అని యనవద్యంబుగా నొకపద్యంబు రచియించి లిఖియించి యిచ్చినం జూచి
 యప్పరోహితుండు గరం బలిగి యీప్రాధబాలకుండు సాహసస్త్రియుండు నఖ
 ర్వగర్వపర్వతారూఢుండుఁ గాన హిమవ త్సేతుసూర్యసోమావతంసప్రాచీనప్రతీ
 చీనశైలాంతరాళభూగోళాలంకారభూతమనీషిమండలంబునం దనకు దీటుగుకర్త
 బ్రహ్మమీమాంసాశాస్త్రయుగ్మశ్రమమృదితమనన్కుండుగుదండిపండితుండు
 న్యుండు డన్వేషణీయుండుని యీశ్లోకంబు లిఖియించి యిచ్చె నస్తదీయాబాధిత
 ప్రమాణతర్కశాస్త్రచ్ఛటా ప్రహరణంబులఁ బరవాదుల జయించి శిరస్తాడనం
 బొనర్చు చున్నవాఁడ నట్టినాకు మూఁడు మాటల కాటుతప్పులు వచియించు
 నిద్దారకుని జయించు తెంతపని యని యధిక్షేపోక్తులం బలుకు చున్న యమ్మనీషి
 మానినిం జూచి స్వకీయజిహ్వాగ్రదివ్యసింహాసనాసీనహయగ్రీవదేవుండును బ్రతి
 వాదికుతర్కకోలాహలాతులతూలజాలాభీలజంఝానిలాయమానబలవత్ప్రమాణ
 తర్కానుగ్రహకాగాధబోధమేధాప్రతిభాదికమనీయగుణకలాపకలితుండునగు
 యామునార్యుండు మదీయాంతరంగం బసాక్షిక ప్రసంగంబున కుత్సహింప దనిన
 విని యబ్బూపాలతిలకుండు చోళమండలంబునం గలదండిపండితులం బిలువం
 బంచి యగ్గురునిం దగుబసకుం జను మని విన్నవించి యాసభాసదుల వర్జించి ని
 జాంతఃపురంబుకుం జనుడెంచి యుదంచిత కాంచనపర్వంకం బధిష్ఠించి తనమ
 హిషినిం బొడగాంచి యావృత్తాంతం బెఱింగించిన నాలకించి హర్షించి యద్దేవి
 సర్వజ్ఞుండుగుయామునార్యుండు డెట్టివిశేషజ్ఞుల కైన నజేయుండు మనపురోహితుం
 డమ్మహాప్రాజ్ఞుని జయించె నేని మృగయావినోదార్థంబు మనయింటం బెంపంబడు
 పంచాసనోదారసారంబు లగుసారమేయంబుల కామిషజుషదాహార ప్రదానాది
 విహీనకృత్యంబుల నొనర్చుదశని విన్నపింపవిని యమ్మూర్ధాభిషిక్తుండు సర్వతం
 త్రాభిజ్ఞుండునయ స్తత్పురోహితుని యామునాభిధానవైష్ణవకుమారుండు బ

యించె నేని యమ్మహాత్మున కర్ధరాజ్యం బిచ్చెద ననియె నట్లారాజదంపతు లిరు
వురుం బంతగించి రంతం జోళదేశీయవిద్వద్వరేణ్యు లేతెంచిన నెఱింగి యమ్మహీ
వల్లభుండు నిజవల్లభతో సముచితసత్కారంబుల వారి నర్పించి మణిసువర్ణ విచి
త్ర ప్రభాభాసురంబగుసభామంటపంబునగురుమంత్రి పురోహితాభిజ్ఞ ద్విజాదిపరి
వృతుం డై పేరోలగం బుండి దివ్యతరతిరస్కరిణిపరివృతాదూరస్ఫారరత్నమంట
పంబున స్వకీయసహచరీవర్గంబుతోఁ దనదేవి యుండి సిరీక్షించు చుండ మణిమ
యం బగుచతురంతయానంబుఁ బంచి యామునాచార్యనర్మనిం బిలిపించి యభ్యు
త్థానాభివందనాదినముచితసత్కారంబు లాచరించి యర్హణీమాసనంబుఁ జూప
నగురు శేఖరుం డందు సుఖోపవిష్టుం డై యుండె నంత.

67

సీ. మాధ్యస్థ్య మొనరింప శమాసభ కేతెంచి, విద్వాంసు లున్నారు శ వీరు వినఁగ
యాముగాచార్య నీరవాక్కియాత్వానుతోఁ, దర్కింపు మాత్మవార్ధాటమీఱ
నని రాజు పల్కిన శ విని యామునార్యుఁడ, య్యాక్కియాత్వాని కిట్లని వచించె
వేదశాస్త్రములందు శ వివిధవిద్యలయందు, మనము తర్కించితిమా జయాప
తే. జయము లేర్పడఁ దడ వగుశపథ మొకటి, చేసికొన్నను మేలని శ చెప్పి యతని
కనియె నీరీతి నయ్యామునార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

సీ. ముద మొప్ప నేనాడురమూఁడుమాటల కాటుతప్పలఁ జెప్పంగఁ శ దగుదునీవు
నేఁడు మాటలు మూఁడు శ నీవాడినను వాని, కే నాటుతప్పల శ నెంచెద నన
విద్వాంసు లామాట శ విని సంతసించి ర, య్యాక్కియాత్వానిట్లు శ లనియెనతని
కార్యకుమార నీ శ వంద తాకర్ణింప, మూఁడుమాటలఁ బల్కు శ మొదటననిన

తే. యామునార్యు లామాట శ లాలకించి, తాకితాకికాభిజ్ఞ శలాలనీయ
దివ్యసూక్తిత్రయం బానశ్రతిచ్చి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. వసుధ యుష్మన్తాత శ వంధ్య గా దీరాజు, ధర్మాత్ముఁ డీతనిశధర్మపత్ని
పరమపతివ్రత శ పరఁగ నీమూఁడుమాటల కాటుతప్పలఁ శ బలుకు మనిన
నొకమాట కైనఁ బ్రశత్యుత్తర మిడ లేక, కోఱలఁ బెఱికినశ్రూరసర్ప
మట్ల ఘూర్ణిల్లుచు శ నవనతాస్యం డగు, ప్రతివాది కిట్లని శ పల్కె గురుఁడు

తే. ఆహితాగ్నివి రాజపురోహితుఁడవు, స్థవిరుఁడవు గాన నీశిరస్తాడనంబు
సేయ నని యామునార్యుఁడరచెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

సీ. ఆమాట విని మెచ్చిరయామునార్యుని సభా, స్తారులు బ్రహ్మరథంబుఁబూని
యర్చింప నది చూచి శ యవనిక వెల్వడి, చోళరాట్పత్ని యశబ్బాలకవిని
దయ 'నెన్నె యాశవందా రివ' రని పల్కి, యెత్తుక లోపలి శ కేఁగుకతన
నాశవండా రని శ యామునగురునకు, నామధేయం బయ్యె శ నాటమండి

తే. సత్యసంధుఁడు చోళరాజస్యమాళి, యమ్మహాత్మున కర్ధరాజ్యం బొసంగి
యతనిదేవిని బిలిపించె శ నచటి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

- సీ. అర్ధరాజ్యముఁ జెంది ర యమునగురుఁ డాత్మ, పత్నీ సమేతుఁ డై ర భవ్యభామ
భోగానుభవ మొంది ర భూమిఁ బాలించుచు, నున్న వాఁ డనివిని ర యుత్సహించి
సర్తన మొనరించిరనయ మొప్పఁ జను దెంచి, యామునార్కుని మణిరహర్త్యప జ్ఞిఁ
గాంచి హర్షించి తరత్కాంచనతోరణ, ద్వారముకిడఁ దన్ను ర ద్వారపాల
తే. కులు నిరోధింప శ్రీరామగురువ రేణ్యుఁ, డంచితోక్తులు కొన్ని వ్రచించి వారి
సంచితసమునలోఁ జొచ్చిమించెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. మితభాషి శ్రీరామగురుదేశికుఁడు శ్రీ, నాథపౌత్రుని మహానసముఁ జెంది
యందువైష్ణవులతోఁ ర బొందుగా భాషించి, యీశ్వరమునిపట్టి ర కెయ్య దిష్ట
శాక మం చడిగిన ర సతత మలర్క శా, కం బని ప్రతివచనంబు వారు
చెప్ప నాకర్ణించి ర శ్రీరామదేశికుఁ, డాములుచ్చిత శాక ర మాఱునెలలు
తే. దెచ్చి యిచ్చిన యామునగురుదేశికుండు, హరినివేదిత మాశాక ర మారగించి
తలఁపఁ డాయెను శాక ప్రదాత సనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అట్లాఱుమాసము ర లాశాక మొసఁగుచు, యశావరాజ్యస్థితు ర యామునార్కుఁ
గసలేక యాగురుగ్రామణి నాలుగు, దినము లాశాకముఁ ర దేకయున్న
నారగించెడువేళ ర యామునేయగురుండు, తిరుబోన మొనరించురదేశికులను
నాశాక మేల లే ర దని యడిగిన నొక, యతివృద్ధవైష్ణవుఁ ర డాఱునెలల
తే. నుండి యాశాక మర్పించురచుండి యిప్పు, డతఁడు దెచ్చినవాఁడుగాఁడది మహాత్మ
యనుచునతనికిఁ బలికి రయ్యార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆవాక్య మాలించి ర యాశ్చర్యపడి యాము, నార్కుఁడు వారి కిట్లనియె మగిడి
యాసారిమనయింటి ర కాసూరి వచ్చెనా, మా కెఱింగింపుఁడీరమాంద్య ముడిగి
యనుచు యామునమునిరయానతిచ్చినయంత, మఱునాఁడుశ్రీరామగురుఁడుమదిని
నీప్రొద్దుమాత్ర మి రట్టిచ్చెద నని యెంచి, తెచ్చి శాకము వారి రకిచ్చె నంత
తే. వారు చెప్పిన యామునగురు సూరి వచ్చి, యమ్మహాత్మునిఁ గని మొక్కి ర యర్చచేసి
యతినయోక్తుల నతని కిట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. సాధుసత్తమ భవరచ్చరణాబ్జరజ మూని, పావనబయ్యె మాభవన మంత
శాంతిభూషణ నీదురచరణాబ్జ సేవచే, ధన్యుల మైతిమి ర ధరణి మేము
నైనను నామది ర నానంద మొందదు, వాసిగా మీపని ర చేసికాని
కావున మీశుభాగమనప్రయోజన, మానతిం డని యామునార్కుఁ డడుగ
తే. నతనివినయోక్తులకుఁజాలరహర్ష మొంది, కరుణతోడుత శ్రీరామగురుఁడతనికిఁ
దనయభీష్టముఁ దెలుపంగఁ రదలఁచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. వత్స నీపాలికి ర వసుపశుక్షేత్రాది, వాంఛచే వచ్చినరవాఁడఁ గాను
నీపెద్ద లొకచోట ర నిస్సమాభ్యధిక మా, నిధిఁగనుఁగొని యది ర నీకుఁ జూపు
మని నీనితోఁ జెప్పి ర యానందపదమున, కరిగినా రది మాకు రహస్తగతము

- కావున నీ కది శ కానిపించెద రమ్మ, వచ్చినదనుక నీరద్వారరోధ
- తే. నంబు లేకుండమాకీవొనర్ప మనిన, నట్లు గావించె నతని కశ్రయ్యార్యుఁ డంత
వచ్చు చుండెను నగ్గురుశ్రవర్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.77
- సీ. యాము నార్యుఁడు గీత శ లష్టాదశాధ్యాయములు రామమిశ్రులశ్రవలనఁ బడసి
తదుపపాదితత త్వరదర్శనై కోపాయ, ముండెనా యది వీని శ కొనఁగు మనుచు
నడిగినఁ జరమార్థ శ మతని కయ్యార్యుఁడు, దెలిపినఁ దెలిసి యశ్రద్దేశకుండు
శాలినస్యము జలశశాలియై పా లూని, పండి తా నొఱగినశపగిది సుగుణ
- తే. రాజన మ్రతఁగాంచి శరరణ్యపాద, కమలరుచిమించి యితరసంగములఁదుగించి
గురునితోరంగపదమున శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. గుడి కేఁగి యతని కశ్రగురుఁడు శ్రీరంగరా,ట్పదపద్మములఁ జూపి శ పల్కె నిట్లు
మహి భవత్పితృపితాశ్రమహాలబ్ధ మీనిధి, జ్ఞానదారిద్యైకశశామకంబు
నీనిధి గలవాని శ నేప్రాద్దు పరియించు, ముక్తికన్యక తానెనముదముఁ జెంది
యీశ్వరమునిపుత్ర శ యీనిధి దలఁపని, పాపజన్మము భూమిభారకరము
- తే. ఇట్టి సేవధిఁ గనుఁగొన్నదిట్ట తొల్లి, యెట్టివాఁడై న హరికిఁ జేరవట్టఁ దగిన
వాఁడనుచుఁ బల్కెనయ్యార్యశ్రవర్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. శ్రీరంగనాథునిశ్రీమూర్తి భక్తితో, నాపాదమస్తక శ మనుభవించి
యిట్టిదివ్యామృత శ మెఱుఁగ కేవెఱ్ఱినై, మట్టిఁ దింటిని యింతశ్రవట్టు ననుచు
ననుతాపమొందిశ్రీయామునేయగురుండు, హరిపదాబ్జములందు శ నాత్మ నిల్చి
తే త్రమిత్రకళత్రగృహపుత్రధనముఖ, ప్రతికూలవస్తుప్రపంచ ముడిగి
- తే. సన్న్యసించి యథావిధి శ సాత్త్వికాళి, కాటప ట్టనరంగమునందు రామ
గురునితోఁ గొన్ని దినములు శ జరపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- వ. అయ్యవసరంబునఁ బెరియనంబితిరుక్కోట్యూరునంబి పెరియతిరుమలనంబిమాఱ
నూరినంబి తిరుకచ్చినంబి యాశవందారాత్వా తిరువరంగప్పెరుమాళరయర్
తిరుమాలై యాండావానమామలై యాండాతై వ వారియాండానీశనాండా
జయ్యరాండా తిరుక్కురుహూరప్ప తిరుమోహూరినిన్నా తేయివ
ప్పెరుమాళ్ పకుళాభరణసోమయాజియార్ తిరుక్కురుహూర్ దాసర్ తిరుమా
లిరుంజోలై దాసర్ వడమధురప్పిరందారాళ్ కొండి యమ్మంగి యనుదివ్యనా
మంబులు గలబ్రహ్మవి త్తము లాశవందారితిరువడిత్తామరలాశ్రయించి యమ్మహా
త్మునివలన సకలహితంబులు లభియించి దర్శనప్రవ ర్తకులై యుండి తొల్లి తిరు
నగరియందు శ్రీపరాంకుశ దాసుండు నిజపితామహున కొనరించినయుపకారంబు
దలంచి యామునముని నిజశిష్యాగ్రగణ్యుం డగు పెరియనంబికి శ్రీపరాంకుశ దా
సుం డని దాస్యనామంబు గావించె నానమయంబున.

- సీ. యుష్మత్ప్రీతామహుం శ డౌకరహస్యార్థము, కురుహావలప్పఁ డశ్శ్రురునికడను
నుంచి నీ కది యెఱిగించు మంచు నిధించి, పరమపదంబున శ కరిగెఁ గాన
నమ్మహాత్మునికడ శ కరిగి నీ వాగోప్య, మభ్యసింపుము యామునార్య యనుచు
శ్రీరామమిత్రులు శ చెప్పిన విని యాశ, వందా రతని కొక్కరవాక్య మనియె
తే. స్వామి దేవరవారి కాశసంప్రదాయ, మేల లే దాయె నని వీని శ కెఱుకపఱపు
మనిన విని యాతఁ డతని కి ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- సీ. భువి మద్గురుం డగుశుండరీకాక్షున, కష్టాంగయోగరహస్య మొసఁగఁ
దలఁచినయుష్మత్ప్రీతామహుం డగునాథ, మాని కి ట్లనియె నశ్శ్రద్ధురుండు
వీనుం గ టుండఁగాఁ శ బెండ్లి యొనర్పంగఁ, జనునె శరీరావశానదశను
భగవత్స్వరూపానుభవము విచ్చిన్నము, గాఁ గల్గుమీయనుగ్రహముఁ జీసి
తే. యనినఁ గురుహావలప్పని శ కమ్మహాత్ముఁ, డారహస్య మొసంగె నీ శ వతనివలనఁ
దెలియు మది యని యాసూరిపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- సీ. అస్తదాచార్యుల శ కారహస్యవిశేష, మట్లు చెంద నశక్య శ మయ్యెఁ గాన
నది మాకు లే దాయె శ నని రామదేశికుఁ, డాన తిచ్చినవినిరయామునార్యుఁ
డనియె నిట్లని కురుహావలప్పనికడ, కరిగి యోగరహస్య శ మభ్యసించి
వచ్చెద ననుచు వా శక్కుచ్చి కోవెలయందు, సా త్త్వికు లగునిజశంశ్రితులకు
తే. భూరివేదాంతసూక్త్యర్థరబోధమనిశ, మొసఁగుశ్రీయామునాచార్యశయోగివరుని
జూచివార్షించె శ్రీరామశూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- వ. అయ్యవసరంబున మణక్కాళ్ నంబి తమతిరువడితామరలయం దాశ్రయించిన
మహాదేశికు లాశవందార్ తైవత్తిక్కరిశనంబి గోమఠత్తుతిరువిణ్ణహరప్ప శిరి
ప్పిళ్ళూరుడయపిల్లై వంగిప్పురతాచ్చి యనియెడుదివ్యనామంబులు గలవా రేవురు
వారిలకు దర్శనతాత్పర్యవిశేషంబు లెఱింగించుచుఁ గొంతకాలంబు సుఖం
బుండె నంత.

85

- సీ. శ్రీరామగురుఁ డట్లు శ చెప్పి నిజాంతిమ, దశ యామునేయత్రిదండపతికి
నుర్విని గలనాథశయోగి శేఖరునితో, నుభయసంబంధము శ లుండుఁ గాన
తత్పదాబ్జయుగంబె శ తంజ మంచుఁ దలంచి, నినుఁ బోలువిజ్ఞానశునుని నొకని
దర్శనస్థానదక్షునిఁ గావించి, కలకాల మీరంగరనిలయమునను
తే. జరపు మని చెప్పి శ్రీరామశుగురువరుండు, పుండరీకాక్షుదివ్యాంఘ్రిశుండరీక
ములఁ దలంచుచుఁ జనియెనుశముక్తి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- సీ. ఏదివ్యపదమున శ కేగుధన్యుడు దల్పు, స్వర్గాదిలోకముల్ శ దుర్గతులుగ
వేదాంతవీధుల శ విహరించుపురుషుని, సాయుజ్యమే తగు శ సా త్త్వికులకు
నప్రమేయానంద శ మాదివ్యలోకము, శ్రీరామగురుఁ డొంది శ చెందె సుఖము
నంత నంతేవాసు శ లయామునార్యాదు, లాచార్యు నెడఁబాసిరయార్తిఁజెంది

తే. రంతవారలతోఁ గూడి ర యామునార్యుఁ, డాత్మగురునకు బ్రహ్మమేరథాదిసకల
చరమకైంకర్యజాతము ర సల్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

—•••••యామునాచార్యులు కురుహావలప్పనికడ కరుగుట. —•••••

సీ. అంత యామునగురుఁ ర డార్యులతోఁ గురు, హావలప్పనియింటి ర కరుగుదెంచి
పరమయోగసమాధి ర భంగముగాకుండ, నడుగుచప్పుడు నేయ ర కతనివెనుక
నున్నంతఁ దద్భవ్యయోగసాక్షాత్కృత, దివ్యమంగళమూర్తి ర దేవదేవుఁ
డతనిభుజంబులందంఘ్రిపద్మము లుంచి, యామునార్యుని జూడరీనతఁడెఱింగి

తే. లక్ష్మణాధ్యుఁడు శొట్టకురల త్తినుండి, వచ్చియున్నాఁడు గాఁబోలురవాఁడు గాన
వచ్చుఁగాకని యతఁడువారీక్రమమైననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. ఆసూక్తి విని యామునార్యుఁ డప్పనికను, మ్రోలకేతెంచి కే ర ల్లోడ్చి పల్కెఁ
జప్పుడునేయక ర సామి యే నడుగుల, నిడి వచ్చి మీరున్నరయింటివెనుక
నున్నయీనన్న నీరకన్నులఁ గనుఁగొన్న, యట్లు మన్నించి రరమ్మంటి రీర
లీలింత యేమొకోరయెఱుఁగలే నడియేని, కెఱిగింపఁదగు నేనిరయెఱుకపఱపుఁ

తే. డనుచు యామునమునిపల్కరీనాలకించి, యొప్పుమీఱంగఁగురుహావలప్పఁడతని
కనియె నిట్లని కనికర ర మలర ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. గురుయోగధారణాగోచరుఁ డగుహరి, నాతోడఁ గూడి యారనంద మొందు
వేళ లక్ష్మీదేవి ర లీలఁ దాఁ జందన, కాశ్మీరమృగమదరీకలిత మైన

కుచమండలంబుచే ర గ్రుమ్మినప్పటికై నఁ, దలఁపఁ డాసుఖ మేమి ర తనదునుదిని
నట్టిదేవుం డిప్పు ర డన్తద్భుజము లెక్కి, శుభగుణ నినుఁ దొంగిరచూచుచుండఁ

తే. గాననీరాకనూహింపఁగలిగె మాకు, నిచటికేతెంచుపని యేమిరయెఱుకపఱపు
మనుచు యామునముని కప్పురడనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.

సీ. ఆపల్కు లాలించి ర యక్కజపడి యాము, నార్యుఁ డీయోగరహస్య మంత
దాసుని కెఱిగింపఁదగునేని యుపదేశ, మొనరింపు మనుచు నరయ్యోగివరుని
యంఘ్రిపద్మముల సారస్థాంగ ప్రణామముఁ, గావింపఁ గ్రుచ్చెత్తి ర గారవించి
యాచార్యపౌత్ర మారయంతిమదశను నీ, క్షిరహస్యవి శేష ర మెఱుకపఱచె

తే. డను మదీయాంతసమయముర తథ్యముగను, జెప్పెదను నీకునిర్మలరచిత్రవినుమి
యనుచు యామునమునికప్పురడనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.

సీ. పొలుపార నేతెంచురపుష్యమాసమునందు, గురుపుష్యయోగము ర గూడినప్పు
డభిజిన్తువూర్తమునందు మధురుచర,ణారవిందమిళింద ర మై నుఖంతు

నంతకు ముందు నీ ర వరుగుదెంచితి వేని, యష్టాంగయోగరహస్య మంత
చెప్పెద నని యొక ర శ్రీముఖంబు లిఖించి, యర్పింప నది గొనిరయామునార్యుఁ

తే. డాశ్రితులఁగూడియే తెంచిరయఖిలభువన, పావనం బగుశ్రీరంగరపదముఁ జెంది
యొక్కతత్త్వార్థచింతతోనుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 92

వ. అంత శ్రీరంగనాథునకుం బ్రపన్నోత్సవంబు ప్రస్తుతం బై జరుగు చున్నకాలం
బునఁ దిరువరంగప్పెరుమాళరయ రమ్మహోత్సవంబునందు భగవంతుం డగుశ్రీ
రంగనాథుండు శ్రవణానందంబుగా నాకర్ణించు చుండ తిరువాయ్మొత్తీ యభి
నయించి పాడుచుండఁ గ్రమప్రాప్తంబగు 'కెడుమిడరాయవెల్లా' మనియెడు
తిరువాయ్మొత్తీయందు 'నడమినోనమర్గళుళ్ళీర్ నాముమక్కరియచ్చానోన్',
మనియెడు శ్రీసూక్తి తనకుం బశ్చాద్భాగంబున విలసిల్లు చున్నశ్రీయామునా
చార్యు నీక్షించుచుఁ బలువగలం బాడి యాడు చుండె నంత.

93

సీ. ఆదివ్యసూక్త్యర్థ శ్రీ మరసి యామునముని, వకుళభూషణమునిశ్రవరున కిష్ట
దానులయం దన్యత్రతముండ నై తిరువనంతపురంబునకు నేగఁ శ్రీ దలఁప నై తి
బుద్ధిజాడ్యం బిది శ్రీ పోయి వచ్చెద నిక, ననుచు రంగేశునిశ్రయాజ్ఞఁ బడసి
స్వమతరక్షకుఁ డై వశవారియాండా నను, నార్యసత్తము నుంచి శ్రీ యచటినుండి
తే. తరలి కొన్నిదినంబుల శ్రీ కరిగి తిరువనంతపురమున శ్రీమదశ్రీనంతశయనుఁ

గృష్ణుఁ బొడగాంచె మూఁడువాకిళ్ల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. తిరువనంతపురాఖ్యురదివ్య దేశమునందు, యామునార్యుఁడుకొన్నిశ్రయహములుండి
కురుహవలప్పనిశ్రీతిరుముఖపత్రికఁ, దె మ్మని సన్నిధిదేశికులను
నడుగ వారది దెచ్చి శ్రీ యమ్మహాత్మున కియ్య, నతఁడుగటాక్షించి శ్రీ యరసిచూడఁ
బుష్పమాసము గురుశ్రీపుష్పయోగాదిక, మావేశనే కూడ శ్రీ నతఁడు వగచి

తే. భగవదిచ్చను మాకుఁబురప్పకవిమాన, మబ్బెనాపోయియప్పని శ్రీ నాశ్రయింతు
మనుచువాక్రుచ్చెనప్పడర్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

వ. అష్టాంగయోగరహస్యోపదేశ క్రమకలనంబు ఖలం బైననాటనుండి శ్రీయాము
నేయగురుండు పూర్వార్చార్యోపదేశపరంపరాస్తాప్తప్రపదనమార్గం బనర్గళం
బుగా నుత్తరోత్తరాభివృద్ధిఁ జెంది ప్రసిద్ధం బగునట్లు ప్రవర్తింపం జేసెనంత.

సీ. తల్లి దండ్రీ హితప్రదాత దైవత మగు, తనగురు నెడఁబాసి శ్రీ తై వవారి
యాండానుపాలెను శ్రీ బాండుపత్రముభంగి, నది పాండురుజయనిశ్రయార్యులెంచి
వైద్యులఁ బిలిపించి శ్రీ వారి కాతనిఁ జూప, వారొకవిషయాభిశ్రవాంఛఁజేసి
కాని యీపాండిమ శ్రీ గనిపింప దని పల్క, ననఘ యీప్సితవిషయంబు సీకుఁ

తే. దెలుపు మెయ్యది యనితన్నురధీరులడుగఁ, దై వవారిమనీషి యాశ్రధార్మికులకుఁ
బల్కె నిట్లని తనయభిప్రాయమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.

సీ. అసద్గురుండ మా శ్రీ కభిమతవిషయము, గాని తదన్యము శ్రీ నే నెఱుంగ
నని తైవవారిబురధాగ్రణి వచియింప, నాసూక్తు లాలించి శ్రీ హర్ష మొంది
యొకతొట్లలో నంతిశ్రమోపాయనిషుని, నమ్మహాత్ముని నుంచి శ్రీ యార్యు లూని
గురుఁడున్నయెడకుఁ దోరడ్కొని చనుచుండ నా, తఁడుకొంతబడలిక శ్రనుడిగినడచి

తే. వచ్చుచుండెను నబ్బుధశ్రవరులఁ గూడి, యంతయామునముని తిర్వనంతపురము

- విడిచియేతెంచు చుండెను శ వేడ్కననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. యామునేయుఁ డనంతశ్రధాముని వీడ్కొని, గవ్యూతిమాత్రము శ గదలి వచ్చి
వసియింప నాతైవశవారియాండా నను, సత్త్వసముద్రుఁ డశ్చటకి వచ్చి
యాఁకొన్నవాఁడు స్థిరగ్ధాన్నముఁ గన్నట్లు, స్వగురుని బొడగాంచి శ సంతసించి
చాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి శ శక్తి చాలమిఁజేసి, యుర్వి లేవక పడిశయున్నయంత
- తే. యామునాచార్యమునివరుఁడతనిఁజూచి, యలుకనల్లనమదియందుఁ బలుకరింపఁ
బలికె హేతుమదుక్తు లీరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. స్వామి స్వతంత్రుఁడు శ శౌర్యవంతుఁడు గాన, నుంచినచోటనేరయుండె భరతుఁ
డట్ల స్వాతంత్ర్యశౌర్యము లడియేనికిఁ, జాలవు గాన నీసరఁశి మీర
లుంచినచోటు వర్జించి యేతెంచితి, నన నతఁడు స్వరూపశహాని వచ్చె
నని దుఃఖపడి వివశాంగుఁడై యుత్థాన, శక్తి చాలక పడి శ జడతఁ జెందఁ
- తే. జూచి నన్ను స్వతంత్రునిశూరునిగను, నీవు సేయంగ మది నెంచినావు చాలు
నయ్యనీస్నేహమనియె నశ్యామ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆర్యోక్తు లాలించి శ య ట్లుండఁ దగ దని, చయ్యన లేచి యాశాత్త్వికులకుఁ
గరపద్మములు మోడ్చి శ గురునికన్తోగి నిల్వ, యామునగురునకిరీట్లనిరి బుధులు
స్వామి దేవరవారిశాన్నిధ్య మెడఁబాసి, జలము వెల్వడినమశ్త్ర్యంబుపగిది
సత్త లభించెడుశామిత్రిసముఁ డితఁ, డని తనసన్నిధియామ్యు లనిన
- తే. యామునార్యుఁడు తత్సూక్తు శ లాలకించి, యమృతహాత్తునిఁ గొఁగిట శ నప్పళించి
యాదరోక్తుల స్వాగత శ మడిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పాణితలంబునఁ శ బలుమా అతనిమూఁపు, నిపురుచుఁ బలికె నాశనిస్సృహుండు
వత్స న న్నెడఁబాసి శ వాడితి వక్కటా, తల్లిని బాసినశిల్లఁడట్లు
లర్థయోజనదూర శ మగుతిర్వనంతపు, రం బల్లదే చూచి శ రమ్ము వత్స
యని గురుఁ డన శిష్యుఁ శ డతని కిట్లనియెను, నరనుత యది మీకశనంతపురము
- తే. నన్నెదుర్కొన్నదేనాయశనంతనగర, మనుచు నతఁడుగ్గడింపనశ్యామ్యునార్యుఁ
డరయ నిది యొకయధికారశమనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అంత.
- సీ. ఆతైవవారిబుశ్రధాగ్రణి మొదలైన, యాశ్రితులను గూడి శ యామునార్యుఁ
డరిగి శ్రీరంగమునందు రంగేశుని, సేవించి బహుమతిఁ శ జెంది వచ్చి
తనదుమతంబున శ ధన్యశరీరుల, కతులవేదాంతగురహార్యర్థములను
బోధించుచును నన్నుఁ శ బోలినదర్శనో, ధర్త యెవ్వఁ డింక శ ధరణి మాకుఁ
- తే. గలుగునని చాలనెమ్మదిఁడలఁచుచుండె, నంతఁ దిరుమలనంబి యాశయామునేయ
గురునియనుమతిఁ దిరుమల శ కరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- శా. శ్రీమత్కారికుమారదివ్యపద. రాశీవామృతాస్వాదనా

కామకోధవిదూర నాథమునిముఖ్యప్రీతినందనా
స్వామితృప్తిపుండరీకనయనా శ సన్తానసంస్థాపనా
రామార్యప్రియయాము నేయశరణా శ రాజద్యుతిప్రీణనా.

105

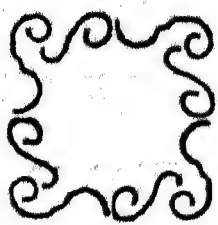
క. కరుణాకరవరుణాలయ, శరణాగతశర్కరణ శ శాంత్యాభరణా
యరుణారుణపరిధానా, వరణా రామానుజార్య శ వరనిజకిరణా.

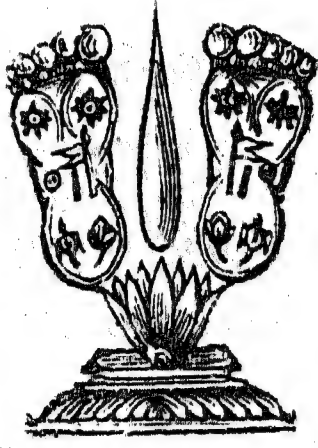
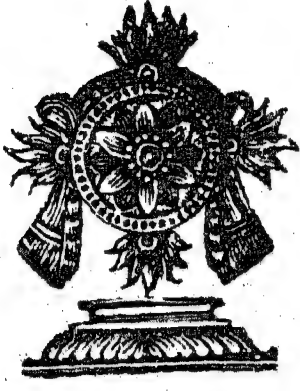
106

మాలినీవృత్తము. వరసరసిజనేత్రా శ బాలసూర్యభగాత్రా
పరిహృతహరిమాయా శ భవ్యవిద్వత్సహాయా
నిరుపమశుభకీర్తి శ నిర్మలానంతమూర్తి
స్థిరగురుపరివర్యాశ్చిక్త్యరామానుజార్యా.

107

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభ
యంకరాచార్యభిమతచ్చాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్రపవిత్రోభయకవి
మిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం
బై నయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబు
నందు శ్రీవకుళాభరణదివ్యసూరివై భవంబును మధురకవిమాహాత్మ్యంబునుశ్రీ
మన్నాథమునిప్రభావంబును శ్రీపుండరీకాక్షగురుచరిత్రంబును శ్రీరామమిత్ర
శుభకథాకథనంబును శ్రీయామునాచార్యమహిమానుకీర్తనంబు నన్నది చతు
ర్థోల్లాసము.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

పూర్వభాగము.

—:0:—

పంచమోల్లాసము.

మన్నిజగురుకరుణా

భూమోపగతద్వయార్థభోధ మహత్తా

భూమిగతాష్టోత్తరశత

ధామ శ్రీశ్రీప్రియా త్రిదండిమహేంద్రా.

1

—●— శ్రీరామానుజాచార్యదివ్యచరిత్రము —●—

మారనేర్నంబి-త. శ్లో॥ మిథునే సార్పభే జాతం యామునార్యపదాశ్రయమ్ ।

మారనేర్నంబినామానం వందే జ్ఞానాదిసాగరమ్॥

శ్రీరంగమహాపూర్ణుల-త. శ్లో॥ కమలాపతికల్యాణగుణామృతనిషేవయా ।

పూర్ణకామాయ సతతం పూర్ణాయ మహతే నమః॥

తిరుక్కచ్చినంబి-త. శ్లో॥ కుమ్భే మృగశిరోఽన్భూతం యామునార్యపదాశ్రయమ్ ।

దేవరాజదయాపాత్రం శ్రీకాశ్చీపూర్ణ మాశ్రయే॥

ఎంబెరుమానారు-త. శ్లో॥ మేషార్ద్రాసంభవం విష్ణో ర్దర్శనస్థాపనోత్సుకమ్ ।

తుణ్ణీరమణ్ణలే శేషమూర్తిం రామానుజం భజే.

అవతారము.

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. తిరుపతి కేతెంచి రతిరుమలనంబి శ్రీ, వేంకటేశునిపాదరపంకజఘ్నల

సేవించి మది సంతరించి తత్తైంకర్య, మాచరించుచు నిత్య రమచట నుండి

యతనితోఁబుట్టువు ర నై నట్టిభూమిపి, రాట్టియుఁ బెరియపిరరాట్టి యనెడు

కన్యక లిరువురు ర గల రందు భూమిపి, రాట్టిని భూతపురంబునందు

తే. దేవసముఁడు శతక్రతురదీక్షితుండు, నై నయాసూరికేశ వారాహ్యాయనకు

- వాసి నర్పించె నగ్గురువర్వఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలరః.
- సీ. మళలమంగల మని న మహిఁ బేరు గాంచిన, గ్రామమునం దుండురక మలనయన
భట్టారకుం డనున బ్రహ్మవి త్తమునకుఁ, బెరియపిరాట్టి నర్పించి పెండ్లి
చేసి సంతోషించె న శ్రీశైలపూర్ణార్ద్యఁ, డంతఁ గొన్నాళ్ల కర్య్యతివ లిరువు
ర త్తవారిండ్లయం న దాత్తభ ర్తలఁ గూడి, సౌఖ్యముఁజెందెడునమయమునను
తే. భూపిరాట్టికి బుత్తుడై న పుడమి శేషుఁ, డవతరించెను మేషార్ద్రయందువిష్ణు
దర్శనస్థాపనము సేయఁ దలంచి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. భూమిపిరాట్టికి న బుత్తకుం డుదయించె, నన విని బూదూరి న కరుగుదెంచి
కేశవార్జునిమహాగేహమునకుఁ జని, యతనింట నర్చితుం న డై వసించి
జాతక ర్తము తండ్రి న సల్పినపిదప నా, శిశుభుజంబులఁ దిరుచిహ్న లుంచి
శుభలక్షణము లన్ని న చూచి యబ్బాలుని, కాఖ్యచే సెనులక్ష్మీనార్యుఁడనుచు
తే. సంతఁ దిరుమలనంబి కేశపాద్రి కరిగెఁ, దగినవేళలఁ బట్టికి న దండ్రి చేసె
నన్నసంస్కర్యచాలవ్రతాగు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోదమలర.
- సీ. అంత సకృచ్ఛవరణాధీతవేదవే, దాంగు డై బ్రహ్మచర్యంబు విడిచి
నువిహితోద్వాహుడై న షోడశాబ్దములకుఁ, బరిపూర్ణ చంద్రునిరేపగిది సకల
జనమనోనయనమురజ్జననబీజవిరాజ, మానాంగు డైన లక్ష్మణగురుండు
ధరఁ గాంచి యం దేశదండి యాదవసంజ్ఞఁ, డదైవ్వితియతి యుండనచటి కరిగి
తే. యాతఁడదైవతభాష్యార్థమాత్మ శిష్య, సూరులకుఁజెప్పఁదానహాశ్రోతయగుచుఁ
గాల మొక్కింత జరపె నాకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- వ. ఆయ్యవసరంబున మళలమంగలగ్రామంబునం గమలనయనభట్టారకునకుంబెరి
యపిరాట్టియా రనుతద్ధర్మపత్నియందుఁ గ్రోధనసంవత్సరంబునం బువ్యమాసం
బునందుఁ బూర్ణిమాతిథియం దిందువాసరంబునఁబునర్వసూనక్షత్రంబునందుఁ
బుత్తుం డుదయించె నని విని శ్రీశైలపూర్ణార్ద్యం డయ్యారి కేతెంచి యక్క
మలనయనభట్టారకునిం గాంచి సత్కరించి యతనిచే నర్చితుం డై తద్భవనంబున
వసీయించి పితృకృతజాతకర్తుం డగునబ్బాలకునిఁ బాడగాంచినంతసించియితండు
వేదశాస్త్ర పారావారపారంగతుండు గాఁ గలం డని నిర్ణయించి యాశిశువునకు
భుజమూలంబులం దిరులక్షణంబు లేర్పరించి గోవిందమిశ్రం డని దివ్యనామం
బు గావించి యభేచ్ఛం జనియె సంతఁ దజ్జనకుం డగుకమలనయనభట్టారకుం
డును దత్తదుచితకాలంబు లతిక్రమింపకుండ నక్కుమారున కన్నప్రాశనచోలో
పసయనాదినంస్కారంబు లొనర్ప నబ్బాలకుండును సాంగోపాంగంబు గా వేద
త్రయం బధికరించి కాణాదపాణినీయాంత్రంత్రాదిశాస్త్రంబు లభ్యసించి పు
రాణధర్మశాస్త్రేతిహాసాదులం దెలిసి లక్ష్మీనార్యుండు కాంచీపురంబునందుయా
దవప్రకాశునికడ స్వదర్శనంబునకుం బూర్వపక్షంబుగా నదైవతభాష్యం బాక

- ర్జించు చున్నవాఁ డని విని యచ్చోటి కేతెంచి యమృతహస్తాని సేవించి యతని తో సహశ్రోత యై యున్నయంత వారి నిరువుర నయ్యాదవప్రకాశకుం డొక కారణాంతరంబునఁ దీర్ఘయాత్రావ్యాజంబుచేఁ దోడ్కొనిచని యగణ్యదౌర్జన్య శరణ్యం బగువింధ్యారణ్యంబునం దాలక్ష్మణసూరి విడిచి చనుచుండఁ గరిగిరివర దుండు పెరుండేవితోడఁ గూడి వచ్చి వనచరమిథునరూపంబునం బ్రసన్నుండై యమృతహస్తానిం గాంచి పురంబునకుం దోడ్కొని వచ్చె నంత యాదవునితో గోవిందమిశ్రుండు కూడ నేగి ప్రయాగాంతికంబునం దిగ్గవేణిం గాంచె నంత. 7
- సీ. గంగలో మునుఁగంగ రలింగ మొక్కటి వచ్చి, కదిసి గోవిందునిరకరతలమునఁ బడినఁ గన్గొని యాదరవప్రకాశకునకుఁ, జూపిన గోవిందరసూరి కతఁడు చెప్పె నిట్లని వత్స ర శివలింగ మిది యర్చ, చేసితివా నీకు ర సేమ మగును అనిపల్కవినియతం ర డట్లుసేయుచు నేఁగు, దెంచి యాతనితో స్వర దేశ మొంది
- తే. స్థిత శివలింగ మొకచోఁ బ్రతిష్ఠితముగఁ, జేసి వచ్చెద మరలి నీరచెంతకనుచు నుడివి యాదవు వీడ్కొని ర వెడలెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. మజ్జన్మభూమి యీరమశలమంగల మిందు, లింగ ప్రతిష్ఠ నేర రంగు మీఱఁ జేసెద నని మదిఁ ర జింతించి యాయూర, ద్విజులసమ్మతి గొకర దేవశమున శాస్త్రోక్తవిధిని సంస్థాపించి యాలింగ, మతిథ క్తి గోవిందుఁ ర డర్చ నలువఁ గాళహస్తీశుఁ డాఘనునిస్వప్నమునందుఁ, గాన్పించి పల్కె నీరగతి నతనికిఁ
- తే. గాళహస్తీశ్వరుఁడ నేనుగనుము నన్ను, వచ్చిమాకడనుండుమరవశ్య మనుచుఁ బలికి కనఁబడఁ డాయెఁ గరపర్తి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. తదనంతరంబ యక్కాళహస్తీశ్వరుండు స్వమందిరాధికారపూరుషునకుస్వప్నం బునం దన్నుం బొడసూపి యిట్లనియె వత్సా గోవిందమిశ్రుం డనువి ప్రకుమారుం డొకండు ముందు త్రివేణీస్నానంబు చేసి వారణాసీగరంబునకుం జను దెంచి యందు మణికర్ణికాఘట్టంబునందుభాగీరథీప్రవాహంబునం దఘమర్షణావగాహం బొనర్చుచుండ నస్త త్రేపిరితంబై యొకలింగం బతనిపాణితలంబునం బడ నది గ్రహించి యాదవప్రకాశకునికిం జూపి యతనిచేతం బ్రోత్సాహితుండై పూజించుటంజేసి యమృతీషికి నుల్లంగై కొడందనయనా రని ద్రవిడభాషాభూషితం బగునామవిశేషం బమరె నతం డిప్పు డిద్దేశంబున కేతెంచి మళల మంగల మనియెడియొకమహాగ్రహరంబున వసియించె నమృతహస్తాని బహుమానపూర్వకంబు గా నిచటికిం దోడ్కొని రమ్మని యాజ్ఞాపించి యంతర్హితుం డయ్యె నంతట నద్దేవాలయాధికారిమేల్కొంచిమిగులనానందించినిజపరివారంబుతోనమృతలమంగలగ్రామంబున కరుగుదెంచి యమ్మేధావినిం బొడగాంచినముచితసత్కారంబుల సర్పించి యతనిం దోడ్కొని వచ్చి శివశాసనంబుచేదదీయధనకనకరత్న వాహనాంబరాభరణాదిమండితభాండాగారము ద్రికలన్నియునతని

యధీనంబులు గాఁజేయ నతం డదైవాలయంబునం దదీయసర్వకార్యనిర్వాహకుం డై యుండె నంత.

10

సీ. భాగినేయుం డిట్లు శ బాహ్యకుదృష్టుల, మత మవలబించి శ మతిఁ దలం ది
కాళహస్తీశునిరకడ నున్న వాఁ డని, తిరుమలనంబి తాఁ శ దెలిసి వచ్చి
శై వపూరువశత్రసంవృతు గోవింద, సూరిని దవ్వలఁ శ జూచి చూచి
తనతోడ భాషింపఁ శ దలఁపక తన్ను పే, టింప నాతనిఁ గటాశీంచి సర్వ
తే. శేషిసంకల్ప మి ట్లుండఁ శ శేతనుండు, సేయఁ గల దేమియని మదిఁజింతలుడిగి
యరిగెఁదిరుమలనంబి శేరపాద్రి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
వ. మఱియు నొక్కనాఁ డమృహదేశికుం డక్కాళహస్తీకిం జనుదెంచి యుల్లంక్షకొ
డందనయనా రనేకశై వజనపరివారపరివృతుండై యేతెంచుచుండ నతనికన్యోల
శ్లోకః॥కఃశ్రీశ్రీయఃపరమసత్త్వసమాశ్రయఃకఃకః పుండరీకనయనః పురుషోత్త
మఃకఃకఃకః స్యాయుతాయుతశతై కకళాంశకాంశై ర్విశ్వం విచిత్రచిదచిత్ప్రవి
భాగవృత్తమ్॥అనియెడు భగవద్భామునముని ప్రణీతస్తోత్రరాజభాజమానంబగు
శ్లోకం బొకటి లిఖించి యమృతమధ్యంబునందు వైచిన సమైఖ్యావియు దా
నిని గ్రహించి పఠించి దరహాసితభాసురముఖారవిందుం డై యగ్గురువరేణ్యునిం
జూచి సాధుసత్తమా యీశ్లోకంబు మీకుం బఠదైవతం బగునారాయణునకు
సర్వోత్తమత్వప్రతిపాదకంబు గావున మీయెడ నుండ వలయునని తత్సన్నిధాన
వర్తియగు శ్రీవైష్ణవున కొసంగి చనియె నంతట నదేశికసార్వభౌముండు భగ
వల్లిలావిలిసితం బీయాత్మయం దీక్షణంబున కి ట్లుండెనని సంతసించుచు నంజ
నాచలంబునకుం జని యందు శ్రీనివాసున కనవరతనకలవిధకైంకర్యంబు లాచ
రించు చుండె నంత.

సీ. పరమసాత్త్వికుఁడు మరీద్యాగి నేయుఁడు సర్వవేదశాస్త్రపురాణవిదుఁడు నయ్యు
గోవిందుఁ డిప్పుడు శ కుమతులతోఁగూడి, యెవ్వనిమాయఁదో న్నెఱుఁగఁ డాయె
నమృహమాయావి శ నఖిలలోకశరణ్యు, నాశ్రితవత్సలు శ నాదిగురుని
శరణొంది యింకొకశసారి గోవిందునిఁ, గనుఁగొని వచ్చెద శ నని తలంచి

తే. పెరియతిరుమలనంబి శ్రీహరిని శరణు, పొందితదనుగ్రహముఁ జెందిరపురమువిడిచి
యరిగి పొడగాంచె నా కాళహస్తీననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోద మలర.

వ. అట్లుగుదెంచి యగ్గురువరుం డప్పరపరిసరపరివర్తమానపరిపూర్ణనీరపూరవిరా
జమాననువర్ణముఖితరంబునఁ దదూర్తిజాలాతిశీతలాంబుకణకలితసమీరసంకలన
సమాప్తాయితవల్లవితోరకితకుసుమితఫలిత శాఖశాఖోపగతశుకపిక శారికా
మఁడూరాదివివిధవిచిత్రవిహగకులకలరవాకుళవకుళాశోక పాటలీపున్నాగచందన
చాంపేయకదంబకరవీరకర్ణికారకాశ్చీరమాలూరమధూకమనద్దహాత్ములుంగమా
కందమండారతాలతమాలహింతాలరసాలసాలజంబుజంబీరాద్యపరిమితమహి

న్నతద్రుమాభిరామం బై నయొక్క-యారామంబుఁ బొడగాంచియం దతికోమలబ
 హుళప్రవాళమిళితంబై సాంద్రతరసంతతచ్ఛాయంబై సర్వజనమనోనయనానం
 దసంధాయకం బగుబిల్వతరుబృందంబుగాంచి యగ్గోవిందమిశ్రుం డిచటికి స్వదేవ
 తారాధనార్థంబుగా బిల్వపల్లవసంగ్రహంబు సలుప రాఁగలం డని తనమనంబు
 సం దూహించి యం దొక్కతరుమూలంబున వసియించి తిరువాయ్ మొత్తీయందు
 రెండవపది కర్థం బాశ్రీతులకుం బ్రసాదించు చున్న సమయంబున భస్మోద్ధూళితస
 ర్వాంగుండును గిరీటహార కేయూరకటక కటిసూత్ర భూతిరుద్రాక్షమాలాలంకృతుం
 డును నై నయుళ్లంగై కొడందనయనా రాప్ర దేశంబున కేతెంచి యమృతహదేశికున
 కప్రదక్షిణంబు గాఁ జని యబ్బిల్వవృక్షారోహణం బొనర్చి పంచాక్షరీమంత్రో
 పాంశుజపస్ఫురితాధరుండై బిల్వదళోపాదానంబు సల్పు చుండఁ 'దేవుమెప్పొ
 రుళుం బడైక్క'యనుపాశురంబు ప్రస్తుతం బై న దేవాదినమ స్తవస్తువిస్తారవిధా
 నార్థంబుగా స్వనాభికమలంబునం జతుర్ముఖునిం బుట్టించిన శ్రీమన్నారాయణాభి
 ధానుండగుదేవాదిదేవునకుం గాక యితరదేవతలకుం బుష్పంబులుం బూజ
 యుం దగునేయని తదర్థం బగ్గురుండు చెప్ప విని తగదు తగదని స్వదేహపరివృ
 తంబు లగురుద్రాక్షవలయంబు లన్నియుం ద్రెంచి వైచియు బిల్వదళపూరితంబు
 లగుపుటికలంజించివైచియు నిజోత్తరీయంబుచేనొడలంబూసిన భసితంబుఁదుడి
 చివైచి యు స్వరూపబహిష్కృతుం డై కడపినకాలంబునకుం బెద్దయుంబ్రొద్దు
 పరితపించుచు నబ్బిల్వశాఖాగ్రంబుననుండి గుభాలునం బుడమివై కుటికియప్పె
 రియతిరుమలనంబితిరువడిత్తామరలయం దార్తప్రపన్నుండై పడి యున్నయ
 గ్గోవిందమిశ్రు నుపేక్షించి యద్దేశి కేంద్రుండు జగద్రక్షకుం డగుపుండరీకాక్షు
 నిం దలంచుచు నిజపరివారంబుతో నతిరయంబునం జనుచుండ నగ్గోవిందనుధీవ
 రుండును ధేనువు ననుసరించి చనుచున్నవత్సంబుమాడ్కినమ్మహాత్ముని వెను వెంటం
 జను చుండె నంత నావృత్తాంతం బంతయు నెఱింగి తచ్చిష్యప్రశిష్యు లగువిలక్ష
 ణాత్ములు గొందఁ అశేషాయుధ విశేషభూషితాంగు లై స్వాచార్యుం డగునమ్మ
 హదేశికునిదివ్యదేహసంరక్షణార్థంబుగా నేఁగుదెంచి యగ్గురువరునకు భక్తిపూ
 ర్వకంబు గా సాష్టాంగప్రణామంబు లాచరించి యతనింబరివేష్టించి చనుచున్న
 యంత నక్కాళహస్తీశునికడ నున్నశైవశాక్తాదిజను లందఁ అస్తద్గురుండై న
 యుళ్లంగై కొడందనయనా రీశ్వరారాధనార్థంబుగా బిల్వపల్ల వాపచయంబు సే
 యు చుండ నొకవృద్ధపెద్దవుండు ద్రవిడభాషామంత్ర వాదబలంబుచే మరులు
 కొల్పి యతనిం దోడ్కొని చనియె నని వింటిమి యిప్పు డస్తద్గురుని విడిపించు
 కొని దుర్విసీతుం డగునమ్మం త్రవాదిబ్రాహ్మణునిం బట్టికట్టి తెచ్చెద మని కట్టలుకం
 బెట్టు మిట్టిపడుచుఁ ద్రిశూలపరశుపట్టినభిండివాలస్తాసాసిముసలముద్గరలగుడాద్య
 నేకసాధనసాణు లై యతిత్వరితగతిం జనుదెంచి బహుపరిజనపరివృతుం డై న

శ్రీశైలపూర్ణదేశికేంద్రునిం గదిసినిలు నిలు మని యధిక్షేపించి మద్దురుని విడిచిపో మ్మట్లు సేయవేని ప్రాణంబులం గోలుపుచ్చెద మని దురుక్తులం బలుక నాలకించి యాసా త్త్విక సార్వభౌముండు పెద్దయుంబ్రొద్దుచింతించిశై వవీరు లారా మాకు మీగురునితోడం బని యణుమాత్రంబయినను గనంబడదు గావున భవ ద్దురుని మగిడి తోడ్కొని చనుం డని యానతిచ్చి క్షణమాత్రంబు మానియై యుండె నంత.

14

సీ. శై వవీరులు నిజాశ్చార్యుల కని రిట్లు, వినుము విన్నప మార్గరవినుత యనుచు హేమవతీభర్త యాగమాంతములచేఁబరత త్వ మని చెప్పఁగ బడును గాన కాళహ స్తీశునిరకడనుండి యతనికి, సంతుష్టి నిత్యము శ సల్పవలయు

నని శై వశాస్త్రరహస్యసారము మాకు, బోధించుసద్గురు మూర్తి నీవ తే. యాత్మశిష్యుల మగుమమ్మరహరునివిడిచి, వైష్ణవులమాయవలఁబడనవలదువలదు మరలి రమ్మని పల్కి రామందు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోద మలర.

వ. అట్లాశై వులపలుకుల విని గోవిందమిశ్రుండు వారి కి ట్లనియె.

16

సీ. సంగదోషముఁజేసి శ వెంగలి నై తొల్లి, గంగాధరునిపూజ శ గారవించి చేసితిఁ గొన్నాళ్లు శ సేమ మెఱుంగక, మద్దురుకృప నది శ మాను కొంటిఁ దిరుమలనంబియే శ దేవుఁడు మా కిఁక, నతనికైంకర్యమే శ యర్హతమము గాన వేటొక్కటిరకల నై నఁ దలఁపము, జరగుఁడీ యింక మీరు శ జాగు మాని తే. బాదరాయణిసంబంధిభావమట్లు, ఘటన యొక్కటి హరిమాయఁగల్గెమాకు మీకు నని పల్కె గోవిందమిశ్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోదమలర.

వ. అంత.

18

సీ. శరచాపముఖసర్వరసాధనపాణు లై, తమచుట్టు శ్రీవిష్ణు శదాసు లరుగఁ దిరుమలనంబి శ్రీరపురి కేఁగె నాతని, వెనువెంటఁ జనియె గోరవిందుఁ డంత బీరము చెడి శై వరవీరులు తమగురు, నెట్లైనఁ దోడ్కొని శ యేఁగఁదలచి యల్లనల్లన వారి శ ననుగమించుచునుండ, శేషాద్రిచెంతలఁ శ జెంది యచట తే. నమలజలపూర మైనపరద్యాకరంబుఁ, గాంచి యొక్కటి యం దవరగాహనంబుఁ జేసి రయ్యార్యు లిరువురు వాసి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోద మలర.

వ. అంత గోవిందమిశ్రుండు మరల విచ్చేయు మని తన్ను ననేకవిధంబులం బ్రార్థిం చుశివసేవకుల కి ట్లనియె.

20

సీ. శైవులు మీరు శ్రీశైలపూర్ణులయింట, నూడిగ మొనరించురవాఁడ నేను గాన మీతోఁ బొత్తుర గారాదు మా కిఁకఁ, బొండుపొం డిచ్చటరనుండఁగూడ దని తనయెడ వారి శ కాసయే లేకుండఁ, దెలిపి గోవిందసురధీవరుండు నయమొప్పఁ దిరుమలనంబి శ్రీపాదము, లాశ్రయించిన నతం శ డలరి యతని తే. కఖిలహితములఁ గావించిరయతనితోడ, నంజనాద్రీశుఁగని మృక్కిరయభినుతించి

యతనియానతిః దమయింటి శ కరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

సీ. గోవిందమిశ్రుడు శ్రీగురుని కెల్లప్పుడు, సకలకైంకర్యముల్ శ్రీసల్పించుండే
 సతఁ డెందు వైష్ణవుఁ శ్రీడయ్యెదాని మనుష్యు, లెంబారుచెటువందురీర్పవ్వుడై న
 నంత శైవులు కాశ్రహస్తికిఁ జని చింత, పడుచుండ వారిస్వరప్నములయందుఁ
 గనఁబడి హరుఁడ నే శ్రీఖగరాజు గోవింద, సూరి యాతనిమతిశుద్ధి నరయ
 తే. నిట్లొనర్చితి వగవు మీరకేటి కనుచు, శంభుఁ డన విని మేల్కొంచినైవు లతని
 కుచితకృత్యము లొనరించుచుండిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోద మలర.

—●●◆— తీరుమలనంబికిఁ బితామహపితామహనామంబు గలుగుట —◆●●—

వ. అంత.

23

సీ. తిరుమలయం దొకరతీర్థము పాపవి, నాశనం బని భువి ర వాసి కెక్కె
నాతీర్థమున నిత్య ర మంభఃప్రపూర్ణకుం, భము తిరుమలనంబి ర భక్తిఁ దెచ్చి
యంజనాద్రీశున ర కర్పించు చుండె నా, హరి మెచ్చి తనయాత్మ ర ననియె నిట్లు
రెండుకోసులదూరర ముండు నాతీర్థేంద్ర, మరిగి వచ్చుట కొకరయ్యామ డగును
తే. స్థవిరుఁ డీతండు మత్స్యాణశసఖుఁడుగాన, యింత మాకయి కష్టింపరనేల యనుచు
వింతయొక్కటి చేసె నారవిష్ణు వనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర. 24

సీ. వేఁ టాడఁ దగినట్టిరవేష మొక్కటిఁ బూని, మారాభరాజకురమారలీల
మృగయావినోది యై యే మేటిసింగములను, శార్దూలములఁ గృష్ణసారములను
శరభశల్యలులాయరచమరీమృగంబుల, గండకఖడ్గసూరకరవరముల
మాటికి శరధాటి యే మాపుచు వానికి, మునిదుర్లభంబగురమోక్ష మొసఁగి
తే. వేంకటేశ్వరుఁడౌ శ్రితరపంకహరుఁడు, వేడ్క- విహరించుచును వనరవీధులందు
నలసియొక్కతరుచ్చాయ యే నిలిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనరమోదములర.

వ. అప్పుడు.

26

సీ. పాపవినాశనరభవ్యతీర్థామృత, కలశము కుదురుగాఁ ర దలను నిలిపి
మంత్రరత్నార్థము ర మదిని దలంచుచు, దిరుమలనంబి యేతేరఁ జూచి
యమ్మహాత్ముని డాసి ర యర్థించె నాహరి, దగఁ గొంటి జలమిమ్ము ర తాతయనుచు
స్వామినిత్యస్నానరజల మిది యన్యుల, కియ్యరా దని గురుఁ ర డేగ నతని
తే. వెనుకఁజప్పుడు సేయకరచని మురారి, మేటిబాణాగ్రమునఁ గుండరతూటువుచ్చి
లీల నంజలిచే నీరు ర గ్రోలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనరమోద మలర. 27

సీ. సలిల మాహరి గ్రోలఁగ గలశము లఘు వైనఁ, దిరుమలనంబి తాఁగదిరిగి చూచి
విలుకానిఁ గని వత్స ర వెన్నునియెడ నప,చార మీ విట్లేల ర నల్పితి వనఁ
దాత నేఁ జేసినరత ప్పేమి దగఁ గొని, యిట్లానర్చితి నిష్ఠా ర దేమికోటఁత
శుద్ధోదకం బీడఁ ర జూపించెదను నీవు, వేగ నాతో రమ్ము ర జాగు మాని
తే. యనుచుభాషించిమృగయావిరహఃశౌరి,గురునిఁగొని చనియతనికిఁగొండదవుడఁ

- జెమ్మటలనీరు చూపించె శ నెమ్మి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. గజగండభిత్తివై శ గనఁబడుదానని, వ్యందమ ట్లున్న యీశలిలములను
 ఘటమెట్లు పూరింపఁ శగల వేంక టేశుని, స్నాన కాలముమించె శనయము దొలఁగి
 గోవతనంబున శ దేనహేళన మిట్లు, గావించుటయు మేర శ గాదు నీకుఁ
 దాటోటుమాటలశపా టెఱుంగక యిట్టి, యాటకు లోనై తి శ ననిన గురుని
 తే. మాటలాలించియమ్మాయశవేటకాఁడు, మోమునె త్తమ్మిఁజిఱునవ్వుశ మొలక లెత్తఁ
 బలికె నయ్యార్యవరున కీశకొలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. తాత బాలకునిపై శ దయ సేయవలెఁ గాని, యలుగవచ్చునె జగదార్య నీకు
 నవని మీబోఁటినుశహానుభావులయను, గ్రహమె కా సర్వసుశఖప్రదంబు
 దేవహేడన మిది శ దెలియక చేసితి, నిష్కృతి దీనికి శ నివ్వటిల్ల
 నభ్రగంగాప్రవారహముఁ బోలునిర్ఘర, మొకటిఁ బుట్టించెద శ నూర్జితముగఁ
 తే. జూడు మనుచును శపథించిశురలు మెచ్చ, వేంక టేశుఁడు తనచేతిశిల్లువంచి
 యందు సథించెనొక్కదిశవ్యాస్త్ర మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
 సీ. ఆకొండదవుడ లశక్యము చేసి యద్దివ్య, బాణము విడిచినఁ శ బర్వతంబు
 పటపటఁ బగులఁ దర త్తటమువల్లను సుధా, ధవళమహానీరశధార పొడమి
 త్రైవిక్రమాంఘ్రిపరదన్నురన్న ఖచిన్న, కమలజాంఢోదితశగంగభంగి
 మహిఁ బడఁ జూచి యశమ్మాయాధనుర్ధరుం, డాకాశగంగ యీశయంబుధార
 తే. యిందు సలిలముఁ దెచ్చి మారకిమ్మునిత్య, మనుచు శ్రీశై లపూర్ణుల శకాన తిచ్చి
 యతఁడు చూడంగఁ గనఁబడఁ శడామెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
 సీ. వేటకాఁడితఁడు శ్రీశవేంక టేశుం డని, మది నిశ్చయించి యశమ్మాన్యతముఁడు
 తచ్చాసనముసేయఁదలఁచి యయ్యాకాశ, గంగోదకంబుచే శ ఘటము నించి
 తెచ్చి శ్రీవేంకటాశ్రద్రిశ్రీనివాసున, కని సమర్పించుచు శ నచట నుండె
 మహిఁ బితామహపితాశ్రమహుఁ డని తిరుమల, నంబికిఁ బేరయ్యె శ నాటనుండి
 తే. యమ్మహాత్మునికులమునంశదవతరించు, సౌమ్యు లాకాశగంగలో శ జలముఁ దెచ్చి
 హరికి నొసఁగుదు రిప్పటిశ కైన ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
 వ. అంత నక్కడ.

33

- సీ. గంగనుం డేతెంచి శ కాంచీపురమునందు, యాదవుఁ డాలక్ష్మశరణ్యుఁ గాంచి
 యాశ్చర్యపడుచు వింశధ్యాటవి ని న్నెడఁ, బాసి నే నతిశంకశపడుచు నేఁగి
 వచ్చితి మగుడ ని శ న్నిచ్చటఁ గంటి నీ, వెళ్లెఁగుదెంచితి శ విచటి కనిన
 విని తాను వచ్చినశవిధ మంత యతనికిఁ, జెప్పిన విని సంతశసించి యతఁడు
 తే. మనుజమాత్ముండు గాఁడనిశ మదిఁదలంచి, యమ్మహాత్మునినెప్పటిశయట్లుమిగుల
 గారవించెను యాదవశసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 వ. అంత.

34

35

- సీ. కాంచీపురమునుండి రఘునులు వైష్ణవు లిర్వు, రతిభక్తిఁ గోవెల రకరిగి యందు
రంగేశుఁ బొడగాంచి ర మంగళాశాసన, మొనరించి యామునరయోగివరునిఁ
గని మ్రొక్క వారినిఁగరుణించి యతఁడుమీ, రెందుండి నచ్చితిరచటి కనినఁ
గాంచినుండిచటి కే ర తెంచితి మన గురుం, డచటివి శేషము ర లడుగ వారు
- తే. చదువుచున్నార లక్ష్మణాచార్యులచట, యాదవాహ్వాయయతికడ ననియతనికిఁ
బలికి మఱియు విశేషముల్ ర వలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె రమోద మలర.
- వ. అవి శేషంబు లెట్టి వనిన నట్లు లక్ష్మణదేశికుండు ప్రతిపక్షవిశ్లేషణదక్షుం బగుస్వ
పక్షంబునకుం బూర్వపక్షంబు గా నయ్యాదవ ప్రకాశకుని కడ సద్వైతభాష్యం
బాకర్ణించు చుండ నొక్క నాఁ డతండు 'సత్యం జ్ఞాన' మిత్యాద్యుపనిషద్వాక్యం
బితరవ్యావృత్తిపరంబావ్యావృత్తియు న శేషవిశేషప్రత్యసీకనిర్విశేష చింతాత్ర
ప్రస్వరూపరూపం బై యొప్పుఁగాని వే తొక్కటిగా జెప్పంబడ దన వినియా
లక్ష్మణార్కుండు సార్వభౌముండు నరాజునకు మణిమాక్తికదామాభిరామం బై
శరదిందునుందరం బగుశతశలాకచ్ఛత్రంబుమాడ్కి ననన్య సాధారణం బైనజగ
జ్జ్వాదికారణత్వలక్షణంబుచేనుపలక్షితంబగుపర బ్రహ్మంబునందుసత్యపదంబును
నిరుపాధికసత్తాయోగిత్వంబును జ్ఞానపదంబు ననంకుచితజ్ఞానాశ్రయత్వంబును
ననంతపదంబు త్రివిధపరిచ్ఛేదరాహిత్యంబును జెప్పం గాన కల్యాణగుణయోగా
ర్థకత్వం బవాక్యంబున కర్తతమంబై యుండ నిట్లు వ్యావృత్తియవాక్యార్థం
బుగా సుదాహరించుట యన్యాయం బనిన నయ్యేకదండి రోషారుణితనేత్రం
డైహుంకరించె మఱియు నతండు గంగాయాత్రార్థంబుచనుటకు ముందొక్క
నాఁ డయ్యలయాత్త్వా రతనికిం దైలాభ్యంగంబు సల్పుచుండఁ 'దస్యైథాక
ప్యాస'మిత్యాదిచ్చాందోగ్యోపనిషద్వాక్యంబున కపార్థంబు వర్ణింప నాలకించి
యాలక్ష్మణగురుండు దనమానసంబునంగ్లేశింపనమ్మహాత్మునిదుఃఖా శ్రుబిందువులు
ప్రదీపచ్యుతతైలబిందువులచందంబున నక్కుమతియూరుతలంబునం బడ నతం
డులికిపడి హిమలవక్లిన్న కమలంబుపోలిక దుఃఖాశ్రువ్యాకులితనేత్రం బగునగ్గురు
శేఖరునిముఖారవిందం బీక్షించి దుఃఖపడఁ గారణం బేమి యని యడుగ సూ
ర్యాంశువికసితారవిందంబుపోలికఁ బరమపురుషునేత్ర యుగం బొప్పు నని యర్థం
బుఁజెప్ప నుచితంబై యుండ నిట్టియపార్థంబు విన నిట్టికేశంబు సంభవించెనని
గురుసత్త ముండు పలుక విన సహింపక యతం డతనికి నపకృతు లానర్చనవియు
భగవదనుగ్రహంబుచే నమ్మహాత్మునియెడఁ గృతఘ్నునికిం జేయులగ్గులుంబోలె
నిరర్థకంబు లయ్యె నని యవైష్ణవులవలన సవిస్తరంబుగా విననవధరించియా
మునాచార్యుండు సన్నిధానవర్తులయినయార్యుల నుద్దేశించి శ్లో॥ అనంతపవా
త్రహి సంభవంతి హసంతి కాయా మివహావ్యవాహః॥ అత్రైవసంతో యది సంభ
వంతిహ్యత్రైవలాభ స్సరసీరుహాణామ్॥ అనియెడున్యాయంబుననివ్వభూతియందు

హసంతికాగ్ని కణంబులగతి దుర్జనసముదాయంబు విస్తరించియుండు నిందు
 సజ్జనులుం గలిగి రేని హసంతికారవిందలాభంబు సంభవించిన ట్లుండు సనియా
 నతిచ్చి యమ్మహానుభావు నిరీక్షింప నుత్సహించి యనేక శ్రీవైష్ణవబృందంబుతో
 శ్రీరంగధామంబు విడిచి యతిరయంబునం జనుడెంచి, శ్లో॥ పురీణా మపి సర్వా
 సాం శ్రేష్ఠాపాపహరాహిసా | నామ్నా కాంచీతివిఖ్యాతా పురీపుణ్యవివర్ధినీ॥ అని
 యెడిమాహాత్మ్యంబు గలకాంచీపురంబుఁ గాంచి వేగవతీతీరంబునం దొకయు
 ద్యానవనంబున నిలిచియుండ నావృత్తాంతం బంతయు విని మిగులసంతసించి
 శ్రీగజేంద్రదాసాపరనామధేయుం డగుతిరుక్కచ్చినంబి స్వాచార్యుం డగుయా
 శవందారున కెదు రేఁగుడెంచి యగ్గురునకుం బ్రదక్షిణపూర్వకంబుగాసాష్టాంగ
 దండప్రణామం బాచరించినం జూచి యమ్మహాదేశికుం డతని నాత్మీయకరుణాక
 టాక్షవీక్షణంబుల సీతీంచి స్వకీయకరకమలంబులచేఁ దచ్చిరంబు దువ్వుచుఁ
 గుశలప్రశ్నాదికంబులచే మిగుల నాదరించి యాశిష్యరత్నంబుతో నిజాశ్రితసా
 త్త్వికబృందంబుతో సప్సరంబు సొచ్చి విచ్చేయు చుండ నద్దేవదేవునిదివ్యగోపు
 రపురోభాగంబున విరాజమానంబగుఊడశ స్తంభగుంభితరత్న మంటపంబుకడకు
 వరుందరుంబెరుమాళరయ రద్దివ్యాలయపరిచారకు లగుశ్రీవైష్ణవులతోడంగూడి
 యనేకమంగళవాద్య ఘోషంబులతోఁదిరుమాలెయు శ్రీశతకోపంబునుంగొని
 యగ్గురువరు నెదుర్కొననయ్యామునమునియు సాష్టాంగప్రణామపూర్వకంబు
 గా సేవించి యత్తిరుమాలెయు శ్రీశతకోపంబును శిరసావహించి వారలతో
 డం గరిగిరిని డాసి యత్తియూరా ననుహరికి మంగళాశాసనం బొనర్చి కర్గిరిస్తా
 సాదంబునందు శ్రీవెరుందేవితాయారుతోడం గూడి యున్నవరదుని భజించి
 మగిడి ప్రదక్షిణంబు సేయుచు, శ్లో॥ ఉదక్పశ్చిమభాగస్థం వత్సీకం మహతో
 గిరేః! పూజనీయశ్చతత్రాస్తే శేషః ఫణిభృతాం వరః॥ అన్నక్రమంబుగా నక్క
 రిగిరికి వాయవ్యప్రదేశంబున విలసితం బగువత్సీకంబునందుఁగలశ్రీమదనంతున
 కు జోహారువు నేసి తత్సమీపవర్తి యగుకటిమాణిక్యశౌరికిం జేమోడ్చియచ్చో
 ట నిజాశ్రితులతో వసియించునమయంబున బహుశిష్యపరివృతుండగుయాదవ
 ప్రకాశకుండు భగవత్సేవ యొనర్చి రెండవస్తాకారంబునకుం బ్రదక్షిణంబు గా
 వచ్చుచుండంజూచి యామునగురుండు వీరలయం దిలయాత్వా రెవ్వరని తిరు
 క్కచ్చినంబి నడిగిన నగ్గజేంద్రదాసుండును నిజగురు నుద్దేశించి బాలభాస్కర
 ప్రభాభాసమానదివ్యమంగళవిగ్రహుండును దత్తుణోస్తీలితపుండరీకదళాయతా
 త్తుండును మందస్థితసుందరవదనారవిందుండును దత్తపతీనీయకణికోపమానశ్రీ
 చూర్ణ రేఖాసమంచితాంతరాళసుధాధవళమృతాన్నుంచితచ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్రసము
 ల్లసల్లలాటాదిద్వాదశాంగుండఁ నుదులసీనలినాక్షమాలికాలంకృతవిశాలపీఠరో
 రస్థులుండును బరిఘోషమాయతనువృత్తభుజాభిరాముండును నై యవిష్ణుమతజన

మధ్యంబునఁ గఱోరకంటకద్రుమంబులనడుమం గనంబడుకా ర్తస్వరకల్పవృక్షం
బుకరణిం జూపట్టు చున్నవాఁ డిలయాత్వారని కేలంజూపఁజూచియగ్గురునరుం
డమందానందంబు డెందంబునం గ్రందుకొన నాలక్ష్మణమునియెడలవి శేషకటా
క్షం బొనర్చి 'యాముదల్గు నివ' నని తనకునంబున నిర్ణయించుకొని, శ్లో॥
యస్యప్రసాదకలయాబధిరశ్శృణోతిపఙ్కుః ప్రధావతి జవేనచ వక్తిమూకః॥అన్ధః
ప్రపశ్యతిసుతం లభతే చ వన్ధ్యా తం దేవ మేవవరదం శరణా గతో స్తి॥అని
సకలఫలప్రదుం డగుశ్రీకరిగిరివరదు నుద్దేశించియిఁకమీఁదనీలక్ష్మణాచార్యుం
డు దర్శన ప్రవర్తకుండగునట్లనుగ్రహింపు మనిప్రపత్తిఁ జేసి మగిడి వరదుని
కిం బెరుందేవికిని మంగళాశాసనం బొనర్చియప్పురాణదంపతులకంతరంగంబగు
తిరువాలవట్టకైంకర్యంబు సల్పనత్తిరుక్కచ్చినంబిని నియమించి యాలక్ష్మణా
ర్యునకు హితోపదేశం బొనర్చుట కవసరంబు గాకుండుటంజేసి తనవెనువెంట
నేతెంచు చున్నస్థలవాసుల నిలువ నియోగించి నిజాశ్రితవర్గంబుతోనతిత్వరితగ
తిం జనుదెంచి శ్రీరంగధామంబుఁ జెందియాత్మీయమతంబునందునిజచ్ఛాత్ర
వర్గంబుతో సుఖించుచుండె సంత.

37

సీ. మఱియొకనాఁడు లక్ష్మణముని యాదవ,సంయమికడ విద్య ర చదువు చుండి
యాతఁ డద్వైతవాక్యవ్రజం బద్వితీ,యబ్రహ్మపరముగా ర నన్వయింప
నావాక్యములు విశిష్టాద్వైతపరములు, గా నన్వయించె లక్ష్మణబుధేంద్రుఁ
డాయర్థముల విని ర యలిగి యాదవసూరి, మాకడఁ జదు వింక ర మానినీకుఁ
తే. దగినయట్లు వచించుమేరధావికడను, జదువుకొమ్మని పల్కిన ర సంతసించి
యమ్మహాత్ముఁడు తనయింటి ర కరిగె ననుచు, వా భీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
వ. అంత.

39

సీ. జననికి లక్ష్మణాచార్యుండు చేమొడ్చి, యావార్త లన్నియు ర నాన తీయ
నాలించి సుతున కిరట్లనియె భూమిపిరాట్టి, చదివినవిద్యయే ర చాలు నీకుఁ
దనయ యింక గజేంద్ర ర దానునికడ కేఁగి, యమ్మహాత్ముని భక్తి ర ననుసరించి
యతఁడు విధించినరహస్యత్య మొక్కటి, గావింపు మని తల్లి ర గారవించి
తే. పంచ లక్ష్మణముని యేఁగురదెంచి మించి,నయమఁ మీఱఁదిరుక్కచ్చినంబిగారి
సుందరాంఘ్రిసరోజముల్ రసూ చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
సీ. ఆదరోక్తుల లక్ష్మణార్యుల మన్నించి, కలుషదూరుఁడు తిరుక్కచ్చినంబి
వచ్చినకార్యము ర వాక్రువ్వు మన విని, కరిగిరీశునకుఁ గైంకర్య మొకటి
గావింపఁదలఁచితిఁ రగుణించి యది యిది, యనివిధించిన దాని రనాచరింతు
నని లక్ష్మణాచార్యు రలానతిచ్చిన విని, శాలక్కిణరునుండి ర జలఘటంబుఁ
దెచ్చి యనిశము వరదున రీచ్చియచట,నుండు మనినంబి చెప్పనతండుహారికి
నిత్య మర్పించు చుండఁ దరస్నీర మనుచు, వాదిభీక రగురుఁ డనెఱమోద మలర

వ. అయ్యవసరంబున శ్రీరంగధామంబునందు యామునమునికిం జరమకాలంబు
 ప్రసక్తంబై న యెడఁదిరువరంగప్పెరుమాళరయరనుగురువరునింబురుషకారంబు
 గాఁగొని తిరుక్కోట్టియూరినంబియుఁ బెరియనంబియు నమ్మహాదేశికునకుం బ్రణ
 మిల్లి కరకమలంబులుమోడ్చి మహాత్మా నూకుం బరమహితం బొక్కటి యను
 గ్రహింప వలయు నని ప్రార్థింప నయ్యాము నేయగురుండును వారి నుద్దేశించి సా
 ర్వకాలం బిద్దివ్యదేశం బెడఁబాయక వసియించి శ్రీరంగరాజభ్రాజమాన చరణ
 సరోజసాన్నిధ్యంబునవీణాపాణియై నిత్యనివాసం బొనర్చి దివ్యగానంబున నద్దేవ
 దేవుని మెప్పించు చున్నశ్రీపాణియోగీంద్రు నాపాదమస్తకం బనుభవించు చుం
 డుటే మీకుఁ బరమహితం బని యానతిచ్చి యీయనుష్ఠానంబునకు శ్రీవేంక
 ఠేశుని భజించు చున్నకురుంబరు తనంబియు శ్రీకరిగిరివరదుని సేవించుచున్న
 తిరుక్కచ్చినంబి మొదలగు తత్త్వవిత్తములు ప్రమాణం బని పలికి యుర్వియం
 దెవ్వఁడేని యొక్కండు ప్రసన్నుండై భగవదధీనం బై నయాత్మ యాత్రయం
 దుం గర్తాధీనం బగుదేహయాత్రయం దన్వయంబు గల దని తలంచెనేని యా
 త్రసమర్పణంబు వానికి నిరర్థకం బగుటంజేసి వాఁడు నాస్తికుం డగుం గావునఁ
 గరణత్రయంబుచే నుభయయాత్రలయం దీచేతనున కన్వయంబు లేదనివాక్కు
 చ్చి యనన్యప్రసన్నులగు శ్రీవైష్ణవులశ్రీపాదపద్మంబు లెల్లప్పుడుం బ్రాప్యప్రా
 పకంబులుగా నమ్మి యుండుఁ డని నియమించిన వారలఁడెందంబులందు సంది
 యంబు గ్రందుకొనం దెలిసి వత్సకులారా మీర లీయర్థంబునకుసందేహంబుఁ
 జెందవలదు మీకుం దిరుమంత్రార్థంబు భోగమండపంబు చరమశ్లోకార్థంబు
 పుష్పమండపంబు మంత్రరత్నార్థంబు త్యాగమండపం బీ యర్థవిశేషంబున
 కుం బ్రమాతలు శ్రీపాణియోగీంద్రుండు మొదలుగాఁ గల యభిజ్ఞశిఖామణులని
 తెలిసి నీరాడి తత్కాలోచితక్రియ లన్నియు విన్నాణంబుగాఁ దీర్చి సంశ్రితు
 లగుస్వాము లనుసరింప భగవత్సన్నిధి కేతెంచిభక్తపూర్వకంబు గాఁ బ్రణామం
 బాచరించి నిత్యవిభూతికింజననాజ్ఞయిమ్మని యద్దేవశిఖామణింబ్రార్థింపనుప్రస
 న్నాంతరంగుండై రంగనాథుండుకరుణాపూర్ణకటాక్షౌమృత వీక్షణంబులనబ్బ
 గవతో త్తము నీక్షించుసమయంబునఁదదీయశిరోభూషణంబయినదివ్యమాల్యం
 బొక్కటిజాతినఁ దిరువరంగగురుం డమ్మాల్యంబుఁ దనపాణిపల్లవంబునంగొని
 దేశికో త్తమునియు త్తమాంగంబునం జుట్టె నంత నుత్తమనంబియు శ్రీశతకోప
 తీర్థప్రసాదాదిబహుమతు లొనరింప మిగులసంతుష్టాంతరంగుం డై యామున
 గురుండు నాహరిని వీడ్కొనినిజాశ్రితవర్గంబుతో స్వమఠంబుఁ జెందియందు
 గోవిందారాధనం బాచరించి శ్రీరంగగోష్ఠీపూర్ణ మహాపూర్ణప్రముఖ నిఖిలదేశి
 కులశ్రీపాదతీర్థం బుజ్జేవించి వారలారగించినపిమ్మట భగవద్భాగవత శేషస్వీకారం
 బొనర్చి కాంచీపురినుండి వచ్చినశ్రీవైష్ణవులవలన లక్ష్మణాచార్యుండు యాదవుని

విడిచి శ్రీగజేంద్రదాసానుమతిచే వరదునకుం దిరుమంజన కైంకర్యం బొనర్చు
 చున్నవాడన విన నవధరించి సంతసించిమాకడకయ్యలయాత్వారిని దోడ్కొని
 రమ్మని పెరియనంబినిం బనిచివైశాఖమాసంబునందు శ్రవణనక్షత్రంబున నభి
 జిన్మహూర్తంబునందుఁ బద్మాసనాసీనుండై పాణిపల్లవంబులు మోడ్చి నిజా
 చార్యుం డగు శ్రీరామమిశ్రుశ్రీపాదకమలంబుల ధ్యానించుచు బ్రహ్మనల్లియు
 భృగువల్లియుఁ బురుషసూక్తంబును నర్చిరాదియు 'శూల్ విశుంబణి ముహి'
 లనుతిరువాయ్ మొత్తీయుసన్నిధిదేశికులనుసంధింపశంఖవేణువీణాకాహళప్రము
 ఖనానావిధమంగళవాద్యఘోషంబులుచెలఁగన్పత్తగీతాద్యుత్సవం బాశ్రితులు
 సల్పుచుండ యోగధారణాలబ్ధమధ్యధమనిద్వారంబున వెలువడి స్వపితామ
 హుం డగునాథమునితెఱంగున స్వకీయాచార్యదివ్యపదాంబుజంబులం జేందె
 నంతఁ దిరువరంగ పెరుమాళరయరు మొదలుగాఁగల దేశికోత్తములాచార్య
 విశ్లేషంబు సహింపఁజాలక చిన్నమూలంబు లగుద్రుమంబులమాడ్కిఁబుడమిం
 బడి మిగుల వగలం బొగులుచుండం జూచియచ్చటిసాత్త్వికపుంగవులుకొందఱు
 వారల నూఱడించి శ్రీయామునాచార్యపుత్రుం డగు పిళ్ళైక్కరళునంబితోడం
 గూడి చరమకైంకర్యంబు క్రమంబుగా సలుప సమకట్టి యున్నసమయంబున
 దేవదాసీజనం బేతెంచి మఠద్వారాంగణాదులందు సమ్మార్జనప్రోక్షణాదుల స్థల
 శుద్ధి యొనర్చి యచట బ్రహ్మరథంబుఁదెచ్చియుంచి కుశకూర్చలరక్తోత్పలమా
 ల్యంబులను శుభ్రాచారంబులచే మఱియు విచిత్రంబు లగు పట్టుకుచ్చులచే
 నలంకరించి యవ్విమానద్వారచతుష్టయంబునందుబాలకదళీస్తంభంబులునాటి
 నవక్రముకమంజరులచే బాలరసాలఖండంబులచేఁ బలువిధంబు లగుఫలంబు
 లచేఁ జిత్రవిచిత్రపతాకంబులచేనలంకృతిఁగావించిపూర్వదక్షిణపశ్చిమోత్తర
 ద్వారంబులఁబాలాశాశ్వత్థఖాదిరౌదుంబరపల్లవంబులచేదోరణంబులునిర్మించి
 యవ్విమానసమీపభూతలంబునందు ద్రోణమాత్రప్రమాణ ధాన్యంబుచే
 మండపంబు రచియించి తన్నధ్యప్రదేశంబునఁ బూర్ణకుంభం బొక్కటి నిలిపి
 తన్నంటపకోణచతుష్టయంబునందు నాలుగుపూర్ణకలశంబు లుంచి మగిడి కేశ
 వాదిద్వాదశనామంబు లుచ్చరించుచుఁ బ్రాగాదిదిశలందు శుద్ధజలపూరితంబు
 లగుఘటంబు లెనిమిదింటిం బ్రతిష్ఠించి కుశదూర్వాదర్భవిష్ణుక్రాంతప్రసూన
 మాలికలచేఁ గలశంబులవి యన్నియు నలంకరించి గురువరంపరాపూర్వకంబు
 గా మంత్రరత్నం బనుసంధించుచు నక్కుంభంబుల నన్నియు నర్చించిద్వాదశ
 నామంబులచేఁ గలశస్థాపనంబు చేసి తదనంతరంబాయామునగురుచరమదివ్య
 విగ్రహంబునకుం బంచామృతస్నానం బొచరించి యీశాన్యభాగస్థిత సంకర్షణ
 కుంభంబు దక్కఁ దక్కిననాల్గుకుంభంబు లెత్తి శ్రీపురుషసూక్తంబుచే నభి
 షేకం బొనర్చి యద్దేశికు లందఱాతీర్థంబుఁదమతమశిరంబులఁ బ్రోక్షించుకొని

యున్నయంతఁ దచ్చరమకైంకర్యకర్త యగుపిళ్ళైకరశునంబి న్వపాణిపద్మంబు
 నం దొకతాంబూలం బుంచుకొని భక్తిపూర్వకంబుగా నద్దేశికోత్తములకుం
 బ్రదక్షిణం బాచరించి యున్నంత మతద్వారాంగణప్రదేశంబున గోమయకృత
 స్థండిలంబునందు దోణమాత్రవీహులు పఱచి ముసలోలూఖంబులు మంత్ర
 పూతజలంబుచే శోధించి యభినవవస్త్రంబులం జుట్టి యాయులూఖంబు న్రీహి
 మండపమధ్యంబునం దుంచి యందు హరిద్రానిక్షేపణంబు చేసి శుభ్రవస్త్రమా
 లాద్యలంకారశోభితంబును బంచసంస్కారసంస్కృతంబు నగు దేవదాసీజనంబా
 హరిద్రాశకలసముదాయంబుఁ జూర్ణించినయంత సాత్త్వికులామండపంబునకు
 నవచేలవేష్టనం బొనరించి యందుఁ ద్రివిక్రమవ్యాపారప్రతిపాదకమంత్రంబుల
 నుల్లేఖనం బొనర్చి పృథివీదైవత్యం బగునాయుల్లేఖనంబునందు ప్రాగాద్యష్టది
 శలదివ్యతరచూర్ణతైలానులేపనమాల్యలాజదుగ్ధదధిశుద్ధజలపూర్ణంబులునుదర్భ
 పవిత్రాశ్వత్థపల్లవపవిత్రంబులు నగుకలశంబులు మంత్రరత్నంబనుసంధించుచుఁ
 బ్రాగాదిక్రమంబు గా స్థాపించి పరమాకాశదైవత్యం బగునాహరిద్రాచూర్ణం
 బునందు దివ్యనక్షత్రదైవత్యం బగునిస్తుషోపలలాజంబు లుంచి తదుభయద్రవ్య
 పూరితం బగుపాత్రంబుఁ దూర్పుదెస నుంచి యమ్మహాభాగవతాంఘ్రినీరజనీర
 పూరితకుంభంబుఁ బడమటిదెస నిలిపి స్వాములకు సమర్పణీయంబగుద్రవ్యంబు
 దగ్భాగంబునం దొకపాత్రయం దుంచి భగవచ్ఛేషభూతంబగుశ్రీమాలాక్షోమ
 చేలనిర్తాల్యాదిప్రసాదంబుల దక్షిణదిగ్భాగంబున నొకసావర్ణపాత్రంబునం
 దుంచి యాశవందారువిమలచరమవిగ్రహంబునకు సాష్టాంగప్రణామం బా
 చరించి యద్దేశికు లందఱు అమ్మహాత్ముని భక్తిభావనచేఁ దమతమదివ్యచిత్తం
 బులం బ్రవేశింపం జేసి పరివేష్టించి యున్నంత శ్రీమధురకవిప్రబంధంబును
 శ్రీవిష్ణుచిత్తప్రణీతమంగళాశాసనగాథాదశకంబును నర్చిరాదిగతప్రతిపాదక
 శ్రీశతకోపప్రోక్తగాథాదశకంబును దిరువరంగదేశికుండు దేవగానంబుచే
 ననుసంధించినపిదప నద్దేశికోత్తము లందఱు అవిష్కమానముం గొని నృత్తగీతవాద్య
 ఘోషంబుతోఁ దిరువృత్తం బనుసంధించుచుఁ దిరువీధిప్రదక్షిణం బాచరించివచ్చి
 మతద్వారంబునం దాప్రబంధంబు నిగమించి యగ్గురుచరమవిగ్రహంబునకు భగ
 వచ్ఛేషభూతంబు లగుతైలచూర్ణంబు లర్పించి యవశిష్టకలశోదకంబులచేమగి
 డి తిరుమంజనం బాచరించి శ్రీచూర్ణ రేఖించితాంతరాశంబు లగుద్వాదశోర్ధ్వ
 పుండ్రంబులు లలాటాదిశుభాంగంబులయందు రచియించి శ్రీగంగరాజప్రేషి
 తంబు లగుదివ్యమాల్యానులేపనపీతాంబరాదులచే నద్దివ్యచరమవిగ్రహంబు
 నలంకరించి స్వాచార్యశేషం బగుతైలచూర్ణాదికంబు దిరువరంగగురుండు మొద
 లుగాఁ గలదేశికులందఱుం బరిగ్రహించి యాచార్యవిశ్లేషంబునకు నార్తిపడుచు
 నాబ్రహ్మరథంబునం దాదివ్యచరమవిగ్రహం బుంచి తిరువడిత్తాంగులు భుజంబు

లందు వహించి యల్ల నల్ల న నడుగు లిడుచుండ శంఖ భేరిపటహ కాహళ వేణువీణాది
 దివ్యమంగళవాద్యరవంబులు చెలంగ రమణీయన్య తగీతాదిరవం బొప్పు చుండ
 నగ్రభాగంబున శ్రీపదాంకుశ పర కాలాదిదివ్యసూరి శ్రీసూక్తులనుసంధింపఁబశ్చ
 ద్భాగంబునం దాన్నాయ ఘోషంబు చెలంగ నడుంగులకు మడుంగు లిడుచు
 స్వాము లంద టిత్తుదండంబులు కేలుఁదమ్ములం గీలించి చను చుండ నం దొక
 సాత్త్విక పుంగవుండు సంకర్షణకుంభంబుఁ దనశిరంబునం బూని కూడ విచ్ఛేయ
 నాచారలాజమిళిత ప్రసూనంబు లాత్రోవ నంతటం జల్లుచు నడవ నద్దివ్యదేశ
 నివాసిను లగుశ్రీవైష్ణవసువాసినులు మంగళహారతులుపాణిపల్ల వంబులంగీలించి
 పురోభాగంబునం దరుగు చుండ నద్దివ్యవిమానంబున కిరుగెలంకుల ధవళవాల
 వ్యజనంబులు వీవ రాకాసుధాకరధవళకౌశేయకూర్చు లెదుట విసరుచు వెనుకడం
 గు లిడుచుఁ గొంద ట్టార్యు లరుగు చుండఁ దదీయదివ్యచేష్టిత ప్రతిపాదక గాథ
 లనుసంధించుచు వందిబృందంబుచందంబునఁ గొందఱు విద్యత్పురందరు లరుగు
 చుండఁ దిరువీధులకుం బ్రదక్షిణం బొనర్చి తిరుక్కరిహతీర్థఘట్టంబునందుఁ బ్రవే
 శింపం జేసి యాసంకర్షణకుంభోదకంబుచే నచట ద్వయ మనుసంధించుచుభూ
 శుద్ధిఁ గావించి తత్ప్రదేశంబునం దాబ్రహ్మరథంబు డించి యతिसంస్కారవిధా
 యక శాస్త్రోక్తక్రియలు సాకల్యంబుగా నొనర్చి యద్దివ్యవిమానంబువలన నద్దే
 శికోత్తమునిదివ్యచరమవిగ్రహంబు తిరుప్పల్లి యొనర్చు కాలంబున ముందు నిజా
 చార్యనియుక్తుం డగుమహాపూర్ణ గురుండు కాంచీపురంబునకుం జను దెంచి శ్రీగ
 జేంద్రదాసునిఁ బొడగాంచి యతనియనుమతిఁ బెరుందేవితాయారుతోడంగూడి
 యున్నవరదునిం గాంచి యభినుతించి వారిసమ్మతిచే నిలయాత్వారిని దోడ్కొని
 వచ్చి శ్రీరంగధామబాహ్యోద్యాన ప్రదేశంబునఁ గవేరకన్యాగర్భంబునం దిరు
 క్కలిహతీర్థఘట్టంబునఁ బెంపారు చున్నగుపులు జూచి యచటం గనంబడు
 జనుల నడిగి యామునాచార్యచరమావస్థ యెఱింగి పెద్దయుంబ్రొద్దలక్షగా
 ర్యులతో దుఃఖించి సమీపంబున కేతెంచి స్వగురుచరమవిగ్రహం బీక్షించివల
 గొని మ్రొక్కి యుండె నంతట నయ్యలయాత్వారు పరమగురునిచరమదశ నీ
 ట్లించి యనేక ప్రకారంబుల శోకవ్యాకులీతాంతరంగుం డై ప్రదక్షిణపూర్వ
 కంబుగా సాష్టాంగప్రణామం బొచరించి తదీయాకుంచితాంగుళిత్రయంబు
 నీక్షించి యమ్మహాత్మునియభిప్రాయంబుఁ దెలిసి మహాత్మామీరు దలంచిన కార్యం
 బులు మూఁడు దేవరవారియనుగ్రహంబుచే సమర్థించెద నని శపథంబు చేసినం
 బూర్వక్రమంబు గా మూఁడంగుళంబులు నచటివా రందఱుం గని యక్కడ
 పడఁ బ్రసారితంబు లయ్యె నంత నాలక్ష్యగురుండును నద్దివ్యసూరిచరమవి
 గ్రహంబునకుం బ్రదక్షిణప్రణామంబు లొచరించి యవభృథంబులు గావించియా
 మునాచార్యకుమారుం డగుపిళ్లైక్కరశునంబి మొదలైనయార్యులతో ఖన

నాదిచరమక్రియ లన్నియు నిర్వర్తింపం జేసి యాచార్యవిశ్లేషజనితదుఃఖసంత
స్తహృదయుండై యచట నుండ నొల్లక కాంచీపురంబుఁ జెంది యందు వరదున
కెప్పటియట్ల కైంకర్యంబు సేయు చుండె నంత.

42

—●—●— పరి త్తిక్కొల్లెనాచ్చియారువై భవము. —●—●—

- సీ. దేవదేవునిఁ బెరుం దేవీసహాయునిఁ, గరిగిరివరదునిఁ శ్ర గన్నులార
సాక్షాత్కరించినరసాధున త్తముఁ దిరుక్కచ్చినంబిని జగత్కలుషహరునిఁ
గని మ్రొక్కి శిష్యునిఁగా వన్నుఁ గైకొను, మని భక్తితో లక్ష్మణార్చ్యుడనిన
భగవదాజ్ఞారూపశ్రవణాశ్రమాచార, ధర్మ సేతువుఁ ద్రైంపఁ శ్ర దగునె యెట్టి
తే. జ్ఞాని కై నను లక్ష్మణార్చార్య యనుచు, నంబి యన విని రిగిరినాథసూక్తి
నాశ్రయించె మహాపూర్ణు శ్ర ననఘుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.
- సీ. ఆశ్రమస్వీకార శ్ర మాచరించినమీఁదఁ, గోవెల కేతెంచి శ్ర గురువరేణ్యుఁ
డమలశరారిసూర క్త్యర్థానుభవముచేఁ, గాలము జరపుచు శ్ర లీల నుండి
వేంకటేశుని కిష్టకైంకర్య మొనరింప, ననుప ననంతార్చ్యుఁ డరిగి యచటఁ
గైంకర్యములు సల్పఁ శ్ర గర్ణామృతంబు గా, నావార్త విని యంజనాద్రిపతికి
తే. మంగళాశాసన మొనర్ప శ్ర మదిఁ దలంచి, సంశ్రితౌఘముతో రంగశౌరి నడిగి
యరుగుదెంచుచు నుండెవృషాద్రికనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోదమలర.
- సీ. మహితనామత్రైత్రమందిరుఁ బద్మలో, చనునిఁ గన్గొని మ్రొక్కి శ్ర సన్నుతించి
దేహళీపురమున శ్ర దేవదేవునిఁ ద్రివి, క్రమునిఁ గన్నులవిందు శ్ర గాభజించి
మార్గమధ్యస్థితశ్రమహానీయదివ్య దేశములందు హరికి సంరజలి యొనర్చి
వచ్చి విద్యజ్ఞనానావాస మానవ్దస, హస్తనామ గ్రామ శ్ర మంది శిష్య
తే. సంఘములతోడ మార్గవిశ్రాంతిఁ జెంది, తత్పురోద్యానవనమునఁ శ్ర దగ వసించె
వరగుణస్ఫూర్తి యతిచక్రవర్తియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోదమలర.
- సీ. వరపరి త్తిక్కొల్లెవరదార్చ్యుఁ డొక్కఁడు, యజ్ఞేశనామకాశభిజ్ఞుఁ డొక్కఁడు
యతిరాజునకు శిష్యు శ్ర లాయిర్వు రయ్యార, వసియించి రబ్బుధరవర్షులందు
నతిదరిద్రుఁడు వరదార్చ్యుఁ డాయజ్ఞేశుఁ, డాధ్యుఁడు గావున శ్ర నతనికడకుఁ
దమశుభాగమన మాతనికి నెఱింగింపఁ, బ్రాజ్ఞుల నిర్వరఁ శ్ర బంచె గురుఁడు
తే. వారు యతిపతియాజ్ఞచేరవచ్చి పురముఁ, జొచ్చిచెప్పిరి యజ్ఞేశశ్రసూరి కిట్లు
గురునివృత్తాంత మంతయుఁగూర్చిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్ర మోదమలర
- సీ. యజ్ఞేశ యీయగ్రహారోపననమునం, దరుగుదెంచి వసించె శ్ర యతివరేణ్యుఁ
డచటికేతెంచి మీ శ్ర రమ్మహాత్మునిఁ గాంచి, యర్చింపఁదగుదు రంశచార్యులనిన
స్వాగతం బడుగక శ్ర యర్ఘ్యపాద్యదుల, వారి నర్చింపక శ్ర యూర కున్న
యజ్ఞేశు నీక్షించి శ్ర యధ్వశ్రమార్తు లొ, నాసూరు లతనియం శ్ర దాస విడిచి
తే. వేగవిచ్చేసి యతిరాజురవినఁగఁదారు, పోయివచ్చినక్రమ మంతఁబొసఁగఁ దెలుప

- నతని యతిపతి గన నొల్లఁ ర డాయెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెరమోద మలర.
 వ. అంత. 48
- సీ. వరదార్యుఁ డక్షయశ్రాత్రముఁ గైకొని, శిలము పల్లెలవెంట ర సలుపు చుండ
 సంయమింద్రుఁడుశిష్యశసహితుఁడై యతనిగృహంగణంబునకేగిరయచటనిలువ
 నతిజీర్ణవస్త్రయు ర నవ్వరదునిదేవి, యగుపరి త్తిక్కొల్లెరయమ్మ యంత
 వ్రీడచేఁ దనయిల్లు ర వెల్వడకయ గట్టి, గాఁగవాటము మూసి ర గడియ దాపి
 తే. ద్వయముఁ బల్కుచునుండి త్రి రదండపాణి, వరదుఁడేడనియడుగఁదరత్స్వర మెఱింగి
 గురుఁడితం డని తెలిసె నారగరిత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.
- వ. అప్పు డప్పతివ్రతాతిలకం బాత్మగతంబున. 50
- సీ. మాపాలఁ గృప యుంచి ర నుమ్ముఁగటాక్షింప, మాయింటి కేతెంచెరమద్గురుండు
 నిట్లు దిక్చేల నై ర యేరీతిఁ బల్కుదు, నెట్లు సేవించెద ర నిమ్మహాత్ము
 నగ్నయై యున్నట్టిరనాఁగి పూరుషులతో, భాషింపఁ దగ దని ర ప్రాజ్ఞ లండు
 మా టాడ కుంటినా ర మాయింట నిల్వక, నరుగు నస్సద్గురుం ర డని తలంచి
 తే. వెఱచి కార్పాసవనలక్ష్మీ ర వ్రీడపడుచు, స్వకరతాళత్రయధ్వని ర సలుప సంజ్ఞ
 నింగితజ్ఞుఁడు యతిచంద్రుఁ ర డేగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. తనతిరుముడిచుట్టుఁ ర దళుకొత్తుశాటికఁ, బాణిపల్లవముచేఁ ర బట్టియెత్తి
 వేగ లక్ష్మణముని ర విసరివై చిన నది, యాయింటఁ బడిన నారయతివ చూచి
 తనగురుఁ డిడె నని ర తాల్చి కవాటముఁ, దెఱచి వెల్వడి వచ్చి ర గురువరునకు
 నతిభక్తి మ్రొక్కిడి రయర్ఘ్యపాద్యాదుల, నర్చ లొనర్చి తరదాశ్రితులను
 తే. గ్రమముగానట్లు పూజించి ర గారవించి, యందఱికి వారి కాతిధ్యరమాచరించి
 తనదుచి త్రమునందిట్లు ర దలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. తొలిజన్మములయందు ర దొడ్డపుణ్యం బేమి, సలిపితిమో యెట్టిరస త్రపంబు
 లాచరించితిమొ యె ర ట్లర్హతముల కేమి, దాన మిచ్చితిమొ చేరతనులఁబోవ
 నవని ననంతాంశుఁ ర డై జనించినలక్ష్మణార్యుఁడు మాయింటి ర కరుగుదెంచె
 యతిరాజమద్గురుఁ ర డమితశిష్యుఁడును నీ, యార్యున కాతిధ్య ర మాచరింతుఁ
 తే. దలఁప గవ్వైన సోలెఁడురథాన్యమైన, వేశ్మమునలేవు పతియుంభరవృత్తిధాన్య
 మేమి యగువీరి కని యెంచె ర నింతియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. తమపూర్వకర్మజంభధములచే జీవుఁగములు సంసారచక్రమునఁ దగిలి
 పుట్టుచు గిట్టుచు ర భూరిదుఃఖములచే, వ్యాకులపడఁగ నరవ్యాజకృపను
 వారిని గ్రీఁగంట ర నారాయణుఁడు చూచి, యాచార్యరూపి యై ర యవతరించి
 జ్ఞానాంజనశలాకఁ ర జత్తురున్నీలన, మొనరించి వారల ర నుద్ధరించె
 తే. గాన గుర్వర్థ మయి పశుశకాయవిత్త, ధాన్యవస్త్రగృహదుల ర దాల్చు నెవ్వఁ
 డతఁడె ప్రాశిష్యుఁడనియెంచె ర నబలయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

వ. అదియునుం గాక.

55

సీ. అలసి యతీశ్వరుఁ యడంతేనివాసులతోడ మాయింటికి నేడు వచ్చె
నది గాన నే నకృత్యంబైనఁ గావించి, విందు చేసెద వీరి నకందటికిని
బరకాలముని ముందు నపశ్యతోహరవృత్తి, బహుధన మార్జించి నభాగవతుల
కారాధన మొనర్చెనచ్యుతార్థము సేయు, పాపమొనను బుణ్యభావ మొందు
తే. మురహరునిమాని సల్పినపుణ్యమైనఁ, బాపమగుఁగాన యాచార్యరూపహారికి
నర్చ చేసెద నని యెంచె నతివ యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె నమోదమలర.

సీ. పొలు పారునాల్లువిభూతులు గల వేని, యట్లీశ్వరద్వయ నమలరు నేని
కృప గురుఁడొనరించుననుపకారమునకుఁ బ్రత్యుపకృతినలుపంగరయుక్తమనుచు
మదిలోఁ దలంచి యామగువ గుర్వర్థ మై, సాహస మొక్కటి నలుపఁ దలంచి
ధనమదాంధుఁడును గంగదర్ప బాణాతురుఁడూరుజుఁ డొక్కఁడీరయూరఁగలఁడు
తే. వాఁడు ననుఁ జూచి నిత్యము నవాంఛపడును, గాన వానికి మే నమ్మికని ధనంబు
గురునిఁ బూజింపనని యెంచెగరితయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె నమోదమలర.

సీ. మాంసమేదోస్నాయురమజ్జారుధిరశుక్ల, మలమూత్ర పూరితమలినదేహ
మక్కమివై శ్మశన నకమ్మిద్రవ్యముఁ దెచ్చి, యార్యు నర్పించెద నని తలంచి
స్వామి దేవరవారుక్షణమాత్ర మీయింట, విశ్రమించిన వస్తువితతు లిచటఁ
గనఁబడు మీయనుగ్రహమువల్లను దదీ, యారాధనార్థము నతివ ర్ణ్య

తే. యనుచుఁ గార్పాసవనలక్ష్మీరయాత్తు గురున, కతిమృదూక్తుల విన్న పరమాచరించి
చని మదాంధుని వై శ్మశనిఁగనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె నమోదమలర.

సీ. పూర్ణ చంద్రునిఁబోలురముఖపద్మ మమృతసుం, దరతరమందస్తిరతమునమెఱయఁ
దనసోయగపుమేలురతళుకువొల్లన్నలు, మరుతూపులై వానిరమనముఁ గలఁపఁ
దనతిరుమేనిసౌందర్య మామందునిఁ, బంచాస్త్ర వేదనరపాలు సేయ
వై శ్యకుమార నీరవాంఛిత మీరేయి, సిద్ధించు విను మొకరచిన్నమాట

తే. మహితశిష్యగణంబుతోరమద్గురుండు, వచ్చినాఁ డాతిథేయము నవలసినట్లు
సలుపు మాతని కనియె నానాధి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె నమోదమలర.

వ. తదనంతరంబ.

60

సీ. కార్పాసవనలక్ష్మీరఘనసుధామధురోక్తు, లాలించి యమ్మదనాతురుండు
తనమది నిట్లని నతలఁచె ముం దీలేమ, పలుకరించిన మూఁగరపగిదిఁ జనును
కనుసంజ్ఞ చేసినఁ నగ న్నైత్తి చూడదు, వరవస్త్ర భూషణరవనుచయములు
షంప గ్రహింప దరప్పడఁతి యిట్టివ్వుడు, కత్యంతరము లేడు నగడచి వచ్చి

తే. నాదునంతరిపురముఁ జెందినన్నువలచె, నేటికీడేరె నాకోర్కి నెలఁత గోరు
ద్రవ్య మిచ్చెదనని వాడురదలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె నమోదమలర.

సీ. శాలితండులముద్గరచణకమాపాదులు, కూరగాయలు దధిక్షీరములును

- సద్యోఘృతము తైలశశర్కరామ్లాదులు, సకలపాత్రైఘ్నము శ సరసఫలము
 లర్పించి యవి వరదాద్యునియింటికి, వైశ్యుఁ డంపించె నాశవనితవెంట
 యతిరాజుకనుమొగినాపదార్థము లన్ని, యుంచి యద్దేవి సేరవించి యున్న
 తే. నప్పతివ్రతసుగుణాళి శ కలరి గురుఁడు, తల్లి నీ రాడి పెరుమాళ్లతళిహా నీవె
 సేయుమని సంశ్రితులు వినఁజెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
 నీ. ఆసాధ్యితోఁ గొందరతాద్యులు తనయాజ్ఞఁ, దళిహా సేయంగఁ ద్రిదండపాణి
 భవ్యతీర్థం బగుపద్మాకరమునందు, నవగాహనము చేసి శ యరుగుదెంచి
 శ్రీచూర్ణ రేఖలఁ శ జె న్నొందుధవళోర్ధ్వపుండ్రము లుచితాంగరములధరించి
 హరి కర్చనము చేసి శ యద్దేశికుల కెల్లఁ, బెరుమాళ్లతీర్థముఁ శ బ్రీతి నిచ్చి
 తే. పఙ్క్తులుగ వారిఁ గూర్చుండఁబనిచి మొదట, మంచిపీఠమునందువ్రసించియంత
 వేగ పరిమారు మనియె నాశవెలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
 నీ. శుచిరుచిరతరాన్నరసూపాద్యశాకముల్, చవి మించుమంచిపరచ్ఛ్మణ్ణ కొన్ని
 సురభిహింగూజీరశనుమరీచిసర్వ పా, నివృతనిరుపమతింత్రిరణీరసములు
 వడ లతిరసములు శ వరషాడబాపూప, మోదకాదిక భక్ష్యరమాఖ్యములును
 బహువిధామృతరసఫలశర్కరైలాది, భవ్యద్రవీభూతరపాయసములు
 తే. జాంబవైలాలవణవిశ్వశసహితదధియు, వారి కందఱ కర్పించె శ వలసినట్లు
 ప్రాజ్ఞ కార్పాసవనలక్ష్మీరభ క్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 నీ. అట్లార్జ్యజనులతోనారగించి యతీంద్రుఁ, డాయింటిమొగి నుచితాసనమునఁ
 గూర్చిండి శ్రీశతశకోపదివ్యప్రబం, ధార్థ మాశ్రితులకు శ నాన తిచ్చు
 తఱి వరదాద్యుఁడు శ చరితోఁఛవృత్తియై, యేతెంచి యాధాన్య శ మింటనుంచి
 గురున కాతిధ్య మేరకరణిని నెఱవేఱఁ, దెల్పు మంచును దనరదేవి నడుగ
 తే. నమ్మహాత్మున కాసతిరయతివరునకుఁ, దాను జేసినయాతిధ్యతత్త్వ మంతఁ
 జెప్ప నాతండు విని సంతరసించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 నీ. నీవు బాలిక వైన శ నిర్మలసుజ్ఞాన, గురుభ క్తిశీలముల్ శ గొప్ప వయ్యె
 నీవు చేసినపని శ నిత్యసూరుల కైనఁ, గొనియాడ నర్హమో శ కువలయాశీ.
 భాగ్యోదయమున మరద్భార్య వైతివి గాని, పరదేవతపు మాకు శ నరసి చూడ
 నేవృత్తిచే నైన శ నిల ధన మార్జించి, తత్త్వబోధకుఁ డైనతనగురునకు
 తే. స్థితియొనర్చినవాఁడె యంతేనివాసి, యన్యుఁ డాచార్యవంచకుఁడనుచు నతిని
 జాల మన్నించి పలికె నాశసౌమ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
 వ. అట్లమ్మానినీమణినిసన్నానించి కార్పాసారామవరదాచార్యుండఖిలద్రావిడామ్నా
 యవ్యాఖ్యానవైఖరీగరిష్ఠుం డగుయతిశ్రేష్ఠునిం గాంచి భ క్తిపూర్వకంబుగా
 సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి కరకమలంబులు ముకుళించి యిట్లనియె దేవా
 నీయవతారంబు చరాచరాత్మకం బగులోక త్రయంబునకుం బరమహితావహం

బు సాక్షాదనంతస్వరూపుండ వగునీజన్మ కర్తృంబులు పరమాశ్చర్యకరంబులుజగ
ద్విలక్షణంబులు విష్ణుమాంయారచితపుత్రమిత్రకళత్రాదిబాంధవాభాసాన క్తచిత్తు
లగుచేతను లంధకారకూపనిపతితజంతువులమాడ్కి జ్ఞానయాథాత్మ్యప్రదాయ
కుండవగునిన్నుఁగనలేక సంసారకూపంబునంబడి చరింతురు సూర్యుండంధకారం
బుఁ బాపుగతి నజ్ఞానంబు జ్ఞాన ప్రదీపంబుచే నిర్వర్తింపంజేసి యజ్జీవలోకంబుజ్జీ
వింపంజేయుటకు నీకంఠెసమర్థుండులేడు భవత్పాదారవిందరజఃస్పర్శంబుచేరా
జపుత్రినివిడిచి బ్రహ్మరాక్షసుండక్షయానంద ప్రదాయకం బగుదివ్యలోకంబుగాం
చె నీభూలోకంబునందు మీరవతరింప రేని మాబోఁటిచేతనులకుగతి యేఁతెసం
భవించు నభిజ్ఞులై నను గలికలుషసూషితాంతఃకరణులై పాపండవృత్తుల నాశ్ర
యించి నిరయంబునంబడుదురుభవదీయదివ్యపాదారవిందసేవామృతవృష్టిలభింప
క తాపత్రయదారుణదవానలాభివ్యాప్తియీచేతనులకెట్లు శమించుసంసారస్పృ
గ్రవిషంబునకు భవద్దివ్యనామోచ్చారణంబు గరుడమంత్రంబై చెల్లు భవాభీల
ఘర్తాభితప్తులకు భవద్దర్శనంబువార్షిక బలాహకాయమానంబగుఁ గామగ్రహా
న్తాదవ్యాధిబాధితులకుం ద్వదీయశ్రీపాదతీర్థంబు దివ్యోషధరసాయనంబుగాఁ ద
లంతున నేకచ్ఛాత్ర పరివృతుండవై యకించనుం డై నయీదానజనునియందుంగృ
పచేఁగార్పాసవృత్తోచ్చాదితంబయినయడియేనిగృహం బన్వేషించుచు యుష్కదీ
యదివ్యపదాబ్జరజఃకణంబులచేఁ బవిత్రంబులు సేయ నిట్లు విచ్చేసితిరి భవద్దర్శ
నంబుచే మదీయపూర్వపాపంబులన్నియు నివర్తించె ధన్యుడను గృతకృతుండ
ను నైతి మదీయపితృవర్గం బపవర్గంబుఁ జెందె నస్తజన్మంబు నేడు సఫలం బ
య్యె నని యిట్లు బహువిధంబుల స్తుతియించి గురునిచే నాజ్ఞాపుం డై తదీయ
శ్రీపాదతీర్థం బుజ్జీవించి భగవద్భాగవతాచార్యభుక్తావశిష్టం బై శుచిత్వభోగ్య
త్వాదిగుణవిశిష్టంబై న యాయన్నం బారగించి నిజదేవీసహితుండు నుఖంబుండ
నంత నానందమొందుం డాదంపతులపరస్పరై కమత్యం బవలోకించి శిష్యజ
నంబుతో సంతసించి వారలచే నారాధితుండగుచుఁ గొన్ని దినంబు లుండెనంత.

- సీ. యతిశేఖరునితళిరహాప్రసాదమును శ్రీపాదతీర్థము గొని ర పరమసాధ్వి
యాపరి త్తిక్కొల్లెరయమ్మ రాతిరి తనభర్తతోఁ జని వైశ్యభవన మొంది
చయ్యనఁ దీర్థప్రసాదము లొనఁగిన, నవి వాఁడు గైకొని ర యనుభవించి
మంచివివేకముఁ ర గాంచి యద్దేవికిఁ, గరములు మోడ్చి యీశకరణిఁ బల్కె
తే.నమ్మసాపాత్ముడనుమదరనాతురుండ,ధనమదాంధుడనగునమ్మ,రదనయుండనుచుఁ
దలఁచి కరుణింపు మని వాఁడురపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుండ నెరమోదమలర.
సీ. తల్లి నీవే మాకుఁ ర దండ్రి నీభర్తయే, తనయునిఁ గరుణింపఁ ర దగునుమీకుఁ
దల్లి నీయెడ దొడ్డతప్పుఁ జేసితి దాని, తుమిఁయింపు మనుచుఁ బ్రకృమముఁ జేసి
చాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి ర సాధ్య నన్నెఁజైన, సన్తాగతునిఁ గా ర సల్పు మింక

- భవదీయగురునిశ్రీపాదసంబంధిని, గాఁ జేయుమా నన్నుఁ శ గన్నతల్లి
 తే. యని వణిగ్వరుఁడన విని శ యాలతాంగి, యాత్మభ ర్తకుఁ దెల్పిన శ నతఁడువానిఁ
 దొడుకచనియెను యతిరాజుశకడకు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
 సీ. వరదాద్యుఁ డావణిగ్వరునిఁ దోడ్కొని వచ్చి, శిష్యునిఁ గా యతిశ్రేణునకు
 నర్పింప వానికి శ యతిపతి పంచనం, స్కారాదిహితములు శ కరుణ సలుప
 సా త్త్వికుఁడై వాఁడు శ సద్భక్తితో గురు,దక్షిణ గా బహుశ్రధన మొసంగి
 ప్రార్థింప నది గొని శ ప్రాజ్ఞులు మెచ్చ నా, వై శ్యునిఁ బంపించి శ వరదునింటఁ
 తే. గొన్ని దివసము లుండెనశ్శురువ రేణ్యుఁ, డంత యజ్ఞేశుఁడను తాప శ మందిగురున
 కర్చసలుపంగఁ దలఁచి యిశ్ర ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. ఇచటికి గురువరుఁ శ డేతెంచినాఁ డని, వినియు నూరక యుంటి శ విననియట్టు
 లస్సదాద్యుఁడై నశయమ్మహాత్మునిపూజఁ, గావింపఁ గొఱ గానిశకలిమియేల
 యని తనమనమునం శ దను తాపపడి గురు, స్వామి కాతిధ్యము శ సల్పఁదలఁచి
 బహుపదార్థములుసంశ్రపాదించిగృహమునం, దుంచియజ్ఞేశుఁడాశయుడయవరులు
 తే. వరదగురుమందిరంబున శ వాస మొంది, యున్నవా రని శిష్యులు శ విన్నవింపఁ
 దెలిసి యచ్చోటికై చనుశదెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 వ. అంత యాచ్ఛా ననుద్రవిడనామాంతరంబు గలయజ్ఞేశుం డతివ్యాకులితాంతః
 కరణుండై విషాదంబుఁ జెంది యతిత్వరితగతి నేతెంచి యాచ్ఛానని ప్రసిద్ధిఁగాం
 చినకార్పాసారామవరదాద్యునిగృహంబునందు మృద్వాస్తరణా స్తీర్ణంబై నయొ
 కవిశాలభవ్యపీఠంబునందు నుఖాసీనుం డై శ్రీశతకోపదివ్యప్రబంధార్థంబు లా
 శ్రితులకుం బ్రసాదించు చున్నశ్రీమద్రామానుజమునివరునిం గాంచి సాష్టాంగ
 ప్రణామం బాచరించి సాపరాధచేతనుని వీని ననుగ్రహింపు మని మిగుల నా
 ర్తుం డై పడి యున్నఁ బరమకారుణికుం డగుగురుధరణీశ్వరుం డతనిం దనకరు
 ణాకటాక్షవీక్షణంబులనీక్షించి యాశ్రి తాభయప్రదంబగునిజపాణిపల్ల వంబుచే
 నతనిశిరంబు దువ్విక్రచ్చియె త్తి లోకశిక్షార్థంబు గా నతని కిట్లనియె ఎత్సా
 ప్రపన్నుం డగుచేతనునకుం బంచసంస్కారసంపత్తియు శ్రీమహాభాగవతార్చ
 నంబు నాచార్యాధీనవృత్తియు నర్థపంచకజ్ఞానంబును దదీయానువ ర్తనంబుశ్రీ
 వైష్ణవత్వపూర్తి కరంబు లగుపరమధర్మంబు లిద్ధర్మపంచకంబునందు మార్గ
 శ్రాంతుం డై తనయింటి కేతెంచినశ్రీవైష్ణవాతిథినిం జూచి సాక్షాత్కృతుం
 డగుపుండరీకాక్షునింగాదలంచియర్ఘ్యపాద్యాదివిధులంబూజించిమృష్టాన్నదా
 నాదులసంతృప్తునింజేసిచందనకుసుమతాంబూలాది ప్రదానంబుచేతసంతృప్తునిం
 జేసి తద్భుక్తావశిష్టాన్నంబు నిజపుత్రమిత్రకి శత్రాదులతో భుజించుట పరమ
 ధర్మం బట్లు నేయ కున్నవానికి శ్రీవైష్ణవత్వపూర్తి సంభవింపదు నీవు భ్యాతిలా
 భార్థంబు గా ధర్మానుష్ఠానం బొనర్చినవాడవు గాని పూర్వోక్తప్రపన్నలక్షణ

లక్ష్మీతుండవు గావు గావున దంభార్థంబు గా ధగ్గంబు సల్పుమిబోటివారిగృహంబులు మా కావాసయోగ్యంబులు గా వని గురుం డాన తీయ నాకర్ణించి యతండు లజ్జితుం డై చింతాదోఘాయమానమానసుం డై కరకమలంబులు మోడ్చి యిట్లనియె. దేవా మదీయాపరాధంబు లన్నియుఁ గరుణాసఖి యగు భవదీయక్షమచే మఱచిన న్ననుగ్రహింపు మని విన్నవించి త్వదీయశుభాగమ నవార్తాశ్రవణజని తాహ్లాదపోల్లయమానమానసుండ నై యన్యం జేమి యెఱుంగకున్న సమయంబునభవజ్యేష్ఠితు లగుశ్రీవైష్ణవులం జూచి యుపేక్షించితిఁ గాని యశ్రద్ధచేతఁ గాదు బహుశిష్యసమేతుండ వగుని న్నా రాధిపం దలంచి జాత్యాశ్రయనిమిత్తదుష్టంబులు గానట్టిద్రవ్యంబు లన్నియు సంపాదించి గృహంబునం దుంచి యేతెంచితిఁ గాన శిష్యుండను దాసుండను నగునన్ననుగ్రహించి మదీయభవసంబు యుష్మదీయశ్రీపాదపద్మరజశకణంబులచేఁబావనంబు సేయ విచ్ఛేయ వలయు నని యనేకవిధంబులం బ్రార్థింప నమృహత్తుండు వత్స యొక్కహితోపదేశంబుఁ జేసెద నీమదికి రుచియిం చె నేని విను మది యెయ్యది యన సార్వకాలం బనన్యప్రపన్ను లగుశ్రీమహాభాగవతుల సకలోపచారంబులచే నర్చించు చుండుము ముముక్షుజనుల కింతకంటెఁ బరం బగుహితంబు లేదని యుపదేశించి యజ్ఞేశుని స్వీడ్కొల్పి వరదామ్యునిం దదీయమహిషిని నిజనివాసంబున నిలువ నియోగించి యష్టసహస్రగ్రామంబు విడిచి యపరిమిత శిష్య పరివృతుం డై సత్యవ్రతక్షేత్రంబునకుం జనియె నంత.

72

తనియను.—శ్లో॥ శ్రీరామానుజపాదాబ్జసేవామృతనిషేవిణౌ ।

కార్పాసారామకమలావరదౌ దంపతీ భజే॥

సీ. కాంచీయం బాతిరుక్తకచ్చినంబిని గాంచి, యతనితోఁ గరిగిరిరకరిగి యందు దేవరాజును బెరుంగదేవిని సేవించు, చును మూఁడుదినము లరచ్యోట నుండి యచటినుం డేతెంచి ర యంజనాచలయామ్య,తటమునఁ గపిలతీర్థంబుఁ జెంది యడుగిడఁ జనదు శ్రేష్ఠాద్రియం దని యెంచి, యచట హరిధ్యానమాచరించు తే. చున్న పదుగురుసూరులఁ ర గన్నులారఁ, జూచి కొన్ని దినంబు లరచ్యోట శిష్య సహితుఁడై యుండసంయమిరస్వామియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. అంత విఠలరాయఁ ర డనునాఖ్యగలవాఁడు, తుండీరమండలరథూర్వహుండు యతిరాజునకు శిష్యుఁడై బహుధన మీయ,నతనిపైఁ గరుణచేరనది గ్రహించి యంజనాచలమున ర కామడలోన సం, పుల్ల పద్మనువర్ణ రముఖరికడను ముప్పదివృత్తుల ర నొప్పారునలమండి,యం బనుమహాదగ్రహం మొకటిఁ

తే. జేసి యాశ్రితులకొసంగి ర వాసిమీఱఁ, గొన్ని దివసములందుండిరగురువరుండు తిరిగి తిరుమలకడ కేఁగురదెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర. 74

సీ. ద్వాదశగురువరారావాస మై కాపిల,తీర్థేంద్ర మాత్వారితీర్థ మయ్యె

నందువసించురామానుజార్యుని ననం, తార్యుడుగని మ్రొక్కిరయనియె నిట్లు
వేంకటేశుని, జూడర విచ్చేయు మని పల్క, హరిరూపి యిగిరిరయనుచు నద్రి
కరుగ లే దాత్వరు ర లది గాన వారికి, శిష్యుల మగుమాకుఁ ర జెల్ల దంజ
తే. నాద్రిపై కెక్కననిగురుఁ ర డాన తిచ్చి, యయ్యనంతార్యువృషగిరిరకనిపి మరలి
తరలి చని కాంచె శ్రీరంగరథామ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. రామానుజార్యుడురంగధామముఁజెంది, యున్నంతఁగూ రేశుఁడొక్కనాఁడు
మహదుత్సవమునందురమందిరాంగణభూమి, సమ్మార్జన మొనర్చి ర జలముచల్లు
తటిఁ గుప్పటపుటంచురధవళవస్త్ర యుగంబు, ధరియించి సురభిచందనము మేన
నలఁది తృణగ్రాహిలలి తేంద్రనీలకుం, డలకాంతి గండమందలము లొప్పఁ
తే. గనకకటిసూత్రకటకోర్తిరకలను దాల్చి, పూలదండలు సిగఁ జుట్టిరపొల్పుమీఱ
వైష్ణవాన్వయుఁ డొకఁ డటురవచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. ఆవైష్ణవకుమారుఁ ర డాత్రోవ నేతేర, నతనివస్త్రములపై ర ననిలగతిని
జలబిందువులు పడ ర నలిగి యాతఁడు కూర, పతిని దురుక్తులురపల్కి చనిన
నంతట భాగవతాపచారము వచ్చె, ననుచుఁ గూరాధిపుఁ ర డనుతపించె
నటమీఁదఁ గొన్నాళ్ల రకావైష్ణవుఁడు దేహ, ముడిగి యమక్షయరమొందనతని
తే. ధర్మరాజు నిరీక్షించిరధరణి నిన్నుఁ, బాడి దెలియక మాదూత ర పట్టి తెచ్చె
నిలకు మరలేఁగు మనుచునురబలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. ఆవైష్ణవుఁడు భూషి ర కరుగుదెంచినవేళ, నతనికాయము దగ్ధ ర మయ్యె నంత
పారావతశవంబురపడి యొక్క యెడ నున్నఁ, జూచి యద్దేహముఁరజొచ్చియతఁడు
రంగధామనిగోపురమునందువసియించి, జాతిస్మరణ మొంది ర జలము మేఁతఁ
జాలించి యొకనాఁడురస్వామియుత్సవమున, యతిరాజు కూ రేశుఁడార్యవరులఁ
తే. గూడి యేతేరఁ గూ రేశ రగురునిచరణ, కమలములయందుఁ బడియదిరక దలకున్నఁ
జూచి విస్తయ మొందె నాశూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. అట్లు పారావతరమంఘ్రిలఁ బడఁ జూచి, యతఁడిదే మని సందిరయంబుఁ జెంద
నపరాధ మొర్చితి ర మని మీరు ముమ్మాటు, పలికినఁ గాని యీశపక్షి లేవ
దని లక్ష్మణాచార్యు ర లాన తిచ్చిన విని, యట్లు కూరాధిపుఁ ర డనినయంతఁ
బక్షిరూపముఁ బాసి ర యక్షయానంద మై, రాహువిముక్తచంద్రప్రకాశ
తే. మైనయొక దివ్యవిగ్రహరమతఁడు చెంది, సుందరవైభవమునమునందుమింట
నిలిచి కూ రేశ్వరున కిట్లు ర పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. సర్వజ్ఞఁ డీయతిరసార్వభౌముఁడు కృపఁ, దెలిసి నాదురవస్థ ర పలికె నిట్లు
కూ రేశ నీయెడ ర ఘోరాపరాధముఁ, గావించి నరకముఁ ర గాంచి యందు
యమునికన్తోగి నిల్వరనతఁడు న న్ననె నిట్లు, పరమభాగవతునిరపాల నీవు
నపచారపడితివి ర యది సహింపఁడు హరి, తద్దాసదండము ర తగదు మాకు

తే. నతనిశరణొందుమనియమురడనియెఁగాన, నిన్ను శరణొందియఘశాంతిర నేడుగంటి
నని యతఁడుపల్కిముక్తికిఁ ర జనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. ధరఁ బురాతనకర్తృపరిపాకవశమున, ఘనహసంతికయందుఁ ర గమలమట్టు
లంతిమక్షేత్రమునందు జన్మించెను, శౌరిభక్తుఁ డొకండు ర మారనూర
ఋషిసమానుం డయ్యుఁ రగృహికర్ణ మొనరించి, శాలిపాలనవృత్తిరసల్పుచుండి
యతఁ డొకదినమునంతదాఁకొన్నవేళ కా, తీర్థయు లాహారముఁ ర దేక యున్నఁ

తే. జెఱువులోపల మూఁడుదోరసిల్ల బురద, జలముతోఁ ద్రావ నాతనిసన్నాన మార్వ
వచ్చి యామునముని చూచిరమెచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. అతనిఁ గటాక్షించి ర యామునముని డాసి, యిట్లానర్చుట కేమిరహేతు వనిన
స్వామి దేవరవారు ర సర్వజ్ఞ లీమికుఁ, దెలియనియర్థము ర గలదె జగతి
వినుఁ డైన దాసునిరవిన్నప మొక్కటి, యాఁకటివేళ కరయత్నసిద్ధ
మన్న మెయ్యది యైన ర ననుభవించుచు నుండి, మీసరిగురునకురదానుఁ డైన

తే. వాఁడె కృతకృత్యుఁ డాచార్యవర్య యనుచు, విన్నవించిన నతనివిరవేకమునకు
సంతసించిరి యామునాచార్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. పరమకారుణికుఁ డాహారి భవదూఁపియై, వీనికంటికి నేఁడు ర గానఁబడియె
గాన వీనికి హితరకరుఁడవు గ మ్తుని, చాఁగిలఁబడి మొక్కి ర సన్నతింప
నతనిలెమ్మని యామునాద్యుఁడనతి యిచ్చి, కరుణతోఁబంచ సంస్కారముఖ్య
హితముల నాతని ర కేకకాలమునందుఁ, గృపఁజేసి మగిడి స్వరగేహ మొంది

తే. నంత సంతృప్తచిత్తుఁడై రయతఁడు సకల, సంగములఁబాసి యేతెంచిరంగఘామ
మొంది యేకాంతపదమునందుండెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. ప్రాకారములబైట రభ ప్రియపవనమునం, దతివివిక్తశుభాలయమున నుండి
యరుణోదయమువేళనల్లనమేల్కొంచి, ద్వయమార్యపంక్తిఘోరవృకముదలఁచి
కావేరి నీరాడి ర కలితోర్ధ్వపుండ్రుఁడై, తులసీకమలబీజరవలయములను
ధరియించి తనయింట ర దైవవశాత్త మా, నాహార మేదైన ర నారగించి

తే. సూరిజనమాన్యుఁ డామారనేరినంబి, నిర్భరత్వానుసంధాననిశ్చలాత్ముఁ
డైవసించెను గొన్నియరహంబు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. రంగేశ్వరున కంతరంగ ప్రసన్నుఁడై, మహితచరిత్రుఁ డామారనేరి
సంబికిఁ గొన్నిదీనంబు లారీతిని, జరగినపిదప రాజవ్రణంబు

పొడమినఁ గని మహాపూర్ణదేశికుఁ డర్థ, రాత్రమునందు శ్రీరంగరాజ
తీర్థప్రసాదముల్ ర దెచ్చి యాతీర్థోద, కమున నావ్రణమండఁ ర గడిగి యందు

తే. నాప్రసాదము పూరుషాహారమాత్ర, ముంచి ఖండాంశుకముచే బిరగించి కట్టి
మరలి చను నొరు లెఱుఁగనిసరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

ప్రణామమునం దుంచినరంగ ప్రసాదము, దివి క్రొవ్వి క్రిములు బాధింప నాతఁ

డాదుగిఖ మంతయు ర హరికృపాఫల మని, యంతరంగమునందు ర జింత సేయుఁ
గాని వేఱొక్కటిరకల నైనఁ దలఁపఁడు, భవ్యాత్మగురుపదాశీర్వాములు దక్కఁ
ఫలభూతగురుపదాశీర్వాతసంప్రాప్తికే, త్వరపడు చుండు నారధన్యతముఁడు
తే. అట్టిమహనీయశీలున ర కాత్మగురుఁడు, సలుపు చున్నట్టికైంకర్యరసార మరయ
నుల్లమున నెంచె లక్ష్మణరయోగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోదమలర.

సీ. నడురేయిచీకటిరనుడయవ రొకనాఁడు, మఱుఁగుగా నా త్తీయగురునితోడ
నరిగి యతం డమ్మరహిత్తున కొనరించు, సత్కృత్య మెఱిగి యాసాధుతముని
బాధఁ గన్గొన లేక ర ప్రపదన మొనరింప, నతఁ డెప్పట ట్లుండి ర యార్తిఁజెంది
యక్కటా శ్రీయామురనార్యాంఘ్రిదాసుని, మే లోర్వ లేనట్టిరబాలుఁ డెవ్వఁ
తే. డనుచుఁబరితాపపడుచున్న రయతనికడకు, యతిశిఖామణిచనుడెంచిరయూదరించి
కరుణ దళుకొత్తఁ బల్కె నీరకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోదమలర.

సీ. ఏ నిలయాత్వారరనే నీశ్రమముఁ జూచి, యిట్లొనర్చితి సౌమ్య ర యిందు కలుగ
వల దని యతిరాజు ర పలుక నాకర్ణించి, ధీరాత్ముఁ డామారరనేరినంబి
ధరణి మాబోఁటిచేరతనులఁ బ్రోవఁ దలంచి, యవతరించినహారి ర వనుచు గురువు
లాన తీయఁగ వింటి ర నానిన్నుఁ గన్గొంటి, మంటి యీమంట నామింటనైన
తే. హరికృపాఫలమీదుగిఖరమనుభవించి, గురునిపదపద్మములఁ జెందురకరణినన్నుఁ
జేయు మని పల్కగురుఁ డట్లురచేసెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెర మోద మలర.

సీ. అంతసంయమిచంద్రుఁడచటినం డేతెంచి, మతమునం దెఱుఁగనిరమాడ్కినుండ
నట్లుకొన్నది నంబు ర లరుగ నతం డొండె, బ్రకృతిబంధముఁ బాసిరవరమపదము
నంత సంస్కారము రలతనికిఁ జేసి మందిర మొంది యందుండె ర బెరియనంబి
యిట్టిలోకవిరుద్ధ రమేల చేసితి రని, యతిరహస్యస్థలి ర నాత్మగురుని
తే. యతిశిఖామణియడుగనరమ్యార్యవరుడు, క్షమఁబురాతనధర్మజ్ఞరసమయములను
బలికెఁ గొన్నిట్టు లాయతిభ ర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. క్షీతిజటాయువునకుఁజేసె సంస్కారముల్, చక్రవర్తినుతుండుర జనులుమెచ్చ
నాస్వామికంటె నే ర నధికుఁడనా యితం, డధముఁడా యూపత్రరథముకంటె
వృషలీసుతుం డగురవిదురున కప్పొండ, వాగ్రణి సంస్కార ర మాచరించె
శ్రేష్ఠుఁడనా నే యురధిష్ఠిరుకంటె నీ, జ్ఞాని జఘన్యుఁడా ర క్షత్తకంటె
తే. సంయమింద్ర విశేషశాస్త్రంబుశ్రోవ, నెఱిగి యెఱిగిట్లునన్ననరహేతువేమి
యని గురుం డన హర్షి ఁచెరనార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెర మోదమలర.

చ. ఇవిధంబునఁ బ్రహృష్టాంతరంగుం డగునయ్యతి శేఖరుండు తనమనంబున నాను
శాసనికపర్వంబునం దేకోనపంచాశదధ్యాయంబునందు. శ్లో॥ ఋషీణాంచ నదీ
నాం.చ సాధూనాం చ మహాత్మనామ్ । ప్రభవౌ నాభిగస్తవ్యః స్త్రీణాందు
శ్చరితస్య చ॥ తన్మాత్రచిన్తాకర్తవ్యా మహర్షీణాం సముద్భవే । యథా సర్వ

గతోహ్యగ్ని స్తథా తేజోమహా తను॥ అనియు నాశ్వమేధికపర్వపంచదశో తర
శతతమాధ్యాయంబునందు, శ్లో॥ త్వాంతం దాంతం జితక్రోధం జితాత్మానంజితే
న్ద్రియమ్ ! త మహం బ్రహ్మణం మన్యే శేషా శ్శూద్రా ఇతిశ్రుతిః॥ నజాతిః
పూజ్యతే రాజన్యణాః కల్యాణకారకాః॥ చణ్డాల మపి వృత్తస్థం తం దేవాబ్రా
హ్మణం విదుః॥ మద్భక్తా న్మాచారసామాన్యాదవమన్యన్తియేనరాః॥ నరకేష్వవతి
ష్ఠన్తి వర్షకోటిం నరాధమాః॥ చండాల మపి మద్భక్తం నావమన్యేత బుద్ధి
మాన్॥ అవమత్య పతత్యేవ రారవే నరకే నరః॥ మమ మద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిర
భ్యధికా నృప॥ తస్మాత్తద్భక్తభక్తాశ్చ పూజనీయావి శేషతః॥ కీటపక్షిమృగా
ణాం చ మయినన్న్యస్తచేతసామ్॥ ఉర్ధ్వ మేవ గతిం విద్ధి కిం పునర్జ్ఞానినాంనృ
ణామ్॥ అనియుః నప్పర్వంబునందు సప్తదశోత్తరశతతమాధ్యాయంబునందు,
శ్లో॥ అపార్థకం ప్రభావంతే శూద్రా భాగవతా ఇతి॥ నశూద్రా భాగవద్భక్తా
విప్రాభాగవతా స్తృతాః॥ అని యుద్యోగపర్వంబున. శ్లో॥ సర్వవర్ణేషు తే శూ
ద్రా యేహ్యభక్తా జనార్దనే॥ అని పంచమవేదభూతమహాభారతాదిగ్రంథం
బులు బోధించు చుండు టెఱింగి సకలవేదశాస్త్రపరిపూర్ణం డైనయమృహ
పూర్ణం డమృహాభాగవతాగ్రగణ్యనకుఁ జరమకైంకర్యం బొనరించుటయుత్త
మధర్మంబు గాఁ దలంచి నామమాత్రోచ్ఛారణదూరీకృతశతం బగుమరంబుఁ
బ్రవేశించె నంత.

సీ. సదనద్వివేకము శ చాలక గర్వించి, కూడనిపని సేయ శ గురువు నైన
విడువు మంచునుశాస్త్రవిధిచూడఁబడఁగాన, పాటిఁ దొలంగియీశపనియొనర్చు
పెరియనంబింటికేవ్వరుఁ బోవఁ దగ రతం, డేతేరఁ దగఁ డెవ్వరిండ్ల కనుచు
స్వాములందఱుఁగూడినమయ మొనర్చిన, హరిలీలయదియనిరీయాత్తఁదలఁచి

తే. సంతసించుచు నాశ్చీయశసదనమునను, వాసుదేవగుణామృతాశస్వాదనిత్య
పూర్ణులై యుండి రమృహాశపూర్ణు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.

సీ. అంతట నొక్కనాఁ శడత్తుళాయమ్మ శ్రీరంగమహాత్మవశరంగమునను
గస్తూరిరంగనిఁ శ గని మ్రొక్కి యనియె ని, ట్లందఱువైష్ణవు శ లాలకింప
నీదివ్యశాసనశని రుపమానవిశేష, శాస్త్రోక్తధర్మము శ నలిపినట్టి
యస్తజనకుఁ డిట్టిరీయాటడి కర్ణుఁడే, యిట్లుపేక్షింప నీ శ కేమివాసి

తే. గలుగు మాతండ్రి వెలిదీర్చిశగాని లక్ష్మి, యాన నీయాననొకయడు శ కై నఁగదల
నలదు నీ వని రంగేశు శ నిలిపెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. అట్లత్తుళాయమ్మశయానఁ జెట్టిన విని, కస్తూరిరంగఁడు శ కదలఁ డయ్యె
నాతనిమహిమచే శ నంద ట్లున్నంత, నారంగరాజదిశవ్యాజ్ఞఁజేసి
పరమభాగవతుని శ పెరియనంబిని బ్రహ్మరథమునం దెక్కించి శ ప్రాజ్ఞు లెల్లఁ
గస్తూరిరంగనిశరణిఁ దోడ్కొనివచ్చి, యతనిసన్నిధి దింప శ హరి యతనికి

తే. సకలఃపాపమతు లొనరింప ర సంతసించి, రంగనాథునికడ బుధరరాజమెచ్చ
నతఁడు యతిరాజుతోఁగూడిరయలరెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.

సీ. కంచియం దొక నాఁడు ర కరిగిరివై రాత్రి, తిరుచుట్టుమా లెలో ర దేవితోడఁ
దిరుగుచు వరదుఁడురకరుణఁ గాంచీపూర్ణ, దేశికేంద్రున కిట్లు ర తెలియఁబలికె
బ్రారబ్ధకర్తానుభవ మించు కం తైనఁ, జెందుము మఱుమాటఁర జెప్పఁబోకు
మని మధుసూదనుఁరక్షంతర్హితుం డైన, ధన్వోస్తి యని మదిఁదలఁచియతఁడు

తే. బీగముద్రలుగావించిరబాగుమీఱ, సంశ్రితులఁగూడియే తెంచీరస్వమఠమొంది
మంచిమృదుశయ్యవై నినిరద్రించెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.

సీ. ప్రొద్దున లేచి యాశమునముఖగురుప జ్ఞి, మంత్రరత్నార్థము ర మదిఁ దలంచి
వేగవతీనదీరవిమలజలావగా, హన మొనరించి ధౌతాంశుకములఁ

దాల్చి కేశవముఖరద్వాదశదివ్యనా, మాంకశఠారిగారథాదికముల
నుచ్చరించుచు ధవళోర్ధ్వపుండ్రంబుల, శ్రీచూర్ణ రేఖలఁరజెలుపు మిగులఁ

తే. దత్తదుచితస్థలంబులఁ ర దగ ధరించి, లలితతులసీకమలబీజరవలయములను
గంబుగళమునధరియించె ర నంబి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోద మలర.

సీ. ప్రొద్దున మేల్కొంచిరపుణ్యకోటివిమాన, శృంగముల్పూచియురప్పొంగి మ్రొక్కి
స్నానసంధ్యాదులు ర సల్పి యర్చకపరి, చారకాదికశుభారచారపరులు

మచ్చిక నాతిరుక్కచ్చినంబిని గని, యతనితోఁ గోవెల ర కరుగుదెంచి
భద్రము లగుబీగరముద్రలక వీక్షించి, తలుపులఁ దెఱచి లోరపలికిఁ జొచ్చి

తే. స్వామియుపకరణాదులరసేమ మరయ, నందు హరియుష్ణధారలరనారగించు
దండిబంగరుగిన్నె లేరకుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 97

సీ. అంతట వా రంద ర అక్కజపడి గుడి, యధికారి కెఱిగింప ర నతఁడు వచ్చి
యర్చకులను జూచి ర యాగిన్నెఁ దెం డనఁ, దీరుమానపుసేవ ర దీర్చినంత

సీనంబి దక్క మేరమిచ్చోట నొక్కర, మైన లే మనుచు వా ర రంద అనిన
నధికారి యానంబి ర నడిగిన నతఁ డనె, యీజోలిమేమేమిరయెఱుంగ మనుచు

తే. నంత వాఁడమృహత్తుని ర నచటినుండి, తొడుక చని దండనాథునిరకడను విడువ
వాఁడు దండించె నద్దీరరవర్య ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. ఆబాధ లన్నియు ర హరికృపాఫల మని, యొర్పుకాంచీపూర్ణరయోగికడకుఁ
గరిగిరివరదుఁడు ర కరుణచే మును వేగఁ, గరిరాజుకడ కేగురకరణి వచ్చి

కపటమోహనబాలరక బ్రహ్మచారి యై, కనిపించి యాదండరకరునిఁ జూచి
దండనాయక నీకురదండనీయుఁడు గాఁడు, భువనేశ్వరుల కైనఁరబూజ్యుఁడతఁడు

తే. వరదునకుఁ బ్రాణభూతుఁడుఁరబరమయోగి, కటకటా యీమహత్తునిరగాసిచేసి
పాపివైతివి నీ వని ర పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 99

సీ. వెన్నునిసన్నిధిఁ ర దిన్నఁగా వెదకినఁ, గన్నుల కాగిన్నె ర కానఁబడును

ఈగిన్నెజో లేల శ యీవిరక్తున కని, వేగ నాతనికట్ల శ విడిచివైచి
శరతల్పవేదనాశాంతిని భీష్ముని, స్వకపాణితలముష్టిశ్రానుఘాత
వంతుని శ్రీజాంబరవంతునిఁ దనకర, నీరజంబులచేత శ నిమిరిసట్టు
తే. లతనితిరుమేను తడవిన శ నార్తిఁ దొలఁగి, న్యాయవాది తిరుక్కచ్చిశ్రనంబిమదిని
దారకుఁడు వరదుఁ డనుచుఁడలఁచెననుఁ, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

సీ. మర్యాద విడిచి యీశమహానీయశీలుని, దండించితివి నిరర్థకము గాను
గిన్నె శ్రీవరదునిశసన్నిధిఁ జూపెద, నావెంట రా దండనాథ యనుచుఁ
గపటబాలుఁడు దిరుక్కచ్చినంబిని దన, వెనువెంటఁ గొని చన శ వేగ వాఁడు
వారితోఁ గరిగిరివరదునికడ కేగ, నంద టీక్షింప నాశయర్భకుండు
తే. కృష్ణదోపతికుచ్చెలశక్రింద నున్నవన్నెమించినబంగారుగిన్నెఁ జూపి
యందఱీక్షింపఁ గనిపింపఁడాయె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

సీ. సాక్షాత్కృతాచ్యుతశ్రవణారవిందుని, ఘనునిఁ గాంచీపూర్ణశ్రమునిని జూచి
భగవంతునకు బహిఃప్రాణ మీతం డని, భక్తితో ప్రలగొని శ ప్రణతి సల్పి
కాలోచితంబు గాఁ శ గరిగిరినాథున, కారాధనముఁ జేసి శ యచటినుండి
వారివారిండ్లకు శ వరుసగాఁ జనుదెంచి, కూర్చిఁ గాంచీపూర్ణగురునికథలు
తే. వాసి వర్ణింతు రాక్షేత్రశ్రవాసు లెల్ల, నాతిరుక్కచ్చినంబిపదాబ్జములను
దలఁచుమనుజులుపుడమిలోశధన్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

శా. శ్రీరంగప్రియధామ భూమిభువనశ్రేణుంకరస్వోదయా
స్ఫారాచారవిచార పావనవచ శ స్సారా సమంచత్పయః
పారావారవిహార సూరిజనసంభావ్యప్రభావా క్షమా
సారా భూతపురీవరప్రచురసంభావారాధ్య రామానుజా.

103

క. శ్రీయామునమునిశరణా, మాయావశజీవలోకశ్రమంగళకరణా
న్యాయవిదార్యాభరణా, భూయఃశ్రేయోనిదానశ్రుణ్యవిహరణా.

104

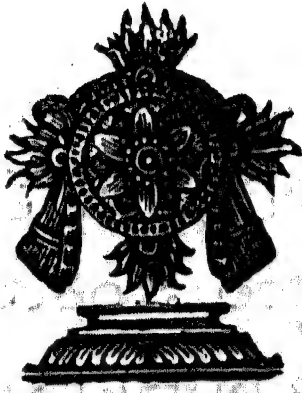
మాలినీవృత్తము. సరసమధురనామా శ సాహితీసారధామా
నిరుపమశుభకాయా శ నిత్యనిర్దోషగేయా
పరమపదనిదానా శ భారతీపద్మినీనా
పరిహృతమనుజేంద్రా శ భవ్యసాంద్రా యతీంద్రా.

105

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షశలితకవితావైభవ పరవాదిభ
యంకరాచార్యాభిమతచ్ఛా త్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర వేంకటకృష్ణార్జ్య
పుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బయినయాచార్యసూక్తి
ముక్తాపళి యనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబునందుశ్రీలక్ష్మణమునియ
వతారంబును సమ్మహాత్మునివిద్యాభ్యాసక్రమంబును శ్రీగోవిందమిత్రులజననంబు
ను దదీయవిద్యాగ్రహణవిధంబును నతండు శైవాగమప్రవిష్టుం డై మగిడితిరు

మలనంబి నాశ్రయించి యతనికి సత్యకై యర్యంబు సల్పుటయు శ్రీశైలపూర్ణ
గురుండు శ్రీవేంకటేశునికృపఁ బితామహప్రపితామహుం డనిఖ్యాతి గాంచుట
యు యామునార్యుండు సత్యవ్రతక్షేత్రంబున కేతెంచి యచట లక్ష్మణార్యునిం
గటాక్షించి యతండు దర్శనస్థాపకుండు గావలయు నని ఐరదు నుద్దేశించి ప్రవద
నం బాచరించుటయు నన్తుహాత్తునిచరమక్రమకథనంబును బ్రహ్మమేధసంస్కార
స్వరూప నిరూపణంబును నష్టసహస్రాభిధానగ్రామంబునందుఁ గార్పాసారామ
లక్ష్మీ యొనర్చినగురుసమారాధన వైభవంబును యతీంద్రుండు యజ్ఞేశునకు
భాగవతధర్మంబు లుపదేశించుటయు శ్రీవేంకటాద్రిసమీపంబున సాయమిశేఖ
రుం డాశ్రితులకు మండియం బనునగ్రహారం బొనర్చుటయు లక్ష్మణయోగీం
ద్రుండు మరల శ్రీరంగధామంబుఁ జెందుటయు భాగవతాపచారకౌర్యప్రదర్శ
నంబును దిరుక్కచ్చినంబిచరమక్రమంబు నన్నది పంచమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

పూర్వభాగము.

షష్ఠోల్లాసము.

క. గోవిందయతివర్చిత, గోవిందబుధేంద్రబద్ధశగురుసాభాత్రా
గోవిందప్రియసంస్కృత, గోవిందపదారవిందశగురుపదశరణా.

—◆— శ్రీవైష్ణవలక్షణము —◆—

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. ప్రత్యక్షవైకుంఠరసదమునం దొకనాడు, యతిరాజ మరమునం శరదలరు చుండ
సాత్త్వికుండొక్కఁడారసంయమింద్రునిఁజూచి, వైష్ణవుఁ డెట్లుండ్రవలెనుబుడమి
నని యడిగిన నతఁ శరదతని కిట్లనియెను, దిరుమలనంబిని శరదెలియు మనుచు
నంత నావైష్ణవుఁ శరదంజనాద్రికిఁ జని, శ్రీశైలపూర్ణార్థ్యుఁ శరదెంది మ్రొక్కి
తే. యార్య వైష్ణవలక్షణం శరదాన తిమ్మ, వీని కని పల్క నా బ్రహ్మరవేత్త యతని
నాదరోక్తుల నిట నుండుశమనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శరదాద మలర.

సీ. హరియాగ మొనరించి శరదానంబి యతనికి, బ్రహ్మచారులపంక్తిరభ క్తమిడిన
నలుగకయియ్యపోకతఁడు సాపడఁ జూచి, నయమొప్ప మఱునాఁడుశరదనియన్న
మధ్యాపకులపంక్తి శరదతనికిఁ బెట్టింప, నతిశయించితి నని శరదార్ష పడక
యతఁ డారగింప నశయ్యార్యశిఖామణి, మూఁడవదినమందు శరదముఁ జెంది
తే. గోపసుతులందుఁ గృష్ణనిశకొలఁది బ్రహ్మ, విత్తములపంక్తినడుమనురవేడ్కనతని
నుంచి యచ్చటఁ దా నారగించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శరదాద మలర.

సీ. ఆరాత్రి జరగ నశహర్ముఖంబున లేచి, యచ్యుతాజ్ఞావిధు శరదాచరించి
వైష్ణవుం డెట్లుండ శరదలెనని యబ్బుధుం, డానంబి నడుగ నశయ్యార్యుఁడనియె
సైంధవఘనబకశరణాయుధములట్లు, వత్స సీవలె నుండ్రవలెను వైష్ణ
వుం డని గురుఁ డనశరదండిసందియ మొంది, యమ్మహాత్మునియాజ్ఞాశరదచటినుండి
తే. వచ్చిశ్రీరంగధామముఁజొచ్చియందు, సంయమింద్రునిఁగనిమ్రొక్కిశరదన్ను తించి
యతని కిట్లనిపల్కెనశయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శరదాద మలర.

సీ. యతిరాజ నీయాజ్ఞ ర నంజనాద్రికిఁ జని, శ్రీశై లపూర్ణులశేవఁ జేసి
 యతిభ క్తి నీయర్థ ర మడిగిన నతఁ డేమి, తెలియఁజెప్పఁగ లేదు ర దేశి కేంద్ర
 యని యతఁ డన విని ర యచ్చోట జరిగిన, వృత్తాంత మంతయు ర విశదపఱపు
 మనుచు లక్ష్మణగురుఁ ర డాన తిచ్చిన విని, యస్మహాత్ముని కతఁ ర డచటివృత్త
 తే. మంత వివరింప యతివరుఁ ర డాలకించి, నాయ మలరంగఁ దిరుమలశనంబిగారి
 ధీరసూక్తుల కర్థంబుఁ ర బెల్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర. 6
 వ. అగ్గురుం డతనికిఁ దెలిపినయర్థక్రమం బెట్టి దనిన. 7

సీ. వరకృపారసపూర్ణ రవాజ్ఞనఃకాయుడై, సైంధవమ ట్లుండు ర సా త్త్వికుండు
 ఒక దివ్యదేశమం ర దుండి యుజ్జీవించు, సరసిని ఒక మట్లు ర సజ్జనుండు
 సారతమార్థైకరసంగ్రహం బొనరించు, జరణాయుధమునట్ల ర స త్తముండు
 దురభిమానాత్యంతరదూరస్థితిని జెందు, పసుధ నీపోలిక ర వైష్ణవుండు
 తే. అనుచుగంభీరపదములశనస్త్వదార్యుఁ, డీ యుదారార్థములఁజెప్పెనవియెఱుంగు
 మనుచు యతిపతి వాక్రుచ్చెనతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.

—●—●—● కూ రేశదా శరణులకుఁ జర మోప దేశము. —●—●—●

సీ. ఒకవత్సరం బైన ర నుపవసింపనివాని, కీరహస్తార్థ మీ ర విడకు మనుచు
 దనగురుఁడనె గాన ర తన కప్పవిత్రమా, కూ రేశునకు నై నరసారతమముఁ
 జరమార్థ మెఱిగింప ర సంయమింద్రుఁడుసంశయించినఁ దెలిసి కూ రేశశ్వరుండు
 మాసోపవాసియై ర మహితభ క్తిని గొల్ప, యతిపతి యతనికి ర హర్ష పడుచు
 తే. జరమపరమార్థ మున్న ట్లశసంగినంత, దాశరథిసూరి చూచి త్రిదండపాణి
 యంఘ్రిలకు మ్రొక్కియతనికిరట్లనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.

సీ. అడియేని కీరహస్తార్థ మానతి యిమ్ము, యతివర యన నతఁ ర డతని కనియే
 కూ రేశునకు ముందు ర గురునియాజ్ఞ లభించి, చెప్పితి నీయర్థ ర మిప్పు డీవు
 నభిజనవి త్తవిరద్యామదం బెడఁబాసి, గోష్ఠీపురీపూర్ణ ర గురునికడనె
 యాటుమాసము లుండరనతఁడె యాయర్థముఁ, దెలుపును నీ కనిర తెలియఁబలుక
 తే. నతఁడు గోష్ఠీపురంబునరకరిగి యందు, నమ్మహాత్ముని సేవించి ర యతనియింట
 నాటునెల లుండి పనిఁ జేసెనతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.

సీ. అట్లార్తిఁ జరమరహస్తార్థసిద్ధికై, తనయంటఁ బని సేయురదాశరథిని
 సానంబి మిగులనెయ్యం బొప్పఁ గని వత్స, యభిజనాద్యభిమానమంతవిడిచి
 యతిపతి వర్ధింప ర నతఁడె నీ కీగుహ్య, ముపదేశ మొనరించు ర నూర్జితముగ
 పని పంప నతఁడెగి ర యమ్మహాత్మునిఁ గాంచి, యాచింపఁగరుణ నరయ్యతివరుండు
 తే. చరమతాత్పర్య మొసఁగ దాశరథిసూరి, తెలిసికృతకృత్యుడై నిజరదేశికునకు
 నుచితకైంకర్యములు సల్పు ర చుండెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.

—●—●—●జలజంతుమోక్షప్రదానము.●—●—●

సీ. ఒకఁనాడు లక్ష్మణరయోగింద్రుఁ డొక్కపుష్కరిణిలో నీరాడి ర కాల్యకృత్య
మచటసల్పుచునుండరనాశ్రితుల్ గని సాఁగి, మ్రొక్కిడి యుభయవిరభూతినాథ
స్వామి యీసరసిలోనకలజంతువులకు, మోక్షముఁ గరుణ ని ర మ్మోక్షణంబ
యనుచుఁ బ్రార్థించిన ర నమ్మహాత్ముఁడు సుప్ర, సన్నుఁడై నిజపదరసరసిజముల
తే. సంస్పృశించుచుఁదత్సరసస్థిలములను, గరసరోరుహములు మోడ్చిరహరినిదలఁచి
పొసఁగఁదజ్జంతువుల కిచ్చెరమోక్ష మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
వ. అంత

13

సీ. జలముపైఁదేలి యారజలజంతువులు తమ, కాయముల్ విడిచియారకాశ మొంది
జ్యోతిర్తయాత్మీయరసూక్ష్మశరీరు లై, సంయమిద్మనిఁ జాల ర సన్నుతించి
తమవెంట నంటి బృందారకస్తామముల్, వందిబృందములకై రవడిని బొగడ
లలితభాస్కరమండరలంబు భేదించుక, చని బ్రహ్మచేఁ బూజఁగొనియజాండ
తే. భాండభేదన మొనరించిరప్రకృతి దాఁటి, పరమపదమొందియందుశ్రీరహరికినిత్య
సేవ సేయుచు సుఖములఁ ర జెంది రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

—●—●—●శ్రీరంగామృతకవీద్రుం డనుతిరువరంగ త్తముదనారిచరిత్రము.●—●—●

తిరువరంగ త్తముదనారి-త. శ్లో॥ మీ నేహస్తాసముద్భూతంశ్రీరజ్గామృత మాశ్రయే।
కవిం ప్రపన్నగాయత్యాః కూరేశపదసంశ్రయమ్॥

సీ. హరిగృహశ్రీకార్యరపరులకు సంబంధి, మేధావి సుకవియు ర మిశ్రభక్తుఁ
డభిజనవిత్తవిరద్యామధాన్వితుఁడును, సంగీత శాస్త్రార్థరసరసమతియు
నైనశ్రీరంగామృతాభిధానుం డొక, ద్విజుఁడు డోలిక లూఁగురవేశ నచట
వేణుమృదంగసరదీప్తానుగుణమనో, హరభవ్యగీతనారట్యములు వెలయ
తే. నొక్కదినమున లక్ష్మణరయోగింద్రుఁ, డమ్మహావీధి నరుగుచు ర నతనిఁ జూచి
పలికె నిట్లని శ్రీకూరభ ర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర. 15

సీ. సంగీతసాహిత్యరసారస్వత స్తనా, భోగానుభవబుద్ధిరపూర్ణుఁ డీతఁ
డిమ్మహారసికు నీ ర వేరితి నైన బో,ధించి సాత్త్వికునిఁ గారవించు మనుచుఁ
గూరేశునకుఁ దనరగురుఁ డాన తిచ్చిన, నేఁడాది గా నాటరనలల కితని
భవదంఘ్రిదాన్యత్రత్పరునిఁ గాఁ జేసెద, నీయనుగ్రహముచే రనిక్క మనుచు
తే. వేడ్క నిజగురుసన్నిధి ర విన్నవించి, యమ్మహాత్మునియాజ్ఞ సరయ్యవనిసురుని
యింటి కేఁగుచు నుండఁ గూరేశుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. యతిభూమిపతిశిష్యతతి క గ్రగణనీయుఁ, జాగమాంతజ్ఞుల ర క గ్రయాయ
శ్రుత్యంగములకును ర శుభవిహారస్థాన, మామృతయముల కెల్ల ర నాటపట్టు
సంయమిశ్వరునకు ర సలిలపవిత్రంబు, సకలవిద్యలకును ర జన్మభూమి
వైష్ణవస్వామిదుగ్ధరవనధిరా కాచంద్రుఁ, డఖిలకల్యాణగురణాకరుండు

తే. రామసోదరగురుబహిఃస్రణము నగు, కూరపతిసూరి యాప్రతికూలవిపు) సాలయకయునిత్య మొకసారిశ్రీచూచుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁగి మోదమలర.

సీ. భూతిగూహితవహ్నిశబ్దలె స్వరూపము, దెలుపక యతనింటఁ శ్రీ దిరుగుతన్ను గానై కలలోలుఁ డై శ్రీ కర ముపేక్షించునా, ద్విజుని వీక్షించి యాశ్రదివ్యసూరి తనశక్తి బైల్పుచ్చుఁ శ్రీ దలఁచి పతాకాది, హస్తావహితాంగరహారముఖ్య తాండవక్రియలందుఁ శ్రీదాశమానములందు, స్వరకల్పనలను మూశర్చనలయందుఁ

తే. జాల శంకింప విని వారు శ్రీశాస్త్రరీతి, నుత్తరముఁ జెప్పఁజాలక శ్రయోడిమొక్కి యగచితంబు గ నతనిఁ బూజించిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర.

సీ. అఖిలశాస్త్రములందు శ్రీ నతనిఁ బరీక్షించి, సర్వజ్ఞఁ డీతఁడు శ్రీ సత్య మనుచుఁ దలఁచి యానిపుఁ డాశ్రత త్వజ్ఞమాళిని, గొన్నియర్థము లిట్లు శ్రీ కోరి యడిగె భూతిరుద్రాక్షత్రీపుండ్రాదు లేల మీ, రాదరింపరు చెప్పు శ్రీ మార్య యనిన వత్స భస్మము శై వశాశుపతాంగము, గాని కర్తాంగము శ్రీ గాదు గాన

తే. పరమవైదికు లది చేతఁబట్టఁదగదు, గాన మాకదిధార్యముశ్రీగాదు వినుము మఱియునొకమాటయనియెనశ్రీమృన్యఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁగి మోదమలర.

వ. మఱియు, శ్లో॥ రుద్రాక్షం రుద్రనిర్తాల్యం లీలయాపి న ధారయేత్ | యః కా మాధారయేత్కశ్చి ద్ద్విజ శ్చాన్ద్రాయణం చరేత్ || అని ముద్గలస్తోత్రవచనం బుచే విలాసార్థం బైన రుద్రాక్షరుద్రనిర్తాల్యంబులు విప్రునకు ధరియింప నర్హం బులు గావు కోర్కీ మీఱ నేద్విజం డయిన నవి ధరించె నేని యతండు చాం ద్రాయణరూపస్రాయశ్చిత్తార్థం డగుః శ్లో॥ బ్రాహ్మణస్య న కర్తవ్యం తిర్యక్పు ణ్డ్రస్య ధారణమ్ | సశూద్రపవ మన్తవ్య స్తిర్యక్పు ణ్డ్రస్య ధారణాత్ || త్రిపు ణ్డ్రధారిణం విప్రం యచ్ఛాన్ద్రేభోజయిష్యతి | నష్టంభవతితచ్ఛాన్ద్రందాతా చ నరకం వ్రజేత్ || అని బ్రహ్మాండహరీ తాదిస్తోత్రవచనంబులచే గర్భకాలంబున నిషేధింపం బడుతిర్యక్పుండ్రంబు సాత్త్వికులకు నాదరణీయంబు గా దని కూ రేశుం డాన తిచ్చిన విని సంతోషించి యాద్విజండు త ప్తచక్రాంకచ్ఛిద్రోర్ధ్వ పుండ్రధారణంబునందుఁ బ్రమాణం బెయ్యది యని యడుగ వారాహాధర్వణ ముఖోపనిషదాదిహరీతవ్యాసపరాశరాదిశ్రుతిస్తోత్రవచనరూప ప్రబల ప్రమాణ శతంబు లుపన్యసించి యతనిసందియంబుఁ బాపిన నబ్బానురో త్తముండు మిగు లం బ్రహ్మాన్దించి శ్రీశతకోపాదిదివ్యసూరులజననక్రమంబును దత్ప్రబంధంబులకు శ్రుతిత్వప్రకారంబు నెట్టి దనియడుగ మార్కండేయ బ్రహ్మాండ బ్రహ్మకై వర్తవృద్ధ పాద్మనారదీయస్కాందో క్తవైష్ణవసంహితాశ్రీమహాభాగవతాదివచనశతంబుల చే నతనికిఁ బ్రత్యుత్తరంబులు చెప్ప నతండు సమ్మతించి సర్వదేవైశ్శాశ్చత్వం డని శాస్త్రప్రసిద్ధం డైనశివుండు మీ కనాదరణీయుం డగుట కేమికారణం బది యెఱింగింపు మనిన నావిప్రున కయ్యాచార్యసత్తముం డిట్లనియె. శ్రుతిః॥

ఏకోహవై నారాయణ ఆసీత్ -దివ్యా దేవ ఏకో నారాయణః - శుద్ధో దేవ
 ఏకో నారాయణః- నద్వితీయో స్తి - తత్త్వం నారాయణః పరః॥ శ్లో॥ విష్ణో
 స్సకాశా దుద్భూతం జగత్తైవ చస్థితం స్థితి సంయమకర్తా సౌ జగతోస్య
 జగచ్ఛసః॥ తత్త్వం జిజ్ఞాసమానానాం హేతుభి స్సర్వతో ముఖైః । తత్త్వ
 మేకో మహాయోగీ హరి ర్నారాయణః పరః ॥ అని మహత్సుబాలనారాయణ
 తైత్తిరీయాద్యుపనిషత్పరాశరపారాశర్యాదిభారతీశతంబులచేజగజ్జన్మాదికారణం
 బును బరమతత్త్వంబును బరమపావనుండును నారాయణుండే కాని యన్యుం
 డు గాఁ దని యసంకుచితఘంటా ఘోషాయమానంబు గా నభియుక్తోక్తం బైన
 సిద్ధాంతం బెఱింగి పరమసాత్త్వికు లగుముముక్షు లన్యదేవతల నారాధింపకు
 గాయత్రీమంత్రంబు సూర్యమండలాంతర్వర్తి నారాయణై కపరం బని సర్వవే
 దాంతప్రసిద్ధంబు శ్రీరామభద్రప్రతిష్ఠాపితండు గావున హరుం డధికుం డని
 తలంచితి వేని యీయర్థంబు వాల్మీకిప్రోక్తంబు గాదు రావణబ్రహ్మహత్యానిర్హ
 రణార్థంబు శ్రీరామభద్రుండు లింగప్రతిష్ఠ యొనర్చె నని వక్కాణించితి వేని
 రక్షోహననంబు దోషావహంబు గాదు; శ్లో॥ ఆతతాయిన మాయాంతం హన్యా
 దే వావిచారయన్ । నాతతాయినధే దోషో హన్తు ర్భవతి కశ్చన॥ అని
 మనుస్మృతిప్రసిద్ధంబు గాన యపారపరదారాపహరణంబుచేనాతతాయినశ్రేష్ఠుం
 డగుదశకంధరుని వధించుట విధిచోదితంబు గాన నిషిద్ధంబు గాదు వేదాంత
 విత్తముం డైనయాచార్యుండునను సర్వసాధన సమన్వితం డై యుద్ధరంగంబు
 న నెదుర్కొనె నేని యతనిం దెగటార్చుట పాపాస్పదంబు గా దని పంచమవేద
 ప్రసిద్ధంబు బ్రహ్మహత్యాశతాక్రాంతుండు ప్రజ్ఞాప్రభావహీనుం డైనవినాయకుం
 డెవ్వనినామసహస్రానుసంధానంబుచేఁ బరిశుద్ధుండు సుఖించె వారాణసీక్షేత్రం
 బునందు యదీయతారకమంత్రోపదేశంబు లభించి బ్రహ్మహత్యాదివిరక్తుం డై
 రుద్రుండు సుఖించు చుండు నట్టిపరమపవిత్రపరమకల్యాణసముద్రం డగు
 శ్రీరామభద్రునకుఁ బాపంబు గల దని పల్కుమహాపాపిపాతకంబులకుఁ బారం
 బు లేదు వానిజన్మంబు పరిశీలనీయం బగు సార్వభౌముం డైనరా జొక దేశపరి
 పాలనార్థం బొక్కయెడ నొక్కయధికారి నుంచుగతి స్వసేతుసంరక్షణార్థంబు
 గాఁ దత్సమీపంబునందు స్వసేనకునిం గా శివునిం బ్రతిష్ఠింప నతండు నిజ దేవీ
 సహాయుం డై స్వేచ్ఛితశ్రీరామనామజపైకపరాయణుం డై తదీయ శ్రీనాదతీర్థం
 బుచే నిత్యస్నానపానంబు లొనర్చుచు సమ్మోదించు చుండుకతన 'శివలింగప్రతి
 ష్ఠా,యనుపురాణవచనంబు వ్యర్థంబు గా దని యిట్లనేకవిధంబుల శంకింప నా
 బ్రాహ్మణునకు నద్దేశిక సార్వభౌముం డనేకబలవత్ప్రమాణంబు లుపన్యసించి
 యతనిసందియంబు లన్నియు నుడువ నతండు విస్తయానందరసాబ్ధిమగ్నుం డై
 యమృహత్సునకు భక్తిపూర్వకంబు గాఁ బ్రదక్షిణప్రణామంబు లొచరించి శిష్యు

నిఁగా వీనిం గైకొ మ్మని ప్రార్థింప నమ్మహాత్ముం డతనిఁ దోడ్కొని యతిశిఖా
మణికడకుం జని యావృత్తాంతం బంతయు విన్నవించి యితనికి సకలహితోప
దేశం బొనర్చుం డనిన విన నవధరించి యగ్గురు శేఖరుండు వత్స యీసాధు
సత్తముండు భవదార్జితముండు గావున నీవె సకలహితోపదేశంబులు సలుపు మని
యాజ్ఞాపింప నిజగురుశాసనంబుచే నతం డతనికిఁ బంచసంస్కారాద్యఖిలహిత
ప్రదానం బొనర్చిన నా శ్రీరంగమృతకవీంద్రుండు శ్రీవైష్ణవశ్రేష్ఠుడై శ్రీరం
గధామంబునం దాచార్యాభిమతకైంకర్యంబు లాచరించుచు నుఖం బుండె
నంత.

20

సీ. సందేహ ముడిగి స్వస్థసంబంధు లందఱా, సంయమిండునిపథ్యసరసిజంబు
లాశ్రయించి కృతార్థు లైన హర్షించిశ్రీ, రంగమృతగురుండు ల రంగు మీఱ
స్వగురుమనఃప్రీతిసంపాదకంబు రా, మానుజభవ్యనామమాంకితంబు
నవనిఁ బ్రపన్నగాయత్రి నూత్తందాది, యని ఖ్యాతిఁ గాంచుదిశవ్యప్రబంధ
తే. మతిగభీరమృదూక్తులనాన తిచ్చి, తెచ్చి కూ రేళునకుఁ జూప ల మెచ్చి యాతఁ
డతనిఁ దోడ్కొని కోవెల ల కరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ల మోదమలర.
సీ. తమ్మునితోఁ గూడి ల తనదేశికునివెంటఁ, జనుదెంచి రంగరాక్షభను గాంచి
యందుసంశ్రితులతో నలరారుచున్నట్టి, సంయమిండునిఁజూచిరసాఁగి మ్రొక్కి
యతనియాజ్ఞ లభించి ల యనుజునితోడ శ్రీ, రంగసుధాకవిరాజరాజ
వేడ్క నూత్తందాది ల వినిపింప యతిదేవుఁ, డాకబ్బ మంతయు ల నాలకించి
తే. చాలసంతోష మంది యాశా త్త్వికునకు, స్వామిశరణోపశీర్థ ప్రసాదమాల్య
చందనాదికబహుమతి ల సల్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోద మలర.
వ. అంత నెంబెరుమానార త్తిరునరంగ త్తముదనారిం దోడ్కొని యాత్వా తిరు
వరంగప్పెరుమాశరయరుతిరుమాళిగ కేతెంచి యతనిచేసముచితసత్కారంబులు
లభించి తనకుఁ జరమోపాయనిష్ఠానుష్ఠానాద్యుపదేశ్ట యగునగ్గురు శ్రేష్ఠు నుద్దే
శించి మహాత్మామహామేధావి యగుశ్రీరంగసుధాకవీంద్రుం డొనర్చినయాకృతి
నాఱాయర గ్రంథబంధురంబు లగుప్రబంధంబులం దెం దైన ననుసంధిపుఁ డని
యాన తీయ నాకర్ణించి యగ్గురుపురందరుండు శ్రీకోశనివేశంబుఁ జొచ్చి నిస్తులం
బగుపుస్తకస్తోమంబునందునిజపాణిపద్మంబునుంపభగవత్ప్రేరితంబై నాఱాయర
గ్రంథంబు తన కేలుఁదమ్మినిం గీలుకొనం గటాక్షించి మిగులఁ బ్ర మోదభరితాం
తఃకరణుగడై యం దాప్రబంధంబు సందర్శించి శ్రీలక్ష్మణయోగీంద్రసాన్నిధ్యం
బున యతు లేకాంగు లాచార్యపురుషులు మొద లగుశ్రీవైష్ణవులువినగ్రాహ్న
ణులకుగాయత్రీమంత్రంబునిత్యజాప్యంబై నమాడ్కిననన్యప్రపవన్నులకునీదివ్య
ప్రబంధం బనవరతానుసంధేయం బని యాన తిచ్చినశ్రీవైష్ణవు లందఱాకర్ణిం
చి శిష్యప్రశిష్యక్రమంబుగా నాసంప్రదాయం బిప్పటి కైన నాచరించు చుండు

రు గాన ప్రపన్నగాయత్రి యని యానూత్తందాది పుడమిం బ్రసిద్ధం బయ్యె
నని శ్రీవాదిభీకరగురుం డాన తిచ్చె. 23

క్రిమికంఠజన్మనిమిత్తము.

సీ. ధరణియం దఖిలచేతనులు శ్రీయతిరాజు, నాశ్రయించి కృతార్థులై శరీర
ములు మానినప్పుడు మోక్ష మొందుచు నుండ, యమపురిపాడై నరహరవిరించి
పురుషాతముఖ దేవతమునివరు లందఱు, చనుదెంచి శ్రీరంగశాసితచరణ
సరసిజంబులఁ గాంచి ర సాగి మొక్కిడి నిజ, రత్నకోటీరసీరాజనములు
తే. సలిపి వేయువిధంబుల ర సన్నతింప, సుప్రసన్నకృపాదృష్టి ర జూచి వారి
నిట్లు స్వాగత మడిగె రంరగేశుం డనుచు, వాదిభీకరగురుం డనెనమోదమలర. 24

సీ. భావుకమా నీకుం ర బంకేరుహాసన, కాశలమా నీకుం ర గాలకంఠ
సేమమా నీకు సుత్రామ యీసురలకు, హర్షమా మీకు మరహర్షులార
యని శౌరి కుశలము ర లడిగి వచ్చినపని, దెల్పుడీ యన బ్రహ్మ ర శైల్యెనిట్లు
నిత్య మనాదియు ర నీవిభూతియుగంబు, నందు భోగవిభూతి ర యస్కదాది
తే. దేవతల కైన ససకాదిరదివ్యయోగ, సిద్ధులకు నైన నిట్లని ర చెప్ప నలవి
గాని దని పల్కె భారతీరకాంతుం డనుచు, వాదిభీకరగురుం డనెనమోదమలర.
న. మఱియును. 26

సీ. భవదీయమాయా ప్రబద్ధచతుర్దశ, భువనాధ్యలీలావిభూతియందు
వసుధలో నందఱు ర వైష్ణవలక్షణ, లక్షితులై మోక్షరక్షి కయిరి
భూమికి వైకుంఠపురికి భేదము గాన, మీవెంత యేమొకోరయెలుంగ మీశ
యముండు నిర్వాహకుండై యుండజనులకుం గలుప మేమియు లేనిరకతనసార్తి
తే. హరమనోహరదివ్యవిహార నీదు, క్రీడ యికమీద నెట్లు వర్ధిల్లు ననుచు
బ్రీతి వాకుచ్చె వేల్పులరపెద్ద యనుచు, వాదిభీకరగురుం డనెనమోదమలర.
వ. అంత నత్తమ్మిచూలిపల్కులానించిర మణీయగుణస్తోమాభిరాముం డగుశ్రీరంగ
ధాముండు తనలో నిట్లని తలంచె. 28

సీ. రాజు పుత్రునియందు ర రాజ్యభారం బుంచి, స్త్రీలోలుడై విహరించుకరణి
నన్తద్విభూతియురగాధికారము లక్ష్మణార్యమహాయోగిరయందు నునిచి
శ్రీభూమిసీతాదిరసీమంతినీరత్న విలసనపరుండ నై ర వేడ్క నుండ
నిదె సమయం బని ర యెంచి లక్ష్మణముని, కొల్ల యొనర్చె వైకుంఠపురము
తే. గీడ పాడయె నేప్రాద్దురస్త్రీలఁ గూడు, కాముకుల కేల నిల్చునుగలిమియింక
జాలుస్త్రీసంగ మనియె నారశౌరి యనుచు, వాదిభీకరగురుం డనెనమోదమలర.
సీ. ముందు హిరణ్యాక్షరముఖ్యుడై త్యులభంగి, దామసప్రకృతిని ర దానవాంశు
గాలాభుఁ గ్రిమికంఠుఁడో శభూపాలుని, గూచియు మాచియుఁగొఱవియనెడు
వనితలఁ బుట్టించి ర వారివల్లను శైవ, శాక్తాదిమతవృద్ధి ర నల్పి మఱియు.

- గల నై నఁదలఁచినఁ గలుపావహము లగు,ఖలమతంబులు కొన్ని ర గలుగఁజేసి
తే. వేడ్కఁ దనలీల కీరితి ర వృద్ధి యొదవ, సంతసించెను శ్రీరంగరశౌరి యంత
నతని వీడ్కొనిబ్రహ్మాదు శీలరిగి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
సీ. తన కభిమానపురత్రకు లైనకూరేశ,కవినుతులను దనకన్న మోలఁ
గనకడోలిక నుంచి ర కమలాపిలాసిని, రక్షింపఁ జూచి శ్రీరంగరాజు
ముద మొంది తనకన్నుర మొగినొకనాఁడుంచి,పసిఁడిపల్లెరములోఁ బాయసాన్న
మాత్తనివేదిత ర మాయర్చకులు గాంచి, జానుకరంబుల ర జరిగి వచ్చి
తే. చిన్నిచేదమ్ములను గొని ర చెన్ను మీఱ, నారగింప నిక్షింపి ర యలిగి వేగ
యర్చకులు వారి నవ్వలి ర కనిచి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.
సీ. రంగేశుఁడారాత్రి ర రాజుస్వప్నమునందుఁ, గనిపించి పల్కె నీరగతి నతనికి
నధిప పరాశరశిష్యాసభట్టరక,నామాభిగాముల ర మామకాంశ
జాతుల శిశువుల ర సాపడ నియ్యక, యర్చకుల్ తర్జించి ర యడిచి బైటి
కనిపిరి గాన నీరవర్పించుతళిహ యీ,వేళ సాపడ నైతిఁ ర జోళరాజు
తే.పట్టియాఁకొన్నఁదండ్రికిరబాధగాదె,యనుచుహరిపల్క మేల్కొంచిరయవనిపాలుఁ
డర్చకులఁ బిల్చి దండించి ర యనిపె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
వ. ఇట్లు శ్రీరంగరాజానుగ్రహంబుచే శ్రీరామప్పిళ్లతోడ దినదినప్రవర్ధమానుం
డగుశ్రీపరాశరభట్టరకుండు పంచవాక్వికబాలకుండ్ల యొక్కనాఁడు శ్రీవత్సచి
హ్మమిశ్రగురుండు 'నెడుమాల్కడిమై' యనుతిరువాయ్ మొత్తీ యనుసంధించు
చుండ నందు 'శిరుమామనిశ రాయ్' అనుపదం బాకర్ణించియయ్యాపరస్పరవిరు
ద్ధంబు లగుహ్రస్వత్వదీర్ఘ త్వంబులు తేజ స్తిమిరంబుపోలిక నొకవస్తువునందుండ
విట్టిధర్మద్వయంబునకు సామానాధికరణ్యం బేరీతి సంభవించు నని యడుగ
వత్సానీ వనుపనీతుండవు గావున నీకు శ్రుతిఃప్రమాణంబులచే సమాధానంబుఁ
జెప్పఁ దగ దైనను సూక్ష్మక్రమంబుగాఁదెల్పెద విను మాకారకృతహ్రస్వత్వం
బును నిర్మలజ్ఞానాతిశయప్రాప్తమహాన్న త్వంబును నొక్కయెడ నుండందగు
నని యాన తిచ్చుసమయంబున శిరియాచ్చానరుళాళప్పెరుమా శెంబెరుమానా
రనియెడియిరువురు మహాదేశికులు విచ్చేయఁ బ్రత్యుత్థానాభివందనాదులవారిని
సత్కరించి యిట్టివారు 'శిరుమామనిశ' రని తెలియందగు నని యాన తిచ్చె
నంత.
- సీ. విమలగంగాతీరవిద్యాంసులను గెల్చి, సర్వజ్ఞఁ డనునొకశిష్యుగట్టు
శ్రీయతీంద్రునికీర్తిఁ ర జెవు లార విని వచ్చి, శ్రీరంగధామముఁ ర జెంది యందు
సంయమింద్రుని గెల్వ ర సర్వజ్ఞభట్ట రే,తెంచినాఁ డని పొగరడించుకొనుచుఁ
బ్రకటతరాటోపశిషిమ నేతేరఁ గ,నొని యతని జయింపఁ ర గోరి చూచి
తే. బాలకులఁగూడియాడుచురభట్టరయ్య,యనుకడోసిటఁ బట్టియీరయసుకయెంత

- తెలుపు మఖిలజ్ఞ యనిడాసిరపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఇనుక యింతనియతంఁడెఱుఁగ కూరక యుండ, భట్టారకార్కుఁ డాబ్రాహ్మణునకు
నిది చెప్ప లేవైతిరవిది యెంత యని యొక, చేతఁ జూప నతండు శ చెప్పలేక
యవనతాన్యుం డైన శ నతని కతండనె, నది దోసఁ డిది చేరె శ డనుచుఁ జెప్పఁ
జాల వైతివి నీకుఁ శ జాలు నీబిరుదమ్ము, లజ్జ సర్వజ్ఞఁడ శ వైతి వెట్టు
- తే. లని పరాశరభట్టారకార్కమాళి, యాన తిచ్చిన విని విస్మయంబుఁ జెంది
యాతఁ డచ్చటివారి కిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. తండ్రి యేధన్యుఁ డీరదారకనుణి కని, యడుగ నచ్చొటివా శ రతని కసిరి
దర్శనస్థాపనదక్షుఁ డొనెంబెరు, మానారు కాత్త సరమానుఁ డైన
శిష్యుఁ డొశ్రీవత్సరచిహ్నా మిశ్రగురుండు, తండ్రి యిబ్బాలకరతరణి కనుచు
జను లన విని యాద్విరజన్మవరుండును, జాలలాలించి యరబ్బాలచంద్రుఁ బ్రీతి
- తే. ముందుబృందావనమునందు శ నందుఁడాత్మ, నందనునిమాడ్కి భుజములరయందుఁ
నెత్తికొని వచ్చెఁ గూ రేశునింటికనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అంత.
- సీ. సాధ్విపాన్నాచ్చారు శ సయ్యనఁ జని కని, యావిపుఁభుజమునం శ దధిపసిండు
కూ రేశుపట్టిని శ గూర్తి సందిటఁ గొని, చేలాంచలముఁ గప్పి శ సిరులు మెఱయ
మంత్రరత్నము మాటిమాటికినుడువుచు, బరదృష్టిదోషముల్ శ పరిహరించి
తల్లిచేతికి నిచ్చి శ తనయుని వీధుఁ, దిరుగ నీయకు మని శ తెలియఁ బలుక
- తే. నట్లానర్చెద నని తల్లి శ యాన తిచ్చి, సంయమింద్రునిశ్రీపాదసరసిజామృ
తంబు సుతున కొసంగె వరత్సలత ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. తదనంతరం బప్పరాశరభట్టారకుండు యోగ్యకాలమునందుఁ బితృకృతోపనయ
నాదిసంస్కారసంస్కృతుండై సకృచ్ఛ్రవణమాత్ర సమధిగత వేదవిదుపాధ్యాయస
మీరితసాంగోపాంగసరహస్యామ్నాయసముదాయుండై కాణాదపాణినీయపూ
ర్వోత్తరమీమాంసాపురాణధర్మ శాస్త్రాద్యర్థతత్త్వంబుకూ రేశగోవిందమిశ్రుల
వలనం దెలిసి యొక్కనాఁడు.
- సీ. శ్రీరంగనాథుని శ సేవింప నేతేర, యవనికాంతరమునం శ దమ్మరారి
శ్రీభూమినీళాదిరసీమంతినులఁ గూడి, సరససల్లాపముల్ శ సల్పు చుండ
సమయము గా డని శ చయ్యన వెనుక కే, తెంచి పరాశరరదేశి కేంద్రుఁ
డున్నంతఁ గని మనరపిన్నవానిని వీని, మన్నింప కుండుట శ మనకుఁ దగునె
- తే. యనుచు సిరిపల్కహరివినిరయతనిమగిడి, యాశ్రీతులఁబంచిపిలిపించిరయాదరించి
భట్టరయ్యకుఁ దా నిట్లురపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. తెరమఱుంగున నున్నరతణి మమ్ము నీవెట్లు, తలఁచితి వని రంగరథాముఁడడుగ
శ్రీరంగరథాముని శ సిరియును గా మిమ్ము, భావించితి నటంచు శ భట్ట రనిస

ముందు నీడెందమునందు మే మెవ్వర, మని తేలించితి వన ర హరికి నతఁడు తలిదండ్రు లని మిమ్ముఁ ర దలఁచి యుండితిఁ గాని, వేఱెన్న తేదని ర విన్నవింప తే. నింక నాయాన సిరియాననెప్పటట్లు, మమ్ముఁ దలిదండ్రు లని నీదురమదినినమ్మి వత్స సుఖియింపుమని శౌరిరపల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరఁపాదమలర.

వ. అంత శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రగురుం డాత్మీయతనూజులకు వివాహోచితవయఃపరి మాణంబు గని సముచితక్రమంబుగా సంయమింద్రునిం గాంచి మహాత్మా బాలకులకుం గల్యాణకాలం బుపస్థితం బయ్యె నస్తత్పూర్వసంబంధు లందఱుఁ బ్రాకృతు లయియుండిరి యుష్మద్దాసు లైనయిద్దారకులకు శ్రీవైష్ణవసంతాన సముదితకన్యకాలాభం బెట్లు గల్గు నని విన్నవింప విన నవధరించి యతీంద్రుం డన్నదాచార్యు లైనశ్రీమహాపూర్ణ దేశికేంద్రులతిరువంశంబునం దవతరించిన శ్రీవైష్ణవులు పెక్కండు గలరు వారలు బృహచ్చరణు లని విచారింపఁ దగదు సాంగరహస్యవేదవేదాంతద్వయనిష్ఠాగరిష్ఠులగువారలయం దొక్కచోటఁగన్యా పరిగ్రహంబు సేయం దగు నని యానతీయ నాకర్ణించి కూ రేశగురుండుత్రిదం డపాణినిం బురస్కరించికొని యమ్మహాపూర్ణాన్వవాయుం డైన యొక భాగవత శ్రేష్ఠునింటికిం జని యస్తత్తనయుం డైనశ్రీపరాశరభట్టారకునకు భవత్పుత్రిక లం గల్యాణంబు సేయం దగు నని ప్రీతిపూర్వకంబు గా నడుగ నద్దేశికనత్త ముండును భట్టారకార్యునియాభిజాత్యంబుఁదలఁచియమ్మహాత్మునికాత్మ పుత్రికల నర్పింప నుత్సహించియు నవీనసంబంధం బెట్లనర్చెద నని యుపేక్షింపనక్కూ రేశగురుండు తిరిగి నిజమందిరంబున కే శేరనతనిదేవియు బాలకులకుం బరిణయ కాలంబపగత మయ్యె మీ రిట్లుపేక్షించుటకుంగారణం బేమి యన విని యతం డీశ్వరకుటుంబంబునకుమత్ప్రయత్నం బేమిగల దనివాక్రుచ్చి భగవత్సన్నిధికిం జనుదెంచి యర్భకులకువివాహసమయం బయ్యెననివిన్నవింప వినిశ్రీరంగనాథుం డిబ్బారంబు నీ కేమియన్నత్తనూజులకల్యాణం బేనె యొనర్చెద ననసతండుమగిడి యేతేంచె నంత నబ్బగవంతుం డమ్మహాపూర్ణ దేశికవంశ్యుం డగునాశ్రీవైష్ణవుని స్వప్నంబునఁ దన్నుం గనిపించి నీకన్నియల నిరువురనుమదంశ జాతుం డగుశ్రీప రాశరభట్టారకున కీఁ దగు నని నియమింప నతండుమేల్కొంచి స్వప్నలబ్ధభగవ దనుగ్రహంబు సారెసారెకుం దలంచి సంతసించి ప్రభాతకాలోచితకృత్యంబు లొనరించి శుభనిమిత్తంబులం గాంచి యాసంబంధంబు తిలకించి దేవీసమేతుం డగుకూరేశునిం బొడగాంచినముచిత ప్రకారంబు గా సంభాషించి కల్యాణంబు నిర్ణయించి శుభముహూర్తంబునం దనపుత్రిక లైనయక్కచ్చియు మన్నియు ననియెడియిరువురుకన్నియల నుదకధారాపూర్వకంబుగా శ్రీపరాశరభట్టారకు నకు సమర్పించి వివాహమహోత్సవంబు సల్పె నంతఁ బరాశరభట్టారకుండును దేవీద్వయసమేతుం డై శ్రీరంగనాథునింబలెన నేకమంగళవాద్యఘోషంబులతో

నిజమందిరంబుఁ జెంది యందు సుఖంచు చుండె నంత.

42

- సీ. సంయమింద్ర శరీరసంబంధులను మాని, సన్న్యసించితిరి దాశరథిసూరి
నెడఁబాయ కుండుట శ కేమికారణ మని, యాశ్రితు లడుగ నర్యార్యవరుఁడు
దాశరథిని దక్కఁ శ దక్కినచుట్టాల, నందఱ నుడిగి సరన్నాస్యసి నైతి
నీత్రిదండస్థాన శ మితఁడు మా కది గాన, నిది యుడిగితి నేని శ యితని విడిచి
తే. యుండ వచ్చునటంచుఁ ద్రిదండపాణి, యాన తిచ్చిన విని బుధులాయతీంద్రు
భాగినేయునిఁ బొగడిరి శ భక్తిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 43
- సీ. అతిమృదులా స్తరరణా స్తీర వేత్ర మ, యాసనాసీనుఁ డై శ యతివరుండు
ముదమొప్పఁదిరువాయీ మొత్తీయొకసంతఁజెప్పిన వినిగ్రహించిరపృథుతదర్థ
బోధామృతముఁ గ్రోలిరభువిఁ బ్రమత్తునిగతిఁ, బరభ క్తివివశుఁడై శ పరగురుండు
శ్రీమదనంతదీక్షితసుతుండు యతీంద్ర, భాగినేయుండును శ బరమభాగ
తే. వతుఁడు దాశరథిప్రాజ్ఞశ్రవల్ల భుండు, నతులవాధూలకులకలశాభిచంద్రుఁ
డతనిఁ దలఁపునఁ దలఁచెదననిశ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

—●—◆—అత్తుళాయమ్మ గారివైభవము.—◆—●—

- సీ. అత్తుళాయమ్మగా శ రత్తింట సౌఖ్యముఁ, జెందుచు నొకనాఁడురచెన్నుమీఱఁ
గావేరియం దవరగాహనార్థము తన, యత్తను దోడు ర శ మ్మనుచుఁ బిలువఁ
బుట్టింటివా రిచ్చురబోనకత్తెను వెంటఁ, బెట్టుక పొమ్మని శ నెట్టణంపు
మాట యత్తన వినిర మఱుమాట నుడువక, తనగుపుట్టింటి కారతరుణి యరిగి
తే. తండ్రి కావార్తఁ జెప్పనరతండు నీదు, నన్న కెఱిగింపుమనఁబోయిరయతికులార్గ
గణ్యునకుఁ దెల్పె నావాలుఁరగంటియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- వ. అంత రామానుజగురుం డగ్గురుపుత్రికసూక్తు లాలించి నుద్దేవి నూఱడించి త
నకుం ద్రిదండస్థానాపన్నుఁడును భాగినేయుండును వాధూలవంశవారాశిరాకా
నుధాకరుండు నగుదాశరథిసూరినిం బిలిచి వత్సా నీవీసాధ్వీతోడం జని వీరియిం
ట నఖిలకృత్యంబులు సల్పు చుండు మని నియమించి యగ్గురుపుత్రి నుద్దేశిం
చియమ్మానీకుం బుట్టింటివారంపించిన సేవకుండితఁ డితనిఁ దోడ్కొని చను మని
యాదరపూర్వకంబుగా నానతీయ నాకర్ణించి యమ్మహాత్ముం డప్పతివ్రతాతిల
కంబుం దోడుకొని చని కావేరీ ప్రవాహంబునం దవగాహనంబు చేయించిమరల
వారియింటం బ్రవేశింపంజేసి యందు వారల కుచితకాలకృత్యంబు లన్నియు స
ల్పు చుండి యొక్కనాఁడు.
- సీ. వైష్ణవు లిరువురు శ వారివాకిటను మాధ్యస్థ్య మాబ్రహ్మవారదంబు సలుప
నం దొక్కసా త్త్వికుంశ్రుధికయుక్తులఁ జెప్ప, నవి యప్రమాణములనుచునతని
వ్యధికరణోక్తుల శ వంచిం చె నితరవైష్ణవుఁ డది దెలిసి దాశరథిసూరి
యన్యాయ మిది యనిరయాన తిచ్చిన విని, యతఁడునీవెఱుఁగవీరయర్థ మనిన

46

తే. నుభయవాదులసూ క్తులనుగ్గడించి, సార మీయు క్తి యిది గతరసారమనుచుఁ గరుణ వారికిఁ దెలిపె దాశరథి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

వ. అట్లద్దాశరథిసూరిచేఁ దెలుపంబడి యమ్మహాభాగవతులిరువురు నన్యోన్యానుకూ ల్యంబుఁ జెంది యితఁడుముదలియాండాసని యెఱింగి యమ్మహాత్మునకుం బ్రణా మంబు లాచరించి తదనుజ్ఞాతులై యథేచ్ఛం జని రంత నత్తుళాయమ్మకుఁ దదీ యశ్వశురుం డిట్లనియె. 48

సీ. జగదేకగురుఁడై సరసంయమిశ్యరునకుఁ, బృథివి సద్గురుఁ డయ్యెఁరబెరియనంబి స్రాణపదం బై నరపట్టి వీ వతనికి, నది యెఱుంగనిది మీరయత్త నిన్ను నన్నమాటల కల్గి రయతిసార్వభౌమత్రి,దండాయమానుఁ డౌదాశరథిని వెంటఁబెట్టుక వచ్చి రయింట ని ట్లితనిచేఁ, బనులఁ జేయించు టేరపాటి నీకుఁ

తే. బుత్రినీకై నపను లన్నిరసాసఁగమేమె,చేసెదము వారిఁ బొమ్మనిరచెప్పుమనుచు నత్తుళాయమ్మ కనియెనర్యూర్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. మామగా రన్నట్టిరమాట లన్నియు విని, యత్తుళాయమ్మ యే ర మనక యున్న నతఁడు దాశరథి కిర ట్లనియె మహాత్మ మా, బోఁటిభవాంబుధిర్వుతుల జనుల నుద్ధరింపఁ దలంచి ర యుర్విపై నసతరించి నవారు గాన మీరశ్రీపదాబ్జ ములకు మొక్కికెదమింక రముదమందియతిరాజు,కడ కేఁగియతనికై ర్తకర్యములను

తే. సలుపుచుండుముమాతండ్రి రజగుగుమనిన, నార్యశాసనముడిగి నేరనరుగననుచు నతని కనియెను దాశరథి యూర్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. నెయ్య మొప్ప నతండురవియ్యంకుఁడై నట్టి, పెరియనంబిని గాంచిరప్రీతి మొక్కి యతనిచే సత్కృతుఁ ర డై మత్స్వరూపము, దాశరథిగురుండు ర దక్కనీయఁ డిది విరుద్ధం బార్యరయిఁక నైన నతనిని, బలిపింపు మని పల్కెఁరబెరియనంబి యడియేని కిది యసారధ్యము స్వామి దేవర,వారు శ్రీలక్ష్మణరసూరికడకు

తే. వేగ విచ్చేసి యతనికి ర విన్నపింప, నతఁడు రప్పించుఁ దనకడ ర కతని ననిన నతఁడు లక్ష్మణమునికడ ర కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. ఆవైష్ణవుఁడు లక్ష్మణార్యులకడ కేఁగి, భ క్తిపూర్వకము గాఁ ర బ్రణతిఁ జేసి స్వామి దేవరవారు ర సర్వచేతనరక్ష, నాచరింప ధరిత్రి ర నవతరించి దాశరథిని బెట్టి ర త్వద్దాసుఁ డగువీని,న త్తకు మోసము ర సలుప నేల యతని రావించి మీరయంఘ్రిలకడ నుంచి, నన్ను రక్షింపు మరనాథనాథ

తే. యనుచు మొక్కిడగుణించిరయతివ కేణ్యుడత్తుళాయమ్మచూ చెల్లెలనుచుఁజెప్పి యతనిఁ బలిపింపనయ్యూర్యుఁడరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. కూరము విడిచి యరక్కూ రేశ్వరుఁడు దొల్లి, శ్రీరంగమునకు విరచ్చేయువేళ నతనితోఁ దద్దేవి ర యరుగుచు నాతండు, పాలారగించెడురపసిఁడిగి న్నె యొడి నిడువొని చని ర యడవిగో భయపడి, భయ మయ్యెనని తనరభ ర్తకనిన

నొడి నున్న నస్తువు శ్రీ విడిచితివా నీకు, భయ మేడి దని నిజరపతి వచింప
 తే. నట్లానర్చినఁ జూచి కూరరాధిపుండు, భార్యతోఁ గూడి శ్రీరంగరపదముఁబొంది
 యందు నిత్యనివాసముఁజేందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 వ. అంత శ్రీమద్రామానుజమునీంద్రుం డొక్కనాఁడు గోష్ఠీపురంబునకుం జను
 దెంచి యందు నిజనివాసంబున తే మతరవివి క్తప్రదేశంబునందు నతిమృదుల శ్వే
 తాసనంబున బద్ధపద్మాసనుం డై నిజాంకన్యస్తహస్తుం డయి పరమశుభాస్పద
 ధ్యానారూఢుం డగుతిరుక్కోట్యూరినంబినిం గాంచి ధ్యానానసానంబుననగ్గు
 రువరునకు సాష్టాంగ ప్రణామం బొచరించి యతనిచే సమ్మానితుం డయి తదుద్ది
 ష్టవరిష్టవిష్టరాసనం బధిష్ఠించి మహాత్మా మీకు ధ్యేయంబెద్ది సదానుసంధేయం
 బెయ్యది యని యడుగ ధ్యేయం బాచార్యవిగ్రహం బనుసంధేయంబుతదీయ
 దివ్యనామం బని యతం డాన తిచ్చిన విని సంతసించియతనిచేసనుజ్ఞాతుండు
 మగిడి శ్రీరంగధామంబున కేతెంచి స్వకీయమథంబునందుఁగూ రేశదాశరథ్యా
 దిసూరివరులతో వేదాంతగోష్ఠి సలుపు చున్న యవసరంబున ముదలియాండా
 నునకుం బ్రియపుత్రుం డగుకందాడయాండా ననుమహాదేశికుండు శ్రీభూతపురి
 యందు భగవద్రామానుజార్చావిగ్రహప్రతిష్ఠాసమయంబున శిల్పకారకరధృత
 సువర్ణశలాకచే నేతోన్మీలనమహోత్సవంబుఁ జేయించుకాలంబున శ్రీరంగ
 ధామంబునందు.

55

సీ. కరపద్మయుగముచేఁ శ్రీ గన్ను లించుక మూసె, సర్వజ్ఞఁ డాయతీరచక్రవర్తి
 స్వామి యి దే మనిరసంశ్రితు లన నిది, కంబాళయాండానురకార్య మనుచు
 నానతిచ్చిన విని శ్రీ యంధులందఱును సం,దియమొందిమఱికొన్ని రదినములకును
 శ్రీభూతపురినుండి శ్రీ శ్రీవైష్ణవులు వచ్చి, యచటివృత్తాంతము శ్రీ లన్ని దెలుపఁ
 తే. దెలిసి యాశ్చర్యమొంది గరదేశి కేండు, లట్టియతిరాజదివ్యకరధామృతంబు
 శ్రుతిపుట్టులఁ గ్రోలుచుందురు ననుజనులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 సీ. ఒకమూకవైష్ణవు శ్రీ నొకనాఁడు చేనంజ్ఞఁ, బిలిచి యాతనితోడఁ బ్రేమనొక్క
 యింటిలోఁజొచ్చి యాశ్రయింటివాకిలిమూసి, యుడయవరాత్మాంఘ్రిరయుఁ మత
 గనిపించి నీకింతశకంబు గమ్యము గతి, యన్యము లేదని శ్రీ యాన తీయ [నికీఁ
 నందు రంధ్రములఁగూరరాధిపుఁ డది చూచి, యక్కటా శాస్త్రమురలధికరించి
 తే. చెడితిఁ గాకున్న నీమూకరచేతనునకుఁ, బోలె వీనికి నిజఁదాంభోజయుగము
 గురుఁడు చూపింపఁడా యనిరకుం బె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 సీ. తనసంశ్రితుల నెల్లఁ శ్రీ దగినకైంకర్యము, లందు నియోగించి శ్రీ యతివ రేణ్యుఁ
 డొకవైష్ణవుని కేమిరయుచితకైంకర్యముఁ, జెప్ప కున్న నతండుశ్రీ చింతనొందె
 నది యెఱింగి యతీ ద్రుఁ శ్రీ డార్య నీశ్రీపాద, తీర్థము మా కిమ్ము శ్రీ దినదినంబు
 కైంకర్య మీది నీవు శ్రీ గావింపు మన నతం, డనుదినంబును దీర్థ శ్రీ మాడి వచ్చి

తే. మొక్కిలత్తుణమునికన్నురమోలనిలిచి, కరసరోరుహములమోడ్చిరకదలకుండుఁ
దనదుకైంకర్య మయ్యెడురదనుకననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. హరిపూజనముఁ జేసి ర యతనిశ్రీపాదతీర్థముఁ గ్రోలి కాని త్రిదండపాణి
యారగింపఁడు నిత్యరమదిచూచి యాశ్రితు, లొకనాఁ డిదేమి మీరకుచితమనిన
నుడయవ రాకృత్య రముడిగి యే మన కున్న, శ్రీమదార్యునియాజ్ఞ రసేయనేని
వీనిస్వరూపము ర హానిఁ జెందును గదా, యని కడలక నిల్చె ర నమ్మహాత్ముఁ

తే. డతనిగురుభక్తి కాశ్చర్యరమంది రాశ్య, లంతఁ దత్పాదతీర్థమురయతివరుండు
చేర్చుకొని వారితో సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. మఱియొకదినమునరమఠములోఁగొందఱు, స్వాములుహరియాగ్రసమయమునను
గురునితోఁ జెప్పక ర కూరేశుఁ గడఁగిప, లాశముల్ దెమ్మని ర వాసిఁ బనుప
నతఁడుదాత్రముఁగొనిరయరఁటితోఁటకుఁజని, యొకయాకుగోసిననుదక మొలుకఁ
గటకటా చేతనరఘాతి నైతి నటంచు, నతఁడు మూర్ఖుల విని ర యార్యుఁడరిగి

తే. యాన్యశంస్యాదిగుణనిధి ర నతనిఁ జూచి, యిట్టిపని కితనిని బంచిరెవ్వరనుచు
వగచియాతనిఁ దోడ్కొని ర వచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

—●—◆—గోష్ఠీపురీపూర్ణ పత్నీపుత్రీవైభవము.—◆—●—

సీ. బ్రహ్మాత్సవముఁ జూడరబ్రహ్మవిత్సముదాయ, మంజనాచలమునరకరుగుచుండి
గోష్ఠీపురీపూర్ణరగురునింటి కేతేర, నానంబి వేకున్న ర నతనిపత్ని

వేణుధాన్యము లేక ర విత్తులపురి దీసి, దంపించి యాశాలిరతండులాన్న

మమృతోపమవ్యంజనాన్వితముగ నిడ, సాపడి జరిగి రారస్వాము లంత

తే. నాత్మపతి వచ్చి విత్తులేవనుచు నడుగ, విత్తితిని బరమపదమునరవిత్తులనుచుఁ
దెలియఁ బల్కెను భర్తకరదేవియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

సీ. గోష్ఠీపురీపూర్ణరగురుపుత్రి యొకనాఁడు, యతిరాట్పదాబ్జమురలాశ్రయంప

సకలహితంబులు ర సల్పి యతీంద్రుఁ డా, సాధ్వికి నిజపదాబ్జములఁ జూపి

తంజ మిదే యని ర తలఁచి యుండితి వేని, కరతలామలక మై ర పరమపదము

గలుగును నీ కని ర పలుక నగ్గురుపుత్రి, యంతిమదశను మారయయ్యగారు

తే. తావకాంఘ్రిలు శరణొందెరదాసి కేమి, చెప్పవలె మీపదాంబుజరసేవసేయ
ననుచు వాక్కుచ్చిచేమోడ్చిరయరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

సీ. భువి నేగురునితిరురముడియన్వయముఁ జెంది, పూర్వదేశికు లెల్లరముక్తిఁ గనిరి

యర్వాజ్ఞసీషు లేరయార్యపదాబ్జసం, బంధు లై కాంచిరి ర పరమపదముఁ

జారుభవిష్యదాచార్య నెవ్వనిఁ దొల్లి, సాక్షాత్కరించెను ర శతవిరోధి

యుభయవిభూతుల ర నొసఁగె నేసూరికి, దాససమృద్ధికై ర శ్రీసఖుండు

తే. ఇలను మత్కృతినాయకుఁడేఘనుండు, అట్టిరామానుజాచార్యు ర లస్తదీయ

బుద్ధిఁ గనిపించుఁ గాక యేరప్రాద్దుననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

శా. శ్రీమద్భూతపురీశ కేశవనుతా శ్రీవిష్ణుభర్గవతా
భూమధ్యద్విదశాబ్జపీఠగతజంబూద్విపభాగ్యోదయా
కామాదిద్విషదౌష్ట్యదావదహనాశక్రాంతాత్మవృష్యద్భునా
హైమస్తోమతృణాశ్శ్లోష్టసమ యాతార్థరామ రామానుజా.

63

క. రామానుజ కార్పాసా, రామరమారాధతాంఘ్రిరరాజీవయుగా
శ్రీమద్యజ్ఞేశబుధ, గ్రామణివినుత ప్రభావ శ కలిరిపుదేవా.

64

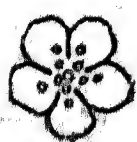
మాలినీవృత్తము. ప్రపదనసదుపాయా శ పాదజుడ్భాగధేయా
శపథజితకువాదీ శ సద్గుణబ్రహ్మవాదీ
కపటగుణసుదూరా శ కారిమారేష్టచారా
విపదురగఖగేంద్రా శ విశ్వచంద్రా యతీంద్రా.

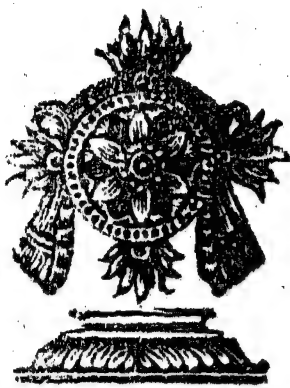
65

ద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకడుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభ
యంకరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్రకణ్వనగోత్రపవిత్రోభయకవి
మిత్రవేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయవ్రణితంబై
నయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబునశ్రీ
వైష్ణవస్వరూపనిరూపణంబును గూరేశ దాశరథులకుం జరమోపదేశక్రమంబు
ను నొక్కపుష్కరిణియందు వసించుజలజంతువులకు యతీంద్రుండు ముక్తిని
సంగుటయు శ్రీరంగామృతగురువరోపాఖ్యానంబును గ్రిమికంఠజన్మనిమిత్తక
థనంబును భట్టార్యబాలచేష్టిత ప్రదర్శనంబును శ్రీపరాశరభట్టారకవివాహమ
హోత్సవవ్యాఖ్యానంబును దాశరథిమాహాత్మ్యప్రవచనంబును శ్రీమహాపూర్ణ
పుత్రికావిభవాభిభాషణంబును గూరేశగురునిశ్రీరంగ ప్రవేశవర్ణనంబును శ్రీభూ
తపురియం దర్శాత్మక శ్రీయతీంద్రప్రతిష్ఠానుక్రమసంకీర్తనంబును మూకముక్తి
ప్రదానఫణితియు శ్రీపాదతీర్థమాహాత్మ్యప్రవచనంబును గూరనాథాన్యశంస్యప్ర
కారంబును దదీయారాధనాతిశయద్యోతనంబును గోష్ఠీపూర్ణపుత్రిక శ్రీసం
యమింద్రునిపదాబ్జంబు లుపాయోపేయంబులుగా నిశ్చయించుటయు నన్నది
సర్వంబును షష్ఠోల్లాసము.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ లి,

పూ ర్వ భా గ ము.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

—0—

ప్రథమోల్లాసము.

భూతపురనివేశా

ప్రాభవనిజకాంతివిజితరబాలదినేశా

శోభితవైష్ణవదేశా

స్వాభావికశమదమాదిరసద్వయతీశా.

1

2

వ. అవధరింపుము.

సీ. శ్రీసఖజలధిసురస్థిరకృపాసలిలంబుఁ, గ్రోలి శతారాతిరకాలఘనము
నాథమునీంద్రుఁ డరన్నగముపై వర్షింప, నది రామపుండరీకాక్షు లనెడు
ఝరముల యామ నారచార్యమహానది, పూరించి పొరలి యిరబ్బువి యతీంద్ర
పద్మాకరేంద్రంబురపరిపూర్ణ మొనరింప, దేశికాభ్రమములురదిశలయందుఁ

తే. బ్రాణిసస్యంబు లన్నియుఁ రబసిమి మీఱఁ, జాలఁ బ్రసహించుచున్నదిరసరసులార
నమ్మయాత్వారి నెమ్మదిరనమ్ముఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 3

సీ. నారాయణుఁడే శేషి రసరసురగిరిముఖ, చేతనాచేతనసృష్టి కెల్ల
నతనికల్యాణగురీణాత్మక మగుదివ్యవిగ్రహంబు శతారిరవేష మయ్యె
నతనికెంజాయలరయః ఘ్రిపద్మములె, రామానుజార్జ్యలై రరంగు మీఱె
నమ్మహాత్మునియందెరయాచార్యదేశిక, గురుపదంబులు దొడ్డరకూర్కిఁ జెందెఁ

తే. గనుక మిగిలినగురుకులరమెనసి చూచి, యాయతీంద్రునికే శేషరయినకతన
నతని విడిచిన మోక్ష మె రట్లబ్బు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. శ్రీభాష్య మాచార్యరసేవచేఁ బరియించి, శిష్యముఖంబు గాఁ ర జెప్పవలయు
నది యొనర్ప నశక్తుఁ ర డాయెనా శతవైరి, శ్రీసూక్తులే విశ్వరసింప వలయు
నట్లు రంగాదులం ర దమరి యాహరికేఁ బ్రసిద్ధకైంకర్యమే ర చేయవలయు
మంత్రరత్నార్థమే ర మననంబు సేయుచు, గలిగినకాలంబుఁ ర గడపవలయు

- తే. సతతవైష్ణవపూజలేసలుప వలయు, నొదిగి యదుగిరిచెంతలననుండ వలయు
సేమ మిది యని యతిపతి శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. నయనారుదేశికనాయకుం డొకనాఁడు, శ్రీరంగనాథునిశచెంత నిలిచి
శ్రీశతకోపంబుఁ శజెన్నగాఁ దలఁ దాల్చి, సాత్త్వికజను లెల్ల శ సన్నతింప
సర్వభూతోద్ధర్త శ జగదేశగురువర్యు, లుడయవ రే కాని శ యొరులు గారు
సత్యంబు సత్యంబుశశపథించి పల్కెద, సందియంబులు మానిశచెందుఁ డితని
- తే. ననుచుఁ బల్కిన విని నమ్మియఖిలజనులు, సతనిశిష్యప్రశిష్యులనాశ్రయించి
ధన్యులై రాయతీంద్రుఁడేర్పడె వ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- సీ. శౌరిరాజగురుండు శ సరసచతుశ్లోకి, నెవ్వనిమంత్రార్థ శ మెఱుకపటిచె
నలయిరింబప్పామశహత్తుఁ డప్పశ్లోకి, నెవ్వనిమహిమము శ లేర్పరించె
వ్యతిరేకనియతి నెవ్వనినామవై భవ, మెఱిగి వచించెఁ గూరరేశగురుఁడు
యజ్ఞకార్యజ్ఞఁ శ డయ్యె దాశరథి యి, ట్లరుళాశముని యదీరయ ప్రభావ
- తే. మెంచ నెంచెదరాచార్యు శ లెల్ల నవని, నాయతీంద్రునిసంబంధులయినవారై
ధన్యులయి ముక్తిఁ గాంతురుతథ్యమనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. ఏడునూలులయతు శ లేకాంగు లీరాఱు, వేలు డెబ్బదినాల్గురీపీఠపతులు
నాచార్యపూరుషు శ లఖిలవైష్ణవులును, శ్రీరంగమందునఁ శ జెలఁగి కొలువఁ
గావిమడుంగులు శ గలమేనివై ద్వాద, శోర్ధ్వపుండ్రద్యుతు శ లుబికి మెఱయ
వజ్రదండశ్రయశ్రవ్యాఖ్యానముద్రల, నుభయకరాజ్జముల్ శ ప్రభలు గుల్క
- తే. శిఖయు యజ్ఞోపవీతంబు శ సిరుల నీన, గోష్ఠిభూషణమైనయశ్గురువ రేణ్యుఁ
దలఁచి కొలిచినమనుజులే శ ధన్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- సీ. బాలభాస్కరు నైన శ బవరానఁ దూలిగిచు, తిరుమేనిచాయలఁ శ దేలువాఁడ
బూర్ణేందుబింబంబుశపోలిక మీఱిన, మొలకనవ్వులముద్దురమోమువానిఁ
బలుమా ఱనన్యప్రశపన్నులకనుమ్రాలఁ, బసిఁడికల్పక మనఁబరఁగువానిఁ
గరుణామయాపాంగశకలితసుధావృష్టిఁ, జెందినవారిపై శ జిలుకువాని[రేణ్యుఁ
- తే. నడుగుఁగెందామరలదోయిశబెడగుగముల, నజ్ఞతాధ్వాంతములఁబాపురయతివ
దలఁచికొలిచినమనుజులే శ ధన్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. ఏగురుఁ డిల వేంకశతేశున కిచ్చెను, శంఖచక్రంబుల శ జను లెఱుంగఁ
గాళహస్తీశునిగడపపర్యంతము, కుమతులఁ జెండాడుశగురుఁ డెనండు
శ్రీశైలపూర్ణులశచెంత నబ్దం బుండి, యెఱిగె రామాయణ శ మేఘనుండు
తిల్లగోవిందునిఁ శదెచ్చి శ్రీపురియందు, నెలకొల్పె నెవ్వఁడు శ నేర్పు మీఱఁ
- తే. బుడమి శ్రీశైలపూర్ణునిభూరికృపను, గోర గోవిందమిశ్రులఁ శ గొనియె నెవ్వఁ
డస్తదాదులదై వత శ మతఁడె యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆసూరివంశామృతాబ్ధిని నెవ్వఁడు, జనియించె సంపూర్ణశచంద్రుఁ డనఁగ

- నవనినభోపీథి శ కాకల్ప మై యెవ్వఁ, డజ్జ తాంకధ్వంత శ మడఁచివై చె
నాత్మగ్రహార తారాధ్యక్షుఁడై నేలఁ, జదల వెలింగెడుశరనుఁ డేవఁడు
ప్రతికూలవిరహిహృద్యాధాకరబ్రహ్మ, తర్క ప్రమాణాంశురధరుఁ డేవఁడు
తే. సాధుహృత్కుముదినీన క్తశరనుఁడేవఁడు, సచ్చకోశలభాశ్శ్యోత్సనరగు నెవ్వఁ
డన దాదులదే వత శ మతఁడె య నుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర. 11
- సీ. అలకేశవార్యోదరయాచలేంద్రమువల్లఁ, గాంతిమతీప్రాచిరగర్భమందు
నుడయించి భూతపూశర్వోమస్థలిని మించి, యతిరాజభాస్కరుండలరుచుండ
నజ్ఞానతిమిరౌఘ శ మల్లనల్లనఁ జెడె, విజ్ఞానదీప్తులు శ విస్తరించె
సాత్త్వికాంభోజముల్ శ చల్లన వికసించె, వాదిఘూకంబులరచడి యడంగె
తే. వస్తుతత్త్వంబు భవులకుశవరుసఁ దెలిసె, శేషతాకృత్యధనములఁజెందఁగలిగె
నహహ యీరవిదీప్తి యేశమందు మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- సీ. భూతపురాభిప్రభూతలక్ష్మణముని, దివ్యాబ్జ మొక్కటి శ దెసలఁ గప్పఁ
దత్కటాక్షేక్షాసురధాదివ్యవృష్టిచే, సూరిచాతకములు శ సుఖముఁ జెందె
సుజనమయూరముల్ శ చోద్యంబుగా నాడె, వాదిఘంసకులంబురభేద మొందె
దాపత్రితయదాశదహనంబు చల్లారె, సాత్త్వికావళి భూమి శ సంతరించె
తే. గలిమలపుఁజేడపీడలు శ గడచి బ్రదికి, ప్రాణిసస్యంబు లన్నియుఁబ్రభవహించె
మంచికాలము నేటి శేరతెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర. 12
- సీ. కాంతిమతీదివ్యగంగానది జనించి, రామానుజహృదరరాజ మొకటి
కరపదముఖనాభిరకల్యాణసౌరభ, పద్మ మీక్షణమీనరభాసురంబు
దీర్ఘ బాహుతరంగరధీర మాశ్రితరాజి, రాజహంసావళిరభ్రాజితంబు
లలిత ప్రపాదవిరలక్షణక మరంబు, భూరితేజోజలరపూరితంబు
తే. నగుచుఁ బూదూరఁ గనిపించెనందఱికిని, దానిఁదలఁచినదీటు నేతాపమయినఁ
జెందువారికి సేమ మెం శ తందు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- సీ. కేశవనామలక్ష్మీపత్రిప్రీతికై, భూతపూర్వందనరభూమినడుమఁ
గేశవప్రభు డైనరకేశవార్యునివల్లఁ, గాంతిమత్యావాలరకలన మొంది
బాహుశాఖలు పాణిరపాదపల్లవములు, మొలకనవ్వులపుష్పరములు వహించి
రంజిల్లుచున్నది శ రామానుజార్యుఁ డ, న్నసిఁడివేల్పులచెట్టు శ పలువిధముల
తే. దెసలుపదియును దనచాయఁదెలివిదాల్చి, వెరుఁగుచున్న దిలాసురరప్రీతికొఱకుఁ
జెడక నరులార దాని భరజింపుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- సీ. కేశవాచార్యు లారకేశవనాథుండు, కాంతిమతీదేవి శ కలిమిఁకొమ్మ
చూడంపతులె లక్ష్మీరణాచార్యులై రని, తలఁచెద బహువిధరీతర్కములను
మత్తారకత్వంబు శ నుజ్జ్వలఘటకత్వ, మట్లు గా కున్న నెరట్లగు నితనికి
నుత్తారకత్వోపరయ క్తకృపామాత్ర, సుప్రసన్నార్యత్వశుందరుండు

- తే. నీమహాత్ముడు గనుక నేర యితనిదిన్య, పాదపద్మంబులే తల్పిరపరమపదముఁ
జెంది రాచార్యు లెల్లఁ బ్రసీద్ధ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. శ్రీశ్రీపతులు సర్వరచేతనులను మన్న, వరలక్ష్మణార్యరూపంబుఁ జెంది
యవతరించినకత ర నాపెరుంబూదూరు, గోచరం బైనవైరకుంత మయ్యె
నచ్చోట నెలకొన్నరయఖిలవైష్ణవులును, శేష శేషాశనాశీవిషాశు
లాదిగాఁ గలసూరు ర లచటిపద్మాకర, మైరమ్మదీయమ ర ట్లచటివాఁక
- తే. లన్నివిరజాపగాకృతు ర లై వెలుంగు, ధన్యపుష్కరిణీంద్ర మారతరులు గిరులు
తలఁప నప్రాకృతంబులు రతధ్యమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. శ్రీపెరుంబూదూరు ర చేరు వై కనిపింపఁ, దీర్ఘయాత్రల కేల ర తిరుగ వలయు
రామానుజార్యులు ర రంజిల్లు చుండంగ, వేఱుదైవత మేల ర వెదక వలయు
నతనికైంకర్యమే ర యాత్మ్యామై యుండ, మఱియొక పని యేలరమరగ వలయు
నతనినామమె జహ్వరకర్త మై యుండంగఁ, గాఱుకూఁతల నేలరకఱవ వలయు
- తే. నతనిమంగళచరితగురణామృతంబె, కోలుచును బ్రొద్దుపుచ్చుటరగుణమె గనుక
జనుల కెల్లను మేలిదిరసత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర. 18
- సీ. సర్వజ్ఞుడై సర్వరశ క్తిసంపన్నుడై, సత్యసంకల్పుడై ర సర్వశేషి
యైనసర్వేశ్వరుం ర డమితజన్మము లెత్తి, మొక్కొక్క నైనను ర జక్కఁబఱుప
శక్తుండు గాక విరచారింప శేషుఁ డా, హరితోడఁ బంతము ర నాడి వచ్చి
రామానుజాచార్యభూమిక ధరియించి, జ్ఞానాంజనంబున ర మానవులకుఁ
- తే. జూపె నచ్యుతపదదాస్యసులభధనము, నిట్టికలి మిచ్చునద్గురుం ర డెందుఁగలఁడు
ఇతనియంఘ్ర) లువాయ ముర పేయమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. సకలపాతకములు ర సలుపువా రైనఁ గి, రాతాదిదుష్కులరజాతు లయిన
వర్ణాశ్రమవిరుద్ధరబహువిధదారుణ, వృత్తుల బ్రదుకునురన్నత్తు లైన
భూమి రామానుజరమునిపాదపద్మము, లాశ్రయించిననాఁడె ర యఖిలలోక
పూజ్యులై శ్రీసఖిపుణ్యవిమానాయ, మానమనస్కులై ర మనుదు రెచట
- తే. వారిపూర్వాన్వయ క్రియారవ ర్తనములె, యస్తదాద్యులకర్తణీయంబు లగును
వారెపో నిత్యసూరు లీశవసుధ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. విద్యానదుల కెల్ల ర హృద్యమాజన్తాద్రి, జనిపథపథికవిశ్రమణశాఖ
యఖిలకుబుద్ధిమారయాశర్వరిని దొల్లఁ, బంప నేర్చినబాలరభాస్కరుండు
సతతామితామ్నాయరశాస్త్రపయోరాశి, వేలాసముల్ల సరద్విమలవిధుఁడు
నీషణ త్రయతూలరభీషణపవనుండుఁ, బాపాటవీదావరపావకుండుఁ
- తే. బరమధర్మము లన్నియురబహువిధముల, నవని నెలకొల్పఁ బూదూరరసవతరించి
యున్నయతిపతి గతి మతిరయుతుల కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. పరవాసుదేవునిరపాదాంబుజచ్యుత, ముకరందధురములు ర మనుపు జనుల

సకలోపనిషదు క్తిజాలంబు తెల్లను, దమ్ము భజింపంగఁ ర దనరు చుండు
 నేదోషములు లేక ర యెలమిఁ జెందుచు విన్న, వారిదోషంబులవడి యడంచుఁ
 గథకే ద్రులతలంపుకల్పన లలరింపఁ, గల్పవృక్షసమృద్ధి ర గలిగియుండు
 తే. యతిపతీద్ధప్రబంధంబులాలాశ్రితులకుఁ, దాపములఁ బాపిసుఖములఁ దనువుగనుక
 దత్ప్రబంధార్థవే త్తలే ర ధన్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోదమలర. 22
 సీ. బహువిధసమయప్రభావనల ధరిత్రిఁ, గీఁడింపఁ దలఁచినకృష్ణు మొదటి
 పూహభేదం బంత్య ర మొకవర్ణ మలరింప, విశ్వంబు రక్షింపరవినయనియతి
 వ్యంజితానుగ్రహావంతుఁడై హరిసైన్య, నాథుండు యాయతిరనాథుఁ డయ్యెఁ
 దద్వేత్రసారమే ర తత్త్రిదండం బయ్యెఁ, గాక యెట్టిశ క్తి ర గలుగ నేర్చు
 తే. నిమ్మహాత్మునివై భవం బెవ్వఁ డెఱుఁగు, శేషుఁడో సైన్యనాథుఁడో శ్రీసఖుండా
 సదయుఁ డై తోఁచె నిట్టులురసత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెర మోద మలర.
 మ తఱోకిలవృత్తము. కేశవాంఘ్రిసరోజభాజన ర క్తిరిసారసుభాజనా

కేశవప్రియనందనా శుభకృత్యవైష్ణవచందనా

దేశికేంద్రశిఖామణీ శ్రుతిరదివ్యవద్దనభోమణీ

దాశరథ్యసుకూలభాషణ ర ధర్మపద్ధతిపోషణా.

24

క. శ్రీరామానుజమునివర, కారుణిక మహాత్మ ఘోరకలిదోషహరా

చారుశ్రీభూతపురా, గారనిరంతరవిహార ర కల్యాణక రా.

25

మాలినీవృత్తము. సుకవినుతచరిత్రా ర శోభితస్వర్ణ గాత్రా

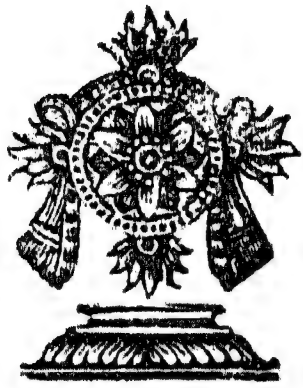
వికసదమితవిద్యా ర వేదవిత్సూరిహృద్యా

ప్రకటితబుధషండా ర పాణిపద్మత్రిదండా

వికలితఖలకాండా ర శ్వేతమృతోన్మిర్ధ్వపుండ్రా.

26

గద్యము. ఇదిశ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభయం
 కరాచార్యాభిమతచ్ఛా త్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమి
 త్రవేంకటకృష్ణార్కపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బైన
 యాచార్యసూ క్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున
 శ్రీశరణోపాదిగురుసారంపర్యక్రమంబునఁ జేతనులుహరికృపామృతంబులభించుట
 యు శ్రీయతీంద్రునియందు గురుపదంబు. విశ్రమించుటయు శ్రీరామానుజచర
 మవార్తాపట్కనిరూపణంబు నద్దేశికేంద్రునివిగ్రహవర్ణనంబు నగ్గురుశిఖామణి
 ప్రభావచరిత్రసంగ్రహంబును రామానుజాచార్యవతార ప్రకాశనంబును శ్రీ
 భూతపురీమాహాత్మ్యంబును మఱియు నగ్గురునియవతార ప్రయోజనకథనంబును
 దదీయసేవకాతిశయద్యోతనంబును వెండియుఁ దత్ప్రభావతద్గ్రంథాధిక్యాదిప్ర
 వచనంబు నన్నది ప్రథమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

—0—

ద్వితీయోల్లాసము.

కాంతిమతీగర్భ

శ్రీకరశుక్తిప్రభూతరసితమాక్తిసు

శ్లోకశ్లాఘితగుణ

శ్రీకరిగిరివరదనిత్యశ్రీజీవనదానా.

వ. అవధరింపుము.

- సీ. జననాదినకలశైశ్వర్యవచ్చేష్టితంబుల, నాభూతనగరిలో నాచరించి 2
సత్యవ్రతక్షేత్రసాభాగ్యమితఁ డనఁ, గాంచీపురముఁ గాంచీఘనత మించి
వర్ణాశ్రమోచితశ్రవేదికాచారము, లవిలంఘ్యహరిశాసనాత్మకములఁ
బటపుచు నయ్యాదరవప్రకాశునికడఁ, బూర్వమీమాంస నైశపుణ మెలర్ప
తే. నధికరించుచుఁ గరిగిరిహరికి నిత్య, మభిషదామృత మర్పించునార్యమణిని
దలఁచువారె కృతార్థులురధరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
సీ. తిరుమంజనఘటంబు నదివ్యమాల్యముఁ జుట్టి, శిరమున నమరికరచెంద నునిచి
చామరంబులు వీస న సకలపాద్యధ్వనుల్, స్మృతగీతరవంబు ననింగి నెఱయ
స్తోత్రరాజం బర్థశుద్ధిగాఁ జదువుచుఁ, దదనుభవప్రీతి నదనర వచ్చు
ధన్యునిఁ గని యామురదల్పనివ న్నని, యాశవందారు తా నమాన తిచ్చి
తే. ప్రపదన మొనర్చె వరదాంఘ్రిపద్మమందు, దానిచేతను దర్శనస్థాపనాఘ్యుఁ
డయ్యె నితఁ డనిచెప్పుదురార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
సీ. వరదుని వీడ్కొని నతరలి యామునముని, శ్రీరంగమునకు వేంకటేశ నంత
నలయిలయాత్మార్థులాయాదవప్రకాశకునింట శాస్త్రంబుఁ బఠదువుచుండఁ
జోశభూపాలకుననుత నొకబ్రహ్మరాక్షసుఁ డూని బాధింపఁగ నెఱింగి

- యా రాజు యాదవసూరి కెఱింగింప, నతఁ డెంతపని యిది శ్రయనుచుఁ బల్కి-
తే. రాజసుతనుబూనిన బ్రహ్మారాక్షసునకు, విడిచి పొమ్మని యీ నేనుగనుడివితీ నని
పల్కు- మనియొక్క శష్యునిఁ బనిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. అతఁడు పంచినశిష్యుఁ శ్రీ డరిగి రాచూలినిఁ, గదిసిన బ్రహ్మారాక్షసునిఁ జూచి
వరమంత్రవిద్యాఁ శ్రవప్రకాశకులు ని, నిండిచి పొమ్మని రని శ్రీ నుడివె నంత
నీదేశ ముడిగి మరతేదేశమునకై న, నిన్నుఁ బొమ్మనె నని శ్రీ నీవు చెప్పు
మని యతఁ డన విని శ్రీ యతనియం తేవాసి, బాఁపనరాకాసిరపలుకు లన్ని
తే. గురుని కెఱింగింప నతఁడల్లిరకోరివచ్చి, మంత్రజపజాతగర్వంబున మదినిబెనఁగ
బ్రహ్మారక్షోవరున కిట్లు శ్రీ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 6
- సీ. బ్రహ్మారాక్షసునుఖరబహువిధ గ్రహములు, నాపేరు వినిపింప శ్రీ నలిగి చనును
అట్టిన న్నెఱుఁగక శ్రీ యాజ్ఞమీఱిననిన్ను, మంత్రబలంబున శ్రీ మసి యొనర్తు
ననుచు యాదవసూరి శ్రీ యల్లి పల్కిన బ్రహ్మారాక్షసావిష్ట యారాజపుత్రి
యొక కాలు ముడిచివేఱొక కాలుచాఁచుక, ముందుండి తద్వాక్యములకు నలిగి
- తే. పాదములు రెండు నతనికై శ్రీ పాఱఁ జాఁచి, నీదుబింకము లేమియురనెగ్గ విచట
వలదు కష్టింపఁ జను మనిరపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. వేయుఁ బల్కుఁగ నేలరవిను మొక మాట నీ, మంత్రము లన్నియు శ్రీ మాకుఁగలవు
నీయాజ్ఞ సలుపంగ శ్రీ నీ వెవ్వఁడవు మాకు, నీకంటె నధికుఁడ శ్రీ నిజము నేను
నీపూర్వవృత్తమే శ్రీ నీ వేమెఱుంగవు, మాజన్మ మెట్లు నీరమదికిఁ దోఁచు
నీతొలిజన్మంబు శ్రీ నీ కిట్టివిభవము, మాపూర్వవృత్తము శ్రీ మాకుఁ దెలియు
- తే. ననుచుఁ బల్కెడి బ్రహ్మగ్రహాధిపతికి, నీవు నేనెవ్వరము ముందురనిజముగాను
దెలుపుమని పల్కెయాదవశీధీరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. సార మాకావేరితీరమం దొకయగ్రహారై కభోక్త నారసవనిసురుఁడు
సకలసాంగోపాంగరసశిరస్కసరహస్య, వేదశాస్త్ర భ్యాసరవిశదమతియు
నైన నే నొకమహాశయాగ మొనర్చుచు, సం దంగలోపము శ్రీ చెందుకతన
నిట్టిదుర్దశఁ జెంది శ్రీ యీరాచపట్టిని, బట్టి నానుగతికై శ్రీ బాధపడుచు
- తే. నుంటినని బ్రహ్మారాక్షసురడున్న యట్లు, తనదువృత్తాంతమంతయారదపుఁడువినగఁ
జెప్పి యాతనిజన్మంబుఁ శ్రీ జెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 9
- సీ. తిరుమలలో బ్రహ్మరతిరునాళ్ల సేవింప, భూలోక వై కుంతరపురమునుండి
స్వాములు వేంచేసి శ్రీ సరస మామధురాంత, కపుఁజెర్వులో నవరగాహనంబుఁ
గావించి పొడరింటఁ శ్రీ గమలామనోహరు, నర్చించి తచ్చేష శ్రీ మారగింప
నొకపుట్టలో దొడ్డరయుడుమవై యున్ననీ, పావైష్ణవులకడ శ్రీ కరుగుదెంచి
- తే. వార లంఘులు గడిగిననీరు ద్రావి, తళిహసాదంబుఁదిని యిట్టిరధరణిసురుఁడ
వై తివని బ్రహ్మారాక్షసుఁడనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

- సీ. ఆ బ్రహ్మరాక్షసుఁడన్న మాటలు విని, మగిడి యాదవుఁ డొక్కరమాటఁ బల్కెఁ గాలత్రయిజ్ఞానశ్రుతుఁడవు గనుకను, నీదుముక్తికిఁ ద్రోసఁగ నీవె తెల్పు మని పల్క విని భూసురరాసుఁ డిట్లనె, నిత్యసూరుల కెల్లఁగ నేత యొక్కఁడు నీకడఁ జదువుచుఁ గనిను డాసి యున్నవాఁ, డాతండ్రి పోలత్తురణార్యుఁ డవని
- తే. నతఁడు పొమ్మనఁ బోయెదననుచుఁబల్క, యాదవప్రేరితుఁడులత్తురణార్యుఁ డపుడు బ్రహ్మరాత్రించరున కిట్లుఁగ పల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁగ మోదమలర.
- సీ. నీవు గోరినయట్లుఁగ నేనె పొమ్మనియెద, వేగ నీరాచూలిఁగ విడిచి పొమ్మ టని లక్ష్మణాచార్యురలాన తిచ్చిన విని, బ్రహ్మరాక్షసుఁ డిట్లుఁగ పలికె మరల శ్రీలక్ష్మణార్య నీశ్రీపాదయుగము నాతల నుంచి తేఁ గానిఁగ తరల నిచట నని పల్కినను వినిఁగ యఖిలజగద్గురుం, డాలక్ష్మణాచార్యురల ట్లొనర్చి
- తే. తనదుశ్రీపాదరేణు వారతరుణుడుట, రక్షఁ బెట్టిన నా బ్రహ్మరాక్షసుఁడు గాసి నెడఁబాసిమోక్షముఁ గ గాంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁగ మోదమలర.
- సీ. యాదవునకు లక్ష్మణార్యుం డొకప్పు డభ్యంజన మార్ప నశయ్యాదవుండు తస్యయథేత్యాద్యురదారశ్రుతికి వాన,రాసనాక్షుఁడు హరిఁగ యర్థ మనినఁ దనవేడియశ్రు లాతనితోడఁ బడ నుల్కి,పడి వాఁడిదే మన్నఁగబలికె నిట్లు శ్రుతి కపార్థము వచింఁచుట ననఁగాఁ బర,మార్థ మే దనఁ జెప్పెనతఁ డతనికి
- తే. జలము గ్రోలుటచేఁ గపిరసవిత యతని,వలన వికసించునె తమ్మిరవంటికనులు కలవు హరి కన యాదవుఁ గ డలిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁగ మోద మలర.
- సీ. లక్ష్మణమునిదివ్యలక్షణంబులఁ జూచి, యితఁ డస్త్రదీప్సితరమతవిరోధి కాఁ గలఁ డీతనిఁ గని కననట్లుగా, మాపెద నని తనరమదిని దలఁచి గంగాదితీర్థావరగాఁహనచ్ఛలమున, యాదవుఁ డాలక్ష్మణార్యుతోడ గోవింజమిశ్రులురకూడ నేతేరఁగా, శిష్యులతోఁ గూడఁ గ జెంది నడచి
- తే. దూరతరఘోరకాంతారదుష్టజంతు, బాధవదసాధుభూమి నిశీధమందు విడిచి లక్ష్మణమునులను గ వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁగ మోదమలర.
- సీ. విమతిదుర్మంత్రంబు గ విని యిలయాత్వారి, కెఱిగించిగోవిందుఁడరిగె వారిఁ గూడి లక్ష్మణముని గ గురునిద్ర విడనాడి, కరిగిరివరదునిఁ గ గడుఁ దలంపఁ గనుమోలశరచాపరకరవృద్ధవనచర,ద్వంద్వ మద్వంద్వ మాతనికే దోఁచి చెంచువారము మేమురచిఱుఱిడ పీ విందు నీరాత్రి నుండుట గ కేమికత మ
- తే. టనుచు వారిర్వరడుగనశయ్యావరుఁడు, తానువచ్చిన క్రమము వారదంపతులకుఁ జెప్పెనని విందు మారులురచెప్ప ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁగ మోదమలర.
- సీ. వేటవేడుకఁ జెంది గ విహరించు చుండుమే,మర్ధరాత్రిమునఁ గారఱడవి నిచట ని న్నొక్కరునిఁ జూచి గ మన్నింప వచ్చితి, మన్ననీ కేమిష్టమడుగు మనినఁ గరిగిరివరదునిరచరణారవిందముల, గనుఁగొన వేడుక గ గలదు మాకు

- నన్న మాతోడ ర శ మ్మన్న లక్ష్మణముని, యరుణోదయపువేళ శ నప్పురాణ
తే. దంపతుఁతోడ నేతెంచిరధన్యజనుల, కాటప ట్టైనకాంచని శ నమరఁ గాంచి
యిప్పురం బెద్ది యని మదిరనెంచె ననుచు, వా భీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. కాంచీపురం బిది శ కరిగిరి యదె యిందుఁ, బుణ్యకోటివిమానభూరిశిఖర
తతి యది యని చూపితఱుచుకాటడవుల, దాఁటి వచ్చినకతఁదనరెశ్రమము
దగఁ గొన్నయావృద్ధరదంపతులకు శుద్ధజలము దెచ్చిమ్మి యీశసరసి కేఁగి
యనుచు నాదంపతు శ లన లక్ష్మణార్జుండు, శాలక్కిణరునుండిరజలముఁ దెచ్చి
తే. వారి నచ్చటఁ గానక శ వగచి పిలిచి, నంతఁ దెల తెలవాటిన శ నన్ని తెలిసి
వారిఁ దలఁచుచు నింటికి శ వచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. తల్లిని గని మ్రొక్కితనగతాగతసర్వవృత్తాంత మెఱిఁగింప శ విని జననియు
వరదుఁడు దేవితో శ వనచరద్వంద్వమై, కనిపించి యానిన్నుఁ శ గాంచిఁ కేర్చి
సానీయ మర్థించె శ భక్తితో నీవును, శాలక్కిణరునుండి శ జలకలశముఁ
దెచ్చి సమర్పింపు శ దినదిన మనినను, జననియోగంబు శ సల్పు చుండె
తే లక్ష్మణార్జుండు లోకవిరలక్షణాత్మ, కలితశుభహరిదివ్యవిశ్రగ్రహము గనుక
సర్వలోకై కగురుఁ డిది శ సత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
సీ. యామునగురుఁ డిలరమాత్వారిఁ గన్గొనఁ, జాల నిరీక్షించి శ శాంతిఁ బొందె
నంత లక్ష్మణముని శ యతిరయంబున వచ్చి, రంగస్థలోద్భాసరంగమందు
యామునచరమదిరవ్యాకృతిఁ గనుఁగొని, వలగొని యార్తితోరవగచి వ్రణతు
లాచరించుచుఁ దత్కరరాకుంచితాంగులీ, త్రితయంబుఁజూచినరదియముఁజెంది
తే. యిమ్ముహత్తుని కీకొఱం శ తేమి యనిన, నచటివారిది తెలియ లేరమనిన లక్ష్మ
ణార్జుఁ డందఱు విన నిట్టురలనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
సీ. బ్రహ్మసూత్రములకు శ భాష్యంబు రచియించి, దెసలఁ జాటించెద శ ధీరు లలర
వ్యాసపరాశరవరనామధేయులఁ, జేసెద నిరువుర శ సిరులు మెఱయఁ
గురుకాపురీశునిరీతిఁ నామ మొక్కరి, కొనరించి పిలిపింతు శ నూర్జితముగ
ననుచు లక్ష్మణమునిరయానతి యిచ్చిన, యొక్కొకవార్త కొరకొక్కవ్రేలు
తే. సాచి యెప్పటియ ట్లుండరసకలజనులు, కనిరి యామునచరమవిశ్రగ్రహసంచటన
టనుచుఁ బెద్దలు చెప్పఁగారవినుదుమనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
సీ. ఆశపందారితో శ నటగడె యైన సం, భాషింపఁ గలిగినఁ శ బరమనిలయ
ప్రసంతసా పాశపంక్తి దీర్పింతును, రంగేశుఁ డీవేడ్క శ భంగపఱచె
నాచార్యరహిత మాశహరిమందిరం బైనఁ, గంఠీరవాక్రాంతరగవ్వారంబు
గావున నిప్పు డీరకస్తూరిరంగని, సేవింప నొల్ల దీరచిత్త మనుచు
తే. లక్ష్మణార్జుండు కల్యాణశీలక్షణుండు, మరలికాంచీపురముఁజెందిరవరదునంఘ్రి

- పద్మసేవధిఁ గాంచెను శ భక్తిసనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. తీరుమానపుసేవఁ శ దీర్చినపిమ్మటఁ, దిరుచుట్టుమాతెలో శ దేవితోడఁ
గరిగిరివరదుఁడుశఘనరాజసం బొప్పఁ, బ్రక్రమంబులు మూఁడుశపటపుచుండఁ
దిరుకచ్చినంబి చాశమరసేవ సేయుచు, సతనితోఁ దగుముచ్చ శ టాడుననుచు
విని యమ్మహాత్మునిఁ శ గని లక్ష్మణార్జుండు, భక్తి నగ్గురునితోఁబలికె నిట్లు
తే. దలఁచియుండితిఁగొన్నియర్థములు మదిని, వాని ప్రత్యుత్తరములెల్లశవరదునడిగి
తెలిసి మా కానతిమ్మని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 22
- సీ. పరతత్త్వ మే న ట్లరపాయంబు న్యాసంబు, దర్శనమట్లు భేదంబు నిజము
ఱమహాపూర్ణుడే శ యాశ్రయణీయుండు, దేహంతమందు నీరదేహులకును
మోక్ష మంత్యస్త్రుతిశమోక్షణం బీయాఱు, ప్రత్యుత్తరములు నీ ప్రశ్నములకు
హస్తిగిరీశుఁ డి శ ట్లన తిచ్చెను గాన, నీ కెఱిఁగించితి శ నిజముగా న
తే. టనుచుఁ దిరుకచ్చినంబిరాశమానుజార్య, వర్యన కెఱుంగఁబలికినశవార్త లన్ని
తెలిసి యున్నమహాత్ములఁ శ దలఁతు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. కలలోనఁ గన్పడుకరిగిరీశునియాజ్ఞ, నెదు రేఁగుదెంచునిశేష్టగురుని
నెదు రేఁగుదెంచుశుశభేష్టతీర్థముభంగి, మధురాంతకతటాకశమహిత సేతు
బంధంబువైఁ గాంచి శ ప్రక్రమ మొనరించి, చాఁగిలి మ్రొక్కిలరక్షణగురుండు
శిష్యునిఁ గా వీనిఁ శ జేకొను మనిన న, ప్పెరియనంబియుఁ గడుఁబ్రీతిఁ జెంది
తే. జాగు దగ దని లక్ష్మణాశ్చార్యులకును, బంచసంస్కారములు నర్థశపంచకాది
పరమహితములుఁ గృపచేసిరపనిచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. ఒకపుట్టుమూఁగబాశలకుఁ డప్టవార్షికుఁ, డగపడకయుఁ గాంచి శ నబ్ద మొకటి
గడచినపిదపఁ గశన్పడి యెల్లవారికిఁ, బల్కెను జవి గుల్కుశపల్కు లిట్లు
క్షీరాబ్ధినాథుని శ సేవించితిని బోయి, యతనితో శేషుఁ డి శ ట్లనఁగ వింటి
నవనిఁ బుట్టుకఁ జెందిరయఖిలాత్మలను దీర్చి, నీపనుల నొనర్తురనిక్క మనుచు
తే. శేషుఁ డీయిలయాత్వారిశవేష మంది, యఖిలచేతనులను బోవ శ నవతరించె
ననుచునబ్బాలుఁ డనిస్వేచ్ఛశనరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. మఱియొకనాఁడు లరక్షణముని తనకుఁ దై, లాభ్యంజన మొనర్పశనర్థుడై న
యొకబ్రహ్మచారి నింకటికిఁ బిలిపించిన, నతఁడు తుధార్తుడై శయన్న మడుగఁ
దనదేవిఁ బిలిచి యాతని కన్న మిడు మన్న, నద్దేవి లే దన్నశమనుచుఁ బలికి
జలసంగ్రహార్థంబు శ చనినంతఁ బర్యుషి, తాన్న మున్నదిచూచిరయవ్వటునకుఁ
తే. జాలినంతన్న మొసఁగిలరక్షణగురుండు, కలుషములకెల్లఁ గాంతలారీకరములనుచు
దెలిసి యద్దేవి విడనాడఁదలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. సదనంబులో నిజశసతిఁ గాంచి లక్ష్మణాశ్చార్యుండు పలికె నాశసాధ్వి కిట్లు
వెదకి తప్పలు మూఁడుశవిడిచెదని న్నని, మునుపుచెప్పితిని నాశమూఁడు వినుమి

- యాచార్యపత్ని ఘటాంబులవంబులు, గాలిచే జెదరి నీరఘటముఁ జెంద
నలిగి నీవు దురుక్తు శలన రాని వన్నియుఁ, బలికిన నాసాధ్యై శ పతికిఁ దెల్పు
తే. నమ్మహాత్ముండు నీదుర్ణశయంబుకతన, దేవితోఁ గూడి మఱియొకరదేశ మొందఁ
ద ప్పిదొక్కటి నీ కని శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
సీ. మఱియుఁ గాంచీపూర్ణ శమాన్యుని సాపడఁ, జెప్పిన వేగ విరచ్చేయ కున్న
నమ్మహాత్ముండు వచ్చునప్పుడె యతనికి, సాపడఁ బెట్టుమీ శ జాగు మాని
యని యొకతోవ నేరనాతనిఁ బిల్వ బో, యినను వేఱొకతోవ శ నిచటఁ జేరి
యాతఁడు సాపడి శ యరుగఁ దదుచ్చిష్ట, భాజనం బొకచోటఁ శ బరిహరించి
తే. నాయభీష్టముఁ దెలియకనయముఁ దొలఁగి, కట్టుపుట్టముతో మున్నగుకతననీకుఁ
దప్పు రెండవ దిది యనిశ చెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ మోద మలర. 28
- సీ. అభ్యంజనము సల్ప శ నాహుతుఁడైనయీ, బ్రహ్మచారికి యుధాశాధితునకుఁ
బర్యుషితాన్నంబు బహుళంబుగా నుండఁ, బట్టెడన్నము నీవు శ పెట్ట లేక
లేద యంటివి గన్న శ లేమ మూఁడవ దిది, తప్పు నీ కాయెను శ దగినయట్టు
లర్థ మిచ్చెద నీకు శ యావదాయుష్యము, పుట్టింట నుండుమీరపాలుపుఁజెంది
తే. యనుచుఁ బనిచెను బుట్టింటిరకాత్మసతిని, లక్షణార్థుండు సర్వాత్మశరత్తుకుండు
విహితవిషయము నీరీతి శ విడిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ మోద మలర.
- సీ. సర్వజ్ఞఁడైనలక్షణముని సర్వదో, షోల్బణసంసార శ ముడిగి యరిగి
దేవదేవునిఁ బెరుంగదేవితాయారతోఁ, గరిగిరి నెలకొన్నవరదుఁ గాంచి
తద్దత్తదివ్య త్రిదండకాషాయవ, స్త్రములు ధరించి శాస్త్రస్త్రక్రమంబు
సల్పి సర్వం మయా శ సన్న్యస్త మని పల్కి, యావరదునిచరశాబ్జములకు
తే. భక్తిఁ బ్రణమిల్లి యితరవిరక్తిఁ జెంది, సర్వదేశదశాకాలసర్వశేష
తార్హకృత్యము లొనరించెనచట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ మోదమలర.
- సీ. యామునార్థునికాల శ మయినపిమ్మట నిట, దర్శనస్థాపనరదత్తుఁ జెవఁడు
కలుగును మన కని శ కలదేశికేంద్రులు, రంగమందిరసభారంగమందు
మంత్ర మొనర్చి లక్షణముని మనలకు, దర్శనస్థాపనరదత్తుఁ డనుచుఁ
దెలిసి యాతనిఁ బిల్వఁ శ దిరువరంగప్పెరు, మాళరయరు చని శ మధురదివ్య
తే. గీతమున వరదరాజును శ బ్రీతుఁ జేసి, యతని నర్థించి తెచ్చునురయతినృపతిని
ననుచుఁ బంచిరి తిరువరంగార్థుననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ మోదమలర.
- సీ. తిరువరంగగురుండు శ దేశికప్రార్థనఁ, గాంచీపురముఁ జెంది శ కరిగిరీశు
ఘనలతావేష్టితశకల్పతరూపము, దేవీసమాశ్లిష్టరదివ్యదేహు
వరదునిఁ గని మొక్కిరవరనృత్తగీతవా,ద్యములమెప్పింప నాశహరియుమెచ్చి
యిల్లాలిఁ దక్కసీ శ వేమి వేడిన నిత్తు, నన నిలయాత్వారీరనడుగ మొదట
తే. నాలిలక్షణమునిఁదక్కరనడుగుమనక, యిప్పుడనృతంబుఁబల్కు మాశ కెట్లుచెల్లు

నని యొసంగెను లక్ష్మణశ్రమునుల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.

శా. సారాచారవిహార సూరిపరివరత్సత్యవ్రతక్షేత్రసం
చారా భూరిశివంకరస్వగుణవిస్తారా శుభాకార గం
భీరారంభవచోవిజృంభణజితాభేదాదిదుర్వార సం
సారారణ్యకుఠార దాసజనరక్షాదీక్ష రామానుజా.

33

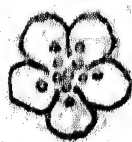
క. కరిగిరివరదామరతరు, పరిచరణసమేధమానశ్రభాసురవిద్యా
భరణా కరుణాపాంగ, స్ఫురణా శరణాగతేష్టరపూరణకరణా.

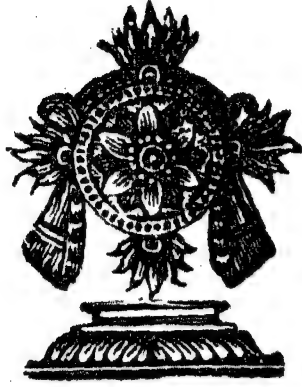
34

మాలినీవృత్తము విమలకమలనేత్రా శ్రీ విశ్రుతస్తోత్రపాత్రా
శమితకుమతివాదా శ్రీ శర్కసంపూర్ణ వేదా
స్తిమితసుగుణజాలా శ్రీ దీప్తకాషాయచేలా
శ్రీమహారనిజలీలా శ్రీ సంయమిత్తోణిపాలా.

35

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభ
యంకరాచార్యభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్రకణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవి
మిత్రవేంకటకృష్ణార్కపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయవ్రణీతం బై
నయాచార్యసూక్తిముక్తావళియనుమహాప్రబంధంబునందుమధ్యమభాగంబున
సత్యవ్రతక్షేత్రంబునకు లక్ష్మణార్కండువిచ్ఛేయుటయుయాదవసూరికడఁబూర్వ
మీమాంసాధ్యయనంబు నల్పుటయు వరదునకు దిగుమంజనఘటంబునమర్పిం
చుటయు యామునాచార్యప్రపత్తియు బ్రహ్మరాక్షసమోక్షప్రదానంబును గ
ప్యాసపదంబునకుఁ దత్త్వార్థంబుఁజెప్పటయు యాదవుండులక్ష్మణాచార్యునివిం
ధ్యారణ్యంబున విడిచి చనుటయు వరదుండు దేవీసమేతుండు వనచరమిథున
రూపంబునం దోచి లక్ష్మణార్కంబుఁ గాంచీపురిఁ జెందించి పానీయం బర్థించుట
యునతండుజననీనియోగంబున వరదునకుఁదిగుమంజనకలశం బర్పించుటయును
నామీఁద రంగస్థలోపవనంబున యామునచరమవిగ్రహంబు సేవించి తదీయా
కుంచితాంగుళీత్రయమోచనం బొనరించి మరలి వరదునిసాన్నిధ్యంబుఁ జెందు
టయు షడ్వార్తోపపాదనంబును మహాపూర్ణార్కసమాశ్రయంబును లక్ష్మణ
ముని శేషాంశసంభూతుండనిపుట్టుమూఁగ యగుబాలకుం డుపస్యసించుటయు
లక్ష్మణాచార్యుండువిహితవిషయపరిత్యాగంబుఁజేసినస్వస్యసించుట యువరదుండు
తిరువరంగగురునకు రామానుజార్క సర్పించుటయుననునిట్టిసంప్రదాయంబులు
గలద్వితీయోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

—:0:—

తృతీయోల్లాసము.

మద్రంగపురివర

ధామగురుస్తోత్రసాత్ర శధన్యచరిత్రా

రామానుజమునిపుంగవ

సామజవరదాంతరంగశసచివ శుభాంగా.

1

వ. అనధరింపుము.

2

సీ. కరిగిరివరదునిశకరుణ లభించిన, రామానుజార్యుని శరంగపతికిఁ

దెచ్చి సమర్పించి శతిరువరంగప్పెరు, మాళరయరు తనశ్రమనికిపట్టుఁ

జెందినమీఁదట శశిష్యులీయతిపతి, కైరి డెబ్బదినల్పు శరమలమతులు

కూరేశముఖ్యులీగురునితో రంగేశు, కైంకర్య మనుదొడ్డకలిమిఁ జెంది

తే. దినము శ్రీరంగమందున శదివ్యగోష్ఠి, సల్పు చున్నట్టియతికులశసార్యభౌముఁ

డతులకులదైవతము మన శకనిశ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. అష్టాదశావృత్తు శలాతిరుక్కోట్యూరి, నంబిగారింటికి శనాయ మలరఁ

దిరిగి యతీంద్రుఁడు శదేశికగురుకృప, మంత్రరాజముఁ జరగమంబుఁ బడసి

మంత్రచార్లభ్యమశస్సద్విధాత్మల ఘోర, దురవస్థలఁదొలంగఁదోయఁదలఁచి

గురునాజ్ఞ మీటి యందఱువిన మంత్రముఁ, జాట నాలించియాశచార్యపురుషు

తే. లయిరి డెబ్బదినాల్గుసింహాసనాధి, పతులు మంత్రప్రవర్తనశపరులు వారె

యనుచుఁ బెద్దలు చెప్పఁగారవినుదుమనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. యతిపతిఁ బిలిపించి శయాతిరుక్కోట్యూరి, నంబి యిట్లాయతిశనాథు నడిగె

గురునాజ్ఞ మీటినశకుమతి కేగతి యన్న, నరకమే యనియతిశనాథుఁ డనియె

నతిగుహ్య మీమంత్ర శమన్యుల కెవరికిఁ, జెప్ప రాదని నీకుఁ శజెప్పినపుడె

- యట్లాచరించెద శ నని పోయి మంత్రముఁ, గొల్లఁబెట్టితి విది శ ఘోరనరక
తే. హేతువని తెలిసి యుండియునేల యిట్లు, సాహసముఁ జేసితివినీవున త్వనిధివి
దెల్పు మన నది యతిపతిదెలిపెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. సర్వజ్ఞ నీయాజ్ఞ శ సలుపనికతన వీ,నికి నొక్కరునికిఁ బో శ నిరయబాధ
భవదుపదిష్ట మారపరమమంత్రము విన్నవారు వారిని జెందురవారివారు
ముక్తులై వైకుంఠమున నుఖించెద రిదె, తగు ననునామహారదార్యనిధిని
నెంబెరుమానారై శ యిందు రమ్మని పిల్చి, యానంబి కాఁగిట శ నప్పళించి
తే. సద్గురుండవు నీవె పో శ జనుల కెల్ల, మాకొఱంతలు దీఱె నీరమహిమకతన
ననుచుఁబల్కెను యతిపతి శ కప్పు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆనంబిగురుకృప శ యతిపతి యెంబెరు,మానారుసంజ్ఞ నిరమ్మహి లభించి
తిరిగి రంగేశునిరపురిఁ జెంది యతనికిఁ, గొన్నికైంకర్యముల్ శ కుదురుపఱచి
శ్రీశైలపూర్ణుల శ సేవింప మది నెంచి, శ్రీపురిఁ జెంది వశించె సంత
శేషస్వరూపమై శ శేషాద్రి గనిపింప, నిది ద్రొక్కి నడవరా శ దెవరికై న
తే. ననుచు లక్ష్మణముని దల్చిరయచటినుండి, సంతఁ దిరుమలనగిబిగారది యెఱింగి
మెచ్చి యతిపతిఁగనుఁగొనవచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. గరిమతో వచ్చినరతిరుమలనంబిని, గని ప్రదక్షిణము దీర్ఘప్రణామ
మాచరించిన లక్ష్మణాచార్యుఁ గరుణించి, శ్రీరంగవాసులసేమ మడిగి
వచ్చినపనిఁ జెప్పవలె నన్నఁ దిరుమల,నంబితో రామాయణంబుఁ జదువ
సరుగుదెంచితి నని శ యతిపతి పల్క నా,నంబి నీయిష్టం బోనర్తు ననుచుఁ
తే. బలికి వెడలెను వేంకటభర్త రకడకు, మరలి లక్ష్మణముని తనరమనికిపట్టుఁ
జెందెననియస్తదాద్యులరచెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. తిరుమలనంబిగా శ రరుణోదయపువేళ, స్వామిపుష్కరిణిలో శ జలక మార్చి
యాకాశగంగామృతాపూర్ణ కలశము, సంజనా ద్రీశుతిరక్తంజనార్థ
మర్పించి తత్ప్రభాతార్చన మొనరించి, వచ్చి వృషాద్రియరపత్యకోర్వి
నొక్కతింత్రిణిక్రిందననుండునగ్గురునకుఁ, దనర రామాయణార్థము వచించి
తే. తిరిగి వచ్చుచు నుండె నరగ్గురువరుండు, నట్లు వత్సరమునకు రామాయణార్థ
మంత దెలిపెను యతిపతికచటననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.9
- సీ. శేషాద్రివాసులు శ శేషమూర్తిని యతి,పతిఁ గని వినతులై శ పలికి రిట్లు
రంగదాసుఁడు ముందు శ రచియించి మాల్యము, లీవేంకటేశుని శ కియ్యఁగోరి
వచ్చువేళ నమ ర్త్యవనిత లవస్త్రలై, జలములఁ గ్రీడలు శ సలుపఁ జూచి
స్థలనముఁ జెంది లక్షజ్ఞాన క్తచిత్తుడై, చని సచేలావగాహన మొనర్చి
తే. మరల రచియించి పుష్పదారమములఁదెచ్చి, వేంకటేశుని కర్పించిరవిమలభక్తి
పారవశ్యము గనె నని శ పల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

- సీ. ఆరంగదాసుని శ కంజనాద్రీశుఁ డి, ట్లనె నీవు సుఖకాంక్షి శ వై నకతన
భువిఁ జక్రవర్తివై శ పుట్టి సుఖంపుమి, నిన్నుఁ బోచెద శత్రునికృతివలన
నని పల్క నాతండు శ చని తొండమాచక్ర, నర్తియెపుట్టెను శ వసుధ నంత
బలవద్విరోధులు శ పల్వు రొకప్పుడు, బాధింప నాచక్రవర్తి వచ్చి
తే. వేంకటేశునిఁగని మొక్కి శ వినుతి సల్ప, శంఖచక్రములిచ్చెనాశార్ఙ్గ సృపతి
కనుచుఁ బల్కిరి యతిపతి శ కార్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.
సీ. నాటనుండి వృషాద్రినాథుఁడు భక్తవాత్సల్యముఁ గనిపింప శ శంఖచక్ర
ముల మరలఁ గరాజ్ఞముల ధరింపనికత, నురమున సిరి దొల్లిరయుండుకతన
వేంకటాద్రీశుని శ వీరభద్రుం డని, శైవు లర్చింతురు శ సతత మిచట
వారిని వారింపవలె నని పల్కి న, యతిపతి వారి నిరట్లడిగె మరల
తే. వేంకటేశుని సిరికొమ్మరవిడువ నేమి, హేతు వని పల్క యతిపతి శ కిట్లు వారు
చిరకథాంతర మొక్కటి శ చెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
సీ. మునులపంపున భృగుశ్రముని వచ్చికఱివేల్పు, నురముఁదన్ని ననాఁడుశిరిదొలంగి
పురుషోత్తముం డని శ పొందితి సీతని, నీహైన్య మేమి నే శ నెఱుఁగ నైతి
నని కనిపింపక శ యరిగిన హరియును, జయ్యన నీపద్మ సరసికడను
దప మొనరించెను శ దైవమానంబునఁ, బదివేలయబ్దముల్ శ పరమనియతి
తే. నంత నీపద్మ సరసి నొకకబ్జమందు, లక్ష్మీ గనిపించె శ్రీవత్సరలాంఛితునకు
ననుచుఁబలికిరి యతిపతిశకార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర.
సీ. విప్రాంఘ్రిహతిఁ బోలే శ వెలసినశ్రీవత్స, చిహ్న మిప్పటికిని శ జెంది యుండె
నైన సీతనిసకలవావయవౌజ్జ్వల్య, సౌందర్యసౌగంధ్యసౌకుమార్య
నిత్యయావాసముఖ్యనిర్మలాసంఖ్యేయ, కల్యాణగుణములకలిమిఁజేసి
యాచిన్నె వన్నెగా శ నగపడఁ గనుక నే, నితనిఁ జెందెద నని శ నిశ్చయించి
తే. మగనికొఁగిటనలమేలుశమంగ చెంది, పలికెనిట్లని భర్తకుఁబ్రణయ మలర
ననుచుఁ బలికిరి యతిపతిశకార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
సీ. ఈశ్రీశుకాశ్రమ శ మీపద్మ కాసార, మీస్వర్ణముఖరి ని శ్రీవనాళి
విడువలే నది గాన శ వినుము సీతోఁగూడి, యేషాద్దు విహరింతురనిచట ననిన
నందు కొడంబడి శ యలమేలుమంగతో, సతఁడు సుఖంచుచు శ నచటనుండి
వేటగాఁడై వచ్చి శ విహరించి యలసి యీ, యజ్ఞవరాహునిరయండ నుండఁ
తే. గాన యతనికి సిరి యెట్లుగలుగనేర్చు, నీవు దలఁచిన నవియన్ని శ నెగ్గు ననిన
సమ్మతించెనుయతికుఁతస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర. 15
సీ. యతిపతి తిరుమల శ కరిగి యాశ్రీశుని, పనులయడ్డంకులఁ శ బాపఁ దలఁచి
ముదమొప్ప మెత్తురపొదిగినమోఁకాళ్ల, నడచియాటద్రులఁగడచి యొక్క
వినుతతరుచ్చాయ శ విశ్రమించినయెడ, నొక బ్రహ్మచారిబాకలకుఁడు వచ్చి

- సహకారఫలశీతరజలముల నర్పింప, నెవరిశిష్యుడవు నిర న్నెఱుంగఁ బలుకు
 తే. మన్న మద్దేశికుం డనంతార్యుఁ డతని, తనయ యిది యని చెప్పినఁదధ్యమనుచు
 జలఫలంబులు గొనియె నారసక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. తిరుమలనంబియుఁ ర దీర్ఘప్రసాదముల్, దెచ్చి యతీంద్రుని ర కిచ్చె నంత
 నచ్చట బాలకుం ర డగపడఁడాయెనా, యీప్రసాదంబు మా ర కిచటి కనుప
 నని పల్కుయతిపతి ర కగ్గురుఁ డిట్లనె, వీధులు నాలుగు ర నెదకి చూడ
 నాకన్నబాలుఁడు ర లేకపోయినకత, నీప్రసాదంబు నీ ర కిచటి కేను
- తే. దెచ్చితిని దీనిఁ గైకొమ్ము ర దేశికేంద్ర,యనిన యతిపతి యది కొని ర యారగింప
 శేష మాశ్రితు లెల్ల భుజించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర. 17
- సీ. శేషాద్రిపతియాజ్ఞఁ ర జెంది కాల్పడ నేఁగె, నచటనుండి యతీంద్రుఁడతనికడకు
 నాయతీశ్వరునిచే ర ననుభూతసార మా, ఫల మొకవృక్ష మై ర పరిధవిల్లె
 గురుభుక్త శేషంబుఁ ర గొన వలె నని పండు, టాకులు గొనిపోదుర రాధ్యులచట
 నర్చావతార మై ర యచట యతీశ్వరుఁ, డెల్ల వారికిఁ దోఁచు ర నిప్పటికిని
- తే. నంత యతిపతి చనియంజరనాద్రినాథుఁ, గాంచివలగొని మ్రొక్కినురతించిమించి
 యచటిశైవుల నిట్లని ర యడిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱ మోదమలర.
- సీ. శైవులు మీర లరస్సత్స్వామి నీవేంక, టేశుని బూజింప ర హేతు వేమి
 యనిన నాశివభక్తు ర లాత్మీయదైవత, మితఁ డని యర్చింతు ర మిచట ననిన
 శివవిష్ణుచిహ్నముల్ రచేయించి యిరువుర, మీరాత్రి యుంచెదరమితనియెదుటఁ
 దలుపులగడియలఁ ర దగిలించి బైటను, బీగముద్రలు సల్పి ర బింక మలర
- తే. నాయుధంబులుచేకొని ర యాప్రభాత, మొకరిపై నొండ్లుకావలిరయుందమిచట
 నని యతీంద్రుఁడు మఱియునిట్లనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. అరుణోదయపువేశ ర నర్హక్రియలుదీర్చి, మనముద్ర లన్నియురమరలఁ జూచి
 తలుపులఁ దెఱచి లోకపలి కేఁగి చూచినఁ, గరముల శంఖచక్రము లితనికి
 నుండెనా హరి గన్కఁ ర జెండించెదను మిమ్ముఁ, గాళహస్తీశునిరగడపదనుకఁ
 గాక శివాంకముల్ ర గరములఁ దాల్చెనా, శివుఁ డని మ మ్మట్లరసేయఁదగును
- తే. జంద్రగిరిదన్క నని యతిరచక్రవర్తి, శపథ మీరీతి సల్పెను ర శైవతతికి
 సమ్యతించిరి యది విని ర శైవు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱ మోదమలర. 20
- సీ. వేంకటేశునియగ్రరవేదికపై శంఖ, చక్రము లుంచె లరత్క్షణగురుండు
 నుందరడమరుత్రిశూలము లచటనే, యుంచిరి శైవు ల ర ట్లంచితము గ
 దేవాదిదేవుఁ డాదివ్యాయుధములలో, శంఖచక్రముల భుజంబులందు
 నుంచినయట్లు ధరించె మరల్పక, భక్తవాత్సల్యము ర బయలుపఱప
- తే. నంత మఱునాఁటిప్రాద్దునరతని హరిని, శంఖచక్రసమంచితాశానుబాహుఁ
 గాంచి వైష్ణవు లెల్ల నురఱించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱ మోదమలర.

- సీ. యతిపురందరుఁ డంత శ నాత్మీయదాసుల, నానావిధాయుధశ్రనై పుణులను
 సత్యంతశూరుల శ నతివిధేయులఁ బిల్చి, పూర్వోక్తసమయంబురపూ ర్తిజెంద
 శై వౌఘములఁ ద్రుంపఁ శ జనుఁ డని పనిచిన, వా ర ట్లొనర్చిరి శ వసుధ మెచ్చ
 నంత లక్ష్మీరూపశ్రకాంత మాబంగారు, పతకమందునఁ దనశ్రార్థనలను
 తే. గాఁచియలమేలుమంగవశ్రసించెనదియు, వేంక టేశునియుర నుందుఁ శబొంక మమర
 నుంచి యతిరాజు మించి నుశ్రుంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెశ్రమోద మలర.
- సీ. శంఖచక్రంబు లాశ్రశార్ఙ్గి కిచ్చినకత, సతనికి గురు వయ్యె శ యతివరుండు
 అలమేలుమంగ నాశ్రహరి కిచ్చి యతనికి, మామగా రయ్యె లక్ష్మణగురుండు
 నది గాననే కదా శ యంజనాద్రీశునిం,టికిఁ బెద్దతన మీతఁడే వహించెఁ
 బదుగురుసూరులపద మీతఁడే కాన, వేంక టేశునియింట శ వెలసె నొకఁడె
 తే. యితనినుత గాననే కదాశ్రయింటిసవతి, పోరు లలమేలుమంగనుశ్రబొంద వాయె
 నితనిమహిమములను నెవఁడెఱుఁగుననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెశ్రమోదమలర.
- సీ. తిరుమల దిగి యతిశ్రదేవుఁడు తిరుపతి, వై కుంతనాథుదేశవశము పాడు
 పడి యున్న దే మని శ యడిగిన నాతఁడు, బడబాగ్నిఁబోలెఁ బెన్నడుపు గల్లు
 స్వామి యాకతనఁ బ్రసాదాదు లీతని, కర్పింపఁ జాల రై శ రఖిలజనులు
 అది గాన పా డాయె శ నని చెప్పి రచ్చటి, వైష్ణవు లాయతిశ్రవర్యునకును
 తే. నంత యతిపతి తిరుమలశ్రయందు సౌమ్యవిష్ణువిగ్రహ మొక్కటి శ వేదవిధిస
 మంచితంబుగ నుంపఁ దలంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నె శ్ర మోదమలర. 24
- సీ. రాయ వేలూరికి శ రా జై నమ్రేచ్చుండు, తిల్లగోవిందునిఁ శ దెచ్చి కోట
 వాకిటిపరిఖకు శ వంతెనతాయి గాఁ, ద్రిప్పి కీల్కొలిపినఁ శ దెలిసి యంత
 సకలకళాశాస్త్రసరసురా లొకపణ్య,లావణ్యవతి వచ్చి శ లక్ష్మణార్య
 సంబంధవతి గాన శ సరసకళాప్రజ్ఞ, నామ్రేచ్చు మెప్పించి శ యతఁ డొసంగ
 తే. రత్న ధనతిల్లగోవిందశ్రరాజదివ్య, విగ్రహము లాత్మగురునికి శ వేగ తెచ్చి
 యిచ్చెఁ గృతకృత్యురాలిదేయెంచననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెశ్రమోదమలర.
- సీ. అంత యతీశ్వరుం శ డాతిల్లగోవింద,రాజప్రతిష్ఠకు శ రంగు మీఱ
 వై కుంతనాథునిశ్రవామభాగంబునఁ, గోవెలవెడలుపు శ కుదురుఁపటిచి
 యం దంతరాశముశ్రనందు గర్భగృహంబు, తిరుచుట్టుమా లెయుఁదీర్చి మొగిని
 నాస్థానమండప శ మతివిశాల మొనర్చి, కనక తార్క్ష్యగృహంబుశ్రగడపయందుఁ
 తే. దప్తకాంచనగారుడశ్రస్తంభ మెదుట, సర్వమణిమయబలిపీఠశ్రసంగతముగ
 భక్తిఁ గట్టించి మఱియు నేశ్రర్పణచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెశ్రమోదమలర.
- సీ. ఆగ్నేయభాగమం శ దాము క్తమాలికా,భవనంబుఁ దిరుమట్టశ్రపల్లి యచట
 బంగారుతలుపులశ్రబావి యాదవ్వులఁ, బదుగురాత్మారులశ్రభవన మచటఁ
 గల్యాణమణిమయశ్రకల్యాణమండప, మావెంట రత్న భాంశ్రడాలయములు

- యానోపకరణమారల్యాకల్పగృహములు, పల్లవమండపప్రభృతు లన్ని
తే. మణిమయద్వారగోపురమహితమైన, సాలయుగళంబు యతికులచక్రవర్తి
యిట్లొనర్చియుఁ దృప్తి పరహింపఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. అద్వితీయావృత్తిరయామ్యభాగంబున, మహితవిష్వక్సేనశమందిరంబు
సిరి కాటప టైనశగురుధనభవనము, లట్లుదీచిని జాలఁ శ జెట్లు కొన్ని
దావారికోచితరద్వారవేదికలును, మణిమయవాహనశమంటపములు
శతసహస్రస్తంభశాలిబహిస్సభా, మండపాందోళికాశమంటపములు
తే. సలిలయంత్రము లారీతి శ సకలరత్న, కులనువర్ణ బహిర్ద్వారగోపురములు
తీర్చి కట్టించె సంయమిదేవుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. రాజవీధులు నాల్గు శ రంగుగాఁ దీర్చించి, సన్నిధివీధులు శ చక్కఁ జేసి
మందిరాంతర్గమనమండపగోపుర, ద్వారశాఖలరత్నతోరణములుఁ
దపనీయకదళికాశస్తంభగుంభితచూత, నీలోత్పలాంభోజశమాలికలును
బుష్పమాక్తికములఁ బాలుపొందుముగ్గులు, బంగారుముఖమంటపంబు మెఱయ
తే. లక్ష్మణార్కుండు గుడి యిట్లలంకరించి, తిల్లగోవిందరాజును శ దెచ్చి యందుఁ
జేర్చె నని దేశికేంద్రులశ్చెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. మొదటఁ గూటాగారముల సర్వధాన్యముల్, పూరించి ఘృతతైలపూర్ణకూప
ముల గుడశర్కరాశముఖ్యరసద్రవ్యములు కొన్ని గృహములు శ పొలి యొనర్చి
యొకశుభదివసముహూర్తమం దాతిల్ల, గోవిందశౌరి కంఠకురళరావ
ములు నిల్పి పోక్షణాశములు సధివాసముల్, వేదచోదితములు శ విశదపఱిచి
తే. హాటకాంచితరత్నసింహాసనమున, నుంచి ప్రాణప్రతిష్ఠఁ గావించి మించె
యతిశిఖామణి మనదైవ శ మితఁడె యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. స్థిరపంచభేరప్రతిష్ఠఁ గావించి యా, సూరులఁ బదుగుర శ శూడికొడుతఁ
దత్తన్యహంబులఁ శ దగునట్లు నెలకొల్పి, తిల్లగోవిందుని శ కిల్లు నిలిపి
శ్రీభూమినీశాదిరసీమంతినీరత్న, ములపెండ్లి సేసెను శ మునులు మెచ్చ
సకలోత్సవంబులు శ సర్వకైంకర్యము, లొనరింప నుంచె సరముచితజనుల
తే. నల్లవై కుంతపతి తేజ శ మెల్లఁ దెచ్చి, తిల్లగోవిందరాజులదెసను నిల్పె
సర్వశక్తుండు యతిపతి శ సత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. గోవిందమిశ్రుండు శ కొన్నిదినంబులు, శైవుఁ డై యుండి యాశశౌరికృపను
శ్రీశైలపూర్ణులశిష్యుఁ డై వారింటఁ, బనులఁ జేయుచు నొకశవాసరమునఁ
దిరునందవనమందుఁ దిరుమాళెఁ జేర్చుచు, దనకను మొగి దోఁచురదారుణాహి
నాలికనెడ ముల్లునాటినఁ గనుఁగొని, కటకటా యని దానిరకడకుఁ బోయి
తే. ముల్లు దీసిన నాచిల్వరముదముఁ జెంది, వచ్చిన క్లృగె నెంబారుశబావి మునిఁగి
వచ్చిననుఁ జూచి యతిపతిశ్చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

- సీ. ఈనచేలస్నాన శ్రీ మే మని యడిగిన, మైల దొల్లుట కని శ్రీ మరలి పల్క
నాసర్వభూతసౌఖ్యార్థ సుహంకృతి, రాహిత్య మాయతీరరాజు చూచి
శ్రీశైలపూర్ణులఁ శ్రీ జెంది యాచించి యా, గోవిందమిత్రులఁ శ్రీ గొని వృషాద్రి
శ్రీపురి నున్న దేశికులను వీడ్కొల్పి, శ్రీరంగధామముఁ శ్రీ జెంది యచట
తే. మంగళాశాసనముఁ జేసి శ్రీ రంగపతికి, సకలకైంకర్యముల వేడ్కరజరపు చుండ
స్థిరచరంబులు సిరులు భరజించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
సీ. తనగురు నెడఁబాసి శ్రీ తత్తుఁ డై యెంబారు, పాండుపత్తముభంగిఁ శ్రీ బాలినంతఁ
గనుఁగొని లక్ష్మణముని యమ్మహాత్ముఁ ద, ద్దురుఁ డున్న చోటికిఁ శ్రీ గోరి యనుప
సతఁడేగి స్వగురునిరయంఘులు గని మ్రొక్కఁ, గని కననట్లుండెఁగునుఁడతండు
గురుపత్ని పతితోడఁగోవిందుఁ డిట్లుండఁ, దగునె సాషడఁ బిల్వఁదగఁడెనునకు
తే. ననినఁ దిరుమలనంబియు శ్రీ నాత్మ సతికి, మేతఁబెట్టంగఁ దగునె విశ్రక్తిపశువు
కనిన విని దేవి యేమనఁదాయె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 34
సీ. తిరుమలనంబి యాతీరునఁ బల్కిన, మరలి వచ్చి యతీంద్రుఁడగుఁజొచ్చె
నతనికి సకలదాసయ్యములను సల్పుచు, సుఖపడుగోవిందరసూరివరుని
శోభనకల్యాణరవై భవం బొనరింపఁ, బిలిచిన మామతోఁ శ్రీ బలుక కున్న
నాశ్వశురుఁడు సంయఁమిశ్వరుఁ బ్రార్థింప, యతిపతి గోవిందరకృతిని బిలిచి
తే. యత్తవారింటి కీ వేఁగిరయచటఁ గొన్ని, దినము లేకాంతమందు నీరదేవితోడఁ
గలసి సుఖపడి రమ్మని శ్రీ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
సీ. యతిపతియాజ్ఞ మరహాప్రసాదం బని, శిరమునఁ దాల్చి విరచ్చేసి యత్త
వారింటిలోన నెంబా రగ్నిసంధాన, ఫలదానముఖములఁ శ్రీ బటపి రాత్రి
యంతర్గృహంబున శ్రీ కనిపిన దేవిని, దాంబూలనుమగంధరత్నములను
దలఁపక నిలుచున్నఁ శ్రీ దదేవియును దెల్ల, వాతినదనుక నారవరుస నిలిచె
తే. మూఁడుదినములుగడపిట్లుఁమోహముడిగి, యితనిసంబంధనిధిగల్గెనింతెమాకుఁ
జాలు నని పల్కె నాసతి శ్రీ జనని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. ఎంబారుమామగా శ్రీ రెంబెరుమానారు, కల్లునినడవడి శ్రీ యానతీయ
నమ్మహాత్మునిఁ బిల్చి శ్రీ యతిపతి యడిగిన, సర్వదశాదేశరసమయములను
నీదివ్యమంగళరనిర్మలరూపముఁ, గనుఁగొనువీనికిఁ శ్రీ గలదె మఱుఁగు
మఱుఁగు లేకున్నను శ్రీ మందుని కై నను, విషయభోగము లెట్లు శ్రీ విజ్ఞప్తిఁగు
తే. ననిన విని లక్ష్మణార్యుండురహర్ష మొంది, యిట్టియధికారి కీవేషరమేల యనిన
విడిచె నెంబారు గృహపతిరవేష మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
సీ. రామానుజార్యులరరాజితకరుణచే, శాస్త్రసమ్మతముగ శ్రీ సన్న్యసించి
గోవిందమిత్రులు శ్రీ గురునామమందున, నాద్యంతపదముల శ్రీ నమరినట్టి
యెంబార నెడునామరమింపుగాధరియించి, స్వగురుపదాంబుజరచ్చాయ యయ్యెఁ

- గోవెలయధికారి శ గురుగర్వయుక్తుఁ డై, శిష్యుఁ డయ్యును మదిశ్రీయతీంద్ర
తే. గణన సేయనికతన రంగక్షమేశు, పనులు తగ్గిన సంయమిభర్త యతనిఁ
దనకు వశ్యునిఁ గానుంపఁదలఁచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర
సీ. అంతట నొక్కనాఁ శ డాగుడియధికారి, తనయింటఁ దండ్రిశ్రాద్ధంబు గదియఁ
జెలు వొంద శ్రీవత్సరచిహ్నమిశ్రుల నిమం, త్రణ మొనరించినఁ శ దా నెఱింగ
యతిపతి యీగుడియధికారి నెఱ్ఱిన, మనవశవర్తిగా శ నునుపు మనినఁ
దనగురునూక్తిని శ దలఁ దాల్చి కూరేశుఁ, డరిగి వారింటిలో శ నర్చఁ జెంది
తే. తళిహపరిషేచన మొనర్చి శ తనరుతీర్థ, మారగింపక యున్నంత శ నభిమతంబుఁ
జెప్పు మన్నను వారికిఁ శ జెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
సీ. గుడిబీగముద్రల శ నడిగితి ని మ్మన్న, వడిఁ దెచ్చి పిడికిట శ నిడినపిదప
నారగించి ప్రమోద శ మంది కూరేశుండు, బీగముద్రిక లెల్ల శ వేగ తెచ్చి
యతిపతి కర్పింప శ నతఁడును శ్రీరంగ, రాజకైంకర్యసామాజ్య మేలు
చుండె నయ్యతిపతిరయరుతరకీర్తివి, స్ఫూర్తిని విని యజ్ఞరమూర్తి వచ్చి
తే. జగతి రంగేశవిజయధ్వరజం బనంగ, వాసి కెక్కినలక్ష్మణదేశికేంద్ర
వాదభిక్షార్థమై చూచె శ వరుస ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. ఆరంగభూపతిరయాస్థానమంటప, మణిభూమి గురుశిఖారమణులనడుమ
నమలనభోవీధి శ విమలగ్రహార్థస్థ, పూర్ణ చంద్రునిగతిఁ శ బాలుపు మీఱ
బ్రహ్మతర్కచ్ఛటారప్రబలశస్త్రాశస్త్రీ, సమర కేళీమహారత్నవము సల్ప
నొడ్డోలగం బున్నరయూర్జిత యతిపతి, బాలసూర్యభ్రాంఘిఁ శ బరమపురుషు
తే. చుట్టుఁగై దువుఁగబళింపఁ శజొచ్చురాహు, వట్లుగదిసెను బ్రతివాదిరయజ్ఞమూర్తి
యిట్లు శపథ మొనర్చి రాయరువు రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. అష్టాదశదినంబు శ లాగమాంత శ్రుసి, ధబ్రహ్మతర్కశశస్త్రములచేతఁ
గస్తూరిరంగనిరకను మ్రోలఁ బోరంగ, నెవ్వనితర్కము శ హెచ్చి యుండు
వారికి శిష్యు లావలివారు గావలె, నని పంత మాడి రామానుజార్యుఁ
డాప్రతివాదితో శ నద్వితీయబ్రహ్మ, జీవాత్మలకు భేదరసిద్ధికొఱకు
తే. బ్రహ్మతర్కోపనిషదాదిరపరమజీవ, భేదసాధకసూక్తుల శ వాద మొందఁ
గడచెఁ బదియాఱుదినము లీరకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. పదియేడవదినంబురపగట నాప్రతివాది, తర్కప్రమాణముల శ తఱచు నుడువ
వీని ప్రత్యుక్తులు శ వినిపింతు రే పని, యతిపతి మతమున శ కరిగి యచటఁ
బరమదయాళునిఁ శ బరముని వరదునిఁ, బరభక్తి నర్పించి శ భక్తియుతుల
ననుయోగ మొనరింపుఁ శ డని పంచి పరదున్ది, శ్రీపదాబ్జంబులరచెంతఁ జెంది
తే. నాథ నీ వన్నసూక్తులురనమ్మి యిట్లు, భేదవాదం బొనర్చితిఁ శ బెక్కుగతుల
దీని నిగ్గింపు మని సన్నురతిరచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

- సీ. యతిపతిచే స్తవశ్రమంది యావరదుండు, కనుమోల నిలిచి యీశకరణిఁ బల్కె
నీయంతశిష్యుని శ్రీ నీకు సంపాదింప, నిల్లు చేసితి నిష్ప శ్రీ డేమికోటఁత
ప్రణమౌధనుర్యనుశ్రీ ప్రబలోపనిషదుక్తి, మఱచితివ్రా యన శ్రీ మదిని దెలిసి
సంతస మంది లక్ష్మణగురుం డారాత్రి, గడపి ప్రభాతకైంశకర్యవిధుల
- తే. జరపి శ్రీరంగభూపతిశ్రీసభకు వచ్చి, మోద మలరంగ నాయజ్ఞశ్రీమూర్తి నందుఁ
జూచె నని యాన తిత్తురుశ్రీసూరు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్రీమోదమలర.
- సీ. అమృతాంశుబింబసుశ్రీధాసారములమాడ్కి, ముఖమున దరహాసశ్రములు వెలుంగఁ
గాపాయపరిధానశ్రీకనదు త్తరీయము, లరుణోదయద్యుతి శ్రీ నపహాసింప
ద్వాదశస్థలధృతశ్రీధవళోర్ధ్వపుండ్రముల్, శ్రీచూర్ణ రేఖలు శ్రీ చెలువు గులుకఁ
బ్రతివాదిగర్వపశ్రవ్యతవజ్రసారమై, కేలఁ ద్రిదండంబు శ్రీ లీల మెఱయ
- తే. నురముపద్మాక్షమాలిక శ్రీ లుల్లసిల్ల, సభను వెలుంగంగ యతిలోకశ్రీచక్రవర్తి
మూర్తినీక్షించె నాయజ్ఞశ్రీమూర్తియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ్రీమోదమలర.
- సీ. జీవేశ్వరాభేదశ్రీచిన్నాత్రసత్యత్వ, తదితరసకలమిశ్రధ్యాత్వములను
స్థాపించుయుక్తు లశ్రద్వైతశ్రుతులు కొన్ని, నిన్న మీ రనినయశ్రీన్నింటి కిపుడు
ప్రత్యుత్తరములు గాఁ శ్రీ బల్కెద బాధక, తర్కభేదశ్రుతిశ్రుతుల ననుచు
యతిపతి పల్కిన శ్రీ యజ్ఞమూర్తియు నిన్ను, శేష శేషాసనశ్రీధరాస్య
- తే. తమునిఁ గా మది నెఱిగితిఁ శ్రీదావకాస్య, చంద్రనిర్గతదరహాస శ్రీచంద్రికలను
జూచి యని పల్కె లక్ష్మణ శ్రీ సూరి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. సర్వజ్ఞమాళివి శ్రీ సద్గుణరాశివి, జగదేశగురుఁడ వశస్తద్గురుండ
వైతి వింకాలస్యశ్రమమృతం విష మ్మను, న్యాయంబునను జాగుశ్రేయఁదగునె
యనిన లక్ష్మణముని శ్రీ యాయజ్ఞమూర్తికి, సకలహితంబులు శ్రీ సలిపి కృపను
అరుళాశపదమట్లురవెరుమా శ్రీ నెడిపద, మెంబెరుమానా రశ్రీనెడిపదమును
- తే. మూఁడుజోడించియొక నామశ్రీమీడుపటిచి, దాస్యనామంబొన ర్చెనంశదఱువినంగ
వెలసెఁ దిరునామ మతనికాశ్రీకొలఁదిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ్రీమోదమలర.
- సీ. తలఁప శిష్యస్య పుత్రస్య స కించి దం, తర మనుధర్త శాస్త్రమునఁ జేసి
యభిమతశిష్యున శ్రీ కాత్మజసదృశున, కితనికి మనకు మశ్రీహేష్టదైవ
తంబు మహాపకశ్రీర్తయు నగువరదుని, తిరునామ మాదిని శ్రీ దిర మొనర్చి
గురునామ మీతండుశ్రీగోరెఁ గావున నిది, యంతిమపదము గా శ్రీ నమరఁగూర్చి
- తే. యేకనామంబుఁ గావించిరయితని కిడిన, మనకు మనవారికందఱుకనుగుణముగఁ
బిలువఁ దగు నని యీపేరుశ్రవెట్టె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్రీమోదమలర.
- సీ. ఆదాస్యనామోక్తి శ్రీ నరుళాశముని స్వకీ, యాచార్యవందన శ్రీ మాచరించి
స్వగురునివేదితశ్రీసర్వస్వం దై స్వార్థ్య, ననుమతి నొకమతశ్రీమందు నుండ
నంత మేల్కాటేనుం శ్రీ దాగంతవైష్ణవు, లిరువు రాతిరువీధి శ్రీ కేఁగుదంచి

- మహాసీయ మెంబెరుమానాగుమత మెద్ది, యని యడిగిన విని శ యచటివార
తే. లిరువు రెంబెరుమానారు శ లిచటఁగలరు, వారిలో మీరు గోరినశవారిమతము
దెలుపఁ గల మని వారికిఁ బలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఇపు డిలయాళువా శ రెంబెరుమానారు, మతముఁ జూపింపుఁడి శ మాకు మీర
లిట్లన్న విని వార శ లట్లొనర్చినయంత, నావార్త విని వరదాఖ్యగురుఁడు
ఎంబెరుమానారు శ కెదురుత ట్టెతిని, నభినవార్వదోహి శ నైతి ననుచు
- ననుతాప మంది దుఃఖాయ త్తచిత్తుఁ డై, దీనికి నిష్క్రమి శ దెలిసె ననుచు
తే. మతము పెనుచిచ్చుపా లేసిరనుచ్చ మాపి, యతిశిఖామణికడ కేగిరయతనిపాద
పద్మ సేవధిఁ గాంచెను శ భక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆ ర్థితో యతిపతిరయడుగునె త్తమ్ములఁ, జాఁగిలఁబడి మొక్కిరిజనులు గనఁగఁ
గన్నీటిధారలఁ శ గడుగుచు దుస్తర, మీగురుద్రోహాబ్ధి శ నెట్లు గడతు
నని పల్కు యతిపతి శ యాశిష్యవర్యునిఁ, గరుణతో గుఱచెత్తి శ కౌఁగిలించి
నీ కేమికోటత యీరసీవు బహిఃప్రాణ, భూతశిష్యుఁడ వని శ బుజ్జగించి
- తే. యాత్మ సాన్నిధ్యవర్తి గారనాదరింప, ఛాయపోలిక గురు నెడఁబాయ కుండ్
నట్టియపశుశాశమునిఁ దల్తురననిశ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అరుళాశమునికృప శ నాన తిచ్చెను జ్ఞాన, సారమును బ్రమేయసార మరసి
గురునియానతి యతిరకులపతి కొన్నాళు, లేడిండ్ల భైత్యున్న శ మెత్తి తెచ్చి
భుజియించి మఱియొకరపొద్దు తిరుప్పావుఁ, జదువుచు భైత్యమురసలుపువేళ
స్వగురునియింటికిఁజను చుండఁగా నుందు, నుదకళి త్తనుపాటఁ జదువఁదొడఁగి
- తే. యందుదిరవాయియనుపదశమందుకొనిన, నత్తుళాయమ్మతలుపుదారనపుడె తెఱవఁ
దలఁచె నప్పిన్న యని యతిరతిలకుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. గురుపుత్రికను యతిరవరుఁడు కన్గొని రమా, రమణ నప్పిన్నపిరరాట్టి యనుచుఁ
బరభక్తివివళుఁ డై శ బడలికఁ బడ వచ్చి, పెరియనంబియుఁజూచిరప్రీతితోడ
సలయుందుమదకళిర త్తనుపాట ప్రస్తుత, మాయెనో యని పల్కురనంత నాత్మ
గురునింట భైత్యముఁగొనిచనిమతమొంది, మఱియొకనాఁడు లరత్త్యుణగురుండు
- తే. మాధుకరవృత్తిసంపఁ గారపీఠిజనులు, చూచియతిభక్తి సేయఁగారజోద్యమంది
మిద్దైవై నుండి కనెనొకరముద్దియ యని, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మిద్దైవై నుండి యారముద్దియ దిగి వచ్చి, మాధుకరముఁ గొని శ మరలినట్టి
యతిపతిఁ గనుఁగొని శ యాయుంటిముంగిటి, వాకిటి కడ్డము శ వచ్చి నిల్వ
రామానుజార్యుం డరఱక్షణ మూరక, నిలిచి పో ని మ్మని శ పలికె నంతఁ
గస్తూరింగనిరంట నీవైఁ బోమ, మధికముగాఁ జేతు శ రఖిలజనులు
- తే. మాయయో మంత్రమో మందో శ మచ్చుపొడియొ

యేమియో హేతు విది మాకు శ నెఱుగఁ బల్కు
మనుచు నాసాధ్యి యతిపతి శ నడిగె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. మాయలు మందులురమచ్చుపొల్లన్నియు, మాపేరు దలఁచిన శ మచ్చుచెడును
మనుకోటిన ప్తకశఖనిసారతమ మగు, మనురత్న మొక్కటి శ మాయధీన
మై యుండుకతన మ శ మ్మనుసరించెద రెల్ల, చేతను లాత్తేప్తశిద్ధికోటకు
నని పల్కుయతిపతి శ కాసాధ్యి యిట్లనె, మాబోటివారి కారమంత్రరత్న

తే. మియ్యఁ దగు నేని కరుణతో శ నిపుడె యొసఁగు
మనుచుఁ బార్థింపునతికి నారయతివరుండు
వాసి మంత్రోపదేశముఁ శ జేసె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

55

సీ. సకలహితోపదేశములఁ బ్రసాదించి, చన నిశ్చయించి లరత్క్షణగురుండు
అర్చార్థ మర్థింప శ సంఘులఁ గీల్కొన్న, పాదుక లొసఁగ నరప్పడఁతి వైఁట
కొంగున ధరియింపఁ శ గొంగుపిరా ట్టని, వసుధలోపల దొడ్డరవాసిఁ గాంచె
నర్చకుఁ డోర్వక శ యతిపతి కొకనాఁడు, విషతీర్థ మీ వచ్చి శ వెఱచినంత
తే. వెఱపునీ కేటికనియతితరణియడుగ, విషముమీకియ్యఁదలఁచియీరవెఱపుఁగంటి
ననుచు యతిపతి కర్చకుఁడనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఇను మొకరసమునరహేమించుగతి హరి, యర్హ్యంబువుల విషరమమృతమగును
గాన నీతీర్థము శ కడుభోగ్య మని కొని, యతిపతి ముమ్మాఱు శ నారగించె
వేయిమోములవేల్పురవిష్ణువునకుఁ బాను, పగుయతీంద్రుఁడు విషరమఱుపుకొనుట
కక్కజపడ నేల శ యమృహఃత్తునిదివ్య, పదపద్మములఁ దల్పురప్రాణులకును

తే. ఘోరసంసారదుష్టాహిగురువిషంబు, లేక్క వది గాన తన కితఁ శ డిష్టదైవ
తంబు గురుఁ డిష్టధన మిదితథ్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. మఱియొక నాఁడు లరత్క్షణముని భైక్ష్యము, సలుపఁగా నొకయింటిరసాధ్యి భర్త
శాసనంబున విషరసంయుతాన్నముఁ బెట్టి, తనకు సమ్మతి లేదుగనుక మొక్క
నిది యభక్ష్యం బని శ యెఱిగి యతీంద్రుఁడు, కావేరిదరిఁ జెంది శ కాంక్ష లేక
పరిహరించిన నొకరబలుసారమేయ మా, యన్నము భక్షించిరయపుడె తెల్లఁ

తే. దీర్ఘమాడి యతీంద్రుఁడురతిరిగి మఠముఁ, జెందెనదినుత యనశనర మొందియుండె
గురుఁడు వచ్చినదనుక నారకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శిష్యు లావార్తను శ జెప్పిన విని తిరు, కోట్యూరినంబియు శ గురురయమున
మాధవ కాలికరమధ్యాహ్నసూర్యుని, కాంతుల దివి భువి శ కనలు చుండ
వచ్చి రంగేశ్వరరస్రాకారగోపుర, మందిరోద్వీక్షణారనంది గాక
సకలాత్మజీవనౌషధ మైనశిష్యుని, యతిపతి నీక్షింప శ నాత్మఁ దలఁచి

- తే. నిలిచె నొక్కడఁగా వేరిపులినమందు, నతని సేవింప వచ్చె నాశయతివరుండు
శిష్యు లందఱు వెనువెంటఁజెంద ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోద మలర.
- సీ. నయ మొప్ప దండప్రణామం బొనర్చి లేవక యున్న శిష్యప్రవరుని లక్ష్మ
ణార్యునిఁ గనుఁగొనితయాతిరుక్కోట్యూరి, నంబి కృపై కావలంబి యయ్యు
నదయునిపగిది లెశ మ్మన కూర కున్నంతఁ, ద ప్తకాంచనమయదండమట్లు
కనలినయిసుకపైఁ శ గదలక పడి యున్న, గురునిఁ జూచి కేడాంబివరదగురుఁడు
- తే. చోళనిర్దయయోపురశర్శూడ మామ, కార్యుఁజంపెదవనియేడ్చిరయాత్మగురునిఁ
బైకి నెత్తుక తాఁ గ్రిందఁ శ బడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- సీ. స్వగురుశరీరపోశవణము సల్పెడువాఁడె, సచ్చిష్యుఁ డని శాస్త్రసమితి చెప్పెఁ
గాన సచ్చిష్యులక్షణలక్షితుం డీతఁ, డని వరదుని మెచ్చి శ యాత్మశిష్యుఁ
డై నలక్ష్మణమునినాత్మహస్తములను, గ్రుచ్చెత్తి కౌఁగిటఁ శ గూర్చి మెచ్చి
వత్స యీవరదునిశరహస్తమున నిడు, నన్నాదికముఁ గొను శ మన్య ముడుగు
- తే. మనుచునియమించియానంబిరయాత్మపదము, చెందెలక్ష్మణమునిమతశ మొందెనంత
వరదుఁ డారీతి గురునకుశరపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర. 61
- సీ. కొమ రొప్పఁగాఁ దిరుక్కోట్యూరినంబిశా, సనమున లక్ష్మణమునివరుండు
తిరుమా లేయాండానుశతిరువాయిమొత్తీకర్థ, మానతియ్యఁగఁ జెవిరనానివినుచుఁ
బనుపడి రెండవశపదునొకపాటకుఁ, దానొకయర్థ మురదాహరింప
నిట్లువెళ్ళామిత్ర శ మేర్పరించెడునీకు, సంప్రదాయార్థానుశరణి యేల
- తే. యనుచుఁ జెప్పక చాలించెనగ్గురుండు, మాట యది వినియాతిరుక్కోటియూరి
నంబి యట వచ్చె మఱియొకశనాఁటి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- సీ. ఆనంబి తిరుమా లేయాండానుకడ కేఁగి, యతనిమాటలు వినియనియె నిట్లు
లాశవందారుముం శ దానతిచ్చినయర్థ, మీయతీంద్రుఁడుపల్కెనది నిజంబు
వేటొకపని కేఁగి శ వినలేదు మీ రది, యిదిగాక మీకడ శ నితఁడు విద్యఁ
జదువుట నెంచఁగా శ శౌరి సాందీపని, కడ విద్యఁ జదివినశరణి గాదె
- తే. యనుచు నానంబి పలికినయతివరుండు, నేకలవ్యుండఁ గానొ నే శ నెన్నఁటికిని
యామునార్యులకని పల్కెననుచు ఘనుఁడు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.
- సీ. ఆనంబి చెప్పిన శ యతిపతి కప్పు డా, కూరమాలాధరశగురువరుండు
ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వముఁ దెల్పిన, సంతసించుచు యతిశచక్రవర్తి
దేశికోత్తముఁడై నశతిరువరంగప్పెరు, మాశరయరియింట శ మఱిగి యుండి
యంతిమోపాయబోధార్థ మగ్గురునకు, సకలశుశ్రూషల శ జరపు చుండి
- తే. యతని కొకనాఁడు తల యంటి శ యంగములకుఁ
గునుమనుకుమారచూర్ణముఁ శ గూర్చి దెచ్చి
నలుఁగుఁ బెట్టిన నగ్గురుఁ శ డలరె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. తిర మైనశుశూఁషఁ శ దిరువరంగప్పెరు, మాళరయరును సరమ్మదముఁ జెంది
నను నాదుసర్వస్వమును నీయధీనముఁ, గాఁ జేసికొంటివి శ గనుక నీకు
నభిమత మొనరింతునని యంతిమోపాయ, మెఱిగించి ముందాయతీశ్వరునకు
శతకోపసూక్తులఁజదివించె గురుఁ డిట్టు, లేగురాక్షుల నొందు శ తెంచి చూడ
తే. గురుఁ డొక్కడనిమదినెంచఁగూడ దనుచు, జెప్పినట్లయ్యెనదిగానఁదప్పగాదు
గురువు లెండఱు గలిగిన శ నరులకనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. గద్యత్రయోక్తులఁ శ గస్తూరిరంగసి, పాదపద్మములఁ బ్రశస్తి సలుప
నతఁడు ప్రసన్నుఁడై శయడిగిన దిచ్చెద, నడుగుమాయనియన్న శ యతివరుండు
దయ నిమ్ము మోక్షము శ ధరఁ గల్గుమావారి, వారిఁ జెందినవారివారి కెల్ల
నని వర మడిగిన శ యతిపతి కాశౌరి, తిరము గాఁ దనవిభూతిద్వయంబు

తే. నొసఁగ భూతిద్వయము గల్గిరయుండుకతన, యతిశిఖామణియుడయవరనిధిత్రి
నొక్కచక్కనితిరునామశ్రమొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. యతివరుఁ డొక్కనాఁ శ డరుణోదయపువేళఁ, గా వేరియం దవశగాహ మార్చి
కాల్యకృత్యంబులఁ శ గావించి వచ్చుచు, దోవలోనొకవింతశ్రదోపఁ జూచె
నెట్లన్నఁ బ్రొద్దున శ కెదు రేఁగునొకరామ, కభిముఖుడై వెనుకడుగు లిడుచు
బాలార్కునకు నొక్కశ్రవేల మడ్డము పట్టి, చనునొక కాముక శ సార్వభౌముఁ

తే. జూచి వీఁ డతిరసికుఁడు శ సుఖశరీరి, హితము వీనికిఁ దెల్ప మా శ కిచ్చ పుట్టె
ననుచు లక్ష్మణముని డాయఁజనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఇంత లంపటపడ శ నేల నీ కని పల్క, యతిభర్త కాకామి శ యనియె నిట్లు
లీలేమకనుదోయి శ యీరవిప్రభ సోకి, బడలునేమో యనిరభయముఁ జెంది
యిట్లొనర్చెద నన్న శ నెచ్చట సరిలేని, సొబగుకన్నుల నీకుఁ శ జూపఁ గలను
రమ్మన్న నొడఁబడి శ రసికుఁ డగ్గురునితో, శ్రీరంగపతిచెంతఁ శ జెంది నిలువఁ

తే. దెలిసి యతిపతి సన్నిధిరీర్థ మెత్తి, యతనికన్నులఁదుడిచియీశయహిశయాను
నక్షియుగమిదిగనుఁగొనుశ్రమనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. భూరిగంభీరాంభరములఁ బొల్చి దృఢనాళ, మై బాలభాస్కరుశనంశుతతులఁ
బారి వికసించినశపుండరీకముఁ బోలు, కస్తూరిరంగనిశకన్నుదోయి
కమనీయదివ్యమంశగళవిగ్రహంబును, దేవీవిభూషణరదివ్య హేతు
లాయతీశానుగ్రహంబుచేఁ గనుఁగొని, యమ్మహాత్ముం డతిరహర్ష మొంది

తే. యెవనికృపచేతఁ గంటి నేరనిట్టిసుఖము, నతఁడే వీనికి సర్వస్వముని తలంచి
యాశ్రయించెను యతిపతిరయంఘ్రులనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. లక్ష్మణార్కుం డావీరలక్షణాత్ముని విష్ణు, లక్షణలక్షితు శ లలి నొనర్ప
నతఁడు ధనుర్దాసుఁడని ప్రసిద్ధుం డయ్యె, నతనిపత్నియుఁ దన్నె శ యాశ్రయింప

- నానతీమణికి హేమాంబిక యని పేరు, సకలహితోపదేశములు నల్ప
దారాదికము ధనుర్దాసుఁడు విడనాడి, పద్మినీపాంచాలభావ మెఱిగి
తే. యిదియెనూ కార్యదక్షిణాయమ్మనడిగి, మరలియాదంపతులఁగూర్చెమాన్యతిలకు
డతఁడెనర్పణమాళి దరయాళు వనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె మోద మలర. 70
- సీ. తిరువీధి విచ్చేయ శ్రీ దేవదేవునివిగ్ర, హంబుఁ గదల్ప వాహకుల నైనఁ
ద నై ననఁ దెగటార్పఁ శ్రీ దలఁచెద నని యొక్క, వాఁడిక తారమునవరను నిద్రఁ
జెందనీయక పూని శ్రీరంగపతిముఖ, మలఁజూచుచు వెనుకడుగు లిడుచు
నరుగునపీచ్యనరయన్ము ధనుర్దాసు, పిల్లై యురంగాదశవెల్లి దాసుఁ
- తే. డనిరి ద్రష్టలు మల్లవిరద్యాతిశయము, ధారుణీశులకడఁ జూపి శ్రీ ధనముఁ దెచ్చి
యార్యకైంకర్య మొనరించునాతఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర.
- సీ. అసమాధికాభిజాత్యంబునఁ బేర్కొను, మొదలియాండా నాదికముఖ్యుఁ డతని
కై దండ గొని తిరుక్కావేరితీర్థ మా, డను జని లక్ష్మణమునివరుండు
ఆర్ద్రవస్త్రావృత శ్రీ మాదాశరథి కేలు, దం డాని మరలి తా శ్రీ దారినడుచు
మల్లరంగమున రంజిల్లుసాములఁ జెప్పి, యలసి ధనుర్దాసుఁ శ్రీ డరుగుదెంచి
- తే. తన్నుఁగనుఁగొనివలగొని శ్రీ ధరణిఁజాఁగి, మ్రొక్కి లేచినఁ జూచినశ్రద్ధాదమంది
యతనికై దండ గొని మర శ్రీ మందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోద మలర.
- సీ. తలఁపఁగా నీధనుర్దాసుఁడు మాకన్న, నధికుఁడా యిట్లు మీ శ్రీ రాదరింప
నని తన్నుఁగూర్చియల్లినవైష్ణవులఁజూచి, యుడయవ రుచితోక్తిరనూటడించి
యారాత్రి మరములో శ్రీ నాండాను మొదలైన, సింహాసనస్థులచేలతతుల
నొక్కొక్క వస్త్రమందొక్కొక్క కాపీన, మాత్ర మెత్తించె లక్ష్మణగురుండు
- తే. తెల్లవాటిన నీర్గాడి శ్రీ దేశికేంద్రు, లెల్లఁ దమతమవస్త్రము శ్రీ లెల్లఁ జూచి
కలఁతపడి పల్కిరనరానిరసలుకు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోద మలర.
- సీ. ఆవైష్ణవులమాట శ్రీ లన్నియు విని నగి, యతిదేవుఁ డిరువురాశ్రితులఁ బిలిచి
యీరేయిఁబొన్నాచ్చిరయారిసామ్యముమీరు, స్తుచ్చిలియీమాకుఁదెచ్చియొసఁ
డని పంచినను జని శ్రీ యావైష్ణవులుదివ్య, తరహంసతూలికాతల్పమందుఁగ్రు
దనభర్తతో నుఖతరనిద్రఁ గొని యున్న, యద్దేవియాభరణాదు లొక్క
- తే. వంక వన్నియుఁ గొనిన నరవ్వనిత నిద్రఁ, దెలిసి స్వాములువీరనిరతలఁచిసామ్య
లన్ని యిచ్చుటకై పొల్లె శ్రీ నప్పు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- సీ. ఈలేమ మేల్కొంచె శ్రీ నిం దుండరాదని, చని యొకపార్శ్వభూ శ్రీ పణము లన్ని
గురున కర్పించి మంధిర మొంది రాస్వాము, లంత ధనుర్దాసుఁడడుగ నతియు
నిరువురువైష్ణవు శ్రీ లీవంకసామ్యులఁ, గొన నున్న వన్నియుఁ శ్రీ గొనుట కేను
బొరలిన బెడరి పోయిరి వార లన్నను, నింతస్వాతంత్ర్యమా శ్రీ యింతి నీకు
- తే. నని ధనుర్దాసుఁ డలుకతో శ్రీ నాత్మనతిని, బలికివిడనాడి చని యతిరపతినిజెంద

- నగ్గురుం డిది యేమని శ్రీ యడిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ్రీ మోద మలర.
 సీ. దేవరదాసి నిశ్చింతింపఁగా నీరాత్రి, వైష్ణవు లిరువురు శ్రీ వచ్చి చూచి
 యొకవంక భూషణశ్రీనికరంబుఁ గొన నిద్రఁ, దెలిసి యాస్వాములు శ్రీ వలసినట్లు
 భూషణంబులఁ గొనిరపోయెద రని యూర, కుండక పొరలఁ దా శ్రీ నున్న సాము
 లన్నియు నిచ్చెద శ్రీ నని దుస్స్వతంత్రయై, యంత వారీప్సిత శ్రీ మంద లేక
 తే. చనిరి గావుఁ జాలుదత్సంగసౌఖ్య, మనుచుఁబల్కుధనుర్దాసు శ్రీ నాదరించి
 మరలవారింటికనివె సతమాన్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ్రీ మోద మలర.
 సీ. అంత సన్నిధివైష్ణవ వ్రాగేసరులఁ జూచి, యతివరుం డిట్లని శ్రీ యాన తిచ్చె
 నభిజనవి త్తవిరద్యాధికు లైనమీ, కట్టుపుట్టములలోఁ శ్రీ జిట్టఁడేసి
 గోఁచిగుడ్డలఁజించుకొనువారు వైష్ణవు, లని యొర్చి యుండక శ్రీ యలిగి మిగుల
 వినరానిమాటల శ్రీ వినిపించితిరి మీర, లెంచ ధనుర్దాసుఁ శ్రీ డేమి చదివె
 తే. నెందు జన్మించె నీతెలి శ్రీ వెట్లు చెందె, నాత్మతత్త్వానభిజ్ఞులయభిజనాదు
 లడవిఁగాచిన వెన్నెలయనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ్రీ మోద మలర. 77
 సీ. గుగువాక్సుధావృష్టిఁ శ్రీ గోపాగ్నిఁ జల్లాచ్చి, యాధనుర్దాసునిరసాధు శేష
 తాపారతంత్ర్యతోరదారతాసాత్త్విక, తాత్త్వికతాదుల శ్రీ నాత్మ గుణము
 లన్నియుఁ గనుఁగొని శ్రీ యఖిలభాగవతులు, జరమపర్వాధ్యవశసాయవిభవ
 మితనికిఁ గలిగిన శ్రీ ట్లెవ్వరికిని లేదు, గనుక లక్ష్మణమునిరకరుణ యితని
 తే. యెడల నెలకొనెఁ గావునశ్రీనితఁడె మనకుఁ, బూజనీయుండువైష్ణవశ్రీపుంగవుండు
 ననుచుఁ గొనియాడి సంతసశ్రమందిరనుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ్రీ మోద మలర.
 సీ. నీరాడఁ జన భాగిరనేయున్దైదండఁ, గొని యేఁగునీయతీరకులవిభుండు
 మరలి వేంచేయుచు శ్రీ మల్లరంగమునుండి, వచ్చు ధనుర్దాసుశ్రవరకరాజు
 మాని వచ్చు నితండు శ్రీ నతిపక్షపాతిగా, కే మని కొందఱుశ్రీస్వాము లనిన
 విని తపకన్తోల శ్రీ ఘనమృదుతల్పంబుఁ, బఱపించి వచ్చినశ్రీవైష్ణవులను
 తే. గాంచిమీపాన్పువైఁబనశీలించుఁడనుచు, బలుకుయతిపతిసూక్తులశ్రీకులికిపడుచు
 సందియముఁ జెంది రంద తాశ్రీస్వాములనుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ్రీ మోద మలర.
 సీ. అంత ధనుర్దాసుఁ శ్రీ డరుగుదెంచినఁ జూచి, పవళింపు మిప్పు డీరపడుకపయిని
 నని తనగురుఁ డన్న శ్రీ యప్పుడే పవళించె, లె మ్మన్న దిగ్గన శ్రీ లేచి నిల్చె
 నెంబెరుమానారి శ్రీ కీతండుక్రయవిక్ర, యార్హదాసుఁడు గదా శ్రీ యరసి చూడ
 జ్ఞాన మనుషాన శ్రీ మేనరునకుఁ గల్గు, వాఁడపో పుడమి సరదైవైష్ణవుండు
 తే. అరయనాచార్యపారతంత్ర్యంబులేని, యభిజనాదులఁగాల్ప నేయనుచుఁదమ్ముఁ
 దెగడి వారు ధనుర్దాసుఁబాగడి రనుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ్రీ మోద మలర. 80
 సీ. ఇరువురువైష్ణవు శ్రీ లెంబెరుమానారి, నీయాత్మ కాచార్యు శ్రీ లెందఱనిన
 యతివరుం డీయర్థ శ్రీ మాధనుర్దాసుని, దేవి నడ్గిన మీకుఁ శ్రీ దెలియఁ బల్కు

నని పల్కి పంచిన శ నాసాత్తి కులు పోయి, యద్దేవిఁగనుఁగొని శ యడిగినంతఁ
 గొప్పఁపిప్పివిదిర్చియొప్పుగాముడిఁగూర్చి, తొగరుదారముఁజుట్టిరద్యుమణిఁజూచి
 తే. క్రొక్కి యిలు చొచ్చి వాకిలి శ మూసి దాసి
 కేమి తెలియును గురుఁడె మీ శ కెఱుకపఱుచు
 ననుచుఁ బల్కెను వారి కారయతివ యనుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

81

- సీ. ఆస్వాము లేతెంచిరయతిపురందరుఁ గాంచి, యాసాధ్విచెప్ప లే శదనిన గురుఁడు
 ఏ మేమి చేసె నే శ మే మనె నన్నను, నచ్చటినడవడు శ లన్ని దెలుప
 నాచార్య లీయాత్త శ కఖలవైష్ణవు లని, చెప్పెను సిగ దుల్పి శ కొప్పముడిచి
 యాపూర్తియొకరి కేరయనితెల్పెనతనిఁగా, మముఁజూపెఁదొగరుదారమునమీకు
 తే. గురుఁడెగతియనితెల్పెనశర్కునకు మొక్కి, యింతకంటేమి లేదనిరయిల్లుచొచ్చి
 మూసెఁదలుపనియనెనార్యశ్రమ ఖ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. తొల్లి యాదవసూరితల్లి తిరుక్కచ్చి, నంబిగారియను గ్రహంబువలన
 వరదునిఁ గనుఁగొన శ వచ్చుచుఁ బోవుచు, నాలక్ష్మణార్కునిరయమృతగోష్ఠి
 సేవించి తనయిల్లు శ చెంది పుత్రునిఁ జూచి, మనలక్ష్మణార్కునిరమాడ్కి నీవు
 నుండితి వేని సుశోదయ మందెద, వని పల్క విని యతఁ శ డాత్మలోన
 తే. లక్ష్మణార్కులగోష్ఠివిరలక్షణత్వ, మతివయోవృద్ధుఁ డద్వైతశ్రమతియు యతియు
 నైసనను గెల్చె నెట్లొక శ ననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. అట్లు సందియ మొంద శ నారాత్రి కలలోన, వరదుండు గనిపించి శ పరమకృపను
 నద్వైతయతి నసి శ యభిమానపడక నీ, వాలక్ష్మణార్కుల శ నాశ్రయింపు
 మని పల్కి కనరాక శ చనె సంత యాదవ, సూరి మేల్కొని మనశ్శుద్ధి లేక
 హరినోటిమాటకై శ యానంబి నడిగిన, నగ్గురుం డచ్యుతు శ నడిగి వచ్చి
 తే. కలను నేనన్న వార్తలు శ కల్ల గావు, నమ్ము మని చెప్పెఁగరిగిరనాథుఁడనుచు
 నంబి చెప్పినఁ దనకల శ నమ్మె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. ఆశ్రయించెద నని శ యతిపతికడ కేఁగఁ, బూర్వాపకృతులెత్తిరపొడుచునేమొ
 యని సంశయింప నాతనితల్లి ఘటకయై, తోడ్కొని చనియెనురదోషభోగ్యు
 లయినలక్ష్మణమునిరయంఘ్రిలకడకంత, నతనిఁ గటాక్షించి శ యతివరుండు
 వచ్చినపని యేమొ శ వర్ణింపు మనినను, భవదంఘ్రిశశిరవిశ్రభలు మదిని
 తే. జొచ్చి యజ్ఞానతిమిరమునవచ్చుకతన, సద్గురునిసిన్నుఁగనుఁగొంటిరఛాత్రస్పృత్తి
 ననుచుఁ బల్కెను యాదవుఁడార్కు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. ఉడయవ రామాట శ కొడఁబడియును మది, నతనిమనశ్శుద్ధి శ నరసి చూడ
 బ్రాహ్మణోచితశిఖారబ్రహ్మసూత్రాదిక, త్యాగనిష్కృతి భూప్రదక్షిణంబు
 కర్తవ్య మది సల్పఁ శ గాలము గాదు నీ, కతివయోవృద్ధున శ కనుచుఁ బల్కె

- నరయ నెవ్వనితల శ లం దొక్కతలవైని, దెల్లావగిం జనఁ శ జెల్లుఁ బుడమి
తే. నట్టిచిల్వలఱేడు నీ శ వై నకతన, నిన్ను వలగొని మొక్కిన శ నిఖిలపాప
తతులుఁ జెడు ననిప ల్కెనాశదాంతుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ మోదమలర.
- సీ. ముమ్మాలు వలగొనిముద మొప్ప సాష్టాంగ, దండప్రణామముల్ శ దనరఁ జేసి
యున్నయాదవుఁ గని శ మన్నించి యతిపతి, సకలహితంబులు శ సలిపి కృపను
దీరునామ మొనరించె శ దిరము గా గోవింద, జియ్యరం చతనికిరెయ్యమొప్ప
నాతనిమది గణాయతివిషయంబుగా, నొక గ్రంథమొనరింపరనుచిత మనిన
- తే. గ్రంథమొక్కటిచెప్పెనుశబంధురముగ, నదికటాక్షించియతిపతిశయర్హమనియె
నమ్మహాత్మునిఁ దలఁచెద శ ననిశ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ మోదమలర.
- సీ. శ్రీభాష్య మొనరింపఁ శ జింతించి యతిపతి, కూరనాథాదిసర్దురులఁ గూడి
పృథులసరస్వతీరీపీఠంబుకడ కేగి, విమలబోధాయనశృప్తి నడుగ
నిచటఁ జూచెడువారికిచ్చువారమె కాని, యదివ్రాయనియ్య మశర్యాద లేదు
అని పల్కవిని లక్ష్మీనార్యుఁడూరక యుండె, గూరేశుఁ డిమ్మని శ కోరి యడిగి
- తే. పుచ్చుకొని కేలఁ గీలించి శ పుస్తకంబుఁ, జూచి యలువదివే లగుశసూత్రవృత్తి
నంత మదితో ధరించె నశయ్యలఘుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ మోదమలర.
- సీ. కూరేశుఁ డది చూచిరగుటుతు గా మది నిల్పి, గురునితో సూరులఁగూడి రాఁగ
వృత్తి లేదని యతిశవిభుఁడు చింతించిన, వచ్చిన దని కూరశవరుఁడు పలుక
నామధురోక్తి కారహ్లాదించి సంయమి, రాజు నిజచ్ఛాత్రశరవిని జూచి
సీత సేమముఁ దెల్పుశ్రీకపిరాజు నా, రారాజుపోలిక శ గారవించి
- తే. పుడమిఁ బ్రత్యక్షువై కుంతశపురముఁ జెంది, యచటఁ బరవాసుదేవునిశయాజ్ఞఁ బడసి
భాష్య మొనరింపఁ దలఁచెనాశప్రాజ్ఞఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ మోదమలర.
- సీ. యదుషజ్జ మై చెల్లు శ సఖిలవిద్వజ్జన, సౌజన్యజన్యయశశశ్చయంబు
ఆకూరరాడ్గురు శ నస్సద్వచోయోగ్య, తాదులఁ గని వ్రాయు శ మనుచుఁ బలికి
యగుశాశమునుల సరహాయంబు గాఁ గొని, భాష్య మారంభించి శ భవ్యతిథిని
బరమజిజ్ఞాసాధికరణంబు మొదలుగా, బ్రహ్మతర్కంబులు శ బహువిధముల
- తే. వేయుమోములు గల్గినశవేల్పుకరణిఁ, జెప్ప యోగ్యతఁగనివ్రాసెనొప్పగాను
గూరవంశాబ్ధిచంద్రుఁ డాశకొలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ మోదమలర.
- సీ. శేషత్వసహిత మైచెల్లుజ్ఞాతృత్వ మీ, యాత్మకు లక్షణం శ బని వచింప
నదివ్రాయ కున్నఁ గూరరాధిపు నార్యుండు, నీవె భాష్యముఁ జేసిరెన్నెగుమనుచుఁ
గోపించి పొమ్మన్నఁగూరేశుఁ డచ్చట, నుండక మఱుచోట శ నొడిగి యున్న
నికమీఁద సీతలం శ పే మని యడిగిన, సూరిబృందమున కారదూరదర్శి
- తే. స్వస్వరూపప్రదీపసంస్థాపకుండు, స్థలితశాసిత యైనయశస్సద్గురుండు
గలుగ నేమికోటం తని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ మోదమలర.

- సీ. అంత విచారించి శ యనుతాపపడి యాత్మజీవనౌషధు నగ్నిశిష్యు నుగుణః
గూరేశుః బిలిపించి శ గురుఁడుకాఁగిటఁ జేర్చి, యుచితసూక్తులఁ జాలరనూటడించి
జ్ఞాతృత్వకలిత శ్రేషత్వమే ముఖ్యల, క్షణ మాత్మ కనిన నాశునుఁడు వాసె
నట్లు లావృత్తిసూత్రాంతముగాభాష్య, మాయతీంద్రుఁడు చెప్పరనతఁడువాసె
తే. సరసవేదాంతసంగ్రహాసారదీపి, కాఖ్యదివ్యప్రబంధము శ లాన తీయ
వాసిఁ గూరేశుఁ డవి యన్నిరవ్రాసెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ఉడయవ రొక్కనాఁ శ డడవిమ్రాచులకడ, వైష్ణవుఁ డేకాకి శ వగవఁ జూచి
యతనిదుఃఖముఁ బాపురమనిపన్పఁగూరేశుఁ, డట కేఁగి యడిగినరనతఁడు చెప్పె
మత్తుత నెవఁ డైనరమహిఁ బెండ్లి యాడ వాఁ, డావేదికను డిగ్గిరనపుడత్రెల్లు
ననియెఱిం గెవ్వని శ కాత్మజ నీ నైతి, నియ్యకున్నఁ గుటుంబ శ మెల్లఁ జెడును
తే. దుఃఖమిదియని దెల్పఁదరద్దుఃఖముడుప, నీయఁ దగునేని నుతనుమాశిష్టునడుగఁ
గూరనాథున కతఁ డిచ్చెఁరగూఁతు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. శాస్త్రోక్తవిధి నగ్ని శ సాక్షిగాఁ దత్సుతఁ, బెండ్లాడి యప్పెండ్లిరవేది దిగక
కూరేశుఁ డప్పుడే శ కోరి వనన్తుఁ డై, యద్దేవితోఁ బెండ్లియరుఁగు డిగ్గి
యత్తమామల బంధుశలార్యుల వీడ్కోని, శ్రీరంగధామముఁ శ జేరి గురున
కావృత్త మెఱిఁగింప శ నతఁడు సంతోషించి, పంచిన భార్యతోరభవన మొంది
తే. యుచితవృత్తినుపాదానరమొడిసి తెచ్చి, కాలయాపనమొనరించుశునుఁడతండు
దంపతుల వారి నిరువురఁదలఁతు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. అంతఁ బ్రావృట్కాల శ మావిర్భవించిన, నీలమేఘంబులు శ నిగిఁ గప్పి
వర్షించె నొకనాఁటిరపగ లెల్ల నావేళ, నక్షయపాత్ర మే శ మమర కున్న
నీ రాడి కూరేశుఁ శ డారాత్రి పెరుమాళ్ల, కొక ఫల మర్పించి శ యుపవసించె
నారంగరాజు రే శ యారగించెడువేళఁ, జెలఁగుఘంటాధ్వని శ చెవులఁ బడిన
తే. నాత్మదాసుల విడిచి తా శ నారగించె, రంగపతి యనితనయంతరంగమందుఁ
దలఁచెఁ గూరేశుదేవి తురద్బాధ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అప్పు డాండాళమ్మ శ యట్లన్న విని రంగ, భర్త స్వకైంకర్యశపరులఁ బిలిచి
ప న్తుండి రాకూరశపతియును దత్సతి, యీప్రసాదము వారి శ కియ్యఁ డనినఁ
బయసపూర్ణ మూశపసిఁడిపల్లార ము, తమనంబి తనతలఁ శ దాల్చి యరుగఁ
దనచుట్టు సూరులు శ తగ నాలపట్టముల్, పడగలు గొడుగులుఁ శ బట్టి నడవఁ
తే. నాజ్యపూర్ణప్రదీపంబుశలమరఁ జుట్టు, సకలమంగళవాద్యఘోషములతోడ
వచ్చె నానంబి కూరేశుశవసతి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. వచ్చి యుత్తమనంబి శ వారి కాభగవత్ప్రసాద మొసంగి తాఁరజనియె నంత
నీవంత యే మని శ యిల్లాలి నడిగిన, నున్నయట్లదేవి శ విన్నవింప
వారి నేమి యనకయేరయతఁ డేల పంచు ని, ట్లీప్రసాదము మనరయింటికడకు

నని పల్కి దేవివై శ నలిగి కూ రేశ్వరుం, డాప్రసాద మొకించు శ కారగించె
 తే. నతనిభుక్తావశిష్టాన్న శ మర్హ మనుచు, నారగించిన నద్దేవి శ కయ్యె గర్భ
 మనుచుఁ జెప్పిరి మాకస్త శదార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
 సీ. అవనివానప్రస్థుఁ శ డై పతి యుండఁ ద,త్సతియు గుర్విణి యైనశరణి యెట్లా
 యనిశంకపడువారిశకారంగధాముండు, మత్స్యయసాన్నంబుశమహిమయనుచుఁ
 దెలిపెనక్కూ రేశుశదేవియు నిరువుర, సూర్యచంద్రులఁ బోలుశనుతులఁ గనియెఁ
 బురుడు దీతినయంత శ గురుశిరోమణి కూర, కులపతియింటికిఁ శ గోరి వచ్చి
 తే. చిన్న శిశువులఁగనుఁగొనఁజి త్తమందుఁ, దలఁచియెంబారుననుప నాతండు వెడలి
 బాలకులఁజూచినంతో పరపడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
 సీ. తల్లి యాండాశమ్మ శ తా నుడయవరాజ్ఞ, నెంబారు కాత్మజు శ నియ్య నాతఁ
 డసురసంధ్యాకాల శ మనిమంత్రరత్నముఁ, బలుకుచుఁ దెచ్చియశబ్దాలతిలకుఁ
 జూపిన యతిపతి శ చూచి సంతోషించి, కౌఁగిట నద్దుక శ గారవించి
 శిరము మూర్కొని పేరిఁ శ జేసెఁ బరాశర, భట్టారకుం డని శ బాలకునకు
 తే. వ్యాసభట్టారకుం డని శ భానురముగఁ, బే రొనర్చెను శ్రీరామశిష్య కట్లు
 సత్యసంకల్పుఁ డాయతిశచంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
 సీ. దయ శిశురక్షకై శ ద్వయ ముచ్చరించిన, కతన సబ్బాలకశకలభులకును
 గురుఁడవు గ మ్మని శ గోవిందదేశికు, నియమించి యతిరాజు శ నిలయ మందె
 నంత నెంబారుజిశ్యరుతమ్ముఁ డై నట్టి, శిరియగోవిందదేశికునకు దయ
 భానుప్రభుం డైనశసూనుండు గలిగిన, విని లక్ష్మణార్యుండు శ వేగ వారి
 తే. మందిరముఁజొచ్చియబ్బాలశమణికిననుగు, ణంబుగా శ్రీపరాంకుశ శనంబియనుచు
 మంచిదినమందుఁ బేరు గావించెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.

సుగంధివృత్తము. శాంతిసద్గ వేంక టేశశశంఖచక్రదాయకా

శాంతదుర్గత ప్రచారశతృప్రవ ర్తకా

సంతతాతికాంతరంగ శ శౌరిసన్నహూత్సవా

చింతితత్వదంఘ్రిపద్మశజీవనౌషధీసుధీ.

101

క. శ్రీరంగధామశరణా, కూరకులాధీశముఖ్యశగురునుతచరణా

ఘోరకలిదోషహరణా, సారశ్రీభాష్యసూ క్తిరజగదుద్ధరణా.

మాలినీవృత్తము. రజతవిమలకీ ర్తి శ ప్రస్ఫురచ్ఛేషమూ ర్తి

స్వజనహితవిచారా శ జ్ఞాతవేదాంతసారా

ద్విజముఖకృతపూజా శ దీప్తగోవిందరాజా

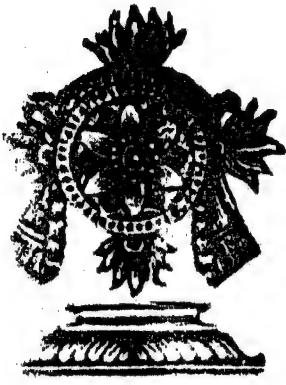
గజవరదవిధేయా శ ఖండితా శేషమాయా.

163

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభ
 యంకరాచార్యభిమతచ్ఛాత్రాప స్తంబసూత్రకణ్వనగోత్ర పవిత్రోభయకవి

మిత్ర వేంకటకృష్ణార్జ్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బై
 నయాచార్యసూక్తిముక్తావళియనుమహాప్రబంధంబునందుమధ్యమభాగంబున
 శ్రీలక్ష్మణార్జ్యండు తిరువరంగగురునితో శ్రీరంగధామంబుఁ జెందుటయు నమ్మ
 హాత్తునిఁ జతుస్సప్తతిదేశికులాశ్రయించుట నగ్గురుండు తిరుకోట్టియూరినంబి
 వలన మంత్రరాజంబు లభించి బయల్బుచ్చుటయు మరల శ్రీరంగంబుఁ జెంది
 యచటనుండి తిరుమలకు విచ్చేయుటయు శ్రీశైలపుష్కలకడ శ్రీరామాయణం
 బధికరించుటయు రంగదాసవై భవంబును శ్రీవేంకటేశ ప్రకాశంబును శైవాది
 నిగ్రహంబును దిల్లగోవిందప్రతిష్ఠయు గోవిందమిశ్రస్వీకారంబును గోవిందమి
 శ్రులు తురీయాశ్రమంబుఁ బరిగ్రహించుటయుఁ గూరేశగురుండు కోవెలబీగ
 ముద్రలు స్వాధీనంబు గాఁగొని గురున కర్పించుటయు యజ్ఞమూర్తిని యతీం
 ద్రుండు జయించి శిష్యునిఁ గావించుకొనుటయు యతీంద్రుండు గృహ
 సప్తకంబున భైరవ్యం బాచరించుటయుఁ గొంగుపిరాట్టివృత్తాంతంబును విష
 తీర్థపానంబును గురుండు విషాన్నంబుఁ బరిగ్రహించి పరిహరించి యుపనసిం
 చుటయు గోష్ఠీపూర్ణుండు యతీంద్రునకు నన్నాది ప్రదానార్థంబు కిడాంబివర
 దార్జ్యని నియమించుటయు యతి శేఖరుండు తిరుమాలెయాండానుకడఁ దిరు
 వాయ్ మొత్తీయర్థంబు వినుటయుఁ దిరువరంగార్జ్య ననుసరించితిరువాయ్ మొత్తీ
 యధికరించి యంతిమోపాయం బెఱుంగుటయు గద్యత్రయ ప్రసన్నుండై నహరి
 వలన యతీంద్రుండు విభూతిద్వయంబు స్వాధీనంబుగాలభించి యుడై యన రని
 ఖ్యాతిఁ గాంచుటయు ధనుర్దాసచరిత్రకథనంబును యాదవసూరి యతీంద్రు
 నాశ్రయించుటయు శ్రీభాష్యాదిపట్టభాగంబుల గురుండు చెప్పటయుఁ
 గూరేశ వై భవంబును గూరేశవిభుండు పత్ని పరిగ్రహం బొనర్చి వానప్రస్థాశ్ర
 మంబు స్వీకరించుటయు రంగేశ ప్రేరిత ప్రసాదాశనంబుచేఁ గూరేశ పత్ని పుత్ర
 రత్నద్వయంబుఁ గాంచుటయు నబ్బాలకులకు యతి శేఖరుండు వ్యాసపరాశర
 నామధేయంబు లొనర్చుటయు సంయమిందుండు శిరియగోవిందగురున
 కుదయించినయర్చకునకు శ్రీపరాంకుశనంబి యని తిరునామం బొనర్చుటయు
 నన్నది తృతీయోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ లి

మ ధ్య మ భా గ ము.

—:0:—

చ తు ర్థో ల్లా స ము.

భాష్య ప్రముఖ ప్రబంధవిలసత్సిద్ధాంతసంస్థాపనా
శోభానిర్జితపద్మపాదయుగపాంశువ్యాతపూతాఖిల
క్షౌభాగా భగవద్గుణానుభవసంరజాత ప్రమోదా ప్రకా
శీభూతాదిమరంగముఖ్యమురజిత్ శత్రుత్రాధ్య రామానుజా. 1

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. అట్లాశవందారి శ కాన్సణ్య మొందిన, యతిరాజు సభ దీర్చి శ యలరు వేళ
వరచతుస్సప్తతిగురు లెల్ల సాష్టాంగ, దండ ప్రణామముల్ శ దనరఁ జేసి
స్థిరవిశిష్టాద్వైతశిద్ధాంత మీ బ్రహ్మ, సూత్రభాష్యోక్తుల శ సులభ మయ్యె
సకలదిగ్విజయంబు శ సల్పి యీశిద్ధాంత, మంతట వైష్ణవసంతతులకుఁ

తే. దెలియవివరించికుమతులర తేటఁ జెటిపి, మరలియీ తేత్ర మొందినశమహిసుఖించు
ననుచు శిష్యులు ప్రార్థించిర రార్యు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. గురుచతుస్సప్తతిఁ శ గూడి యేకాంగులు, పండ్రెండువేలసత్ ప్రశతయతులు
చిత్రగుప్తుల కై నఁ శ జెప్ప శక్యము గాని, సాయుధసూరినిరత్యుచ్రజంబు
లారీతికొ తైపుటమ్ములుఁ గొలువ ల, త్కణముని వెడలెడుశసమయమందు
విష్ణుసేనలరాజౌ శ విహగరాజౌ రథాంగ, రాజౌ పన్నగరాజౌ శ రంగరాజౌ

తే. దెసలుగెల్వంగయతిరాజుర తేటగుదాల్చి, చనియెసనిద్రష్టలూహింపశసర్వగురుఁడు
సరిగె శ్రీరంగరాజదిరవ్యాజ్ఞ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 4

సీ. కలివైరి ముందు ప్రాశకారగోపురమండ, పాదు లెవ్వానికి శ నాచరించె
గంగగర్వముఁ బాపఁగ వేరికడుపులో, నెవ్వాఁడు వసియించు శ నిపటి కై న

- నాద్యస్వయంవ్యక్తమతుల ప్రణవరూప, మిద్ధరంగవిమాన శ మెవనిగృహము
యద్విమానాగ్రమునందుఁ జేతనులచే, శ్రుతిరూపశిఖరముల్ శసూపఁబడునొ
తే. యట్టిరంగేశుఁగనుగొనిరయడిగియతని, యాజ్ఞఁదలఁదాల్చి వెడలెదానన్ని దెసల
గెలువ లక్ష్మణయోగి యాశ్శొలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. ఇతఁడు దత్తాత్రేయరయతియని నలఁతురు, శాస్త్రీయయతిలింగశచయముచూచి
యితఁడు విష్వక్సేనుఁ శ డిని నిజ మందురు, తద్దాససైనికశ్రధాటిఁ జూచి
పంచాయథాంశసంభవుఁ డీతఁ డందురు, విమతులఁ జెండించురవిధముఁజూచి
భావించు రాధ్యులు శ ఫణిరా జితం డని, నానావిధప్రమాణములనేత
తే. గరళపానాదికముఁ దల్చిరగరుడుఁడందు, రుడయవరుగానహరియంద్రుర వెడలు వేళ
స్వాము లిట్లెంతు రాయతీస్వామి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. రంగేశునకు ముందు శ మంగళాశాసన, మొనరించి లక్ష్మణశమునివరుండు
రావు డర్లి తిరుక్కోడందకు వేంచేసి, యంద తృప్తామృతశమనుభవించి
శ్రీభాష్య మచ్చటిశ్రీవైష్ణవుల కెల్ల, నర్థానుభవపూర్వ శ మాన తీయ
వారె జయించి రుశపస్థిత ప్రతివాది.తండ మాతృబ్రహ్మతర్కతతుల
- తే. నచట విజయముఁ జాటించిరయఖిలగురుఁడు, నరిగి యుగరితిరుమలశక చటానున్న
మాలిరుంజోలెనంబిని శ మరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. మాలిరుంజోలెనశ్శందిరగోపుర, ప్రాకారమండపశప్రభలు మదికి
నాహ్లాద మొనరింపరనగ్గురం డర్కుండు, కనకాద్రిగతిఁ బ్రదక్షిణ మొనర్చి
కలితతార్క్ష్య సభరబలీపీఠములకడ, దండప్రణామంబుఁ శ దగ నొనర్చి
యంత రాలయ మొంది శ యాహరివిగ్రహ, మాపాదమస్తక శ మనుభవించి
- తే. యతనిదివ్యాంగదివ్యాయురధానులకును, విష్ణుఁడతొక్కగాథలు శ విన్నవించి
మంగళాశాసనము చేసి శ మరలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. స్వస్నానపానాదిరసాధుతీర్థీకృత, దివ్యగంగాదికరీర్థుఁ డితఁడు
నిత్యోత్సవాదులు శ నిర్వఘ్నములు చేసి, పుష్పపవనములు శ పొలి వహింప
మల్లెలు మొల్లలుఁ శ దెల్ల చేమంతులు, సన్నగన్నేగులు శ జాతిలతలుఁ
బాటలీపున్నాగరపారిజాతంబులుఁ, శేతకీచాంపేయశకేసరములుఁ
- తే. బనసఖర్జురకదళిగారబదరినారి, కేళసహకారముఖఫలశక్తిజములును
నవ్యతులసేవనంబులు శ నాటె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అరుగరితిరుమలశహరి కన్నిపనులును, జక్కఁ జేసి తదీయశశాసనమునఁ
దరిలి యచ్చటినుండి శ తనదాసకోటితో, దక్షిణాంభోనిధిరతటముఁ జెంది
మేర్వంతికోర్ప్పివై శ మెఱుఁగులతోఁదోఁచు, నీలమేఘముఁ బోలురవేలకడను
సామిత్రికృతదర్భశయ్యపైఁ బవళించు, జటలు నాశ్రిరామశచంద్రుఁ జూచి
- తే. పూర్వతరజన్నసాన్నాతిరపొడమి నట్లు, కనులనానందబాష్పముల్ శ గ్రమ్ముకొనఁగ

- భక్తి బ్రణమిలై నాయభీభర్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. ఆదర్భశయ్యాశ్రయానుఁ డాశ్రీరాముఁ, డర్చాకృతిని జెంద శ నతని కచట
ఛాయాదిసిద్ధికై శ సౌమిత్రి యిట్లయ్యె, ననఁ దగునశ్వత్థ శ మచటఁ జూచి
కుశశయుఁ బొగడి వీరడొక్కని చని తత్పద, పద్మయుగన్యాసశపావనంబు
రానణాదిక సర్వశరాతుసనిధనై క, హేతు వబ్ధివిభేదశహేతు పుభయ
తే. భూతహేతువు మైథిలీమృఖవికాస, హేతువౌ నేతువును జూచి శ యిష్టగురుఁడు
దక్షిణాంబుధిదరితోవఁ శ దరలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. తరునగరికిఁ జనఁ శ దిరువుల్లమునఁ దల్చి, వెడలుచు మార్గమునవెంట నున్న
మందారమాలూరశమాతులుంగలవంగ, మాకందమన్నభాగ్యమూతకాది
ఫలపుష్పపల్లవభరనమ్రతరులను, బద్ధాకరంబులఁ శ బర్వతముల
నాశ్రమంబుల బ్రాహ్మశాస్త్రహారంబుల, గామపట్టణఘోషగర్పటములఁ
తే. గనికరం బొప్పఁ జూచుచుఁ శ గడచి వచ్చి, తామ్రపర్ణినదీతీరతరులక్రింద
విశ్రమించెను యతిరాజువేడ్క ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. ఏనది నెడఁబాయ శ కెల్లప్పు డుండును, ఘనుఁడు విష్ణుయశుండు శ కల్కితండ్రి
యేనదికడ నిల్చు శ నించుకబ్రాహ్మ్యము, కలియుగాంతము వెనుకగాసి దొలఁగి
యేనదిజలముల శ నిం పొందఁ ద్రావినఁ, గలుగుసుజ్ఞాన మేకలుషి కై న
నేనదీతీరమం శ దెల్లచేతనులకుఁ, గనిపించు శతవైరి శ కరుణ నట్టి
తే. పరుమహావని శ్రీతామ్రరేర్ణిఁ బొలిచి, మించుపద్మరజంబుతో శ మంచిగాంచు
కూనగద్దులు యతిరాజుఁ గొలిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. చారుముక్తాఫలరజస్సనిడానము, సమదగజాకీర్ణశసై కితంబు
ఫలపుష్పమంజరీపల్లవభరనమ్ర, దివ్యద్రుమోల్లసశ్రీరయుగముఁ
జలదూర్నిడోలికారసక్తకారండవ, బకకోకహంసాదిశపక్షికులము
భవ్యపద్మమరండశపానమత్తభ్రమ, భృంగీమధురగీతశసంగతంబు
తే. వకుళభూషణనిర్మల్యశవాసితంబు, తీర్థవత్తామ్రపర్ణినదీవరంబు
శ్రీయతీంద్రుఁడు చూచి హార్షించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. లోలమీనాక్షులఁ శ జాలఁ జూచి విహంగ, కులకలరపములఁ శ గుళల మడిగి
కమలకోశాంజలిఁ శ గావించి తనవీచి, బాహుపుచేఁ బుష్పరబలి యొనర్చి
భ్రమరగీతములచే శ బహుభంగులను వేడి, స్నానపానాదులశ్రమముదీర్చి
తనతీరములఁ బొల్పురధరణీరుహంబుల, సరసఫలంబులఁ శ జాల నొసఁగి
తే. యతిశిఖామణి కమితశిష్యాన్వితనకు, నతిథిపూజలఁ గావించెనతులభక్తిఁ
దామ్రపర్ణిమహానది శ భవ్యయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.
- సీ. ఆతామ్రపర్ణిమహానదీతటమున, సంపూర్ణకలమాదిశసస్యములను
నారికేళవనాళినాగవల్లీవృత, పూగీవనంబులఁ శ బొగడతరులఁ

- గాశీ రపాటలీకరవీరచంపక, కేతకీపున్నాగశీకేసరముల
మల్లెల మొల్లలఁ శ దెల్ల చేమంతుల, మాలతీచూడవీరమండపములఁ
తే. బనసఖిద్భూరసహకారబదరికదలి, దుచిరచందనకాలాగురుద్దుచుముల
నుడయవరుచూచియానందర మొందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోద మలర.
- సీ. తిరుతామ్రపర్ణిలోఁ శ దీర్ఘఘట్టములందు, నీ రాశుచున్నట్టిరసారమతుల
స్నాతులై ద్వాదశశస్థలముల విమలార్థ్యపుండ్రముల్ దీన్పెడిరపుణ్యానిధుల
స్వాధ్యులు వేదశాస్త్రార్థము లొకసారి, పలుక గ్రహించెడురబాలవటుల
దివ్యప్రబంధముల్ శ దెలిసి పఠించుచు, సలీలసంగ్రహములు శ సలుపుసతులఁ
తే. బూలసరములఁ బుటికలఁశగేలఁ బూని, స్వామికోవెల కేగెడురసాత్త్వికులను
జూచి హర్షించె సంయమిరసూర్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- సీ. వైకుంఠపురిచ్చు శ వరుసగా విలసిల్లు, సాంతానికము లనురజనపదముల
తెఱఁగున నీదివ్యదేశముచుట్టును, నవదివ్యదేశముల్ శ భవహరములు
నిం పారనెలకొన్న శ విక్రమకాపురి, రత్నము నక్షత్రరాజనడుమఁ
బూర్ణచంద్రునిగతిఁ శ బాలు పారు చున్నది, తిరముగా నాతొమ్మిదింటినడుమ
తే. నాదినాథుండు బ్రహ్మాండరమంత యరసి, మరులుకొన్నవాఁ డిప్పురీమహిషిభంగి
ననుచుఁడనశిష్యులకుఁ జెప్పెనాద్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- సీ. ఆదినాథస్వామి శ కభిమత మైనయీ, కురుకానగరమందుఁ శ గోరి నిత్య
వాసము చేసెడురవరవైష్ణవులు నిత్య, సూరు లాజన్మవిశేషుద్ధబుద్ధు
లది గన్కనే నమ్మయాత్మారు లిచ్చోట, నవతరించిరి మన శ కభయ మొనఁగ
నని యాన తిచ్చుచు శ నల్లనల్లన చని, తిరుతామ్రపర్ణిలోఁ శ దీర్ఘ మాడి
తే. యుచితకృత్యములను దీర్చి శ యుడయవరులు
రమ్యహర్ష్యము కురుకాపురంబుఁ జొచ్చి
నమ్మయాత్మారి సేవించి శ నడచి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁడ నె శ మోద మలర.

19

- సీ. సమార్జన మొనర్చి శ చందనోదకములు, చల్లి మాక్తికరంగశీవల్లికలను
వాకిళ్ల ముంగిళ్లనరుసఁ దిన్నెలయందు, రచియించి ద్వాపార్యర్థములయందు
బంగారపరఁటికంబములను నెలకొల్పి, నవపద్మమణికోరణములఁ గట్టి
పంచతిన్నెలయందు శ భర్గప్రపూర్ణకుంభములజంటల నిల్పి శ సడఁతులెల్ల
తే. నాణిము తైపుమంగళశ్రహరతులను, జేసి యర్పించి రాయతిశేఖరునకుఁ
బురుషు లొనరించి రర్ఘాదిశ్రావ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదములఁ.
- సీ. సూర్యచంద్రుల మించి శ జొత్తిలుమేడల, దివ్యనానారత్నరదీప్తులెల్ల
తకలీకృతములై నరజలదములను గ్రమ్మ, ససమయసంధ్యోదరయము ఘటిల్ల
మహితమహానీలశ్రమణిమయభిత్తుల, కాంతులఁ గట్టికిచ్చిరకటి వహింప

శతకోపమునిదివ్యశసవిత్తమంక్షలమహా, కాంతివిభ్రాంతులఁ శ గడకుఁ జిమ్ము
తే. నట్టికురుకాపురంబున శ యతివరుండు, వీధు లన్ని కటాక్షించి శ వేడ్క రెండు
శుద్ధకాంచనరథములఁ శ జూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. వేల్పుల కిర వైనవిష్ణుపదిని దలఁ, దాల్చితి నని మేరురథరణిధఁము
కమఠరాజుకు వెన్నురకండాతిఁ బాపుచుఁ, దత్పదాబ్జంబులఁ శ దల ధరించి
యమృతఁమాదిజన్మాదికారణ మైతి, నని మందరాద్రియు శ సతిశయమున
నహమహమికఁ బొరి శ నాదినాథునికడ, ధర్మాసనముఁ జెంది శ తరల కిట్లు

తే. రెండురథములు గా నిల్చి శ యుండునొక్కొ
యని మనంబునఁ దలఁచుచు శ యతివ రేణ్యుఁ
డాదినాథునికోవెల శ కరిగె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

22

సీ. కోవెలచుట్టును శ గొమ రొప్పఁ జల బాల, కల్పవృక్షాగ్రశాఖల వసించి
వకుళభూషణ దయాశవారిధే దాసోస్సి, యని పల్కుచిలుకలశయమృతసూక్తు
ల ట్లతిమధురస్వరరాంచితకలకంఠ, కాలకంఠంబులరకలరవములఁ
గురుకాపురీశునిశగురుకీర్తిగాయకు, లనఁ జాలుతు మైదశలారవముల

తే. నాలకించుచుఁ గల్పద్రుమాలి దాటి, యాదినాథునిదివ్యాలయంబుఁ జూచి
సంయమిశ్వరుఁ డంజలి శ సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

సీ. కటికిచీకటివెన్కఁ శ గదిసి బాధించును, ముంగిట మణిభూమి శ ముట్టరాదు
తలను విష్వక్సేనశధనదాదిగృహములు, సిరిమది కేమి వరచింప దనుచుఁ
దలఁచి లోకాలోకశరణిధ రేంద్ర మి, ట్లాదినాథునిగుడి శ కర్ణ మైన
ప్రాకార మయ్యె విశ్వక్సేనుఁ డిం దుండఁ, బక్షిరాజాశృతి శ వరము లిడుచు
తే. గోపతులునలుపురు నాల్గుశతపురంబు, లయిరి సుఖపడ నిది ధ్రువశమర్హమనుచు
యతికులాగ్రణి కోవెల శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. వైకుంఠమునఁ దిల్లరవాసుదేవుఁడు దివ్య, సింహాసనంబందుఁ శ జెన్ను మీఱ
సిరితో సుఖాసనాసీనుఁ డై వెలుఁగొంద, రక్కసుఁ డొక్కరుఁడుక్కుమిగిలి
శతనాముఁ డేతేరఁ శ జయ్యన వానిపై, హరియును బాదుక శ లనుప నపుడె
యాపాదుకాద్వయ శ మారక్కసునిఁ గూల్చి, శతకోప మనియెడిరసంజ్ఞఁ జెంది

తే. హరిపరవ్యూహవిభ వార్చలందు నిలిచె, నట్టిశ్రీశతకోపంబు శ నఖిలగురున
కాదినాథుండు కృప నెదు శ రనిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. శ్రీహరిపాదుకాశ్రీమూర్తి గనుకను, శతమారుతజయంబు శ సలుపుకతన
శతకోపముని యని శ చక్కనితిరునామ, మొందె నేసూరి యీశయ్యుర్వియందు
నానమ్మయాత్మవు శ లాత్మచిత్తమున ముం, దేమహాత్మునిఁ జూచెరనింపుమీఱ
నమ్మహాత్మునకు రామానుజాచార్యున, కట్టిశ్రీశతకోప శ మాత్మపాదు

తే. కాంశజాతము నఖిలవారద్యములు మొరయ
 ఛత్రచామరవాద్యఘోషములతోడ
 నాదినాయకుఁ డెదురు గా ర ననిపె ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

26

సీ. గోపురాంగణమణిరకట్టిమభూమిని, మాన్యులు ముందట ర మధురకవుల
 గాథల భక్తితోఁ గర మనుసంధింప, నుపనిషత్తుల నాన్య ర లూఁద వెనుక
 స్వాము లిర్వింకలఁ ర జామరంబుల వీవ, ఛత్రముల్ ధరియింపరస త్వనిధులు
 మొగి వేత్రపాణులురమోయ హెచ్చరికని, యగ్రభూమిని వేశ్యలలాడుచుండ

తే. వేణువీణాదిరవములు ర విస్తరింప, సిట్లు చూపడుశతకోప ర మెలమిఁ జూచి
 యతికులాగ్రణి సన్నిధి ర కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 27

సీ. భాష్యకారగురుండు ర వరభక్తిసాష్టాంగ, దండప్రణామముల్ ర తగ నొనర్ప
 నతనియంతేవాసు ర లంద తామాడ్కిన, ప్రణమిల్లి పంక్తులై ర భక్తి నిలువ
 శ్రీమదర్చకుఁ డంత ర శ్రీశతకోపంబు, శ్రీలక్ష్మణార్యులశిరమునందుఁ
 గుడిభుజమున నుగచి ర కూరనాథాదుల, కట్టాసంగిన వారు ర హర్ష మొంది

తే. యనుగృహీతోస్తిధన్వోస్తిరయనుచుబల్కియగ్రమందునశతకోపమరుగ వెనుక
 యతిశిఖామణి వెనువెంట రనరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. శ్రీశతకోపంబు ర శ్రీహరికడ కేగ, వెనుక యతీంద్రుఁడు ర వేడ్కఁ జనుచు
 గోపురద్వారంబు ర కొమ రొప్పఁగా దాఁటి, కోవెల వలగొని ర గురునితోడ
 నాంతరాళిక మొంది ర యాదినాథునిఁ జూచి, యాపాదమస్తక ర మనుభవించి
 భట్టనాథాదిక రబహుసూరిసూక్తుల, సన్నుతించుచుఁ దత్ప్రసాద మొంది

తే. మహితశతకోపతీర్థనిర్దాల్యములను, జెంది కెల్లోడ్చి వీడ్కొని ర శ్రీశతారి
 మందిరంబున కేగె నరమ్మాన్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

సీ. తామ్రపర్ణినదీరతటమున మేలై న, పసిఁడిసోపానంపుఁరబంక్త నొప్పు
 స్థిరశఁఖశుక్త్యాదిరీర్థఘట్టంబందు, నార్యులందఱు శేషుఁ ర డనుచుఁ బొగడ
 నర్హమై దీర్ఘ శాఖాంచిత మై దివ్యధవళఁ త్నాథ్యవీరత్తియందు
 నుదృఢరూఢసుమూలశోభమహాస్కంధ, బంధురము విచిత్రరపక్షిరవము

తే. చంద్రసూర్యఃతంపమురశాశ్వతంబు, శర్మదము తింత్రిణీవృక్షసార్వభౌమ
 మఖిలచేతనరక్షకై ర యలరు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర. 30

సీ. ఆతింత్రిణీమూలరమందు సంబరచుంబి, మణిమయదివ్యవీరమానమందు
 సజ్జానతిమిరౌఘ ర మంతయు నుడుగార, జ్ఞానప్రదీపంబు ర జనుల కలర
 సూర్యమండలమందు ర జొత్తిల్లుహరిగతి, నివ్యవీరంబునఁ ర దేజరిల్లు
 వకుళభూషణునిఁ బ్రసన్నకూటస్థుని, శ్రీపరాంకుశుఁ జూచి ర చేర్చిఁ జెంది

తే. యాత్మజీవాతు వగుతత్ప్రదాబ్జయుగము, మస్తకంబునధరియించిరమధురకవుల

- సూక్తివినుతించు లక్ష్మణసగరియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.
- సీ. ఆమాడ్కి వినుతింగురయతికులచంద్రుని, నభిమతశిష్యుని శ్రీ నంఘ్రిగతునిఁ
గరుణాకటాక్షవీరక్షణసుధఁ జిల్కుచుఁ, దనదివ్యచుంగళరతనువుఁ జూపి
మహనీయచరిత నీరమహిమముకత నుర్వి, శ్రీవైష్ణవసమృద్ధిఁజేందు ననుచు
నతిమృదుమధుకోక్తు శ్రీ లాదరించుచుఁ బల్కి, బహుమతు లొనరించిరపంచినంత
- తే. నచటనుండి యతీంద్రుఁడయ్యాలయంబు, వెడలి చని కనె నొకతిరువీధి నుండు
ఫేలదాలోలబాలికాజాల మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర. ౩౩
- సీ. హెచ్చరించుచుఁబంక్తురేవురించుఁపస్వర్ణ, వేత్రపాణులుమోలరవెడలుచుండ
నిరుగెలంకుల యతు శ్రీ లేడునూర్లీరారు, వేలయేకాంగు లాశవెనుక నడవఁ
బిదప డెబ్బదినాల్గురీపీఠస్థులును గొల్వ, నందఱినడుమ నరయ్యతివిభుండు
తీక్కలలో నిండురేఱేఱుపోలిక, నంశుసాహస్రమం శ్రీ దక్షనట్లు
- తే. సూరులంగునుహరిమాడ్కిరసాబగుమిగిలి, కదిసిరాఁజూచికదలియరక్కన్యలరుగ
నొక్కకన్నియ కదలక శ్రీ యుండెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.
- సీ. పసిఁడిసలాకయో శ్రీ బంగారుబొమ్మయో, యనఁ జాలుకన్నియ శ్రీ నచటఁ జూచి
గురుఁడు తిరుప్పళింగుడి యెంతదూరము, గలదని యడుగ నరక్కన్నెయపుడు
తిరువాయిమొత్తినీకురదృఢముగా వచ్చునా, రాదా యనుచు భిక్షురరాజనడుగ
తిరువాయిమొత్తీవాగ్విరధేయ మైనను శ్రీపులింగుడింతని మాకెఱుంగు పెట్టు
- తే. లనుచు నప్పిన్నపాపకు శ్రీ యతిపరేణ్యుఁ, డానతిచ్చిన నది విని శ్రీ యగ్గురునకుఁ
బలికె నిట్లని మరలి యరబ్బాల యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర
- సీ. తిరువాయిమొత్తీయందుఁడెదిర మగుతోమ్మిదా, పదిని రెండవతిగురవానిమొత్తీ
కొడువినై పృథగ శ్రీకొనపదోపాటలోఁ, గూవుదలిత్యాదిరీకొనపదములుఁ
గోరి తిరుప్పళింగుడి కూతపెట్టుదూరం బని తెలియంగరరాదొ యిచటి
కని పల్కునక్కన్నిరీయను జూచి హర్షించి, యాత్మారికృప నిందుర నర్భకులకు
- తే. నై న నాలాయిర ప్రబంధాదికములు, పాఠ మగుఁ గాన సూరులరపగిది పీరిఁ
దలఁపఁ దగు నని యతిరాజురపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.
- సీ. కరుణతో నక్కన్యరకావతంసము నెత్తు, కొని మస్తకంబు మూర్రొక్కని పవిత్ర
పాణిపల్లవముచేఁబలుమాటు చుబుకంబుఁ, దడవిచెక్కులదువ్విరదయనుగురుఁ
నవరించుచుఁ దదీయశనదనంబునకు నేగి, యక్కన్యతలిదండు శ్రీ లతులభక్తి
మ్రోక్కి పూజింప నరమ్మాదించి వారిఁ బరిగ్రహించి కరం బరేనుగ్రహించి
- తే. మీరు సూరిసమానులరీషాకుమాకు, నొక్కసంబంధమేర్పడరనుచితమనుచుఁ
బలికె యతిపతి యాగృహరభర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.
- సీ. అక్కన్నియకుఁ దండ్రియైనమహాత్ముండు, పలికెనిట్లని యతిరపతికి మరలి
తలఁచినకార్య మీరజానునకు విధింపఁ, దగు నది విని యాత్మరదండపాణి

- యొప్పుతిరుక్కురుహూర్పిరాన్బిల్లాను, కిక్కన్నియ నొసంగు శ మితఁడు మాకు
నభిమానపుత్రుఁ డని విధించిన విని, యక్కన్నైతండ్రీయు శ నట్లానచ్చి
తే. బాంధవులతోడనానంద భరితుడనై, నతనివీడ్కొల్పియతినాథుఁ డెప్పురంబు
విడిచిపరిజనులను గూడి శ వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.
- సీ. కోరి తిరుక్కురుంగుడి కేఁగి యద్దిన్య, దేశవాసులు తనశరెన కెదురుగ
వచ్చి సంభావింప శ వారితో మొదలిటి, వారితో నప్పురీశరముఁ జొచ్చి
తద్రత్న గోపురతః సీయమయ సాల, గంభీరపరిభావీర్యభణముల
నభింక పాదభ్రశుభ్రవిభ్రాజితో, తనవన ప్తభూమికారవనములను
తే. సంతతాలంకృతద్వారశతవరముల, మంగళామ్నాయ ఘోషవనన్తంటపములఁ
గాంచి యతిరాజు మించి సుశీలంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.
- సీ. స్వస్వతూపాభిజ్ఞశాస్త్రీకజనపూర్ణ, మఖిలసమృద్ధుల శ కాటపట్టు
భూలోక వైకుంఠపుర మిది గా కున్న, నీసిరు లిం దేల శ పాసి కెక్కు
నని తల్చి యతినాథుఁ డపు డాతిగుక్కురుం. గుడినంబికో వెలగోపురంబుఁ
గనుఁగొని పాష్టాంగశిలప్రణాముఁ డై, పరభక్తి పెన్గ లోకపలికి వెడలి
తే. కూరపతిభాగి నేయాదీగురులుగొల్వ, బ్రక్రమముఁ జేసెగురుఁడగ్రభాగమందు
వినుతి యొనరించి కాంచె నాశిష్ట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.
- సీ. నీలాత్రివైఁ దోఁచురబాలసూర్యునిగతిఁ, దలను గిరీటంబుఁ శ దాల్చువానిఁ
జవిచాలఁ జిల్కెడూరచంద్రబింబముఁ బోలు, మొలకనవ్వులముద్దురమోమువాని
వెండిబంగారంపురవిరులగుత్తులమాడ్కిఁ, గరములశంఖచక్రములవాని
ముమ్మెటుంగులకాటురమొగులట్టులిరుపార్శ్వ, ములబోర భార్యలుర మెలఁగువాని
తే. సాధుపుష్పితకల్పవృక్షంబుకరణి, గలితస్వవిభూషణాంగంబువాని
నమ్మరారిని గాంచె నశ్యాగ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.
- సీ. ఆపాదమస్తక శ మతనియంగములకు, సదృశి మంగళాశ్రావనములఁ
గావించు చున్నంతఁ శ గని యాతిరుక్కురుం, గుడినంబి పల్కెనశ్శురున కిట్టు
లాత్కలఁ బ్రోవఁజెరక్కవతరించితిఁ గాని, యొక్కాత్మనై నను శ నొడియనైతిఁ
జేతను లందఱు శ శిష్యు లయిరి నీకు, దీనికి హేతువుఁ శ దెల్పు మనిన
తే. నొక్కమంత్రంబుమాకడరనుండుకతన, నాశ్రయింతురుమమ్మందరీతునుచుఁ బల్క
దిరిగియాహరి పల్కె నశ్శురున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.
- సీ. ఆమంత్ర మెఱిగింపు శ మని హరి యర్థింప, యతిరా జతని కిట్టు శ లానతిచ్చె
వినియెడూరీతిని శ వింటివా యది నీకు, వినిపించెదము గాని శ వేలు లేద
టనినఁ గృతార్థోహ శ మని పల్కి యాహరి, స్వగురున కున్న తాతసనమొసంగి
యామహాన్నతపీఠమం చాత్త దేశికుఁ, డున్నట్టు భావించి శ యుర్వినుండి
తే. దివ్యచిత్రాసనంబునఁ శ దేజరిల్లు, శ్రీకురంగపురీపూర్ణ శ శేషి కపుడు

- మంత్ర రత్న మొంసగెనరత్నాన్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. శ్రీమత్కురంగపురీపూర్ణులకు మంత్ర, రత్నోపదేశము శరమణఁ జేసి
సర్వాపరాధపుంజంక్షమస్వప్రభో, భక్తవత్సల యని శ్రీ ప్రణతి సలిపి
యతనిచేబహుమతీయనుమతీయునుజెంది, యాసంయమిశ్వరుఁడచటినుండి
జరిగి తిర్వణ్బరీశాగ మన్తిఁపతి, యట్ల తిర్వాట్టార శ్రీ మనెఁడుదివ్య
- తే. దేశములఁగాంచియద్దేవరదేవునకును, మంగాళాశాసనముఁజేసిరంగు మీఁఁ
దిరువనంతపురంబున శ్రీ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర. 43
- సీ. శ్రీమదనంతపురీమతల్లికబైటి, తోటలో నెలకొన్నశతులసితరులు
పొన్నలు పొగడలు శ్రీ సన్నగన్నేరులు, కరవీరములు కర్ణిశకారతరులు
కేతకీచందనశక్తష్టాంగుఁడందంబ, పాటలచాంపేయశపనసతరులు
- తే. క్రము కేతుకదళికాశఖర్జురబదరులు, జాంబవనహకారశంభలములు
నారికేళాదిఫలపుష్పశనగచయములు, శాలిసస్యాదులును జూచిరసర్వగురుఁడు
చోద్య మందుచు నప్పరిశ్రాజొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. కందమూలపశువ్యశఘననిర్ఘోదక, దారుపుష్పఫలాదిరదానములను
ఈగిరు లీతరు శ్రీ స్థలవాసుల, కుపకారములు సల్పు శ్రీ నూర్జితముగఁ
బద్ధాకరంబు లరపారగభీరోద, కాపూరితంబు లై శ్రీ యఖిలసస్య
హేతువు లై తృప్తిహేతువు లగు వీరి, కనుచు వర్ణించుచురయతివరుండు
- తే. స్నానపానాదియోగ్యకాశాసారదివ్య, దీర్ఘ కాపుష్కరిణ్యాదితీర్థములను
జూచి పొగడుచు నప్పరిశ్రాజొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ప్రియునిఁ జెందెడునేడ్కరబిడ్డలవైఁ బ్రేమ, మదిఁబెన్గ నాహరిరమహిషి యిచటఁ
గదలక యుండినఁ శ్రీ గని దుగ్ధజలధియుఁ, దనముద్దు పట్టికై శ్రీ తరలి వచ్చి
తత్తజాంబూనదోరదారనానావిధ, రత్నసంకలిత మై శ్రీ రమణఁ జెంది
మిన్నుల వ్రాయుచు శ్రీ సన్నతజనులకుఁ, గోరిక లిచ్చునీరతోటచుట్టు
- తే. నిట్లు వసింఁచెనో యనిరయెంచఁ దగిన, పద్మసారభగంభీరశపరిఖ గురుఁడు
చూచి పొగడుచు నప్పరిశ్రాజొచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. నాల్గుగోపురములునాల్గుగుమకుటముల్, నాల్గుద్వారంబులునలుమొగములు
గల్గి యీసాలమై శ్రీ కమలజఁ డేశేష, శాయిని గన నెడఁబాయ కివట
నుండెనో యనిమదిరనూహించుచును మణి, స్త్రాకార మదిదాఁటిరపరిమపదముఁ
బోలినయప్పరిరభూరిసంపద లన్ని, యతి శేఖరుఁడు స్వకీరమూశ్రితులను
- తే. గూడి కోవెల కరుగుచు. గోరి చూచి, యున్నగతిఁ బొగడువిధములనుగ్గఁగితు
ననుచు మద్భానపీఠవైరనలరు చున్న, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర. 47
- సీ. కులగిరు లన్నియుఁగూడి మంత్ర మొనర్చి, హేమాచలజగీషరనిచటఁ జెంది
యాయనంతశయాను శ్రీ నీశు నారాధించి, బంగారుమేడలై శ్రీ పరిధవిల్లి

- యా త్తజాలాధ్వయాతాయాతవత్సూర్య, చంద్రితచేఁ దదురచ్చాయ మా త్త
సుమనోనిలయతఁ దరత్సుమనోనిలయతను, దమరత్నమయతఁ దరద్రత్నతటత
తే. మించి మేరువు నిట్లు జరయించి విష్ణు, దాసవాసము లై యుండఁగదభ్య మనుచు
గురుఁడు పలుకుచుఁగోవెలకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. బ్రాహ్మణు లిచ్చోట శ భగవదారాధన, రూపవై దికకర్తరూఢమతులు
రాజన్య లార్వు రరరాతుల గెల్చియు, సాధువీరోధులఁ శ జంపువారు
వై శుక్ల లనన్యప్రపన్నులు విహితవా,ణిజ్యాదిసంభృతరనిఖిలధనులు
శూద్రు లిమ్మువ్వర శ కదోహవైష్ణవ, దాసుల కశ్రాంతరదాస్యరతులు
- తే. స్త్రీ లనంతశయానునిరసేవఁ జేసి, భాగ్యవతు తాదు రనుచును శ భాష్యకర్త
యాన తిచ్చుచుఁ గోవెలకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వృత్రాసురుఁడు మ్రొంగెరవృషతోడనెద్దాని, సైంహికేయుఁడు పూర్ణ శచంద్రునట్లు
మేఘనాదుఁడు పోరశమేటి యై యెద్దాని, దంతముల్ వెకలించి శ తండ్రి కిచ్చె
నాయ భ్రమాతంగమన్న త్సనూనమా, యనిధిక్కరించుచు శ హరిమహోత్స
వాంగము లీషష్టిహోయనమ త్తమా, తంగపుంగవము లురత్తుంగతనువు
- తే. లీయనంతశయాను రరమేళుఁగొలిచి, యతిశయముఁజెందుని ట్లనిరయతివరేణ్యుఁ
డాన తిచ్చుచుఁ గోవెలకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర. 50
- సీ. ఉచ్చైశ్శ్రీవము తొల్లి శ యుగ్రహవక్షోణి, నింద్రపరాభవం శ బేర్పరించె
నామానసోత్తర శ మాధారముగఁ జెంది, మేరువు వలగొను శ సూరహరులు
గరుడమారుతమనోరఘనజవాతిగములు, సర్వకల్యాణలక్షణయుతములు
నీతురంగంబులం శ దీ శేషశాయిసేవకవాహనంబు లరవ్యాహతంబు
- తే. ల ట్లనాధారధారితశకాదిగతుల, సర్వలోకై కచారము శ సల్పు ననుచు
గురుఁడు పలుకుచుఁగోవెల శ కరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. గోలోకమందున్నగోవు లన్నియుఁ గూడి, శ్రీకాంతునకుఁ బ్రీతిఁ శ జేయఁదలఁచి
యేకాగతభక్తితో శ నిచ్చట వసియించి, యెల్ల ప్ప డీజగదీశ్వరునకు
వెన్నలుజున్నులుఁ శ బెరుఁగుమీఁగడలును, హైయంగవీనము శ లాజ్యములును
జుట్టుఁబయనములు శ జోర్కుదధ్యన్నము, లీభోగ్యవస్తువు శ లేర్పరింపఁ
- తే. బాలు మేలుగఁగితికెడురపసులభక్తి, సహహయెంతనిపొగడుదురనియతీంద్రుఁ
డాన తిచ్చుచుఁ గోవెలకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 52
- సీ. ప్రాసాదజాలనిర్గతధూపధూమముల్, హోమధూమచ్ఛట శ లొఱసి నెరసి
నీలమేఘములీల శ నింగిఁ గన్పింప సౌ, ధాగ్రకాంతలు శంపరలట్లు మెఱయ
విపణివిత్తి కాకవివిధరత్నప్రభా, చ్ఛట యింద్రచాపంబునసరణి నొప్ప
సకలవాద్యధ్వనుల్ శ స్తనితముల ట్లుండ, వర్షాగమభ్యాంతి శ బర్హి కులము
- తే. భారికేశకారవంబుతోఁబురులు విచ్చి, యాడు నెప్పుడు నిప్పురి శ నాశ్రయించి

- భక్తు లివి యని యతిరాజు శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోదమలర.
- సీ. భళి న దై వం కేశశవాత్పర మని కీర, శారిక లిప్పరిఁ శ జదువు చుండ
మఱియు సర్వం విష్ణుశ్రమయ మని పలుకును, దాసోస్తి యనిపల్కుశ్రదాసులఁగని
విద్రుమసౌపానశవిలసితదీర్ఘి కా, పుష్కరిణీస్ఫురతృప్తుష్కరాళు
లం దుల్ల సద్రాజశహంసకారండవ, చక్రవాకక్రాంచశసారసాళు
- తే. లన్ని యీ శేషతల్పశశయాంఘ్రిపద్మ, ముల భజింప వసించినశ్రమునివ రేణ్యు
లని వచించుచు నరిగెనశ్రయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. పటికంపుఁజలుపులఁ శ బఱచి సమంబుగా, రచియించినట్టియాశరాజవీధి
త్రోవ కిర్వంకల శ దొడ్డమేడలపంచ, వజ్రవితర్దికాశవళులయందుఁ
ద త్రరంగస్ఫురతధ్వజోర్ధ్వపుండ్రులు, తులసిపద్మాక్షసదృశలయధరులు
వైష్ణవృల్ గొండ జీతఫణిరాజశాయిన, త్కల్యాణగుణకథాశక లనములను
- తే. బ్రాద్దుపుచ్చుచునుందు రతప్సంతఁబాలుచు, నారి కేశంపువ్రాఁకులశనడుమననుచు
గురుఁడుపలుకుచుఁ గోవెల శ కరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. నీలంపుగోడలశనిగ్గుల నొకవంకఁ, జీకట్లు గ్రమ్మి చీరకాకుపటుప
మఱువంక భిత్తుల శ మలచినవజ్రంపుఁ, బలకలతళుకు లాశబెళుకు లగుచు
మేడలఁ గీల్కొన్నశమేలిరత్నంబుల, ఛాయ లాకాలికశసంధ్య లీన
నీసందియము లన్నిశయెంబెరుమానారు, తనమేనికాంతులఁ శ దఱచి యడఁచి
- తే. రాజవీధులఁ జని చని శ రంగు మీఱ, నొక్కచోటఁగటాక్షిఁచె శ నున్నతంపు
రత్నమయత ప్తకాంచనశరథము ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోదమలర. 56
- సీ. మణిమనుకూబరశ్రమహితంబు పోడశ, చామికరవికారశచక్రయుతము
స్వర్ణాంతరాళికాశచ్ఛాదనఫలకంబు, కాంచనాసనపద్మశకర్ణికంబు
మరకత స్తంభసుశస్థిరగుంభితంబును, మేరుమందరశోభి శ మిహిరసమము
మణిఘంటికాశతశ్రమధురధ్వనియుతంబు, హాటకమయశిఖరరాంచితంబు
- తే. శ్రీకరోన్నతచిత్రపతాకనిచయ, మశ్వసూతసమన్విత శ మతివిచిత్ర
మట్టిరథముఁగటాక్షిఁచె శ నార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. పసిఁడిగుబ్బలిమీఁదిశబాలార్కబింబంబుఁ, బోలగ్రకలశము శ మోము గాఁగఁ
జలఘంటికాస్వానశ్రుంకృతియుతపతా, కా శ్రేణు లాత్మపత్రములు గాఁగఁ
బ్రాలంబమా క్తికశబహుపుష్పమయదామ, సర్వహారాదిభూతషణము లమరఁ
దాక్ష్యఁ డీరథరూపశధారి యై యీ శేషశాయికోవెలకడ శ సతత ముండు
- తే. నని తలంచెద నని మ్రొక్కి శ యాత్మశిష్య
వరులతో గోపురముఁ జెంది శ గురుఁడు మ్రొక్కి
చోద్యపడుచును గోవెలఁ శ జొచ్చెననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర,

- సీ. రావణాదుల గెల్చి శ రాముఁడీస్థలియందు, స్థాపించుపృథుజయశ్ర స్తంభ మొక్కొ
రసనుండి వెల్వడురతాంశుయుద్గంష్ట్ర, తారక వారాహశ్రదంష్ట్ర మొక్కొ
భక్తులు వై కుంతశ్రపద మొందఁ గట్టిన, బంగారుసోపానశ్రపం క్తియొక్కొ
యని జను లూహింపశ్రనర్హ మౌమణిమయ, గారుడ స్తంభంబుశ్రకడను మ్రొక్కి
తే. కూరనాథాదిగురులతోఁగోవెలకును, బ్రక్ర మముఁ జేయుచునుజూచెబద్ధ నాభ
మందిరశ్రీల నాజగత్తాన్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర. 59
- సీ. ఆమ్నాయములు గొందరతావృత్తి సలుపుచు, నొకచోట సేవించిరరుడయవరుల
సన్ములు నామసశ్రహస్రంబుఁ జదువుచు, భజించి రొక్కెడఁ శ బరమగురుని
శ్రీపుష్పకైంకర్యశ్రసిద్ధు లొక్కెడఁ జూచి, యలరుచు మ్రొక్కి రాయతివిభునకు
శారిక లొకచోట శ శౌరినామంబులఁ, జదువుచుఁ గనియె నాశ్రత్వనిధిని
తే. నంద టిట్లు భజింప నాశ్రయార్జ్యమువభుఁ, డమ్మరారివిమానాగ్రమందు వెల్లు
కనక మయరత్న శిఖరముఁ శ గాంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ్రమోద మలర.
- సీ. వాచ్య మీబ్రహ్మము శ వాచక మగువేద, మీవిమానము జ్ఞాన శ మీశిఖరము
సన్మోన్యసంబంధు శ లగుమూఁడువస్తువు, లిచ్చోట నెలకొన్న శ విట్ల ధ్రువము
లని పల్కి బోధమశ్రయ వ్రదీపం బనఁ, జాలువిమానాగ్రశ్రక్తశిఖర
మావిమానము వెన్నశ్రనతిభ క్తి సేవించి, బలిపీఠము భజించి శ ప్రణతి సల్పి
తే. గారుడపుఁబచ్చ చలువలుశ్రగదిపినట్టి, భవనమందు వసించుసుశ్రపర్ణుఁ జూచి
స్వామికడ కేఁగెనయ్యతిశ్రస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ్రమోద మలర.
- సీ. శారదపూర్ణి మాశ్రచంద్ర మస్సహస్ర, ముదయించెనా మింట శ నొక్కసారి
వర్ణింపవచ్చు నెశ్రవనిమేనితో సాటి, యట్టియనంతునిశ్రయతులభోగ
శయ్యపైఁ బవళించుశ్రచక్కనివేల్పుల, రాయని రజతాద్రిశ్రరమ్యశిఖరి
సంసక్తవార్షిక శ్రజలడమాలికభంగి, మూఁడువాకిళ్ల సశ్రమ్మోద మొదవఁ
తే. జూచి యాదేవదేవునిశ్రనుందరాంగ, ములను దివ్యవిభూషణశ్రముల వరాయు
ధములఁ గనుఁగొనెనమ్మహాశ్రదారుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ్రమోదమలర.
- సీ. మహితమహానీలశ్రమయనగాగ్రస్థిత, లలితబాలార్కమంశ్రడలముపగిది
నూహింపఁ దగినసశ్రోత్కృష్టరత్నసం, ఘటితకిరీటంబు శ గల్లుశిరము
నసితాభ్రమధ్యస్థితాష్టమీచంద్రాభ, కుటిలాలకావృతశ్రనిటలతటముఁ
దత్తుణో స్తీలితాంశ్రతఃస్థభ్రమరదివ్య, పుండరీకములను శ బోలుకనుల
తే. నన్యకాంచనకళికాభశ్రనాసికయును, నీలమణిదర్పణాభక శ్రపోలములను
నుడయవరు గాంచినంతసశ్రమొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ్రమోదమలర.
- సీ. కుసుమబాణునివింటిశ్రకొనలను నగఁ జాలు, కమనీయమగుకన్ను శ్రబామలదోయి
శ్రీకారములఁ బోలుశ్రచెవులను వ్రేలెడు, మకరకుండలములశ్రమణిమయములఁ
జంద్ర బింబామృతశ్రఝరి యనఁ జాలెడు, ముద్దుమోమునఁబొల్పుశ్రమొలకనవు

- బింబవిద్రుమముల ర బింబిండిపఱచి కా, అడవిపాలికిఁ బంచునధరపుటిని
 తే. దక్షిణావర్తశంఖసుందరము గళము, శంఖచక్రాంచితోన్నతాంశద్వయంబు
 గూఢజత్తులఁ గనియె నశక్రోధుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. సుందరసుకుమారశసుభగసువృత్తము, లిందిరాలింగనానందములును
 మరకతపరిఘోపశమానంబులును దివ్య, సౌరభచందనశ్చర్చితములుఁ
 గమనీయనవరత్నశుచితతప్తసువర్ణ, భూరి కేయూరాదిరభూషితములుఁ
 బంచాయుధగ్రహాణాంచితస్థలపద్మ, గర్భచారుద్యుతిరకరతలములు
 తే. పుష్పపల్లవకోశాదిరభూషితోరు, కల్పతరుశాఖలను బోలురఘునభుజములు
 భాష్యకర్త భజించె నానందగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 65
- సీ. గైవేయమాక్తికకలితహారావళుల్, తారావళులసాంపు ర తగ్గుపఱుపఁ
 జలవైజయంతికారతులసీనుగంధము, సాధుబృందములకుఁ ర జవులు దెలుప
 నస్సారసన్నోరహరికాస్తుభరత్న, దీప్తి తాపత్రయశ్రతిమిర మడఁప
 శ్రీవత్సచిహ్నమురచెంత లక్ష్మీదేవి, మంగళాభరణంబురమాడ్కి వెలయ
 తే. హేమరాజితచిత్రవరదీంద్రనీల, శకలకలితకవాటవక్షస్థలంబుఁ
 గాంచి యతిపతి మించి సురఖించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆరీతి నూర్ధ్వావరయవములఁ గనుఁగొని, మధ్యమద్వారంపురమార్గమునను
 లోపలి కేఁగి యాశ్రీపతిజగదేక, పావన మగుదివ్యరపార్శ్వయుగము
 నిఖిలజగజ్జాలరనిత్యశుభావాస, కోమలవిలసితశకుఁక్షితలము
 శుభగభీరావర్తసుందరవిశ్వస్థ, ఙ్గననకారణనాభిరజలరుహంబుఁ
- తే. గనక కాంచీగుణావృతశకటితటంబు, భవ్యరత్నమయోదరశబంధనంబుఁ
 గాంచి యతిపతి మించి సురఖించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. వీతాంబరావృతశృంగుజఘననితంబ, రాజరంభాదివిరరాజదూరు
 లను జూచి యానందశ్రుణునచిత్తుఁ డై మ్రొక్కి, యంతిమద్వారముర ననుసరించి
 వచ్చి లోఁ జొచ్చి యాశపద్మనాభునిమహా, నీలకాహళములఁ ర బోలువర్తు
 లానుపూర్వులజంఘు ర లతిమనోహరజాను, శింజానమంజుమంశరీరములను
- తే. భవ్యకమరోన్నతోజ్వలశ్రుప్తపదములను, స్థలసరోరుహరక్తాంఘ్రితలహలాది
 సుభగరేఖల యతిపతి ర చూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. భువనము లన్నియుఁబోరిఁ బవిత్రములఁ గాఁ, జేసెదనని గంగరవాసిఁ దలఁచి
 పద్మనాభునిపాదశపద్మసర్వాంగులీ, స్వచ్ఛనఖప్రభాశ్చలముఁ దాల్చి
 బహుముఖములనిట్లురప్రవహించుచున్నదో, యనఁదగునఖకాంతురలమరఁజూచి
 యాదేవదేవునియాహ్లాదమయదివ్య, మంగళమూర్తిని ర మదిని నిలిపి
 తే. శ్రీపరాంకుశమునిగతి ర నాపురాణ, పురుషు శేషశయానునిఁ ర బొగడి యతని
 యాజ్ఞదలఁదాల్చి మర లెనశయామృత్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

కవిరాజవిరాజితవృత్తము. సులలితబాలదివాకరవిగ్రహశోభితదీపదయాజలధి

కలమృదుభాషణ కంజదళేక్షణ శ కామితకల్పక కల్పయశా

జలరుహబీజస మంచితనలయవిశాలభుజాంతర సత్త్వనిధి

విలసదనుగ్రహ విబుధపరిగ్రహ శ విష్ణుపరత్వసమిద్ధమతీ.

70

క. శ్రీమదనంతపురీమణి, ధామగతానంతభోగతల్పశయ శ్రీ

కాముకహరిపడకమల, ప్రేమాతిశయా యతీంద్ర శ పృథుగుణసాంద్రా.

71

మాలినీవృత్తము. పరమశుభచరిత్రా శ పాపవల్లీలవిత్రా

స్ఫురితగుణనివేశా శ పోల్లసద్దివ్యదేశా

పరిచరదనవద్యా శ పాలితబ్రహ్మవిద్యా

భరిత భవవిరక్తా శ బ్రహ్మసూత్రార్థవక్తా.

72

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవపరవాదిభయం

కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవి

మిత్ర వేంకటకృష్ణార్జ్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం

బై సయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగం

బున దిగ్విజయార్థంబుగా యతీంద్రులు పార్థింతుటయు నాసంయమింద్రుండు

శ్రీరంగరాజాజ్ఞచే శ్రీరంగధామంబునుండి వెడలి తిరుక్కొండయ నశగరితి

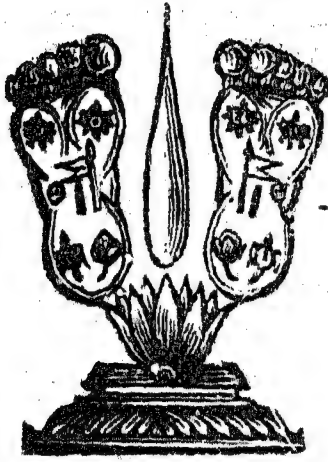
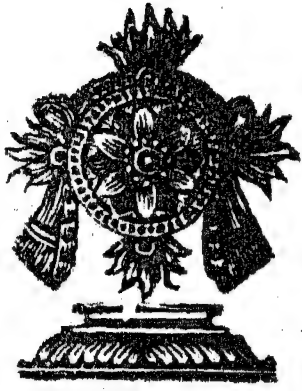
రుమలయు దర్భశయనంబునుదిరునగరియుఁ దిరుక్కురంగుడియుఁ దిరువణ్పరిశా

రంబును దిరువాట్టారంబును దిరువనంతపురంబును జెంది యాయాస్థలంబుల

శ్రీహరిని సేవించి మంగళాశాసనంబుఁ జేసి ప్రతివాదివిజయం బొనర్చుటయు

నన్నది చతుర్థోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ ల్లి మ థ్య మ భా గ ము.

—:0:—

పంచమోల్లాసము.

- క. బలవత్ప్రమాణతర్కో, జ్వలకిరణసహస్రధూతరపరవాదిమహా
చ్ఛలవాదాంధతమిస్తా, సులలిత రామానుజార్యశూర్య మహాత్మా. 1
- వ. అవధరింపుము. 2
- సీ. బాహ్యమంటపమందుఁ ర బ్రతివాదులనుజూచి, బ్రహ్మతర్కములచేర భంగపఱచి
కైంకర్యములు కొన్ని ర గావింప నియమించి, యాశ్రితవర్గము ర లనుసరింప
మఱియు నప్పురిఁ బాసి ర మళయాళదివ్యదేశములకు మంగళాశాసనంబు
గావించి పాండురంగక్షేత్రమందున, విఠలేశ్వరుఁ గాంచి ర వినుతి నల్పి
- తే. రాజదు త్తరమథురాపురంబుఁ జెంది, బాలకృష్ణుని గనుఁగొని ర ప్రణతి నలిపి
యల్ల వేసెనెకరిగె నరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. రామకృష్ణులు ముందు ర రంజల్లి రెచ్చోట, గోపికాగోపగోరకులముతోడ
బృంద తపం బొందిరవిధిక్రమి యద్రూప, మంది ముకుందుఁ దనందుఁ దాల్చె
నెందు గుల్లలతాదురలం దొక్కటై పుట్టఁ, గోరె నుద్ధవుఁ డసంరకుచితభక్తి
నెచ్చోటఁ దడ వుండె ర నిరవు చేసుక ముందు, శ్రీనాథమునిగురుశేఖరుండు
- తే. అట్టిబృందావనముఁ జెందిరయఖిలగురుఁడు, నందసూనునిఁజూచియానంద మొంది
కనియెఁ బావనయమునోపనయము ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. యమునాప్రవాహమం ర దవగాహన మొనర్చి, కాళియప్రాదతటరీకలితభవనుఁ
గాళియమర్దనుఁ ర గమలాక్షు సేవించి, గోవర్ధనాలయు ర గోపవేషుఁ
గనుఁగొని సాష్టాంగరీకలిత ప్రణామంజై, పొగడి శ్రీద్వారకాపురముఁ జెంది
శ్రీవ్రవర్షణగిరిశిఖరమువై నుండి, కుప్పించి యుటికినరకుహకభయుల
- తే. మాగధాహవవిముఖుల ర మహితబలుల, రామకృష్ణుల లోకై కరక్షకులను
గాంచి లక్ష్మణముని వినుతిం చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర. 5
- సీ. గోవిందనామకరపావనద్వాదశి, నెద్దాని నిశఁ గాంతు ర రెల్లవారు
శ్రీరామకృష్ణులు ర చేతనులను బ్రోవ, నెచ్చోట నెలకొని ర రిపటి కై న

- నెద్దానిఁ దలఁచిన శ నెట్టిపాతకు లైనఁ, బావను లగుదురు శ పాప ముడిగి
పుర మెల్ల ముంచి యంతభోరాశి హరియాజ్ఞ, నెద్దాని ముంపలే శ దిప్పటికిని
తే. దేవుదేవుఁడు నివసించె శ దేనియందు. నట్టిద్వారవతీపుర శ మమర హృదయ
దర్పణంబందుఁగనె నాత్రిదండ యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. పుడమిపొలంతుకఁ శ బొల్పొందఁగాఁడన, కొనగొమ్మువై ము స్తకొలఁదిఁ దాల్చి
శ్వేతవరాహము శ వెల్వడినబిలంబు, పుష్కరతీర్థ మై శ పుడమి వెలసె
నాపుష్కరాటవి శ కరిగి యజ్ఞవరాహు, నర్చించి కని యయోధ్యాపురంబు
విశ్లేషభీతు లై శ వివిధర్షు లర్థింప, నర్చాస్వరూప మై శ యచట నున్న
తే. రాము సానుజు సీతాభిరరాము హనుమ, దాదిపరివృతు సరయాతరటాలయస్థుఁ
గాంచి వినుతించె శ్రీభాష్యరక ర్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అచటనుండి ప్రయాగ శ కరిగి త్రివేణిని, స్నానపానాదుల శ సత్కరించి
తీర్థీకరించి తర తీరనివాసుని, మాధవు వినుతించి శ మఱియు గయకు
విచ్చేసి వటమును శ విష్ణుపాదము గదా, ధరు భక్తిఁ గే ల్లోడ్చి శ తరలి వెడలి
వెడలు పామడ యంత శ పొడవుసాలగ్రామ, నగమును గండకీరనదిని మఱియు
తే. స్థలజలజభిదాభిన్న శ సౌమ్యరాసు, కృష్ణస్పహరివరాహాదిశ్రవిష్ణుదివ్య
మూర్తులను జూచెనా శేషశ్రమూ ర్తియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. వైకుంఠపదమందు శ వాసుదేవునిఁ జూచి, నైమిశాటవి రమాశనాథుఁ గాంచి
హరిని హరిద్వారశ్రమందుఁ గన్నులఁ గని, కాశీర దేశమునకడ సపాద
లక్షపర్వతము లశలక్ష్యముగా దాఁటి, వెన్నముద్దలతో వశవెంటఁ జనుచుఁ
దాలతమాలతశోక్కిలహింతాలర, సాలసాలకదంబరసరళవకుళ
తే. చంపకాశోకపున్నాగ శ చందనాది, కమ్రఫలపుష్పపల్ల వశనన్రుశాఖ
శాఖులను జూచె సంయమిరస్వాఃకుయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. క్షీరాబ్ధిపతిసితాశిత కేశములు రెండు, నిల నెవ్వరై జగ శ మేలు చుంద్రు
భరతవర్షంబందు శ బహువర్ష ములనుండి, వసియించి రెవ్వ రీవసుధఁ భ్రోవఁ
దమయూరువునఁ బుట్టురేతరుణిచేతను రంభ, గర్వమడంచునిరష్కాము లెవ్వ
రాఠేసినెల లొక్కరని సల్పుచు సహస్ర, కవచుని గెల్చి రేఖునులు ముందు
తే. నాపురాణమహర్షుల శ కాదికపుల, కభిమతావాస మగుబదశ్రాశ్రమేంద్ర
ముడయవరు చూచినంతసశ్రమొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. గురుశిష్యరూపముఁ శ గొనిప్రాణులకుఁదా నె, తిరుమంత్ర మొసఁగెడిశగురుఁడితండు
వ్యాసపరాశరశహరితనారదముఖ, తత్త్వార్థసారబోధకుఁ డితండు
యమనియమాసనాద్యష్టాంగ యోగహృత్పండరీక ధ్యేయశ్రపురుషుఁ డితఁడు
భారతవర్షైక శ భాగధేయం బీతఁ, డాగమాంతోక్తుల శ కర్థ మితఁడు
తే. కంటి మీతనిఁ గన్నులరకఱవుదీఱ, మంటి మీదొడ్డమేలుగై శకొంటి మనుచు

- గురుశిఖామణి వొగడె నాశకొలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. నయ మొప్ప నానరనారాయణుల నిత్య, మర్చింపఁ గొందఱ శ నాశ్రితులను
దీర్ఘప్రసాదప్రకృతి గ్రహద్యక్షుల, శ్రీవైష్ణవుల నందుఁ శ జెంద నిలిపి
యాహరిపాదోదితాత్ముష్ణజలపూర్ణ, కుండముఁ గనుఁగొని శ గురువరుండు
వసుధార యనుసమీపగ్రామ మీక్షించి, దివ్యసరస్వతీరతీరశమ్య
- తే. కాశ్రమంబుఁ గటాక్షించిరయ చటిఱుషులు, తనదువైష్ణవధర్మ సంతస్థాపనంబుఁ
గాంచి హర్షింప నచ్చటఁగదలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర. 12
- సీ. అచటనుండి యతీంద్రుఁ శ డరిగి లసద్భట్ట, మంటపోపవనాద్యశ్రమహితలమునఁ
దనదాసులను నిల్పి శ తాఁ దగువారితో, భారతీభండారభనన మొంది
యాద్యారశాఖల శ హస్తాబ్జముల నూని, తన కభిముఖ యొకరతరుణి నిల్వ
నతముఖుఁ డాయతీరపతి త్రోవ యి మ్మన్న, నతని కిట్లని పల్కె శ నాలతాంగి
- తే. యొక్కశ్రుతి కర్థ మడిగెద శనున్నయట్లు, చెప్పఁ గలిగినఁద్రోవయిరచ్చెదను నీకు
నత్య మిది యని పల్కె నాశనాధ్యయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆశ్రుతి యెయ్యది శ యని యతఁ డడిగినఁ, దస్యయథేత్యాద్యుశ్రదారవేద
ఘనవాక్యమందునఁ శ గప్యసశబ్దార్థ, పుండరీకఽదార్థములను రెండు
గూర్చి యొక్కటిఁ జేసి శ గోవిందుకనులకు, సాటి వర్ణింపు వాగ్ధాటి మెఱయ
ననుచు యతీంద్రుని శ కావధూమణి పల్క, నందఱు వినుచుండ శ యతివరుండు
- తే. విమతగంభీరసూక్తుల శ విస్తరించి, యాశ్రుతిప్రోతపదముల శ కన్నిటికిని
స్థిరవిశిష్టార్థ మొక్కటి శ చెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 14
- సీ. కమ్మన జలము లాశకమ్ములఁ దన దగు, కరములచేఁ గ్రోలుకతన సూర్యుఁ
డాకపిపదమున శ కర్థ మై చెల్లు న, ట్లాసశబ్దము వికారసార్థపరమ
యది గాన శుభగభీరరాంభస్సముద్భూత, పరిరూఢదృఢనాశ్రబాలసూర్య
భానుసద్యస్సుటరత్నావనపుండరీ, కములఁ బోలెడువాలుఁగన్నులమర
- తే. నంతరాదిత్యవర్తికి శ హరికి ననుచు, యతిశిఖామణి పల్క నాశ్రయతివ యతని
కతిముదంబున మరల నిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. భాష్యంబుఁ గనిపింప శ వచ్చినవేళయం, దీశ్రుతివాక్యార్థ శ మేనె యడుగఁ
గపిగుదములఁ బోలుకన్నులు గలవాఁడు, కమలాక్షుఁడనుచు శంకరుఁడుపల్క
నదినుత యింతవ శ ట్టాత్మ నేఁ గ్రుంగెద, నీప్రొద్దు నాదుఁఖి శ మెల్లఁ బాసె
నని పల్కి యాసతి శ యచటఁ గన్పడ కున్న, నంద టక్కజపడి శ యాత్రిదండి
- తే. నాథునకు భారతీశోకనాశనుఁ డని, నామ మొనరించి రాయతిరనాయకుండు
శుభసరస్వతీనిలయముఁజొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆభట్టమంటపశ్రమందు సరస్వతీ, భండార మనురత్నభవనమందు
నేదేవి నెలకొని శ యిపటి కై నను దన, కరపల్లవమునందుఁ శ గావ్య మునుప

దోషము లుండెనా శ దూరము పడఁ జిమ్ముఁ, గృతి లెస్స మైన నంగీకరించు
నట్టివాడేవిని శ యతిరాజు గనుఁగొని, శ్రీభాష్య మిచ్చినఁ శ జేతఁ బూని
తే. తానె తలఁ దాల్చి యిచ్చి యీధరణి మీరె
భాష్యకారులు మత్ప్రియశ్రీభాష్య మిదియె
యని సరస్వతి పల్కె నాశ్రమనున కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

17

సీ. పంకజపద మిలఁ శ బద్ధమునకుఁబోలె, భాష్యకారపదంబు శ భాషకతన
యాగికరూఢ మై శ యతిరాజునకుఁ జెల్లు, నది గాననే తదీయాశ్రితులకు
నామ మై చెల్లు నీశభూమి నిప్పటికిని, మఱియు సరస్వతి శ మదిని మెచ్చి
విమలహయగ్రీవశ్రీవిగ్రహం బొక్కటి, యతిపతి కిచ్చిన శ నచటికుమతు
తే. లోర్వఁజాలక తర్కించీయుడయవరుల, కోడి చని యాభిచారిక శహుతియొనర్చి
యష్టసాయక భుజకృత్య శ ననిపి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 18

సీ. ప్రహ్లాదుఁ గని కృత్య శ భగ్నయై చని తనుఁ, బంచభార్గవులఁ గీర్త్యుచినట్లు
శ్రీభాష్యకారుల శ సేవించి యాకృత్య, తిరిగి యాద్విజులఁ గీర్త్యుపఁ జనిన
వేయివిధంబుల శ వెంగళు లై వారు, నగ్నులై భగ్నులై శ నలకఁ జెండఁ
బుడమిజేడదివినిశయుడయవరంఘులఁ, గని మొక్కిస్తార్థింపఁ శ గరుణ నతఁడు

తే. తనదుశ్రీపాదశీర్థ మందఱికి వారి, కనుపఁ గ్రోలి సుఖించి యశ్రయవనివిబుధు
లాశ్రయించిరి యతిపతిశ్రయడుగు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. ఆప్రభావముఁ జూచి శ యాధరిత్రీవిభుం, డాయతి శేఖరు శ నాశ్రయించి
తనబలంబులతోడ శ ధరణీసురులతోడఁ, దక్కినవారితోఁ శ దగినభక్తి
నర్చించి యతిరాజు శ నంపఁగాఁ దా వచ్చి, రెండుప్రయాణము శ లుండి మరలి
గురుని వీడ్కొని తనశ్రుతిఁ జెందె నగ్గురు, వరుఁడు వారాణసీశ్రురముఁ జెంది

తే. దేవదేవునిశ్రీపాదశీర్థ మనుచు, గంగ నవగాహన మొనర్చి శ కదలి వెడలి
క్రమముగా నీలశైలముఁ శ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. శ్రీపురుషోత్తమశ్రీత్రుత్తమమునందుఁ, దనయాశ్రితుల నిల్పి శ తగినచోటఁ
గోవేలమంటపశ్రీపురప్రాకార, ములు పుష్పవనములు శ పురపుసిరులు
తతమత్యక్తచ్చపేంద్రద్యుమ్నజలధిమా, ర్కండేయరోహిణీశ్రకుండచక్ర
తీర్థములు మహానదీశ్వేతగంగలు, వటపత్రశయకృష్ణు శ వటము చక్ర

తే. ధరు జగన్నాథు శ్రీసుభద్రాసహాయు, రాము నభిరాము నీలాద్రిధాముఁగాంచి
యతినభోమణి తనచోటి శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఆరాత్రి యతిపతి శ యాస్థలవై భవ, మంతఁ దలంచి ప్రశహర్ష మొంది
శ్రీపాంచరాత్ర ప్రసిద్ధవైష్ణవధర్మ, ముల నందు నెలకొల్పఁ శ దలఁచినంత
వత్యంతపతితుల శ నైనఁ బవిత్రులఁ, గావింప బిరుదులు శ గట్టినట్టి

యీమామౌదుట యుష్మదీప్సితధర్మము, లేవియు సరిపడ శ వివి నిజంబు
 తే. గనుక మీరిటవచ్చుటే శ ఘనతమాకు, సత్యమిదియని యాజగత్సాన్నిధియిట్లు
 భాష్యకారులకనుమోలఁ శ బలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
 సీ. ఏవిధంబున నైన శ నిది దివ్యదేశముఁ, గావింప వలె నని శ కదల కున్న
 జన్మాంతరముల నిరజభ్రాత యిపు డిల, జనకుఁ డార్యుఁడు మామరసచివుఁడైన
 యతిసతి నాహరి శ యలగరుత్సంతుండు, తన్నుఁ దాల్చినగతిఁ శ దగవహించి
 శ్రీకూర్మధామముఁ శ జెందించి యాశ్వేత, కుండముకడ దించి శ కూర్మరూపి
 తే. నైనను లింగ మని తల్చిరయబుధు లిచట, నర్చఁ జేసెదరీ గాసిరనడఁపుమనుచుఁ
 బలికి యంతర్హితం డయ్యెవరదుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
 సీ. సత్యసంకల్పండు శ సర్వస్వతంత్రుఁ డౌ, నీజగన్నాయకుఁ శ డింత చేసె
 నని యెంచి రామానుజాచార్యుఁ డాశ్వేత, కుండములో దిగి శ కాండ మాడి
 జల మూర్ధ్వపుండ్రంబురసంజ్ఞగా ధరియించి, భగవదాజ్ఞావిధిఁబఱపి యచట
 శ్రీపరాంకుశముని శ చించక్రిందనుబోలె, జందనద్రుచ్చాయరయందుఁ జెంది
 తే. తాంచెఁ గనుమోలఁ గఱిమేనిరకలిమివాని
 సిగయు జన్నిదమును సిరి శ చిల్కువాని
 బాలు వటులీలు సుగుణాలరవాలు ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

24

సీ. ఆ బ్రహ్మచారియు శ నల్లనల్లన డాసి, ప్రణతుఁడై యాయతిరభర్త నడిగె
 నెందుండి వచ్చెద శ రెచ్చోటి కరిగెద, రిం దొంటిమై నుని శ కెందుకతనఁ
 దిరుపగూ డెచట నంతేవాసు లెచ్చోట, నప్పవిత్రత్రిదంశ్శాదు లేడ
 భై తూటనము నల్ప శ నక్షమ మిచ్చోట, శై వపాశుపతాదిరసంకులంబు
 తే. గనుక నిన్నియు నడిగితిఁ శ గరుణ గల్గి, శిష్యునకు వీని కున్నట్లు శ చెప్పఁ దగినఁ
 జెప్పమని మ్రొక్కి పలికెనాచిటుతఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
 సీ. చవి గుల్కుపల్కులు శ చక్కనితిరుమేను, మొలకనవ్వుల నీనురముద్దుమోము
 కాపీనక టిసూత్ర రకరపల్లవస్థిత, పాలాశదండంబు శ బ్రహ్మసూత్ర
 ముచితస్థలద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రంబులు, దర్భపవిత్రంబుఁ శ దగినసిగయు
 స్వాధ్యాయజపపరస్వాస్యపద్మంబును, గరుణారసముఁ జిల్కురకన్నుదోయి
 తే. నన్నియును జూచి యతిరాజు శ హర్ష మొంది
 యాత్మవృత్తాంత మంత నార్యర్థకునకుఁ
 జింత లన్నియు దిగనాడి శ చెప్పె ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

26

సీ. వత్స వైష్ణవనకు శ వరసితమృత్కృత, చ్ఛిదోర్ధ్వపుండ్రముల్ శ సిరులవెంట
 లవి లేక యుండితి శ నమలమృత్తిక లేక, యన నొకగనిఁ జూపరనచటఁ ద్రవ్వి

ధవళమృత్తికఁ గొనిదావాదశచ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్రము లన్నియుఁబాసఁగఁదాల్చి
 శ్రీచూర్ణ మడుగ నాశీతి మఱొక్కడఁద్రవిష్టి, యావర్ణి దెచ్చియ్యనది ధరించి
 తే. యారగింప నిమంత్రించి శయతివరుండు
 తగదు కుడువంగ యతికిఁ ద్రిదండ ముడిగి
 యనుచుఁ బలికెను గుహనార్భకునకు ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁడనె శమోదమలర.

27

సీ. స్వాదుఫలక్షీరశర్కరాదుల నిత్య, మర్పించు చుండె నార్యర్భకుండు
 శ్రీకూర్మ ధామముఁ శజెందె యుష్మద్గురుఁ, డచటికి మీ రందరీఱుగుఁడనుచు
 దేవాదిదేవుఁడతస్వతంత్రుండు శ్రీహరి సుభద్రామనోహరుఁడు పలుక
 మసగురు నెడఁబాపురమాయావియితనితో, మనకేమిపని యనిరమాన్యులెల్లఁ
 తే. దరలి శ్రీకూర్మ మొంది రాదారకుండు
 శిష్యుఁడై నాల్గుదినములు శచెంతఁ గొలిచి
 కానరాఁడాయె యతిపతిరకనుల కనుచు
 వాదిభీకరగురుఁడనె శమోదమలర.

28

సీ. ఆచార్యపురుషు లేకాంగులు యతులును, గొత్తెమసానులుఁ శగొఱత లేని
 సాతాను లతిశితరసర్వసాధనపాణు, లతిశూరు లగునిత్యు శలధికబలులు
 స్వస్వరూపజ్ఞానసంపన్ను లందఱు, నందఱు విజితకామాదిరిపులు
 సంతిమోపాయనిర్రాసక్తు లందఱు, నధిగతపరమార్థ శలందఱు
 తే. నప్తసేవధిఁ గనుఁగొన్న శనరులభంగి, నందఱానంద మొంది రశయ్యార్యుఁజూచి
 యుడయవరు వారిఁగనిహర్ష శమొందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శమోదమలర.
 సీ. వేయుకరంబుల శవిలసిల్లురవిభంగి, ఘనసింధువులఁ బాలకడలికరణి
 గ్రహతారతతులరాశికాకళానిధిమాడ్కి, నాత్మీయులను గూడి శయతివరుండు
 విలసిల్లు చుండి యాశవిష్కృతశక్తియై, శైవులఁ బిలిపించి శసాంత్యవచన
 ములనూఱడించుచుశముందటికథఁజెప్పె, ఋషికుల్యకడఁదొల్లరఋషులుహరిని
 తే. నాదికూర్తాకృతిని జూపు శమనుచుఁ బొగడ
 వాసి హరి దోచె నొకపుణ్యరరాశికరణి
 ననుచు వారికిఁ బలికె నశయ్యార్యుఁడనుచు
 వాదిభీకరగురుఁడనె శమోదమలర.

30

సీ. ఆశుద్ధసత్త్వకూర్తాకారహారి యిట, నీశ్వేతశైలమై శయిపటికై నఁ
 గనిపించు చున్నాఁడు శగనుక నలైసలకుఁ, గనఁబడు నిగ్గిరి శకమతమట్లు
 నిజసేవకులు తన్ను శనిత్య మర్చింప నీ, శ్వేతకుండాంతికశ్చేత్రమందు
 మహితసాలగ్రామశమాలికాలంకృత, శ్రీకూర్మమూర్తియై శచెలఁగుచుండుఁ
 తే. గనుక మాదేవుఁ డీతండుశగానమీరు, శైవముఖ్యులు హరికర్పరసలుపఁదగద

- టనుచు వారికిఁబలికె నశ్రయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర
 సీ. శ్రీభాష్యకారులశ్రీసూక్తు లన్నియు, విని పల్కి రాశై వశపీరు లిట్లు
 తడవులనుండి యీతనిఁ బూజ చేసెద, మభిమతశివలింగ శ మనుచు నమ్మి
 వేయుమాటల కేమి శ వినుఁ డొకనిశ్చయ, మితనికోవెలవెన్న శ నేకభక్తి
 మీరుండిస్తార్థింప శ మీకభిముఖుఁడుగాఁ, దిరిగెనాయితఁడుమీర దేవుఁడనుచు
 తే. శైవు లన విని యతిరాజు శ సంతసించి, శక్తిశూలాదిసాధనశై వతతికి
 సమృతం బగుశపథంబు శ సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 సీ. పడమటిదెసనుండిశ్ర ప్రపదన మొదవ మా, కభిముఖుఁ డాయెనాశహరియితంఁడె
 యప్పుడు గుమిగూడి శ యస్కదీయబలంబు, లొకమూఁడుక్రోసులురయుష్కదీయ
 జనుల వధింతురు శ సత్య మీశపథ మిం, దట్లు గాకుంఁడెనా శ హరుఁ డితంఁడె
 యప్పుడు మాబలమట్లుగావింపుఁడి, యనియతీంద్రుఁడు పల్కు శ ననుమతించి
 తే. శక్తిశూలాదిసాధనశై వబలము, కూర్మ ధామము మొదలు కారకుశముదనుక
 యుద్ధసన్నాహ మేర్పడ శనుంఁడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.
 సీ. కోవెలపడమటఁ శ గోశ త్రయావధి, దక్షిణాశను సముద్రంబుదనుకఁ
 గాలకింకరజయశ్రుంఘంటారవాంఘుల, నాత్మకింకరుల దీర్ఘాసిధరుల
 గుర్వర్థసంభృతశసర్వార్థపుష్టల, సమరసన్నద్ధుల శ సమర నునిచి
 యసహాయశూరుల శ నాయుధపాణులఁ, గొందఱ స్వస్థానశగుప్తి కునిచి
 తే. శ్వేతకుండావగాహముఁ శ జేసి తత్త, దుచితపదసిర్కితద్వాదశోర్ధ్వపుండ్ర
 విలసితుం డయ్యెనాయతిరవిష్ణు ఁనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. తిరుపవిత్రంబులు శ తిరుమణిత్రావళం, బులు బ్రహ్మసూత్రము శ బోరమెఱయఁ
 బాణిపల్లవధృతశవజ్రత్రిదండంబు, భవులపాపాద్రులఁ శ బగుల నడవఁ
 గాషాయమృదు చేలశకాంతిపుంజంబులు, పద్మరాగాంశులఁ శ బరిభవింప
 ముఖపూర్ణ చంద్ర కారముదిదరస్థితసుధా, సారము భవతాపశశాంతి సలుప
 తే. సిక శిలీముఖగరుదురుశ్రీల మించఁ, గూరరాడ్భాగినేయాదిశగురులు గొల్వ
 యతిశిఖామణి కోవెల శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. వేయుమోములవేల్పుశవిధమునఁ గనిపించుఁ, జనువేశ వైష్ణవశజనుల కెల్లఁ
 జక్రఃసంస్తునిభంగి శ శైవుల కగపడు, సన్నాస్యసిగతిఁ దోఁచు శ సాధువులకు
 వాగీశ్వరునిమాడ్కి శ వక్తలమదిఁ దోఁచు, బ్రహ్మమట్లుండు సదృశాప్తాణులకు
 బహువిధంబుల నిట్లు శ భావితుఁడై వచ్చి, కోవెలలోఁ జొచ్చి శ గురువరుండు
 తే. మధునిషూదనుతిరుచుట్టుశమాలెయందుఁ
 బ్రక్రమముఁ జేసి హరిపృష్ఠశభాగమందు
 నొక్కమృద్వాసనంబున శ నుంఁడె ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. పద్మాననన్దుఁ డాశభాష్యకారగురుండు, ప్రపదన మొనరించి శ పలికె నిట్లు
భ క్తవత్సల నీవె శ పరత త్వ మైతివే, నాదికూర్తాకృతి శ వైతి వేని
శ్రీశ భ క్తులఁ బ్రోవ శ నిచట నుండితి వేని, శ్రీపతిత్వము నీకె శ చెల్లు నేని
శ్రీజగన్నాథ యీశ్వేతకుండముకడ, నీవు పల్కినపల్కు శ నిక్క-మేని

తే. తిరిగి మమ్ముఁ గటాక్షింపు శ దీనజూప

యనుచుఁ బ్రార్థించుయతిపతి శ కభిముఖము గఁ

గూర్తనాథుండు దిరిగెను శ గూర్తి ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

37

సీ. అంతట యతిరాజు శ హర్షించి నియమింప, నయ్యాత్మకింకరు శ లచటినుండి
వెల్వడి గుంపులై శ వేయువిధంబుల, శైవులతో దొడ్డనమర మొంది
శ్రీకూర్త మాదిగా శ శ్రీకాకుళాంతము, ఋషికుల్యసాక్షిగార్ఘ్యములు మెచ్చ
శైవులఁ జెండాడి శ జయముఁ జేకొని వచ్చి, గురుపదాబ్జంబులఁగోరిమ్రొక్కి

తే. జయముఁ జెప్పిన విని యతిశచక్రవర్తి, నిజకటాక్షనుధాపృష్ఠి శ నెఱసినంత
నార్తిఁదొలఁగి సుఖించిరార్యాత్మ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.

సీ. పాంచరాత్రాగమప్రథితక్రమంబునఁ, బ్రోక్షణ మొనరించి శ తత్త్వణంబ
దవ్యదేశముఁ జేసి శ దేశికేంద్రులతోడఁ, దీర్ఘప్రసాదప్రతిగ్రహంబుఁ
జేసి యతీంద్రుఁడు శ శ్రీకూర్తనాథప్ర, కాశకుం డని దొడ్డనవాసిఁ గాంచి
శ్వేతాంతరీప మీశతేత్ర మాక్షీరాబ్ధి, యీశ్వేతకుండ మరహీంద్రశయుఁడు

తే. నాథుఁడనిరుద్ధుఁ డీకూర్ననాథుఁ డనుచుఁ, జెప్పి కొందఱ నాహరిశేష కునిచి
యారమేశుని వీడ్కొని శ యరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.

సీ. నాఁటినుం డిపట్టికై శనను దూర్పువాకిటఁ, జని చూచు చుందురు శ సకలజనులు
కమలామనోహరుఁ శ గనకపీఠస్థితుఁ, బ్రత్యజ్ఞునిఁ గూర్నభర్త నచట
మనపూర్వగురు లెల్ల శ మన్నించి రనుచు మా, కీప్సిత మాతేత్ర శ మిపట్టికై న
వైష్ణవాన్వయులకు శ వరకూర్నధామము, దాటి పోరా దని శ తగ విధించి

తే. తరలి శ్రీరామతీర్థము శ దాటి పడ్డ, నాభగిరికడ గోస్తనీరనదిని గడచి
సింహగిరిఁ గాంచె సంయమిశింహుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

సీ. శీతలకల్లోలశీక రాప్యాయిత, తీరరుహ నేక శభూరుహంబు
నిత్యర్షి సంభృతశనీవారధాన్యాది, షష్టభాగాంచితశస్త్రైకతంబు
క్రంచకారండవశకలహంసబకకోక, సంతత క్రేంకారశసంకులంబు
పుల్లపద్మమరందశభూరిపానోన్నత, భృంగాంగనాగీతరమంగళంబు

తే. మత్స్యకూర్తాదివిహృతినిరర్నలజలంబు, నై నపద్మాకరశ్రేష్ఠ శ మచటఁగాంచి
వాస మొందెను యతిరాజు శ వాసి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

సీ. ప్రహ్లాదు జలధిలోపల ముంచి యతనివై, బడవ్రేసె నెద్దానిఁ శ బాపి తండ్రి

- పాపి మాం శ్రీశ యశస్వక్తోక్తి విని వేగ, నుటికె నెద్దానివై శ మురవిరోధి
నేత మె త్తినగతి శ నెయ్య దిప్పటికైనఁ, దూర్పున మిఱ్ఱుగాఁ శ దోఁచుచుండు
సింహాద్రినామంబు శ చెల్లు నెద్దానికి, సింహస్వరూపంబుఁ శ జెందుకతన
తే. ధార లిరువదినాలుగు శ దనరు నెందు, నట్టిసింహాద్రిచేంతల శ న త్తటాక
నికటమందున యతిరాజు శ నిలిచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. ఆరాత్రి గడపి కరల్యంబందు మేల్కొంచి, యాజ్ఞావిధి యొనర్చిరయచట నున్న
శ్రీజనార్దనుఁ జూచి శ సింహాద్రివై కెక్కి, కోవెలఁ జెంది యశ్గురువరుండు
తిరుచుట్టుమాలెలోఁ శ దిరిగి శ్రీభండార,మందు వసించుపరద్ధాలయకును
బ్రణుతి యొనర్చి సురపర్ణాలయముకడ, సేవించి లోఁ జొచ్చి శ శ్రీపురూరు
తే. మందిరంబందు నెలకొన్నశసుందరాంగు, శ్రీవరాహానృసింహు సుర శ్రీకుఁ జూచి
భూరివేదాంతసూక్తులఁ శ బొగడెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. పాతాళమందు నార ప్రహ్లాదుఁ డర్చించు, పాదపద్మంబులు శ భవహరములు
మోఁకాటిచేంతనశమోఘమైద్రవియించు, బోయతూపున నేయురగాయ మొకటి
సరసకేళులఁ జారుశ్వర్ణ చేలము మొల, జాఱనియ్యక పట్టుశవ్యకరము
పక్షిరాజుకు సుధారపానంబుఁ జేయించు, దక్షిణపాణిపరద్మంపుసాంపు
తే. మూఁడుభంగులతిరుమేను శ మూఁడుకనులు
కుండపుష్పంపుఁజాయలగొలుసుజడలు
సటలు గని యుబ్బె నయ్యతిశచంద్రుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శ్రీమద్వరాహానృసింహప్రసాదంబు, లభియించి వెల్వడి శ లక్ష్మణార్కుఁ
డాస్థానమంటపశ్రమం దొకబ్రాహ్మణు, నతిరాజనుని గృష్ణశ్రమార్కు విష్ణు
భక్తుని గని యిట్లు శ పలికె మీరీరాత్రి, గానము సేయ మీశకనులమొగిని
హరి యాడ నతని నిరీట్లడుగుఁడియెంబెరు, మానా రనెడుయతి శ మనయెడలకు
తే. వచ్చి దిగియుండె నతనికిఁ శ బరమపదము, కలుగునాకల్గదా యనిశ తెలియనడిగి
తెలుపు మామాట మాకనిశపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. నావంటిభక్తుఁ డీశనరులందు లేఁ డని, గర్వితుఁ డై యుండుకత నతండు
నాశేషమూర్తిని శ యతిమాత్రుఁగా నెంచి, యుపకరించెద ననిరీయాహఁ జేసి
యట్లానర్చెద నని శ యతఁడు పల్కినయంతఁ,దిరుచుట్టుమాలెలోఁదేశికేంద్రుఁ
డీశాన్యభాగమం శ దించుకకాలము, గోష్ఠి యొనర్చి సంరతుష్టి వెనఁగఁ
తే. బ్రక్రమముఁ జేసి దిగివచ్చిశవాస మొంది,యచ్యుతారాధనముఁ జేసిరయారగించి
కడవె నారాత్రిప్రార్థార్యకథల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర.
- సీ. అంతటఁగృష్ణార్కుఁడారాత్రి హరిమోలఁ,దాళంబు వీణె హర స్తములఁబూని
పాడ నానరహరి శ యాడు చుండెడువేళ, యతిరాజువృత్తాంత శ మంతఁదెలుప

- నతనికిఁ గలుగఁగా శ నాతఁడిచ్చినవారి, కందఱికిని మోక్ష శ మబ్బు ధ్రువము
అని హరి పలికిన శ నాకృష్ణమాచార్యుఁ డా,యతిపతి దొడ్డవాఁ శ డనుచుఁ దెలిసి
తే. హరిని వీడ్కొని తనగృహశ్రమందు నిద్ర,సల్పి ప్రాద్దునమేల్కొంచిశంధ్యవార్చి
దేవళముఁ జెందె నెప్పటిశత్రుఁగున నని, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర,
సీ. యతిపురందరుఁ డంత శ నర్హణీయచ్ఛాత్ర,సహితుఁడై యాహరిశదన మొంది
శ్రీవరాహానృసింహు శ సేవించి యాస్థాన,మందుఁ గృష్ణార్జుని శ నడిగె నిటు
మామాటలకు మాఱుశమాటలే మనిమీకుఁ,జెప్పెనోహరివానిఁశజెప్పు మనిన
నీకు నీ విచ్చినశనిఖిలచేతనులకు, మోక్షము గల దని శ మురహారుండు
తే. పల్కె నది గాన నిల మంచిశభక్తిగలుగు,దొడ్డసన్న్యాసి వీ వనిశతోఁచె మాకు
ననుచుఁ బల్కెను గృష్ణార్జునఁడతని కనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర,
సీ. భక్తిసంపద్గర్వశపరిపూర్ణుఁ డైనట్టి,యాకృష్ణమాచార్యు శ లన్నమాట
లాలకించి యతీంద్రుఁడతనికి ట్లని పల్కెఁ, గలుగునో లేదో మోక్షక్షంబు నీకు
నడుగుమీ యాహరి శ నని పల్కె నాతండు, భాష్యకారుల కిట్లు శ పలికె మరల
హరిని గన్నులమ్రొలనాడింపఁ గలమాకు,సంశయ మేమి మోక్షక్షము లభింప
తే. ననుచుఁ బల్కిన నతనికి శ యతివరేణ్యుఁ, డడిగినను దప్పులే దనశనతఁడుహరిని
దెలియ నడిగెద నని సమ్మతించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
సీ. దేవాదిదేవునిశతిరుచుట్టుమా లెయం, దీశాన్యభాగమం శ దించుకంత
కాలము వేదాంతశ్రునగభీరోక్తులఁ, గడపి యచ్చటినుండి శ కదలి గుడికిఁ
బ్రక్రమం బొనరించి శ భాష్యకారగురుండు, తిరుమల దిగి తనశధిష్ఠ్య మొందె
నాటనుండి ప్రదక్షిణము సేయ వైష్ణవు, లావిష్ణుమందిరశ్రమందు గురుఁడు
తే. గోష్ఠి సల్పినమూలకుఁ శ గోరి మ్రొక్కి,చనుదు రిప్పటికై న రాశనుఁడు కృష్ణ
మాచార్యుఁ డారాత్రి హరికడశరకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర,
సీ. ఆరాత్రి హరికడ శ కరిగి కృష్ణార్జుండు, గీతవాద్యములచేఁ శ గృష్ణు జిష్ణు
సంతస మొందించిశస్వామిమోక్షముమాకుఁ,గలుగునాకల్గదాశతెలియఁబల్కు
మని విన్నవింప నాశహరి యూర కున్నంత, మరల నిట్లనియె నాశమాధవునకు
నూర కుండు ట. దేమిశయుచితము మీ కని, కృష్ణార్జున డన్న నాశవిష్ణు విట్లు
తే. పల్కె భక్తుఁడ వీవు నీశపలుకులకును, మదివిచారించి చెప్పెదశ మాఱుమాట
లనుచు సింహాద్రిపతిపల్కెశనతనికనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
సీ. ముక్తినాసా మ్మనిశముల్లోకము లెఱుంగు,మూలస్మృతులు వేదశజాల మెఱుఁగు
నాముక్తి యయ్యెఁబరాయత్త మెట్లన్న,వినుము చెప్పెదనీకుశవిశదముగను
మాకు దక్షిణపిల్లశ్రమహిరంగధామ మం, దహిరాట్చయాను న శ న్నడిగినంత
నెంబెరుమానారు శ కిచ్చితి ముందు నే, నుభయవిభూతుల శ నూర్జితముగ
తే. నిచ్చెదను గాని మరలనేశనేమి గొనను,గనుక సంశయ మయ్యెనీశకాంక్షఁదీర్చ

భక్తవశ్యుడ నే నని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 52
 సీ. అతనికి మఱియు ని శ ట్లని పల్కె నాహరి, యుభయవిభూతుల శ నుడయవరుల
 కిచ్చిననాటనుం శ డెవరి కై న నతంఁడె, సకలసుఖంబు లొశసంగుఁ గనుక
 నేస్వతంత్రుడఁ గాను శ నిశ్చేయసం బీయ, నది గాన యతిపతి శ నడిగి ముక్తి
 కలదులేదని చెప్పఁగర్త యాతఁడె కాన, నడుగుమీ నీవె పో శ యతని ముక్తి
 తే. యట్లుగాకున్న లేదనిశయతఁడెనుడువు, నియ్యఁదగుననితోఁ చెనారయిచ్చుముక్తి
 ననుచు సింహాద్రిపతి పల్కెనతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. అంతఁ గృష్ణార్కుఁ డాశహరిసూక్తు లన్నియు, విని పల్కె మరల నారవిష్ణునిట్లు
 లక్కటా యొక్కసరన్నాన్యసికై నావంటి, భక్తుని వంచింపఁ శ బాడి యగునె
 శైశవ మాది నారస్వామివి నీ వని, నమ్మితి నిట్టియశన్యాయ మెఱుఁగ
 నాలగాపరికి యురక్తాయుక్తభావన, కలుగనేరదు గదా శ కలిగె నేని

తే. తప్పు లేమియు లేనిసీతావధూటి, యగ్నిఁ జొరఁజూతురే రామ శ యట్టిసీకుఁ
 జేయరానిప నే మని శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. కలకాల మొకరీతిఁ శ గలగీతములఁ బాడి, కవితయుఁ జెప్పి నీరకడనె యుండి
 నీనృత్యకేళికి శ నిత్యసాహ్యముఁ జేసి, నిన్నుఁ గన్నులమోల శ నే భజించి
 నిఖిలలోకములలో శ నే దొడ్డభక్తుడ, నని పేరు వడి యెప్పు శ డాత్మ నిన్నుఁ
 గడపముఁగిటికల్పరకం బని తలఁతు నా, ముంగొంగుపసిఁ డని శ మురియుచుందు

తే. భక్తిభావన లన్నియుఁ శ బదటఁ గలసె

మాయసన్నాన్యసి ని న్నేమొ శ మరులు కొల్పె

ననుచుఁ బలికెను గృష్ణార్కుఁ శ డతని కనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

55

సీ. వేయుఁ బల్కుఁగ నేల శ వినుము నీగర్వంబు, ని న్నింత చేసె నారనేర మేమి
 యాకారక త్రితర్యార్థపంచకబోధ, సంస్కారపంచకశాలి యైన
 ప్రపదనపరులకుఁ శ బరమపదం బబ్బుఁ, దక్కిన భక్తు లురదారమతులు
 సుకృతులు మది నన్నుఁజూచి హర్షించుచుఁ, గాలముఁగడపుచుఁగ్రమనుపక్వ

తే. శుద్ధసత్యాత్మబోధాదిరసుగుణు లగుచుఁ, గలితవేదవిదాచార్యరకరుణఁ బరమ
 పదముఁ జెందెద రని హరిశపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. భువిఁ జరాచరరూపరములు రెండు మా కగు, వినుము నీ కవిరెండురవిశదపఱుతుఁ
 జరవిగ్రహము దొడ్డరసన్నాన్యసిరూప మ, ట్లచరరూపము విగ్రహాదికంబు
 నస్మత్స్వరూపు రారమానుజాచార్యాఖ్య, శాస్త్రోక్తయతి సదాచారనిరతుఁ
 గనుఁగొని లేచి మొరక్కక యూరకుంటివి, పాడితి నని గర్వరపడితి వీవు

తే. భక్తిభావనకతనఁ గరన్పడితి నీకుఁ, బాడితివి గాన నాడితిఁ శ బరమపదము
 జ్ఞాననిష్పాద్య మని పల్కెఁగజక్రి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర,

సీ. అగ్రవర్ణుల కిల శ సర్వము గాకను, నిత్యులపా లగు శ నీకవిత్వ
 మని నృహరి శపింప శ నాకృష్ణమార్యుండు, మరల శాపం బిచ్చె శ మాధవునకు
 నీదువిమానము శ నేలఁ గూలును గాక, యేడుదినంబు ల శ క్లేకరీతిఁ
 గాలియుఁ గోవెల శ కదల కూర్జిత మగు, మరల విమానంబు శ మహిత మగును
 తే. బలికి యీరీతి నావిష్ణుభక్తుఁ డరిగె, హరియు భక్తునిశాపము శ నాదరించె
 భక్తవశ్యత గనిపించె శ భవుల కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. కృష్ణమాచార్యులకీర్తన లన్నియు, నిత్యభోగ్యము లయ్యె శ నేటి కై న
 మఱికొన్ని నాళ్లకు శ మలికినే బనువాడు, మ్లేచ్ఛాధిపతి వచ్చి శ మిన్ను రాయు
 దివ్యవిమానముఁ శ దెగటార్చి కోవెల, బారచాపులఁ దైలభాసితములఁ
 జుట్టించి కాల్చిన శ నుడిసి యేడహములు, గాలి భక్తోక్తిచేఁ శ గదల కుండె
 తే. ముకురములభంగి దూరార్థములను దెల్పు
 దర్పణ స్తంభములు మాసి శ ద్రష్టలకును
 నేటి కై నను దల్కు గరన్పించు ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

59

సీ. అంతఁ బశ్చాత్తప్తుఁ శ డనితరగతికుఁ డా, కృష్ణమార్యుఁడు మదిఁ శ గినుక మాని
 సింహాద్రినాథునిశ్రీపదాబ్జంబులఁ, గని మ్రొక్కి యర్పించి శ కమలనయన
 సర్వలోకశరణ్య శ జగదార్తిహర భక్తవత్సల సంశ్రితపారిజాత
 తల్లియుఁ దండ్రీయు శ దాతయు దైవత, మెల్లచుట్టములు మా శ కీవె యనుచు
 తే. నాత్మఁ గడు నమ్మి యుంటి నీరయంఘ్రిలాన
 నాదురుక్తుల మఱచి యీశనన్నుఁ బ్రోవు
 మనుచుఁ బ్రార్థించె నానృహర్యక్షు ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

60

సీ. ఎల్లలోకంబుల శ నేలెడుమాకు నీ, వంటిభక్తునిఁ బ్రోవ శ బరువు గాదు
 అపకారి నై న ముం శ దనృతమాడఁగ లేదు, పలుక నెప్పటి కై నఁబాడి దప్పి
 యది గాన మునుపు నే శ నన్నట్లు పోయి రా, మానుజాచార్యులశాశ్రియింపఁ
 గరతలామలకము శ గాదె మోక్షము నీకు, వత్స సందియపడవలదు చనుమ
 తే. యనుచు సింహాద్రిపతి పల్కి శ యనుపఁ గృష్ణ
 సూరి సింహాద్రి దిగి వచ్చి శ చోద్యపడుచుఁ
 గాంచె యతిరాజుబలములకలిమి ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

61

సీ. భవశమృద్వరచితశ్వాదశశ్చిద్రోద్ధ్వపుండ్రమధ్యములందుఁ శ బాలుపు మీఱఁ
 బదునాల్గువన్నెలబంగారుచాయలు, గలుగుశ్రీచూర్ణ రేఖల ధరించి
 తులసీసరోజాక్షరకలితమాలికలను, లలితకంఠముల నలంకరించి

- గురుని కెల్లప్పుడు శ్రీకోరి దాస్యము సల్పు, శంఖచక్రాంకితశచారుభుజుల
తే. యతుల నేకాంగులను బీరశపతుల నిట్లు, సంఖ్య లేనట్టివెష్టవశంఘములను
జూచి యక్కజపడఁ గృష్ణశ్రీసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.
- సీ. వేణుపత్రముఁ బోలుశరవిలసదచ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్రవల్లిక ఫాలశమున వెలుంగఁ
దులసీజలజబీజశరవిలసితమాలికా, యుగళము గళమునఁ శ్రీ దగిలి మెఱయ
జిహ్వగ్రనర్తనశీలనారాయణ, పదమునఁ బెదవులు శ్రీ గదలు చుండ
స్ఫటికాక్షమాలిక శ్రీ స్ఫుటముగాఁ ద్రిప్పుచు, దౌవారికుల వేత్రధరులఁ జూచి
తే. కృష్ణమూర్ధ్యుండు నీదువాకిటికి వచ్చి, యున్న వాఁడని తెల్పుఁడీ శ్రీ యుడయవరుల
కనుచు వారికిఁ బల్కెఁ గృష్ణమూర్ధ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.
- సీ. ఆవేత్రపాణులు శ్రీ యతిభూపతిని జూచి, ప్రణతులై యతనికిఁ శ్రీ బలికి రిట్లు
స్వామి యాకృష్ణమాశచార్యు లిచ్చట వచ్చి, యున్న వాఁడని వారుశరవిన్నవింప
నాకృష్ణమాచార్యు శ్రీ లనెడుబ్రాహ్మణునితో, మా కేమిపని లేదుశరుదిఁదలంప
నని యతీంద్రుఁడు పల్కెనామాటవిని వచ్చి, వేత్రపాణులు చెప్పరవిని యతండు
తే. తిరిగి సింహాద్రినృహరిని శ్రీ దేవదేవుఁ
గాంచి యామాటలను విన్నరవించినంత
హరియుఁ బ్రత్యుత్తరముఁ జెప్పె శ్రీ నతని కనుచు
వాదిభీకరగురుఁడ నె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఆచార్యశబ్దము శ్రీ యతిపతికే కాని, తక్కినవారికిఁ శ్రీ దగదు గనుక
నాచార్యపదమున శ్రీ కభిమానపడక నీ, పేరుమాత్రమె వినిరపింపు మనుచు
మరల సంపింప నాశమాడ్కి నాతఁడొనర్ప, నూరక యుండిరాశ్రయడయవరులు
హరి కతఁడది దెల్పరహరి యడియేక కృష్ణ, దానుఁడ నని పల్కఁరదగును నీకు
తే. ననుచు బోధించి పంచినశతఁడు మరల, సింహశైలము దిగివచ్చి శ్రీయతీంద్రుఁ
గొలుచుదౌవారికుల కిట్లు శ్రీ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.
- సీ. సద్వేత్రధరులార శ్రీ సంయమింద్రునకు మా, విజ్ఞప్తిఁ జెప్పఁడీ శ్రీ విశదముగను
ద్వారమందునఁ గృష్ణశ్రీదాసుఁడున్నాఁడని, గురునకుఁ బల్కుఁడీ శ్రీ కరుణ ననిన
దౌవారికులు యతిరదైవతమును గని, కేలుఁదమ్ములఁదలఁ శ్రీ గీలుకొల్పి
ద్వారములోఁ గృష్ణశ్రీదాసుఁడు దేవర, వారి సేవింపను శ్రీ వచ్చి యుండె
తే. ననుచుఁ బల్కినవారి కశ్రయ్యతివరేణ్యుఁడతనిఁ దోడ్కొనిరండనిశయానతిచ్చె
వార లాతనిఁ దోడ్కొనిరవచ్చి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. పుట్టుదరిద్రుండు శ్రీ భూరిసేవధిభంగి, జాత్యంధకుఁడు నిరీక్షణము మాడ్కి
ధన్వాధ్వసీనుఁడు శ్రీ ధారాసలిలమట్లు, వికలశాదుం డంఘ్రిరవిహృతికరణి
నాకృష్ణమూర్ధ్యుండు శ్రీ యతిపతిసన్నిధిఁ, జెంది యానందించి శ్రీ సిరి వహించి
దండప్రణామంబుఁరదగఁ జేసి యున్నంత, నతనిఁ గటాక్షించి శ్రీ యతివరుండు

- తే. పంచసంస్కారములు నర్థపంచకంబు, నాకృతిత్రయ మాది గా శసఖిలహితము
లాచరించి వచించె ని శ ట్లతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 67
- సీ. ప్రహ్లాదుఁ బ్రోచి యీశపర్వతా గ్రమునందు, హరియొకపుట్టలోనమరియుండ
వరపురూరవచక్రవర్తి యీనృహరికి, నొకదారుమంటప శ మొసరఁ జేసె
లాంగూలగజపతి శ లక్షణయుతముగా, మందిర మది చేసె శ సుందరము గ
సన్నాసి యొక్కఁ డంతచత్త్రివేణిని దెచ్చి, గంగధారాదులఁ శ గలుగఁ జేసె
- తే. నహహ సింహాద్రివిభవ మెం శ దైనఁ గలదె
యిందు మావాఁడ వై యుండు శ మెల్ల కాల
మనుచుఁ బలికెను యతిపతి శ యతని కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 68
- సీ. తనసన్నిధిని దాస్యధన మపేక్షించిన, కృష్ణసూరిని బుజ్జగించి కృపను
స్వస్వరూపోచితశసకలకైంకర్యము, లీహరికే చేయు శ మిచట నిలిచి
మాకభీష్టం బిది శ మఱుమాటఁ జెప్పక, మాయజ్ఞ సలిపిన శ మంచి గలుగు
నని యతీంద్రుఁడు పల్కనాకృష్ణసూరియుఁ, బ్రక్రమం బొనరించి శ ప్రణతిఁ జేసి
- తే. గురునివీడ్కొనిచని సింహాగిరివరాహ, నృహరిక భిమతకైంకర్యనిరతుఁ డగుచుఁ
గడపి కాలము మోక్షము శ గాంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. ఏసూరి రజకునిశయింట మృతానుజ, నడపించెఁ బితృకానశనంబుదనుక
నా బ్రహ్మరుద్రుల శ కైనఁ గన్నడనట్టి, నృహరి నాడించెను శ నిత్య మెవ్వఁ
డెవనిశాపమున సశర్వేశునిగుడి యైన, నేడహములు కాలె శ నేకరీతి
నట్టికృష్ణార్జుని శ కైన లక్షణముని, నాశ్రయింపక ముక్తి శ యమర దయ్యె
- తే. నట్టిరామానుజార్జులశాశ్రయింప, కున్న కుమతికి మోక్షేచ్ఛశ్చయుదధివింధ్య
పర్వతప్లవకాంక్ష గాఁబరఁగుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 70
- సీ. శ్రీభాష్యకారులశ్రీపాదతీర్థ మీ, పద్మాకరం బని శ పథికు లైన
సంప్రదాయకులు తశజ్జలము లుజ్జీవించి, చనుదు రిప్పటి కైన శ సంతతంబు
నచటనుండి యతీంద్రుఁ శ డాహరి వీడ్కొని, తనబలంబులతోడఁ శ దరలివెడలి
యాంధ్రనాథాదిదివ్యక్షేత్రపతు లెల్ల, నతనికిఁ గనిపింప శ నందతికిని
- తే. మంగళాశాసనముఁ జేసి శ మహిమమెఱయ, గౌతమినిగృష్ణవేణినిగడచివెడలి
శ్రీకరాహోబలస్థలిఁ శ జెందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 71
- సీ. క్రిందియహూబలశమందునృసింహునిఁ, బ్రహ్లాదవగుదుని శ భక్తిఁ జూచి
యెగువహోబలమున శ కేఁగుచు భార్గవ, నారసింహునిఁ ద్రోవనడుమఁ గాంచి
కారంజనృహరిని శ గనులార సేవించి, శతకోపసూరుల శ శరణ మొంది
గరుడాద్రిని హిరణ్యశకశిపుమర్దను రమా, కాన్తుభశ్రీవత్సరకలితవత్సు
- తే. భవ్యభవనాశిని నిగతశబ్రహ్మకుండ, నవ్యమణిగృహవాసుని శ నారసింహుఁ

గాంచి ప్రణమిల్లి గురుఁడునుతించెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె నమోదమలర.
 సీ. చెంచునాయకిఁ గాంచి ర శ్రీదేవిని భజించి, పావననృహరికిఁ ర బ్రణతిఁ జేసి
 శుద్ధధా రాకుండరచూతతీర్థంబుల, రాజద్వరాహతీర్థంబు గాంచి
 శ్రీవరాహనృసింహుఁ ర జేమోడ్చియరిగియో, గానందనరహరియంఘ్రిఁబొగడి
 సచ్చత్రవటనృకేరసరియంఘ్రిలకు మ్రొక్కి, జ్వాలానృసింహుని ర సన్నుతించి
 తే. యుక్కుఁగంబముఁబొడగనిరయుగ్రదైత్యు, రచ్చగుబ్బలిశరభమారణపుఁగొండ
 గాంచి యతిరాజు మరలియేర తెంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె నమోద మలర.

సీ. శ్రీమదహోబలశ్రీనారసింహుని, వీడ్కొని యతిరాజు ర వేడ్క నచటఁ
 దనదాసజనులతోఁ ర దరలి పినాకినిఁ, గడచి సోమవరంపుఁగనుమ దాఁటి
 యరిగెనిప్పటికైన ర నాకనుమను జను, బుధులెల్ల మ్రొక్కిడి ర పోదురిచట
 నంత లక్ష్మణగురుం ర డాతిరుపతిఁజెంది, తన్నుఁ గన్గొని మ్రొక్కు రధన్యజనుల
 తే. శీతలాపాంగసుధఁ జిల్కరసేమ మడిగి, తిల్లగోవిందరాజు సురస్థిరుని జూచి
 సన్నుతించివృషా ద్రికిఁ ర జనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె నమోద మలర. 74

సుగంధివృత్తము. మందహాససుందరాస్యరమాననీయ తిల్లగో

విందరాజసత్పదారరవిందవందనార్చనా

చందనాగురుప్రియాశురచంపకాదివృక్షజు

న్దిరాంజనాద్రినాథరమానితా యతీశ్వరా. 75

మాలినీవృత్తము. స్థిరగిరివృషధామా ర చిత్తముద్రాభిరామా

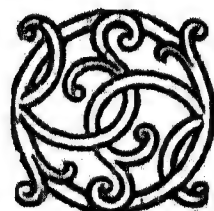
గురుపదపరిచారా ర క్రోధలోభాదిదూరా

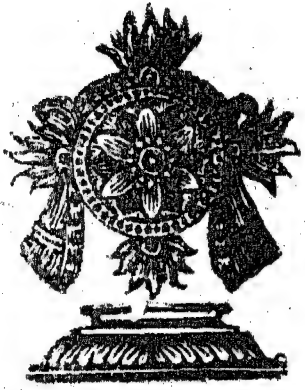
యురుతరశుభలీలా ర యూర్ధ్వపుండ్రేద్ధఫాలా

పరమపదనిదానా ర భాష్యకారాభిధానా. 76

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభయం
 కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
 వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయకేశవనామధేయప్రణీతం బైనయా
 చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబునయ
 తీంద్రుండు తిరువనంతపురంబు విడిచి విచ్చేసి మళయాళదేశంబులను శ్రీపాండు
 రంగక్షేత్రంబును మధురానగరంబును గోకులబృందావనంబును గాళియవ్రాదం
 బును గోవర్ధనాద్రియు ద్వారకయును బుష్కరారణ్యంబును దిరువయోధ్యయు
 ను బ్రయాగయు గయ యుసాలగ్రామాద్రియును వైకుంఠస్నానంబును నైమి
 శాటవియును హరిద్వారంబును బదరికాశ్రమంబును గలాపగ్రామంబును వసు
 థారయశమ్యకాశ్రమంబునుగనుంగొని యాయాక్షేత్రంబులభగవద్విగ్రహం
 బులం గాంచి మంగళాశాసనం బొనర్చి యచటనుండి భట్టమంటపంబునకేతెం
 చి సరస్వతీభండారద్వారంబునఁ గనబడువాణితో సంభాషించి తన నందిరాంత

రాశంబుఁ జొచ్చి శ్రీభాష్యంబుఁ బరిగ్రహించి మెచ్చిన భారతిచే బహుమతిఁ
 గాంచి యచట వాదినిరసనంబు సేయుటయుఁ దద్దేశాధిపతి యచటిబ్రాహ్మణుల
 తో యతీంద్రు నాశ్రయించుటయు వారణాసిపురంబు డాసి భాగీరథిం దీర్ఘకరిం
 చుటయు సచటనుండి శ్రీపురుషోత్తమక్షేత్రంబుఁ జెందుటయు శ్రీజగన్నాథ
 వాహనుండై యతీంద్రుండు శ్రీకూర్మ క్షేత్రంబుఁ జెందుటయు శ్వేతకుండంబుకడ
 బ్రహ్మచారిరూపి యై నరహరి గురున కుపచరించుటయు సచట నిజాశ్రితసమా
 గమనంబుఁ జెందుటయుఁ గూర్మనాథునిఁ బ్రకాశింపఁ జేయుటయు శైవవిజయం
 బును సింహాద్రిగమనంబును శ్రీవరాహానృసింహసందర్శనంబును గృష్ణమార్యుం
 డు యతీంద్రు నాశ్రయించుటయు శ్రీమదహోబలక్షేత్రంబున శ్రీవరాహానృసిం
 హుని సాక్షాత్కరించుటయు శ్రీపురిఁ జెంది తిల్లగోవిందరాజునకు మంగళాశాస
 నం బొనర్చుటయు నన్నది పంచమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ లి

మ ధ్య మ భా గ ము.

—:0:—

షష్ఠోల్లాసము.

- క. డేమకరగణనామ,స్తోమా వేంకటనరాహాసురుచిపదాబ్జ
ప్రేమా ప్రామాణికను,త్రామా రామానుజా త్రిదండిలలామా. 1
- వ. అవధరింపుము. 2
- సీ. ఆతామడవెడల్పు శ సమరు నేయద్రికి, ముప్పదామడచాపు శ దప్ప కుండ
వేంకటశై లంబు శ వృషభాద్రి నారాయ,ణాద్రి సింహాద్రి శేషాద్రి యంజ
నాద్రియు శ్రీశై లమట్లు తీర్థాద్రి యీ,నామధేయముల నేనగము దాల్చు
నేయద్రిశిఖరము శ నీక్షించువారికి, బాతకంబులఁ బాపి శ భాగ్య మిచ్చు
- తే. నెందు వసియించు హరి తనయిల్లువిడిచి, యెద్ది కలియుగవైకుంఠమీధరిత్రి
నట్టిశేషాద్రి కరిగె నశయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోదమలర.
- సీ. కపిలపంచాయుధరఘనశేషన ప్తర్వి,గోగర్భవైకుంఠకులిశతీర్థ
గరుడసుదర్శనాశకాశగంగాపాప,నాశననకసనందనాజ
కాయరసాయనశస్కందవిష్వక్సేన,వామనతుంబురువరవృషాది
గురునామములు షష్టికోటితీర్థము లెందు, విలసిల్లు సంతతవృద్ధిఁ జెంది
- తే. స్వామిపుష్కరిణీతీర్థచక్రవర్తి, స్నానపానార్హమై యుండు శ సతత మెందు
నట్టిశేషాద్రి కరిగె నశయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- సీ. బ్రహ్మాదిదేవతాపరమర్షి సంఘము, లేపొద్దు హరిఁ గొల్చు శ నెందు నిల్చి
శేష శేషాశ నాశశీవిషాశనముఖ్య,సూరు లెం దుందురు శ సుఖముఁ జెంది
- * పదుగురుసూరులుఁ శ బాడి రేయద్రిని, గులశేఖరుం డెందుఁ శ గోరె జన్మ
మురుపరస్పరవైరముడిగిజంతువు లెందు,మురరిపు భజియించిరము క్తఁడెందుఁ
- తే. జెంగి యేయద్రి ప్రత్యక్షశేషుఁ డయ్యుఁ
జర్మచక్షుష్కులకుఁ దోచు శ శై లమట్లు

* తొమ్మిదిసూరులే పాడి రని గ్రంథాంతరముల నున్నది.

లట్టి శేషాద్రి కరిగె నరయ్యార్జ్యఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

5

సీ. తిరుమలవై కెక్కి న దేవాదిదేవుని, తిరువీధులను నాల్గు న తిరిగి వచ్చి
ధవళధనుర్గతరద్వాదశియరుణోద,యపువేళ సకలగంగఁగాదితీర్థ
ములు తమసాపవిత్రమోచన మొనరింప, సం దవగాహన న మొందు చుండు
బంగారుమేడలున ఫలవృక్షములు కొన్ని, యేపుష్కరిణిచుట్టున హెచ్చి యుండు
తే. నట్టిపుష్కరిణీస్వామి న నాశ్రయించి, యతికులస్వామి నీ రాడ న నవధరించి
శ్రీకిటిస్వామికోవెలఁ న జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర. 6

సీ. మహితవరాహఁగ్రమంటపమందు ను, ఖాసనాసీనుఁ డాయతివరుండు
కేశవాదిక నామరీతితళతరిపు, ద్వాదశగాథలఁ న దగఁ బఠించు
చును బదిరెండును న శుద్ధోర్ధ్వపుండ్రము,లను ద త్తదర్శిస్థలములఁ దాల్చి
తులసీనలినబీజరవలయముల్ ధరియించి, తిరుచుట్టుమా లెలోఁ న దిరిగి వచ్చి
తే. యజ్ఞ వారాహదేవునిరహరిని గాంచి, మ్రొక్కి వినుతించి యతనికన్తోల నిలిచి
యతులతీర్థప్రసాదములందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర. 7

సీ. ఆహరి వీడ్కొని న యతిరాజు వెల్వడి, మహనీయరథయానరమంటపములు
మణిసహస్రస్తంభరమంటపగోపుర, ద్వారదేహళులను న దగ భజించి
వేంకటేశుం డెట్టిరసంకటముల కై న, దుర్గాధిపతి గానఁ న దొలఁగఁ డింట
నన్యులు రంగరాజాదు లీతనిపంచఁ, జెందుదు రిడుమలఁ న జెందినపుడు
తే. గానముందొక సారిరంగ ప్రభుండు, వచ్చి యెందుండఁ బండ్రెండునవత్సరములు
నట్టిశ్రీరంగమంటప న మందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెన మోదమలర. 8

సీ. స్వర్ణ గారుత్మతర స్తంభము మణిమయ, బలిపీఠమును గాంచి న ప్రణతిఁ జేసి
యలరంగమంటపరమాస్థానమంటప, మతిభక్తితో మ్రొక్కి న యతివరుండు
కోశభాండాగారగురుధాన్యశాలలుఁ, దై లాజ్యముఖరసరద్రవ్యపూర్ణ
శుభగృహములఁ గొన్ని న చూచుచు రెండవ, స్రాకారమునకొక్కరప్రక్రమంబు
తే. సల్పి యామునతటవాసిరశౌరికడను, బుష్పమాల్యంబులను జేర్చునపుణ్యనిధుల
వినతులను జూచి కరుణించిరవెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

సీ. తొండమా ననియెడురదొడ్డరా జొక్కఁడు, పగతురచే బలునబాధఁ జెంది
శతకోపతీర్థంబునన్నిధిగుహతోవ, సర్ధరాత్రపువేళ న నరుగుదెంచి
యందంపుఁదూఁగుటురయ్యాలలోఁ బవళించి, శ్రీభూమినీళలు న చేరి కొల్వ
విలసనశీలుఁ డారవేంకటేశునిఁ జూచి, వినుతించి తనయూర్తి న విన్నవింప
తే. భక్తవత్సలుఁ డతనికి న భయముఁ బాపి, శంఖచక్రము లిచ్చెనునశత్రుహతికి
నృపతి యహితులఁ దెగటార్చినెగ్గె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

సీ. శ్రీభూమినీళలు న శ్రీవేంకటేశుని, మంతనమందున న మరులు కొల్పు

- సమయమందున వచ్చుచక్రవర్తిని జూచి, వ్రీడను జెంది యాశక్రీడ విడిచి
 వక్షస్థలమునందు శ్రీ వాపీనిలయమందు, శ్రీమహాసనమునఁ శ్రీ జెందుకతనఁ
 దాను ధరించుపూదండ లాహరియు నా, బావిలో విలసిల్లురభార్య కొసఁగుఁ
 తే. గానఁ బూ లియ్యరేరి కేరకాల మచట, నట్టితోమా లేబావికిరయతివ రేణ్యుఁ
 డంజలి యొనర్చి ముందటి రకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ముందటిమంటపమున కేఁగి యట నిల్చి, సామ్యనారాయణాశ్రచలశిఖరము
 గనుఁగొని ప్రణమిల్లి శ్రీ గారుడ స్తంభస, ద్భలిపీఠములకుఁ బ్రదక్షిణముగ
 వచ్చి చాంపేయకరద్వారదేహళి మ్రొక్కి, దాఁటి విమానప్రదక్షిణమున
 కరుగఁ దలంచి మేరయాశ్రాసన్నిధిని గాంచి, యాస్వామి సేవించిరయచటనుండి
 తే. వచ్చి బంగారుతలుపులరబావిఁ జూచి, భావ్యకారుండు తిరుమట్టరపల్లిఁ జెంది
 విష్ణుపత్నిని గని మ్రొక్కిరవెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ్రీమోద మలర.
- సీ. కల్యాణమణిమయశ్రకల్యాణమంటపా, స్థానము వలగొని శ్రీ జరగి వచ్చి
 యన్వర్థనామక శ్రీ మానందనిలయాఖ్య, దివ్యవిమానంబుఁ శ్రీ దేటి చూచి
 దివ్యవిమానాయతే నమో యనిమ్రొక్కి, పరిమళాంచన్మంటరపంబుఁజూచి
 బ్రహ్మద్రేంద్రాదిరబహుసురార్చితదివ్య, మణిభూషణములున్నరమఱుఁగులెఱిఁగి
 తే. మాన్యు సూత్రవతీశు నరమస్కరించి, తొట్టితీర్థపుశంకలఁ శ్రీ దొలఁగఁ ద్రోచి
 సూరితిలకుండు తనచోటిఁ శ్రీ జూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్రీమోదమలర.
- సీ. నాథు యోగానందరసరకేసరిని గాంచి, యాడి యాడిత్యాదిరమార్యసూక్తి
 వినిపించి మణిమయశ్రవిహగేంద్రనిలయము, వలగొని ముఖమంటరపంబునడుమ
 నయ మొప్ప దండప్రణామముల్ గావించి, జయవిజయులకనుశంజ్ఞఁ బడసి
 పలుగాడితలుపులరబంగారువాకిటి, గడపను గని మ్రొక్కి శ్రీ కడచి యచట
 తే. శేష శేషాశనాదుల శ్రీ సేవఁ జేసి, యంజనాద్రీశుదివ్యశ్రయ్యాదికంబు
 సంయమింద్రుండుగనిమ్రొక్కిరసఁగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ్రీమోదమలర
- సీ. గడప గాఁ బడియుండి శ్రీ కనియెద నీదొండ, పండుఁ బోలధరముఁ శ్రీ బరమపురుష
 కోనేట సుఖయించుకోకాదిపక్షులం, దొకపక్షి నయ్యెద శ్రీ నుర్వి నాథ
 నీవైఁడికొండవై శ్రీ నే నొక్క పై యుందు, స్థిరచరాదులయందు శ్రీ దేవదేవ
 యిట్లు ప్రార్థించె ముం శ్రీ దేకులశేఖరుం, డతనినామాంకిత శ్రీ మైనగడప
 తే. దాట రా దని యతిరాజుతలఁచెఁ గనుక, నిత్యకింకరులే తక్కరనేటి కై న
 దాట రావెండిగడపను శ్రీ దాను లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ధృవకాతుకోత్సవరేదీ ప్తస్తపనచక్రి, బేరాదిభేదముల్ శ్రీ వెక్కు గలుగు
 వేంకటేశునిపాదరపంకజయుగళము, నక్షత్రములఁ గేరుశనఖరములను
 బలుకూర్ణములఁ బోలురప్రపదములనుబూను, శింజానమంజుమంజీరములను
 దాసుల రక్షింపఁ శ్రీ ద్వరపడుహరినీల, కాహళాకారజంఘాయుగంబుఁ

- తే. గదళికాస్తంభగంభీరకనకచేల, పరివృతోరుద్వయంబు నారవర్తనాభిఁ
గాంచి హర్షించె నాయతిరకాంతుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. సూర్యకటారంపురసాంపుతోఁ గీల్కొన్న, కాంచీగుణావృతకటితటంబు
సర్వలోకములకు శ సదన మానుదరము, నతిసుందరవళిత్రయాతిశయముఁ
దారావళులయందుఁ శదారాధిపతిఁ బోలు, ఘనహారములయందుఁ శ గౌస్తుభంబు
శ్రీవత్సలాంఘనాంఠచిత మానురస్థుల, మలమేలుమంగతారయారు నచటఁ
- తే. గలితభూషణకల్పశారఖాసమాన, శంఖచక్రగదాఖడ్గశార్ఙ్గసహిత
భుజములను జూచి యతిరాజురపొంగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. కంబుసుందరదివ్యకంఠ మున్నతపీన, చార్వంసములు గూఢరజత్రువులును
వై జయంతీపుష్పరవరతులసీదళ, మహితసాలగ్రామరమాలికలును
బింబప్రవాళాధరంబు సుందరమంద, హాసముఁ బుండరీకాక్షియుగము
మళరకుండలదీప్తిమహితగండయుగంబు, శ్రీకారములఁ బోలురచెవులు భవ్య
- తే. నవ్యచాంపేయకలికాభరనాసికయును, విలసితభూగిలతాదివ్యరవిభ్రమములఁ
గాంచి యతిరాజు మిగుల హర్షించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. రమణీయకర్పూరరచితోర్ధ్వపుండ్రంబు, నీలాలకావృతరనిటలతటము
శారదపూర్ణిమారచంద్రమండలముతో, సాటి మీఠినముఖరసరసిజంబు
నీలాద్రిశిఖరస్థరజాలసూర్యునిఁ బోలు, తపనీయమకుటముఁ శ దలను జూచి
వేంకటేశునిదివ్యరవిగ్రహ మీరీతి, నాపాదమస్తక శ మనుభవించి
- తే. సంతసించి యతీంద్రుండురసంస్తుతించి, జైత్రయాత్రాశ్రమం బెల్లరజాట విడిచి
పేద వెన్నిధిఁ గన్నట్లు శ పెరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. శ్రీపాదమాది గా శ శిరముపర్యంతంబు, శ్రీపాణిమునిభంగి శ సేవఁ జేసి
భట్టనాథోక్త మారపల్లాండుఁ బాడి యా, శౌరికి మంగళారశాసనంబుఁ
జేసి కేల్గవ మోక్షిరసేవించుయతిపతి, కంజనాద్రీశుఁ డి శ ట్లనుచుఁ బలికె
భాష్యంబు రచియించిరభారతి మెప్పించి, ప్రతివాదుల జయించి శ భవులఁ దీర్చి
- తే. మంచి మా కొనఁచునరన్నంత్రి వీవె
కనుక నిచ్చితి భూతియురగంబు నీకు
శయనగృహమందు నని పల్కె శ శౌరి యనుచు
వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. శ్రీశరకోపంబు శ చెలు వొందుతీర్థప్ర, సాదాదులను గొని శ సంయమింద్రుఁ
డంజనాద్రీశుని శ నలమేలుమంగను, స్వగురుని వీడ్కొని శ జరిగి పచ్చి
తిల్లగోవిందునిరతిరువడి సేవించి, యాత్మీయులను గూడి శ యచటఁ గదలి
చోళసింహపురంబుఁ శ జొచ్చి యతీంద్రుండు, ఘటికాద్రినృహరిని శ గాంచి మించి
- తే. గృధ్రపుష్కరిణీతీరగృహనివాసు, విజయరాఘవుఁ గని మొక్కిర బెడలి విభవ

- యు క్తసత్యవ్రతక్షేత్ర మొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. బహుపుష్పపల్లవశఫలభారసతశాఖ, తరుపతత్ఫలరసోద్యానవనము
కలహంసబకకోకశకారండవాకీర్ణ, పద్మాకరభ్రమరద్భ్రమరరవము
జాలాధ్వచరదర్కరచంద్రమఃప్రాసాద, రత్నగుగ్రాజితరరాజపథము
హరిపాదకమలసేవానక్తమానస, స్త్రీపురుషాంచితాశశేషగృహము
- తే. శత్రుషడ్వర్గనిత్యప్రశాంతికరము, ధన్యపశుపక్షిమృగకులశతరునగాధ్య
మైనకాంచీపురముఁ జూచె శ నార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. వేగవతీనదిరీవిమలోదకంబుల, నవగాహన మొనర్చి శ యతివరుండు
కాలార్హకృత్యముల్ శ గావించి కూరేశ, దాశరథ్యాదినశత్రుములతోడఁ
గోవెల కేఁగుచు శ గోపురాంగణహైమ, మణిపోడశ స్తంభశమంటపంబు
గని మొక్కి వలగొనిశునగోపురద్వార, కనకదేహళి మొక్కి శ కడచి వచ్చి
- తే. బ్రహ్మయాగోదితుం డగుశవరదుఁ డెందు, ననిశవాసముఁ గైకొనెనాయనంత
పుష్కరిణిఁ జూచి మిగుల నుర్రొంగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. శాతకుంభ స్తంభశసాహస్రగుంభిత, పల్లవైత్సవమంటపంబుఁ జూచి
పుష్పవనంబులఁ శ బారిఁ జూచుచును వచ్చి, శ్రీశతారిపదాబ్జరసేవఁ జేసి
పుణ్యకోటివిమానశ్రమను జూచి చేమోడ్చి, పదుగురుసూరులశభక్తిఁ గొల్చి
వాహనమంటపశవరగారుడ స్తంభ, బలిపీఠములఁ జూచి శ ప్రణతిఁ జేసి
- తే. దాటి రెండవద్వారముత ప్తహేమ, మణిమయ స్తంభగుంభితశమంటపముల
శ్రీయతీంద్రుఁడుచూచి హర్షించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. వరద నారాయణ శ వాసుదేవ రమేశ, యని పల్కుచిల్కల శ నాదరించి
వై శాఖమాసోత్సరవమున నవాహ్నిక, దీక్ష నెందు వహించు శ దేవరాజు
ఆమహాత్మదిరవ్యస్తంభగుంభిత, మహనీయకల్యాణశమంటపంబుఁ
గన్నులపండువు శ గాఁ జూచి సాష్టాంగ, దండప్రణామముఁ శ దగ నొనర్చి
- తే. దర్శనస్థాపనార్థము శ తన్నుఁ జూచి, ప్రపదనం బెచరించినశపరమగురుని
యామునాగ్యునిగని మొక్కినార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. కృష్ణుండు దేవితోఁ శ గ్రీడించుమాధవీ, మల్లికామాలతీశమంటపముల
హరి పెరుందేవితో శ ననిశముఁ గ్రీడించు, బంగారుకృత్రిమశపర్వతములఁ
గరిగిరివరదుఁడు శ కలిమికోమ్మును గూడి, విహరించుపుష్పద్రువీధికలను
వరదురచ్చకు నగుశబాలకల్పద్రుమూ, ల ఖచితరత్నశిరలాతలముల
- తే. దివ్యవిద్రుమసౌపానదీర్ఘి కలను, హస్తిగిరినాథదివ్యమహానసంబు
నుడయవరుచూచియాహ్లాదశమొందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. పాకగృహాంతికశ బహుకూటములయందు, నవధాన్యరాసులు శ నగసమములు
నూతుల నించినశనూనె తేనె ఘృతంబుఁ, బసిడిబాసలనిండ్లశబాలుఁ బెరుగు

- సూనల డాపినరగుడశర్కరాదులు, సత్తిత్రిణీఫలనంచయములు
సర్వ సతిలవిశ్వసరసార్ద్రకమరీచి, కైలాలవంగాదిరజాలసురభి
- తే. గంధవచ్చందనాగురుఖండములును, జూచియతిరాజు హర్షించిరచోద్యమంది
శ్రీ పెరుందేవికోవెలఁ ర జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 27
- సీ. ఆపెరుందేవితాయారుకోవెలయందు, మణికుట్టిమాస్థానమంటపమున
రతనంపుఁజాయల ర రంజిల్లువరదుని, మహిషితిర్క్తంజనమంటపంబుఁ
గనుఁగొని చేమోడ్చిఁఘనదేహళిని దాఁటి, తిరుచుట్టుమాలెలోఁ ర దిరిగి వచ్చి
గర్భగృహద్వారకనకదేహళికడఁ, గేఱఁదమ్ములఁ దలఁ ర గీలుకొల్పి
- తే. శ్రీ పెరుందేవితాయారుసేనఁ జేసి, సంయమిశ్వరుఁ డానందరజలధి మునిఁగి
పూర్వదేశికసూక్తులఁ ర బాగడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. దేశాంతరము నని ర తిరిగి వచ్చినతన,తనయుని జూచిన ర తల్లికరణి
భాష్యకారు నిజాంమ్రపద్మప్రసన్నునిఁ, జేతనోద్ధరణైకశ్రీలుఁ జూచి
పరమహర్షముఁ జెంది ర వరదునిదేవియు, మిగులఁ గటాక్షించి ర మే లొసంగి
శతకోషతీర్థప్రసాదాదు లిప్పించి, బహుమాన మొనరించి ర పంచినంత
- తే. నల్లనల్లన దిగి మేడ ర యతివరుండు, వచ్చిమూఁడవ ప్రాకారవరముఁ జూచి
శిష్యగణములతో సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 29
- సీ. యతిభూమిపతి తురీయాయృతి మణిదీప్త, హాటకద్వారదేహళిని దాఁటి
యత్తియూరా నని ర యాద్యులు పొగడిన, నరకేసరిని జూచి ర నతి యొనర్చి
నవరత్నభూషణనవ్యమాల్యక్షౌమ, కోశగృహంబులఁ ర గొన్ని చూచి
కరిగిరి వలగొని ర కనకమయంబు లా, మె ట్లెక్కి యామేడరమీఁది కేఁగి
- తే. తిరిగి తిరుచుట్టుమాలెలోరదేవదేవు, వెనుకఁ బ్రణమిల్లి వచ్చి యారవేదవేద్యుఁ
గరిగిరీశునిఁ గన్నులఁ ర గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. కమనీయనవరత్నరఖచితకిరీటుని, నీలాలకావృతనిటలతలుని
నవ్యకాంచనకోశనాసాపుటాంచితుఁ, బుండరీకాక్షు సురభూవిలాసు
మకరకుండలరుచిరమహితకర్ణకపోలు, మందస్థితాంచితరమధురభాషు
విద్రుమబిరబాదిరవిలసితాధరపుటుఁ, గంబుకంధరదివ్యరకంఠకలితు
- తే. రత్నకంఠకేయూరరరాజదూర్తి, ముఖ్యభూషణభూషితరభూరిభుజునిఁ
గరిగిరీశుని యతిరాజురగాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. శంఖచక్రగదాసిరశార్ఙ్గముల్ గలవాని, రమణీయభుజశిఖరములవానిఁ
గంఠికామాక్తికరఘనహారములవాని, దివ్యకాస్తుభమణిరీదీప్తివాని
సిరియు శ్రీవత్సము ర నురమునఁ గలవాని, మహనీయతులసిదాశమములవాని
నలువను గన్నట్టిరనాభిపద్మమువాని, నవరత్నకాంచీగురణంబువాని
- తే. రాజరంభాతుల స్తంభరరాజమాన, కనకచేలావృతోరుయురగంబువానిఁ

గరిగిరీశుని యతిరాజు శ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. మఱియు నార్తులఁ గనిశమన్నింపఁ బరు గిడు, కమనీయజంఘాయుగంబువాని
శింజానమంజుమంతజీరజానులవాని, లలితసత్పార్వి గురల్పములవానిఁ

బ్రథితకూర్మోపమశ్రవదాబ్జములవానిఁ, జుక్కల నగుగోళ్లశాబగువాని
స్థలపద్మనిభపాదరతలములు గలవాని, దాసధనాంఘ్రిపరద్మములవాని

తే. శ్యామసుందరసుకుమారశత్యనిత్య, దివ్యమంగళవిగ్రహాదీప్తివానిఁ
గరిగిరీశుని యతిరాజు శ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. సత్యవ్రతక్షేత్రశాభాగ్యసముదయ, మద్ధులపాలిటిరయమరతరువు

కాంచీపురీనిత్యరకల్యాణసేవధి, కరిగిరి నెలకొన్నరకాలఘనము

ఆర్తులపాలిటిరయమృతసముద్రంబు, నఖిలసద్గుణముల శ కాటపట్టు

బ్రహ్మయాగఫలంబు శ భక్తవశ్యం బగు, వరదునితిరుమేని శ వరుసఁ జూచి

తే. పొగడి బహుమతుఁడై యతిభూవిభుండు, గురునిఁ దిరుకచ్చినంబినిగోరి చూచి
వారియనుమతి వెల్వడి శ వచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. అష్టాదశస్థానశహరివిగ్రహములను, గాంచి నుతించి యాశకాంచి నుండి

శ్రీభూతపురిఁ జెంది శ సిరితోడ విహరించు, శౌరిని గేశవు శ సదయుఁ జూచి

తిరుశరకోపంబు శ తీర్థప్రసాదము, లర్థించి కైకొని శ యతివరేణ్యుఁ

డతని వీడ్కొని చని శ యాత్మశిష్యులతోడ, భవ్యవీక్షారణ్యరపదముఁ జెంది

తే. దివ్యహృత్తాపనాశినీరీతిరమందు, సీతతో శేషతల్పముః శ జెంది యున్న
వీరరాఘవు సేవించి శ వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. భవ్యభక్తారామరపద మొంది యచ్చట, భక్తవత్సలుఁ గని శ ప్రణుతిఁ జేసి

తిరుసీర్గలకుఁ జని శ దివ్యాలయములందు, హరిపంచవిధవిగ్రహములఁ జూచి

భట్టనాథోక్తులఁ శ బ్రస్తుతిఁ గావించి, తత్ప్రసాదముఁ జెంది శ తరలి వెడలి

భూరిమహీసారపురి కేఁగి యచ్చట, మాధవుఁ గాంచి నశమస్కరించి

తే. భార్గవాన్వయుఁ జక్రాంశు శ భక్తిసార

సూరిఁ గని మ్రొక్కి చనియె నాశసూరివంశ

జలధిఁ బొలిచినసంపూర్ణరచంద్రుఁ డనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

36

సీ. భాగినేయునిజన్మరపదముఁ గటాక్షించి, కైరవిణ్యాఖ్యపురష్కరిణిచెంత

మణిమయగోపురమంటపస్రాకార, బహుమహోత్సవదివ్యభవనమందు

శ్రీరుక్మిణీసమాశ్లిష్టసార్థునిఁ బార్థ, సారథిని భజించి శ సన్నుతించి [గాంచి

శ్రీమఁమూరపురంబుఁ శ జెందియం దుదయించు, మహాదాహ్వయునిసూరిరమణిని

తే. మ్రొక్కి యర్పించి పొగడి సరమ్మోదమంది, శ్రీసహాయునిఁ గేశవుఁ శ జెందికొలిచి
మల్లపురి కేఁగెనాజగత్తామ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

- సీ. భూతయోగినిమల్ల శ్రీపురియందుఁగనిమొక్కి, యతనికారాధనీర్యూచ్యుతునకు
జోహారుఁ గావించి శ్రీ సూరులతోఁ గూడి, యాభూతపురిఁ గాంచిరయచటనుండి
కాంచీనగరి కేఁగి శ్రీ కరిగిరివరదుని, మరల సేవించి సరన్తాన మొంది [మపుడు
మధురాంతకముఁ జెందిరమణిమయాలయమందుఁ, బద్మాకరముఁ బోయిచురపర
తే. బ్రీతిఁగనిమొక్కి వినుతించిర పెరియనంబి, తనకనుగ్రహ మొనరించురతావుచూచి
సంతసించి యతీంద్రుఁడూజరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. శ్రీవిల్లిపుత్తూరు శ్రీ సేవింపఁ జనుచును, యతిరాజు మార్గమశ్రద్ధమునఁ జూచె
వాఁగుల వంతల శ్రీ వరసాగరంగను, నదుల ధాతువిచిత్ర శ్రీనగవరములఁ
దాలతమాలతశోకలహితాలర, సాలసాలార్జునశ్రీసరళతరులఁ
గుండకురంటకశోకవిదారంబుల, లుంగలవంగ నారంగములను
- తే. జందనాగురు కేసరశ్రీచంపకములఁ, బాటలీకేతకీస ప్తపర్ణములను
బక్షజంబు వటామృజురభలముల నని, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర. 36
- సీ. లభ్యాగతం డగురయతిపతిని సశిష్యుఁ, బుష్పభ్రమరదృష్టిరపూర్తిఁ జూచి
యన్తుహామహున కుశద్యత్పుష్పశాఖాగ్ర, కరములఁ జేమోడ్చి శ్రీ ఖగరవముల
స్వాగతం బడిగి పురష్కారములఁ బాద్య, మర్పించి విగులచే శ్రీ సర్వ మిచ్చి
తమనీడగొడుగుగారధరియించి యమృతక, ల్పములై నబహువిధశ్రీఫలములొసఁగి
- తే. తోవ నడచినశ్రీమమెల్లఁగదొలఁగునట్టు, లతిథిసత్కారములఁ జేసెనట్టితరులు
వానిజన్మమె సఫల మీశ్వరునిధ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. తమవైరముల మానిరదారుణమృగములు, గుంపులై తన్నుఁ గరన్గొని భజింపఁ
బర్వతంబులు తన్ను శ్రీ భజియింపఁ దలఁచియు, ఘనభక్తివివశతఁగదలకుండఁ
జౌరజానపదాదిరబహుధన్యచేతను, లందంద తనయంఘ్ర శ్రీ లాశ్రియంప
నదనదీప్రాదసరోశనలినీవరము లాత్మ, కమలదృక్తతిఁ దన్నుఁ శ్రీ గని సుఖంప
- తే. నల్లనల్లనఁ జని సిరితల్లియల్ల, విల్లి పుత్తూరునగరీమతల్లిఁ జెంది
కొల్లపటిచెను దనసేవశ్రీగురుఁ డటంచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. అన్నసా మ్మని మనననుభవింపఁ దలంపఁ, డీయపేంద్రుం డింద్రునింట నుండి
మనజోలిఁ దలఁపరు శ్రీ మది నైన వైష్ణవు, లని యీకొఱంతలనడఁపఁదలఁచి
కటివేల్పుశ్రీపాదరకమలముల భజించి, తత్ప్రసాదముఁ గాంచి శ్రీ ధరణి మించి
రమ్యనందనచైత్రరథముఖదేవతా, రామము లీపురాశరామరూప
- తే. మొందెనో కాన సర్వర్తుర్యుక్తపుష్ప, పల్లవాదికలక్ష్మీ యీశ్వరగిది నెందుఁ
గల్గు నని పల్కె నాయతిశ్రీకాంతుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. గారుత్మతోపలశఘటితశై లోపమ, సేతుబంధుసురదుర్గ శేఖరములు
స్ఫటికామలోదకశ్రవరిపూరితంబులు, మధ్యతీరస్వర్గమంటపములు
స్వవిమలకల్లోలశ్రవణలడోలికొల్ల స, ద్రాజహంసాదివిరాజితములు

- మకరందపాన ప్రశమ త్తభృంగాంగనా, సంగీతకలరవశసంగతములు
 తే. కూర్మమీనాదియాదోపీఘూర్ణితములు, నార్యసేవ్యములచటిపరద్వాకరములు
 యతిశిఖామణివీక్షించె శ నచట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. కాంచనసోపానశకమలనీలోత్పల, దివ్యసౌగంధికశ్రీదీర్ఘ కలును
 మణిమయారోహణశ్రమధురోద కాంభోజ, సక్తాళిగీతపురష్కరిణిచయము
 శ్రీవిష్ణుచిత్తపురత్రీస్వయంవరకథా, గాయకశ్రీనృతశకమలపలము
 కదళీసమావృతశ్రుణుననాగవల్లీవ, నేతుననంబు లీర శేషితములు
- తే. సంతటనుయోజనత్రయ శ మాయతము గ, విష్ణుచిత్తుండు చేసినశవిరులతోఁటఁ
 గాంచియతిరాజు మది సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. ఆతోఁటలోపల శ నతిసౌరభంబు లొ, చందనాగురుపారిశజాతములను
 బొన్నలఁ బొగడల శ భూరిచంపకములఁ, గేతకీకాశ్చీరశ కేసరము
 గర్జికారకదంబరకరవీరపాటలీ, మల్లి గామాలతీశ్రమ టపముల
 పుల్ల హల్లకసితాంభోజనీలోత్పల, సౌరభమిళిత కార సారములను
- తే. సరసతులసీవనంబు లశసంఖ్యహాలను, బహువిధామృతరసఫలశపాదపములఁ
 గాంచియతిరాజు మది సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. అవతరించి కుశధ్వజామ్నాయరవమున, మును వేదవతి హారి శ బొందలేక
 మరల నుర్వి జనించి శ మైథిలి యై రాము, పత్ని యై విశ్వేశ్వరబాధఁ జెంచి
 శ్రీవిల్లిపుత్తూర శ శ్రీవిష్ణుచిత్తుని, తులసీమహాటవి శ దోచి మరల
 రంగేశుసతి యై యశరక్షణం బైనఁ దా, నెడఁబాయ కుండఁ బ్రాణేశుఁ గూడి
- తే. యట్టియాముక్తమాల్యప్రదాఖ్యలక్ష్మీ, యవతరించినతులసీమశహవనంబుఁ
 గాంచి యతిరాజు మది సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. విష్ణుచిత్తుఁడు ముందు శ విరులసరంబులఁ, గూర్చుచోటిక్షించిశకూర్ణి మొక్కి
 యాతోఁట వెల్వడి శ యప్పురాంతిక మందు, మాధవువిజయార్థశ్రమంట్పములఁ
 బాధోధిగంభీరశబహునీరపూరిత, పద్మసౌగంధికోశత్పలపరిఖల
 స్ఫాటికమణిమయూశచలనిభ ప్రాకార, వప్రాదిపరివృతశపట్టణంబుఁ
- తే. దప్తచామిక రాంచితశ్రవశరత్న, కీలితానేకగోపురశకీలితంబుఁ
 గాంచి యతిరాజు మది సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. అలకామరావతు శ లచ్యుతప్రీత లై, యవని నీపురవర శ మైన వొక్కొ
 కాక వై కుంత మీశకలిచేతనులఁ బోవ, నుర్వినిష్ఠగరూపశమొందె నొక్కొ
 యట్లు గా కున్ననీశహరిమహాత్సవపరం, పర లెట్లు విలసిల్లు శ వసుధ నిందు
 నని వితర్కించుచు శ నప్పరీతిలకము, నల్లనల్లనఁ జొచ్చి శ యతివరుండు
- తే. హరిని గనఁ జను గంగయో శ యని తలంపఁ, దగుమహాహీరకుట్టిమరధరణిరాజ
 వీధిఁ గనుగొనఁ బ్రసాదశీధి ననును, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.

- సీ. చంద్రసూర్యవతంత్రసన్నురన్త నిమయ, వరసప్తభూమికారభవనములను
గమనీయకాంచనకమలనీలోత్పల, దళచారుతోరణరద్ధారములను
గాఢత్తతస్తంభశుటితవజ్రోపల, స్థాపితద్వారవీరతర్దికలను
రజతభిత్త్యాతేఖ్యరరాజత్పరవ్యూహ, విభవాంతకాత్తాదిరవిలసితముల
తే. వజ్రపంజరగతహరి ర వానుదేవ, రామనామామృతాస్వాదరరాజకీర
శారికలఁ జూచెనాయతిరచంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె రమోద మలర.
- సీ. తుంగసౌధోద్గతరథూపధూమాగ్రవి, భ్రాంతిసర్దితగృహరబర్హిణముల
రాశీకృతస్వర్ణరజతనానారత్న, విలసితబహువస్తురవిఫణికలను
నభ్యస్యమానశరస్త్రామ్నాయఘోషవ, న్నాణవకాశ్రితరమంటపముల
నవరత్నఖచితనారనారత్నచిత్రిత, రత్నసానూపమరరథయుగంబుఁ
తే. జూచుచును రథవీధులఁ ర జుట్టితిరిగి, మాడతిరువీధివైష్ణవరమందిరముల [లర.
నుడయవరు చూచి యానందరమొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె రమోదమ
- సీ. మహితస్వదాస్యనారమము లుచ్చరించుచు, వందనంబులు సేయురవైష్ణవులను
గరుణాకటాక్షవీరక్షణముల వీక్షించి, కుశలము లడుగుచు ర గురువరుండు
చూచి పంచాయుధరసుగుచిరద్వారపా, ర్శ్వములను రత్నకరవాటములను
నాతేఖ్యలిఖితపరరాంకుశపరకాల, విష్ణుచిత్తాద్యార్యరవిగ్రహముల
తే. ద్రవిడవేదవిదంగనారచితరుచిర, రంగవల్లివిరాజద్గృహంగణముల
శౌరికైంకర్యనిరతవైష్ణవుల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె రమోద మలర. 51
- సీ. సన్నిధితిరువీధిఁ ర జక్కఁగాఁ జూచుచుఁ, గోవెల వలగొని ర గోపురంబుఁ
గని మ్రొక్కిలోఁ జొచ్చిరగాఢత్తతస్తంభ, బలిపీఠములకడఁ ర బ్రణతిఁ జేసి
ప్రక్రమం బొనరించి ర పదుగురుసూరులఁ, గన్నులపండువు ర గా భజించి
యందతాత్పర్యుల ర కభిమానపుత్రి యా, భట్టనాథునిముద్దురపట్టిఁ జూచి
తే. మ్రొక్కి పొగడిన నద్దేవీముదముఁజెంది, తనదుతోఁబుట్టు వితఁడనిరతలఁచిమదిని
బలికె నిట్లని యతిభూమిరభర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె రమోదమలర.
- సీ. పంచదారయుఁ దేనెపండ్లు మంచివి గూర్చి, నూఱుబొనలవెన్న ర నోటిచవికి
సిరి కాటపట్టనరతిరుమాలిరుంజోలె, నంబి కర్పించితి ర నాదుమదిని
ఆనామనోరథరమన్నా యొనర్చితి, వని నిన్ను మది మనరయయ్య మెచ్చె
సర్వజ్ఞ నీవు నారసైదోడవై యుండఁ, గా నేమికోఁతలురగలుగు మదిని
తే. ననుచువినుతించిబహుమతురలాచరించు, శూరకొడుతనుజెలియలిఁరజూచిగురుడు
సంతసింగుచు హరిఁజూడఁరజనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె రమోదమలర.
- సీ. గర్భగృహంబునఁ ర గనిపించువడవెరుం, గోయిలునుడయాను ర గోపరూపు
హరిఁ జూచి పొగడి తిరర్వాలవట్టము తీర్థ, శతకోపమును సత్సృరసాద మంది

- వీడ్కొని వెల్వడి ర విమతుల నిరసించి, యచటిసూరులకు భార్యార్థ మొసఁగి
 శిష్యవర్గముతోడ ర శ్రీముష్ణమున కేఁగి, శ్వేతయజ్ఞ వరాహాసేవఁ జేసి
 తే. వెడలి చాంపేయవనమందరవిలసమాన, వీరనారాయణపురంబురవిభవ మెల్లఁ
 గన్ను లింపొంద యతిరాజుగఁగాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
 సీ. అప్పురి హరిరత్న రహటకగోపుర, మంటపప్రాకారరమందిరములఁ
 జూచి యాహ్లాదించి ర జోహారుఁ గావించి, ప్రక్రమం బొనరించి ర భక్తి నందు
 మహనీయగుణజాలు ర మన్నారురాజగో, పాలు శ్రీరుక్మిణీభావలోలు
 నాపాదమ స్తక ర మనుభవించి నుతించి, శతకోపతీర్థ ప్రసాదములను
 తే. స్వీకరించియతీంద్రుఁడారక్షేత్రమందు, శేషికైంకర్యములయందరసేమ మరసి
 శ్రితబుధాళికి భాష్యంబుఁజెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
 సీ. అత్యంతభక్తిమర్యాష్టాంగయోగము, శ్రీనాథముని యెందుఁజేసె ముందు
 నచ్చోట నిలిచి యాహ్లాదించి వలగొని, చేమోడ్చి యచ్చటిశిష్యజనుల
 మన్నించి భక్తితో ర మన్నారురాజగో, పాలుని వీడ్కొని ర బయలుఁ జెంది
 పాండ్య దేశస్థితరబహుదివ్యదేశము, లన్నియు సేవించి ర యతివరుండు
 తే. తీవి జీవేశభిదను జూరటించి దెసల, జయముఁ జేకొని శ్రీరంగరశాయికడకు
 వచ్చె మరలియు మాన్యులురమెచ్చననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోద మలర.
 సీ. సస్యమాలికలచే ర సాంద్ర మై విలసిల్లు, భవ్యకావేరిగర్భస్థలమున
 సద్రత్నగోపురస్సాటికప్రాకార, సప్తకల్పద్రుతసంవృతంబు
 పద్మకోశోజ్జ్వలప్రణవరూపామ్నాయ, శిఖరదివ్యవిమానర శేఖరంబు
 మరకతమణిమయరమహనీయబలిపీఠ, గారుత్మత స్తంభరకలితముఖము
 తే. మణిమయ స్తంభగుంభితరమంటపంబు, మధురగీతము శ్రీరంగరమందిరంబుఁ
 జెంది యతిపతి జోహారుఁజేసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
 సీ. గంగతో వా దాడి ర కావేరి యెవ్వని, గర్భమందు లభించెఁ ర గాంక్ష దీట
 నాద్యస్వయంవ్యక్త రమాలయ మెవ్వని, కిత్వాకుకులధన ర మెవ్వఁ డయ్యె
 బదుగురాధ్వారులుఁబాడి నెవ్వనియంఘ్రి, గురుపరంపర కాదిగురుఁడెవండు
 బ్రహ్మ కారాధ్య మాపరదైవతం బెవ్వఁ, డారంగపతి నమృతాభిరణిఁ
 తే. గాంచియధ్వశ్రమంబెల్లఁగడలుద్రొక్క, సంయమిశ్వరుఁడనందరజలధియందుఁ
 జాల నోలాడుచును నుతిరసల్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర. ౪౪
 సీ. పరభక్తదళు కొత్తఁ ర బల్లాండుఁ బాడి యా, శ్రీపాణియోగి వరచించినట్లు
 శ్రీపాద మాదిగా ర శిరముపర్యంతము, శ్రీరంగనాథునిరచెలుపుఁ జూచి
 తదనుభ వ్రాదితోరదారమహానంద, పరవశుఁడై నశ్రీభాష్యకారుఁ
 గూర్చిఁ గటాక్షించి ర గురుహర్షమున మించి, దరహాసచంద్రికోరదారమధుర
 తే. సారగంభీరసూక్తుల ర గారవించి, రంగు మీఱంగ శ్రీరంగరరాజశౌరి

- పలికె నిట్లని యాయతిరభర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. పరతత్త్వ మీనేను శ బరణీవభేదము, రాద్ధాంత మని భాష్యరత్న మిట్లు
రామానుజా నీవు శ రచియించి దెసలను, బాహ్యకుదృష్టుల శ భంగపఱిచి
భారతిచేఁ జాల శ బహుమతులను గాంచి, దివ్యదేశములను శ దీరుపఱిచి
మందచేతనులను శ మాకు భవ్యులఁ జేసి, యస్మజ్జయధ్వజ శ మైతి వీవు
తే. మఱియు నాప్రాణపద మైనశమంత్రి వీవె, కనుక నిచ్చితి భూతియురగంబు నీకు
నేలు మది యని పల్కె-రంశ గేశుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆసూక్తులను విని శ హర్షించి యతిపతి, పలికె నిట్లని రంగరపతికి మరలి
స్వామి దేవరకృప శ సకలము సమకూడుఁ, దక్కు వే మగును నీరదానులకును
నీయాజ్ఞఁ దలఁ దాల్చి శ నీయనుగ్రహముచే, నీపని సలుపుచు శ నే సుఖింతు
నని పల్కుయతిపతి శ కారంగపతి మెచ్చి, శరణోపతీర్థప్రసాదములను
తే. బరమకృపచేత నిప్పించి శ పంచె నంత, యతిశిఖామణి వెల్వడి శ యాలయప్ర
దక్షిణముఁ జేసి చనెఁ దనరతావున కని, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. సకలవైష్ణవులు పారర్థ్యములందు వెనువెంట, నుపనిషదుక్తుల శ నుగ్గడింప
వీధివీధులయందు శ వివిధచేతను లుపా,యనపాణులై తనరయంఘ్రిఁ గొల్వ
వైష్ణవపోషణ శ వరగుణభూషణ, పరమతభంజన శ బహుపరా క
టని వేత్రపాణులు శ తనమ్రాల వినుతింప, నృత్తగీతధ్వని శ నింగి నెరయ
తే. సాంద్రతరకీర్తి యతిలోకశ్రవక్రవర్తి, వచ్చి తనమఠ మొందెను శ వసుధగెలిచి
శిష్యులర్ఘ్యాదివిధులను శ జేసి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆడియా డసినఁ బ్రత్యాపాథమునదృష్టి, రహి యగం గృహముకరరైందుకరఁగి
యిశదుగిఖగీతంబు శ హెచ్చుగాఁ బాడి క,ణ్ణీర్నల్లి కన్నుల శ నీరు గాఱి
యెంగుమంతటానాడిశ్వేచ్ఛవెదకియొక్క, నృహరికోవెలఁజొచ్చిరబహువిధముల
వాణుదల్ నొసటివై శ వడి మెఁదుకొని వాడు, వాడు నీలోకము శ వాడుననుచు
తే. నాట లాడుచు బాలకు శ లాడి యాడి, యనెడుసాట కపార్థ మి శట్లనివచింప
శ్రీయతీంద్రుఁడు విని వ్యథఁ శ జెందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- వ. అంత యతీంద్రుం డాశ్రితవర్గంబుతో నొక్కనాఁ డొక్కతిరువీధియం దేతెంచు
చున్న సమయంబున నొక్కయెడ ద్రవిడదారకు లందఱుఁ బెంపు గా గుంపు గూ
డి క్రీడ లాడు చుండ నం దొక్కప్రగల్భార్భకుండు బాలకులారా 'ఆడియా' డీ
త్యాదిపాశురంబున కర్థంబు విశదంబు గా వివరించెద సావధానమనస్కులై
వినుం డనుచుఁ దన్నధ్యప్రదేశంబునం గూర్చుండి యాచార్యత్వంబు వహించి
వారి నుద్దేశించి యాడి యాడి యనఁ బ్రత్యాపాథమాసంబునందు నగం గరైం
దన మెండుగాఁ గురియుదండివర్షంబుచే విధ్వస్తంబులై గృహంబులు
కరఁగిపోవ యిశపాడిప్పాడి యన రోదనాత్మకగీతంబులు సారెసారెకుం బ్రవ

ర్తింపంజేసి కణ్ణీర్ మల్లి యనఁ గన్నులవలన రుదితాశ్రుధార లొలుక నేడ్చి
'యెంగుంనాడియాడి' యన శీతవాతాహతి కోర్వలేక నివసింప నంతటఁ జోటు
వెదకి వెదకి యొకనృసింహాలయంబు పొడగాంచినరసింగా వెన్న యన నరసింహా
యనుచు 'నివ్యాణుదలే' యన ముఖలలాటాదులు మోఁదుకొనుచు వాడువాడు
మన నాహారంబు గానక జనంబు మిగుల శోషించె నని యప్పిన్నవాఁ డిట్లపార్థం
బు గా వర్ణింప నాకర్ణించి మిగుల వగచి లక్ష్మణార్జుండు మిగులుస్వాము లం
దలు వినఁ దిరుక్కురుహప్పిరాళ్ బిల్లా ననెడునిజాభిమానపుత్రుని గటాక్షించి
యిట్లనియె.

64

- సీ. నారాయణుఁడు తననాభిపద్మంబున, బ్రహ్మను నిర్మించి శ ప్రాజదువుల
నతనికిఁ దెలిపిన శ ట్లాత్తాంశమున నమ్మ, యాత్వారిఁ బుట్టించి శ యగ్గురునకు
ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వముఁ దెలుప నా,తఁడు నాథముని కిదిదయ నొసంగె
నాతఁడు పుండరీకాక్షున కది దెల్పె, నది రామమిత్రుల శ కతఁ డొసంగె
తే. నాశవందారు కాయర్థ శ మతఁడు దెల్పె, గూరమాలాధరాదిసర్పదురుల కతఁడు
దెలిపె నని లక్ష్మణార్జుండు శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.
సీ. కూరమాలాధరశగురుఁడు మా కొసఁగె నా, ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వ మట్లు
రమ్యాపదేశపరంపరాస్తాప్త మీ, యర్థంబు వ్యాఖ్య గా శ నలర కున్న
బహ్వపార్థంబుల శ బాలమూఢాదులు, వర్ణించెదరు తిరువాయిమొత్తీకి
ననుచుఁ దిరుక్కురుహప్పిరాళ్ బిల్లాను, కాయతీంద్రుం డొక్కశ్రవ్యాఖ్యసలుపు
తే. మని విధించిన నిజదేశికాజ్ఞ నతఁడు, రమ్యపదముల విష్ణుపురాణసంఖ్య
చెలఁగ నారాయరప్పడిఁ శ జెసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. అక్కరుకేశుఁ డాశ్రవ్యాఖ్యాసరత్నము, నెంబెరుమానారు శ కెదుట నునుప
నమ్మహాత్ముఁడు చూచి శ హర్షించియావ్యాఖ్య, భాష్యంబుతోడుతఁ బ్రవచనంబు
సలుప నియోగింప శ సకలవైష్ణవు లట్లు, సలిపిరి యతిరాజశాసనమున
నవని నాయుభయవేదాంతము లిప్పటి, కైన సద్భక్తితో శ నధికరింప
తే. సత్త్వమాస్తిక్యమలరంగ శ సద్గురూప, సదనమొనరింతు రేసదాశచారపరులు
వారె పో నిత్యసూరులు శ వసుధ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

స్రగ్వణీవృత్తము.

- మంగళావాససరన్నాననీయోదయా, సంగతాసంగదోషజ్ఞచూడామణి
యింగితాభిజ్ఞ భక్తకేష్టసంధాయకా, రంగరాజప్రియూశరామ రామానుజా.
క. మూకాపవర్గదాయక, శ్రీక స్తురిరంగదివ్యశ సేవధిలాభ
ప్రాకటవిభవతృణీకృత, భూకాంతా శాంతహృన్నశభోదినకాంతా.
చూలిసీవృత్తము. హుతహవనిరవద్యా శ యుల్లసద్గద్యపద్యా
సతతవిజయకీర్తి శ సర్వవేదాంతపూర్తి

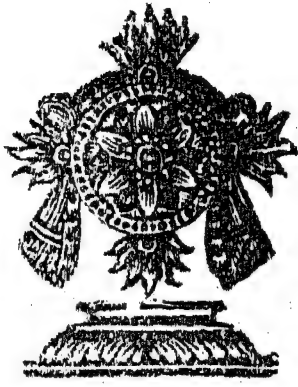
69

వితరణగుణశీలా శ్రీ వేదవృక్షాలవాలా
పతితకుమతిదండా శ్రీ భాగినేయత్రిదండా.

70

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవపరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయప్రణీతం బై నయాచార్యసూక్తిము
క్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున శేషాద్రియందు
శ్రీవేంకటేశుని శ్రీపురియందుఁ దిల్లగోవిందరాజును ఘటికాచలంబుననర కేసరిని
గృధ్రసంసీతీరంబున శ్రీవిజయరాఘవుని హస్తీగిరియందు వరదుని భూతపురి
యందుఁ గేశవస్వామిని వీక్షారణ్యంబున వీరరాఘవస్వామిని భక్తారామంబున
భక్తవత్సలునిఁ దోతాచలంబునఁ బంచవిధుండగుశ్రీహరినిమహీసారపురంబున
శ్రీభక్తిసారమునులను దదారాధితుం డై నహరిని భాగినేయునిజన్మస్థానంబును
గైరవిణీతటంబున శ్రీపార్థసారథినిమయూరపురంబునమహదాహ్వాయయోగినిఁ
దదర్శనీయుండగు కేశవస్వామిని మల్లపురంబున భూతయోగీంద్రునిఁ దదారాధ
నీయశౌరిని మరల భూతపురీశుని గాగచీపురంబున వరదుని నష్టాదశస్థితభగవ
న్మూర్తులను మధురాంతకవాసియగుపద్మాకరరక్షకహరిని శ్రీవిల్లిపుత్తూరుఁ జెంది
వడపెరుంగోయిలుడరహ ననియెడిపరమపురుషుని శ్రీముష్ణంబున యజ్ఞవరాహ
దేవుని మన్నారుకోవెలరాజగోపాలుని మఱియుఁ బాండ్యదేశంబునం గలదివ్య
దేశాధిష్ఠితభగవన్మూర్తులను సేవించి మంగళాశాసనంబు లొనర్చి యెల్లది
క్కుల జీవేశ్వరభేదనారాయణపారమ్యాదిస్వసిద్ధాంతంబులఁ జాటించి మగిడి
శ్రీరంగధాముని సేవించి యతీంద్రుండు నిజమతం బొంది యొకనిమిత్తంబుచే
నారాయీరప్పడిఁ జేయించి ప్రవర్తింపగజేయుం డని శిష్యులకు నియమించు
టయు నన్నది షష్టోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

అచార్యసూక్తిముక్తావళి మధ్యమభాగము.

—:0:—

సప్తమోల్లాసము.

కావేరీగర్భ

ప్రాకారాంతరవిహార శ భవ్యవిచారా

శ్రీకరగురుగోష్ఠీయుత

రాకేందుముఖాబ్జసుందరరా యతిరాజా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. శ్రీరంగరాజ్యశ్రీవహధ్వజ మనఁ, జాలురామానుజాచార్యవరుండఁ
శ్రీరంగమున శ్రీతత్త్వేమకృన్ద్రమందుఁ, సూరనాథాదిసర్దురుమతులకు
భాష్యగుహ్యార్థముల్ శ పలుమాటు దెలుపుచు, సుఖగోష్ఠిచేనుండఁ శ జోళరాజు
శైవతముం డైననస్వపురోహితునిఁ గూడి, శైవశాస్త్రము నమ్మి శ జడత గ్రమ్మి
తే. యట శివాత్పరతరం నాస్తి శ యనుచు నెల్ల
వైష్ణవులచేత వ్రాయింపరవలసి వాఁడు
పిలువ నంపించె వైష్ణవరబృందము నని
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

3

సీ. స్వవిషయవాసు తొనకలవైష్ణవులును, వచ్చి యాచోళభూపతిని జూడ
వాఁ డీసునను శివాత్పరతరం నాస్తి యన్వచన మీయాకువైర వ్రాసెచనుఁడు
వ్రాయ రేని మదీయశివసుధలో నుండక, కట్టుపుట్టములతోఁ శ గడచి యరుగుఁ
డని పల్క విని కొంద శ తాభాసవైష్ణవుల్, వృత్తుల గృహముల శ విడువలేక
తే. చోళభూపతి చెప్పిననుద్దు లెల్ల, వ్రాసి రతిహేయవిషయ ప్రవణుల కేల
తలఁపులో నిల్చు వైష్ణవరధర్మ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 4
సీ. పాపిష్ఠభూపతిరెంచ నుండఁగరాదు, తద్దత్తవృత్తులఁ శ దలఁ పరాదు
గురుధర్మ శాస్త్రమీరకొలఁదినిఘోషించుఁ, గాన నీచోళుని శ గలుషమయుని
విడిచి యెచ్చట కైన శ వెడలుద మని తల్చి, వైష్ణవ్రాతము లెల్ల శ వలనదీసి

- ముందు యాదవు లెల్ల శ మూర్ఖునిఁ గంనుని, విడనాడి పోయినరవిధమువోఁపఁ
తే. గాంచి తిరుమల యదుగిరిరకడకుఁ జనిరి, పాపకర్ముండు చోళుఁ డాపగిదిఁ జేసి
తన్నుఁ గృతకృత్యుఁగాఁద ల్చేరభరణిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదములర.
- సీ. ఆచోళభూపతిరయగ్రమందున నిల్చి, పరఁగ నాలూరాను శ పలికె నిట్లు
లాభాసవైష్ణవు శ లట్లు వాసిన నేమి, సకలసదైష్ణవారచార్యు లైన
రామానుజార్యులరవ్యహస్తములచే, న్రాయంప ఁశమె యారబ్రహ్మ కైన
నని పల్కినను విని శ యల్లి చోళోర్వీశుఁ, డత్తియభటుల రారమానుజులను
తే. బట్టి తెండని పన్న సరస్వాపిభటులు, వచ్చిశ్రీరంగధామముఁ శ జొచ్చి యందు
యతిశిఖామణిమఠమున శ కరిగి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదములర.
- సీ. ఆరాజభటులు రారమానుజశ్రీమఠ, ద్వారమందున నిల్చి శ తఱిమి యుఱిమి
రామానుజార్యుల శ ర మ్మని రాజాజ్ఞ, యయ్యె నాతని బైటి శ కనుపుఁడనిన
నతిహర్షమున యతిరపతికిఁ దిర్క్కుండన, మర్పించు చున్న కూరరాధిపుండు
నతిరహస్యంబు గా శ నావార్త నొకవైష్ణవ, వాగ్రణిచే విని శ యచటినుండి
తే. యవ్వలకు నేఁగి వెల్లల శ సచట విడిచి, తనగురునరుణవస్త్రత్రిదండములను
దాల్చి యారాజభటులతోఁరదర తె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదములర.
- సీ. యతివేషధారి కూరరాధిపుఁ డొంటిగా, వెడలఁ గదా యని శ పెరియనంబి
యత్తుళాయమ్మయారనాత్మపుత్రికతోడ, నమ్మహాత్ముని గూడి శ యరిగినంత
యతిరాజు నీ రాడి శ యంతర్గతం బొంది, తనదుకాషాయత్రిదండములను
ఛాతుల నడుగ దారశరధికూరేశుల, కృత్య మంతయు నంబిరకృత్య మంతఁ
తే. దెలియఁ బల్కిన విని సర్వరదేశికుండు, కూరనాథునివెల్లలఁ శ గొని ధరించి
గాసిపడుచును రంగేశుఁ శ గనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదములర.
- సీ. ఆరంగనాథునిరయడుగునె త్తమ్ములఁ, గని మ్రొక్కి పొగడె నీరకరణి గురుఁడు
సమునకు నీ కెందు శ శత్రుమిత్రులు లేరు, ధర్మవిరోధితత్పరులు దక్కఁ
బరమవైదికధర్మరబాహ్యకుదృష్టు లా, దనుజాంశనృపతులరతలలఁ దఱుగ
నే కాక చక్రాదిరనిఖిలాయుధములు నీ, బాహుశోభార్థమా శ పరమపురుష
తే. నీపరపూహవిభ వాదిరనిఖిలదివ్య, మంగళాకృతు లార్యుల శ మనుచుకొఱకుఁ
జేసి తీవని యతిపతి శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదములర.
- సీ. బహువిధంబుల నిట్లు శ ప్రస్తుతు లొనరించు, శేషమూర్తికి యతిర శేఖరునకుఁ
బ్రణతార్తిహరుఁడు శ్రీరంగధాముఁడుసుప్ర, సన్నుఁడై కరుణానీసరణిఁబల్కె
సత్యంబుఁ బలికెదు శ సజ్జనోత్తమ నీకు, నీవారి కైనను శ నేర్పు దొలఁగి
నాబాహు లైన సరస్వాయం బొనర్చెనా, ఖండించెదను వానిఁగొంతుపడక
తే. చోళరా జెంతమాత్రుండు శ చూడ నిపుడు
కాల మీక్షించు చున్నాఁడఁ శ గన వానిఁ

జంప నని పల్కె నారంగశశౌరి యనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

10

- సీ. నీ వీడ నుండక శ నేడె యేఁగుము తండ్రి, కాల మేరికి నైనఁ శ గడపరాదు
కాలంబు నేనె కరన్కను సర్వజగము లీ, కాలవశ్యము లగుఁ శ గల్ల గాదు
మేలునాటికిఁ బొమ్ము శ మేలు నీ కగు నన్నఁ, బ్రణతి యొనర్చి శ్రీరంగపతికి
దాశరథ్యార్యాదిరథన్యులు త్వరపెట్ట, విడిచి యారంగము శ వెడలె గురుఁడు
తే. అంత యతిపతి గురుశిష్యులయనవెరియ, నంబి కూ రేశుఁడునుజోళనగరిబైట
నుపవనస్థలి నొక చోటనుండి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వారు వచ్చినవార్తరచారులు చెప్పఁగా, నాలించి చోళుఁ డి శ ట్లనుచుఁబల్కె
రామానుజుల నిందు శ రప్పించితిని శివా, త్వరతరం నా స్తియశ్శవాక్య మతని
చేత వ్రాయించెద శ ఖ్యాతిగా నన విని, పలికె నాలూరాను శ వాక్య మిట్లు
వచ్చినవాఁడు శ్రీరవత్సచిహ్నుగురుండు, గాని రామానుజశ్రమానిరాజు
తే. గాఁ డతనిఁ బిల్వ శక్యంబురగాదునీకు, నప్ర మేయ ప్రభావుఁడాయతివ రేణ్యుఁ
డనుచుఁ బలికిన నలిగె నశ్యధముఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. కనలినభ్రాష్ట్రమురకరణి మో మేర్పడఁ, గన్నుల నిప్పులు శ కడఁగి రాలఁ
బేరల్కతోఁ బండ్లురపెటపెటఁ గొఱుకుచు, మృదులసనంబువై శమిట్టిపడుచుఁ
బాపిష్ఠుఁ డౌభూమిరపాలుఁడు రామాను, జార్యుల రప్పింప శ నతిరయమునఁ
బ్రకటనిశాటనోరదృటులను భటులను, బంచిన వా రేఁగి శ భాష్యకార
తే. దేశి కేంద్రుఁడుచనుచున్న శ తెరు వెఱంగి, తోడ నేతెంచికనుచూపురదూరమందుఁ
జూచిరావైష్ణవాంభోజశసూర్యు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆరాజభటుల నరదూరచారులఁ జూచి, యీపాతకులవల్ల శ నేమికోఱఁత
వచ్చునో యీయతిరవల్లభునకు నని, శిష్యు లందఱు మదిఁ శ జింత పలుప
నిసుక చేరెఁడు పట్టి శ యెంబెరుమానారు, భట్టనాథోక్తప్రబంధమందుఁ
గొడుమలై య్యనియనుశగురుగాధపతియించి, చల్లించెశిష్యహాస్తముననదియుఁ
తే. బరశురామునిస్వర్గసోరపానసరణి, పరిఖ యై తోఁచుశ్రీరామర బాణమట్లు
ఘోర మై తోఁచె నాత్రోప శ నారి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. పాండవదూతను శ బట్టఁ దలంచిన, ధార్తరాష్ట్రులప్రయత్నంబుమాడ్కి
నాజి సౌమిత్రిబ్రహ్మగ్రశక్తిపై, నతులాతికాయప్రయత్నమట్లు
పాసిష్ఠకరధృతీబ్రహ్మదండంబువై, వరకౌశికాస్త్రప్రపంచమట్లు
పరమభక్తుం డైన ప్రహ్లాదువైఁ బంచు, నిద్దశుక్రసుతోగ్రశక్తిత్యయట్లు
తే. సంయమింద్రునిపైఁ బాపశాతినృపతి, దురభిమానంబుచే నల్పురదోహవికతి
యాత్మనాశైకకారణ శ మయ్యె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అడుగు ముందటి కిడరసవశులై మరలి యా, రాజసేవకులు మార్గమునఁజనుచు

- మంత్రవాదముఁ జేసి శ్రమాయఁ గల్పించి యీ, బాపలు మనచేతఁ బటువడక
చని రని పలుకుచు శ్రీ స్వపురంబునకు నేఁగి, రాయతీంద్రుండు మరహాత్ముఁ డంత
శ్రీదాశరథ్యాదిశిష్యులతోఁ గూడి, పడమటిదెసత్రోవ శ్రీ బహుళదుర్గ
తే. ఘోరకాంతారగిరినదీరపూరములను, జారుసారభపద్మకారసారములను
గడచి చను చుండు నబ్బలుశ్రకాన ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోద మలర.
సీ. పాశురం బొక్కటి శ్రీ పఠియించి యతిరాజు, పిడికెడుమ న్నెత్తి శ్రీ పృథివిఁ జల్ల
నది హెచ్చి పగవారిశనందఱ నోడించి, సంయమింద్రునిభక్తరజనులఁ బ్రోచె
గాన నాత్మారులశ్రమనదివ్యసూక్తుల, న్నిల మహామంత్రము శ్రీ లెంచి చూడ
నది గన్కనే కదాయన్నదాచార్యులు, పదుగురార్యులసత్సరబంధములను
తే. వ్యాఖ్య లొనరించి మనబోఁటిరయాశ్రితులకుఁ
దెలియఁ దగినట్టియర్థముల్ శ్రీ దేటపఱిచి
చేసి యుపకృతి బలువాసిఁ శ్రీ జెంది రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
సీ. ఛాత్రులతోఁగూడఁజని యతిశతివారి, నెడఁబాసె దిగ్భాగంతి శ్రీ పొడమినట్లు
తెరువు దప్పి చరింపఁ శ్రీ దిరుమలనల్లాను, సంబంధు లైననిరమాదవరులు
తమతమపొలములు శ్రీ దగిలి బాగొనరింప, గుంపుగానొకచోటఁగూడియుండి
యెదుటిగుబ్బలికడ శ్రీ నేతెంచుచున్నట్టి, వైష్ణవు నొకరిని శ్రీ వారు చూచి
తే. యుచితదేశసముల్లసరదూర్ధ్వపుండ్రముల నిరీక్షించివైష్ణవశ్రమఖ్యుఁడనుచుఁ
జేరఁ జని మొక్కియిట్లువశ్రచించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోద మలర.
సీ. ఎందుండి వచ్చెద శ్రీ రెటకు విచ్చేసెద, రని యమ్మహాత్ముని శ్రీ నడుగ నతఁడు
శ్రీరంగముననుండి శ్రీ చేరితి మిచ్చోటి, కని పల్క మరల వా శ్రీ రడిగిరిట్లు
రామానుజాచార్యరత్నము కుశలియే, శ్రీరంగపతి మేలె శ్రీ సిరికి శుభమె
యని యడిగిన వారి శ్రీ కాతఁ డిట్లని పల్కె, నేమిరంగేశుఁ డింతకేటిసిరులు
తే. చోళుబాధల కోర్వక శ్రీ శుక్లవస్త్రధారియై యతివరుఁడు త్రిదండ ముడిగి
చనియె నాతని వెదకెదననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోద మలర.
సీ. అతికఠోఽము లైననయావాక్యముల విని, హాకష్ట మిది యనిరయూర్తిఁ జెంది
నాటనుండియు పడ్డిననంబు లాహారంబు, వర్జించి పొలములోఁబనులుమాని
యావ్యాధసత్తము శ్రీ లచ్చోట నట్లుండి, రంత నాటవదినశ్రమందు రాత్రి
బెడిదంపుజడివానఁ శ్రీ దడిసి కాటవిడలో, వడవడ వడఁకుచు శ్రీ బడలి యొడలి
తే. తడిమడుంగులుబెడఁగొందఁబిడిచిముడిచి, యొక్కగిరికడనున్నట్టిరయడయవరుల
శిష్యు లేతెంచి మరలిభరజించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
సీ. నష్టమాస్వేష్టధనంబుఁ జూచినమాడ్కి, స్వగురునిఁ బొడగాంచి శ్రీ సంతసించి
తమ రొందువర్ష బాధలఁ దలంపక మదిఁ, దమదుకష్టముఁ జూచిరతాపమొందు

- శ్రీదాశరథ్యాదిరశిష్యులఁ గనుఁగొని, సంయమిశ్వరుఁడు దా ర సంతసించి
యెదుట నించుక వెలుఁ ర గీతించి యచటికి, నన్నుఁదోడ్కొనిచనుఁడన్నవార
తే. లాయతీంద్రునిఁ దోడ్కొనిరయచటికేగి, యగ్ని కడనున్నయానిపాదాధిపతులఁ
జూచి యిట్లని పలికి రాశసూరు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. వత్సకులార యీవహ్ని నపేక్షించి, వలి గొని వచ్చితి ర మలసి సొలసి
యీవహ్ని కడకుఁ ద్రో ర వెట్లని యడుగ నా, వనచరులును వచ్చి ర వారిఁ జూచి
వసుధామరులు వీరు ర వలిగొని యున్నారు, వాంఛితము లొనర్పవలయు వీరి
కనితల్చి యనలము ర నత్యుజ్జ్వలముఁ జేసి, పొడిమడుంగులొసంగితడిపటములు
తే. శుష్కములఁ జేసి యిచ్చినఁజోద్య మొంది, శీతబాధల విడనాడిరప్రీతిఁ జెంది
యగ్నిచుట్టు వసించి రత్యుర్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. శుష్కేంద్ర నములచే ర జొత్తిల్లు చున్నట్టి, పావకార్పులు రాత్రిఁ ర బవలు సేయ
నావ్యాధన త్తము ర లక్ష్మహాత్తులఁ గాంచి, యెందుండి వచ్చితి ర రిచటి కనిన
శ్రీరంగ ధామునిరచెంతనుం డిచటికి, వచ్చితి మిట్లని ర వారు పలుక
నెంబెరుమానారి ర కేమికొఱంతలు, లేవు గదా యని ర లెస్స యడుగ
తే. మీర లెంబెరుమానారుసూరి నెల్లు, దెలియ నేర్చితి రది మాకుఁదెలుపుఁడనిన
వారి కిట్లని పలికి రావ్యాధు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 23
- సీ. తిరుమలనల్లానురగురు నాశ్రయించియీ, యాత్మల కొకహిత ర మడుగ నతఁడు
మది నెప్పు డెంబెరుమానారుపాదార, విందమే శరణంబు ర వేఁడుఁ డిదియె
పరమహితం బని ర పలుక నయ్యతిపతి, నెఱిగితి మని వనరచరులు పలుక
మన్నించి యెంబెరుమానా రితం డని, చూపిరి వారి కారసూరు లంత
తే. రాజదానందబాష్ప ధారలను గురుని, యడుగుఁడమ్ములఁ గడుగుచునతులభ క్త
నమ్మిలై మొక్కిరావ్యాధరనాథు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. సూరులవల్లను ర జోళబాధ లెఱిగి, వగచి యాసంయమివల్ల భునకుఁ
దచ్చిష్యతతికి తురద్బాధోపశాంతికై, యరాత్రి యనుగుణ ర మైనయట్లు
కలుకులు గానివి ర గా నేర్చి గంటకం, కులు జంటి తేనియల్ ర కొత్తచట్లు
నావనచరు లియ్య ర నాకంకులను వేఁచి, నైపుణ మొప్పఁగా ర నలిచి చెరిగి
తే. చెన్నుగాఁ దేనెతో, గూర్చి ర శ్రీధరాది గురుషరంపర కర్పించి ర గురునితోడ
నారగించిరి దాశరథ్యాదు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 25
- సీ. ఆరాత్రి సుఖనిద్ర ర నచ్చోటఁ గావించి, యరుణోదయ పువేశ ర నార్యరచిత
వరనుతి మేల్కొంచి ర గురుషంక్తిని దలఁచి, హరిశాసనంబుల ర నాచరించి
శ్రీరంగమందలి సేమంబు తమకును, దమసేమ మచ్చోటిరదాసులకును
దెలియఁగలందుకుఁ ర దేట గా లిఖించి, శ్రీమఃఖం బొక్కటి ర చేతి కిచ్చి
తే. యాత్మసన్నిధివైష్ణవులందు నొకరి, నానిపాదులయల దొక్కరయర్హతముని

- నిరువురను గూర్చి పంచె యతీశుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. ఎవ్వనిపదపద్మశ్రమేసోద్దు దలఁపుడి, యనుచు నన్నద్గురుం శ్ర డాన తిచ్చె
నెవ్వనివిపదుక్తి శ్ర యీమనచెవిఁ బడ, నార్తిఁ బ న్తుండితి శ్ర మాటునాళు
లట్టిమహాత్ముండు శ్ర యతిలోకనాథుండు, పరదై వతము మనశపరమగురువు
వెంగళు లై నట్టిశపంగులపైఁ బాటు.భాగీరథికోలండిఁ శ్ర బరమ కృపను
- తే. వచ్చిప్రత్యక్ష మయ్యెనీరపశుసములకు, నేడు ధన్యుల మైతిమిరనిక్రమనుచుఁ
దలఁచి సంతస మంది రాశదాసు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. నల్వదేవురు జగత్తాన్యు లార్యులు గొల్వ, యతిరాజు పయన మైయరుగువేళ
నానిషాదాగ్రణు శ్ర లందఱు సాష్టాంగ,దండప్రణామముల్ శ్ర దనరఁ జేసి
తళిగ నర్పింపఁగాఁ శ్ర దలఁచి యుల్లములన,య్యార్యులఁదోడ్కొనియరిగి యచటి
యద్రికిఁ బడమట శ్ర నర్థయోజన మేగి, త మ్మేలుదొరయిల్లు శ్ర నెమ్మిఁ జొచ్చి
- తే. యతఁడులేకున్న నాతనిరసతినిఁ జూచి, యన్న దాచార్యులేతెంచీరనుచుఁజెప్పి
వారిఁ జూపించి రాతనిరవనిత కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్ర మోద మలర. 28
- సీ. ఈయుడయవరుల శ్ర కీప్రాద్దు పెరుమాళ్ల,తళిగకుఁ దగినట్టిద్రవ్యములను
మాదొర కెఱిగించిమాసంబళములందు, వాఁ యించియొనఁగు మ్రవశ్యమనుచు
నేలికసాని కి శ్ర ఛేర్పడఁగాఁ జెప్పి, యొప్పించి యతిభక్తి శ్ర నుడయవరుల
స్వాముల వలగొని శ్ర చాఁగిలఁబడి మొక్కి, వీడ్కొని యరిగి యశ్రవ్వినచారు
- తే. లుచితవృత్తి నుఖించుచున నుండి రంత, సంధ్య పొడమిన వనచరస్థపతియలసి
వేటఁ జాలించి యేతెంచెన వీటి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. వనచరస్థపతియు శ్ర వచ్చి జలము లాడి, తనభార్య చెప్ప నంతయును జెలిసి
బాఁపలు మనయింటఁబ న్తుండి రని తల్చి, యాఁకొని యుండియునశనముడిగి
భృత్యుల నిర్వరఁ శ్ర బిలిచి యిట్లనియె నీ, బాఁపనపల్లి కీరబ్రాహ్మణులను
దోడ్కొని చని మీరు శ్ర వేడ్కతో వీరికిఁ, దళిగకు వలసినద్రవ్యములను
- తే. వాసి నిప్పించి యాక్షంతిగాసిదీఱి, భోజనము సేయుయోగంబునపొందుపఱిచి
రండు పొం డనె నావ్యాధిరమణుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. తమదొరయానతిఁదలఁ దాల్చి రామాను, జాచార్యులను దదీరయాశ్రితులను
వెంటఁబెట్టుక కూతఁవెట్టుదూరముపోయి, యొకచిన్న పల్లెఱురొనరఁ జొచ్చి
యందుఁ గట్టళవారిశ్ర యనియెడుబ్రాహ్మణ, సదనమందునఁ జోటుకుదురుపఱిచి
తళిగకు వలసినద్రవ్యము లన్ని యొసంగఁ గట్టడిఁ జేసి శ్ర స్వాములార
- తే. పచన మొనరించి సాపడి శ్ర పవ్వళింపుఁ
డనుచు మొక్కిడి యరిగి రశ్యుటవిచారు
లుడయవరుతోడ నార్యు లం శ్ర దుండి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర.

- సీ. ఆయింటివివుని శ కభిమత యగుపత్ని, తనయింట వైష్ణవౌత్తములఁ జూచి
యెవ్వరిసంబంధు శ లేచ టాశ్రయించితి, రెందుండి వచ్చితి శ రిచటి కనిన
మానిని యెంబెరుమానారుసంబంధు,లము తత్పదాశ్రితులము ధరిత్రిఁ
బ్రత్యక్షవై కుంతరపదమునుం డిచటికి, వచ్చితి మనిన నశ్వనిత సంత
తే. సింఁచి సేవింఁచి వారలశసేమ మడిగి, యారగింప నిమంత్రింప శ సంత వారు
వలదు మా కని పలికి రాశవెలఁది కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. మన్నించి యెంబెరుమానారుశ్రీపాద, మాశ్రయించితిఁ గాననతఁడె తండ్రి
చెలియల నైతి నారకొలఁది మీకది గాన, నారగింపుఁడి సందిరయంబు లుడిగి
యని పల్క యతిపతిశాశ్రయించితివెందు, నని సూరు లడుగ నశయ్యతివ చెప్పె
దేవమాతృక మైనరదేశము గాన ముం, దిం దనావృష్టిఁ బై శ రెల్లఁ జెడిన
తే. గాసిపడలేక వచ్చి రంగమున నొక్క,మచ్చుపైఁ జోటు గల్గినర మగనితోడ
నుంటిమనిపల్కెనావాలుఁగంటి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. ఆరంగధామున శ కఖలకైంకర్యముల్, సలుపుచు సంయమిరచక్రవర్తి
మాధుకరం బేడురమందిరములఁ గొన, విచ్చేయఁగాఁ దిరువీధులందు
నకలంకభక్తితో శ నకలంకనాటియా,త్వా నాది గాఁ గలరబ్రహ్మవేత్త
లాదిఁగి సేవింప నేరనొకనాఁడు చూచి య,స్సద్దాసగృహమునరమాధుకరము
తే. సంగ్రహింపంగ వచ్చినరసమయమందు,మచ్చుపై నుండి దిగిద్వారశమధ్యమందు
వచ్చి యుండితి ననియె నశ్వనిత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. ఆడుసాహసమున శ నడ్డమై గవనిలో, నున్న నన్నీక్షించి శ యుడయవరులు
ధర నిరీక్షించుచుఁ శ దరుణి తోవి మృన్న, బలికితి ని ట్లనిర భయము విడిచి
యతి వీవు మాధుకరరాన్నై కభోక్త వీ,నిన్ను రాజులు బుధులరనిలిచి కొల్వ
నేమికారణ మిదిరయెఱిఁగింపు మనిపల్క, మాకడ నొకదొడ్డరమంత్ర మునికిఁ
తే. జేసి మ మ్మనుసరింతు రర శేషసుజను, లనిన నా కది చెప్పట శ కర్త మేనిఁ
జెప్పుమనియంటిననియెనారచెలువయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. ఆమాట విని గురుఁడప్పు డీయాత్మకా,మంత్రము కృపఁజేసిరమరముఁ జెందె
మందబుద్ధిని గాన శ మఱచితి నామంత్ర, మంతట మద్దేశ శ మతిశయించి
పండిన దన విని శ పయన మై నాభర్త, త్వరపడ నెట్లు మరద్గురుని మరలఁ
జూచెద నని మది శ శోకింప నొకనాఁడు, మాధుకరార్థ మరన్నన్ని వాస
తే. మందిరంబున కేతెంచిరమరలెగురుఁడు,మూర్తిగొన్నట్టిమద్యాగ్యరమాయనంగ
ననుచుఁబలికెను వారి కారయతిన యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. ఆమిదైవై నుండి శ యప్పుడే దిగి వచ్చి, యెంబెరుమానారు శ కెడుట నిలిచి
పరమకారుణిక నీరకరుణ లభించిన,మంత్రము మఱచితి శ మగిడి దాని
నెఱిఁగింపుమనివేడర గురుపరంపరతోడఁ,గూర్చియామంత్రమారగురుఁడొసంగె

- నంత నర్చార్థమై శ్రీ యర్థింపఁ దనదివ్య, పాదుక లిచ్చి నిశ్వాస మొందె
తే. నట్టిననుఁగన్న తండ్రి మాయతివ రేణ్యుఁ, డలరుచున్నాఁడొ లేడొ మాయన్నలార
తెల్పుఁడి యని పల్కె నశ్రద్దేవి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. అట్లు కొంగుపిరాట్టి శ్రీ యన్నమాటల మది, నరసి యథార్థము శ్రీ లని తలంచి
యాగురుభక్తికిరహర్షించి తిరుబోన, మొనరింపు మనుచు నశ్రయ్యవిదఁ బనిచి
యీసాధ్వీయాచారమీక్షించి ర మ్మని, యొక వైష్ణవునిఁబంచిరుడయవరులు
మఱుఁగున నొదిఁగియారమాన్యఁ డీక్షింపఁగా, సమ్మార్జన మొనర్చిసదనమలికి
తే. యంఘ్రిపాణులఁగడిగియరట్లాచమించి, యతులమంత్రమయస్సానశ్రమాచరించి
ధౌతవస్త్రముఁ దాల్చె నాశ్రతరుణి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. గురుపరంపరఁదాల్చిశ్రీతిరువాయిమొత్తీ నోరఁ, బలుకుచు నూతనశ్రీ భండములను
శాల్యోదనము మంచిశ్రీశాకములను ముద్ద, సూపముఁ బాయసాశ్రీపూపములను
దీయచారును బాలశ్రీతిమ్మనపుళిచారు, సరసంపుజగురుఁబరచ్చల్లొనర్చి
వేఁడాటకుండనుశ్రీవెదురుగంపలఁ బ్రసాదముఁ జేర్చి యన్నిద్రవ్యములఁ గల్పి
తే. ధౌతపాణ్యంఘ్రియై తొల్లిశ్రీదాల్చువలువ, వదలిమఱియొక పరిశుద్ధశ్రీపటముఁ గట్టి
తళిగ నన్నిధిఁ జేర్చె నాశ్రతరుణి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. తిరుమట్టపల్లికి శ్రీ వరకవాటము మూసి, సన్నిధిదీపంబుఁ శ్రీ జక్కఁ జేసి
సన్నిధి మ్రొక్కిడిశ్రీసంయమింద్రునిదివ్య, పాదుకాద్వయ మెత్తిరభక్తి నెత్తిఁ
గన్నుల నొత్తుకశ్రీకమనీయపీఠమం, దుంచి పైఁ బుష్పంబురలుంచి మఱియు
ధూప మర్పించి సంశతుష్టి నస్తద్గురుభ్యో నమో యని యగ్రశ్రీభూమిఁ దళిగ
తే. నింపుగా భక్తితో నారగింపుఁ జేసి, నాతి కర్పూరనీరాజశ్రీనం బొనర్చి
మంత్రపుష్పముఁబెట్టె నాశ్రమాడ్కి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. మాతండ్రియెంబెరుశ్రీమానారునినుఁదక్క, వే తెలుంగ నటంచుశ్రీవేడ్క మ్రొక్కి
తలుపు డగ్గఱఁ ద్రోసి శ్రీ తనమల్లెసాలలో, నున్నవైష్ణవుల కాశ్రసన్నుతాంగి
మ్రొక్కిడి నిలిచిన శ్రీ మునుపు కోవర మున్న, సూరి యే తెంచియారసుదతినడత
గురునితిరుచ్చేవి శ్రీ గుసగుస జపియింప, హర్షించి యాతఁ డాశ్రయబల నడిగె
తే. దల్లి నీ వాచరించినశ్రీతళిగక్రమము, మాకువివరింపుమా యనుశ్రీమాన ముడిగి
యనిన యతిపతి కతివయిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. నీయనుగ్రహమున శ్రీ నివ్వటిల్లినసదా, చారము నలుపుచు శ్రీ సతత మచట
భాష్యకృత్పాదుకాశ్రపరదై వతమునకు, నర్పించి కాని యశ్నాదు లేమి
స్వీకరింపమి నిష్ప శ్రీ డాకొలఁదిని దళి, గాచరించితిసి మాయయ్యలార
వేడి యాటకమున్నె శ్రీ వేగభుజింపుఁడి, యాఁకొంటిరి దేపాద్యశ్రీమనుచుఁబల్క
తే. నుడయవరుపల్కెనీగురుఁడొసఁగినట్టి, పాదుకలఁజూపు మనినంతఁబడఁతి దెచ్చి
చూప నిట్లని పల్కె నాశ్రసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.

- సీ. ఈవైష్ణవులయందునెంబెరుమానాదు, గలఁడొ లేఁడో చూచితెలియు మనిన
 నుజ్జ్వలదీపంబు శ నొక కేలఁ గీల్కొల్పి, వెఱకేలఁ బాదుకల్ శ బిగిఁ దగిల్చి
 సన్నిధిస్వాములఁచరణాబ్జములకు య,తీశుపాదుకలకు శ హెచ్చు తగ్గు
 గని యంత శ్రీయతీంద్రునిదివ్యసాదార,విందము లందులఁ శ గందు కొలుప
 తే. నించుకై నను హెచ్చుత శ గ్గేమి లేక, సరిపడినఁ జూచి యాసతిశసంతసించి
 భ క్తి వారికి నిట్లనిరపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 43
- సీ. యతిలింగములులేనికత సందియము గాని, యాయతీంద్రుఁడయితఁ శడరసిచూడ
 నని పల్కు చున్నట్టిరయదేవితెలివి కా, శ్చర్యముఁ జెంది రాశీచార్యులెల్ల
 మహిలోన నెంబెరుమానాదు నేనె కా, నా యని యాయతిరనాథుఁ డనిన
 కొంగుపిరాట్టి మరద్గురుఁ డితఁ డని నిశ్చ,యించి యంఘ్రులఁ బడిరయేడ్చిహర్ష
 తే. బాష్పధారల గురునిశ్రీరసాదములను, గడుగ నాతండు హర్షించి శ గారవించి
 కన్నుఁగవనీరు దుడిచెనుగరుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. మన్నించి ముందు సరస్వంత్ర మొక్కటి నీకుఁ, జెప్పితి దాని నీరచిత్తమందు
 మఱవకుండితి వేనిరమాన్య లీ దేశికు, లారగించెదరు నీరయన్న మనుచుఁ
 జెప్పి గురుండు నారచెవినుఁదుమామంత్ర,మన్న నాసతి యట్టు శ లాచరింప
 శంక లిం కేటి కీరసాధ్వపెట్టినయన్న, మతిపవిత్రము భోగ్యరమని గురుండు
 తే. దేశి కేంద్రులకెల్లనురదెలియఁ జెప్పి, యొక్కరమణీయహరిమూర్తి శ కొసఁగనట్టి
 యన్నములమేముభుజియింపరమనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. అదేవి యర్పించురహాయంగవీనము, పాలు చక్కెర మంచితపండ్లు తనకు
 నిత్యసమారాధనీయదైవత మైన, వరదున కర్పించి శ గురువరేణ్యుఁ
 డారగించినమీఁద శ నలవిదురాన్నము, హరి క్రియ నాసాధ్వరయన్నములను
 స్వాము లారాత్రి ప్రసాపడి నిద్రింప, సద్భక్తిఁ దళిగ ప్రసాద మెత్తి
 తే. భ ద్ర మొనరించి తళిగలురపరిహరించి, శుద్ధిగావించి మచ్చువై శనుఖశయానుఁ
 డై నభ ర్తను లేపె నరయ్యతివ యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. చేర్చి ముం దునిచినశ్రీపాదతీర్థము, స్వపతికి నొక్కవై శ్శవునిచేత
 నిప్పించి తా సంగ్రహించినతళిగ ప్ర,సాద మదేవి యొసంగ నతఁడు
 సాపడి సెజ్జవై శ శయనించి తనచెంతఁ, గూర్చున్న భార్యను శ గూర్కిఁ జూచి
 వీ రెవ్వరని పల్కరవిని యస్త,దాచార్యు, లని తనమగని కరయ్యతివ దెలుప
 తే. నతఁడు నీవేల సాపడరవై తి వనిన, గురుఁడుపస్తుండ సాపడఁగూడ దనుచు
 నుంటి ని ట్లనిపల్కెనరయ్యువతియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. తళిగ ప్రసాదంబుఁ శ దగ భుజించుటకత, గురుపాదతీర్థము శ గ్రోలుకతన
 సత్వాధికతఁజెందిరసాధుబ్రాహ్మణుఁ డతం, డాత్మ పత్ని నిజూచి శ యనియె నిట్లు
 నీవు గోరినపని శ నెఱవేర్చెదను దానిఁ, దెల్పు మన్నను సతి శ డెల్వఁ బతికిఁ

- తే. బ్రియ యియతీంద్రునిశ్రీపాదపద్మము, లీ వాశ్రయించుటే శ్రీ యిష్ట మనిన
తే. నతడు యతిపతిశిష్యుడనగుదుననుచు, జెప్ప శపథముఁ జేయించిరచింతమాని
పడఁతి యప్పుడే లేచి సారపడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. భక్తసంగతి లేనిశీపాపి కజ్జతగతి, నానిశీధధ్వాంత శ్రీ మతిశయించె
గురుపరాయణులఁ గరన్దొన నానిశీధిసీ, తరుణికన్ను లనంగఁ శ్రీ దార లొప్పె
నంత నతర్ధ్వాంత శ్రీ మడఁచుగురుజ్ఞాన, దీపంబుగతి నుధారదీప్తి పొడమె
సద్గురూపాసకుఁడరివర్గముఁబోలె, దీపర్థ తతి తొంటిర తెలివిఁ దప్పె
తే. గురునిపదపాణితలచేలకరములట్ల, తూర్పు దెస రక్తకాంతులు శ్రీ తొంగలించెఁ
బరమశోభన మాసు ప్రభాత మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. పూర్వదిక్పతి కేలఁ శ్రీ బొలు పొందఁ గీలించు, పద్మరాగంబులరబంతి యొక్కొ
వాసరశ్రీకాంత శ్రీ వక్షస్థలి ధరించు, ప్రథిత మాబంగారురపతక మొక్కొ
విపులు మందేహావిహతికై పంచిన, దివ్యతర బ్రహ్మతేజ మొక్కొ
జగదేకరక్షకై శ్రీ శార్ఙ్గిపంపునఁ దోచు, శర్త్తకరం బైనరచక్ర మొక్కొ [దలఁప
తే. పద్మినీకాంతతొలినోమురపంటయొక్కొ, జక్కువలభాగ్యమో యని శ్రీ జనులు
భువనలోచనుఁడుదయా ద్రిశబాడిచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. అంత సన్నిధివైష్ణవగ్రేసరులు నుప్ర, భాత స్తవంబుల శ్రీ భక్తి నుడువ
నీరజాక్షుఁడు యోగనిద్రను విడిచిన, కరణి రామానుజగురువరేణ్యుఁ
డల్లన మేల్కొంచి శ్రీ యార్యపంక్తిఁ దలంచి, ధవళవస్త్రోత్తరదర్భశయ్యఁ
గూర్చుండ నంత నాశకొంగుపిరాట్టియు, నిజభర్తతో నుఖనిద్ర విడిచి
తే. మచ్చువైనుండి దిగివచ్చిరమగనితోడ, మొక్కిముద మొప్పలక్షణమునులకిల్లు
విజ్ఞ లక్కజపడ విన్నిరవించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. యతిరాజ పుడమి నీరయవతార మస్తద్వి, ధాత్త రక్షకుఁ గదా శ్రీ యరసి చూడఁ
గాన ముం దీనన్నుఁ శ్రీ గరుణించినట్ల మ, ద్భర్తను గరుణింపఁ శ్రీ దగుదు వీవు
మీకనుకూలుండు శ్రీ మృదువరి మి మ్మాశ్రయించ సీతండు దరలంచెఁ గనుక
నేడు మద్గృహమందు శ్రీ నిలిచి యీనాభర్త, కఖలహితంబుల శ్రీ నాచరింపు
తే. మనుచు నాసతి ప్రార్థింప శ్రీ యతివరుండు, పాలు చక్కెర గలిపినరపగిది వీర
లిరువు రొక టైన మే లనిరయెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఉడయవ రాసాధ్వీరయుచితోక్తి కొడఁబడి, కాలోచిత క్రియారకలనమునకు
స్వాములతో నొకనరసి కేగినయంత, సమ్మార్జనాదులు శ్రీ సదనమందుఁ
గొమ రొప్పు జేసి సాంకురపూర్ణకుంభముల్, దనగృహద్వారవిరతద్దులందు
నిలిపి నీలోత్పలరజలజరసాలప్ర, వాళతోరణలసరద్వారపార్శ్వ
తే. కలితకదళీశుభ స్తంభరవిలసనములు, వరగృహంగణకృతరంగరవల్లు లిట్టి
రంగు లొనరించె గొంగుపిరరాట్టి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

- సీ. ఆయతబాహువుల్ ర హంగుళములతోడ, శాఖోపశాఖలరసరణి మెఱయ
నుచితస్థలోల్ల సరదూర్ధ్వపుండ్రావళుల్, విమలవల్లికలతో ర వియ్య మంద
సధరబింబముఁ బాదరహస్తాబ్జతలములుఁ, జిగురుటాకులజిగిరిసిరి వహింప
మందస్తితము పుష్పరమంజరిగతిఁ దోఁప, శుభదంతనఖకోశరనుమము లమర
తే. లలితజంగమకనకకరల్పక మనంగఁ, దగినయతిరాజు కాల్యకృత్యములఁ దీర్చి
వచ్చు చుండెను విబుధులు ర మెచ్చ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- సీ. ఆగృహమేధిబ్రాహ్మణుఁడు కట్టశవారి, యనువాఁడు జానపదాదిహితుఁడు
యతిరాజు కెదురుగాననిపించెఁ బంచమ, హావాద్యములు మృదంగాదు లంత
బ్రహ్మఘోషము భవ్యబహువాద్యఘోషంబు, నృత్యగీతరవంబు ర నింగి నెరసి
యఖిలలోకంబుల ర కానంద మొనరింప, సంయమింద్రుఁడు వాసరసదన మొంది
తే. వేత్రమయపీఠమందుండి ర ఛాత్రులకును, రమ్యభాష్యాబ్ధిమగ్నార్థరత్నవితతి
నూర్జితంబుగఁ గృపసేయు ర చుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- సీ. కొంగుపిరాట్టియు ర గురునియానతి భర్త, కభ్యంజనస్నాన ర మార్చినంత
సతఁడూర్ధ్వపుండ్రసంరథ్యాదిక్రియలు సల్పి, కనియతీంద్రునిపాదరకమలములకుఁ
బ్రణతి యొనర్ప నాబ్రాహ్మణోత్తమునకుఁ, గనదురుకృపఁ బంచరగవ్య మిచ్చి
యన్న శుద్ధి యొనర్చి యాహారనియమంబు, గావించి పంచసంస్కారములను
తే. సల్పి సర్వశీతోపదేశము లొనర్చె, నాసతీమణిభక్తిచే ర నలరి విశద
కీర్తివిస్ఫూర్తి యాశేషమూర్తి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోద మలర.
- సీ. అయిదాటుదివసము ర లం దుండి నవ్యకా,షాయ త్రిదండముల్ ర సంగ్రహించి
స్వామి సన్నిధి నుంచి ర సద్భక్తి సేవించి, యుచితమంత్రంబుల ర నుచ్చరించి
యాకావిచేలము ర లాత్రిదండాదులు, యతిరాజు తొల్లింటిరయట్లు దాల్చి
యాదంపతులఁ దనరయంఘ్రిప్రపన్నుల, నతిమధురోక్తుల ర నాదరించి
తే. యాశ్రితులతోడ వెల్వడి ర యచటనుండి
తీవ్రగతి యొప్పఁ బడమటిరదెసకు నడచి
కాంచెఁ గన్యోల వహ్నిపురమృగిణి ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. ఆవహ్నిపుష్కరిరణ్యభిధాన మాగళ, గ్రామంబులో వాసరములు కొన్ని
గడపి యచ్చటనుండి ర కదలి సూరులతోడ, లక్ష్మణముని మిథిలపురంబుఁ
జెంద నాయూర సరశేషమనుష్యులు, శైవశాక్తాదిదురస్తంత్రరతులు
గాన నగ్గురువరుఁగనుఁగొన రాకున్న, హితము వారి కనుగ్రహింపఁ దలఁచి
తే. సంయమింద్రుండు సద్గుణజలధి యైన, దాశరథిసూరివరున కురదారమధుర
వాక్య మొక్కటి పల్కె నీరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. ఈయూరివా రెల్ల ర నేరేవులో నీరు, గోలుడు రారేవురగుటుతుఁ జూచి

యచటికి నీ వేగి శ్రీ యానీటిలో నీదు, గురుపదాబ్జము లుంచి శ్రీ కొంతతడవు
నిలువుమా యని భాగిశనేయుని యతిరాజు, నియమింప నాతండుశనిలిచె నట్లు
లంత నాయూరివా శ్రీ రంద జాదాశర, భ్యార్యునిపాదతీర్థామృతంబుఁ

తే. గోలి తెలి వొంది సకలదుర్గుణము లుడిగి
వచ్చి మఱునాఁడు సంయమివసుమతీశు
శ్రీమదంఘ్రిల శరణముఁ శ్రీ జెంది రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

59

సీ. పంచసంస్కారాదిరబహుహితంబులు వారి, కందఱ కొనరించి శ్రీ యతివరుండు
వషడంతవరమంత్రవదభిచారక్రియ, వడుగనంబిని దనశపదసరోజ
పటుతరచ్ఛాయోపశపన్నునిగాఁ జేసె, సాత్త్విక శ్రీ పాదశబలముకతన
మే లంది యాయూరు శ్రీ మిథిలసాలగ్రామ, నామము ధరియించె శ్రీ నాటనుండి
తే. యంత సంయమిభూపాలుఁడచటినుండి, పండితులతోడ వేంచేసిశ్రీతోండనూరుఁ
జెంది యుద్ధానభూమి వశించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
స్వాగతవృత్తము. వాదికై రవదిశవాకరరూపా, మోదమానబుధశ్రముఖ్య యపాపా
వేదబోధనత్రవిత్థలభూపా, యాదరాదిరహితాతిదురూపా.

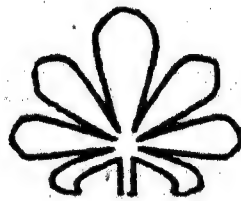
61

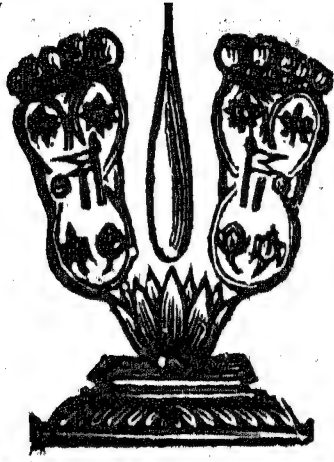
క. మిథిలాపురనిత్యవస, ద్బధిరాజ్ఞ జడాంధమూకశబాలాతివయో
వ్యధితఖలకుబ్జచేతన, విధివత్సంశ్రితపదాబ్జ శ్రీ విమలచరిత్రా.
మాలినీవృత్తము. తరుణరవిసురూపా శ్రీ దర్శితానంతరూపా
సరసిజదళనేత్రా శ్రీ సర్వదుర్వాదిజైత్రా
పరిమళమిళితాంగా శ్రీ బ్రహ్మవాదప్రసంగా
స్థిరచరహితకారీ శ్రీ దివ్యదేశోపకారీ.

62

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవపరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతాచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్రపవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బైనయా
చార్యసూక్తిముక్తావళియనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున గురు
గోష్ఠీపూర్తియుఁ జోళరాజదుర్వృత్తకథనంబును జోళదూతాగమనంబును
సూరేశుండు గురువేషధారి యై పరమగురునితోఁ జోళపురంబున కేఁగుటయు
యతీంద్రుఁడు ధవళవస్త్రంబులం దాల్చి మేలునాటికివిచ్చేయుటయు నాటారా
నువలనఁ జోళరా జెఱింగి సంయమింద్రునికడకు నిజభటులం బంపించుటయు
యతీంద్రుండు నిజవ్రభావంబుచేఁ జోళభటులకు మార్గనిరోధనంబుఁ జేయుట
యు స్వాములు గురుని విశ్లేషించి మార్గాంతరంబునఁ జనుటయుఁ దిరుమల
నల్లానుసంబంధులైననిషాదులు గురునికష్టంబు విని యాఱుదినంబు లుపవసిం
చుటయు గురుండువర్షభాధఁజెంది యొకగిరికడ నిజశిష్యులం గూడుకొనుటయు

నిషాదులం గలసి భాషించుటయు నవ్వనచరులు యతీంద్రుని బరమగురునిగాఁ
 దెలిసి పూజించుటయు గురుండు శ్రీరంగభామంబునకు శ్రీముఖంబుఁ బంచుట
 యు నిషాదస్థపతి కట్టశవారి యనియెడుబ్రాహ్మణునియింట గురునికిఁ దళిగకుపచ
 రించుటయు నాకట్టశవారి యనుబ్రాహ్మణుండు స్వధర్మపత్ని యగుకొంగుపిరాట్టి
 పురుషకారంబున యతీంద్రు నాశ్రయించుటయుఁ గొంగుపిరాట్టియింట గురుం
 డు త్రిదండకాషాయాదులు పరిగ్రహించుటయు గురుండు వహ్నిపుష్కరిణిఁ
 బ్రవేశించి కొన్నిదినంబు లుండుటయు నచటినుండి మిథిలాపురంబునకుఁ జనుట
 యు గురుఁ డాభిచారిక ప్రయోగంబున వడుగనంబిని స్వవశునిఁగాఁ జేసికొనుట
 యు యతీంద్రుం డచ్చటినుండి తొండనూరనుమహాపురంబుఁ జెంది యుద్యాన
 భూమిని వసించుటయు నన్నది సప్తమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ ల్లి

మ ధ్య మ భా గ ము.

—:0:—

అష్టమోల్లాసము.

క. వరవిఠ్ఠలన్యపతిపురం, దరతనయావిష్ట ఘోరతరభూతసమా
చరితోన్మాదనివర్తక, చరణకమలసలిలశక్తిరసాన్ద్రయతీంద్రా.

1

వ. అవధరింపుము.

సీ. విలసితయశుఁడు విఠ్ఠలదేవరాయఁ డ, పుడ మేలు చుండఁ దరత్పుత్రి నొక్క
బలవద్గ్రహము పూని శబాధింపఁగా భూత, వైద్యులారాజాజ్ఞ శ్రవచ్చి చూచి
పాశమాయాంకుశశ్రవ్రబలబీజోల్లస, దాదిమధ్యాంతము శ్రలట్లు సాధ్య
నామగర్భితములు శ్రభీమఫడంతము, లుచ్చాటనప్రయోగోచితములు

తే. నుగ్రశాబరతంత్రయంత్రోదయములు
ఘోరమంత్రములును గొన్ని శ్రగొణిగి గొణిగి
విసిగి చాలించి చెప్పక శ్రవెడలి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రమోద మలర.

సీ. ఊతిఁ గృతఘ్నునకుఁ జేరసినలగ్గుల ట్లగ్రహంబుపై మంత్రవీర్యంబులుడుగఁ
బరునివైఁ బంచిన శ్రబలములు విఱిగిన, ట్లాన్మపాలుఁడు ఖిన్నుఁ శ్రడై నయంత
దిక్చేల యై యింటఁ శ్రద్రిష్టురుతనయను, జూచి తల్లియుఁ జాల శ్రశోకనుండ
నంత నక్షయపాత్ర శ్రకచటి కేతెంచిన, ధీరవర్యుఁడు తొండరనూరినంబి

తే. మదిని దుగ్గించునారాజశ్రమహిషిఁ గాంచి
శ్రోక మే మని యడుగ నాశనుదతి చెప్పఁ
దెలిసి యద్దేవి కి ట్లని శ్రపలికె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రమోద మలర.

సీ. రంగధామమునుండి శ్రరామానుజార్యుండు, వచ్చి యీనగరోపశ్రవనమునడుమఁ
బసిఁడికల్పక నున శ్రభాసిల్లుచున్నాఁడు, సర్వజ్ఞఁ డస్తదాశ్చార్యుఁ డతఁడు
ముందొక్కచో రాజశ్రనందనఁ బూనిన, విప్రరాక్షసు విడిరపించె నతఁడు

- కావున నతఁ డనుగ్రహదృష్టిఁ జూచెనా, నీకన్య కీగాసి శ నిలువ దనుచు
 తే. నుడువుచున్నట్టియాతొండ్రనూరినంబి, మాటలాలించి యారాజశ్రమహిషితనదు
 భర్త కెఱిగింప నతఁ డిట్లుకలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
 సీ. ఏమహాత్ముఁడు పాపురనీపిశాచకృతార్తి, మత్పుత్రి కాతంఢే శ మనకు గురువు
 సత్య మీపలు కని శ సతికాన్యపతి పల్కఁ, గులగురువుల నంతఁ శ బిలువననుప
 వచ్చినదూతకు శ వా రిట్లు పలికిరి, ముందు ఢిల్లీ శుఁ డీశభూమిపతిని
 బట్టి యొక్కంగుళి శ గొట్టివె చెను గాన, నిట్టిహీనాంగునిరయింట మేము
 తే. వచ్చితి నొల్ల మనుచును శ వార లనిన, పలుకు లారాజునకు దూత శ పలికినంత
 నమ్మహిశుఁడు వారిపై శ నలిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 సీ. అప్పు డాన్యపతి కి శ ట్లని పల్కె నిజసతి, మననంబి చెప్పినమాట నీకు
 హిత మనితోఁచె నార్యతిపతియంఘ్రిల, సంశ్రయించెద మింక శ జాగుమాని
 యని పల్కుతనసతిరయతిమృదుసూక్తి సంభావించి విఠలశ్రదేవన్యపతి
 వచ్చి సేవించి కల్పద్రుమమధ్యస్థ, పారిజాతపలాశీపగిది నచట
 తే. దేశి కేంద్రులనడుమను శ దేజరిల్లు, సంయమింద్రునిఁ బాడగాంచి శ సంతసించి
 పుడమిఁ జాఁగిలఁబడిమ్రొక్కిరపొగడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
 సీ. కడుఁబిచ్చుకుంటివై శ గంగ పొర్లినగతి, భవదాగమం బగు శ భవులకడకు
 నీదేశ మీపుర శ మీమేము మీరాక, నతిపవిత్రుల మైతి శ మయ్య నేఁడు
 గాన మాయింటికిఁ శ గరుణతో విచ్చేసి, యందఱికి ననుగ్రహంబు సలుపఁ
 దగుదు నీ వని పల్కి శ ధరణి సాష్టాంగప్రణామము సేయుభూతనాయకునకు
 తే. మంగళాశాసనముఁ జేసి శ మధురసూక్తి, నాదరించి యతీశ్వరుఁ శ డంతరంగ
 భక్తులొవైష్ణవుల కిట్లు శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. రాజధానికిఁ జనరరాదు యతీశ్వరుఁ, డని వచించును శాస్త్ర శ మది దలంచి
 పురి మేము చొర మని శ గురుశిరోమణి పల్క, సూరిరత్నము తొండ్రనూరినంబి
 మొదలై నదేశికశ్రముఖ్యు లాయతిరాజు, చెవియంచు గుసగుస శ చెప్పి రిట్లు
 క్షీతిపాలుఁ డితఁడు మీశ్రీపాదపద్మము, లాశ్రయించెద ననిరయాత్మమహిషి
 తే. తోడ శపథంబుఁ జేసి సంఘోషమలర, వచ్చె నిచ్చటి కని చెప్పిరవారు మఱియు
 మంచిమాటలఁ గొన్ని వశించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 సీ. దేవరవారి కంఠతేవాసి యితఁ డాయె, నా మనపను లన్ని శ సేమ మొందు
 నీమేలునా డెల్ల శ నితనియధీనము, గాన యాదవగిరికనకసౌధ
 నాయకుఁ డగుతిరునారాయణస్వామి, సంప్రొక్షణాదులు శ చక్కఁబడును
 గాన నీన్యపతియగారంబునకు మీరు, విచ్చేయ వలె నని శ విన్నవింప
 తే. నమ్మహాత్ములవిన్నప శ మాలకించి, యతిశిఖామణి వారంద శ అనుసరింప
 వచ్చె నావిఠలేశునిశ్రవసతి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 10

- సీ. పరదై వతంబు గా ర భావించి యాలత్తు,ణార్కుని నర్ఘ్యపాద్యాదివిధుల
నర్పించి యానృపుఁ ర డతనిఁ గొల్వఁగ నంత, సన్నిధిసూరు లారసంయమింద్రు
శ్రీపాదతీర్థము ర శిరమువైఁ బోక్షించి, ముమ్మాఱు ద్రావింప ర మొదటిచి త్త
విభ్రమం బుడిగి యావీర్యలేశునిపుత్రి, కనకాంబరము గట్టి ర కలితరత్న
తే. భూషణంబులు మాల్యముల్ ర పాసఁగఁ దాల్చి
సంయమింద్రుని సేవించి ర జననికడకు
వచ్చి నిలిచె సదస్యులు ర మెచ్చ ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 11
- సీ. పత్మీసుతామాత్యరబంధుమిత్రబలాధ్యుఁ, డారాజు యతిరాజు ర నాశ్రయింప
నతఁ డతనికి హిత ర మార్చి నామం బిచ్చె, రస విష్ణువర్ధనరాయఁ డనుచు
నంతఁ బండ్రెండువే ర లారాజగురువులు, కితవులు శుష్కతార్కికులు నైన
క్షుపణులు వచ్చి యారసంయమింద్రుని నుద,యార్కుని మందేహులట్ల డాసి
తే. కోరినూశిష్యధనముఁగై రకొంటివీవు,గానమాతోడవాదంబుఁరబూనుమనుచుఁ
గర్కశంబుగఁ దర్కింపఁరగదిసి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. అంత సన్నిధివైష్ణవగ్రాణు లాయతి,భర్తకుఁ జేమోడ్చి ర పలికి రిట్లు
మెఱసిన వెఱచెడునరు లుర్విఁ బిడుగుల,పాలఁ బడ్డకొలందిఁరదేలు కొదుఁగు
వారు దారుణసర్పరవక్త్రంబునను బడు,సరణి సంకిల్లకు ర జడియువారు
బొండలోపలఁ బడ్డరపోలికఁ బరవాది,నొకని నైనను జూచి ర యొదుఁగుమేము
తే. క్షుపణతర్కచ్చటాఘోరశస్త్రనిహతి,పాలు గాకుండఁ బోచి నీరపరమకృపను
విశ్వరూపివి గ మ్తుని ర వేడి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర. 13
- సీ. మహనీయమణిమయరమంటపం బొక్కటి, దవ్వులఁ గని యాత్రిరదండపాణి
నిష్కళంకసుధాంశురనిజకీ ర్తిమూర్తులఁ, బోలువల్కలమయరభూరిపటము
నామంటపముచుట్టు ర నమలవజ్రమయంపు, భిత్తిఁ బెట్టినయట్లురబిగియఁ గట్టి
యందఱుఁ గనుఁగొనరనామంటపముఁ జొచ్చి, శేషస్వరూపంబుఁరజెందియపుడు
తే. వృద్ధిఁ బొందెను వామనరవిష్ణు వట్లు, విస్తయముఁ జెంద నాబ్రహ్మరవే త్తలెల్ల
నాస్వరూపముఁ దలఁచెద ర ననిశ మనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. వేయిమస్తకముల రవెలయుమానికముల,కాంతులు దెసలెల్లఁ ర గప్పకొనఁగ
ఘాత్కారవాతవిరస్సూర్తులు జగదుగ్ర,దురితతూలము లన్ని ర తొలఁగనడువ
ధవళతరాత్మీయరధన్యవిగ్రహకాంతి, కమల మీబ్రహ్మాండరఘటము నిండఁ
గలధౌతగిరిపార్శ్వరకాలమేఘముఁబోలె, నీలచేలముకటిరనిగ్గు దేలఁ
తే. జూచి యాదివ్యమంగళరశుద్ధస త్త్వవిగ్రహము సర్వవేదాంతరవేద్య మనుచు
జ్ఞాను లందఱు సన్నుతి ర సల్పి రనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 15
- సీ. ఖరదూషణదులంఠదురు మూలబలములం, దొక్కొక్కవైరికిఁర బెక్కురాము

- తే. తోచి యారాముఁ ర డందఱ గెలిచిన, ప్లేకాకి యయ్యు యతీంద్రుఁ డంత
యుక్తోర్ధ్వపుండ్రయర్జ్జోపవీతశిఖాత్రి, దండకాపాయాదిరథారు లయిన
విగ్రహంబుల నూర్లరవేల లక్షలఁ గోట్ల, నొక్కొక్కనికిఁ జూపియు క్తిశతముఁ
తే. దర్కసాహస్రములఁజెప్పితగ జయింప, వాదు లాశ్చర్యజలధిలో ర వాలలాడి
చాల వినుతించి రాయతిరస్వామిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. ఉర్వి యత్ఫణములం ర దొకతల నొక్కెడఁ, దెల్లవగింజయ ర ట్లులసిల్లు
యత్ఫణామణిఘర్ష రణానలజ్వాలలుఁ, గాల్చు నీజగ మంత్యరకాలమందు
నరయ నెవ్వానిదిరవ్యాంశోదితుఁడు మహా, కాలుండు సంహారక ర్త యయ్యె
సేవ్వనితిరుమూర్తి ర నేప్రాద్దు నర్చించె, దరు నాగకన్య లురదారభ క్తి
తే. నాయనంతుని సంకర్షరణాభిధాను, శేషమూర్తిని నిన్ను భరజంతు రెవరు
వారె కృతు లని పొగడిరారవాదు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. భవమహాజలధిలోరపలఁ బడి హిత వేమి, దెలియలేనట్టియూరదీనజనుల
కాచార్యరూపి వై ర యవతరించినశేష, మూర్తి వీనే గతి ర కీర్తి వెలయ
మ మ్ముద్ధరింపుమీ ర మహదుగ్రసంసార, వారాశిమధ్యంబురవలన ననుచుఁ
బండ్రొండువే లైనరప్రతివాదు లందఱుఁ, జాఁగిలఁబడి మొక్కి ర సన్నుతించి
తే. శరణ మొందినసంయమిరచంద్రుఁ డంత, విడిచి నిజరూపమాతెర ర వెడలివచ్చి
యెప్పట ట్లుండి భాష్యముఁజెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. అంత లక్ష్మణముని ర యాచేతనుల కెల్లఁ, బంచసంస్కారాదిరబహుహితంబు
లాచరించిన ధన్యు ర లై వారు స్వాచార్యు, నర్చించి తమయిండ్ల ర కరిగినంత
విష్ణువర్ధనుఁ డదిరవిని విస్తయముఁ జెందెఁ, జోద్యమందిరి చూచిరనుజను లచట
మననంబి యాచరించినదై వతం బీతఁ, డీయుపకృతి మన ర కితఁడు చేసె
- తే. ననుచు యతిపతి యచ్చటిరహరికి నంబి, తంబిరా ననునామంబుఁ ర దా నొనర్చి
నృహరిమణిమందిరంబునరనిలిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. యతివరుం డాన్మసింహాలయంబందు శ్రీ, భాష్య మాశ్రితులకుఁబలుకుచుండి
ధరియింప సితమృత్తు ర తక్కువై చింతింప, నారాత్రి కలలోన ర యాదవాద్రి
నాయకుఁ డగుతిరునారాయణస్వామి, భవ్యుఁ డై కనిపించి ర పలికె నిట్లు
లీనేను మీరాక ర కెదురుచూచుచు నుంటి, ఘనఘనాప్తికిఁ జాతరకంబుకరణి
- తే. రమ్యయాదవగిరిశిఖరంబువై ని, మఱుఁగుపడి యున్న నన్ను లక్ష్మణమునీంద్ర
బయలుపడఁ జేరరమ్మని ర పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. రామప్రియుఁడ నేనురరామానుజుడవీపు, మనకుఁజుట్టటికమీరమాడ్కిఁగదిసెఁ
గాన నీసంబంధరగౌరవంబై తలంచి, వేగ విచ్చేయుమీ ర జాగు మాని
శ్వేతమృత్తిక యదురశిఖరివై వలసిన, యంత గల్గును మీకు ర నచట మాకు
వల్లీక కాననావరణబంధముఁ బాపు, బాలసూర్యుఁడు తమశరపటలమట్లు

- తే. మాటఁ లేటికిఁ బదివేలు శ మాకు నీవె, సర్వనిర్వాహకుండపురసత్యమనుచుఁ
దెలిపి పొడసూపఁడాయె నాశదేవుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. యతిపురందరుఁ డంత శ నల్లన మేల్కొంచి, యాస్వప్నదృష్టనాశరాయణీయ
దివ్యమంగళమూర్తి శ భవ్యసుధోక్తుల, సారెసారెకుఁ దల్చి శ సంతసించి
శిష్యుల కెల్లను శ జెప్పిన విని వారు, సంతృప్తులై రంత శ సంయమిందుఁ
డరుణోదయపువేళనవగాహనముఁ జేసి, హరిశాసనము లన్ని శ యాచరించి
- తే. ఎచ్చి సింగరికోవెలఁ శ జొచ్చి యందు, విష్ణువర్ధనరాయని శ వేడ్కఁ జూచి
యొప్పుగా స్వప్న మతనికిఁజెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- సీ. విష్ణువర్ధనధరాశ్రవిభుఁ డాయతీంద్రుని, స్వప్నము విని చాల శ సంతసించి
వివిధసైన్యములతో శ వెనుపెంట నడవంగ, ముందట వైష్ణవశ్రముఖ్యు లరుగ
నందటనడుమను శ యతిభూమిపతి యొప్పె, సూరీంద్రసురవృతశౌరిమాడ్కి
నట్టివై భవముతో శ యతిరాజు జరగుచు, నటికించి ఘోరకారననము లెల్ల
- తే. మిట్టపల్లము లన్నియుఁ మట్టుపఱచి, త్రోవ దిద్దించె యాదవశ్రగ్రావమునకు
సేవ్యజలవృద్ధిత్రోవలోఁ శ జేసెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర. 28
- సీ. ఎద్దానిశుభనామ శ మెట్టిపాతకి యైన, నుడివినఁ బాపము శ చెడి సుఖించు
యద్దివ్యశిఖరపరద్వాకరాజ్జము లర్య, మోర్ధ్వాంశువులు సోకి శ యుల్లసిల్లు
నెందు నిత్యనివాస శ మొంది లక్ష్మీపతి, వైకుంఠపురమువై శ వాంఛ విడిచె
సురలు మహర్షులుశసూరు లెందువసించి, యర్చింతురింది రేశ శాంఘియుగముఁ
- తే. గూరజంతువు లన్యోన్యశ్రవైరముడిగి, యనిశ మెందు సుఖించునశ్రయాదవాద్రి
చెంత కేతెంచె యతినభాశకాంతుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. వేయుమోములతోడరవెలయుచిల్వలతేఁడొ, వేదమయుం డగుశిష్ణురథుఁడొ
వైకుంఠధామమో శ వసుధ నీయదుగిరి, కాక శ్రీహరి యేల శ కదలఁ డిందుఁ
గల్యాణములకుప్ప శ కలుషాంబుధికిఁ దెప్ప, యప్పనికొప్పగీశయాదవాద్రి
పార్ధతి కోటిగంధగాదితీర్థములకు, నభిమతవిషయ మీశయాదవాద్రి
- తే. యర్థి జనకామధేను వీశయాదవాద్రి, యస్తదాచార్యసేవ్య మీశయాదవాద్రి
యనుచుయతివతిపొగడనాయద్రి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. యతిపరుం డాయాదశవాద్రిమూర్ధమునంటఁ, దెరువుఁదీర్పించియాశసరణి వెంటఁ
బసిఁడిసోపానంపుఁబంక్తిఁ గట్టించెను, భర్త మధ్యమమంటపంబు లమర
నర్చిరాదికమార్గశ్రమ ట్లది సొంపారె, నాతోవ నెక్కుచు శ యతివరుండు
నిరుగెలంకులఁ జూచె శ నిభసింహశార్దుల, శరభసూకరరురుహరిణములను
- తే. గవయగండకచమరీవృకప్లవంగ, శల్యభల్లుకగోవుచ్చశ్రైరభాది
వైరదూరమృగౌఘముల్ శవరుస ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. మఱియు లుంగలవంగశమాతులుంగమాలను, దుంగనారంగమశ్రుకములను

జందనమందారశాంపేయకేతకీ, పాటలీకాశ్చీరశపనసతకుల
నక్తమాలకదంబరనారికేళములను, జంబూవటప్లక్షుశచమరకములఁ
దాలతమాలతశ్కోలహింతాలర, సాలసాలాంకోలశసరళతరులఁ

తే. శింశుపాశోకఖర్జూరశసింధువార
జంభతామంబరాశ్వత్థశనర్జకాది
తరులఁ బొడగాంచె యతిసుధాశ్రికరణుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

27

సీ. దక్షిణదిక్సతి శ దాల్చినతిలకమో, భూదేవి చేసినశపుణ్యఫలమొ
యని జను లూహింపనర్హమాయదుగిరి, ఋతువులా తేప్రొద్దుశస్థితి వహించు
కతన వృక్షము లన్నిశఘాణతర్పణపుష్ప, ఫలపల్లవాదికశభరముఁ దాల్చి
నమ్రములై వందనంబు లాయతిభర్త, కాచరించెడుమాడ్కి- శ నలరు చుండ

తే. భవ్యమకరందఫలరసశాసనమత్త, చిత్రపత్రిరుతస్థితిఁ శ జెలఁగు చుండ
నద్రివై కేఁగుచుం డనశ్యామ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

సీ. సానవాన లొకచోటశోరునఁగురియఁగా, నచట మయూరము శ లాడుచుండు
మఱియొకచోఁ దీయశమామిడితరులవై, శుకపికనికరము శ సొక్కుచుండుఁ
గమలాకరములందుఁశగలహంసకలరవ, కలకలం బొకచోటఁ శ గర్జ మాను
వకుళపుష్పమరందశాసనమదభ్రమ, ద్భ్రమరము లొకచోటఁ శ బాడు చుండు

తే. మల్లికామాధవీజాతిశవల్లికలను, మెలఁగునునుగాలి యొకచోటఁశ జెలఁగునట్టి
యద్రివై కేఁగుచుం డనశ్యామ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

సీ. శిఖరము లన్నియు శ శిరములుగాఁదోఁప, శైవాలమేఘకేరశంబు లొప్ప
సాశిపద్మము లన్ని శ సాక్షిముఖంబులు, చాంపేయకోశనాశనలు దళిర్ప
బహుదీర్ఘసర్పముల్ శబాహుశాఖ లెలర్ప, ఘనగహ్వరములువశక్త్రంబులమరఁ
బ్రత్యంతగిరు లన్ని శ పాదము లట్లుండ, వృక్షరోమంబులు శ విస్తరింపఁ

తే. బురుషసూక్తోక్తపురుషుఁడీరగిరిశరీరి, యనుచు నెమ్మదిఁదలఁచెదననుచుయాద
వాద్రివై కేఁగు చుం డనశ్యామ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

సీ. స్ఫటికవై దూర్యవశ్రమయప్రపాతంబు, పద్ధరాగాంచితశ్రస్థయుతము
లసదింద్రనీలశిరలాతలకలితము, గోమేధికవికారశగురుశిఖరము
మహానీయమరకతశమణమయకటకంబు, విద్రుమమాక్తికశవినర మిట్లు
నవరత్నమయయదురనగరాజ మొప్పారె, దహరాభిమధ్యమరదహనసూర్య

తే. చంద్రమండలమధ్యస్థశసర్వభూష, సురుచిరాకారవైష్ణవశ్యోతిమాడ్కి
నని తలంచెద ననియెనశ్యామ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

సీ. నారాయణుఁడు హరిరనరుల సందఱఁ బ్రోవ, యదుగిరిరూపియైశయలరె నిచటఁ
బతితోడ భక్తులఁ శ బాలింప నిచ్చట, బహునదీరూపయై శ పద్మ యొప్పె

నిరువుర సేవింప శ నిచట వసించిరి, స్థిరచరరూపు లై శ సురలు మునులు
 నీయ ద్రికడనుండు శ నెవ్వఁడువాఁడె పో, ధన్యుండు ము క్తిసుందరికిఁ బ్రియుఁడు
 తే. నిట్టియదుగిరివిభవ మరహీంద్ర శాయి, దక్క నెవ్వఁ డెఱుంగు నిర్ధరణి ననుచు
 నమ్మహీధ్రముపై కెక్కె శనార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెర మోదమలర.
 సీ. వరబహుధాన్యసంరవత్సరపుష్యమా, సమునందు శుక్ల పరక్షమున వేడ్క
 యదుగిరిపై కెక్కి శ యార్యులతో వేద, పుష్కరిణీతీరభూమి విడిసి
 దర్శనాదుల నెద్ది శ దారుణపాపముల్, వాపి శుభంబుల శ భవుల కిచ్చు
 ముందు దత్తాత్రేయశ్రమునిహారి దేనిపైఁ, గావిపుట్టములను శగట్టికొనియె
 తే. నట్టిపరిధానశిలకడ శ నతనిఁబోలె, లక్ష్మణాద్యుండు కావితేరలముల మగుడఁ
 గట్టి యొప్పారె నాయోగిరకరణిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
 సీ. యాదవాచల మంత శ యరసి చూచినఁ దిరు, నారాయణస్వామిశచారుదివ్య
 మంగళమూర్తి యేరమాటునఁ గనిపింప, కున్న లక్ష్మణముని శ చిన్నఁబోయి
 స్వప్నములో మాకు శ స్వామి చెప్పినమాట, సత్యముగా కున్న శ సర్వశక్తుఁ
 డగుభగవంతునిరయద్వితీయప్రభా, వమున కొక్క కొఱంత శ వచ్చుఁ గాదె
 తే. యనుచుఁ జింతించి పవళించురయతివరునకు
 స్వప్నమందున యదుగిరిశస్వామి మరలఁ
 గన్నులకుఁ దోచి పల్కె- నీరకరణి ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

34

సీ. ప్రకారదక్షిణభాగంబునను భవ్య, నవ్యచాంపేయవనంబుకడను
 శ్రీదకల్యాణిదక్షిణపశ్చిమాశను, శ్రీమదున్నతతులశసీద్రుమంబు
 వెనఁగొని వర్ధిల్లురవెనుపుట్టలోపల, నుండితి మఱియొకశసూక్తి వినుము
 ముందు శ్వేతద్వీపశ్రమున నుండి గరుడుండు, సితమృత్తు దెచ్చి యీరక్షితిధరమున
 తే. భవ్యకల్యాణసరసికిఁ శ బళ్ళిమోత్త, రాశ నిక్షేప మొనరించె శ నదిమదాజ్ఞ
 నక్షయం బయ్యెననిహారి శ యనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెర మోదమలర.
 సీ. ఈనీదుదిగుబసరకెదుట బాలకతుల, సీద్రుమావళివెంటఁ శ జెలఁగి నడుమ
 లలిత ప్రవాళకోరమలమంజరీకృత, మహానీయతులసీద్రు శమంబుక్రిందఁ
 గూటంబులకొలందిఁ శ గోమ లొప్పారఁగా, గట్టుపోలికఁ దోచురపుట్టనడుమ
 వసియించి తిది యానరవాలు చెప్పితి నీకు, సంయమిశ్వర చింతరసలుప నేల
 తే. ననుచుజవిగుల్కుపల్కులరనానతిచ్చి, యంతబొడసూపడామెనరయ్యచ్యుతుండు
 స్వప్న మట్లుండె నది యతిశస్వామి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోదమలర.
 సీ. అంతఁ బ్రత్యక్షసరమాకార మౌకలఁ, గాంచి మేల్కొంచి సురభించి మించి
 యాత్రోవఁ జనుదెంచిరయార్య శేఖరులతో, నాపుట్టఁ బొడగాంచిరహరిఁదలంచి
 ప్రక్రమ ప్రణతుల శ భక్తితోఁ గావించి, సజ్జనవిజయఘోషము చెలంగ

- దెప్పరంబుగఁ బుట్టరకప్పు విప్పి పసిండి, కోవెలలో యదుర్రగ్రావ దేవు
తే. నీలసి ర్థలమణికాంతిరనిధిని జూచి, శ్రీయతీశ్వరుఁ డఖిలదేశశికులతోడ
భూరివేదాంతసూక్తులఁ శ బొగడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. ధరణిపై ద్వాదశోర త్తరసహస్రాఖ్యాక, శకమున బహుధాన్యశసమమునందు
ఘనపుశ్యశుక్ల పరక్షచతుర్దశీగురు, వారపునర్వసూతారయందు
నవయదుగిరితిరుశనారాయణస్వామి, దివ్యమంగళమూర్తిరదెసలు పదియుఁ
దనమహోదయమునఁ శ దద్దయు వెలుఁగొందఁ, గనఁబడె నందటరకనుల కంత
- తే. శంఖభేరిమృదంగనిరస్సాణవేణు, పటహకాహళవీణాదిభవ్యవాద్య
ఘోషముల నిండె రోదసీరకుహర మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. ధన్యుఁ డౌవిష్ణువర్ధనరాయన్యపతిని, బిలిచి చూప నతండు శ ప్రీతుఁ డయ్యె
నంత నాహారివిగ్రహమునకుఁ బాలతో, నభిషేక మొనరించి శ యాత్మహస్త
ముల మూఁడుదినములురముద మొప్పఁబూజించి, చారుకల్యాణిపురస్కరిణిపశ్చి
మోత్తరదిశయందు శ నురుత్రి దండముచేత, గీసినఁ బాలవారరాశిఁబోలె
- తే. శ్వేతమృత్స్నికరము దోఁపఁ శ జింత లుడిగి
దివ్యకల్యాణసరసిలోఁ శ దీర్ఘ మాడి
యచట సితమృత్తు గొనియె నరయ్యార్యుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- 89
- సీ. ఆ శ్వేతమృత్తిక శ నభిమతదై వత, మగువరదునికనురమొగిని బెట్టి
యొప్పించి యది గొని శ యూర్ధ్వపుండ్రంబులు, త త్తదంగంబులఁ శదగధరించి
కేలఁ ద్రిదండంబుఁ శ గీలించి కోవెల, నుణిమయప్రాకారశమంటపములు
గోపురంబులు నాల్గు శ కొమ రొప్పఁగట్టించి, పుష్పవనంబులఁ శ బొందుపఱచి
- తే. వాపికూపతటాకోపశవనము లన్ని, చక్కఁ జేయించె మక్కువ శ చిక్కహారికి
సంతసముఁ జేసెనాయతిరస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. మణిమయప్రాకారశమందిరద్వారవి, తర్ది కాంగణధన్యశతరజనంబు
పణ్యప్రసారితాశగణ్యనానారత్న, హాటకరజతాదిరకాపణంబు
బ్రహ్మఘోషస్ఫురదృహువిధవైష్ణవ, ద్విజబాలవటుబహిర్రేద్వికంబు
కలకంఠశుక శారీరకాకలకంఠాది, పత్రిచితోక్తికశల్పద్రుమంబు
- తే. సిరికి హరి కాటప ట్టగురపురవరంబు, యదుగిరీంద్రమువైఁ జేసెరయతివరుండు
హరిధ్రువస్థాన మొనరించురకరణిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. ఆతిరునారాయణాహ్వయపురమునం, దసదృశచిత్రదిరవ్యాలయమున
శ్రీపాంచరాత్రప్రసిద్ధక్రమంబున, సంప్రొక్షణాదు లాశశార్ఙ్గపాణి
కాచరించి శరారి శకంతరంగుఁడు గాన, యతిపతి యతిని సత్కృతులనొకటి
యొరునాయగం బనురతిరువాయిమొల్లి తిరు, నారాయణున కర్పరణంబుఁ జేసె

తే. నాటనుం డిపటి కైనను శబాటలవియె, పదియుఁ బాడుదురాధ్యులు శభక్తి నచట
విదితనిత్యానుసంధానశవేశ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మొద మలర. 42

పంచచామరవృత్తము.

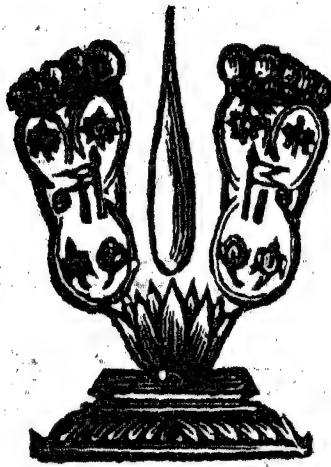
ప్రభావదంఘ్రిపంకజ ప్రశపన్న విష్ణువర్ధనా
ప్రభావవైభవాశ్రిత ప్రశపంచచేతనావనా
ప్రభూతయాదవాద్విరాట్ప్రభావిభూతికారణా
ప్రభావభాస్కరోదయప్రభాసితాంబుజాననా.

43

క. సదయహృదయ మృదుభాషణ, విదితాఖిలవేద్య లోకశ్రవిశ్రుతచరితా
యదుగిరిహరిసురతరువర, పదసన్నిధిలాభ హేతుశపావననామా.

మాలినీవృత్తము.

ప్రశమితదురవస్థా శ బద్ధపద్మాసనస్థా, దశశతకర తేజా శ దర్శనాసక్తరాజా
వశగయదుగిరీశా శ వర్ధమానప్రకాశా, విశదపరమహంసాశవేదవిద్యావతంసా.
గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమత చాఞ్చత్రాపస్తంబసూత్రకణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్కపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బైనయా
చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున విఠల
దేవనృపతి యతీంద్రు నాశ్రయించుటయు నమృతహాత్తుండు విశ్వరూపంబుఁ జూపిం
చుటయు క్షపణుల జయించి శిష్యులఁ గావించుకొనుటయు యదుగిరీశ్వరుండు
స్వప్నంబునఁ దనయభీష్టంబు యతీంద్రున కెఱింగించుటయు యతీంద్రుండుయ
దుగిరికి విచ్చేయుటయు స్వప్న సాక్షాత్కృతుం డగునారాయణునిసూక్తులచే వ
ల్గీకస్థితు నారాయణుని లభించుటయు శ్వేతమృత్స్నికరంబుగురుండుగనుఁగొ
నుటయు హరిమందిరపురాదికంబు బాగుసేయించుటయుఁదిరునారాయణస్వామి
కి సంపూర్ణక్షణంబు సేయించుటయు నన్నది యష్టమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

అచార్య సూక్తి ముక్తావళి

మ ధ్యమ భా గ ము.

—:0:—

నవమోలాసము.

యదుగిరిలక్ష్మీనా

రాయణపాదారవిందరంజితపూజో

పాపా నిర్జితమాయా

ఛాయాతతసర్వదిగ్విజా యతిరాజా.

1

శ్రీ లీ విజయము.

సీ. శ్రీరంగరాజభరత్పూరకార్యుని నిత్యపూజన మొనరింపఁ గ బొసఁగ నునిచి
సంతతపక్షమారసమహోత్సవంబులు, సేయించుచును యతిరక్షితిమహేంద్రుఁ
డుచితకల్యాణమరహోత్సవ మొనరింప, నంచితోత్సవభేర గ మమర కున్నఁ
జింతించి శయనింప గ శ్రీపతి యతనిస్వప్నమునందుఁ గనిపించి గ పలికె నిట్లు
తే. మామకోత్సవభేర రారమప్రియుండు, నల్లధిల్లీ శునింట రంరజిల్లు చుండె
నతనిఁ దెమ్మని పల్కెనరయ్యజితుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.

సీ. అంత మేల్కొంచి ప్రత్యక్షమనన్వప్న, దృష్టవిష్ణుక్తు లారదేశికులకు
విష్ణువర్ధనరాజశ్రవృషభున కెఱిగింప, నందఱు విని చాల శ హర్ష మొంది
పొగడి ప్రార్థించిన శ భూరి ప్రభావుండు, యతిరాజు ఢిల్లీ ప్రయాణమునకు
సంకల్ప మొనరించి శ సన్తుహార్తమునందు, సర్వదేశికులతోఁ శ జనెడివేళ
తే. రమ్యమాల్యవదగమున శ రామభద్రు, హరిబలంబులగతియాదరవా ద్రిగురుని
కోటతరబడి బలములు శ గూడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర. 3

సీ. బాణతూణీయుగ్రబాణాసనాఢ్యులు, పరశుపట్టినభిండిరపాలధరులు
ముసలగదాశూలరముద్గరశంఖచ, క్రాంకుశస్త్రాసకుంఠతాంచితులును
బాశతోమరదండరపరిఘచ్ఛరీఫేట, ఖడ్గకుఠారాదిరకలితకరులు
పృథుశౌర్యధైర్యులరవీచ్యవయస్కులు, నతిసాహసప్రియురలధికబలులు
తే. నిత్యగురుదాస్యనిరతులౌనిత్యులఖిల, దేశములనుండియతిరాజురదెసకువచ్చి

- ప్రణతు లొనరించి నిలిచిరి ర భ క్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.
- సీ. అగ్రేసరులు నిత్యు ర్ లాహవార్భటిమీఱ, సకలవాద్యములతో ర జరుగు చుండఁ
దై వర్ణికులు బహుధనధాన్యముఖవస్తు, నాయకు లగుచును ర నడుమ నడువ
శరచాపముఖసర్వరసాధను లగుకుల, శేఖరుల్ దనచుట్టు ర చెంది కొల్వ
విష్ణువర్ధనరాజు ర వెనువెంట రథవాజి, కుంజరాదులతోడఁ ర గూడి యరుగ
తే. నడుమ సంయమిచంద్రుండునరసురర్షి, మధ్యగతుఁడైనయాత్రేయరమానినృపతి
పగిదిసాంపారెఁదనతనురప్రభల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. కరటిఘ్రింకారముల్ ర కలభ బృంహితములు, హఃకురత్న హేషితరహలహలములు
చక్రనేమిధ్వనుల్ ర విక్రమోద్భటభట, త్వేళితంబులు మ త్తరసింధురముల
ఘంటారవంబులు ర కాహళపటహస్వ, నంబులు శంఖనిరనాదములును
భేరీమృదంగగంగరభీరనాదంబులు, కలితవీణావేణురకలరవములు
- తే. స్వస్తివిజయప్రబంధఘోరవంబు లన్ని, గలిసిబ్రహ్మాండ మంతటర వెలసి మేలసి
గురునిజయధాటిఁ దెల్పెనందఱకు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.
- సీ. చార్వాకపర్వతశతకోటినంకాశ, పాపండఖండన ర బహుపరాకు
బౌద్ధమతధ్వాంతరబాలదివాకర, పాపవిధ్వంసన ర బహుపరాకు
పరుషమాయావాదరఫణిపన్నగాశన, భవరోగభంజన ర బహుపరాకు
బహుమతవ్యాఘాత ర పటుశుష్కతరుదావ, పాపకమండల ర బహుపరాకు
- తే. అనుచు సాతానిదాను లరయ్యవసరమునఁ, బసిఁడిబెత్తులు చేఁబూనిరపరమభక్తి
గురునికనుమ్రోలఁబొగడుచు ర జరగిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.
- సీ. హరిని దెచ్చుట కేఁగురసక్రూరునకుఁ దొల్లి, శుభచిహ్నములు పొడరసూపినట్లు
రామప్రియునిఁ గొని ర రానేఁగుయతిపతి, జైత్రయాత్రారంభరసమయమందు
బంధుమిత్రులఁ బంచురబంధువులకొలంది, యనుకూలవాయువు ర లనుసరించె
దక్షిణాక్షిభుజోరురపక్షము లదరెను, ధృతిఁ దార్క్ష్యయుగళము ర తీర్చికట్టె
- తే. నట్టిశకునములను గని ర యతివరుండు, కరతలస్థితఫలముగాఁ ర గార్యసిద్ధిఁ
దలఁచియాదవగిరినుండి ర తరలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. సర్వజ్ఞఁ డయ్యును ర సర్వశక్తుం డయ్యు, సంశ్రితవాత్సల్యరజలధి శౌరి
సీతాసతిని నుందు ర చెఱఁబడు టాది గా, బెడిదంపుటిడుమలఁ ర బెట్టుకతనఁ
దాఁ దురుష్కునియింటఁ ర దప్పక చెఱఁబడె, స్వకృతమేలతోలంగురస్వామికై న
సీతనిచెఱఁ బాప ర నెంబెరుమానారు, దక్క నెవ్వాఁ దుర్విరదత్తుఁ డనుచుఁ
- తే. దఱచువేడ్కలహేతువారదంబు లిట్లు, సల్పుచునుద్రోవ నడచిరిరసత్త్వనిధులు
వారిఁ దలఁ చెద మదిలో నరవశ్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.
- సీ. రావణుం డాత్మకారాగృహస్థితు నింద్రు, సద్భక్తి బ్రహ్మ కొరసంగినట్లు
మనగురుస్వామికి ర మగిడి రామప్రియు, నిచ్చెనా ఢిల్లీశుఁ ర డిల సుఖించు

- నియ్య కున్నను సంయమిషునియాజ్ఞచే, ఢిల్లీ పురీపుల్లరవల్లిఁ బెటికి
యమునానతికిఁ గంతరహారయష్టిగఁ జేసి, రామప్రియుని యతిరరాజున కిడి
తే. యమహత్తునితో యాదరవాద్రి మరలఁ, జెందియుండెద మగ్గిరిచెంత ననుచు
నిశ్చయముచేసి నడచిరి ర నిత్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. సాంబుఁ దెచ్చుటకుఁ బ్రలంబారి సబలుఁడై, హస్తినాపురమున ర కరిగినట్లు
బహుబలంబులతోడ ర బాణపురంబున, కనిరుద్ధుఁ దేనేగురహరియుఁబోలె
జిత్రగుప్తుల కైనఁ ర జెప్పశక్యముగాని, సేనలతోఁ గూడి ర శ్రీయతీంద్రుఁ
డల్ల ఢిల్లీ పురి ర కరుగుచు మలయద, ద్దురగిరులను గామరపురవరముల
- తే. జనపదంబులఁ గేరళీరసంజ్ఞకముల, లలితఫలపుష్పపల్ల వారలంకృతముల
వివిధతరువులఁ జూచుచు ర వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. కావేరిఁ గృష్ణను ర ఘనగౌతమిని సహ్యాపర్వతేంద్రముఁ దుంగభద్ర దాటి
కర్ణాటదేశముఁ ర గడచి మహారాష్ట్ర, రమ్యభూముల భీమరథిని దాటి
కొన్నిప్రయాణముల్ ర గుఱుతుగాఁ జనిచని, కురుభూమివనిత కారభరణమట్టు
లెల్ల దేశములకుఁ ర దల్లిపోలిక నిత్య, మలరారుఢిల్లీ మరహాపురంబు
- తే. ముందుబలకృష్ణపదరజఃపూత మిష్ప, డట్ల రామప్రియున కిష్ట ర మైనదనుచుఁ
గాంచి యతిభూమిపతి తిలకించెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. దశయోజనాయతరథరణిపై నెలకొని, యమునానదీతట ర మాశ్రయించి
కోటలు కొమ్ములు ర కొమరొప్పువాకిండ్లు, గంభీరపరిఖలు ర గలిగి తురగ
గజరథపాదాతిరకలిత మై బహురత్న, ధనహేమరజతసారధముల మెఱసి
నృత్తగీతంబుల ర నిఖిలవాద్యంబులఁ, బుష్పపనాళులఁ ర బుష్కరిణుల
- తే. వెలసి యమరావతినిమించి ర కలిమికొమ్మ, కాటప టైనయప్పుర ర మాశ్రిత
తోడ యతిరాజు చూచె సంతుష్టి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. వానరసేనల ర వర్ణింపవచ్చును, గురుబలంబుల లెక్క ర గొనఁగవచ్చు
ఘనదేవసైన్యముల్ ర గణుతింపఁ గావచ్చు, యతిసార్వభౌమునిరప్రతన లన్ని
వాగీశ్వరుని కైన ర వర్ణింప నలవి గా, వట్టిసేనలు ఢిల్లీరచుట్టు విడిసె
యతిపురందరుఁ డంత ర యమునోపవనమునఁ, బాండువల్కలమయరపటకుటీర
- తే. మధ్యనిర్మితవేదికారమధ్యతలము, నందు మృద్వాసనాసీనుఁ ర డై వసించి
యచితగోష్ఠి యొనర్చుచు ర నుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. అంత ఢిల్లీ శునిరయనుజీవు లగుగూఢ, చారు లేతెంచి యారసైన్యములను
గనుఁగొని తమరాజురకడ కేగి నమ్మిలై, కేలు ఫాలస్థలిఁ ర గీలుకొల్పి
యభయము యాచించిరయతనియాజ్ఞ లభించి, భయనయముల మించిరపలికి రిట్లు
రాజాధిరాజ విరభాజద్యశశ్శత్రు, రాజరాజీవాళిరరాజబిరుద

తే. చిహ్నములు నీక చెల్లు నీరక్షితలమున, నిట్టిసీపురి ముట్టడి ర చుట్టి యుగ్ర
బలము నెలకొనె నని చరుల్ ర పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

సీ. వాఁడిముల్కులఁ బోలురవారిపల్కుల కల్లి, యారాజు చారుల ర కనియె నిట్లు
లెక్కలో లేరు నిరలింపు లైనను మాకు, మనుజు లెంతటివారురమమ్ము గెల్వఁ
గావున మదిని శంకలు మాని మీరిద్దు, రాసేనలో నుపాయమునఁ జొచ్చి
వా రెవ్వ రిచటకి ర వచ్చినపని యేమి, వారిదేశం బెద్ది ర వసతి యెచట

తే. నన్నిటి నెఱింగి రం డనిరయధిపుఁ డనుప, విప్ర చిహ్నములను దాల్చిరవేగ వారు
వచ్చి యతిరాజుసైన్యముఁజొచ్చిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

సీ. కెంపులు అవలుఁ జెరక్కినయొంటిరుద్రాక్ష, పోఁగులు చెవిగవఁబొసఁగఁ దాల్చి
పద్మపత్రాకృతి ర ఫాలస్థలము లన, చిద్వార్ధ వృపుండ్రముల్ ర చెందఁ దీర్చి
వెల్లజన్నిదములు ర డొల్లుదోవతులును, దలల నుష్ణీషముల్ ర దగ ధరించి
స్ఫటికాక్షమాలలు ర జళజళఁ ద్రిప్పుచు, శంభో మహాదేవ ర జలజనయన

తే. వరదనారాయణముకుందరవాసుదేవ, యనివచించుచు గూఢచారరాగ్రసరులు
వచ్చి యతిరాజుసైన్యముఁజొచ్చి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. పురముబాఁపల మనిరబొంకుదు రొకచోటఁ, గనిపింతు రొక్కెడఁగవితసొంపు
సాముద్రికత్వము ర జరుపుదు రొకచోట, నర్థింతు రొక్కెడ ర నర్థులట్లు
పండితులట్లు సంభాషింతు రొకచోట, గణుతింతు రొక్కెడ ర గ్రహగతులను
నలుదెసలను జూచి ర నయనభాషలచేత, నెంచుదు రాసేన రనెఱుఁగనట్లు

తే. పలువిధంబుల నీరీతి ర బలములందుఁ, దిరుగుచారులఁజూచి సంరదియముఁ జెంది
యింగితజ్ఞులు సైనికు ర లేఱిఁగి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 18

సీ. తొల్లి శ్రీరామభరద్్రునకు లంకను గపుల్, శుకసారణులఁ బట్టి ర చూపినట్లు
సైనికు లాగూఢరచారుల నిరువురఁ, దిట్టుచు మొట్టుచుఁ ర బట్టి తెచ్చి
యతిసార్వభౌమునిరయగ్రమందున నిల్చి, చేమోడ్చి తత్కియల్ ర చెప్పి రిట్లు
వేగుఁ జూడఁగ నీడ ర కేగుదెంచిరివీరు, మాయబాఁపలు వీరిఁ రగాయరాదు

తే. గాన వీరికి దండమొరక్కటి విధింప, నుచితమనిపల్కుయోధులరకుడయవరులు
చెప్పి రొకసూక్తి కనికరమొప్ప ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

సీ. స్వామికార్యములందురజాగరూకత గల్గు, చారులు త్తములు సంరశయములేదు
రాజాజ్ఞచే వీరు ర బ్రాహ్మణలింగముల్, ధరియించి మనసేనఁ ర దిరిగి రిట్లు
తెలిసి వీరిని బట్టి ర తెచ్చితి రిది మీకు, మంచిది మఱియొకరీమాట వినుఁడి
యిచ్చయించితిమేని ర యిల దేవదానవ, సేన లైనను గోటఁ ర జిమ్మఁగలము

తే. గాన శంకలు కడఁజిమ్మి ర గరిమ వీరి, కన్నదీయబలంబుల ర నన్ని చూపి
విడువుఁ డని పంచె నాయతిరవిష్ణు వనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

సీ. అంత సేనాధ్యక్షు ర లాచారులకుఁ దమ, బలము లన్నియుఁ జూపి ర పంపినంత

- యతిరాజుదెసకు సారస్థాంగప్రణామముల్, గావించి యీతనిరకరుణ మనము
బ్రతికివచ్చితిమని ర పలుకుచువెటపుచే, దిరిగిచూచుచు వేగరపురముఁ జొచ్చి
సప్తాంగలక్షణసభఁ దన్ను సరిదొర, తెన్న నొడ్డోలగ ర మున్నవానిఁ
- తే. దమనృపాలునిఁ గని ఫాలరతలములందుఁ, గరతలంబులఁ గీలించిరకడు నుతించి
ప్రణిధు లారాజునకు నిట్లురపలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. స్వపరరాష్ట్రములందు ర సర్వార్థములు చార,వరులవల్ల నెఱుంగరవలయు రాజు
కావున నృపతికిఁ ర గన్నులు చారులు, వా రవంచకులు గారవలయుఁ బతికిఁ
బ్రియవాక్యవక్తలు ర వెక్కండ్రు సులభుల, ప్రియపథ్యవక్త లీరపుధివి నరుదు
విన్నంత కన్నంత ర విన్నవించెద మని, యభయుము యాచింప ర నన్నహీశుఁ
- తే. డభయ మిచ్చియెఱింగినరయర్థమెల్లఁ, జెప్పఁ డని వారి నియమింపఁజింతమాని
ప్రణిధు లి ట్లనిపలికి రారప్రభున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. రాజాధిరాజ నీరరాజదాజ్ఞాపుష్ప,మాలిక దలఁ దాల్చి ర మాంద్య ముడిగి
వేల్పుల కైనఁ బ్రవేశింప శక్యము, గానియీబలుకోటరగవను దాఁటి
పట్టణప్రాకారరపరిఖ కద్దరిఁ జుట్టు, ప్రాకారమ ట్లున్నరపరబలంబుఁ
జొచ్చి త్రిమృదు చున్నరసురుచిరబ్రాహ్మణ,వేషధారుల మమ్ము ర వేగ తెలిసి
- తే. పట్టుకొని దండనాథుండు రకట్టికొట్టి, నెట్టుకొనిపోయి యొకయతిరనేతయెదుట
నిలిపె నని రాజునకుఁ జరుల్ ర వలికిరనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. సిగలు జన్నిదములు ర ఛిద్రోర్ధ్వపుండ్రముల్, తులసీనలినబీజరవలయములును
సమలక్షణంబు లారసభ్యుల కందఱ, కని విశేషము విను ర మవనినాథ
ధవళపవిత్ర త్రిరదండకాషాయాది,గురులాంఛనాఘ్యులు ర కొంద అందుఁ
గటి వెల్లపుటములు ర కావినుడుంగులు, కొండఱు వైఁ గప్పరకొందు రందు
ధవళపరిధానసంవ్యాసరధరులితరులు,మఱియుఁజతురంగబలములరగుఱుతుమీఁదఁ
జెప్పెద మటంచుఁ జారులురచెప్పి రనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఘనపర్వతములందుఁ ర గనకాద్రిపోలిక, వేల్పులనడుమను ర విష్ణునట్లు
యతిలక్షణములకు ర నఖిలసద్గుణముల, కాటప టైనమరహాత్ముఁ డొక్కఁ
డాసభాసదులయం ర దలరారు చున్నవాఁ, డతఁడె రాజఁట వారి ర కందఱికిని
నాయతీందునితేజ ర మప్రమేయం బతఁ, డొకకేలఁ బుస్తక ర మూని పట్టి
- తే. జ్ఞానముద్రనుబెఱకేలఁబూనిశిష్య,తతికిఁద త్వముఁ దెలుపుచుఁదాను గానఁ
బడియె మా కని చారులురనుడివి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. వేగుఁ జూడఁగ వచ్చురవేషధారులు గాని, వీ రగ్రజన్ములు ర గారు గాన
దండింపఁ దగు నని ర దండనాథుండు చెప్ప, నతిని కిట్లనియె నరయ్యతివిభుండు
వేల్పుల కైనను ర వెఱవనిమీర లీ,వేగులవారికి ర వెఱవ నేల

మనసేన లన్నియుఁ ర గనిపించి వీరిని, సాగ నంపింపుఁడి ర వేగ మనిన
తే. దండనాథుండు గురుసూక్తిఁ ర దలను దాల్చి
బలములను జూపి మముఁ బంచె ర బయటి కనుచుఁ
బుడమితేనికిఁ జారులు ర నుడివి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. వర్ణించెదము చూచివచ్చినక్రమ మెల్ల, వినుము మహారాజ ర కినుక మాని
యాసె న్యముల కొక్కరయంతము గనిపింప, దేటులు మున్నీటిఁ ర జేరునట్లు
నలుదెసలను వచ్చురబలము లాసేనలోఁ, గలియుట కెడమేమి ర గానఁ బడదు
పర్వకాలములందుఁ ర బాధోధిపగిదిని, వర్ధిల్లుచున్నది ర వారిబలము

తే. సేనలను బిల్వఁ జేసన్నరచేసినట్లు, గాలి నసియాడుపడగలు ర గలిగి యలరు
బలముఁజూచితి మని చరుల్ రపలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.

సీ. మలలు మొగిల్లనిరమదిఁ దలంపఁగఁజాలు, మదగజంబుల కందుఁరగొదవ లేదు
మఱియు నందతిమనోరమారుత కాంభోజ, సైంధవాశ్వములకు ర సంఖ్య లేదు
బంగారుకొండలోరబలువిమానంబులో, యనఁ దగురథము లిరన్ననఁ దరంబె
కాలమృత్యువు నై నరఖండింపఁగలశూర, సంహతు లన్నియు ర సా మెఱుంగుఁ

తే. జూచివచ్చినయర్థమూదాఁచ కిట్లు, చెప్పితిమి గాన తమియింపఁ ర జెల్లు నీకు
సామి యని యూర కుగడిరిరచారు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.

సీ. ఆమాట లాలించిరయల్క మొల్క లిడంగ, ఘనగభీరాత్ముఁడు ర గాన యోర్చి
నెమ్మి నాచరులను ర ర మ్మని కను గీటి, వేగ సభాస్థలి ర విడిచి వెడలి
మేరుమందరములఁ ర గేరెడుచంద్రార్క, శేఖరప్రాసాదరశిఖర మెక్కి
తనపట్టణముచుట్టుఁరబెనఁగొని యొకమహా, జలధిపోలిక నున్నరబలముఁ జూచి

తే. విన్నయావిష్టచిత్తుఁడై ర వెఱఁగుపడుచుఁ, జరులకాత్మీయపార్శ్వకరచరుల కిట్లు
పలికె ధిల్లీశుఁ డఖిలభూరభ ర్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.

సీ. చరులార యీమహారసైన్యములకు రాజు, బాఁపఁడు యతి హరిరభక్తుఁ డనుచు
వింటిమి మీ రన ర విప్రసన్న్యాసికి, మాతోడిపని యేమి ర మఱియు నతని
కీమహాసైనికు ర లెఱ్ఱైరి వశ్యు లిం, దెవ్వరిదేశము ర నేధరిత్రి
బలశౌర్యవంతు లీరబలములం దెవ్వరు, వీరివర్ణాశ్రమరవివృతి యెట్లు

తే. కోశదండసమృద్ధి యీరగురున కెట్లు, గలుగనేర్చెను దెలిసినరకొలఁది మీరు
తెలుపుఁడియనియా రాజురపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. వీరిసేనలయందు ర విన్నవృత్తాంతంబుఁ, జెప్పెద మవసీశ ర చి త్తగింపు
పాలవారాశిలో ర ఫణిరాజు హరితోడఁ, బ్రీతిఁ బంతము లాడి ర భూతపురిని
నాసూరి కేశవరభూసురా గ్రణివల్లఁ, గాంతిమతీదేవిరగర్భమునను
జనియించి రామానురజఖ్యాతిచే దొడ్డ, సన్న్యాసి యైనఁ దరత్సద్గుణముల

- తే. కోడి వశవర్తులయిరి యీరయోధులెల్ల, వినుము వీరలదేశాదిరవివృతి యనుచుఁ
బలికి రారాజునకు నిజప్రణీధు లిట్లు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 31
- సీ. రాకాసుధాకరశ్రీకవల్కలమయ, పటకుటీరాంగణరప్రాంతములను
జందనాగురుచారురసుందరతరుబద్ధ, భవ్యమంటపమధ్యభాగమునను
దెలిపట్టుమేల్కట్టుర వెలయుచుఁ బై నొప్పునతిమృదువేత్ర మరయాసనమునఁ
జుట్టు భాగవతులుర జొత్తిల్లు చుండంగ, సూరిమధ్యస్థితశౌరిమాడ్కి
- తే. నమరిపేరోలగంబున్నరయతివరేణ్యుఁ, డతఁడెరామానుజాచార్యుఁడవనినాథ
యనుచుఁ జూపించి రాచారురలతనికనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. రాజసత్తముఁడు వరరాహధ్వజుండును, విష్ణువర్ధనరాజరవిశ్రుతుండు
శతసహస్రఖ్యాతరచతురంగవాహిని, గొలువంగ నేతెంచి ర గురునితోడఁ
దమశరీరప్రాణరధనము లార్యున కిచ్చి, రితనియోధాగ్రణు ర లిట్టివార
లితఁడు కర్ణాటరారజ్యేందిరారమణుండు, తొండనూరనుపురి ర నుండువాఁడు
- తే. విమలవేదాంతతత్త్వవిరవిత్స నితఁడు, స్వగురుసన్నిధిఁ బాయఁడోరసార్వభౌమ
యనుచు వాక్రుచ్చిరాచారురలతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. లంక సాధింపఁ జరలంచి ముం దెవ్వఁ డా, యబ్ధిపై నడపించె ర నశ్వరత్న
మెవ్వాఁడు సాక్షాత్కృత తేందిరారఘురామ, లక్ష్మణుం డఖిలవిరలక్షణుండు
కేరళరాజ్యలక్ష్మీవిభుం డెవ్వాఁడు, కోలపట్టణవాసి ర గుణజలనిధి
యట్టిశ్రీకుల శేఖరరావనిపతికుల, జాతుఁ డీతఁడు మీనరకేతనుండు
- తే. ఘోరచతురంగబలముతోఁగూడివచ్చి, గురునిపనులందుఁ బ్రాణముల్ రగోరఁడల్ల
వాఁడె కనుమని చారులు ర పలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. ఘనవింధ్యగిరివార్ధిరగర్వ మెవ్వఁడు తొల్లి, సమయించెనక్కుంభరసంభవుండు
సౌస్నాతకుండయ్యురసవనావభృథమునం, దెవ్వానిగృహమున ర కేఁగుదెంచె
నట్టిపాండునియింటఁ ర బుట్టి యీతఁ డనంత, పద్మనాభునిపాదరపద్మయుగళ
మర్చించి దుర్జయుఁ ర డై నవాఁడు కిరీట, మకుటమాంధాత రారమప్రభుండు
- తే. కోట్ల తరబడిసేనలఁగూడి వచ్చి, గురుని కభిమత మొనరింపఁగోరి యిచట
విడిసెఁగనుఁగొను మనిచరుల్ రనుడివిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర
- సీ. అతనికిఁ బడమట ర నంజనాభశరీరు, లసహాయశూరులు ర నమితబలులు
బాణబాణాసనరతూణీరధారులు, మలయపర్వతమహారమందిరులును
వరనిషాదులు వీరురగురునికార్యములందు, బహుమతి సేయరు ర ప్రాణములను
మఱియు వీరలు తొండరమండలవనశైల, సదను లై నట్టినిరషాదపతులు
- తే. వృషభగారుడవేదాద్రిరవితతగహన, గోచరులు వీరు ప్రాణముల్ రదాచ రనిని
మఱియువిను మని పలికిరారచరు లటంచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. తుండీరమండలరధూర్వహుం డీరాజు, సింహధ్వజుఁడు దృప్తసింహబలుఁడు

వరదునిచే ముందు శ వర మొందుకత నాజి, వేల్పుల కై ననుశవెటవఁ డితఁడు
శతలక్షసంఖ్యాకశ్చతురంగవాహినీ, సహితుఁ డై వచ్చి యీశసంయమింద్రుఁ
గొలుచు చున్నాఁడు గరన్దొనుమీనృపాలకు, నని పల్కితిరిగి యిరట్లనిరి చరులు
తే. వీర లాంధ్రాధిపతులు సరదీర్వర్యనిధులు, వీరిచతురంగబలములవి స్తరంబుఁ

జెప్ప లే మని చారులు శ చెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. ఇతఁడు కళింగాధిపతి మాధవాఖ్యాకుఁ, డీయతీంద్రునిశిష్యుఁ శ డింద్రసముఁడు
కలితశస్త్రాస్త్రుండు శ గటవిధానుఁ డసంఖ్య, దారుణసేనతోఁ శ దరలి వచ్చి
స్వగురుకార్యములందుశజాగరూకతఁ జెంది, యున్నాఁ డితనిఁజూడూరముర్వి నాథ
వింధ్యాద్రినిలయులు శ వీరు కిరాతాధి, పతు లసంఖ్యలు యమశభటులవంటి

తే. వారుధానుష్కులాహవశూరులాత్మ, గురునిపనులందుఁ బ్రాణముల్ శగోరరధిప
వీరిఁ గనుమని పలికి రాశ్చారు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. జాజుగందముఁ బూసి శ చల్లాడములుదాల్చి, జిగికాసెకోకలు శ బిగియఁగట్టి
ఖండాయతులు విచ్చుకత్తులు చేఁ బూని, దండిగాఁ దనవెంటఁ శ దగిలికొల్వ
లక్షణయుతుఁ డై సరలాంగూలగజపతి, యింటఁ బుట్టినయుత్కశ శేశ్వరుండు
నపరిమిలోల్ల సరదత్తుగ్రచతురంగ, వాహినీసహితుఁ డై శ వచ్చి యచట

తే. స్వగురుఁ డై నట్టియతిచక్రవ ర్తియెదుటఁ
గొలుచు చున్నాఁడు వీఁడె కరన్దొను మధీశ
యనుచుఁ జారులు వర్ణించి శ రతని కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

39.

సీ. మును భట్టమంటపమున నున్న బ్రాహ్మణుల్, దద్రాష్ట్రపతి యీశ్రీదండపాణి
కభిమతశిష్యులై శ యలరార నానృపుం, డాత్మీయబలముతో శ నరుగుదేర
ముందు ద్రోణాచార్యశిష్యులకరణి నా, బ్రాహ్మణు లేతెంచి శ భక్తితోడ
శరచాపదివ్యాస్త్రశక్తులై యిటఁ దమ, రాజుతో నీయతిశరాజుచెంత

తే. వాస మొందిరి గురుకార్యశవాంఛఁ జేసి, వీరినందఱిఁ జూడు మురీర్విశ యనుచుఁ
బ్రణిధు లారాజవరునకుఁ శ బలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. భారతీదేవిచే శ భాష్యము మెప్పించి, యేతేరఁగా నీయతీంద్రుఁ జూచి
పూజించి శిష్యుఁడై శ పాలుపారుఘనుఁడు రా, మానందయోగీంద్రుఁడరుగుదేర
ద్వాత్రింశదాయుధశధరులు జటాధారు, లూర్ధ్వరేతస్కులు శ యోగరతులు
ఘనపీతమృత్తికాకల్పితచ్చిదోర్ధ్వ, పుండులు శూరులు శ భూరిభుజులు

తే. నతనిశిష్యులు వీరంద్రులుగుదెంచి, గురునితోడుత యతిపతిఁగూడి రనుచుఁ
బ్రణిధు లారాజమాళికిఁ శ బలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. వీరు నాగా లని శ పేరు గాంచినవారు, వీరినివాసముల్ శ విను మిలేశ
శ్రీపురుషోత్తమశత్రుసాలగ్రామ, చారుపుష్కరహరిద్వారములును

- నై మిళాటవి నరనారాయణాశ్రమ, కాశి గయా ప్రయాగ త్రివేణి
వరచిత్రకూట గోవర్ధన గోకుల, ధన్యబృందావన శ ద్వారవతులు
తే. మధుర గంగయు యమునయు శ మహాదయోధ్య
హరికి సిరి కిష్ట మావేంకటాద్రి యనుచు
భూపతికిఁ జెప్పి రాగూఢరపురుషు లనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శ్రీహరిగుణములు శ క్షితి రేణువులు మింటి,టిక్క లన్నియు లెక్కశక్తెక్కు నేని
యీనిత్యచేతను శ లెన్నంగఁబడుదురు, వీరివ ర్తనములతీరు వినుము
కలనై న గురుదాస్యశకల్యాణకాంక్షచే, శుష్కతృణంబు గాఁ శ జూతు రితర
మరిషట్కజయముచే శ నలరారు చుండియు,గురునికార్యములందుఁగోరరసువు
తే. లఖిలసాధనధారులు శ నమలమతులు, వీరివాసస్థలంబును శ వినుము మీఁద
ననుచుఁ జారులు వచియించిరతనికనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ మోదమలర.
- సీ. యదుగిరి నారాయణాద్రి సత్యవ్రత,క్షేత్ర వీక్షారణ్య శ సింహగిరులు
సరసరంగస్థలి శ చంపకాటవి ధన్వి,పురము శ్రీముష్ణము శ గరుడనగము
కురుకతిరుక్కురుంగుడి యనంతపురంబు,తోతాద్రిఘటికాద్రి శ భూతపురియు
నలరు భక్తారామ శ మళహిరితిరుమల, పాండురంగము కూర్మశభద్రగిరులు
తే. వేగవతి తామ్రపర్ణి కారవేరి మఱియు, దివ్యదేశంబులును బుణ్యశీర్థములును
వీరి కిర వని చెప్పి రాశచారు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వీరు వచ్చినపనితీరు మే మెఱుంగము, చెప్పఁగా వినలేదు శ సేనలందు
మాట లే మందువు శ మాబోఁటివారి కా,యతిచక్రవ ర్తినశభాంతరమున
విన్నంత కన్నంత శ వినిపించితిమి గాని, మిథ్యఁ జెప్పఁగలేదు శ మేరఁ దప్పి
కాన వాగ్దోషముల్ శగణుతింపకనునేత్ర,భూతులమగుమమ్ముఁబ్రోవుమనుచుఁ
తే. జారు లతినముగ్రిలై మ్రొక్కసత్య మనుచుఁ, బరబలోద్ధతికథనోత్థరపరిభవంబు
నోర్చి తల యూఁచి రాజారశకుంఢె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ మోదమలర.
- వ. అని పల్కుచారులమాటలు విని రా జాత్మగతంబున.
- సీ. సన్న్యాసిగతిఁ దోఁచురచక్రహస్తంఢె కాని,యతిమాత్రుఁడే యితఁడెరసిచూడ
నని తనమది నెంచి శ యామేడ దిగివచ్చి, మణివిచిత్రాస్థానశమంటపమున
హాటకరత్నసింహాసనాసీనుఁ డై, పేరోలగం బుండి శ బింక మలర
సాటిరాజులు మంత్రిస త్తములు పురోహి,తులుగురువులు ప్రకృతులు వినంగ
తే. వీరవిస్మయరసకృతరవికృతు లాత్మ,ధైర్యమునఁ గ్రమ్మిమందస్మితమునమోము
చెలువుగులుకంగ రాజిల్లు శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ మోద మలర.
- సీ. భిక్షురా జొక్కఁడు శ భీమపరార్థసం,ఖ్యాతసద్రథహయశగజభటాది
మహితసైన్యములతో శ మనపట్టణముఁ జుట్టి,విడిసినాఁ డీదొడ్డరవింత వినుఁడు

- బాఁపనతబిసి యీరపగిది ముట్టడిఁ జుట్టఁ, గారణ మేమియుఁ శ గానఁబడదు
గాన మీమీబుద్ధిరకల్పనాబలమున, మంచియుపాయ మూహించుఁ డొకటి
తే. యతులషాడ్గుణ్యచతురుపాయములదండ, నీతిఁ దెలియంగమీరతిరీనిపుణులంచుఁ
బలికె సభ్యుల కాభూమిభర్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. రాజమాటలు విని శ రక్కసులట్ల విజృంభించి సభలో వరజీరులందుఁ
గొంద టిట్లని పల్కి శ రందఱ మేటి కీ, బాఁపనసన్న్యాసిరీబలము గెల్వ
మఱియొకఁ డనియెను శ మద్బాణవృష్టి నీ, బిచ్చపుబాఁపల శ మచ్చమాపి
రాజుల నందఱ శ రణములోఁ దునుమాడి, దాసరవాండ్ర వెందలలఁ దఱిగి
- తే. యుతిమిబై రాగులనుబోరఁదఱిమియుద్ధ, భూమిమృత్యువుకొక పానభూమిఁ జేసి
గెలిచివచ్చెద నిదె యని శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. చెలఁగి వేర్వేఱ వరజీరు లిట్లని పల్క, రాజున కిట్లు హుంఠరావు లనిరి
సన్న్యాసితోఁ బోరునసర్వార్థములఁ బాపు, నదిగాన నొకయుపాయంబువినుఁడు
దేశము లన్ని జరపి సేయ రాజులు, గొలిచెద రీనిన్ను శ గురుని మాని
బాఁపలవృత్తులఁ శ బాపినఁ జెడుదురు, బై రాగు లుండరు శ భైత్య ముడుపఁ
- తే. గొండపాలెము లన్నియుఁగొల్ల గొనినఁ, గోయరాజులు విడుతురు శగురునినంత
వెడలు నీయతి యొకఁ డని శ నుడివిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. వీరుజాదాలందుఁ శ బెద్ద లొకొంద ఱ, ద్వైతులు పలికి రాధరణిపతికి
నాకాశ మొక టయ్యు శ నది జలకలశము, నందు బహుత్వముఁ శ జెందుపగిది
వస్తు వొక్కటి యయ్యు శ నిస్తులానాద్యవి, ద్యోషాధిచే భేద శ మొంది తానె
బాధ్యబాధకతాదిరీబహుభావములఁ జెందుఁ, గాన నీయెల్లయుఁగల్గ యగును
- తే. నిజ మెఱింగిన నుఖములురనివ్వటిల్లు, ననుచుఁ బలికిన వినికొందరీఱందుఁద త్వ
వేత్త లిట్లని రద్ధరావిభున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. తెరమీఁదిబొమ్మలఁ శ దీరుగా నాడించి, తనరునాటకసూత్ర శధారిపగిది
మాయ యన్యవనికరీమఱుఁగున నందఱి, హృత్పద్మముల జగదీశుఁ డుండి
యీభూతములఁ దనరీక్ష్మ మైనట్లుగా, భ్రమణ మొందించునురీబహువిధముల
మనయత్న మఫలము శ మహితేశ్వరాజ్ఞ చేఁ, గా నున్నయర్థము శ గాకపోదు
- తే. కానియర్థము లేమియుఁగావు గాన, నతనియందు భరన్యాసరమర్హ మనుచుఁ
జెప్పి రారాజునకుఁ గొందరీఱవ్వు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. అంతఁ బకీరులం శ దర్శనీయులు కొంద, టిట్లని రాయవరనీశ్వరునకుఁ
గంటిమి వింటిమి శ తొంటిసన్న్యాసుల, నీప్రభుత్వముఁ గాన శ మెవ్వరికిని
సంగ మేమియు లేనిసన్న్యాస మేడ చి, త్తక్షోభకరణ మీరధ్వజని యేడఁ
గాన సన్న్యాసిలింగములు దాల్చినదొడ్డ, యతిగానియితఁడు సన్న్యాసిగాఁడు
- తే. కపటయతితోడనై ననురీగలహ మురద, రాదు రాజునకంటివారీణము సల్పఁ

- బంపు మమ్మని తిరి గిట్లు శ పలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఘన దేవగిరిమహాశ కాళ కేదారగం, గాద్వార కాశిగోరకర్ణ వాసు
 లున్నతవిగ్రహు శ లూర్ధ్వ రేతస్కులు, ద్వాత్రింశ దాయుధరధరులు భస్మ
 సంచయోద్ధూళితశీసర్వగాత్రులు దిగం, బరులు జటాజూటశభారధరులు
 సకలవైష్ణవరిపుల్ శ శై వసన్న్యాసులు, వర్షాశనములకై శ వచ్చినారు
 తే. వారి మాతోడఁ బంపినర వారు మేముఁ, గలిసి వైరులఁజెండాడిరక పటయతిని
 బట్టి తెచ్చెద మని వారు శ పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. కడు విమర్శింపక శ కార్యముఁ జేసెనా, చేటు వాటిల్లు నేరమేటి కైనఁ
 గాన విచారించి శ కార్యము చేసెడు, ఘనునిఁ దానె వరించుఁ శ గలిమివెలఁది
 యనుచు భాజీలుపరల్కిననయోక్తుల విని, సరదార్లు పలికిరి శశౌర్య మలర
 నీతు లన్నియు రణరథీతులకే కాని, శూరుల కేటి కీరసుద్దు లన్ని
 తే. దురమునకుఁబంపు భుజములరదురద దీఱ, నఱికివై చెదమరులనునాధయనుచు
 నలుక దళుకొత్త మఱియును శ పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోదమలర.
- సీ. ఆసేతుహిమవన్తరహామహీమండల, సామ్రాజ్య మేలుభూశస్వామి వీవు
 నవలక్షచాపభృశన్నాథుఁ డౌవీరప్ర, తాపరుద్రునిచెఱఁ శ బాపుబలివి
 బిచ్చపుబాఁపలు శ బీదరాజులు గొల్వ, భిక్షుఁ డొక్కఁడు వచ్చి శ బీర మొప్ప
 రాజదేవేంద్ర నీరరాజధానికిఁ జుట్టు, ముట్టడించిన నెత్తి శ మొట్టినట్టు
 తే. గాదెయింకేలనయవాక్యశగౌరవములు, మనవిగై కొమ్ము సెలవిమ్ముశమాకుననుచు
 నలుక దళుకొత్తమఱియును శ పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోదమలర.
- సీ. గండశై లము లెత్తి శ కందుకంబుల నాడు, బాహువుల్ కంఠూతిరపాలు చేసి
 యని సేయ కుండుట శ యర్హము గాదది, గానఁ బంచుము మమ్ముఁగలహ కేళి
 కనిశ మాయుధశ. క్తిరకర్పమాత్రమే కాని, పోరోగిరపుఁదిండి శ పొసఁగ లేదు
 గాన శత్రులఁ ద్రుంచి శ ఘనభూతభేతాళ, కూశ్మాండగోమాయురఘూక కాక
 తే. గండభేరుండముల కెల్ల శగాఢతృప్తి, జేసెదము రక్తమాంసాదిరసిద్ధి ననుచుఁ
 బుడమితేనికి సరదార్లు శ నుడివి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. మఱియుఁ గొందఱుశూరశమానులు మదగర్వ, పర్వతారూఢులై శ పలికి రిట్లు
 మమ్ముఁ బంపుము రాజశమాంతాండ భండనం, బునకెవ్వరేల మరద్భుజబలమున
 రథముచే రథము గుర్రుముచేత గుఱ్ఱము, గజముచే గజము నీరల్లంగ నడిచి
 ముప్పినిఘరఘాతశములఁ దలప్రహతులఁ, బదజానునిహతుల శ భటులఁ జంపి
 తే. శూరమానుల రాజులరపే రడంచి, పోర దాసరిబాఁపల శ బీర మడఁచి
 వచ్చెద మటంచు వారు వాక్కుచ్చిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. రాజభిజ్ఞం డయ్యు శ రాజధర్మం బని, మంత్ర మొనర్చిన శ మంత్ర లిట్లు
 తమతమబుద్ధికిఁ శఃదగినట్లు చేర్చెఱ, ఘనశూరపాదముల్ శ గడజిహంత

- విని తనమనమున ర వీరు దూర మెఱుంగ, రని తలంచి నిజాన్వయ ప్రదీప
మైనవాని నయాసరయాతికోవిదుఁ బర, మార్థవే త్తను దనరయంతిక మున
తే. నున్నివాని కఫీ రనురపిన్నవాని, నన్న నీ కేమి దోచిన ర దన్న నాతఁ
డానరేంద్రున కీరీతి ర ననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. అరేందుదిక్పాలరకాంశములను రాజు, జనియించు ననియును ర శార్ఙ్గపాణి
గాకున్న నరపతి ర గాఁ డనియును శాస్త్ర, వేత్తలు చెప్పఁగా ర విందుఁ గాన
నవని సాక్షాద్విష్ణు ర వగుసార్వభౌముఁడ, వీఁ వెఱుంగనియర్థ ర మేమి లేదు
నీయాజ్ఞ నై నను ర నే నెఱింగినయంత, చెప్పెద నది కృపఁ ర జిత్తగింపు
- తే. మనుచుఁ బుంభావ మొందినరహరిపదాబ్జ, భక్తి గలుగుకీఫీరుఁ డరర క్తిశాలి
బహునయోక్తుల సభ కిట్లురపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. అత్యంతదుర్జ్ఞేయ ర మైనరాజనయంబుఁ, దెలియు టరిది యెట్టిరదిట్ట కై నఁ
దెలిసెనా యది మదిఁ ర దొలఁగ కుండ ధరించి, సందియపడక నిరచ్ఛకము లుడిగి
సమయముఁజూచి నిరజస్వామికెఱిగించు, వాఁడెవో నన్నంత్రీరవరుఁడు పుడమిఁ
దెలిసి హితోక్తులఁ ర బలుకక నృపతికి, మంచిమాటలనాడు ర మధ్యముండు
- తే. నట్టిసీతి యెఱుంగకరయఖిలవేత్త, తాభిమానము గలవాఁడరయధమమంత్రీ
యని కఫీరుఁడు రాజున ర కనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.
- సీ. ముఖ్యకార్యములందురమొదటిమంత్రీనిగూడి, భూపతిమంత్రంబుఁరబాసఁగఁజేసి
తేలినయర్థము ర పాలింపవలెఁ గాని, సాహసకృత్యముల్ ర నలుపరాదు
సాహసస్త్రియు లైనరసంశ్చక్త ప్రహ, స్తమహాదరేంద్రజితప్రభృతు లెల్ల
నరవానరులఁ దాఁకిరనాశ మొందరె ముందు, శలభము లగ్నిలోర సమసినట్లు
- తే. గాన స్వపరబలాబలశ్శాన మరసి, సామదానాదులను రాజు ర సలుప మేలుఁ
జెందు నని యక్కఫీరుఁడు ర చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. భరతవర్ష క్షీతిరపాలు రందఱు మును, పొదిఁగి నీయాజ్ఞలో ర నుందు రిపుడు
మనజాతినృపతులురమఱియు హూణులు దక్కఁ, దక్కిననృపు లెల్ల ర లెక్కలేని
చతురంగబలములురసమకూర్చుకొని వచ్చి, యుండి రిచ్చట నీత్రిరదండియాజ్ఞ
మఱియుఁ గడిందిసోరటరులగుంపుల కెల్ల, సంఖ్యయెవ్వఁ డెఱుంగురస్వామిదక్క
- తే. నిట్టిబలములు గొలువఁగా ర నిచట నున్న
యితఁడు సన్న్యాసిమాత్రుఁడే ర యెంచి చూడ
నని వచించె కఫీరుఁ డారమునునకనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. కై జీతముల కై నఁ ర గట్టుబళ్లకు నైనఁ, గొలుచుపోటరు లిట్టురగొలువగెందు
జీవితాశలు మాని ర చెంది రామునిఁ గొల్చు, వానరుల ట్లున్నరవారు వీర
లారాముఁ డీలత్తురజార్యులె నాదు గాఁ, బోలుఁ గాకున్న నీరపాలతె యెట్లు

- సంభవించును భువి శ సన్న్యాసిమాత్రున, కదిగానఁ బ్రత్యక్షహరి యితండు
తే. మనపురగ్రామవిషయోపశవనములందు, నితఁడు చేసినయపకృతులేమి గాన
మని పచించెను నృపతి కశ్యపఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోదమలర.
- సీ. శక్తిత్రయము గల్గుశసార్వభౌముఁడ వీవు, జితకాశు లీసీవశజరు లెల్ల
నిట్టినీ వీయతి శ కెదురెత్తి చని పోరి, గెలిచితివా యేమిశక్తి గలుగు
గెలు పబ్బదాయెనాశశేలి దప్పదు గాన, సన్న్యాసితోఁ బోరుశసలుపఁ గూడ
దమ్మహాత్మునితలం శ పరసి చూచినమీఁద, నాతఁడు యుద్ధభీతక్షౌర్ధి యైనఁ
తే. బోరవచ్చును గా కున్నఁబూజ చేసి,యతనియిష్టము సమకూర్చియనుపవచ్చు
ననుచుఁబల్కెనునృపతికశ్యపఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోదమలర.
- సీ. కత్తిగ క్ట్టేతెంచి శ కడు మోహరించిన, గురువులతో నైన శ దురము దగును
గురువుల కెదిరించీదుర మొనర్చిరిగాదె, కురుపితామహుఁడు ఫల్గునుఁడుముందు
గూఢాపకారిని శ గురువును విశ్వరూ, పాఖ్యుని ద్రుంపఁడే శ యమరవిభుఁడు
పాండవమధ్యము శ బవరాన గెల్వఁడే, స్వతనూభవుఁడు బభ్రుశవాహనుండు
తే. వేయుమాట లికేటికి శ వేగ నొక్క,మంత్రి ననిచిన సర్వముశమనకుఁ దెలియు
ననిన విని రాజు సభ్యులశకనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.
- సీ. చారులవల్ల నాశసంయమింద్రునిసాధు,భావ మెల్లను మాకుశబయలుపడెను
సౌధాగ్రముననుండి శ సాక్షాత్కరించితి, మమ్మహాత్మునిఁ దద్భ్రలతిశయము
నారాయణుఁడు జగత్సాధుఁ డీయతిరూపి, యైనవాఁ డఖిలలోకావనార్థ
మని మాకుఁ దోచినశయర్థమే యీకఫీ, రుఁడు చెప్పెఁ గావునశయాధమిదియె
తే. యనుచుఁ బలికిన రాజున శ కాసభాంత, రాశసంస్థితు లభ్యస్తరాజనీతు
లొప్పఁగా నొక్కమఱుమాటఁజెప్పిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోదమలర.
- సీ. ముందయోధ్యవసిష్ఠమునిసూక్తి రామభూ,కాంతునిమాటతోఁ శ గలసినట్లు
హరిసభాంతరమునం శ దారాముసూక్తితో, హనుమదుక్తులు చెలువందినట్లు
లీకఫీరుఁడు పల్కుఁహితవచనంబులు, మీసూక్తితో నైక్యమై భజించె
నిరువురవాక్యము శ లేకార్థకము లైన, నదియె ప్రామాణిక శ మర్థ మంద్రు
తే. గానఁదగువారిఁబంచితశక్తాంక్షితంబుఁ, దెలిసినమకూర్చిననుమేరుశధీర మనకు
సేమ మగునని సభ్యులుశచెప్పిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శరీతి నిర్ణయ శ మేర్పరించినమీఁద, మంత్రులఁ బంపంగ శ మదిఁ దలంచి
పండితరాయని శ భగవంతురాయని, రావించి యిట్లని శ రాజు పల్కె
మీరుమా కాపులు శ మిత్రులు మంత్రులు, బాహుదృగ్భాతులుఁబండితులును
గానఁ బంపెద మిమ్ముఁ శ గడువేగచని యాయ,తీంద్రునియభిమతశమెఱిగివచ్చి
తే. మాకుఁ దెలియంగఁబలుకుఁడిశమర్థముడిగి, యనుచుఁబంచిన వారిర్వురతులను
యితేభిమానిగన్ని భుజిరిగిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోద మలర. [త్రులు

- సీ. ద్విజులు మహారాష్ట్రదేశీయు లశాంత, గోబ్రాహ్మణాథానుకూలమతులు
వారవాణోష్ఠీపరవరహారకుండలాం, గదకంకణోర్తికాశకల్పధరులు
కటిబంధఘటితాతిరపలుకటారాంచితు, లఖలపురాణశాస్త్రార్థవిదులు
మంత్రులాయిర్వరుశ్రమణిశిబికల నెక్కి, తగుపరిజనులతోఁగదరలి వచ్చి [జేసి
తే. సంయమింద్రునిబొడగాంచిరస్వశుభగోత్ర, నామములఁజెప్పుచునువందనములఁ
యతనియనుమతిఁగూర్చుండిరచట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. అంతఁ బండితరాయఁ శ డర్హోపహారము, లర్పించి కేల్లోడ్చి శ యనియె నిట్లు
లెచటనుం డిచ్చోటి శ కేతెంచితిరి మీర, లీరాజుతోఁ బని శ యేమి మీకు
శిష్యుల మగుమాకుఁజెప్పంగఁ దగు నెట్టి, గుహ్య మైననుజగద్రుఁడ వీవు
వేదవైదికధర్మవిస్ఫూర్తికై హరి, వ్యాసదత్తాత్రేయు శ లైనయట్లు
తే. పరమవైదికధర్మముల్ శబయలుపఱప, నీస్వరూపముఁ జెందెనుశిక్షమనుచు
భాష్యకారుల కామంత్రిరపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. భగవంతరాయఁడు శ భక్తితోఁ జేమోడ్చి, యంత యతీంద్రుని శ కనియె నిట్లు
బాధపాపండాదిరబహువిధదుర్మతాం, తర్ధ్వాంత మణఁపఁగాఁ శ దలఁచి శౌరి
మింట సూర్యునిగతి శ మేదినిపైఁ దాను, సంయమిరూపియై శ సంచరించుఁ
గానఁ గన్నులవిందుశగా సిన్ను నారాయ, నాత్మునిఁ గనుఁగొంటిరమయ్య నేఁడు
తే. మేము ధన్యుల మైతిమిశమియభీష్ట, మానతిచ్చిన సల్పెద శ మనుచుఁ బలుక
యతిశిఖామణి వారికిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. తావు మా కలరంగరథామ మచ్చటనుండి, యాదవగిరికడ శ కరుగుదెంచి
యచటి కచ్చోటినుం శ డేఁగుదెంచితిమి మా, కెవ్వరితోఁ బను శ లేమి లేవు
సద్గుణములుగలసార్యభాముఁడు గాన, నీనృపుఁ గనుఁగొన శ నిచ్చ పొడమె
సారవిచారులు శ సాధువిధేయు లీ, ధరణీశునకు హితశకరులు మీరు
తే. గానమాయీస్థితములున్న రకరణిమీకుఁ, జెప్పితిమివేగచనియిట్లుశ సేయుఁడంచుఁ
బలికియతిరాజు వారినిరబనిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. కన్నులపండువుశగా యతీంద్రునిఁ జూచి, యాతనితో మాటలలాడి వాణి
సఫలతఁ జెందించిరసద్భక్తి ముష్టాఱు, వందన మార్చి యానంద మొంది
యచ్చోటినుం డమృతహాత్తుని వీడ్కొని, తమరాజకడ కేఁగి శ తగినయట్లు
వినయము లొనరించి శ వేడ్కసన్నంత్రు లా, యిరువుగు యతిపతిరయ్యాస్థితార్థ
తే. మంత నరపతి కెఱిగింపనతఁడు సంత, సించి వారికి బహుమతిఁ శ జేసి సంశ
యంబు లన్నియు విడిచి యిరట్లనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. నయనగోచరుఁ డగుశనారాయఁడు కాని, క ర్తందిమాత్రుఁడు శ గాఁ డితండు
మనయం దనుగ్రహశమొనరింప మనపురి, కేతెంచినాఁ డితం శ డెంచిచూడఁ
గావున మీ రేఁగి శ కడువేడ్క సమృహాత్తుని మనయింటికిఁ శ దొడుకరండు

- పొం డని మరల నాశపండితరాయని, భగవంతరాయనిఁ ర బంచె నృపతి
 తే. తాను యతిపతి కెదురేగఁగదలఁచినిలిచె, నంత సచివులు వారిద్దరఱరిగి తిరిగి
 చూడ్కు లలర మతీంద్రునిఁజూచిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆయతీంద్రునికి సాశ్వాంగప్రణామముల్, సేసి యాసచివులు ర చెప్పి రిట్లు
 రామానుజార్య మాశరాజ మియడుగునె, తమ్ములఁగనుఁగొనఁగదలఁచిమిమ్ముఁ
 దొడుకరఱ్ఱుని మమ్ముఁ ర దోరమ్ముగాఁ బంపెఁ, గాన విచ్చేయుఁడీకరుణతోడ
 నని వారు ప్రార్థింప ర యతిరాజు దత్పురి, కడ కేఁగ సమకట్టి ర కదలినంతఁ
- తే. దగువజీరులతో రాజరథాని వెడలి, ఢిల్లియెకిమిఁడు పురజనులెల్లఁ దన్ను
 మెచ్చ యతిరాజు కెదురుగావచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. బాలార్కమండలప్రభల నంబరమట్లు, తనమేనిరుచుల నరద్ధరణి మెఱయఁ
 దనచుట్టు సూరులు ర తగ భజించుటఁజేసి, పరవానుదేవునిరభావ మమర
 యతిశతై కాంతిసాశహస్ర సంస్తులచేఁ, దనయతీంద్రత్వమ్మురజను లెఱుంగ
 సకలచేతనులునురస్వవశు లై యునికిచేఁ, దనయమానుషశ క్తి ర ఘనత కెక్క
- తే. సురఁటు లిరువంకలను సూరివరులు వీవ, ధవళతరమైనయాతపత్రంబునీడ
 వచ్చె యతిరాజు ద్రష్టలురమెచ్చననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. మఱియుఁగొందఱుబుధురత్నకరతోరణబిరు, దాంకముల్చేఁబూనిరయరుగ మొగిని
 మఱిగొంద ణాశ్రితులరమణివేత్రపాణులై, ప్రజల నందఱఁ బరంపరలుదీర్పఁ
 గిరఘంటికాశంఖరకాహళంబులు మోయి, వేణునీణాగీతరవిభవ మొప్ప
 స్వామి పరాకు హోచ్చరిక శ్రీరంగరాజవిజయధ్వజ యతిరసార్వభౌమ
- తే. భారతీశోకనాశన ర బహుపరాక,టనుచుఁ గొందఱు ముందఱ ర వినుతి సల్ప
 వచ్చె యతిరాజుసుజనులురమెచ్చ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆమ్నాయములు శిష్యులై వెంట నేతేర, వచ్చుదత్తాత్రేయరపరమయోగి
 కతిభక్తిఁ గార్తవీరర్యాఙ్గునుం డెదురేగు,గతి నెదుర్కొని యతిరపతిని జూచి
 ధృక్తి మొక్కిడి ర సకలోపచారముల్, సేసి యిట్లని ధరారధీశుఁ డనియె
 సకలశుభంబులురసమకూడె మీశుభా,గమనంబుచే మాకుఁ ర గలుప ముడిగె
- తే. మీరు నిస్సృహులై ననురమియనుజ్ఞ,నొక్కపనిఁ జేయ వేడుకరచిక్కె మాకు
 నిష్టమెఱఁగింపుఁ డనియె ఢిల్లీశుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆరాజవినయోక్తులాలించి యతిరాజు, హర్షించి మఱుమాటలతని కనియె
 నరనాథ నీసద్గుణంబులు విన్నట్లు, నీయెడఁ గనఁబడె ర నేడు మాకు
 మును కాకరుదుని ర ముక్కంటిగాఁ జూచి, భీతిల్లుతల్లికిఁ ర బ్రీతితోడ
 స్వముఖపద్మమునందూశంఖచక్రములను, జూపి తద్భయ మెడఁరబాపి తీవు
- తే. రాజమాత్రుండవే రాజరరాజ నీవు, సలుపుసత్కారముల మది ర నంతసించె
 మఱియు వినుమనిపల్కెనరమ్మాన్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర,

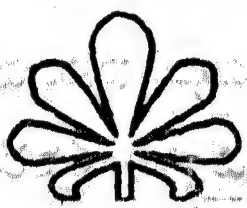
- సీ. ధరణీశ మా కిష్టరదైవత మగునొక, హరివిగ్రహము భవదాలయమున
నున్నది దానిమాత్రకొసఁగుమంతకు మించ, నేపదార్థములయందెచ్చ మాకు
లే దన్న రాజు సరమోదించి మామంది, రములు మీసాదాజ్ఞరజముచేతఁ
బావనంబులు చేసిభవదభిమత మగు, హరివిగ్రహముఁగొనిర యరుగుఁ డనిన
తే. సంయమిశ్వరుఁ డందుకు ర సంతసించి, యమృహారాజుతోఁబురి ర కరుగుదేరఁ
జూచి రందఱు యతిరాజరసూరి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. నరసాత్వభాముఁ డాగురుసార్వభౌముని, నయనాగ్ర పథముననడచి యరుగఁ
బట్టణ మంతయు ర బహువిధాలంకార, పూర్ణమై దేవేంద్రరపురిని గేర
వీణావిపంచికారవేణుమృదంగాది, నాదతాళోచితనాట్య మొప్పఁ
బంచమహావాద్యరపటహభేరిశంఖ, కాహళధ్వని కాండరఘటము నిండ
తే. సూతమాగధవందులురప్రీతిఁ బొగడ, రాజపథమున సంయమిరరాజు చనుచు
జనులకన్నులపండువురసలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర. 78
- సీ. బహువిధోపాయనరసాణులై సజ్జను, లడుగునెత్తముల ర కర్చ సేయ
రంగుగా ముత్యాలరచియించి పౌరపు, ణ్యాంగనల్ మంగళరహార్తు లియ్యఁ
బ్రాసాదజాలరంద్రములచే సేవించి, సతులుకొందఱు సుమాంరజలులు సల్పఁ
గరుణాకటాక్షవీక్షణముల నందఱ, లక్షించి యాపురరలక్ష్మిఁ గాంచి
తే. విస్తయముఁజెంది ఢిల్లీ శురవినయమునకు, సంతసించుచు యతిలోకరచక్రవర్తి
యమృహారాజుగృహమునరకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. ఇతఁడటే మునురాచరయింతిఁబూనిన బ్రహ్మ, రాక్షసోత్తమునకుర మోక్షదాత
యితఁడటే యలవేంకరటేశ్వరునకు మును, శంఖచక్రము లిచ్చురసద్గురుండు
ఇతఁడటే మును కూర్మరపతిని బ్రతీచీన, ముఖునిఁగాఁ ద్రిప్పినరమునివరుండు
ఇతఁడటేమును భాష్యరమిం పొందరచియించి, భారతి మెప్పించురభవ్యమూర్తి
తే. యితఁడటే రంగరాజున ర కిష్టమంత్రి, యితనిఁదలఁచినసమకూడురనిహపరంబు
లని పరస్పర మనుకొనిరతివ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర. 80
- సీ. మనరా జితని కిట్లు ర వినయ మొనర్చిన, మన మూర కుండరా ర దని తలంచి
పారసీకతురుష్కరపల్లవయవనహూ,ణాదులొ మ్లేచ్చులు ర యతివిభునకు
మొక్కిడిమక్కువఁజక్క రాజాజ్ఞచే, దొలఁగి శ్రేణులుదీర్చిరకొలుచుచుండ
నింద్రాయుధద్యుతు ర లీనుమహాధన, రత్నసంఘటితతోరణము దాటి
తే. యామ భేరిఘటిఘంటిరకాలయములఁ, గడచి ప్రజల హజారమురకడను నిల్చి
యంతయతిరాజు మితశిష్యుఁడయ్యెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. ఆరాజు మితశిష్యుఁ ర డై నయతీంద్రునిఁ, దోడ్కొని చనువేళఁ ర దోఁచె నతఁడు
ప్రతికూలమతులకుఁబ్రశయార్కబింబము, గతి భక్తులకు హరిరకరణిఁ దోఁచె
నట్లగురూద్యహుఁ ర డరిగి యంతస్సభా, మంటపమధ్యస్థరమణివితర్దిఁ

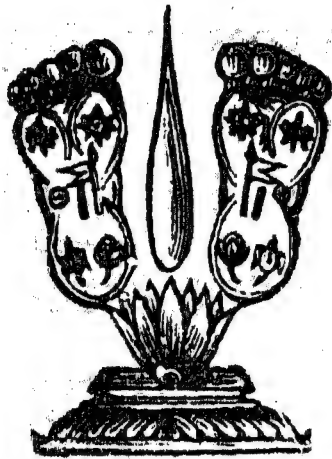
- జిత్రమృదుస్ఫారవేత్తాసనమునందుఁ, గూర్చుండి యున్నయశ్గురుని విష్ణు
 తే. బుద్ధి రత్నసుమాదులఁబూజఁ జేసి, చాలఁబ్రయవాక్యములఁ జెప్పిరసత్కరించి
 భక్తి నారాజరా జిట్లురపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర. 82
- సీ. ఔరంగజీబు ముందఁగిలదై వతవిగ్ర, హములఁ దెప్పించి యీరయాలయమునఁ
 జెఱఁబెట్టినాఁడ యీరచేఱ విడిపింపంగ, నెవ్వఁడుఁ దలఁపలే ర దింతవట్టు
 విష్ణుఁడో శేషుఁడోరవిహగనాయకుఁడో సూ, త్ర వతీశుఁడోయో త్రిదండినాథ
 నీస్వరూపముఁ జెంది ర నేడు మాగృహమున, కీపనికై వచ్చెనది ధ్రువంబు
- తే. అట్లు గాకున్నఁ గలనై నరనన్యుఁ డిటకు, నేగుదెంచునెయింపనిరకెంచి చూడ
 నని యతీంద్రునకనియెనీయ్యధిపుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. అదె చేఱసాల మీ రరం దేఁగి మీవిగ్ర, హంబుఁ గైకొనిబసరకరుగుఁ డనినఁ
 జని చేఱసాలలో ర సకలవిగ్రహముల, నరసి చూచిన యాదవరవాద్రిపతికిఁ
 దిరుమేనికాంతిచే ర దీ పై నవిష్ణువి, గ్రహ మొక్క పై నను ర గననికతన
 రామప్రియుఁడు గానరరాఁడాయె నని మదిఁ, గుందుచువచ్చి యశ్గురువరుండు
- తే. స్వజనసంవృతుఁడై స్వనిరవాసమొంది, స్వప్న గతుఁడై నయదుగిరిరస్వామిసూక్తి
 సం స్థరించుచు నుండెనానాస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. అంత సాయంతనరహరిశాసనముఁ దీర్చి, జలధిగట్టున రామరచంద్రునట్లు
 కాళిందికడ మృదురకాషాయచేలముఁ, బఱచినకుశశయ్యఁ ర బవ్వళించి
 కలలోనఁ గనిపించి ర పలికిననీసూక్తి, సత్యము గా కున్న ర శక్తి కొక్క
 కొఱఁత వచ్చును గాదె ర గోవింద యదుగిరి, నాథ రామప్రియ ర నలిననేత్ర
- తే. నీవు గనఁబడవై తివి రనేడు మాకుఁ, జేయఁగలకృత్య మెట్టిదోరచెప్పు మింక
 నని తలంచుచునిద్రించెనాద్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. అంత రామప్రియుండారాత్రి యతిరాజు, కలలోనఁదోఁచియీరకరణిఁ బలికె
 గురువర నీకు నేరజెఱసాలలోఁ గనం, బడనై తి ననుచింతఁ ర బాయు మచటి
 కేడువాకిండ్లు దాఁ ర పేఁగి యంతఃపుర, మణిమయప్రాసాదరమందిరమునఁ
 బగడంపుఁగోల్లను ర బసిఁడిపట్టెలఁ జూడఁ, దగుహంసతూలికారతల్పమునను
- తే. మోహనాంగిని సుల్తానురముద్దుపట్టిఁ, గూడి వేడుకతోఁ గ్రీడ ర లాడుచున్న
 నన్నుఁగొను మనిపలికెనానావెన్నుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- శా. సత్యశ్రీయదుశైలనాథకథితస్వస్థార్థసంభావితా
 శ్రీత్యత్యద్భుతభావికార్యకలనారభృత్యప్రియాపాదనా
 సత్యజ్ఞానసుఖస్వరూప సృహరీ ర స్వామిత్యసంస్థాపనా
 నిత్యజ్ఞానఘనా నిరస్తకుహనా ర నిష్కామ రామానుజా. 87
- క. రామప్రియపరితోషక, భీమభటరథేభతురగభీకరసేనా
 భూమభువనేశపరివృత, రామానుజ యోగిరాజరరాజ మహాత్మా. 88

మాలిసీవృత్తము. సరసలసదపాంగా శ సత్త్వయుక్తాంతరంగా
పరిమితమృదుభాషా శ పాపపాథోధిశోషా
విరచితహరికార్యా శ వేదవిత్పద్మసూర్యా
గురుజలనిధిచంద్రా శ గుప్తమంత్రా యతీంద్రా.

89

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛా త్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయక
విమిత్ర వేంకటకృష్ణార్కపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం
బై నయాచార్యసూక్తిముక్తావళియనుమహాప్రబంధంబునందుమధ్యమభాగంబు
నస్వప్నదర్శనంబును ఢిల్లీప్రయాణారంభంబును నిత్యసైన్యసమాగమనంబును
జతురంగబలాన్వితం డై యతీంద్రుండు ఢిల్లీ పురంబునకుఁ దరలి విచ్చేయుటయు
నప్పురిఁ జెంది ముట్టడించి యమునాతీరంబున స్వసైనికులతో వసియించుటయుఁ
జారులు చెప్ప నావృత్తాంతంబు రా జెఱుంగుటయు రాజప్రేరితు లయినగూఢ
చారులంబట్టి దండనాథుండు యతిభూపతికిఁ జూపుటయు లక్ష్మణయోగీంద్రుండు
స్వసైన్యంబులం జూపి వారిని వెడలం బంపు మనుటయు రాజు తనచేతం ప్రే
షితులయిన గూఢచారులవలన సంయమింబుని సైన్యప్రాభవంబెఱింగి మహా
న్నతప్రాసాదం బెక్కి నిరీక్షించుటయు నారాజున కాచారులు యతీంద్రుని
సేనావై భవం బెఱింగించుటయు ఢిల్లీశ్వరుండు ప్రాసాదంబు దిగి వచ్చి యాస్థా
నమంటపంబుఁ జెందుటయు, నతండు తనసభాసదులతో మంత్రం బొనర్చుట
యు వజీరులు మొదలయినసభ్యులు శూరాలాపంబులఁ బలుకుటయుఁ గఫీరు
మొదలయిననయజ్ఞులసీతివాదంబులును రా జాప్తమంత్రుల నిరువురం బంచి
యతిస్వామివృత్తాంతం బంతయు నెఱుంగుటయు ఢిల్లీశ్వరుండు తగినవజీరులతో
యతీంద్రు నెదుర్కొని సత్కరించి తనగృహంబునకుఁ దోడ్కొని చనుటయు
నమ్మహేశుండు తనగృహంబున యతీంద్రు నర్పించి మియభీష్టవిగ్రహంబుఁ
గైకొమ్మని విన్నవించుటయు నగ్గురువరుండు చెఱసాలయందు రామప్రియుండు
గనంబడ కున్న నిజపరివారంబుతోఁ దనశిబిరంబుఁ జెందుటయు గురుం డారా
త్రి స్వప్నంబునఁ గనంబడుహరిసూక్తిచే రామప్రియుం డున్నతా బెఱుంగు
టయు నన్నది నవమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ ల్లి

మ ధ్య మ భా గ ము.

—:0:—

దశ మోల్లాసము.

- క. యమునాకృతావగాహన, యమలచ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్ర శ్రయలినీలశిఖా
విమలోపవీత యతివర, కమనీయతరత్రిదండశకాషాయధరా. 1
- వ. అవధరింపుము. 2
- సీ. అట్లుస్వప్నముగాంచిరయల్లనమేల్కొంచి, హరిసూక్తిదలఁచుచురయమున కరిగి
నీరాడి కాల్యముల్ శనెఱవేర్చి రాజును, గనుఁగొని పల్కె నీరగతి యతీంద్రుఁ
డస్తదీప్సితవిగ్రహము యుష్మదంతఃపు, రమునందె యున్నది శ్ర రాజరాజ
దాని మా కియ్యంగఁ శ్ర దగు నన్న విని వేగ, చని తనయవరోధరసదన మరసి
- తే. ప్రాణపద మైనతనముద్దురపట్టిహంస, తూలికాతల్పమునను దశతేజి కై న
ప్రతిమనీక్షించి రా జట్లురపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. మాయమ్మ యీబొమ్మరమన కుంప రా డమ్మ, హిందూలబొమ్మ నీరకెందు కమ్మ
మానికంబులచేత శ్ర మనయిమాములమంచి, బొమ్మలఁ దీర్పించి శ్ర పొసఁగ నిత్తుఁ
జదలమానికమట్లు శ్ర చందమామను జేసి, యమర నిప్పించెద శ్ర నాడుకొమ్మ
కారానిబొమ్మతోఁ శ్ర బోరామి నీ కింత, గారాదు నామాట శ్ర గారవింపు
- తే. మమ్మరో నీవు వేడినరసొమ్మ లిత్తు, బొమ్మ ని మ్మని సుల్తాను శ్ర బుజ్జగించి
ప్రాణపద మైన సుతకిట్లు శ్ర పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. పడుకఱవింతలు శ్ర జైల్పడ నెలకొల్పు, కల్యాణమయదీపకళిక యనఁగ
ననిశముఁ దనకోర్కురలన్నియు సమకూర్ప, వచ్చి తోఁచినకల్పరవల్లి యనఁగ
ధార్తి కుం డని తల్చి శ్ర తనయింటఁ గనఁబడు, నక్షీణసామ్రాజ్యరలక్ష్మీ యనఁగఁ
దనయింట నెప్పుడుఁ శ్ర దనయగాఁ జూపట్టు, స్వవిరాజదుత్సాహరశక్తి యనఁగ
- తే. మదిఁ దలంపఁగఁ దగునక్కురమారిఁ జూచి, బొమ్మ ని మ్మని సుల్తానుశ్రబుజ్జగించి
మధురసూక్తుల నడిగెరనీమాడ్కి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. పూర్ణ చంద్రునిఁబోలురముఖపద్మమునదర, స్థిత మమృతపుజాలురచెలుపుగులుక

- మంతనంబునఁ దనరమగనిసొంపుఁ దలంచి, మాటిమాటికిఁ దనరమది నుఖంప
రతిరహస్యము లన్ని ర రామప్రియునికడఁ, జదివినప్రాధిమ ర సందడింప
సిగ్గు నిగ్గులఁ దేర ర శృంగార మలరంగఁ, దనసెజ్జపజ్జఁ జేరతనపుఁబసిఁడి
తే. బొమ్మగతి నిల్చి యాముద్దురగుమ్మ కేలుఁ,దమ్మి నొసటను గీలించిరతండ్రి కిట్లు
భక్తితో నొక్కమటుమాటరపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోద మలర.
- సీ. సర్వజ్ఞ యీబొమ్మరసాటిబొమ్మలు లేవు, గాన నీబొమ్మవైఁ ర గాంక్ష పొడమె
నేబొమ్మ లేమిటి ర కీబొమ్మ నాకడ, నుండ నిచ్చిన నుఖ ర ముండ దేను
బలుమాటు నేఁ బల్కుఁ ర బాడిగా దీప్రాణ,పదమైన ప్రతిమను ర వదలఁ జాల
నని పుత్రి మ్రొక్కిడరనందు కొడంబడి, వాత్సల్యవివశుఁ డై ర వచ్చి తనదు
తే. సభను మింట నభోమణిరసరణి నొప్పు
సంయమింద్రుని బొడగాంచి ర చతురమధుర
పటునయోత్తుల రా జిట్లు ర పలికె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 7
- సీ. యతిరాజ మీవిగ్రహంబు మాయంతఃపు,రమున నున్నది యదిర రాదుమీకు
నతఁడు మీదై వత ర మాయెనా మీర లి,చ్చటనుండి పిలిచిన ర జరగి వచ్చి
మీకడ నిల్చెనా ర మీరు గైకొనుఁ డని, రా జన నాయతిరరాజు పలికె
క్షోణీశ యతఁ డున్నరచోటికి మేము రాఁ,దగునేని వచ్చి మారదై వత మగు
తే. నతనిరావించుకొనిపోదురమనిననృపతి,యతివ రేణ్యునిఁదనదుశురద్ధాంతమునకుఁ
దొడుక చనియెను బరమసంతృప్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెరమోద మలర.
- సీ. ఆరాజుతోఁ గూడిరయతఃపురముఁ జొచ్చి, యందునుందరమణిరమందిరమున
పెండిగుబ్బలిమీఁద ర విద్యుల్ల తను గూడు,నీలజీమూతముఁ ర బోలువాని
శేషతల్పమున లరీక్షిలోలుఁ డై యొప్పు,భగవంతుఁ డని నమ్మఁ ర దగినవాని
ధవళతరచ్చాయరనవహంసతూలికా,శయ్యపై దేవితో ర నెయ్య మొప్ప [డి
తే. నున్న రామప్రియునిజూచిరయత్సహించి,యతనిపడుకఱమొగ సాలరయందయుం
పిలిచె నిట్లని యతిరాజురప్రీతి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెరమోదమలర. 9
- సీ. నష్టసేవధి తనరనయనగోచర మైన, సంతసించెడుధనరస్వామిపగిది
దేశాంతరమునందుఁరదిరముగా వసియించు,తనపుత్రుఁ గనుగొన్నరతండ్రికరణి
నమృతముఁ గన్న తురధార్తునికై వడిఁ, జంద్రునిఁ బొడగన్నరజలధిమాడ్కి
రామప్రియునిఁ జూచిర ప్రేమతోనుహ్పంగి, నిన్నుఁగన్నులఁగంటిరమన్న నేఁడు
తే. నిన్ను నెడఁ బాసియదుగిరిరచిన్నఁబోయి,యున్న దది గాన రమ్మన ర న్నన్న తండ్రి
యనుచుయతిరాజమఱియునిట్లనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- సీ. భానుబింబము లేనిరపగటిచందంబున, రేతేని నెడఁబాయరరేయిపగిది
భవదీయపురి నిన్నుఁ ర బాసి జొత్తిల్లుదు, రామభూపతి లేనిరరాష్ట్రమట్లు

- కల నీవు గనిపించి ర పలికినపలుకులు, కల్లగా వాయెనా ర యుల్ల మలర
 రమ్మ రామప్రియ ర నెమ్మి నామాటఁ గై, కొమ్మి యీపిన్న తనమ్ము మాని
 తే. లక్షణాధ్యను యదుగిరిరలక్ష్మినిచ్చి, వెండిచేసెద నీ వింకఁ ర బెద్దతనము
 దెచ్చుకొమ్మని గురుఁడు వారకుచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోదమలర.
 సీ. జన్మాంతరమునందు ర సైదోఁ డితండు మా, కీయర్చయం దిప్పురడెనసి చూడ
 శ్వశురుండు సన్మంత్రిశాలికుం డార్యుఁ డీ, తండు పిల్చినఁ బోకరయుండ రాదు
 మంతనంబున నన్ను ర మరుకేళికలఁ దేల్చు, నీమోహనాంగి నే ర నెట్లు విడిచి
 చనియెద నిది రథరసంధి సంధిలఁ గదా, యని తనమనమున ర మనన మొంది
 తే. పరమధర్మముగురుపదరథ క్తియనుచు, మదినినిశ్చయమొంది రామప్రియుండు
 తాను యతిరాజుకడ కేగఁరదలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
 సీ. తల్పమధ్యమునుండి ర ధరణిపై కుటికిన, ముజ్జగంబులు తనరబొజ్జఁ గదల
 మణినూపురంబులారమ్మా యముల్గొరయంగ, గంటల మొలనూలురగల్లుమనఁగఁ
 గుండలంబులకాంతిరమండలం బొకదొడ్డ, మండనంబై యిల్లు ర నిండి మెఱయ
 మొల్కనవ్వలచిన్నిరమోముముద్దులుగుల్క, దనరత్న ముకుటముతళుకులొత్తఁ
 తే. బంచవార్షికబాలునిరపగిది వచ్చి, యతిశిఖామణికుడితోడ ర నధివసింపఁ
 జూచి యక్కజపడె రాజరసోముఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
 సీ. అంత రామప్రియు ర నాహ్లాదమయుఁ జూచి, యొప్పుగాఁ గౌఁగిటరనప్పళించి
 శిరము మూర్కొని చిన్నిరచెక్కిళ్ల దువ్వుచుఁ, బెన్నిధిఁ గన్నట్టిరపేదపగిది
 యతిపతి హర్షింప ర నప్పుడు యతిరాజ, సంపత్కుమారుఁ డీరస్వామియనుచుఁ
 దిరునామ మొక్కటి ర దేశికేంద్రు లొనర్ప, నదినుత యిప్పటి ర కైన నతని
 తే. కదియె తిరునామ మయ్యె నరయ్యతివరేణ్యుఁ
 డతని పీడ్కొని తనబస ర కరిగి యందుఁ
 జింత దిగనాడి సౌఖ్యముఁ ర జెందె ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 14
- సీ. సకలగుణాధారు ర సమ్మోహనాకారు, సంపత్కుమారు నంతచద్విహారుఁ
 బ్రాణాధికప్రియుఁ ర బతి నెడఁబాసి కం,దర్పునిబాణవేదనలఁ జెంది
 తుణమొక్కయుగముగాజరుపుచుఁ బటమువైఁ, బ్రాణేశువ్రాసితరత్నాదపద్మ
 ములకు నర్చించి తరన్నార్తి కన్గవత్తోవ, భావ మొందించి కెరమ్మోవి యాని
 తే. యతనికాఁగిలిఁ జెందినరయట్లు కొంత, తడవుచింతించి విరహాగ్నిరతాపమడఁచు
 సంగనామణి యమ్మోహరనాంగియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
 సీ. రాత్రి చెల్వప్పిళ్లరారాయఁ డేతెంచెనా, యమునకు జాతర ర లాచరింతు
 సంపత్కుమారుతో ర సల్లాప మబ్బెనా, వేంకటేశుని కూరరవిందు చేతు
 రామప్రియునితోడ ర రతికేళి గల్గెనా, పాండురంగని కుత్సరవం బొనర్తు

- మగిడి నామగనితో శ మదనోత్సవము లన్ని, సమకూడెనా దేవరసమితిఁగొల్తు
తే. నని తలంచుచు నెమ్మది శ నతనుబాణ, వేదనల కోర్వఁ జాలక శ ఖేద మొందు
నంగనామణి యమ్మోహనాంగియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. అమ్మ నీనెమ్మొగ శ మల రారు చుండు ము, న్నకలంకపూర్ణసురధాంశునట్లు
నీహారవృత మైననె త్తమ్మిచ్చాడ్పున, ముఖమారుతావృతముకురమట్లు
పాలుపార దిప్పుడురలలిత మాకెమ్మోవి, వేడియూర్పుల సోకినవాడి యుండఁ
గేతకీవళముపై శ గిసలయంబుకొలంది, జెక్కిటఁ జేఁ జేర్చి శ చింతపడఁగఁ
- తే. గారణంబేమొచ్చెప్పమీరక మలనేత్ర, యని మృదూ క్తులనమ్మోహనాంగికిట్లు
ప్రాణపద మైనయొక చెలి శ పల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. చెలియపల్కులు విని శ చింతించి యించుక, తడవున కిట్లని శ తరుణి పల్కెఁ
జిన్నరహస్యముఁ శ జెప్పెద చెలి యది, జైల్పుచ్చఁదగదు నారప్రాణ మాన
చెఱసాలనుండి సుందరతరహరివిగ్ర, హంబు నేఁ దెచ్చి శ్రయ్యాలయమున
మణిమయాసనముపై శ మహనీయశయ్యపై, దూఁగుటుయ్యెలలపై శ రాగ మొప్ప
- తే. నుంచి దివ్యాంబరములఁ గర్రట్టించి మంచి, పూలదండలు నవరత్న భూషణంబు
లంచితంబుగ నర్పింతు శ ననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. కీడింప నిట్లాకరనాఁడు రాతిరి నీల, మేఘంపుఁజాయలశమేనివాఁడు
మస్తకంబునరత్న శమకుటంబుగలవాఁడు, మొలక నవ్వులముద్దురమోమువాఁడు
కరుణారసముఁ జిల్కుశ్రీకనుదోయి గలవాఁడు, కరధృతశంఖచక్రములవాఁడు
మకరకుండలహారశమంజీరములవాఁడు, బంగారుచాయలశపటమువాఁడు
- తే. భువనసమ్మోహనాకారశురుషుఁడొకఁడు, గానఁబడియెనునాకన్నుఁ గ్రగవకునెదుట
నని చెలికిఁ జెప్పెనమ్మోహనాంగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. రుచిరదరస్తి తరభూవిలాసకటాక్ష, మధురోక్తులను నన్ను శ మంచితనము
చేసి మన్ననకేళి శ కాసించి యధరామృతం బాని పరిరంభశ్రీః బొనర్చి
నన్నుఁ గాఁగిటఁ జేర్చి నామానధన మెల్లఁ, జూఱఁబుచ్చినలోక శసుందరుండు
గురుఁడు పిల్చిన నన్ను శ విరహనలముపాలు, చేసిపోయెనికేమి శ సేతునకట
- తే. మగువమగవారినమ్మంగఁదగునె వారి, మాట లన్నియువడగండ్ర శమూటలరయ
నని చెలికిఁ జెప్పె నమ్మోహనాంగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. ఈసాధ్విదురవస్థ శ నేమి చూచెద నని, యరిగెనో యన సూర్యుఁడ స్తమించె
నంత సంధ్య చెలంగె శ నపరదిగంగనా, భరణనానామణిప్రభ యనంగఁ
దనవైరిగ్రుంకిన శ ధ్వంత మల్లన దోఁచె, జారకామినులు తరస్కరులు మెచ్చ
విరహిణులను గామరవేదనపా లేయ, రాత్రి వర్తిలే గాళరరాత్రి యనఁగ
- తే. నంత నమ్మోహనాంగి యేకాంతమునను, గంతుకరము క్తనిశితలతాంతబాణ
బాధఁ జెందుచుఁ జెలి కిట్లుశ పల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

- సీ. సఖి నన్ను నాతండ్రిసంపత్కు మారునిఁ, దక్క నన్యుల కియ్యఁదలఁచె నేని
నాప్రాణనాథునినామ మేఁ దలఁచుచుఁ, దపమొంది విరహోగ్రదహనశిఖల
దేహ మాహుతిఁ జేసి శ దేహంతరముఁజెంది, తాపము లన్ని యురధరణివిడిచి
జీవి తేశునిఁ జెంది శ శ్రీపదాబ్జములకు, నర్చ సేయుచు సుఖ శ మనుభవింతు
తే. నిక్కమిమాట నీయానరసీరజాక్షి, యని చెలికిఁ దెల్పి యమ్మోహనాంగిమదన
బాణసంహతి సంతాపశపడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర. 21
- సీ. సరసపద్మదళంబు శ లురమువైఁ బటపిన, వాడుఁ జన్దవకొనరవేడి సోకి
మహదుష్టనిశ్శ్వాసరమారుతపం క్తిచే, ఘనహారవల్లి కల్ శ కందువాఱుఁ
గలితనీలోత్పలకర్ణ పూరంబులు, బాష్పధారల నార్ద్రభావ మొందు
సరసరంభాదళాంతచత్తాశవృంతాని, లము దోఁచు గ్రీష్మానిరలంబుపగిది
తే. మదనుఁ డాతీర్థపాదుఁడై శమండలీకృ, తేక్షుచాపంబు చేఁబూనిరయింతివై ని
దెప్పరపుఁబూవుదూపులశగుప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. సతి ప్రతిపద్గతశచంద్ర రేఖయుఁబోలే, స్థితకళామాత్రావశిష్ట యగుచు
స్తరశరానలశిఖాశసంత ప్తహృదయ యై, గురుశీతలై వలశగుచ్ఛతతుల
సితబిసకిసలయశచ్ఛేదమాలికలచే, సరసచందనపంకశచర్చికలను
హిమజలసేవచే శ హిమవాలుకామయ, ధూళిపాళీసమురద్ధూళనములఁ
తే. జంద్రకాంతశిలాతలశయనములను, గాంతరంభార్ద్రదళతాశశవృంతములను
గడవె నారాత్రి కొండాకశకాల మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- సీ. సౌధాగ్రవిలసితశచంద్ర శాల సఖిజ, నావృత యై యుండి శ యాలతాంగి
నిండుచంద్రునిఁ జూచి శ నెచ్చెలి కీరీతిఁ, జంద్రోపలంభో క్తిశతము నుడివెఁ
బాలవెల్లిని దొల్లి శ హాలాహలములు రెం, డసితసితజ్వాల శ లై జనించెఁ
గబళించె హరుఁడాద్యశగరశ మన్యవిషంబు, వేల్పులెందఱుఁదిన్నశవృద్ధిఁజెందుఁ
తే. గాన నిర్మూల మైనది శ గాదు పుడమి, నెట్టిపాపముఁ జేసిరోయింతి పాంథు
లనుచువాక్రుచ్చెనమ్మోహనాంగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.
- సీ. విరహిణీమారణారవిరూపతదురితపం, కకళంకుఁ డౌమహాశకలుషి వీఁడ
హాలాహల ప్రళయనలంబునకు సై, దోడుగాఁ బుట్టుఘాతతుకుఁడు వీఁడ
చండభాస్కరకరజ్వాలావళులతోడఁ, గూడినదుర్నిరీక్ష్యుండు వీఁడ
బడబాసలము తాను శ బాధోధిసరిపొత్తు, సలుపు చుండెడుపాపశాతి వీఁడ
తే. రాహుదంష్ట్రాగ్రవిషమయశదేహివీఁడ, యభిపితృవనికొఱవిదశయ్యంబువీఁడ
యనిచెలికిఁ బల్కెనమ్మోహనాంగియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.
- సీ. జలధిలో మును వీఁడు శ జనియించువేళ మం, దరగిరి వడి వీనిఁ శ దాఁకె నేని
గ్రహణకాలమున స్వరస్థానుండు కబళించి, తృప్తుఁ డై గ్రద్దన శ ద్రేవేనేని
శర్వుండు చేతివిరవముఁ దిని వీనిని, నాలుక రుచిఁ జెంద శ నమలె నేని

యసితపక్షం బనుననపమృత్యు వైన నీ, పాపకర్తుని రూపురమావె నేని
తే. కుంభభవుఁ డబ్బితోఁద్రావి ర్ కూడవీని, విడువఁడే నింత పాసఁగునేరహిజనుల
కకట విధి యరి యని దేవరయనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. చెలులార యొకమాటఁ ర్ జెప్పెద వినరమ్మ, వెన్నెలబయలికి ర్ వేగ యొక్క
మించుటద్దముఁ దెచ్చి ర్ యుంచుఁడి చంద్రుండు, చోరుఁడాయద్దముఁజొచ్చినంత
వంచన సేయక ర్ పొం చుండి చిక్కని, కోలచే వ్రేయుఁడి ర్ గుఱు తడంగ
మణిపంజరములలో ర్ మన ముంచి పెంచిన, రమ్య కేళీచకోరర వ్రజంబు

తే. విడుపుఁడివీని వెన్నెలరవేగ కోలుఁ, గుంభభవుఁ డబ్బి నొకగ్రుక్కఁ గ్రోలుకోలఁది
ననుచు వాక్రుచ్చె నమ్మాహానాంగియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. మనకర్ణ పూరతరమాలపల్లవములు, చంద్రునిలో మృగశాబమునకు
మేపుద మమ్మ యారమృగము డా వర్ధిల్లి, మండలం బంతయు ర్ నిండిమాపు
విరహిణీహత్యకు ర్ వెఱవనిపాతకి, ద్విజరాజుటే వీఁడు ర్ తెలిసి చూడ
రాహువక్త్రగుహంతరరాళాంధతనుములోఁ, దిరిగెడు మెఱుఁగుడుఁబురుగువీఁడు

తే. వీని కేటికి మన మింత ర్ వెఱవవలయు, నని మనోజశరవ్యథ ర్ నాలతాంగి
మగిడి చంద్రునిఁ బల్కెనీరమాడ్కి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. కలశాబ్ధి నీజన్మకారణ మమృతము, కాస్తుభమణి లక్ష్మీ ర్ కల్పతరువు
కామధేనువు శ్వేతరగజరాజ ముచ్చెళ్ళి, వంబు తోఁబుట్టువులోవరుస నీకు
హైమవతీభర్త ర్ కవతంస మీ విట్టి, విభవయుక్తుఁడ వయ్యు ర్ విరహిజనుల
వలరాజుతోఁగూడి ర్ చలపట్టి బాధింప, ధర్మువు గాదు సురధామయూఖ

తే. యని శిశిని దూటి యమ్మాహానాంగి మింట

దూరగతుఁ డైనచంద్రునిరదూఱఁ గూడ

దనుచు హృద్గతు స్థరుఁ దూలనాడె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె ర్ మోద మలర.

30

సీ. మన్మథ విరహిణీరమారణదోషంబు, హరునికోధాగ్ని గాఁ ర్ బరిణమించి
నిన్ను భస్మముఁ జేసె ర్ నీ వంతటనె పోక, కూర గ్రహంబవై ర్ గుండెగాల
మైతివి విరహుల ర్ కక్కటా హరి సిరి, యేముహూర్తమున ని ర్ న్నిట్లు గనిరొ
బ్రహ్మయు నీ విట్టిరపాతకి వని యెంచి, కుసుమబాణములఁ జేరకూర్చె నీకు

తే. నవియుఁ జాల నొసంగక ర్ యెడె యిచ్చె, నంతకెజగమ్ము లిట్టట్టుల్లె తపించు
నని మరుని దూఱెనమ్మాహానాంగియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. త్రిభువనమోహనోదితపాతకంబుచే, నతనుమహాభూత ర్ మైతి వీవు

విరహమలీమసరదురవస్థ గలవారిఁ, గాని పూనవు కలిరకలుష మీష

సతి యగురతి దేవరసాభాగ్యమహిమచే, బలుమఱుఁ జచ్చియు ర్ బ్రతికి తీవ
యెల్ల జగంబులరనేచితి చాలదా, మరణ మొందియుఁ బుష్పశర దురాత్మ

తే. ఘోరనారాచముల నీక శకుసుమశరము
లిచ్చె బ్రహ్మయు నీక్రార్య శ మెఱిగి యంత
కింత చేసితి వనియె నశక్కాంత యనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

32

సీ. ఆనందమయు లైనయాదిదంపతులనె, న్నుదిలో జనించినశ్రమహిమ గల్గి
యిట్టిదుష్కృత్యము శ లేల చేసెద విది, ధర్మపు గాదు కంఠదర్ప నీకు
మది నెడఁబాయఁడశస్త్ర తాస్త్విమిసంపత్కు, మారుఁడుమార యాశకారణమున
సీ వ్రయత్నము లెల్లశనిష్ఫలంబులు గాని, నెఱవేఱ విచ్చోట శ నిజము మదన
తే. యనుచుఁ గామోపలంభోక్తుశలాడికంటఁ, గూరు కేమియుఁగానక శ తాటి సురభి
పుష్పదామాద్యలంకారశ్రూ ర్తియుడిగి, హరిహరీయనివగచెనాశతరుణియనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

33

సీ. ఈపూర్ణ చంద్రిక శ లీవసంతారామ, మీరత్న వేదిక శ లీవిచిత్ర
రమ్యపంజరగతశరాజకీరశుకాది, మధురభాషణము లీశమణివిమాన
చంద్ర శాలానర్ఘ్య శశయ్యాసనాదు లీ, క్రీడాద్రు లీవల్ల శకీరవములు
రమణఁ జెల్వప్పిల్ల శరాయఁ డేతెంచి నన్, గూడెనా యివి సుఖశక్రీడ కగును
తే. జెలియ రాఁడాయె విభుఁ డేమి శ సేయుదునని, కలితకలకంఠ కాక లీశ కలరవంపు
సొంపు పెంపార నేడ్చెనాశనుదతి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర.

సీ. అదె శంఖ మదెచక్ర శ మని మిన్నఁజూపున, ట్లదె విభుఁడేతెం చెననుచు లేచుఁ
జెక్కిటఁ జేదమ్మి శ జేర్చి చింతించును, మ్రొక్కును సొక్కు నురలిక్కిపడును
జెలువుఁడా ర మ్మనిశీరును బ్రేమతోఁ, గటకటా విధి యెంతశకతినుఁ డనును
బతిరూపు మదిఁ జూచి శ పకపక నగు నది, గనరాకపోయినఁగరము వగచుఁ
తే. జంద్రకాంతవితర్దివై శ శయన మొందు, మగిడి లేచి చరించు నున్న త్తపగిది
నంగనారత్న మమ్మోహాశనాంగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.

సీ. అంతట నిజ కేళిశకారామసరసర, సాలపల్ల వసమాశస్వాదమ త్ర
కోకిల లన్ని యాశగుబ్బుగాఁ బడి కుహళా, యని పంచమముఁ బల్కు శ నాలకించి
యుల్లంబు జల్లన శ నొల్లఁటో నప్పల్ల, వాధర మూర్ఛిల్ల శ నాళి యొకతె
చల్లెను గొజ్జెంగరజల మొకయలివేణి, చందనం బలఁదె గుశచంబులందుఁ
తే. దాశవృతంబుచేఁ ద్రిప్పె శ దరుణి యొకతె
యంఘ్రితలములఁ బుష్పాడి శ యద్దె నొకతె
సాధ్వీకి ట్లుపచారముల్ శ సలిపి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

36

సీ. పద్మాక్షి కన్నీరు శ పన్నీటఁ దుడుపుము, కదళీదళంబుచేఁ శ గాంత వీవు
కనకవల్లి రచింపు శ కర్పూరతిలకము, మందయాన యలందు శ చందనంబు

వలివెంపుఁజెంగావిరచలువ గట్టు శుభాంగి, యురమున బినహార శ్రమంచునుమతి
 కల్యాణ మేను చెంగలవ్వజేకుల నొత్తు, కమ్మనిపూఁదేనె శ కలికి చిలుకు
 తే. మొత్తు మఱచేతులను నాఁచుగొత్తు లుర్వి
 హంసి వెల్లిదమ్మపుష్పాశ్ల శ సంప్రీతలము
 లొత్తు మని పల్కి రాఘ లశన్యోన్య మనుచు
 వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

37

సీ. సహచరీజను లీట్లు శ సంభ్రమోక్తులఁ బల్క, నక్కలకలరవ శ మాలకించి
 రమ్యకన్యాంతఃపురమునఁ గోలాహల, మే మని తలదండ్రు శ లిరువు రడుగ
 నాప్తసఖీజన శ మక్కన్యయభిమత, మెఱిగింపఁ దెలిసి ధాత్రీశ్వరుండు
 తనదేవితో వచ్చి శ కనుఁగొని తనముద్దు, పట్టి కిట్లొకమాటఁ శ బలికె బ్రీతి
 తే. నమ్మ హిందూలదైవత శ మైనబొమ్మ, వారు చేకొని పోయిన శ వగవ నేల
 ననినఁ గన్నియ తండ్రి కిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర.
 సీ. ఊతిని బ్రత్యక్షుడై శవతములు తలదండ్రు, లట్టిమీహితవాక్య శమమృతసదృశ
 మైనను నాచిత్ర శ మాబొమ్మవై మర్లు, కొన్నది తిరుగ దిం శ కెన్నఁటికిని
 నావిగ్రహకార శ మైనవాఁడరయంగ, నారాయణుఁడె కానిశ నరుఁడుగాఁడు
 నాప్రాణపద మైననాథుఁ డాతఁడె మహా, త్తా నన్నతని కీయఁ శ దలఁప వేని
 తే. దక్షకన్యక యోగాగ్ని శదాహ మొంది, హరునిఁ జెందినగతి నేను శ హరినిజెందు
 దాన నని పల్కె నక్కన్య శ తండ్రి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.
 సీ. అట్టిగారాబంపుఁబట్టిపల్కులు విని, హర్షచింతాన్వితం శ డై నృపుండు
 సామి నీఁఁబుష్టము శ సమకూర్చునని కూఁతు, నుచితమృదూక్తుల శ నూటడించి
 చని తనమేడలో శ శరదిందుచంద్రితో, జ్వలహంసతూలికాశయ్యయందు
 శయనించి నిద్రింప శ సంపత్కుమారుండు, కలలోనఁ గనిపించి శ పలికె నిట్లు
 తే. పద్మ నీపుత్రి హరి యేను శ బాలకడలి
 వీవు గావున నీసుత శ నిమ్ము మాకు
 సందియము మాను మని పల్కె శ శార్ఙ్గి యనుచు
 వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

40

సీ. సరసుఁ డౌయతిరాజశంపత్కుమారుఁడా, యతిసార్వభౌమున శ కనియె నిట్లు
 తెల్లవాటిన నేఁగి శ ఢిల్లీశు నడిగి నా, యిల్లాలిఁ దోడ్క ర శ మ్ముల మలర
 దాని నేఁ బాసి యర్థక్షణం బైనను, సౌఖ్య మొందనుజామితసంయమీంద్ర
 కాన న న్నదేవిశకడ కైనఁ బంపు నీ, శోడలి నిట కై నఁ శ దోడితెమ్ము
 తే. రెంటిలో నొక్కపని సేయ శ కుంటి వేని
 తపసి నై యుందు యామునశతటనునందు
 సత్య మని పల్కె గురున క్రాస్వామి యనుచు

41

వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

సీ. ఈహరిప్రియ నెంతోరయేఁచితి నని శశి, వెఱచినట్లపరాద్రిశమఱుఁగుఁజొచ్చెఁ
బ్రియునిదుర్దశఁ జూచి న భీతిఁ జెందినగతిఁ, గలువలు తారలునతెలివిఁదొలఁగెఁ
బద్ధినికై రవి న పంచినదూతియో, యన నొప్పెఁ దూర్పున నరుణకాంతి
త్వర మోహనాంగి చెల్వపిల్ల రాయనిఁ, బ్రీతిఁ గూర్చెడుపరంజ్యోతియనఁగఁ
తే. బాడమె నుదయాద్రి నామ్నాయశ్రమూర్తి యంత

మోహనాంగియు నల్లన న మూర్ఖుఁ దెలిసి

పతిపరాయణ యై యుండె న భక్తి ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

42

సీ. అంత ఛిల్లీశ్వరుం న డల్లన మేల్కొఁచి, యర్హకృత్యంబుల నాచరించి
సంయమింద్రునిడాయఁజనఁదలంచినయంత, యతిరాజుమేల్కొంచినయమునకరిగి
కాల్యకృత్యము లన్ని న గావించి వేగ చెల్వపిల్ల రాయనినవాంఛితంబు
సమకూర్పఁ దలఁచి యాత్మపాలుకడ కేగఁ, జూచి ప్రత్యుత్థానశ్రమాచరించి

తే. ప్రణతిఁ గావించి యర్పించి న భక్తిఁ దనదు

రత్నమయ మైనయంతఃపురమున కధిపుఁ

డమ్మహాత్మునిఁ దోడ్కొని న యరిగె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

43

సీ. స్ఫటికంపుగోడలు న పగడంపుసోపానములు వజ్రకుట్టిమరభూతలములు
చారుగారుత్తతర స్తంభగుంభితమణి, మంటపవేదికాశ్రమందిరములు
లంబమానేంద్రనీలవాతమాక్తిక, జాలకీలితము లాశ్రమేలుకట్లు
రత్నపంజరగతశ్రరామనామామృతా. స్వాదతత్పరకీరశారికలును

తే. రత్నశింజానమంజీరశ్రమణికులము, నలరునచ్చోట నమ్నోహానాంగిగృహముఁ
జొచ్చె నుల్తానుతో యతిసూర్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

సీ. అంత యతీంద్రుఁ డరయ్యవనీశుఁ డర్పించు, హాటకరత్న వేరత్రాసనమునఁ
గూర్చుండినంత నరగురునకుఁ గేల్తోడ్చి, యారాజు తనస్వప్న న మంతఁదెలుప
నమ్మహాత్ముఁడు విని న హర్షించి కొనియాడి, యస్పార్థివేంద్రున న కనియె నిట్లు
పాలవెల్లికి హరిశపగిదిఁ జెల్వపిల్ల, రాయఁడు నీ కల్లుఁ న డాయె నింకఁ

తే. బరమకల్యాణి నీముద్దురపట్టి నతని

కిమ్ము విఘ్నము లన్ని పోఁజిమ్ము దొడ్డ

యశముఁ గొమ్ముని పల్కె నరయ్యార్యుఁ డనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

55

సీ. రాజేంద్రుఁ డాయతిరాజసూక్తుల విని, హర్ష మొంది తలంచె న నాత్మ నిట్లు
లల్లుఁడు బామ్మ విరయ్యంకుఁడు బాఁపన, సన్న్యాసి యీ పెండ్లి న సలుపుటెట్లు

చుట్టంబు లీపనిఁ రజూచి యే మందురు, తల్లి యుల్లము నుల్లశిల్లు పెట్టు
వచ్చి యిచ్చటికిఁ జెల్వప్పిళ్లరాయఁడు, గనిపించి కన్నియకరముఁ బూని
తే. పెండ్లి యాడిన మా కతిర ప్రీతి యగును, నీశుసంకల్ప మెట్టిదోయెఱుకపడద
యని తలంచుచునుండ నరయ్యధిపుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. సర్వజ్ఞఁ డాయతిరచంద్రుఁ డారాజున, కాసందియముఁ బాప ర నాత్మఁ దలఁచి
యక్కూరునకుఁదొల్లిరహరిమాడ్కిస్వస్వరూ, పముఁజూపఁజూచె నర ప్పార్థివుండు
వేయిమ స్తకముల ర వెలయుమానికముల, బెళుకుల దెస లెల్లఁదళుకు లొత్త
మకరకుండలహారమకుటాంగదోర్కినీ, లాంబర కాంచీగురణాద్య శేష

తే. భూషణాంచితు నొకమహారపురుషుఁ గాంచి
యూరుపీఠిని సంపత్కురమారు శుద్ధ
సత్త్వవిగ్రహుఁ గాంచె భూరజాని యనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. సుందరనుకుమారశురుచిరదివ్యమం, గళమూర్తిఁ గని మ్రొక్కి ర కడు నుతించి
సందియంబులు మానిరస్వతనయకడ కేఁగి, కమలగాఁ దోచునరక్కస్యజూచి
కడు సంతసించి యరక్కన్నియఁ దోడ్కొని, వచ్చి చెల్వప్పిళ్ల ర కిచ్చె నృపతి
యల్లుని నక్కస్యతల్లి గన్గొని మ్రొక్కి, నిరుపమానందసంతభరిత యయ్యె

తే. నాదిదంపతు లాయిర్వు ర రట్లు గలియఁ, దల్లిదండ్రులయుల్లము ర లుల్లసిల్ల
సిరులు సొంపారఁగాఁ బెండ్లిఁ జేసిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

సీ. మూఁడంజలులు దివ్యమూక్తాఫలము లెత్తి, యొకరిశిరంబువై నొకరు గుప్పి
పసిఁడిపూవులదండరభ ర్తకంఠమునందు, రంగుగా నమ్మోహరనాంగి యునిచె
రమణఁ జెల్వప్పిళ్లరాయఁడు మా క్తిక, హార ముంచెను మోహరనాంగిమెడను
అట్లు చెల్వప్పిళ్ల ర కర్పించి యామోహ, నాంగిని దలిదండ్రు ర లతిముదమునఁ

తే. జూగుచున్నంతయతిరాజరసూరి యెప్ప,టట్లు గనిపించె నక్కస్యయట్లుదోఁచె
దేవి నృపుఁ డది కలయట్లుర దెలిసి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. రత్నజాంబూనదరజతథనౌఘము, లతిమృదుక్షౌ మదిరవ్యాంబరములు
నవరత్నఖచితనారనావిధాభరణమ్ము, లురుచిత్రకంబళార స్తరణములును
జామరమణిమయాశనతల్పదాసదా, నీధేనుశతములు ర చెలులగుములు
కర్ణాటరాజ్యము ర గజరథాశ్వభటాఘ, మాత్మజ కవి యన్నిరయరణ మిచ్చి

తే. యనుఁగుఁగోడలు నీ కిది ర హరికిఁ బట్టి
యనుచు యతిభూపతికిఁ జెప్పి ర యప్పగించె
ధార్మికుం డగుసులతాను ర ధన్యుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. బహుధనంబులచేత ర భ క్తతో యతిపతి, నర్పించి పంచె నరయ్యధిపుఁ డంత

సెల విండు పోయివరచ్చెద నని మ్రొక్కడి, యడిగిన నమ్మాహారనాంగిఁ జూచి
తలిదండ్రు లిరువురు శ్రీ తగినట్లు దీవించి, యమ్మ ని న్నెడఁబాపి శ్రీ యరనిమేష
మైన సహింపలే శ్రీ మన సుత యిట్లనె, హరితోడ నేను మీరయక్షిపథముఁ
తే. జెంది కనిపించెదను మీరుశ్రీచింతమాని, యుండుఁడని తల్లిదండ్రులరనూటడించి
భర్తకడ కేఁగఁదలఁచెనరప్పఁడతియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోదమలర.
సీ. రాజసేవకు లంత శ్రీ రత్నమయం బైన, యందలం బొక్కటి శ్రీ యచట నునుప
నురుకృపఁ జుట్టాల శ్రీ నూటడించుచుఁ బితృ, గేహమంతటఁ గటారక్షించివచ్చి
యావాహనం బెక్కి శ్రీయద్దేవి విచ్చేయ, దేవతాదుందుభుల్ శ్రీదివిని మొరసెఁ
గురిసెఁ బూవులవాన శ్రీ ధర నృత్తగీతమం, గళవాద్యవందితాగధకలోక్తి

తే. రవము లింపార మొగి యతిశ్రరాజు నడవఁ

దండ్రి చుట్టాలు వెనువెంటఁ శ్రీ దగిలి కొల్వ

శుభద నక్కన్య నందలుఁ శ్రీ జూచి రనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

52

సీ. ప్రాసాదజాలరంధ్రములఁ గన్గొని సతుల్, పూలుగుప్పుచుఁ గన్యఁరబొగడిరిట్లు
పాలవెల్లికి మాద్దురపట్టి యై సిరి పుట్టి, శ్రీహరియురమ సఁ శ్రీ శెందె ముందు
త్రేతాయుగంబున శ్రీ సీత యై యాలక్ష్మీ, శ్రీరామభద్ర భరజంచె మరల
మహి ద్వాపరమునభీష్మకపుత్రియై రను, మగిడికృష్ణునకగ్రమహిషియయ్యెఁ

తే. గలిని నీరాజకన్య యైకాంక్షదీప్తి, మహిషియయ్యెను సంపత్కుశమారశౌరి
కని పరస్పర మనుకొనిరతివ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

సీ. రమణీయపటకుటీరముఁ జొచ్చి యద్దేవి, యందు మాణిక్యసింహాసనమునఁ
గూర్చుండినంత సరద్గురుశిరోమణి యిదె, యమ్మ నీబొమ్మని శ్రీ యృపగింప
నాయమ్మ యాబొమ్మనతిముదమ్మునఁ గొని, కౌగిటఁజేర్చి యంరకముననుంచి
పసిఁడిఁదోలికలలోరపల హంసతూలికా, తల్పమునందుఁ దా శ్రీ దగినయట్లు

తే. మారసుకుమారు సంపత్కుశమారుఁ గూడి

పరమసుఖ మందఁ దత్పాదరపద్మములను

గురువిసేనికు లతిభక్తిఁ శ్రీ గొలిచి రనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

54

సీ. యతిరాజుతోఁ గూడ శ్రీ నరుగుదెంచినసూది, బనులకు నృపులకు శ్రీ సైనికులకు
బహుమతు లొనరించి శ్రీ వైన మొక్కటి చని, యల్లునిఁగూతునునన్ని వచ్చి
కలకాల మాదంపతులఁ దలంపున నిల్చి, సుల్తానుభక్తితోఁ శ్రీ జూచుచుండె
నంత యతీశ్వరుం శ్రీ డాదంపతులతోడఁ, దనబలంబులఁ గూడిరతరలి తోవఁ

తే. గ్రమముగాఁ గొన్నిదినములఁ శ్రీ గడపి వచ్చి

సకలకల్యాణవాద్య ఘోషము చెలంగ

సిరుల కిర వైనయదుగిరిఁ శ జెందె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. నయ మొప్పఁగాఁ దిరునారాయణపురోప,వనముల బలములు శ వాసమొంద
నాదివ్యదేశస్థు శ లంద తెదుర్కొని, సేవింప వారలశేమ మడిగి [లఁబొగడఁ
యార్యులు కనుమ్రోలనామ్నాయములసూత, వందిమాగధులు పార్శ్వము
బటహకాహళశంఖశంపంచమహావాద్య, వేణువీణానృత్తవివిధగీత

తే. కలితరవములు బ్రహ్మాండశ్రుటము నిండఁ
దారయుతుఁ డై నసంపత్కుశమారుతోడఁ
జొచ్చె నప్పరి లక్ష్మణశసూరి యనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

56

సీ. కన్నులపండువు శ గా ధన్యు లందఱు, కని మ్రొక్క వీధులు శ కలియఁ దిరిగి
వచ్చి కోవెలఁ జొచ్చి శ తెచ్చినస్వామికి, సంప్రోక్షణాదులు శ చక్కఁ జేసి
రామప్రియుని యతిశరాజసంపత్కుశమారుని బుధు లెల్లను శ రూఢిఁ బొగడఁ
నారాజపుత్రికి శ యాదనగిరిలక్ష్మీ, యని యొకతిరునామ శ మాచరించి

తే. వరుస నారాయణనియుత్సవముల కెల్ల, నధిపతినిజేసిరామప్రియాఖ్యహరిని
యతిశిఖామణి కృతకృత్యుఁడాయెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. సరసుని యతిరాజశంపత్కుశమారుని, యదుగిరిలక్ష్మీని శ నతనినతిని
జారువిగ్రహుఁ దిరునారాయణునిఁ జూచి, బహుమతిఁ జేసి భూతపతులఁబంచి
దివ్యదేశములందు శ దృఢభక్తిజీవితా,శలు మాని మాయాజ్ఞ శ సలుపుకతన
వరదుఁడ నైతి మీశవాంఛిత మెఱిఁగింపుఁ, డని నిత్యులకు గురుఁ శ డానతీయఁ

తే. గలితకల్యాణిశీర్థావశగాహనంబుఁ, జొచ్చి శ్రీహరికోవెలఁ శ జుచుటయును
నడిగితిమి వరము లని వారు నుడివిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

సీ. ఏడాది కొకపరి శ మూడుదినంబులు, కల్యాణిలో నవశగాహ మార్చి
హరిమందిరముఁ జొచ్చియాదవాద్రీశునిఁ, గనుఁగొనుఁడనియతిశకాంతుఁడనిన
నాటనుం డిపటి కై ననుఁ బ్రతివర్షము, నిత్యులు కల్యాణిరనీట మునిఁగి
తైలాన్లుఫలశాలిశతండులంబు లొసంగి, యదుగిరీశుని జూచి శయరుగనవియు

తే. గురునిజన్మర్ష మునఁ బురోగిర మొనర్చి
స్వామి కర్పింతు రిట్లంత శ సలుప రేని
క్రిములు గన్పించి కల్యాణి శ సమయు ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

59

సీ. అట నిత్యపక్షమారసాయనహాయన, పల్ల ప్రాతృవముల శ బాగుపఱిచి
సంపత్కుశమారునిశన్నిధిఁ దీర్థప్ర, సాదములను సాధుశజనులతోడ
ననుభవిం చటమీఁద శ యదుగిరికోవెల, కాణాచికారుల శ ఘనుల నేఁబ

దిరువురఁ బిలిపించి శ ఖీతపంచసంస్కారము లొనర్చి వారికిఁ ముఖ్యములగు
తే. దాస్యనామము లొనఁగి త్రిదండపాణి
కరుణ సంపత్కుమారుకై కైంకర్యములను
వారివారికిఁ దగ నిచ్చె శ వరుస ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 60

సీ. అచటఁ జెల్వప్పిళ్ల శ నర్చించుచును మఠ, మొకటిఁ గట్టించి యంతదుండి స్వపద
సంశ్రితులైనయాశ్చర్యులు యతులును, సాతానివైష్ణవుల్ శ సత్త్వరతులు
కొత్తైపమ్ములు తన్నుఁ శ గొలువంగ వారిని, మాల్యదీపారోపశ్రమార్జనాది
కైంకర్యములు కొన్నిఁ గావింప నియమించె, నిత్యమిచ్చట నుండఁ నిర్మలాత్మ
తే. కులకు మా కున్నగునృత్తి శ గలుగ నేర్చు
నలరుఁ బురి తిరునారాయణాఖ్య ననుచు
నుడయవరు చెప్పి యచ్చట శ నుండె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 61

వ. నుతీయును మోహనాంగియు యదుగిరిలక్ష్మీయు బీబీనాంచారునని శుభాభిధా
నంబులు గలధీలీళ్వరునిపుత్రి నిజవివాహమహోత్సవానంతర కాలంబునందుఁద
ల్లిదండ్రులచే ననుజ్ఞ వడసి యంతఁ జతురంగబలసమేతుం డై నిజసహోదరుండు
ను నపరిమితాత్మీయబలసమన్వితుం డగుసంయమిసార్వభౌముండును దనతోడ
నేతేరఁజనిచని యాదవాచలసమీపంబున రత్నమయం బగునిజదివ్యచతురంత
యానంబునందు స్వకీయదివ్యస్వరూపంబు ధరియించి యప్రాకృతదివ్యమంగళవి
గ్రహం డగుసంపత్కుమారునితోడం గలిసి విలసిల్లుచుఁ జర్మచతుష్కులగు
ప్రాకృతజనులకుం జూ పడ దయ్యె నప్పు డయ్యతీంద్రుండును దదీయాశ్రితులును
నాధీలీళ్వరునికుమారుండును బరమాశ్చర్యంబును జెంది యాదవాద్రికిఁజనిరం
త సంయమింద్రుండు సంపత్కుమారసంప్రోక్షణానంతర కాలంబునం దర్పా
రూపిణి యగునద్దేవిని రామప్రియశ్రీపాదసాన్నిధ్యంబునంబ్రతిష్ఠించి తత్సహో
గరుని బహువిధంబుల సత్కరించి పంపనతం డాదంపతులంజూచి హర్షించిగురు
వరునిచే ననుజ్ఞాతుం డై ధీలీపురంబున కేతెంచి తండ్రినిం గాంచినిజసహోదరీ
వృత్తాంతం బంతయు నెఱింగింపనతండు హర్ష శోకాన్వితుండు యభిజ్ఞులచే భో
ధితుం డై ధైర్యం బవలంబించి యతీంద్రునికడకు బహుధనంబులఁ బంపి సంత
సించు చుండెనమ్మహావై భవంబంతయు నెఱింగిసుల్తానునకు ముద్దుపట్టియగు కఫీ
రుదాసుం డనునొకమహాత్ముండు యాదవాచలంబున కేతెంచిభగవద్రామానుజ
మునీంద్రుం గాంచి నమస్కరించి యతనియనుమతిచే నిజసహోదరీసహితుం డ
గుసంపత్కుమారుని భజించి శ్రీరామానుజయోగీంద్రునియాజ్ఞ చే శ్రీరంగంబు
నకుం జనుదెంచి యందుశ్రీరంగనాథుని భజించిభక్తిపూర్వకంబుగాన నేకవిధం

బుల సన్నుతించిమోక్షం బిమ్మని యర్థింప నద్దేవాదిదేవుం డతనికిం బ్రసన్నుండై
 వత్సా యిద్దివ్యదేశంబున నేను బ్రపన్నమోక్ష ప్రదానై కదీక్షితుండనై యున్న
 వాఁడనుశ్రీపురుషోత్తమతేత్రంబునందుఁబలితపావనదీక్షయొనర్చియుండితినిట్లు
 నల్పుటకుంగారణంబే మనియంటివేని వివరించెద సావధానచిత్తుండవై వినుము
 మచ్చక్రసంబంధంబు లేకచేతనుల కపవర్గం బొసంగ నని నియమంబుచేసితింగా
 వున నిద్దివ్యదేశంబునందుఁ బంచసంస్కారపరు లగుప్రపన్నులకు ముక్తియిచ్చెద
 నప్పురుషోత్తమతేత్రంబునందు మచ్చక్రదర్శనంబుచే నెట్టిపతితులకై న నిశ్రే
 యసం బొసంగెద మచ్చక్రోపహతుల కెచ్చోట నైన మోక్షంబు సమకూర్చె
 దం గాన నీ వానీలాద్రికిం జని యందు నిత్యనివాసం బొనరించితి వేని యందు
 నీయభీష్టంబు సిద్ధించు నని మిగుల నాదరించి యనుప నతండు భగవదాజ్ఞశిర
 సా వహించి యద్దేవదేవునిచే ననుజ్ఞాతుండై చనిచని మార్గమధ్యంబునఁగళిం
 గదేశాధీశ్వరునిచే నర్చితుండై చనుదెంచి నీలాచలంబునందు సుభద్రాబలభద్ర
 సమేతుండై బ్రహ్మదారుస్వరూపుండై న శ్రీజగన్నాథునిం గాంచి సాష్టాంగప్రణా
 మం బాచరించి బహుభంగుల వినుతించి యాస్వామికిం ద్రికాలంబులందుశ్రీ
 మాల్యకైంకర్యోచితంబు గా నొక యారామంబు రచియించి తదభివృద్ధితత్ప
 రుండై యుండె నంత నొక్కనాఁ డతనిస్వప్నంబున నద్దేవుండు తన్నుం బొడ
 సూపి నీకు మోక్షం బొసంగెద నన్న దేవా భవత్పుష్పవనపాలకునకు ముక్తి
 యొసంగ వలయునని ప్రార్థింప వాఁ డతిచపలచిత్తుండు గాన మఱియొక జన్మంబున
 వానికి మదీయలోకం బిచ్చెద వానిచి త్తచాంచల్యంబు నీకుం బ్రభాతంబునం
 దెలియంబడు నని యానతిచ్చి యంతర్హితుండై చని యొకలులాయరూపంబు
 ధరియించి యత్యంతతీక్షణ్యంగా గ్రంబులచే నప్పుష్పవనం బంతయు భగ్నం బొ
 నర్పం జూచి యతిరోషభీషణాకారుండై యవ్వనపాలకుండు లోహవేష్టితంబగు
 దృఢతరదండంబుఁ గొని నిర్దయుండై తదీయావయంబు లన్నియు భగ్నంబు
 లగునట్లు తఱిమి యడువ నమ్మహిషం బంతర్హితం బయ్యె నంత నుషకికాలంబు
 నందుఁ గఫీరుదాసుండల్ల న మేల్కొంచి నీలాద్రినాథునిం దలంచి కాల్యకృత్యం
 బులఁ గావించి భగవదాలయంబుల కేతెంచిన నద్దేవుండు రుధిరార్ద్రసర్వగా
 త్రుండై తన్నతనికిం గనిపించి భగవత్ప్రసూనపుష్పవనపాలకునికృత్యం బిది
 యని తెలిపి మఱియొకజన్మంబునం దవ్వనపాలకుని కపవర్గంబిచ్చెదనని యాద
 రోక్తుల నూఱడించి యతనిం బంచె మఱియొక వాసరంబునందు గోధూమచూ
 ర్ణంబుచే భక్యవిశేషంబులు రచియించి నిజాలయంబునం దుంచి ఘృతశర్క
 రార్థంబుగాఁ బణ్యవీధికిం జనుదెంచినసమయంబున నీలాద్రినాథుండు సారమే
 యస్వరూపంబు ధరియించి యం దొకభక్త్యంబుఁ గొని పోవు చుండం జూచి
 యతండు దేవా శుష్కభక్త్యం బారగించితి వేని నీకుం గుఱిబాధ వాటిల్లుం

గావున నాయం దనుగ్రహంబుచే మదర్పితాజ్యశర్కరతోడం గూడ నాభక్ష్యం
 బారగింపు మని ప్రార్థించుచు నతిద్రుతగతి నతనివెనువెంట నంటి యేతెంచు
 చున్నయబ్బక్తాగ్రణిం గని యతని సముద్రతీరంబునకు రావించి యచట శంఖ
 చక్రగదాధరుం డై కిరీటాదినూపురాంతదివ్యభూషణభూషితుం డై శ్యామనుం
 దరనుకుమారదివ్యమంగళవిగ్రహుం డై లక్ష్మీసమేతుం డై నిజరూపదర్శనం
 బిచ్చి యమృహాత్మునకు మోక్షం బొసంగి పౌరులకావృత్తాంతం బంతయుఁ దెలి
 పి నిజమందిరంబుఁ జొచ్చి సుఖం బుండు నంత నప్పొరజనంబులువెంపుగాగుం
 పులు గూడి సముద్రతీరంబున కేతెంచి ఢిల్లీశ్వరునకుం బ్రియపుత్రుం డై నయ
 క్కఫీరుదాసుక లేబరంబు వీక్షించి విస్తయముఁజెంది విభ్యుక్తప్రకారంబుగా
 నతనికిఁ జరమసంస్కారంబు లొనరించి రమ్యహృదధిసమీపంబున స్వర్గద్వారం
 బుకడ నతనియాశ్రమం బిప్పటి కై నను సర్వజననయనగోచరం బై యుండు
 నంత ఢిల్లీశ్వరుం డావార్త విని నిజపుత్రపుత్రీవిశ్లేషంబునహింపలేక పెద్దయుం
 బ్రొద్దు పరితపించి విద్వజ్జనులచే బోధితుం డై చిత్తస్వాస్థ్యంబు లభియించి ధన
 కనకవస్తువాహనాదిబహుద్రవిణంబులచే నిజపుత్రీ సమేతుం డగుసంపత్కుమా
 రునికిం బ్రీతిగా శ్రీరామానుజయోగీంద్రు సర్పించి స్వమందిరంబునం దానం
 దించుచుండె నని కొందఱభిజ్ఞులొన తిత్తు రనుచు శ్రీవాదిభీకరగురుం డస్తదీయ
 జిహ్వగ్రసింహాసనాసీనుం డై యాన తిచ్చె నంత. 62

సీ. మఱియుఁ దొల్లి సనత్కురమారుండుసత్యలోకమునుండియానందరఘునవిమాన
 గతుని నారాయణుఁ ర గృతయుగంబునఁ దెచ్చి, తీవి నిగ్గిరిఁ బ్రతిరష్ఠించుకతన
 నారాయణాద్రియీశనగమయ్యెఁ ద్రేతద,తాత్రేయయోగీంద్రుఁర డాగమములు
 శిష్యులై కొలువంగఁ ర జెంది యీవేదపుష్కరిణీతటంబున ర సతతవేద
 తే. సంతతాధ్యయనాదులురసలుపుకతన, వేదగిరి యని యాయద్రి ర విదిత మయ్యె
 నని యతీంద్రుఁడు శిష్యుల ర కనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.

సీ. ద్వాపరాంతమునందుఁ ర దగినట్లు హరి నిందు, శ్రీరామకృష్ణు లరర్పించుకతన
 యాదవాచల మని ర యమరుఁబే రీయద్రి, కనియతీంద్రుఁడు పల్కరవిని సమస్త
 బుధు లిట్లు పలికిరి ర పుడమి నీయదుగిరి, హరియర్చనము జీర్ణ ర మైన మరలి
 యుద్ధరించియతీంద్రుఁ ర డురుభక్తిసంపత్కు,మారుఁ బ్రతిష్ఠించిరమహిమమెఱయ
 తే. నిత్య మఖిలోత్సవంబులు ర నెఱపుకతన, యాదవాద్రికియతిశైలమనెడునామ
 మలరె నని పల్కి రయ్యార్యురలందఱనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.

శా. శ్రీరామానుజయోగిరాజ నిజపురత్రీభూతరామప్రియా

సారావారగభీర యాదవగిరిప్రాసాదమధ్యస్థల

క్షీరామాకుచకుంభశుంభదురుకార శ్రీరాంచితోరస్థల

స్ఫారశ్రీహరిపాదపల్లవనమరస్యాసక్త భక్తప్రియా.

క. చండపాపండదుర్గత, ఖండనవజ్రత్రిదండశరకమల శిఖా
మండలమండన వత్సో, మండలయజ్ఞోపవీత శ మహానీయగుణా.

66

మాలినీవృత్తము. కృతవిజయపవిత్రా శ కేశవాచార్యపుత్ర

హృతనతభవపాశా శ హృష్టకర్ణాటదేశా

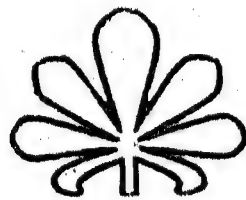
ధృతినియమితమారా శ దీప్తసంపత్కుమారా

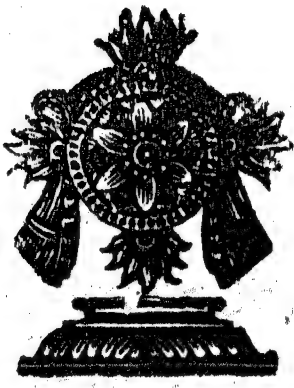
ప్రతిపదహరిగేయా శ భారతీభాగధేయా.

68

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవపరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమత చ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమి
త్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బైన
యాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబునఁ
బ్రభాతంబునకు ననుష్ఠానంబు దీర్చి యతీంద్రుండు ఢిల్లీశునిఁ గటాక్షించి మా
యభీష్టదైవతవిగ్రహంబు మీయంతఃపురమున నున్నది దాని నిప్పింపు మని య
డుగుటయు రాజు తనపుత్రీతల్పంబున నాహరివిగ్రహంబుఁ జూచి యిమ్మని కూఁ
తు నడుగుటయు నమ్నోహనాంగి యాహరివిగ్రహం బియ్యనని తండ్రికి విన్నవిం
చుటయు రాజు మీరు ప్రార్థించిన వచ్చె నేని మీవిగ్రహంబుఁ గొనిపోం డని
యతీంద్రుని సంతఃపురంబునకుఁ దోడ్కొనిచనుటయు నగ్గురుశిఖామణి మోహ
నాంగితల్పంబువై రామప్రియునిఁ గనుంగొని పిలుచుటయు నద్దేవాదిదేవుండు
బాలకరూపంబు ధరియించి పచ్చి యతిస్వామికుడితొడయందుఁ గూర్చుండుట
యు సంయమింద్రుం డబ్బాలకునకుఁ జెల్వప్పిళ్లయని తిరునామం బొనర్చుటయు
గురుండాహరినిగొని నిజనివాసంబునకువిచ్చేయుటయునమ్నోహనాంగి ప్రియుం
డైనహరిని విశ్లేషించి స్మరభశలచే నార్తిఁ జెందుటయు మంతనంబునఁ దన్నడి
గినయొక ప్రాణసఖికి సంపత్కుమారునితోఁ దాననుభవించినరతిరహస్యం బెఱిం
గించుటయుఁ జంద్రోపాలంభంబును మన్మథదూషణంబును నమ్నోహనాంగి
మూర్ఛిత యై మరల సంజ్ఞఁ జెందుటయు నక్కోలాహలరవంబు విని తలిదండ్రు
లేతెంచి యక్కన్నియ నూటడించుటయు నారాత్రి రాజునకు స్వప్నంబునఁగని
పించి చెల్వప్పిళ్ల తనయభీష్టం బెఱింగించుటయు నద్దేవాదిదేవుండు తనమనోరథం
బు గురునికెఱింగించుటయు మఱునాఁడు సంయమింద్రుండు కాలోచితకృత్యం
బులఁదీర్చి యమ్మహిపాలునీక్షించుటయు సంతసించి యారాజదేవేంద్రుండుగురు
శిఖామణినిగ న్యాంతఃపురంబునకుఁ దోడ్కొనిచనుటయు లోకాపవాదభీతిచేసం
దియపడురాజేంద్రునకు యతీంద్రుండు నిజస్వరూపంబుఁ జూపుటయు నమ్నోహ
నాంగికల్యాణోత్సవంబును నక్కన్నియ సంయమింద్రునినివాసంబునసంపత్కు
మారునితోసంశ్లేషించిసుఖించుటయుయతీంద్రుండుస్వసైన్యంబులంగూడి యా
దంపతులతో యాదవాచలంబుఁ బ్రవేశించుటయు నందు సంపత్కుమారునకు

సంప్రోక్షణం బాచరించి ప్రతిష్ఠించుటయు నద్దేవితోడ నద్దేవదేవునకుఁ గల్యాణాదిమహోత్సవంబులు గావించుటయు సర్వభూపతులను బహుమతిపురస్కరంబుగా వారివారిదేశంబుల కరుగుటకు నాజ్ఞాపించుటయు నిత్యచేతనులకు వరంబిచ్చుటయు నేఁబదిరువురుకోవెలకాణాచికారుల మగిడి సంస్థాపించుటయు నిజాశ్రితుల కందఱకుఁ దగినకైంకర్యంబులునియమించుటయు యతిరాజమఠనిర్మాణంబును గఫీరుదాసునిచరిత్రంబును యాదవాచలమాహాత్మ్యకథనంబు నన్నది దశ మోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

అచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

ఏకాదశోల్లాసము.

మన్నారాయణగిరి
భూమేద్ధసనత్కుమారరపుణ్యవిమాన
స్థేమస్థాపితహరిపద
తామరసహృదంబుజా త్రిదండధరకరా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. శ్రీయాదవాచలశ్రీపతియాజ్ఞచే, జాద్ధాలయంబై నరపద్మగిరికిఁ
జని యందు జాద్ధాదిరశాస్త్రపుస్తకతతి, యగ్ని కాహుతి చేసి ర యతులశక్తిఁ
గలుగానుగుల వారిరవిలయముఁ జెందించి, మరల యాదవగిరిరమరముఁ జెంది
యందుఁ బండ్రిండుహారయనములు పసియించి, శ్రీభాష్య మాశ్రితరచేతనులకుఁ
తే. బలుకు చుండంగ శ్రీరంగరపదమునుండి
యప్పు డొకవైష్ణవైత్తముఁ ర డరుగుదెంచి
గురునిఁ గనుఁగొని మొక్కిడిఁ ర గూర్చి ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

3

సీ. ఆవైష్ణవునిఁ జూచి ర యాదరించి యతీంద్రుఁ, డెం దుండి వచ్చితి ర రిచటి కనిన
శ్రీరంగధామునిరచెంతనుం డిచటికి, వచ్చితి ననియె నారవైష్ణవుండు
రంగేశుచెల్వము ర రంజిల్లుచున్నదా, కొఱత చెందక యని ర గురుఁడు పల్క
వరగుణ దేవరవారు తేనికొఱంత, గాని రంగశ్రీకి ర గ్లాని వేటు
తే. గాన మని వైష్ణవుఁడు పల్క ర ఘనుఁడు గురుఁడు
తోల్లి చోళునికడ కేగురదూరదర్శి
యైనకూరేశువృత్తాంత ర మడిగె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

- సీ. అడిగినగురున కర్యార్యుడు కూరేశు, వృత్తాంత మిట్లని ర విన్నవించె
రాజభటులు వేగ ర మృనఁ గూరేశ, గురుఁడు పూర్ణార్థునిఁ ర గూడి యరిగి
చోళునిఁ గనవాఁడుర చూచివా)యుముశివా, త్వరతరం నా స్తియరన్వచన మనిన
శ్రుతులు పురాణముల్ రస్మృతు లితిహాసము, లన్నియు గుమి గూడిరయఖిలదైవే
తే. తో త్తమఁ డు మహాయోగిరసత్తమండు, శౌరి నారాయణుం డనిరచాటెననుచుఁ
బలికెఁగూరేశుఁ డనియె నారప్రాజ్ఞఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. చాఁచెనొక్కఁడుతనరచరణంబుజము దాని, భక్తితోఁగడిగెనురబ్రాజ్ఞఁడొకఁడు
తలఁ దాల్చె నొక్కఁడారజలములఁ బ్రీతితో, వారియం దధికుఁడెవ్వఁడు నీవె
యరసి చూడుము నృపాయది గాక గజరాజు, మొఱయిడె నేమనిరమొఱ్ఱయాల
కించి యేతెంచి రక్షించె నాతని నెవ్వఁ, డవి యని నెమ్మది ర నరసి చూచి
తే. యధికుఁడెవ్వఁడొవేల్పులరయందు దెలియు, మనివచించెనుగూరేశుఁడవనిభర్త
కనుచువాక్రుచ్చె గురునకర్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.
- సీ. శూలి కై నను దమ్మిరచూలి కై నను జన్మ, నాశముల్ సెప్పు నారమ్నాయవితతి
సర్వతోముఖముతారసఫలహేతువులచే, దత్త్వము దెలియంగఁగదలఁచియొఱసి
నారాయణునికంటె ర వేటొక పరతత్త్వ, మేర్పరింపంగ లే ర డట్టికృతియు
నది గాన నీవృథాయాసము వల దని, బహువిధంబులఁ గూరరపతి వచింపఁ
తే. జోళుఁడామాట విని కూరరసూరిమణికి, నలుక మదిఁ బెన్గ నిట్లనిరపలికెననుచుఁ
బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిరభర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. వక్తవు దొడ్డవిరద్వాంసుఁడ వది గాన, నొగిఁ జెప్పెదవు గొంటెరయుక్తు లిట్లు
మా కేటి కీమాట ర లాకువై నీవు మే, మన్న వాక్యము వ్రాసిరయరుగు మనుచు
నాకు గంటముఁ జేతిరకాన్యపుఁడిడ శివా, త్వరతరం నా స్తి యరన్వచన మొక్క
పంక్తిగావ్రాసి యారపంక్తివెంటను'దోణ, మ స్తి తతిః పర'రమ్మనుచు వ్రాసి
తే. యిచ్చిననుజూచియాయర్థరమెఱిగి యలిగి, చోళుఁ డిట్ల నెఁగూఁ రేశరసూరికనుచుఁ
బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిరభర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. ప్రభు వని మాపట్లరభయముఁ జెందక యితం, డపహసించిఁఫలోక్తిరయాకువై ని
వ్రాసె వీరిని దృష్టి ర దీసి పంపుం డని, భటతతి కాక్షత్రరబంధుఁ డనిన
నీవు మహావీరరశైవుఁడ వీనిన్ను, జూచినచూడ్కులఁ ర గాంచ ననుచుఁ
గన్నులు రెండును ర ఘననఖాగ్రములచే, జీల్పివై చెను గూరరశేఖరుండు
తే. పెరియనంబికి నద్దశరజరపి భటులు, వారిఁ బురి దాటఁ బంచి రారవరుసననుచుఁ
బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిరభర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. అటమీఁద వా రిర్వు ర రత్తుళాయమ్మతో, జెలికదూరము చనఁ ర జేనిగట్టు
దాటి పో లేక వేరదనఁ జెంది యానంబి, శ్రీకూరపతితోడ ర శిరముఁ జేర్చి
యాత్మజతోడపయి ర సంఘిపద్మము లుంచి, పవళింపఁ గని పారు ర పలికి రిట్లు

- స్వామి దేవరువారు శ్రీ జనన మొందిననాట, నుండి కోవెల బాసిరయుండ లేదు
తే. గాననట కేగఁదలఁచితీరేనిమిమ్ముఁ, దొడుకపోయెదమని వారునుడివిరనుచుఁ
బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిశ్రీభర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
సీ. కూరేశ్వరునిఁ దనరకూతును గనుఁగొని, పరమగురుం డిట్లు శ్రీ పలికె మరలఁ
జరమకాలం బని శ్రయెఱిఁగి కోవెలఁజెంది, విడిచితి నేని యీరయొడలి నచటఁ
బరమపదముఁ జెందఁబెరియనంబియుముందు, కోవెల కేఁగెనాశ్రమకొలఁదిమనము
రంగధామముఁ జెంది శ్రీ యంగము వదలినఁ, గాని వైకుంఠముగలుగదనుచు
తే. వైష్ణవులుశంకపడుదురువసుధనింక, ననిగురుఁడుపల్కిమగిడియిరట్లనియెననుచుఁ
బలికెనావైష్ణవుఁడు యతిశ్రీభర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 11
- సీ. గురుకృపచే న్యస్తశ్రీభరులకు మొదటనే, సిద్ధమామోక్షముఁ శ్రీ జెందుటకును
గాలము దేశముఁ శ్రీ గాంక్షింపఁ దగ దని, శ్రీమహాపూర్ణులు శ్రీ చెప్పి రిట్లు
త్సాగతాష్టోత్తరశతదివ్యదేశము, లాశవందారిదిరవ్యాంఘ్రిపద్మ
యుగ్మమే మా కనిరయొక్కింత ధ్యానించి, తత్పదుకాద్యయిఁదలనుమదిని
తే. నక్కుననుజేర్చి గురునివై శ్రమక్కువలర, నాశవందారిదిరవ్యాంఘ్రిరలం దెననుచుఁ
బలికెనావైష్ణవుఁడు యతిశ్రీభర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 12
- సీ. కూరేశుతో నంతఁ శ్రీ గొందఱు వైష్ణవు, లచ్చోటఁ గూడి పూర్ణార్ణవకును
సాధుమతబ్రహ్మశ్రీమేధసంస్కారముఁ, జేసి యాకూరేశు శ్రీ వాసి నొక్క
తొట్ల నెక్కించి సంరతుష్టితోడ వహించి, దుష్టబాధలు లేనితోట రాత్రు
లందుఁ దోడ్కొనిచనిరయత్తుళాయమ్మతో, శ్రీరంగధామముఁ జేర్చి యతని
తే. యాజ్ఞఁ జెందియథేచ్ఛవారరుగనిండ్ల, కత్తుళాయమ్మ కూరేశుఁడరిగిరనుచుఁ
బలికెనావైష్ణవుఁడు యతిశ్రీభర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 13
- సీ. అంతఁ గూరాధిపుఁ శ్రీ డక్కటా పూర్ణార్ణవ, తిరుమేనిభంగి నీరదేహ మేల
పోదాయె ననిచాలరభేదించి యొకనాఁడు, పాణిపద్మములచేఁ శ్రీ బండుకొనుచుఁ
గోవెలకడ కేగ శ్రీ దేవాలయముద్వార, పాలకు లతనికిఁ శ్రీ బలికి రిట్లు
లెంబెరుమానారుసంబంధు లెవ్వరు, కోవెలఁ జొచ్చిపోఁ శ్రీ గూడ దీవు
తే. నతనిసంబంధి వైతివా శ్రీ యరుగు మగిడి
యట్లు గా కున్న గుడిఁ జొరు శ్రీ మనిరి వార
లని యతీంద్రుని కనియె నరయ్యార్చ్యుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఎంబెరుమానారుసంబంధి వైనను, జ్ఞానాధికుగడవు శ్రీ గాన నీవు
కోవెలఁ జొరు మనిరకొంద అన్నను విని, వీనులు మూసి యూజ్ఞాని యనియె
నెంబెరుమానారుసంబంధ ముడిగి యా, నెంబెరుమాళ్ల నెన్నఁటికి మేము
సేవింప నొల్లము శ్రీ భావింప నెంబెరు, మానారుసంబంధ శ్రీ మూనపఱచు

తే. మాదుజ్ఞానాధికత్వమునకంటఁ బెట్టి, కల్పనాయనిపల్కియర్ఘ్యముఁడుచనియె
నని యతీంద్రున కనియెనర్యూర్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. ఆవైష్ణవునిసూక్తు ర్ లాలించి దుఃఖించి, పెరియనంబికిఁ దొలిగిగురువరునకుఁ
బదపడి తిరుచూర్ణరపరిపాలనము తిరు, వధ్యయనాదిక ర్ మాచరించి
కూరేశునకు దృష్టిరకొఱఁత చెందెనుగదా, యనియతిపతి గుందరనార్యు లనిరి
సామి కూరేశుఁడు ర్ సేమముగాఁ దిరు, మేనితో నున్నాఁడు ర్ గాన యిట్లు

తే. కూరనాథునకై చింతరగూడ దనుచు, నార్యులన్నయథాపూర్వరమాశ్రితులకుఁ
బలుకు చుండెనుయతిపతిభాష్యమనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.

సీ. ఉర్వి ధనుర్జ్యేష్ఠ ర్ నుదయించి యామునా, ర్యాంఘ్రిపద్మంబులనాశ్రయించి
యమ్మహాత్మునికృప ర్ నఖిలవేదాంతర, హస్తార్థము లెఱింగి ర్ యతివరునకు
న్యాసనిద్య యొసంగి ర్ యతిపతిరక్షకై, చోళభూపతిసభఁ ర్ జొచ్చి యచట
నారాయణుఁడు జగత్సాధుండుపరతత్త్వ, మతనికంగములన్యూరలమరులనుచు

తే. శుద్ధసిద్ధాంత మొనరించి ర్ చోళసృపతి, నీతశారీరబాధఁ దృణీకరించి
పూర్ణగురుఁడాత్మగుర్వంఘ్రిఁరబొందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

పెరియనంబి-త. శ్లో॥ ధనుర్జ్యేష్ఠాసముద్భూతం యామునాఙ్ఘ్రిజ్జనంశ్రయమ్।

యతీంద్రిప్రథమాచార్యం మహాపూర్ణ మహం భజే॥

సీ. రుచిరసద్వైశాఖరోహిణిజనియించి, కల్యాణగుణములకలిమి వెలసి[గాంచి
యామునాచార్యదిరవ్యాంఘ్రిపద్మము లాశ్రి,యించితత్కృపమంచిరహితముఁ
మంత్రరాజము చరమశ్లోకతాత్పర్య, మెంబెరుమానారు ర్ కెఱుకపటిచి
పరమపదంబున ర్ కరుగఁ దలంచిన, గోష్ఠీపురీపూర్ణరగురునిఁ జూచి

తే. సన్నిధిస్వాములందఱునసాగి మొక్కి, చిత్తమున మీతలం పెద్దొరచెప్పుఁడనిన
నాశ్రితుల కిట్లు పలికెనర్యూర్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.

సీ. దివ్యమాచక్రవర్తితనూజమదిలోన, శల్య మయ్యెను నొకశశకునిచరిత
మని పల్కినిర్భరుఁడై తిరుక్కోట్యూరి,నంబి యామునపదనలిన మొందెఁ
బక్షిపా టైనప్రపన్నపరిత్రాణ, సరణి చాల దటంచు ర్ జాలిపడిన
స్వామి రంజిలుతలంరపేమి వేటొకటి మా, కని గురూక్తులకర్థమనుచుఁ దెలిసి

తే. జ్ఞాననిధియైన తెర్కయారత్వానుతోడఁ, గలిసిగురునకుఁజరమ్మకై ంకర్యములను
సన్నిధిస్వాము లందఱు ర్ సలిపి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర. 19

తిరుక్కోట్టియూరినంబి-త. శ్లో॥ వృషభేరోహిణీజాతం యామునార్యపదాశ్రయమ్।

గోష్ఠీపూర్ణం యతీంద్రిస్యద్వితీయంగురు మాశ్రియే॥

పెరియతిరుమలనంబి-త. శ్లో॥ చైతే స్వాతీసముద్భూతం శ్రీరామాయణబోధకమ్।

వందే శ్రీశైలపూర్ణార్ణ్యం తృతీయం యతిరాడ్గురుమ్॥

తిరుమాళెయాణ్డా-త. శ్లో॥ మాభేమఖాయాంసంభూతం ద్రావిడామ్నాయబోధక
తురీయార్యం యతీంద్రస్య మాలాధరగురుంభజే॥ [మ]

తిరువరంగప్పెరుమాళ్-త. శ్లో॥ ద్రావిడామ్నాయచరమోపాయదం యతిశాసితః॥
జ్యేష్ఠాయాం వృషభే జాతం వందే శ్రీరజ్జదేశికమ్॥

తిరుక్కచ్చినంబి-త. శ్లో॥ మృగశీరోదితం కుమ్భే యతిరాజోపకారకమ్॥
శ్రీకాశ్చీపూర్ణ మనఘం వరదై కాన్తినం భజే॥

వ. అంత నట యతిరాజు నిజమతంబుననుండి యాశ్రితులకు వేదాంతరహస్యార్థంబు
లఁ దెలుపుచు నొక్కనాఁడు మారొన్నిల్లామూరుదిచ్చిరియాండా ననునొక మహా
త్తు వైష్ణవు రావించి మీరు శ్రీరంగధామమునకు విచ్చేసి యందుఁ గూరేశుని
క్షేమం బరసి యచ్చటివిశేషంబు లన్నియుఁ దెలిసి వచ్చి మా కెఱింగింపుఁ
డని పంచె నంత.

20

సీ. అపుడు మారుధిసిరియాండాను యతిపతి, యాజ్ఞ చే నరిగి కొన్నహములకును
శ్రీరంగపద మొంది ర శ్రీవత్సచిహ్నమి, శ్రులఁ జూచి ప్రణమిల్లి ర పలికె నిట్లు
స్వామి దేవరవారిసేమము దెలిసి ర, మ్మని నన్నుఁ బంచెను ర యతివరేణ్యుఁ
డన విని హర్షించి ర యతని యతీంద్రుఁగాఁ, దలఁచి పూజించి విరద్వన్నుతుండు

తే. కూరపతి యాదవాద్రిని ర గురుఁడు సలుపు
దివ్యచరితములను మాకుఁ ర దెలుపు మనిన
నతని కవి యన్ని చెప్పె నరయ్యార్యుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.

21

సీ. ఆండానువల్ల నిరజాచార్యవృత్తాంత, మెఱిగి హర్షించి కూరరేశుఁ డనియె
భవనములకుఁ బ్రాణభూతుఁడౌయతిరాజు, మేలుగానుండుటేర చాలుమాకుఁ
గన్నులుమాత్రమేరగాసిఁ జెందినవి మా,కిది యెంతమాత్రమీరయిడుమలందు
నని పల్కి కూరేశుఁ ర డనుప మారుధిసిరి,యాండాను చోళుఁ డరత్యంతపాపి

తే. మెడనుబొడమిన ప్రణమనరగడునుక్రిములు, చాలఁబడిబాధఁబెట్టినఁజచ్చెననుచు
వీను లలరంగఁ బ్రియవార్త ర వినియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. కూరేశు వీడ్కొని ర కోవెలనుం డేగి, సురనిమ్మగను గొన్నచోళపురముఁ
జొచ్చి చోళుఁడు మెడరప్రచ్చిచచ్చెనటంచుఁ, బురివినఁబడుచోళురమరణవార్త
వీనుల కింపుగా ర విని సంతసించె మా, రుధిసిరియాండాను ర రుచిరబుద్ధి
నమ్మంగియమ్మాళు ర నచ్చటఁ గని మ్రొక్కి, యతనితో శ్రీయాదరవాద్రికరిగె
తే. గళముపుచ్చటచేఁగి మిరకంతుఁడనుచు, నామమాచోళునకునయ్యేరనాటనుండి
సజ్జనద్రోహి కెట్లగు ర సౌఖ్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 23

సీ. అంతట నొకనాఁ డరహర్ముఖంబున యతి, స్వామి కల్యాణిపురక్కరిణికడను
సంశ్రితజనులతో ర స్నానసంధ్యాద్యను, ఘోన మొనర్ప నారసమయమునను

- మారుధియాండానుశ్రమాన్యుః డౌనమ్మంగి, యమ్మాళు వచ్చి యాశయతివరునకుః
 బ్రణతు లొనర్చి తతత్పదాబ్జములు తమ,భాస్వదానందభాస్వములః దడిపి
 తే. యాత్త నేత్రాంబుజములచే శ నర్చః జేసి, కేలుఁదమ్ములఁ దలలవైః శ గీలుకొలిపి
 భక్తిఁ గొనియాడి పలికి రీరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
 సీ. కుశలియై యున్నాఁడు శ కూరనాథగురుండు, రంజిల్లుచున్నాఁడు శ రంగపతియు
 ఖలుఁడుచోళుఁడుకుత్తురకను బట్టువ్రణములోఁ,బురుగులుపడమెడరముటిగిచచ్చె
 నని వారు పల్కిన శ విని చాల హర్షించి, వారిఁ గౌఁగిటఁ జేర్చి శ గారవించి
 దూరదేశమునుండి శ మీర లేతెంచి యీ,ప్రియవార్తలను వినిరపించుకతనఁ
 తే. దగిన ప్రత్యుపకారము శ ద్వయము దక్క,వేఱు లే దని యతిపతిర వారి కపుడు
 మంత్రరత్నముఁ జెప్పెనుశ్రమగిడి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
 సీ. అన్వర్థ యయ్యెఁ గరల్యాణియం దీప్రియ,వార్త వింటిమి వీరిరవలన మే మ
 టని పల్కి యటమీఁద శ నాశ్రితజనులతో,నద్రివై కెక్కిదీరవ్యాలయమునఁ
 బద్ధాసహాయునిఁ శ బ్రహ్మదవరదుని, సుందరనృహరిని శ జూచి మ్రొక్కి
 ట్టితిని హిరణ్యకశిపుఁ ద్రుంచి భక్తోప,మాభూతుఁ బ్రహ్మదు శ మనిచినట్లు
 తే. మహిని గ్రిమికంఠచోళునిశ్రమచ్చమాపి, కూరపతిఁ బ్రోచితివి భ ద్రశ్రగుణసముద్ర
 యనుచునరహరిఁబొగడెనశ్రయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.
 సీ. సన్నిధిఁ దీర్థప్రసాదముల్ గైకొని, నరహరి వీడ్కొని శ తిరిగి యరిగి
 నరముఖనుత తిరుశనారాయణునిఁ గన, సంపత్కుమారునిశాంపు జూచి
 చేమోడ్చి వినుతించిరసెల విచ్చిననుబోయి, వచ్చెదనని యతిరవరుఁడు పలుకఁ
 గలకాలమిచటమాశకనుమ్రాలనేయుండు,మని శౌరిపలుకనశ్రయ్యార్యుఁడనియై
 తే. మునుపుశ్రీరంగముననుండుశ్రమనివిధించి, మగిడియిట్లనుటేమన్నశ్రమాధవుండు
 కోవెలకు నేఁగ సెలవిచ్చెరగురునకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
 సీ. అటఁ బ్రయాణోన్ముఖుం శడై యతీంద్రుం డేబ,దిర్వురుసూరుల శ కిట్టు లనియై
 మీర లందఱు తిరుశనారాయణునకుఁ జె,ల్వప్పిళ్ల కర్తా కారలములయందు
 సకలకైంకర్యముల్ శ సలుపుచు నుండుఁడీ,మమ్ముఁ దలంపున శ మఱవ కెప్పు
 డని సంయమిశ్వరుఁ శ డాన తిచ్చిన విని, యాయేబదిర్వు రిట్లనిరి గురున
 తే. కస్తదీప్సితదైవత శ మయిననిన్ను, విడిచి యిట నుండు టే మని శ విన్నవింప
 యతిశిఖామణి వారికి శ ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శమోద మలర.
 సీ. అర్థించితిరి గాన శ సర్పాకృతి ధరించి,యుండెద మీయిష్ట శ మొసఁగ నిచట
 నని పల్కి శిల్పశాస్త్రాభిజ్ఞు నొక్కనిఁ, బిలిపించి యార్యుఁడు శ పలికె నతని
 కస్తదాకృతితుల్య శ మైనబింబముఁ జేసి, తె మ్మన్న నాశిల్పి శ దెచ్చి యిచ్చె
 నం దాత్మశక్తిలోనణుమాత్ర ముంచిన, నాబింబ మనియె ని శ ట్లందఱికిని
 తే. నవని నీసంయమింద్రునిశ్రయపరమూర్తి, నేనిచటమిమ్ము రక్షింపరనిలిచినాఁడ

- నమ్ముడి యనె బింబము శనెమ్మి ననుచు, వాదిభీకరగురుడనెశమోద మలర.
- సీ. యాదవాచలవాసు శ లంద తాసూక్తుల, వీనులకింపు గా శ విని నుఖంప
మదిలోన సంపత్కుశమాదునిఁ దలఁచినఁ, బుత్ర వాత్సల్య ముశప్పొంగ గురుని
కడు గామ డై తోఁచు శ నట్లు రంగేశుని, దండ్రిని దలఁపఁ ద్రిశదండపాణి
కామ డొక్కడుగుగానరుగఁ దలం పగుఁ, బితృవత్సలత్వముశ్శనఁగ మదిని
- తే. నిట్లు కొన్ని దినంబుల శ కేగుదెంచి, రంగధామము గని యతిశరాజుమొక్కి
చెలఁగి కావేరితీర్థముఁ శ జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- సీ. కావేరితీర్థావశగాహనం బొనరించి, యుచితక్రియలు సల్పి శ యున్న తన్ను
నచ్చోటివైష్ణవు శ లతిభక్తి సేవింపఁ, గరుణించి వారితోఁ శబురముఁ జొచ్చి
ముఖ్య మారంగేశుశ్శముఖమంటపముఁ జెంది, జోహారుచేసి లోతజొచ్చి మెచ్చి
శ్రీరంగధామని శ శేషశయానుని, శ్రీభూమిసీతాదిశ సేవ్యచరణ
- తే. దివ్యసుందరసుకుమారరదీ ప్తదేహు, శంఖచక్ర గదాఖడ్గశ్శార్ఙ్గధరుని
గాంచి గురుఁడునుఖించి నుశ్శతించెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- సీ. కన్నులపండువు శ గాఁ దన్ను సేవించి, యలరారుయతిపతి శ కనియె శౌరి
ఖలచోళకృతబాధ శ గాసిఁ జెందితి పీవు, కాలము దప్ప దేరఘనుని కై న
నని రంగపతి పల్క శ విని సంయమింద్రుండు, విన్నాణముగ నిట్లుశవిన్నవించె
స్వామి మీ రిట శేషశయ్యవైఁ బవళించి, యోగనిద్రారతి శ నుండుకతన
- తే. నీతు లె ట్లగు నుభయవిభూతులందు, ననుచుఁ బల్కినయతిరాజుశనవధరించి
బహుమతులొనర్చెశ్రీరంగశభ ర్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర.
- సీ. శతకోపతీర్థప్రసాదనిర్మాల్యముల్, తిరువాలవట్టము శ దెచ్చి యియ్య
స్వీకరించి భజించి శ చేదమ్మిగవ మోడ్చి, వెన్నుని వీడ్కొని శ వెడలి వచ్చి
కోవెల వలగొని శ గోపురస్రాకార, మణిమయమంటపశమందిరములఁ
దిరువీధులను బుష్పశతరుశాఖలను బిక, శారికాకీరమశ్శయూరములను
- తే. విమల హేమమణిద్వారశవేదికలను, జూచుచును వచ్చి కూ రేశశసూరివరుని
యింటిమొంగిటి కేఁగెయశతీంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- సీ. కూరనాథుఁడు తనశగురుఁ డగుయతిపతి, కెదు రేగుదెంచి యశహీనభక్తి
ధరణివై సాష్టాంగశదండ ప్రణామంబుఁ, గావింప యతిరాజు శ కరుణఁజూచి
గుఱ్ఱుచ్చైత్తి శాఁగిటఁ శ గూర్చి యోవత్స నీ, కక్కటాదృష్టి లేరదాయెననుచు
బహు దుఃఖపడిన నేరభాగవతునిబొట్టు, వెక్కిరించితిన్ యీశవికృతిఁ గంటి
- తే. ననుచుఁ గూరేశుఁ డన విని శ యయ్య నీవు
నట్టివాడవు గా విది శ యస్కదీయ
పాపఫల మని యతిరాజు శ పలికె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఇట్లూటడించి కూరరేళుని వీడ్కొని, యచటివైష్ణవులతో నరిగి తనదు
మఠ మొంది యందు లక్ష్మణమునితాఁబోయి, వచ్చిన క్రమమెల్ల వైష్ణవులకుఁ
దెలుపుచు నుండఁ దరద్రేణీయవైష్ణవు, లందఱు నచ్చోటి నకరుగుదెంచి
చూపు కూరాధిపతీసూరికి లేదాయె, పెరియనంబియుఁ జెందెఁ నబరమపదము

తే. స్వామిసంకల్ప మిట్లుండె న సంయమింద్ర
కంటి మీనిన్ను నేటికి న మంటి మనుచు
మంచిమాటల నిట్లు వ్రచించి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

35

వ. ఆసమయంబునఁ జోళకృతభాగవతోపద్రవంబునకు దుఃఖించు చున్నసంయ
మింద్రునకు వ్రాణతొరన్యాయంబున దుష్టకృతభాగవదుపద్రవవార్త వినఁబడి
యె నంత.

36

సీ. సిరి దొలంగినతిల్లరచిత్రకూటమునుండి, గోవిందరాజులు న తావు దొలఁగి
తిరుపతిఁ జెంది సురస్థిరత నున్నాఁ డని, విని గురుఁ డచటికి న వేగ వచ్చి
యతనిఁ బ్రతిష్ఠించిరయంజనాద్రీశునిఁ, గని మొక్కి వరదునిఁ గాంచిమగిడి
చెందె రంగము ముందుఁ చెప్పితి మీసంప్ర, దాయమామిఁదఁ ద్రిదండపాణి

తే. కూరనాథునిఁ బిలిపించిరకూర్చి నీవు, వరదరాజును బొగడు మనవశ్యమనుచుఁ
జెప్పియతని నొడంబడఁ జేసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోద మలర.

వ. అంత స్వదృష్టిలాభార్థంబు సంయమింద్రునిచే నియమితుం డై కూరనాథగు
రుండు స్వాచార్యాజ్ఞం దలం దాల్చి వరదరాజ స్తవం బాస తీయం దలంచె. 38

శ్లో॥ స్వస్తి హస్తిగిరిమస్తశేఖర స్సంతనోతు మయి సంతతం హరిః | నిస్సమాభ్య
ధికమభ్యధత్తయందై వమాపనిషదీసరస్వతీ. అనియుపక్రమించి, శ్లో॥ నీలమేఘునిభ

మజ్జనపుష్పశ్యామకున్తలమనన్తశయంత్యామ్ | అజ్ఞపాణిపద మమ్బుజనేత్రంనేత్ర
సాత్కురు కరీశ సదామే॥ అనియెడియీశ్లోకంబునందు సదా దర్శనయోగ్యం

2. బగునప్రాకృతదివ్యవిగ్రహదృష్టి నీదాసునకనుగ్రహింపవలయునని విజ్ఞాపనంబు
సేయ నారాత్రి యమ్మహాత్మునిస్వప్నంబున.

39

సీ. కాలమేఘముఁ బోలునీలదేహమువాఁడు, కరుణారసముఁజిల్కునకనులవాఁడు
హాటకరత్నకిరీటశిరమువాఁడు, మొల్కనవ్వులు గుల్కునమోమువాఁడు

శ్రీవత్స శాస్త్రుభరశ్రీయుతోరమువాఁడు, కనకాంబరము మొలఁ నగల్గువాఁడు
పంచాయుధస్ఫురద్యాహుశాఖలవాఁడు, పొడసూపియొకమహానృపూరుషుండు

తే. నేను గరిగిరివరదుండ న నీయభీష్టమియ్య వచ్చితిఁ గూరేశ న యిష్ట మడుగు
మనినఁ గూరేశుఁ డతనికిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోద మలర.

సీ. అప్రాకృతం బైనయాత్మీయదివ్యమం, గళవిగ్రహంబు నారకన్నుఁగవకుఁ

గనఁబడుఁ గాక నీరకరుణచే నేవేశ, నని మొక్కి ప్రార్థింప ననుమతించి

యద్దేవతావిభుం శ డంతర్హితం డయ్యె, నంత మేల్కొంచి కూరరాధిపుండు
నానందభరితసర్వార్థాంగుడై సుప్రభాతం జైనఁ గాలోచితక్రియలను
తే. జేసి యాస్తుతి సంపూర్తిఁజేసివ్రాసి, వరదరాజ స్తవం బాత్తు శగురునికడకుఁ
దెచ్చి ప్రణమిల్లి స్వప్నముఁదెలిపెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. ఆస్తుతి వినిపింప శ నంతయు విని గురుం, డాకూరనాథున శ కనియె నిట్లు
నిందాపద్యష్టిలో శ నీ పెప్పట ట్లుండ, వాంఛించి నీచేత శ వరదరాట్ట
వంబుఁ జెప్పించి తరత్ఫలము నే నేమియుఁ, గాన నైతిని గానఁ శ గరిగిరీశు
కడ కేఁగి యాహరికనుమ్రాల నీస్తుతి,వచియింప నీదృష్టి శ వచ్చు మగిడి
తే. యనుచుఁ బల్కయతీశ్వరుఁడచటనుండి, తానెకూరాధిపతికిఁగై శదండ యిచ్చి
తొడుక చనియెను గరిగిరికడకు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. కరిగిరిపై కెక్కి శ వరదునిసన్నిధి, గురుఁడు గన్గొనఁ గూరశకులగురుండు
స్తోత్రము చెవులకు శ సొంపుగా వినిపింప, నంతయు విని హరి శ సంతసించి
యభిమత మిచ్చెద శ నడుగు మన్నను గూర,పతిరమాభ ర్తకుఁ శ బలికె నిట్లు
నే లభించుఫలంబు శ నెమ్మి నాలూరాను,కి మ్మన్న వరదుఁడు శ సమ్మతించె
తే. నప్పుడొక్కరితో మాటశలాడుచుండి, యతివరుఁడు వారిసూక్తుల శనాలకింప
కంతఘోదట విని యిట్టుశలనియె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. వరద సర్వజ్ఞ మశద్వాంఛిత మెఱిగియు, నాయెడ నీ విట్లు శ సేయఁ దగునె
కూరశేఖర నీకుఁ శ గూడునాయితస్వా,తంత్ర్యము నాయీప్రీతంబు దెలిసి
యని పల్కి చింతించుశయతిశిఖామణిఁ జూచి, కరిగిరివరదుఁ డీశకరణిఁబల్కె
నను నినుఁ బొడగన శ వయనము లిచ్చితి, యతిరాజ యీకూరశపతికి ననిన

తే. యంతఁ గూరేశుఁ డాహరియవయవముల

సామ్ము లివి యవి యని కేలఁ శ జూపి గురుని

గాంచి తల్ల ట్టణముల వశించె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

44

సీ. అంత సంతసమొందిశయాహరివీడ్కొని,మగిడి రంగముఁజెందిశమతమునందుఁ
గూరేశునకుఁ గృప శ గోదగాథాతిశ,యార్థ మాసతి యిచ్చుశనవసరమున
రమ్య మానారునశరంబొలి లనుపాట, కర్థ మెఱింగి య శ ట్లాచరింప
నశగరితిరుమల శ కరిగి ఘృతప్లుత, పాయసనవనీతశభాండశతము

తే. శౌరి కర్పించి విల్లి పురత్తూరి కరిగి,వడ వెరుంగోయిలుడయానుశవరదుఁ గాంచి
గోడఁ గనిమ్రొక్కెయతిరాజుశకూర్తి ననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. అద్దేవికోవెల శ వణ్ణా యనుచుఁ బిల్చి, బహుమతు లొనరించి శ పంచినంతఁ
దిరునగరికిఁ జనుశగురుని శతారిని, గని మ్రొక్కి పొగడి తరత్ఫరుణఁ జెంది
తిరిగి రంగేశుఁడశద్దేవినిగనిమ్రొక్కి, స్వమత మొంది నుఖించుశసమయమునను

యతిరాజునకు నై నశయంతేనివాసులు, యేమంకరులు వారిశనామధేయ
తే. ముల జగ త్రియపాపనిర్మోచనముల, నఖిలవైష్ణవలోకక శ్రద్ధామృతములఁ
దెలియఁ బలికెదనే విన్నరకొలఁదిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.

వ. అమృతహస్తలదివ్యనామక్రమం బెట్టి దనిన:—

1. కూరత్తాత్వా, 2. మాడభూషియాత్వా, 3. గోమఠత్తాత్వా, 4. శట్టలూ
రిశిరియాత్వా, 5. అనందాత్వా, 6. నిడాధూరాత్వా, 7. అరణ్యపరత్తా
త్వా, 8. నెయ్యుండాత్వా, 9. ఉక్కలాత్వా, 10. వేదాంతియాత్వా, 11. నడువిలాత్వా, 12. పిళ్లప్పిళ్లె యాత్వా, 13. మిశహాత్వా, 14. కారం
జియాత్వా, 15. ఈణ్ణియాత్వా, 16. కోయిలాత్వా, 17. తిరుకోపులూ
రాత్వా, 18. తిరుమోహూరాత్వా, 19. అకలంగ నాట్టాత్వా, *1. ముదలి
యాండా, 2. పెరియాండా. 3. సిరియాండా. 4. అమ్మంగియాండా, 5.
మారుధిప్పెరియాండా, 6. మారొన్నిల్లా మారుధిసిరియాండా, 7. సోమా
సియాండా, 8. కందాళై యాండా, 9. ఈశ్వరాండా, 10. ఈణ్ణియాండా, 11.
కురంజిపూరిసిరియాండా, 12. ఆళవందారాండా, 13. అయ్యరాండా, *1. కిండాంబియాచ్చా, 2. సిరియాచ్చా, 3. కణ్ణియనూరిసిరియాచ్చా, 4.
కొంగిలాచ్చా, 5. ఈచ్చంబాడియాచ్చా, 6. ఎన్నాచ్చా, 7. అయిప్పిళ్లె
యాచ్చా, 8. తూప్పిర్ ప్పిళ్లె యాచ్చా, *1. అరుళాళప్పెరుమాళెంబెరుమా
నార్, 2. తొండనూర్నంబి, 3. మరుధూర్నంబి, 4. మళపూర్నంబి. 5. శొట్ట
నంబి, 6. కురువినంబి 7. తిరుక్కురుంగుడినంబి, 8. వంగిపురత్తునంబి. 9. ము
డుంబనంబి, 10. శ్రీపరాంకుశనంబి, *1. శ్రీపరాంకుశభట్టర్, 2. వరుందరుంబె
రుమాళ్ భట్టర్, 3. అత్తిగియమణవాళభట్టర్, 4. శ్రీపరాశరభట్టర్, 5. శ్రీవేద
వ్యాసభట్టర్, 6. శిరుప్పళిదేవరాజభట్టర్, 7. తిరువరంగభట్టర్, 8. గోవిందభట్టర్
9. నంబియూరిల్ శ్రీరంగరాజభట్టర్, 10. ఉళ్లూరిల్ పెరియభట్టర్, 11. వ
రుందరుంబెరియ పెరుమాళ్ భట్టర్, *1. శట్టంబల్లి జియ్యర్, 2. ఈచ్చంబాడిజి
య్యర్ 3. తిరువేంగళంజియ్యర్, 4. కులశేఖరజియ్యర్, 5. ఆళ్ కొండుపల్లి జియ్యర్.
6. తిరుమత్తీశై జియ్యర్, 7. సాలగ్రామజియ్యర్, 8. తిరుప్పళింగుడిజియ్యర్,
9. శ్రీగోవిందజియ్యర్, 10. తిరుమాలిరుంజోలై జియ్యర్ 11. తిరుముట్టంజియ్యర్,
12. తిరు నెన్మూరుజియ్యర్, 13. తిరువడందై జియ్యర్, * 1. తిరునారాయణ
పురత్తరయర్, 2. పెరుమాళ్ కోయిల్ వరుందరుం పెరుమాళరయర్. 3. రాజనా
రాయణప్పెరుమాళరయర్, 4. తిరువరంగప్పెరుమాళరయర్, 5. తిరువేంగళత్త
రయర్, 6. తిరువాయ్ మొత్తీయరయర్, 7. పిళ్లై తిరువరయూరరయర్, 8. తిరు
క్కురుంగుడియరయర్, 9. తిరునగరియరయర్, 10. తిరుక్కణ్ణిపురత్తరయర్,
11. తిరువనంతపురత్తరయర్, 12. రాజమహేంద్రప్పెరుమాళరయర్ 13. విల్లి

పుత్తూరరయర్, *1. ఆళుల్ కొండు అమ్మంగియమ్మాళ్, 2. ముడుంబయమ్మాళ్, 3. పరి
త్తిక్కొల్లెయమ్మాళ్, 4. ఉక్కలమ్మాళ్, 5. శొట్టయమ్మాళ్ *1, హరితకులతిలకరాన
ఆసూరిప్పెరుమాళ్, 2. కిళాంబిప్పెరుమాళ్, 3. అమ్మంగిపెరుమాళ్, 4. ముని
ప్పెరుమాళ్, 5. పట్టినిపెరుమాళ్, 6. వడమునిపెరుమాళ్, *1. తిరుమలై న
ల్లాళ్, 2. ఎంబార్, 3. కళాంజిసోమయాజియార్, 4. పెరియకోయిల్ వళ్లలార్, 5.
అలంకారవేంగడవర్, 6. తిరుక్కురుహప్పిరాళ్ పిళ్లాళ్, 7. ఆరుకాట్టిపిళ్ళాళ్
8. రామానుజపిళ్ళాళ్, 9. తిరునగరిప్పిళ్ళాళ్, 10. గోమత త్తయ్యర్, 11. వై త్త
మానిధిశిరియయ్యర్, 12. పెరియయ్యర్, 13. అణియరంగ త్తముధనార్, 14.
కుమాండురళయవల్లి, 15. కుమాండురిప్పిళ్లై, 16. నంబికురుండేవర్, 17. అంబ
త్తిరువుర్యెంబెరుమాళ్ శెల్వప్పిళ్లై, *చాత్తాధవర్ కళిల్, 1. కులశేఖరప్పెరుమాళ్
దాసర్, 2. పట్టర్ ఫిరాదాసర్, 3. పహవెల్లిదాసర్, 4. శ్రీవిల్లిపుత్తూర్ దా
సర్, 5. శ్రీనారాయణదాసర్, 6. శ్రీగోవర్ధనదాసర్, 7. తిరువళుధివళనాడుదా
సర్, 8. శ్రీరామానుజదాసర్, 9. పిళ్లైయెరంగావెల్లిదాసర్, 10. వండర్, 11.
శొండర్, 12. రామానుజవెల్లైక్కారల్, *సత్తైత్తుముదలికళ్ మువ్వరితిరు
నామములు, 1. తిరువరంగదాసర్, 2. తిరుమాలిరుంజోలైదాసర్, 3. వాన
మామలైదాసర్, *కొంగిల్ ముదలికళ్ మువ్వర్, 1. అత్రిగియమణవాళ
దాసర్, 2. తిరువేంగడదాసర్, 3. పేరరుళాళదాసర్, *తిరుమళిల్ కొత్తత్తు
ముదలికళ్ మువ్వరు, 1. యతివరచూడామణిదాసర్, 2. యతిరాజదాసరు,
3. ఇళయాత్వర్దాసర్. * పాండ్యనాట్టిల్ ముదలికళ్ మువ్వరు, 1. మహి
ళలంగాలదాసర్, 2. శ్రీశతకోపదాసర్, 3. పిళ్లైతిరువాయిమొయ్లిదాసర్,
*స్థానత్తారిల్, 1. సేననాథబ్రహ్మరాయర్, 2. వీరసుందర బ్రహ్మరాయర్, 3. జ
గన్నాథ బ్రహ్మరాయర్, 4. వీరరాఘవ బ్రహ్మరాయర్, పిళ్లైయుడైందయుడయార్
తిరువంజనమెడుక్కుంతుయ్యమునివేళం, శ్రీభండారంకావల్, 1. తిరువరంగమా
ళికైయరయర్, 2. ఆండవర్, 3. అరియవర్, 4. అముఘపడియారిప్పర్, *అమ్మ
మార్ కళిల్, 1. తిరువనందపుర త్తమ్మై, తిరువాట్టాత్తమ్మై, 3. తిరువణ్ణరిశార త్తమ్మై
4. మున్నినాల్కోయల్ ప్పారు త్తమ్మై, 5. తిరునరయూరమ్మై, 6. తిరుక్కణ్ణపుర త్త
మ్మై, 7. తిరుప్పదిశ్రీకార్యం శెయ్యుమమ్మై, 8. ఆండాడమ్మై, *1. నాయక త్తేవియార్
2. ఉయ్యప్పెరుండేవియార్, 6. పెరిమపెరుండేవియార్, 4. సిరియపెరుండేవి
యార్, *శ్రీపెరుంబూదూరితిరువరంగం తిరుక్కొండయిల్ తూయ్యవాయిరం
కొంగిల్. 1. పెరియపిరాట్టియార్, 2. అత్తుళాయమ్మై, 3. అమ్మంగి 4. కూరత్తాం
డాళ్, 5. దేవకీపిరాట్టియార్, 6. యతిరాజనల్లియారు, 7. పంగయచ్చొల్లియార్
8. పొన్నాచ్చియార్, 9. యన్నిళై వంచియారు, 10. చూడికుడుత్తాళ్, 11. తిరు
ప్పవైపాడినాళ్, — అమ్మహత్తులయందు జతుస్స ప్పతిసింహాననస్థితులగునాచా

ర్యపురుషులెవ్వరన్న.—కూరత్తాత్వా. 1. ముదలియాండ్వా, 2. అరుళాళప్పె
 రుమా శెంబెరుమానార్, 3. కిడాంబియాచ్చా, 4. తిరుమలనల్లా, 5. అనం
 దాత్వా, 6. ఎంబార్, 7. ఆళవందార్ కుమారర్ శొట్టనంబి, 8. పెరియనంబి
 కుమారర్ పుండరీకర్, 9. తిరుక్కోట్టియూరినంబి కుమారర్ తెక్కాత్వా, 10.
 తిరుమాలై యాండ్వా కుమారర్ సుందరత్తోళుడయా, 11. పెరియతిరుమలనం
 బి కుమారర్ రామానుజంబితై, 12. తొండనూర్నంబి, 13. మళుధూర్నంబి, 14.
 మళువూర్నంబి, 15. తిరుక్కురుంగుడినంబి, 16. కురువనంబి, 17. ముడుంబనంబి,
 18. శ్రీపరాంకుళనంబి, 19. వడుహనంబి, 20. వంగిపుర త్తినంబి, 21. పిళ్లతిరుమ
 లనంబి, 22. పిళ్లైప్పిళ్లయాత్వా, 23. నిడాధూరియాత్వా, 24. యంగళా
 త్వా, 25. శట్టలూరిశిరియాత్వా, 26. ఈణ్ణిప్పిళ్లయాత్వా, 27. నెయ్యుం
 డాత్వా, 28. మిళహాత్వా, 29. మారుధిప్పెరియాండ్వా, 30. ఈశ్వరాం
 డా, 31. జియ్యరాండా, 32. శిరుప్పళ్లి దేవరాజభట్టర్, 33. ఉళ్లూరిపెరియ
 పెరుమాళ్ భట్టర్, 34. శ్రీరంగరాజభట్టర్, 35. ఉక్కలాత్వా, 36. పరిత్తి
 క్కోత్తైయమ్మాళ్, 37. అమ్మంగియమ్మాళ్, 38. నడివిలాత్వా, 39. గోమఠ
 త్వా, 40. తిరుక్కోవులూరాత్వా, 41. తిరుమోహలూరాత్వా, 42. వే
 దాంతియాత్వా, 43. కోయిలాత్వా, 44. అరణపురత్తాత్వా, 45. కొంగి
 లాచ్చా, 46. ఈచ్చంపాడియాచ్చా, 47. కణ్ణియనూరిసిరియాచ్చా, 48. శ
 ట్టంబలిజియ్యర్, 49. ఈచ్చంపాడిజియ్యర్, 50. తిరువెళ్లరజియ్యర్, 51. ఆళ్
 కొండపల్లిజియ్యర్, 52. తిరునగరప్పిళ్లై, 53. కరాంజిసోమయాజియా, 54. అ
 లంగారవేంగడవర్, 55. నంబికురుందేవర్, 56. పిళ్లయుడందుడయార్, 57. తిరు
 క్కురుమాప్పిరాపిళ్లా, 58. పెరియకోయిల్ వళ్లలార్, 59. తిరుక్కణ్ణపురత్తా
 చ్చా, 60. ఆసూరిప్పెరుమాళ్, 61. మునిప్పెరుమాళ్, 62. అమ్మంగిప్పెరు
 మాళ్, 63. కుమాండురియళయవల్లి రామానుశప్పిళ్లై, 64. మారొన్నిల్లామా
 రుధిచ్చిరియాండా, 65. సోమాసియాండా, 66. ఈణ్ణిప్పిళ్లై యాండా, 67.
 పెరియాండా, 68. కురంజిపూరంజియ్యరాండా, 69. అమ్మంగియాండా,
 70. ఆళవందారాండా. 71. కిళాంబిప్పెరుమాళ్, 72. ఆరుకాట్టిప్పిళ్లా, 73.
 పిళ్లతిరునారాయణపురత్తరయర్, 74. ఈక్రమంబుగా సప్తశతసంయమింద్రులచే,
 జతుస్సప్తతిసింహాసనస్థితు లగునాచార్యపురుషులచే నేకాంతిద్వాదశసహస్రంబు
 లచే నసంఖ్యాతు లగుచాతనిదాసులచే శతత్రయసంఖ్యాకు లైనకొత్తైపమ్మల
 చే నగణితంబు లయినరాజసమూహంబులచే నిరంతర సేవ్యమానశ్రీపాదారవిం
 దుం డగుసంయమిసార్వబౌమున కనవరతంబు కూరత్తాత్వాను ముదలియాండా
 ను నేళాధూరాత్వాను నవలంబనదండస్థానాపన్ను లై యుందు రరుళాళప్పె
 రుమా శెంబెరుమా నారాచార్యనియోగంబున భగవదారాధనంబు నలుపుదురు

కిళాంబిప్పెరుమాళును గిళాంబియాచ్చానును దిరుమడపల్లికై ంకర్యనిర్వాహకు
 లై యుందురు వడుగనంబి యభ్యంజనంబునఁ గై ంకర్యంబు సేయుచుండును గో
 మరచ్చిరియాత్వాను శ్రీపాదు కాసమర్పణోత్థానకై ంకర్యనిరతులై యుందురు
 పిల్లెయొరంగావెల్లిదాసర్ కై దండ యొసంగుదు రమ్మంగి క్షీరసక్తుసమర్పణంబు
 సేయు చుందురు ఉక్కళమ్మాళ్ తిరువాలవట్టకై ంకర్యంబులు సలుపుచుందురు
 ఉక్కళాత్వా భుక్తపాతోత్థానకై ంకర్యంబు సేయు చుందురు మారుధి
 యాండా తిరుక్కావేరీకై ంకర్యంబు సలుపు చుందురు మారొన్నిల్లామారు
 ధిచ్చిరియాండా మఠంబునకుఁ దండులసూపళాకఘృతక్షీరదధ్యాదిసమర్పణ
 రూపకై ంకర్యసక్తులై యుందురు తుయ్యముని తిరుమంజనకై ంకర్యంబు సేయు
 చుందురు తిరువరంగమాళ్ళిగై యార్ శ్రీభండారకై ంకర్యాసక్తులై యుందురు
 వండరుం శుండరుం రాజసేవాలబ్ధం బగుధనంబుఁ దెచ్చిశ్రీమఠ కై ంకర్యంబునకు
 సమర్పింతురు రామానుజవిళక్కారల్ తిరుమేనిసంరక్షణతత్పరులై యుందు
 రకలంకనాట్టాత్వా ప్రతిపక్షనిరసనాసక్తబుద్ధులై యుందు రీక్రమంబున
 నిత్యకై ంకర్యపరు లగునిన్దుహాత్తులయందు వడుగనంబి యతీంద్రునితిరువడిత్తామ
 రలే ప్రాప్యప్రాపకంబు లని విశ్వసించి తదీయశ్రీపాదుకలే నిరంతరం బారాధించు
 చుందు రట్టయెడ నొక్కనాడు.

47

సీ. సంయమింద్రునితోడ శ జరుగుచుఁ ద్రోవలో,వాక యడ్డం బైన శ వడుగనంబి
 కంఠ ప్రమాణోదరకము దాటుచును దన,శిరమునఁ బెరుమాళ్లరతిరువగూడ
 వై యతీంద్రునిదివ్యరూపాదుకాద్యయ ముంచి,దరిఁ జెందఁజూచి త్రిదండపాణి
 వడుగా యి దేమన శ వడుగనంబియుఁ బల్కె,నీస్వామి నాతలరనిలిచి యున్న

తే. నింక నాయిష్టదై వత శ మెచటికేఁగు,ననిన నిదియొకయధికారమనుచుఁ దలఁచి
 గురుఁడు కరుణించి యతనితోఁజరిగెననుచు,వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర,

శా. రాకాచంద్రముఖారవింద పరిపూర్ణ స్వాంత విజ్ఞాతసు
 శ్లోకప్రాక్తనదేశికేంద్రవిభవా శ శుద్ధస్వభావస్తవా
 వైకుంఠాశ్రిత సేవ్యపాదకమలా శ వాదీంద్రతూలానిలా
 శ్లోకధ్వంతదివాకరా శుభకరా శ సుశ్లోక రామానుజా.

49

క. శ్రీకర భక్తవశీకర, భీకరసంసారగహనశ్రేణీదకురారా
 ప్రాకటతత్త్వవిచారా, శ్రీకేశవపుత్ర సూరిసేవ్యచరిత్రా,

50

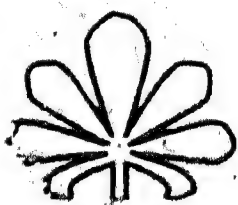
మాలినీవృత్తము. నిగదితహరిపద్యా శ నిర్మలస్వాంతవేద్యా
 విగళితభవపాశా శ వేదమార్గప్రకాశా

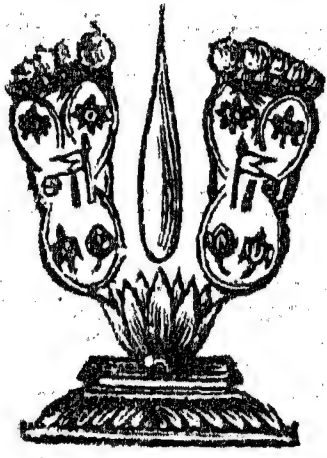
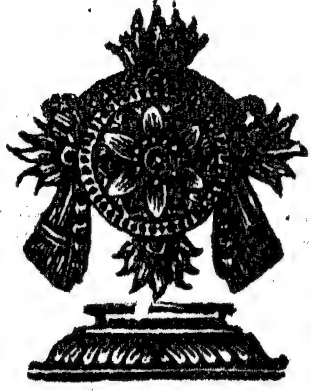
యగణితగుణధామా శ యాశ్రితాంభోజసోమా

జగదఘదమిచంద్రా శ సత్త్వసాంద్రా యతీంద్రా.

51

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభ
యంకరాచార్యభిమతచ్ఛాతాప స్తంబనూత్రకణ్వసగోత్రపవిత్రోభయకవి
మిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామ ధేయ ప్రణీతంబై న
యాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందుమధ్యమభాగంబునఁ
బడ్డగిరిప్రవేశంబును జౌద్ధవిజయంబును మగిడి యతీంద్రుండు యాదవాద్రిం
బ్రవేశించుటయు నందుఁబండ్రిండుహాసంబులుండుటయు శ్రీరంగధామంబు
నుండి యొకవైష్ణవుం డరుగుదెంచి యతీంద్రునకుఁ గూరేశువిజయం బెఱింగిం
చుటయుఁ బంచాచార్యచరమవార్తాశ్రవణంబును మారొన్నిల్లామారుధిచ్చిరి
యాండా ననుదేశికోత్తమునిఁ గోవెలకుఁ బంచి యతనివలనఁగల్యాణీపుష్కరిణీ
తీరంబునందుఁ గూరేశునిసేమం బెఱింగి క్రిమికంతునిమరణవార్త వినుటయు
యాదవాద్రినివాసులైనశ్రీవైష్ణవులచేఁ బ్రార్థితుండై యతీంద్రుండదివ్యదేశం
బునందుస్వకీయార్చాబింబప్రతిష్ఠాపనంబుసేయించుటయుఁదిరునారాయణస్వా
మిచే ననుజ్ఞాతుండై యతీంద్రుండు శ్రీరంగధామంబుఁ జెందుటయు రంగధా
మునకు యతీంద్రుండు మంగళాశాసనం బొనర్చి శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రుల నాద
రించుటయు నమృతహాత్తుండు గురునియోగంబున వరదరాజస్తవంబొనర్చి స్వప్నం
బున వరదునిఁ గాంచుటయుఁ గూరేశసహితుండై యతీంద్రుండు కరిగిరి కరిగి
వరదునిసన్నిధి వరదరాజస్తవంబుఁ జదివించుటయు నద్దేవదేవుండు మెచ్చి నా
లూరానుని కపవర్గంబును గూరేశునకు దివ్య దృష్టియొసంగుటయు మగిడిశ్రీరం
గంబుఁ జెంది యచటనుండి యల్లగరితిరుమల కరిగి యందుగోదాదేవిమనోరథం
బీడేర్చుటయు నచటనుండి శ్రీవిల్లి పుత్తూరికిం జని వడపెరుంగోయిలుడయానునకు
మంగళాశాసనంబుఁ జేసి గోదాదేవిని భజియించిన నద్దేవియుఁ గోవెలయణ్ణా
యని యతీంద్రునిఁ బిలిచి యతనికి బహుమతు లొనర్చుటయు యతీంద్రుని
తిరువడిత్తామర లాశ్రయించిన మహాత్ములదివ్యనామంబులుచెప్పుటయు నాంధ్ర
పూర్ణప్రభావ్రాపక్రమంబు నన్నది యేకాదశోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

ద్వాదశోల్లాసము.

రంగపతిపదాంబుజ

సారంగ శుభాంతరంగ ర సాత్త్వికవిద్యా

పారంగత సంయమికుల

సారంగ సదంతరంగరసరసిజభృంగా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. ఉడయవ రొకనాడు ర వడుగనంబికిఁ దన,తలిగ ప్రసాదము ర దయ నొసంగ
రెండుచేతులఁ బట్టి రనిండ్లారుభ క్తి నా,తం డారగించి హస్తములఁ దలను
దుడుచుకొన్నను యతిరధూర్వహుండది చూచి,హస్తముల్ గడిగికొరమ్మన్ననట్లు
చేసి యామఱునాడు ర శ్రీహరిగుడిఁజెంది,స్వగురుండు భగవత్ప్రసాదమియ్య
తే. నదిభుజించి కరద్వయశ్రమపుడె కడుగ,నార్యుఁ డేమిది యన్న మీరయ్యాజ్ఞ యనిన
నతనినిష్ఠకు ముద మందెనార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. తిరువీధు లేతెంచురహరిఁ గన నొకనాడు, వడుగనంబినియతిరవరుండు పిలువ
నీస్వామిఁ గన నేగ ర నాస్వామికై కాఁచు,పాలిది పొంగిపోర వా మహత్త
యన్నఁ దద్గురుభ క్తి ర కార్యుఁ డక్కజపడి, మఱియొకప్పుడువెరురమాల్ల సేవ
కరిగి రంగేశునిరయతీసౌందర్యముఁ, గను మన్ననానంబి ర గాంచి మగిడి

తే. గురునిదళుకొత్తుకన్నులఁ ర గోరి చూచి

యస్తదార్యామృతముఁ గన్నరయతీయుగళ

మన్య మేమియుఁ గన నొల్లరదాయె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

4

సీ. తనయింటికొకనాడు ర తన్నుఁ గన్గొనఁ దొంటి,చుట్టాలు వచ్చినఁ ర జూచి వారి
నన్నపానాదుల ర మన్నించి పంచి, యా,మఱునాడు తా నున్నరమందిరమున

వారు ముట్టినయట్టిరవస్తువు లన్నియుఁ, బరిహరించి స్వకీయభవన మంత
యలికించిపూయించిరయ్యాంధ్రపూర్ణార్థ్యఁడు, చను దెంచి తానెదాశరథియింటఁ
తే. బెరటఁబడి యున్న భాండముల్ ర పెక్కు- దెచ్చి
కొత్తఁ బెట్టిఁచెఁ దొల్లింటిరకులమువారి
పొత్తుభాగవతుల కెట్లు ర పొసఁగు ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

5

సీ. మేలునాట వెలుంగురమిథిలసాలగ్రామ,నగరియం దొకనూ యొరనర్చి యందు
భక్తితో గురునిశ్రీరపాదతీర్థం బుంచి, యతనిశ్రీపాదుక ర లచట నిలిపి
కొమరొప్పఁ బై నొకరకోవెలఁ గట్టించి, నిత్య మర్చించుచు ర నిఖిలలోక
పావనం బాచార్యరపాదతీర్థం బది, యారగించుచుఁ గాల ర మట్లు గడపి
తే. వడుగనంబి నిజచ్చాత్రవరులఁజూచి, సలుపుఁడిపూజయిచ్చోటరసతతమనుచుఁ
జెప్పి యార్యపదాబ్జముల్ రచెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.

సీ. ముందు శ్రీశతకోపరముని వేంకటేశున, కఖిలకైంకర్యము ర లాచరింపఁ
బ్రార్థించె నిష్పడీరపను లన్ని నెఱవేర్పఁ, గలసా త్త్వికుఁడు మాకుఁ ర గలిగెనేని
యాతఁడే యస్తదీరయస్వామి యని యతి,పతి వైష్ణవులు వినఁబలికె నంత
శ్రీమదనంతదేశికమణి లేచి సా,ప్తాంగ ప్రణతిఁ జేసి ర యనియె నిట్లు
తే. లాజ్ఞ యిచ్చినఁజని వేంకటాద్రిపతికి, నిత్యకైంకర్య మొనరింతు ర నిక్కమనిన
యతివరుఁడుపంచెనయ్యనంతార్యుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. చని వేంకటేశుని ర గని మొక్కియతనికి, సకలకైంకర్యముల్ రసలుపు చుండి
హరికిఁ దా నొనరించురతిరునందనవనంబు, చెంతల నొకదొడ్డరచెరువుఁ ద్రవ్వఁ
దలఁచి యారంభించి ర తానెత్రవ్వచు నుండ, దారకుల్ గర్భిణీరతనదుదేవి
మంటితట్టలు మోయ ర మాయావి వేంకటా,చలభర్త భక్తవారత్సల్యజలధి

తే. యర్భకాకృతి నాబాలురందుఁ దోచి,తట్ట లెదు రందుకొనివేగరతానెచ్చి
కట్టపైఁ గుమ్మరించును ర గరుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.

సీ. అలసి మెల్లన మునురపరుగుదెంచెద రిప్పు, జేతెంచెదరు వేగ ర మే మిది యని
యడిగిన గురునకి ర ట్లనిరివా రొక దార,కుఁడు తట్ట లెదు రందుకొనియెఁ గాన
వేగ వచ్చితి మని ర వీఁడె వాఁ డని చూపఁ, జూచి పల్కెననంతరసూరి యిట్లు
మాయబాలకుఁడ వై ర మావృత్తికిటు లేల,యొడిఁగట్టుకొంటివీరవాంఛగలిగె

తే. నేని వేటొకతట్టఁ జేరబూని మట్టి, మోయు మన్ననుగనిపింపఁ ర డాయెఁదన్ను
భక్తవశ్యుండు వేంకటభర్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర. 9

సీ. ఒకనాఁడనంతార్యుఁ ర డురుతరతులసికా,ననములో దళములఁదనుము చుండఁ
గర మొకసర్పము ర గఱచిన నీరాడి, యెద గురునిఁదలంచి ర యెప్పట్లు
విరులదండలఁ గూర్చ ర విని పిలిపించి ల,క్షీకుఁడు నీతలం ర పేమి యనినఁ

- గఱచినభుజగము శ ఘన మైన దాయెనా, విరజలో నీరాడి శ హరిని గొలుతుఁ
తే. గఱవఁబడుభోగి కొకవాసి శ గలిగెనేని, నీదుకోనేటనీరాడి శ నిన్నె కొలుతు
నని హరికిఁబల్కె నయ్యనంతతార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
సీ. తిరువయోధ్య కనంతరగురుఁడు సంశ్రితులతో, విచ్చేయువేళ శ్రీరవేంకటేశు
దివ్యప్రసాదపాశఁభేయముఁ గొనిపోయి, యలసి యాత్రోవలో శ నారగింపఁ
దలఁచి చాలఁబిప్పిలిరకలఁ బ్రసాదమునందుఁ, జూచి యిట్లు లనంతరసూరి పలికె
నిత్యసూరులు వీరు శ నిత్య మాయద్రిపై, వాసిగా సుఖపడువారు గాన
తే. వేగ మీ రీ ప్రసాదము శ వేంకటాద్రి, నుంచి రండని శిష్యులఁబంచ వార
లట్లు చేసిరి నిజదేశిరకాజ్ఞ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 11
సీ. ఒకనాఁడనంతార్యుఁడొంటిమైమణిమంట, పమునందుసురభిపురప్పములఁగూర్ప
హరి పిల్వఁ బంచిన శ నతఁడు చలింపక, కునుమదామము లన్ని శ గూర్చి తెచ్చి
యర్పించిననుగనిరయాజ్ఞ మీటితివేమి, యనిహరియడుగ నర్యార్యుఁడనియెఁ
బరువు దప్పినవిరుల్ శ పరిమళింపవు నీది, యాన మీటిన భీతి శ వీని కేమి
తే. యిరువురము సంశ్రియించితి శ మిగ్గిరింద్ర, మస్తదార్యాజ్ఞమీపని శ కై నవీని
కాజ్ఞ పనియేమియనియెనర్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
సీ. శ్రీరంగమున నిట్టిశిష్యులతోఁ గూడి, సంయమింద్రుఁడు గోష్ఠిరసలుపుచుండ
గురునకుఁ జెప్పక శ కూరేశుఁ డొకనాఁడు, రంగేశుఁజూచియురప్పొంగి పొగడి
యతఁడు ప్రసన్నుఁడై శ యభిమత మిచ్చెద, వేడుకొ మ్మనఁ గూరవిభుఁడుపలికె
నీప్పితార్థము మున్నె శ యిచ్చితి వది గాన, మగిడి నిన్నర్థింపఁ శ దగునె యనిన
తే. నేడు గురునాన నీయాన శ నీవు గోరి, కొమ్ము మఱియొక వర మిత్తుఁగూరనాథ
యనిన హరి కిట్లుకూరేశుఁడనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
సీ. భవదనుభవనిత్యరబలవద్విరోధి యీ, ప్రకృతిబంధముఁ బాపి శ భవదుదార
సతతానుభవము నొసంగు మన్ననుహరి, యదిదక్క వేఱొక్కరటదుగుమనిన
నంతకంటె మఱొక్కరటదుగ నొల్లదుమది, యన్న రంగేశుఁడురహర్ష మొంది
నీకు నీవారికి శ నీవారివారికి, నపవర్గ మిచ్చితి శ నని వచించి
తే. చారుశతకోపతీర్థప్రసాదమాల్య, చందనము లాలవట్టము శ సత్కరించి
బహుమతియొనర్చి కూరేశుఁబంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
సీ. అర్చిరాదికగతి శ క్రిమశృంగార, మల్లాయలంకృతి శ యులర వచ్చి
మనికిపట్టుకుఁ బోక శ మరియొకచోనున్న, కూరేశుకృత్యమురగురుఁ డెఱింగి
కాషాయచేల మారకాశంబునకు నేగఁ, జమ్మిత్రిదండముఁజేతఁ బూని [యె
యాడుచుండఁగఁజూచిర్యార్యులందఱుస్వామి, యేమిదియనసంయరమింద్రుఁడని
తే. వింటి మొకదొడ్డశుభ వార్తవీనులలర, నదియునెదియన్నఁజెప్పెదరనాలకింపుఁ
డనియె యతిరాజ నిజసంశ్రితాళికనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

- సీ. శౌరి కూ రే శునిరసంబంధసంబంధి, జనులకు మోక్ష మొసంగె నరయ
మాకు సంబంధ మాతమాన్యునితో నుండఁ, గావున మోక్ష మేకలుగు ననుచు
సంతసించెద నని ర సంయమిందుం డన, నార్యు లందఱు విని ర హర్ష మొంది
సచ్చిష్యునకు సదాచార్యున కొకతార, తమ్యము లే దని ర తలఁచి రప్పు
తే. డంతఁ గూ రే శగురునకై రచితపడుచు, నమ్మహాత్మునిఁ గనుఁగొన ర య వరుండు
వైష్ణవౌఘముతోఁ గూడ ర వచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. చనుదెంచి కూ రే శుఁరగని గురుఁ డనియెనీ, కర్త మాననుఁ బాసిరయరుగననుచు
నామాట విని యమ్మహాత్ముఁ డూరకయున్న, నాశయమే మనిరయార్యు లడుగ
సూరులు మును చనురవారిపిమ్మటివారి, కెదురేఁగుమర్యాద ర మొందుఁగలదొ
యానిత్యభూతిమర్యాద గీడ్పడ కుండ, ముందఱ చేరి యం ర దుందు నేని
తే. మిమ్మెదుర్కొనవచ్చు నామోదననిన, నచటిక్రమమేమియిదియొక రయద్భుతంపు
నిష్ఠ యని పల్కె సంయమి నేత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. గురుఁడంతఁగరుణచేఁగూ రే శుచెవియందు, ద్వయమూఁదసూరులీరవైన మేమి
యన మీ రెఱుంగ రీరయవని రాకొమరుని, వదనము కర్పారరవాసనలను
విడిచిన జిహ్వ ద్రవంపనిపగిది నీ, యధికారిమోము ద్వరయాక్షరములఁ
బరిమళింపక యున్నరవరట గట్టురసజ్జ, యనిమూఁపు నిమరుచురహ స్తమునను
తే. బ్రాణభూతుని ని న్నెడఁబాసి యెట్లు, జీవితంబు ధరింతు న ర న్నీవు కూడఁ
దొడుకచనుమని యతిపతిరనుడివెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- ప. అని యిట్లమ్మహాత్మునివిశ్లేషంబునకు సహింపనోర్వక పెద్దయుంబ్రద్దత్యంతా ర్థిం
జెంది సంశ్రితవి శేషాసహిష్ణుండును వైష్ణవకులాలంక రిష్ణుండు నగునయ్యతివిష్ణుం
డు శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రుల నుద్దేశించి వత్సాశ్రీవైకుంఠంబున దివ్యరత్నమయ
శతసాహస్రస్తంభగుంభితంబునుసమకాలసముదితానేక బాలభాస్కర ప్రభావిభా
సమానంబు నగుదివ్యాస్థానమంటపమధ్యభాగంబునందు రజతాచలశిఖరంబు
నం బొడమి లెక్క కళకయంబు లైనచక్కనిక్రొక్కాఱుమెఱుంగులం గలసి మెల
సి విలసితం బగుసజలజలదమండలంబుపోలిక దివ్యయోగపర్యంకగతంబునునిజ
ఫణామణిమండలసంతత దేదీప్యమాననిరుపమానమహామణి ప్రభాపటల ప్రభాస
మానదశదిశావ కాశం బగుశ్రీమదనంతమహాభోగిభోగతల్పంబునంబ్రసారితస
వ్యపదారవిందుండును గుంచితదక్షిణశ్రీపదారవిందుండును జానున్యస్తనవ్యేతర
పాణిపల్లవుండును నాగభోగవిన్యస్తనవ్యకరక మలుండును ననవరతవిరాజమాన
దివ్యరత్నమయకిరీటచూడామకరకుండలగై వేయహారకాన్తుభ కేయూరకటకోర్కి
కాకటిసూత్రప్రీతాంబరశింజానమంజుమంజీరాద్యపరిమితదివ్యభూషణభూషితుం
డును వైజయంతీవననూలాలంకృతుండును లక్ష్మీసంలక్ష్మీతవిశాలవక్షస్థలభాజ
మాన శ్రీవత్సలాంఛను డును శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధదీప్యమానదీర్ఘవృత్త భు

జభూషితుండును శ్రీభూసీతాదిదేవీసహస్రంబులతో విలాసంబులందగిలిక్రిడిం
 చుభక్తత్రాణపరాయణుం డై ననారాయణుని పురుషదృష్టిచిత్రాపహారియగురూ
 పాదార్యాదికల్యాణగుణగణం బతిరయంబున నిన్నాకర్షించు చున్నదినే నేమి
 సేయం గలవాడ నప్పరమపదనాథుండును దద్దివ్యలోకనివాసులేమిభాగ్యంబూ
 నరించిరో వుడమి నిచ్చోట యోగనిద్రారతి నున్నశ్రీరంగనాథుండును నిద్రేశ
 వాసులు నేమిపాపం బొనర్చిరో తెలియంజాల నని పలికి మహాఫలానుభవంబు
 నకుం జనుకృతార్థులకుఁ జిత్తవైకల్యనిమిత్తంబు లగువికలోక్తు లాడం జనదు
 గావున వత్సా పరమపదంబునకుం బొమ్మని వీడుకొలిపి గాఢాలింగనం బొనర్చి
 ప్రేమవిహ్వలితసర్వావయవుండై యున్న సమయంబున, శ్లో॥ యో నిత్య మచ్యు
 తపదామ్బుజయుగ్మరుక్త వ్యామోహత స్తదితరాణితృణాయ మేనే! అస్మద్గురో
 ర్భగవతో న్యదయైకసిన్ధో రామానుజస్యచరణౌ శరణం ప్రపద్యే॥ అని యిట్లు
 తీర్థతనియ విన్నవించియాయెంబెరుమా నారుతిరువడిత్తామరలు తిరునేత్రంబుల
 శిరంబున నురంబున నాని శ్రీపాదతీర్థంబుఁ జేర్చి యమ్మహాత్మునిశ్రీహస్తంబుచే
 గ్రహించిత్రివారం బారగించి పర్వకాలంబుననమృతకిరణకౌముదీజుష్టంబగుదు
 గ్ధాబ్ధిచందంబునఁ బరమానందభరితసర్వాంగుం డై యువ్వాంగి శ్రీవత్సాంక
 మిశ్రుండు కృతాంజలిపుటుం డై స్వాచార్యునిం బంచి కతిపయదూరం బనుగ
 మించి యతనిచే ననుజ్ఞాతుం డై సాష్టాంగంబుగా సేవింప ననుగ్రహించి య
 తింద్రుండు నిజనివాసంబునకుం జనియె నంతఁ గూరేశుండు నిజగృహంబునకుం
 జని దేవీరత్నంబునీక్షించి నీతలం వెట్టిదనిన నాసాధ్వీస్వామీ దేవరవారిచిత్తాను
 వర్తియై మదీయస్వాంతం బుండుఁగాని యన్య మెఱుంగ నేరదని విన్నవించి సే
 వించి సాంజలియై యున్న యద్దేవి వినయోక్తులకుహర్షించి శ్రీపరాశరభట్టారకుని
 శ్రీరామప్పిళ్లనుం బిలిచి వత్సకులూగా శ్రీరంగనాథుండును శ్రీరంగనాయకియు
 విచ్చేసియుండ మీకుం గొఱంత లేవియు సంభవింపవు శ్రీరంగరాజానుగ్రహం
 బున జనియించి వర్ధిల్లు చున్నార మతండే మాకు రక్షకుం డనితలంచియుండక
 యెంబెరుమా నారుతిరువడిఘళే తంజ మని విశ్వసించి యుండవలయును. భవజ్ఞ
 నని యైనయీసాధ్వీకి విధేయు లై యుండి శ్రీమహాభాగవతులయందుఁ ద్రివిధ
 కరణంబులచే నించు కైన నపరాధ మాచరింపక వారియం దనురక్తి సలుప
 వలయు నని యానతిచ్చిన నిజశ్రీపాదంబులయందును సాష్టాంగదండప్రణామం
 బాచరించి దుఃఖించు చున్న కుమారుల నిరువురం గుచ్చి యెత్తితనశ్రీహస్తం
 బున నమ్మహాత్ములకన్నీరు దుడిచి మీరు ప్రకృతినంబంధమే ప్రధానంబు గాఁ
 దలంచి దుఃఖించితి రేనియెంబెరుమా నారుసంబంధంబుదూషించినవార లగుదు
 రాత్మసంబంధంబుఁ దలంచి క్లేశించితి రేని మఱుఁగుపఱుప నశక్యం బగుమ
 దీయసంబంధం బెఱింగి స్వస్థచిత్తులై యుండం దగు నని యక్కుమారుల నిరు

పురనూటడించి పుల్లపుల్లఁగూర్చుననుమహాదేశికునియూరు ప్రదేశంబున శిరం
 బుంచి స్వదేవీరత్నం బయినయాండాశమ్మయూరుభాగంబున శ్రీపాదపద్మము
 లుంచి యెంబెరుమా నారుతిరువడితామరలే ధ్యానించుచుఁబరమపదంబునకుం
 జనియె నంత సంయమి శేఖరుం డావార్త విని వేగ విచ్చేసి కూరేశకుమారు
 లగుశ్రీవ్యాసపరాశరభట్టారకుల నూటడించి కూరేశున కంతిమకైంకర్యంబు
 సేయ నియమింప జ్యేష్ఠపుత్రుం డగుశ్రీపరాశరభట్టారకుండు తిరుమాలయుఁ
 దిరుప్పరివట్టంబును జాత్తుపడి మొదలగుకోవెలపరికరంబులతోనచ్చటిశ్రీవైష్ణ
 వబృందంబు రావించి, శ్లో॥ సర్వకర్మాణి సూత్రేణ గాయత్ర్యవైష్ణవేన చ ।
 నారాయణానువాకేన స్నాపయే త్పితరం సుతః॥ అన్నప్రకారంబుగా నకూర్క
 రేశగురునకుఁ దిరుమంజనంబు సమర్పించి కేశవాదినామంబుల ద్వాదశోర్ధ్వపుం
 ద్రంబులు ధరియించి యలంకరించి శ్రీచూర్ణ పరిపాలనంబు గావించి యాచర
 మవిగ్రహంబు విమానంబునం దుంచి బ్రహ్మవిదగ్గేనరు లగుశ్రీవైష్ణవులు
 వహింపఁ బంచమహావాద్యంబులతోఁ దోడ్కొనిచనితిరుక్కావేరీగర్భంబునం
 దుంచి, శ్లో॥ కేశవార్పితసర్వాజ్ఞం శరీరం మజ్జళావహమ్ । సర్వధానదహేద్విప్రో
 బ్రహ్మమేధవిధిం వినా ॥ అనుశాస్త్రక్రమంబున భగవద్దానులగుముముక్షువులు
 తిరుమేను విడిచిన నచ్చరమవిగ్రహంబు బ్రహ్మమేధసంస్కారంబు దక్కవేటా
 క్కవిధిచే సంస్కరింపం దగదు గావున, శ్లో॥ బ్రహ్మమేధ మితిప్రోక్తం మునిభి
 ర్బ్రహ్మతత్పరైః । మహాభాగవతానాం హి కర్తవ్యైవిధి రుత్తమః॥ అనుహరీ
 తస్త్వత్కృతక్రమంబున శ్రీమహాభాగవతోత్తముం డగుశ్రీవత్సాంకమిశ్రుని
 బ్రహ్మమేధసంస్కారవిధిచే సంస్కరించి యామీదనవశ్యకరణీయంబు లగుకృ
 త్యంబుల శాస్త్రోక్తక్రమంబుగా ననుష్ఠించి యంతట సంయమిందునిఁ దదీ
 యు లగుమహాత్ములను నిజగృహంబునకుఁ దోడ్కొనివచ్చి, శ్లో॥ నాతఃపరతరం
 తీర్థం వైష్ణవాంఘ్రిజలాచ్ఛభమ్ । తేషాం పాదరజఃపుణ్యం గజ్జామపిపునాతిహి॥
 అని శాస్త్రప్రసిద్ధం బగుమహావైభవంబు గలశ్రీమహాభాగవతశ్రీపాదతీర్థంబ
 ర్ధించి స్వీకరించి, శ్లో॥ శుభాదా ద్విజవరైశ్చ సర్వసంపచ్చభావహమ్ । సహ
 స్రశాఖాధ్యయనం కారయేద్వైదికోత్తమః॥ శ్లో॥ అశుభాస్తే విశేషేణద్రావిడి
 బ్రహ్మసంహితా । అధ్యేతవ్యాద్విజవరై రాశౌచమలనాశనీ॥ అనియు, శ్లో॥ వృ
 థావాదా త్తయేచాస్తే ద్రావిడి బ్రహ్మసంహితా । అధ్యేతవ్యాద్విజవరై రాద్యా
 గీతసహస్రికా॥ అనియు బ్రహ్మాండపురాణంబునం జెప్పబడుం గావునఁ దిరువా
 యిమొత్తీ యనుదివ్యప్రబంధం బనుసంధించి పుష్పంబలియొనర్చి చాత్తుగావిం
 చి, శ్లో॥ యథా తుష్యతి దేవేశో మహాభాగవతార్చనాత్ । తథానతుష్యతే
 విష్ణు ర్విధివత్స్వర్చనా దపి॥ అనుశాస్త్రక్రమంబు గా శ్రీమహాభాగవతతదీ
 యారాధనం బాచరించి వారలకు సకలసత్కారంబు లొనరించి కృతార్థుండయి

యుండె నంత || కూరత్తాత్వారితిరునక్షత్రతనియను. — పుష్యమాసంబున హస్తనక్షత్రంబు గావున, శ్లో || మకరే హస్తనక్షత్రే సర్పనే త్రాంశసమ్భవమ్ | శ్రీమత్కూరకులాధీశం శ్రీవత్సాజ్ఞముపాస్త హే || శ్లో || అగ్ర్యం యతీంద్ర శిష్యాణా మాద్యం వేదాంతవేదినామ్ | శ్రీపరాశరభట్టర్యమహాపకృతి మాశ్రయే || శ్లో || శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రేభ్యో నమ ఉక్తిమధీమహి | యదుక్తయస్త్రయీ కణ్ఠే యాన్తిమజ్జశసూత్ర తామ్ || అని యాశ్రితు లిట్లు తనియనులు విన్నవించి రంత.

19

- సీ. మరునాఁడె యెంబెరుమానారు చనుదెంచి, భట్టరయ్యను జెట్టరబట్టి తొడుక చని రంగభర్తయార్థానమంటపమునఁ, బ్రణమిల్లి శ్రీరంగరపతిని డాసి సేవించి యద్దేవరదేవునిశ్రీపాద, పద్మముల్ సూపె నరబ్బాలకునకు భట్ట రాశ్రీపాదరపద్మములను జూచి, హర్షింప నతని కి రట్లనియె శౌరి తే. వత్స మీతండ్రి లేడనిరవగవ వలదు, నన్నె మీతండ్రిగా మదిరనమ్మియుండు మనుచు వాక్రుచ్చెవారి భట్టరయ్యకనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. మత్పుత్రుఁ డని యభిరమానించి హరిద్ర, తీర్థ మిప్పించి సంరదియము దీట మహి రంగరాజాభిరమానపుత్రుం డని, ఖ్యాతుఁ డౌన ట్లనుగ్రహముఁ జేసి యున్న శ్రీహరిఁ జూచిరయుడయవ రనియె. దీర్ఘాయు విష్ణు వెయ్యాయర్భకునకు విద్యఁ జెప్పెదనన్నరవినియు నూరకయుండి, బహుమతు లొనరించిర పంచేశౌరి తే. యంత భట్టరు నెంబారు ర కప్పగించి, విద్యఁ జెప్ప నియోగించి ర వేగ వచ్చి మఠమునం దుండె నాజగత్తాన్యఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- వ. అయ్యవసరంబున సంయమిం ద్రుండు నిజపదాబ్జాశ్రితులగుదాశరథ్యాదిమహాదేశికులకు భగవద్విషయంబు ప్రసాదించు చుండె నట్టియెంబెరుమానారు ప్రభావంబు బయల్పుచ్చుమహాత్ము లెవ్వ రన్న వివరించెద శ్రీరంగనాథుఁడును శ్రీవేంకటేశుండును గరిగిరివరదుండునుయాదవాద్రీశుండును నల్లహరిస్వామియుఁదిరుక్కురుంగుడినంబియు శ్రీశరకోపసూరిం ద్రుండును శ్రీమన్నాథమునివరుండును శ్రీయామునాచార్యవర్యుండును బెరియనంబియుఁ దిరుక్కోట్టియూరినంబియుఁ దిరుమలనంబియుఁ గూరమాలాధరగురుండునాత్వార్తిరువరంగప్పెరుమాశరయరనుమహాదేశికుండును మఱియు నెంబెరుమానారుతిరువడిఘ శాశ్రయించిన చతుస్సప్తతిసింహాసనాధిపతులును బ్రహ్మరాక్షసుండునుమూక వైష్ణవుండును మొదలయినస్వామిస్వాములు వీరియందు విభూతిద్వయం బుడయవరులకు స్వాధీనంబుగా నొసంగుకతన శ్రీరంగధాముండుయతీంద్రప్రభావ ప్రకాశకుం డయ్యె నీ సంబంధిసంబంధుల కెవరి కేది లిఖితంబు వ్రాసి పంపించిన మోక్షుగ బిచ్చెద నని ప్రతిజ్ఞ యొనర్చిన కారణంబున శ్రీవేంకటేశుండును రామానుజమాహాత్మ్య ప్రకాశకుం డయ్యె మఱియును.

22

- సీ. దేశికోత్తములతోఁ గదిరుమల కేగుచు, యతిరాజ మార్గమధ్యముననిల్వఁ
దుంబయాఁకొండయందొక్కఁగోపాంగన, దివ్యదధ్యాజ్యముల్ దెచ్చి యిచ్చి
యారగించినమీఁద గిది యతిపతిఁ గని దధి, క్రయ మడిగిన యతిరాజ కృపను
వరదార్య యీగోపవనితకు శ్రీపాద, తీర్థప్రసాదముల్ దెచ్చి యొసఁగు
తే. మనిన వరదార్యఁ డార్యాజ్ఞ గన ట్లానర్ప, బాదతీర్థప్రసాదానుభవముచేత
జ్ఞానవతియయ్యె నాగొల్ల గ్రహాన యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. ఇను మొకరసమున గ హేమించుపగిది శ్రీపాదతీర్థము సోకి గ హపజాతి
స్వస్వరూపజ్ఞానసంపన్నయై పల్కె, నీకు సద్గురునకు గ నెయ్యి పెరుఁగు
కలిగిన ట్లిచ్చితిఁ గాని తత్క్రయ మేటి, కపవర్గ మిమ్ము మరహత్త యనిన
వేంకటేశుఁడుదక్కరవేటొకఁ డెట్లెచ్చు, మోక్ష మంచును శేషశూర్తిపలుక
తే. నతఁడు నీమాటవిను ననిరయార్యు లనఁగ, వింటిఁగావున నతనిపేరింట నొక్క
లిఖిత మిమ్ముని యడిగెనాశలేమ యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. సర్వజ్ఞ వేంకటేశై లనాయక సత్యసంధ నీసమయము గ సం స్మరించి
యీగోపసుందరి గ కిమ్ము మోక్షం బని, లిఖిత మార్యుఁడు వ్రాసినలేమ కియ్య
నాలేఖఁ గైకొని గ యతిరయంబున వచ్చి, కొండవై కెక్కునాగోపసాధ్వి
కేడుకొండలరాయఁ గ డెదురుగా నేతెంచి, యాలిఖితముఁజూచి గ యాదరించి
తే. మోక్షమిచ్చెనునాగొల్ల గముద్దియకును, గాన యతిరాజమహిమప్రకాశకుండు
వేంకటేశ్వరుఁడయ్యె నీరవిధమున నని, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 25
- సీ. స్వప్నములో యాదవప్రకాశకునకు, యతిపతిసంబంధి గ వై తరింపు
మనుచుఁ జెప్పినకతర్యాజ్ఞ మూర్తి వచించు, తర్కమునకుఁ బ్రతిరేతర్కమొదవఁ
దడఁబడి పొగడు త్రిదండికిఁ గనఁబడి, శ్రుతిఁ దెల్పి జయ మిచ్చురకతనఁ గంచి
వరదుఁడు యతిరాజవైభవ మెఱిఁగించె, నట్లు యాదవగిరిరహరియుఁ గలను
తే. దోచి యతిపతిరమ్మనిరేతొడుకపోయి, మహినినతనికిసంపత్కురమారుఁ డయ్యెఁ
గాన విదితముఁ జేసెఁ దరద్గరిమ ననును, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర. 26
- వ. అత్తిగరిస్వామి సంయమింద్రుని ప్రభావం బెఱింగించినతెఱం గట్టి దనిన వివరిం
చెద నొక్కయవసరంబున నద్దివ్యదేశవాసి మై లోకరక్షకుం డగుపుండరీకా
క్షుం డెంబెరుమానారుసంబంధు లగువారి కరుళప్పా డిడ నాయుండే ననుచు
శ్రీవైష్ణవులు నిటలతటఘటితాంజలిపుటు లగుచు విచ్చేయఁ బెరియనంబితిరువం
శంబునం దవతరించినస్వాములు కొందఱు రా కున్న నాశౌరి వారినుద్దేశించి
మీరలు మదీయాజ్ఞోలంఘనంబు సేయుటకుఁ గారణం బేమి తెలుపుం డనిన
దేవా యతీంద్రుఁ డస్తద్వంశాలంకారభూతుం డయినమహాపూర్ణార్ణవలశిష్యుం
డు గావునఁ దత్సంబంధంబు ప్రధానంబు చేసి మీగు పిలిచితిరి గావున నమ్మహా
త్మున గాచార్యవంశ్యుల మగుటంజేసి పనివినక యుంటిమి గాని వేటొకతలంపు

న లే దని వారు విజ్ఞాపనం బొనరించిన విన సవధరించినయ్యగరిస్వామియు
దశరథవసుదేవాదిరాజసత్తములు నాయందుఁ బుత్రప్రపత్తిఁ జేసినవిధంబున
నున్నది మీ రెంబెరుమానారునం దొనర్చినశిష్యప్రతిపత్తియని యాన తిచ్చి
మఱియొక నాఁడు కిడాంబియాచ్చా ననుదేశి కేంద్రునిఁ గటాక్షించి మీ కభిమ
తం బగునొకపద్యంబుఁ బఠియింపు మనిన నతండు, శ్లో॥ అపరాధసహస్రభాజ
సం పతితం భీమభవార్ణవౌదరే । అగతిం శరణాగతం హరే—అని యీశ్లో
కంబు వచించిన నెంబెరుమానారు సకలచేతనులకు గతి యై యుండ మీకిట్లు
వచింప నర్హంబు గా దని యాన తిచ్చెం గావున నయ్యగరిస్వామి యతీంద్రునిప్ర
భావప్రకాశకుం డయ్యె మఱియును దిరుక్కురుంగుడినంబియు శ్రీపరాంకుశ
యోగీంద్రుండును శ్రీమన్నాథమునివరుండును శ్రీయతీంద్రునిమాహాత్మ్యంబు
ప్రకటితంబు గాఁ జేసినక్రమం బెట్టి దనిన.

27

సీ. కోరి తిరుక్కురుంగుడినంబి యతిరాజు, నాశ్రియించి రహస్య కమర సెఁ గాన
బైల్పుచ్చె గురునిప్రభావ మట్లు శతారి, తనమానసమునఁ ద్రిదండపాణి
శాంతు భవిష్యదాశాస్య నేతోత్సవ, శ్రీకరు సాక్షాత్కరించి మించి
కండో మనుచుఁ బాడెఁ గాన యతీంద్రుని, దివ్యప్రభావంబు క తేటపఱచె

తే. శతజిదాత్తభవిష్యదాశాస్యవిగ్రహార్చచేఁ దెల్పె సంయమిం ద్రాతిశయము
నెల్లవారికినాథమునీంద్రుఁ డనుచుఁ, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 28

ప. అట్లాభవిష్యదాశాస్యవిగ్రహంబు నాథపద్మాక్ష రామయామునార్యాదిదేశికుల
చేఁ గ్రమార్చితంబై శ్రీరంగంబునందు భగవద్రామానుజచరమవిగ్రహసన్నిధా
నపర్తి యై యుండు నని శ్రీమహాపూర్ణ దేశికోత్తముం డిమ్మహాత్మునిమహిమ
యెల్లవారికిఁ దెల్లముగా నెఱింగించినతెఱం గెట్టిదనిన.

29

సీ. దాశరథ్యార్యాదిరదేశికోత్తములతోఁ, గూడి మహాపూర్ణగురునియింటి
కెంబెరుమానారు క లేగుదెంచినఁ జూచి, వెరియనంబియు లేచిరప్రేమతోడ
ధరణిపై సాష్టాంగదండప్రణామముఁ, గావించి మిగుల సత్కార మొదవఁ
జూచియిట్లనియెఁ దరత్సుతయత్తుళాయమ్మ, యయ్యమిశిష్యుఁడయతివరేణ్యుఁ
తే. డితని కిట్లాచరించితిరవేమి యనిన, హరికి ముం దుద్ధవాకూర్మలట్లు గురుఁడ
నైతి నీతని కనియె సరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. కావేరిలో నవరగాహన మొనరించి, వైష్ణవౌఘముతోడ క వచ్చుచుండఁ
దిరువీధిలో యతిరదేవుఁడు గనుఁగొని, స్వగురుఁడు భక్తితోఁ శ్రజాఁగి మొక్కు
నతఁడు సానుగ్రహ మంజలిఁ గావించి, చన స్వామి దే మని క స్వాములడుగ
సార్యుతలంపున కర్హ మదే యని, యతిరాజు పల్క సరయ్యార్యు లతని

తే. కాతలం వెట్టిదో చెప్పుమనిన వారి, కస్తదాచార్యు లాయర్థమాన తియ్య
నర్హు లని పంచె వారిసరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. పూర్ణార్ద్యజూచి యారబుధజను లేమోడ్చి, సంశయమడుగ నాసభ్యుడనియె
యామునాద్యుడు వైష్ణవాన్నితుఁ డై వచ్చు, చున్నట్లుదోచిన శ నుడయవరుల
కతిభక్తి మొక్కితి శ నాశవందారుపి, మ్మట నార్యపూర్తి లక్షణమునీంద్రు
లకుఁ గల్గిన ట్లన్యూలకు లే దనుచుఁ జెప్పి, సచ్చాత్మనకు సదాచార్యునకును
తే. వాసి లే దనిగురుఁ డెంచిరవరకుమారుఁ, బుండరీకాఖ్య సంయమిభూమిపతికి
శిష్యుఁగాఁ జేసిమోదముఁ శ జెందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
ప. తిరుక్కోట్టియూరినంబి యాయతిక్షితింద్రునివైభవంబుఁ దెలిపినక్రమం బెట్టి
దనిన. 33

సీ. తిరుమంత్ర మొకనాఁడురదేశికుల్ వినుచోట, గోష్ఠీగహనపూర్ణ శగురువరుండు
పిలిపించి యరసి యారభిక్షుభూపాలుని, పరసమృద్ధికి మెచ్చి శ పరమకృపను
మాపాలియెంబెరుమానారె ర మ్మని, పిలిచి కాఁగిటఁ జేర్చి శ ప్రీతిఁ జెంది
మహిలోన నెంబెరుమానారె దర్శన, మని మనశాస్త్రముల్ శ వ్యవహరించు
తే. ననుచు శ్రీవైష్ణవుల కెల్ల శనానతిచ్చెఁ, గాన యతిరాజవిభవ ప్రకాశకుఁడన
నమ్మహదేశికుం దుర్విశ నయ్యెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర. 34

సీ. గోవిందమిశ్రులు శ గురునికై పఱచి యా, పరపువై ముమ్మాటు శ పొరలి లేచి
నిలిచిన సంయమి నేత కటాక్షించి, తిరుమలనంబికిఁ శ దెలుప నతఁడు
పిలిచి గోవిందమిశ్రుల కిట్లు పలికెను, గతి యెద్ది గురుతల్పగామి కనుచు
నరకమే గతి యని శ గురుని కాతఁడు పల్క, నిట్లెల చేసితి శ వెఱిగి యెఱిగి
తే. యనుచుగురుఁడానతిచ్చిన శ నాలకించి, సత్త్వనిధియైనయెంబారు శ సద్గురునకు
మగిడియొకమాట పల్కెనీరమాడ్కిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. చీమ కుట్టక గడ్డిరచిద్రుపల నొరయక, తిరుమేను పాన్పువై శమెఱయు చుండ
దేవరవారు నిరద్రించినఁ జాలును, వీఁడు దుర్గతి కేమి శ వెఱవఁ డనుచు
నెంబా రనినసూక్తి శ కెంబెరుమానారు, హర్షింప నతని కి శ ట్లనియె నంబి
యయ్య శ్రీరామాయశార్థముఁ దెలియుచు, నొక్కసంవత్సరముంటి విచట
తే. నీకుఁ దగువస్తునొకటియ్యర లేకపోతి, ననుచుఁ జింతించుగురునక శయ్యతివరుండు
వినతి చే సిట్లు దా విన్నరవించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

సీ. స్వామి మీనన్నిధి నకలవస్తువులందు, దానున కొక టియ్యఁదలఁచి తేని
యనఘుని నెంబారు శ నంబుధారాపూర్వ, మడియేని కిమ్మనిరయతివరేణ్యుఁ
డడిగిన నాతని శ కాతిరుమలనంబి, యెంబారు నొసఁగి యతీశభాను
రాంఘ్రిపద్మములందు శ నాత్మతనూజ రా, మానుజార్యాదుల శ నాశ్రయింపఁ
తే. జేపఁగావున సంయమిక్షితిమహేంద్రు, వైభవము తేటపఱచెను శ వైష్ణవులకు
నమ్మహాత్మునిఁ దలఁచెద శ నాత్మననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
ప. మఱియుఁ దిరుమలయాండాను త్రిదండమండలేశ్వరుని ప్రభావంబుఁ దెలియ వివ

రించినక్రమం బెట్లన్న సకూరమాలాధరగురుండు యతీంద్రునకుఁ దిరువాయ్
మొత్తీకర్థం బొన తిచ్చు చున్న సమయంబున యరియక్కాలత్తుళ్లే యనుపాశు
రరిబు ప్రస్తుతంబైననప్పాట కొకయర్థం బమ్మాలాధరగురుండు వచింప యతీం
ద్రుం డుపకారస్సృతివిషయంబు గా మఱియొకయర్థంబుఁ జెప్పిన వినితిరుమా
లెయాండా నిట్టివిశ్వామిత్రంబురచింప నేర్చిననీకు సంప్రదాయార్థంబులువినఁ
బని యేమి యని యుపరితనగ్రంథంబుఁ జెప్పక చాలించిన మఱికొన్నిదినంబు
లకు గోష్ఠీపూర్ణుండు విచ్చేసి రంగపతికి మంగళాశాసనం బొనర్చి మాలాధరదే
శికేంద్రునిఁ గని సముచితసంస్కారం బొనరించి యమ్మహాత్మునిచే సమర్పితుం
డై సముచితాసనంబునం గూర్చుండి యమ్మాలాధరగురుండు దెలుప సతీతప్ప
త్తాంతం బంతయుఁ దెలిపి యగ్గురూత్తము నుద్దేశించి మహాత్మా మన మిరువుర
మాశవందారునన్నిధిని తిరువాయ్మొత్తీయర్థం బెఱుంగు చుండ యరియక్కా
లత్తుళ్లే యనుపాట ప్రస్తుతం బైన నప్పాశురంబునకు యామునాచార్యుండు
మన మిరువురమునాకర్ణింప నొకయర్థంబుఁ బ్రసాదించె నంతట మీ రాచమ
నార్థంబు విచ్చేసితిరి కావున రెండవయర్థంబు మీచే శ్రుతంబు గాదయ్యె నప్పు
డే నాయర్థంబు విని యుండెతి యతీంద్రుం డస్మచ్ఛ్రుతిం బయినయర్థంబె యు
పన్యసిం చె నీయతీంద్రున కాశవందారునెమ్మదిం దోచినయర్థంబే కాని వేటొక
యర్థంబు ప్రసిద్ధంబుగాదు గావున నీయర్థంబు ప్రామాణికతమంబని యొప్పంద
గు నదియునుం గాక సాందీపనికడఁ గృష్ణుం డధ్యయనం బొనర్చినట్లుగాదెయ్య
యతీంద్రుండు మీకడఁ దిరువాయ్మొత్తీయర్థం బొకర్ణించుటయని తిరుకోట్టి
యూరినంబి వాక్రువ్వ విని విస్మయం బంది తిరుమా లెయాండా నాసంయమిం
ద్రునిం జూచి యతీంద్రానీవొక్కనాఁ డై న నాశవందారుతో సంభాషించియె
ఱుంగవమ్మహాత్మునితిరువుళ్లంబున నున్నయర్థంబెల్లఱింగితివన్న యతీంద్రుండు
కరకమలంబులు మోడ్చి యద్దేశికేంద్రు నుద్దేశించి మహాత్మా యామునాచా
ర్యవర్యున కేనేకలవ్యుండఁ గానో యని యాన తియ్య విని హర్షించి యదియొ
కయవతారవిశేషం బని నిశ్చయించి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగదండప్రణా
మంబు గావించి మహాత్మునితిరువడిత్తామరలయందు నుందరత్తోళుడయా ననునిజ
కుమార శేఖరు నాశ్రియింపఁ జేసెంగావునఁ దిరుమా లెయాండాను సంయమిం
ద్రునివిభవంబు ప్రకాశింపఁ జేసెనింక నాత్వారుతిరువరంగప్పెరుమాళరయరు య
తీంద్రునివిభవంబు బైల్పుచ్చినక్రమం బెట్టి దనిన యతీంద్రుం డాఱుమాసంబు
లు తిరువరంగగురునిదివ్యభవనంబున వసియించి తిరువాయ్మొత్తీ మొదలైనది
వ్యప్రబంధంబు లధికరించుచు సకలవిధకైంకర్యంబులు సలుపుచుండి యొక్క
నాఁ డభ్యంజనంబొనర్చి యతిసౌరభ్యయుక్తం బగుసుకుమారతరహరిద్రాచూ
ర్ణంబున నుద్వర్తనం బొనర్ప సత్యరతహర్షయుక్తం డై యగ్గురుండు వత్సాన

న్నను నాసర్వంబును స్వాధీనంబు గాఁ జేసికొంటి వని సుప్రసన్నుండై పంచ
మోషాయనిష్ఠ యుపదేశించి తిరువాయ్ మొత్తీయరయరనునిజకుమారకునయ్య
తీంద్రునిశ్రీపాదాబ్జంబులం దాశ్రయింపంజేసెం గావునఁదిరువరంగగురుగాడు సం
యమింద్రునివై భవం బెల్లవారికిం దెల్లమి గాఁ జేసె మఱియును బ్రహ్మరాక్ష
సుండునుమూక బాలకుండునుయతిస్వామితిరువవతారక్రమంబెఱింగించిన తెఱం
గెట్టి దనిన.

38

- సీ. నీకడఁ జదువుచు ర నిత్యసూర్యగ్రణి, యున్నాఁడు లక్ష్మణరయోగి యతఁడు
మన్న క్షికారణమహిమాధ్యుఁ డని యాద,వప్ర కాశకునకు ర విప్రరాక్ష
సుఁడు చెప్పెఁ గావునఁ ర బుడమి యతీంద్రుని,విభవ మెఱింగిరి ర వివిధజనులు
కంచిలో ముం దొకరపంచవార్షికమూక, బాలుఁ డేఁడాది గరన్నడక మగిడి
తే. యెల్ల వారికిఁ గనఁబడిరయిచట శేషుఁ, డవతరించెను లక్ష్మణరఖ్యాతి ననియెఁ
గానమూఁగయుఁదెలిపెఁ దరద్గరిమ ననుచు,వాదిభీకరగురుఁ డ నెరమోదమలర.
వ. మఱియునమృహత్తునిశ్రీపాదాబ్జంబులాశ్రయించినమహా దేశికులతనిప్రభావంబు
బైల్పుచ్చినప్రకారంబెట్టిదనిన వివరించెద వడుగసంబి యాచార్యపదంబుడయ
వరులకే ముఖ్యవాచకం బగుటంజేసి యెంబెరుమానారుతిరువడిగళే తంజ మని
యాసతిచ్చె మఱియును గణ్ణీయనూరిసిరియాచ్చాసచేలస్సానపూర్వకంబుగా
నార్తిచే నవసన్నుండై దివ్యాజ్ఞఁ బెట్టి యెంబెరుమానారు తిరువడిగళేశరణమ్మ
ని యుండుఁ డని యాశ్రతుల కుపదేశించె-నరుళాళప్పెరుమా శేంబెరుమానారు
శ్రీయతీంద్రునియాజ్ఞచేఁ దమతిరువడిత్తామర లాశ్రయించినయాచ్చానునకు
ననంతాత్మానునకుఁదొండనూర్నంబికిమరుధూర్నంబికిని హితోపదేశం బొనర్చి
యుడయవ రొకపిచ్చికమెడఁ దాళఫలంబు గట్టినగతి యిట్లానరించితిరిమిారలెం
బెరుమానారుతిరువడిగళే శరణమ్మని నమ్మి యుండుఁ డని యాసతిచ్చెఁబుల్లపు
ల్లయాత్వా త న్నాశ్రయించినయెళివిలాత్వానాభిజాత్యాదిమదంబుచేగర్విం
చి మనోవాక్కాయకర్మంబులచేఁ బరుల నిరాకరించు చుండనెఱింగిఁయొక పర్వ
కాలంబునఁ దదీయకరణత్రయం బాచార్యదక్షిణగాఁ దనకతనిచే ధారాదత్తం
బుఁ జేయించుకొని శ్రీమహాభాగవతులయం దానుకూలై కరసుండవై యుండు
మని నియమించిన సతం డ ట్లాచరింప నశక్తుండై యొకవిని క్తస్థలంబాశ్రయిం
చి యన్నదాచార్యులయెడ నార్ద్రావరాధి నై తిననిదుఃఖంపఁదెలిసి యమ్మహా
త్ముం డేతెంచి వత్సా నీకు దుఃఖపడఁ గారణం బేమి యనియడుగఁదనమనో
గతం బైనయర్థం బతం డాయార్జ్యన కెఱుకపలుప విని యద్దేశి కేంద్రుండతని
నుద్దేశించి రాజదండభయంబుచేఁ బరుల విషయంబుగాఁ గాయకాపరాధంబు
మనుష్యునకు సంభవింపనేరదు. శ్లో॥ యదీచ్చసివశీకర్తుం జగదేకేనకర్మణాప
రాపవాదసన్యభ్యోగాశ్చర న్నిర్మి వారయ ॥ అనియెడున్యాయరంబునఁ బరాపవా

దవాక్యంబు లుడిగియుండు మింక మానసాపరాధంబు లుదయించెనేని యను
తాపంబుఁ జెందిభగవద్రామానుజచరణారవిందంబులే శరణం బని యధ్యవసిం
చితి వేని యాయధ్యవసాయంబు, శ్లో॥ జ్ఞానాన్ని సర్వకర్తాణభస్తసా త్కురు తే
ర్జున । నహి జ్ఞానేన సదృశం పవిత్ర మిహ విద్యతే॥ అనియెడుభగవదుక్తిక్ర
మంబు గామానసికాపరాధంబుల నశింపఁజేయు ననియానతిచ్చి నిజనివాసంబు
నకుం జనియె నంత నతండు స్వగురూపదిష్టక్రమంబునఁ గాలంబుజరపుచుఁగృ
తార్థం. ఉయ్యె మిశహత్వానోక్తనాఁడు ఛందోమయుండై నగరుత్తంతునియం
శంబు చే నవతరించినదాశరథిసూరిపురందరునితో శాస్త్రవాదంబు సేయ ను
త్సహించిన మనము శపథం బొక్కటి చేసికొనియెద మని ముదలియాండా నా
న తియ్యఁ బరాజితుండు జేతను వహించుటే శపథం బని యతండుపలుకనీయ
ర్థంబు సమీచీనం బని దాశరథిసూరి యంగీకరించి విశిష్టాద్వైతపక్షం బవలం
బించి బలవత్ప్రమాణతర్కశతంబుల నుడువ నవి యన్నియును వధియించి బ
హువిధంబుల ఖండించి యబాధితబహుప్రమాణతర్కసహస్రంబులుపన్యసించి
సిద్ధాంతంబు స్థాపింప నతండు ప్రత్యుత్తరముఁ జెప్పలేక 'విజితోస్థి'యని నిజ
భుజస్కంధపీఠంబున వై నతేయుండు విష్ణునిగతి వహించి కొంతదూరంబు చని
యలసి మహాత్మా భవదీయశ్రీపాదంబు లాశ్రయించెద నన్నంగరుణింపుమని
ప్రార్థింప 'సాధశ్రాదీనవత్సలాః' అనియెడు న్యాయంబునఁబరమకారుణికుండై న
యవాధూలకులాలంకరిష్ణుండును డిగ్గి యతనిం దోడుకొని చని యెంబెరుమా
నారుతిరువడిత్తామరలాశ్రయింపంజేసి యిమ్మహాత్ముని శ్రీపాదపద్మంబులె ప్రాప్య
ప్రాపకంబు లని విశ్వసింపు మని విధించె నెంబారు శ్రీపరాశరభట్టారకార్యు
నుద్దేశించి వత్సా నీవు శ్రీరంగరాజున కభిమానపుత్రుండ ననియు శ్రీవత్స
చిహ్నమిశ్రుల కభిమతనుతుండ ననియు సమస్తవేదవేదాంగవేదాంతాదిపా
రంగతుండ ననియును మదిఁ దలంచి ప్రమాదంబుఁ జెందక సర్వదేశకాలావ
స్థలయందు నెంబెరుమానారుతిరువడిగళే శరణ మ్మనుచు నమ్మి యుండు మిది
యె పరమహితం బని యానతిచ్చె శ్రీపరాశరభట్టారకుం దొకసమయంబున
నంజయ్యరు నీక్షించి నీవు వేదాంతి యనువిఖ్యాతనామధేయంబుఁ గలవాఁడ
ననియు మ మ్మాశ్రయించితి ననియు మా కాచార్యదక్షిణగా బహుద్రవ్యం
బర్పించితి ననియు మోస మొందక సర్వకాలంబులయందు శ్రీరామానుజ
పదాంబుజంబులే శరణ మని విశ్వసించి యుండు మని యుపదేశించె నంజ
య్యరు నంబిళ్లనుం గటాక్షించి లోకాచార్యుండ నని పేరు గాంచితి ననియుఁ
దిరువాయ్ మొల్లికి వాఖ్యానం బొనర్చితి ననియును స్వకీయాతిశయంబుఁ ద
లంచి పరాకుపడి యుండక నీ వెంబెరుమానారుతిరువడిగళే శరణ మ్మనినమ్మి
యుండు మని యాజ్ఞాపించె మఱియొక నాఁడు నంబిళ్ల శివక్కరప్పిళ్లకడం జని

యొకవైష్ణవగృహంబున నిద్రించి యాశిష్కరప్సిష్టకై దండగొని మగిడి చను
చున్న సమయంబునం దొక వైష్ణవుండు తద్గృహద్వారవేదికయందు శయనించి
త్రోవ కడ్డంబుగా శ్రీపాదంబులు సాచి సుఖసుప్తం డై యున్న వీక్షించి సా
దంబులు ముడుచుకొమ్మని శిష్కరప్సిష్ట పలుక నంబిష్టవిననవధరించి భగవద
నుగ్రహంబుచే నిఖిలాజ్ఞాననివర్తకం బైన నిరతిశయనిర్మలజ్ఞానంబు లభించి శ్రీ
పరాంకుశమునీంద్రుండు శ్రీమహాభాగవతవిషయంబుగాఁ దిరుత్తాళ్ వణంగి యని
యానతీయ నీవట్లనం దగునా యని యతనిహస్తంబు పరిత్యజింప నతండు శివ
క్కర యనుతనయ గ్రహారంబునకుం జని యందుఁ గొన్ని దినంబులు గురుండుత
న్నుఁ బరిహరించె నింక నేనేమి సేయం గలవాఁడ నని యనుతపించుచుఁ దిరిగి
నంబిష్టసన్నిధి కేతెంచి సాష్టాంగ ప్రణామం బాచరించి నిటలతటఘటితాంజలిపు
టుండ్లై మహాత్మాయుభయనదీమధ్యస్థనరకరగృహీతరజ్జయంత్రప్రక్షిప్తపాషా
ణం బానదీనిర్మలమధ్యదేశంబునం గూలుపోలికభవదీయపాణిపల్లవత్యాగవేగం
బున సంసారసాగరమహా ప్రవాహంబునం బడితి నింక నీదాసచేతనున కేమిగతి
యని యత్యార్థం డై విన్నవింప 'క్షమాసారాహీసాధవః' అనియెడిన్యాయం
బున క్షమాసముద్రుండ్లై నయద్దేశికేంద్రుండు తదీయాపరాధంబు క్షమియించి
యింక నెల్లప్పుడు యతీంద్ర శ్రీపాదపద్మంబు లేయుపాయోపేయంబులుగానమ్మి
యుండు మనుచు నియోగించె నెంబెరుమానారున కభిమానపుత్రం డై నశీకు
రు కేశగురుండు సిరిభుత్తూరనున గ్రహారంబునకుం జనుదెంచిన వేదశాస్త్రపారంగ
తుం డై నసోమాసియాండానదేశికేంద్రునికడఁ బ్రేమపూర్వకంబుగా శ్రీభాష్యం
బధికరించినపిమ్మట నక్కురు కేశగురుండు మగిడి చనుచుండఁ గొంతదూరంబతనిన
నుగమించి మహాత్మా యడియేని కొక పరమహితం బుపదేశించి నీవు భాట్టప్రాభాక
రాదిశాస్త్రంబులయందు సర్వజ్ఞుండ ననియు శ్రీభాష్యప్రవర్తకుండ ననియు నీ
వాసిఁ దలంచి ప్రమాదంబుఁ జెందక సర్వకాలంబులయందు సంయమిండుని
చరణారవిందంబులే శరణం బని విశ్వసించి యుండు మని విధియించెగోమతత్వా
త్వా తమసన్నిధియందు కాకంపాటియాచ్చాంబిళ్ల యాదరపూర్వకంబుగా శ్రీ
భాష్యం బధికరించి యొక హితంబు దాసున కనుగ్రహింపు మనివేడుకొనిన నతం
డతనికి నెంబెరుమానారుతిరువడిగళే శరణం బని విశ్వసించి యుండు మనియుప
దేశించె నంగళాత్వా నొక్కంపాడియాచ్చాంబిళ్లనుం జూచి యార్యసత్త
మా శ్రీరంగనాథుండు నీయెడఁ గోపం బుంచినవేళ నీమది నేమి తలంచితివని
యడుగ నెంబెరుమానారుతిరువడిగళే శరణం బని విశ్వసించి యుండితి ననియు
తం డతని కానతిచ్చె నెలాధూరియమ్మా శాతీయశ్రీపాదంబు లాశ్రయించినపన్ని
రువురుశ్రీవైష్ణవులు తనసన్నిధిని శ్రీభాష్యం బధికరించి భక్తిరూపోపాయంబును
సాపాయం బని విన్నవింప వారికిఁ బ్రపదనం బుపదేశించిన నది దుష్కరం బని

వారనిన నట్లయె నేని యెంబెరుమానార్ తిరువడిగ లేశరణం బని యధ్యవసించి
యుండుఁ డని యానతిచ్చె నడివిలాత్వాత్తిరునారాయణపురంబునక రిగి యందు
వంగిపురత్తాచ్చి మొదలై నభాగవతోత్తములకు శ్రీభాష్యంబు ప్రసాదింప వారీ
యర్థంబు గ్రహింపలే మనిన శ్రీభాష్యప్రవక్తయయిన యెంబెరుమానాతుతిరువ
డిగ లే శరణం బని నమ్మి యుండుఁ డని యానతిచ్చె శ్రీవేదవ్యాసభట్టారకుండు
యాదవాద్రికిం జని యందు శ్రీరామానుజమునిసన్నిధానంబున నేబదిర్వరుసూ
రులకు శ్రీభాష్యార్థం బుపన్యసింప వారీయర్థంబు భాగీరథీప్రవాహంబుగతిదురన
గాహం బని విన్నవింప నట్లయె నేని మనకుం గులదై వతంబై నయెంబెరుమా
నార్ తిరువడిగ లే శరణం బని నమ్మి యుండుం డని యానతిచ్చె నడివిల్ తిరువీధిప్పి
ళ్లభట్టారకుండును దనయాశ్రితుల కట్లుపదేశించె వడుగనంబియెంబెరుమానా
రుతిరువడిగ లేశరణ మనియు నంబెరుమాళ్ తిరువడిగ లేశరణ మనియు ననుసంధిం
చుకూ రేశదాశరథ్యాదులనుం జూచి యిరుకరయ రని వాక్రుచ్చె నిట్లు భగవ
ద్భాగవత ప్రకటీకృత ప్రభావుం డై నసంయమిసార్వభౌమున కసంఖ్యేయభగవద
వతారంబులందు రామకృష్ణాద్యవతారంబులకుఁ బ్రాధాన్యంబు గలుగుకొలఁది
హారపల్లి యందునాయకరత్నంబునకుంబోలెఁ బూర్వాపరాచార్యమధ్యంబునఁ
బ్రాధాన్యం బవ్యాహతం బై విలసిల్లుఁగావుననుత్తరకర్తవ్యవిశిష్టకృపామాత్రప్ర
సన్నాచార్యుండై నయమ్మహాత్మునివిషయంబు గాఁజేయుకైంకర్యంబుపరమస్త్రా
ప్యం బగు నది గాన నగ్గురుశిఖామణియర్చితుండై సంతసించె నేనియష్టోత్తరశత
దివ్యదేశావిష్కృతదివ్యమంగళవిగ్రహుండగు శ్రీమన్నారాయణుండారాధితుం
డై మిగుల సంతోషించు 'చరితం రఘునాథస్య శతకోటిప్రవిస్తరమ్' అని
యెడున్యాయంబుగా భగవద్రామానుజచరితం బంతయు నెవ్వఁడెఱుంగునన్న
దాచార్యానుగ్రహంబుచే బుద్ధిగోచరం బై నయంత యీక్రమంబుగా విన్న
వించితిం గావున బాలకులకలభాషణంబులు వినియుల్లసిల్లుతల్లి దండ్రులగతిశమ
దమక్షమావాత్సల్యాదికల్యాణగుణభూషితు లగు శ్రీమహాభాగవతులువిననవధ
రించి వాగపరాధంబులు క్షమియించి యీదాసచేతనునియం దనుగ్రహంబుసే
యం దగుదురు మఱియును.

40

- సీ. అంతటనొక్కనాఁడ సాయమింద్రుండు, తనమానసమునందుఁ ॥ దలఁచెనిట్లు
మర్త్యుండు నూతేండ్లురమ నెనేని పూర్ణాయు, విరువదియేండ్లుమార్కెక్కువయ్యె
నరుచి యీసంస్మృతిరయందు జన్మించెను, నీపదాజ్ఞంబులరీడ నన్నుఁ
జేర్చుకొమ్మని యతిర శేఖరుండు ప్రపత్తి, సలిపిన శ్రీరంగశాయి సుప్ర
తే. నన్నుఁడై యిట్లు పల్కెను సాయమింద్ర, కాలమానముజో లేమిరఘనుఁడవీవు
తడ విచట నుండు మనిహరిరనుడి వెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
సీ. ఆర్తిచేయతివతి ॥ యారంగపతిఁజూచి, యర్థింప నతఁ డిప్ప ॥ మడుగు మనిన

సదయ నాసంబంధీసంబంధులకు నిమ్మ, నే లభించుపదంబు శ నీరజాక్ష
 యని యడిగిన హరి శ యావర మిడి నేటి, కేడవనాడు నీ శ వీశరీర
 ముడిగి నన్నొందుమా శ యుడయవ రేయని, బహుమతు లొనరించిరపంచినంత
 తే సంయమిండ్రుడు చను దెంచి శ స్వమత మొది
 సకలహితములు నన్ని ధిశాత్తి కులకు
 జెప్పె మూడుదినంబులు శ చెంద ననుచు
 వాదిభీకరగురుడనె శ మోద మలర.

42

సీ. ఆహితోక్తులు విని శ యార్యులు భయపడి, స్వగురునిశ్లేషము శ సైంప లేక
 యాత్తయాత్రయు దేహాయాత్రయుజాలించి, యుండఁదలంపఁద్రీదండపాణి
 దెలిసి వారికి నాన శ తిచ్చె నిట్లనుచును, మీరు దల్చినపని శ సూరులార
 యాచరించితి రేని శ యస్తదీమాచార్య, పరమ దేశికులశ్రీపాద మాన
 తే. యస్తదన్వయ ముడిగి శరతారిమతియు, గలఁచి సూరులగోష్ఠికిఁగొక క్రిందు
 పడుదు రని వారి కార్యులు శ పలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ మోద మలర.

సీ. గురునిసూక్తులు వినిశవెఱచి దేశికులింక, మాకేమిగతియన్న శమాన్యుడనియె
 బదపడియొకఁడు ప్రశంసఁజే నను నీశ్వ, రాయ త్తమగుఁ దదీయాత్తయాత్ర
 దానికి వగవంగఁదగదు దుఃఖించెనా, యాత్పాణముమిథ్యశయగునుధ్రువము
 ఆత్మకర్మాధీన శ మగుదేహయాత్రయు, వగవ రా దందుకు శ వగచె నేని
 తే. వాడు నాస్తికుడగుననివరకృపావి, ధేయుడగులక్షణార్కుండురదెలుపఁ దెలిసి
 భక్తి గురునకు వారిట్లుశపలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ మోద మలర.

ప. యతీంద్రా యీశ్వరాధీనం బై నయాత్తయాత్రయందుఁ గర్తాయ త్తంబగుదేహ
 యాత్రయందుఁ జేతనున కన్వయంబు లే దని యాన తిచ్చితిరి యింక వీనికిఁ
 గాలయాపనం జెట్టి దని దేశి కేంద్రు లడిగిన వారి కమ్మహత్తుం డిట్లనియె నుపా
 యత్వబుద్ధిమానిపరమప్రాప్యంబగుభగవత్తై కంకర్యంబునందన్వయించియుండ
 వలయు న్నకైకంకర్యం జెట్టిదనినవివరించెద శ్రీభాష్యంబధికరించి ప్రవచనంబా
 నర్చుటయు నట్లు సేయ నశక్తుం డాయె నేని శ్రద్ధాపూర్వకంబుగాశ్రీశతకోప
 సూక్తు లధికరించి ప్రవర్తింపం జేయుటయు నందుల కశక్తుండాయె నేని శ్రీ
 రంగాదిదివ్యదేశంబులయందునిత్యనివాసంబొనర్చి జాత్యాశ్రయదుష్టనిమిత్తం
 బు లగుపదార్థంబులం బరిత్యజించి పరిశుద్ధంబు లగుద్రవ్యంబులు సంగ్రహించి
 యందు భగవంతునకుఁ బ్రీతిపూర్వకంబు గా నారాధనంబు సేయుటయు
 నదియుఁ జేయ నోపఁ డేని సార్వకాలంబు మంత్రరత్నార్థమననంబుఁజేయుట
 యు నట్లొనర్పం జాలం డేని శ్రీయాదవాచలంబునం దొక్కకుటీరంబు
 నిర్మించుకొని యందు వసించుటయు నట్లు సేయం జాలఁ డేని వీడుమదీయుం
 డని యభిమానంబు గలుగుజ్ఞానాధికుం డైనయొక్కశ్రీవైష్ణవనియభిమా

నంబునం దొదిగి వర్తించుటయు నట్లు ప్రవర్తించునధికారులకు ముం దె
 టింగి వర్తింపం దగువిషయంబులు మూడవవర్గము (దువిషయంబు లెట్టివియని
 న విశదపఱచెద ననుకూలాత్మ ప్రతికూలప్రాణులు ననుభూయశేతనులు నిమ్మ
 వ్యరియం దనుకూలు రెవ్వరన్న శ్రీవైష్ణవులు ప్రతికూలు రెట్టివా రన్న భగవ
 ద్వేషు లనుభూయ రెవ్వరన్న సంసారులనుకూలాత్మ లంజాచిన (జందనకునుమ
 తాంబూలంబులమహానీయపూర్ణ చంద్రికనుమలయమారుతంబును నభిమతవిష
 యంబునుం గన్న చందంబునంజూచి సంతసింపవలయుఁ బ్రతికూలప్రాణులంజూ
 చిన సర్పాగ్నివిషాదులకొలందిఁ జూచి వెఱచి దూరంబు గా వర్తింప వలయు
 ననుభూయలం జూచినఁ గావ్యలోష్టాదుల తెఱంగున నుపేక్షాపూర్వకంబు గాఁ
 దృణీకరించి వర్తింప వలయు ననుభూయ లనుకూలించి రేని వారలకాత్మజ్ఞానం
 బుపదేశించి యనుగ్రహంబు సలుప వలయుఁ గా కున్నవారిని గట్కటా యని
 కృపాదృష్టి నవలోకింప వలయు నిట్లానర్పుటకుం బ్రతిబంధకం బర్థకామప్రావీ
 ణ్యం బని తన మని నెఱుంగ వలయు నర్థకామపరవశుం డై శ్రీవైష్ణవులఁ గని
 యాదరింప కున్న సార్వభౌముం డగురాజు తాఁగనుంగొన్నపుత్తు నవమానించి
 నం గనలుచందంబున సర్వేశ్వరుండునుంగరం బలుగునర్థకామంబులనిమిత్తంబు
 గాఁ బ్రతికూలుర నాదరించిన సార్వభౌముం డగురాజేంద్రునిమహిషి యొడిగ
 టి బైక్ష్యం బెత్త రాజున కవద్యావహంబు గావున నాసార్వభౌముండలిగినట్లు
 సర్వేశ్వరుం డతిక్రుద్ధుం డగు నర్థకామార్థసిద్ధికై యనుభూయల నాదరించిన
 వరరత్నంబునకు వరాటకంబునకు వాసిగనంబడనట్లు తనకుదయించిననిర్మలజ్ఞా
 నంబు చెడుం గావున వీనిని మహోపకారుం డగుహరియాదరింపఁ డనినిజాశ్రి
 తు లైనయద్దేశికేంద్రులకు సంయమింద్రుం డాన తిచ్చె నంత.

శ్రీరంగనాథునిరచెంతకు భట్టార, కార్యునిఁ దోడ్కొని ర యరిగి మొదటఁ
 దిరుమాల శరణోపరీర్థప్రసాదాది, బహుమతు లన్నియు ర భట్టరయ్య
 కిప్పించి పిదప యరతీంద్రుఁడు తాఁ గొని, దర్శనస్థాపనరదతుఁ డీతఁ
 డిఁకమీఁద నని దేశికేంద్రుల కెల్లను, బల్కి భట్టరు కిట్లు ర పల్కె వత్స

తే. మేలునాటను వేదాంతి ర మేటిపండితుఁడు గలఁ డతనిదర్శనరధూర్వహుని గఁ
 జేయు మీ వని యతిపతి ర చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

కృప భట్టరార్యులరకేలూతఁ బూనుక, సాత్త్వికాఘముతోడ రస్వమత మొంది
 శ్రీమదర్చన మార్చి ర శ్రీవైష్ణవుల కెల్ల, శ్రీసాదరీర్థము ర చెంద నిచ్చి
 యఖిలవైష్ణవజను ర లారగించినమీఁద, దాశరథ్యార్యాదిరదేశికులకు

నార్యులఁ గొందఱునప్పగించి మదంఘ్రు, లాన మీ రవివేక ర మాచరింప

తే. వలదు మ మ్రెడఁబొసిన ర వగపుఁజెంది, యనుచు లక్ష్మణయోగీంద్రుఁర డానతిచ్చి
 తనదువిభవముఁ జాలింపఁదలఁచె నను చు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. అర్చకపరిచారశకాదిరంగేశ్వర, కైంకర్యపరు లంతః శ గాంచి గురునిః
జేమాడ్చి యున్నంత శ శ్రీయతీంద్రుఁడు వారి, కంజలి గావించి శ యనియె నిట్లు
మాయపరాధముల్ శమదిః దల్పఁబోకుఁడి, మాకు రంగేశునిరమాటు మీర
లని పల్కుయతివతి శ కనిరి వా రిట్లని, యఖలాత్మజీవాత్మ శ లై నమీకుఁ

తే. దప్పు లెట్లగు మిముఁ బాసి శ ధరణి నింక
బ్రతికెదము మేము జీవచ్ఛరవంబు లనఁగ
ననుచు దుఃఖంప నార్యుఁ డి శ ట్లనియె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

48

సీ. కలిహరుం డిల కలంకారభూతుం డగు, శ్రీరంగపతి మీకు శ సేమ మొసఁగ
యోగనిద్రాసక్తిభోగిరాట్చయనుఁ డై, యున్నాఁ డతని కిందుశయోగ్యకాల
ములయందుఁ గైంకర్యములు సేయుచును మది, మమ్ముఁదలంపుచు శ నెమ్మి నమ్మి
యుండుఁడి యని చెప్పి శ యుడయవ రాత్నవి, శ్లేషభీరువు లై నశచేతనులకుఁ

తే. బలికె నిట్లని భయపడవలదు మిమ్ముఁ, బ్రోవ నర్చాత్మకుండ నై శ నే వసింతు
నిచటననిపల్కె-నాసంయశ్మింద్రుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

సీ. పూర్ణ దేశికపదాంశభోజముల్ శిరమునం, దురమువై నక్షి బాశహువుల నద్ది
యామునగురుపదశతామరసంబులు, ధ్యానించుచును మది శ యతివరుండు
ఎంబారుతోడవైనిరనింపొంద శిరముంచి, యాంధ్రపూర్ణులతోడ శ సంఘులుంచి
కరపద్మముల మోడ్చి శ కరుణాకటాక్షవీ,క్షణసుధ నాశ్రితశసస్యములను

తే. దడిపి కనుమోడ్చి తిరుమేను శ విడిచి వెడలి, సర్వచేతనరక్షైకశసాంద్రశక్తి
శేషుఁ డై రంగధామునిఁజెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. స్వవియోగ మోర్వంగఁజూఁ నిఋషులకై, యలరాముఁడర్చాత్ముఁడై నయట్లు
వానుజేవత్యక్తశభాసురాంగము బ్రహ్మ, దారు వై నీలాద్రిఁ శ దనరినట్లు
రామానుజార్యచరమవిగ్రహము రంగ, పతికడ నర్చగాఁ శ బరిధవిల్ల
నలభూతపురి వేంకటాద్రి యాదవగిరి, శ్రీరంగములయందు శ శ్రీయతీంద్రుఁ

తే. డాదిమధ్యాంతిమార్చాత్ముఁడై వసించె, ధరణి నిప్పటి కై ననుశధన్యులై న
వారు సేవింపఁ గలవారు శ వారి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

సీ. తలఁపఁ బంచాశదుశ్చ త్రనవశతశక, విభవవత్సరచైత్రశవిమలషష్ఠి
గురువారమున భూతశపురి నార్ద్రఁ గేశవ, క్షీతిదేవునకుఁ గాంతిశమతికిఁ బుట్టి
చేతనరక్షైకశక్షితి నూటయిరువది, సంవత్సరము లుండి శ శకము వేయు
డెబ్బదియేండ్ల చే శ తీవిగా విలసిల్లు, మతివిభవతపస్విశమాసమునను

తే. దశమి శశివారమున నార్ద్రశతారయందు, శేషమూర్తియతీంద్రుఁడశ శేషరక్షుఁ
జేసి శ్రీరంగధామునిఁజెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 52

ప. తదనంతరవృత్తాంతం బెట్టి దనినఁజరమోపదేశనియమనచరమతదీయానువర్త

నాది శేషధర్మజ్ఞానానుష్ఠానంబులు పరమాచార్యుం డగు శ్రీయామునాచార్య
వర్యునకే యర్హతమంబులు సంసారిస్థితియం దరుచిని వేదనంబును దదనుగుణం
బుగా భగవత్పాదారవిందంబు లాశ్రయించి తదుపదిష్టచరమార్థనిశ్చయాత్మక
జ్ఞానంబుకలిగి యుండవలయు నని యుపదేశించుటయుఁ జరమకాలపర్యంతంబు
స్వాభిమానాంతర్గతుల కుపకారార్థంబుగా వృత్తివిశేషం బొనరిచ్చుటయుఁ జర
మదశయందు స్వాభిమతచరమాధికారస్పర్శవిశేషంబును బూర్వాపరగురుపరం
పరాహారయప్తిమధ్యగతనాయకరత్నం బగుశ్రీరామానుజమునీంద్రునకే చెల్లుం
గానఁ దదీయదివ్యచరితంబు శ్రీరామకృష్ణచరిత్రంబులమాడ్కి శ్రీవైష్ణవులకు
సదానుసంధేయం బగు.

52

మొదలియాండా-త. శ్లో॥ చైత్రే పునర్వసూజాతం యతిరాజపదాశ్రయమ్।
వాఘాలకులధౌరేయం నన్దే దాశరథిం గురుమ్॥

తీర్థ-త. శ్లో॥ పాదుకే యతిరాజస్య కథయన్తి యదాఖ్యయా।
తస్య దాశరథేః పాదౌ శిరసా ధారయా మ్యహమ్॥

తిరుక్కురుహస్పిరాఁ బిళ్ళాఁ తనియను.

శ్లో॥ విఖ్యాతో యతిసార్వభౌమజలధేశ్వర్ద్రస్సమత్వేన యః
శ్రీభాష్యేణ యదన్వయాన్సువిదితా శ్రీవిష్ణుచిత్తాదయః।
వ్యాఖ్యాం భాష్యకృదాజ్ఞయోపనిషదాం యో ద్రావిడీనాం వ్యథా
త్పూర్వం తం కురుకేశ్వరం గురువరం కారుణ్యపూర్ణం భజే॥

కిలాంబియాచ్చాఁ తనియను.

శ్లో॥ శ్రీవిష్ణుచిత్తచరణామ్బుజసంశ్రయాయ, చేతోమమస్పృహయ తేకిమతఃపరేణ।
నోచేన్నమాపియతి శేఖరభారతీనాం, భావః కథంభవితుమర్హతి వాగ్విధేయః॥

నడాఘూరియాత్వాఁ తనియను.

శ్లో॥ యస్మిన్వదన్యతివరస్యముఖాత్ప్రణీతం నిష్కామమేవనిదధేనిగమాన్తభాష్యమ్
తస్యైవతం భగవతఃప్రియభాగినేయం వందే గురుం పరదవిష్ణుపదాభిధానమ్॥

సోమాసియాండా-త. శ్లో॥ నౌమి లక్ష్మణయోగీంద్రపాదసేవై కసాధనమ్।

శ్రీరామం క్రతునాథార్యం శ్రీభాష్యామృతసాగరమ్॥

నడివిలాత్వాఁ-త. శ్లో॥ యేన ప్రోల్లసతే నిత్యం గార్గ్యవంశమహామ్బుధిః।

మన్మహే తు సదా చిత్తే మధ్యమార్యం కళానిధిమ్॥

అరుళాశప్పెరుమాళ్-త. శ్లో॥ కార్తికే భరణీజాతం యతీంద్రాశ్రయ మాశ్రయే।

జ్ఞానప్రమేయసారాభివక్తాగం పరదం గురుమ్॥

అనంతాత్వాన్-త. శ్లో॥ చైత్రే చిత్రాసముద్భూతం రామానుజపదాశ్రయమ్।

వందే శ్రీమదనన్తార్యం కల్యాణగుణసాగరమ్॥

శ్లో॥ అఖిలాత్మగుణావాస మజ్ఞానతిమిరాపహమ్ |

ఆశ్రితానాం సుశరణం వందేనన్తార్య దేశిగమ్ ||

యాచ్యా-త. శ్లో॥ యో వై వైష్ణవ శేషత్వపర్యంతం పరమాత్మనః |

శేషత్వ మాతనో జ్ఞేయం యజ్ఞేశం తం సమాశ్రయే ||

వడుగనంబి-త. శ్లో॥ రామానుజార్యచరణప్రవణం పరదేవవత్ |

పరిపూర్ణ మహం వందే పరజ్ఞానపయోనిధిమ్ ||

డెబ్బదినలుగురు సింహాసనస్థులసముదాయ-తనియన్లు.

శ్లో॥ రామానుజార్యశ్రుతిమాళిభాష్య మర్థం రహస్యద్రవిడశ్రుతేశ్చ |

సంప్రాప్య తే నై వ గురూకృతాస్థా భజే చతుస్సప్తతిపీఠసంస్థాన్ ||

వ. మారొన్నిల్లామారుధిచ్చిరియాండా తనయంతిమదశయందుస ర్వేశ్వరునిసంక్రి
తవాత్సల్యంబుఁ దలంచెనేని చేతనునకు దుఃఖింపం బనిలేదు-తనసుకృతదుష్కృ
తంబులు దలంచెనా యించు కై నను నుఖింపఁ డని యాన తిచ్చె. 54

త. శ్లో॥ జ్ఞాతుం కూరకులాధిపం క్రిమిగళాత్ప్రాప్తాపదం ప్రేషిత

శ్శ్రీరామావరజేన కోసలపతిం దృష్ట్వా తదీయస్థితిమ్ |

ప్రత్యాప్తస్త్వరయాపరాంతకపురా త్కల్యాణవాపీతతే

యోఽసౌ మారుతి రిత్యశంసి విబుధై స్తస్మై నమః కుర్మ హే ||

వ. మరుధూర్నంబి చరమకాలంబున మూఁడుజన్మంబులందుఁ దనకుమహాపరాధం
బొనర్చినశిశుపాలదంతవక్త్రులనుదనపదంబునకుంజేర్చుకొనియె నట్టిభగవంతుం
డనంతజన్మంబులందు ఘోరాపరాధంబు లొనరించినన న్నెట్లు విడుచు ననియె
నీసూక్తికిం దాత్పర్యంబునమాశ్రయణంబునకు ముందు తానాచరించిననిఖిలా
పరాధంబు లుపహారంబు లై యీశ్వరస్వీకారంబునకు హేతుభూతంబు లని
యెఱుంగ వలయు-శ్రీధనుర్దానుండును దనయవసానకాలంబున శ్రీవైష్ణవులనం
దఱినిం బిలిపించి తదీయశ్రీవాదతీర్థం బుజ్జీపించి యపరాధక్షమాపణంబుఁ జేసి
కొని మదీయవిశ్లేషంబు సహింపలేక యవివేకం బొనరింపవల దని పొన్నాచ్చి
యారున కాజ్ఞాపించి శ్రీరామానుజశ్రీవాదంబులఁ దనశిరంబుననురంబునఁదిరు
నేత్రంబులం దుంచుకొని యమ్మహాత్మునిందలంచుచుఁ దిరునాటికింజనియెనంతఁ
దదేవి యగుపొన్నాచ్చియారును దద్విశ్లేషజనితదుఃఖింబు సహించుకొనిద్వారస
మూర్జనప్రోక్షణరంగవల్లి ప్రభృతినానావిధాలంకారంబులు స్వగృహంబునకుం
గావించి శ్రీయతీర్థుండును శ్రీమహాభాగవతులును నిత్యస్నానం బాచరించు
కావేరీతీర్థఘట్టంబునకుం జని యం దవగాహనంబుఁ జేసిమంత్రరత్నం బనుసం
ధించుచుఁ దీర్థఘటంబెత్తుకొనివచ్చి యచ్చరమవిగ్రహంబున కభిషేకంబొనర్చి
శ్రీవైష్ణవులతోడం గూడి శ్రీచూర్ణ పరిపాలనంబొనర్చికోవెలనుండి కొనివచ్చు
తిరుమాల తిరుప్పరివట్టము మొదలగుభగవచ్ఛేషభూతమంగళద్రవ్యంబులచే

శ్రీవైష్ణవాలంకారంబు లాచరించినఁ దచ్చేషభూతశ్రీచూర్ణాదిదివ్యద్రవ్యంబులు
స్వాము లందఁ జంగీకరించి తదీయభవ్యచరమవిగ్రహంబు దివ్యవిమానంబునం
దుంచి యతీశ్వరు లేకాంతంబు లాచార్యపురుషు లాదిగాఁ గలశ్రీమహాభాగవతులు
నూత్తందాదియనునంధించుచుఁ గొనిపోవు చుండ నప్పొన్నాచ్చియాగును నతని
దివ్యవిమానంబు చూపడుదనుక ద్వారప్రదేశమునం దుండి కృతాంజలిపుట యై
సేవించుచు నది కనఁబడ కున్న నమ్మహాభాగవతవిశ్లేషజనితసంతాపం బోర్వ లేక
మోహంబుఁ జెంది పుడమిం బడి తిరుమేను విడిచి తిరునా డలంకరించె నంత నా
వృత్తాంతం బెఱింగి స్వాము లందఱును మగిడి విచ్చేసి యాసత్యవతికి శ్రీచూర్ణ
పరిపాలనాదిచరమకృత్యంబు లొనరించి యప్పిల్లెయొంటగా వెల్లిదానునితోడం
గూడఁ దిరుప్పల్లి యొనర్చి రని సంప్రదాయప్రసిద్ధంబు.

55

ధనుర్దాసుని.-త.-శ్లో॥ జాగరూకధనుష్పాణిం పాణౌ ఖడ్గసమన్వితమ్ |

రామానుజస్వర్ణవేదిం రాధాంతార్థప్రకాశకమ్ |

శ్లో॥ భాగినేయద్వయాయాతభాష్యకారభయాపహమ్ |

రంగేశమజ్జలం కుర్వన్ ధనుర్దాస మహం భజే ||

వ. నంబితిరువళిధినాడాదాసుండాత్మీయచరమదశయందుఁ దనవిశ్లేషంబు సహింప
లేక దుఃఖించునిజాంఘ్రిపద్మసంబంధి నొకసాత్త్వికునిం జూచియోమందప్రజ్ఞా
ప్రాప్తం బైనకాలం బుపేక్షించి యస్మదాచార్యుం డగు శ్రీపరాశరభట్టరకా
ర్యునివేదాంతవ్యాఖ్యానవైఖరీస్వనం బొకర్ణించుచున్నఁదదాకర్ణనప్రతిబంధకం
బుగా నేల యేడ్చెద వని యాన తిచ్చెం గావునఁ దదీయాభిప్రాయంబున నదా
చార్యవ్యాఖ్యానవచనస్వారస్యాన క్తి యపసర్గప్రాప్తియం దరుచిఁ బుట్టించు నని
ప్రాజ్ఞులచేఁ దెలియం దగు మఱియును పిల్లతిరువధివళనాట్టరయరు తమయంతిమ
సమయంబునందుఁ గ్లేశింప నిజసాన్నిధ్యవర్తులగుస్వాములందఱు పరస్పరముఖా
వలోకనంబు సేయ నమ్మహాదేశికుండు వారియభిప్రాయంబుఁ దెలిసి ప్రాజ్ఞులారా
సంసారిచేతనుల ప్రభూతదుఃఖంబుఁ దలంచి వచ్చితిఁ గాని సేతేమియు వీనికిదుః
ఖకారణంబు లేదది యెట్లంటి రేని సకృత్ప్రణామరూపం బగు ప్రపత్తిరూప
సులభోపాయంబుచే నత్యంత హేయసంసారంబుఁ బాసి పరమపురుషార్థలక్షణదు
ర్లభమోక్షంబు లభియించెద మని యెఱుంగక యధోగతియందుఁ బడుదు రని
దుఃఖించితి నని స్వాభిప్రాయంబుఁ దెలిపె నాసూక్తి యాలకించి వారందఱు మి
గులసంతసించిరిగానఁబరదుఃఖాసహిష్టుత్వంబును బరసమృద్ధైక ప్రయోజనత్వం
బు నీరెండును శ్రీవైష్ణవుల కసాధారణధర్మంబు లని తెలియ వలయుమఱియు
శ్రీరామానుజపదచ్చాయాభూతుం డగుగోవిందమిశుగ్రండు స్వకీయగురుచరమా
వసరంబునందుఁ దదనుగ్రహంబుచేఁ దదీయదివ్యశ్రీపాదపద్మయుగంబు శిరసావ

హించి యన్ముహూత్తునియాజ్ఞ చేదత్ప్రసాదలబ్ధార్థవిశేషంబులు గొన్నిశ్రీపరాశర
భట్టారకార్యప్రముఖమహాదేశికులకుం బ్రతిపాదించుచుఁ గొన్నిదినంబులుండి
నిజాచార్యవిశ్లేషజనితాత్త సహింప లేక తల్లినిం బాసిన స్తనంధయశిశువుమా
డ్కి మిగుల దుఃఖించుచు నొక్కనాఁడు శ్రీరంగరాజశ్రీపాదసన్నిధికిం జనితద్ది
వ్యమంగళవిగ్రహం బాపాదమస్తకం బనుభవించి ప్రేమపూర్వకంబుగా నతని
సన్నుతించి యతనియనుగ్రహంబుచే దద్దివ్యతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి లభించి
మోక్షలక్ష్మీప్రాప్తికై యతనిచే ననుజ్ఞాతుం డై తద్దివ్యవిమానంబునకుం బ్రద
క్షిణ ప్రణామంబులాచరించి శ్రీరామానుజమతద్వారంబుకడ కేతెంచి యచటం
గూరనాథ ప్రణీతంబగుయోనిత్యమచ్యుతేత్యాదిశ్లోకంబులం బఠించి భక్తిపూర్వ
కంబుగా సాష్టాంగ ప్రణామం బాచరించి స్వకీయమతంబున కరుగుదెంచి యందు
భగవదారాధనంబు గావించి పెరియభట్టరు మొదలగుశ్రీమహాభాగవతుల
శ్రీపాదతీర్థంబుజ్జీవించి వారలారగించినపిమ్మట భగవద్భాగవత శేషంబగుప్రసాద
లేశంబు స్వీకరించి పద్మాసనంబు రచియించి శ్రీవైష్ణవులఁ గొందఱినిం బరాశర
భట్టార్యున కప్పగించి కరకమలంబులు ముకుళించి తిరునేత్రనిమిలనంబొనరించి
ధ్యానారూఢనిజాచార్యదివ్యమంగళవిగ్రహంబుఁదలంచుచుఁ బరమపదంబలంక
రించె నంత శ్రీపరాశరభట్టారకుం డాచార్యవిశ్లేషంబుచే బెద్దయుంబ్రొద్దు దుః
ఖించి స్వాములు కొందఱుఁ టింప ధైర్యం బనలంబించి తదీయానుజం డగు
సిరియగోవిందగురుని శ్రీహస్తంబుచే బ్రహ్మమేధవిధానంబున ఖననాదియతिसం
స్కారంబులు చేయించి యగ్గురునకుం దిరువధ్యయనమహాత్మవంబు సలిపె
శ్రీవకుళభూషణ నాథ యామునయతీంద్రప్రముఖపూర్వార్వాచార్యులందఱు కాల
తత్త్వస్థితిపర్యంతం బాశ్రితచేతనసంరక్షణార్థంబు గా లీలావిభూతి నలంక
రించి యుందురు గాన పెద్ద లందఱు వారికిఁ దీర్థదివసం బాచరింప రిది పరమ
రహస్యం బని శ్రీవాదిభీకరుం డాన తిచ్చె.

56

శ్లో॥ పుష్పే పునర్వసూజాతం వందే గోవిందదేశికమ్।

రామానుజపదామృతజద్వంద్యప్రవణమానసమ్॥

రామానుజపదచ్చాయా గోవిందాహ్వానపాయినీ।

తదాయ తస్వరూపా సాజీయాన్మద్విశ్రమస్థలీ॥

సీ. శ్రీభూతపురనాథ శ్రీవేద్యభగిరినాథ, రాజద్వశీకృతశ్రరంగనాథ

వేంకటాచలవాస శ్రీవేదవిన్నిజదాస, రమణీయతరహాస శ్రీరవివికాస

భవ్యగుణాధార శ్రీపరమతత్త్వవిచార, యఘుగిరీశశరీర శ్రీయఘువిదూర

కల్యాణనిభకాయ శ్రీఖండితహరిమాయ, కరుణావిధేయ సరత్కవినహాయ

తే. సంయమిశ్వర లక్ష్మణాచార్యధుగ్య, కూరరాడ్డాశరధ్యాదిగురుసమర్చి

తాత్పర్యపదపద్ధములఁజూపవయ్యయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

శా. శ్రీమద్రంగపతిప్రధానసచివా శ్రీయోనిదానోత్సవా
నామోచ్చారణమాత్రపాపహరణా శ్రీ నారాయణప్రీతినా
కామక్రోధభవాంధకారతపనా శ్రీ కల్యాణసంస్థాపనా
హైమప్రోల్లసితత్రిదండకర భక్తక్తారామ రామానుజా.

58

సుగంధివృత్తము. బాలనూర్యవిగ్రహః ప్రశపన్నభూర్యనుగ్రహః
ఫాలభానురోర్ధ్వపుండ్ర శ్రీ బ్రహ్మసూత్రమండితా
నీలలోలసచ్చిఖా విశనీతసత్త్వవత్సుఖా
శాలితారుణోత్తరీయశశ్చ ర్కదా యతీశ్వరా.

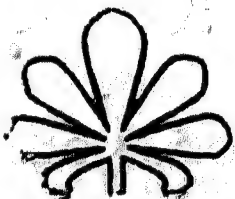
59

మాలినీవృత్తము. సకలభువనపాలా శ్రీ సాధుహృత్పద్మలోలా
వికసితనిజకీర్తి శ్రీ విస్ఫురచ్ఛేషమూర్తి
సుకవినుతచరిత్రా శ్రీ శుద్ధగాంగేయగాత్రా
వ్రకటితహరికార్యా శ్రీ భవ్యరామానుజార్యా.

60

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాది
భయంకరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయ
కవిమిత్ర వేంకటకృష్ణార్కపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం
బంసనయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమ
భాగంబున శ్రీమదాంధ్రపూర్ణమాహాత్మ్యంబును శ్రీమదనంతగురుప్రభావం
బును శ్రీవత్సాంగమిశ్రచరమవై భవకీర్తనంబును శ్రీపరాశరవ్యాసభట్టార
కులను శ్రీరంగనాథుండు పుత్రస్వీకారంబుఁ జేయుటయు శ్రీరంగరాజశ్రీపరాం
కుశనాథయామునప్రముఖ భగవద్భాగవతాచార్యసముదాయంబు శ్రీయతీం
ద్రునివిభవంబు బైల్పుచ్చుటయు భగవద్రామానుజచరమమహాత్మ్యవస్త్రద
ర్శనంబును దాశరథ్యాది దివ్యసూరిచరమసూచనంబు నన్నది సర్వంబును
ద్వాదశోల్లాసము.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి మధ్యమభాగము ముగిసెను.

- లందు మత్తర్కశరస్త్రాహతిని సహించు, నతనిబుద్ధిప్రతిభాదు తెట్ట
వని భట్ట రన విని శ్రీయావిప్పుఁ డతనికి, నాదుదేశము మేలురనాఁడు తీర్థ
తే. యాత్ర సేయగ వచ్చి రంతగాధిపతిని, గాంచి నినుఁ గన నిచటి కేరతెంచినాఁడ
ననుచువాక్కుచ్చి మఱియునిట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. ఆమ్నాయములయందు శ్రీ నతఁడు రుద్రసముండు, కాణాదపాణినిశృంగతమోక్తి
శాస్త్రములందుఁ దత్సదృశుఁ డంతస్తంత్ర, మంతయుఁ గేళీగృహం బతనికిఁ
బాతంజలామృతశపానమత్తుఁ డతండు, వేదాంతవిద్యావిరవిక్తబుద్ధి
వాగీశ్వరునిమాడ్కి శ్రీ వక్తృబుద్ధిప్రతిభాదుల హెచ్చెవ్వఁ శ్రీ డతనికంటె
తే. ధరణి నాతనితోఁ బోరఁదగినధీరుఁ, డెవ్వఁ డీనన్నుఁ దక్క బురధేంద్ర యనుచు
భట్ట రాలింపఁ బల్కె నాదెట్ట యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.
- వ. అంతఁ బరాశరభట్టారకుం డవ్వేదాం ని జయించి దర్శనోన్ముఖునిఁ గాఁ జేయం
దలంచి యావిప్పు నుద్దేశించి శ్రీరంగంబునందు భట్ట రని యొక ప్రబలవిద్వాం
సుండు గలం డతండు నీతోడం దర్కింప నుత్సహించి యున్నవాఁ డని వేదాం
తికిం దెలియఁ బల్కు మనుచు నుచితసత్కారం బొనరించి పనుప నతండమ్మేలు
నాటికిం జని యందు వేదాంతినిం గాంచి నమస్కరించి యిట్లనియె. 6
- సీ. ప్రాజ్ఞ పరాశరభట్టారకుం డను, పండితేంద్రుఁడు చోళశరమండలమునఁ
గనకాపగాదివ్యగర్భస్థితం బగు, శ్రీరంగ మనుమహాశత్రుమందు
నున్నాఁడు నీవాసి శ్రీ విన్నాఁడు నీతోడ, విన్నాణముగ వాదరవిలసితంబు
సేయఁ గలం డని శ్రీ చెప్పిన వేదాంతి, విని విస్మయముఁ జెంది శ్రీ వేగ పోయి
తే. శాస్త్రములు భట్ట రేమేమిరచదివినాఁడో, తెలిసిరమ్మని మగడియారద్విజునిఁబనుప
నతఁడు శ్రీరంగపదమున శ్రీ కరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెర మోద మలర.
- సీ. ఆజన్నిగట్టు భట్టార్యునిఁ గని ముక్కి, యతనికి వేదాంతి శ్రీ యన్నమాట
లన్నియుఁ జెప్ప నరయ్యార్యుఁ డాకర్ణించి, మోమునెత్తమ్మిని శ్రీ మొలకనవ్వు
చంద్రబింబమునందుఁ శ్రీ జవిజాలుపోలికఁ, దళుకొత్త నతనికిఁ శ్రీ బలికె నిట్లు
దండితిరుక్కురుందాండహం తిరునెడుం, దాండహ మనెడువిరద్యలను రెంట
తే. నధిక మొందితి నేను వేదాంతికంటె, నన్యవిద్యలు దీటు మా శ్రీ కతని కనుచు
భట్ట రని యాద్విజోత్తముఁ శ్రీ బంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. వేగ నావిప్పుఁ డారవేదాంతికడ కేగి, యప్పరాశరభట్ట ర రాన తిచ్చు
శ్రీసూక్తు లన్నియుఁ శ్రీ జెప్పిన విని యతం డక్కజపడి తనరయాత్మ యందు
వేదశాస్త్ర శ్రావ్యవివిధపురాణేతి, హాసస్మృతులయందు శ్రీ నరసిచూడ
నీశబ్దములు రెండు శ్రీ నెచ్చటఁ గనఁబడ, వీపదంబుల కర్థ శ్రీ మించు కై నఁ
తే. దెలియ లేనై తి నని మదిఁ శ్రీ దేటఁ దొలఁగి, పల్లతస్థాపనాచార్యశబ్ద మెట్లు
చెల్లు నిక మాకు నని చింతఁజేసెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

- సీ. పరఁగఁ బరాశరభట్టారకుం డంత, సంయమింద్రుఁడు తమరచరమదశను
మహిని వేదాంతి నశస్త్రద్వర్షనాంతర్గతాత్మునిఁ గాఁ జేయురమనుచుఁ జెప్పెఁ
గాన తచ్చాసనశక్తైంకర్య మొనరింతు, నని తలంపున నెంచి శ హరిని గాంచి.
వినుతించి వేదాంతిరవిజయార్థ మై వీని, కాజ్ఞ యి మ్మని వేడరహరి యతనికిఁ
తే. బుత్ర తావకజిహ్వగ్రమమున వసింతు, వాద మొందిన నప్పరశవాది నీకు
శిష్యుఁ డగుఁ బోయి రమ్మనిశచెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- వ. ఇట్లు శ్రీరంగనాథుండు శ్రీపరాశరభట్టార్యుని కాజ్ఞాపించి నిజాలయాధికారికి
స్వప్నగతుం డై యిట్లనియె. 11
- సీ. మహి రంగపతి కః శమానపుత్రుఁడు పరాశరభట్ట రని యెల్లరజను లెఱుంగ
మద్దివ్యభూషణరమణిమయచతురంత, యానసితాతప శ త్రాదు లన్ని
భట్టరు కర్పించిరపంచుమా యతని మే,ల్పాఁటి కంచు రమావరధూటివిభుఁడై
యాన తిచ్చి యదృశ్యుఁడై నపిమ్మట గుడి,యధికారి మేల్కొంచిరహరిఁ దలంచి
తే. కాల్యములఁ దీర్చి యేతెంచి రకని పరాశ,రార్యవర్యుని జై త్రయాశ్రానుకూల
వేష మొనరించి పంచెను శ వేడ్కననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. ద్వాద శాంగములందురధవళోర్ధ్వపుండ్రముల్, శ్రీచూర్ణః రేఖలు శ చెన్నుమీఱఁ
గమనీయనవరత్న శఖచిత్ర త్తనువర్ణ, వరకిరీటము ప్రభ శ శిరము మెఱయ
మకరకుండలనద్ధరమణిగణ కాంతిమం,డలము చెక్కులమీఁదఁ శ జెలువుగులుక
హారాంగుళీయ కేరయూరకంకణకటి,సూత్రద్యుతులు మేన శ సాబగు మీఱ
తే. క్షౌమసంవ్యానపరిధానశాలి యైన,యప్పరాశరభట్టారశకార్యుఁ డొప్పెఁ
జోళరాడ్యామునార్యునిరలీల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 12
- సీ. మాన్యులు కొనియాడ శ మాణిక్యశిబికాధి,రూఢుఁడై కూ రేశ్వరనిసుతుండు
చనువేళఁ బాండురశతశలాకచ్ఛత్ర, మార్యుఁ డొక్కఁడు పూనెనతనికెలన
ధవళచామరము లాశతని కిరుగడలను, వీచు చుండిరి బ్రహ్మశవేత్త లిరువు
రగ్రభాగమున వేశ్యాంగన లాడిరి, కొందఱు పలికిరి శ గుణకథాభు
తే. లమితదుందుభిముఖ్యవారద్యములు మొఠసె,బరఁగఁగస్తూరిరంగనిరపగిదివేడ్కఁ
జూచి రద్దేశికేంద్రుని శ సుజను లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అ ట్లద్దేశిక సార్యభౌముండు శ్రీరంగధామంబు విడిచి ప్రతీచీనమార్గంబునం
జనుచు. 13
- సీ. మార్గమధ్యమునందు శ మహనీయసురభినా,నాపుష్పఫలనమృగనగవరముల
శరభసింహవ్యాఘ్రశరచమరాదిమృగకీర్ణ,బహుళధాతువిచిత్రశరవృతముల
నాశ్రమగ్రామాగ్రహరపట్టణముల, సంఘల్ల పద్మకాశసారములను
బుష్కరిణుల బహుశపుణ్యస్థవంతులఁ, జూచుచుఁ జని చని శ సూరివరుఁడు
తే. రాజదుద్యానలక్ష్మీపురంబుకడను, గమలకైరవకల్పారశఘనసుగంధ

కలితకనకాపగను బొడగించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద నులర.

వ. అప్పు డప్పరాశరభట్టరకార్యం డేతెంచినాఁ డని విన నవధరించి భగవద్రామా
నుజప్రియశిష్యుం డగుశ్రీమదనంతదేశికుం డెదు రేగుదెంచి శ్రీకావేరీతీరంబున
నక్కూ రేశాభిమతపుత్రునిం గాంచిన నమ్మహాత్ముండయ్యార్యస త్తమునకు సాష్టాం
గదండప్రణామం బాచరించి పాణిపల్లవంబులు ముకుళించి ప్రహ్వం డై యు
న్నం గటాక్షించి యనంతార్యుం డక్కూ రేశగురునికుమారునింజేమపూర్వకం
బుగా గాఢాలింగనం బొనరించి కూరకుల ప్రదీపా నీ వతిసుకుమారుండవు జననం
బు మొదలు గాఁ బ్రవాసకష్టంబు లెఱుంగవు దుర్గమం బైనయిగ్గిరిగహనప్ర
దేశంబున కేల విచ్చేసితి వని యాదరపూర్వకంబుగా నడిగినఁ దొల్లి యెంబెరు
మానారు వేదాంతిని మద్దర్శనాంతః ప్రవిష్టునిఁ గాఁ జేయు మని యానతిచ్చెం
గావున శ్రీరంగరాజానుజ్ఞాతుండ నై వచ్చితి నని విన్నవింప నాకర్ణించి యగ్గు
రువరుం డప్పరాశరభట్టరకుని స్వమందిరంబునకుం దోడ్కొని వచ్చి మిగుల స
త్కరించి పరిజనసహితుండగునప్పరాశరభట్టరకున కాతిథ్యంబు గావించిన నా
హారీతకులతలకుండు ప్రహృష్టాంతరంగుండై యనంతాత్మానుతోడం గూడిలక్ష్మీ
పురాపరనామధేయం బగునాసిరిభేత్తూరు విడిచి తిరునారాయణపురంబునకుం
జనుదెంచి.-శ్లో॥ యాదవాద్రిం జగమిషా యేషాం కేషాంచ విద్యతే। తేషాం
దేశే యమభటా నాగచ్ఛన్తి కదాచన॥ అనున్యాయంబున నెట్టివారైన యా
దవాద్రికిం జన నిచ్చగించి రేని వారిదేశంబునందు మఱచి యైన యమకింక
రులు సంచరింప నొల్ల రట్టిమాహాత్మ్యంబు గలిగి.-శ్లో॥ సహస్రశిఖర స్సోయం
సాక్షాచ్ఛేషాత్తో గిరిః। వైకుంఠాదపి యత్రాహం రమయాసహితోరమే॥
అనియెడుపురాణవచనంబుచేశ్రీవై కుంఠక్షీరసాగరాదినిజావాసస్థానంబులకంటె
శ్రీమన్నారాయణునకు నిత్యక్షీడామందిరం బై శేషస్వరూపం బై, శ్లో॥
వైకుంఠవాసిన స్సర్వే శేషశేషాశనాదయః। తిర్యక్స్థావరజన్తాని శ్రయస్తేయదు
భూధరే॥ అనుప్రమాణంబుచేఁ జేతనాచేతనరూపంబులు దాల్చి యాశ్రయిం
చుననంతగరుడవిష్వక్సేనాది నిత్యసూరుల కాటప ట్టయి యున్నశ్రీయూదవాచ
లంబుఁ జెంది ముక్తపురుషుండు శేషతల్పారోహణంబు సేయుభావనచేనమ్మహా
ద్రికిం జనియందు శ్రీకల్యాణపుష్కరిణియం దవగాహనంబు గావించి కేశవంద
మరిత్యాదిశ్రీశతకోపదివ్యసూరి ప్రణీతద్వాదశగాఢ లనుసంధించుచు శ్రీచూర్ణ
రేఖాంచితంబులగుధవళతరద్వాదశచ్ఛిద్రోర్ధ్వపుండ్రంబులులలాటాదిద్వాదశాం
గంబులయందు ధరించి విచ్చేయఁదద్దివ్యదేశవాసులగుద్విపంచాశద్దేశికోత్తము
లు శ్రీశతకోపంబుఁ బురస్కరించుకొని యనేకకల్యాణవాద్యఘోషంబుతోనె
దుర్మొనినం జూచి భక్తితోడం బ్రణమిల్లి యాశతకోపంబు శిరసా వహించి
యప్పురంబుఁ జొచ్చి తిరువీధిప్రదక్షిణం బాచరించి భగవన్నందిరంబు డాసి చ

తురాననగోపురంబునకుంజేమోడ్చి బలిపీఠంబుకడ సాష్టాంగ ప్రణామంబుఁ జేసి
 శ్రీభాష్యకారులసన్నిధి కేతెంచి యోనిత్య మచ్యుతేత్యాదిశ్లోకం బనుసంధించి
 భక్తితోడం బ్రణామంబు లొనర్చి తదీయతీర్థప్రసాదాదు లన్నియు లభించి మిం
 చి యద్దివ్యాలయంబునకుం బ్రదక్షిణంబు సేయుచు, - శ్లో॥ పశ్చా దపి విమాన
 స్య ప్రాకారాంతరమధ్యతః । సుదర్శనశ్చ లక్ష్మీశ్చ వర్తేతే సర్వకామదౌ॥ అను
 ప్రమాణంబునఁ దద్విమాన ప్రతీచీనభాగంబునఁ బ్రాకారంబునకంతః ప్రదేశం
 బునమణికిలితత ప్తచామికరనిలయంబులందుల్ల సిల్లుచున్న సుదర్శనస్వామినియ
 దుగిరిలక్ష్మీనిం జూచి శ్రీమదనంతవిమానంబునకుం గేల్తోడ్చి ముఖమంటపంబున
 కరుగుదెంచి యందు సాష్టాంగ ప్రణామంబుఁ జేసి యచటఁ బరాంకుశపరకాలాది
 దివ్యసూరుల భజియించి రామప్రియునిసన్నిధికిం జని సుల్తానుముద్దుపట్టితోడం
 గూడ నాసంపత్కుమారునిఁ గన్నులపండువు గాఁ గనుంగొని తద్దివ్యమంగళవి
 గ్రహం బాపాదమస్తకం బనుభవించి యచటఁ దీర్థప్రసాదాదు లుజ్జీవించి వెల్వ
 డి శ్రీవిష్వక్సేనులకడకుం జని యతనిం గొనియాడి ద్వారపాలకులయనుమతిచే
 గర్భగృహంబుకడ కరిగి యందుఁ దిరునారాయణస్వామిని గన్నులారం గని శ్రీ
 విష్ణుచిత్తోక్తమంగళాశాసనగాథాదశకంబుఁ జదువుచు మంగళాశాసనం బొ
 నర్చి తదనుగ్రహంబుచేఁదిరుమా లెయుఁ దిరుప్పరివట్టంబుఁ దీర్థంబుశ్రీశతకోపం
 బును గ్రహించి యతనిచే ననుజ్ఞాతుం డై భగవన్మందిరంబు వెల్వడి వచ్చి
 శ్రీమదనంతదేశికునితోడం గూడ వేదాంతి యున్న గ్రామంబున కనతిదూర ప్రదే
 శంబుఁ జెంది యందు జయజయ శ్రీమద్వేదమార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్యాజయోభ
 యవేదాంతాచార్యాజయశ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రాభిమతసుతా జయ శ్రీరంగరాజకు
 మారా జయశ్రీరంగనాయకీకమలాలలితదివ్యచుంగళవిగ్రహ జయాదిమబ్రహ్మ
 సహోదరా జయశ్రీరంగనాథకృపాలబ్ధబ్రహ్మరథాధిరూఢా జయాభంగమహో
 త్తుంగపతంగపుంగవతురంగారూఢవీరనారాయణబిరుదాంకా జయ పక్షుద్వయ
 ప్రపన్నకూటస్థా జయాభేద్యశైవ స్తంభవిదారణాజయ హారీతాన్వయపయగిపా
 రావారరాకాసుధాకరాజయ పరమవైదికలోకాగ్రేసరా జయ పరవాదిమదహ
 స్తిపంచాననా జయ శ్రీపరాశరభట్టారకా అని యాశ్రితులు తనబిరుదులం
 బొగడుచుండ శంఖభేరీమృదంగవేణువీణాపటహకాహళాదికల్యాణవాద్యఘో
 షంబులు చెలంగ రత్నమయశిబికారూఢుం డై యుభయసార్వంబుల శ్వేత
 చామరతాళవృంతాదులు వీవనమూల్యరత్నఖచితకోటీరహారకేయూరకటకాం
 గుళీయకకటిసూత్రదివ్యమాల్యానులేపనక్షౌమాత్తరీయపరిధానాద్యలంకృతుం
 డై ముక్తాతపత్రచ్ఛాయ నేతెంచునమయంబున.

17

సీ. ఇరువురుబ్రహ్మణ్య శ్రీతెంచి యచటికి, భట్టార్యుఁ గని మొక్కిరపల్కి రిట్లు
 లెచటనుం డిచటికి శ్రీ నేతెంచితిరి మీర, అని యడిగిన వారి శ్రీకతఁడు పల్కె

- శ్రీరంగ మనుమహాశ్రేత్రమునం దుండి, వేదాంతి నీక్షించి ర వాద మొంద
వచ్చితి మని యన ర వా రిట్లు పల్కిరి, యిట్టివేషముతోడ ర నెట్లు మీర
తే. లతనిగృహమున కేతెంచిరయతనిఁగాంచి, శాస్త్రవాదంబు సల్పంగరశక్తు లనిన
భట్ట రిట్లని వారికిఁ ర బల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోదమలర.
సీ. విప్రప్రవరులారర వేదాంతికడ కేఁగ, నడ్డ మే మని వారి ర నార్యుఁ డడుగఁ
దదృహిర్ద్వారవిరతర్దులందుఁ దదీయ, శిష్యప్రశిష్యు లరక్షీణమతులు
వాక్పతితో నైన ర వాదింపఁ గలవారు, దండిగాఁ బండితు రలుండి యెట్టి
వక్తల నైనను ర వడిసుళ్లఁ బెట్టించి, దొమ్మి చేసి జయించిరతోలఁగఁ దోతు
తే. రట్టిచోటికి మీ రిట్టురలరుగఁ దగునె, యొక్క-బలవదుపాయమురదక్కననుచు
బ్రాహ్మణులు భట్టరయ్యకుఁర బల్కి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
సీ. ఆయుపాయం బెద్ది ర యని భట్ట రడిగిన, బ్రాహ్మణు లతనికిఁ ర బల్కి రిట్లు
వి త్తవంతుఁడు గాన ర వేదాంతి యన్నస, త్రం బిడి తద్విమర్యమున కొక్క
మండపంబున నాఱురమతములకై యొక, యాసనం బుంచి యం ర దధివసించు
నాతని కడ కేఁగ ర నన్యయోగము లేదు, సత్రాశికై వడిఁ ర జనుట దక్కఁ
తే. గాన నీ వింక సత్రాశికరణి నరిగి, యతనిఁ గను మని బాడబు ర లనిన నాల
కించి భట్టరు కడు సంతరసించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర. 20
సీ. ఊరికి దవ్వల ర నుద్యానవనమునం, దాత్మీయపరిశర ర మంత నిల్చి
శ్రీమదనంతదేశికునితో నీర్కావి, వలిపంబు మొలఁ గట్టి ర జిలుఁగుపుట్ట
మొకటి వక్షంబునందునిచి కేల్దమ్మియం, దుదపూర్ణకలశంబు ర కుదురుపఱచి
సత్రభుగ్జనులతోఁ ర జని వార లన్నస, త్రముకడ కేఁగిన ర దా సచటికిఁ
తే. జనక వేదాంతి యున్నట్టిరశాలకడకు, నప్పరాశరభట్టర్యుఁ ర డరుగఁ జూచి
పలికె వేదాంతి యతని కీరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోదమలర.
సీ. దారకయన్నసత్రపుఁద్రోన యదె చను, మని యతం డన వినిర యమ్మనీషి
కన్నభీక్షార్థమై ర యరుగుదెంచినవాఁడఁ, గా నని యబ్బుధాగ్రణి వచింప
నాతఁ డేభీక్షయం ర చడుగ నయ్యార్యుఁడు, వాదభీక్షం బి మ్మరవశ్య మనిన
సత్రాశి యెగను ర జదు విను మం తైనఁ, గలవాఁ డితం డని ర తలఁచియాతఁ
తే. డెట్టిపండితుఁడైననారయెదుటనుండి, శాస్త్రములయందువాదమురసలుపఁజాలఁ
డితఁడు సాహసికుం డనిరయెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.
వ. అట్లావేదాంతి తనతలంపునం దలంప మత్తమాతంగాధిష్ఠితమందరాద్రిప్రస్తం
బువైకిం జౌకళించునకుంతితకంఠీరవంబుచాడ్పునఁ దద్విద్యదుషితం బగుమ
హోన్నతమంటపమధ్యంబున కతిరయంబున నేతెంచి నిజపాణిపల్లవస్థితం బగు
జలకలశంబు నీర్కా-విపావడంబుఁ జట్టి స్వస్తికాసనాసీనుం డై నిజతేజోమండ
లంబున రోదసీకుహారంబు నిండి యుల్ల సిల్లుచుండ వేదాంతశాస్త్రోపన్యాసంబు

న కుత్సహించునగ్గురుకుమారకునిం జూచి తొల్లి యొకతీర్థవాసి బ్రాహ్మణునిచే
 మాకుం దెలుపంబడుపరాశరభట్టారకుండ వీవైకో యని యడుగ నాతం డౌ
 నన నద్వారదర్శియు నిజాననంబువిడిచి ప్రత్యుత్థానం బొనరింప ని స్తేల చేసితి
 వని భట్ట రనిననిన్ను జయించితి నేనియు నీయాననంబువైఁ గూర్చుండనర్హుండ
 నయ్యెద నట్లు గా కున్న నీషడ్వర్ణనాననంబుతో మాకుం బ్రయోజనంబుగనఁ
 బడదని వక్కాణించి యమ్మహాత్మునియెదుట సుఖాననాసీనుండయి యున్నయమ్మ
 నీషి శ్రేష్ఠునిం గాంచి హర్షించి యాశ్రీరంగరాజాభీమానపుత్రుం డస్తద్వాక్యం
 బులు కొన్ని ముందట నాకర్ణింపు మని పల్కి ప్రావృట్సమయసముద్వేలోల్లోల
 మహాత్ముంగతరంగరంగద్ధంగాతరంగిణీప్రవాహంబు తెఱంగుననుష్పాంగువా
 క్యాఘంబుచేఁ బ్రసంగం బుపక్రమించి ప్రత్యక్షానుమానోపమానశబ్దాది ప్ర
 మాణంబు లన్నియు విశిష్టబోధజనకంబులుగావున నిర్వి శేషచింతాత్రబ్రహ్మబోధ
 జనకంబులుగానేరవు నిర్గుణశ్రుతు లన్నియు హేయగుణరాహిత్యంబుఁ జెప్పం
 గావున బ్రహ్మం బనంతకల్యాణగుణాకరంబు తత్త్వమస్యాద్యద్వై తవాక్యంబు
 లన్నియు విశిష్టాద్వై తపరంబు లిది సిద్ధాంతం బని చెప్పి స్వోక్తార్థోపపాదనసమ
 ర్థంబు గా నబాధితబలవ త్తర్కప్రమాణసహకృత గ్రంథసహస్రం బుపన్యసింప
 విని యావేదాంతియు నాగ్రంథం బంతయు ననువదించి ఖండించి స్వరాద్ధాంత
 స్థాపకబహుతర్కప్రమాణజటిలంబు గానపరిమిత గ్రంథం బుపన్యసిం చెనట్లనోయి
 న్యగ్రంథఖండననిర్వహణపూర్వకంబుగా హరి హరియును గిరి గిరియును గరి కరి
 యుం బోరుతీరునఁ గర్తానుష్ఠానస్వాపకాలంబులు దక్కఁ దక్కినయవసరంబు
 లందుఁబరస్పరజగీషచే బ్రహ్మతర్కప్రమాణశస్త్ర చ్ఛటలం బ్రబలవాదాహవం
 బొనరించువారికిం దొమ్మిదివాసరంబులుగడచెనంత శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్ర సుతుండు
 మహావాతసముద్భూతతుంగతరంగపార్వణసముద్రంబుమాడ్కి విజృంభించియ
 బాధితంబు లై నబహుయు క్తిప్రమాణంబు లుపన్యసింపం గనుంగొని పరమా
 శ్చర్యరసాబ్ధిమగ్నుం డై ప్రత్యుత్తరంబు వచింపం దోచక మహాత్మా శ్రీరంగ
 నాథుండు భవద్యూపంబున వచ్చి నన్ను జయించెంగాన మన్తాననంబు మిగుల
 సంతసించె నింక వీనిని నిజచ్ఛాత్మునిఁ గా స్వీకరించి యనుగ్రహింపు మని య
 కృత్రిమప్రేమప్రేరితమనస్కుం డై నిజపాదపద్మసమీపంబునందా ర్దుం డై సా
 ఘ్టాంగప్రణామంబు చేసిలేవకున్న యావిద్యచ్చేఖరునిం గటాక్షించి ప్రహర్షించి
 గుచ్చి యెత్తి కౌగిటం జేర్చి సుధామధురోక్తుల నూటడించి యతనికిం బంచ
 సంస్కారంబు లొనరించి యర్థపంచకం బుపదేశించి యాకారత్రయసంపత్తి
 యుంగలుగఁ జేసిన నవ్వేదాంతియును భాగవతో త్తముండ్ల నిజాచార్యుండ్ల న
 యప్ప రాశరభట్టారకు నమూల్యరత్నా భరణామూల్యలేపనాంబరాదులచే నలం
 కరించి బహుధనం బర్పించినం బ్రహ్మించి యగ్గురుసార్వభౌముం డతనిం జూచి

వత్సా సర్వకాలంబులందు శ్రీవైష్ణవనిష్ఠాగరిష్ఠుండ వై తదీయారాధనంబు న
ల్పుచు శ్రీపరాంకుశపరకాలాదిదివ్యసూరిప్రణీతదివ్యప్రబంధంబులన్నియు నధి
కరింపు మని యానతిచ్చి తస్మాదిరంబు వెల్వడి యనంతాత్మానుతోడం గూడ
విచ్చేయు చున్న నతం డన్తుహదేశికునివెనువెంటం జని గ్రామభాష్యారామం
బునం దన్తునీషిభాషాపతిమహాటోపంబుఁజూచి విస్మయంబుఁజెంది ప్రహృష్టాం
తరంగుం డై యుండె నంత.

28

సీ. వెల లేనిమానికంఠబులు గీలుకొల్పిన, తపనీయమకుటముఁ శ్రీ దల ధరించి
మహనీయమణినడ్డ శ్రీ మకరకుండలములు, శ్రీకారములఁ బోలురచెవులఁ దాల్చి
ఘనరత్నతరళముశక్తాహారములఁ గంబు, గళమునఁ గీలించి శ్రీ కాంచనాంగ
దంబుల భుజమున శ్రీ ధరియించి కరములం, దుజ్జ్వలకటకము శ్రీ లూని వేల్క
తే. దీవ్యదూర్తికలను గూర్చి శ్రీ దివ్యవస్త్ర, కలితకటితటి నవరత్నరఖచితకనక
భవ్యకటిసూత్ర ముంచెను శ్రీ భట్ట రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. తిరుమేనియం దట్ల శ్రీ దేదీప్యమాననా, నానిస్సమాభరణములఁ దాల్చి
శుద్ధకాంచనమణిశోభితశిబికయం, దెక్కి యావిద్యన్మరహేంద్రుఁ డరుగ
ధవళాతపత్ర మాతనిమస్తకంబువై, వేడ్కతో నొక బ్రహ్మరవేత్త పూనె
విమలచామరతాళరవంతముల్ వీచుచు, నిరుగడలను ధన్యు శ్రీ లేఁగ నగ్ర
తే. భాగమున మత్తకరిపై నభంగగరుడ, వీరనారాయణాహ్వయశ్రవిజయబిరుద
సుందరధ్వజ మూనిరిశొంద అనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోద మలర. 25

సీ. సర్వతోముఖము తాజయశబ్దములతోడ, వివిధవాద్యధ్వని శ్రీ వియ్య మొంద
భట్టారకార్యునిపరవాదివిజయము, నెల్లలోకములకు శ్రీ నెఱుకపఱప
నమ్మహాత్మునిసిరి శ్రీ యంతయు నీక్షించి, తనలోన వేదాంతి శ్రీ తలఁచె నిట్లు
తొలిజన్మములయందు శ్రీ దొడ్డతపఁ బేమి, చేసితినిో యిట్లు శ్రీ వాసి గన్న
తే. గురునిఁజెందితఁ బ్రపదనశపరుడనైతి, సఫలమయ్యెను మామకశ్రజన్మమనుచుఁ
దలఁచి యతఁడే గెగురునితోఁ శ్రీ గలిసియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. తనవాహనమువెంటఁజను దెంచువేదాంతి, గురుని నక్కూరేశ శ్రీ గురునుతుండు
చూచి యిట్లనియె నోరసూరిసత్తమ నీవు, సర్వజ్ఞుడవు గాన శ్రీ సారెసారె
కేను నీ కెఱిగింప శ్రీ నేల మాయావాద, రతి మాని శ్రీయతిరాజశుద్ధ
రాధాంతనిర్వాహారంజితబుద్ధి వై, సాత్త్వికజనులతో శ్రీ సంగ మొంది
తే. యింటికడ నుండు మిఁక నిలు శ్రీ మేఁగు మనుచు

గురుఁడు నియమింప నతనికిఁ శ్రీ గూర్చి మ్రొక్కి

ప్రక్రమముఁ జేసి చనియె నాశ్రప్రాజ్ఞుఁ డనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

27

సీ. చనిచని శ్రీపరాశరభట్ట రీక్షించె, దుంగళ్యంగనహస్తశ్రమంగళంబు

స్వర్గుఫలపుష్పశాలిశాఖాగ్రస్త, పత్రిచిత్రరుతాధ్యరబహునగంబు
సురభిపద్మోత్పలశోభితప్రాదనదీ, పరమపావనతీగరభాసురంబు

సంత్యాజితాన్యోన్యరజాతివైరమృగంబు, సిద్ధదేవర్షినిరీషేవితంబు

తే. వనహుతాశనముఖదోషరవర్జితంబు, నై నయదుగిరివై నృహార్యక్షునిలయ

రంజితద్వారమణిగోపురంబు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర. 28

వ. అంత నప్పరాశః భట్టారకుం డయ్యాదవాద్రిని డాసి యప్పర్వతోపరిభాగంబున
కుం జని యందు.

29

సీ. స్ఫటికవజ్రోపలస్థగితగోపుర యుత, స్రాకారపరిఖాదిరపరివృతంబు

సూర్యచంద్రవతంసశశుభరత్నకీలిత, స్రాసాదమాలికారభాసురంబు

ధన్యనానాజనారథారరథ్యా రాజ, వీధీసమృద్ధిమరద్విషణికంబు

సురభిపద్మాకరశురుచిరదీర్ఘికా, రమ్యపుష్కరిణీవిరరాజితంబు

తే. హరివిహారసమంచితోరద్వ్యాసశతము, భూరినారాయణాహ్వామరపురముఁజూచి
శ్రీపరాశరసూరి హార్షించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 30

వ. అంత నత్తిరునారాయణపురంబునం దొక్కయెడ నిజపరివారంబు నిల్చి శ్రీమ
దనంతదేశిక ప్రముఖ శ్రీమహాభాగవతులం గూడి యమ్మహాద్రియం దనవరతవి
రాజమానంబులును శ్రీనారసింహవరాహసీతారణ్యజ్ఞానాశ్వత్థపంచమహాభాగ
వత శ్వేతమృత్సాకర పరిధానశిలాభిధానంబు లగునప్తక్షేత్రంబులు సేవించి వేద
పుష్కరిణీయు దర్భతీర్థంబును బలాశతీర్థంబును వేదవతీమహానదియును వైకుంఠ
గంగాతీర్థంబును నారాయణతీర్థంబునుమై త్రేయకుండంబుననియెడునప్తతీర్థంబు
లనవగాహించియేత తీర్థమధ్యగతయగుతిరుక్కల్యాణియందవ గాహనంబాచరిం
చి తత్కాలోచితకృత్యంబు లొనరించి తొంటిచందంబున భగవత్సేవయొనర్చి
యద్దేవదేవుని వీడ్కొని నిజపరివారపరివృతుం డయి యచటినుండి సిరిభేత్తూరికే
తెంచి యందు శ్రీమదనంతదేశికుని నిల్చి యమ్మహాత్తునిచే ననుజ్ఞాతుండై యా
లక్ష్మీపురంబు విడిచి ప్రయాణక్రమంబునఁ గొన్నిదివసంబులకు మగిడి శ్రీరంగ
ధామంబు జెంది యందుఁ గవేరకన్యాప్రవాహంబునందు నీ రాడి తత్సమయో
చితకృత్యంబు లన్నియుఁ గావించి యచటి కెదు రేఁగుదొచిన శ్రీరంగవాసుల
నందఱ నాదరించి స్వకీయపరిచ్ఛదసమేతుం డై యద్విష్యదేశవాసులతోడం గూడ
భగవన్మందిరంబు. జొచ్చి శ్రీరంగనాథుని సేవించి తదనుగ్రహంబుచేఁ దదీయ
తీర్థశతకోపప్రసాదాదు లన్నియు లభించి మిగుల నానందించి తదీయాజ్ఞఁ బడ
సి యమ్మహాభాగవత వ్రాతంబుతో నాత్మీయదివ్యభవనంబునకరుగు దెంచితల్లికిం
బ్రణమిల్లి యద్దేవిచే ననుగృహీతుం డై నిజాశ్రితులతోడం గూడి వేదాంత
కాలక్షేపం బొనరించుచు సుఖం బుండె నానమయంబున.

31

సీ. వేదాంతి మేల్పాట ర సాదరంబుగఁ దదీయారాధనము సల్ప ర నతనియింటి

- కధ్వశ్రీమూర్తు లై శ్రీయాఃకొని యొక్కనాఁ, డిరువురువైష్ణవు శ్రీతేఁగుదెంచి
యతనిభార్యలఁ జూచి శ్రీయన్నమర్థించిన, నన్నము లేదని శ్రీయన్మత మాడి
వేదాంతి నీరాడ శ్రీవిచ్చేసినాఁ డతఁ, డున్నచోటికిఁ జనుఁ శ్రీడన్నలార
తే. యనుచుఁ దత్సతు లిర్వు రిట్లలిగి పలుక, విని తుదాతురు లై వారువేగయతనిఁ
జూచి యావార్తఁజెప్పి రాశీసూరి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. భార్యలదౌష్ట్య మాశభాగవతులు దెల్పఁ, దెలిసి వేదాంతి స్వరధిష్ఠ్య మొంది
యావైష్ణవుల సరశసాన్నపానాదుల, సంతృప్తులను జేసి శ్రీసాఁగఁ బంచి
పత్నీయుగంబుతో శ్రీభాషింప నొల్లక, యతివివి క్తస్థల శ్రీమాశ్రీయించి
పూర్వతపఃఫలశ్రుతి బ్రాహ్మణుఁడ నై, పద్దర్శనాచార్యశ్రీసంజ్ఞఁ జెంది
తే. కాలపూర్వార్థారలోభము శ్రీగాలఁ దన్ని, యన్నదానముఁ జేసితి శ్రీనని తలంచి
మఱియుఁదనలోనఁబల్కెనీమాడ్కిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- వ. మఱియు సర్వోపకారక్షమం బగుగృహస్థాశ్రమం బవలంబించితర్పణరూపంబ
గుఋషియజ్ఞంబును స్వాధ్యాయరూపం బగుబ్రహ్మయజ్ఞంబునౌపాసనవైశ్వదే
వాంగబలిరూపం బగుభూతయజ్ఞంబు నతిధిభోజనస్వరూపం బగుస్వయజ్ఞంబును
బితుఁడైశక్తకర్తృత్వకం బగుపితృయజ్ఞంబునివిహితాహితాప్రహృతప్రాసితబ
లిదానాపరనామధేయంబు లయి పంచమహాయజ్ఞంబు లనంబడు. -శ్లో॥ అహన్య
హనియేత్వేతా నకృత్వా భుజ్జితే స్వయమ్ । కేవలం మలమశ్నన్తి తే నరా
నాత్రసంశయః॥ తస్మాత్సత్త్వాద్విజోవిద్వాన్ముక్త్యాదేతాన్దినేదినే । తతో
న్యథాతుభుజ్జన్తై వప్రాయశ్చీతీయతే ద్విజః॥ అనునానుశాసనికపర్వవచనంబుల
చే నేవిపులైనఁ బ్రతివాసరం బీపంచయజ్ఞంబు లాచరింపక భుజించి రేని యా
ద్విజు లభక్ష్యభక్షకు లగుదురు గావునఁ బ్రజ్ఞుండగుబ్రాహ్మణుండు స్నాతుం డై
యిప్పంచమహాయజ్ఞంబు లొనరింపవలయు నట్లు సేయఁ డేని ప్రాయశ్చిత్తార్థుం
డగు నని చెప్పంబడుం గాన నిదియుఁ దక్కినవై దికక్రియ లన్నియు నల్పు చుం
డియుధనయావనమడంబుచేఁగామాంధుండ నై నివృత్తిధర్మంబులఁదలంపక యి
రువురుభార్యలంగలసిమెలసిమదనతంత్రపరాయణుండ నై కొన్ని రాత్రులు జరుపు
చున్న సమయంబున సర్వచేతనసంరక్షణార్థంబుగాశ్రీరంగధామంబునందు శేష
తల్పంబుపై యోగసిద్ధారతిం బవళించి యున్న భగవంతుఁ డగుశ్రీరంగనాథుం
డు. -శ్లో॥ సాక్షాన్నారాయణో దేవః కృత్వామర్త్యమయీంతనుమ్ । మగ్నా
నుద్ధరతేజస్తా న్కారుణ్యాచ్చాస్త్రపాణినా॥ ఆచార్యస్స హరిస్సాక్షాచ్ఛరరూపీ
నసంశయః॥ అనియెడు ప్రమాణంబున శ్రీపరాశరభట్టారకార్యస్వరూపంబు ధరి
యించి“వత్సం గౌరివధావతి”యను క్రమంబుగా గోవత్సన్యాయంబున వీనినన్వే
షించుచు నిచ్చోటికేతెంచి మహానుగ్రహంబుచే శాస్త్రహస్తంబుల సాచి
సంసారసముద్రమగ్నుండ నగున న్నుద్ధరించి నివృత్తిధర్మైకతత్పరునిం గావించి

తదీయారాధనం బాచరింపు మని నియమించి మగిడి శ్రీరంగంబునకు విచ్చేసె
నే నిట్టివాఁడ నై యుండియు, -శ్లో॥ బలవా నింద్రియగామో విద్వాంస మపి
కర్షతి॥ అనియెడున్యాయంబున త్సుద్రతముండ నై సంశయంబుల కావర్తంబు
ను నవినయంబులకు భవనంబును సాహసంబునకుఁ బట్టణంబును దోషంబులకు
సన్నిధానంబును గపటశతంబుల కాకరంబును సప్రత్యయంబులకు తే త్రంబును
స్వర్గద్వారంబునకు విఘ్నంబును సరకపుంజంబునకు ముఖంబును సర్వమాయా
ప్రకాండంబునకుఁ గరండంబును బ్రణిలోకంబునకుం బాశంబు నై విద్యుల్లత
లచాంచల్యంబును నతినిశితంబు లగుశస్త్రంబులతీక్షణతయుగదుఱ్ఱానిలశై ఘ్రియం
బునుం గలిగి స్వస్పృష్టిసమృద్ధికై బ్రహ్మనిర్మితం బై చతుర్దశభువనంబులాక్ర
మించి యున్న స్త్రీయంత్రం బెఱింగి యెఱింగియు నెఱుక చెడి లుబ్ధకప్రసాది
తజాలంబునం గీలుకొను బాలమృగంబుపోలిక ననాద్యవిద్వాసంచితాపరిమితపు
ణ్యాపుణ్యరూపకర్మపాశబద్ధుండ నై కాలవేగవివశుండ నై యాయోషిద్యం
త్రంబునందు నియంత్రితుండ నై తి నదియునుం గాక దేవమనుష్యతిర్యక్త్వావ
రవిలక్షణుండ నై జ్ఞానానందామలత్వాదిగుణాకరుండ నై భగవచ్ఛేషభూ
తుండ నై యుండియు, -శ్లో॥ నాదతే కస్యచిత్వాపం నచైవ సుకృతం
ప్రభుః । అజ్ఞానేనావృతం జ్ఞానం తేన ముహ్యంతి జన్తనః॥ అనియెడుగీతోక్త
క్రమంబుగా తుణతురణస్వభావాచేతన దేహతాభిమానరూపా జ్ఞానతిమిరతిరో
హితస్వస్వరూపుండనై జాత్యంధుండు పురస్థితవస్తు వీక్షింప లేనికరణిఁ దత్త్వ
హితపురుషార్థరూపపదార్థవిమర్శనంబు సేయనేరకవార్షికవాహినీవ్యూహమా
నాహీనఘేనసంబంధతృణకాష్టవలంబుకై వడిసంతకూటమిగతింగూడి స్థూలజలూ
కాజాలంబుర క్తపానంబొసరించుమాడ్కి సంపత్కాలంబున సర్వస్వాపహరకం
బై విపత్సమయంబునం దరతుకంబైనబాంధవాభాససముదాయంబుతో సహ
వాసంబుఁ జేసితి నింక, -శ్లో॥ జ్ఞానేన తు తదజ్ఞానం యేషాం నాశిత మాత్మనః ।
తేషా మాదిత్యవజ్జ్ఞానం ప్రకాశయతి తత్పరమ్॥ అనుగీతోక్తన్యాయంబునన
స్మదాచార్యప్రసాదలబ్ధస్వరూపజ్ఞానప్రదీపంబుచే సర్వానర్థమూలకారణం బ
యినపురోక్తజ్ఞానాంధతమంబుఁ బాసిగురుకృపాతిశయంబుచేవిషయవైరాగ్య
నిశితశరాగ్రంబుచే నయ్యోషాయంత్రంబు భేదించినిర్గమించి మరల వైతండిక
వేగవద్భవార్ణవబంధమ్యమాణభయంకరమహావర్తంబునంబడి చెడకసన్నన్య
సించి స్వదేశికసాన్నిధ్యంబుఁ జెందితతైంకర్యంబు సల్పుచు సుఖం బుండెద
నని నిశ్చయించి యేకాంతమందిరంబు వెల్పడి వచ్చి శ్రీరంగయాత్రార్థం బుద్ధ
మించినం జూచి శరీరసంబంధు లడ్డగింప వారిసమ్మతిచే మున్నధనం బంతయు
మూఁడుభాగంబు లొనరించి స్వభార్యలిరువురకు గెండంశంబు లొసంగిస్వాచరి
తతదీయారాధనప్రతికూలంబును సవ్యభోగ్యతాపంబునకువిరోధియు నగువి

హితవిషయంబుఁ బరిత్యజించి శాస్త్రోక్తక్రమంబుగాఁ దురీయాశ్రమంబుఁ బరి
గ్రహించి యవశిష్టధనబారంబు లన్నియుఁ గూడఁదరలించుకొని మితపరిజనంబు
తో స్వగ్రామంబు విడిచి శ్రీరంగాభిముఖం డై చనిచని లక్ష్మీపురాపరనామధే
యంబు గల యాసిరిభేత్తూరుఁ జెంది యందు.

34

- సీ. విద్యద్వరేణ్యుఁ డాశవేదాంతవేద్యుఁడు, శ్రీమదనంతదేశీకునిఁ జూచి
చాఁగిలఁబడి మొక్కసజ్జనాగ్రణి యతం, డతనిఁ గాఁగిటఁ జేర్చిరయాదరించి
మాన్యభోగము సౌకుర్యమార్యముకలిమియు, జ్ఞాన మక్రోధముశమముదమము
సత్యము శీలము శ శౌచము గురుభక్తి, యాన్యశంస్యము మొద శ లైనమేలి
తే. గుణము లన్నియు నీతోడిఁగ గూర్చి సల్పు, సాహసముఁ జేసినీవిట్లునన్న్యసించి
కష్టపడ నేటి కనిపల్కెఁ శ గరుణననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. చెమటపట్టినవేళ శ విమలోదకములయం, దవగాహనముఁ జేసి శ యాఁక లైన
సమయమునందుఁ బ్రసాపడి భట్టరు, చరణాబ్జయుగళమే శ శరణ మనుచు
నమ్మినవైకుంఠనాథునిసభ నిన్నుఁ, దొలఁగఁ ద్రోసెడివారు శ గలరెయనుచుఁ
బలికి యనన్యప్రపన్న నివేదాంత, వేద్యుని బ్రహ్మనిరీషీపు ద్రువ్వి
తే. వత్సతిరుమంత్రమునఁబుట్టుద్యయమునందు, మించివర్ధిల్లు మనుచుదీరించిపంచె
నార్యసేవితుఁడయ్యనంతార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అట్లమ్మహాత్మునిరీయాజ్ఞ లభించి వేదాంతవేద్యమనీషి శ యచటనుండి
కదలి యతిద్రుతశగతి నేఁగుదెంచి శ్రీవిరజభావనను గాశవేరి దాఁటి
ముక్తుఁడు వైకుంఠమునకుఁ జేరుకొలంది, శ్రీరంగధామముఁ జెంది యందు
భక్తిఁ బరాశరభట్టరకార్యునిఁ, గస్తూరిరంగనిరీకరణిఁ గాంచి
తే. ధనసమూహము మనమును శ దత్పదార
విందములయందు నర్పించి శ వేడ్క మొక్కఁ
జాల హర్షించె నాగురుస్వామి యనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. భట్టరు తనపాదరపద్మములందుఁ బ్రణామము సల్పు సరన్నాస్యసి నతని
గుచ్చైత్తి కాఁగిటఁ గొనుచు నంజియ్యరే, కుశలమా నీ కని శ గూర్చినడుగ
నాటనుండి యతఁడునంజియ్యరని మూఁడు, జగములయందుఁ బ్రశస్తిఁ గాంచి
యద్దేశీకునికడ శ నతులవేదాంతరహస్యము లన్నియు శ నధికరించి
తే. యమ్మహాత్మునిసన్నిధి శ నటనిమేష, మైన నెడఁబాయనొల్లక శ యతఁడె పరమ
దైవతం బని నెమ్మదిఁ శ దలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. భట్టార్యు నొకనాఁడు శ ప్రణమిల్లి యడిగెను, నంజియ్య రీరీతి శ నయ మెలర్ప
శౌరి యాచంద్రపుష్కరిణిచెంత ననంత, పర్యంకతలమునఁ శ బవ్వళింప
నేమినిమిత్తమో శ యెఱిగింపు మన విని, యమ్మహాదేశీకుఁ శ డతనిఁ జూచి

37

నలఁగి యోనారాయణా కావుమని కరి, మొట్టఁ బెట్టినమీఁద రమునుపు సరసి
తే. కడకుఁ జనుదెంచె నేమొఱ ర యిడకమున్నె
కరుణ ననుఁ బ్రోవఁ జంద్రపురస్కరిణిచెంతఁ
బవ్వళించెను హరి యని ర పల్కె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 9

సీ. మఱుఁగుగా నాదునెరమ్మదినున్నయర్థము, నిన్నుండిబయలొందెనేటికనుచుఁ
దనగురుఁ డనిన డెందమునందు వేదాంత, వేద్యుఁడుచెను బ్రహ్మరవేత్త లెల్ల
హరి యొనర్చినసకలీలావతారములు మ, ముద్ధరించుట కని ర యుల్లములను
గణుతించు చుందురు రగాని యస్మద్దేశికుఁడు మాకు నొప్పెనీరకొలఁదిననుచు

తే. మఱియు నొకనాఁడు భట్ట రామాన్యతముని
యూరుతలమున శయనించి ర యురగశయ్య
శ్రీనివాసునిపగిది నిరద్రించె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 40

సీ. తన దేశికునినుఖరతరనిద్ర కేమియు, భంగము రాకుండ ర భక్తి మీఱ
సంగ మంగమువైని ర నసియాడనీయక, యద్రియ ట్లుండ వేదాంతవేద్యుఁ
డార్యు లాతనిఁజూచిరయక్కజపడి మెచ్చి, యాభావ్యవిషయమోయతనిమాస్కి
నిశ్చలస్వాంతు లై ర నిఖలకైంకర్యముల్, సేసి రేని స్వరూపరసిద్ధి గలుగు
తే. శిష్యులకు నని తమతమరచిత్తములను, దలఁచి రాభట్టరంత నిరద్రను దొలంగి
యాత్మశిష్యునిగురుభక్తి ర కలరెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

వ. మఱియు నొకసమయంబున. 42

సీ. శ్రీపరాశరసూరి ర సేతువుకడ కేఁగి, శ్రీధనుష్కోటిఁ దీర్థీకరించి
తిరిగివచ్చుచు నొకరదినమునఁ ద్రోవలో, భూరికాననమునఁ ర బ్రొద్దు గ్రుంక
పాధిరుక్కుడి యనురపల్లె నొక్కెడ నొక, యేనాదివానింటి ర కేఁగుదేరఁ
గటికిచీకటి దోవఁ ర గనలేక మనయింటి. పంచ కేతెంచి రీరబాఁపనయ్య
తే. లిట్టివారికిఁ జోటు నే ర నియ్యకున్న, మంచి వాటిల్ల దంచుఁ దలంచివాఁడు
స్థలముఁ జూపించె వారి కందఱికి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

సీ. తమభక్త్యవస్తుజాతము లేమి లేకుండఁ, జేసి యిల్లొక్కటి ర శీఘ్రమొసఁగి
ఖట్వ మొక్కటి బాగురగావించి యిచ్చిన, భట్ట రందు వసించి ర భావమునను
మనవై భవ మెఱింగి ర మన కిట్టి సత్త్రియ, సల్ప లేదీ పనరచరవదుండు
ఖ్యాతికై వీఁ డిట్లు ర గావింప వే దస్సదుపకృతిఁ జెంది యిట్లుపచరించి

తే. నాఁడుగాఁడు మఱే మనరనాగృహంబుఁ, జెందువారి నుపేక్షింపఁజెల్లదనుచు
నిట్లాసర్చెను వీఁ డనిర యెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

సీ. మర్త్యమాత్రున కభిరమాన మి ట్లుగడిన, సంశ్రితవిషయమై ర స్వామి కస్త

దీయాభిమానము శ నేయ మింతిం తని, చెప్ప శక్యమె యని శ చింతఁ జేసి
వింత లే మిచ్చట శ వినిపింపు మని భట్ట,రడుగ నావ్యాధుఁడు శ నుడివె నిట్లు
సామి నే వేటకై శ చని కాన నొకకొండ,ముచ్చుపిల్లను బట్టి శ తెచ్చు చున్నఁ
తే. గనుల నీ రూర నడరి నాకన్న మొగిని,దల్లి మొక్కిడ దయ దానిరపిల్ల నెడలి
వచ్చి తే నింటి కని వాఁడు శ పల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోదమలర.
వ. అట్లప్పరాశరగురుం డక్కిరాతవరునికనికరంపుఁబలుకుల కలరి నంజియ్యరు నుద్దే
శించి వత్సా 'మా మేకం శరణం వ్రజ' యని యక్కొండముచ్చుపిల్ల కొక్కరుప
దేశించినారు కాని 'అరిః ప్రాణా న్పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః కృతాత్మనా' అనున్యాయంబునఁ
దనశత్రుం డైన శరణాగతుం డాయె నేని బుద్ధిమంతుఁ డైనవాఁడు
తనప్రాణంబు లైన విడిచి వానిం గావవలయునని యివ్వనచరున కైన నొక్క
రుపదేశింపలేదు గాన దేశ కాలాదినియమంబు లేక యవ్యవధానంబుగాఁ బ్రపద
నం బెట్టివారి కైన ఫలించు నిది ప్రమాణసిద్ధం బని యాన తిచ్చి యారాత్రి
సుఖంబుగా నిద్రించి ప్రభాతం బైన మేల్కొంచి గురుపరంపరఁ దలంచి నిజప
రివారంబుతో శ్రీరంగంబున కరుగుదెంచి నిజనివాసంబునం దాత్మచ్ఛాత్ర
వర్గంబునకుఁ దొంటిచందంబున నుభయవేదాంతరహస్యార్థంబుఁ దెల్పుచు
సుఖంబుండు నయ్యవసరంబున.

46

సీ. చోళభూపతి వీరసుందర బ్రహ్మరా,యఁడు రంగనాథరమాధిపతికిఁ
బ్రాకార మొక్కటి శ రచియించు చున్నపి,ళ్ల ప్పిళ్ల సూరియాశలయమునడుమ
నడ్డముగాఁ దోఁప శ నది పడఁగొట్టించి, కట్టింపఁ దలఁస నాకలుషవార్త
భట్టరు విని వచ్చి శ పరకాలముని తొల్లి,భక్తాంఘ్రిరేణులభవన మడ్డ
తే. మైనఁ గునిఁ బెట్టి కట్టిం చెరనట్లు నీవు, సలుపు మార్కులమంగళాశ్రాసనంబు
హరికిఁ గా పగువేలుగాదసియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోదమలర.
వ. అంతఃజోళసామ్రాజ్యలక్ష్మీమదోన్మత్తుండగువీరసుందర బ్రహ్మరాయనృపాలుండు
సూ॥ ఆచార్యవదాచార్యపు తే॥వృత్తిః॥ అనియెడుశాస్త్రార్థం శాచరింపక స్వా
చార్యపుత్రుండై నయప్పరాశభట్టారకుని పరమహితామృతంబు గులుకుపలుకు
లాత్త దోషవశంబున వేడిములుకులపోలిక నసహ్యంబులై తోచిన మిగుల నలిగి
యామహదేశికునియాజ్ఞ నతిక్రమించి మహావాతనిర్ధూతదగ్ధపటన్యాయంబునభా
గవతాపచారాగ్నిదగ్ధుండుభగవన్నిగ్రహఝంఝూమారుతాతివేగంబునఁ బ్రణవ
స్వరూపుం డై డెడు నని సజ్జనులవలన విసియు నట్లు సేయ నొల్లక పిళ్ల ప్పిళ్లయా
త్వా ననుమహాభాగవతునిమండరంబును మచ్చమాపి ప్రాకారంబు గట్టించి
యప్పరాశరసూరికత్యంతోపద్రవంబులు సల్పు చున్న నగ్గురుశిరోమణియు,శ్లో॥
త్యజే దవృత్తికాం భూమిం వృత్తిం సోపద్రవాం త్యజేత్ | త్యజే త్పాపిష్ఠరాజా
న మ్హయాబద్ధా న్పరిత్యజేత్ ॥ అనువచనార్థంబుఁ దలంచి పాపిష్ఠతముం డైన

యా రాజనుదదధ్యుషిత ప్రదేశంబుతో విడిచి తిరుకోట్టూరను ద్రవిడనామంబు గలగోష్ఠీపురంబునకు విచ్చేయుచు మార్గమధ్యంబున దు వడగాడ్పుచే నుడివడి యొకవృక్షచ్ఛాయ నాశ్రయించి తనయం తేనివాసులయందుఁ దనయుంత రంగచ్ఛాత్రం డగువేదాంత వేద్యుం డీషద్వారగతుండు వచ్చుచుండ నంజియ్యరేయని యుచ్చైస్సర్వరంబునఁ బిలువ నశం డాబరించియతిత్వరితగతి నే తెంచితుత్పిపాసార్దితుం డై నస్వాచార్యునిజూచి వ్యధితాంతఃః రణుండు శ్రీరంగరాజభుక్తావశిష్టంబును బావనత్వభోగ్యత్వాదిగుణసంపన్నంబునమృతోపమానంబును నైనదధ్యోదనంబును నతిశీతలతీర్థంబులు సమర్పింప నారగించి యమ్మహాత్ముండు విగతాధ్వశ్రమం డై స్వాచార్యుం డివ్విభూతియందు వర్తించు కాలంబునంద యనువర్తనవి శేషంబులం దదీయకైంకర్యంబులు సలుప వలయు ననియెడుశాస్త్రార్థంబుఁ దెలిసి యిమ్మహాత్ముం డిట్లు నన్ననుసరించు చున్నవాఁ డని తనమనంబునఁ దలంచి ప్రహృష్టాంతరంగుం డై కొన్నియర్థవి శేషంబు లతని కుపదేశించి స్వపరిజనులతోడం గలసి గోష్ఠీపురంబుఁ బ్రవేశించి యం దొక్కనివేశంబునందు వసియించె నంత.

48

- సీ. అంతట నొక్కనాఁడమ్మహాత్మునిఁ జూచి, సాత్త్వికుం డొకఁ డిలఁజాఁగి మొక్కి
తిరువృత్తమున కర్థమెఱిగించి యది సంత, యొప్పుగా వీనికిఁ శ జెప్పు మనిన
నంజియ్యరే రంగనాథునిఁ బాసిన, నాఁ డాది నేటికై నను మదీయ
సర్వేంద్రియంబులు శ శక్తిహీనము లయ్యెఁ, గావునఁ దిరువృత్తమీ వె యితని
తే. కాన తిమ్మని గురుఁ డన శ నతఁ డతనికి, నున్నయట్లర్థ మెఱిగించి యొక్కసారి
సంత చెప్పెను దిరువృత్తమంత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
వ. అంత మఱియొక వాసరంబునందప్పరాశరగురుండు తనమానసంబున శ్రీరంగక్షే
త్రంబును శ్రీరంగనాథునిం దలంచి తదేకాంతస్వాంతం డై, శ్లో॥ పూగీకణ్డద్వ
యసరససన్నిగ్ధసీరోపకణ్ఠామస్త్రోద స్తిమితశకునానూదిత బ్రహ్మఘోషమ్ | మా
రేమాగ్నే పథికనివహై రుజ్జుమానాపవర్గాం పశ్యేయం తాం పున రపి పురీం
శ్రీమతీం రజ్జధామ్నః॥ పూగీకంఠదఘ్న మధురస్నిగ్ధసీరోపకంఠంబును నంతర్ద
స్తిమితశకునానూదిత బ్రహ్మఘోషంబును బ్రతిమార్గసమాగతపథికనివహాం
ఛమానాపవర్గంబును నగుశ్రీరంగనాథరాజధాసీరత్నంబును మఱియు, శ్లో॥ కస్తూ
రీతిలకోర్ధ్వపుణ్డ్రకలితంకర్ణాంతలోలేక్షణంకిచ్చిద్విస్తి తకోమలాధరపుటం ముక్తా
కిరీటోజ్జ్వలమ్ | పశ్యన్తానసపశ్యతోహరతరం పర్యాయపజ్జేరుహం శ్రీరజ్జాధి
పతేక దానువదనం సేవేయభూయోప్యహమ్॥ కస్తూరీతిలకోర్ధ్వపుండ్రంబును గ
ర్ణాంతలోలలోచనంబులును మందహాసమధురాధరపుటంబును ముక్తారత్న కిరీటో
జ్జ్వలంబును పశ్యన్తానసపశ్యతోహరతరంబును పర్యాయపద్మంబు నగుశ్రీరంగ
నాథునితిరుముఖమండలంబును మరల నెన్నఁడు సేవించెద నని యీరెండు శ్లో

కంబుల నాన తిచ్చి యార్తిపడు చున్న సమయంబున.

50

సీ. ఆసుర ప్రకృతి యానావీరసుందర, బ్రహ్మరాయఁడు యమరపట్టణమున
కతిథి యై చనె నని ర యప్పరాశరసూరి, శిష్యులు విని మదిఁ ర జింత మాని
యాత్తో తరీయము ర లంబరమున కెగఁ, జిమ్మి పట్టుచుఁ గేలుఁదమ్ము లెత్తి
యాడుచుఁ బాడుచు ర నరిగి భట్టరుశల్లి, యైనయాండాళమ్మ ర కమ్మహీశు
తే. మరణవార్త యెఱింగింప ర మదిఁ గలంగి

తనగృహముఁ జొచ్చి వాకిటిరతలుపు మూసి
చాల నెలుఁ గెత్తి యేడ్చి నానాధియనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

51

సీ. హర్షించువేళ నీరయార్తి యే మనుచు వా, రడుగ నాండాళమ్మ ర యబ్బుధాళి
కాత్వానుసంబంధి ర యయ్య నీవీరసుందరుఁడు భట్టరుకడ ర దారుణాప
చారముఁ జేసి పరశ్చాతాప మైనను, జెందక మరణముఁ ర జెంది ఘోర
కాలకింకరపాశరక్షణతర్జన, తాడనాదుల డస్సి ర దండధరుని

తే. యుగ్మనూర్గతి క్లేశర మొదిచెంది, యతనియానతి బహువిధవ్యధలఁ బొందె
ననుచు వగచితి నః చెప్పె ర నప్పు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. అంతఁ బిల్లపిల్లరయ్యాత్వానుసూరి గో, స్థీపురంబునకు విరచ్చేసి యందు
భట్టర్యు సేవించి ర ప్రమదంబు నిండార, నారాజమృతవార్త ర నానతియ్య
నద్దేశికేంద్రుఁడు ర హర్షించి యతనితో, నాశ్రితతతితోడ ర నచటినండి
వచ్చి శ్రీరంగముఁ ర జొచ్చి రంగేశునిఁ, గన్నులపండువురగా భజించి

తే. సన్నుతులు చేసి తీర్థప్రసాదముఖ్య, బహుమతులఁ గాంచియాత్మీయభవనమొంది
యుల్ల మలరంగ మొక్కి డేదల్లికనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. అంతట నమ్మణిరయ్యాత్వా న నెడిసూరి, దూరదేశమునుండి ర చేర వచ్చి
భట్టర్యుఁబాడగాంచిర ప్రణతిఁ గావించియీ, యాత్మ కెయ్యదితంజరమనిననతఁడు
హరి నెఱుంగుట తంజరమదియెట్టి దనఁదదీ, యుల నెఱుంగుటయదిరయొరసిచూడఁ
బరమభాగవతుల ర భగవత్స్వరూపులఁ, గాఁ దలఁచుట యింతకంటె వేఱు

తే. శరణమేమనిపల్క నానాత్త్వికుఁడు, నిదియె పరమార్థ మని మదిరనెంచి మగిడి
యమ్మహాత్ముని వీడ్కొనిరయరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. న్యగ్రోధబీజమునందు వటంబట్లు, ప్రణవమునందు శరబ్దవ్రజంబు
సరణఁ దదీయ శేషత్వసంపదయందు, సకలార్థలాభము ర సంభవించు
నని మదిఁ దలఁచుచు ర నమ్మణిరయ్యాత్వాను, చనినపిమ్మట నొక్కరసమయమునను
విలసితవిభవుఁడు ర వీరశిఖామణి, వల్లరాయఁడు వచ్చి ర యుల్ల మలర

తే. నప్పరాశరభట్టరకార్యుఁ జూచి, నయ మెలర్పంగ సాష్టాంగనతి యొనర్చి
భక్తి సద్దేశికుని కిట్లు ర పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

- సీ. రాజకృత్యముల నరక్షణం బైనను, దెఱపి చిక్కదు మదిఁ గ దెలివి లేదు
భట్టరే భగవంతుఁ గ డిట్టినామన మున్ని, పట్టుగా నుండునురపాయ మొకటి
యాన తిమ్మని నృపుఁ గ డడిగిన దక్షిణ, సింధుతీరమున నీరచిత్త మునిచి
తేటగా లోదృష్టి గ మాటిమాటికిఁ జూడ, నాఁటినాఁటికి నలరవాటుపడుచు
తే. నాటపట్టగు నీమది గ హరికి ననుచు, నమ్మహాత్ముఁడు చెప్పఁ దరదాశయంబుఁ
దెలియ లేఁడాయె నానరదేవుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గ మోద మలర.
- వ. అట్లవ్యాకృత్యంబుల కాశయంబుఁ దెలియలేక డోలాయమానమానసుం డగురా
జేంద్రున కద్దేశికేంద్రుం డిట్లనియె. 57
- సీ. పరఁగ డెబ్బదికోట్లరెల్ల వగఁగోలాంగూల, భల్లూకయాథాధిరపతులు గొల్వ
నబ్ధి కిద్దరి నొకరయమృతసముద్రము, కరణిఁ దమ్మునితోడఁ గ గలసి యుండి
యద్దరి నరవానరరాదిభక్షకుఁ డైన, రాక్షసేశ్వరుఁ డుండ గ రణమునందు
నేన యారావణు గ నిరసించెదను నేనె, కుంభకర్ణాదులఁ గ గూల్తు ననుచుఁ
తే. బగలు బీరంపుఁబలుకులఁ గ బలీకి రేయి, నిద్రఁ జెందెడుమర్కటానీకపతుల
స్వామి రక్షించు ననియె నానభ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గ మోద మలర.
- వ. ఆరక్షణప్రకారం బెట్టి దనిన. 59
- సీ. ఇది రాక్షసులభూమి గ యిందు వీ రందఱు, శాఖామృగంబులుగ స్వామి యనుచు
నమ్మి నాయెడ భరణీన్యాసంబుఁ జేసి నిర్భీతు లై రాత్రి నిశ్రించి రిట్లు
రజనీచరులవల్ల గ రక్షించెదను వీరి, నని యెంచి బాణబాణాసనాది
సాధనంబులఁ దాల్చి గ సామిత్రితోడ రా, ఘువుఁడు కోదండదీక్షాగురుండు
తే. హరిబలంబులచుట్టునురదిరిగి ప్రోచు, నతనిశరచాపములె తగజరమనుచు మదిని
దలఁపు మని భట్టరతనికిఁ గ బలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గ మోద మలర.
- సీ. ధృతిఁ ద్రిభువనవీరరదేవరాయనృపాలుఁ, డొకదినంబున నభిరయుక్తముని
భట్టార్కుఁ బొడగాంచిర ప్రణతిఁ గావించి మా, మందిరమున కొకరమాటుమీరు
వచ్చి పొఁ డనుచు వాక్రచ్చిన విని యమ్మహాత్ముఁ డారాజున గ కనియె నిట్లు
శరణాగతత్రాణబిరుదాంకితుఁడు హరి, నన్నుఁ జే విడిచినరనాఁటి కైన
తే. నతనిదివ్యాలయపుఁబంచరటరుఁగు విడిచి, రాజభవనవితర్దికి గ రాము నుమ్మ
టంచు భూపతికనియె నరయ్యార్కుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గ మోద మలర.
- సీ. భువన త్రయేశుఁడు గ పురుషోత్తముఁడు దేవ, దేవుఁడు హృదయైకరభావనీయుఁ
డాత్మపదప్రదుఁ గ డామ్నాయవేద్యుఁడు, నారాయణుఁడు నిజరనాథుఁ డుండఁ
గతిపయ గ్రామాధిరకారి నల్పార్థదు, గర్భజన్మాద్యాత్మికలితదేహు
నొకపురుషాధమా గ నుర్విలో సేవకై, వెదకుచు నుంటిమి గ వెట్టివాండ్ర
తే. మైతిమని కుందుదురు కవు గ లాత్మయందుఁ, బరమత త్వవిద గ్రణిరభట్ట రవని
కాంతునామాడ్కి నను టేమిరవిత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గ మోద మలర.

- సీ. కోవెల కరిగి యరగ్గురువరుం డొకనాఁడు, స్వామినన్నిధికి నానసక్తి నేఁగ
నమ్మహాత్మునిరాకరయర్చకుఁ డెఱుఁగక, యతనివైఁ గలుషవాతక్యములఁ బల్క
నామాటలకు నెదురరాడఁ బూనినతన, యాశ్రితునకు భట్ట ర నియె నిట్లు
పలుమాటు వత్స మరత్నాపము లన్ని నే, హరికిఁ జెప్పిన సాక్షీనతఁడు గోరె
తే. శౌరికడ నేటి కీతఁడురసాక్షి యయ్యె, నిట్టియుపకారివైఁ గోప ర మేల నీకు
ననుచు శిష్యున కీరీతి రనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. శ్రీపరాశరగురుశిష్యరత్నము సోమ, యాజి వైష్ణవుఁ డొకఁ ర డరుగుదెంచి
స్వగురునిఁ గని మ్రొక్కి ర స్వామి పీనికి శ్రీమ, దారాధనక్రమం ర బాన తిమ్మ
టంచుఁ బ్రార్థింప నరయ్యార్యుఁ డాఛాత్రున, కుడయవరుల నిత్య ర మొనఁగిరంత
స్వాచార్యవీడ్కొనిరయతఁ డింటికరిగి యా, క్రమముగా భగవదారాధనంబు
తే. సంతతముయామమా త్రమురసల్పుచుండి, కొన్ని దినముల కే తెంచిరగురునిమరలఁ
గాంచి రెన్నాళ్లుతత్పూజఁగొంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- వ. అద్దేశి కేంద్రం డాచరించుతిరువారాధనక్రమం బెట్టి దనిన. 65
- సీ. నిర్మలోదకముల ర నీరాడి ధౌతవ, స్త్రయుగంబు ధరియించి ర ద్వాదశోర్ధ్వ
పుండ్రంబులను నీర్చి ర పూర్వదేశికపం క్తి, దలఁచుచుఁ దిరుమణీతావళములఁ
దాల్చి తత్కాల్యకృత్యమొనర్చి పెరుమాళ్ల, కారగిం పొనరించిరయా ప్రసాద
మార్యులతో నమ్మహాత్ముఁడు సాపడి, భగవద్గుణానుభవంబు సల్పు
తే. నట్టినిజగురునాసోమరయాజిచూచి, స్వామి విన్నప మొక్కటిరసలుపవలయు
నభయ మిచ్చినఁ జేసెదరనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. వత్సక వెఱ పేల ర వాక్రుచ్చుమా నీవి, వక్షితం బని యార్యరవర్యుఁ డనిన
నడియేని కొకజాము ర తడ వగునట్లుగా, నారాధనక్రమ ర మాన తిచ్చి
యతిలఘుక్రమముగారహరి కర్ప మీరు చే, సితి రది యే మనిరశిష్యుఁ డడుగ
వేదశాస్త్రములందు ర వెదకిన నీ కింత, కంటెఁ దక్కువవిధిఁ ర గాన నై తిఁ
తే. గాన నీ కిటు. చెప్పితిఁ ర గపట ముడిగి, యరసి చూచిన మా కిదిరయైనసలుప
సత్త గనఁబడ దనియె నారసభ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. జ్ఞానానుగుణముగారాఛాత్రుల కుపదేశ, మాచార్యు లొనరింతు ర రందుకతనఁ
గొంటెగి త్తకు గుదిరొయ్య గట్టినమాడ్కి, స్రగ్గంధయోషాదిరస క్తుఁ డైన
యతనికి సర్వేంద్రియములచ్యుతార్చకు, నగునట్లులా క్రమరమాగ్యుఁడొసఁగె
భగవదేకాంతి యారభట్టార్యుఁ డస్సద్వి, ధోజ్జీవనార్థమె ర యుచితకర్మ
తే. మాచరించెను గాకున్న ర నతని కేల, కర్మములజోలి యాశుభారకారభరితు
నమ్మహాత్మునిఁ దలఁచెద ర నాత్మ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెర మోద మలర.
- వ. అంత నొక్కవాసరంబున నప్పరాశర దేశి కేంద్ర నొకచేతనుఁడు గాంచి నమ
స్కరించి శ్రీవైష్ణవు లితర దేవతలననుసరింపకుండుట కేమికారణం బనియడుగఁ

బ్రహ్మాణవిరోధం బున్నయెడఁ గదా సందేహం బుదయించు నీయర్థంబునందుఁ
బ్రహ్మాణంబులకుఁ బరస్పరవిరోధంబు లేనికతన సందియంబు వాటిల్ల దది యె
ట్లంటివేని సత్త్వప్రచురులను రజస్తమః ప్రచురు లనువర్తించుట విడిచి వారలు
వీరి నెట్లనువర్తించురు కావున నాలయస్థిత దేవతాంతరంబులను గుణదోషజ్ఞానం
బుచే శ్రీవైష్ణవు లనుసరింప రని గురువరుం డాన తిచ్చె మఱియును. 69

సీ. పరమపావన మైనభట్టార్చ్యశ్రీపాద, తీర్థ మాతని కేమి శ తెలియ కుండఁ
దల్లి యాండాశమ్మ శ తచ్చిష్యవరునిచేఁ, జేర్పించి సిత్యము శ స్వీకరించు
నాకృత్య మొకవైష్ణవగ్రాణి దెలిసి యో, యమ్మ నీకే మిది శ యర్హమనిన
నన్యులకడ నున్నరహితన కై నట్లు, తనయింటఁ గలుగుశ్రీధరుఁడు తనకుఁ
తే. దీర్ఘయోగ్యుఁడు గాకున్న శ దివ్యబోధ, ఘనులు సుతశిష్యులునుదీర్ఘరకరులు గారె
యనుచు వాకుచిచ్చె నద్దేవీయతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
వ. మఱియొక వాసరంబునందు రజస్తమః ప్రచుర దేవతారాధనతత్పరుం డైనయొక
స్వర్ణ కారుండు నిజభుక్తావశిష్టంజై నచూర్ణం బొక నాగవల్లి దళంబునం దుంచి శీ
రంగనాథుమంటప స్తంభంబునం దొక్కెడం జెక్కి చనినఁ దన్నంటపావలోకన
కాతూహలంబునం జేసి యభినవయావనసుందరసుకుమారశరీరుండును భట్టార్చ్య
శ్రీపాదాశ్రితుండును నగునొక భాగవతకైంకర్యకుమారుం డేతేంచియందువిహ
రించుచు నాచూర్ణంబు గనుంగొని భగవన్నందీరస్థితంబుగావున భాగవత శేషం
బుగాఁ దలంచి పరిగ్రహించి తాంబూలచర్వణం బాచరించి తగనుభవంబుచే
రజస్తమోదూషితస్వాంతుండ్జై నటవిటగాయకులం గూడి యొకదినంబునం ద
పూర్వపయోరూపవిలాస భాసమాన యగునొక దేవదాసినిం జూచి మోహించి
తత్సంగమంబుపేక్షింపశీఁపరాశరగురుచరణసరసీరూహంబులాశ్రియించినయద్దే
వదాసీరత్నంబు మహాత్మా నీవు పెరియభట్టార్చ్యునిసంబంధివి నేనునీతోడంగూడిన
నావై నద్దేశికేంద్రం డలిగినమత్స్వరూపంబు నశించుం గావున నగ్గురువరునితో
సంబంధంబుఁ బాపికొనివచ్చితివేని నీతోడంగూడి విహరించెద నని పలుక నాల
కించి తదీయదర్శనీయాపయవాస క్తచిత్తుం డై యతిత్వరితగతి నేతేంచి నిజాచా
ర్యునిం జూచి యిట్లనియె. 71

సీ. భట్టార్చ్య నీతోడఁ శ బనిలేదు మా కింకఁ, జనియెద నెందైన శ సత్య మనుచుఁ
బరుగెత్తఁ గనుంగొని శ పరమకారుణికుఁ డా, భట్టార్చ్యుఁ డతనికిఁ శ బలికె నిట్లు
వెంగలి వై నన్ను శ విడిచినప్పటి కైన, నత్సక నిన్ను నే శ వదల ననుచు
బలవంతు లగుభాగవతుల నిర్దురఁ బంచి, పట్టి తెప్పించి యాభట్ట రతని
తే. గాఢసంశ్లేష మొనరించి శ గారవించి, రమ్యబోధ మొనర్ప విర్ర క్తిఁ జెంది
భక్తి నతఁ డాత్మగురు నెడఁబాయఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర.
సీ. పల్లకిలో నెక్కి శ భట్టార్చ్యుఁ డొక్కనాఁ, డరుగంగ నంజయ్య శ రతనికెఱుక

- పడకుండఁ దత్ప్రప్రభాగమునం దుండి, యాందోళికాదండ శ్ర మంసమునను
 బూనుచు నడుగులు శ్ర పుడమిపైఁ దడఁబడ, నిడి నడచినఁ దనశ్రయొడలు గదల
 భట్ట రెఱింగి యాశపల్లకిలో నుండి, యుర్విపై గుప్పన శ్ర నుఱికి యతనిఁ
 తే. గాఁగిటను జేర్చి కరుణతో శ్ర గారవించి, సౌమ్య యతివేషమున కిట్టిశ్రసాహసంపుఁ
 బని విరుద్ధము సత మనిశ్రపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర.
- వ. అట్లుపలుకు చున్న యాచార్యునిసూక్తు లాకర్ణించి యతఁ డతని కిట్లనియె. 74
- సీ. స్వామి తావకదాస్యశ్రసామాజ్యసంసిద్ధి, కంతరాయము గృహశ్రస్థాశ్రమంబు
 యతివేష మనుకూలశ్రమనుచు నెంచితిఁ గాని, యిది విరుద్ధం బనిశ్రయొఱుఁగనై శిఁ
 గాన దేవరవారిశ్రక్తైంకర్యమునకు వి. ద్వేషి యానీయతిశ్రవేష మేల
 యని తనమోఁకాల శ్ర నాని త్రిదండము, విఱువఁ బూనినఁజూచిశ్రవేగ గురుఁడు
 తే. వత్స నంజియ్య రే యిట్టి శ్ర పని యొర్పఁ, దగదు నీకని వారించిశ్రదాంతు శాంతు
 నతనిఁ దనవెంటఁ దోడ్కొనిశ్రయరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ్రమోదమలర.
- సీ. భట్టరు శ్రీమహాభాగవతవ్రాత, పరివృతుఁడై యొకశ్రవాసరమున
 వేదాంతవాక్యార్థశ్రవివరణ మొనరింప, నం దొకవైష్ణవుఁ శ్ర డస్సదీయ
 పుణ్యాతిశయముచేఁ శ్ర బొడగంటి నీగోష్ఠి, నన సిరియాచ్ఛానుఁ శ్ర డతనిగుఱిచి
 శౌరినిర్దేతుకశ్రజాయమానకృపాక, టాక్షవీక్షణముచే శ్ర నక్షయర్థిఁ
- తే. జెందుఁ బ్రపదనపరుఁ డనిశ్రముందు మీర, గాన తిచ్చితి రిప్పు డిట్లనుటదగునె
 యనిన నూరక యుండె నశ్రయ్యార్థ్యఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ్రమోదమలర.
- వ. అదియునుం గాక మఱియొకసమయంబున. 77
- సీ. రంగనాథుఁడు దక్కశ్రరక్షకుఁ డన్ముఁడు, గాఁ డని తలఁచి సంశ్రగము దొలంగి
 బాహ్యాపవనమునఁ శ్ర బారుదేవళములో, పలఁ జొచ్చి కాష్ఠముశ్రపగిది నుండి
 కాళబత్తుఁ డొకండు శ్ర కడునిష్ఠ మూఁడుప, పాసము లొనరించి శ్ర శ్రీసఖుండు
 రేయారగించినశ్రపాయసం బతనికిఁ, దెచ్చి యిచ్చు నొరుండు శ్ర దెలియకుండఁ
- తే. దండ్రిచేసినపని దయఁదనయుఁ డెఱిగి, నట్లుభట్టార్యుఁడాకృత్యశ్రమాత్మక దెలిసి
 సంతసించెను దననుదిశ్రసతత మనుచు. వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర.
- సీ. అంతటఁ గొన్నాళ్ల శ్ర కాకాళబత్తుఁడు, పరమపదంబున శ్ర కరిగె ననుచు
 సంశ్రితు లనఁ బరాశ్రశరసూరి విని దర, స్థిత మొనరించి లశ్రక్ష్మీసఖునకు
 తళిహ మోయఁగఁ బుట్టుశ్రతలనొప్పి నేటికిఁ, దీతెనా యన నది శ్ర దెలియలేక
 యాశ్రితు లడుగరంశ్రగాధిపుఁడాఱుమా, సములనుండియుఁ బాయశ్రసం బతనికిఁ
- తే. బరమకృప రాత్రి యిడు ననిశ్రభట్ట రనిన, నతనిసర్వజ్ఞతకు విస్మయమ్ముఁజెంది
 వారు మొక్కిడి పొగడి రాశ్రసూరి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ్రమోదమలర.
- వ. మఱియు నద్వివ్యదేశమునందు శ్రీరంగనాథుం డెవ్వరి కైన ముక్తియొసంగెనేని
 వార లప్పరాశ్రభట్టార్యునకుఁ దమ్ముం బొడసూపిచనుచుండుటం జేసియొక్కనాఁడ

రుణోదయకాలంబునం దమ్మహాత్ముఁ డనుష్ఠానార్థంబుగాఁదిరుక్మా వేరికింజనుచు
సుప్రసన్నసూర్యాయుతప్రకాశమానం బగుదివ్యవిమానంబు నభోభాగంబునం
బొడగాంచి యున్నంత నొకసారమేయం బతండు వీక్షించు చుండ స్వశరీరంబు
విడిచి స్వకీయప్రభాపటలప్రకాశితదశదిశావకాశస్వరూపంబుతో నవ్విమానం
బెక్కి శ్రీవైకుంఠపుగంబునకుఁ జనియె నమ్ముక్తాత్మనుంగటాక్షించి శ్రీరంగ
నాథు నుద్దేశించి కేలుఁదమ్ముల ముకుళించి.-

శ్లో॥ నజాతు పీతామృతమూర్చ్ఛితానాం నాకౌకసాం నన్దనవాటికాను ।

రక్షేశ్వర త్వత్పురమాశ్రితానాం రథ్యాశునా మన్యతమో భవేయమ్॥

అనుశ్లోకంబున నమృతపానమూర్చ్ఛితు లగుదేవతలనందనవాటికల నివాసం బొక్క
నాఁటి కైన దానునికిం బ్రసాదింప వలదు శ్రీరంగరాజ భవత్పురంబాశ్రయిం
చినరథ్యాశ్వవర్గంబునం దన్యతమంబ నయ్యెద నని ప్రార్థించెనంత. 80

సీ. వెంపుగాఁ గుమతులుగంపులై యేతెంచి, భట్టార్యుతో శాస్త్రవాదమొంద
నసహాయశూరుఁ డొనలరామభద్రుండు, ఖరదూషణాదీరాక్షునుల నోర్పు
కరణి సహస్రముఖంబు తొతర్కశ, స్త్రములచే వారి నందఱను గెలిచి
జనకాత్మజను రామచంద్రుఁ డొందినయట్లు, జయలక్ష్మి నప్పరాశరగుగుండు
తే. కలిసివిలసిల్లుచుండె రంగశస్థలమున, నంతఁ బ్రతివాదు లపజయశ్రమంది కుంది
తత్ప్రతారణ మొనరింపఁదలఁచి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

వ. ఆవంచనక్రమం బెట్టి దనిన. 82

సీ. మంత్రబలైకనిరయంత్రితం బగుదొడ్డు, ఫణి నొకఘటములోఁ ౩ బట్టిపెట్టి
ఘటమున కొకఖండశపటము వాసెన గట్టి, భట్టార్యునకు మ్రొలభాండమునిచి
యిందులోఁగలవ స్తుశవేమి చెప్పుమటంచుఁ, బ్రతివాదు లడుగ నాభట్టగురుఁడు,
ధవళనవాతపత్రం బొక్కటం దున్న, యది యనఁ దెలిగొడు ౩ గందుఁ జూచి
తే. విస్తయావిష్టచిత్తు లై శ్రవిమతు లతని, సఫలవాక్చక్తిఁ గని రంగశశౌరి యతఁడె
యనితలఁచి మొక్కివీడ్కొనిరయరిగిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అంతఁ దిరువగంగ త్తముధనా రొకదినంబున భట్టార్యు నుద్దేశించి మహాత్మాసీ
వక్కురేశగురున కారసపుత్రుండ వమ్మహాదేశికుండు విద్యవలన నన్నుఁ బుట్టిం
చెఁ గాన మజ్జన్మం బభ్యర్చితం బని నుదు క్తవాచకంబుగాఁ జెప్పుమనియొక
వైష్ణవునిం బంచిన నతం డేతెంచి యగ్గురుని కట్లు విన్నవించిన నతండువినియా
సందేశవాక్యం బతినమీచీనంబ యైనను తా నిట్లనుసంధించుటంజేసిస్వరూపా
నుచితంబుగాఁ దోచుచుండు నని యాన తిచ్చే మఱియు నొకవాసరంబునందు
శ్రీరంగనాథుం డొకదివ్యమంటపంబునందు నిజపరివారపరివృతుండై యొడ్డోల
గం బున్న సమయంబున శ్రీపరాశరభట్టార్యుండు తిరువాలవట్టంబు సమర్పించు
చున్నసంశ్రితులకు సంధ్యావందనకాలం బతిక్రమించె నని విన్నవింపనమ్మహాదేశ

శికుండును.-

శ్లో॥ మత్కర్మ కుర్వతాం పుంసాం యది కర్మ విలుమ్పతి|

తత్కర్మ తే ప్రకుర్వంతి తిస్రఃకోట్యో మహర్షయః ॥

అనియెడు భగవన్ముఖోదితవచనంబుచేఁ దదీయకైంకర్యైకనిరతులగువారికి సంధ్యా వందనాదికర్మవైకల్యదోషంబు సంభవింప దని పల్కె మఱియు నొకసమయం బున శ్రీరామానుజాచార్యదివ్యాజ్ఞచేఁ దిరుక్కురుహప్పిరాన్నిల్లా నాన తిచ్చిన యాతాయీరప్పడి భట్టరువా రానంజయ్యరునకుం బ్రసాదింప నతండు సంశయంబులేమియు లేకుండ నధికరించి స్వాచార్యాజ్ఞచేఁ దిరువాయ్మొత్తికి నవ సహస్రసంఖ్యాతం బగువ్యాఖ్యానం బొనరించి యర్థక్షణం బైన నమ్మహాదేశికు నెడఁబాయక తత్కైంకర్యంబు సల్పు చుండె నంత.

84

సీ. కల్యాణకర మైనశకాశిక ద్వాదశి, నాఁడు రంగక్షమానాయకుండు

దేవీసమేతుఁడై శ దివ్యతరాస్థాన, మంటపమధ్యస్థమణివితర్ది

దివ్యసింహాసనశ దేవీప్యమానాష్ట, దశపద్మకర్ణికాతలమునందుఁ

జేరోలగం బుండి శ ప్రితి నాకర్ణింప, సూరు లందఱు విని శ చోద్య మంద

తే. శ్రీపరాశరగురుఁడు శాశికపురాణ, మమృతరస మొల్క దివ్యభావార్థములను గులుకుపలుకులు దళుకొ త్తఁబలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

సీ. పెద్దయుఁగాల మావెరియభట్టార్యుని, క్షీతినర్వచేతనోరజ్జీవనార్థ

ముంపఁగా వలసియు శ నుచితకథాశ్రవ,ణాహ్లాదపారవశ్యమ్ముఁ జెంది

శరకోపతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి, సేయించి యగ్గురుశ శేఖరునకుఁ

బల్కె రంగేశుఁడు శ వత్స ని న్నెచ్చితిఁ, బరమపదంబున శ కరుగు మనుచు

తే. నంత నగ్గురుఁ డాసూక్తులాలకించి, హర్ష మొంది నిజాశ్రితు శ లార్తిఁ జెంద

ననునయోక్తుల వారి కిట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. పుత్రులారా యీవిభూతి విభూతి మ, ద్భాగ్య మిట్లున్నది శ వగవ మీకుఁ

బని లేదనుచుఁ బల్కి శ ప్రణమిల్లి రంగేశ, నీపదంబున కేను శ నేడచనుచు

దివ్యకస్తూరికాశతిలకోర్ధ్వపుండ్ర మీ, లలితశుభభూవిరలాస మిట్టి

మందస్మితాస్యమీమధురాధరోష్ఠమీ, కనుదోయిసొబ్బ గందుఁగాన నేని

తే. పట్టివై కుంతపుర మొక్కతట్టు వెల్ల, గించుకొని వత్తు నీకడ శ కంచితముగఁ

బంత మిది యని పల్కె నాభట్ట రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. భట్టార్యునకు నిజాభరణపీతాంబర, స్రగ్దామచందనశామరాది

బహుమాన మొనరించి శ బ్రహ్మరథం బెక్కి, చను మని శ్రీరంగశౌరినుడువ

నవ్విమానం బెక్కి శ యార్యసత్తములతో, నప్పరాశరగురుఁ శ డరుగువేళ

బ్రహ్మఘోషముతోడ శ బహువిధకల్యాణ, వాద్యఘోషం బొప్పరవారవనిత

తే. లాడి పాడుచు నుండ సర్యాయ్యార్యునరుఁడు, రంగధామునికై వడి శ రాజవీధిఁ

దిరిగి నిజమందిరమున కేరతేంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర.

వ. అట్లు భగవదనుగ్రహపాప్రచరమాలంక్రియాలంకృతుం డైనయగ్గురువరుం
డాబ్రహ్మరథం బుడిగి యప్పరివారంబుతో నిజగృహంబుఁ జొచ్చి యందు. 89

సీ. తల్లికి సాష్టాంగదండప్రణామంబు, నల్పినఁ జూచి యాశాధ్వి పుత్ర
యానందమయలోకశ్రమందుమా యనుచు దీ, వించిన నతఁడు వశించె నిట్లు
లమ్మరో యీదాసుఁ శ్రీ డర్శించినది యదే, యని పల్కి శ్రీహరి శ్రీ కర్పఁ జేసి
యద్దేశవాసు తానఖిలవైష్ణవులకు, సాపడఁ బెట్టించి శ్రీ చాఁగి మ్రొక్కి

తే. ఫాలతలమున నిజపాణిరపల్లవంబు, లుంచి గోవిందగురునిఁ దలంచి యతని
పాదపద్మములను జెందె శ్రీ భట్ట రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర. 90

వ. అంత.

91

సీ. తల్లి యే శౌంచి యాతనయుని వీక్షించి, నెమ్మోము చెక్కులురనివిరిశిరముఁ
దివిరి కన్నులనీరు శ్రీ దేక పుత్రునిమహా, దైశ్వర్యమునకుఁ దాశహర్ష మొంది
దీవ్యదప్రాకృతదీవ్యమంగళళర, మూర్తివై వై కుంతశ్రమునకుఁ జేరి
మాతండ్రి యీతిరు శ్రీమా మణిమాంటప, మున శేషపర్యంక శ్రమున వసింపు

తే. శ్రీసఖుని నీవు చెందిన శ్రీషే యతఁడు, శిరముమూర్కొని శౌఁగిటఁ జేర్చినిన్నుఁ
గూడి నుఖపడుఁ బొమ్మని శ్రీ వీడెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

సీ. అంతట నంజియ్య శ్రీ రాదిగాఁ గలశిష్యు, లందఱా ర్తి వహించిరయరసి తెలిసి
వెద్దలచరమము శ్రీ పెండ్లితో సమ మను, తాకికవార్త కశల్యాణి యనుచుఁ
దలఁచి భట్టార్యునితమ్ముఁ డౌవ్యాసభ, ట్టార్యునిచే నమ్మహాత్మునకును
బ్రహ్మమేధాద్యుత్సరవం బంత సేయించి, వ్యాసగురుం డట్లు శ్రీ లాచరించె

తే. భోరుమనియేడ్వఁగనితల్లి శ్రీ పుత్ర నీవు, భ్రాతృసుఖ మోర్వవై తివిశ్జాతివగుట
ననినఁ దప్పోర్వమనియెనర్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.

సీ. ఆచార్యకైంకర్యశ్రయాగావబృథ మార్చి, మును కిడుకొనివచ్చి శ్రీ మూలనున్నఁ
బెరటివాకిటినుండి శ్రీ బిసబిన నేతెంచి, మరమునం దొక్కెడ శ్రీ మఱుగుఁ జెంది
యున్నవేదాంతిని శ్రీ గన్నులఁ గనుఁగొని, యూర్పు లిదే మని శ్రీ యడుగనతఁడు
క్రొత్తవితంతు వేరకొలఁదిని వర్తించు, నట్లు నేఁ డే నుంటి శ్రీ ననియె నంత

తే. రంగనాయకితో రంగశరాజశౌరి, తనదుపుత్రునిఁ బరమపరదంపువార్త

విన్నదాసులు వినిపింప శ్రీ వినియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

సీ. తమ కభిమానపుత్రకుఁ డైనభట్టార్యు, నాదంపతులు పాసిర యార్తిఁజెందఁ
పద్మనీలోత్పలరపత్రంబులను హిమ, కణములకై వడిఁ శ్రీ గనుల వెంట్రములు
బాష్పబిందువులొల్కఁ బలుమాటువెచ్చని, యూర్పులఁ బుష్పమాశ్లోత్కర
వాడఁగానీరాడిరపరచుచు మును కిడి, యుపవాస మాదిన శ్రీ ముండి రంతఁ

తే. బదిదినంబులు గడచినశివదప నమ్మహాత్ముసోదరుఁ డైనట్టి శ్రీ వ్యాసగురుఁడు

వారి నిరువుర వీక్షింప శ వచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
వ. అట్లే తెంచి. 96

సీ. వ్యాసభట్టారకుం శ డాపురాతనదివ్య,దంపతులను రంగశ్రధామగతుల
సేవించి తనయార్తి శ చిందఱవంద తై, చెడ బడలిక మాని శ కడు నుతింప
వారు ప్రసన్నులై శ వత్స నీవింక మీ,యన్న చన్నఁ డని శ చిన్నఁబోకు
మున్నఁడు మిన్నంది శ కన్నఁడు మారూపు,మన్నఁడతండింక శమహికిరాఁడు
తే. తల్లిదండ్రులమై మేము శ దనరు చుండ, నేమి నీకుఁ గొఱంతగు శ నిందు నందు
ననుచుఁ బల్కిరి వారిర్వు శ రతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అట్లు శ్రీరంగనాయకామనోహరుం డతనిమృదుమధురగంభీరానునయోక్తుల
నూటడించి. 98

సీ. వెరియభట్టరుకు ము శ న్పరిధవమెయ్యది,యర్హ మా నది యెల్ల శ నతనితమ్ముఁ
డగువ్యాసభట్టార్యుశకర్పింప నతఁ డొంది,రంగు మీఱఁగ బ్రహ్మశ్రధమునెక్కి
సాత్త్వికుల్ తనవెంట శ స్వస్తి చెప్పుచుఁ జన, నృత్తగీతరవంబుశనింగినెరయ
బహువిధమంగళశ్రవాద్యఘోషం బొప్పఁ, జనుదెంచి నిజశుభశ్రవదన మొంది
తే. తల్లి నీక్షించి మ్రొక్కిడితనగృహమున,దర్శనమునిర్వహించుచుఁ దనరుచుండ
నతని నెన్నుదిఁ దలఁచెద శ ననిశ మనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శ్రీపరాశరగురుశ్రేఖర గోవింద, సంయమిచ్చాత్మ యంతచచ్చరిత్ర
వివిధవిద్యజ్ఞనశ్విరచితనుతపాత్ర, మహితరంగేశాభీమానపుత్ర
కూరకులాధీశశ్రగురుకుమార సుమేరు,ధీర సారాగమశ్రసిరవిచార
యుష్ఠదీయచరిత్ర శ మున్నట్లు దెలిసి వ,క్కాణింప శేక్యమా శ కవుల కై న
తే. దేశికులు చెప్ప విన్నంత శ దెలిసినంత, తేటపఱచితి బాలురశతెలివి కిట్టి
సాహసం బోర్వుమోక్షమాశసార యనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

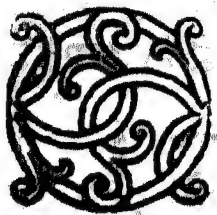
శా. పూర్వార్వార్వగురుపంక్తిహారగమణీ శ భూతాఖ్యపూర్ణామణీ
దుర్వారాఘతమిసృబాలతరణీ శ మఃఖార్తచింతామణీ
సర్వానర్థజపద్భవాబ్ధితరణీ శ సర్వజ్ఞచూడామణీ
చార్వాకాదిమదేభదారుణస్పణీ శ సద్భిక్షులోకాగ్రణీ. 101

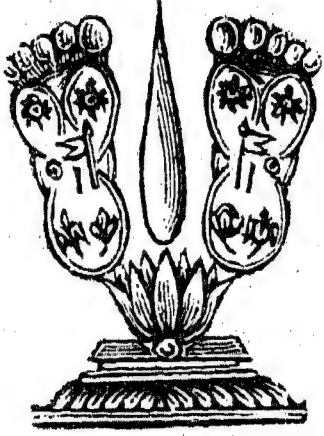
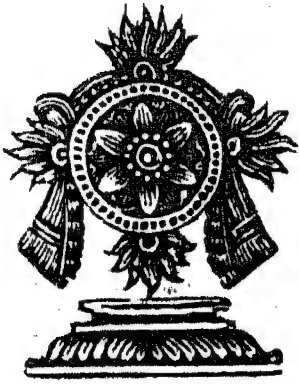
క. శ్రీద పరాశరగురువర, సేదావ్యాసాద్యవినుత శ విశ్రుతచరితా
గోదాగ్రజ రామానుజ, యాదవగర్వాపహార శ యదుశైలవరా. 102

మాలినీవృత్తము. వ్యవసితపురుషార్థా శ వ్యాసవాఙ్మిశ్చితార్థా
భువనసుజనవేద్యా శ పుండరీకాక్షహృద్యా
కవిజనపరితోషా శ ఖండితాశేషదోషా
చ్యవనరహితమూర్తీ శ చక్రవాళాంతకీర్తీ. 103

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్దామానుజ కరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభ

యంకరాచార్యాభిమతచ్ఛాస్త్రపస్తంబసూత్రకణ్వసగోత్రపవిత్రోభయకవిమిత్రవేంకటకృష్ణార్యపుత్రవిబుధవైష్ణవవిధేయకేశవనామధేయప్రణీతంబైనయాచార్యసూక్తిముక్తావళియనుమహాప్రబంధంబునందుత్తరభాగంబునవేదాంతసూరివిజయంబునతండుసన్న్యసించిగురుకులవాసంబొనర్చుటయుధనుష్కోటిః దీర్ఘీకరించిమగిడివిచ్చేయుచుండశ్రీపరాశరగురునకొకవనచరుండుపచరించుటయునగ్గురునకువానితోజరిగినసంవాదంబునద్దేశికుండుమరలనిజనివాసంబుఁజెందుటయువీరనుందరబ్రహ్మరాయఁడపచారపడుటంజేసిపెరియభట్టార్యుండుగోష్ఠీపురంబునఁగొన్నిదినంబులుండియారాజుకాలంబుజరిగినపిమ్మటమరలిశ్రీరంగంబుఁబ్రవేశించుటయునగ్గురుండుమృణీయాత్మారనుసాత్త్వికునకుంబరమార్థంబుఁదెలుపుటయువీరశిఖామణివల్లరాయనికయ్యార్యుండుతత్త్వబోధంబొనర్చుటయునమ్మహాత్ముండుత్రిభువనదేవవీరరాయనివాక్యంబునిరాకరించుటయునర్చకునికలుషవాక్యంబులయ్యార్యుండుసహించుటయుసోమయాజియగువైష్ణపునకాబ్రహ్మవిత్తముండుశ్రీమదారాధనక్రమంబుపదేశించుటయుదేవతాంతరభజననిషేధంబునుభాగవతశ్రీపాదతీర్థవైభవంబునుదుష్టవస్తుస్వీకారదోషభూయస్త్వంబునుసదాచార్యపరిగ్రహప్రాబల్యంబునునాచార్యకైంకర్యాతిశయంబునునిర్దేతుకజాయమానభగవత్కూటువ్యతిరిక్తపుణ్యాతిశయనిషేధంబునుగాళబత్తునిముక్తిక్రమంబునుభట్టార్యునిసర్వజ్ఞత్వప్రశంసయునగ్గురునివక్తృత్వవిభవంబునుబరవాదిభంజనంబునుదదీయవాక్కుద్ధిప్రసిద్ధియుశ్రీరంగామృతగురుసందేశవాక్యంబుస్వరూపానుచితంబనుచుభట్టరెంచుటయుభగవత్కైంకర్యాధిక్యంబునుభట్టార్యునిసన్నిధిసంజయ్యరాతాయిరప్పడియధికరించుటయుఁదదీయాజ్ఞచేఁదానొంబదునాయిరప్పడియానతిచ్చుటయునప్పెరియభట్టార్యునిచరమామహోత్సవంబునునన్నదిప్రథమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

ఉత్తరభాగము.

ద్వితీయోల్లాసము.

వేదాంతిగురూద్వహ
భావాంబుజరాజహంస ర పారమహంస్య
శ్రీవిలసిత రామానుజ
పావనతరదివ్యనామరభక్తారామా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

—●●●●● నంజియ్యరుగారిప్రభావము. ●●●●●—

నంజియ్యరు గారితరు-త. శ్లో. ఘల్లునో త్తరఫల్గున్యాం జాతం వేదాన్తినమ్మునిమ్ |
శ్రీపరాశరభట్టార్యపాదరేఖామయం భజే ||
నమో వేదాన్తివేద్యాయ జగన్మజ్జశహేతవే |
యస్య వాగమృతసారపూరితం భువనత్రయమ్ ||

సీ. పెరియభట్టార్యనిరపిమ్మట దర్శన, స్థాపనమునకుఁ ద్రిదండపాణి
యెంబెరుమానారెయితఁ డాయో గాఁబోలు, ననఁదగునంజియ్యర రార్యనాజ్ఞ
నొగిఁ దా నొనర్చిన ర యొస్సదునాయర, ప్పడి పట్టెఁడాకులరవై లిఖింపఁ
బడి యున్న నది చూచిరబాగు మీఱఁగ నిది, వ్రాయఁ గల్గినధీరరవరుఁడుపుడమి
తే. నెవ్వఁ డేర్పడు సని మది ర నెంచి తనకు, నంతరంగతరచ్చాత్మ ర నడుగ నతఁడు
పలికె నాత్మీయగురున కీరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదనులర. 3
సీ. వసుధలో నంబూరిరవరదరా జని పేరు, గలవాఁడు పంచసంస్కారపరుఁడు
సంఖ్యావదగ్రణి ర శాంతుఁడు మేధావి, లిపు లెఱింగినవాఁడు ర లేఖకుండు
నగువిప్పుఁ డొకఁడు హేమాపగాదక్షిణ, తీరమునందుండి ర దినదినంబు
నరుడెంచి యిందు విరద్యాధిబాలకులకు, శాస్త్రపాఠముఁ జెప్పి ర జరగుఁదిరిగి

తే. యాతః డీగ్రంథ మంతమీయాజ్ఞః బడసి, వ్రాసి యర్పించి దేవరవారికృపకుః
బాత్ర మగునని పల్కెనాశఛాత్రుః డనుచు, వాదిభీకరగురుః డనెనమోదమలర.

సీ. ఆమాట లాలించి శ హర్షించి యగ్గురుం, డాతని రావింపు శ మన నతండు
వరదరాజును జూచిశగురుఃడు ర మ్మనె నన, నతఃడు సంతోషించి శ యరుగుదెంచి
వేదాంతివేద్యుని శ వీక్షించి వందన, మాచరించి యనుగ్రహంబు గాంచి
య లి గావించి శ యతనికన్యాగి నున్న, గురుఃడు కటాక్షించి శ కుశల మడిగి

తే. వత్సనీ వాక గ్రంథము శ వ్రాసి చూపు, మనినవినిపద్య మొక్కటిరయతఃడువ్రాసి
చూపినను జూచె నాద్యవ్యశసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుః డనెనమోదమలర.

వ. అట్లా గ్రంథంబుః గటాక్షించి యగ్గురువరుం డవ్వరదరాజు నుద్దేశించి. 6

సీ. వ్రాలు ము త్తియములశజాటుః బోలును గాని, బాలక వైష్ణవశ్రీలు నీకుః
జాలపు గావున శ శతవైరిసూక్తుల, వ్యాఖ్యాన మిది వ్రాయ శ నర్హ మగునె
ఘోర్ధ్వపుండ్రము శ బాహులతిరుచిహ్నములు వైష్ణవత్వసంశ్చూర్తి కగునె
యని యాన. తియ్య నాశర్యావ ర్తదేశీయ, పట్నహస్తద్విజశచక్రవ ర్తి

తే. కణ్వవంశామృతాబ్ధిరాశ కాసుధాక, రుండు నంబూరివరద రాట్పండితుండు
ప్రణతుఃడై యగ్గురున కిట్లురపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుః డనెనమోదమలర.

సీ. ఆచార్యసత్తమ శ యడియేని కేరీతి, భువి వైష్ణవత్వసంశ్చూర్తి కలుగు
నట్టిక్రమం బీవె శ యాచరించిన ధన్యతముఃడు వీఁ డగు మీకు శ దాసలాభ
మగు నని తెలివికిఁ శ దగునట్లు నంబూరి, వరదరాజమనీషి శ పలుక గురుఃడు
పంచసంస్కారార్థపంచకాకారత్ర, యాంతిమోపాయాదు శ లైసహితపు

తే. లన్నికృపచేసి యాగ్రంథశమంత యతని, కాత్తమతిరూఢ మగునటురలానతిచ్చి
వత్స లిఖింపు మిది యని శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుః డనెనమోదమలర.

వ. అట్లగురువరుం డాగ్రంథంబు లిఖింపు మని విధించుట మహాప్రసాదం బని
తలంచి యమ్మహామేధావి నిజగురున కిట్లనియె. 9

సీ. ఆర్య దాసునియగ్రహారమ్మునకుఁ జని, యందుండి యీగ్రంథ శ మందమొప్ప
వ్రాసి తెచ్చెదను దేవరవారిసన్నిధి, కని పల్కి వరదుః డశనూర్యద్యనాజ్ఞ
నొంబదినాయర శ మొకయలేఖముతోడఁ, గైకొని చని యేటికడను రెండు
పుస్తకంబులు నిజశమస్తకంబునఁ దాల్చి, యుత్తరీయంబుచే శ నొగి బిగించి

తే. కట్టి కావేరిలోఁ జనుశకాలమునను, గొత్తజల మేగుదెంచినఁ శ గొంతదూర
మీఁతనీ రానియందతఁ శ డీదె ననుచు, వాదిభీకరగురుః డనెనమోద మలర.

వ. అప్పు డాశీతవాత్సల్యపఠాయణుం డగునారాయణుండు తన కాత్తభూతుం
డైన యవ్వరదరాజాభిధాన దివ్యసూరివిలక్షణమేధాప్రతిభాద్యార్యగణనీయ
గుణగణం బెల్ల వారికిం దెల్ల మిపటుపం దలంచి నయ్యవసరంబున. 11

సీ. నీలాశ్రమముదయించి శ నింగి సూర్యునిఁ గప్పఁ, జీకటి దృష్టిఁ జీరకాకుపటుప

క్షణములో నయ్యేటిరజల ముబ్బ నీదర, గాడ్పులు నలుదెసల్ శ్రగ్గుందుకొనఁగ
నమితగంభీరోదరకావ ర్తభీకరౌ, ఘమునందు ఘనతరంగములు పొడమ
ధారునఁ దాఁకినఁ శ్ర దనతలపు స్తక, ద్వయ మేటఁ బడిన నశ్వరదసూరి
తే. యలమృకండు సుతుండు లరయాబ్ధిఁ గడచి, నీలశై లేశుదయ నొకశ్రకూలమొందు
పగిది హరికృప నొకమిట్టఁ శ్ర బట్టె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
వ. అంత.

13

సీ. మేఘ మొక్కటి యైననమింటఁ గన్నడ దయ్యె, సుప్ర కాశంబయ్యె శ్ర సూర్యబింబ
మనుకూలవాయువు శ్ర లల్లనల్లన వీచెఁ, గావేరి యెప్పటికరణి నుండె
నప్పు డావరదరాశ్రజాభిధానమనీషి, యతిరహస్యస్థలి శ్ర నాశ్రయించి
యఖిలలోకోజ్జీవశ్రనార్థ మన్నద్గురుం, డాన తిచ్చినగ్రంథ శ్ర మంత మేటఁ
తే. ద్రోచితిని నక్కటా గురుశ్రద్రోహి నై తి, నిట్టియపరాధ మొనరించిరయెట్లుతిరిగి
గురునిఁ గనియెద నని గోడుశ్రగుడిచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
సీ. అట్లా ర్తిచేఁ గుందుశ్రనతనికి హరికృపఁ, దెలివి మించిన నా ర్తిరదొలఁగె నంత
నన్నద్గురుండు ముం శ్ర డాన తిచ్చినగ్రంథ, మంత లిఖించెద శ్ర నని తలంచి
యలిఖిత మార్జించిరయందు గ్రంథమువ్రాసి, వరదుఁడుకొనిపోయిశ్రగురునకియ్య
నతఁ డది వీక్షించిరయందుఁ గొన్ని విశేషములు చూచి లెక్కించిరమొదటికన్న
తే. గ్రంథనవశతియధికముఁ శ్ర గని యిదేమి, యనిన భయపడి భ క్తితోనంజలించి
గురునియాచించెనభయముశ్రవగుడుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

—◆—నంబిళ్ళగారివై భవము.◆—

నంబిళ్ళగారి-త. శ్లో॥ కార్తికే కృత్తికాజాతం వేదాన్తిపదసంశ్రియమ్ |

కలయామి కలిధ్వంసదాసం జ్ఞానామృతార్ణవమ్॥

సీ. వెఱవక చెప్పుమా శ్ర వరద యున్నట్లు నీ, వని గురుఁ డాతని శ్ర కభయమీయఁ
జాఁగి మ్రొక్కిడి ముందుశ్రజరగినవృత్తాంత, మంత శిష్యుఁడు చెప్ప శ్ర నాలకించి
నంజయ్య రాతని శ్ర నంబిళ్ళ యోయని, హర్షించి కౌఁగిట శ్ర నప్పళింప
నాటనుండి యతండు శ్ర నంబిళ్ళ యని తిరు, నామముఁ గాంచె నీశ్రభూమి సంత
తే. దాస్యనామము కలివై రిదాసుఁ డనుచు, జేసి సకలహితంబులు శ్ర చెప్పి యతనిఁ
దనదుసన్నిధి నుంచె ద్రిదండి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
సీ. నంజయ్య రర్థక్షణం బైన నంబిళ్ళ, నెడఁబాయ కతనికి శ్ర హితముఁ దెల్పు
నట్లతం డయ్యార్య శ్ర నరనిమేషం బైనఁ, బాయక తత్పదాశ్రబ్జములఁ గొలుచు
నట్లుండి నంబిళ్ళ శ్ర యార్యున కిట్లనెఁ, బ్రాజ్ఞ యుపాయాంతరముల కరయఁ
బలుప్రమాణంబులు శ్ర గలవనుష్ఠాతలు, చాల నుందురు ఋషిశ్రచ్ఛందసమితి
తే. యంగవిన్యాసకరతలరన్యాసములును, బహువిధంబులు గలవు ప్రశస్తతికవియుఁ
గొంచె మేమని యతఁడు శ్రంకించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

వ. అట్లు పలుకు చున్న శిష్యురత్నంబు పలుకు లాలకించి యగ్గురువరుం డతని కిట్లనియె.

సీ. ఇరువురుజతగూడిరయేఱఁ దాఁటఁగ నందు, మోస మొంది యొకఁడగుమునిఁగెనేని

యన్యుఁడు చేయిచ్చిరయతని నద్దరిఁ జేర్చుటకుఁ బ్రమాణాపేక్షరయొకటిగలదె

విను మైనఁ జెప్పెద ర శ్వేతాశ్వతరముఖో, పనిషత్తులందుఁ బ్రపత్తి గలదె

సంసారులందు యశస్వులు కొంచె మైనట్లు, నల్లు రేగురులు సరస్వతీను లైన

తే. పగిది నందఱు ప్రపదనరపరులు పుడమి, న్యాసవిద్యకు సరుదు ఋశ్యాదికంబు

ననుచునంబిళ్ళనియె సరయ్యార్కుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. వైష్ణవుఁ డెట్లుండ ర వలె నని నంబిళ్ళ, యడిగిన నంజియ్య రనియె నిట్లు

వత్స వైష్ణవుఁ డై నరవాఁ డుర్వి నర్చావ, తారమునందె సరద్భక్తి గలిగి

తనదారపుత్రపౌత్రకులందుఁ గలప్రీతి, శ్రీవైష్ణవులయందుఁ ర జేర్పవలయు

భాగవతులు తన్నుఁ ర బరుషవాక్యంబులఁ, బలికిరా యొర్చి తరత్పాదపద్మ

తే. ములకు మొక్కిడవలెఁ గానిరయలుగ రాదు, వసుధవైష్ణవుఁ డెట్లుండ రవలెనటంచు

నార్కుఁ డన విని నంబిళ్ళ రయలరె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. భవ్యశారీరకశభాష్య మార్కునికడ, సద్భక్తి నంబిళ్ళ ర చదువు చున్న

నొకనాఁడుతిరుబోనరమొనరించి సంశ్రితుల్, గురునికెఱింగింపఁగూర్చినతఁడు

హరికర్పసల్పుమారయనుచునంబిళ్ళ కా, నతియియ్యనమ్ముఁడై రయతఁడు భగవ

దారాధనక్రమ ర మడియేని కేమియుఁ, దెలియ దం చనిన సరద్దేశికుండు

తే. శ్రీద్వయోత్తరవాక్యముఁ ర జెప్పిశౌరి, కర్ణ్యపాద్యాదులర్పించి ర యారగింపు

సేయుమని ప్రీతి నతనికిఁ ర జెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. విగ్రహంబులు చాల ర విలసిల్లు చుండెనా, యారగిం పేరీతి ర నాచరింపఁ

దగు నని నంబిళ్ళ ర తనగురు నడిగిన, సర్వమంగళమూర్తిశాలిపదము

శ్రీద్వయోత్తరవాగ్విశేషణంబుగఁ జెప్పి, యారగిం పొనరింప ర నర్హమనుచు

నంజియ్య రన విని ర నంబిళ్ళ మరలియు, హరియవతారము ర లవని నేల

తే. సత్సనసిపల్కభక్తాపరచారపరులఁ, జంపుటక భాత్రి నుదయించెఁజక్రపాణి

యనుచు నంబిళ్ళకనియెసరయ్యార్కుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. స్వామి భాగవతాపరచార మెట్టిది యని, నంబిళ్ళ యడుగ నారన్యత్త భరుఁడు

భాగవతులఁ జూచి ర ప్రకృతిమంతులు వీరు, తమతోడ సములని ర తలఁచుటెద్ది

యదియెపో భాగవతాపచార మటంచుఁ, బలికిన నంబిళ్ళ ర దెలిసి మరలి

భగవద్గుణానుభవం బెట్టి దని యన, విషయాంతరము లన్ని ర విడిచి చేయు

తే. భగవదనుభవమెయ్యది ర పరఁగనదియె, భగవదనుభవ మనఁబడురజగతిననుచు

జియ్యరతనికిఁ గరుణతోఁ ర జెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర

సీ. ధృతిసూటుమాటులురతిరువాయిమొట్టి కర్ణ, మానతిచ్చెను పిళ్ళరకార్యవరుఁడు

చెన్ను మీఱ శతాభిరషేకము లతనికిఁ, జేసి నంబిళ్ళయు ర వాసి కెక్కెఁ

- జెరియవాచ్చాంబిళ్ళ శిషి బళకియ పెరు, మాళ్ళజియ్యరు యిణ్ణిమాధవుండు
 శ్రీకృష్ణపాదదేశికుఁ డాదిగాఁ గల, వైష్ణవై త్తములెల్ల శ వచ్చి యంత
 తే. నాశ్రయించిరి నంబిళ్ళశయంఘ్రియుగము, భద్రదీపోదిత వ్రదీపంబుపగిదిఁ
 బృధ్విగురునకు మించెనంబిళ్ళయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 సీ. అతనియాశ్రతులయం శ దాచార్యులే పర, దైవతం బనుచు డెందమున నమ్మి
 వెలయుపిన్బళహరణ శ పెరుమాళ్ళజియ్యరు, తనతిరుమేనుస్వాస్థ్యము దొలంగ
 నాపుల నిరువుర శ నంతేనివానులఁ, బిలిపించి వారిని శ బ్రీతిఁ జూచి
 ఆళిమళచ్చంకు శ మనియెడుతిరువాయి, మొత్తీ యనుసంధించి శ మురవిరోధి
 తే. పాదపద్మములందుఁ బ్రసవ త్తి సల్పుఁ, డనుచుఁ జెప్పిన వార ల శ ట్లాచరింప
 నతనిదేహ మనామయ శ మయ్యె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
 సీ. వైష్ణవల్ గొంద తావార్త నాకర్ణించి, నంబిళ్ళ నీక్షించి శ నతి యొనర్చి
 జ్ఞానవయోవృద్ధిశాలి పిన్బళహరణ, పెరుమాళ్ళజియ్యరు శ పృథివి దాను
 బలునాళ్ళు మనలఁ బ్రసవ త్తి సేయఁచినాఁ, డతనిభావంబే మొరయ్యార్య తెలియు
 మనివారలనవిని శ యతఁడు పిన్బళహరణ, పెరుమాళ్ళ దేశికుఁ శ బిలిచియాతఁ
 తే. డాలకింపఁగ నచటిబుర్రాళిఁ జూచి, మీరు మీమీమనీషాను శ సారముగను
 నతనిభావముఁ దెల్పుఁడి శ యనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
 వ. అట్లు నంబిళ్ళసూక్తు లాలించి యద్దేశికేంద్రులు తమతమమనీషార్థం బుపన్య
 సింప నిశ్చయించి వేర్వేరై నిట్లనిరి. 27
- సీ. సకలశాస్త్రములందు శ సర్వజ్ఞఁ డగుపిళ్ళ, యెంగళాత్వా నార్యశ్రుంగవుండు
 శ్రీరంగనాథుని శిరియందు సంగము, విడువలే డితఁ డని శ నుడవె నంత
 మాన్యుఁ డమ్మంగియశ్రమ్మా శనుబుధమాళి, నంబిళ్ళగోష్ఠిని శ నయ మెలర్పఁ
 గన్న వానికి రుచి శ గల్గునాదేశవి. శేషముగం దైన శ సిద్ధ మనుచు
 తే. మధురమృదుభాషఁబల్కెనశ్రమ్మంగి పెరియ, మొదలియారను దేశిక శముఖ్యుఁడంత
 నొప్పుమీఱఁగ నొకసూక్తిఁ శ జెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
 సీ. పెరియభట్టరు ముందు శ పరమపదంబున, కరుగు మంచును హరిరయానతియ్యఁ
 గస్తూరికాతిలశకంబు నెమ్మామును, గరుణారసముఁ జిల్కుశకన్నుదోయి
 యందు నీయెడఁ గానశనై తినా వైకుంఠ, పుర మొక్కతట్టెల్ల శ బెఱికి తొల్లి
 తిరువడి యోవధిగిరిఁ బోలెఁ జేదాల్పి, తిరిగి నీకడ కేగుదెంతు ననియె
 తే. నిమ్మహత్తునితాత్పర్యమిట్టి దనుచుఁ, దోఁచె దాసుని కనియె నాదూరదర్శి
 ప్రితిఁ దత్సూక్తు లాలించెఁపిళ్ళయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 వ. అట్లు తత్సూక్తు లాకర్ణించి నంబిళ్ళపిన్బళహియ పెరుమాళ్ళజియ్యరును దేశించివ
 త్సయి దేశికో త్తములానతిచ్చినసూక్తులన్ని యుభవదభిప్రాయంబనుసరించినవా
 యని యడుగ నమ్మేధావితిలకంబందొకయర్థం బైననుమదీయ తాత్పర్యానుగుణం

- బుగాదని తోచెబడియె నని విన్నవింప నానార్తలాలకించి తిరునారాయణ పె
రుమాళరయ రితండు తా నుపక్రమించినకై ంకర్యంబు పరిపూర్ణంబు గావలె
నని తలచె ననియె నంత నంబిళ్ళపిన్బళ్ళహియ పెరుమాళ్ళ జియ్యరున కిట్లనియె.
- సీ. నీయభిప్రాయము ర నే నెఱింగితి దానిఁ, దెలిపెద నని పిళ్ళ ర పలికె నంత
స్వామి దేవరవారు ర సర్వజ్ఞులై నను, విను మేనె యది మీకు ర విశదపఱతు
నభ్యంజనస్నాన ర మాచరించినమీఁద, ధౌతవస్త్రయుగంబుఁ ర దాల్చి మీరు
స్నానశాలఁ జరింప ర జయ్యన తిరుముఖ, మండలమునమంచినమా క్తికములఁ
తే. బోలుఘర్తోదలవములురపొడమనురఁటి, వీచుచునుగొన్ని నాళ్ళండర వేడ్క-పుట్టఁ
జేసి తిట్లని పల్కె నాశిష్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- వ. అట్లు పిన్బళ్ళహారా పెరుమాళ్ళ జియ్యరు తనయభిప్రాయంబుఁ దెలుపనంబిళ్ళనిజ
సంశ్రితులతోడ నతనియాచార్యనిష్ఠకు సంతసించె నంతపిన్బళ్ళహియ పెరుమాళ్ళ
జియ్యరు స్వదేశికునింజూచి మహత్త్వాస్వరూపాపాయపురుషార్థంబులెట్టివని య
డుగ శేషత్వంబుస్వరూపంబు ప్రపత్తియుపాయంబు, కై ంకర్యంబు పురుషార్థంబు
అని యగ్గురువరుం డాశిష్యరత్నంబున కుపదేశింపనతండాకర్ణించియగ్గురువర్యు
నుద్దేశించి దేవా దానునకు మఱియొకవిధంబుగాఁదోచుచున్నదియెట్లంటిరేని
భవదీయపాదారవిందంబులం దనవరతదాస్యం బాచరించుచు ధన్యతముల నను
సరించి వారికిఁ జేయుకై ంకర్యం బడియేనికి స్వరూపంబమ్మహత్తులయభిమానంబు
దానున కుపాయంబు వారిముఖోల్లాసంబు వీనికిఁ బురుషార్థం బని తోచె నని
విన్నవించిన విన నవధరించి యతనిభాగవతనిష్ఠకుఁ బ్రహర్షించె నంత శ్రీరంగ
రాజ గోష్ఠీతుల్యం బగునంబిళ్ళగోష్ఠీవైభవంబుఁ గనుంగొని సహింపక కందాడ
తోళ్ళప్ప రసూయాపరుం డై యుండె నంత నొక్కదినంబున. 32
- సీ. వాధూలకులదుగ్ధరవారాశిరా కాను, ధాకరుం డై నకంఠదాళముదలి
యాండాను కాత్మజుం ర డై నకందాడయాం, డానుకు సుతుఁడుదృఢవ్రతుండు
తోడప్ప రనుసూరిధూర్వహుం డొకనాఁడు, కోవెలకేతెంచి ర దేవదేవు
మధుసూదనునిఁ గాంచినమంశాశాసన, మాచరించి నిజాలరయమున కరుగు
తే. వేళ నంబిళ్ళ శ్రీవైష్ణవవాళితోడ, స్వామిసన్నిధి కేతేర ర సత్త్వనిధిని
నమ్మహత్తునిఁ జూచె తోడప్ప రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. రంగనాథునిపాదరరాజీవములకడ, నంబిళ్ళ నీక్షించి ర నయముఁ దొలఁగి
కడువేడిములుకులరకరణ వీనుల కస, హ్యము లొదురు క్తి సరహస్యములను
తోడప్ప రన విని ర తోషింపకయు స్వాము, లావార్తఁ దద్దేవి ర కాన తియ్య
నకటకటా యెంత ర యన్యాయవార్తనే, వింటి నీపొద్దని ర వెఱఁగుపడుచు
తే. నలిగి గృహకృత్యముల మానిరయతనిదేవి, దివ్యభూషణములఁదీసిర తేటఁబాసి
చీకటిలు సొచ్చి పవళించెఁజింత ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

- సీ. అంతః గోవలనుండిరయరుగుదెంచి నిజాల, యమునందు తోడప్పరరాత్మసతిని
గానక తొల్లింటిరకరణి మత్పత్ని నా, కెదురు రాలే దిది ర యేమి యనుచుఁ
జింతించుచును జని ర చీకటిగృహములోఁ, గల్యాణమణిదీపరకళికఁబోలె
విలసిల్లుభార్యను ర వీక్షించి ము న్నీవు, నాచెట్టఁ బట్టిననాటనుండి
తే. యఖిలధర్మములందు నరన్ననుసరించి, దైవతంబుగ ననుఁ జూచిరతరుణి యిప్పు
డలిగి యిట్లుండు శేమనిరయడిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అంత నక్కాంతారత్నంబు భర్తృవాక్యంబు లాలకించి యతని కిట్లనియె. 36
- సీ. అవని శరారాతిరయపరావతారము, నంబిళ్ళ యని జగన్మాన్యు లనిరి
యమృహత్తునియెడ ర నపచారపడి యను, తాప మొందుట కై నరదలఁప వైతి
వగ్నిసన్నిధిని మారయయ్య మీకీదేహ, మర్పించె యుష్మదాయత్త మదియె
యాత్త యార్యాధీనమయ్యెఁ గావున నిప్పు, డతనిపాదాబ్జద్వారయంబుఁ జెంది
తే. సుఖము గాంచెద నింక నీరజోలి దాసి, కేల నీమేను నీ కిష్ట ర మెట్లా యట్లు
చేసికొ మ్మని యద్దేవి ర చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అదియునుం గాక మహాత్మా సర్వజ్ఞుండవుఁ గాన నీవెఱుంగనిధర్మవి శేషంబులేదు
శ్లో. 'పద్మకోటిశ తేనాపి నక్షమామి కదాచన' అను భగవదుక్తన్యాయంబునఁ
బద్మకోటిశతహాయనంబుల కయిన భాగవతాపచారంబు భగవంతుండు తుమి
యింపం డని ముందు మీరానతీయ వినియుండితి మీ రిప్పు డిట్లాచరించుట
కస్మద్దోషంబె విమి త్తం బని యద్దేవి యూరకుండె నంత నద్దేశి కేంద్రుండు తన
యాత్మలో మొదలియాండానునకు సాక్షాత్పాత్రుండ నని యాభిజాత్యాభి
మానంబుచే నహంకరించి నంబిళ్ళయెడ నిరర్థకంబుగా మహాపరాధంబుఁ జేసి
తి నని యనుతాపపడుచు తనదేవిం జూచి యిట్లనియె. 38
- సీ. అభిజనవిత్తవీరద్యామదాంధత మీఁదు, గానక నంబిళ్ళరగారివిషయ
మార్ద్రాపరాధుండ ర నైభయలజ్జలు, మదిఁ బెనంగఁగ నెట్లురమగిడి యతనిఁ
గనుఁగొనియెద సాధ్వీఘటక వై నీవు నా, తోడ వచ్చితి వేని ర దురితహరుని
నంబిళ్ళ నీక్షించి ర నాపాప ముడిపెద, ననుచు నాతోడప్ప ర రానతియ్య
తే. దేవిహర్షించి కేలఁ బ్రదీప మొకటిఁ, బూని నంబిళ్ళ యింటికిఁబోఁ దలంచిః
భర్తతో నిల్లు వెల్వడి ర వచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. స్వామిసన్నిధినుండి ర సాత్త్వికాఘముతోడ, నంబిళ్ళ తనసదనంబుఁ జెంది
యావైష్ణవుల నిండ్ల ర కనిపి యతీంద్రత్రి, దండాయమానుఁ డౌదాశరథికిఁ
జాత్రుఁడు పరమపరవిత్రుఁడు తోడప్ప, రతనియం దపచార ర మాచరించు
పాపి యావీని కారప్రాజ్ఞనికృప దక్క, వేటొక్కగతి లేదు ర వెదకి చూడ
తే. ననుచుఁ బరితాపపడుచు నారహార ముడిగి, కట్టుపుట్టమె ముసుఁ గిడిరకదలి రేయి
యతనిగేహంబువాకిటి ర కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

- సీ. వచ్చి తద్గృహబహిరద్వారదేహళికడఁ, బడియుండె నంబిళ్ళ శ జడునికరణి
నంత నాదంపతులవోటి కేతెంచి, యీక్షించి యతని మీ శ రెవ్వ రనిన
ఘనుఁడు నంబిళ్ళయఁగలివై రిదానుఁడ, నని విన్నవింపఁ దోడప్ప రనియె
బహుదురహం కారశపరుఁడుమూ ఘుఁడువీఁడు, మనయింటివాకిటశ్రమార్థ్యమాచ
తే. రించఁబడియున్న వాఁడిట్లుశ్రచంచలాక్షి, చూడుమనుచును దోడప్పరారుమాట
కార్తుడై పల్కె నంబిళ్ళరయతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. సర్వజ్ఞ నీవు సాక్షాత్పాత్రుఁడవు దాశ, రథి కట్టినీ కపరరాధి నైన
దానుని కింక నీరదయ దక్క వేటొక్క, గతి లేదు గాన నీరకరుణఁ జెందఁ
బడి యుంటి నిట్లని శ పల్కి నంబిళ్ళత, త్పాదపద్మములందుఁ శ బ్రణతి సల్ప
నతఁడు సంతోషించి శ యమ్మహాత్మునిఁ దన, కాఁగిటఁ జేరిచి శ గారవించి
తే. కొండటికి దేశికుఁడవీవుశ్రముందు వత్స, యిపుడు జగదేశ గురుఁడవై శ హెచ్చి వేయు
హాయనంబులు మను మనిరయనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. భూమి లోకాచార్యశ్రనామము చెల్లెను, నంబిళ్ళ గారికి శ నాటనుండి
యంత దంపతు లిర్వురమ్మహాత్మునిఁ దమ, వెంటఁ దోడ్కొనిచనిరయింటనుంచి
యభ్యంజనోద్వర్తనాభిషేకము లార్చి, ధౌతవస్త్రము లియ్యఁగదాల్చియతఁడు
ధవళోర్ధ్వపుండ్రముల్ శదాల్చియాజ్ఞయొనర్చి, హరి కర్చ గావించిరయాదరించె
తే. నంతఁ దోడప్పరతనితో శ నాగమాంత, గోష్ఠి సల్పుచుఁ గాలముశ్రొంత జరపి
యతని లాలించి యింటికిరనిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అట్లు కందాడతో డప్పరుచే బహుమానపూర్వకంబుగా ననుజ్ఞాతుం డై నిజమం
దిరంబు ప్రవేశించి యందు సంశ్రితులతోడం గూడి వేదాంతగోష్ఠియొనర్చుచుఁ
బ్రహ్మర్షింనునంబిళ్ళవై భవంబుఁ జూచి పుత్రైశ్వర్యంబుఁ గాంచియానందించు
తండ్రిమాడ్కి వేదాంతివేద్యగురుండు ప్రహృష్టాంతరంగుం డగుచు నూఱుహా
యనంబులు గడపి చరమకాలంబు ప్రాప్తం బైనయంతనశ క్తిచేఁ బవళించియుం
డఁ గుట్టికొఱయిల్లెయాత్వా రేతెంచి ప్రణామంబాచరించిమహాత్మానీవభియు
క్తతముండ వయ్య నంతిమదశయం దిట్లాడకుండుట యేమియుచితంబు ద్వయ
మనుసంధింపగాదా యని విన్నవింప ముం దామంత్రరత్నం బెల్లప్పు డే ననుసం
ధింపకయుండితి నేనియిప్పుడా ప్రపదనమంత్రంబు మాకనుసంధేయంబే యగును
మనస్సాస్వస్థ్యంబును దేహదార్ఢ్యంబును ధాతుసౌమ్యంబునుంగలిగియ భేచ్ఛం
దిరుగుచున్న కాలంబునం దన్మంత్రరత్నానుసంధానంబు మాని కరణపాటవంబు
దప్పిపడియున్న వేళనా యమ్మంత్రరత్నం బనుసంధించుట వైష్ణవం డైనవాఁ డా
చార్యుచిపరిగృహీతం బై యనుష్ఠానప్రకాశంబైనద్వయంబర్థానుసంధానపూ
ర్వకంబుగా సర్వకాలంబులందు వచింపవలె నని యగ్గురువరుం డానతియ్య విని
యతండు లజ్జించి నిరు త్తరుండయ్యె నంత నవ్వార్త లాలించి తెర్కాత్వారుభట్ట

రద్దేశికో త్తమునికిం బ్రణమిల్లి యార్యస త్తమా మీయ పేక్షితం జెయ్యదియాన
 తిచ్చిన దాని సమర్పించెద నని ప్రార్థింప నద్దివ్యసూరి శేఖరుండును వత్సా య
 స్సదీయమత ద్వారాంగణంబునకు శ్రీరంగ నాథుండు విచ్చేసి యడియేనికిసర్వస్వ
 దానం బొనర్చిన సేవింప నపేక్షించితి ననివాక్కుచ్చిన విని యబ్బట్టార్కుండును
 నావృత్తాంతంబు తిరుమల త్తండయాత్మాని కెఱిగింప నతండాయర్థంబుశ్రీరంగ
 నాథునకుం దెలుప నద్దేవదేవుం డాశ్రితవాత్సల్యవివశుండు గావున వేగవిచ్చేసి
 సంశ్రితసహితుం డగువేదాంతివేద్యునకుఁ బ్రసన్నుండై సర్వస్వదానంబొనర్చిన
 నద్దేశి కేంద్రుండును సేవించి కృతార్థుం డయ్యె నంత నంబిళ్ళయు నిజాచార్యున
 కు సాష్టాంగ ప్రణామం బొచరించి యొకహితం బొనతి మ్మని యడుగ నయ్యార్య
 వర్కుండు నీశ్వరుం డీయాత్మ కిష్టవినియోగార్హుండు గాఁడు సర్వేశ్వరున కీచేత
 నుండు యథేష్టవినియోగార్హుం డగు నని యెఱుంగు మనుచుఁ బలుక నంబిళ్ళ
 యు ను ప్రసన్నమనస్కుండు గాక మానం బవలంబించినఁ దెలిసి యగ్గురువరుండు
 పుత్రాభవన్తానసగతం బై నయర్థంబు బైల్పుచ్చు మని వచింప సంతసించి నంబిళ్ళ
 యు దేవా యొక వైష్ణవుండు పరమపదంబున కరిగె నేని యప్పు డచ్చట నున్న
 ప్రవన్ను లెట్లుండు రని యడుగ నద్దేశికో త్తముండును దృప్తుం డార్తుం డగు
 నార్తుండు దృప్తుం డగునని పలికి మఱియు నస్సదాచార్యుం డై నభట్టారకుండు
 నన్ను నొకనాఁ డుద్దేశించి వత్సా వేదాంతి యని పేరు గలవాఁడను వేదశా
 స్త్రంబు లన్నియుం జదివినవాఁడను వ క్తలయందు శ్రేష్ఠుండను బహుధనం బొ
 చార్యదక్షిణగా సమర్పించినవాఁడను జీర కాలంబు గురుకులవాసంబుఁ జేసివిశే
 షార్థంబు లన్నియు గ్రహించినవాఁడ నని గర్వించి ప్రమాదంబుఁ జెందియుండ
 క యెంబెరుమానారుతిరువడిఘ శేశరణ మ్మని విశ్వసించి యుండు మని యానతి
 చ్చెం గావున నీవును గురుకులవాసంబుఁ జేసి నూఱుమాఱులు భగవద్విషయం
 బధికరించి నిజాచార్యునకు శతాభిషేకంబు లొనరించితి నని ద్రవిడవేదాంతంబు
 లందుఁ బ్రబలపాండిత్యంబు గలవాఁడ ననియునహంకారపడక యెంబెరుమానా
 రుతిరువడిఘ శే తంజ మని నమ్మియుండు మని నియమించి నంబిళ్ళ మొదలై నదేశి
 కో త్తముల శ్రీపాదతీర్థం బుజ్జీవించి వార లారగించినపిమ్మట భగవత్సేనాపతిమిశ్రు
 లయుత్సంగంబునందుఁ దిరుముడి యుంచుకొని పిన్బళహియ పెరుమాళ్ళజియ్యరు
 నంకంబువై శ్రీపాదంబులు సాఁచుకొని ఫాలవిన్యస్తపాణిపల్లవపుటుం డై భట్టరు
 తిరువడిత్తామరల స్మరించుచుఁ దిరునాడలంకరించె నంత నక్కలివై రిదాసగురుం
 డాదిగాఁ గలమహాదేశికు లందఱు నాచార్యవిశ్లేషజనితదుఃఖంబుచేఱుగులనా
 ర్తి వహించి యున్న సమయంబున నంబిళ్ళ తనలోనం దానె తెలిసి యెంబారున
 కు భట్టార్కునిగతి నంజియ్యరునకు యథాశాస్త్రంబుగా బ్రహ్మమేధసంస్కారం
 బొచరించి యతిసంస్కారవిధిక్రమంబుగాఁ దిరుప్పళ్ళి యొనర్చి తీర్థతిరువధ్యయ

నాదిమహాత్మ్యవంబు సల్పె నంతిమదశయందు భగవంతుండు స్వమత ద్వారా
జరంబున కేతెంచి సర్వస్వదానం బాచరించుటయు భగవద్విషయంబు శతావృ
త్తు లానతిచ్చి శతాభిషేకంబులు కొన నవధరించుటయు నాచార్యానువర్తనప్ర
తిబంధకపుత్రమిత్రకళత్రక్షేత్రధనదేశవాసాదు లన్నియు రుచివాసనలతో విడి
చి స్వాచార్యునకు నిత్యనివాసం బగుదేశంబు తనకుఁ బరమస్రావ్యం బని త
లంచి యచ్చోటి కేతెంచి తననత్త నద్దేశికేంద్రునకు శేషపుచ్చి తత్కైంకర్యం
బు యాత్రగా సల్పుచు నదియె సత్తాధారకం బని నిశ్చయించి యుండుట యి
మహాత్మనకే చెల్లు నని శ్రీవాదిభీకరగురుం డానతిచ్చె నంత.

44

వ. సర్వస్వదానం బెట్టి దనిన.

45

సీ. సర్వస్వదానము శ శౌరి చేయుట తన, యొడ లెల్లఁ జూపుట శ యున్నయట్టు
లాచార్యు లాదాన శ మాచరించుట చర, మార్థవి శేషము శ లన్ని యిడుట
యాత్ర కీశుండు నియోగార్హుండు గాఁ డంట, ఫలితచేతనునకుఁ గలుగదనుట
యీశ్వరవినియోగ శమీయాత్మ యనుటయు, ఫలితాభిమానియుఁ బరుఁడెయనుట
తే. యార్దుడతిదృఢుడగుటయిష్టార్థముడిగి, స్వతనురుచిమానిప్రాప్తి నిశ్చయము
చెంది, సంతసించుట యనియెనాశసభ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద

వ. దృఢుం డార్దుం డగుట యెట్టి దనిన.

[మలర.

సీ. దృఢుండు తన కిష్టదేహితో నెడఁబాసి, యార్దుఁ డయ్యును శరీరరావసాన
పర్యంత మాత్మాంగశరీరపటురుచి మానక, తుదిఁగాయ ముడిగినంతతుష్టిఁ గనుట
యని చెప్పి నంబిళ్ళ శ యమ్మంగియమ్మాళు, పరమపదంబున శ కరిగె ననుచు
విని వారియింటికి శ విచ్చేయఁ దద్దేవి, సుప్రసన్నాస్య యై శ జొత్తిలంగఁ
తే. జూచినన్నిధివైష్ణవులొచ్చిద్యమంది, స్వామియిట్లుండు లేమి యీశసాధ్వియనుచు
నడుగే నంబిళ్ళ వారి కీర్తననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అమ్మాళు తనకు ముందపకార మొకటైనఁ, జేయలేదది గానఁజింత మాని
యతనిఫలావాప్తి శ కానందపడియె ని, దేవి యం చని యె నశ్చదేశికుండు
ఒక నాఁడు వైష్ణవుండొకఁడార్యపద మొంద, నతనిదారసుతాదురలార్తిఁజెంది
నంబిళ్ళపదనలిరనములందుఁ బడి యేడ్వ, నతని నిట్లే మని శ యార్యు లడుగ
తే. నిష్టవస్తువు నెడఁ బాసిరయిచట నుండ, రోసి యానందలోకమురవాసిఁ దెలిసి
దానికై యేడ్చిరనియె నశ్చదాంతుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నె శ మోద మలర.

సీ. ఈయర్థములు రెండు శ నిచ్చోట నే యను, ప్రాసపర్యంతము శ సత్త్వజలధి
నంబిళ్ళ చూచి వైష్ణవులతోఁ జని తిరు, వెళ్ళరులక్ష్మిని శ విశదభక్తి
సేవించి తిరిగి విశ్చేయ నభోమణి, పడమటిదెస వ్రేలఁబడియె నంతఁ
గావేరి యల్లలరకల్లలమాలికా, వర్తశతంబుల శ వనధిమాడ్కిఁ

తే. బొంగి ప్రవహింప మేఘాళినింగి నెఱయ, సంధతమసాఘ మంతటశసతిశయిల్లె

భూరిదిగ్భ్రాంతి జనులకుఁ బాడమెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

వ. అయ్యవసరంబున.

51

సీ. ఓడయం దొక టైన నేడఁ జూపడ కున్న, రంగిరాట్నవ కాశరాత్రి చనఁగ
నంబిళ్ళ దలఁచి బాసలతెప్పవై నెక్కి, సంశ్రితతతితోడ నే జరుగు చుండ
భారాతిశయముచేఁ న బ్లవము నట్టేటను, మజ్జనోన్నుఖ మైన నే మదిఁ గలంగి
కర్ణధారుఁడు బోధశునులార మీయందు, నలువురు మువ్వురై నను విచార
తే. ముడిగి దిగ వేగదరిఁ జేర్తునుడుప మట్లు, గాకపోయిన మిమ్ము బరల్గాసి చెందు
ననిన దిగఁజాల రం దొక్కరై ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

సీ. వారియం దొకన త్వరవతిని నిరీక్షించి, స్థూలాంగి యీయమ్మ నే దొలఁగెనేని
తెప్ప యీనీటివైఁదేలి కూలముఁ జెందు, నని నావికుఁడు పల్కనార్యులెల్ల
విని యూర కుండ నారవెలఁది లేచి సమస్త, చేతనోజ్జీవనశహేతు వైన
నంబిళ్ళ యిప్పు డీరనది దాఁటెనా భవ, జలధి దాఁటించు నశస్త్రద్విధాత్మ

తే. శతము సనిపల్కి జీవితాశనుదొలంగి, యాత్మ నంబిళ్ళతిరువడిరయందెనిల్చి
వడి గుభాలున నట్టేటఁ నబడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

సీ. అక్కటా యీప్రాణి నే యన్తదగ్ధం బేటఁ, బడె నని నంబిళ్ళ నే బాధపడఁగ
భారము లఘు వై నఁ న బ్లవ మల్లనల్లనఁ, దీర మొందిన వారు నే దిగినయంత
నాపగారయముచే నే నాసాధ్వి చని చని, దైవవశంబున నే దరికిఁ జేరి
వారివార్తల విని నే వచ్చి తీరముఁ జెంది, తిని సూరులార చింతింప కుండుఁ

తే. డనుచు వాక్రుచ్చి యేతెంచునార్యుఁ గాంచి, యిట్లు నేదరిఁ జెందుట నే కేమి హేతు
వన్న నంబిళ్ళ గురుభ క్తిరయనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

వ. అదియునుం గాక.

55

సీ. ఆచార్యులే దైవశ్రమనుచు నమ్మినవారి, నేప్రాద్దుఁ బ్రోచులరక్షీశుఁ డనుచుఁ
బలికి నంబిళ్ళ యారభాగవతులఁ గూడి, నిజగృహంబున కేఁగి నే నిత్య మచట
శ్రీలక్ష్మణార్యులసిద్ధాంతమే నిర్వహించుచు నుండ నార్యుంటిపొరుగు
నం దొకసా త్త్వికునాలయమునకుఁ దత్సబ్దప్రచారియు నే సద్గుణాధ్యుఁ

తే. డై నశ్రీవైష్ణవం దొకఁ నే డరుగుదెంచి, యుచితవృత్తిని సేవించిరయూఱడించి
వల్కె నీరీతి నాజ్ఞానశ్రవతికి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నే మోద మలర. 56

సీ. చెంది నంబిళ్ళ గోరక్షీమంటపమునందు, స్వాము లుండఁగఁ జోటూరచాలదయ్యె
నర్హణీయుఁడు మనశాచార్యుఁ డాతఁడు, స్థలము విశాలము నే గలదు నీకు
నొకనివేశంబుచోటాసఁగు మం చతని కీ, వనిన నాసాధ్వి యిరట్లనియెనతని
కీరంగపదమునం నే దెట్టిప్రాజ్ఞులకై న, నొకటింటికై నఁ జో నే టాసఁగు టరుగు

తే. గాన మామకగురుపదశకమలములను, జేరుపర్యంత మీస్థల నే మేరి కియ్య
ననుచు వాక్రుచ్చి నాసతిరయతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

- సీ. ఆమాట విన వచ్చి ర యతఁడు నంబిళ్ళకుఁ, దెలిసినఁ దెలిసి యరదేశి కేంద్రుఁ
డాసాధ్వ రావించి ర యమ్మ నీ కొక్కతె, కింతచో పేల మా ర కిందుఁ గొంత
చోటు కాలతే పరకూటసమృద్ధికై, యి మ్మని యడుగఁగా ర నింతి మగిడి
పరమపదంబులోరపల దాసి కొకనివే, శ మొసంగి కొమ్మి యీశ్వర మటంచుఁ
తే. బలుకవై కుంత నాథుఁ డాపనియొనర్ప, నాథ్యుఁడనుచునుగురుఁడననతఁడునీకు
వశ్యుఁడగుననిపల్కె నారవనితయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. కావున దాసి కారా వీవె యి మ్మన, నయ్యార్యుఁ డిచ్చెద ర ననుచుఁబలుకు
మాటమాత్రము విని ర మది సంతసింపదు, పరునిపేరిటఁ దాళరపత్ర మొకటి
వ్రాయించి నీదుచేరవ్రాలుతో నిమ్మన, నఖిలలోకస్వామి ర యైనహరికిఁ
గలివైరిదానుఁడు ర పలుకువిన్నప మిది, యీయమ్మక్రయ మిచ్చెరనిదిగ్రహించి
తే. తగినచోటిమ్ము పరమపరదంబునందు, నీమె కని పత్రికను వ్రాసిరయిచ్చెనతఁడు
దానిఁ దలఁదాల్చిచనియెనారధన్య యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. ఆర్యుఁ డాసాధ్వయరధ్యవసాయ మీక్షించి, హర్షించి పత్రికరయందు హరికి
నీవర్ష మీమాస ర మీపక్ష మిన్నవ, యహమునం దిన్నవరయామమునను
ముక్తి యీసతికిమ్మురమునివంద్య యనివ్రాయ, నదిగొనితనయింటిరకరుగు దెంచి
యాచార్యసన్నిధి ర నాప్రాద్దు మఱునాఁడు, చరణాబ్జతీర్థ ప్రసాదసేవఁ
తే. జేసి మూఁడవనాఁడభిరజిన్తుహూర్త, ముననుగురుని దలంచుచురముక్తిఁగనియె
గురుఁడు వ్రాసినవేళ నారగరితయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- వ. అంత మఱియొక్కవాసరంబునందు. 61
- సీ. మనుజుఁ డేయర్థము ర మది నిల్పిప్రకృతిని, బాసి శ్రీవై కుంతరపదముఁ జెందు
నాయర్థ మెఱిఁగింపు ర మని మహాభారత, భట్ట రగ్గురునకుఁ ర బలుక నతఁడు
భువి నుపాయోపేయరములు శ్రియఃపతి యని, తెలిసి తదర్థోపరదేష్టచరణ
సరసిజంబుల నమ్మిరసంయమిడ్భాష్యోక్త, సిద్ధాంత మతినమీరచీన మనుచుఁ
తే. దలఁచి రామాయణోక్తులరద్రవిడవేద, వాక్యములఁ బ్రొద్దుపుచ్చెడిరవైష్ణవుండు
తనువు సడలిన హరిఁజేరురనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- వ. మఱియొక్కవాసరంబున. 62
- సీ. శిష్యులు పాండ్యదేశీయులు కొందఱు, వైష్ణవు లేతెంచి ర న్వగురు వైన
నంబిళ్ళగారిని ర నయ మొప్ప సేవించి, తంజ మెయ్యది యది ర దానులకును
దెలుపు మం చడుగ నరదేశికోత్తముఁడును, దక్షిణాబ్ధితటంబె ర తంజ మనిన
తంజ మచ్చట సైకరతంబులా వనములా, వాడలా యెవి యని ర వార లనిన
తే. మోమునెత్తమ్మిఁజిలునవ్వురమొలక లెత్త, సర్వలోకై కగురుఁడునురసద్గుణాధ్యుఁ
డైననంబిళ్ళ వారి కి ర ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. చక్రవర్తినుతుండు ర సౌమిత్రితోఁ గూడి, హరిబలంబులతోడ ర నచట నుండి

రేయి వానరులు నిర్ద్రింపఁగా వారితోఁ, గనుమూసి నిద్రించుకరణిఁ గొంత
దడ వుండి లేచి యాతమ్ముఁడు దా వింట, నమ్ము లేక్కించి సైశ్వర్యము చుట్టి
తిరుగుచుఁ బోయినదేవునిశార్ఙ్గకో, దండమే తలఁప మీ శ కండ యగును
తే. నిద్రఁ జెందినవానరానీక మట్లు, స్వప్రయత్నము విడిచిన శ సర్వశేషి
దానె కాపాడుననియె నాశధన్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
వ. మఱియు నొక్కవాసరంబున. 66

సీ. నారాయణునిఁ దక్క శ వేటొక్కవేల్పును, గొలువరు వైష్ణవుల్ శ గురువరేణ్య
యట్టివా రితరు లాశనగ్నిం ద్రు లాది గాఁ, గలనిలింపుల వైదికక్రియలను
భజియించు తే మనిరబ్రాహ్మణుఁ డొక్కఁడు, నంబిళ్ళ నడుగ నాశనయవిదుండు
హరి కన్యదేవత శ లంగము లనుచు, విశేషశాస్త్రోక్తులు శ చెప్పుఁ గాన
తే. నిత్యనైమిత్తికములందు శ నిఖిలదేవ, తార్ప భగవదుపాసన శ మగుటఁజేసి
యది విరుద్ధము గానేరదనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అట్లమ్మహాత్మునిసూక్తు లాలకించి యావిప్రుండగురువరు నుద్దేశించి యాచార్య
సత్తమానిత్యనైమిత్తికాదికర్తంబులందగ్నింద్రాదిదేవతారాధనంబు సేయుచు
నాలయంబులకుందుఁ గృతప్రతిష్ఠులైనదేవతల మీరారాధింపకుండుట కేమి
నిమిత్తం బని యడుగ నద్దేశికోత్తముండును మంత్రపూతంబులైనయాహవనీ
యగార్హపత్యదక్షిణాగ్నులు సమస్తద్విజులకారాధనీయంబులునుశ్శానాగ్ను
లుపరివర్జనీయంబులునైనయట్లు నిత్యనైమిత్తికాదికర్తంబులఁ బ్రసిద్ధులగుని
లింపులర్హణీయులు దేవళంబులందుఁ బ్రతిష్ఠింపం బడినయన్యదేవతంబులనర్చ
నీయంబు లగు నెట్లంటివేని నిత్యాదులయం దన్యదేవతలునుభగవత్ప్రకార బు
ద్ధిచే నారాధించుటంజేసి తదుపాసనంబు భగవదుపాసనం బగు నని విశేషశాస్త్ర
ప్రసిద్ధిగల దాలయప్రతిష్ఠలయందుఁ బరావరతత్వవ్యత్యయంబు సల్పుతామస
పురుషులచే వేదవిరుద్ధాగమమంత్రతంత్రప్రక్రియచే స్వతంత్రబుద్ధిచేతంబ్రతిష్ఠి
తంబులగుదేవతాంతరంబులు భగవత్ప్రకారబుద్ధిచే నుపాసింపంబడవు గావున
హేయంబు లగు నదియునుం గాక సత్త్వగుణాత్యంతవిరోధితమోగుణవ్రచు
రుండుగావున రుద్రుండు ముముక్షువులకు దూరతగిపరివర్జనీయుండు మఱియును
నిత్యనైమిత్తికాదులయం దితరదేవతోపాసనం బామ్నాయచోదితం బైనయ
ట్లాలయంబులందు భగవత్ప్రకారబుద్ధిచే దేవతాంతరంబులనారాధింప విశేష
శాస్త్రవిధి చూపడదు గావున దేవతాంతరవిహితభగవత్ప్రకారభూతాలయ
స్థాన్యదేవతాభజనం బైన ననర్థకం బని యాన తిచ్చె నంత. 68

సీ. తొల్లి యొక్కెడ కేగిరతూర్ణ మేతెంచుచు, నంబిళ్ళ మార్గము శ నడచి యలసి
యొకపల్లెఁ జొచ్చి యంశదుచిత మైనట్టిచో, టమరకున్నను దదురద్యానభూమి
శ్యామకోమలపలారశాకీర్ణ శాఖాస, హస్తపత త్రిరశవాకులంబు

భవ్యజలాకీర్ణశపద్మాకరాంతిక,వర్తి మహాన్నతశవటకుటంబుఁ

తే. గాంచితచ్చాయలను విశ్రమించి యచట,నచ్యుతారాధనము చేసిరఁగూరగించి
మించి స్వాములతోడ హరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

వ. అప్పు డాశ్రీవైష్ణవు లమ్మహాత్ముల కిట్లనినె.

70

సీ. ఛాయాప్రదానాదిసత్కారవిధుల సీ, శాఖి దేవరవారిశంశ్రితులకు

నధ్వశ్రమముఁ దీర్చిరయతిథ్య మొనరించెఁ,గాన భాగవతాగ్రగణ్యుఁడొక్కఁ
డేమినిమిత్తమో శయెఱుఁగలే మిమ్మహా,వట మై వసించె నీశవటమునందుఁ

బ్రకృతిబంధముఁ బాపిరపరమపదం బియ్యఁ,దగుదువీయాత్మ కారదార్యమొప్ప

తే. ననుచు సన్నిధివైష్ణవు శలంద తైక,కంఠ్య మొప్పార నంబిళ్ళగారి నిట్లు
ప్రార్థనలుచేసి రత్యంతరభక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.

సీ. నంబిళ్ళగారు విశన్నప మాలకించి మం,దస్మితం బొనరించి శదయను లేచి

ముదమొప్ప వటము నాశమూలాగ్రమీక్షించి,తనదీర్ఘ బహుదంఠడములుసాచి

యాలింగనముఁ జేసి శయస్తదార్యానుగ్రహంబుచేఁ బరమపదంబునకును

జను మని పల్కియాశస్వాములతోఁ గూడి, శ్రీరంగధామముఁ శజేరి యందు

తే. శ్రీమహాభాగవతులకుఁ శజెన్నుమీఱ,ద్రావిడామ్నాయసూక్త్యర్థతత్త్వమనిశ
మొసఁగు చుండెను గనికరమొప్పననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. నంబిళ్ళ యాలింగశనం బొనర్చిననాఁడె, యాకు వాలెను మఱ్ఱిరమాఁకు కంఠ

నావృక్ష మున్ముల శమై నిశీధమునందు, దారుణధ్వనితోడ శధరణిఁ గూలె

నిర్ఘాతనిష్ఠురశిస్వనం బది విని, యాపల్లెయం దొకశయవనిసురుఁడు

వెఱచి విస్తయ ముందిరవేశము వెల్వడి, చూడ నం దొకమహాశయోజితవెడలి

తే. వేయుచంద్రులరుచిమించిరవిన్ను గప్పి,చనినఁ గన్నులఁ జూచి యాశజన్నిగట్టు

చిత్తమలరంగ జనులకుఁ శజెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శమోదమలర.

వ. అంత నొక్కనాఁడు తిరువాయ్మొత్తీ యనుసంధించువారిని భగవద్గీతాపారా

శుణంబు సేయువారలనుం గనుంగొని యెట్లాచరింపవలెనని నంబిళ్ళనొకసా

త్త్వికుం డడుగ నమ్మహాత్ముం డతని కిట్లనియె.

74

సీ. ఒకవైష్ణవునియింట శనుత్సవం బగు చున్న,వైష్ణవు లిరువురు శవచ్చి యొకరు

ముదమొప్పఁ దిరువాయ్మొత్తీయనుసంధింప, నొకవైష్ణవుఁడు గీతశలుగ్గడింపఁ

జూచి యాగృహమేధీనుతునకునియమించి,తిరువాయ్మొత్తీపల్కుశదేశికునకుఁ

దళిగకుఁడగుద్రవ్యశతతీసమర్పింపుము. పడెడుబియ్యము స్వయంశపాక మిమ్ము

తే. భవ్యగీతానుసంధానశపరున కనుచు, వాసి యుభయుల కీరీతి శవసుధఁ గానఁ

బడియె ననుచును నంబిళ్ళశపల్కె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనె శమోదమలర.

వ. మఱియొక్కదినంబునఁ బరగోష్ఠియందు శ్రీవైష్ణవుం డెట్లు బహుమతుం డగు

నని యొకసాత్త్వికుండు నంబిళ్ళ నడుగ నద్దేశికేంద్రుం డేతదర్థవిషయంబుగా

నొక పూర్వవృత్తాంతంబు గల దీప్రశ్నంబునకు నదియే ప్రత్యుత్తరం బగు నది
యాకర్ణింపుము. 76

సీ. అఖిలవిద్యత్పూజ్యః శ డగుమిశహాత్వాను, పృథివీశునింటను శ బెండ్లి యైన
సంభావనార్థము శ చని రాజసభయందు, విచ్చేసి యున్నభూవిభుఁడు చూచి
బహువిధ ద్రవ్యముల పండితుల కొసంగి, యతని కే మియ్యక శ యరుగు మనిన
వేదము లెఱుంగనో శ వాదము సేయంగఁ, జాలనో సకలశాస్త్రములయందు
తే. హేతు వేమి యుపేక్షింప శ నిట్లు నన్ను, నని యతం డనవిని నృపుఁ శ డనియెనిట్లు
లనుచు నంబిళ్ళ పలికె బుర్రధాళి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

వ. అట్లు దేశికోత్తమునిసూక్తు లాకర్ణించి రా జతని కిట్లనియె. 78

సీ. సర్వజ్ఞఁడవు వేదశాస్త్రములం దెన్న, నార్యవైష్ణవుఁడ వం శ చరసి తెలిసి
యిట్లు పేక్షించితీరినిఁకఁ జను మని నృపుఁ, డన నమ్మహాత్ముఁడు శ హర్ష మొంది
వీర లందఱియందు శ విష్ణుదాసుల మని, మ మ్మపేక్షించుట శ మాకు సేమ
మని రాజునకుఁ బల్కి శ యాత్మోత్తరీయము, నింగికిఁ జిమ్ముచునృత్య మాడి
తే. యరిగె నది గానఁ బరగోష్ఠీరయం దుపేక్ష

యతులబహుమతి యగువైష్ణవవాన్వయులకు
ననుచు నంబిళ్ళ పలికె బుర్రధాళి కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 79

వ. మఱియును. 80

సీ. వసుధ దరిద్రుఁ డౌవైష్ణవుఁ డొక్కఁడు, యాచకవృత్తిచే శ నరిగి యొక్క
పంటకల్లములోనఁ శ బని సేయ నొకబట్ట,తలపంటకాపును శ దనరఁ జూచి
యళిగరున్నికరనీలాలకావళి పాల,తలనాట్యకేళీవిరధాన మొదవ
సిగముడి విడి జాఱి శ చెన్నుగా మూపున, నసియాడ నిట్టిసాహసపుఁ జెయ్య

తే. మాతపంబున కోర్చి సేరయంగఁ దగునె
యనుచుఁ బ్రియవాక్యములఁ బల్కు శ నతఁడు మెచ్చె
ననుచు నంబిళ్ళ పలికె బుర్రధాళి కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 81

వ. మెచ్చి యతం డతని కే మిచ్చె నని యడుగ వారల కమ్మహాదేశికుం డిట్లనియె.

సీ. మంచిధాన్యముదోణరమాత్రము వాఁడియ్య, గట్టిగానవిమూటగట్టి యతఁడు
గొనిపోవ నొక్కఁడు శ గనుఁగొని ధాన్యము, నెవ్వఁడిచ్చెనొవాని శ నెఱుకపఱపు
మనవైష్ణవుఁడు ధాన్యరమాబట్టతలపంట, కాపిచ్చె ననవాఁడు శ కళముఁజెంది
యావార్తదెలుసనుగ్రాకారుఁడై వాఁడు, కాలదండముఁబోలు శ కడిఁదియినుప
తే. కట్లవెనుఁగోలఁ జేఁబూనిరగదలి వేగ, తనపదన్యాసములు సోకరధరణియద్రువ
వచ్చె ననిచెప్పె నంబిళ్ళరవారి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 82

సీ. దాసరిబాపడా ర తరల కచ్చట నిలు, నిలుము దండాహతి ర నిన్నుఁ గూల్తు
నని వాడు పల్కనర్యార్యుడుపద్మయు, గంబువైఁదుమ్మెదల్ రగ్రమ్మగతిని
నీకన్నుగవ గప్పి ర నిగనిగ మెఱయుచు, నీలాలకంబులు ర నృత్త మాడ
నసిరిదీర్ఘ శిరోరురహములు విము క్తబంధము లై కటిస్థలిఁ ర దాకి వేల
తే. వచ్చి ననుఁ జూచి కోపింప ర వత్స నీకుఁ, దగునె దయగలవాడవురదాత వనిన
వాడుహరించెనని పిల్ల రపల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర. 83

సీ. అట్టిచ్చకపుమాట ర లతఁ డుగ్గడింప నా, కర్ణించి తనమదిరకాఁక యుడిగి
ప్రీతినాతనివాడురపిలుచుకపోయిసాం, పొప్పమూఁడుభాన్యర మొసఁగెమగిడి
కపటప్రియోక్తుల ర ఘాతుకుఁ డగుకాఁపు, హరించి యతని కిరట్లాచరింప
సిరి బోరఁగలవాడుర శేషియు నారాయణుఁడు తన్ను భక్తిసరన్నతియొనర్చు
తే. ధన్యజనుల కభీష్టప్రదాయకుండు, గాక యె ట్లుండునని సర్వలోకగురుఁడు
పలుక విని సంతసించిరిరప్రాజ్ఞు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర. 84

వ. అంతఁ గొన్ని దినంబుల కాజగద్గురుండు తనతిరుమేనియందుఁ దిరునోవు చాత్తు
కొనియున్న సమయంబున. 85

సీ. వైష్ణవుఁ డొక్కఁడు ర వచ్చి నంబిళ్ళను, జూచి కేల్మోడ్చి యోశుభగుణాఢ్య
దేశికోత్తమ నీదురతిరుమేను డస్సిన, దే మన నార్యదేరవేంద్రుఁ డనియె
గురుకృపచే మంచిగుణ మొక్కటైనఁ జొప్పడునేని యామేనురబడలుననుచు
జ్ఞానభక్తివిరక్తిరశాంత్యాదిగుణములు, మించఁ బ్రకాశింప ర నంచితాత్మఁ
తే. డైనయధికారి భగవద్గురణానుషక్త, చింత నుండినమేను శోరషించు ననుచుఁ
దెలిసె నార్యునిభావము రధీరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె రమోదమలర.

వ. మఱియును. 87

సీ. సాత్త్వికుం డొక్కఁడు ర చను దెంచి యొక నాఁడు, నంబిళ్ళనీక్షించిరనతియొనర్చి
మాన్యమీకారోగ్యరమా యని యడిగిన, మల్లయుద్ధముఁ జేయరమదిఁదలంచి
యరిగెదనా వీని ర కధికతరారోగ్య, మేటికిఁ గోవెల ర కేఁగి మగిడి
సదన మొందుచు నుంటిరజాలునీయారోగ్య, మనుచునగ్గురువరుఁడనతియ్య
తే. పని ప్రపన్నున కారోగ్యరవిలసితంబు, గూడ దని యప్పు డాజగద్గురునిభావ
మాత్తలోపలఁ దెలిసె నర్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

వ. అట్లత్తిరుక్కలిహిన్నదాసగురుం డశక్తుం డై యున్నవిధం బెఱింగి యొకశ్రీవై
ష్ణవుం డేతెంచి తదీయశ్రీపాదపద్మంబులకుఁ బ్రణామంబు గావించి యద్దేశికో
త్తముం డనుభవించు చున్నప్రబలామయజనితశ్రమంబుఁ జూచి వెఱచిన నత
నింగటాక్షించివత్స యీదృగ్విధం బై నవాతవ్యాధి యస్తదభిమతంబుగావున
నీ విట్లు వెఱచుటకుం బని గానఁబడ దని యానతిచ్చెం గాన. 89

శ్లో. కృతకృత్యాః ప్రతీక్ష నేమృత్యుం ప్రియమివాతిథిమ్॥ అనియెడు పంచమవేదో
క్తన్యాయంబునఁ గృతార్థులగువారు ప్రియాతిథినిం జూచినట్లు మృత్యువునుం
బ్రతీక్షించుచు నుండెద రని యగ్గురువరునకుం దాత్పర్యంబనుచు నెఱింగి యతం
డూరకుండెనంతఁ బుల్లయంగళాత్వా నమ్మంగియమ్మా శనుసూరు లిరువురావృ
తాంతంబెఱింగి యేఁగుదెంచి యమ్మహాత్ముని సేవించి యతనికష్టంబుఁజూచినహిం
పలేక పుల్లయంగళాత్వాననుమతిచే యమ్మంగియమ్మా శనుసూరిస త్తముం డొక
భగవత్తంత్రంబా నంబిళ్ళ శ్రమనిచ్చు త్తికై పఠింపం దలంప నజ్జగద్గురుం డది యె
ఱింగి యిది స్వరూపవిరుద్ధం బై నకృత్యంబు మీర లాచరింపవలదని నివారింప
వారును భవన్నిమి త్తంబుగా దాసుల మాచరించిన స్వరూపవిరుద్ధం బెట్లగునని
నఁ దిరుమంత్రంబునకు వివరణంబై చరమశ్లోకంబునకు వివరణం బై యున్న
ద్వయంబు దక్కఁ దక్కినమంత్రంబు లన్ని పంచాక్షరీసమంబు లై ప్రపన్నుల
కనాదరణీయంబు లగు నని యగ్గురువరుం డానతియ్య నాకర్ణించి వా రిరువురు
యుష్మదారోగ్యలాభంబునకై ప్రపదనం బాచరించెద మని వాక్రువ్వ నదియు
ను స్వరూపవిరుద్ధం బగు నెట్లంటిరేని స్వవిషయవ్యాధినివృత్త్యర్థంబుగా శరణా
గతి యొనిర్చిరేని యత్యంతవారతంత్ర్యం బగుతనస్వరూపంబునకు హానిసంభ
వించుఁబరవిషయవ్యాధిశాంత్యర్థంబుగాఁ బ్రపత్తిఁ జేసెనేనిపరాత్పరుండగుభగ
వంతుని సర్వజ్ఞానసర్వశ క్తులకుఁ గొఱంత వాటిల్లుఁ గావున స్వపరవిషయవ్యాధి
విమోచనంబునకై సాధనాంతరానుష్ఠానం బొక్కటిమైన సలుపఁగూడదనియ
ద్దేశికేంద్రం డానతియ్య వినివారిరువు రయ్యారునిశ్రీసూక్తి విశ్వసించి తదా
చరణప్రయత్నంబుఁజాలించియున్నఁ గొన్నిదినంబుల కావాతవ్యాధివి శేషంబు
తనంతట శాంతిఁ బొందె నంత భగవంతుం డై నయాసర్వలోకగురుండొగద్బ
ధగాత్మండ్రి తొంటిచందంబున భగవద్విషయం బాశ్రితసంఘంబునకువక్కా
ణించు చున్న సమయంబున శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్ర గురునకుం బాత్మం డై శ్రీపరాశ
రభట్టార్యున కభిమానపుత్రుం డగునడువిల్ తిరువీధిప్పిల్లభట్టార్యుం డాజగద్గురుని
జ్ఞానభ క్తివై రాగ్యవై భవంబును భాగవతసమృద్ధియు సర్వలోకపరిగ్రహంబును
శిష్యసంపత్తియు నాలోకించి సహింపక యసూయపడు చుండె నయ్యవసరం
బున.

90

సీ. అలపరాశరసూరి శ కభిమానపుత్రుఁడు, కూ రేశ పౌత్రుఁడు శ గుణపయోధి
మధ్యమవీధికుశమారభట్టార్యుఁడు, దేవీసహాయుఁ డై శ భావ మలరఁ
గనకడోలిక నూఁగఁ శ గావేరి నీరాడి, వచ్చుచు నంబిళ్ళ శ వారియింకి
కరిగి యస్తత్పరశమాచార్యపుత్రుఁ డీతం డని మొక్క నాతండు చూచి
తె. భ ద్రమా పిల్లనీ కనికపల్కుఁగాని, యాభిజాత్యాదిగర్వము శ ననుసరించి
యంజలియు వై నఁ గావింపఁ శ డతనికనుచు, వాదిభీకరగురుండనెమోదమలర.

సీ. బ్రహ్మవి త్తము లై నశబహువిధచ్ఛాత్రులు, వెనువెంట నేతేర శ వేగ వచ్చి
 నిత్య మానంబిళ్ళ శ నిర్మలభ క్తితో, నతనిఁగన్గొనిమొక్కి శ యరుగఁజూచి
 యందఱు గని తనశనుందరీమణితోడ, రత్నఢోలక నూఁగుశరాజసాత్తు
 నిత నిట్లు గనిమొక్కిశనేమికారణ మని, యాత్మ సంశ్రితులై నశయాద్యులడుగ
 తే. నతఁడు మఱుమాటఁ జెప్పక శ యాత్మగృహముఁ
 జొచ్చి యందు శతారాతిశసూరిసూ క్తి
 భావ మాశ్రితులకుఁ దేటరపఱచు ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

92

సీ. రంగేశుఁ డొకవాసరంబున తిరువీధి, విచ్చేయ నంబిళ్ళ శ వచ్చి కాంచి
 ప్రణతికై సందేహశపడిన సగ్గురువును, జూచి య దే మని శ సూరు లడుగ
 నొక దేవినే కూడి శ యున్న సద్గురునకు, మొక్కరా దంటిరి శ ముందు మీర
 లిరుగెలంకులభార్య శ లిరువురు గలవాని, కిప్పు డే మొక్కిడ శ నెట్లు మీకుఁ
 తే. దోఁచునోయనిమదిశంక శదోఁచి యిట్లు, సంశయించుచు నున్నాఁడరస్వాములార
 యనిన లజ్జించి రయ్యార్య శ లంద అనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

వ. అట్లాగురువరుం డానతియ్య విని యాభాగవతో త్తము లందఱు దేవీసమేతులై
 నయాచార్యులును దత్పుత్రపౌత్రాదులును శ్రీమన్నారాయణస్వరూపు లని త
 లంచి మేధావి యగు ప్రపన్నుండువారిం బ్రణిపాతనమస్కారప్రియవాక్యాదుల
 సంతోషింపంజేయ వలయు ననుచునిమ్మహాదేశికునకుం దాత్పర్యంబని యెఱింగి
 యపరాధక్షమాపణంబుఁ జేసికొని రంత నంబిళ్ళయు నద్దేవదేవునికి సాష్టాంగ
 ప్రణామం బాచరించి తత్ప్రసాదలబ్ధశ్రీశతకోపమాల్యాదిబహుమతి లభించియ
 నుజ్జఁ బడసి నిజగోష్ఠీమంటపముం జెంది యందు ద్రావిడామ్నాయవ్యాఖ్యాన
 వైఖరీసమేతుండై సంశ్రితులతోడ నానందించు చుండె నంత నొక్కనాఁడు న
 డువిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళభట్టార్యుండు రాజాస్థానంబునకుం జనుచుమార్గమధ్యంబునం
 దాచార్యదేవుం డగుపింబళహరాఁ పెరుమాళ్లుజియ్యరునుం జూచి తోడరమ్మని
 యతనిం దోడ్కొని చని చోళరాజుసభానుంటపంబుఁ గాంచి యం దమ్మహీసా
 లునిచే యథాశాస్త్రంబుగానర్చితుండై యొకమృదుతరశుభాస్తరణంబునందు
 నిజసంశ్రితులతోడ విలసిల్లుచున్న సమయంబున బహుశ్రుతుం డైనయారాజ
 స త్తముం డాబ్రహ్మవి త్తమునింజూచి తదీయవిద్యావైదుష్యజ్ఞానచే మహత్తా
 శ్లో॥ ఆత్మానం మానుషం మన్యే రామం దశరథాత్మజమ్॥ అనెడున్యాయంబు
 నఁ దనపరత్వంబు బయలుపుచ్చుత తన్ను మనుష్యమాత్రునింగాఁ దలంచుచక్ర
 వర్తికుమారుండు, శ్లో. 'మయాజ్ఞప్తా గచ్ఛలోకానను త్తమాన్' అని జటాయువున
 కెట్లు పుణ్యలోకంబు లొసంగె నని యాత్మపించి వ్యావహారికపురుషులతోడంగూ
 డి యించుక కాలంబు రాజకృత్యంబులువిచారించు చున్న సమయంబున నారా

జోనర్చినయాతేపంబునకు సమాధానంబు దోచక యబ్బట్టార్కుండు పింబళహ
రా పెరుమాళుజయ్యరునుం జూచి వత్సా నంబిళ్ళ యీయర్థం బెట్లు నిర్వహిం
చు నని యడుగ నతం డద్దేశికో త్తమునకు 'స త్యేన లోకా న్జయతి' అను వచనా
ర్థంబు స్మరింపంజేసె నంత నబ్బూజానియు రాజకృత్యంబు విచారించుకొని య
ద్దేశికుని కభిముఖుండై యస్త్రాస్త్రాతేపంబునకు సమాధానం బానితిమ్మనియ
గ్గురువ రేణ్యు నడుగ నతండు స్వకీయసత్యవ్రతవిజితంబు లై స్వవశంబులై యు
న్నపుణ్యలోకంబులు చక్రవర్తినుతుండు జటాయువున కిచ్చె నని సమాధానం
బు చెప్ప నాకర్ణించిమిగులం బ్రహర్షించి యానృపాలస త్తముండద్దేశికో త్తము
నకు ముద్రితాముద్రిత హేమసముదాయంబును సమూల్యరత్న భూషణరాంకవ
త్తొమాంబరాదిబహువిధద్రవిణంబు లర్పించిన నద్దేశిక సార్వభౌముం డవియన్ని
యుం గొని వచ్చి యజ్జగద్గురునిం జూచి భక్తిపూర్వకంబుగాఁ బ్రణామంబుగా
వించి భవదీయగోష్ఠీసుధాసముద్రంబునందుఁజిందినయొకబిందువు రాజసభాస్తా
రులక గెలిచి తెచ్చినయీద్రవ్యంబు లన్నియు మీరు పరిగ్రహింపుం డని సమ
ర్పించి తదీయశ్రీపాదపద్మంబు లాశ్రయించి యర్థక్షణంబై న నమ్మహాదేశికునివి
శ్లేషింప నొల్లక భజించుచున్న సంతసించి యగ్గురువరుండును బూర్వాచార్యో
పదేశపరంపరాప్రాప్తంబు లై నిజమానసగతంబు లై నజ్ఞాతవ్యార్థంబు లన్ని
యుం దెల్పి భగవద్విషయం బుపక్రమించి యానతిచ్చుచుండె నంత. 94

సీ. దినదినమొక్కొక్కరతిరువాయిమొత్తీ కర్థ, మాజగదాచార్యు శ లానతియ్యఁ
బగ లెల్ల విని వచ్చిభట్ట రాగ్రింధము, రాత్తులందు లిఖించు శ రంగు మీఱ
న ట్లయిరప్రబంధార్థము విని వ్రాయఁ, దగ శ్రీమహాభారతంబుపగిదిఁ
జారుసపాదలక్ష్యగ్రంథ మై యొప్ప, నాపుస్తకము లన్ని శ యాత్మగురుని

తే. సన్నిధానమునందుంచిరసాఁగి మ్రొక్కి, యతనియనుమతికను మొగిరనధివసింప
నదియుఁదుదముట్టఁజూచెనరయ్యార్కుండనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

వ. అట్లు నంబిళ్ళ కటాక్షించి నడివిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళ భట్టార్కున కిట్లనియె. 95

సీ. భట్టార్కు నీవు మారపటివేళలందు, మా,యనుమతి వడయక శ యాత్మతంత్ర
తనె శ్రీమహాభారతం బంతవ్యాఖ్యను, వ్రాసి తెచ్చితి విది శ వాసిఁ గనదు
వసుధ శిష్యార్యవ్యవస్థయు దీనికి, జరగనేరదు గాన శ జాగు మాని
పత్రము లన్ని విరసూత్రములుగఁ జేయు,మని గురుం డన నతం శ డట్లాసర్పఁ

తే. గాంచి నంబిళ్ల యతివివిర క్తస్థలంబు, నందుఁ బత్రవ్రజం బుంచిరయందు మించ
మంచి నున్నపునీరుఁ జరల్లించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర. 96

సీ. అట్లు కొన్ని దినంబు శ లరిగినపిమ్మట, గుట్టుగా నొకపుట్ట శ పెట్టె నచట
నాపుట్టమట్టి లోకార్కుండు కావేరి,యదకములం దుంచ శ నులగముండ
పెరువాయననెడొక రతిరువాయిమొత్తీవ్యాఖ్య, పత్రములన్ని యురబయలుఁజెంది

యెదు రెక్కి యురముపై నేతేరఁగనియవి, గొని తెచ్చియుంచి యగ్గురువరుండు
 తే. రమణ శ్రీకృష్ణసాదార్యరచిత మైన, కలితపత్రింశసంఖ్యసరద్గ్రంథమునను
 జేర్చి రని మామకార్యులురచెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 వ. తదనంతరం బానంబిళ్ళ తనకుంబ్రియశిష్యుండగు పెరియవాచ్చాంబిళ్ళనుం బిలి
 చి తిరువాయిమొత్తీకి నీ వొకవ్యాఖ్యానంబు సేయు మనినియమింపనతండుశ్రీ
 మద్రామాయణంబుకరణి నిరుపత్తినాలాయిరప్పడి రచియించి యగ్గురునకుం
 గనిపింప నతండు పీక్షించి సంతసించె నంత శ్రీసాదాపరనామధేయుం డగుపడ
 క్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళ ప్రతిదినంబు దివాభాగంబులయందు నొక్కొక్కతిరువాయి
 మొత్తీకి నిజాచార్యుం డగునంబిళ్ళ యర్థం బాసతియ్య విని తనమానసంబున ధ
 రించి యాగ్రంథం బంతయు రాత్రులందు లిఖింప శ్రుతప్రకాశికమాడ్కిపత్రిం
 శత్సహస్రసంఖ్యాసంఖ్యాత గ్రంథంబైన నాపుస్తక సముదాయంబునాత్మగురుని
 సన్నిధి నుంచ నతండాగ్రంథం బంతయుఁ గటాక్షించితనమనంబునఁ దీగ్రంథం
 బతివిస్తృతంబు నతినంకుచితంబును గాక సర్వాలంకారశోభితం బగుభద్రగజఁ
 బుకై వడి సర్వాభియు క్తశ్లాఘనీయార్థసంపన్నం బై శ్రుతప్రకాశికభంగి పత్రిం
 శత్సహస్రసంఖ్యాసంఖ్యాత గ్రంథబంధురంబై యొప్పు చున్నదని మావ్యాఖ్యఁ గ
 టాక్షించి మదీయానుమతి లభింపక యిట్లేల లిఖించితి వని యొక నెపం బిడియా
 గ్రంథంబు పరిగ్రహించి నిజమందిరంబునం దుంచినంత నాయర్థం బెఱింగి యీ
 యుణ్ణిమాధవ ప్పెరుమాళ్ళనుసూరిన త్తముండు భక్తిమీఱ శ్రీరంగశౌరినిం బ్రా
 ర్థింప నతం డర్చకముఖంబుగా నీయభీష్టంబుఁ జెప్పమనిన శ్రీకృష్ణసాదార్యవిర
 చితం బగునీదుముప్పత్తాతాయీరగ్రంథంబు శ్రీలోకగురునికడ నున్నయది
 దాసునికిం గలుగునట్లనుగ్రహింపుమని విన్నవింప శ్రీహరియు నట్లానరెచ్చదనని
 యానతిచ్చి యొక్కనాఁడు సాత్త్వికబృందంబుతో నంబిళ్ళతన్ను సేవింపనేతేరం
 జూచి యమ్మహాత్మునకు శ్రీశతకోపతీర్థప్రసాదపుష్పమాల్యచందనాది బహుమతి
 సేయించి యభిజ్ఞ సత్తమా నీకడ నున్నముప్పత్తాతాయీరప్పడి యనుతిరువాయి
 మొత్తీవ్యాఖ్యానంబు యీయుణ్ణిమాధవ ప్పెరుమాళ్ళుకొసంగుమని యర్చకము
 ఖంబుగా నాజ్ఞాపింప మహాప్రసాదం బని యద్దేశికేంద్రం డాభగవదాజ్ఞాశిరసా
 వహించి తన కంతరంగశిష్యుం డగుసమ్మాధవార్యున కాగ్రంథం బొసంగె నతం
 డతనికుమారునికిం బ్రసాదించె నాక్రమంబుగా సంప్రదాయపరంపరాప్రాప్తం
 బై యది యస్తదాదిపర్యంతంబయ్యె మఱియు నొక నాఁ డొకవైష్ణవుం డేతెంచి
 నంబిళ్ళనుం గాంచి సాష్టాంగ ప్రణామం బాచరించి కరకమలంబులు ముకుళించి
 దాసునికి భగవద్విషయంబానతిమ్మని ప్రార్థింప నయ్యార్యసత్తముం డనుమతిం
 నిజచ్ఛాతుండై బ్రహ్మవిత్తముం డగునొకమహాభాగవతునిం జూచి యత్సా నీవి
 తనికి భగవద్విషయంబుఁ జెప్పు మని యావైష్ణవునిం బనిచిన సతం డతనినుండి

రంబునకుం జని యాగ్రంథం బతని కానతిచ్చునమయంబున నతండాచార్యపు
రుషుండు గావునఁ జిత్రాసనాసీనుండై ప్రసాదింపు మనిన నిట్లు చెప్పట సంప్ర
దాయసిద్ధంబు గా దని యాసా త్వికుండు పలుక నయ్యార్యుండు మగిడి యావృ
తాంతం బంతయు నెఱింగింప నాజగద్గురుం డాకర్ణించి నిజశిష్యునిం బిలిచి పుత్రా
వా రాచార్యపురుషులు గావునఁ జిత్రాసనంబు విడిచి కూర్చుండరు గాననతని
కిష్టంబగునట్లాగ్రంథంబుఁ జెప్ప మని నియమింప నిజాచార్యానుశాసనమాల్యం
బుఁ దలఁదాల్చియతం డట్లు చెప్పుచుండఁ బై లుంశుడరొళి యనియెడుతిరువాయి
మొత్తీ ప్రస్తుతం బై నయంత నతం డాభాగవతమాహాత్మ్యంబు వినియాచిత్రా
సనంబు దూరంబుగాఁ బరిహరించి ధ రాతలంబునం గూర్చుండి యింతవట్టు భా
గవతవై భవంబు తెలియక యిట్టిమాధ్యం బాచరించితి మదీయాపరాధంబు తు
మియించి యుత్తరగ్రంథం బనుగ్రహింపు మనిప్రార్థింప నాసా త్వికపుంగవుం
డస్తదాచార్యానుశాసనం బిట్టిది తరిగి నన్నుఁబిలిపించి భవదభిమత ప్రకారంబుగా
నుత్తరగ్రంథంబు వక్కాణింపు మని గురుం డాజ్ఞాపించెనేని యట్లాన ర్చెదనని
పలుక నయ్యార్యపురుషుండును మగిడి సంభిష్య కావృతాంతంబుదెలుప నతం
డుమందస్తి తసుందరముఖారవిందుండై వై లుంశుడరొళి యనుతిరువాయిమొత్తీ
ప్రస్తుతం బాయెనోయని యడుగ నతం డౌనన సంతోషించి నిజచ్ఛాత్రునిరా
వించి యుత్తరగ్రంథంబంతయునితనికిం బ్రసాదించి నెఱవేర్పు మని యానతియ్య
నతం డట్లు గావించె నని వాదిభీకరగురుం డానతిచ్చి మఱియు ని ట్లనియె. 98

- సీ. శ్రీకృష్ణపాదదేరశికునింటి కొకనాఁడు, సంభిష్యగారు వై ర్షణపులతోడఁ
జనుదెంచి యున్నఁ దరత్సదనగతస్త్రీలు, ప్రణమిల్ల శ్రీకృష్ణపాదుపత్ని
యార్ద్రావస్త్రముతోడరనతని సేవింప నా,సభ్యుఁ డచ్చటివృద్ధసతులఁ జూచి
యెవ్వ రీపిన్న దిరట్లేటి శార్ద్రాపటంబు, తోడ మొక్కిడి మాకురవీడపడుచు
తే. ననియడుగ నంతనొక సాధ్వీరయంజలించి, పిన్న పడుచుసమాచారమున్నయట్లు
భక్తిదళుకొత్త నీరీతిఁబల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనరమోదమలర. 99
- సీ. ఆచార్యచరణ నీర కభిమతశిష్యుఁడౌ, శ్రీకృష్ణపాదదేరశికునిచెట్టఁ
బట్టిన దీపిన్నరపడుచు ఋతుస్నాన, మార్చి వచ్చెను గాన ర నార్ద్రావస్త్ర
యై మీకు మొక్కిడి ర నని వృద్ధసతిపల్కఁ, దెలిసినసంభిష్యయారవెలఁదినిటకు
ర మ్మని పిలిచి కరరమ్మన సతియుద,రమ్మ దువ్వుచును మారయమ్మ నీవు
తే. కడఁగిననుఁబోలుపుత్రునిఁగొంచు మనుచు, బ్రీతిదీవించి దెసలవిరఖ్యాతినెరయ
నాత్మశిష్యులతో నింటిరకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనరమోదమలర. 100
- సీ. శ్రీకృష్ణపాదదేరశికుఁ డాత్మగురుసూక్తి, తథ్యము సేయంగఁదలఁచి యంత
మంచిరాతిరి తనరమహిషితోఁ గూడిన గర్భము దాల్చి యూరకమలనేత్ర
యమ్ముగా మాసమురల్దొమ్మిది గడచినఁ, బూర్ణచంద్రునిఁబోలురపుత్రు నొకనిఁ

గాంచ నబాబలునిఁ గాంచి సుస్నాతుఁ డై, పురిటిదినంబుల శరపి తండ్రి
తే. యాత్మసుతునకు లోకార్కుఁ శ డనుచుఁ దనదు
గురునితిరునామ మొనరించె శ గరిమ మీఱ
నంత నావార్త విని యితఁ శ డార్కుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

101

సీ. అంత శ్రీకృష్ణపాశదార్కుఁ డేతెంచి ని, జార్కునిఁ గని మొక్కిర యతనియాజ్ఞఁ
గనుమ్రొలఁ గూర్చుండఁ గని నీసుతున కేను, రంగనాథునిపే రొశసంగఁ దలఁచి
యుంటిమాకీవార్త యొక్కింత యైనను, దెలియఁజెప్పక నామశ్రేయ మొకటి
స్వతనూభవున కిట్లుశ్వాతంత్ర్యపడి చేయ, నర్హమా సీకనిర యార్కుఁ డడుగ
తే. వెఱచి యే మనఁ డాబ్రహ్మశివద్వతంసుఁ, డంత నంబిళ్ళ కచ్చటిరయార్కులిట్లు
వేడ్కఁ బ్రత్యుత్తరమువిన్నవించిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.

సీ. స్వామి దేవరవారిశరణాబ్జములయందు, భక్తిచే నుతునకు శ భవదుదార
నామ మొనర్చె నీరన్యాయవిదగ్రణి, గావున మీద సత్కరుణ మగిడి
మంచికుమారుఁ డీయంచితాత్మన కుద, యించుట కాశీర్వరదించుఁ డనుచు
నాశ్రితుల్ పల్క నరయ్యార్యశిఖామణి, యట్లు దీవింప నర య్యార్కుఁ డింటి
తే. కరిగి మంచిదినంబునంతదాతనతిని, గూడగర్భముదాల్చి యశక్కువలయాశీ
కాల మేతేరఁబుత్రునిఁ గనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
వ. అట్లు విలసిల్లు చున్న బాబునిం జూచికృతస్నానండ్లై వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్లసూ
త్యాశౌచంబు గడిపినపిదప నావృత్తాంతం బాత్మగురున కెఱింగింప నమ్మహాత్ముం
డాశ్రితవర్గంబుతో నతనిభవనంబున కేతెంచి యద్దారకున కళహియమణవాళ
ప్పెరుమాళ్లనై నారని తిరునామంబుగావించి నిజనివాసంబునకుంజనియె నంత
నొక్కనాఁడు.

104

సీ. యావనప్రభుసేవ శ నమితనానాధన, మార్జించి భోగము శ లనుభవించి
పంచసంస్కారసంకపన్నుఁ డొకానొక, పశ్చిమదేశీయశబాడబుండు
చనుదెంచి శ్రీరంగశౌరిని సేవించి, యతనికి రత్నభూషాంబరాదు
లర్పించి నంబిళ్ళరయంఘ్రిలఁ గని మొక్కిర యతనికిఁ దళిగకై శయర్థ మొనఁగ
తే. రాజసులసాముఁ గైకొనరదటంచు, నెంచియాద్రవ్యమేమి గ్రహింపఁడయ్యె
నాజగద్గురుఁ డని చెప్పి శరాగ్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
సీ. ఆబ్రహ్మణుం డంత శ నమ్మహాత్ముని శ్రీమ, హాననకైంకర్య శ మాచరించు
శ్రీవైష్ణవునితోడఁ శ జెలిమిఁ గావించి ర, హాస్యముగాఁ దండుశలాదు లన్ని
యర్పింపఁ బక్వము శ లవి చేసి యాతఁడు, పిలిచినయంత నంబిళ్ళ వచ్చి
స్వామి కర్పించి యాసరశసాన్నభక్ష్య భో, జ్యాదు లెప్పటియట్టుశలారగించి
తే విశ్రుతద్రావిడామ్నాయశివరణంబు, నల్పుచుండంగ నాశుద్ధశత్రుత్వనిధికి

వింతగాఁదోఁచె నొకయావురలింత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. దృఢతరానుస్మృతిరస్థిరహేతు వగున త్వ, శుద్ధి కాహరైకశుద్ధి బీజ
మని యుపనిషదుక్త ర మది గాన నీవేళ, నాహరశుద్ధి మా రకమర దయ్యెఁ
గాఁబోలు నది మాకుఁ ర గలిగెనేని రజోవి, జృంభిత మైనయీజృంభణంబు
పొడమ దంచును దనరబుద్ధి విచారించి, యావైష్ణవునిఁ బిల్చిరయన్మత ముడిగి
తే. నేఁటితలిహక్రమముమాకురనీవు దెల్పు, మనుచుగురుఁడననున్నట్లరయతఁడుపల్క
నతని వర్జించెఁ దలిహయంరదార్మ్యఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అట్లర్థపారవశ్యంబున గురుప్రతారణంబు స్వరూపహానికరం బని విమర్శింపలేక
సాహసకృత్యం బొనరించినయావైష్ణవుని విసర్జించి నిజభార్యల నిరువురం బిలిచి
మొదట జ్యేష్ఠభార్య నుద్దేశించి యిట్లనియె. 107

సీ. నే నెట్లు దోఁచెవ ర నీ కని యగ్గురుఁ, డడుగ నయ్యార్యునిరయగ్రమహిషి
నాపాలి శ్రీరంగరనాథుఁడు గాఁ దోఁచఁ, బడియెద వీ వని ర పలుక నాతఁ
డట్లు కనీయసి ర నడిగిన నేను మీ, భార్యను మీరు నారభ ర్త లనుచుఁ
దోఁచె నా కని యవ్వరదూటి పల్కిన విని, ప్రకృతिसంబంధనిరబంధనోక్తిఁ
తే. బలికె నీయింతి స్వస్వరూపం బెఱుంగ, దగ్రభార్యకు స్వస్వరూపావబోధ
మున్న దని యెంచె నాయభీర్యుక్తుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అట్లు వర్జించి. 109

సీ. పెద్దభార్యను జూచి ర పెరుమాళ్ళతలిహకు, నీవె యొనర్చుము ర నేఁటినుండి
యనుచు నియోగించి ర యపర యాభార్యను, బై పని సేయంగఁరబనిచి యంత
నగ్రపత్ని బహిష్ఠ ర యైనఁ గనిష్ఠభార్యను దలిహను జేయు ర మనుచుఁ జెప్పి
యద్దేవి చేసినయన్నాదికం బంత, సొంపుగా హరి కాగరిగి పొన్న
తే. భగవదర్పిత మైనను ర భావశుద్ధి, లేనిస్త్రీచేతియన్న మరజ్ఞానహేతు
వనుచుఁడనమదిఁద ల్చెనరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అట్లు దలంచి యగ్గురువఁగుం డాయన్నంబు భుజింప నొల్లక యించుకప్రొద్దు
చింతించి సకలవేదాంతసారతమార్థత త్వవిదగ్రణియు జ్ఞాన భ క్తివైరాగ్యశ
మదమక్షమాద్యనంతకల్యాణగుణపరిపూర్ణుండు నుత్కృష్టజనియు నగుపిళ్ళతిరు
నరయూరరయర్ దాసుం డనునొక శ్రీమహాభాగవతోత్తమునిం బిలిపించి తదీ
యపాణిపల్లవ స్పర్శసంబుచే నాయన్నంబుఁ బరమపవిత్రంబుఁ గావించి యార
గించి నిజగోష్ఠీమంటపంబుఁ బ్రవేశించి యం దాశ్రితవ్రాతపరివేష్టితుం డై
వేదాంతగోష్ఠీతత్పరుం డై యుండె నంత. 111

సీ. వాసరంబులు కొన్ని ర వరుసగా జరగిన, పిదప నయ్యార్యునిరపిన్న భార్య
కమ్మహాత్మునివల్లనవతరించెఁ గుమారు, డొక్కఁడు బాలసూర్యోజ్జ్వలాంగుఁ
డంత జాతాశౌచ ర మంతయు జరగిన, పిమ్మట నంబిళ్ళ ర ప్రీతితోడఁ

ధూవియంబి శృనురపావన మగుతిరు, నామ మాశిశువు కొననర్చె నంత
 తే. ఛాత్రుఁ లితఁ డన్న మా కనిశసంతసించి, రార్యపుత్రుఁడు బాలకుఁడైన నరయ
 శిష్యతతికన్నయగుశాస్త్రసిద్ధి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.
 ప. మఱియు నొకదినంబునం దానంగిశృ పింబళకరాం వెరుమాళ్ జియ్యరుమతంబున
 కరిగి యం దమ్మహాత్మునితో సంభాషించుచు నుండ శ్రీవైష్ణవులు కొందఱాచా
 ర్యసత్తమా ప్రపన్ను లయినవారికి శ్రీపరాంకుశపరకాలాదిదివ్యసూర్యులకుం
 గలయవస్థావిశేషంబు లవశ్యాపేక్షితంబు లై యుండ దారపుత్రాన్నపానాద్య
 పేక్షాపాశబంధంబులం దగిలి యున్నయస్సదాదుల కద్దశావిశేషలాభంబు దుర్ల
 భంబు గావునఁ బ్రాప్యం బెట్లు సిద్ధించు నని ప్రశ్నంబు సేయ నద్దేశికేంద్రుండు
 సంతసించి పుత్రకులారా సదాచార్యవిశేషకటాక్షంబుచే భగవత్సంకల్పితం
 బగు దేహావసానకాలంబున స్థూలప్రకృతిబంధంబుఁ బొసి ముఖ్యప్రాణభూత
 సూక్ష్మాదివిశిష్టం బగుసూక్ష్మదేహంబుతో స్వకీయానుగ్రహప్రాప్తం బగుమధ్య
 ధమనీద్వారంబులచే బహిర్నిర్గమనంబు లభింపంజేసియర్చిరాదిమార్గంబునందు
 సర్వలోకోజ్జీవనతత్పరుం డగుభగవంతుండు తొల్లి సుదామాభిధానమాలా
 కారునికిం బోలె స్వకీయదివ్యమంగళవిగ్రహంబుఁ బొడసూపి పరభక్తిపరజ్ఞాన
 పరమపదంబు లొసంగి స్వప్రాప్తిలక్షణమోక్షం బిచ్చు నని సంప్రదాయవ్రసి
 ధ్ధం బని యానతియ్య నాకర్ణించి పరమానందకందళితహృదయారవిందు లై
 వారందఱు ఐయ్యార్యపురందరునకు వందనంబు లొనర్చి తత్పదారవిందంబు
 లెడఁబాయంజాలక తత్కైంకర్యంబులు సల్పు చుండి రంత. 113

సీ. అనఘ కులందఱురమ్మనుపాశురమునకుఁ, బ్రథమపదార్థముఁ ॥ బలుకు మనుచు
 వేడుకఁ బెరియకోరవిలవెళ్ళలా రనె, డారుని నంబిళ్ళరయడుగ నతఁడు
 నన్ను దేవరవారి శ్రీ నంబూరికుడికి శేషము సేయ నాకగు శ్రీ సత్కులాప్తి
 యనిపల్క విని యార్యులతనితాత్పర్యము, పండక్కులమువానిశ్రభక్తకులముఁ
 తే. జొచ్చియాచార్యవంశ్యులొకసూరివరుల, ననుసరించుచున్న ధర్మన్యగ్రణులకుఁ
 గులము మంచిది గల దనితెలిసి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.
 వ. అంత. 115

సీ. అవతార మెట్లుండు శ్రీ ననుచు నంబిళ్ళను, సంశ్రితుఁ డడుగ నాశనద్గురుండు
 పాలిదేహము జిహ్వాఁ శ్రీ బట్టినయట్లుండు, ననిన వార ల దెట్లు శ్రీ లన్న నాతఁ
 డధికారి దుర్లభుఁ శ్రీ డౌట పాలినయట్లు, లొడ లుండు నతఁ డొకఁడెందఁడేని
 యవని వాఁడు ప్రయోజనాంతరపరుఁ డౌట, ఘనకేశదుష్టాన్నరకబళమట్లు
 తే. జిహ్వాఁ బట్టినగతి నుండుశ్రీసఖునకు, ననుచుఁ దనసూక్తి కాశయరమానతిచ్చెఁ
 గాననాడు ప్రపన్నుఁడు శ్రీ గలుగఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.
 నంబిళ్ళసంశ్రితుల్ శ్రీ నయ మొప్పఁ బెరియకో, విలవెళ్ళలారును శ్రీ వేడ్కఁ జూచి

యార్య శ్రీవైష్ణవు శ్రీ లనిపేరు వీరికి, గలిగె నెట్లది మాకుఁదెలుపు మనిన
సిరికి శ్రీహరికిని శ్రీ వరపుత్తులై యుండ, నెఱుక శ్రీపతి వీరి శ్రీ కిచ్చుకతన
శ్రీధరు నెఱుఁగుటఁజేసి శ్రీమత్పదంబునఁ బుట్టినందునఁ శ్రీ బురుషకార
తే. భూత యై సిరి వీరినిఁబ్రోచుకతనఁ, గలిగె శ్రీవైష్ణవాఖ్య యీరఘునుల కనుచు
నొప్పుగా వారి కతఁ డిట్లుఁచెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోద మలర.
ప. మఱియు నొక్కసమయంబున నిజపదాశ్రితులగుశ్రీవైష్ణవులు నంబిళ్ళనుజూచి
మాకుఁ దంజ మగుహితం బొక్కటి యుపదేశింపుఁ డని యడుగ నతండు
వారి కిట్లనియె.

118

సీ. మహిఁ బ్రపన్నుఁడు మూలరమంత్రార్థమెఱిగిద్వ, యార్థచింతనపరుంఁడాయెనేసి
యతిశయించును భక్తి శ్రీ హరియెడ నాతని, కది గల్గెనా తనరయార్యునందు
నతులభక్తి జనించు శ్రీ నట్టివాఁ డాయెనా, పరమభాగవతులరపాదపంక
జార్చకుండ్ల దేవతాంతరసమునిఁగా, హరిని దలంచి వాఁ శ్రీ డాత్మగురుని
తే. యంఘ్రిపద్మములే తంజ శ్రీ మనుచు నమ్మి, చుతని కిష్టనియోగార్హుఁడై చరించు
ననుచు వారికిఁ దెల్పె నరయార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోద మలర.
సీ. ఆయధికారి శ్రీహరిసేవకులతోడ, మైత్రి యొనర్చెనా శ్రీ మధువిరోధి
కొలఁది నాతనియందు శ్రీ గురుఁడు వర్తించుని, జాచార్యభాగవతాంఘ్రికమల
ములయందుఁ బ్రేమముగలకృతార్థునియెడ, నామువ్వురునుభవ్యులగుటఁజేసి
యాచార్యభాగవతాభిమానము దక్కఁ, దంజ మన్యము లేదుఁతఱిచి చూడ
తే. ననుచు గురుఁడనవినివారుహర్ష మొంది, వైష్ణవులు విష్ణువున కెట్టిరవారలనినఁ
దిరిగి వారికి గురుఁడిట్లుఁదెల్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
సీ. పంచపాండవు లట్లు శ్రీ భగవంతునకు నిజ, ప్రాణసమానులు శ్రీ భాగవతులు
సౌమిత్రిపగిదిఁ గోరిసలరాజనుతునకు, భాహుసమానులు శ్రీ భాగవతులు
జానకిగతి రామరచంద్ర పదచ్ఛాయఁ, బట్టి చరింతురు శ్రీ భాగవతులు
నారాయణున కాత్మరసయనజహ్వాకల్ప, పాదాబ్జసదృశులు శ్రీ భాగవతులు
తే. పద్మనాభాంఘ్రిరేఖలు శ్రీ భాగవతులు, పరుసికాయుధతుల్యులు శ్రీ భాగవతులు
ననుచు వారికిఁ దెల్పెనరయార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోద మలర.
ప. మఱియు నావైష్ణవులు సత్కారయోగ్యులనియును సహవాసయోగ్యులనియును
సదానుభవయోగ్యులనియును మాఁడువిధంబులం బ్రవిభక్తులై యుందురు
వా రెట్టివా రనిన వివరించెద.

122

సీ. శ్రీనివాసునినామరచిహ్నముల్ గలవారు, సత్కారయోగ్యులు శ్రీ సజ్జనులకు
స్వస్వరూపజ్ఞానసంపన్ను లగువారు, సహవాసయోగ్యులు శ్రీ సాత్త్వికులకు
నార్తప్రపన్నులై శ్రీహరి సర్వమనువార, లనుభవాత్ములునిత్య శ్రీ మార్యులకును
గరణత్రయముచేతఁ గలనై న హరియందు, నపచారపడకయత్యుతులమతుల

తే. సాంద్రసత్కారసాంగత్యసంతతాను, భవము లుక్తమంబుగా వారి నెఱిగి
సలుపుఁ డని వారి కార్యుఁడు పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.

124

వ. మఱియును.

సీ. బ్రహ్మహత్నకు శిఖారబ్రహ్మసూత్రోల్లస, ద్బ్రహ్మణుఁడే చాలురపగిది విష్ణు
లక్షణంబులె చాలు ర నక్షయభాగవ, తాపచారాప్తికి ర నరసి చూడ
బ్రహ్మవిత్తము లగుభాగవతులయెడ, నపరాధపడె నేని ర యతఁడు దగ్ధ
పటము గాలికిఁ జెడుభంగిని భగవన్త, హోగ్రనిగ్రహమారుతోరుహతిని

తే. సమసిపో ననిఘోషించుశాస్త్రమనుచు, బలికియతిరాజదాసునిభవనమునకు
గురుఁడువిచ్చే సెనాశ్రితుల్ ర గొలువననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.

సీ. ఆజగద్గురుఁడు శ్రీరయతిరాజదాసుని, కలిమి కానందింపఁ ర గని నిజాంఘ్రి
సంశ్రితు లనఘ యీశసంతోష మే మని, యడగ నాకర్ణించిరయార్యవరుఁడు
తనసిరి నా దని ర తానె భుజించుట, నరకానుభవ మది ర నాకు హరికి
సమ మని భోగించు ర టమరేంద్రసుఖ మగు, నది విష్ణుదాసులరకాయె నేని

తే. పరమపద మగుఁ గాన శ్రీభాగవతుల, కాయెనీతనిసిరి యనిరయాత్తయందు
హర్ష మొందితిననివారిరకనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.

సీ. సంసారశిఖిత ప్రసకలచేతనులను, విమలబోధామృతవృష్టిఁ దనిపి
తిరుమేనఁ దిరునోవు ర ధరియించి యొకనాఁడు, స్వాములశ్రీపాదరజలముఁగ్రోలి
శ్రీమదర్చ యొనర్చి ర శ్రీవైష్ణవుల కార, గింపుఁ జేయించి తానెంపు మీఱ
స్వీకరించి తదీయరశేషాన్న మామీఁద, నఖిలభాగవతుల ర కంజలించి

తే. మైత్రిపింబళ్ల రా పెరుమాళ్ళజియ్య, రంకతలమున శిరముంచిరయ్యగుఁడలఁచి
పరమపద మొందెనంబిళ్ళ ర భక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.

సీ. అంత సంశ్రితు లందరతాచార్యు నెడఁబాసి, భృతి చెడి విలపించిరతెలివిఁ జెంది
యార్యపుత్రునిధూవీరయంబిళ్ళ నెడుసూరి, ననునయించుచుఁదత్కరరాంబుజమున
నతనికి బ్రహ్మమేరధాదిక చరమకై ంకర్యము లన్నియుఁ ర గడవు చుండ
మధ్యమవీధికురమారభట్టార్యుఁడు, ట్టెర మై వారితోఁ ర గర్త మొదప

తే. విని తదగ్రజఁ డైనవార్గిజయభట్ట, రలిగి బ్రహ్మవిదగ్రణి ర ననుజు నతనిఁ
బరువతరవాక్యముల నిట్లురపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.

సీ. గణుతింపఁగాఁ దిరుక్కలిహిన్న దానుఁడు, శిష్యప్రశిష్యుఁ డీరక్షితిని మనకు
నతనికి శిష్యకృత్య మొనర్చితివి కూర, కులపాంసనుఁడ వని ర గురుఁడు పల్క
నలవిభీషణులను ర గులపాంసనుం డని, పంక్తికంతుఁడు తొల్లి ర పల్కఁగాదె
యాత్మగుణంబుల ర కాటప ట్టగుకూర, పతివంశమున కేను ర బరమకీర్తి

తే. కరము జగదార్యుచరమకై ంకర్య మనుచు, జేసియిట్లు స్వయావైకరసిద్ధిఁగంటి
నని నిజాగ్రజునకుఁ దమ్ముఁ ర డనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.

సీ. విని తదీయోక్తి వాగ్విజయభట్టార్యుఁడు, హరికి నావృంతాంత శ మంతదెలుప
వెన్నుఁ డామధ్యమశీధికుమారభ, ట్టార్యునిఁ బిలిపించి శ యనఘ నీవు
కూరేశగురుపాత్రశకుఁడవు నంబిళ్ళకుఁ, జరమకృత్యము లెట్లు శ సల్పితి నన
స్వామి మద్గురుఁడును శ శతకోపమునియప, రావతారము భవదాత్మకుండు
తే. నై న నంబిళ్ళవిషయ మే శ నాచరించి, నట్టికృత్యముఁ దెల్పెద శ నవధరింపు
మనుచు రంగేశునకు భట్టరనియె, ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోదమలర.

సీ. శ్రీధర మూతిముంతజేతులు గొరిగించు, కొని దాసకృత్యము శ గురుని కేను
జేయ నర్హుఁడ నయ్యుఁ శ జేయక యట్లార్య, శిష్యపుత్రులతోడశిరము వపన
మై గురుచరమక్రీయల నొనర్చితి నిది, వైష్ణవ శేషత్వరపారతంత్ర్య
పాథోధి యగుకూరపతియింటి కుచితమే, కాని యవద్యము శ గాదు దేవ
తే. యనుచునతడనదీర్థాదుశలతనికొనఁగి, బ్రహ్మరథవాద్య ఘోషాదిరబహుమతులను
జేసి పంపించె నతని రంగేశుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.

సీ. ద్రావిడశ్రుత్యర్థతత్త్వ మెఱుంగుట, జగదార్యసంజ్ఞయు శ సాధుగోష్ఠి
పగమపదంబులోఁ శ బత్రిక చెల్లుట, యొక్కనంబిళ్ళకుఁ శ దక్క నిట్టి
ధర్మము లొరులకు శ ధరఁ జూడఁబడ విక, ననుచుఁ బల్కిరి పెద్దశలతనిచరిత
మున్నట్లు వర్ణింప శ నోపఁ డేకవియును, విబుధులవల్లను శ విన్నయంత
తే. గ్రంథములయందు నామతిగన్నయంత, తెలివి కనుకూల మైనంతరపలికి తిట్లు
తప్ప తమియింప నార్యులుశతగుదు రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోదమలర.

సీ. అవని వేదాంతివేద్యార్యసుధాబ్ధిలో, నఖిలవేదార్థసారామృతమ్ముఁ
గొని కాలమేఘముకొలఁది నే గురుఁడు వర్షించును గరుణార్ద్ర శ్రీచిత్తుఁడగుచు
నేసూరిసన్నిధి శ నెడఁ బయకయు బుధుల్, ముక్తిసంసారవిరక్తు లైరి
శిలవృత్తి నైనను శ జీవించుచును బెద్ద, లే దేశికునిగోష్ఠి శ కిందు నందు

తే. సాటి లేదని తెలిసి యాశస్యుఁబాయ, రట్టిమాధవసచ్చిష్యు శ నతులమతిని
ధన్యుఁగలివై రిదాసునిఁ శ దలఁతుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

శా. సత్యజ్ఞానసుఖస్వరూపకలనా శ సర్వాత్మసంజీవనా
మర్త్యామర్త్యనిషేవ్యపాదకమలా శ మత్పాపతూలానలా
కృత్యాకృత్యవివేకిలోకవినుతా శ కృష్ణానుభూతివ్రతా
నిత్యానందసిదానసత్వవిరజా శ నిర్దోహ రామానుజా.

134

క. కలివై రిదాసగురుహృ, జ్వలజసుఖాసీన పంచశక్తిమయాత్మా
విలసితమంగళగిరినృహ, రిలసద్గుణజాలలోల శ శ్రీయతిపాలా.

135

మాలినీవృత్తము. దహరగగనసూర్యా శ ధర్మరక్షైకకార్యా
బహునుగుణకదంబా శ భక్తలోకావలంబా

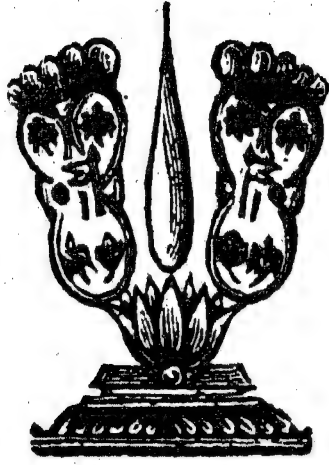
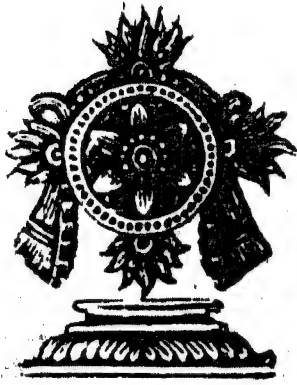
నిహతసకలశాపా శ నిర్మలానందరూపా

బహుమతమితశాపా శ భాష్యకృన్నామభూషా.

186

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభ
యంక రాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవి
మిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ వ్రణీంతబైస
యాచార్యసూక్తి ముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు త్తరభాగంబునందు
నంజయ్యరు ప్రభావంబును, నతిబిశ్చదివ్యచరితంబు నన్నది ద్వితీయోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

ఉత్తరభాగము.

తృతీయోల్లాసము.

క్షాన్తీశానాయక

లక్ష్మీనమంచిత జగద్విశలక్షణచరితా

సూక్ష్మాత్కతత్త్వదర్శన

లక్ష్మణమునినామ సూరిశలక్షితధామా.

—●—పెరియవాచ్చాంబిళ్ళగారివై భవము.—●—

పెరియవాచ్చాంబిళ్ళత.-శ్లో॥ శ్రావణేమాసిరోహిణ్యాం జాతం యామున దేశికాత్ !

వాదికేసరిణం వందే సౌమ్యజామాతరం మునిమ్॥

—●—వాదికేసరియశహియమణవాళజియ్యరు తనియను.—●—

శ్లో॥ అస్మద్విధపరిత్రాణ ప్రేమప్రదాణమాననమ్ |

వాదికేసరిణం వందే సౌమ్యజామాతరం మునిమ్॥

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. నంబిళ్ళపిమ్మట శ నయవిదగ్రణి యగు, పెరియవాచ్చాంబిళ్ళ శ వీరి నతని
శిష్యులతోఁ గూడి శ సిద్ధాంతనిర్వాహ, దక్షుఁ డై యున్న యాధన్యుఁజూచి
మహిని శ్రీగురుపం క్తిశ్రమం త్రరత్నములను, వినిపించుకృతికంఠై శ విన్నసుమతి
యుద్దేశ్యుఁ డనియంటిరోరయమమ్మిప్పుడు, పరమసాత్త్వికు డైన భాగవతులు
తే. చేరి కొలిచెద రది యెట్లు శ చెల్లు ననుచు, మహితమధ్యహవీధి కుశమారభట్ట
రడుగ నయ్యార్చ్యుఁ డతని కిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగుమఁడనెఁమోడమలర.

సీ. ఆర్యసత్తమ దురహంకారనిధి యైన, వాఁడఁ గావున వైష్ణవత్వపూర్తి
గలవాఁడ ననుచును శ దలఁచెద నాయభి,ప్రాయమున మహాగురభావ మఱియు
మువ్వు రాశయముచే శ ముప్పిరిగొన్నట్టి, శ్రీవైష్ణవత్వసంపాది వీని

- యందుఁ జూపడుచున్న రక్షణితలంచు సుధీశి, ఖామణు లంద టీకరణి సంత
 తే. తానువ ర్తన మొనరింప ర నరుగుదెంతు, రనుచు భట్టర్యునకునమ్రహత్తుఁ డనిన
 వినిప్రహర్షించె నా బ్రహ్మరే త్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోద మలర. 4
- సీ. విష్ణునిలీలకు ర విషయమా మనము త, త్కరుణకు విషయమా రయెఱుకపఱపు
 మని తన్నువైష్ణవు ర లడిగినఁ బెరియవా, చ్ఛాంబిళ్ళ యప్పు డాశ్వాములకును
 మది యహంకారము మమతయుఁ జెడకున్న, వెన్నునిలీలకు ర విషయమగుదు
 మది గెండుఁ జెడనేని ర యామిఁద విషయ వి, ర క్తిని శ్చేయ సాన క్తి మించి
- తే. శ్రీమహాభాగవత సేవరసేయుచున్న, హరికృపకు విషయమగుదు మరహర్షి శంబు
 ననుచుఁ బల్కెను గనికరమలరననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోదమలర. 5
- వ. మఱియు నొకదినంబునఁ దభయప్రదరాజార్యాపరాభిదానుం డగు పెరియవా
 చ్ఛాంబిళ్ళనుం జూచి మాకుఁ దంజ మైనహితం బొక్కటి యుపదేశింపుమని
 కొంద అభిజ్ఞులు ప్రార్థింప నతండు వారి కిట్లనియె. 6
- సీ. కలుషితుండొకఁడట్లు రకలుషద మొకటిహృ, త్కలుష్యక రులుర్విరగలరుమఱియు
 దెల్పెడివాఁడును ర దెలిసెడివాఁడును, దెలిపించుబలియుఁడుఁ ర గలఁ డొకండు
 వా రెవ్వ రన్నను ర వర్ణింతు జీవుఁ డ, చిత్తు సంసారులు ర శ్రీగురుండు
 దేహి శ్రీశుం డిట్లు ర తెలిసి వారలయందు, సంసారిజనులతో ర సంగ ముడిగి
- తే. మేను నేననుమతిమానిమించిగురుని, హరిని మదిఁదంజమని నమ్ముఁ ర్డనుచువారి
 కానతియొసంగె నభయప్రదర్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోదమలర.
- వ. మఱియు నొక్క వాసరంబునందుఁ బెరియవాచ్ఛాంబిళ్ళ సీక్షించి మహత్తా పార
 తంత్ర్యస్వరూపం బెట్టిదని కొందఱువైష్ణవు లడుగ నదేశికేంద్రుండును స్వస క్తి
 నివృత్తిపూర్వకంబుగా సర్వేశ్వరుని సర్వశ క్తి యండఁగాఁ గొనిసిద్ధోపాయంబునం
 దశ్రద్ధ సలుపక విశ్వసించి ప్రాప్యలాభంబునకై త్వరపడుచు నీకీపారతంత్ర్యం
 బగునని యానతిచ్చిన విని వారు ప్రహర్షించి మగిడియునయ్యాచార్యస త్తము
 నుద్దేశించి స్వరూపానురూపం బై ప్రాప్యంబు వర్తిల్లునో ప్రాప్యానురూపం బై
 స్వరూపంబు విలసిల్లునో దాసులకు సందేహం బుదయించె దీనినిర్ణయింప మీ
 కన్న వేటొక ప్రాజ్ఞుండు చూడఁబడఁడు గావున నిశ్చయం బాసతీయం దగు నని
 యర్థింప నగ్గురువరుండును ముముక్షుదశయందుఁ బ్రపదనపరునకు స్వరూపాను
 రూపం బై ప్రాప్యంబుండు ముక్తదశయందుఁ బ్రాప్యానురూపంబుగా స్వరూ
 పంబు విలసిల్లుచుండు నని వక్కాణింప నాకర్ణించి వారలందఱు సంతోషించి
 రంత. 8
- సీ. వైష్ణవు ల్లదేశరవాసు లిర్వురు కొన్ని, దినము లన్యోన్యమై రత్రిని లభించి
 కాలవశంబునఁ గలహించి యొక్కనాఁ, డొండొగు నెడఁ బాసిరయొక్కఁడందుఁ
 జనుదెంచి పెరియవారాచ్ఛాంబిళ్ళగారి కా, యితరుని తప్పు ల ర న్నేర్పరింప

- నచటి బుధేంద్రు లిరట్లనవచ్చునా యితం, ఉనుచు వాచ్చాంబిళ్ళకనిన నతఁడు
 తే. వైష్ణవుని తప్పు లెంచెడునాని యఘము, దండధరుఁడై నయాయమరథ ర్థరాజు
 పరిహరింపఁగ వలెననిరపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె మోద ర మలర.
- సీ. తప్పు సేయనివాఁడురథర నెవ్వఁ డని మారు,తికిఁబల్కె శ్రీరామరదివ్యమహిషి
 యది యొనగ్గురు మదీరయాశ్రితుల్ సేసిరా,యొప్పగునదియనిర చెప్పెహరియు
 నఘమతులై ననురహరిసేవకులు మాకు, స్వాములే యనుచునాశ్వాసు లనిరి
 యవని నీతనిఁ దక్క ర నావైష్ణవునిఁ దప్పు, లెంచెడివారెవ్వరెన్నిచూడ
- తే. ననుచు నభయదరాజార్యుఁడనతిచ్చె,గానఁ బరులందుఁ గల్గి పోరద్దాటనంబుఁ
 జేయఁ దగదని పెద్దలురచెప్పిగనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోద మలర. 10
- సీ. తగ మహాభాగవతప్రభావము నభయప్రదరాజార్యుఁ ర డానతియ్య
 సూరి యొక్కఁడు మధురసూదనుమహిమ నా,గోష్ఠివాక్రువ్వనశ్శురుఁ డెఱింగి
 మంచి గోఘృతమునుబంచదారయుఁగూర్చి, పాలు ద్రావుచునుండ ర లీల నందు
 నిటులేశ వ్రజం ర బెత్తివైచిన యట్లు, శ్రీవిష్ణుగుణకథల్ ర సెప్ప నదియె .
- తే. సమయమాసీకుననిపల్కరశౌరికంబె,దత్పదాబ్జాశ్రితులుమాన్యతములటంచు
 దలఁచి రచ్చోటనున్నట్టిరథన్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోదమలర. 11
- సీ. పెరియవాచ్చాంబిళ్ళకనినతల్లి కగ్రిమ, పుత్రుఁ డాచ్చాంబిళ్ళ ర బుధనుతుండు
 శోకింప నొకనాఁడురచూచి యిదేమని, యభయదరాజార్యుఁడడుగ నాతఁ
 డార్య యనాద్యవిరద్యాకర్తవాసనా, బలమున మగిడి యురద్భవపయోధిఁ
 బడవై చునోనన్నుఁ ర బరుఁడు సర్వేశ్వరుఁ డని దుఃఖపడియెద ర ననుచుఁబలుక
- తే. నాలకించి తదీయోక్తు ర లమృత మధుర, రాజదుక్తుల నభయదరాజగురుఁడు
 పరమకృప నతని కిటులు ర పల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోదమలర.
- సీ. మత్స్యకూర్త వరాహ ర మర్త్యకంఠీరవ, వామన భృగురామ ర రామభద్ర
 రామకృష్ణతురంగరరాజవాహాని భూ,భారహృద్దివ్యావరతారములను
 జేసిరత్నాపేక్షుఁ ర జేయుచేతనునకై, యెదురుచూచుచు వత్సరయీశ్వరుండు
 యొకని సాధించుట ర కూరేలుకృతిగతి, నఖిలజగత్సామి ర యగుట మనకు
- తే. స్వామి యగుటకెకాదె నిరర్భరత నుండి, ఘటకవిభవము సాధనశౌరవంబుఁ
 దెలిసి వెఱవకు మనియె నాశ్రిధరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.
- సీ. అతఁ డట్లు దెలుపనర్యూర్యుఁడాచార్యాంఘ్రి,సన్న్యస్తభరతనిశ్శృంకుఁ డయ్యె
 నంత నద్దేశికుఁ ర డాశ్రితు లందఱు,జ్జీవింప శ్రీవిష్ణురచిత్తముఖ్య
 దివ్యసూరు లొనర్చురదివ్యప్రబంధము, లన్నిటికిని వ్యాఖ్య ర లాచరించి
 విమలతత్త్వత్రయరవివరణాదికరహ,స్యంబు లనేకము ర లాచరించె
- తే. వాదికేసరి యనునొకరవైష్ణవుండు, శిష్యులకు శాస్త్రసాతముఁ ర జెప్పుచున్న
 సూరివరు నంత నొక్కఁడఁ ర జూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.

- సీ. ఈ గ్రంథ మెయ్యది శ యెఱిగింపు మని వాది, కేసరిసూరి యాశ్చరికిఁ బలుక
నితఁడక్షరాభ్యాస శ మెఱుఁగఁడు కేవల, మూఢుఁ డంచుఁదలంచి శ ముసలకిసల
యం బిది యని పరిశహసపూర్వకముగా, నావిద్వదగ్రణి శ యతని కనిన
నామాట నిజ మనిరయతఁ డా త్తగురుఁడైన, పెరియవాచ్చాంబిళ్ళ శ కెఱుకపఱుప
తే. నతఁడు దరహస మొనరించిరయ్యముసల, కిసలయంబను నొకకృతిశ్చితినిగలదె
హాస్య మొనరించె నిన్నతఁడనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. అపహాస మొనరించె శ నతఁ డిట్లు న న్నని, స్పర్ధచే వాదికేసరిగురుండు
సకలశాస్త్రమూలందు శ సర్వజ్ఞతాప్తికై, స్వగురునిపాదాంబుజములయందుఁ
బడి లేవ కున్నను శ బరచుకొరుణికుఁ డా, పెరియవాచ్చాంబిళ్ళ శ ప్రీతి నతని
లెఱ్ఱుని తనకేఱుఁదమ్ములఁ గ్రుచ్చెత్తి, కౌఁగిటిలోఁజేర్చి శ గారవించి
తే. యపుడు ముప్పది రెండవశహాయనమున, నక్షరాభ్యాస మొనరించిరయతనికఖిల
శాస్త్రములఁజెప్పెఁ దనదివ్యశక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. రమ్యాభయప్రదశరాజగురుప్రసా,దంబున సకలశాస్త్రములఁ జదివి
వాదులను జయించి శ వాదికేసరియని, యన్వర్ధనాముఁడైన యతఁడు ముసల
కిసలయంబని యలంకృతిరసోల్లసితమా, కావ్య మొక్కటిఁజేసి శ గరిమఁదొల్లి
తన్ను వంచించు విశద్యాంసున కదిచూపఁ, జూచి లజ్జించునాశసూరి నతఁడు
తే. స్వామి నీవల్ల నేనిట్టిశవాఁడనైతి, ననుచుఁ గొనియాడి మ్రొక్కిడిరయఖిలముడిగి
సన్న్యసించెను శాస్త్రోక్తశరణిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. ఊతయందు శ్రీవాదిశకేసరి యశహియ, మణవాళయోగినాశమము ధరించి
యూర్యుని సేవించి శ యతనిసమ్మతినొక, మఠమునందుండి యా శ మానివరుఁడు
రమణ పన్నీరాయీరప్పడి యనువ్యాఖ్య, తిరువాయిమొఱుకి సురస్థితఁజేసె
దేశికుల్ గని మెచ్చ శ దీపప్రకాశిక, రూఢిగాఁ దత్త్వనిశ రూపణాది
తే. బహురహస్యములొనరించి శ భవులకెల్ల, ఊమకరమైన యధ్యాత్మశాచింతఁజెప్పి
సర్వలోకోపకారము శ సల్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 18

—◆— నై నారాచ్చాంబిళ్ళ పడక్కు త్తిరువీధిప్పిళ్ళలప్రభావము. —◆—

నై నారాచ్చాంబిళ్ళగారి-త. శ్లో॥ సింహగేర్కేతు రోహిణ్యామనతీర్ణమహంభజే।

జ్ఞానాధిరాజ మభయప్రదరాజగురోస్సుతమ్॥

ఈయుణ్ణిమాధవ ప్పెరుమాళ్ -త. శ్లో॥ వరదార్యదయాపాత్రంశ్రీమాధవగురుంభజే।

కురుకాధీశవేదాంత సేవ్రాజ్ఞీవితవేదనమ్॥

పద్మనాభ ప్పెరుమాళ్ -తనియను.

శ్లో॥ యోసౌవిగాహ్యవిమలామ్బుశతారి యారేర్వాణీగణార్థపరిభోధనుధాపగాయామ్

శ్రీమన్తుకున్దచరణాబ్జమధుప్రతాయ శ్రీపద్మనాభగురవే నమ ఆచరామః॥

నాలూరాంపిళ్ళ-తనియను.

శ్లో॥ యఃపద్మనాభగురుతశ్శతజిన్మునీంద్ర శ్రీసూక్తిభాష్యమధిగమ్య సమృద్ధబోధః।
తద్దేవరాజగురవే హ్యదిశచ్ఛపూర్వా సంసిద్ధకోలవరదేశిక మాశ్రయే తమ్॥

నమోస్తు దేవరాజాయ చతుర్గ్రామనివాసినే।

రామానుజార్యదాసస్య సుతాయ గుణశాలినే॥

వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళ-తిరు-త. శ్లో॥ శ్రావణేబహుళాష్టమ్యాంస్వాతీజం సద్గుణార్ణవం।
వందే శ్రీకృష్ణపాదార్యం వరదార్య పదాశ్రయమ్॥

వ. మఱియు నప్పెరియవాచ్చాంబిళ్ళకుం బుత్తుం డగునై నారాచ్చాంబిళ్ళ దీపోత్ప
న్నప్రదీపంబుమాడ్కిం బ్రకాశించుచు దర్శనప్రవర్తకుండై యుండె నతనిమా
హాత్మ్యం బెట్టిదనిన వివరించెద.

19

సీ. చదువులన్నియుసకృతచ్ఛ్రవణమాత్రమున గ్రహించివాదులనుజరయించిమించి
జ్ఞానాధిరాజసంరజ్ఞు లభించి పొండరీ, కక్రతు వైనరించి శ్రీ ఘనతః గాంచి
శ్రీరంగరాజదీక్షితు లని పుడమి నం, చత్కిర్తి గని తత్త్వశ్రంగహంబు
ముక్తభోగావళి శ్రీ ముఖ్య మాశారీర, మాదిగాఁ గలరహస్యములు కొన్ని
తే. పరమకృపఁజేసెనై నారుగురువరుండు, తత్ప్రభావము వర్ణింపఁ శ్రీ దరమె యెట్టి
బుద్ధిమంతులకైన నిశ్బుద్ధుమి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర. 20

వ. అదియునుంగాక తొల్లి శ్రీరంగరాజదివ్యాజ్ఞచే సంబిళ్ళ యొసంగినముప్పత్తారా
యిరప్పడి యనుతిరువాయిమొత్తీవ్యాఖ్యానరత్నంబు యీయుణ్ణిమాధవగురుం
డు తనకుం బుత్తుం డగుపద్మనాభప్పెరుసూళ్ళకుం దెలియంజేసె నయ్యార్యుం
డును దనకంతరంగచ్చాత్తుం డై కోవెవరాహనై నారని వేఱొకతిరునామంబు
గలనాలూరాంపిళ్ళకుంబ్రసాదించె నయ్యభిజ్ఞుఁడును దనకుంబ్రియశిష్యుండై దేవ
రాజగురుం డనియును నల్లెమహానారనియును దివ్యనామాంతరంబులు గలనా
లూరాచ్చాంబిళ్ళ కనుగ్రహించె నమ్మహాదేశికుండునుమణవాళమహామునికి సా
క్షాదాచార్యుండై నతిరువాయిమొత్తీప్పిళ్ళమొదలుగాఁ గలగురువరులకుపదేశిం
చె నట్లు ముప్పత్తారాయిరప్పడి సంప్రదాయపరంపరాప్రాప్తంబై యస్తదాది
పర్యంతం బయ్యె మఱియు నభయప్రదరాజగురునియనంతరంబ వడక్కుత్తిరువీ
ధిప్పిళ్ళ దర్శనంబు నిర్వహించుచునుండఁ గొందఱుసాత్త్వికులాత్మస్వరూపంబెట్టి
దని యడుగ నయ్యాచార్యపాదుండునువారల నుద్దేశించి “ఈశ్వరోహమహాంభో
గీ సిద్ధోహమ్” అనియెడు సహంకారంబు సమూలంబుగా నిరసించి, శ్లో॥ దాస
భూతాస్సత్సత్సర్వే హ్యత్తానః పరమాత్మనః। నాన్యధాలక్షణం తేషాం బన్ధే
మోక్షే తథైవచ ॥ అనున్యాయంబుచే నేదశయం దైన దాపోహమ్మనియెడు
స్వాభావిక భగవచ్ఛేషత్వంబే యాత్మలకంతరంగనిరూపకంబై నస్వరూపం బని
తెలియవలయు. భగవచ్ఛేషత్వంబును భాగవతశేషత్వబహిర్భూతం బాయెనేని

దేహత్యాభిమానంబుగతి దుష్టం బగును. భాగవత శేషత్వం బెవ్వనికి సిద్ధించు వానికి సర్వార్థంబులు సంభవించుచు. వేదశాస్త్రంబులు స్మృతీతిహాసపురాణంబులూ చార్యశ్రీసూక్తులను శ్రీవకుళభూషణముని ప్రముఖ దివ్యసూరి ప్రబంధంబులును దక్కినయాగమంబు లన్నియు నరసి చూడ నాచార్యాభిమానంబుకంటె వేరొకమోక్షోపాయంబు లేదు. భాగవతాపచారంబుకంటె నితరం బగుముక్తి విరోధి లేదు. కావునఁ బ్రమాదవశంబున నై నశ్రీమహాభాగవతులయెడనపచారపడక జ్ఞానానుష్ఠానసంపన్నుం డగునిజాచార్యుని యభిమానంబునందొదిగి వర్తించుచుఁ బ్రపన్నుండు పరమపురుషార్థలక్షణభాగవత్పాఠిరూపమోక్షంబనాయాసంబుగా లభించునని యానతిచ్చి పిళ్ళలోకాచార్యుం డశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నా రనియెడునిజకుమారులను సమస్తవేదశాస్త్రంబులం గభిజ్ఞులంజేసి దర్శనప్రవర్తకులఁ గావించి కొన్నిదినంబు లుండి యొక్కనాఁడు సంబిళ్ళతిరువడిత్తామర లంతరంగంబునం దలంచుచు తిరునా డలంకరించె నంతఁదత్కుమారశేఖరుం డగులోకాచార్యుండు తనకనుజుం డగునశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారుతోడం గూడి యమృతహాత్తునకు బ్రహ్మమేధాదిచరమకైంకర్యమహోత్సవంబు లన్నియు యథాశాస్త్రంబుగా నాచరించి సుఖంబుండె నంత. 21

—●—●—●— { పిళ్ళలోకాచార్యులయు అర్చియమణవాళప్పెరుమాళ్ } —●—●—●—
నై నారులయు ప్రభావాభివర్ణనము.

అశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారుతనియను.

శ్లో॥ ద్రావిడామ్నాయహృదయం గురుపర్వక్రమాగతమ్ |

రమ్యజామాతృదేవేన దర్శితం కృష్ణసూనునా ||

- సీ. అంత లోకగురుండు శ్రీ నశహియమణవాళ, సూరియు సిరువు రీతతోణిమెచ్చ రామలక్ష్మణు లట్ల శ్రీ రామకృష్ణులమాడ్కి, కూ రేశగురువుత్ర శకులకొలంది నన్యోన్య సౌభాగ్య త్ర శమతిశయిల్లఁగఁబిన్న, నాటనుండియునువిరన్నాణమొప్ప నొండొరు లెడఁబాసిరొయొక నిమేషంజైన, నుండ రం దగ్రజుంరొనరఁదనకుఁ
- తే. బ్రాణపదమును దక్షిణశాహుసముఁడు, నై న తమ్మునితో దర్శనార్థములను నిర్వహించుచు విలసిల్లు శ్రీ నిత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- వ. అట్లు దర్శనస్థాపనాచార్యుం డగులోకాచార్యగురుం డస్తద్విధమందచేతనోజ్జ్వలనార్థంబు తత్త్వత్రయంబును రహస్యత్రయంబును నర్థపంచకంబునుశ్రీవచన భూషణంబును మాణిక్యమాలయు నవరత్నమాలయు కురుహూరురత్నమాల యువార్తామాలయుముముక్షుప్పడియుఁబరందపడియునుశ్రీయసిపతిపడియుయా దృచ్చికపడియునిగమనప్పడియుఁ బ్రమేయ శేఖరంబునునర్పిరాదిగతియుఁదత్త్వ శేఖరంబును బ్రపన్నపరిత్రాణంబును నాదిగాఁగలయ నేకరహస్యంబులానతిచ్చి తమ్మునితోడ సుఖంబుగానుండుసమయంబున నమృతహాత్తునిశ్రీపాదంబులుపరమ

సా త్త్వికుండగుకూరకులో త్తమదానుండును మణల్పాకనంబియునుగొల్లి హావల
దానుండును యశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ ప్పిళ్ళయును కేట్టారణ్యయువేలాం
జోలై ప్పిళ్ళయును తిరుమలెయాళ్వారు తిరుత్తాయారు మొదలగు కొండ అమ్మ
యారులు నాశ్రయించి యద్దేశి కేంద్రునిఁ దక్క వేటొక్కదై వతం బెఱుంగక
సర్వదేశసర్వకాలసర్వావస్థలయందుం దదీయకైంకర్యంబే పరమపురుషార్థంబు
గాఁ దలంచి తత్సన్నిధి నెడఁబాయక సుఖించు చున్న కాలంబునఁ గొంద అసహి
ష్టువు లై నవైష్ణవచిహ్నంకితు లమ్మహాదేశికుం డొనర్చినశ్రీవచనభూషణ దివ్య
శాస్త్రం బెఱింగి శ్రీరంగరాజశ్రీపాదపల్లవంబుల డాయం జని చేమోడ్చియి
ట్లనిరి.

23

సీ. స్వామి శ్రీవచనభూషణ మని యొకరహ, స్యముఁజేసె ధర్మమర్యాద లన్ని
చెఱిపినాఁ డీలోక గురుఁ డని పిఱునోక్తిఁ, బలికిన విని రంగభర్త యలిగి
పిళ్ళలోకార్కునిఁ శ బిల్వఁ బంచిన నతం, డంతకు మున్న స్సారనార్థ మరుగ
ననగాహనార్థమై శ యశహియమణవాళ, సూరియుఁ జనుచుండఁజూచియతని

తే. నార్య శ్రీరంగరాజదివ్యాజ్ఞ యయ్యె, రమ్మనుచు వైష్ణవులు పిల్వ శరంగపతిని
జూచి కేల్తోడ్చి నిలిచె నాశ్రమమతియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

వ. అట్లు సాంజలిపద్ముండై నిలిచి యున్న యశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారు
గురునిం గటాక్షించి యప్పుండరీకాక్షుం డర్చకముఖంబుగా ని ట్లనియె. 25

సీ. ధర నే ననంతావతారము లొనరించి, సల్పితి ధర్మసంస్థాపనంబు
నాధర్మమరాద్య శ లన్నియు మీయన్న, చతురత వచనభూషణముఁ జెప్పి
చెడఁజేసె ననివీరు శ నుడివి రి ట్లొనరింప, హేతు వే మనుచు రంగేశుఁడడుగఁ
బరమవైదికధర్మపదము గాదేని శ్రీవచనభూషణ మింక శ వసుధ వేయు

తే. విధములను మాసిపోఁగాక శవిబుధసేవ్య, యనుచు నై నారుగురుఁడనరహితదర్శ
మనువదింప నియోగించెనతని ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

వ. అట్లు భగవంతునిచే నియుక్తుం డై నయశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నా
రు శరణోపముని ప్రకాశితసహస్ర శాఖోపనిషత్సారభూతసర్వజ్ఞ లోకగురునిర్మిత
శ్రీవచనభూషణదివ్య శాస్త్రార్థంబంతయును సుధామధురాతిగంభీరా శేషవిశేషార్థ
ప్రతిపాదక హేతుమత్సూక్తిసహస్రనంక లితాచార్యహృదయాహ్వాయ ప్రబంధం
బుచే నిస్సంశయంబుగా ననువదింప విన నవధరించి యమ్మహాత్మునివక్తృ
త్వవై భవంబునకు మిగుల నానందించి, యతనికి శ్రీశరణోపతీర్థప్రసాదంబు
లును దిరువాలవట్టంబును నిజనిర్మల్యంబు లై ననుగంధిపుష్పమాల్యంబు
లును నిజాస్వాదనంబుచేఁ బరమపవిత్రం బై నచందనాద్యనులేపనంబును స్వా
నుగృహీతంబు లై నదివ్యాంబరాభరణాదు లన్నియు నొసంగ నియోగించి య
తని బ్రహ్మరథారూఢునింజేసి స్వకీయచ్ఛత్రచామరాదు లొసంగి స్వస్తివాచ

కన్యత్తగీతవాద్యాదికల్యాణఘోషంబులతోన పరిమితశ్రీమహాభాగవతసంఘం
 బుతోడ నిజనివాసంబునకుఁ బంచి తన కాత్మభూతుం డైనశ్రీలోకగురుని
 విషయంబుగా నసత్యంబు పలికినపిసాళివైష్ణవులను జపేటికావ్రహ్మరంబులఁ
 నవమతులం జేయించి స్వకీయమందిరద్వారగోపురంబు మూర్కొని వెడల
 ద్రొబ్బించె నంతనమ్మహాదేశికుండవైష్ణవంబుతో స్వభవనాంగణప్రదేశంబుం
 బ్రవేశింప నెఱింగి నిజాగ్రజం డైనలోకాచార్యుం డెదుర్కొని స్వపాదపద్మం
 బులఁ బ్రణతుం డగుతమ్మునిం గ్రుచ్చియెత్తి కాఁగిటంజేర్చి శిరంబు మూర్కొని
 పరమానందకందళిత హృదయారవిందుండ్లై వత్సా యస్త్వదాచార్యులగుశ్రీమ
 త్తాతసాదులు పరమాకాశబాలభాస్కరుం డై విలసిల్లు చున్నపిమ్మట నిన్ను
 వృద్ధిఁ బొందించుటకు ఫలంబు నేడులభించితి ననిసంతసించుచు నతనిందోడ్కొ
 ని నిజనిలయంబుఁ జెందియందుఁగొండొక కాలంబు భౌతృచ్ఛాత్రవర్గంబుతో
 భగవద్విషయకాలక్షేపంబుసల్పుచు గుణానుభవజనిత ప్రీతికారితకైంకర్యవిరో
 ధి యగుసంసారంబు వర్జించి యథాశాస్త్రంబుగాసోదరునితోడఁ దురీయాశ్ర
 మంబు స్వీకరించియున్న సమయంబుననశహియమణవాళగురుండును దిరుప్పావు
 మొదలయినకొన్నిప్రబంధంబులకు వ్యాఖ్యానం బొనరించి యచిరకాలంబునఁ
 బరమపదం బలంకరించెనంతన జ్ఞగదాచార్యుండునునమ్మహాభాగవతవిశ్లేషజనిత
 సంతాపంబున కోర్వంజాలక వగలంబొగులుచుఁ గొండొక ప్రొద్దునకుందనంతటఁ
 దెలిసిధైర్యం బవలంబించియద్దేశికేంద్రునకు బ్రహ్మమేధాదిశ్రీమదధ్యయనాంతం
 బు లగుచరమమహోత్సవంబు లన్నియుఁ గావించి కూరకులోత్తమదాసాదిని
 జాశ్రితవర్గంబుతో భగవద్విషయకాలక్షేపం బొనరించుచుండనాసమయంబున
 మణవాళమహామునుల కాచార్యుం డగుతిరువాయిమొత్తిప్పిళ్లయు జనకుండగు
 తిహళిక్కిడందార్ తిరుణావుడయపిరాన్ తాధరణ్ణరయ్యరును బాల్యదశయంద
 జ్ఞగదాచార్యు నాశ్రయించి రయ్యవసరంబున.

27

—◆◆◆ పిళ్లలోకాచార్యులవారి తిరునక్షత్రతనియను. ◆◆◆—

శ్లో॥ శ్రీమత్యాశ్వయుజే మాసే తులాదాం శ్రవణోదితమ్ |

శ్రీకృష్ణపాదతనయం లోకాచార్య మహంభజే॥

- సీ. మధురాపురముఁ దొల్లిశ్రమందాత్తుఁడాకాల, యవనుఁడగణ్యనైశ్యములతోడ
 నాక్రమించినగతి శ్రీ నతితామసతురుష్కు, పతి యొకం డశ్వాదిరబలము గొలువ
 వచ్చి రంగాధిపశ్రాకారములు కొన్ని, యాక్రమించినఁ జూచి శ్రీయచటివారు
 రంగశాయికి మాటు శ్రీరచియించి తద్బహి, ర్వేదియం దొకవిష్ణుశ్రీవిగ్రహంబు
 తే. నుంచి కస్తూరిరంగని శ్రీ యుక్తరాత్రు, లందుఁ గైకొని కానల శ్రీకరుగు చున్నఁ
 గాంచి శ్రీలోకగురుఁడును శ్రీగదలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
 సీ. గండకవేదండశ్రీధ్వజంఠీరవ, శరభశార్దూలాద్యశ్రీసన్నగంబుఁ

- బక్షిరుతాకులఁ ఫలపుష్పపల్లవ, ఫలనన్రుశాఖా గ్రరబహునగంబు
మకరందపానప్రమత్తభ్రమరజుష్ట, పద్మోల్లసత్సరోభాసురంబుఁ
జిత్రధాతుస్ఫారశిఖరకులోదిత, భర్తృరత్నాకరశరవృతంబు
తే. దివ్యజలపూరకలిత నరదీశతంబు, ఘోరఝిల్లీరవాకీర్ణ శ గురువనంబుఁ
గదిసి కస్తూరిరంగఁడుగొంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర. 29
- సీ. చక్రవర్తిసుతుండురజనకాత్మజను గూడి, దండకావనములం శ దుండఁ గోరి
చనుచున్నఁ జూచి యాశజాయాపతుల కప్పు, డఖిలకైంకర్యము శ లాచరింప
సౌమిత్రి చనినట్లు శ జగదాచ్యుఁ డా రంగ, నాథునివెంటఁ గానలకుఁ జనియె
నంత రంగేశ్వరుఁ శ డభ్రమండలమునం, దర్కుఁడు చొరుమాడ్కినమ్మహాగ్ర
- తే. కాననముఁ జొచ్చి జరుగుచుఁగన్నుమ్రొల, భవ్యవృత్తిని గైతఁతభక్తిసల్పు
దాసులకుఁ జేసె సర్వస్వరదాన మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. స్వామికి ముందఱఁ శ జను చున్నలోకాచ్యుఁ, డావార్తవినివేగశనరుగుదెంచి
తానును సర్వస్వరదాన మాదాసచే, తనుల కొనర్చి శ్రీధరునివెనుక
నల్లనఁ జనుచుండఁ శ గల్లవాం డ్రొకకొంద, అతనికిఁ గపటోపశహారము లిడ
నవి గొన నొల్లక శ యాచ్యుఁడు వారిభా,వ మెఱింగివేవేగ శ వచ్చివచ్చి
- తే. జ్యోతిషక్కుడి యనుచు విఖ్యాతమైన, గ్రామముననున్న శ్రీరంగరాజహారిని
గాంచి తత్సన్నిధినివసితయించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 31
- వ. అట్లు లోకగురుండు శ్రీరంగరాజస్వామిసన్నిధిం గొన్నిదినంబు లుచితకైంకర్యం
బులు సల్పుచుండి తిరుమేనియందుం దిరునోవు ధరియింపఁ జూచి నిజాశ్రితులు
తమకుఁదంజం బగుహితం బొక్కటి యనుగ్రహింపుఁ డనిప్రార్థింపవారలకుందగి
నహితంబులు కొన్నియుపదేశించి తన కంతరంగచ్ఛాత్రుం డగువేలాంజోలై ప్పి
ళ్లనుం గటాక్షించి వత్సానీవిచటనుండి తిరువనఁదపురంబునకుఁజని శరీరపతనప
ర్యంతం బద్దేవదేవునిసేవ సేయుచుండు మని నియోగించిజ్యేష్ఠశుద్ధద్వాదశియం
దు నిజాచార్యుం డగుశ్రీకృష్ణపాదాచ్యుని తిరువడిత్తామరలభ్యానించుచుఁదద
నుగ్రహలబ్ధమధ్యధమసీద్వారనిర్గతుండై యర్చిరాదికమార్గంబునంజని పరమప
దప్రాయమాధామం బలంకరించె నంత.
- 32
- జ్యోతిషక్కుడియందు శ జొత్తిల్లుచును గొన్ని, దివసము లుండి యరద్దేవదేవుఁ
డచటనుండిమనోహారారణ్యములయందు, విహరింపఁదనమదిరవేడ్కవొడమ
నర్చకపరిచారకాదిధన్యులు గొల్వ, నిరుగెలంకుల సిరి శ ధరయు మెఱయ
స్వస్తివాచనశుభశవాద్యనర్తనగీత, ఘనరవంబులు జగత్కలుష మడఁపఁడఁ
తే. బ్రహ్మరుద్రాదులునుమింటఁబ్రస్తుతింప, బూలవానలుగురియంగరమునులుపొగ
గదలఁ చనిచని వనగిరిఁగనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. పొన్నలు పొగడలురపోకమ్రాచులు గున్న, మావులు మొల్లలురమల్లికలును

- జాతీలతలు విరజాజులు వెల్లచే, మంతులు మాధవీరమంటపములు
మందారచందనమాకందమాలూర, లుంగలవంగనారంగములును
దులసీవనంబులు శ విలసిల్లు నెచ్చోట, నభ్రగంగాదితీర్థాళు లొప్పు
తే. నట్టియశహరితిరుమల శ కరిగి రంగ.రాజు మంగళదేవతారమణితోడ
వనవిహారము లొనరించెవాంఁ య ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- సీ. శ్రీభూమినీశాదిర సీమంతినీరత్న, మానసమన్న ధరమన్న ధుండు
రంగభ ర్త వనాద్రిరమ్యస్థలములందుఁ, గొనాళ్ళు విహరించినగురుసమృద్ధిఁ
బాలుపారుమళయాశరభూముల కేతెంచి, దేవీయుగంబుతోఁ శ దేజరిల్లఁ
దెలిసి దక్షిణదివ్యదేశాధిపతులెల్ల, వచ్చిశ్రీరంగాధిరపతినిఁ జూచి [రంగ
తే. యతనిచే బహుమతిఁ గాంచి శ యరుగుచుండ, వకుళభూషణముని వినిరవచ్చి
పతిని సాక్షాత్కరించెను శ భ క్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- సీ. శరకోపముని తనరచరణాబ్జములయందుఁ, జాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి శ సన్నతింప
నారంగపతి తనహస్తాబ్జములు సాచి, క్రుచ్చి కౌఁగిటఁ జేర్చుకొనుచు నతని
కర్థాసనం బిచ్చి శ యమ్మహాయోగిని, గురుమధురోక్తులఁ శ గుశల మడిగి
రుచిమించువిపులవర్తులపీఠ మొక్కటి, కలితమా క్తికరత్న శ కవచ మొక్కటి
తే. బహుమతియొనర్చి పంపనరప్పరమయోగి, నాథుఁడచ్చటినుండికర్ణాంబియనెడి
యూరి కేతెంచి యెచ్చోటననుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర.
- సీ. అంత రంగేశుఁడు శ యాదవాద్రికిఁ జని, యందుఁ గొన్నిదినంబు శలధివసించి
యచటనుం డేతెంచి శ యంజనాచలమున, వేంకటేశునియింట శ విభవమలర
ద్వాదశాబ్దములుసమోద్ధాదింప నంతటఁ, జెంజినుండి వృషాద్రిఁ శ జెందిగోప
నాయఁడు వేంకటనాథుని సేవించి, యందు రంగేశుని శ యప్రీతికమల
తే. యుగముఁ గనుగొనిమ్రొక్కిడిరయు క్తవేళ, రంగధామునిఁజెంజిపురంబుకడకుఁ
దోడుకొనివచ్చె మిగులసంతతుష్టి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- సీ. శింజీపురముచెంత శ సింగరాయపురాఖ్య, మగ్రహారముఁజేసి శ యందుఁబసిడి
కోవెలఁ గట్టించినగోపనాయఁడు రంగ,పతిని బ్రతిష్ఠించె శ భ క్తి నచట
నంత శ్రీరంగమూనందు. సింగప్పిరా, ననెడువిప్రుఁడు గణేశాన్వయుండు
యావనవిద్యయం శ దతినిపుణుఁడు గాన, నాతురుష్కప్రభు శ నాశ్రయించి
తే. మంత్రియై వానితో దొడ్డరమైత్రిఁజేసి, రంగమందిరగోపురాశరామనగర
సాలములు తొంటిగతిబాగునలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర.
- వ. అయ్యవసరంబున.
- సీ. సర్వాంగసౌందర్యశాతుర్య లావణ్య, యావనసౌకుమారర్యాభిరామ
న్యాయవ ర్తిని రంగనాథమాణిక్యాభి, ధానయు నగుదేవదాసి నొక తె
నద్దివ్యదేశన్ధు శ లచటఁ గన్గొని యీతఁ, రప్పబలాబ్ధిలో శ రంగపదము

- చండవాతక్షుభ్రజలధిమధ్యమునందు, గడు గాసిపడుచున్న కలముకరణి
 తే. నుండఁగావున నీస్థల శ్రీ ముద్ధరింపు, మమ్ము నెఱ్ఱెన నొకయుపాయముఁ జేసి
 వసుధ యశమగు నీకని శ్రీ పలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. అ ట్లద్దివ్యదేశవాసులపలుకు లొకర్ణించి శ్రీరంగనాథమాణిక్యాభిధానవేశ్యార
 త్నంబు వారల కిట్లనియె. 41
- సీ. సజ్జనులార మీశశాసనంబు మదీయ, శిరమున ధరియించి శ్రీ చింతమాని
 రంగనాథునియనుగ్రహముచే నాబుద్ధి,యందుఁ దోచినయుపాయములఁజన్ని
 వాని నవశ్యము శ్రీ వంచింది మాపెద, నాపేరు శ్రీరంగనాథశౌరి
 సన్నిధి సంతతోత్సవములందుఁ దలంపఁ, దగునట్లు సేయుఁడి శ్రీ దయనుమీర
- తే. లనుచు వారికి వాక్కుచ్చిరయంజలించి, దివ్యవేషము ధరియించిరదెసలు తనదు
 దీప్తి వెలుఁగొందఁ జనియె నశ్రద్దేవియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఆసుందరీరత్న శ్రీ మల్లనల్లనఁ జని, రంగరాజాస్థానశ్రీరంగగతుని
 ననురాంశు నాతురుష్కాధిపుఁగనివిన,యముఁజేసి నిలువ నశ్రయ్యవనపతియుఁ
 దన్తుఖ మీక్షించి శ్రీ ధైర్యముఁ జెడియుబ్బె, జంఘ్రునిఁ జూచిన శ్రీ జలధిమాడ్కి
 సంత నాయంతియు శ్రీ నతిమనోహరగీత, నర్తనాభినయాదిరనైపుణములఁ
- తే. దనదరస్మితవిభ్రామోదారమధుర, సరససల్లాపముల వాని శ్రీ స్వవళుఁ జేసి
 తనదుమది వేగ వంచింపఁదలఁచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. క్షీతి దేవదాసికి శ్రీ రతి తురుష్కునితోడఁ, గూడదు గాన నశక్కువలయాక్షి
 రాత్రినీతోఁగూడి శ్రీ రమియింతు నని మాయ, సుద్దులతోఁ గొంతప్రొద్దుపుచ్చి
 భూనాథ వెల్లగోపురమువై నెక్కినఁ, జల్లనినునుగాడ్పు శ్రీ శ్రీమముఁ దీర్చు
 సహ్యాజాసాగరశ్రీసంగమం బగపడు, రచ్చల రాజమార్గములఁ గలుగు
- తే. వింత లన్నియుఁ గనులకు శ్రీ విందు సలుపు, సురత కేళుల కది మంచిరచోటుదాని
 వైకిఁ జనియెద మనుచునురబలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 45
- వ. అంత.
- సీ. ముప్పిరిగొన్నట్టి శ్రీ మోహముచే వాఁడు, తన్నదూక్తుల నమ్మి శ్రీ దానితోడ
 వెల్లగోపుర మెక్కి శ్రీ వింతలఁ జూచుచు, ద్వారముకడను గంగదర్పదర్ప
 పారవశ్యముఁ జెంద శ్రీ వంచింది యదివానిఁ, దూర్పువీధిని బడరదొబ్బితాను
 బడమటితట్టునఁ శ్రీ బడి పాణముల మాని, హుణిమయదివ్యవీరమాన మెక్కి
- తే. యర్చిరాదిక మార్గమునాశ్రయించి, సురలు కొనియాడఁజనిచనిరపరమపదముఁ
 జెంది యందు లభించె నానంద మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. అంత సింగప్పిరా శ్రీ సనెడు విప్పుఁడు చెంజి, గోపనాయనితోడఁగూడి ఘోర
 చతురంగబలముల శ్రీ సమకూర్చుకొని వచ్చి, యాతురుష్కుల సైన్యమంతమాపి
 సింగరాట్పురినుండి శ్రీ శ్రీభూసమేతుని, రంగనాథునిఁ దెచ్చి శ్రీ రంగమునను

- శకము శతో త్తరసాహస్రసంఖ్యచే, వెలయుపరీధావి శ వృషభశూస
 తే. మునఁ బడేడవతిథియందు శ మూలభూత, రంగపతికడఁ గన్తూరిరంగవిభుని
 నిలిపి సంప్రొక్షణాదుల శ నలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. రామభద్రుఁడు తొల్లి శ రావణాదులఁ ద్రుంచి, శ్రీమదయోధ్యాపురీవరమున
 సీతతోడుత నభిషిక్తుఁ డై రత్నసింహాసనాసీనుఁడై శ యలరుకరణి
 రంగభూపతి యపరరాంతాళి నూటాడి, రంగధామమునందు శ రత్నఖచిత
 సింహాసనమునందుశ్రీభూములను గూడి, యభిషిక్తుఁడై యున్న శ యవసరమున
 తే. జంగమాజంగమాత్మకరజగము లలరె, స్థలనివాసులు దూర దేశములబుధులు
 వచ్చియాతనిఁ గని మొక్కిరి మెచ్చిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అట్లురంగనాథుండు నిజస్థానంబునంగ్రమ్మటం బ్రతిష్ఠితుం డై ననాటనుండి నేటి
 కై నను దనమేను మాని యద్దివ్యదేశం బుద్ధరించినశ్రీరంగనాథమాణిక్యాభిధాన
 దేవదాసీరత్నంబునం దనుగ్రహంబుచే నజస్రంబు నిజారాధనోత్సవాదికాలం
 బులందు శ్రీరంగనాథమాణిక్యత్తాళు క్కరుళుప్పా డని తన్నామం బుచ్చరించి
 తదీయాన్వయులకుం గుంభనీరాజనాదికైంకర్యంబులు సేయనియోగించి మఱి
 యును దద్వంశోత్పన్నులైనవా రెవ్వరై న మృతిఁజెంది రేని వారిచరమసంస్కా
 రంబులకు శ్రీమహానసాగ్నియు నిజధాన్యకొఠారంబునందు వక్త్రప్రక్షేపణీయ
 తండులంబు లియ్య నియమించి లోకసంరక్షణతత్పరుం డై యుండె నంత. 49
- సీ. తనదేశికునిపదరతామరసము లొందె, జగదార్యుఁ డని విని శ చాల వగచి
 యతనిపదాబ్జము శ లాశ్రియించినశుభా,చార శ్రీశైలే లేశరజనని గురునిఁ
 బాసి యచ్చట నుండరొసి మేనెడఁబాసి, గురుఁ డున్నతావున శ కరిగె నంత
 బాలు శ్రీశైలే లేశుఁ శ బ్రాజ్ఞనాతనిపిన,తల్లి పోషింప వత్తిల్లి యాతఁ [రుని
 తే. డెదుటఁదిరువృత్తమొకనాఁడూరచదువు చున్న,ధన్యుఁ గూరకులో త్తమరదాసగు
 భక్తిఁ గనిమొక్కి యిట్లనిరపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. స్వామి యీదివ్యప్రబంధార్థమడియని, కానతిమ్మని యతఁ శ డడుగ నతఁడు
 సద్గురుసంబంధరసందేహ ముదయింపఁ, జెప్పవచ్చును సీకుఁ శ జెప్పెద నని
 జాగు గావింప శ్రీశైలే లేశగురుఁ డంతఁ, బినతల్లి కావార్త శ విన్నవింప
 జగదార్యపదపద్మరసంబంధ మీసీకు, శై శవదశయందె శ సంభవించె
- తే. ననుచు నాసత్యవతి పల్క శ నమ్మనీషి, తెలిసి కూరకులో త్తమరదేశికేంద్ర
 మగుడఁగనిమొక్కిపల్కెనీరమాడ్కిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర
- సీ. అఖిలజీవుల నంతర్రాత్నయై రక్షించు, నారాయణుం డైననయముఁ దొలఁగి
 సద్గురుపదపద్మరసంబంధవిచ్యుతు,లైనపాతకులవై శ నలుగుఁగాని
 నుప్రసన్నుఁడు గాఁడు శ సూర్యుఁడు గంభీర, జలవినిర్గత మైనజలజ మెట్లు
 పోషించుఁ గావున శ భూరిలోకార్యకృ,పాపాత్ర మైనయీరప్రాణియెడలఁ

- తే. బ్రహ్మదన మొనర్పఁ దగునని శ్రీ వ్రణతిసల్పఁ, దెలిసికూరకులో త్తమశ్ర దేశికుండు
నాడరోక్తుల నతనికి శ్రీ ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీమోదమలర. 52
- సీ. ఆచార్యసంబంధ శ్రీ మధ్యవసాయము, దెలిసి విశేషార్థములు వచింప
వలెఁగాన ముందట్లు శ్రీ పలికితి నిప్పుడు, పరమార్థములు నీకు శ్రీ బయలుపఱతు
నని పల్కి లోకాచార్యుఁ శ్రీ డానతిచ్చిన దివ్య, వచనభూషణముఖవరరహస్య
ములఁ జెప్పి తిరువాయీ మొత్తీయర్థ మాతిరు, క్కణ్ణంగుడిప్పిళ్లశ్రీకడను జదువు
- తే. మనుచుశ్రీశైలనాథున శ్రీ కానతిచ్చి, ధన్యకూరకులో త్తమశ్రదానుఁ డాత్త
గురునిఁ దలఁచుచు తిరునాటిరకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీమోదమలర.
- సీ. అంత శ్రీశైలేశుఁ శ్రీ డతనికిఁ జరమకృత్యములఁ దత్సుతునితో శ్రీ నాచరించి
ముద మొప్పఁ దిరువాయీ మొత్తీకర్థ మాతిరు, క్కణ్ణంగుడిప్పిళ్లశ్రీకడను వినుచు
మేధావి గావున శ్రీ మేటిశంక లొనర్ప, సైరింప లేక యాశాత్త్వికుండు
బుద్ధిమంతుఁడ వీవుఁపోయితిరుప్పుళిం, గుడిజియ్య రాచ్యుఁ గరన్గొనిన నతఁడు
- తే. సందియం బేమిలేకుండశ్రీశ్రీ విరోధి, దివ్యసూక్తుల కర్థము శ్రీ దెలుపఁ జాలు
ననిన నగ్గురుఁ డచ్చోటిరకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర. 54
- వ. అంత నద్దేశికేంద్రం డచటి కేఁగుదెంచుటకు ముందుగా నాతిరుప్పుళింగుడిజియ్య
రాత్తుగురుశ్రీపాదంబులం జెందె నతండు చనినప డ్రెండవదివసంబునం దమ్మహా
త్మునకు శ్రీనారాయణబలి యొనర్చునమయంబునం దాశ్రీశైలేశదేశికేంద్రం డే
తెంచి యమ్మహానుభావునిసేవమైన సంభవింప దాయె నని పెద్దయుంబ్రొద్దుడె
దంబునం గుందుచున్న దేవరాజగురుం డనిపర్యాయదివ్యనామంబుగలనాలూ
రాచ్చాంబిళ్ల యతనిం గటాక్షించి నీవిచ్చటి కేతెంచినకార్యం బెయ్యదియని
యడుగ నయ్యార్యవర్యుండును దనవృత్తాంతంబంతయు నెఱింగింపందెలిసివత్సా
నీ వీయర్థంబు నకుఁ జింతింపవలదు భగవద్విషయంబు మొదలుగాఁ గల విశేష
గ్రంథంబు లన్నియు నీకుఁ దెలియంజెప్పెదననియానతిచ్చి యాగ్రంథంబారం
భింప నుద్యోగించుకాలంబునఁ దిరునారాయణపురత్తాయి మొదలై నశ్రీయాద
వాద్రినివాసు లావృత్తాంతం బంతయు నాకర్ణించి యద్దివ్యదేశంబునందునిత్య
నివాసం బొనర్చిన యతిపతిదివ్యాజ్ఞపత్రికగానొకశ్రీముఖంబు కాలక్షేపంబాన
ర్ప శ్రీశైలనాథునితో మీర లిచ్చటికివిచ్చేయవలె నని లిఖించియద్దేవరాజ
గురునికడకుం బంచిన నద్దివ్యసూరివరుండు నాశ్రీముఖంబు శిరసావహించియా
శ్రీశైలేశగురునితోడంగూడి యాదవాచలంబునకుం జను దేరనాస్థలవాసులంద
ఱెదుర్కొని యద్దేవరాజగురుని ననేకవిధంబుల సన్మానించిననద్దేశికేంద్రండును
బ్రహ్మప్రాంతరంగుండై వారలతోడంగూడి యాదవాద్రిపైకిఁజనిశ్రీకల్యాణపు
ష్కరిణియం దవగాహన మొనర్చి శ్రీరామానుజమునీంద్రునిభజించి తదనుమతి
లభించి యద్దేవదేవుని గర్భగృహంబునఁ బ్రవేశించి యందభినవతటిల్ల తాద్వితయ

సముల్లసితం బై నకాలమేఘంబుచందంబునం జూపడు శ్రీభూసహితుం డగునా
 రాయణునింగాంచి కేలుఁదమ్ములు ముకుళించి యనేకవిధంబుల వినుతించి తదను
 గ్రహంబు లభించి వచ్చి కనకలతాశ్లిష్ట బగుబాలతమాలంబుపోలిక నులుతా
 నుముద్దుపట్టితో విలసిల్లుచున్నసంపత్కుమారుని సాక్షాత్కరించి తత్ప్రసాదం
 బుఁగాంచి యాలయంబు వెల్వడివిచ్చేసి యొకవివి క్తస్థలంబుననివసించి శ్రీశైల
 నాథగురునకు ముప్పత్తారాయరప్పడిప్రసాదించి యతనితోడం గూడుకొనియా
 త్తీయశ్రీగ్రామంబునకుం జను దెంచి యందు శ్రీశైలేశునకు మఱియువిశేషార్థం
 బులం దెలుపుచు సుఖించు చుండె నంత.

55

- సీ. అమృతహాతున కతంత్ర డఖిలకైంకర్యము, లాచరించుచు నుండ ర నతఁడు మెచ్చి
 నిత్యనిజారాధనీయదైవత మైన, గోపాలబాలు నశ్రద్గురున కొసఁగ
 నావిగ్రహముగొనిరయతఁడు సంతోషించి, యార్యుని వీడ్కొనిరయచటినుండి
 కడువేగఁ జని తిరుక్కణ్ణాంబి యనునూర, వలసగా నున్నశ్రీవకుళభూష
 తే. ణార్య దేవునిఁ గనిమొక్కిరియలరి మరలి, శ్రీపురికి వారివిచ్చేపురసేయఁదలఁచి
 యప్పరికిఁ దాను ముందఱనరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. శ్రీకురుకాపురిఁ ర జెంది యం దర్కదు, త్తూరాద్యరణ్యము ర తుము రొనర్చి
 ప్రాసాదగోపుర ర ప్రాకారమంటప, రథ్యాచతుష్పథరరాజవీధు
 లారామములు పురోరద్యానవాపీకూప, పద్మాకరాదుల ర బాగుపటిచి
 వలస పోయినస్థలరవాసివైష్ణవులను, దిరిగి రావించి తరద్దహములందు
 తే. నుంచి శ్రీశైలనాథుఁ డేరతెంచి మగిడి, వకుళభూషణమునిపాదరపద్మములను
 బుడమిసాష్టాంగముగ మొక్కిరిపొగడెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదనులర.
- సీ. రంగనాథార్పితరత్నమా క్తికనద్ధ, కల్యాణకవచ మంత్రగమునఁ దాల్చి
 లలితకిరీడకుంఠడలహార కేయూర, కటిసూత్రకటకోర్తిరకలు ధరించి
 స్వసుగంధజితపారిజాతనుమంబు లా, పొగడపువ్వులదండఁ ర దగ వహించి
 దివ్యనానారత్నరదేదీప్యమానవా,హన మెక్కి శతవైరి ర యచటఁ గదలి
 తే. జరుగువేళ మృదంగ నిరస్సాణపటహ, శంఖదుందుభివీణాది ర సకలవాద్య
 నిస్వనంబులు రోదసిరనిండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 56
- సీ. అంత శ్రీశైలేశుఁర డార్యులు కొనియాడ, వకుళభూషణయోగిరవరుని మరలి
 తిరునగరికిఁ దోడిర తెచ్చి యెప్పటిమాడ్కిఁ, దామ్రపర్ణినదీరతటమునందుఁ
 దింత్రిణీమూలస ర ద్దివ్యాలయమునఁ బ్ర, త ప్తగాంగేయవిఠర్దినడుమఁ
 గాంచనపీఠాభీరకర్ణికపైఁ బ్రతి,ష్ఠించి సంతోషించి ర శ్రీశతారి
 తే. దయధరిత్రిని శతకోపరదాసుఁ డనుచు, ఖ్యాతిఁగాంచినను స్తకైంకర్యమతని
 కాచరించుచు వసియించె నచట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అంత.

60

- సీ. శ్రీశైలనాథుఁడు శ్రీమదనంతపురంబున కరిగి తరద్రాజవీధి
 మణిమయస్రాసాదరమందిరమంటప, గురుతరప్రాకారగోపురముల
 మహిత మహామీనరమత్స్యపుష్కరణీప్ర, ముఖతీర్థములు గొన్నిరమోదనులరఁ
 జూచుచుఁ జని గుడిఁజొచ్చి ప్రక్రమమార్చి, యందనంతాహిశరయాను హరిని
 తే. మూఁడువాకిండ్ల సేవించిరముదముఁజెందిభక్తిదళుకొత్తఁబొగడితరత్పాదయుగము
 స్వాంతమున నిల్చి వసతికిఁజనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనరమోదమలర.
- ప. తదనంతరం బాశ్రీశైలనాథుఁడు నారాయణదాసాపరనామధేయుండై నవేలాం
 జోలప్పిళ్లకడఁ జరమోపాయవైభవం బెఱుంగు మనితొల్లికూరకులోత్తమదా
 నుం డానతిచ్చెంగానశ్రీనారాయణదాసావాసం బై నపుష్పద్వానవనంబునకుం
 జనినసమయంబునందు॥శ్రు॥ ఆచార్యదేవ్రాభవ, దేవమివాచార్యముపాసీత॥శ్లో॥
 ఆచార్యస్సహరిస్సాక్షాత్పురరూపీ నసంశయః। గురురేవ పరబ్రహ్మ గురురేవ ప
 రాగతిః। గురురేవ పరాకాష్ఠా గురురేవపరాయణమ్। యస్తాత్తదుపదేష్టాసౌ
 తస్తాద్గురుతరోగురుః। యస్యయేనైవగురుణా న్యాసపిద్యాప్రదీయతే। తస్యవై
 కుంతదుగ్ధాబ్ధిద్వారకా స్సర్వవీవసః। గురోః పాదామ్బుజం ధ్యాయే ద్గురోర్నా
 మ సదాజపేత్। గురు మారాధయేన్నిత్యం గురో రన్యం నభావయేత్॥ ఇతి
 అధ్యాసీనతురజ్జవక్త్ర విలసజ్జిహ్వగ్రసింహాసనా। దాచార్యాదిహదేవతాం సమ
 ధికామన్యాంసమన్యామహే। యస్యాసాభజతేకదాచి దజహద్భూమాస్వయం
 భూమికామ్। మగ్నానాం భవినాంభవార్ణవ సముత్తారాయ నారాయణః॥అనె
 డుశ్రుతిస్త్యత్యభియుక్తసూక్తిప్రామాణ్యంబునఁ బ్రపన్నుండై నవానికి మంత్ర
 మంత్రార్థాదిపరమార్థోపదేష్టయైన గురునికంటెఁ బరమస్రాప్యంబును బ్రాపకం
 బునై న వేటొకపరదైవతంబులేదుగానఁదదీయశ్రీపాదాబ్జయుగంబు ధ్యానంబు
 నకు సుఖాస్పదంబునునిత్యసమారాధనీయంబును దద్దివ్యనామంబు పరమజప్యం
 బును కావునఁ దదన్యం బేమియు భావింపఁగూడదని తలంచి యమ్మహాత్ముం డొ
 కవివిక్తతేమతరప్రదేశం బాశ్రయించి యందుఁ జేలాజినకుళోత్తరీయం బై నస్థి
 రాసనంబుఁ బ్రతిష్ఠించి యందు బద్ధపద్మాసనుండై సమకాయశిరోగ్రీవుండై
 కరకమలంబులు ముకుళించి బాహ్యవిషయంబు వలనఁ బ్రత్యాహృతంబులై న
 యింద్రియంబులఁ గామక్రోధలోభ మార్ష మానమదమాత్సర్య విషాదరూపమ
 నోమలాష్టకవినిర్ముక్తం బై నయంతఃకరణంబుతోఁ గూర్చి యాయంతరింద్రియం
 బు బుద్ధితోడం గీల్కొల్పి హృత్పుండరీకమధ్యపర్తి యగునిరతిశయనిర్మలజ్యో
 తిర్క్తయం బై నదహరాకాశంబునందు సుప్రసన్నసూర్యాయుతద్యోతమానం బ
 గునిజాచార్యదివ్యమంగళవిగ్రహంబు సాక్షాత్కరించి తదనుభవజనితప్రేమపర
 వశసకలావయవుండై యన్యం బేమియు నెఱుంగ నేరక యున్ననీభావావస్థాపన్నుం
 డై యానందించుచుఁ బంచషడహారాత్రంబులున్న శ్రీశైలేశగురుండునుదదీ

యథానావసానసమయంబు నిరీక్షించుచుండెనంత నాశ్రీనారాయణదాసుండ
ద్వివ్యసమాధినిష్ఠనిగమనించితిరు నేత్రంబులు దెఱచినయవసరంబునశ్రీశైలనాథుం
డును నద్దేశికేంద్రునకు సాష్టాంగప్రణామంబుగావించి బద్ధాంజలిపుటండ్లై తన
మ్రోలనముండ్లై యున్న నప్పరమసాత్త్వికుండును గరుణాకటాక్షవీక్షణంబుల
నద్వివ్యసూరి నీక్షించి భవదాగమనకృత్యం బెయ్యది యని యడుగ నద్దేశికసత్త
ముండు తనవృత్తాంతం బంతయు నగ్గురునకు విన్నవింప నాకర్ణించి యబ్బాగవ
తోత్తముండును శ్రీపచనభూషణ ప్రతిపాదిత శ్రీమహాభాగవతానువర్తనాదివిశే
షధర్మంబులన్నియుం దెలిపినం దెలిసి యతండు కృతార్థుండయ్యెనంత వేలాంజో
లైప్పిళ్ళయుఁ బ్రాప్యలాభంబునకై త్వరమించినఁ దిరుమేను చాలించె నంతట న
ద్వివ్యదేశంబునఁ గోవెలయం దర్చకు లనంతశయనుం డగుభగవంతున కేకాంతం
బుగాఁ దిరువారాధనం బాచరించుచునద్దేశదేవుని శ్రీపాదపద్మంబులకడ సాంజ
లిపద్మండ్లై యాహరినిం గొనియాడుచున్న శ్రీనారాయణదాసునిం జూడ్కులా
రంజూచి వారలతండు ప్రకృతిబంధవిముక్తుం డైనధన్యతముం డని యెఱుంగనే
రక యీవైష్ణవుం డర్చాకాలంబునందు గర్భగృహంబులోఁ జొచ్చివచ్చెననిమి
గుల నలిగి కొన్నియవాచ్యంబు లాడి యమ్మహాత్మునివై నపరాధం బాపాదింపఁ
దలంచి గర్భాలయంబు వెల్వడిక వాటంబులు బంధించియున్నంత శ్రీనారాయ
ణదాస శ్రీపాదసంశ్రితులు కొందఱుఁ బుట్టి కేతెంచి యగ్గురువరునకు శ్రీచూర్ణ
పరిపాలనార్థంబు తిరుమాలయు తిరుపరివట్టంబునుజాత్తుపొడియు నాభగవదర్చ
కుల సర్థింప వార లాశ్చర్యపడి యవియన్నియు నావైష్ణవుల కర్పించి యావృ
త్తాంతంబంతయు నెల్లవారికిం దెల్లమిగాఁ జెప్పి రంత నాశ్రీశైలేశగురుండును
శ్రీనారాయణదాసునిచరమకైంకర్యమహాత్మవంబులన్నియు నాచరించి మగిడి
కురుకాపురంబున కేతెంచి యందు నమ్మాళ్వారులకెప్పటియట్ల సకలవిధ కైంక
ర్యంబు లాచరించుచుండె నంత శ్రీలోకగురున కభిమతశిష్యుండై కొల్లిహావల
దానుండని ప్రసిద్ధిఁ గాంచినయశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ పుళ్ళళిక్కిల్కడ
రం బనుగ్రామంబునందుఁ దద్దర్శనంబు నిర్వహించుచుండ మణవాళమహామునికి
భవిష్యజ్ఞనకుండును శ్రీజిహ్వావాగధీశానదాసాపరనామధేయుండు నగుతిహళక్క
డందారు తిరునావుడయఫిరా తాతరణ్ణరయ్య రనుసాత్త్వికపుంగవుం డద్దేశికేం
ద్రునకుం బుత్రిక యగుశ్రీరంగనాయకినిం బెండ్లియాడి తొల్లిలోకాచార్యపిళ్ళ
కడ నశ్రుతంబులై నరహస్యవిశేషంబులు కొన్నియతనిసన్నిధి నధికరించి యతని
లోకగురునిమాటుగాఁ జూచుచు నయ్యార్యవర్యునకు సకలవిధకైంకర్యంబులా
చరించుచుఁ గొన్నిదివసంబులుండి యతనిచే ననుజ్ఞాతుండై తనదేవితోడఁ దిరు
నగరి కేతెంచి యందు శతకోపమునీంద్రునకు నిఖిలకైంకర్యంబులు సేయుచు
సుఖించుచుండె నంత.

సీ. దినదినం బెప్పుడుఁ శ దిరువాయి మొత్తీయందు, శబ్దార్థభావరసంబు లనుభ
 వించుచు నాసొంపు శ వెంపారఁ దదితర, నిఖిలశాస్త్రములఁ దృఢీకరించి
 వర్తించుటను దిరువాయి మొత్తీప్పిళ్ళ, యని నిరూపక నామ శ మతని కయ్యె
 నమ్మహాదేశికుఁ శ డాశతారాతికైం, కర్యమే యాత్రగాఁ శ గాల మెల్లఁ
 తే. గడపు చుండెను శ్రీకురుకాపురమున, వైష్ణవాన్వయవారిజబాలసూర్యుఁ
 డతఁడుహృన్మలతిమిరౌఘమణఁచుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

శా. శ్రీరాజత్పదమంగళాద్రిశరణా శ స్సృత్యర్థనిర్ధారణా
 సారాసారవివేకిలోకవినుతా శ జ్ఞానప్రదానవృతా
 ఘోరాపద్వ్యసనాంధకారమిహిరా శ గోదాప్రబంధాదరా
 పారావారగభీర భావవిరజా శ పద్మాక్ష రామానుజా.

64

క. స్ఫారగురుపంక్తిమాక్తిక, హారతరళదివ్యరత్న శ హతకలియత్నా
 ధీరోదార గభీరవి, చారా శ్రీశైలనాథ శ సన్నతచరణా.

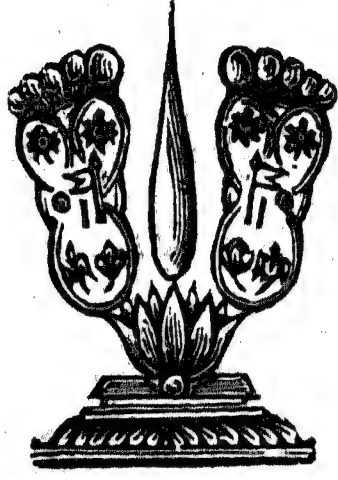
65

మాలినీవృత్తము.

పరమసమయపోషాశభ క్తకల్యాణవేషా, నిరుపమసుఖదానాశనిర్మలోద్దీధగానా
 వరవరిమునిరూపా శ వందితా శేషభూపా, సురుచిరరుచిగాత్రాశుద్ధహారితగోత్రా.

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవపరవాదిభయం
 కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
 వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ ప్రణీతం బైనయా
 చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు త్తరభాగః బునఁబెరియ
 వాచ్ఛాంబిళ్లవైభవంబును, నై నారాచ్ఛాంబిళ్ళచరిత్రయు, వడర్కుత్తిరువీధిప్పి
 ళ్లప్రభావంబును, లోకాచార్యమాహాత్మ్యంబును, దురుష్కోపద్రవవ్యాజంబున
 శ్రీరంగనాథుని వనగిరివిహారంబును, శ్రీశైలనాథానుభావకథనంబును నన్నది
 తృతీయోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

ఉత్తరభాగము.

చతుర్థోల్లాసము.

కురుకాపురశరజి

త్వాకటమహిమావబోధ శరంజితహృదయా

శ్రీకర సంయమివర సు

శ్లోకా శ్రీరంగధామలోల నుశీలా.

వ. అవధరింపుము.

••◆ మణవాశమహామునులప్రభావము. ◆••

శ్రీశైలేశునితిరునక్షత్రత-శ్లో. శ్రీశైలేశగురుం లోక దేశికాజ్ఞాసమాశ్రయమ్

వృషే విశాఖాసంభూతం వందే వరగుణార్ణవమ్॥

నమస్త్రిశైలనాథాయ కున్తినగరజన్మనే

ప్రసాదలబ్ధపరమ ప్రాప్యకై జ్ఞర్యశాలినే॥

మణవాశమహామునుల.తిరు.త-శ్లో॥తులాయా మతులే మూలే శాణ్డ్యేకున్తిపురీవరే

శ్రీశేషాంశోద్భవం వందేరమ్యజామాతరంమునిమ్॥

సీ. శ్రీరంగపతి దనశచిత్తమునందుఁ బ్రవత్తిశాస్త్రము తగ్గురపడియె నింకఁ

దచ్చాస్త్రవృద్ధికై శరధరణిరామానుజ, మునితుల్యు నొకసూరిరముఖ్యుమగుడఁ

గలుగఁ జేసెదననితలఁచి శేషునిఁ దన, కేగంటఁ గనఁ ధదింగిత మెటింగి

యయ్యనంతుఁడు తనయవతారమున కర్హ, మగుకురుకాపురి కరిగి యందుఁ

తే. దనకుఁ దిహళక్కడందారుతాధరణ్ణ, రయ్య శ్రీరంగనాయకి శ యతనిదేవి

తల్లిదండ్రీయు నని మదిఁ శ దలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుడనెరమాదమలర.

సీ. శేషుఁ డయ్యార్యునిరచిత్తమునందుఁ బ్రవేశించి యాబ్రహ్మరవేత్తవలన

376. మణివాళిమహామునులు.

నయ మెలర్పఁగ ఋతుశస్సాతయాతద్దేవి, గర్భముఁ జెంద నశక్తిమలనేత్ర
 నవమాసములు ప్రపూర్ణము లై నపిమ్మట, సాధారణాఖ్యవశత్సరమునఁడు
 సూర్యుఁడు తులయందు శ్రీ జ్యోతిర్ల మూలయం, దకళంకపూర్ణ చంద్రాభుఁడై న
 తే. బాలు నొక్కని సుగుణాలశవాలుఁ గనియె, నంత గోమతకులకలశాబ్ధియుబ్బె
 శిశుపదస్పృష్టి నిలఁ గలి ర్చెడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
 న. తదనంతరంబ తిహంశక్కుడందా తిరుణావుడయపిరా తాధరణ్ణరయ్య రాసూతి
 కాగృహంబునందారోపితం బై నకల్యాణదీపంబుమాడ్కినిరతిశయనిజ తేజఃపుం
 జరంజితుండ్లై సంజాతమాత్రుండ్లై నపుత్రునిం గటాక్షించి మహానందకందళి
 తహృదయారవిందుండ్లై సుస్సాతుండ్లై వచ్చి జాతకర్తం బాచరించిసూత్యాశౌ
 చంబు నివర్తించినపిమ్మట పదునొకొండవదినంబునందు శ్రీతామ్రపర్ణి తీర్థసలిలం
 బులం దవగాహనంబొనర్చి ధౌతవస్త్రంబులందాల్చియొకవివి క్తస్థలంబునమ్మ
 ద్వాసనసుఖాసీనుండ్లై గురుపరంపరానుసంధానపూర్వకంబుగా కేశవందమరిత్యా
 దిశ్రీశతకోపముసీంద్రప్రణీతద్వాదశగాథ లనుసంధించుచులలాటాదిద్వాదశాం
 గంబులందుశ్రీచూర్ణ రేఖాశ్లాఘనీయంబులగు శ్వేతమృద్ర చితద్వాదశోర్ధ్వపుం
 ద్రంబులు ధరియించి యభినవయజ్ఞోపవీతంబులుధరియించిగురుజనంబుతోసూ
 తికానిలయంబునకుఁ బుణ్యాహవాచనంబు సేయించినృతగీతాదిమహోత్సవ
 పూర్వకంబుగా నక్కుమారరత్నంబున కళహియమణవాళప్పై కుమాళ్ నై నార
 నితిరునామంబొనరించిత త్తత్సంస్కారయోగ్యకాలంబులందుయథాశాస్త్రంబు
 గానన్నప్రాశనచౌలోపనయనాదిసంస్కారంబు లన్నియుఁ గావించి సాంగోపాం
 గసశిరస్కంబు లగువేదంబులఁ బఠియింపజేసి శ్రీపరాంకుశ ప్రముఖదివ్యసూర
 ప్రణీతచతుస్సహస్రసంఖ్యాసంఖ్యాతదివ్యప్రబంధంబులన్ని యునధికరింపజేసినఁ
 దదీయోపకారంబు స్మరించి యశహియమణవాళనై నారాచార్యుండు నమ్మహా
 దేశికునివిషయంబుగా, శ్లో॥ శ్రీజిహ్వవాగధీశానదాస మమల మశేషశాస్త్ర
 విదమ్ । సున్దరవరమునికరుణాకన్ద శితజ్ఞానమన్దిరం కలయే॥ అని యొకతనియనువి
 న్నవించి షోడశవర్షంబులకు షోడశసంస్కారసంస్కృతుం డై హానివృద్ధులులేక
 షోడశకళాపరిపూర్ణుం డై నిష్కళంకుండ్లై శరత్కాలోదితుం డై నరాకాసుధా
 కరునిమాడ్కిం బ్రకాశించు చున్నయక్కుమార శేఖరునకుఁ దరుకల్యాణంబౌ
 చరించి యమ్మహాత్మునితో సంతసించుచుఁగొండొక కాలంబుసుఖించుచుండియొ
 క్కనాఁడు నిజాచార్యశ్రీపాదపద్మంబులం దలంచుచు శ్రీజిహ్వవాగధీశానదా
 సార్యుండు పరమపదం బలొకరించెనంతఁ దత్పుత్రుండగు శ్రీమణవాళమహాము
 నియు నద్దేశి కేంద్రునకు బ్రహ్మమేధాదిశ్రీమదధ్యయనాంతంబులగు చరమకైంక
 ర్యమహోత్సవంబులన్నియు యథావిధిగా నాచరించి తదు త్తరకాలంబున. 5
 సీ. అంత శ్రీశైలనారథార్యుండు దర్శన, స్థాపనమున కింకఁ ర్చ దగినధీరుఁ

- ఉవ్వఁ డేర్పడు నని శ యెద విచారింప న, త్తటి నిజమాతులశ్శాన మైన
శిక్కిల్కిడార మక్షశ్రీగ్రామ ముడిగి జ,న్మస్థాన మాతిరునగరి కరిగి
సౌమ్యజామాత్యశ్రీశైలనాథునియంఘ్రి,కమలములను బొడనగాంచి మొక్కి
తే. కేలుదమ్ముల మోడ్చి కశన్తోల. వినయ,నమ్ముఁడై యున్నశ్రీశైలనాథుఁ డతని
నాదోక్తుల స్వాగతంబడిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.6
- వ. అట్లమృతస్యందిసూక్తులఁ గుశలప్రశ్నం బొచరించి. 7
- సీ. వత్స నీ విచటికి శ వచ్చినపని యెట్టి, దనుచు శ్రీశైలేశుఁ శ డడుగ నంత
స్వామి దేవరవారిసదనుగ్రహమున నా,లాయిరవ్యాఖ్యారహస్యజాత
మధికఁదించుట కిటు శ కరుగుదెంచితి నని, సుందరజామాత్యరసూరి పలుక
నాసూక్తి విని పరమానంద మొంది శ్రీ, శైలేశుఁ డబ్బుధరచక్రవర్తి
తే. శంతద్రవిడాగమవ్యాక్రియారహస్య,భవ్యపరమార్థములనెల్ల శబయలుపుచ్చఁ
దెలిసి కృతకృత్యుఁ డయ్యెనాశధీరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. సౌమ్యజామాత శ్రీశైలనాథునికృప, నఖిలవేదార్థము శ లరిసి తెలిసి
తన కతం డొకపరశ్చైవత మని నమ్మి, స్ఫురదుపాయోపేయములు తదంఘ్రి
పద్మములే యని శ భావించి యతనికి, సకలకైంకర్యముల్ శ సలుపు చున్న
నంత శ్రీశైలేశుఁ శ డతనిఁ గటాక్షించి, వత్స యీప్రతిపత్తి శ వకుళభూష
- తే. శార్యశ్రీపాదకమలము శ లాశ్రయించి, చాల హర్షించుశ్రీయతిరస్వామియందు
సలుపఁ దగునని యతనికిఁ శ బలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.9
- సీ. నాఁటినుండి యతండు శ నయ మొప్ప సంయమి, నాథునిశ్రీపాదనలినయుగము
గతియు గమ్యం బని శ కడు నమ్మియుండును, శ్రీశైలనాథుఁ డాశ్రీశతారి
పదపద్మములయందుఁ శ బరభక్తి మించి త,దాశ్రితపర్యంత శ మైనయంతఁ
గురుకాపురమునందుఁ శ గోవెలఁ గట్టించి, విలసితయతిరాజరవిగ్రహంబు
- తే. ధీరు లలరంగ నందుఁ బ్రతిష్ఠఁజేసి, మాడతిరువీధిఁ దీర్పించిశమహిమ మించ
మంచియధ్యాపకుల నందు శ నుంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. సౌమ్యోపయంత శ్రీసంయమింద్రునిపాద,పంకేరుహములందుఁ శబరమభక్తి
మించి లో నిముడక శ యంచితవాగ్ధరి, యై వెలువడిన నరయ్యార్యభోగ్య
యతిరాజవింశతి శ యత్తిరునగరిసం, యమిరాజపరముగా శ నానతిచ్చి
స్వగురుఁ డైనట్టిశ్రీశైలనాథున కది, వినిపింప విని హర్షశృంగి నతఁడు
- తే. తనదునిత్యార్చనీయత్రిదండపాణి, విగ్రహం బియ్య నాబ్రహ్మవిత్తముండు
సంతసించుచుఁ గొని యర్చ శ సలిపెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. యతిరాట్పదప్రవరణతఁ జేసి యతని కా,యతయతీంద్రప్రవరణాఖ్య చెల్లె
జ్ఞానభక్తివిరక్తిసాత్త్వికతాస్తిక,తాధ్యాత్మగుణగణ శ మతనియందు
విశ్రమించినగతి శ విలసిల్ల నీక్షించి, సంతోష మంది శ్రీశైలనాథ

గురువరుం డతనికిఁగ దిరునందనమునుండి, పనసవార్తాకరంభాళలాలు

తే. ముఖ్యశాకము లొకనాఁడుగ మోద మలర

ననుప నవి చూచి కాంతోపయంత్యసూరి

యార్యుఁ గని యిది యే నుని గ యడిగె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁడనెగ మోద మలర.

12

వ. అట్లడిగిననుందరజామాత్యమునికి శ్రీశైలేశగురుం డిట్లనియె.

13

సీ. అర్చావతారమునందు ముం దెల్లప్పు, డానక్తచిత్తుల గ మైతి మిప్పు

డార్య నీకంటె మా గ కభిమతవిషయము, వెదకి చూచుట కైన గ వేఱుకాన

మని గురుఁడన విని గ యమ్మహాదేశికుగ, డనుగృహీతోస్థియం గ చతనికనియె

నాశ్రయించినదిన గ మాదిగాఁ బంక్తిపా,వనుఁ డైన శ్రీమణివాళమునికి

తే. దినదినంబును శ్రీపాదరీతిర్థ మిచ్చి, స్వసహభోజనశేషప్రసాదములను

బొసఁగ శ్రీశైలనాయకుఁడొసఁగు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెగ మోదమలర.

వ. అంత.

15

సీ. ఆర్యునిపంక్తియం గ దతఁ డారగించుట, కసహిష్ణు లొకొందరతార్యులలుగ

వరవరముని నిజగురునేత్రసంజ్ఞ చే, వార లొకర్నింప గ స్వముఖపద్మ

జాతసాంగోపాంగసశిరస్క సంస్కృత, ద్రావిడశ్రుత్యర్థరత త్వవిషయ

వాక్యమరందప్రవాహముఁ గనిపింప, వారు విస్తయ మొంది గ వాగధీశుఁ

తే. డైన శేషాహిపతి యితఁగ డనుచుఁదలఁచి, భక్తిమదిఁబెన్గనితనిశ్రీపాదకమల

యుగముఁబూజించిదోషములెడిగ రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెగ మోదమలర.

వ. అంతఁ గాంతోపయంత్యగురుండు ముప్పతాయిరప్పడి మొద లగుతిరువాయి

మొత్తీవ్యాఖ్యానంబులు తక్కిన దివ్యప్రబంధవివరణంబులు లోకగురుప్రముఖ

పూర్వాచార్యవ్రణితరహస్యవి శేషంబులన్నియు వాచోవిధేయంబులు చేసి ను

ఖించుచున్న సమయంబున.

17

సీ. అతనికి నుతుఁ డొక్కఁ గ డవతరించెను జ్వల,దీపమువలనఁ బ్రదీపమట్లు

తనయార్యునాజ్ఞ నరద్దారకున కతండు, రామానుజయ్య నిరనామ మిడెను

నంత మేషార్దార్థ గ మావిర్భవింప శ్రీశైలేశదేశికరచక్రవర్తి

యాప్రాద్దు బుధులతోగ నారగించుచు నయ, మీద్రావతారకై గ హేతు వైన

తే. మంచిదినమిదిగదయనిరమదినిహర్ష, మోహ మొందినమణవాళమునియునాయ

హంబవర్ణించె నలర నరయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెగ మోద మలర.

సీ. ధర శ్రీపరాంకుశరదాసాభిధానమ, హాపూర్ణదేశికు గ నాశ్రయించి

యతిరాజు భువనవిఖ్యాతిఁ గాంచినయట్లు, శరకోపదాను శ్రీశైలనాథు

నాశ్రయించి మహాత్ముఁడౌసామ్యజామాత్య, మునిసర్వవైష్ణవముఖ్యుఁడయ్యె

నతఁడు యంతింద్రావతారం బని, యర్చింతు రనఘు లరయ్యార్యు నంత

తే. భట్టనాథ ప్రణీత ప్రబంధమునకు, స్వాపదేశంబుగా నొక్కరవ్యాఖ్యఁ జేసె
ఘనుఁడు శ్రీశైలనాథుఁడు శ కరుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁగి మోదమలర.

సీ. కరణత్రయంబుచేఁగి గైంకర్య మూరితి, సలుపుచుఁ గాలము శజరిపెఁ గొంత
ప్రకృతिसంబంధము శ ప్రాప్యలాభ ప్రతి, బంధక మని తనశభావమునను
నిశ్చయించి విరోధినిరోధించనమునకై, గురుపదాంబుజములఁ శ బరమభక్తిఁ
దలఁచుచు విగ్రహాదార్థ్యము వర్జించి, పొసఁగ మునుం గిడి శ భూతలమునఁ

తే. బవ్వళించెను మదిఁ జింత శ పల్లవింప, జ్ఞానభక్త్యాదిజలధి శ్రీశైలనాథుఁ
డఖిలచేతనముఖ్యహితార్థ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అంత శ్రీకాంతోపరయంతృదేశికుఁడు నె, య్యం బొప్ప శ్రీవైష్ణవవాళితోడఁ
గూడి యేతెంచి యశ్గురువవేణ్యునిఁ జూచి, సాగిలఁబడి మొక్కిరసామి మీర
లిట్లుండుటకు హేతు శ వేమన నాతండు, కనుదోయి నుష్ణాశ్రుకణము లొలుక
వత్స యీకలిదావశవహ్నియం దీజగ, మ్మేదశఁ జెందునో శ యింక ననియు

తే. ద్రావిడామ్నాయముల కెల్ల శ ధరణి నెవ్వఁ
డగుఁ బ్రవర్తకుఁ డిఁకమీద శ ననియు మదిని
జింత పొడమెను మా కని శ చెప్పె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

21

వ. అట్లున్నయగురుసూక్తు లాకర్ణించి యశహియమణవాళముని యద్దేశికేంద్రున
కిట్లనియె.

22

సీ. సర్వగీర్వాణశాస్త్రము లేమి నుడువక, ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వబోధ
కలనముచే నాదుశకాలము గడవెద, నని వరవరముని శ యానతియ్య
మాటమాత్రమె విన్నరమదిసంతసించునా, యనుచుశ్రీశైలేలేశుఁడనిన నతఁడు
స్వామి దేవరవారిశరణాంబుజములాన, చేసెద నిట్టింక శ చింత మానుఁ

తే. డనుచుఁ దత్పాదపద్మములందుఁ బ్రణతి, సలుపశ్రీశైలనాథుఁడుశసంతసించి
తిరిగి యతనికి హిత మిట్లు శ దెలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁగి మోదమలర.

సీ. అక్కఱగలవేశ శ నన్యశాస్త్రవిచార, పరుఁడవై యతిరాజశగురువరునకు
సంతుష్టిగా నొక్కరసారి శ్రీభాష్యము, చదివి రామానుజాశ్చార్యులకును
నాకును బ్రీతిగా శ నాలాయిర ప్రబం, ధములు తద్వ్యాఖ్యలు శ తద్రహస్య
ములు వచించుచు నిజశ్రముఖ్యశిష్యులకును, జెప్పుచుఁ బూర్వదేశికులమాడ్కి

తే. మంగళాశాసనము రంగశమందిరునకు, హరికి సలుపుచునందుండుశమనివిధించి
పలికె నతనికి శ్రీశైలశభర్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

వ. అంత.

25

సీ. ఆశ్రితజనుల నశ్రయ్యశహియమణవాళ, ముని కప్పగించి సశమ్నోద మలర
వత్సకులార యీశవరవరమునిని మా, మాటుగా నెంచుఁడి శ మదిని మీర

లనుచు వారికిఁ బల్కి శ యారమ్యజామాత్య, మునిముఖవైష్ణవశ్రముఖ్యపాద
తీర్థ ముజ్జీవించి శ దివ్యలోకార్యాంఘ్రి, కమలముల్ దలఁచుచుఁగ్రగాయముడిగి
తే. పరమపద మొందె వైశాఖశబహుళపక్ష, సంగతాష్టమియందు శ్రీశ్రీశైలనాథ
దేశికేంద్రుఁడు మనఃపాలిరదేవుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. సౌమ్యజామాత్రాదిశంశ్రితు లందఱు, గురుని విశ్లేషించి శ కొంతదడవు
దుఃఖించి మదితేట శ దొలఁగక తద్దివ్య, మంగళాకృతి తమశమానసముల
నిలిపి యాశ్రీశైలశతకు బ్రహ్మమే, ధాధిసంస్కారము శ లాచరించి
తత్ప్రభావమునకుఁ శ దగునట్లు శ్రీమద, ధ్యాయనోత్సవముఁజేసి శ యఖిలభాగ
తే. వతుల కభిమతమృష్టాన్న శ పానసురభి, పుష్పచందనతాంబూలభూరిధనము
లొసఁగి తృప్తియొనర్చి రింపొసఁగననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. శ్రీశైలనాథార్యశేఖరకరుణైక, పాత్రుఁ డంచద్జానరభఃముఖ్య

కల్యాణగుణమణిగణనిధిసాధు స, న్నుతియతీంద్రప్రవశణుండు రమ్య
జామాత్యగురుఁడు శ్రీశతకోప పరకాల, భట్టనాథాదిక శపరమయోగి
తతియందుఁదత్ప్రబంధములయందట్లుత, ద్వాఖ్యాకృదాదిమాశ్రయాళియందు
తే. శ్రీశియశిపతులందునుశజిత్త మునిచి, నమ్మయాత్వారులను దిరునగరియందు
నుచితవేశలఁ జూచుచుననుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అట్లువిలక్షణప్రమాత్యప్రమాణప్రమేయంబులం దాసక్తమనస్కుండై తిరునగ
రియం దళహియమణవాశముని దర్శనంబు నిర్వహించు చున్నసమయంబునఁ
దదీయమాహాత్మ్యం బాకర్ణించి యళహియవరదగురుండును సేనమొదలియా
రణ్యరును మొదలుగాఁ గలమహాదేశికు లేతెంచి తదీయశ్రీపాదపద్మంబు లాశ్ర
యించి రందళహియవరదగురుండత్యంతవిరక్తుండై సర్వసంగపరిత్యాగంబొనరిం
చి యథాశాస్త్రంబుగాసన్న్యసించి శ్రీరామానుజజియ్యరని తిరునామంబు ధరి
యించి యద్దేశికశిఖామణికింబాదచ్ఛాయాపన్నుండై యుండెనయ్యవసరంబున.

సీ. వరవరముని తనశగురుఁడు చెప్పినయట్లు, శ్రీరంగవాసము శ సేయఁ దలఁచి
కారికుమారునిఁ శ గనిమొక్కి వినుతించి, యతనియాజ్ఞ లభించి శయచటినుండి
తనసంశ్రితులతోడఁ శ దరలి యల్లన చని, శ్రీవిల్లిపుత్తూరిఁ శ జేరి యందు
శ్రీవిష్ణుచిత్తుల శ సేవించి తత్పుత్రి, యగుచూడికుడుతదిరవ్యాంఘ్రిఁ బొగడి
తే. వడవెరుంగోయిలుడయానునడుగుఁదమ్మి

దోయి గని మ్రొక్కి భక్తి సంశ్శ్రుతి యొనర్చి
యతని వీడ్కొని మెల్లన శ నరిగె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. మార్గమధ్యోల్లసరన్తథువైరి దివ్యదే, శములందు మంగళాశశాసనంబు

- గావిగచుచును జని శ కావేరినడుదీవి, స్రాకారస ప్తకరవరివృతంబు
 శ్రీరంగధామముఁ శ జెంది చెంగట నున్న, కావేరియం దవశగాహనంబుఁ
 జేసి సుఖాసనాసీనుఁ డై ద్వాదశ, చ్ఛిద్రోద్ధ్వపుండ్రముల్ శ చెలువు మిగులఁ
 తే. ద త్తదంగములందులఁ శదాల్పి కేశ, వాదిమూర్తులఁ దలఁచి కారలార్హవిధులఁ
 దీర్చి యప్పురిఁ జొచ్చె నాశీధీరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. ప్రత్యక్షవైకుంఠశపద మగుశ్రీరంగ, ధామసునందు నుశదారరత్న
 భవనమహోన్నతశ్రస్రాదసాధహ, ర్త్యపరంపరామనోశహరము లైన
 వీధులందు విశిష్టశవేషధారుల రంగ, నాథపాదాబ్జప్రశామపరుల
 న్యాయవి త్తమనరశనాశీజనులఁ జిత్ర, విఫణివస్తుసమృద్ధి శ వేడ్కఁ జూచి
 తే. హర్ష మొందుచు శ్రీజగదార్యపదము, లాశ్రయించిన కేటూరి శ యణ్ణగారి
 యింటికడ కేఁగె నద్దేశిశకేంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. అట్లు కేటూరణ్ణ శ రాలయాంతరమున, కరిగి శ్రీకాంతోపశయంతృగురుడుఁ
 స్వాచార్యసముఁ డై నశయతనికి సాష్టాంగ, నతి సేయఁజూచియశన్నయవిదుండు
 యతిశిఖామణియపశరావతారం బితం, డని ప్రీతి నయ్యార్యు శ నాదరించి
 యతనికి శ్రీరంగశపతిని గన్పింపంగఁ, దనమానసమునందుఁ శ దలఁచి యపుడు
 తే. రంగరాజ్ఞాదిరమునకు శ రంగరాజ, భట్ట రథికారి గాన తశద్భవనమునకు
 నతనిఁ దనవెంటఁదోడ్కొనిశయరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- వ. అంత శ్రీరంగనాథాపర నామధేయుం డగుతిరుమల త్తందభట్టార్యుండబ్రహ్మవి
 త్తముల నిరువురం గనుంగొని ప్రత్యుత్థానాభివందనాసనప్రదానాదులనర్పించి
 సభాసీనులై యున్న వారియం దవ్వరవరముని నుద్దేశించి మహాత్మా యొక్కపా
 శురంబునకు నిజాచార్యులవలన మీవిన్నక్రమంబుగా నర్థంబువక్కాణింపుమ
 ని పలుక నాకర్ణించిసౌమ్యజామాతృమునివరుండును శ్రీవత్సాంకమిశ్రప్రభావ
 ప్రతిపాదకం బై నయొక్క గాథావి శేషంబునకుస్వసిద్ధాంతానుగుణంబుగానహ
 స్రవిధంబుల నర్థం బుపన్యసింపఁ బ్రేమపూర్వకంబుగానాలకించియబ్బట్టార్యుం
 డితండు భగవంతుం డగురామానుజమునియపరావతారంబుగాని సామాన్యం
 డు గాఁడని తలంచి స్వాగతం బడిగి ప్రియవాక్యంబుల నాదరించి తదీయాభి
 మతంబు కేటూరణ్ణగా రానతిచ్చినం దెలిసి భగవత్సేవార్థంబుగానిజాశ్రితుల
 నిరువుర వారితోడఁ గూడఁబంచిన నమ్మణవాళమహామునియు నబ్బగవతస త్త
 ములతో భగవన్నందిరంబునకుం జనియె నంత.
- సీ. మణవాళముని రంగశమందిరాంతరమున, యతినాథుఁగని మొక్కిరయభినుతించి
 శరకోపమునిపదాశ్రిబ్జముల భక్తిభజించి, శ్రీరంగనాయకి శ సేవఁ జేసి
 మండపంబులు తిరుశమటపల్లియును జూచి, బతిపీఠ మున్నచోఁ శ బ్రణుతి నలిపి
 యంతఃప్రదక్షిణ శ మాచరించుచుఁ బ్రణ, వాక్యతి శ్శ్రుతిశిఖర రాంచితంబు

- తే. నగువిమానమునకు మ్రొక్కియవలసెన్య, పతికిఁ జేమోడ్చి గరుడునిఁ బ్రస్తుతించి
ప్రణతిఁ గావించెముఖమంట్రపముననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.
- సీ. జయవిజయులకు నంజలిఁ జేసి వారల, యనుమతిఁ బడసి గ్రంథాలయమున
రంగేశుసన్నిధిరమ్యమాణిక్యన, ధనువర్ణ సైకతర స్తంభయుగముఁ
గడచి యనంతభోగశయాను శ్రీభూమి, నీశాదిసీమంతిరనీలలామ
కాముకు శ్రీరంగరథాము నాపాదమ, స్తకము నమూల్యరత్నప్రదీప్త
- తే. కాంచనాభరణాంగములకున్నలారఁ, గాంచిపల్లాండుఁ బాడితరత్కరుణఁ జేంది
యతులితానందమొందెనర్యూర్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.
- వ. అట్లశహాయమణవాళప్పెరుమా శ్లనిదివ్యనామంబుగలశ్రీరంగరాజశౌరికిమం
గళాశాసనం బొనర్చినంబెరుమా శ్లనుతిరునామంబుధరించిన కస్తూరిరంగనిస
న్నిధి కేతెంచి.
- సీ. ఇరుగెలంకుల సిరి ర ధరయును గలవాని, రమ్యకిరీటశిరంబువాని
దివ్యకస్తూరికాతతిలక ఫాలమువానిఁ, గరుణారసముఁ జిల్కురకనులవానిఁ
గాంచనకోరకాకారనాసికవాని, మొలకనవ్వులముద్దురమోమువాని
మకరకుండలదీప్తిరమత్కర్ణములవాని, ధన్యచక్రాద్యాయురధములవానిఁ
- తే. గలితరత్నవిభూషణాంగములవాని, నఖిలదివ్యైశ్వర్యవాదుల ర కై నవాని
హరిని సేవించిపోగడె నర్యూర్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.
- వ. ఇట్లు దదీయ స్తుతిప్రసన్నుం డై నదేవాదిదేవుం డన్తుహత్తున కిట్లనియె. ౩9
- సీ. వత్స నాపనికిఁ గావలసి నిన్నిలఁ గురు, కాపురంబున ముందు ర గలుగఁ జేసి
నేఁ డిట రావించి రనిన్నుఁ గన్నులఁ జూచి, సంతసించితి నని ర సామి పలికి
శతకోపతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి, నతనికిఁ జేయించి ర యనుప నతఁడు
శౌర్యనుగ్రహ మయ్యెరస్వామి నీకృప వీని, కని యణ్ణరార్కున ర కానతిచ్చి
- తే. యతనితోఁ దద్గ్రహంబునరకరిగె నంతఁ, దళిహక్తై భట్ట రతనికిఁ ర దండులాది
బహువిధద్రవ్యములు ప్రీతిఁ ర బనిచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.
- సీ. అణ్ణరార్కునియింట ర నాపదార్థము లన్ని, పచనము సేయించి ర ప్రాజ్ఞ నతని
భగవదర్చార్థమై ర ప్రార్థింప నయ్యూర్యుఁ, డట్లొనర్చినయంత ర నతనితోడ
సాపడి శ్రీసౌమ్యరజామాతృముని పూర్వ, గురుపం క్తిగుణకథల్ ర కొంతకాల
మతఁడు వక్కాణింప ర నాలించి యతనితో, నార్యులఁ జూచుచు ర నరిగిలోక
- తే. గురునిమందిరమున నుండిరొన్ని గడియ, లతనిచరితములను వినరహర్ష మొంది
మరలి తానున్నతావునరకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. అంతట నొక్కనాఁ ర డళహియమణవాళ, గురుఁడురంగేశుఁ గరన్గొనిన నతఁడు
తిరువాలవట్టము ర తీర్థము తిరుమాల, శతకోప మభయహాస్యమును సురభి
చందనంబు మహాప్రసాదము మొద లగు, సన్తాన మతనికి ర సలిపి వత్స

యా దేహపాతము శ యామునయతిరాజః గోవిందముఖపూర్వశగురువు లట్లు
 తే. మామకంబై నయీరంగ శధామమునను, సంతతావాసమొనరించి సా త్త్వికులకు
 నతులత త్త్వ మెఱింగింపురమనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.
 సీ. రంగేశుఁ డట్లనుశ్రగ్రహ మాచరించిన, హర్షించి కారణోపశయంతృగురుఁడు
 హరియాజ్ఞఁదలఁదాల్చి యందువాసమొనర్చి, యచ్చోటఁగలరహాస్యములనరసి
 చేకొని యవి కటాక్షించి జీర్ణోద్ధార, మాచరించినయంత శ నమ్మహాత్ము
 వాసమామలయతిరవరుఁడ గన్గొని దేవ, యు త్తమనంబియురద్వైత్తుఁడగుచు
 తే. రంగభర్తకు తళిహయాశరాధనాదు, లన్ని తగ్గించె నాతనిరయంతమునకుఁ
 బ్రపదనము సేయఁ దగుననిరపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.
 సీ. వరవరగురుఁడు తశద్వాక్య మాకర్ణించి, మోమునఁ జిఱునవ్వు శమొలకలెత్త
 నుందరవరదాద్యఁ శ జూచి మహాత్మ సీ, పు త్తమనంబిని శ నుచితనియతిఁ
 గొమరొప్ప మన కనుశకూలునిఁగాఁ జేయు, మనినియమించితాశహరినిఁగూర్చి
 ప్రపదన మొనరింప శ భక్తి ను త్తమనంబి, తనకు విధేయుఁడై శ తనరె నంత
 తే. రంగనాథపదాంబుజాశరాధనాది, బహుశక్తైంకర్యజాతము శ బాగుపటిచి
 తాను దిరుమల కరుగంగఁ శ దలఁచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.

వ. అట్లు దలంచి.

45

సీ. రంగనాథునిఁ జూచి శ మంగళాశాసన, మతిభక్తిఁ దళుకొత్తర నాచరించి
 యతనిచే బహుమతు శ లంది యాజ్ఞ లభించి, వెలువడియాత్త నిరవేశ మొంది
 కదలి సంశ్రితులతోఁ శ గనకాపగానదిఁ, గడచి మార్గస్థితశ్రగ్రామములను
 దాటి పుష్పలతావృతద్రుమగుల్తము, విగతపరస్పరశద్వేషమృగము
 తే. జలజపరిమళమిళితకాశసారకులము, నిత్యసూరినిషేవ్యము శ నీలివనముఁ
 జూచె శ్రీసౌమ్యజామాతృశసూరియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.

వ. అమ్మహావనంబున.

47

సీ. పరకాలముని యెందుఁబ్రాకారములుగొన్ని, గట్టించిహరికిఁగైంకర్యమొదవె
 నెందుఁ దపం బొందిరయిందిర పతికంటె, సర్వస్వతంత్రమై శ జనులఁ బ్రోచు
 నాసీన యశాలక్ష్మీ శ నస్వతంత్రనిగతి, నిలిచి కొల్చుసితాబ్జరనేశ్రుఁ డెందుఁ
 బాతకం బెడఁబాసిరభవుఁ డెందు భక్తితోఁ, బుండరీకాక్షునిరపూజఁ జేయు
 తే. శ్వేతగిరి యని పుడమి విశఖ్యాశ మెద్ది, భట్టనాథార్యుఁ డెద్దానిఁబ్రస్తుతించె
 నట్టితిరువెల్లరును జూచెనార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెశమోద మలర.
 సీ. ఆదివ్యదేశమునందుఁ గల్యాణర, త్నాంచితస్రాకారశపంచకంబు
 సేవించి బుధులతోఁ శ గోవేల వలగొని, బలిపీఠ మీక్షించి శ వ్రణతి సలిపి
 భక్తితో ముఖమంటరపమునఁబ్రణామముఁ, జేసిగర్భగృహంబుఁరజెందియందు
 శ్రీమదబ్జాసనాసీన యశాపంగయ, చొల్లి తాయారును శ జూచి పొగడి

- తే. యాసిరికిఁ జెంత నిలఁబడిరయతివిధేయుఁ, డై న శెందామరక్కణ్ణ శననెడుహారిని
జూచి కొనియాడె నద్దివ్యశసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆదిమదంపతు శ లై నయాసిరి హారి, యతనికి బహుమతు శ లాచరించి
పనిచిన నగ్గురుశపరమేష్ఠి సంశ్రిత, సహితుఁడై వేంకటశైల మొంది
స్వామిపుష్కరిణిలో శ స్నానముఁ గావించి, శ్రీవరాహస్వామిశసేవఁ జేసి
శేషాద్రినాథునిశ్రీమంజరముఁ జెంది, బలిపీఠికడ మ్రొక్కి ప్రక్రమంబుఁ
- తే. జేసి నారాయణాచలశిఖగమునకుఁ, బ్రణతిఁగావించి యేతెంచి శరత్తుఖచిత
ధన్యచాంపేయదేహళి శ దాఁటె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అంత మేయా ననుశహారిని గన్గొని మ్రొక్కి, బంగారుతలుపులశబావికడను
శ్రీమహానలక్ష్మీశసేవ నానందించి, కల్యాణమంటపశగరిమఁ గాంచి
యానందనిలయదిశవ్యవిమాన మీక్షించి, చాఁగిలఁబడిమ్రొక్కి శ జరగి వచ్చి
సూత్రవతీశునిఁ శ జూడ్కులార భజించి, తొట్టితీర్థంబుబింతదువులఁ గోలి
- తే. భాష్యకారులఁగనిమ్రొక్కి ప్రస్తుతించి, యోగనృహారికిఁ జేమోడ్చియుచితసరణిఁ
దిరిగి ముఖమంటపముఁజెందెరధీరుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. రుచిరవేదమయుండు శ రుద్రానుకీర్తిశుఁ, డగుఖగపతికి జోశహారుఁ జేసి
ముఖమంటపమునందు శ ముఖ్యసాష్టాంగప్ర,ణామముఁ దీర్చి సశన్నాననీయు
లగుజయవిజయుల శ కంజలీఁ జేసి, తత్సమృతి సన్నిధిశసదన మంది
యందనంతాదిసూర్యగ్రణులను జూచి, చేమోడ్చి వజ్రంపుశిలలు మెఱయ
- తే. నతులకుల శేఖరార్యదేహళినిదాఁటి, సౌమ్యజామాతృమునివృషశైలనాథుఁ
గన్నులకు విందుగాఁబొడశగాంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. సౌందర్యలావణ్యశసౌకుమార్యాజ్ఞ్వల్య, సౌగంధ్యసౌష్ఠవశసద్గుణాధ్య
మతనిసాదాదిమూర్ధాంతదివ్యాంగసం, స్థానము దివ్యభూశవణవితాన
మాకల్పభూతదిశవ్యాయుగవర్గము, శ్రీదేవి నురమువైఁ శ జెందఁ జూచి
యాఁకొన్నవాఁడు స్థిశగ్ధాన్నముఁ గన్నట్లు, పెన్నిధిఁ గనుఁగొన్న శపేదపగిది
- తే. నిస్తులానందపరిపూర్ణశనిఖలగాత్రుఁ, డగుచుఁగొనియాడితడను గ్రహములభించె
సౌమ్యజామాతృదేశికశచంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అమ్మహాదేశికు శ సంజనాదీశుఁడు, కరుణఁ గటాక్షించి శ గారవించి
తిరువాలవట్టము శ తీర్థము శతకోప, మభయహస్తము చందశనాదినకల
బహుమతుల్ సేయించిశపనుప నయ్యార్యుఁడు, తిరుమల దిగివచ్చి శ దేవదేవు
నుందరతిల్లగోశవిందరాజును మంగ,ళాశాసనముఁ జేసి శ యచటినుండి
- తే. యరిగి ఘటిశాద్రినరహారి శకంజలించి, జరిగి రమణీయగృధ్రపుశష్కరిణిచెంత
విజయరాఘవహారిని సేరవించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. జరిగి యచ్చటనుండి శ సత్యవ్రతక్షేత్ర, రాజిత కాంచీపుశరంబుఁ జెంది

యందు శ్రీకరిగిరియందుఁ బెరుండేవి, తాయారు నీక్షించి శ తగ నుతించి
పరమకారుణికునిఁ శ బరముని వరదునిఁ, గన్నులార భజించి శ సన్నుతించి
తదనుగ్రహంబుచేఁ శ ద తీర్థశతకోప, చందనమాల్యప్రసాదముఖ్య

తే. బహుమతి లభించి మును యతిభర్త నెందుఁ

దిరువరంగార్చనకు నిచ్చె శ వరదుఁ డట్టి

మంటపముఁ జూచి మ్రొక్కె నశ్రమాన్యుఁ డనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. హస్త్యద్రినాథునిరయనుమతిఁ గొని వేగ, శ్రీభూతపురికి విశచ్చేసి యందుఁ

గేశవస్వామిని శ వాసిఁ గన్గొని మ్రొక్కి, యతిరాజు నీక్షించి శ యభినుతించి

దాశరథ్యాఖ్యతరత్పాదుకాద్వయిఁ దలఁ, నాల్చి తీర్థముఁ బ్రసాదము లభించి

యతుల మాశ్రీభాష్యశ్రమధికరించుట కాజ్ఞఁ, బడసి కొన్నాళ్లందుఁ శ గడపిమగిడి

తే. కంచి కేతెంచి నరదునిఁ గాంచి పొగడి, యంచితంబుగ నందు వశించిభాష్య

మధికరింపఁ దలంచె నశ్రయార్చ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. అరసి ముక్త యతిపతి శ కన్నపానీయాదు, లర్పించుగురుదత్తుఁ శ డగుకిడాంబి

యాచ్ఛాన్ములంబునం శ దవతరించుకిడాంబి, నయనారుసూరియాశ్రమాసర్వ

శాస్త్రార్థములయందు శ సర్వజ్ఞఁ డనియెంచి, యతనిసన్నిధి భాష్యశ్రమధికరించి

యచటఁ గన్పడురహస్యములు వ్రాసియిచ్చి కై, కొనినయనారాఖ్యశ్రగురునిగారిని

తే. గూర్చి వీడ్కొనిచని తిరుకోవలూర, శ్రీత్రివిక్రము నాదిసూరిత్రయంబుఁ

జూచి హర్షించె మణవాశ్రసూరియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. ఆదేహళీపురీహరిని శ్రీభూత కా, సారమహాయోగిశత త్తములను

వరుసగా వినుతించి శ వారిచే బహుమతిఁ గాంచి సంశ్రితులతోఁ శ గదలి వేగ

శ్రీరంగధామముఁ శ జెంది యందు భుజంగ, రాజశయాను శ్రీరంగరాజ

శౌరిని బొడగాంచి శ సన్నతులొనరించి, యతనిచే బహుమతుఁ శ్చే తదాజ్ఞ

తే. నాత్మనిలయముఁ జెంది యం శ దార్యగోష్ఠి, జరపుచును వేళ దప్పక శౌరిసేవ

సల్పుచుండెను వరవరశస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. హరికి మహోత్సవ శ మగుచున్న నొక్కనాఁ, డమ్మహాదేశికుం శ డచటి కరిగి

విషయాంతరములందు శ విముఖములగుతన, సకలేంద్రియంబులారాశస్వామియందు

సక్తములై జన్మసాఫల్యమొందఁ దా, హర్షించుచుండు నశ్రయవసరమున

జ్ఞాతీనూతకవార్త శ శ్రవణపథంబునఁ, బడిన నుత్సవ మెడఁ శ బాయలేక

తే. పరితపించుచు స్వామిసేవవిరోధి, సకలదోషైకపదము సంశసార మనుచుఁ

దలఁచి యచ్చటనుండక శ తొలఁ గెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. సబ్రహ్మచారి యశాశతకోపయతికడ, కరిగి భక్తిఁ బ్రణామ శ మాచరించి

స్వామి త్రిదండకాశపాయముల్ దానుని, కిమ్మని ప్రార్థింప శ నమ్మి నతఁడు

- నమ్మతిచిన యథాశాస్త్రక్రమంబుగా, నతనిసన్నిధిఁ దురీయాశ్రమంబుఁ
గైకొని యతిరాజుకరణి సొంపారె న, యశహియమణవాళరయతివరుండు
తే. నంత శ్రీశైలనాథుని ర కాఖ్య యైన, మహితశతకోపదాసనామం బతనికిఁ
జేసెఁ గృపయొప్ప శతకోపజియ్యరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- వ. అట్లాశ్రమస్వీకారం బొనర్చి శ్రీసౌమ్యజామాత్యయోగీంద్రుండు నిజాచార్యుం
డగుతిరువాయ్ మొత్తీప్పిళ్లకుం బరాంకుశ ప్రసాదలబ్ధం బగుశతకోపదాసనామధే
యంబు ధరియించి తన కాశ్రమప్రదాత యగుశతకోపజియ్యరనుమతిచేభగవ
త్సన్నిధానంబునకుం జని భట్టనాథోక్తగాథాక్రమంబుగా మంగళాశాసనం బొ
చరించి ప్రాంజలియై నిలిచియున్నం గటాక్షించి మృదుమధురగంభీరోక్తులనాద
రించి శ్రీరంగనాథుం డమ్మహాత్మునకు శ్రీశతకోపతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి సే
యించి యశహియమణవాళజియ్యరని తిరునామం బొసంగి యస్సదీయుం డైన
యీయశహియమణవాళయోగీంద్రుని పల్లవరాయనిమతంబునందుంబ్ర వేశింపం
జేయు మనుచును తమనంబికి నియోగింపనాసాత్త్వికసత్తముం డాబ్రహ్మవిత్త
ముని నుపనిషద్భోషభూషితస్మృతగీతమహానాద్యఘోషంబుతో నమ్మతంబునకుం
దోడ్కొనిచని యద్దేశికేంద్రునిచే ననుజ్ఞాతుండై యధేచ్ఛంజనియై నంత నవ్వ
రవరయోగిధుర్యుం డయ్యార్యవర్యులతో నందు సుఖస్థితి నుండె నంత.
- సీ. వానమానులయతిరవరుఁ డామరంబున, కదృధావరణాదు ర లమరఁ జేసి
తిరుమలయాత్వారితరునామ మిడి యసం, కుచిత కాలక్షేపరకూట మొకటి
గట్టించి లోకార్య రకాలయాపనమంట, పస్థలిమృత్తిక ర భక్తిఁ దెచ్చి
శ్రీశైలనాథదేశికనామమంటపం, బంత నామట్టిచే ర నలికి పూసి
తే. విపులతరభి త్తితలములరవేడ్కనందుఁ, బూర్వగురుపం క్తినాలేఖ్యరములలిఖించి
మించ గురునకుఁ బ్రీతిఁ గారవిఁచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆమతాలంకార ర మళహియమణవాళ, యోగి కటాక్షించి ర యల్ల మలర
భ్రాతృభావ మెఱింగి రబహువిధంబులఁ దొల్లి, పర్ణశాలయొనర్చురపరమభక్తు
సౌమిత్రి నీక్షించి ర చక్రవర్తినుతుండు, కౌగిటఁ జేర్చుక ర గారవించు
కరణిఁ దోతాచలారగారసంయమిచంద్రు, నాశ్లేష మొనరించి ర యాదరించి
తే. యందు మృద్వాసనాసీనుఁడై వసించి, యఖిలవేదాంతసారార్థమాశ్రితులకుఁ
దెలుపుచుండెను యతిరాజుకోలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ద్రావిడామ్నా యార్థతత్త్వనిరూపక, వ్యాఖ్యావచనభూషణాదివేద
శిఖరరహస్యాళిరచే బ్రొద్దు పుచ్చుచు, నళహియమణవాళరయతివరుండు
విమలప్రసన్న సారవిత్త్యర్థతత్త్వమె, యనుభవించుచునున్న రయతనికడకు
వచ్చి శ్రీపరవస్తుభట్టనాథాఖ్యసం, యమి తత్పదాబ్జము రలాశ్రయించి
తే. యతనిసన్నిధి వేదాంత ర మరసితెలిసి, సకలదాస్యములతనికి ర సలుపు చుండి

- తత్పదచ్ఛాయనెడఁబాయఁదలఁపఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
 వ. అదియునుం గాక.
- సీ. వాఘాలగోత్రుఁడౌవరదనారాయణ, గురుఁడు తన్మాహత్య క మెఱిఁగి వచ్చి
 యభిజనవిత్తవిరద్యాభిమానము మాని, యతని కంతేవాసి క యయ్యె నంత
 సకలదిగంతవిశ్రాంత యాతత్కిర్తి, జెవులార విని సంతసించి మించి
 బహుసంఖ్యవైష్ణవుల బహుదేశములనుండి, శ్రీరంగధామముఁజెంది యందు
 తే. సౌమ్యజామాతృమునిపదాభ్యాతయుగళ, మాశ్రయించి కృతార్థతనందిరంత
 వచ్చె నచ్చటి కొకపరశవాది యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱ మోద మలర.
- సీ. చిన్మాత్రమై నిర్విరశేష మాబ్రహ్మము, సత్య మసత్య మీశసకల మనుచుఁ
 బలుకుతెక్కొఱు మురపన్యసించుచు వాఁడు, హేతువాదముసేయనిచ్చయింప
 సర్వజ్ఞఁ డయ్యును క స్వగురుసన్నిధిఁ దాను, సలిపినశపథము క సంస్కరించి
 వాని నుపేక్షించి క వరవరముని వీఁడు, విఠలప్పనికడ క విద్యఁ జదివె
 తే. నతఁడప్రత్యుత్తరమువీనికానతిచ్చు, ననుచుఁబిలిపింపనయ్యార్యుఁడగుగుడెంచి
 యలిగి యావాది కిట్లనిరపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. ఏమిరా నీవు మాశ్రయింటఁ జెప్పినపనిఁ, జేసి శాస్త్రము లభ్యసించి వచ్చి
 యిచట నీవిద్యన్తేహేంద్రునికనుమ్రాలఁ, బదరు చున్నా విటురపాటుఁదప్పి
 నీ వేడ గురు వేడ క నీకుఱ్ఱచదు వేడ, నీగురువై దుష్య క మేడ ననిన
 భీతప్రభీతుఁడై క బినబిన వాఁడేగ, నావిఠలప్ప నర్యార్యుఁడాత్త
 తే. మతమునం దుండు మని పల్క క మహిషిదధియుఁ
 బర్యుషిత మన్న మిటఁ జెందఁబడుదుఁ గాన
 యుండ నని పోయె నయ్యభిరయుక్తుఁ డనుచు
 వాదిభీకరగురుఁడనెఱ మోద మలర.
- వ. వాఘాలగోత్రుం డగువిఠలార్యుం డట్లు గురుసన్నిధి విన్నవించి నిజనివాసంబున
 కుం జనియె నంత.
- సీ. మనకు విధేయుఁడై క మనతోడుపాటగా, నుండఁ గల్గినదండిరపండితుండు
 మన కెవ్వఁ డగు నని క మణవాళముని యనఁ, బరవాదిమదకరిరభంగదతుఁ
 డణ్ణగా రనుచుఁ బ్రభ్రాతుఁడౌవిద్యచ్చి, భామణియొకఁ డలకాంచి నుండు
 నని శిష్యులన వినిర్యార్యుఁడు చేవ్రాల, శ్రీముఖం బొక్కటిరచెన్ను మీఱ
 తే. వ్రాసి పంపించుటకు ముందురవాసి మిగులఁ, గరిగిరీశ్వరుఁడాయణ్ణగారికలను
 గానఁబడి పల్కె నతనికీకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱ మోద మలర.
- సీ. ద్రవిడాగమార్థబోధకుఁడు మాకేగురుం, డగు నని తలఁచెద క వనఘ నీవు
 యతి శేఖరునియపరావతారం బగు, వరవరమునికడ క కరిగి యచట
 ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వ మెఱుంగుమా, యని పల్కి కనఁబడఁడయ్యె వరదుఁ

తే. డాద్యుడు మేల్కొంచి యర్హక్రియలు సల్పి, గురుపదంబున కేగి గోరియున్న
తే. యప్పుడిగువురు వైష్ణవులగు దెంచి, గురుని శ్రీముఖమియ్యఁగై రకొని యతండు
చాల హర్షించి యాలేఖఁజదివె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. అయ్యార్కుఁ డాలిఖితార్థమంత గ్రహించి, యావైష్ణవులఁ జాలరనాదరించి
కరిగిరీశుఁడు తనరకలలోనఁ గనఁబడి, చెప్పినయర్థము ర సిద్ధ మయ్యె
నని సంతసించుచు ర నావైష్ణవులతోడ, హస్త్యద్రినాథునిరీయాజ్ఞఁ బడసి
యధ్వమధ్వస్థదివ్యస్థలంబులయందు, శౌరికి మంగళాశాసనంబు

తే. భక్తితోఁ జేసి శ్రీరంగరపదముఁ జెంది, దివ్యకావేరిజలమునఁ ర దీర్ఘమాడి
ధౌతదివ్యాంశుకంబులఁ ర దాల్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. ద్వాదశాంగములందు ర ధవళోర్ధ్వపుండ్రముల్, శ్రీచూర్ణ రేఖలరీసిరులుగులుక
ధరియించి కేశవందమ రనుతిరువాయి, మొత్తేజదువుచుఁ గేలురమోడ్చిపూర్వ
గురుపంక్తిఁదలఁచి శ్రీహరియాజ్ఞఁ జెల్లించి, యచ్చోటనుండెముంత దాద్యనాజ్ఞఁ
దనకడ కేతెంచురధన్యు లిర్వురుఁ జని, వరవరమునుల కారవార్తఁ దెలుప

తే. నమ్మహాత్ముడు విని చాలరహర్ష మొంది, యణ్ణగారికి మీరెదు ర రరిగి యతనిఁ
దోడితెం డనిపలికె సరద్బుధుల కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. ఆసూక్తి విని తదీయాశ్రితు లందఱు, హర్షించి తనపాలి ర కరుగుదేర
నణ్ణగా రావైష్ణవగ్రామలను జూచి, యభ్యుద్గమ ప్రణామాదిపూజ
గావించి యబ్బుధౌశుముతోడఁ గోవెల, కరిగి ప్రదక్షిణ ర మాచరించి
ఘనబలిపీఠముకడ మొక్కి లోఁ జొచ్చి, ఫణిరాజశయ్యపైఁ ర బవ్వళించి

తే. యున్న శ్రీరంగనాథునిఁగన్నులారఁ, గాంచి యంజలిరచియించి కడునుతించి
మించఁ దదనుగ్రహంబు లభించెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. దివ్యకస్తూరికారతిలక ఫాలస్థలు, సంబెరుమాళ్లను ర నయనములకు
విందు గా సేవించి ర వినుతించి త త్తీర్థశరణోపమాల్యప్రసాదముఖ్య
బహుమతిఁ బడసి యరబ్బగవతాళితో, మణవాళమామునిరమఠముఁ జెంది
యం దమ్మహాత్మునిరయంఘ్రిపద్మములకు, దీర్ఘప్రణామముఁ ర దీర్చి యతని

తే. కన్నుఁగవఘ్రాలనిజకర రక మలయుగము, మోడ్చినమృతదళుకొ త్తరమోద మలర
నుండె దుర్వాదితిమిరమార్తండుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

వ. అంత సౌమ్యజామాతృయోగీంద్రుం డావిద్వన్త హేంద్రునిం గటాక్షించి తనసన్ని
ధిం గూర్చుండ నియమించిన.

సీ. శ్రీమదాద్యునియాజ్ఞ ర శ్రీవత్సకులకల, శాభిరాకాచంద్రుఁ ర డై సయణ్ణ
గారు తత్సన్నిధిఁ ర గరపద్మముల మోడ్చి, కూర్చుండి వినఁగ నరగ్గురువ రేణ్యుఁ
డప్పు డొన్నుంతేవు ర మనియెడుతిరువాయి, మొత్తీప్రవేశమునందు ర మొదట
నరసజన్మాద్యధికరణార్థ మంత యు, పన్యసించిన విని ర వత్స వరశ [నుండి

- తే. వర్ధనుఁడ సంశయముమానిరవరవరార్య, పాదపంకేరహములందుఁ బ్రణతిసలిపి
హర్ష మొప్పార నతని కిట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోద మలర.
- సీ. శిష్యునిఁగా వీనిఁ గ జేకొని ద్రవిడోపనిషదర్థ మీవె వీరినికి వచింప
నర్హుఁడవనుచు సరయ్యణ్ణగా రన సౌమ్యజామాతృముని మేము సాధువులము
ప్రబలతర ప్రతిరవాదిభయంకర, బిరుదాంకితుఁడ వీవు గ పృథివియందు
నిట్టిమే మిట్టినీ గ కెట్లు ద్రాపిడవేద, తత్త్వ మెఱింగింపఁ దగుదు మనిన
- తే. నమ్మహాదేశకునిసూక్తు లాలకించి, భక్తి దళుకొత్త నతనికిఁ బ్రణతి సలిపి
యస్తదన్వయకరుఁ డిట్లులనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెర మోద మలర.
- సీ. పరగోష్ఠులను బ్రతిరవాదిభయంకరుఁ, డని ప్రసిద్ధుఁడ నైతి గ నార్యవర్య
యనఘవైష్ణవగోష్ఠులందుఁ దద్దాసవి, ఖ్యాతిఁ గాంచితి బుధరకథితచరిత
యడియేని కీయాహ్వారయములు రెండును గల, వని యణ్ణగా రనరవిని గురుండు
కడు సంతసించి సంస్కారపంచకముఖ, హితముల నతనికి గ నేర్పరింప
- తే. నతనిసన్నిధి ద్రవిడవేదాంత మంత, నధికరించి తదీయాంఘ్రు గ లఱినిమేష
మైననెడఁ బాయనొల్లఁ డరయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- వ. అట్లనువర్తించునణ్ణగారి నుద్దేశించి యవ్వరవరమునీంద్రుండు వత్సా ప్రతిపక్ష
పక్షవిక్షేపణపూర్వకంబుగాఁ స్వపక్షంబై నవిశిష్టాద్వైతంబు నిర్వహించుచునస్త
త్సన్నిధి నుండు మని విధించి యతనికన్వర్థంబగుశ్రీవైష్ణవదాసనామంబెస్వరూప
నిరూపకదాస్యనామంబుగాఁ దాననుగ్రహింపనావత్సకులాలంకరిష్టుండునునగ్గురు
పరిమేష్ఠిసన్నిధి ముప్పత్తారాయరప్పడి మొదలుగాఁగలస్వరూపగ్రంథంబులన్ని
యు నధికరించి యతిరాజునకుం దొల్ల కూరకులనాధునిచందంబున నవ్వరవరము
నులకుంద తద్వ్యాఖ్యానానుకూలసాహాయ్యంబొనరించుచుఁ దదీయదివ్యాంఘ్రి
చ్ఛాయాపన్నుం డై యుండె నంతఁ బూర్వాశ్రమంబునం దమృణవాళమునికిం
బుత్తుం డగురామానుజాచార్యునకు దీపోత్పన్నప్రదీపంబుగతి నొకపుత్తుం డవ
తరింప నబ్బాలకున కయ్యార్యవర్యుం డళహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారని
యాచార్యదివ్యనామంబుఁ గావించి మఱియుం గొండొక కాలంబునకుశ్రీవిల్లిపు
త్తూరనుదివ్యదేశంబుఁ బ్రవేశించి యందు వడ పెరుంగోయిలుడయా ననుశ్రియగి
పతి కనిశంబు మంగళాశాసనంబు సేయుచు వసియింప నయ్యార్యునకు మగిడి
యొకకుమారుం డుదయింప నతం డాశిశువునకు నామధేయం బెయ్యది యనియ
డిగి రం డనుచు నిరువురువైష్ణవుల నవ్వరవరమునికడ కనుప నార లేతెంచి య
గురువరునిఁ గాంచి ప్రణామం బాచరించి యావృత్తాంతం బంతయు విన్నవింప
నతం డాలకించి శ్రీవిల్లిపుత్తూరియం దుదయించినబాలకున కదివ్యదేశనిర్వాహ
కుం డగుశ్రీవిష్ణుచిత్తులదివ్యనామంబు దక్కఁ దక్కిననామధేయం బర్హంబుగాద
నియా నతీయనబ్బగవతులిరువురావృత్తాంతం బారామానుజాచార్యుని కెఱింగి

చిన నతండాదారకునకు పెరియార్థ్యరయ్య రనితిరునామంబు గావించి యన్న ప్రాశనచౌలోపనయనాదివేదోక్తకర్తంబు లన్నియుఁదత్తత్కాలంబులు దప్పనీయక యథాశాస్త్రంబుగా నొనర్చె నంత నుపసీతు లగునబ్బలకులిరువు రధీత సాంగోపాంగామ్నాయులై శ్రీరంగంబున కరుగుదెంచి యందమ్మణవాళమహామునుల నాశ్రయింపనమ్మహాత్ముండువారిరువుర నాత్మీయకరుణాకటక్షవీక్షణంబుల నీక్షించి యాయరువురికిం బంచసంస్కారార్థపంచకాకారత్రయచరమపర్వ నిష్ఠాదినమస్తహితంబు లొనరించె నందగ్రజుండై నయశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారుదేశికుండు సర్వకాలంబులయందమ్మహాత్మునకు సకలవిధకైంకర్యంబు లొనర్చుచుఁదత్పాదచ్ఛాయాపన్నుండై యుండంజూచిమిగుల హర్షించి యవ్వరవరమునీంద్రుం డతని దర్శనస్థాపకునిఁ గాననుగ్రహించెనంతఁ దద్దేశవాసులగు శ్రీవైష్ణవులు తమతమపుత్రుల కద్దివ్యనామం బొనర్చి యాచార్యపాత్రుండగు నద్దేశికేంద్రునివిషయంబుగా. శ్లో॥ అస్తానువత్సలతయాకృపయాచభూయః స్వేచ్ఛావతీర్ణమివసౌమ్యవరంమునీంద్రమ్ । ఆచార్యపాత్రమభిరామవరాభిధానమస్తద్ధురుం గుణనిధిం గురు మాశ్రయామః॥ అని శ్లోకం బొక్కటివిన్నవించి రంత సౌమ్యజామాతృగురుండునుగమకుఁదిరువవతారస్థలంబగుతిరునగరికి విచ్చేయం దలంచి శ్రీరంగరాజశౌరికడకుం జని యద్దేవదేవునకు మంగళాశాసనం బొనర్చి తత్సన్నిధి దీర్ఘశ్రీశతకోపాదినన్నానంబుల లభించియతనిచేననుజ్ఞాతుండై నిజాశ్రితులతోడఁగూడి శ్రీకురుకాపురంబునకుంజనుచు స్వాచార్యావతారస్థానంబై కుంతీపుర నామధేయం బగుకొందిహ యను శ్రీగ్రామంబునందు దినత్రయంబు వసియించి మార్గవశోపస్థితదివ్యదేశంబులందుఁ దత్తద్దివ్యనామంబులు గలభగవద్విగ్రహంబులకు మంగళాశాసనం బొనర్చుచుఁబరచ్ఛారుమార్గంబున వచ్చి తత్తద్ద్రామవాసులందఱు తమశ్రీపాదపద్మంబులాశ్రయింపవారికిం బంచసంస్కారాదినకలహితంబు లొనరించి వారినిం గృతార్థులం గావించి యచటినుండి చను దెంచి శ్రీతామ్రపర్ణితీరంబునందు. శ్లో॥ వై కుంతనాథవిజయాసనభూమిపాల దేవేశ పజ్కుజవిలోచన చోళనాట్యుక్ । నిక్షిప్తచిత్తమకరాయతకర్ణపాశౌ నాథం నమామి వకుళాభదణేన సార్థం॥ అని యెడున్యాయంబునఁ బరమపదంబుచుట్టుకేశవాదిచతుర్వింశతిపూహాధిష్ఠితసాంతానికదివ్యలోకంబులపగిదిఁ గమలకర్ణికచుట్టు విలసిల్లుచున్నదశంబులపోలికఁదిరునగరిం బరివేష్టించి చూపడు చున్నదివ్యదేశంబులం బొడగాంచి యద్దివ్యదేశాధిపతులకు మంగళాశాసనం బాచరించి శ్రీకురుకాపురీప్రాంతంబునకుం జని తిరుతామ్రపర్ణియందు శంఖతీర్థోదకంబులయం దవగాహనంబుచేసి శ్రీచూర్ణ రేఖాలంకృతంబులగుధవళద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రంబులు ధరియించితత్కాలోచితభగవచ్ఛాసనంబులఁ జెల్లించి తద్దివ్యదేశవాసు లగుశ్రీమహాభాగవతులందఱే తెంచి తమ్ము నేవింపవారిం

గృహపాంగనిరీక్షణంబుల నీక్షించి కుశలప్రశ్నం బొనర్చి బహువిధంబుల నను
గ్రహించి వారితోడం గూడి యప్పురీరత్నంబుఁజొచ్చి యందు శ్రీభాష్యకారుల
సేవించి యథామతి వినుతించి యతనిచేననుగృహీతుండు తదీయాజ్ఞచే వెల్వడి
వచ్చిప్రపన్న జనకూటస్థుం డగు శ్రీశతకోవయోగీంద్రునిభజించి శ్రీమధురకవి
ప్రణీతప్రబంధంబుచే బొగడిశ్రీమధురకవినామాభిరామం బగుతదీయ శ్రీపాదు
కాద్యయంబుఁ దలఁదాల్చిత తీర్థప్రసాదంబు లుజ్జీవించితదీయాజ్ఞఁ బడసి శ్రీశై
లనాథార్యదివ్యభవనంబునకుం జని యందమ్మహాదేశికున కనవరతారాధనీయుం
డై నవాయల్ ధల్వననిదివ్యనామః బుగలగోపాలబాలకునకుమంగళాశాసనంబుఁ
జేసి యద్దేశి కేంద్రుండు ముందు తన కనుగ్రహం బాచరించినస్థలంబునకు భక్తి
పూర్వకంబుగా సాష్టాంగ ప్రణామం బాచరించి నిజమఠంబునకుంజనుదెంచి
యం దాశ్రీతులకు భగవద్విషయం బానతిచ్చుచు నుఖంబుగా వసించియున్న
సమయంబున నద్దివ్యదేశ వాసు లేతెంచి తమశ్రీసాదంబు లాశ్రయించినవారికి
సకలహితోపదేశంబొనరించియాచార్యహృదయాఖ్యరహస్యరత్నంబునకర్థంబు
దెలుపుచుండ నందొక్కచో జ్ఞానచతుర్థిగలిగి యివే గూనందపష్టిగళుక్కుడయ
మిత్యాదివాక్యార్థంబు యథావస్థితంబుగా నుపస్థితంబు గా కున్న సర్వజ్ఞుండును
దేవరాజాపరనామధేయుండునగుతిరునారాయణపురతాయను దేశి కేంద్రునివలన
నావాక్యార్థంబుఁ దెలియం దలంచి నిజపరివారవృతుండు యతని కావాసం
బగుతిరునారాయణపురంబునకుం జను చున్న మార్గమధ్యంబునఁ దానుమనోర
థించినతీర్థంబు తన్నెదుర్కొన్న చందంబున నగ్గురుశిరోమణి తనకెదురేఁగుదెం
చిన నతనింగాంచి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగప్రణామం బాచరించిస్వాగతం
బడిగి యతనిచే సమ్మానితుండు తిరునగరి కతనితో మగిడియేతెంచి యతనిసన్నిధి
నాచార్యహృదయతాత్పర్యం బంత యున్నయ ల్లెటింగి యథావిధి నతనింబూ
జించి, శ్లో॥ ఆచార్యహృదయస్యార్థాస్సకలాయేన దర్శితాః। శ్రీశాసదాసమమ
లం దేవరాజం సమాశ్రయే॥ అనితద్విషయంబుగా నొక్కతనియనుచిన్నవించె
నంతన దేవరాజగురుండును శ్రీవకుళభూషణశ్రీపాదసేవాసంసక్తమాననుండు య
ద్దివ్యదేశంబునం గొండొక కాలంబు వసియించె నయ్యవసరంబునఁ దదీయవైభ
వాసహిష్టు లగువైష్ణవులుకొందఱు కురుకాపురంబునందు దేవరాజగురుండాచా
ర్యపదంబుఁ జెందెనని యొక నెపం బిడి తదీయగృహస్థితసమస్తవస్తుజాతంబునం
పత్కుమారుని శ్రీభాండాగారంబునందుఁ జేర్చియున్న సమయంబుననమ్మహాత్ముం
డు మగిడి యాదవాద్రి కేతెంచి యావృత్తాంతంబంతయువిన నవధరించి, శ్లో॥ య
స్యానుగ్రహమిచ్ఛామి తస్యవిత్తంహారామ్యహమ్॥ అనియెడున్యాయంబునశ్రీ
యాదవాద్రీశుండు మదన గ్రహైకతత్పరుండు యస్తదీయం బగుసమస్తవస్తు
జాతంబుఁ బరిగ్రహించె నదియునుంగాక, శ్లో॥ భార్యాపుత్రశ్చ దాసశ్చత్రయ

ఏ తే వ శేస్త్తతాః।య తే సమధిగచ్ఛన్తి యస్యై తే తస్య తద్ధనమ్॥ అనిమొడుధ
ర్మశాస్త్రక్రమంబునఁ దద్దాన్యైకరతుండ నై నవీనిధనం బంతయు గ్రహింప
నర్హతముం డని తనయాత్మలోఁ దలంచి ప్రహృష్టా తరంగుండై తన కాచా
ర్యప్రసాదలబ్ధం బైనజ్ఞానప్పిరా ననియెడుగృహార్చావిగ్రహమాత్రంబు పరి
గ్రహించి తక్కినవస్తువులన్నియు దేవదేవున కర్పించి పరమవిరక్తుండై శ్రీరంగ
నాథునకు భక్తాంఘ్రి రేణుమునీంద్రునిపగిది శ్రీవిల్లి పుత్తూరియందు నెలకొన్నశ్రీ
యఃపతికి భట్టనాథయోగీంద్రునికరణి శ్రీయాదవాద్రీశున కశ్రాంతంబు తిరు
మాల్యక్తైంకర్యంబు నలుపు చుండె నంత

సీ. సుందరజామాతృశసూరి సంశ్రితులతోఁ, గురుకాపురమున సరద్గోష్ఠి నున్న
నభిజనవిత్తవిరద్యామదాంధులు కొంద, తానురవ్రకృతు లరయ్యవసరమున
నత్యసూయాపరుశ్చలై వచ్చి యొక్కనాఁ, డరుణోదయమువేళ శ నతనిమరము
దహియింప నది రామశదామోదరాధిష్ఠిత ప్రవర్షణచర్వరతంబు ముందు

తే. మగధరాజభటార్చితాశమందఘోర, పావక జ్వాలలను గాలురపగిది నున్న
లేచి యాయూరివా రెల్లఁజూచి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.

సీ. అంత శ్రీకాంతోపశయంత్యయోగీంద్రుఁ డ, స్మత్ప్రభావంబేమిరమనుజులెఱుఁగ
రల్ల వారికి నేఁడు శ తెల్లముఁ గా నాదు, మూర్తి గాన్పించి యీశముగ్ధజనుల
నస్మదార్యపదాంబురజాసక్తచిత్తులఁ, జేసి కృతార్థులఁ శ జేయుదు నని
జలనిర్గమద్వారశసరణి సూక్ష్మాహి యై, వెలువడి తొల్లి యాశనలువనాసఁ

తే. బూర్వ మంగుష్ఠమాత్రుండై శపొడమియచల, దేహుండై నట్టియాదివశరాహశౌరి
కరణి వర్ధిల్లి పున్నెల్లఁ శ గప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. మహానీయనిజఫణాశమండలమణిదీప్తి, గగనభాగం బెల్లఁ శ గప్పి మెఱయ
వేయుమోముల రెండుశవేలజిహ్వలఁబొల్పు, పూత్కారవాతాళిరభువన మలమఁ
బాదాదిమూర్ధాంతరబహుభూషణప్రభల్, సకలమోహధ్వాంతరశాంతిసలుపఁ
గైలాసగిరిచుట్టుఁ శ గ్రమ్ముకాలాబ్దము, గతి నీలచేలము శ కటి వెలుంగ

తే. బ్రహ్మదుద్రాదిదేవతల్ శప్రస్తుతింపఁ, దనదు శేషస్వరూపముఁ శ దాల్చ నతనిఁ
జూచి వినుతించి రాయూరిశసుజను లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. సూరిసంస్తుతులచేరను ప్రసన్నాత్ముండై, మణవాళముని తొంటిరమాడ్కి నుండి
మరము దహించుసశమ స్తజ తువులను, సీత యారాక్షసశస్త్రీలకొలఁదిఁ
గరుణించి కొన్నాళ్లు శ గడచినపిమ్మటఁ, దత్పుత్ర లేతెంచి శ తనపదాంబు
జము లాశ్రయించినశసర్వాపరాధముల్, తుమియించి పంచసంరస్కారముఖ్య

తే. హితము లొసగించి వారలరనిండ్ల కనిపి, సారతమమైనశాస్త్రమురసా త్వికులకుఁ
జెప్పుచును నిత్య మచట వరసించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అయ్యవసరంబున నమ్మణవాళయోగీంద్రునిమహావై భవం బాకర్ణించి యదేశాధి

పతి యేతేచి యమహత్తునిపదాబ్జంబు లాశ్రయింప నయ్యార్యవర్యండమ్మహీ
 జానికి సకలహీతంబులొనరించి శతకోపదాసుండనిదాస్యనామంబొసంగిననతం
 డు కృతార్థుం డై తిరునగరియందు శ్రీశతకోపయోగీంద్రునికిం బీతిగా కాలమే
 ఘాఖ్యమంటపంబొక్కటిగట్టించి తిరువీధులన్నియు సమస్తప్రాణిసందర్శనీయం
 బులుగాఁ దీర్చించి పుష్పద్యానవనంబులకుం బ్రవర్ధకంబు లగునీటికాల్వలేర్పఱ
 చి యుద్ధహియమణవాళనామా భిరామం బై మనోజ్ఞరత్నఖచితంబై సకమసీయ
 కాంచనమంటపంబు నిర్మించి సర్వకాలంబులందు సకలవిధకైంకర్యంబు లాచ
 రించు చుండెనంత నక్కంతోపయంత్ర దేశికేంద్రం డప్పరాంకుశమునీంద్రుని
 వీడ్కొని కురంగనగరాపరాభిధానం బగుతిరుక్కురుంగుడికిం జని యం దొక్క
 చోట నిసించి యున్న సమయంబున తిరువేంగడముడయా ననుబ్రాహ్మణుం డొ
 క్కఁడేతేచి యగ్గురువరునిం గాంచి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగప్రణామం
 బాచరించి మహాత్మా యెల్లనిలింపులయందు హరిహరహిరణ్యగర్భలయెడఁ బ్రా
 థాన్యంబు సమంబుగా శాస్త్రసిద్ధంబై యుండనీమువ్వురియందు నారాయణుం
 డధికుండని మీరనుటకుంగారణం బెయ్యది యని యడుగ నయ్యగ్రజన్మునుద్దేశిం
 చి, శ్లో॥ బ్రహ్మద్యాస్సకలాదేవామనుష్యాః పశవస్తథావిష్ణోర్థాయా మహావర్త
 మోహాన్ధతమసావృతాః॥ ఆబ్రహ్మస్తమ్భపర్యంతా జగదస్తర్వ్యవస్థితాః ప్రాణినః
 కర్తజనిత సంసారవశవర్తినః॥ అనియెడున్యాయంబున బ్రహ్మాదిన లదేవతలును
 మనుష్యపశుప్రభృతు లైనచేతనులును విష్ణుమా యామహావర్తమోహాన్ధతిమి
 రంబుచేనావృతు లై యుండెదరు మఱియు నాబ్రహ్మస్తంబః పర్యంత బుజగదంత
 ర్వర్తు లగుసమస్తప్రాణులు స్వకీయనుకృతదుష్కృతకర్మజనితం బైనసంసారం
 బునకు పశవర్తు లై యుందు రట్టిసంసారాలయందు ముఖ్యు లగుబ్రహ్మరుద్రులలో
 శ్లో॥ తతః క్రోధపరీతేన సంరక్తనయనేనచ వామాఙ్గుషనఖాగ్రేణ చిన్నం తస్య
 శిరోమయా॥ ఇత్యాదిన్యాయంబుచే నొకనిమిత్తవశంబునం గోధపరీతుండును
 సంరక్తనయనుండు నగురుద్రునిచే బ్రహ్మతల గొట్టంబడియె, శ్లో॥ యస్తా దనపరా
 ధస్య శిరశ్చిన్నం త్వయా మమతస్తా చ్ఛాపసమాయుక్తో కపాలిత్వం భవిష్య
 సి॥ ఇత్యాదిపురాణోక్తక్రమంబుగా రుద్రుండు బ్రహ్మచే శపియింపఁబడి కపాల
 గ్రస్తకరతలుండు పరమపతిప్రతాపాణిపల్లవార్పితభైత్యస్పర్శంబుచేఁ గానినా
 కీబ్రహ్మశాపరూపమహాపాపంబునివర్తింపనేరదనితనయాత్మలోఁ దలంచి భిక్షా
 ర్థంబు ముజ్జగంబులఁ దిరుగుచుఁ గరకపాలమోక్షంబు గానక దుఃఖించుచుఁబ
 రిశ్రాంతం డై వారాణసీక్షేత్రంబుఁ జెంద నందు భక్తత్రాణపరాయణుండున,
 నారాయణుండు లక్ష్మీసమేతుం డై యొకగృహమేధిగంద బున స్వదృష్టిగోచరం
 డైనయంతఃపదీయనిరవధికనిరతిశయ తేజోమండల బువీక్షించి యితండునుదను
 గ్రహార్థం బిచ్చటసాన్నిధ్యం బొనర్చినశ్రీమన్నారాయణుండుగాని గృహస్థమా

త్తుండుగాఁ డని శివుండు తనతలంపులో నిశ్చయించి, శ్లో॥ తదా నారాయణ శ్రీ
 మాన్ మయాభిక్షౌం ప్రయాచితః । విష్ణుప్రసాదా త్సుశోణి కపాలం తత్సహ
 స్రధా । స్ఫుటితం బహుధాయాతం స్వప్నలబ్ధధనం యథా॥ ఇత్యాదిపుగాణోక్త
 క్రమంబుగా నప్పురాణదంపతుల భైక్ష్యం రింపఁ బగమకారుణికుం డగునారా
 యణుం డతనికి శ్రీదేవితేత భైక్ష్యంబుఁ బెట్టింపఁ దదీయపాణిపల్ల వార్పితభైక్ష్య
 స్వర్ణంబుచేనక్కపాలంబువేయువిధంబుల వ్రక్కలై పుడమింబడి స్వప్నలబ్ధధనం
 బుకరణిం జూపడదయ్యె నంత గిరీశుండు శాపవినిర్ముక్తుండై మిగుల సంతోషించి
 పరతత్త్వప్రకాశకంబులగువేదాంతవాక్యంబులంబ్రస్తుతింపనద్దేవదేవుండు ప్రస
 న్నుండై యతనికి స్వకీయంబైన శ్రీరామషడక్షరీమంత్రంబుపదేశించి మహాత్మా
 నీవీమంత్రంబు సర్వకాలంబు జపించుచు నిజదేవీసహాయుండ వై యుచ్చటనిత్య
 నివాసం బొనరించి యీత్రంబునఁ బంచకోశమధ్యంబునం దెట్టిపాపిష్ఠిప్రాణి
 కైననంత్యకాలంబునం దీమంత్రంబుపదేశించితివేని వాని కేను ముక్తి నొసంగె
 దనని వరం బిచ్చెఁగాన యిప్పటికైన నాత్రంబునఁ బ్రాణంబులు విడుచుచేత
 నులు శివకృతరామమంత్రోపదేశార్థంబుగా డక్షిణార్థంబుపై కెత్తుకొని పం
 చత్వంబుఁ జెందుదురు కావున “కాశీ మరణాన్ముక్తిః” అనియెడున్యాయంబున
 నస్మదన్వయులు దక్కఁ దక్కినవారు కొందఱుమరణార్థంబాత్రంబున కరుగు
 దురీవృత్తాంతంబుస్కాందోత్తరభాగంబునఁ బ్రయాగమాహాత్మ్యంబునందును
 శ్రీరామసఁహితయందును ప్రసిద్ధంబు కావున భగవత్పరతంత్రులగు బ్రహ్మరుద్ర
 లతనికంటె నధికులు గారది గాన వారిరువురికి వేదాఽహరగురుపాతకదై
 త్యపీడాద్యాపద్విమోచనుండును సకలశ్రుతిస్మృతితిహాసపురాణాదిసరస్వతీజోఘు
 ష్యమాణజగజ్జన్మాదికారణత్వసర్వాంతర్యామిత్యసర్వనియంతృత్వసర్వరక్షకత్వస
 ర్వశక్తిత్వసర్వజ్ఞత్వసత్వసంకల్పత్వశుద్ధసత్త్వమయత్వనిఖిలహేయప్రత్యసీకకల్యా
 నైకతానత్వనిగుపాధిక నిఖిలవిధబంధుత్వనిస్సమాభ్యధికత్వాది శుభలక్షణోపలక్షి
 తుండు నగు శ్రీమన్నారాయణుండుసర్వాధికుం డని యస్మదీయసిద్ధాంతంబు స
 ర్వలోక ప్రసిద్ధంబని యగ్గురుశిఖామణి యానతీయ నాకర్ణించి యద్ధరాదేవుండా
 చార్యసత్తిమా యిట్లు నిస్సమాభ్యధికుండై నశ్రీమన్నారాయణుండు శ్రీరామ
 చంద్రుండై యవతరించి రావణవధజనిత బ్రహ్మసాత్యరూపమహాపాపనిబర్హణా
 ర్థంబు శివలింగ ప్రతిష్ఠాపనంబొనర్చి శివలింగ ప్రతిష్ఠాతయనిపురాణ ప్రసిద్ధంబైన
 నామధేయం బేల లభించెనని యడుగ నమ్మణవాళమహామునీంద్రుం డావిపునిం
 జూచి వత్సా యివృత్తాంతంబు శ్రీరామాయణప్రోక్తంబు గాదు పురాణాంత
 రోక్తం బంటివేని వేదవేద్యుండు దశరథాత్మజుండై యవతరింప, శ్లో॥ వాల్మీకి
 రభవద్బ్రహ్మ వాణీ వాక్తస్యరూపిణీ ॥ అనియెడుపురాణవచనప్రామాణ్యంబున
 బ్రహ్మంశసంభూతుం డగుప్రాచేతనునివలన వేదరూపసరస్వతి శ్రీమద్రామాయ

జాబిధానేతిహసరత్నం బయ్యె నది గాన యితిహసశ్రేష్ఠం బై న శ్రీమద్రామాయ
 ణంబుకంఠెనతిదుర్బలంబై నయొక తామసపురాణంబునందుఁ బ్రతివాదితంబై న
 యర్థంబు సాత్త్వికులకాదరణీయంబుగాఁ దదియునుం గాక విశ్రవశి ప్రజాపతివలనఁ
 బ్రదోషకాలంబునంగై కసియనురాక్షసియందు జనియించినవాఁడుగాన రావణుం
 డు కేవలరాక్షసుండును, శ్లో॥ దయాసత్యంచ శౌచంచ రాక్షసానాం నవిద్యతే॥
 అనియెడున్యాయంబున దయాసత్యశౌచవిహీనుండును దేవర్షి సాధుజనాత్యంత
 కంటకుండును బరదారసహ సాపహర్తయును గావునఁ బరమాతతాయయు, శ్లో॥
 ఆతతాయిన మాయాంతం హన్యాదేవావిచారయన్ । నాతతాయిన ధేదోహ
 హన్తుర్భవతి కశ్చన ॥ అనియెడుమనువచనంబుచే రణరంగంబునఁ దన్నెదు
 ర్కొని యనేకవిధంబులం బోరుచున్న మహాపాతకి యైనయారాక్షసుని సర్వలో
 కహితార్థంబుగాఁ దెగటార్చినసర్వస్వామియైనరఘుస్వామికి బ్రహ్మహత్యారూప
 దోషం బెట్లు పాటిల్లు నదియునుం గాక శాపోపహతు లగుస్వకీయ ద్వారపాలకు
 లు స్వశత్రుభూతరావణకుంభకర్ణాఖ్యరాక్షసు లైరి గాన వారల కారాక్షసదే
 హంబులం బెపుట యనుగ్రహంబు గాని నిగ్రహంబు గా దట్లయేనేనిలిం
 గస్థాపనంబునకుం బ్రయోజనం బేమంటివేని యర్జునవ్యాజంబుననుయోధనాది
 దుష్టక్షత్రియుల నందఱుం దునుమాడి గోబ్రాహ్మణాదిహితంబునకై ధర్మరాజు
 నుం బ్రతిష్ఠించి శ్రీకృష్ణుండు యుధిష్ఠిర ప్రతిష్ఠాత యని ప్రసిద్ధంబైననామంబు
 లభించినమాడ్కి శ్రీరామభద్రుండును ద్రిభువనహితచిక్కిర చేడై లోక్యపావన
 స్వకీయసేతురూపమహాతీర్థపరిపాలనాథంబు తత్సమీప బునందుస్వభక్తుండై స
 శిపునిం బ్రతిష్ఠ సేయించి యానామంబుఁ జెందిననతనిపరత్వంబున కేమికోటం
 త సంభవించు నదియునుం గాక, శ్లో॥ త్వం హి రుద్ర మహాబాహు మోహ
 నార్థం సురద్విషామ్ । పాషణ్డౌచరితం ధర్మం కురుష్వ సురసత్తమ॥ తామసాని
 పురాణాని కథయస్వ చ సాంప్రతమ్ । మోహనానిచ శాస్త్రాణి కురుష్వ చ మహా
 మతే॥ ఇత్యాదిపాద్యవచనోక్తక్రమంబుగా భగవదాజ్ఞచే వృషధ్వజుండు నిజ
 యోగశక్తివై భవంబున దుర్వాసోగౌతమకాత్యాయనాదిమహర్షులనావేశించి
 శైవశాక్తగాణాపత్యకాపాలపాశుపతపాషండాద్యనేకదుర్మత ప్రతిపాదక పురాణశా
 స్త్రంబులం గల్పించి తానును భస్మద్ధాశనరుద్రాక్షవలయక పాలాస్థిమాలికా
 భారణశ్శానవాసదిగ్వసనాద్యమంగళాచారంబులం గైకొని దేవానియాజ్ఞచే
 జంభనముచి ప్రముఖాసురమోహనార్థంబుగానిట్టి తామసవేషంబుధరించిననాకు
 జగన్మాన్యత్వం బెట్లు గలుగనేర్చు నని విన్నవింప, శ్లో॥ అహమ ప్యవతారేషు
 త్వం చ రుద్ర మహాబల । తామసానాం మోహనార్థ పూజయామి యుగేయ
 గే । మతమేతదవష్టభ్య పతి న్యేవ నసంశయః॥ ఇత్యాదిపాద్య పురాణోక్తక్ర
 మంబుగా సర్వలోకరక్షకుం డైనపుండరీకాక్షుం డప్సార్వతీపతినిఁజూచిమహా

తా మదాజ్ఞ చే నిర్ణయించిననీకుం బ్రహ్మండ నైతి దామసజనమోహనా
 రంబు రామ ప్రాప్త్యవతార బులయ దు నిన్నుర్చించెద మదీయరామషడక్షరీ
 మంత్రజపంబుచే బరమవిత్తం బగుభవదీయహృత్కమలకర్ణి కాపీతమధ్యం
 బున నిత్యసాన్నిధ్యంబొనర్చెదగాన యిట్టితామసవేషధారణంబునకు సంశయం
 పవలదు నిన్ను నే నారాధించితినేని, శ్లో॥ యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠ స్తత్తదేవేత
 రోజనః । స యత్ప్రమాణం కురుతే లోక స్తదనువర్తతే॥ అనియెడు న్యాయం
 బున, శ్లో॥ మోక్షప్రదాతా సర్వేషాం విష్ణురేవ నసంశయః ॥ ఇత్యాదివిశేష
 ప్రమాణంబులను విశ్వసించి మదేకపరాయణులగుముముక్షుచేతనులు దక్క
 దక్కినజనులందఱు మత్ప్రదర్శితమార్గం బనువర్తించి నిన్నతిభక్తితో భజించు
 చుదు రని వరం బిచ్చుకతనఁ గావేరీతీరంబున గాయత్రీశిలాసమీపంబునందు
 స్వసంకల్పకల్పితవహ్నిపుష్కరిణ్యుత్తరదక్షిణతటంబులయందు శ్రీరామలక్ష్మణా
 భిధానుం డగునారాయణుండు శివలింగస్థాపనంబుఁ జేసి యర్చించె నత్తిర్థసమీ
 పంబునందు బ్రహ్మహత్యానివృత్తికై ప్రాయశ్చిత్తం బేల యొనర్చుకొనియె నంటి
 వేని, శ్లో॥ నమే పార్థాస్తి కర్తవ్యం త్రిషు లోకేషు కించన । నానవాప్త మవా
 ప్తవ్యం వర్తవచ కర్తణి॥ యదిహ్యాహం నవర్తేయం జాతు కర్తవ్యతద్విధితః ।
 మమవర్తానువర్త నే మనుష్యాః పార్థ సర్వశః ॥ ఉచ్చిద్యేయు రిమేలోకా నకు
 ర్యాంకర్తచే దహమ్ । సజ్జరస్య చ కర్తాస్యా ముపహన్యా మిమాః ప్రజాః॥
 సత్తాః కర్తవ్యవిద్వా సో యథా కుర్వన్తి భారత । కుర్యాద్విద్వాం స్తథా సక్త
 శ్చిక్వేన్లోకసంగ్రహమ్॥ అనియెడుగీతాన్యాయంబుచే భగవంతుం డైనను స్వ
 రూపజ్ఞానసంపన్ను లగుభాగవతులైనను లోకసంగ్రహార్థంబు కర్తం బాచరింప
 వలయుఁ గాన రాజర్షిశ్రేష్ఠుండైన దశరథచక్రవర్తికిం బుత్రుండైన యవతరించిన
 శ్రీరామభద్రుం డగస్త్యాదిబ్రహ్మసిద్ధాంతచే హిరణ్మయగోగర్భప్రవేశమహాదా
 నాదు లొనరించి దేవేంద్రునకుం దొల్లి వృత్తబ్రహ్మహత్యానివృత్తికారణంబైన
 గాయత్రీశిలయందుజగజ్జన్మాది కారణనిత్యనిరవధిక నిరతిశయనిస్సమాభ్యుధిక్స్వకీ
 యదివ్యతేజోవిశేషోపాసన ప్రతిపాదకంబైన గాయత్రీమంత్రంబులోకశిక్షార్థంబు
 జపించె గావున, “పవిత్రాణాం పవిత్రం యో మజ్జలానాంచ మజ్జళమ్ ।
 దైవతం దేవతానాంచ” ఇత్యాదిపంచమ దోక్తక్రమంబుగాఁబరమపావనపర
 మకల్యాణదివ్యమంగళవిగ్రహుండైన పరమదైవతం బైన శ్రీరఘున్వామికి దో
 షంబు లేదు మఱియును, శ్లో॥ నమాం కర్తాణి లింపన్తి నమే కర్తఫలే స్పృ
 హః॥ అనియెడు గీతోక్తక్రమంబుగా నిస్సృహుండు నకర్తవశ్యుడు నగుశ్రీరా
 మాభిధానవిష్ణువును ఫలకాములైనయంద్రాదులు వృత్రాదిబ్రహ్మహత్యాఫ
 లంబుఁ జెందినట్లు రావణహాసనదోషంబుఁ జెందఁజాలదు-అదియునుం గాక॥
 పార్వతీ, శ్లో॥ మన్నాథ జగతాంనాథ సర్వజ్ఞ త్వం మహేశ్వర । త్వత్ప్రసాదాన్

యాజ్ఞాతం ధర్మశాస్త్ర మను త్తమమ్॥ ప్రాయశ్చిత్తం పాపానాం శ్రుతం సర్వ
 మశేషతః॥ బ్రహ్మహత్యాదిపాపానాం నిష్క్రంతిం వక్తు మర్హసి॥ గుర్రః, శ్లో॥ శ్రుణు
 దేవి ప్రవక్ష్యామి గుహ్యద్గుహ్యతరం మహత్॥ సనత్కుమారవిఘ్నే శసంవాదం
 పాపనాశకమ్॥ ఉపవిష్టు గణాధ్యక్ష మేకాన్తే ప్రణిపత్య సః॥ సనత్కుమారః
 పవ్రచ్ఛ సర్వధర్మ విదాం వరమ్॥ సనత్కుమారః, శ్లో॥ భగవన్ సర్వధర్మజ్ఞ సర్వవి
 ఘ్న వినాశక॥ ద్విజహత్యాహరం ధర్మం వక్తు మర్హసి మే ప్రభో॥ భవన్వినాశ్య
 ధర్మస్య వక్తావా స్తి జగత్ప్రయే॥ విశాయకః, శ్లో॥ సాధుష్టం త్వయా బ్రహ్మ
 సర్వలోకోపకారికమ్॥ మయాచిరకృతం కర్మస్థారితం భవతానఘ పురాహంగజ
 రూపేణ జాతః పవ్వతసన్నిభః॥ మత్తో వృక్షో సముత్పాత్య మునిహింసాం
 సమారభమ్॥ తదామయా మునిగణా హింసితా బహుభా బలాత్॥ హాహ
 కారో మహా నాసీ ద్బ్రాహ్మణానాం సమంతతః॥ తదావాతాః సహస్రేణ శేష్టితః
 పతితో స్త్యహమ్॥ నిస్స జ్ఞం మృతతుల్యం మా మైక్షదేవః పితా మమ॥ ఆరా
 ధ్యజగతా మిశం రామం సర్వహృద్ధితం॥ ప్రత్యక్షమః రోదేవై రావృతో రఘు
 నందనః॥ తదా ప్రోవాచ భగవాన్ శ్రీరామః పితరం మమ॥ ప్రసన్నోస్మి మహా
 దేవ కిం మాం ప్రార్థయసే ప్రభో॥ దాన్యామి యదభీష్టం తే త్రిషుగోకేషు దుర్ల
 భమ్॥ ఈశ్వరః, శ్లో॥ ద్విజహత్యాసమావిధ మమాపుత్ర మిమం ప్రభో॥ నిష్పా
 పం కురు దేవేశ యద్యస్తి మయి తే దయా॥ తథేత్యుక్త్వా తదా తేన దయయా
 వీక్షితో స్త్యహమ్॥ తత్త జాల్బచ్చై తన్యో నిర్జ జ్ఞానబృంహితః॥ బహుభిర్గద్యప
 ద్యైశ్చ స్తుత్వాతం ప్రణతోస్త్యహమ్॥ తదా మామాహ సప్రీత శ్శ్రీరామ
 శ్శృణోగతిమ్॥ శ్రీరామఉవాచ॥ ద్విజహత్యాసహస్రస్య ప్రాయశ్చిత్తం వదామి
 తే॥ యన్మన్నామసహస్రం వాహత్యాకోటిభిరు త్తమమ్॥ ఇతిమహ్యం చ దారామః
 స్వస్యనామసహస్రకమ్॥ తస్యగ్రహణ సాత్రేణ నిష్పాపోఽస్తి తథైవహ॥ త
 దాద సర్వదేవానాం పూజ్యోస్తి మునిసత్తమ॥ త్వ మప్యేతదధీయానో రాఘ
 వస్యమహాత్మనః॥ నామ్నాంసహస్రం లోకేషు ప్రఖ్యాపయమహామతే॥ అని తత్త్వ
 స్తం గ్రహరామాయణంబునఁ గిష్కింధాకాండంబునందుఁ జతుర్థస్థోక్తశ్రీరామ
 సహస్రనామస్తోత్రంబునం దుపోద్ఘాతోక్తప్రకారంబుగా గిరికన్యనిజభర్తనుం
 జూచి దేవానీయను గ్రహంబుచేధర్మశాస్త్రంబులు దెలిసితి బ్రహ్మహత్యాదిమహా
 పాతకప్రాయశ్చిత్తంబు దెలుపుమని ప్రార్థింప రుద్రుం ఉద్దేవినిం జూచి సనత్కు
 మారవిఘ్నే శసంవాదం బొక్కటి గల దది నీప్రశ్నంబునకుఁ బ్రత్యుత్తరంబగు
 నది వివరించెద నాకర్ణింపుము ముం దొక్కనాఁడు సనత్కుమారుం డేతెంచి
 వినాయకునింగ్రాంచి నమస్కరించి బ్రహ్మహత్యాప్రాయశ్చిత్తగూఢధర్మం బుపదే
 శింపుమని యడుగ సగ్గజాననుం డాసనత్కుమారు నుద్దేశించి మహత్తా భవ
 త్కృతసమిలాచీనప్రశ్నశ్రవణంబుచే మదాచరితం బైనచిరంతనదుష్కర్మం బొ

క్కటి యిప్పు డస్తనీయస్తృతివిషయం బయ్యె దాని వర్ణించెన సావధానచిత్తుం
 డవై వినుము తొల్లి మనీయజననీజనకు లిరువురువిలాసార్థబుగాఁ గ రేణుక రీంద్ర
 స్వరూపంబులు ధరియించి యొక పుణ్యారణ్యంబునందుఁ గ్రీడించుచున్న వారివలన
 మహాగిరిమాత్రప్రమాణమ త్తమాతంగశరీరుండనై జనియించి మదోద్రేకంబున
 మీఁ దెలుంగక నిరపరాధు లైనమునీదులఁ బెక్కండ్రనధించి బ్రహ్మహత్యా
 సహస్రపరివేష్టింపఁడనై సంజ్ఞాహీనుండనై మృతప్రాముఁడనై పడియున్న నెఱిం
 గి యస్తద్గురుం డైనహాండు సర్వా తర్యామయు సర్వ కేశ్వరుండు నగు శ్రీ
 రామభద్రు నతభక్తి నర్చింప నద్దేవాదిదేవుండు సుప్రసన్నుండై సర్వగీర్వాణప
 రివృతుం డై చుజ్జనకునకు దృష్టిగోచరుండై దేవా నీ విట్లు నన్నారాధించుటం
 జేసి మిగుల సంతోషించితి నెట్టిమల్ల భవరంభె న నీ కొన గెద నీయభీష్ట బువే
 డుమని యాసతీయ విని స తసింపి మజ్జనకుండు మహాత్మా నాయెడ నీకు దయ
 గలదేని పార్వతీపుత్రుం డైనయిల్బలకుఁ బావవిముక్తుని జేసి బ్రదికిపుమని
 స్తార్థింప నప్పరమపురుషు డు స్వకీయకరుణా టాక్షనీక్షణంబుల నన్నుం గటా
 క్షింప సంజ్ఞ లభించి తడను గ్రహస్తాప్తవిశుద్ధబుద్ధిపరిబృంహితుండనై యనేకగ
 ద్యపద్యంబుల నతనిం గొనియాడి తత్పదావింధంబులయందు సాష్టాంగప్రణా
 మం బాచరింప శరణాగతుండ నైననన్నుం గరుణించి యద్దే దేవు డు నత్సా
 బ్రహ్మహత్యాప్రాయశ్చిత్తాత్మకంబును మఱియు నానాహత్యాకోటివిఘటంబు
 నగుమన్నామసహస్రంబు నీ కుపదేశించెద ననిచెప్పి యట్లను గ్రహి పఁ దత్పరి
 సాదాబ్ధ దీయసహస్రనానుసారాయణంబు చే నిర్ముక్తనిఖిలమహాపాతకుండనై
 సర్వదేర్షి గ్రాజ్యుండనైతి నానామసహస్రంబునీచిఁ రించిత్రిభువనంబుల బ్రస
 ర్తింపం జేయుమని వక్కాణించె కావున నోదేవీనిపును మంత్రాత్మకంబైన శ్రీ
 రామనామసహస్రంబునందొక్కొక నామంబు సర్వపాపవినాశనంబునుసహస్ర
 నామపారాయణఫల ప్రదంబున సర్వైశ్వర్యప్రదాయకంబును గాన సర్వకాలం
 బులయందు శ్రీరామనామంబు జపించు మంఠము మఱియు నెంతయు శ్రీరా
 మనామపంచానధ్వని వినఁబడదు తాత్కాలికర్య తాబు మహాపాతకమత్త
 గజంబుల మదోద్రేకంబు చెల్లు రామనామశ్రవణానంతర కాలంబున నక్కలు
 పంబు లన్నియు నిర్మూలంబు లగు ననిగద్యుండు తనదేనికిం దెలిపె గావున
 నెవ్వఁ డక్షైలాసపతికిం దత్పుత్రునకు బ్రహ్మత్యానివర్తకుం డయ్యె శ్లో॥ సే
 తుం దృష్ట్వా విముచ్యంతే బ్రహ్మహత్యాదిపాతకైః॥ అని సేతుమాహాత్యోక్తక
 మంబుగా యనీయ సేతుబంధంబు నిరీక్షించి మానవులు బ్రహ్మహత్యాదిపాపవి
 నిర్ముక్తు లగుదుర శ్లో॥ రామనామ తవ జాతు జపంతః పామరాశ్చ వితరంతి భవా
 భిమ్॥ అనియెడున్యాయంబునఁ బావకులైనను యనీయరామనామం బొకసారి
 యైన జపించి సంసారసముద్రంబు దాటుదురు శ్లో॥ మనోదగ్ధం పరస్త్రీభి ర్జిహ్వ

దగ్ధాపరాన్నతః । హస్తా పరిగ్రహ ద్దగ్ధా కుత సిద్ధి ర్వరాంగ నే॥ అనిసిద్ధనాగా
 ధ్వనతంత్రోక్త క్రమంబుగాఁ బర స్త్రీపరాన్న పర ద్రవ్యవ్రతిగ్రహణి చేగరణత్ర
 యంబు దగ్ధం బయ్యెఁ గావున, శ్లో॥ రామేష్వర్ణ ద్వయ మాద రేణ సదాస్మర
 న్తుక్తి మువైతి జన్తుః । కతా యుగే కల్ప మమానసానా మవ్యత్ర ధర్మేఖలు
 నాధికారః॥ అనియెడున్యాయంబునఁ గలికాలంబునందుఁ గలుపచిత్తులగుమను
 ష్యుల కితరధర్మానుష్ఠానయోగ్యత చాలదు గానయెవ్వానిదివ్యనామంబెల్లప్పు
 డనుసంధించి చేతనుండు నిర్వాణంబుఁ జెందునట్టిపరమపావనపరమకల్యాణాస్త్రా
 కృతదివ్యమంగళవిగ్రహం డగుశ్రీరామభద్రునకుం బాపంబు గలననిప్రలపిం
 చుపాపాత్తులపాపంబులకుఁ బారంబులేదువారిజన్మంబులునిరూపణీయంబులని
 యగ్గురువరుం డానతియ్యనాకర్ణించియార్యసత్తమా “హరిగ్ంహరం తమ్॥” ఇ
 త్యాదిశ్రుతివాక్యంబు “హరిన్మసింహం హర న్తం సహర న్తంవి శ్వేశానం రు
 ద్రం దేవా అనునయన్తి” అని యన్వయించిఁ శరభరూపి యగురుద్రునిచే నర
 కేసరికిఁ బరాజయంబు సుస్పష్టం బగుఁ గావున విష్ణున కాధిక్యం బెటు సంభవి
 చు నని యా విప్రుం డడుగ నతనిం జూచి గురునరుండు వత్సా, శ్లో॥ ఇతిహాసపు
 రాణాభ్యా వేదం సముపబృంహయేత్ । బిభేత్కల్పశ్రు తా ద్వేదోమామయం
 ప్రతరిష్యతి॥ అనియెడున్యాయంబునవేద బువీడునన్ను నంచుఁ పఁగలండని యల్ప
 శ్రుతునివలన భయపడుఁ గాన యితిహాసపురాణాదులచేవేదార్థంబునిర్ణయంప
 వలయుఁ గానశంకరమధ్వవిద్యారణ్యభగవద్రామానుజపరాంకుశభట్టార్యాదు
 లైకకంఠ్యంబుగాఁడమతమభాష్యాదిగ్రంథంబులయందుఁ బ్రమాణంబుగాఁబ
 రిగ్రహించిన, శ్లో॥ బ్రహ్మణ మింద్రం రుద్రంచ యమం వరుణమేవచ॥ నిగృహ్య
 హరతే యస్తా తస్తాన్ధ రిరిహోచ్యతే॥ అనియెడుపురాణవచనోక్తక్రమంబుగా
 బ్రహ్మాంధ్రరుద్రయమవరుణాదిదేవతలనునిగ్రహించి తనకునశవ స్తులఁగాఁ జేయు
 కతన హరినామంబు విష్ణునకు యాగిరూఢ బై చెల్లు నట్టిన్మసింహునకుశరభ
 రూపి యగురుద్రునిచేఁ బరాభవం బెట్లు సంభవించినేర్పు నదియనుం గాక
 యీశ్రుతికి నీవు చెప్పినయర్థంబు బహు ప్రమాణవిరుద్ధం బదియెట్లంటివేని విశద
 పఱచెద సావధానచిత్తుండవై వినముతోల్లి శ్రీమదఖిలనిగమాగమనిగదితనిజ
 కథానుభావప్రవాహవగాహనప్రతౌళితా శేషదోషసాధుయూధపరిత్రాణపరాయ
 ణుండునుబరమపావనపరమకల్యాణవిష్ణువాసుదేవనారాయణాద్యభిధానుండును
 జగద్విశ్రాంతసుత్రామామిత్ర పక్షవిత్తేపణద త్కాక్షీణవైష్ణవ తేజగికాయాదరావ
 బోధితసాధువాక్స్పృహిష్టాపనాంగీకృతానురవరాయససభాస్తంభవిజృంభితస్వావిర్భా
 వుండునుదప్తచామీకర ప్రచండతరనయన విస్ఫురచ్ఛ విచ్ఛల కేసరవిసరవిజృంభి
 తాననవికటదంష్ట్రా రాశభయంకరకగవాలచలక్షురా గ్రజహ్వస్తభోర్ధ్వకర్ణమహా
 ద్యుతగిరికందరవ్యావృత్తాస్యనాసావిరాజితాభ్రంలిహమహాన్నతకాయుండును

బృథువీవరాదీర్ఘగీర్ణామధ్యస్థలతనుమధ్యవిరాజితుండును రాకానుధాకరకరని
కరగౌరతనూరుహవ్యాప్తిసముద్భిస్తుండును భక్తరక్షణప్రాప్తుండును బ్రతిభటవిఘ్న
టనపటురటచ్చక్రాబ్జగదాఖడ్గముసలహాలకులిశాద్యనేకదివ్యాయుధవిభాజిదృఢజా
భిరాముండును నుద్దామదైత్యస్తోమభీనుతమనిజధామభూముండును మహార్హమ
ణిఘ్నప్రభాసితగళదిశావకా శానర్ఘకోటీరగైవేయకమకరకుండలహార కేయూ
రాంగదకౌస్తుభకటకోర్కి కాకాంచీదామోదరబంధనవీతాంబర శింజానమంజుమం
జీరాద్యపరిమితదివ్యభూషణభూషితుండును నిరంతరచిరంతనతపస్సమాధినిష్ఠాగరి
ష్ఠసనకాదిమునిజనమనఃకమలకర్ణి కాసమాగాధితనుందరచరణారవిందుండును మ
హానందకందళితహృదయారవిందుండును జరాచరసంతాపనసంతతప్రతాపోద్దీప్తిత
హిరణ్యకశిపురక్షోవక్షుగికవాటోత్పాటనాసంకుచితకుంచికాయమాననఖర శిఖరుం
డు నగుశ్రీనృసింహదేవుండు దైత్యహాననసమయసముద్భూతస్వకీయకోపానలాభీల
జ్వాలాకలాపపరివృతుండు ప్రళయానలంబుపగిదిః జరాచరదుర్నిరీక్ష్యుండు బ్ర
హ్మరుద్రేంద్రాదిదేవతలచే బహువిధంబులం బ్రార్థింపంబడియును బ్రసన్నుండు
గాక యున్నయవసరంబున వేల్పులు కొందఱు తదీయాపూర్వాత్యద్భుతదురంత
దుస్సహతేజఃప్రపంచప్రతాపంబున కోర్వంజాలక మూఢచేతనులై యొకనిరర్థ
కోపాయం బాలోచించి రుద్రునిం జూచి దేవా సింహంబునకు శరభంబు విరోధి
నీవు తద్రూపంబు ధరియించి యీనరకేసరి నెదుర్కొంటివేని యితఃడు శాం
తుం డగునని ప్రార్థింప, శ్లో॥ తతఃక్షణేన శరభోనాదపూరితదిజ్ఞుఖః। అభ్యాశమ
గమ ద్విజ్ఞో ర్వ్యనదద్భిరవస్వనమ్॥ తమభ్యాశగతం దృష్ట్వానృసింహ శరభం
రుషా । జఘాన నిశితై రుగై ర్నఖై రేవ వరాయుధైః ॥ నిహతే శరభే తస్మిన్
రాద్రే మధునిషూదనమ్ । తుష్టువుః పుణ్డరీకాక్షం దేవా దేవర్షయస్తథా॥ అని
యాగ్నేయపురాణంబునః జత్వారింశదధ్యాయోక్తక్రమంబుగా శంభుండు శరభ
రూపంబు ధరించి నిజనాదపూరితదిజ్ఞుఖుండు యద్దేవదేవుని డాసి ఘోరతరనా
దం బొనర్చినం జూచి శ్రీనృసింహదేవుండును నిశితనిజనఖాగ్రవరాయుధంబులచే
నతనిం జీటివైచిన దేవతలు దేవఋషు లాశ్చర్యంబుఁ జెంది యద్దేవాదిదేవుని
బ్రస్తుతించిరి. మఱియును, శ్లో॥ తౌ యుధ్యమానౌతు చిరం వేగేన బలవత్తరా
నశ్రమం జగ్జ్ఞతు ర్దేవౌ నృసింహ శరభాకృతీ॥ తతః కృద్ధో మహాకాయో నృసిం
హో భీమవిక్రమః । సహస్రకరజానత్ర తస్యగాత్రేన్యవేశయత్ ॥ పతితం భీమ
మత్యుగ్రం గతాసుంద్రమ్ ముగతాః । ఋషయో దేవగన్ధర్వా యత్ర శేతే హ
తో హరః॥ తం దృష్ట్వా పరమం జగ్గుర్విస్మయంతే దివౌకసః। ప్రళశంసుస్తథా
కర్తృ నారసింహస్యచాద్భుతమ్॥ ఇత్యాదిపాద్యపురాణోక్తక్రమంబుగా నృసింహ
నఖాగ్రంబులచేఁ జీర్పఁబడి గతప్రాణుండై పడియున్నశరభరూపి యగుహరునిం
జూచి మిగులవిస్మయంబుఁ జెంది మహర్షి దేవగంధర్వాదు లందఱు యద్దేవాదిదేవుని

యత్యద్భుతపరాక్రమం బనేకవిధంబులంబ్రశంసించి రదియునుంగాక, శ్లో॥ హం
 తు మభ్యాగతం రాద్రం శరభం నరకేశరీ । నఖైర్విదారయామాసహిరణ్యక
 శిపుం యథా॥ ఇత్యాదిగారుడపురాణంబునందప్తనవతీతమాధ్యామోక్తక్రమం
 బుగాఁ దన్ను వధింప నెదుర్కొన్న శరభరూపి యగురుద్రునింజూచి నృసింహుం
 డు నిజనిశితసఖా గ్రంబులచే నతనిహిరణ్యకశిపునిమాడ్కింజీల్చివై చె మఱియు
 ను, శ్లో॥ నికృత్తబాహూరుశిరావజ్రకల్పముఖై ర్మఖైః । మేరుపుష్కేనృసింహేన
 శరభస్సహసాపతత్ ॥ ఇత్యాది నృసింహపురాణోక్తక్రమంబు గానరకేశరీచేపజ్ర
 కల్పముఖంబు లగుతదీయసఖంబులచే శరభరూపుం డగుశివుండు విదారితబా
 హూరుశిరస్కుండ్లై విగతప్రాణుండ్లై మేరుపుష్కంబునం బడియె నదియునుంగా
 క, శ్లో॥ తతస్సురస్తమాదాయ రుద్రం శరభరూపిణమ్ । విదదారనఖై స్తీ
 ణైర్హిరణ్యకశిపుంయథా॥ ఇత్యాదివామనపురాణోక్తక్రమంబుగానృసింహుం
 డు నిజనిశితసఖా గ్రంబులచే హిరణ్యకశిపునిపగిది శరభరూపి యగురుద్రునింజీ
 ల్చివై చె మఱియును, శ్లో॥ నమస్తేస్తునృసింహాయలక్ష్మీస్తుతిజితకృధే । యత్రోక్త
 థాగ్నాపురా రాద్ర శరభ శ్శలభాయితః॥ ఇత్యాదిపురాణాంతరోక్తక్రమంబు
 గా నెవ్వనికోధాగ్నియందు రాద్రం బగుశరభరూపంబుశలభంబయ్యెనట్టి నర
 కేశరికిం జేమోడ్చెద నని దేవర్షిసంఘంబు గొనియాడె నదియునుం గాక, శ్లో॥
 బ్రహ్మవర్శిరఃపట్టదిక్పాలోర్ధ్వాజ్ఞభూషణః । ద్వాదశార్కశిరోవామరుద్రవేషై
 కనూపురః॥ అనంతాయుధదోర్దణ్డో నృసింహో వీరభద్రజిత్ ॥ ఇత్యాదిచాద్య
 పురాణంబున ముఖ్యసహస్రనామోక్తక్రమంబుగా నృసింహుండు వీరభద్రుని
 జయించె నదియునుం గాక, శ్లో॥ సచశ్చుపశ్చాననమష్టపాదంపక్షద్వయాధ్యం
 ఘననీలగాత్రమ్ । స్ఫురన్తహతీవ్రసహస్రహస్తం సహస్రశస్త్రం శరభస్వరూ
 పమ్॥ కరాదాదాయప్రత్యేకం ముఖచశ్చుపుటద్వయమ్ । వ్యదారయన్నృసిం
 హస్తం హిరణ్యకశిపుం యథా॥ తస్యకజ్జాశకేనైవనగాకారేణనారద । జయ
 కేతుం దణ్డముచ్చం చకారనరకేశరీ॥ ఇత్యాద్యుత్తరకూర్మపురాణోక్తక్రమం
 బుగాఁ జంచుపంచకయుక్తపంచాననుండునునష్టపాదుండునుబక్షద్వయాధ్యం
 డునునీలమేఘనిభః కారుండునుస్ఫురన్తహతీవ్రసహస్రశస్త్రధరసహస్రహస్తుండు
 నగుశరభాత్మకరుద్రునిం జూచి నిజకరాగ్రంబులచే వేలువేలు యతనిముఖచం
 చుపుటంబులు గ్రహించి హిరణ్యకశిపునిపోలికనితనింజీల్చివై చి నృసింహదేవుం
 డు పర్వతాకారంబై నతదీయకంకాశాస్థిచే మహోన్నతంబై నజయధ్వజదండం
 బు సేయించె నిట్లనేకపురాణంబులయందు నరకేశరీచేశరభస్వరూపుండ్లై నరు
 ద్రుండు హతుం డయ్యెనని యుదాహరింపఁబడెఁగాన“హరిగ్ం హరం తమ్” ఇ
 త్యాదితైత్తిరీయోపనిషద్వాక్యంబునకు నీవు చెప్పినయర్థంబయుక్తంబు రెండు
 మూఁడుశైవపురాణంబులయందు శరభునిచే నృసింహునకుఁ బరాజయంబుని

రూపింపఁబడ్డ దంటివేవి బహుసా త్వికపురాణవిరుద్ధంబు లైనయాతామసపురా
 ణంబులు ముముక్షువుల కనాదరణీయంబులు కావున నాశ్రుతికి “విశ్వేశానం రు
 ద్రంహారంతం హరిం నృసింహందేవా అనునయంతి” అని యీయర్థంబు పురాణమ
 హర్షులచే నిర్ణీతంబయ్యె ‘బహూనా మనుగ్రహా న్యాయః’ అని యీయర్థంబనే
 క సాత్వికపురాణానుగృహీతంబు గావున ముముక్షుజనుల కుపాదేయతమంబు
 గావున శ్రీనృసింహునిచే శరభపరాజయం బసంకుచితఘంటాఘోషాయమానం
 బైనసిద్ధాంతం బని విశ్వసింపుమని యగ్గురువరుం డానతియ్య విని యద్ధరామరుం
 డట్లు పరాత్పరుం డగుహరి నెల్లవా రేల యర్చింప నొల్ల రనిన, శ్లో॥ కతా జగ
 త్పతిం విష్ణుం సర్వస్రష్టార మీశ్వరమ్ । నార్చయిష్యన్తి మైత్రేయపాషణ్డోపహ
 తా జనాః॥ అంతశ్శాక్తం బహిశ్శైవం సభామధ్యేతు వైష్ణవమ్ । కతా కష్టాః ప్ర
 వర్తన్తే పాషణ్డోపహతా జనాః॥ అనున్యాయంబునఁ బాపండ్రోపహతచిత్తు లా
 శ్రీహరి నర్చింపనొల్ల రని యగ్గురుం డన నతండు పాపండు లెట్టివా రని మగిడి
 యడుగ నాద్విజు నుద్దేశించి॥ పర్వతీ-శ్లో॥ పాషణ్డినాన్తు సల్లాపం వర్జయే దితి
 యత్త్వయా॥ ఉక్తం మమేహ భగవన్ గర్హితా దతిగర్హితమ్ ॥ తే యాదృశా
 మమాచక్షుకై ర్నిజైశ్చిహ్నితా భువి॥ రుద్రః॥ అన్యం దేవం పరత్వేన వదన్త్య
 జ్ఞానమోహితాః । నారాయణా జ్ఞగన్నాథా తేవై పాషణ్డినన్తన్తాః । ద్వేష్టా
 రో విష్ణుభక్తానాం యేచావైష్ణవసంశ్రయాః । పాషణ్డిభిశ్చ సంయక్తాస్తేవై పా
 షణ్డినన్తన్తాః॥ కపాలభస్మాస్థిధరా యేహ్యవై దికలిజ్గినః । ఋతేవనస్థాన్ యే
 చాన్యే జటావల్కలధారిణః॥ అవై దికశ్చియోపేతా స్తేవై పాషణ్డినఃస్త్వతాః ।
 శఙ్ఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిచిహ్నైః ప్రియతమైర్హరేః । గర్హితాయేద్విజాదేవి తేవై
 పాషణ్డిన స్త్వతాః॥ సత్త్వశాస్త్రోక్త మాచారం యన్తు నాచరతే ద్విజాః ।
 సపాపండితివిజ్ఞేయ స్సర్వలోకేషు గర్హితాః॥ స్వతంత్రః కురుతే యన్తు కర్తవ్యదో
 దితం మహతే । వినావై భగవత్ప్రీత్యా సవై పాషణ్డ ఉచ్యతే ॥ సమస్తయజ్ఞ
 భోక్తార మవిదిత్వాచ్యుతం హరిమ్ । ఉద్దేశ్యదేవతాయైవ జుహోతిచ దదాతి యః ।
 స పాపండితి విజ్ఞేయ స్వతంత్రో వాపి కర్తసు । యన్తు నారాయణం బ్రహ్మరు
 ద్రాదైర్దైవతై స్సహ । సమత్వేనై వ వత్సేత స పాషణ్డీ భవే ద్యథా । అవస్థాత్రి
 తయే యన్తు మనోవాక్కాయకర్మభిః । వానుదేవం సజానాతి సపాషణ్డీ భవే
 ద్విజః । కిమత్ర బహునోక్తేన బ్రాహ్మణాయేష్యవైష్ణవాః । తేవై పాషణ్డినోజ్ఞా
 యా స్సర్వలోకేషు గర్హితాః । అవైష్ణవాన్తు యేవిస్తా శ్చణ్డాలా దధమాన్తన్త
 తాః । తేషాం సంభాషణ స్పర్శా ప్రమాదేనాపి వర్జయేత్ । ఏవం శ్రుత్వా
 తు సాదేవీ శంకరేణాపి భాషితమ్ । విస్మయం పరమం గత్వా పునఃప్రవాచ భా

మినీ | భగవన్సరమం గుహ్యం పృచ్ఛామి సురసత్తమ | మయిప్రీత్యా సమాచ
క్ష్య సంశయో వర్తతే భృశమ్ | కపాలచర్మభస్మాస్థిధారణం శ్రుతిగర్హితమ్ | య
త్వయాధార్యతే దేవగర్హితం కేన హేతునా | స్త్రీచాపలేన దేవేశ పృచ్ఛామి
త్వాం మహామతే | మహానుభావకథితం నకర్తవ్యం మహేశ్వర | త్వయాచరి
తమిత్కేతద్వక్తవ్యం నక్వచి త్ప్రభో | అకర్తవ్య మపి ప్రశ్నం వక్తు మర్హసి మే
ప్రభో | ఇతి దేవ్యాహరః పృష్టో రహస్యే జనవర్జితే | ఉవాచ పరమం గుహ్యం య
ద్యదాచరణం స్వకమ్ || రుద్రః || శృణు దేవి ప్రవక్ష్యామి యద్గుహ్యం పరమా
ద్భుతమ్ | నవక్తవ్యం త్వయా కచ్చిజ్జనేషుకథితం మయా | అపృథక్త్వ శరీరత్వా
ద్వక్ష్యామి తవ సుప్రతే | నముచ్యాద్యా మహాదైత్యాః పురా స్వాయంభువాన్త
రే | మహాబలపరీవారా మహావీర్యా మహాజనః | సత్త్వకర్తారతా శ్శుద్ధా స్స
ర్వపాపవివర్జితాః | త్రయీధర్మయుతా స్సర్వే భగవద్భక్తిసంయుతాః | నిర్జిత్య
సకలాః దేవా నవ్యాహతపరాక్రమాః | పదాని తేషాం జగృహుర్బలవీర్యమ
దాన్వితాః | తతో దేవగణా స్సర్వే భగ్నా ఇంద్రపురోగమాః | విష్ణో స్సమీప
మాగమ్య భయార్తాశ్శరణం గతాః | తమాహు దేవదేవేశం ప్రణిపత్య జనార్ద
నమ్ || దేవాః || దేవదేవ మహాదైత్యైర్జమ్భాసురపురోగమైః | స్వంస్వం స్థానం
పరిత్యజ్య భవంతం శరణం గతాః || అజేయా స్సర్వదేవానాం తపో నిర్ధూతకల్మ
షాః | త్వమేవ తా మహాదైత్యా జేతు మర్హసి కేశవ || ఇత్యాకర్ణ్య హరి
ర్వాక్యం దేవానామభిగూర్ధినామ్ | తానవధ్యా నివిదిత్వా మా ముచాచ పురు
షోత్తమః || శ్రీభగవాన్ || త్వంచ రుద్ర మహాబాహూ మోహనార్థం సురద్విషామ్ |
పాషణ్డాచరితం ధర్మం కురుష్వ సురసత్తమ || తామసాని పురాణాని కథయస్వచ
సాంప్రతమ్ | మోహనానిచ శాస్త్రాణి కురుష్వచ మహామతే || మయి భక్తాశ్చ
యేవిస్తాభవిష్యన్తి మహర్షయః | త్వచ్ఛక్త్యా తా సమావిశ్య కథయస్వచ తా
మసాః || కాణాదం గౌతమం శక్తి ముపమన్యంచ జైమినిమ్ | కపిలంచైవ దు
ర్వాసం మృకండుంచ బృహస్పతిమ్ || భార్గవం జామదగ్నించ దశై తాంశ్చ మహా
మునీన్ | తవశక్త్యా సమావిశ్య కురుష్వ జగతోహితమ్ || త్వచ్ఛక్త్యాశు నివిష్టాస్తే
తమసోద్రిక్తయా భృశమ్ | తామసాస్తే భవిష్యన్తి క్షణాదేవ నసంశయః || కథ
యస్త్యేనతేవిస్తా స్తామసానిజగత్ప్రయే | పురాణాని చ శాస్త్రాణి త్వత్సరత్వేన
బృంహితాః || కపాలభస్మ చర్మాస్థిచిహ్న న్యమరపూజిత | త్వమేవ ధృత్వా తా
లోకా మోహయస్వజగత్ప్రయే || తథా పాశుపతం శాస్త్రం త్వమేవ కురు
సుప్రత | కజ్జాశ్చైవ పాషణ్డమహాశై వాదిభేదతః || అవలమ్బ్యమతం సమ్యగ్వేద
బాహ్యద్విజోత్తమాః | భస్మాస్థిధారణా స్సర్వేభవేయు స్తేనసంశయః || త్వాం
పరత్వేనవక్ష్యన్తి సర్వశాస్త్రేషు తామసాః | తేషాం మతమధిష్ఠాయ సర్వేదై
త్యా స్సదాసవాః || భవేయుస్తే మద్విముఖాః క్షణాదేవ నసంశయః | అహమప్య

వతారేషు త్వాంచ రుద్ర మహాబల॥ తామసానాం మోహనార్థం పూజయావి
 యుగేయుగే॥ మత మేత దవష్టభ్య పత స్త్యేవ నసంశయః॥ త చ్చుత్వాహంయ
 థోక్తం తం దేవదేవేనభామిని॥ సముద్విగ్నమనా గీనో బభూవాత్మ వరాననే
 నమస్కృత్వా పరం దేవ మబ్రువం పరమేశ్వరమ్॥ త్వయాజ్ఞప్త మిదం దేవకీ
 రోమి యది భూతలే॥ ఆత్మనాశాయ మే నాథ భవిష్యతినసంశయః॥ నశక్యంహి
 మయాకర్తు మేతత్కృత్యం మయాధునా॥ త్వదాజ్ఞాచ నచోల్లంఘ్యా వద కిం
 చోత్తరం మమ॥ ఏవ ముక్తోమయా దేవ స్సమాభాష్యచ మాం పునః॥ నా
 త్మనాశాయ తే వత్స భవేదిత్యాహ మాం హరిః॥ దేవతానాం హితార్థాయ కు
 రుష్వ వచనం మమ॥ తవాప్యజ్ఞేవనోపాయం కథయామి సురోత్తమ॥ నిత్యం జప
 న్నహారాత్రమ్మమనామసహస్రకమ్॥ హృదయే మాం సదా ధ్యాయన్ జప
 న్నస్త్రమ్మమావ్యయమ్॥ షడక్షర మ్మహామన్త్రం తారక బ్రహ్మముచ్యతే॥ యే
 భజన్తిహి మాం భక్త్యా తేషాం ముక్తి ర్నసంశయః॥ ఇన్ద్రీయరదశశ్యామం పద్మ
 పత్రాయతేక్షణమ్॥ శఙ్ఖాసింహాస్థాజ్ఞాధరం సర్వాభరణభూషితమ్॥ పీతవస్త్రం చ
 తుర్బాహుం జానకీప్రియవల్లభమ్॥ శ్రీరామాయ నమశ్చైతదుచ్చార్యంమస్త్ర
 ముత్తమమ్॥ సర్వదుఃఖహరం హ్యేత త్పాపినామః॥ ఇమం మన్తం
 జపన్నిత్య మ్మజ్జళ స్త్వంభవిష్యసి॥ భస్తాస్థిచర్మ భిర్యత్తు సంభూతమశుచిత్వయి॥
 మజ్జళం తద్భవే ద్వత్స మన్తస్త్రోచ్చారణాచ్చుభాత్॥ త్వచ్చిత్తాన్నా పయాస్యామి
 సదా సర్వసురోత్తమ॥ మదన్యదేవతాభక్తిర్న జాయేత తపోధన॥ మనసైవాచర
 హృదిమాం నాథం పురుషోత్తమమ్॥ మదాజ్ఞాం కురు మత్ప్రీత్యా సర్వమేతచ్చు
 భంతవ॥ ఇతి సందిశ్యమాం దేవౌ విససర్జమరుద్ధణాన్॥ విస్మష్టాస్తేన తేదేవా ని
 వృత్తా మాం సమాహుయః॥ తతో మాం ప్రార్థయామాసుర్దేవా ఇంద్ర పురోగ
 మాః॥ శీఘ్రంకురు హిణం దేవ యథోక్తం హరిణాధునా॥ దేవతానాంహితార్థా
 యవృత్తిం పాషణ్డినాం భువి॥ కపాలచర్మభస్మాస్థిధారణం తత్కృతం మయా॥ తా
 మసానిపురాణాని యథోక్తం విష్ణునామమ॥ పాషణ్డశైవశాస్త్రాణియథోక్తం కృ
 తవానహమ్॥ మచ్చక్త్యావై సమావిశ్యగౌతమాదిద్విజానపి॥ వేదబాహ్యాని శా
 స్త్రాణిసమ్యగుక్తం మయానఘే॥ ఇమం మతమవష్టభ్య మాం దృష్ట్వా సర్వరాక్ష
 సాః॥ భగవద్విముఖా స్సర్వే బభూవు స్తమసావృతాః॥ భస్మాస్థిధారణం కృత్వామ
 హోగ్రతమసావృతాః॥ మామేవ పూజయామాసురాత్మస్వచ్ఛందనాదిభిః॥ మత్తో
 వరప్రదానాని లబ్ధ్వాబలమదోద్ధతాః॥ అత్యంతవిషయాసక్తాః కామకోధమదా
 నివృతాః॥ సత్త్వహీనాస్తం నిర్విర్యా జితాదేవగణైస్తథా॥ సర్వకర్మపరిభ్రష్టాః
 కాలేయాన్త్యధమాంగతిమ్॥ యే మే మత మవష్టభ్య చరన్తి పృథివీతలే॥ తే
 సర్వే ధర్మరహితాయాస్యంతి నిరయం సదా॥ ఏవం దేవహితార్థాయ వృత్తింవే
 దవిగర్హితామ్॥ విష్ణోరాజ్ఞాం పురస్కృత్య కృతం భస్మాస్థిధారణమ్॥ బాహ్యాచి

హ్న మిదం దేవి మోహనార్థాయవై ద్విషామ్ । అస్తరే హృదయే నిత్యం ధ్యా
త్వాదేవం జనార్దనమ్ । జపేవై సతతం మంత్రం శారక బ్రహ్మవాచకమ్ ॥ సహ
స్రనామసదృశః విష్ణో ర్నారాయణస్యతు । పడక్షరం మహామంత్రం రఘూణాం
కులవర్ధనమ్ ॥ సర్వదై వసదాదేవి సదానందసుధాప్లుతమ్ । సుఖమాత్యంతికం బ్రా
హ్మ్య మశ్నామి సతతం శుభే ॥ ఏత త్రై సర్వమ ఖ్యాతం త్వయాపృష్టం శుభాననే
కిమన్యచ్ఛోతు మిచ్ఛాస్తితత్త్వితా పరిష్కృచ్చ మామ్ ॥ పార్వతీ ॥ తామసానిచ
శాస్త్రాణి సమాచక్ష్య మమానఘ । సంప్రోక్తానీహ యైర్వివై ర్భగవద్భక్తివర్జి
తైః ॥ తేషాం నామాని క్రమశో మమాచక్ష్య సురేశ్వర ॥ రుద్రః ॥ శృణు దేవి
ప్రవక్ష్యామి తామసాని యథాక్రమాత్ । తేషాంశ్చ వణమాత్రేణ పాతిత్యం
జ్ఞానినా మపి ॥ ప్రథమం హిమయాప్రోక్తం శైవం పాశుపతాదికమ్ । మచ్ఛక్త్యా
వేశితైర్వివైస్సంప్రోక్తాని తతః పరమ్ । కాణాదేనతు సంప్రోక్తం శాస్త్రం వై
శేషికం మహత్ । గాతమేన తథాన్యాయ్యం సాంఖ్యేన కపిలేనవై ॥ ధిషణేన త
థా పోక్తం చార్వాకమతిగర్హితమ్ । దైత్యానాం నాశనార్థాయ విష్ణునా బుద్ధ
రూపిణా ॥ బౌద్ధశాస్త్రం మసత్ప్రోక్తం నగ్ననీలపటాదికమ్ । మాయావాదమస
చ్ఛాస్త్రం శ్చచ్చన్నం బౌద్ధ ముచ్యతే ॥ మయైవ కథితం దేవి కతాబ్రాహ్మణరూపి
ణా । అపార్థంశ్రుతివాక్యానాం దర్శయన్ లోకగర్హితమ్ ॥ కర్మస్వరూపంత్యాజ్యం
య దత్రవై ప్రతిపాద్యతే । బ్రహ్మణః పరమం రూపం నిర్గుణం వక్ష్యతే మయా ॥
సర్వస్య జగతోప్యత్ర మోహనార్థం కతా యుగే । వేదార్థవ న్నహాశాస్త్రమ్నా
యావాద మవైదికమ్ ॥ మయైవ వక్ష్యతే దేవి అసతాం నాశకారణాత్ । ద్విజ
న్మనా జైమినీనా వేదశాస్త్ర మపార్థతః ॥ నిరీశ్వరేణ వాదేన కృతం శాస్త్రం
మహత్తరమ్ । శాస్త్రాణీమాని గిరిజే తామసాని నిబోధమే ॥ ఇత్యాదిపద్మపురా
ణోక్తక్రమంబుగా హైమవతి తనపతినిం జూచి దేవా యత్యంతగర్హితంబగుపా
పండసల్లాంపబు వర్జింపుమని చెప్పితి రాసాపండు లెట్టివారు వారిచిహ్నంబు లెట్టి
వని యడగ రుద్రుం డద్దేవి నుద్దేశించి యొక శ్యాణీ యెవ్వరేని యజ్ఞానమోహి
తు లై సర్వజగదేకనాథుం డగునారాయణునికంటె నితరదేవత లుత్కృష్టు లని
చెప్పుదురు వారును విష్ణుభక్తులం జూచి ద్వేషించువారును వైష్ణవవ్యతిరిక్తుల
నాశ్రయించువారును బాపండులతో సాంగత్యం బొనర్చువారును గపాలభస్మాస్థి
ధరులును వైదికచిహ్నంబులు లేనివారును వానప్రస్థులు దక్క జటావల్కం
బు లెవరు ధరియింతురు వారును నవైదికసంపత్సంయుక్తు లైనవారును భగవం
తునకుం బ్రియతమంబు లైనశంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిలాంఛనంబులు లేనిబ్రా
హ్మణులును సాత్త్వికశాస్త్రోక్తసదాచారం బాచరింపనియత్యంతగర్హితద్విజ
లును భగవత్ప్రీత్యర్థంబు సేయక కేవలస్వాతంత్ర్యంబు వహించి మహత్తరంబు
లగువేదోదితకర్మంబు లెవ్వ రొనరింతురు వారును స్వవశీకృతబ్రహ్మరుద్రేంద్రాది

దేవుం డగునచ్యుతుని సర్వయజ్ఞభోక్తనుగా నెఱుంగక కర్తృంబులయందు స్వ
 తంత్రులై తత్తదుద్దేశ్యదేవతలకే యాహుతు లొసంగువారును శ్రీమన్నారా
 యణాఖ్యం బైనపర బ్రహ్మాంబును బ్రహ్మరుద్రేంద్రాదిదేవతలతో సమానంబుగా
 నెవ్వరు భాషింతురు వారును నెవ్వ రవస్థాత్రయంబునందు మనోవాక్కాయక
 గ్గంబులచే శ్రీవాసుదేవునిఁ దెలియంజాలరు వారును నింక వేయుమాట లేటికి
 విష్ణుభక్తులు గానిబ్రాహ్మణులును సర్వలోకగర్హితు లగుపాపండులు భగవద్భక్తి
 లేనిబ్రాహ్మణు లధర్మాధములు ప్రమాదవశంబున నైన వారితోడిసంభాషణం
 బును దత్సందర్శనాదికంబును ముముక్షుచేతనుల కత్యంతనిషిద్ధం బని శంకరుండు
 వాక్రువ్వ నాకర్ణించి శర్వాణి యత్యంతవిస్మయంబుఁ జెంది స్వప్రాణనాథుం
 డగుభూతనాథు నుద్దేశించి దేవా భవదుక్తపాపండులక్షణంబులు విని మదీయ
 హృదయంబు సంశయగ్రస్తంబయ్యె నొకపరమరహస్యం బడిగెద నాయెడ నీకుం
 గలప్రీతిచే నారహస్యార్థంబు నాకుం దెలుపుమా గుహ్యం బెయ్యది యంటివేని
 యవధరింపుము శ్రుతిగర్హితం బగుకపాలచర్మభ స్నాస్థిధారణంబు నీ వొనర్చుట
 కుం గారణం బేమి స్త్రీచాపల్యంబుచే నిన్నడిగెద నని రహస్యస్థలంబున స్వకీయ
 ప్రేయసిచేఁ బ్రశ్నంబు సేయంబడి యద్దేవుం డద్దేవి నుద్దేశించి యోదేవీ నాకు
 నీ వర్ధశరీరం బగుటంజేసి నీ కీపరమరహస్యంబుఁ దెలిపెద నెవ్వరి కీయర్థం బెఱిం
 గింపఁదగదు తొల్లి స్వాయంభువమన్వంతరంబునందు నముచిజంభాదిదై త్యేంద్రు
 లందఱు మహత్తరతేజోబలవీర్యసమన్వితు లై పరమభయంకరచతురంగవాహి
 నీసహితులై సాత్త్వికకర్మనిరతులై సర్వపాపవివర్జితులైవె దికకర్మాన క్తచిత్తులై
 భగవద్భక్తిపరాయణులై సమస్తదేవతల జయించి బలవీర్యమదసమన్వితులై
 తత్తదేవతాస్థానంబు లన్నియు స్వవశంబులుగాఁ బరిగ్రహించిన వేల్పులందఱు
 నిజస్థానంబులు విడిచి విష్ణుసన్నిధికిం జని భయార్తులై తదీయపదారవిందంబులు
 శరణొంది దేవా జంభనముచిప్రముఖదానవులచేఁ బరాజితుల మై యస్తదీయ
 స్థానంబుల విడిచి మాకుం బరమగతి వగునిన్ను శరణొందితిమి తపోనిర్ధూతపాత
 కులై మా కజేయు లగునద్దైతేయుల నీవ జయింపఁదగుదు వని ప్రార్థింప నభ
 యార్థు లగువారివార్తల విని యార్తత్రాణపరాయణుం డైననారాయణుండు
 సత్కర్మనిరతులును స్నభక్తులు నగువారు తన కవధ్యు లని తనతలంపులోఁ
 దిలంచి నన్నుం బిలిచి సురసత్తమా దేవశత్రుసమ్మోహనార్థంబుగాఁ బాపండా
 చరితం బగుధర్మం బాచరింపుము తామసపురాణంబు లొనరింపుము మోహన
 శాస్త్రంబులం గల్పింపుము మద్భక్తు లగుకాణాదగౌతమశక్త్యుపమన్యుజై మిని
 కపిలదుర్వాసోమృకండుబృహస్పతిభార్గవరామమహర్షులఁ బదుగురను నీశక్తిచే
 నావేశించి యుక్తక్రమంబుగా జగద్ధితం బాచరింపుము భవచ్ఛక్తిసమావిష్టు
 లగునమృహర్షులు తమోగుణోద్రిక్తమనస్కు లై భవత్సర్వతోపబృంహితంబు

లగుతామసపురాణశాస్త్రంబుల నిర్మింతురు నీవు సర్వగీర్వాణపూజితుండ వయ్యు
 ను గపాలభస్మచర్మాసిముఖలక్షణంబులు ధరించి జగత్త్రయంబునం గలదైత్యదా
 నవగాతునులను దదంశసంభూతు లైనవారిని మోహమొందింపు మదియునుం
 గాక పాశుపతకంకాశశైవపాషండమహాశైవాదిభేదభిన్నంబు లగుమోహనశా
 స్త్రంబుల నిర్మింపుము బ్రాహ్మణోత్తములు వేదబాహ్యం బైనయీమతం బవ
 లంబించి భస్మాస్థిధారులై తమోగుణప్రధానులై నీవ పరతత్త్వంబనివక్కాణిం
 చుచుందు రిట్టిద్విజశ్రేష్ఠులమతం బవలంబించి సమస్తదైత్యదానవులు నాయెడ
 విముఖు లగుదురు నేనును రామకృష్ణాద్యవతారంబులయందుఁ దామసజనసమ్మో
 హనార్థంబుగా నిన్నుర్పించెద నిట్లు మత్స్యదర్శితమార్గం బనుసరించినజను లధో
 గతులం బడుదు రీయర్థంబునందు సంశయంబు లేదనుచు నన్నుదేశించి దేవాది
 దేవుం డగునారాయణుండు పలికినచార్త లేను విని సముద్విగ్నమనస్కుండనై
 దీనమానసుండనై యచనికిం బ్రణామం బాచరించి దేవా భవదుక్తం బైనయీ
 యర్థం బాచరించితినేని సందియంబు లేకుండ మదీయస్వరూపంబు నశించుఁ గా
 వున నీకృత్యంబు నాకుం జేయ శక్యంబు గాదు భవదీయశాసనం బనుల్లంఘనీ
 యంబు గావున నిర్ణయించి యొక ప్రత్యుత్తరంబు నీవ వచింపఁదగుదు వని
 నేను బలుక భగవంతుండును సర్వదేవతాహితార్థంబుగా మదీయవచనం బవ
 లంబింపుము నీ కింక నుజ్జీవనోపాయంబుఁ జెప్పెద నది యెట్టి దంటివేని నిత్యం బ
 హోరాత్రంబు మదీయరామనామసహస్రంబు జపించుచు యుష్మదీయహృదయ
 కమలకర్ణికాపీతమధ్యంబున నిందివరదళశ్యామంబును బద్మపత్రాయ తేక్షణంబు
 ను శంఖచక్రగదాశాస్త్రినిపద్మధరంబును సర్వాభరణభూషితంబును బీతాంబరా
 వృతకటితటంబును గల్పశాఖోపమానసువృత్తాయతసుందర చతుర్భుజంబును
 జానకీసమాశ్రిష్టవామపార్శ్వంబు నగుమదీయాప్రాకృతదివ్యమంగళవిగ్రహంబు
 ధ్యానించుచు సర్వదుఃఖహరంబు నుచ్ఛారణమాత్రింబుచే నెట్టిపాపిష్టులకై నము
 క్తిదాయకంబును దారకబ్రహ్మభిధానంబు నగుశ్రీరామాయ నను యనియెడి
 యస్సదీయఃపడక్షరీమంత్రంబు జపించుచు విశుద్ధకల్యాణదేహుండవు గాఁగలవు
 మతియును నమంగళం బగుభస్మాస్థిచర్మాదిధారణంబునుమదీయమంత్రోచ్ఛారణ
 ప్రభావంబుచే శుచితమం బగును సకలకాలంబులయందును భవంతానసంబునం
 దెడఁబాయక వసించెద నాయెడ నీ కనవరతభక్తి యుదయించుఁ గాన మదీయ
 శాసనం బాచరింపు మెల్లకార్యంబులయందు నీకు శుభం బగు నని యాజ్ఞాపించి
 వేల్పుల విసర్జించి దేవా భగవదుక్తం బగునన్ధంబు వేగ నీ వొనరింపుమని పా
 ర్థింప సర్వగీర్వాణహితార్థంబుగాఁ బాషండాభిమతం బగుకపాలచర్మభస్మాస్థిధా
 రణంబుఁ జేసితి భగవదుక్తమంబుగా మదీయయోగశక్తిప్రభావంబుచే దు
 ర్వాసోగౌతమకాత్యాయనాది బ్రాహ్మణోత్తములనావేశించి వేదబాహ్యంబులగు

శై వపాపండాదితామసశాస్త్రంబుల రచియించితి నిట్టినన్ను వీక్షించియీమతం
 బవలంబించి దై త్యదానవరాక్షసప్రముఖదుష్టప్రాణులు కేవలతామనులై భస్మ
 చర్మాస్థిధారులై న న్నుద్దేశించి యుగ్రవ్రతంబు లొనరించి బహువిధంబుల న
 న్నారాధించి నావలనఁ దమయభీష్టంబులం బడసిబలవీర్యమదోద్ధతులై యత్యం
 తవిషయాసక్తులై కామకోఽధాదిదోషదూషితాంతకరణులై యించుకై న స
 త్త్వగుణంబు లేక నిర్వీర్యులై దేవగణంబుచేనిర్జితులై యంతిమ కాలంబునంద
 ధమగతిం బడి చెడుదురు పుడమియం దెవ్వరేనియీనామతంబాచరింతురువా
 రు ధర్మరహితులై నిరయంబునం బడుదు రీప్రకారంబుగాభగవదాజ్ఞ చేవేదవి
 గర్హితం బైనయీమతంబు దేవహితార్థంబుగాఁబరిగ్రహించితి నోదేవీదేవశత్రు
 సమ్మాహనార్థంబుగా ధరించిన బాహ్యాచిహ్నంబు లివి నాయతరంగంబునందు
 దేవదేవుం డగుజనార్దనుని ధ్యానించుచురఘుకులవర్ధనంబునుసహస్రనామఫల
 దంబునుసంతతాహ్లాదకరంబును దారక బ్రహ్మఖ్యంబునునగుశ్రీరామషడక్షరీమం
 త్రంబు జపించుచు బ్రహ్మనుభవజనితపరమానందకందళితహృదయారవిందుండ
 నై యున్నవాఁడ నిట్లు నీ వడిగినయర్థంబునిస్సంశయంబుగా నీకుం దెలియంబలి
 కితి నింక నేమి విన నిశ్చయించెద వాయర్థంబు వర్ణించెద నని రుద్రుండుపలుక
 రుద్రాణీయు భగవద్భక్తివివర్జితు లగుబ్రాహ్మణులచే నిర్హితంబులై నతామసశా
 స్త్రంబులనామంబు లన్ని యుఁ దెలుపుమని యర్థింపజ్ఞానవంతులకై నఁదన్నామ
 శ్రవణమాత్రంబుచేఁ బాతిత్యంబు సంభవించునట్టితామసశాస్త్రంబులవాక్రు
 చెచ్చెద నాకర్ణింపుము. తొల్లి శై వపాశుపతాదిమతంబులు కొన్ని నేనెనిర్హించితి
 మదీయశక్త్యావిష్టు లగువిపులచే రచియింపంబడ్డశాస్త్రంబుల తెఱం గెఱిం
 గించెదఁ గాణాదమునివై శేషిక శాస్త్రంబునుగౌతముండు న్యాయశాస్త్రంబును
 గపిలమహాముని సాంఖ్యంబును ధిషణుం డత్యంతగర్హితం బైనచార్వాకమతం
 బును దై త్యదానవనాశనార్థంబు బౌద్ధరూపి యగువిష్ణుం డస త్తమంబైననగ్న
 త్వసీలపటధారణాది ప్రతిపాదక బౌద్ధశాస్త్రంబునునిర్హించిరి. కలియుగంబునందొ
 క బ్రాహ్మణరూపంబుధరియించి ప్రచ్ఛన్నబౌద్ధమాయావాదనామంబులుగలయ
 సచ్చాస్త్రంబుల నేనిర్హించెద నాశాస్త్రంబునం దామ్నాయంబుల కపార్థంబు
 వర్ణించెద లోకగర్హితంబగుకర్మస్వరూపత్యాగంబువిధించెదజీవేశ్వరులకై క్యం
 బుఁ జెప్పెద బ్రహ్మస్వరూపంబునకు నైర్గుణ్యంబువక్కాణించెదనిట్లుదుష్టనిగ్ర
 హార్థంబుగా నవైదికం బైనమాయావాదశాస్త్రంబు నేనెవాక్రుచ్చెదమఱియు
 జై మిని యనుబ్రాహ్మణుండు నిరీశ్వరవాదం బనుమహాత్మరశాస్త్రం బొక్కటిని
 ర్హించునోదేవీయీశాస్త్రంబు లన్ని యుఁ దామసంబులుగా గ్రహింపుమని రు
 ద్రుం డద్దేవి నుద్దేశించి వచియించెనని గురుం డావిప్రసకుం దెలిపి మగిడియ
 ప్పడమినిలింపు నుద్దేశించివత్సభవిష్యత్పురాణంబునంజతుశ్చత్వారింశదధ్యా

యంబునందును వరాహపురాణంబునందేకసప్తశతమాధ్యాయంబునను నాది
త్యపురాణంబునఁ ద్రయస్త్రింశదధ్యాయంబునందును బ్రాజాపత్యస్మృతియందును
విజ్ఞానేశ్వరీయంబునందును బరాశరసంహితయందును నారదీయబ్రహ్మాండగా
రుడవామనాదిపురాణంబులయందును నీతామసశాస్త్రోత్పత్తిక్రమంబు ప్రపం
చితంబై యున్నది. మఱియును, శ్లో॥ విజయం కాణకీణేచ సుప్రభేదంచ
వాధుశమ్ । మకుటం కామికం చిత్త్యం వీరనామాగమం తథా ॥ చంద్ర
జ్ఞానం శర్త్యుక్తం సన్ధానం పారమేశ్వరమ్ । బోధీతం మంజువత్ సూక్ష్మంవి
మలం చిత్ప్రియం తథా॥నిశ్శ్వాసం లలితం బిమ్బంభవనం తుజగత్స్థిరమ్ । ఛా
యం యోగం జ్ఞానపుంజ మనలం త్వసితం తథా॥ అష్టావింశతిశాస్త్రాణిశై వా
నీమాని పార్వతి॥ అనియెడున్యాయంబున నానురసమ్మోహనార్థంబుహరిహరా
దులచే సృజియింపబడ్డశాస్త్రంబులు విజయంబును గాణంబునుగీణంబునుసు
ప్రభేదంబును వాధుశంబును మకుటంబును గామికంబునుచిత్త్యంబునువీరనా
మాగమంబును జంద్రజ్ఞానంబును శర్త్యుక్తంబునుసంధానంబునుపారమేశ్వ
రంబును, బోధీతంబును మంజువంతంబును సూక్ష్మంబునువిమలంబునుచిత్ప్రి
యంబును నిశ్శ్వాసంబును లలితంబును బింబంబును భవనంబునుతుజగత్స్థిరంబు
ను ఛాయంబును యోగంబును జ్ఞానపుంజంబును ననలంబును నసితంబు నని
యష్టావింశతినామంబులు గలిగిదై త్యదానవరాక్షసులకడఁ బ్రసిద్ధంబులై యుం
డుఁ గావున, శ్లో॥ అనంతపాథం బహువేదితవ్య మల్పశ్చ కాలో బహువశ్చవి
ఘ్నః । యత్సారభూతం తదుపాసితవ్యం హంసోయథాక్షీరమివామ్బుమిశ్రమ్॥
అనియెడున్యాయంబున ననంతం బైనశాస్త్రంబుచిరకాలవేదితవ్యంబుకీవితకా
లం బల్పతమంబు విఘ్నంబు లసంఖ్యాకంబులు కావునరాయంచనీరయుక్తం
బైనక్షీరం బేర్పరించి యనుభవించుకరణి ముముక్షుచేతనుండుభగవత్స్వరూప
రూపగుణవిభూతివిస్తారప్రతిపాదకం బగుసారతమసాత్త్వికశాస్త్రంబెఱింగి పరి
గ్రహింపవలెనని గురుం డనవిని యావిపుండు దేవా శంఖచకోర్ధ్వపుండ్రాది
విష్ణులాంఛనధారణంబునకుం బ్రమాణం బేమి యని యడుగనయ్యార్యవర్యుం
డావిపు నుద్దేశించి “పవిత్రం తేవితతం బ్రహ్మణస్సత” ఇత్యాదిశతపథబ్రహ్మణ
వాక్యంబును “పవిత్ర మిత్యగ్నిః, అగ్నిర్వై సహస్రారః” ఇత్యాదిసామవేదప్రసి
ద్ధమైత్రావరణశాఖోక్తియు “చక్రంబిభ ర్తివపుషా ప్రతప్తమ్” ఇత్యాద్యాధర్వ
ణవేదోక్తియు “నిచిత్తేపసువర్ణ మభిద్యమానంమధ్యే బాహుమదధత్సుదర్శనమ్”
ఇత్యాదిబృహదారణ్యవాక్యంబును “ప్రతేవిష్ణో రబ్జచక్రేపవిత్ర” ఇత్యాదిఋ
గ్వేదప్రథితపుష్కలసంహితోక్తిప్రపంచంబును “అగ్ని నావై హోతారః-చక్రం
సాంచజన్యమ్” ఇత్యాద్యాధర్వణవాక్యజాతంబును “తప్తం చక్రం ద్విభుజేధా
ర్యమ్” ఇత్యాదికాత్యాయనోపనిషత్సూక్తియుండ ప్రచక్రాదిభగవల్లాంఛన ధా

రణంబునకుం బ్రమాణంబుగా గ్రహింపు మింకఁ దత్తదర్శోపబృంహణంబులగు
 స్మృతీతిహాసపురాణవాక్యంబు లుపన్యసించెద దత్తావధానుండవై వినుము, శ్లో॥
 సౌవర్ణం రజతం తామ్రం కాంస్య మాయసమేవచ | చక్రం కృత్వాతు మేధా
 వీధారయే తద్విచక్షణః॥ ద్వాదశారంతు షట్కోణం వళిత్రయసమన్వితమ్ |
 హరే స్సుదర్శనం నిత్యం ధారయే తద్విచక్షణః॥ ఇత్యాదిపాంచరాత్రాగమంబు
 నందు శ్రీనారదోక్తక్రమంబుగా నువర్ణరజతతామ్రకాంస్యాయసంబులయం ద
 న్యతమలోహంబుచేఁ జక్రంబుఁ జేయించి మంత్రపూతాగ్నితప్తం బైనయాచ
 క్రం బాచార్యశ్రీహస్తంబుచే మేధావి ధరింపవలయు, శ్లో॥ అగ్నితప్తం పవిత్రం
 చ ధృత్వావై బాహుమూలయోః॥ త్యక్త్వా యమపురం ఘోరం యాతి వి
 ఘ్నోః పరంపదమ్॥ ఇత్యాదిబ్రహ్మణ్డోక్తక్రమంబుగా మంత్రాగ్నితప్తంబులగును
 వర్ణసాంచజన్యంబులు భుజమూలంబుల ధరియించి యమపురస్థాయంబులైన
 యితరలోకంబులఁ బరిత్యజించి ముముక్షుచేతనుండు వైష్ణవం బగుపరమపదం
 బుఁ జెందు, శ్లో॥ లీలయాపి లిఖేద్యస్తు బాహుమూలేసుదర్శనమ్ | కులకోటింసము
 ధృత్య సగచ్ఛేత్పరమాంగతిమ్॥ ఇత్యాదివామన పురాణోక్తక్రమంబుగా నెవ్వఁ
 డేని విలాసార్థం బైన భుజమూలంబుల శంఖచక్రంబులు లిఖించినస్వకులజాతచే
 తనకోటి నుద్ధరించివాఁడు తమగతికిం జను, శ్లో॥ ధారయే ద్విష్ణుభక్తస్తు చక్రం
 బాహూతు దక్షిణే | వామేతు శఙ్ఖరాజానం వైష్ణవం పద మాప్నుయాత్॥ అని
 మార్కండేయపురాణోక్తక్రమంబుగావిష్ణుభక్తుం డైనవాఁడుకుడిభుజంబునఁ
 జక్రంబును వామభుజంబున శంఖంబును ధరియించి వైష్ణవస్థానంబు లభించు,
 శ్లో॥ చక్రాదిధారణం పుంసాం పరసంబద్ధసూచనమ్ | పాతి వ్రత్యనిమిత్తంహి వల
 యాదివిభూషణమ్॥ ఇత్యాదికూర్మపురాణోక్తక్రమంబుగా మగువలకు మాంగ
 శ్యాదివిభూషణసముదాయంబుపాతి వ్రత్యద్యోతకంబైనగతిఁబురుషులకుంజక్రా
 దిధారణంబు పరాత్పరుం డైననారాయణునిసంబంధంబునకుసూచకం బగు, శ్లో॥
 సుదర్శనేన యస్యాజ్ఞం లాఙ్ఘితంతుభవేత్సదా | దేహేతస్య వసేన్నిత్యం శ్రియా
 యుక్తస్సన్వయం హరిః॥ చక్రాయుధాఙ్కితం దృష్ట్వా యమోఽపిహృది శఙ్కి
 తః | ప్రణామం దూరతః కృత్వా విష్ణుభక్తం విమత్సరమ్॥ చక్రాఙ్కితాయ
 విస్త్రాయ విష్ణుభక్తాయ ధీమతే | భిక్షూమాత్రప్రదానేన వైష్ణవీం గతి మాప్ను
 యాత్ | వహ్నితప్తేన చక్రేణ బాహుమూలేతు లాఙ్ఘితాః | సర్వ పాపానిస
 స్తీర్యభవిష్య స్తీశ్వరోపమాః॥ అగ్నితప్తేన చక్రేణ బాహుమూలేతు లాంఛితః॥
 రౌరవాత్కుల ముద్ధృత్య విష్ణులోకే మహీయతే॥ ఇత్యాదిబృహన్నారదీయో
 క్తక్రమంబుగా నెవ్వనిశరీరంబు సుదర్శనాఖ్యచక్రంబుచే లాంఛితం బగువా
 నిదేహంబునందు లక్ష్మీసమేతుండై విష్ణుండు నిత్యనివాసం బొనర్చుఁ జక్రాయు
 ధాంకితుం డై విమత్సరుం డైనవిష్ణుభక్తునిం జూచి యముండును దన

మానసంబున భయంబుఁ జెంది యతనికిం బ్రణామం బాచరించుఁ జక్రాంకి
 తుండును విశుద్ధబుద్ధియు విష్ణుభక్తుండు నగువిపులకు భిక్షామాత్రప్రదానంబు
 చే గృహమేధి వైష్ణవపదంబుఁ జెందు సమస్తస్థానముల మంత్రపూతాగ్నితప్తం
 బగునుదర్శనచక్రంబుచే బాహుమూలంబులందు లాంఛితులై సర్వపాపాస్పదం
 బగుసంసారసముద్రంబు దాటి శ్రీమన్నారాయణసాయుజ్యంబుఁ జెందుదురు
 మంత్రపూతాగ్నితప్తం బైనచక్రంబుచే భుజమూలంబునందు లాంఛితుండు
 నవాఁడు రౌరవం బనునరకంబువలన స్వకులం బుద్ధరించి విష్ణులోకంబునందు
 సుఖించు, శ్లో॥ పశుపుత్రాదికం సర్వం గృహహోపకరణానిచ । అఙ్కుయేచ్ఛఙ్కు
 చక్రాభ్యాం నామకుర్యాచ్చ వైష్ణవమ్॥ స్త్రియాసహౌవ కర్తవ్యం గృహస్థస్య
 విధానతః । సంస్కారపంచకం తేన భవేత్సాధర్మచారిణీ॥ తాపాదిపంచసంస్కా
 రా గృహస్థస్య యథావిధి । ఆచార్యేణద్వయం కార్యం స్వగృహోక్తవిధానతః॥
 ఇత్యాదిశాండిల్యస్మృత్యుక్తక్రమంబుగా గృహస్థుండు పశుపుత్రాదికంబును గృ
 హహోపకరణంబులును శంఖచక్రాంకితంబులుగాఁ జేసి విష్ణునామాభిధానంబులం
 జేయవలయు నిజపత్నీ సమేతుండు నగృహమేధికియథాశాస్త్రంబుగానాచార్యుం
 డు సంస్కారపంచకం బాచరింపవలయు, శ్లో॥ ప్రథమం తాపసంస్కారం పాప
 నం మునిభిస్సృతమ్ । సర్వాశ్రమేషు వసతాం స్త్రీణాంచ ద్విజసత్తమమ్॥ అగ్ని
 తప్తేన చక్రేణ బాహుమూలేతు లాంఛితాః । తేయాన్తి పరమం స్థానంపున
 రావృత్తివర్జితమ్॥ అగ్నినైవతు సస్తప్తం చక్ర మాదాయవైష్ణవమ్ । దాహ
 యే తస్యవర్ణానాం విష్ణుసాలోక్యసిద్ధయే॥ దక్షిణేతు భుజేవిప్రో బిభృయాద్వై
 నుదర్శనమ్ । సవ్యేతు శఙ్ఖం బిభృయాదితి బ్రహ్మవిదో విదుః॥ చక్రాఙ్కితాయ
 విప్రాయ స్వభోజ్యాన్నందదాతియః । తదన్నం మేరుతుల్యం స్యా దన్న తేదివిదేవ
 వత్॥ ఇత్యాదిపారాశర్యస్మృత్యుక్తక్రమంబుగా బ్రహ్మచర్యాద్యాశ్రమస్తులగు
 పురుషులకును స్త్రీలకును భుజమూలంబులయందుఁ బరమపావనం బైనతప్తచ
 క్రాదిధారణం బవశ్యకర్తవ్యంబు పరమస్థానస్థాపకంబు నగుఁ జక్రాంకితుం
 డగువిపుల కేవలదేసి స్వభోజ్యాన్నం బర్పించు నాయన్నంబు మేరుతుల్యంబ
 గు నతండు దేవలోకంబునందు సకలభోగంబు లనుభవించు, శ్లో॥ అఙ్కుయేచ్ఛ
 ఙ్కుచక్రాద్యై రాత్తనో బాహుమూలయోః । కళత్రవత్సభృత్యేషు పశ్వాదిషు
 చ సర్వదా॥ ఇత్యాదిపద్మపురాణోక్తక్రమంబుగాఁ దప్తచక్రాదిభగవల్లాంఛనం
 బుల స్వబాహుమూలంబులధరియించి నిజపుత్రకళత్రభృత్యపశ్వాదుల కట్లా
 నర్పవలయు, శ్లో॥ చక్రాఙ్కితభుజా స్సర్వే ప్రహ్లాదేనధువేనచ । విభీషణేనబలి
 నారుక్తాఙ్గదశుకేనచ॥ మాన్ధాత్రాహ్యమృరీషేణ మార్కండేయముఖైర్బుధైః ।
 శఙ్ఖాదిచిహ్నైః స్సర్వైర్దేహాం కృత్వాచ పుత్రక॥ ఇత్యాదిస్కాందప్రసిద్ధబ్ర
 హ్మనారాయణసంవాదోక్తక్రమంబుగా శంఖచక్రాదిచిహ్నైః తనిజభుజలగుప్ర

హ్లాదాత్తానపాదివిభీషణబలిరుక్తాంగదశుకమాంధాత్రంబరీషమార్కండేయప్ర
ముఖబుధాగ్రణులచే సమస్తజనులునుచక్రాంకితులైరి మఱియును, శ్లో॥ ఋ
షయ సిద్ధగర్భర్వాః పాతాళే పన్నగేశ్వరాః | వహ్నా తప్తం హరే శ్చక్రంశ
ఙ్ఖం చైవవిధానతః | ధారయన్తి ముదాయుక్తా వృత్రస్యవధకాక్షిణః | తస్మా
త్త్వమపిరాజేన్ద్ర కురుకృష్ణాయుధాజ్కితమ్ | స్వదేహం నిజసంగ్రామేహ్యజయ్య
స్త్యంభవిష్యసి॥ ఇత్యాదిపృథుసనత్కుమారసంహితో క్తక్రమంబుగాముఖులు
నణిమాదియోగసిద్ధులును గంధర్వులును బాతాళంబునఁ బన్నగేంద్రులును
వృత్రవధాకాంతులై యథాశాస్త్రంబుగా వహ్నితప్తంబు లగుశంఖచ
క్రంబుల సంతోషపూర్వకంబుగా నిజభుజమూలంబుల ధరింతురు. కా
వున రాజేంద్రా నీవును శంఖచక్రాంకితబాహుమూలుండ వైతివేని
రణరంగంబునందు శత్రువుల కజయ్యుండ వగుదువు, శ్లో॥ వైష్ణవా మున
య స్సర్వే విష్ణుచక్రేణ ముద్రితాః | తేషాం దర్శనమాత్రేణ మహాపా
తకనాశనమ్ ॥ అతిపాపప్రసక్తోఽపి విష్ణుచక్రాంకితస్యతు | పాదోదకం పిబే
ద్యస్తు సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే॥ ఇత్యాదివిష్ణురహస్యోక్తక్రమంబుగావిష్ణుచక్ర
ముద్రితులై వైష్ణవులై నమననశీలురదర్శనమాత్రంబుచే మహాపాతకంబులు
నశించు నత్యంతపాతక ప్రసక్తుండైనను విష్ణుచక్రాంకితునిపాదోదకంబుఁగ్రోలె
నేని సర్వపాపవిముక్తుం డగును, శ్లో॥ చక్రాజ్కితస్య విప్రస్య పాదప్రక్షాళితం
జలమ్ | పీత్వాపాతక సాహస్రైర్దుర్యతేనాత్ర సంశయః॥ యస్మిన్ తీర్థేకృతస్నా
నావైష్ణవాశ్చక్రలాఙ్ఘితాః | తస్మిన్ స్నానం ప్రకుర్వీత విష్ణుసాలోక్యమాపు
యాత్ ॥ చక్రాజ్కితస్య సామిప్యే తపః కుర్యా త్ప్రయత్నతః | స్నానం దా
నం జపో హోమం తత్సర్వం చాక్షయంభవేత్ ॥ శరీరం దృశ్యతే యస్యవిష్ణుచ
క్రేణ లాఙ్ఘితమ్ | గజ్గాజలసమం మన్యే దేహం తత్పాపవర్జితమ్॥ విష్ణుచక్రా
జ్కితో విప్రో భుంజానోపియతస్తతః | సలిప్యతే న పాపేన తమసేవ ప్రభాక
రః॥ చక్రాజ్కితభుజం విప్రం యోభూమ్యామభివాదయేత్ | లలాటే పాంసు
సంఖ్యాని విష్ణులోకే మహీయతే ॥ అవిద్యోవాసవిద్యోవాశఙ్ఖచక్రోర్ధ్వపుణ్డ్రా
ధృత్ | నృణాం హన్తి సమస్తాఘం తమ సూర్యోదయో యథా॥ విష్ణుచక్రా
జ్కితం విప్ర మేకరాత్రంతు వాసయేత్ | విష్ణులోకనివాసస్తు పూజ్యఏవ న
సంశయః॥ ఇత్యాదిహారీతస్కృత్యుక్తక్రమంబుగా మానవుండు చక్రాంకితుం
డగు విప్రునిపాదప్రక్షాళనోదకంబుఁ గ్రోలి పాతకసహస్రవినిర్ముక్తుం డగునీయ
ర్థంబున సంశయంబు లేదు. చక్రలాంఛితు లగువైష్ణవు లేతీర్థంబునందవగాహ
నంబుఁ జేయుదురాతీర్థంబునం గృతస్నానుండైనవాఁడు విష్ణుసాయుజ్యంబుల
భించుఁ జక్రాంకితుండైనవానిసమీపంబునఁ బ్రయత్నపూర్వకంబుగాఁ జేయం
బడుతపస్సు సదానజప హోమముదాయంబక్షయంబగు నెవ్వనిశరీరంబువిష్ణు

చక్రలాంఛితంబై చూపడు బాపవర్జితంబై నయ ద్వేహంబు భాగీరథీతీర్థసదృశంబు
 గాఁ దలఁపఁదగు. విష్ణుచక్రాంకితుం డగువిప్రుం డెచట భుజించియుఁ దమగిపట
 లంబుచేఁ బ్రభాకరునిమాఝిఁ బాపంబుచే స్పృశియింపఁబడక యుండుఁజక్రాం
 కితుం డగువిప్రునిం జూచి పుడమిపై సాష్టాంగప్రణామం బెవ్వఁ డాచరించు
 వాఁడుస్వలలాటస క్తపరాగసమసంఖ్యసంవత్సరంబులువిష్ణులోకంబుననుఖించు
 నవిద్యుండ్లై నను సవిద్యుండ్లై నను శంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రంబులు ధరియించినవాఁ
 డుదయించినసూర్యుండంధకారంబుఁ బాపినట్లుతన్నుం గనుఁగొన్నవారినమస్త
 పాపంబులు పరిహరించు విష్ణుచక్రాంకితుం డై నవిప్రునిఁ దనగృహంబునం దొక
 దినంబై న నుంచి యుపచరించిన వాఁడువిష్ణులోకంబున నిత్యనివాసంబుఁ జెంది
 పూజ్యుం డగు సంశయింపఁ బనిలేదు, శ్లో॥ శరీరే యస్య కస్యాపి దృశ్య తే వై
 సుదర్శనమ్ | తస్మై కుర్వీత పక్షీన్ద్రా నమస్కారా న్సృయత్నతః॥ అభ్యంగనాది
 భుక్తిన్తం యః కరోతి సమాహితః | చక్రాంకితాయ విప్రాయ విష్ణుసాలోక్య
 మాప్నుయాత్॥ ఇత్యాదివిష్వక్సేనసంహితో క్తక్రమంబుగా నెవ్వనిశరీరంబు
 నందు సుదర్శనచక్రలాంఛనంబు పరిదృశ్యమానం బగు వానికిం బ్రయత్నపూ
 ర్వకంబుగా నమస్కారంబు లాచరింపవలయు, స్వస్థచిత్తుండ్లై యేపురుషుండ్లై నఁ
 జక్రాంకితుండగుబ్రాహ్మణున కభ్యుజనాదిభోజనాంతోపచారంబు లొనరించు
 వాఁడు విష్ణుసాయుజ్యంబుఁ జెందునని విహగేంద్రునుద్దేశించి విష్వక్సేనుం డాన
 తిచ్చె, శ్లో॥ సగోత్రమపి య శ్శాద్ధే చక్రాంకితభుజం చరేత్ | రౌరవాత్కుల
 ముద్ధృత్య విష్ణులోకే మహీయతే॥ ఇత్యాది మోక్షధర్మోక్తక్రమంబుగాఁ జ
 క్రాంకితుండును సగోత్రుండునగువిప్రునైన శ్రాద్ధకర్తంబునం దెవ్వఁడు నియమిం
 చు వాఁడు రౌరవాఖ్యనరకంబువలన స్వకులం బుద్ధరించి విష్ణులోకంబున నుఖం
 చు, శ్లో॥ కృష్ణాయుధాజ్ఞీతో మర్త్యో యత్ర యత్రావతిష్ఠతి | శ్శానమపి త
 త్తీర్థం కింపునగి పుణ్యభూమయః॥ కిం కరిష్యన్తి లోకేస్త్వి ప్రయాగమరణాది
 కమ్ | చక్రాంకనశరీరస్య గృహే ముక్తిః కరేస్థితా॥ యస్యాస్తకాలే దేహే
 తులాఞ్చితం జాయతే హరేః | దృష్ట్వా తన్మథయం యాన్తి యమేన సహా
 జ్కురాః॥ చక్రాజ్జీతభుజో యస్తు శ్శానమీయతే యది | ప్రయాగేయా
 గతిగి పోక్తా సాగతి స్తస్య నారదః॥ చక్రాంకితాయ విప్రాయ కన్యాదానంక
 రోతి యః | పరమానంద మాప్నోతి తద్విష్ణోః పరమం పదమ్॥ విష్ణుచక్రాంకితం
 దృష్ట్వా యోభ్యుత్థాయ కృతాంజలిః | సస్వం కులం సముద్ధృత్య విష్ణులోకేమ
 హీయతే॥ చక్రాంకితభుజాయేతు పక్షిమధ్యేతు భుంజతే | సాపక్షి స్స్వి
 ర్గలోకేచ దేవపక్షిమ పూజ్యతే॥ శిష్టచక్రాంకితం విప్రం దృష్ట్వా యోహ్లా
 దితోభవేత్ : పరమంపద మాప్నోతి కింపున స్వైహికంఫలమ్॥ చక్రాంకితస్య
 నామాని యఃపఠేద్భక్తిమా న్నరః | సర్వపాతకనిర్ముక్త స్సయాతి పరమంపద

మ॥ విష్ణుచక్రాంకితో విద్వాన్ యస్మిన్ దేశే వసేత్సుఖమ్ | సదేశో మత్ప్రి
యః పుణ్యోవైష్ణవానామమప్రియే॥ ఇత్యాదిపద్మపురాణోక్తక్రమంబుగాఁ
జక్రాంకితుం డగుమర్త్యం డెచ్చటనుండు నాప్రదేశంబు శ్మశానం బైనను
బవిత్రంబగునతండు పుణ్యభూములయందు వసి చెనేనియాస్థానప్రభావం బెంత
సవచ్చు మనుజుండు ప్రయాగమరణాదికంబునకై ప్రయత్నం బేల సేయవల
యు. వాడు చక్రాంకితుం డాయెనేనియతనికపవర్గంబు కరతలామలకంబగు
నెవ్వని కంతకాలంబునందైన భగవల్లాంఛనంబులు సంభవించు వానిం జూచి
యమభటులు యమునితోడంగూడ భయంబుఁ జెందుదురు చక్రాంకితుండై
నవాడు పితృకాననంబునందైన మృతిఁబొందెనేని ప్రయాగమరణంబువలనఁ
గలుగుగతి వానికి సంభవించుఁ జక్రాంకితుం డైనవిప్రునకుఁ గన్యాదానం బె
వ్వఁ డాచరించువాడు పరమానందమయం బగుపరమపదంబుఁ జెందు విష్ణుచ
క్రాంకితునిం జూచి యెవ్వఁడేని ప్రత్యుత్థానాదికం బాచరించు వాడు స్వకులం
బుద్ధరించి విష్ణులోకంబున సుఖించుఁజక్రాంకితభుజు లేపం క్తిమధ్యంబునభుజిం
తురాపం క్తిస్వర్గలోకంబున దేవపం క్తులయందుఁ బూజింపంబడు. శంఖచక్రాం
కితుం డగువిప్రునిం జూచి యెవ్వఁ డానందించు వాడు పరమపదంబుఁ జెందు
వాని కై హిక ఫలంబును గై ముతికన్యామసిద్ధంబు భక్తిమంతుండగు నేనరుండై
నఁ జక్రాంకితుసినామంబులు పఠించును వాడు సర్వపాతకనిర్ముక్తుండై పరమ
పదంబుఁ జెందు. విష్ణుచక్రాంకితుం డగుపండితుం డేదేశంబునందు సుఖంబుగా
వసించు నదేశంబు వైష్ణవులకును నాకును బ్రియంబగు, శ్లో॥ యో సరో మమ
భక్తస్తు దివ్యచిహ్న నిధారయేత్ | శ్వపాకో వాథ గోఘ్నోవామమలోకంసగ
చ్ఛతి॥ ఇత్యాదిభవిష్యత్పురాణోక్తక్రమంబుగా శ్వపాకుండై నను గోఘ్నుండై
నను మద్భక్తుండై మదీయదివ్యచిహ్నంబులఁ దాల్చె నేని వాఁ డసదీయంబగు
లోకంబునకుం జనును, శ్లో॥ నారాయణాయుధై ర్నిత్యం చిహ్నితో యస్య వి
గ్రహః | పాపకోటిశతం దగ్ధం తస్మిన్ దృష్టే భవేత్సదా ॥ శంఖచక్రోర్ధ్వపుణా
దిధారయే ద్బ్రాహ్మణస్సదా | శ్రాద్ధాదిసర్వకర్మైశ్చ తుక్తం కిమతః పరమ్॥
ఇత్యాది బ్రహ్మాండపురాణోక్తక్రమంబుగా నారాయణాయుధంబుచే నెవ్వనివిగ్ర
హంబు చిహ్నితంబగుఁడదంగ ద్రష్టలకుఁ బాతకకోటిశతంబు దగ్ధంబై చమశంఖ
చక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిభగవల్లాంఛనంబుల ధరించిన బ్రాహ్మణుండు శ్రాద్ధాదిసర్వక
ర్మంబులం దర్శితముండగును, శ్లో॥ భుజే చక్రం ద్విజాతీనాం శిరశ్చక్రంతు
దైవతమ్ | అచక్రద్విజదేవానాం పూజాదానంచ నిష్ఫలమ్ ॥ ఇత్యాదిశిల్పిశా
స్త్రాక్తక్రమంబుగా ద్విజాతులకు భుజంబున దేవతలకు శిరస్థలంబునఁజక్రధార
ణంబు ప్రసిద్ధం బది లేనిద్విజదేవతలకుఁ జేసినదానంబు సర్పసంబును నిష్ఫ
లంబగు. శ్లో॥ చక్రాంకితభుజాః కేచి ద్యత్రయత్ర వసంతిహి | యోజనాని త

ధాత్యేణి మమ తే త్రం వనుంధ రే॥ అశ్వమేధసహస్రస్య వాజపేయశతస్యచ॥ త
 త్ఫలం శూయ తే తస్య మదీయా యుధధారణాత్॥ నివసన్తి మహాత్మానో యత్ర
 చై కాన్తి నోద్విజాః॥ దేవాదేవర్షయో నిత్యం తద్దేశం పర్యుపాసతే॥ ఇత్యాదివ
 రాహపురాణోక్తక్రమంబుగాఁ జక్కాంకితభుజు లగువా రెందెందు వసింతుర
 దేశం బంతట యోజనత్రయపర్యంతంబు మదీయతే త్రం బగు. మదీయా యుధ
 ధారణం బొనరించినవానికి నశ్వమేధసహస్ర ఫలంబును వాజపేయశత ఫలంబును
 సమకూడును. మహాత్ము లగు నేకాంతు లెచ్చట వసింతురు దేవఋషు లాస్థలంబె
 డఁబాయక నివసింతురని శ్రీవరాహదేవుండు భూదేవి కానతిచ్చె శ్లో॥ బ్రాహ్మ
 ణైః క్షత్రియైర్వైశ్యైశ్శూద్రైశ్చ కృతలక్షణైః॥ అర్చనీయశ్చ వంద్యశ్చ
 నిత్యము కైస్స్వకర్షణు॥ ఇత్యాదిభీష్మపర్వోక్తక్రమంబుగా ధృతవిష్ణులక్షణు
 లై నిత్యము క్తు లగుబ్రహ్మక్షత్రియవైశ్యశూద్రులచే భగవంతుం డర్చనీయుం
 డును వందనీయుండు నగును, శ్లో॥ అష్టాక్షరవిద స్సర్వే తప్తచక్కాంకితాస్తథా॥
 సేవకా వానుదేవస్య తథైవ నటనర్తకాః॥ అన్యే చ వైష్ణవాస్తత్ర సర్వే చ
 కేణలాంఛితాః॥ ఇత్యాదిలింగపురాణోక్తక్రమంబుగా నష్టాక్షరవిదులునుద
 ప్తచక్కాంకితులును వానుదేవసేవకులు నగుసమస్తచేతనులు వైష్ణవు లనంబడు
 దుగు, శ్లో॥ యేషాం చక్కాంకితం గాత్రం శూద్రేష్వపిచ దృశ్యతే॥ తేవై స్వ
 ర్గస్య నేతారో బ్రాహ్మణా భువి దుర్లభాః॥ ఇత్యాదిస్కాందపురాణోక్తక్రమంబు
 గా శూద్రులయం దైన నెవ్వరిగాత్రంబులు చక్కాంకితంబులై యుండు వారు
 స్వర్గ నేతలును బ్రాహ్మణులును, శ్లో॥ వినా యజ్ఞోపవీతేన వినా చక్రస్యధారణాత్॥
 వినాద్వయేన వై విప్రశ్చణ్డాలత్వ మవాప్నుయాత్॥ విప్రుండు యజ్ఞోపవీతచక్ర
 ధారణద్వయంబులతో వినాభూతుండాయేనేని చండాలత్వంబుఁ జెందు, శ్లో॥ స
 ల్లాపాద్దర్శనాద్దానాద్యజనాద్వన్దనాదపి॥ చక్కాంకితస్య విప్రస్య విష్ణుసా
 యుజ్య మాప్నుయాత్॥ ఇత్యాదిపాద్మోక్తక్రమంబుగాఁ జక్కాంకితుం డగువి
 ప్రునిం జూచి యతనితో సల్లాపం బొనర్చినను నతనికి దానంబు జేసినను నతని
 నారాధించిన నతనికి నమస్కరించినను మనుజుండు విష్ణుసాయుజ్యంబుఁ జెందు.
 శ్లో॥ కృష్ణాయుధాఙ్కితో భూత్వాపితృకార్యం కరోతియః॥ తత్సర్వం ప్రతిగృ
 హ్ణాతి గయాయాంతు గదాధరః॥ కృష్ణముద్రాంకితో యస్తు దైవం పితృయం
 కరోతియత్॥ నిత్యం నైమిత్తికం తత్ప్రత్యహంచాక్షయం భవేత్॥ చ
 క్కాఙ్కితభుజో భుక్తి యస్యాం పక్షౌ ద్విజోత్తమః॥ పునాతి సక
 లాం పక్షిం గడ్డేవోత్తరవాహినీ॥ శ్రాద్ధకాలే న చాయాన్తి భీతా రా
 త్నసదానవాః॥ శంఖం చక్రం గదాం వద్గం దృష్ట్వా కృష్ణస్యవిగ్రహే॥
 ఇత్యాదిసనత్కుమారసంహితోక్తక్రమంబుగా నెవ్వండేని కృష్ణాయుధాం
 కితుండై శ్రాద్ధకర్ణం బొనరించుఁ దత్కర్ణం బంతయు గయయందు

గదాధరుండు ప్రతిగ్రహించు నెవ్వండేని కృష్ణముద్రాంకితుం డై దైవం
బును బిత్త్యంబును నై మిత్తికంబు నాచరించు నది యంతయుఁ బ్రత్యహం బ
క్షయంబగుఁ జక్రాంకితుం డగుద్విజోత్తముం డేపంక్తియందు భుజించు నా
పంక్తి నంతయు నతం డుత్తరవాహిని యగుగంగభంగిఁ బవిత్రం బొనర్చు శ్రాద్ధ
కాలంబునఁగ ర్తృభోక్తృవిగ్రహంబులయందు శంఖచక్రాదిభగవల్లాంఛనంబు
లం జూచి రాక్షసులు దానవులు నచటికే తేర వెఱతురు. శ్లో॥ చక్రాంకితభుజం
దృష్ట్వా యస్తుతం నాభివాదయేత్ । తిర్యగ్యోనిశతంప్రాప్య విష్టాయాం జాయ
తే క్రిమిః॥ యజ్ఞో దానం తపో హూమా భోజనం పితృతర్పణమ్ । చక్రలాంఛన
హీనస్య విప్రస్యవిఫలం భవేత్ ॥ తీర్థస్నానఫలం నాస్తి భూగోదానఫలం తథా ।
అవైష్ణవస్య విప్రస్య సర్వం శశ్వ ద్విద్యనశ్యతి । రూపలావణ్యసంయుక్తా మహావం
శోద్భవా ద్విజాః । అవైష్ణవాన శోభంతే నిర్గంధా ఇవ కింశుకాః ॥ విద్యావినయస
మ్పన్నా విశాలకులసమ్భవాః । విష్ణుభక్తివిహీనాయే చణ్డాలసదృశాః స్మృతాః ॥
ఇత్యాదిభవిష్యత్పురాణోక్తక్రమంబుగా నెవ్వండేని చక్రాంకితభుజునిం జూచి
యభివాదనంబు సేయకుండు వాఁడు తిర్యగ్యోనిశతంబుఁ జెంది నికృష్టతమక్రిమిజ
న్మంబు లభించు. మఱియును జక్రలాంఛనహీనుం డై నవిప్రునకు యజ్ఞ దానతపో
హోమభోజనపితృతర్పణంబులు నిరర్థకంబు లగును. మఱియు నవైష్ణవుం డగు
విప్రునకుఁ దీర్థస్నానభూగోదానాదిసకలపుణ్యఫలంబులు సారెసారెకు నశించు
రూపలావణ్యసంపన్నులు మహాకులీనులు నగుబ్రాహ్మణు లవైష్ణవులై రేని నిర్గం
ధంబు లగుపలాశపుష్పంబులపగిదిఁ బ్రకాశింపరు. విద్యావినయసంపన్నులు వి
శాలకులసంభవులు నై నవారై నను విష్ణుభక్తి లేకుండిరేని చండాలసదృశు లగు
దురు, శ్లో॥ సర్వభూతదయాయుక్తం వైష్ణవం ద్వేష్టియోనరః । సచణ్డాలో మ
హాపాపీ రారవం నరకం ప్రజేత్ ॥ ఇత్యాదిహరివంశ ప్రసిద్ధరుద్రవాక్యక్రమంబు
గా నెవ్వండేని సర్వభూతదయాయుక్తుం డగువైష్ణవుని ద్వేషించునో వాఁడు మ
హాపాపి యైసదృశ్చండాలత్వంబుఁ జెంది రౌరవాఖ్యనరకంబునఁబడు, శ్లో॥ వినా
యజ్ఞోపవీతేన వినా చక్రస్యధారణాత్ । వినా ద్వయేన వై విప్రశ్చణ్డాలత్వ మ
వాప్నుయాత్ ॥ శఙ్ఖ చకోర్ధ్వపుణ్డోదిరహితో బ్రాహ్మణాధమః । సజీవన్నేవ
చణ్డాల స్సర్వకర్మబహిష్కృతః ॥ ఇత్యాదిపారాశర్యస్మృత్యుక్తక్రమంబుగాయ
జ్ఞోపవీతంబును ద్వయమంత్రంబునుశంఖచకోర్ధ్వపుండ్రాదిభగవల్లాంఛనంబులు
ను లేనివిప్రుం డధమాధముం డై సర్వకర్మబహిష్కృతుం డగును, శ్లో॥ అచ
క్రధారిణోవిప్రాః సర్వకర్మను గర్హితాః । అవైష్ణవత్వ మాపన్నా నరకం యా
న్తి నిశ్చయమ్ ॥ చక్రచిహ్నోదిరహితం ప్రాకృతం కలుషాన్వితమ్ । అవైష్ణవంతు
తం దూరాచ్ఛ్వాపాకమివ సంత్యజేత్ ॥ ఇత్యాదిహరితస్మృత్యుక్తక్రమంబుగాఁ
జక్రధారణంబు లేక వైష్ణవులు గాక యున్న భూసురులు సర్వకర్మగర్హితులై న

రకంబునం బడుదురు. చక్రాదిచిహ్నంబులు భగవద్భక్తియు లేక కలుషాన్నితం
 డైన కేవలస్రాక్రతునిం జూచి శ్వపాకునిగతి దూరంబుగాఁ బరిత్యజింపవలయు,
 శ్లో॥ సల్లాపా ద్దర్శనా ద్దానా ద్యజనా ద్వందనా దపి। చక్రాంకితస్య విప్రస్య వి
 ష్ణుసాయుజ్య మాపు యాత్ ॥ తథైవ చక్రహీనస్య పూజనా ద్వందనా దపి। వై
 ష్ణవౌ నిరయం యాతి యావదాభూతసంప్లవమ్॥ అచక్రధారీయో విప్ర శ్శ్రు
 తిస్త్యతి సమన్వితః। త్యజేచ్ఛండాలభాణ్డస్థం తం విప్ర మమృతం యథా॥ ఇత్యా
 దిపద్మ పురాణోక్తక్రమంబుగాఁ జక్రాంకితుం డగు విప్రుని సల్లాపదర్శనాదికంబు
 విష్ణుసాయుజ్య ప్రదంబట్లు వైష్ణవుండు చక్రహీనునిఁ బూజించిన నునమస్కరించి
 నను బ్రశయపర్యంతంబు నిరయంబునఁ బడు నేవిప్రుండైన శ్రుతిస్త్యతి సమన్వి
 తుండైన చక్రలాంఛనరహితుండాయె నేనియతండు చండాలభాండస్థామృతంబు
 పోలికఁ బరిత్యాజ్యం డగు, శ్లో॥ శ్రీకృష్ణచక్రాంకవిహీనగాత్రం శ్శశానతుల్యం
 పురుషోఽథనారీదృష్ట్వానరస్త స్మృపతే సవాసాస్సాత్వా సమర్చేద్ధరిమంగని
 త్యమ్॥ చక్రచిహ్న విహీనంతు యశ్శ్చాద్ధే భోజయిష్యతి। వ్యర్థం భవతి తత్సర్వం
 నిరాశాః పితరోగతాః॥ ఇత్యాదినారదీయోక్తక్రమంబుగా స్త్రీపురుషు లెవ్వరై
 న శ్శశానతుల్యంబగు శంఖచక్రాదిభగవల్లాంఛనరహితశరీరంబుఁ జూచి రేనిసచే
 లస్నాసం బాచరించి హరి నశ్రాంతం బర్చింపవలయుఁ జక్రాదిహరిచిహ్నంబులు
 లేనివిప్రుని శ్రాద్ధకర్మంబునం దెవ్వఁడు భుజియింపంజేయు వాఁ డొనర్చిన యా
 శ్శాద్ధంబంతయు వ్యర్థంబగుఁ బితృదేవతలు నిఃస్పృహులై చనుదురు, శ్లో॥ అచ
 క్రధారిణం విప్రం య శ్శ్చాద్ధే భోజయిష్యతి । రేతోమూత్రపురీషాది పితృ
 భ్య స్సప్రయచ్ఛతి॥ తస్మాచ్ఛక్రం విధానేన త ప్తంవై ధారయేద్ద్విజః। ఇత్యాది
 శ్రుతిభిః ప్రోక్తం విష్ణో శ్చక్రస్య ధారణమ్ । తస్మా చ్చక్రాదిసంస్కారాః కర్త
 వ్యామునిస త్తమ। చక్రలాంఛనహీనేన కృతం కర్మచ నిష్ఫలమ్॥ ఆచార్యో వి
 ధివత్కుర్యాచ్ఛక్రపుణ్డాదిసత్క్రియామ్। పురతోగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య స్వగృహాశ్శ్చ
 క్తవిధానతః॥ ఇత్యాదిపరాశర్యస్త్యుక్తక్రమంబుగా నెవ్వఁడు శాద్ధకర్మం
 బునందుఁ జక్రాదిభగవల్లాంఛనంబులు లేని బ్రాహ్మణు భుజియింపంజేయు వాఁడు
 పితృదేవతలకు రేతోమూత్రపురీషాది ప్రదుం డగుంగావునఁబూర్వోక్తక్రమంబు
 గా శ్రుతిస్త్యుతీతిహాసపురాణాదసకలశాస్త్రప్రసిద్ధం బగుత ప్తచక్రాంకనంబు వే
 దవిదాచార్యశ్రీహస్తంబుచే లభించి ముముక్షుచేతనుండు కృతార్థుం డైన పరమ
 పదంబుఁ జెందు. నింకనూర్ధ్వపుండ్రధారణంబునకుం బ్రమాణంబు లుపన్యసించు
 నాకర్ణింపుము, “ధృతోర్ధ్వపుండ్రమ్” ఇత్యాదికఠవల్లియు “ధృతోర్ధ్వపుండ్రః”
 ఇత్యాది మహాపనిషద్వాక్యప్రపంచంబును “హరేః పదాకృతి” మిత్యాద్యధర్మ
 వేదవాగ్విస్తరంబును “కిం పవిత్రాణాం పవిత్ర” మిత్యాది “నాసాదికేశపర్యంత
 మూర్ధ్వపుండ్రం విష్ణోః స్థితస్య పదద్వయాకృతీ” త్యాద్యంతకాత్యాయనోపనిష

ద్వాక్యజాతంబును బ్రమాణంబులు. మఱియు స్మృత్యాదిక ప్రమాణంబుల విను
 ము, శ్లో॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రస్యమాహాత్మ్యం వత్సామిశుభదర్శనే। ధారణా దేవము
 చేత భవబంధా ద్విమూఢధీః॥ ఏకాంతినోమహాభాగా స్సర్వే మమహితే ర
 తాః। సాంతరాళం ప్రకుర్వీత ఊర్ధ్వపుండ్రం పదాకృతి॥ పుండ్రాణాం ధారణా
 ధాయ గృహీయాచ్ఛ్వేతమృత్తికామ్ । శ్రీరంగేష్వషభాద్రాచ శ్రీకూర్మయాద
 వాచలే॥ ప్రయాగే నారసింహదౌ వారాహేతులసీవనే । ద్వారవత్సాంశుభే
 రమ్యే వాసుదేవహృదేతథా॥ సింధుతీరేచవల్మికే హరిక్షేత్రేవిశేషతః । విష్ణోఃపా
 దోదకంయత్ర ప్రవాహయతినీత్యశః॥ గృహీత్వా మృత్తికాం భక్త్యా విష్ణుపాద
 జలైస్సహ । ధృత్వాపుణ్డ్రాణిచాంగేషు విష్ణుసాయుజ్యమాప్నుయాత్ । లలాటే
 కేశవం ధ్యాయేన్నారాయణమథోదరే॥ నక్షత్రలే మాధవంచ గోవిందం కణ్ఠ
 కూబరే । విష్ణుంచ దక్షిణే కుక్షౌ బాహూచ మధుసూదనమ్॥ త్రివిక్రమంస్కం
 ధదేశే వామనం వామపార్శ్వకే । శ్రీధరం వామబాహూతు హృషీ కేశంతుక
 న్ధరే॥ పృష్ఠేతు పద్మనాభంచ త్రికే దామోదరం నృసింహే । తత్ప్రత్యక్షనతో
 యేన వాసుదేవేతి మూర్ధని॥ తత్తత్పుండ్రాణి తన్నూర్ధ్వత్వామంత్రేణధార
 యేత్ । లలాటే భుజయుగ్మేతు పృష్ఠయోః కంఠకూబరే॥ ధారయేద్దూర్ధ్వపుం
 ద్రాణిచతురజ్జుళమానతః । కుక్షౌతత్పార్శ్వయోః పోక్తమాయతంతు దశాజ్ఞ
 శమ్॥ బాహ్వోర్వక్షస్థలే పుణ్డ్రమప్టాంగుళముదాహృతమ్ । ఏవం ద్వాదశపుం
 ద్రాణిబ్రాహ్మణస్సతతంధరేత్ । అంతరాళేషు సర్వేషు హరిద్రాంధారయేచ్ఛ్రియ
 మ్॥ ఇత్యాదిపద్మపురాణోక్తక్రమంబుగా శివుండు తనదేవి నుద్దేశించి యొక
 ల్యాణి యూర్ధ్వపుండ్రమాహాత్మ్యంబుఁ జెప్పెద వినుము. సర్వభూతహేతనిరత
 మతులగుమహాత్ములై నయేకాంతులుసాంతరాళంబులై నయూర్ధ్వపుండ్రంబులు
 భగవత్పదాకృతులు గా ధరింపవలయు నట్టియూర్ధ్వపుండ్రంబులుధరించుటకు,
 శ్లో॥ శ్వేతమృత్తి కి దాప్రోక్తాపీతావై రాగ్యకారిణీ రక్తావశ్యకరీప్రోక్తా॥ ఇత్యా
 దిన్యాయంబున ముక్తిదాయినియగు శ్వేతమృత్తిక సంగ్రహింపవలయుఁ దత్సం
 గ్రహంబును శ్రీరంగంబున వృషభాద్రియందు శ్రీకూర్మంబునందునుయాదవా
 చలంబునఁ బ్రయాగయందు నారసింహాద్రినివరాహాక్షేత్రంబునందుఁదులసీవ
 నంబున ద్వారవతియందు వాసుదేవహృదంబున సింధుతీరంబున వల్మికంబున
 హరిక్షేత్రంబున నెచట విష్ణుపాదోదకంబు ప్రవహించు నచ్చటను బ్రసిద్ధం
 బామృత్తిక గ్రహించి విష్ణుపాదోదకంబుతో ద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రంబులుతత్త
 దంగంబులయందుధరించినవాఁడు విష్ణుసాయుజ్యంబులభించునట్లుద్వాదశోర్ధ్వ
 పుండ్రంబులు ధరించి లలాటంబునఁ గేశవుని నుదరంబున నారాయణుని వక్ష
 స్థలంబున మాధవుని గంఠకూబరంబునందు గోవిందుని దక్షిణకుక్షియందువి
 ష్ణువును దక్షిణభుజంబున మధుసూదనుని దక్షిణస్కంధంబున హృషీ కేశునిఁబృ

వృథాగంబునఁ బద్ధనాభునిఁ ద్రికప్రదేశంబున దామోదరునినంతరంబకరతల
 ప్రక్షాళనోదకంబుల శ్రీవాసుదేవదివ్యనామంబుచ్చరించుచుశిరస్థలంబునంజ
 ల్లుకొనవలయు ఫాలస్థలంబున స్కంధయుగ్గంబునందుఁబృష్ఠంబునఁ ద్రికప్రదే
 శంబునందుఁ గంఠకూబరంబునఁ జతురంగుళ ప్రమాణంబులు గా నూర్ధ్వపుం
 ద్రంబులు ధరింపవలయుఁగుక్షీయందుఁదత్పార్శ్వంబులయందునుదశాంగు
 శాయతంబు లగుపుండ్రంబులు ధరింపవలయు బాహువులయందు వక్షస్థలంబు
 నందును నష్టాంగుళ ప్రమాణంబులు గా నూర్ధ్వపుండ్రంబులు దీర్ఘవలయుబ్రా
 హ్మణుం డిట్లు ద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రంబులుధరింపవలయు నూర్ధ్వపుండ్రంబులకం
 తరాళ ప్రదేశంబులయందులక్ష్మీస్వరూపహారిద్రాచూర్ణ రేఖలురచియింపవలయు,
 శ్లో॥ ప్రణవేనైవ మంత్రేణ ముదావై మా మనుస్మరన్ | లలాటేధారయేన్ని
 త్యం విష్ణుసాయుజ్యమాఘ్నయాత్ || యోనధారయతేమర్త్యమామకంచిహ్నా
 మీదృశమ్ | తం సృజామి దురాత్మానం మదీయాజ్ఞాతిలజ్ఞినమ్ || వ్యాశందృష్ట్యా
 యథాలోకే దద్దురా భయసంయుతాః | ఊర్ధ్వపుణ్డ్రాజ్ఞీతం తద్వత్కమ్పనే
 యమకింకరాః || ఊర్ధ్వపుణ్డ్రేణ సంయుక్తో మ్రియతేయస్తుమానవః | చండా
 లోపి విశుద్ధాత్మా విష్ణులోకే మహీయతే || కేవలసోర్ధ్వపుణ్డ్రస్య ధారణాదపి
 మానవః | దేహజైః పాపసంక్లుతైర్దుశ్యతేనాత్ర సంశయః || ఇత్యాదిబ్రహ్మపురాణో
 క్తక్రమంబుగాఁ బ్రణవమం త్రంబుచే నన్నుస్మరించుచు నెవ్వండు శ్వేతమృత్తి
 కచే లలాటాదిద్వాదశాంగులయం దూర్ధ్వపుండ్రంబులు ధరించును
 వాఁడు మత్స్యాయుజ్యంబుఁ జెందునేమర్త్యుఁ డైన నిట్లు మదీయచిహ్నంబులు
 ధరింపఁడుమామకాజ్ఞోల్లంఘనంబొనర్చినయాదురాత్మునిజన్మపద్ధతినిం బడఁద్రొ
 బ్బెద.లోకంబున భేకంబులు కాకోదరంబునీక్షించివెఱచినట్లు లూర్ధ్వపుండ్రాం
 కితునిం జూచి యమభటులు భయంబుఁ జెందుదురు. ఊర్ధ్వపుండ్ర ధారి యగు
 మానవుండు మృతుండైనవాఁడుచండాలుం డైననుబరిశుద్ధాంతరంగుండైనవిష్ణు
 లోకంబున నుఖించు మానవుండు కేవలోర్ధ్వపుణ్డ్ర ధారణంబుచే నైనదేహజా
 తంబు లైనపాపసంఘాతంబులచేవిముక్తుండగు నీయర్థంబునందు సంశయంబు
 లేదు, శ్లో॥ చతురజ్గుళమూర్ధ్వాగ్రం ద్వ్యజ్గుళంవిస్తృతంమృదా | ద్విజఃపుణ్డ్ర
 మృజుంసౌమ్యంసాస్తరాశంతుధారయేత్ || ఇత్యాదిస్కాందో క్తప్రకారంబుగా
 బ్రాహ్మణుండుచతురజ్గుళ ప్రమాణోర్ధ్వాగ్రంబును ద్వ్యంగుళవిస్తృతంబునునవ
 క్రంబును సుందరంబు నగునట్లుగా శ్వేతమృత్తికచే సాంతరాళపుండ్రంబు ధ
 రింపవలయు, శ్లో॥ చతురజ్గుళమూర్ధ్వాగ్రం ద్వ్యజ్గుళం విస్తృతం తథా | మృదా
 పుణ్డ్రంద్విజఃకుర్యాత్సాస్తరాశ మ్మనోహరం || ద్వ్యజ్గుళం త్రిజ్గుళం వాపి మధ్యే
 చ్చిద్రం ప్రకల్పయేత్ | ద్వ్యజ్గుళంపార్శ్వమేకంస్యాదూర్ధ్వపుణ్డ్రస్యలక్షణమ్ ||
 ఇత్యాదిహరీతస్మత్యుక్తక్రమంబుగాఁ జతురంగుళంబులపొడవునుపార్శ్వంబుల

యం దంగుళద్వయమాత్రంబు వెడల్పును ద్వ్యంగుళత్ర్యంగుళప్రమాణంబై
 నయంతరాళంబును గలుగునట్లుగా మనోహరం బై నపుండ్రంబు విపుండు ధవళ
 మృత్తికచే ధరింపవలయు, శ్లో॥ ఆచమ్య ధారయేత్పుండ్రాన్తృదాశుభేణ పూ
 ర్వవత్ । నాసికామూలమారభ్య కేశాన్తం పరికల్పయేత్ । హరిద్రేణతు చూ
 ర్ణేన కుఙ్కుమేన సుగన్ధినా॥ ఊర్ధ్వపుండ్రస్యమధ్యేతులక్ష్మీస్థానం ప్రకల్పయేత్ ॥
 ఇత్యాదిభారద్వాజసంహితోక్తప్రకారంబుగాద్విజుండాచమనం బొనర్చి నాసా
 దికేశపర్యంతంబు ఫాలస్థలంబున ధవళోర్ధ్వపుండ్రంబులు ధరియించి యవశిష్టై
 కాదశాంగంబులయం దట్లూర్ధ్వపుణ్డ్రంబులు ధరియించి తదంతరాళంబులయం
 దు లక్ష్మీస్వరూపశ్రీచూర్ణ రేఖలు ధరింపవలయు, శ్లో॥ తతో దివ్యంచ హరిద్రం
 సమ్నాదతులసీదళమ్ । మస్త్రేణధారయేచ్ఛూర్ణంపుణ్డ్రేషుద్వాదశేషుచ । ఊర్ధ్వ
 పుణ్డ్రస్య మధ్యేతు దివ్యచూర్ణంచ ధారయేత్ । శ్రీకరం విజయం పుణ్యం సర్వ
 దోషప్రణాశనమ్ ॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రస్య మధ్యేతు రజనీచూర్ణ ముత్తమమ్ । లక్ష్మీ
 రూపధరం నిత్య మస్యద్రవ్యం సధారయేత్ ॥ విష్ణురూపేణ సంస్పృష్టంతచ్ఛూ
 ర్ణం శిరసావహేత్ । తస్యాశుభాని నశ్యన్తి పుణ్యమార్గో భవేన్నరః॥ ఇత్యా
 ద్యత్రిస్తోత్ర్యుక్తక్రమంబుగామనుజుండుధవళతరచ్ఛిదోర్ధ్వపుండ్రంబులయం
 దు దివ్యంబును శ్రీకరంబును విజయావహంబును బుణ్యాప్రదంబును సర్వదోష
 ప్రణాశనంబును లక్ష్మీస్వరూపంబు సగుహరిద్రాచూర్ణంబు ధరింపవలయు. మ
 తియొక ద్రవ్యంబును ధరింపఁగూడ దిల్లు ధరించినవానికి సమస్తాశుభంబులు
 నశియించు వాఁడు పుణ్యాత్ముఁడగును, శ్లో॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రం ముదాదాయ సచ్చి
 ద్రం సౌమ్యమేవచ । తదలఙ్కరణార్థాయ హరిద్రాం ధారయేచ్ఛియమ్ ॥ వి
 లోక్యదర్పణం విద్వా నూర్ధ్వపుణ్డ్రం మనోహరమ్ । కుర్యాదఙ్గుళ మాకాక్ష్య
 హరిద్రాచూర్ణ సంయుతమ్ ॥ ఇత్యాదిసనత్కుమారసంహితోక్తక్రమంబుగా వి
 ద్వాంసుండు దర్పణం బవలోకించుచు శ్రీచూర్ణ రేఖాలంకృతంబు లగుధవళచ్ఛి
 దోర్ధ్వపుండ్రంబులు పూర్వోక్తక్రమంబుగా ధరింపవలయు, శ్లో॥ నత్రిపుణ్డ్రం
 ద్విజైర్ధార్యం పట్టాకారం తథైవచ । నచాన్యదేవతాభక్తి రాపద్యపికదాచన॥
 బ్రహ్మణస్యోర్ధ్వపుణ్డ్రం స్యాత్త్రియస్యోర్ధ్వచంద్రకమ్ । వైశ్యస్యవర్తులాకారం
 శూద్రస్యైవత్రిపుణ్డ్రకమ్ ॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రంతు సర్వేషాం ననిషిద్ధం కదాచన ।
 ధారయేత్త్రియాద్యోపివిష్ణుభక్తో భవేద్యది॥ ఇత్యాదిబ్రహ్మరాతోక్తప్రకారం
 బుగా విపత్కాలంబునందైన బ్రహ్మణులకుఁ బట్టాకార త్రిపుండ్రధారణంబును
 దేవతాంతరభక్తియుఁ బ్రసిద్ధంబు గాదు. బ్రహ్మణున కూర్ధ్వపుండ్రంబును త్రి
 త్రియున కర్ధచంద్ర రేఖయు వైశ్యునకు వర్తులాకారంబును శూద్రునకుఁ ద్రిపుం
 ద్రంబును బ్రసిద్ధం బూర్ధ్వపుండ్రంబును సమస్తజనులకు ధార్యంబు గాని ని

షిద్ధంబు గాదు. క్షత్రియాదులైనను విష్ణుభక్తులైనారేని వారికాపుండ్రంబుధరింపందగును, శ్లో॥ యోవినాచోర్ధ్వపుణ్డ్రేణయత్కుర్యాత్కర్తవై దిక్మి నిష్ఫలం తస్యతత్కర్తృభస్త్వేవాహుతిర్యథా॥ ఇత్యాదిమత్స్యపురాణోక్తక్రమంబుగా నెవ్వఁ డూర్ధ్వపుండ్రంబు లేక వైదికకర్తృబద్ధి యాచరించు నాకర్తృం బంతయు భస్మాహుతిగతి నిరర్థకం బగును, శ్లో॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రవిహీనస్తు సన్ధ్యాకర్తృసమాచరేత్ । తత్సర్వం రాక్షసైర్హితం నరకంచ సగచ్ఛతి॥ నిత్యం నైమిత్తికంకామ్యం త్రివిధం శ్రుతిబోధితమ్॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రవిహీనస్య సర్వంతన్నిష్ఫలంభవేత్॥ ఇత్యాదిహారీతస్త్రుత్యుక్తక్రమంబుగా నెవ్వఁ డూర్ధ్వపుండ్రరహితుండై సంధ్యాకర్తృం బాచరించుఁ దత్కర్తృం బంతయు రాక్షసు లపహరింతురు. వాఁడు దుర్గతినిజెందునిత్యనైమిత్తికకామ్యభేదంబులచేఁ ద్రివిధంబైన శ్రుతిబోధితకర్తృం బూర్ధ్వపుండ్రరహితుండై యెవ్వఁ డొనరించు వాని కాకర్తృం బంతయు నిష్ఫలం బగు, శ్లో॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రముజుస్సామ్యో లలాటేయస్య దృశ్యతే। చణ్డాలోపి హి శుద్ధాత్మా పూజ్య ఏవ నసంశయః॥ ఇత్యాదిపురాణాంతరోక్తక్రమంబుగా సౌమ్యంబును ఋజుతరంబు నగునూర్ధ్వపుండ్రంబెవ్వని లలాటంబునం జూపడు వాఁడు చండాలుం డైనను బూజ్యుండు. సంశయంబు లేదు, శ్లో॥ ఏకాన్తినో మహాభాగా స్సర్వభూతహితేరతాః। సాన్తరాశంప్రకుర్వంతిపుండ్రంహరిపదాకృతిమ్॥ ఇత్యాదిపద్మపురాణోక్తక్రమంబుగా సర్వభూతహితమతులు మహాత్ములు నగు నేకాంతులు హరిపదాకారంబులుగా సాన్తరాశంబులగుధవళచ్ఛిదోర్ధ్వపుండ్రంబులుధరియింతురు. ఈ ప్రకారంబుగాబలవదబాధిత ప్రమాణసహస్రప్రతిపాదితంబులగుశంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిభగవల్లాంఛనంబులుబ్రాహ్మణాదినమస్తజనుల కవశ్యధార్యంబు లని గురుం డానతీయ వినియబూబ్ధిదేవుండు సంతసించి మహాత్మాభవదనుగ్రహంబున నీయర్థంబులయెడ సంశయంబు లన్నియు నినర్తించె నింక శ్రీపరాంకుశపరకాలాదిదివ్యసూరులయవతారరహస్యంబును దదీయదివ్యప్రబంధనూహితస్త్వంబు నవిస్తరంబుగా నానతిమ్మని యడుగ నమ్మణవాళమహానుని యాప్రశ్నంబునకుం బ్రహర్షించియాద్విజనుద్దేశించి వత్సానీవైనర్చినప్రశ్నంబునకుం బ్రత్యుత్తరంబుఁ జెప్పెదవినుము. పార్వతీ॥ శ్లో॥ భోనీలలోహిత త్వత్తత్త్వాత్సాక్షాత్సాక్షాత్సవశ్శృతః। ముదాసవిస్తరం తత్త్వపూతాహం శాసనాద్ధరేః। ప్రపన్నోత్సవ మద్యా శుత త్వతో బూహిమే భృశమ్॥ శృణోమివానుదేవస్య కృపయా కాతుకాద్భుతమ్॥ శంకరః॥ పురావైకుంఠనగరే లక్ష్మ్యానూత్రవతీం ప్రతి। గదితం విష్ణుసంప్రీత మితిహాసం పురాతనమ్॥ ప్రపన్నజనసంత్రాణపరాయణమనిందితమ్॥ భో గౌరి శృణువక్ష్యేహం పరమేశాంఘ్రిభక్తితః॥ పూర్వముద్వాహకాలే తే హిమాద్వాదేవవల్లభాః। బ్రహ్మాద్యామునయస్స ర్వేత్రిలోకాంతరవాసినః॥ అగతాస్సర్వసన్నాహస్సన్తుష్ట

హృదయాన్తరాః మయాసహస్థితాస్సమ్యక్సంతుష్టాస్సన్ధ్యర్నగాత్తజే॥ తేషాం
సమ్యేశనాద్ధాధాదుత్తరాభూర్నతాభృశమ్॥ దక్షిణాశాచోర్ధ్వగతానచాలధరణీ
ద్రుతమ్॥ తాం దృష్ట్వా భీతిసమ్మగ్నా స్సర్వే లోకా శ్చరాచరాః॥ వైవాహికో
త్సవంద్రష్టు మాగతాస్సన్ధ్యర్నగాత్తజే॥ తతః పితామహం దేవమబ్జజంతుక్ గా
త్రకమ్॥ నివేదయామాసు రగే॥ సర్వే శక్రపురోగమాః॥ తతో వినిర్జగన్నాథ
మనన్తం పితరం హరిమ్॥ ఆరాధయామాస యోగా ద్భక్తిపాలితవై భవాత్॥
అథాచ్యుతాజ్ఞయాప్రాహ లోకశిల్పివరార్యకమ్॥ విశ్వకర్తాణామాదృత్యముదా
పరమయాశివే॥ బ్రహ్మ॥ త్రిలోకశిల్పకరణనిపుణ స్త్వం ధురంధరః॥ దృష్ట్వేదా
నీ మవన్యాయదౌన్నత్యం తత్సమం కురు॥ సర్వలోకోపకారాయసర్వజీవావనా
యచ॥ ఉత్థితాయ జగన్నాథ కృపాపేషాయ కాశలాత్॥ తచ్చుత్వావిశ్వక
ర్తాచ కశ్యపారాధితంహరిమ్॥ సత్వాప్రాహ విధింవేగాదుపేన్ద్రాంఘ్రిసమాశ్రి
తః॥ విశ్వకర్తా॥ భూమేర్దక్షిణ మాన్నత్యం సమం కర్తుం మహామునిః॥ కుమ్భ
యోని రగస్త్యస్తుతమతే హరిశాసనాత్॥ సర్వజీవభయోపేతాయమావా
సోపలాలితామ్॥ దక్షిణాశాం సమీకర్తు మముం త్వం ప్రేరయద్రుతమ్॥ తద్విజ్ఞా
యమునిః॥ ధర్మూర్ణితాత్తహృదంతరః॥ విశ్వకర్తాణా మాలోక్యకోపాత్తో
వాచసత్వరమ్॥ అగస్త్యః॥ భోవిశ్వకర్తా భూతేశపార్వతీశోభనోత్సవమ్॥ ద్రష్టుం
నిరీక్ష్యైవ మహంస్థాస్యా మ్యారాధ్యకేశవమ్॥ రచయామి శమీపత్రపుటంస
మ్యగహంస్థితః॥ తస్మాచ్ఛిరం సమాయాతైర్కునిభిఃప్రాప్తవాన్ సహ॥ సర్వేషా
మపిలోకానా మన్తరా విప్రియఃకృతః॥ వై శున్యమధునాప్రాప్యత్వం మదాద్గర్హి
తోసిమే॥ భోవిశ్వకర్తా కిమపిమయా పాపం కృతంత్వయి॥ వదాధునామమా
గ్రేతు శ్రుణోమ్యామ్యాంతరేదృశమ్॥? ఇత్యేవ మాభాష్యమునిరగస్త్యః కుం
భసంభవః॥ శశాప విశ్వకర్తాణం సర్వేషాం సన్నిధౌ శివే॥ అగస్త్యః॥ భోవిశ్వ
కర్తా తేశిల్పవిద్యాసజ్జరజాతిషు॥ స్థాస్య తేహీనవృత్తిస్తుసంకరాన్వయజీవి
కా॥ విశ్వకర్తాచ తద్భుధ్వా స్వవిద్యావద్యవేదనః॥ నిర్విణ్ణహృదయస్తూర్ణం
ప్రతిశాపం దదామునేః॥ విశ్వకర్తా॥ కుమ్భయోనేభవ ద్వేదవిద్యాద్రవిడసంహి
తా॥ భవతాద్భగవద్భక్తపవిత్రీకృతవై భవా॥ క్రుద్ధోపత్కుంభయోనిం వి
శ్వకర్తానతాననః॥ కాశ్యపారాధితహరేస్సంసేవానందనిర్మలః॥ తందృష్ట్వామ
తిమాన్ బ్రహ్మసమాశ్వాస్యమునిం తదా॥ ప్రేషయామాస హరితందక్షిణాం
యమపాలితామ్॥ అగస్త్యోపి శ్రీనివాసం సాష్టాంగం ప్రణిపత్యచ॥ సంస్కరన్ వి
ష్ణునామాని విహ్వలస్తుసమాయయా॥ వింధ్యస్యాన్నత్యమాక్షిప్య దక్షిణస్యాం
కమండలుమ్॥ నిక్షిప్యచ క్రేసమతాం భూమేర్నునివర స్తదా॥ అథాగస్త్యోపి
యోగేనమలయాదౌశ్రియఃపతిమ్॥ తప ఉద్దిశ్యచ క్రే సౌచిరంహరిపదాశ్రితః॥
తత స్సర్వేశ్వరో దేవశ్శ్రీనివాసో జగన్న్యయః॥ మేఘగమ్భీరయావాచాప్రాహ

గ స్త్యం మునీశ్వరమ్॥ శ్రీనివాసః॥ అగస్త్యతే భద్రమస్తుతపోమామత్పరోభ
 వ । త్వద్వేదవిద్యామద్భక్తైః పాలితాస్యాత్పనఃపునః । అనంతగరుడాదీనాంసూ
 రీణాం నిత్యయోగినామ్ । అంశోద్భూతా మహాభాగా జాయంతేహి మదాజ్ఞ
 యా॥ కాసారో భూతయోగీచ మహదాఖ్యః కృతేయుగే విష్ణుచిత్తోభక్తిసా
 రస్త్వేతాయాం కులశేఖరః॥ భక్తాంఘ్రిరేణుర్ద్వాపరే మునివాహః పరాంత
 కః । పరాఙ్ముఖః కవిర్క్రైశ్చకతా రామానుజో మునిః॥ ఏతేచాన్యే నిత్యసూ
 రా మద్భక్తా స్సంగవర్జితాః । ప్రపన్నాస్సస్య శృంఖచక్రచిహ్నితా మస్త్రవిత్త
 మాః॥ పద్మాక్షతులసీమాలాశ్వేతమృత్పుండ్రచిహ్నితాః । నిత్యయుక్తానిత్యము
 క్తాజీవేశపరిశీలకాః॥ అర్చాత్మనావతీర్ణం మా మనంతశయనం పరమ్ । సమ్ప
 త్కుమారం సౌందర్యకోమలందివ్యవర్చసమ్॥ ప్రహ్లాదవరదందేవంగరుడాద్రిప
 తిం హరిమ్ । అనంతపద్మనాభంచ వేణ్యాదక్షిణకూలగమ్॥ తోతాద్రినాథం సృ
 హరిచక్రనాభ్యంతరస్థితమ్ । నతాంగవిప్రసాక్షిత్వాభావనాద్భావమాధవమ్ । పి
 నాకినీసరిస్తీరవాసినం శేషశాయినమ్ । కాళిందీతీరసంవాసంశ్రీకృష్ణంరుక్మిణీవి
 భుమ్॥ ఆనందనిలయం దేవం శ్రీనివాసం చతుర్భుజమ్ । నృహరింఘటికాద్వీశం
 ప్రపన్నత్రాణవైభవమ్॥ హృత్తాపనాశినీతీరవాసినం వీరరాఘవమ్ । ఆదికేశవ
 మబ్జాక్షం పార్థసారథి మచ్యుతమ్॥ భక్తిసారాంతరాపూర్ణం జగన్నాథం జగ
 ద్గురుమ్ । బ్రహ్మయజ్ఞోద్భవం శ్రీశం వరదం దేవతోత్తమమ్॥ సీతాలక్ష్మణమధ్య
 స్థం రఘునాయక ముత్తమమ్ । దేవతానీకసంసేవ్యం దేవనాయకమాద్యకమ్॥
 గోవిందం చిత్రకూటస్థం త్రిలోకేశం త్రివిక్రమమ్ । ఆద్యం విశ్వమయం శ్వేత
 వరాహం చంద్రికోపమమ్॥ శార్ఙ్గపాణించక్రపాణింవాసుదేవంశ్రియాసహితం
 జాపురస్థంనృహరిం రాజగోపాలబాలకమ్॥ మరుద్వృధామధ్యసంస్థం రక్షిణం శే
 షతల్పగమ్ । వనాద్రీశం చ మద్భక్తాస్సేవంతే ద్రావిడేశువై॥ తేషా ముద్ధీయ
 మానాం తాంద్రావిడ బ్రహ్మసంహితామ్ । వృత్తగద్వాత్సికాంరమ్యాంచతుర్వే
 దమయీం శుభామ్॥ మునే ద్రావిడదేశేషు పుణ్యక్షేత్రయతేషుచ । మత్సన్ని
 ధౌప్రతిదినే పఠంతి పఠిషత్సరే॥ ప్రబంధపఠనం యత్రతత్ర తత్రాలయేమమ ।
 ఉజ్జ్వలయంతి తీర్థంచ ప్రసాదం వైష్ణవైత్తమాః॥ ఇత్యేతదుక్తా భగవాన్
 శ్రీనివాస శ్రియాసహ । తిరోదధేనిత్యముక్త నిత్యసూరినిషేవితః । అగస్త్యో
 పి ప్రసన్నాత్తా విరరామతపస్తతః॥ భక్తియుక్తః శ్రీనివాస ముపాస్తే మల
 యాచలే॥ అనుచు బ్రహ్మకైవర్తకపురాణంబున శ్రీమంగళాద్రిక్షేత్రమాహు
 త్యైఖండంబునం దిరువదితోమ్మిదవయధ్యాయంబునం జెప్పబడినయట్లు దా
 త్మాయణి తనభర్తనుం జూచి దేవా శ్రీమంగళాద్రినృహరిచాతుర్భుజస్వత్సవం
 బు నీవలన విని కృతార్థ నైతి నింకఁ బ్రపన్నోత్సవంబు విన వేడ్క పొడమెడ
 ద్వైభవంబు వర్ణింపు మనియడుగ నద్దేవి నుద్దేశించి యొక శ్యాణి తొల్లి శ్రీవై

కుంఠపురంబునం దేతదర్థవిషయంబుగా శ్రీదేవి హరి నడిగి తెలిసి సూత్రవతికిం జెప్పినపురాతనేతిహాసం బొక్కటి గలదు. అది నీప్రశ్నంబునకుం బ్రత్యుత్తరంబగు దాని వాక్రుచ్చెద వినుము. పూర్వకాలంబున భవదీయవివాహసమయంబునందు బ్రహ్మాదిదేవతలును సమస్తమునులును సమస్తజనులును హిమాచలంబున కేతెంచినాతోడంగూడినమ్మాదించుచున్న సమయంబునసమ్మేళితసర్వజనమహాభారంబున కోర్వంజాలక యుత్తరభూభాగంబు గ్రుంగె దక్షిణోర్విమండలంబూర్ధ్వగతం బయ్యె నంత భూమికంపం బుదయించె నప్పుడు చరాచరభూతజాతంబు లతిభీతిఁ జెంద నింద్రాదిదేవతలు పితామహునిం గని మ్రొక్కిభూమండలంబునకు సమత్వం బర్థింప నతండు పెద్దయుంబ్రొద్దు తనకు జనకుం డగునారాయణునిధ్యానించినిజయోగవైభవంబుచే స్వకీయహృదయకమలకర్ణికామధ్యస్థితుండై నవుండరీకాక్షుని సాక్షాత్కరించి యతనియనుగ్రహంబుచే సకలం బెఱింగి తదీయాజ్ఞచే సన్నిహితుం డై నవిశ్వకర్మనుం జూచి వత్సాసర్వలోకోపకారార్థంబుగా నిబ్బాగతవైషమ్యంబు సవరింపుమని నియోగింప నతండుచతుర్ముఖునుద్దేశించి మహాత్మా సర్వభూతభయంకరం బై నయమావాసంబై నదక్షిణదిగ్భాగంబునం దాన్నత్యంబుపాపుటకు నగస్త్యమునీంద్రుండుసమర్థుండు గాని నేశక్తుండఁ గాను గావునఁ దత్కార్యనిర్వాహార్థంబుగా వేగ యమ్మహర్షినింబ నుపుమని విన్నవింప నావృత్తాంతంబతయుఁ దెలిసి కలశోద్భవుండలిగివిశ్వకర్మనుద్దేశించి పార్వతీకల్యాణోత్సవంబుఁ జూచుటకు ననేకమునీంద్రులంగూడివచ్చి యాయుత్సవంబుఁ గని సంతసించుచు భగవదారాధనం బొనరించి తదీయప్రసాదానుభవార్థంబు శమీపత్రభాజనంబు రచియించుచు నుంటి నిట్టినాపై బ్రహ్మకండఁ బిశునోక్తిఁ జెప్పటకుం గారణం బేమి నీకు నేనేమపకారంబుఁ జేసితినిర పరాధి నగునాపైఁ బిశునోక్తిఁ జెప్పితివి గాన నీకు శాపం బియ్యక మాన నని శోధోద్దీప్తితమానసుండై భవదీయశిల్పవిద్యవిహీనతములగుసంకరజాతులయందు ప్రర్తించుచు వారికి జీవనోపాయం బగునని శపింప విశ్వకర్మయు స్వవిద్యకవద్యంబు ప్రాప్తంబయ్యెనని నిర్విణ్ణచిత్తుండై రోషాతిశయంబుచేఁ గుంభసంభవునింజూచి మునీంద్రాస్వల్పదోషంబునకై నాకు దారుణంబైన శాపం బిచ్చితివి నీకుం బ్రతిశాపం బియ్యక మాననని పలికి భవదీయవేదవిద్యయుభగవద్భక్తిపవిత్రీకృతవైభవ యగుద్రవిడ సంహిత యగునని ప్రతిశాపం బిచ్చె నంతఁ బితామహుండు నావృత్తాంతం బంతయుఁ దెలిసి మృదువాక్యంబుల నగస్త్యమునీంద్రు నూటడించి దక్షిణదిగ్భాగంబున కనుప నమ్మహర్షి శ్రేష్ఠుండును శ్రీమన్నారాయణునిం దలంచుచుఁ దదీయదివ్యనామంబు లుచ్చరించుచు నేతెంచి వింధ్యపర్వతౌన్నత్యం బడంచి దక్షిణదిగ్భాగంబునందొక్కచో నిజకమండలువుంచిభూచక్రం బంతయు సమంబు గావించి మలయాచలంబున కరుగుదెంచి వేదంబులకుఁ బ్ర

పుంబై నవిశ్వకర్తృశాపంబుఁ దలంచినంత ప్తహృదయుండై యమృతహృదియందు
 శ్రీయశివతి నుద్దేశించి చిరకాలంబు తపం బొనరించిన సర్వేశ్వరుం డగుభగవం
 తుండు ప్రసన్నుండై ముసీంద్రానీకు శుభం బగు ద్రవిడసంహితారూపంబు ల
 గువేదంబులు సారెసారె కస్తద్భక్తపరిపాలితంబు లగును గావున నీవు చింతింప
 వలదు మదీయాజ్ఞచేననంతగరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసూర్యంశంబుల మహాత్ములు
 దయింతురు వారెవ్వరంటివేని కృతయుగంబునం దవతరించుకాసారభూతమహా
 దాఖ్యయోగీంద్రులు మువ్వరును ద్రేతాయుగంబునం దవతరించువిష్ణుచిత్తభక్తి
 సారకుల శేఖరులు మువ్వరును ద్వాపరయుగంబునందవతరించుభక్తాంఘ్రిరేణు
 మునివాహనపరకాలయోగీంద్రులు మువ్వరును కలియుగంబునం దవతరించుశ్రీ
 పరాంకుశమధురకవిరామానుజముసీంద్రులు మువ్వరును నీపన్నిరువురుం గాక
 మఱియుఁగొందఱునిత్యసూర్యంశంబులచేనుదయించిమద్భక్తిపరాయణులైసం
 గవర్జితులై యనన్యప్రపన్నులై శంఖచక్రాంకితభుజులై మంత్రవిత్తములై
 పద్మాక్షతులసీవనమాలాలంకృతులై ధవళచ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్రధారులై నిత్యయు
 క్తులై నిత్యముక్తులై జీవేశపరిశీలనతత్పరులై యుభయకావేరీమధ్యరంగంబునఁ
 బ్రణవవిమానంబునందుశ్రీరంగ నాథునివేంకటాచలంబునందానందనిలయవిమా
 నగతుని శ్రీవేంకటేశుని వేగవత్పుత్తరతీరంబునఁ బుణ్యకోటివిమానంబునందుఁ
 గరిగిరివరదుని యాదవాద్రియందుసంపత్కుమారునిఁ దిరువనంతపురంబునశ్రీమ
 దనంతశయాను నహోబలంబున గరుడాచలంబునందు హిరణ్యాసురమర్దనుండు
 ను బ్రహ్మదవరదుండు నగుశ్రీనారసింహుని ఘటికాచలంబున నరకేసరిని హృ
 త్తాపనాశినీతీరంబునశ్రీవీరరాఘవుని భూతపురియం దాదికేశవునిఁ గైరవిణీతీరం
 బునఁ బార్థసారథిని మహీసారపురంబున జగన్నాథునిఁ దిరువహీంద్రపురంబున
 దేవనాయకునిఁదిల్ల చిత్రకూటంబునందుగోవిందరాజులను, దిరుక్కోవలూరియం
 దుఁ ద్రివిక్రముని శ్రీముష్ణంబున శ్వేతవరాహమూర్తిని గుంభకోణంబున శా
 ర్ణాపాణిని జక్రపాణిని దంజాపురంబున నరహరిని మన్నారుకోవెలరాజగోపాలుని
 వానాద్రియందుసుందరబాహునిఁ గృష్ణాదక్షిణకూలంబునవైష్ణవాశ్రమంబునం
 దుఁదోతాచలాపరనామధేయం బైనమంగళాద్రియందుఁజక్రనాభ్యంతరవర్తి
 యై గుడోదకపానం బొనరించునృసింహునిఁ దుంగభద్రాతటంబున గోష్ఠీవనం
 బునందుఁ దగుభూషితగోవిందభట్టారకునకుం బ్రసన్నుండై సాక్షిగా నేతెంచిన
 భావనారాయణునిఁ బినాకినీతీరంబున శేషతల్పశయానుండగును త్తరరంగశౌరి
 ని శ్రీభద్రాద్రియందు సీతాలక్ష్మణమధ్యస్థుం డైనశ్రీరఘురామునిఁ గాళిందీతీరం
 బున రుక్మిణీసమేతుం డగుశ్రీకృష్ణునిమఱియుద్రవిడ దేశంబులంగలదివ్యక్షేత్రం
 బు లన్నియు సేవించుచు నాయాదివ్యదేశంబులయందు నెలకొన్ననన్నురమణీ
 యవృత్తగద్యాత్మికయుఁ జతుర్వేదస్వరూపిణియు నగునీద్రవిడసంహిత దేవగా

నంబుచేఁ బాడుచు నానందింపంజేయుదు రాప్రకారంబుగాఁ దచ్చిష్యప్రశిష్యు
లై నశ్రీవైష్ణవు లశాంతంబు నుభయకాలంబులయందుమత్సన్నిధి ననుసంధిం
తురు, మఱియుఁ బ్రతినవత్సరంబునందు నాలాయిరప్రబంధంబుననుసంధింతు
రు. అదియే ప్రపన్నోత్సవం బనంబరఁగు సేయేభగవదాలయంబులయందుఁ బ్ర
బంధానుసంధానంబు ప్రపన్నోత్సవపూర్వకంబుగాఁ జేయంబడునాచూఢలంబు
లన్నియు దివ్యదేశంబులనంబడు నాస్థలంబులయందు శ్రీవైష్ణవులుతీర్థప్రసాదం
బు లుజ్జీవింతు రని మేఘగంభీరభాషణంబుల నానతిచ్చి యగస్త్యమునీంద్రునిం
బ్రహ్మింపంజేసి యద్దేవదేవుండంతర్హితుండయ్యె నంతనమ్మహర్షి శ్రేమండును
నుప్రసన్నాంతరంగుండై తపంబుడిగియమ్మహాత్మునిదివ్యమంగళవిగ్రహంబు సం
స్కరించుచు మలయాద్రియందు నుఖంబుండై నని హరుం డుదాహరించెఁగావు
న వేదాపరమూర్తు లగుదివ్యప్రబంధంబులు శ్రీవైష్ణవుల కవశ్యానుసంధేయం
బులు. మఱియును దత్ప్రభావంబు వినుము, శ్లో॥ శ్రీసనత్కుమారః॥ భగవత్
భూతభవ్యేశభగవత్పార్షదేశ్వర । భక్తేషువర్తమానేషుశరణోప ఇతిస్మృతః॥
మునిశ్రేష్ఠతయాచాసా శ్రుతపూర్వోమయాధికః । తస్యానుభావం భగవన్న శే
షంవక్తు మర్హసి॥ శ్రీవిష్వక్సేనః॥ వైవస్వతమనోపాప్తేహ్యష్టావింశతికేకతా ।
వంశేవిశాం మునిః కశ్చిద్భవిష్యతి హరిప్రియః॥ అస్తి పాండ్యేషు నగరీ కాంచి
చ్ఛీనగరీతిహి । తామ్ర పర్ణినదీతీరే సాక్షాద్విష్ణో రతిప్రియా॥ తత్త్రవైశ్యకులే క
శ్చి ద్విష్ణోరంశాంశసంభవః । శరణోప ఇతిఖ్యాతోమహాయోగీభవిష్యతి॥జ్ఞాన
విజ్ఞానపూర్వత్వా త్తిన్త్రిణీమూల మాశ్రితః । బాలఆషాఢశాబ్దాత్తుమూకభా
వం గమిష్యతి॥ నియోగేన మహావిష్ణో ర్వేదవేదాంగసంహితాం । కరిష్యతీసహ
స్రేణ గాథాంద్రావిడభాషయా॥కృపయాతత్ప్రణీతాయాబ్రహ్మవిద్యా మహా
త్తరా । అధ్యేతవ్యా ద్విజై ర్భూవై రైవైశ్యశ్శూద్రైశ్చ సర్వశః॥శ్రీసనత్కు
మారః॥ ద్రావిడానాంచగాథానాంకృతానాంతేన యోగినా । కస్మాత్సాన్యద్భృ
హ్మవిద్యా త్వమధ్యేతవ్యాకుత స్త్వితి॥పరంకౌతూహలం దేవశరణోపమునింప
తి । జాయతే తదశేషేణ భగవన్వక్తు మర్హసి॥ విష్వక్సేనః॥ ఏతాశ్చతుర్విధా
గాథా ద్రావిడావేదసమ్మితాః । కలకలప్రణీయస్తేకృపయాజ్ఞానయోగిభిః॥
ద్వాపరాస్తే యథా వ్యాసో వదిష్యతిమహామతిః । తద్వదేతామహాగాథాశ్శర
ణోపః ప్రణేష్యతితే॥అల్పశ్శ్రుతానల్పమతీనల్పాయుష్యాంశ్చమానవాన్ । కల
సమీక్ష్యవేదానాం బాహుశ్యంచ మహామతిః ॥ శాఖాసహస్రం వేదానాంగా
థారూపం విధాన్యతి । ద్రావిడబ్రహ్మవిద్యాసాతస్త్వాదుక్తామహామునే॥ సనత్కు
మారః॥ ఏవంచేత్సర్వభాషానుగాథాస్సన్తిసహస్రశః । సరాశ్చబ్రహ్మవిద్యాః
మ్యుఃకథంకేన ప్రభోభువి॥శ్రీవిష్వక్సేనః॥సమ్యగుక్తస్త్వయాప్రశ్నస్తత్రతతా
రణంశ్రుణు । సంస్కృతస్యయథాసన్తిద్రావిడస్యాపి భూతలే॥అగస్త్యో భగవాన్

సాక్షాత్తస్యవ్యాకరణంయథా॥ పాణినీయానుసారేణమలయాచలసంజ్ఞకమ్|చ
 న్దశ్శాస్త్రానుసారేణ ద్రావిడస్యప్రబంధతా॥ ద్రావిడస్యప్రబంధస్యవృత్తానామపి
 లక్షణమ్| ఉత్తమస్యతథాచైవ ద్రావిడస్య మహామునే॥ వేదశాస్త్రానుసారేణ
 ద్రావిడస్యప్రబంధతా | ద్రావిడస్యప్రబంధస్య తస్మాత్సంస్కృతవచ్చతత్ ॥ సం
 స్కృతస్యక్రియాయద్వద్ద్రావిడస్యక్రియాస్తథా|నిత్యాస్తద్వత్ప్రణీయంతేము
 నిభిశ్చకతా కతా॥ ఇత్యాదిమార్కండేయపురాణంబునందు భగవద్ధర్మంబునం
 దు షష్ఠాధ్యాయోక్తక్రమంబుగా సనత్కుమారుండు విష్వక్సేనునిం గాంచిన
 మస్కరించి దేవా వర్తమానభక్తులయందు శతకోపమునీంద్రుండు శ్రేష్ఠతముం
 డని విని యుంటి నమ్మహాత్ముం డెచ్చోట నెవ్వరికులంబునం దుదయించి యేయే
 దివ్యచేష్టితంబు లొనరించెనవి యన్నియు నాకర్ణింపఁగొతూహలంబు పొడమఁ
 గావునఁ దత్ప్రభావంబంతయు నెఱింగింపుమని ప్రశ్నంబు సేయ విని విష్వక్సే
 నుండును దదీయం బగుసమీచీనప్రశ్నంబునకు మిగుల సంతసించి మునీంద్రా
 వై వస్వతమన్వంతరంబునం దిరువదెనిమిదవమహాయుగంబున సంప్రాప్తం బగు
 కలియుగాదిమకాలంబునందుఁ బాండ్యదేశంబునఁ దాన్త్రపర్ణి తీరంబున శ్రీకురు
 కాపురంబునందు వైశ్యకులంబున భగవదంశాంశసంభూతుండై శ్రీశతకోపయో
 గీంద్రుండు భగవత్ప్రసాదాసాదితపరభక్తిపరిజ్ఞానపరమభక్తిపరిపూర్ణుండై తిం
 త్రిణీతరుమూలం బాశ్రయించి బాల్యంబు మొదలుకొని షోడశాబ్దపర్యంతంబు
 మూకభావంబువహించి యనంతరంబభగవదాజ్ఞచే సహస్రశాఖోపనిషత్ప్రపం
 చంబు సహస్రగాథాత్మిక యగు ద్రావిడబ్రహ్మసంహిత గావించునాసంహితయు
 విష్ణుదాసు లగుబ్రహ్మక్షత్రవైశ్యశూద్రుల కధ్యయనార్హంబగు సని యానతీయ
 నాకర్ణించి దేవాయప్పరాంకుశమునికృతంబై నద్రవిడభాషాత్మకగాథాసహస్రం
 బు బ్రహ్మవిద్యయై యెట్లధ్యయనార్హంబగు నీవృత్తాంతంబంతయు వినుటకుంగు
 షూహలం బుదయిఁ చెంగాన సవిస్తరంబుగా నానతిమ్మని మగిడి యడుగ నాసన
 త్కుమారు నుద్దేశించి యోగిన త్తమా ద్వాపరాంతంబున వేదవ్యాసమునీంద్రుం
 డనంతంబు లై నవేదంబులు చతుర్విధంబులుగా విభజించి ప్రవర్తింపంజేసినయ
 ట్లుక్యష్టావతారానంతరభావి యగుకలియుగాదిమకాలంబునశతకోపమునీంద్రుం
 డవతరించియల్పశ్రుతులల్పమతులల్పాయుష్కులునగుమానవులను వేదబాహు
 శ్యంబునుం జూచి కరుణార్ద్రచిత్తుండై యామ్నాయశాఖాసహస్రంబు ద్రవిడ
 గాథాసహస్రాత్మకంబుగానొనర్చిశిష్యప్రశిష్యముఖంబుగాఁ బ్రవర్తింపఁజేయుఁ
 గాన యదిబ్రహ్మవిద్య యయ్యెనని సైన్యనాథుండు పలుక నట్లయేనేని సర్వభా
 షాత్మకంబులుగా నరులొనర్చిన గాథావిశేషంబు లసంఖ్యాతంబులు గలవవియ
 న్నియు బ్రహ్మవిద్యలుగావలెనని మరల శంకింప విని విష్వక్సేనుండునుమునీంద్రా
 శ్రుతులకు శిక్షావ్యాకరణాద్యంగంబులు ఋషులొనరించునట్లు భగవంతుండై న

యగ స్త్యమునీంద్రుండు శిక్షావ్యాకరణవృత్తలక్షణాదులన్నియుఁ దా నేర చియిం
 చెం గాన యది బ్రహ్మవిద్య యగుటకు సంశయంబు లే దదియునుంగాక యా
 మ్నాయంబుపగిది స్వతఃప్రమాణంబై యపౌరుషేయంబై సద్రావిడవేదంబు కృ
 ష్ణావతారానంతరభావి యగుప్రతికలియందువిష్ణుపున కత్యంతప్రియుండై నశ్రీశ
 తకోపయోగీంద్రునివలనం బ్రకాశితంబగుఁగాన సాక్షాద్వేదం బగునని భగవ త్సే
 నాపతి యానతిచ్చె మఱియును, శ్లో॥ కతా పునః పాపరతానుభూతే సమస్తభూ
 తాశ్చితవత్సలత్వాత్ । భక్తాత్మనావిశ్వజనాన్ జగోపవిశ్వాధికోవిశ్వమయోహీ
 విష్ణుః॥ అనియెడున్యాయంబున విశ్వాధికుండును విశ్వమయుండు నగువిష్ణుండు
 సమస్తభూతాశ్చితవత్సలుండు గాన పాపభూయిష్ఠం బగుకలియుగంబునందుశ్రీ
 శతకోపాదిభక్తస్వరూపంబు ధరియించి విశ్వజనుల రక్షించు నదియునుం గాక,
 శ్లో॥ద్వితీయేతు పరార్థేతు దినే త్వాద్యేథన వ్రమేమన్వస్త రేవ ర్తమానేత్వష్టా
 వింశే చతుర్యుగే॥ కలే రాదా జన్మయోగీ శతకోప ఇతిస్మృతః । మద్భక్తోహం
 భవిష్యామి నేతుం ద్రావిడతాంశ్రుతీః॥తత్ర తే త్రేజన్ భాజా శతకోపేనయో
 గినా । ముక్తిం భువిజనాస్సర్వే గమిష్యన్తి కలావపి॥అనుచు బ్రహ్మాండపురాణం
 బునందు తేత్రమాహాత్మ్యఖండంబునఁ గురుకాపురీమాహాత్మ్యంబునందలిప్రథ
 మాధ్యాయంబున బ్రహ్మనుద్దేశించి భగవంతుం డానతిచ్చినయట్లు ద్వితీయపరా
 ర్థంబునఁ బ్రథమదివసంబునందు సప్తమంబై నవై వస్వతమన్వంతరంబునం దిరు
 వదెనిమిదవ మహాయుగంబునఁ గలియుగాదిమ కాలంబునందు శ్రుతిని ద్రావిడ
 భాషాత్త కంబుఁ జెందింప జననంబు మొదలుగా మహాయోగియు మద్భక్తుండు
 నగుశతకోపమునీంద్రుండ నై నేనే యవతరించెద నాకురుకాపురీతేత్రంబునం
 దుదయించిన శ్రీశతకోపయోగీంద్రునివలన సమస్తజనులు కలియందైనను ము
 క్తికిం జనుదురని భగవంతుం డానతిచ్చె మఱియును, శ్లో॥శూరయతా ముచ్య
 తే కింశ్చ ద్రహస్యం మునిస త్తమాః । కాంతారే తిన్త్రిణీభూత్వా మచ్ఛయ్యాభు
 జగేశ్వరః॥నిర్నిద్ర తిన్త్రిణీశత్వ మేష్యత్యయ మభీష్టదః । నేతుం ద్రావిడతాం
 వేదాన్త్ర యీమూర్తీసమాగతాన్ ॥ మద్భక్త శ్శతకోపాఖ్యో భవిష్యతి మ
 దిచ్ఛయా ఇత్యాదిబ్రహ్మాండపురాణంబునఁజతుర్థాధ్యాయోక్తకమంబుగాము
 నీంద్రులారా మీ కేనాకరహస్యం బెఱింగించెద సావధానచిత్తులరయివినుండ
 ముచు మహర్షుల నుద్దేశించి మదీయశయ్యాభూతుండై సర్వాభీష్టప్రదాయకుం
 డై నశేషుండు కురుకాక్షేత్రోపవనంబుననిర్నిద్ర తిన్త్రిణీవృక్షంబై జనియించు
 నావృక్షంబుకడ వేదంబులు ద్రావిడభాషాత్త కంబులుగా నొనర్పమద్భక్తుండై న
 శతకోపయోగీంద్రుండుమన్నియోగంబు చేనుదయించుననిపగమపురుషుం డాన
 తిచ్చె మఱియును, శ్లో॥ కూరేకలియుగే ప్రాప్తేనాన్తికైః కలుషీకృతేవిష్ణో
 రథాంశసంభూతో వేదవేదాన్తతత్త్వవిత్ ॥ స్తోత్రంవేదమయం కర్తుంద్రావి

డ్యా నిజభాషయా | జనిష్యతి సతాం శ్రేష్ఠో లోకానాం హితకామ్యయా || సపు
 మాం తస్య శాస్త్రజ్ఞో హ్యసంతం వేద మవ్యయమ్ | సర్వాధికారం ధర్మాత్మా
 కీర్తిష్యతి తతో మునిః || క్రూరే కలియుగే ప్రాప్తే విష్ణోః కీర్తనమేవ హి | కథితం
 సర్వ శాస్త్రజ్ఞై ర్భునిభి ర్వేదపారగైః || తస్మాత్పురుష శ్రేష్ఠో భక్తానామమృతోప
 మః | త్రియుగ త్యాచ్య విప్రేంద్ర విష్ణుత్వవ్యక్తమూర్తిమాన్ || కలిదోషాభిభూతా
 నాం ప్రజానాం పాలనాయ వై | ధారయిష్యతి తద్దూపం కృపయాపురుషో త్తమః |
 అధ్యేతవ్యం ద్విజ శ్రేష్ఠే ర్వేదరూపమిదం కృతమ్ | స్త్రీభిశ్శూద్రాదిభిశ్చైవ తే
 షాం ముక్తిః కరేస్థితా || ఇట్లు బ్రహ్మాండపురాణంబునందు త్తరభాగంబున మా
 ర్కండేయాద్జనతీర్థయాత్రాప్రకరణంబునఁ దామ్రపర్ణి మాహాత్మ్యంబునందశీతిత
 మాధ్యాయోక్తక్రమంబుగాఁ గూరం బైన కలియుగంబు ప్రాప్తంబైనాస్తికు
 లచేఁ గలుషీకృతం బగుచుండ వేదవేదాంతతత్త్వ విత్తముండు దక్కిన సకల శా
 స్త్రంబులయందు సర్వజ్ఞుండును బరమధార్మికుండును సత్పురుష శ్రేష్ఠుండును
 సంశ్రితుల కమృతస్వరూపుండు నగు శ్రీపరాంకుశయోగీంద్రుండు వైష్ణవాంశం
 బుచే సర్వహితార్థంబుగా నవతరించి యనంతం బైన వేదంబు ద్రావిడభా
 షచే సర్వాధికారంబుగా రచియించు వేదరూపంబైన యీదివ్యప్రబంధంబుద్వి
 జ శ్రేష్ఠులకధ్యేతవ్యంబు మఱియు స్త్రీశూద్రాదులెవ్వ రధికరించిన వారికిము
 క్తికరతలామలకం బగుఁ గలిదోషాభిభూతు లగుచేతను లకువిష్ణుప్రియకరంబైన
 సతదీయనామసంకీర్తనం బింతకంటె వేటొక్కటి లేదు మఱియును, శ్లో॥ భవ
 త్యాసాధు కథితం మమాపి హృది వర్తతే | సృష్ట్యాదౌచేతనానాం హి దేహాదీని
 చ సృష్టవాన్ || ఏతైర్ముచ్యేయ రష్యేతే మత్పాదపరిచర్యయా | అభినన్దాయ భగ
 వా నిత్యేవం భూతభావనః || తేచకర్తృభి రాత్మీయైః ప్రాచీనైః కష్టమానసాః | త
 తోదత్తానవయవానీహం తే భోగసాధనాన్ || అవతారై రనేకైశ్చ ప్రత్యక్షం ప్రతి
 చోదితాః | లోకదృష్ట్యా నబుద్ధ్యంతే దేవమేవేతి మానుషమ్ || తతశ్చ భగవద్జ్ఞాన
 విముఖం సకలం జనమ్ | అనుకంపయితుం దేవః కలికాలే విశేషతః || నోశూద్రః
 పరమః ప్రాజ్ఞో నిర్విశేష మిదం జగత్ | ఉజ్జీవయితు మారబ్ధసూరీణా మవతార
 ణాత్ || ద్రావిడేషు విశేషేణ ప్రభవిష్యన్తి సూరయః | భగవత్కాముకాదేవీతా
 మ్రపర్ణితటాదిషు || సర్వైశ్చ ర్యస్వయం సిద్ధా భగవద్జ్ఞానివై భవాత్ | అయో
 నిజాయోనిజాశ్చ దేవాజ్ఞాపరిపాలకాః | ప్రబుద్ధాః ప్రాకృతజనాః ప్రబోధయితు
 ముద్యతాః | శరీరాదపినైస్సృహ్యం భగవచ్ఛరణార్థినామ్ || బాన్ధవం విష్ణుభక్తే
 షు జయభోగపరాయణాత్ | ధర్మార్థరసపాయత్వం ప్రథయిష్యంత్యురుప్రభాః ||
 ఇత్యాదిక్రమంబుగా వృద్ధపాద్మంబున భవిష్యత్పురాణంబున భాగవతమాహా

త్యంబునందుఁ బంచమాధ్యాయంబున భూతభావనుండై నభగవంతుండు సృష్ట్యాదియం దసత్త్వాయులై నచేతనులం గటాక్షించి దయమానమానసుండై వీరు మత్స్యదాబ్జంబు లారాధించి కృతార్థులు గావలెనని తనతలంపులందలంచి వారికిఁ గరణక శేబరంబు లొసంగ వారునుబ్రాచీనాత్మీయకర్త వాసనలచేదుష్ట మనస్కులై భగవద్దత్తంబు లగుకరణక శేబరంబుల శబ్దాదివిషయభోగసాధనంబులుగాఁ జేయ నది యెఱింగి శ్రీహరియునురామకృష్ణాద్యవతారంబులొనరించి బోధింప నుద్యోగింప నద్దేవదేవుని మనుష్యునిఁగా నెంచిరి గానిపరమపురుషుండని తెలియలేరైరి తదనంతరంబ భగవంతుండు సుజ్ఞానవిముఖుం బై నయజ్ఞంతుజాతంబు నిరీక్షించి నిత్యసూరులనవతరింపంజేసి తత్కృతబోధంబుచేవారలం బ్రబుద్ధులం జేసెదనని మది నెంచిసూరులనియమింపభగవదాజ్ఞచేసనంతగరుడవిష్వక్తృనసుదర్శనపాంచజన్యాదినిత్యసూరులందఱుకలికాలంబున వీఁడు శూద్రుండు వీఁడుత్కృష్టుండు వీఁడుప్రాజ్ఞుండని విశేషవిచారంబు సల్పక యందఱికిని స్వరూపజ్ఞానంబు బోధించుటకు ద్రవిడదేశంబులయందు శ్రీతామ్రపర్ణి మరుద్వృధాదిమహానదీసమీపప్రదేశంబులయందు యోనిజు లయోనిజు లగు పరాంకుశ పరకాలకాసారభూతమహాదాదిమహాయోగు లై యవతరింపఁగలరని సూత్రవతి నుద్దేశించి శ్రీదేవి యానతిచ్చె మఱియు నప్పరాణంబు ద్వాత్రింశదధ్యాయంబున, శ్లో॥ అథతే కథయిష్యామి శ్రుణుత్వ మిద ముత్తమమ్ | యచ్చుణ్వాతాం భగవతిభక్తి ర్భవతి శాశ్వతీ॥ తటినీ తామ్రపర్ణి తిపుణ్యాజగతివి శ్రుతా | ముక్తానాంచైవ జననీ ముక్తిదన్నానవైభవా | తస్యాస్తీరే స్తినగరీకు రుకేత్యురుకాననా | సన్నిధతే సదాయత్ర శఙ్ఖ చక్రధరోహరిః॥ తత్రభక్తిచ మత్కూరీ కారీతిభగవత్ప్రియః | భవిష్యత్యనపత్యోవైభార్యయాభర్తృదేవయా॥ తేన నిర్విక్ష్యమానోపి తపోభిః పుత్రదైర్హరిః | సేనేశం ప్రీతిభావేనస్వభక్తం స నియోక్యతి॥ తతఃకలియుగస్యాదా వై శాఖ్యాం విశ్వభావనః | విష్ణుభక్తిప్రతిష్ఠార్థం సేనేశోవతరిష్యతి॥ శరకోపాభిధానశ్చపుత్రకస్సూతకాత్పరమ్ | అనాహారతయాగేహం పితృభ్యాం పాపితో హరేః॥ నపిబ న్నరుదన్నాశ్చన్న బాహు చరణం క్షిపన్ | హృష్టపుష్టతనుంబాలంతత్ర నిక్షిప్య తేజనాః॥ చిహ్నితం శఙ్ఖచక్రాద్యైరాముద్ధైర్భువిద్విషః | శాయితోబాలపర్యజ్ఞే సౌమ్యరత్న పరిష్కృతే॥ వినిద్రతిన్త్రిణీమూలే విశాలవిటపోజ్జ్వలే | పితృభ్యాంరక్ష్యమాణోధవర్ధిష్యతి దినేదినే॥ నిర్మాతో నిష్పరీషశ్చ నిరాహార స్త్వరోదనః | సంభ్రమిష్యతికాలేన పరితోహరిమన్దిరమ్॥ సతు బద్ధాసనో మానీవృద్ధిగామి ప్రదాయినీ | నిమిలితాక్షియుగళస్త్రిమితో వర్తయిష్యతి॥ ధ్యాయమానోహృషీ కేశంహృష్టపుష్టాంగసౌష్ఠవః | పద్మాసనం సమాస్థాయపద్మ పత్రనిభేక్షణః॥ పద్మనాభస్య దేవస్య పాదపద్మార్చనే స్థితః | ఇత్థమాషాడశంవర్ష కాలంకలిమలాపహమ్॥ భ

గవద్ధర్మ సంహారభరితః క్షపయిష్యతి | నుజ్ఞానఘనపూర్ణ త్వాత్తిన్రిణీమూలమా
 శ్రితమ్ || బాల ఆహాడశాబ్దాత్తు మూకభావంగమిష్యతి | తతస్తమస్సముద్రా
 న్తం విచ్ఛేత్తుం తార్క్ష్యవాహనః || నేత్రాబ్జమున్మీలయితుంకోటిసూర్యసమప్ర
 భః | శ్రియాసమస్తచిదచిన్నియన్త్రావ్యాత్తవైభవః || శఙ్ఖ చక్రధరస్సాక్షాద్దివ్య
 పీతామృతోజ్జ్వలః | కిరీటహారకేయూరకటకాంచితవిగ్రహః || కుండలీకాన్తుభస్ర
 గ్వీపురఃప్రాదుర్భవిష్యతి | వేదత్యులైః ప్రబంధైశ్చభగవద్భక్తిజృంభితైః || ప్ర
 వాహైరివగంగాయాఃపామరాన్వేదయిష్యతి | తథామధురకవ్యాద్యాసూరయ
 స్తన్ముఖోద్యతాన్ || ప్రబంధాన్ ప్రాప్యవిశదాన్ వదిష్యన్తి కృతార్థకాః | తతో
 గరుడమారోప్య శరారిం నిజమన్దిరమ్ || శ్రీవైకుంఠమనుప్రాప్య ప్రవేక్ష్యతిని
 జాంతనుమ్ | తతఃకాలేన మహతా వినష్టాంభువి తత్కృతమ్ || నాథనామాము
 నివరో యోగజ్ఞానమవాప్స్యతి | తతఃకాలే బహుతిథేవినష్టాం విష్ణువర్ధి నీమ్ |
 త్రిదండమండితో దేవో మునిః స్రవ్యక్తయిష్యతి | పాపండబహుళేలోకేకుదృ
 ప్తి జనసంకులే || మోముహ్యమానా జగతీ వినష్టేహరివైభవే | మోహనై రాసు
 రైశ్శాస్త్రైఃకుయుక్తిపరికల్పితైః || వేదాంతమార్గానుగతై రన్వైః కుమతీనుం
 దరైః | సిద్ధాంతై ర్విస్తృతం లోకం పునరుద్ధారయిష్యతి || బాదరాయణసంజ్ఞస్య
 విశ్రుతస్యమహామునేః | మతం వేదాన్తతత్పర్యం విశ్రుతం ప్రేక్ష్యభూతలే |
 త్రిదండధారీ భగవాన్ వేత్రపాణిః ప్రియస్తథా | భక్తానాంభాగధేయేనభువి
 ప్రాదుర్భవిష్యతి || ఇత్యాదిపూర్వోక్తపురాణంబునందు ద్వాత్రింశదధ్యాయో
 క్తక్రమంబుగా సూత్రవతి నుద్దేశించియోదేవీమఱియునొకచరిత్రంబుచెప్పె
 ద నేచరితం బైన విన్నవారికి భగవంతునియెడభక్తియనుదినంబు వృద్ధిఁజెందు
 నెట్లంటివేని ముజ్జగంబులయందున్నానపానంబులచేముక్తిదాయనియుమాక్తి
 కంబులకు జన్మస్థాన మనియుఁ బ్రసిద్ధిగాంచినతామ్రపర్ణియనియొకమహానదిగల
 దు తత్తీరంబున సమృద్ధకాననం బగుకురుకానగరంబున శంఖచక్రగదాధరుం
 డగుహరి నిత్యసాన్నిధ్యం బొనర్చు నప్పట్టణంబున భక్తిచమత్కారి యగు
 కారిసూరి భర్తృదేవత యగునిజభార్యతో నిత్యవాసం బొనరించు శ్రీహరి
 శాసనంబున సేనేశుండు కలియుగాదికాలంబున విశాఖానక్షత్రయుక్త పౌ
 ర్ణమాసియందు సతనికే బుత్త్రం దై యుదయించు శతకోపాభిధానుం డగు
 నక్కుమారుం డనాహారుండు గావున జాతసూతకానంతరకాలంబునఁ దల్లి
 దండ్రులచే హరిమందిరంబుఁ జెందింపంబడు నక్కుమారుండును స్తన్యపానం
 బొనరింపక యేడ్వక యశనం బొల్లక కరచరణంబులు కదల్పక హృష్టపుష్ట
 తనుం దై శంఖచక్రాదిభగవల్లాంఛనాలంకృతనిజభుజమూలుం దై విశాల
 విటపోజ్జ్వలం బైనవినిద్రతిన్త్రిణీవృక్షంబుక్రింద సౌమ్యరత్నపరిష్కృతం
 బైన బాలవర్యంకంబునందు శయనించి తల్లిదండ్రులచే రక్షితుం దై వర్ధ

మానచంద్రునిమాడ్కి నశ్రాంతంబు వర్ధిల్లుమఱియును నబ్బలకుండు వత్సరవయ
స్కుండ్లై మూత్రపురీషరోదన స్తన్యపానాదులు లేక హరిమందిరంబునం దంతటఁ
బాతాడుచు నొక్కనాఁ డత్తింత్రిణీకోటరంబుఁజొచ్చియందుబద్ధపద్మాననుండ్లై
నిమిలితాక్షియుగళుండ్లై హృష్టపుష్టావయవసౌష్ఠ్యపుండ్లై హృదయకమలకర్ణికా
మధ్యంబున శ్రీహృషీ కేశునిధ్యానించుచునిశ్చలమనస్కుండ్లై పోడశవర్ష పర్యం
తంబు పరమపురుషానుభవజనితపరమానందభరితుం డై మానియైకాలంబుగ
డపుచుండు నయ్యవసరంబున, గరుడవాహనారూఢుండును గోటిసూర్యసమప్ర
భుండును లక్ష్మీసమేతుండును శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధధరుండును దివ్యవీతాంబ
రాలంకృతుండునుగిరిటహార కేయూరమకరకుండలకటక కటిసూత్ర శింజానమంజు
మంజీరాద్యపరిమితదివ్యభూషణభూషితుండునుశ్రీవత్సకాస్తుభవై జయంతీవనమా
లాలంకృతవిశాలవక్షఃస్థలుండు నగుశ్రీమన్నారాయణుం డమృహయోగీంద్రునకు
దృష్టిగోచరుండ్లై యజ్ఞానాంధకారంబునివర్తింపజేసినిరతిశయనిర్మలజ్ఞానానం
దంబు లొసంగి స్వకీయస్వరూపగుణవిభూతు లన్నియు నతనికిసాక్షాత్కరింపం
జేసి యనుగ్రహింప నప్పరాంకుశమునీంద్రుండునుగంగా ప్రవాహంబుపోలికస్వ
ముఖపద్మానర్గళవినిర్గళత్పరమపావనామ్నాయస్వరూపదివ్యప్రబంధంబులుదాహ
రింప నాప్రబంధంబు లన్నియు నాక్షణంబమధురకవిప్రముఖదివ్యసూరులధికరిం
చి నిజశిష్యులకుం జెప్పదురు. తదనంతరంబ యద్దేవదేవుం డమృహత్తునిగరుడ
వాహనంబుపై నెక్కించుకొనినిజమందిరంబగుశ్రీవైకుంఠపురంబునకువిచ్చేయ
ననంతరంబ కొండొక కాలంబునకదివ్యప్రబంధంబుఖలంబై నశ్రీమన్నాథమునీం
ద్రుండు మరల నుద్ధరించు. మఱియు నాకృతి కొన్ని సంవత్సరంబుల కధికారి
మాంద్యంబుచే నధ్యయనాధ్యాపనంబులు లేక సంకుచితంబై యున్నయంతభ
గవంతుండును వేత్రపాణియునగువిష్వక్సేనదేవుండు భక్తజనభాగధేయుండును
ద్రిదండపాణియు నగుశ్రీరామానుజమునీంద్రుండ్లై యవతరించి యాప్రబంధం
బు శిష్యప్రశిష్యముఖంబుగాఁబ్రకాశింపఁజేసిలోకంబుపాపండబహుళంబై కు
దృష్టిజనసంకులంబై వినష్టహరివై భవంబై మోముహ్యమానంబగుచున్న భగవం
తుఁ డగుబాదరాయణమునీంద్రునితాత్పర్యంబుఁ దెలిసితదీయబ్రహ్మసూత్రంబు
లకు భాష్యం బొనర్చిమోహనంబులు నాగురంబులునుగుయుక్తిపరికల్పితంబు
లునుగుమతినుందరంబులును వేదాంతాభాసానుసారంబులునగునితరసిద్ధాంతం
బులచే స్వరూపజ్ఞానవిస్తృతిఁ జెందినలోకంబుద్ధరించుననిలక్ష్మీదేవియానతిచ్చె.
మఱియును, శ్లో॥ అనంతః ప్రథమం రూపం త్రేతాయాం లక్ష్మణస్తథాద్వాప
రే బలభద్రస్తు కతాకశ్చిద్భవిష్యతి॥ ఇత్యాదినారదీయపురాణంబునందుయాద
వగిరిమాహత్మ్యోక్తకృమంబుగా శేషుండు కృతయుగంబునననంతాఖ్యుండ్లై
త్రేతాయుగంబున లక్ష్మణుండ్లై ద్వాపరంబునబలభద్రుండ్లై కలియుగంబున నొ

కంఠే యుదయించు. 'అనుక్తమన్యతోగ్రాహ్య, మనియెడున్యాయంబునఁ బూర్వోక్తవిశేషవచనప్రామాణ్యంబుచే నతండు శ్రీరామానుజమునీంద్రుం డని గ్రహింపవలయు మఱియును, శ్లో॥ బ్రహ్మరే త్వం సమాసాద్యస్త్వత్సాత్త్విక సేవితామ్ | భవ్యాం కురు మహాప్రాజ్ఞస్సవగోత్ర సముద్భవః॥ శారీరక మహాభాష్య గ్రంథకర్తా జితేంద్రియః | వేదాంతవిత్తమః కశ్చిన్తస్కరీబ్రాహ్మణోత్తమః॥ అస్మిన్మహాభూతపురేభవిష్యతి న సంశయః | తేనత్వయాకృతావత్స్త్వత్సాత్త్విక గామినీ ॥ ప్రతిష్ఠాం పరమాం కీర్తిం గమిష్యతి మహీతలే | తస్యసంబంధినశ్చిష్యాన్సురాణామపి దుర్లభం॥ మాంప్రాప్యప్రాప్తనిర్వాణా భవిష్యంతి కలాయుగే॥ ఇత్యాదిస్కాందపురాణంబున వైష్ణవసంహితయందు నందాగస్త్యసంవాదంబున శ్రీమహాభూతపురీమాహ త్యంబునందుఁ ద్రయోవింశతితమాధ్యాయోక్తక్రమంబుగా బ్రహ్మసత్తమనీ వామ్నాయంబు లన్నియు నరసి తెలిసి సాత్త్విక సేవితయుక శ్యాణస్వరూపిణియు నగునొక స్త్రీరచియింపుము. భవదీయగోత్రంబున సర్వజ్ఞుండును జితేంద్రియుండును వేదాంతవిత్తముండును మహామస్కరియు నగునొక బ్రాహ్మణోత్తముండు శ్రీభూతపురియందు జనియించు. ఈయర్థంబునకు సంశయంబు లేదు. సాత్త్వికులకాదరణీయయగు యుష్మదీయస్త్రీయతనిచేఁ బ్రఖ్యాతయై భూతలంబున శాశ్వత ప్రతిష్ఠఁజెందు. కలియుగంబునఁ దదీయశిష్యప్రశిష్యు లందఱు వేల్పులకై ననుదుర్లభంబగు మదీయపదంబుఁ జెంది నుఖింతురని వైవస్వతమనుపుత్రుం డగుహరీతమునీంద్రు నుద్దేశించి భగవంతుఁ డానతిచ్చె, మఱియు, శ్లో॥ కృతాదిషు ప్రజారాజకలావిచ్ఛన్తినంభవమ్ | కలౌ ఖిలు భవిష్యన్తి నారాయణపరాయణాః॥ క్వచి త్క్వచిన్మహాభాగాద్రావిడేషుచ భూరిశః॥ తాన్రుపర్ణీనదీ యత్ర కృతమాలాపయస్వినీ॥ కావేరీచమహాభాగా ప్రతీచీచ మహానదీ | యేపిబంతి జలంతాసాంమనుజామనుజేశ్వర॥ ప్రాయోభక్తాభగవతి వాసుదేవేమలాశయాః॥ ఇత్యాదిభాగవతంబునందేకాదశస్కంధంబునఁ బంచమాధ్యాయోక్తక్రమంబుగాఁ గృతాదియుగంబుల ప్రజలు కలియం దుత్పత్తి నిచ్చయిగతురు. కలియుగంబున నారాయణపరాయణులాయాదేశంబుల నొక్కొక్కచో నరుదుగా సంభవించురు ద్రవిడ దేశంబులయందు మహాత్ము లసంఖ్యాతు లుదయింతురు తాన్రుపర్ణియుఁ గృతమాలయుఁ బయస్వినీయు మహాభాగ యగు కావేరియుఁ బ్రతీచీయు ననియెడు మహానదు లెచ్చోటం బ్రవహించుచుండు నచ్చటన మ్మహానదుల పుణ్యోదకంబులయందున్న నపానంబు లెవ్వరొనరింతురు వారికి భగవంతుండగు వాసుదేవునియెడ నత్యంత భక్తి యుదయించునని వసుదేవునుద్దేశించి నారదమునీంద్రుండు వక్కాణించె "నన్దిగేతువాక్య శేషాత్" అనియెడున్యాయంబునఁ బూర్వోక్తవిశేషప్రామాణ్యంబులచే శ్రీపరాంకుశ పరకాలనాథయాముఖయతీంద్రాది శ్రీమహాభాగవతోత్త

ములు వారని గ్రహింపవలయు. మఱియు నీదివ్యప్రబంధాధ్యయనాదులయందు శ్రీమన్నాథయామునయతీంద్రాదిధర్మజ్ఞసమయం బబాధితబలవత్ప్రమాణం బని తెలియుమని గురుం డావిప్రున కానతీయ నాద్విజుండును మహాత్మా యామ్నాయంబులకుఁ జౌషపూర్ణిమాతిథియందుత్సర్జనవిధియు శ్రావణపౌర్ణమాసియందధ్యయనవిధియుం గల్గునట్లు ద్రవిడశ్రుతులకుఁ గాలనియమంబు గలదేని యానియమంబును బూర్వోక్తప్రపన్నోత్సవస్వరూపంబు నానతిమ్మనియడుగ వత్సానీచైనర్చినయీప్రశ్నంబు సమీచీనంబు దానికిఁ బ్రత్యుత్తరంబు వినుము, శ్లో॥ గీర్వాణమయవేదస్య తైషశ్రావణపర్వణోః । యథా ప్రోక్తా మహాప్రాజ్ఞ సముత్సర్జనసంగ్రహా॥ ద్రావిడశ్రుతిబంధస్యకార్తికీమార్గశీర్షయోః । పర్వవద్దినయోరేవ సముత్సర్జనసంగ్రహా॥ ఇత్యాదివాసుదేవసంహితోక్తప్రకారంబుగా గీర్వాణమయవేదంబులకుఁ దైషశ్రావణపర్వంబులయందుత్సర్జనసంగ్రహంబులు హరిచే విధియింపంబడినట్లు కార్తికమార్గశీర్షమాసంబులపర్వవద్దినంబులయంద సముత్సర్జనసంగ్రహంబులు విష్ణునిచే విధియింపంబడియెఁ దద్వివరణక్రమం బాకర్ణింపుము, శ్లో॥ వృశ్చికేమాసిపూర్ణాయాం దీపారోపణ మాచరేత్ । పరేత తత్ప్రబంధానాం సమాపన మథాచరేత్ ॥ రోహిణ్యాం వాసుదేవస్య వృశ్చికేమాసిపర్వణి । అర్ధమండలవేశాయాం దీపారోపణ మాచరేత్ ॥ తత్రైవశరణోపాదిసూక్తీనాం శాంతి మాచరేత్ । యదితత్రాగ్నిభయ తేపరేద్యుస్తద్వయంచరేత్ ॥ ఇత్యాద్యభియుక్తశ్రీసూక్తిక్రమంబుగావృశ్చికమాసంబునఁబూర్ణిమాతిథియందై నను రోహిణీనక్షత్రంబునందై నను మార్తండమండలంబర్ధాస్తమయంబుఁజెందుచున్నవేళ దివ్యదేశంబులయందు శ్రీహరికి దీపారోపణోత్సవంబుఁజేసి యనంతరంబదివ్యప్రబంధంబులు నిగమింపవలయు నాతిథిక్రమైకానక్షత్రయుక్తంబైననుమఱునాఁడు కళామాత్రంబైన శేషించియున్ననుబూర్వతిథివర్జించి యాశేషనక్షత్రదినంబునం దర్ధాస్తమయంబునదీపారోపణంబొనరించి తదనంతరంబదివ్యప్రబంధంబులు నిగమింపవలయుఁ గావున నట్లు నిగమించిభగవదారాధనోపయోగిపాశురంబులుదక్కఁ దక్కినపాశురంబులుచ్చరింపక మధ్యమకాలంబు జరపి మగిడి ధనుశ్చుద్ధైకాదశియందుఁదిరువాయ్ మొత్తీయుపక్రమించి పదివాసరంబులు మహోత్సవపూర్వకంబుగాఁ బ్రధానంబైనశ్రీరంగధామంబు మొదలుగాఁగలదివ్యదేశంబులయందు భగవదాష్టచే శ్రీవైష్ణవులనుసంధింతురు. తిరువాయ్ మొత్తీదక్కఁ దక్కినదివ్యప్రబంధంబులాయధ్యయనోత్సవంబునకు ముందుగాఁ బదిదినంబు లనుసంధింతు రిదియే ప్రపన్నోత్సవం బనంబడునీ యుత్సవంబు పురాతనదివ్యదేశంబులయందు నవశ్యకర్తవ్యంబు. మఱియును దివ్యదేశవ్యతిరిక్తంబు లగుతత్త్వద్దామంబులయందు వసియించువైష్ణవులు పూ

ర్వోక్తక్రమంబుగాఁ దమతమగృహంబులయందుఁ బ్రబంధంబులు నిగమించి
 శ్రీకూరేశగురుశిఖామణితరునక్షత్రంబునం దుపక్రమింతురీప్రబంధంబులకిదియ
 కాలనియమం బని యద్దేశికేంద్రం డానతియ్యనాకర్ణించి యాతిరువేంగడముడ
 యా ననుబ్రాహ్మణుండును బరమానందభరితాంతరంగుండై యమృతదేశికుని
 దివ్యాంఘ్రీపద్మంబు లాశ్రయింప నయ్యార్యవర్యుం డతనికిఁ బంచసంస్కారా
 దినకలహితంబు లాచరించి తిరువేంగడదాసుం డని దాస్యనామం బొనరించియ
 ద్దివ్యదేశంబునందు నిన్ననంబి, యిరుందనంబి, కిడందనంబి, మలమేల్నంబి, తిరు
 ప్పార్క్కడల్నంబి, యనుపంచనంబులకు మంగళాశాసనంబుఁ జేసి వారికి దివ్య
 గోపురస్రాకారమంటపమహానసపుష్పద్యానాదికైంకర్యంబు లన్నియు నేర్పరిం
 చి నిత్యోత్సవాదు లన్నియు సమృద్ధంబులుగాఁ జేయ నియోగించి యవియన్ని
 యు విమర్శింప నత్తిరువేంగడదాసునికిభగవన్నందిరాధిపత్యం బిచ్చి శ్రీరంగధా
 మంబునకు విచ్చేయం దలంచె నంత.

—●— చక్రధారణాదివిషయమైన శ్రుతిప్రమాణములు. —●—

తత్రాదౌ శ్రుతిః॥ పవిత్రం తే వితతం బ్రహ్మణస్స తే ప్రభుర్నాత్రాణిపర్యేషి విశ్వతః।
 అతః పతనూర్నతదామో అశ్నుతే। శ్రుతా సద్విదవాంతస్తత్సమాశత । ఇతి
 శ్రుతిః ॥ దేవపాయే విధూతేన బాహూనానుదర్శనేన ప్రయతమాసమ్రా లోక
 సృష్టిం వితన్వతిబ్రాహ్మణాస్తద్విహన్తి । అగ్నినావైతప్తం ద్విభుజేధారయ
 న్నూర్ధ్వపుణ్డ్రమాలిఖేత్ । తస్మాద్ద్విరేఖం భవతి నపునరాగమనమేతి। బ్రహ్మ
 ణస్సాయుజ్యగ్ం సలోకతా మాప్నోతి । ఇతిశతపథబ్రాహ్మణే॥ సామవేదే మై
 త్రావరుణశాఖాయాం॥ పవిత్రమిత్యగ్నిః। అగ్నిరై వ సహస్రారః । సహస్రారో
 నేమిః నేమినాత పతనుః బ్రహ్మణ స్సాయుజ్యగ్ం సాలోక్యమాప్నోతి। ఆధర్వ
 ణవేదే॥ చక్రంబిభర్తివపుషాభితప్తం। బలం దేవానా మమితస్యవిష్ణోః। సవతినా
 కం దురితావిధూయ ప్రయాంతియద్యతయోవీత రాగాః॥ ఏభిర్వయమురుక్రమ
 స్య చిహ్నైరజ్జీతాలోకేసుభగాభవామ। తద్విష్ణోః పరమంపదం యే గచ్ఛన్తి
 లాఙ్ఘితాః। చక్రమాదాయాగ్నౌ ప్రతాప్య బ్రహ్మణస్య దక్షిణే బాహూ ధా
 రయేత్ । చక్రముపవిశతి। పాఞ్చజన్య మాదాయాగ్నౌ ప్రతాప్య బ్రహ్మణ
 స్యోత్తరబాహూ ధారయేత్॥ బృహదారణ్యకే ॥ నిచిత్తేపసుషణంభిద్యమానం
 మధ్యేబాహుమదధత్సుదర్శనం। విష్ణోరిదం భూరిదంభూరితేజః ప్రధర్షణిదివాన
 క్తం బిభృయుస్తజ్జనానః । బహ్వచేబాష్కలసంహితాయాం॥ ప్రతేవిష్ణో
 అబ్జచక్రే పవిత్రేజన్తాంభోధింత ర్తవేచర్షణీన్ద్రాః। మూలేబాహూర్వద్ధతేన్యే
 పురాణాలిక్తాన్యజ్ఞేతావకాన్యర్పయన్తి ॥ ఆధర్వణే ॥ అగ్నినావై హోతారః
 చక్రం పాఞ్చజన్యస్తుతప్తా ద్విభుజేధారయేత్ । ఆత్తహిత మాచరేత్ । ఆచా

రాయస్వముఖం ప్రపద్యేత్ - తద్వైకుంతో భవతి । పునరాగతి ర్నసాయు
జ్యం సాలోక్యతా మాప్నోతి॥

అథోర్ధ్వపుణ్డ్రశ్చతయః ॥ కఠవల్క్ల్యం ॥ ధృతోర్ధ్వపుణ్డ్రః కృతచక్రధారీ విష్ణుంపరం
ధ్యాయతి యో మహాత్మా । స్వరేణ మస్త్రేణ సదాహృది స్థితం పరాత్ప
రం యన్న హతో మహాంతం॥మహోపనిషది ॥ ధృతోర్ధ్వపుణ్డ్రం పరమేశితా
రం నారాయణం సాఙ్ఖ్యయోగాధిగమ్యం॥జ్ఞాత్వా విముచ్యేత నర స్సమస్తై
స్సంసారపాశైరిహచైవ విష్ణుమ్॥ ఆధర్వణే॥ హరేః పదాకృతి మాత్మనో హి
తాయ । మధ్యేచ్ఛద్రమూర్ధ్వపుణ్డ్రంయో ధారయతి । సపరస్వప్రియో భవతి ।
సపుణ్యవా న్భవతి । సముక్తిమా న్భవతి॥ అథ ప్రణిపత్య కాత్యాయనో బ్రహ్మణ
మన్వయుజ్ఞ । అథవా భగవన్సే కిం పవిత్రాణాం పవిత్రం । కేనవా కర్తాణి
సఫలాని । కిం దుష్కరం తపో మర్త్యానాం । కేనను కారణే నామృతత్వమేతి ।
సహజావాచ । సాధు తేనుయోగశ్శ్రుణు భోపవిత్రం సులభం సుకరం యద్విష్ణు
క్షేత్రమ్ । తత్రమృతాన్ని శ్వేతా ముద్ధృతాసీత్యుద్ధరేత్ । అమృతమేవ శ్వేత
మృతాన్నిభవతి । తాం శుద్ధజలేన ప్రణవేనఘర్షయేత్ । దేవపితృకర్తాణ్యారభ
మాణః । తయానిత్య మూర్ధ్వపుణ్డ్రంబిభృయాత్ । మస్త్రైః కేశవాదీనాంచైత
ద్రహితం కర్మవిఫలం రక్షాంసి గృహ్ణాయుః । తదేవమభ్యుక్తం భవతి । నాసాది
కేశాన్త మూర్ధ్వపుణ్డ్రం విష్ణో స్థితస్వచరణద్వయాకృతి । ఏ కాఙ్ముఖాదన్యూనః ।
సశ్రీ ప్రతిష్ఠాయై శ్రీర్వరిద్రా యతో హరింద్రావయతివిష్ణునావా । ఆదిత్యవర్ణే
శ్రీఫలే ధారయేత్ । తజ్జలేన శ్రీబీజేన సంయుజ్యతత్సూక్ష్మ రేఖాంధారయేత్ ।
తద్వైశాఖే హంసవర్ణేగాయత్రీ త్రిష్టుప్చంద్రస్కే ఆత్మపరమాత్మదైవత్యే దర్శ
పూర్ణమాసకే ఇష్టాపూర్తక్రియే భుక్తిముక్తిఫలే సారేఖా శ్రీవర్ణాగాయ
త్రీచంద్రః । ఆనందక్రియామృతత్వఫలాయ మూర్ధ్వపుణ్డ్రవిధిః । ఏవం విదిత్వా
యో ధారయతి । సవైదికో భవతి । ససర్వకర్మార్హో భవతి । కాయకాత్పాతకా
త్సూతో భవతి । విష్ణుసాయుజ్య మవాప్నోతి । యఏవం వేద । ఇత్యుపనిషత్ ॥

అథ కాత్యాయనేతిహోవాచ॥జ్ఞానం వై పురుషో బ్రహ్మణోజాయతే॥సవైబ్రహ్మణో
భవతి । వసిష్ఠః కశ్యపోత్రి ర్జమదగ్ని ర్విశ్వామిత్రోయంవ్యాసః పారాశర్యస్సన
కాదియోగదా స్సద్బ్రహ్మలోకో భవతి॥సానందలోకో భవతి । త ప్తం చక్రం ద్వి
భుజే ధార్యమిత్యగ్ని హోమాత్ర ఏవ లోకో భవతి ఊర్ధ్వపుణ్డ్రమాలిఖేత్ తస్మా
ద్ద్విరేఖం భవతి బ్రహ్మణ స్సాయుజ్యగ్ం సలోకతా మాప్నోతి॥

సీ. గురుఁడు తిరుక్కురుంగుడి తిరునగరియు, డాసి కన్నడుదివ్యరదేశములను
సతతసమీచీనరసకలోత్సవములుగాఁ, జేసి శ్రీకురుకాపురీశుఁ డైన
శరణోపయోగియాశ్చ లభించి శ్రీరంగ, ధామమునకుఁ జని ర తనమరమున

శ్రీరంగరాఘవః శ్రీ జేయుచు వసియింప, నప్పు డిరుంబియశ్చాఖ్యసూరి
 తే. వరుఁడు చనుదెంచి శ్రీరంగరఘనిగాంచి, యంతఁ గోవెలకందాడత్రయణ్ణగారి
 గృహమునకు నేఁగి యం దారశగించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
 సీ. అశహియమణవాళరయమిభూమిపతికి శ్రీ, వరదనారాయణశగురునితోడ
 నరుగుదెంచి యిరుంబిరయప్పగారు ప్రణామ, మాచరింప ననుగ్రహంబుఁ జేసి
 యమ్మహాదేశికుఁ శ్రీ డాతఁ డాకర్ణింపఁ, బరతత్త్వవిషయమై శ్రీ ప్రథమ మైన
 తిరువాయిమొత్తీ కతిరదీర్ఘప్రవేశము, ఘనతరబ్రహ్మతరక్కప్రమాణ
 తే. భాసురోదారఘణితి నురపన్యసింపఁ, దన్తుఖోత్థనరన్వతీరధాటిఁ జూచి
 యతఁడు హర్షించి విస్తయశ్రమందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
 సీ. ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వవిత్తముఁ డితం, డన వింటి ముందిప్పు శ్రీ డరసి చూడ
 సకలశాస్త్రములందురసర్వజ్ఞఁ డనితోఁ చె, ననుచు నెంచియిరుంబిరయప్పయంత
 నారగించుట కమ్మోహాత్తునిచేఁ జాల, నర్థింపఁబడియు నిరజాత్మయందు
 యతులయన్నములు సంశయమిపాత్రసలిలము, లననుభావ్యములుగృహాధిపతికి
 తే. ననెడుసామాన్యశాస్త్రార్థమపుడుదలఁచి, యచటనుండక తమయగ్రహారమునకు
 వచ్చి యాత్మీయభవనముఁజొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
 వ. అంత.

82

సీ. నిర్మలజలముల శ్రీ సీరాడి కాలోచి, తక్రియ లొనరించి శ్రీ తన కభీష్ట
 ధనము దై నతము సీరతాలక్షణాన్విత, పార్శ్వఁడు నగురామరథద్రశౌరి
 నర్చనేయ నిరుంబిరయప్ప యుద్యుక్తుఁ డై, తద్దివ్యమందిరశద్వార మంది
 తలుపు లుపాయశతంబుచే నై నను, దెఱవఁజాలక యాదిరదేవు నాత్మ
 తే. యందుఁదలఁచుచును త్తరీరయంబుమునుఁగు, వాసినిడికొనికన్నులుశ్రమూసివవ్వ
 శించి నిద్రించియొకకలఁగఁగాంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
 సీ. కలలోనఁ గనఁబడి శ్రీ కటివేల్పుతని కిట్లు, పలికె శేషుఁడు నాదుశతొలిభవముల
 నొక సారి తమ్ముఁడరట్లొక సారి యన్నయు, నయి నాకు సాహాయ్యశ్రమాచరించి
 యాయుగంబునసాయశ్రమిన్ద్రుడై యుదయించిమామబావయునిష్టశ్రమంత్రియార్యు
 డయి మద్విభూతిద్వరయాధిపత్య మొనర్చి, యతఁ డిప్పుడస్తత్ప్రీతయంబునలుప
 తే. నవనిమణవాళయోగీంద్రుఁడయ్యెమగిడి, యతనియెడఁజాలనపరాధిశ్రవయితివీవు
 నర్చనీచేతఁ గొననొల్లశ్రవనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
 వ. అదియునుం గాక.

85

సీ. అనుతాపపడి యమ్మోహాత్తునికడ కేఁగి, యతనిపదాబ్జము శ్రీ లాశ్రియించి
 ద్రవిడాగమాంతార్థతత్త్వమాతనికడఁ, దెలిసి వచ్చితివేని శ్రీ దినదినంబు
 సర్చింపఁబడియెద శ్రీ ననఘ సీచే నట్లు, గాకున్న నీకు నేఁ శ్రీ గామి నిక్క
 మని స్వప్నగతుఁ డై నశహరియతనికిఁ బల్కి, యంతర్హితుం డై నశ్రీ నతఁడులే

తే. హర్షవిస్తయములఁ జెంది శయాక్షణంబ, తరలి వేవేగ చని రంగరథామమొంది
యమ్మహాదేశికునిఁ గాంచెనచటననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోదమలర.

వ. అట్లద్దివ్యదేశంబున కేతెంచి దేవరాజాపరనామధేయుఁ డగునిగుంబియప్పగా
రవ్వరవరమునులం గనుంగొనిన తెఱు గెట్టిదనిన వర్ణించెద నద్దేవరాజాద్యుం
డచటి కేతెంచినసమయంబున.

86

సీ. పూర్ణచంద్రుఁడు రంగరథూపతి సేవ కి, ప్లేతెంచెనో యని ర యెంచఁదగిన
సుప్రసన్నాదిత్యశసుషమావృతాత్మీయ, దివ్యమంగళమూర్తి ర దేజరిల్లఁ
గాషాయపరిధానశకా శేయసంవ్యాస,ములు స్వకటిస్కంధశముల వెలుంగఁ
బెన్నురంబునఁబడ్డ రబీజమాలికలొప్ప,నుచితోర్ధ్వపుండ్రములొడలమెఱయఁ

తే. గేలుఁదమ్మిఁ ద్రిదండముఁ ర గీలుకొలిపి, మధునిషూదను సేవింపరమరమువెడలి
వేడ్క సుణవాళిముని వచ్చె ర వీధిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర.

వ. అప్పుడు.

88

సీ. వెల్లచేమంతులశమొల్లమి గలకోమ, లాకారశాకుమార్యం బెలర్ప
నతివళక్షున్నిగ్ధరయజ్ఞోపవీతము, నాభిబింబము నంటి ర శోభ లీనఁ
గరుణారసముఁజిల్కురకన్నులుదళుకొత్తఁ,జిలునవ్వుమోమునఁరజెలుపుగులుకఁ
బాణిపద్మములచేఁ ర బౌర్వస్థు లగుతన,దాసచేతనులకై రదండఁ బూని

తే. యడుగుఁదమ్ములు మెల్లనఁబుడమి నెడుచు, వచ్చుచున్నట్టిశ్రీమణివాళియోగి
నొప్పుగాఁ జూచెనాయురుంబప్ప యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోదమలర.

వ. అప్పు డయ్యురుంబియప్పగా రగ్గురుపరమేష్ఠినిం గాంచి మిగులఁ బ్రహర్షించి తత్స
న్నిధి కేతెంచిపరమభక్తిదళుకొత్తసాష్టాంగదండప్రణామం బాచరించికరకమ
లంబులు ముకుళించి నమ్మం డై యున్న నద్దేశిక సార్వభౌముండునిజకటాక్షవీక్ష
ణనుధాధార లతనివైఁజిలుకుచు మృదుమధురగంభీరభాషణంబులస్వాగతం బ
డిగి మిగుల నాదరించి యాత్మలాభంబునకంటె నధికం బైనలాభంబు లేదని
తనతలంపులో నెంచి యమ్మహాత్మునిం దోడ్కొని మగిడి మఠంబునం బ్రవేశించి
సన్నిధిస్వాములనుగోవెలకుం బనుప వారును భగవత్సందిరమునకుం జనిశ్రీరం
గనాథుని సేవించి మరలి యేతెంచి యగ్గురువరునిం గాంచి కరకమలంబులు
ముకుళించి యున్న యప్పు డయ్యార్యపం క్తి నుద్దేశించి.

90

సీ. ఇప్పుడు రంగేశుఁ ర డీదృగలంకార, శాలి యై యీయీప్రసాదములను
నారగించె నటంచు ర నవ్వరవరయోగి, యానతియ్యఁ దదుక్తు ర లాలకించి

కోవెల నట్లు గరన్గొన్నవైష్ణవులు త, తస్వర్జితకు నద్భుతంబుఁ జెంది
రంత ధారకపోషకాదు లన్నియుఁ దన, కమ్మహాత్మునివిగ్రహానుభవమె

తే. యనియిరుంబప్పగారాత్మరయందుఁ దలఁచి, త్రోవనడచినబడలికరతొలఁగనతని
నిండుభక్తిభజించుచునుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర. 91

వ. తదనంతరంబ.

- సీ. ఆరాత్రిఁ గడపి యశూర్ముఖంబున లేచి, పరవాదిభీకరగురువరేణ్యుఁ
డాశ్రితులను గూడి శూర్యునిపడకింటి, వాకిట నిలిచి సుశ్లోక నీకు
సుప్రభాతం బయ్యె శూర్యుఁడు పొడమెనా, యజ్ఞానతామిస్త్రమణఁగదయ్యె
నబ్జముల్ వికసించె శ నస్తదీయహృదబ్జ, మలరదు కాంతోపరయంత్యయోగి
తే. చంద్రసంశ్రితనరసు ప్రసన్నసూర్య, మమ్ముఁగరుణింప మేల్కొమ్మరలెమ్ము దేవ
యనుచుఁబొగడినలేచెనశూర్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. స్తుతి గొని మేల్కొంచిరసుందరజామాతృ, గురుఁ డార్యపం క్తినిశరణమొంది
విమలపరవ్యూహాశ్రవిభ వాంతరాత్కర్చ, లను దనమదిలోఁ దరలంచి మించి
తత్త్వయాథాత్మ్యసంబదర్శనాదర్శర, హస్యత్రయం బాత్మరయందుఁ దలఁచి
యరుణోదయపువేళ శ నవగాహనముఁ జేసి, భగవదర్చ యొనర్చి శ భక్తిరంగ
తే. నాథు నర్పించి శ్రీశైలనాథనామ, మంటపంబునఁ బూర్వార్థమధురసూక్తి
కలనమునఁ గాల మొక్కింత శ గడవెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. అంతఁ గోవెల కేఁగి శ యతిరాజముఖదివ్య, సూరిపదాబ్జములూచి మొక్కి
శ్రీరంగభర్తకుఁ శ జెన్నొప్ప మంగళా, శాసన మొనరించి శ స్వమత మొంది
యొప్పుగా నయ్యిరుంటబప్పకుఁ బంచసం, స్కారాదిహితములుననలిపి తనదు
దివ్యసౌరభపాదరతీర్థముఁ గృప నిచ్చి, మాధ్యాహ్నికముఁ జేసిమాధవీయ
తే. యాగ మొనరించియనుయాగమాచరించి, తనదుతళిహ ప్రసాదమారతనికొనంగి
యుత్సహించెను మణవాళశయోగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. అంత శ్రీశైలనాథార్యనామకమాన్య, మహితకాలక్షేపమంటపమున
స్థిరమృదులాసనాసీనుఁడై ద్రవిడవే, దాంతార్థతత్త్వ మాతృత్వాశ్రితులకు
బోధించుచునుగొంతప్రొద్దుఁబుచ్చినయంత, సంధ్యఘటిల్లఁదరత్సమయభగవ
దాజ్ఞఁ జెల్లించి సారయంతనహరిపూజ, యొనరించి వరవరశయోగివేత్ర
తే. రచితరత్నసువర్ణపర్యంకతుంగ, తూలకాషాయకాశేయశచేలకలిత
కశిపువై నున్న సంశ్రితులొందిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 96
- సీ. అంత మొక్కినుతించిరయతనియాజ్ఞలభించి, యాశ్రితు ల్వారిండ్ల శ కరిగిరంత
మంత్రరత్నార్థమేరమననము సేయుచు, హరియందుమదిఁ జేర్చిరయార్యవరుఁడు
శేషతల్పమునందు శ శ్రీరంగపతిగతి, నిద్రించి ప్రొద్దున శ నిదుర విడిచి
కాలోచితక్రియ శ ల్గావించి కాలయా, పనమంటపమునందుఁ శ బ్రత్యహంబు
తే. ద్రవిడవేదాంతసూక్త్యర్థతత్త్వమంత, నాయురుంబప్ప కెఱిఁగింపనతఁడుదెలిసి
యంచితంబుగ గురునిఁ బూజించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. బహుదిసంబులు మణావాళమామునికడ, సకలకైంకర్యము శ ల్గులుపుచుండి
వచనభూషణముఖపరమరహస్యము, లధికరించి యిరుంబిరయప్పగార

- లార్యునియాజ్ఞ నిరజాగ్రహారమునకుఁ, జనువేళఁ దత్పదార్థములయందుఁ
బ్రణమిల్ల నతనిమూర్ధస్థల మాత్మాంఘ్రి, పంకజములచే నరలంకరించి
తే. యాదరించి గురూద్వహుఁడనుప నతఁడు, తత్పదార్థములేమదిఁదంజమనుచు
నమ్మి చని యింట వసియించె నెమ్మిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁమోదమలర.
- సీ. అంతట నొక్క-నాఁ ర డళహియమణవాళ, ముని రంగపతిని గగన్గొనుట కరిగి
యప్పు డుత్తమనంబి ర యవనికమాటుఁగునం, దేకాంతభక్తిరంగ గేశ్వరునకుఁ
దిరువాలవట్టము ర తిరముగాఁ జేఁ బూని, యర్పించు చున్నఁదా ర నంజలించి
స్వామికి మంగళాశాసన మొనరింపఁ, గా క్షీరసంఘాతరగౌరవర్ణు
- తే. నతనినానంబిగనిశ్విత్రియనుచుఁ దలఁచి, వేగవిచ్చేయుమనిపల్కరవినియతండు
నచట నుండక మరమున ర కరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁమోదమలర.
- సీ. అంత నుత్తమనంబి ర యచటినుం డేతెంచి, పలుగాఁడికడ నొకరపలకపై ని
బవళింప నతనిస్వరప్నమునందు శ్రీరంగ, పతి గానఁబడి పాణిరపల్లవమునఁ
దనపాన్పు తట్టి యీతండ్ సుమీ సౌమ్య, జామాతృముని యిదిరసత్యమనిన
నతఁడు ప్రబుద్ధుఁడై రయనుతాపపడి యమ్మ, హాత్తునికడ కేగిరయతనియంఘ్రి
- తే. నలినములయందు దీర్ఘప్రణామమొదవి, నన్ను మన్నింపుమనిచాలరసన్నుతించి
యతనికృపఁజెందితమయింటిరకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనఁమోదమలర.
- వ. మఱియు నొక్కనాఁడయ్యళహియమణవాళయోగీంద్రుండు శ్రీశైలనాథార్యశు
భాభిదానఁ బగుమంటపరిత్నంబునందాశ్రితులకామ్నాయాంతరహస్యార్థయా
ధార్థ్యంబు బోధించుచుఁ గొంతప్రొద్దు జరపినపిమ్మట నాశ్రితు లందఱుగూ
త్తమునిచే నియుక్తు లగుచుఁ దత్తత్కేంకర్యంబులయందాసక్తచిత్తులై యు
న్నయెడ నవ్వరవరమునీంద్రుం డాకాలక్షేపకూటక వాటంబులు మూసిగడియఁ
దగిల్చి యుచితాస్తరణంబుపై నిద్రాముద్రాభిరాముండ్డై శ్రీరంగధామునిమా
డ్కి శయనించినస్వస్వరూపంబుధరియించి యానందించునమయంబున స్వకీయప
దార్థంబు లాశ్రియించినశతకోపకొత్తి యనియెడుయొక సత్త్వవతీలలామంబు
స్వసందర్శనార్థంబేతెంచియక్కాలయాపనకూటక వాటసంధిమార్గంబున నిజదృ
ష్టినిం బ్రసరింపంజేసిదశశతశిఖరాంచితంబగురజతపర్వతంబుగతివికసితసహస్ర
ఫణామండలమండితకుండలీంద్రాత్మకుండ్డై విలసిల్లుచున్న యద్దేశికాఖండలునిం
జూచి డెందంబున దండివేడ్కనిండా ర నేవించుచున్న నతం డది యెఱింగియ
ధాపూర్వకంబుగా యతివిగ్రహంబుఁ గొని కవాటంబులఁ దెఱచివెల్వడినంగ
నుంగొని యద్దేవియు భక్తి దళుకొత్తం బ్రణతి యొనర్చి సాంజలి యైయున్న
యాసాత్త్వికనుం గటాక్షించి యిక్కూటక వాటసంధుల దృష్టినిలిపి విస్మయం
బేమి వీక్షించితి వని గురుం డడుగ మహత్తా సాక్షాదనంతమూర్తివగుసీయం
దు లేనివిత లేమి గలవనివిన్నవింపనద్దేశికేంద్రుండును భవదీయభక్తిప్రకర్షం

బుచే నీ కట్లు దోచెం గాని యం దేమివింశలుండునని పల్కియావృత్తాంతః
 బు స్వరూపజ్ఞానహీనులకుఁ దెలుపవలదనియతం డానతియ్యఁ దదీయాశ్రితులు
 కొందఁ తావార్త లాలకించి యగ్గురుసార్వభౌముండు సాక్షాచ్ఛేషస్వరూపుండు
 గాని యతిమాత్రుండు గాఁ డని నిర్ణయించిన నావృత్తాంతం బుపదేశపరంపరా
 ప్రాప్తంబై యస్మదాదిపర్యంతంబయ్యెనంతఁ గొన్ని దినంబులకుఁ దిరుపవిత్రో
 త్సవం బుపస్థితం బైన స్వకీయపరివారపరివృత్తుండై శ్రీరంగనాథుండు నానా
 దేశాగతబహుదిద్విత్తువైష్ణవపరివేష్టితుండై యున్న సమయంబునవరవరమునీం
 ద్రుం డాశ్రితవర్గంబుతోఁ దత్సన్నిధానంబున కేతెంచి మంగళాశాసనంబు
 సేయుచున్న సతనిం గటాక్షించి మహాత్మా నీ వస్మదాస్థానమంటపమధ్యంబున
 శ్రీరంగనాథభట్టార్యున కీయు త్తమనంబికి నీడుముప్పత్తారాయరప్పడి మొదలు
 గాఁ గలతిరువాయ్ మొత్తీవ్యాఖ్యానంబు లైదునుం బ్రసాదింపవలయుననియాన
 తియ్య మహాప్ర సాదం బని భగవదాజ్ఞ శిరసావహించియ ద్వేశి కేంద్రుండాక్షణం
 బ యుపక్రమింప నుద్యోగింప నబ్బగవంతుండును శ్రీభూనీలాసహితుండై య
 నంతగరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసూరులతో శ్రీపరాంకుశపరకాలయతీంద్రాదిదివ్య
 సూరివర్గంబుతో నద్దివ్యదేశంబునం గలశ్రీమహాభాగవతవ్రాతంబుతో నిజపరి
 జనవ్రజంబుతో నాశ్చీయదివ్యసభామంటపంబునం దుచితాసనంబుపైఁ బేరోల
 గం బుండి మణవాళమహామునుల కాచార్యపీఠంబర్పింప నాయభిజ్ఞ శిఖామణి
 యు నయ్యాసనంబుపై స్వదేశికుండై నశ్రీశైలనాథార్యుండు నుఖాసీనుం డై
 యున్నయట్లు భావించి యప్పీఠంబున కధఃప్రదేశంబునంగూర్చుండి శ్రీరంగనా
 థభట్టార్యున కాయు త్తమనంబికిని దినక్రమంబుగా నొకసంవత్సరంబున కా
 వ్యాఖ్యానపంచకంబు వక్కాణించె నంత నుత్తరశాంతినిమిత్తంబుగా భగవం
 తుం డగుశ్రీరంగక్షమాకాంతుండు తొంటిచందంబున నొడ్డోలగం బున్న సమ
 యంబున నగ్గురుశిఖామణివిషయంబుగా నొకతనియనువిన్నవింపవలెననిశ్రీరంగ
 నాథభట్టార్యుండు నుత్తమనంబియుఁదలంచిరి వారిబుద్ధియందు శ్రీశైలేత్యాది
 శ్లోకంబు దోచినవారది వచించుటకుముందు శ్యామసుందరసుకుమారశరీరుం
 డును బంచహాయనపరిమితవయస్కుండును నజ్ఞాతకులగోత్రుండును నై నయొక
 వైష్ణవబాలకుం డాస్వామిసన్నిధి కేతెంచి హరిపరిజనులచేద్వివారంబు నివారి
 తుం డయ్యును మరలియేతెంచి హరిపురోభాగంబున శ్రీసౌమ్యజామాతృము
 నుల కభిముఖంబుగానిలిచిపాణిపల్లవంబులు ముకుళించి, శ్లో॥ శ్రీశైలేతదయా
 పాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవం। యతీంద్రప్రవణంవద్దేరమ్యజామాతరంమునిమ్॥
 అనుచు సమాక్షరపాదబద్ధం బైన యీపద్యం బందఱు విన మేఘగంభీరస్వరం
 బుతోఁ బలికి యాక్షణంబ యంతర్హితుండయ్యె నంతఁ దత్సభాస్తరు లగుశ్రీ
 మహాభాగవతు లందఱు త్యాశ్చరంబు జెంది యిద్దారకుండు నారాయణుండు

గాని యన్యుండు గాఁడుతాను జరకాలం బిమ్మహాత్మునికడ భగవద్విషయం బాక
ర్ణించి యాచార్యవిషయంబుగా నీశ్లోకంబానతిచ్చెఁగాన కాంతోపయంత్రము
సీంద్రుండు భగవంతుం డైనయనంతుండు గాని పరివ్రాణాత్ముడుగాఁడనినిశ్చ
యించిరంత శ్రీరంగభక్తయు నబ్బాలకస్వరూపంబుచే నేన యీపద్యంబువచి
యించితి నేటినుండియస్సదధిష్ఠితం బైనయాదివ్యదేశంబు మొదలుగాఁగల
యష్టోత్తరశతదివ్యదేశంబులయందుశ్రీపరాంకుశపరకాలభట్టనాథాదిదివ్యసూరి
ప్రణీతప్రబంధాధ్యయనాధ్యాపనానుసంధానాదికాలంబులందు ముందుగా నీప
ద్యంబు భక్తిపూర్వకంబుగాననుసంధింపఁదగుననియాజ్ఞాపించెనంతనబృగవదా
జ్ఞవారలట్లుచెల్లించి రాశ్రీరంగభక్తయు ననేకవిధంబుల బహుమతియొనరించి
యమ్మణవాళమహామునులం దదీయమతంబునకుం బనిచె నంతకుముందొకము
ముక్షుచేతనుం డుత్తరదేశస్థితంబు లగుశ్రీమదయోధ్యాదిపుణ్యక్షేత్రంబులు
నేవించి బదరికాశ్రమంబునకుం జనియందు భగవంతుం డగునరసహితుండున
నారాయణునిం బొడగాంచి యథాశక్తివినుతించి యద్దేవదేవునకశ్రాంతంబు
సకలవిధకైంకర్యంబు లాచరించు చున్న నప్పుండరీకాక్షుండు నుప్రసన్నుండై
యతనిస్వప్నంబునందన్నుం గనిపించివత్సా తడవులనుండి బహుదినంబులనన్న
నుసరించు చుంటి నీయభీష్టం బెఱింగింపు మనినవిని యాసాత్వికుండుదానున
కొక పరమహితం బుపదేశింపు మనిన నప్పురాణమహర్షియు శ్రీశైలేత్యాదిప
ద్యం బతని కుపదేశించిన నతం డీశ్లోక ప్రతిపాద్యుం డెవ్వఁ డనిన దక్షిణదేశస్థ
దివ్యదేశంబులయం దతండునీకుంజూపడు నద్దేశంబునకుం జనుమనియానతిచ్చి
యంతర్హితుండయ్యె నంతట నమ్మహాత్ముండు మేల్కొంచి యద్దేవదేవునిం దలం
చుచుఁ బ్రభాతసమయోచితకరణీయంబులాచరించితద్విషయదిదృక్షచేనతిత్వ
రితగతి శ్రీవేంకటాచలంబున కేతెంచి యందు భగవత్సన్నిధిభాగవతు లందఱు
దివ్యప్రబంధానుసంధానంబునకు మొదట నీశ్లోకంబనుసంధించుచున్న నాకర్ణిం
చి మహాత్ములారా యీపద్యంబునకు విషయంబెవ్వఁ డతం డెచ్చోటనుండునడి
యేనికిం దెలియ నానతిండని ప్రార్థింపఁ గరుణార్ద్రచిత్తులై యీశ్లోకంబునకు
విషయంబు శ్రీరంగధామంబునందు మీకుం జూపడు ననిన నతండుభగవత్సేవ
యొనర్చి యబ్బాగవతుల వీడ్కొని చనుచు మార్గమధ్యంబునఁగరిగిరి మొదల
గుదివ్యదేశంబులయందుఁబ్రబంధానుసంధానాదికాలంబులందాతనియనువిన్న
వించుచున్న నాకర్ణించుచుఁ జని చని శ్రీరంగధామంబుఁ జెంది యందు సప్ర
కారంబుగా నాశ్లోకవృత్తాంతం బంతయు నెఱింగి తత్ప్రతిపాద్యుం డగునవ్వర
వరయోగీంద్రునిం గాంచి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగప్రణామంబాచరించి
తత్పాదాబ్జంబు లాశ్రియింపనద్దేశికసార్వభౌముండునుప్రసన్నుం డై కరుణా
కలితకటాక్షవీక్షణంబుల నీక్షించి యతనికిఁబంచసంస్కారాదినక లహితంబులొ

నరించె నంత సర్వకాలంబులయం దయ్యార్యున కతండు సకలవిధకైంకర్యంబు
 లాచరించుచుఁ దదీయశ్రీపాదపద్మంబు లే ప్రాప్యప్రాపకంబు లని విశ్వసించి కృతా
 ర్థుండయ్యెఁ దదనంతరం బద్దేశి కేంద్రం డఖిలచేతనోజ్జ్వలనార్థంబుగా శ్రీవచన
 భూషణవాఖ్యానంబును బ్రపన్నసావిత్రివ్యాఖ్యయు నరుళాశమునివ్రణీతజ్ఞాన
 సారవాఖ్యానంబునుద త్వత్రయరహస్యత్రయవాఖ్యానంబులునుముప్పతా
 రాయరప్పడికిఁ బ్రమాణతిరట్ట ను భగవద్గీతలకుం దాత్పర్యదీపం బనువాఖ్యా
 నంబు నుడయవరు నిత్యంబునకు సంగ్రహంబై సువ్యక్తంబై నభగవదారాధన
 క్రమంబును సకలసంప్రదాయసంగ్రహం బై నయుపదేశరత్నమాలయుఁదిరు
 వాయ్ ముత్తీనూ త్తందాదియు నానతిచ్చి యనంతరం బొక్కనాఁడుయాదృచ్ఛి
 కంబుగా మఠద్వారాజర స్రదేశంబున కేతెంచి తత్సమీపంబునందు శ్రీవచన
 భూషణదివ్యశాస్త్రం బధికరించినవైష్ణవు లిరువురు ప్రార్థకర్తవశంబున రాగ
 ద్వేషదూషితాంతఃకరణు లై యొకరి నొకరుపరుషభాషణంబులాడుచునన్యో
 న్యకలహంబులై యున్న సమయంబున నచ్చోట రెండునిహీనజంతువులు రోష
 భీషణోన్మోషంబులు నలుపుచు నొండొరులు వెనంగుచుండఁ గనుంగొని సార
 మేయంబులారా మీరును వీరికరణి శ్రీవచనభూషణానికారులరొ యట్లు గాకు
 న్ను ని క్లేల కలహించెదరని యానతియ్యవిని యావైష్ణవులిరువురులజ్ఞావనతా
 న్ములై యగ్గురువరునకుం బ్రణామం బాచరించి పూర్వక్రమంబుగాఁ బరస్పర
 మైత్రిఁ జెంది యుండి రంత నొక్కదినంబున.

101

- సీ. తిరునామధారు లుత్తరదేశవాసు లయ్యార్యున కొక్కింతరయర్థ మనుప
 నది చూచి తన్నూల రమంత విమర్శించి, గురుఁ డసత్తిది యని ర పరిహరించె
 మఠమున కొక యూరరమంచిక్షేత్రం బున్న, నది దున్ని పండించునంఘ్రిజాతు
 లొకనాఁడు మఠములోనొక్కెడ సాపడి, స్థలశుద్ధి గోమయరసలిలములను
 తే. జేసి చనినంత నగ్గురు శేఖరుండు, చూచి యీతడి యే మని ర సూరిజనుల
 నడుగఁ దత్కారణము వారునుడివిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. వారివార్తల విని ర వరవరముని యంత, మఠములో నిట్టిసరమర్ద మేల
 యనుచు రంగేశునరకాక్షేత్ర మొసఁగి త,ద్భాండాలయమానఁ దరత్సాధనంబు
 లర్పించె మఱియొక రయహమునముదుసలి, యమ్మయొక్క తెరాత్రిరయమ్మహత్తుఁ
 గనిమ్రొక్కి తిరిగి చీరకటి నొంటిఁజనలేక, యందొక్క చోనిద్రఁరజెం దెనంతఁ
 తే. బూర్వగురుసత్కథలఁగొంతర ప్రొద్దుపుచ్చి, యాశ్రితులతోడనాముసరలమ్మనవుడు
 మఠము వెలువడఁబనిచెనరచ్చాన్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. దాసపోషక నిశీరథమున నీముదుసలి, యమ్మ నిట్లతిశంక ర ననుపఁ దగు నె
 యని కొంద టాశ్రితులనవిని ముదుసలి, యడుతైన మ్రాకుపై రకుటుక లేదొ
 సవిరసర్పంబై న-ర దప్పుల నుండెనా, ముట్టనేరదె యెట్టిరదిట్ట నై న

నని వరవరముని ర యానతిచ్చిన విని, విషయసాన్నిధ్యము ర విద్వదగ్ర
తే. గణ్యునకు నైన మోసముఁగలుగఁ జేయుఁ, గాననస్తద్గురుండిట్టురలానతిచ్చె
ననుచుఁదమలోఁదలంచిరయ్యనఘలనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలత.

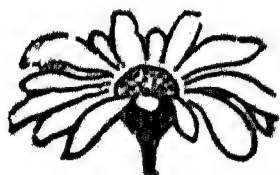
శా. శ్రీమత్పానకపాటిమంగళగిరిశ్రీనారసింహప్రియా
క్షేమప్రాపకరంగధామనిలయా ర సిద్ధాంతతత్త్వత్రయా
కామకోధముఖారిషట్కవిజయా ర కల్యాణసంపన్నయా
స్వామీ కేశవసూరిమానససరస్వత్పూర్ణచంద్రోదయా. 105

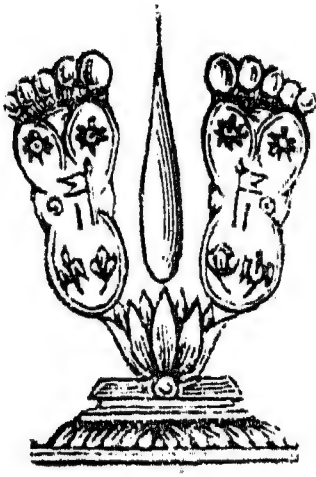
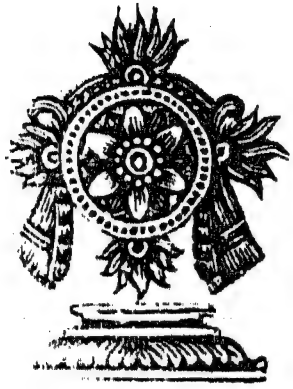
క. వరవరమునివరహృదయ, స్ఫురదంబురుహాంబుజాప్త ర భూతపురీసం
చరణా శరణాగతజన, భరణా యతిరాజ శాంతిరపరమాభరణా. 106

మాలినీవృత్తము. పరమగురుసహాయా ర భక్తిమద్యాగధేయా
నిరుపమగుణపూర్ణీ ర నిర్మలానందమూర్తీ
సరసిజదళనేత్రా ర సజ్జనస్తోత్రపాత్రా
పరమపదనిదానా ర భాష్యకారాభిధానా. 107

గద్యము. ఇదిశ్రీభగవదద్రామానుజకరుణాకటాక్షితకవితావైభవపరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్రపవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతంబైనయా
చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం దుత్తరభాగంబునశ్రీమణ
వాళమహామునులతిరువవతారంబునుదదీయజాతకర్తనామకరణాదినంస్కారకీర్త
నంబు నద్దేశికేంద్రునివిద్యాభ్యాసక్రమంబు, నమృతహృత్తునితిరుక్కల్యాణోత్సవం
బును దత్పితృచరమప్రదర్శనంబు, నగ్గురువరుండు శ్రీశైలనాథాద్యునిచరమకైంక
ర్యప్రతిపాదనంబు నద్దేశికేంద్రుండు శ్రీరంగంబునకు విచ్చేయుటయు శ్రీరంగ
రాజభట్టార్యుననుమతి శ్రీరంగనాథుని సేవించుటయునాదేహపాతంబీస్థలంబున
వసియింపుమని శ్రీరంగనాథుం డగ్గురున కాజ్ఞాపించుటయు నద్దేశికేంద్రుండు త
మనంబిని స్వవశవర్తినిగాఁ జేసికొనుటయు శ్రీరంగరాజశౌరిచేననుజ్ఞాతుండై
శ్వేతాద్రి వృషాద్రి మొదలుగొన్నిదివ్యదేశంబుల సేవించి శ్రీకరిగిరివరదునకు
మంగళాశాసనం బొనర్చి యందుఁ గిడాంబినై నారుదేశికునిసన్నిధిశీభాష్యమ
ధికరించుటయు నగ్గురువరుండు మగిడి శ్రీరంగంబుఁ బ్రవేశించియందుఁదురీయా
శ్రమంబుస్వీకరించుటయుభగవదాజ్ఞచే వల్లనరాయనిమఠంబునందయ్యార్య
వర్యుండు సుఖం బుండటయుఁ దోతాద్రియతీంద్రుం డాదిగాఁగొందఱుదిగ్గజం
బులును మఱియు నసంఖ్యాతు లగుధన్యచేతనులమృతహృత్తుగా శ్రయించుటయు

విత్థలప్పనిచే నొకపరవాదిని నిరాకరింపఁ జేయుటయుఁ బరవాదిభయంక రార్కుం
 డగురుపురందరు నాశ్రయించుటయు నవ్వరవరమునులను దదీయఁజొత్తు లిరువు
 రాశ్రయించుటయు నద్దేశికేంద్రుఁడు తిరునగరికింజనుట యుఁదిరునారాయణఘ
 రత్తాయి ప్రభావంబునుమత దాహంబునునిజరూప ప్రదర్శనంబునుగురువిప్రసంవా
 దంబునందుఁబరతత్త్వనిర్ణయంబునుబాషండస్వరూపనిరూపణంబునుశంఖచక్రో
 ర్ధ్వపుండ్రానిభగవల్లాంఛనధారణంబునకుఁ బ్రమాణోపన్యాసంబునుద్వాదశసూ
 ర్యవతారరహస్యకథనంబును దదీయదివ్యప్రబంధమాహాత్మ్యవర్ణనంబునుదివ్య
 ప్రబంధంబుల కుత్సర్జనోపక్రమకాలఃర్ణయంబును దిరిగి గురుండు శ్రీరంగంబు
 న కేతెంచుటయు స్వప్నదృష్టశ్రీరామానుజశాసనంబుచే నిరుంబియప్పగారద్దే
 శికేంద్రు నాశ్రయించుటయు శతకోపకొత్తియనుసాత్త్వికతదీయనిజరూపం
 బుసాక్షాత్కరించుటయుశ్రీశైలేశేశేత్యాదిపవ్యోత్పత్తిక్రమంబునుదదుక్తగ్రం
 థసంఖ్యాప్రదర్శనంబునునిహీనజంతువ్యాజంబునఁగామక్రోధాదులు వర్జనీయం
 బు లని యిరువురువైష్ణవుల కగురుం డుపదేశించుటయు నీషణత్రయంబుహే
 యం బని తెలుపుటయు విషయకౌర్యప్రదర్శనంబు నన్నది చతుర్థోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

ఉత్తరభాగము.

పంచమోల్లాసము.

మన్నారాయణపద
తామరసప్రేమభూమరీధామసుధామా
రామానుజ యతికులసు
త్రామా శ్రీవైష్ణవాభిరరామారామా.

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. అంతట నొక్కనాఁడార్యుఁడొక్కఁ డలర్క, శాకము గురుభక్తిసంగ్రహించి
యమృహత్తుని శ్రీమహానసకృత్యముఁ, జేసెడుసాత్త్వికరచేతి కొనఁగి
చక్కఁగాఁ బక్కము ర సలిపి యస్సద్గురు, స్వామి కర్పింపు మోక్షజనని యనిన
నాసాధ్య యశ్రద్ధ ర నట్లానర్పక యున్న, గురుఁ డారగింపఁ గరన్దోనియతండు
తే. శాక మాతనితలిహలోరలేక యున్న, గుంది యాయమ్మ నీక్షింపగరుఁడదేమి
యనినఁ దత్కారణముఁ జెప్పెనాతఃఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

సీ. అతనిసూక్తులవల్ల ర ననుచిత మిది యని, తెలిసి యవ్వరవరదేశికుఁడు
వైష్ణవులం దనురవర్తన ముడిగిన, యాయమ్మ తలిహను ర జేయఁగూడ
దని యాఱుమాసము ర లాసాత్త్వికను దిరు, మరపల్లి ననులందురమానిమరలి
యనుతప్తచిత్త యారనాశుభాచారకుఁ, బూర్వకైంకర్యమురపాసఁగ నొనఁగ
తే. వైష్ణవాంఘ్రిసరోజానురవర్తనంబుఁ, దనదుమదిఁ బెన్గ గురునకుఁదలిహ నిత్య
మాచరించుచు నుండె నర్యనఘయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

వ. అయ్యవసరంబున.

5

సీ. శ్రీతి వరుందరుంబెరుమాళ్లజియ్య రా, గురుసార్వభౌముఁ గరన్దోనఁ డలంచి

- తమయూరు విడిచి సత్వరగతి నొంటిగా, నేతెంచి యద్దేశికేంద్రుఁ గాంచి
ప్రణమిల్ల గురుఁడు శ్రీవైష్ణవసాహ్యము, వర్జించి యతఁ డిట్లునవచ్చె ననుచు
పరిహరింప నతఁడు శ పడియుండె నార్తితోఁ, దన్నత ద్వారవిరతర్దియందు
తే. సంత మణవాళయోగీంద్రుఁడౌ నెలల, కతని రావించి కరుణతోనాదరించి
వైష్ణవాచార మతనికిఁబలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోదనమలర.6
- సీ. విషము సోకిన నది శ వేవేగ కేవల, ప్రాకృతతను వెడఁబాపఁ గలుగు
నావిష మైనమంత్రత్రౌపధమణివశ్య, మగు భువ మీవిషశయములు తమ్ము
విన్నను గన్న దాశోన్న మన్నించినఁ, గలిసినఁ దలఁచుచుఁదొలఁగి యున్న
నప్రతిక్రియముగా శ నాత్మ స్వరూపైక, హాని సల్పును సంశయంబు లేదు
తే. గాన విషయవిర క్తిసుఖం బొసంగుఁ, జారుతరభూషణం బగు శ జ్ఞానికనుచుఁ
బలికెనతనికి గురుచక్రవర్తి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అర్థసంపద విమోహంబున కగు విమోహము నారకావహ శ మగును గాన
యర్థ మనర్థాఖ్య శ మదిదూర మెవ్వఁడు, వర్జించు వాఁడె పోశవైష్ణవుండు
ధర్తార్థ మెవను శ దగదు ధనస్పృహ, యర్థ కాంతౌభావ శ మతిసుఖంబు
కాలుంచి బురదలోఁగడుగుటకంటెఁ బం,కముఁ బాసి చనుట సుఖంబుగాదె
తే. యాశబలవద్విరోధినిరయగుటఁజేసి,దాని నిరసించువాఁడెపో శ ధన్యుఁ డనుచుఁ
బలికె నతనికి గురుచక్రవర్తి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.8
- వ. మఱియును శ్రీవైష్ణవలక్షణలక్షితు లగుభగవద్దాసులకుదాసుండనువారువిశేష
ధర్మస్థాలిత్యంబు లేకుండ నన్ను శిక్షించిపనిగొనువారును స్వేచ్ఛానుగుణంబు
గాఁ గ్రయవిక్రయంబులొనరించినన్ను రక్షింపఁగలవారు నన్నసాధారణస్వా
ములు నని యెల్లప్పు డెవ్వఁడు తనతలంపులోఁ దలంచుచుండువాఁడెపోబ్రహ్మ
వీర్తముం డణుమాత్రంబైన మహాత్ములయెడ నాచరింపంబడుద్వేషంబనర్థాప
హం బగుఁ బరమపావనం బైనతదీయులకరుణాకటాక్షవీక్షణంబు శ్రీవైష్ణవధ
ర్మప్రచ్యుతుల నైనఁ బరమపవిత్రులం జేయుఁదదీయంబగుస్వల్పతరామర్షణం
బైన మహోన్నతస్థానంబువలన నిత్యసూరులనైనం బడఁగూల్చుఁదొల్లి నిత్య
సూరిప్రధానుం డగుశ్రీగరుత్మాతుండు స్వల్పతమం బైన శాంక్షిలీవిషయాపరా
ధంబుచే భగ్నపక్షుండై మగిడి తదనుగ్రహంబుచేఁ బక్షులాభంబుఁ గాంచి సు
ఖించె నని కురుసభయందుఁ బాండవదూత విన శ్రీమన్నారదుండుధృతరాష్ట్రు
న కుపదేశించె నని యుద్యోగపర్వంబునంబ్రసిద్ధంబు గాదే కావున నన్యులనే
మనవచ్చునని యనేకవిధంబుల నమ్మణవాళమునీంద్రుఁడుశత్రుార్థబోధ మొనరిం
పం దెలిసి యవ్వరుందరుంబెరుమాళ్ జియ్యరును గృతార్థుండయ్యెనయ్యవసరం
బున నుత్తరదేశీయుండును శ్రీవైష్ణవుండు నగుప్రభుం డొక్కనాఁడేకాంతంబు
న,శ్లో॥ వ్యాఘ్రీవ తిష్ఠతి జరాపరితర్జయంతీ| రోగాశ్చ శత్రవణవప్రహరంతి దే

హమ్! ఆయుఃపరిస్రవతి భిన్నఘటాదివామ్భాలోక స్తథా ప్యహిత మాచరతీతి
 చిత్రమ్॥ అనియెడున్యాయంబున నెదుట గద్దియఁ బెట్టియున్న పెద్దపులిపోలిక
 నీమేనం గనఁబడి దినదినప్రవర్ధమానం బగుచు ముదిమి బెదరించుచున్నయది
 రోగంబులు పగతురపగిది విజృంభించి ప్రహరించుచున్నయవి భిన్నఘటోదకంబు
 కైవడి వాసరక్రమంబుగా నాయువు పరిక్షీణంబగుచున్నయది యిప్పటికికై నను
 బ్రభుత్వం బవలంబించి సదసద్వివేకంబు లేక నరుల కహితంబు లాచరించుచుంటి
 నని తనలో నాశ్చర్యంబుఁ జెంది మఱియొక కాలంబున నవ్వరవరమునీంద్రునినిర
 తిశయనిర్మలజ్ఞానానుష్ఠానంబు లాకర్ణించి యమృతహాతునిం గాంచి ప్రణామంబా
 చరించి దేవా సకలవేదశాస్త్ర సారభూతం బైనయర్థం బొక్కటి సంగ్రహించిదా
 నునకుం బ్రసాదింపవలెనని ప్రార్థింప నద్దేశికశిఖామణి యారాజు నుద్దేశించి వ
 త్సా భగవద్దాస్యరసంబు ముఖ్యపురుషార్థంబని యెఱింగినయధికారికిఁ గేవలభగ
 వల్లాంఛనధారణంబు శ్రీవైష్ణవత్వపూర్తికిం జాలదు కేవలభగవత్సమాధానని
 ష్ఠయుం జాలదు కేవలాచార్యపారతంత్ర్యముం జాలదు కేవలభాగవతానువర్త
 నముం జాలదొక నేమంటివేఁ యథోచితకైంకర్యనిరతుండై స్వకీయగృహంబు
 నకు శంకాతంకంబులు లేక శ్రీవైష్ణవు లేతెంచి వసింప వారలకుం దానుగ్రయ
 విక్రయార్హదానుండై యథాశక్తికైంకర్యం బొనర్చుటసకలవేదశాస్త్రప్రతిపా
 దితం బైనపరమపురుషార్థం బిట్లాచరింపఁడేని ప్రపత్తిరూపమహేశ్వర్యం బత
 నికిం జేకూటదు, శ్లో॥ న్యగోధబీజే వటవత్సృణవే శబ్దజాలవత్ । సిద్ధేతదీయశే
 షత్వే సర్వార్థా సమృద్ధివ నిహి॥ అనియెడున్యాయంబున న్యగోధబీజంబున వ
 టవృక్షంబుమాడ్కిఁ బ్రణవంబున శబ్దజాలంబుకొలందిఁదదీయ శేషత్వంబుసిద్ధిం
 ప సర్వార్థంబులు సిద్ధించు నిట్టిభాగవతనిష్ఠ గలవారికి వివిధంబులును విచిత్రంబు
 లు ననంతంబులు సగుభగవద్విషయరహస్యంబు లన్నియుఁ దెలియవలె ననియె
 డునిర్బంధంబు లేదిట్టియనుష్ఠానంబు లేనివారుపదేశించుజ్ఞానానుష్ఠానప్రతిపాద
 కరహస్యార్థంబు లన్నియు వెలయాలుపలుకు పతివ్రతాధర్మంబునుంబోలెనిష్ఠ
 లంబు లగు, శ్లో॥ పూజనా ద్విష్ణుభక్తానాం పురుషార్థోస్తి నేతరః । తేషు తద్వై
 షతః కింఞ్చిన్నాస్తి నాశన మాత్మనః॥ అనియెడున్యాయంబున శ్రీమహాభాగవత
 సమారాధనంబుకంటె వేటొకపురుషార్థంబు లేదు. వారలయెడ నపచారపడుట
 కంటె స్వరూపనాశనంబు వేటొకటి లేదని యుపదేశించి వీడ్కొల్ప నయ్యనని
 భర్తయు విశేషధర్మశ్రవణంబుచేఁ గృతార్థుండై యమృతవాళయోగీంద్రుని శ్రీ
 పాదపద్మంబుల సంస్కరించుచు నిజనివాసంబునకుం జని యం దశ్రాంతంబు శ్ర
 ద్ధాభక్తిపూర్వకంబుగాఁ దదీయారాధనం బాచరించుచు సుఖించుచుండెనంత.

సీ. శ్రీవేంకటాద్రికాంతచీముఖ్యదివ్యదేశములఁ గన్గొనువేడ్క ౩ సందడింప
 సంశ్రితజనసహస్రములతో వెల్వడి, యశహియమణవాళరయమివరుండు

- హస్తిశైలముకడ శ కరుగుదేర నెఱింగి, స్థలవాను లగ్గురుచక్రవర్తి
కెదురుగా నేతెంచిరముద మొప్ప సేవింప, నతఁడు వారి కనుగ్రహంబు సల్పి
తే. స్వామికైంకర్యములయందు శ సేమ మరసి, సంతసించుచు వారితో జరగి వచ్చి
శోభితం బగుకోవెలఁజొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 10
- సీ. పృథురత్నకృతబలిరపీఠముకడ మ్రొక్కి, కోవెల వలగొని శ గురువరుండు
దేవదేవునిఁ బెరుం దేవీసహాయునిఁ, గని మ్రొక్కి పొగడి తత్కరుణఁ దీర్చి
శరకోపమాల్యప్రసాదాదిబహుమతు, లంది యచ్చటనుండి శ యరుగుదెంచి
సారిదిఁ దదై వ్యువు శ లోఁట్టుఁజూపిన నందు, వసియించి నాల్లెదురవాసరములు
తే. స్వామివై శాఖమాసోత్సరవంబు ప్రకృత, మైనమూఁడవతిరునాళ్లరయందుగనుడ
గతుని వరదునిఁ గనులారఁగనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. శారదపూర్ణిమారచంద్రోపమాతప, త్రయుగంబునీడ మర స్తకము దనర
ధవళచామరములు శ ధన్యు లిర్వురు కేలఁ, గొని భక్తి నిరుగెలంకలనువీవఁ
గనకాద్రిపైఁ దోఁచురకాలమేఘముగతి, గరుడునివై నొప్పురకరిగిరీశుఁ
గళ్యాణవరదునిఁ శ గని మ్రొక్కి యతనితోఁ, దిరువీధిఁ దిరిగి యరద్దివ్యసూరి
తే. గరుడసేవాఫలంబులోగడియఫలము, నిచ్చి గంగనుగొనెవిప్పురఁడెందుముందు
స్వామితో నేఁగె నామంటరపమునకనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. గరుడోత్సవాలోకకౌతూహలం బొప్ప, నాశ్రీతజనులతో శ సలయిరుంచి
యప్పగా రేతెంచి శ యాత్మగురుం డైన, సుందరజామాత్యరసూరి నచట
వెన్నునిసన్నిధిఁ శ గన్నులార భజించి, హర్ష విస్మయవివరశాంగుఁ డగుచు
జడునట్లు క్షణ ముండి శ సంజ్ఞ లభించి సి, జార్యునికడ నుండె శ హరిని విడిచి
తే. యంత వైయాసియుత్సవశ్రమైనపిదపఁ, గదలి మణవాళముని యప్పరగారితోడ
జరగి పొడగాంచెగృధ్రపురస్కరిణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆసర స్తటమునం శ దలరారు చున్న శ్రీ, విజయరాఘవుఁ జూచి శ వినుతి సలిపి
శ్రీఘటికాద్రిసృరసింహునిఁ గని మ్రొక్కి, యతనిసన్నిధి బహురమతి లభించి
యప్పగారియిరుంబిరనాయూరిచెఱు వద్రి, వై నుండి వీక్షించి శ ప్రమదమొంది
రమ్య మావడత్వరంగ మీగ్రామము, కావేరి యీతటారకం బటంచు
తే. రెంటి కట్లభిధానములోరెండు చేసి, సామ్యజామాత్యదేశికసార్వభౌముఁ
డచటినుండి నృపాద్రికి శ సరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. తిరుపతి కేతెంచి శ తిల్లగోవిందునిఁ, గని మ్రొక్కి పొగడి తత్కరుణగాంచి
కపిలతీర్థముకడఁ శ గాసారభూతాది, సూరులఁ బదుగురఁ శ జూచి మ్రొక్కి
ముక్తుఁడు శేషాంకరమునఁ జేరుకై వడి, బలువిడి శైలంబురవైకి నడచి
యటవీన్యసింహున శ కంజలిఁ జేసి ర, సాలవృక్షముకడ శ సంయమింద్రుఁ
తే. గాంచి కేల్తోడ్చి స్వామిపురస్కరిణిఁ జెంది, యందు నీరాడివిహితకృత్యములొనర్చి

శ్రీవరాహుని గురుఁడు భరజించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నేమోదమలర. 15

సీ. ఆవరాహస్వామియాజ్ఞచేఁ గ్రమముగా, నేతెంచి శ్రీవేంకటేశునివ్య
మంగళమూర్తిని రమదిఁ బ్రీతి ముప్పిరి, గొనఁ గని పొగడియగ్గురువరుఁడు
తిరువాలవట్టము ర తీర్థము శతకోప, మభయహస్తము చందనాదు లంది
యాస్థలవాసులు ర హరికి శ్రీకార్యని, ర్వాహకు నొక బ్రహ్మవేదాని చట
తే. నుంపి పొమ్మని తన్నుఁ బ్రార్థింపనాత్మ, శిష్యునెంబెరుమానారు జియ్యరారు
నచటనుండ నియోగించిరయరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.

సీ. తిరుమల దిగివచ్చి ర ధృతి మీఱఁ దిల్లగో, విందరాజులను సేవించి మించి
పుణ్యవీక్షారణ్యమున రమ్యహృత్తాప, నాశినీతీరసత్తందిరమున
శాలిహాత్రముని ప్రసన్నుని శ్రీవీర, రాఘవు సీతాభీరాము భుజగ
రాజశయానుని ర రంగు మీఱ భజించి, కైరవీణీకూలరకనకనదను

తే. రుచిరభూషాప్రకాశు శ్రీరక్షిణీశుఁ, భార్గసారథి నీక్షించి ర ప్రస్తుతించి
యతనికృపఁ జెందిచనియెనరయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నేమోదమలర.

సీ. శ్రీమయూరపురంబుఁ జెంది యందు మహాత్ము, మహదార్యు సేవించిరమల్ల పురికిఁ
జనిభూతయోగీంద్రుఁ ర గని మొక్కి పొగడి మ, హీసారపురమునర కేఁగుదెంచి
భార్గవర్షి కుమారు ర భక్తిసారు భజించి, పొగడి యచ్చటినుండిరభూతపురికిఁ
జని యందుఁ గేశవస్వామికిం జేమోడ్చి, సంయమింద్రునిఁ జూచిరసంతసించి

తే. సన్నుతించి తదీయ ప్రసాద మొంది, కంచికేతెంచి వరదునిఁ గాంచి మొక్కి
గురుఁడు మధురాంతకమునకు రజరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నేమోదమలర.

సీ. మధురాంతకమునందు ర మధుకైటభారిని, గన్నులవిందుగాఁ ర గని నుతించి
సంయమింద్రునకు సంతస్కారపంచకముము, న్పెరియనంబియొనర్చెఁ బ్రీతి నెచట
నయ మొప్ప నచటఁ బ్రణామముఁ గావించి, జరిగి తిరుక్కణ్ణరపురమునందు
శౌరిరాజస్వామిచరణాంబుజములఁ గ, న్గొని మొక్కి శ్రీకుంభకోణమొంది

తే. యందు శేషశయానున ర కంజలించి, లలితచోళోర్విదివ్యస్థలముల గురుఁడు
గాంచి మొక్కిడియరిగెరంగమునకనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నేమోదమలర.

వ. అంత గురుపురందరుఁడు హరిమందిరంబుఁ జొచ్చి బలిపీఠంబుకడఁ బ్రణామం
బాచరించి క్రమంబుగాఁ దత్తదివ్యసూరిస్థానంబు లన్నియు సేవించుచుఁ బ్రక్ర
మం బొనర్చి, శ్లో॥ ఏష బ్రహ్మప్రతిష్ఠాస్థి గ్రీష్ఠే శీతమివహ్రదమ్॥ అన్నయట్లు ని
దాఘకాలంబున శీతలామృతహృదంబుపగిది శ్రీరంగరాజపర బ్రహ్మంబునుడాసి
యధ్వశృమం బెడఁబాసి శ్రీపాణియోగీంద్రునిగతిఁ దదీయదివ్యమంగళవిగ్రహం
బాపాదమస్తకం బనుగ్రహంబు చేసి తీర్థశతకోపాదిబహుమతిలభించితాఁ దెచ్చి
నదివ్యతరంబు లగుధవళచ్ఛత్రచామరంబులు మొదలుగాఁగలకైంకర్యోపకర
ణంబు లన్నియు నద్దేవదేవునకు సమర్పించితదాజ్ఞ వడసిమఠంబునకు విచ్చేసి

యందుఁ బూర్వక్రమంబుననిజాశ్రితులఁ గూడివేదాంతవ్యాఖ్యానవై ఖరీసమే
తుండై నుఖం బుండై నంత. 20

సీ. ముందుశ్రీఘటికాద్రియందునిజార్థుని, యాజ్ఞఁ జెందియిరుంబిరయప్పయార్థుఁ
డచటినుండి యిరుంబిరకరిగి గృహం బంది, యం దమ్మహాత్ము నశహర్నిశంబుఁ
దలఁచుచు మును దా నుశదార్థార్థపదముల, సలిపినగురుదినశచర్య గొఱతఁ
జెందినఁ జూచి తశచ్చేషపూర్తి యొనర్చి, యది గురుసన్నిధి శ కనుప నాతఁ
తే. డది కటాక్షించి హర్నించి శ యార్థవిషయ, భ క్తినిష్ఠాభిమానమీరపగిదినుండ
వలదె శ్రీవైష్ణవులకని శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోదమలర. 21

వ. అప్పుడు. 22

సీ. అతనిఁ గన్గొన వేడ్కరయాత్మలోనుదయింప, నశహియమణవాళరయతివరేణ్యుఁ
డతని రమ్మని తనశహస్తాక్షరముల శ్రీ, ముఖ మన్న నంతకురముం దతండు
వార్ధిఁ జెంగున దాఁటురవానరేంద్రుఁడ నైన, రంగరాట్నఖవిష్ణురథుఁడ నైన
సర్వదిక్సంచారశచతురవాయువనైన, నైతినా కాంతోపయంత్యగురుని

తే. సకలకాలములందులఁ శ జని భజింప, వచ్చు నని కోరుతటి నొకశ్రవైష్ణవుండు
వచ్చిశ్రీముఖ మాతని శ కిచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెర మోదమలర. 23

సీ. శ్రీముఖ మది గొని శ శిరమున నురమునఁ, గన్నుల నద్దుచుశఘనుఁ డిరుంబి
యప్పగా రాలిఖితార్థ మంత గ్రహించి, హర్షాబ్ధిమగ్నసశర్వాంగుఁ డగుచు
నాచార్యసమునిఁగా శ నావైష్ణవునిఁ జూచి, యతని కర్పాసనాశద్యర్చ సలిపి
యాశ్రీతజనులతోనాసా త్వికునిఁ గూడి, యాక్షణంబనిజాలశయంబు విడిచి

తే. వేగ చనిచని యుభయకారవేరిమధ్య, శోభితం బగురంగముఁజొచ్చియందు
గురుని మరమునవేడ్కఁగ్రన్గొనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోదమలర.

సీ. అకలంక రాకాసుశ్రధాంశుమండలమట్లు, విలసిల్లుతద్దివ్యశ్రవి గ్రహంబు
ముందు తద్విశ్లేషశ్రమున జనించినతన, యార్తి దీఱ భజించి శ యమ్మహాత్ము
చరణాంబుజముల మశస్తకమునఁ గనుఁగవ, నద్దుచుఁ దనయాత్మరయందనిలిపి
గురుతరతద్దివ్యశ్రగోష్ఠి గన్గొని భ క్తిపూర్తి నార్థునికనుశ్రమాల నిలువఁ

తే. గుళలసంప్రశ్న మొనరించిరగురువరేణ్యుఁ, డాదరోక్తులఁగూర్చుండుశ్రమనివిధింప
నచటఁ గూర్చుండెనాయురుంబప్పయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెర మోదమలర.

వ. అట్టిరుంబియప్పగా రాత్మాచార్యుం డగునక్కాంతోపయంత్యయోగీంద్రునిఁ బ్ర
త్యక్షపరదైవతంబుగా నిశ్చయించితత్సన్నిధినెడఁబాయక యున్నయెడనొక్క
నాఁ డతనికంతరంగా శ్రితుం డగువరుందరుంబెరుమాళ్లపిల్లై ఖండవస్త్రంబును
బాద్యోదకపాత్రంబునర్పించినీరాడనిమంత్రింప రాకామృతాంశుబింబంబుపై
నొప్పునీలజలదపటలంబుపోలికశరదరవిందంబుపైఁ గదిసినయలికులంబుకొలంది
నగ్గురుకుమారునిశ్రీముఖమండలంబుపైఁ జూపడుశిరోరుహసమృద్ధిఁగటాక్షించి

యన్మణవాళమహాముని యీదీక్ష యేమని యడుగ వరుందరుంబెరుమాళ్ పిల్ల
యు గర్భదీక్ష యని విన్నవింప నగ్గురుశిఖామణియు విననవధరించి యాప్రాద్ధా
యుష్కర్తంబు సేయించుకొమ్మని యాజ్ఞాపింపనద్దేవరాజగురుం డాక్షణంబయ
ట్లానర్చి శ్రీక వేరక న్యాప్రవాహంబునం దవగాహనంబుఁ జేసి ధౌతవ స్త్రంబుల
ధరియించి శ్రీచూర్ణ లేఖాశ్లాఘనీయాంతరాళంబులగుధవళద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రం
బులు తత్తదుచితస్థలంబులరచియించి తత్తత్కలార్హ కరణీయంబు లాచరించి
యున్న సమయంబున నిరుంబినుండి యే తెంచినవైష్ణవుండుమీకుంబుత్తుండ్రు
యించి పదిదినంబు లయ్యెనని విన్నవింప నచటివారందఱావార్తవిని శ్రీరమ్య
జామాతృయోగీంద్రు నిసర్వజ్ఞత్వంబున కాశ్చర్యపడి రంత నమ్మహాత్ముం డక్కు
మారున కళహియమణవాళి ప్పెరుమాళ్ నయనా రని నామకరణంబుఁ జేసె
నిట్లువైష్ణవు లందఱు తమతమపుత్రుల కాతిరునామంబు గావించుటకతన శ్రీ
మహాభాగవతవ్రాతంబంతయు నళహియమణవాళమునిగోత్రం బనం బరఁగె
నయ్యవసరంబున.

26

- సీ. సాత్త్వికశాస్త్రోక్తశాకములం దాద్యుఁ, డర్థించి యెయ్యది ర యారగించు
నాశాక మార్జించి ర యగ్గురువరునకు, వరదనారాయణగురుఁ డొసంగు
నతనిశిష్యులు కొంద ర టక్షయపాత్రాద్రి, తద్రవ్య మతనింటఁ ర దళిహ కియ్య
నాదృష్టసంకోచ ర మమ్మహాత్మునియెడఁ, గని వరవరమునిరకరుణ నతని
- తే. కాత్తమరమునకున్న స్వాస్థ్యములవలన, వచ్చుధనధాన్యములయందు రవలసినట్టు
లొసఁగుద్రవ్యము లాదరశ మొప్పననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. అట్లు దృష్టాదృష్టరయాత్ర యార్యాయత్ర, మైయుండ నిర్భతుఁ ర డై నవరద
నారాయణాహ్వయశూరీంద్రుఁ డప్పలా, రప్పిల్ల మొదలై నరయార్యవరులఁ
గూడి శ్రీవరవరగురు శేఖరుఁడు గోష్ఠి, సలుపుచు నాసభాసదులయందు
భవ్యుఁ డౌపరవ స్తుభటనాథార్ధ్యండు, లేకున్న సంతృప్తి ర లేక యతని
- తే. శ్రీముఖముఁ బంచి రావించి ర సిరివహించి, టిక్కలందును జక్కలరతేనిపగిది
నొప్పు వారలయందు నెల్లప్పు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర. 28

29

వ. అప్పుడు.

- సీ. ధీరు నిరుంబప్పరగారిని ర మ్మని, తజ్జనకుఁడు లిఖితంబుఁ బంప
నది చూచి కాంతోపరయంతృదేశిక చంద్రుఁ, డతనినింటికిఁ జనురమనుచుఁ బలుక
నతఁడుతన్నెడఁ బాసిరయరుగఁ జాలక యున్న, నర్చామయంబై నరయాత్త మూర్తి
స్వకపాదుకలను గారపాయోత్తరీయముఁ, దనదర్పణము శేషరధవళమృత్తు
- తే. నిచ్చియగ్గురుఁ డాతనినింటి కనుప, నతఁడుతమయూరి కేఁగి నిశజాలయమున
నిండుమది గురుఁ దలఁచుచునుండెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.

31

- సీ. శ్రీతోతగిరియందుఁ శ జెన్నుగా నెలకొన్న, దైవనాయకున కుదారనిత్య
కై.ంకర్య మొనరింపఁగఁదలంచి కరాజ్ఞ, ములుమోడ్చి వానాద్రిమునివ రేణ్యు
డడియేని కాజ్ఞ యీర్మని విన్నవింప, న.య్యశహియమణవాళరయమికు లేంద్రుఁ
డన్వహ మర్చింప శ నతనికి రంగేశ, విగ్రహం బొక టిచ్చి శ వేడ్క నతని
- తే. నాదరం బొప్పఁబనిచిననతఁడువాన, మామలకు వేగచనియాత్త శమతమునందు
యుక్తగోష్ఠి యొనర్చుచు శ నుండెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- వ. అంతఁ గాంతోపయంత్యగురుపురందరుం డొక్కనాఁ డాశ్రితప్రాతపరివృతుం
డై యుండి వారి నుద్దేశించి యందఱన్నియర్థంబు లెఱుంగుదురై నను 'తేవుమ
త్తరియే'ననుచు నధ్యవసించి సుస్థిరచిత్తుండై యున్నవాఁడిప్పరవస్తుగోవిందదా
సరప్పఁ డొక్కఁడే యని యానతిచ్చి తనకనవరతారాధనీయంబై నయశహియ
మణవాళవిగ్రహం బాచార్యదేవుం డై నయగోవిందదాసరప్పనికి నిత్యారాధ
నార్థం బొసంగి సకలవేదాంతరహస్యార్థంబు లుపదేశింప నతండుకృతార్థుండై
యంతఁ దిరువాడిపూరంబు ప్రస్తుతం బై ననాచ్చియారుతిరుమాళిహయనిప్ర
సిద్ధిఁ గాంచిన శ్రీవిల్లిపుత్తూరికిం జని యచటినుండితీర్థప్రసాదంబులఁగొనివచ్చి
యగ్గురుశిరోమణి కర్పింప నతండును సుప్రసన్నుండై శ్రీగోదాదేవికిముఖోల్లా
సంబుగా భట్టరపిరాదానుం డని యతనికిఁ దిరునామంబు గావించెనంతనమ్మ
హత్తుం డత్యంతవిరక్తుం డై పరమప్రాప్తకైంకర్యవిరోధియగుసాంసారికసంగం
బు దూరంబుగా విసర్జించియథాశాస్త్రంబుగాసన్న్యసించిభట్టరపిరాజియ్య
రని తిరునామంబు లభించి యఱనిమేషం బైన నెడఁబాయఁజాలక యాచార్య
సన్నిధిని వసించి సుఖించు చుండె నంత. 33
- సీ. చిరకాల మయ్యెను శ శ్రీశరారాతిని, సేవించి యని యతిరచింతఁ జేసి
రంగేశు వీడ్కొని శ రమ్యజామాతృదేశికచంద్రుఁ డాశ్రితశ్రేణితోడ
నచటు వెల్వడి వేగరయరిగి శ్రీమధురాపురముఁ జెంది యందొకరమ్యవసతి
యందు వసింప నరయ్యార్యునిమాహాత్మ్య, మాపులు చెప్పఁగారనాలకించి
- తే. భక్తితోడ మహాబలిశబాణనాథ, రాయఁ డనువాఁడు పాండ్యధరరావిభుండు
వచ్చి పొడగాంచె నయ్యార్యవర్యుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- వ. అంత. 35
- సీ. భక్తితోఁ బ్రణమిల్లిరపాండ్యభూపాలకుఁ, డమ్మహత్తునియంఘురీలాశ్రయింప
నతని కనుగ్రహమాచరించి గురుండు, పంచసంస్కారాదిరబహుహితములఁ
గావింప నమ్మహీశకాంతుఁడు ధన్యుఁ డై, యార్యనాజ్ఞనిజానయమున కరిగి
మఱునాఁటిప్రొద్దున శ మగిడి యేతెంచి య, దేశికోత్తమునకు శ దివ్యరత్న
- తే. ఖచితశిబిక సమర్పింపఁ శ గరుణ నందు, గురువ రేణ్యుఁడధిష్ఠించిరజరుగువేశ
ముఖ్యభేర్యాదివాద్యము శ ల్పారసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

37

వ. అయ్యవసరంబున.

సీ. గురుభక్తివశ్యులై శ కొందఱువైష్ణవు, లాందోళికాదండ శ మాని పూన
శరదిందునుందరశ్చత్ర మార్యుఁ డొకండు, గురునిశిరంబువై శ్రగూర్కిఁ దాల్చి
నిరుగెలంకలయందు శ నిరువురుసాత్త్వికుల్, ధవళచామరములుతగిలి వీణ
లలితభృంగారుకశ్రలాచికారత్నపా, దుక లూని బుధులు సంతుష్టి నడవ

తే. నాడుచును బాడుచునుగొందరటరుగుచుండి, శీతవాతహిమాదులురచెందకుండ
శిబికపైఁ గప్పిరాచ్చాదశచేల మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

వ. అప్పు డస్పాండ్యమండలేశ్వరుం డగుమహాబలిబాణనాథరాయఁడాత్మీయపరివా
రంబుతో గురునివెంటం జనుచు “నాకించి త్కుర్వత శ్శేషత్వమ్” అనియెడు
న్యాయంబున స్వాచార్యవిషయంబుగా యథాశక్తికైంకర్యం బాచరింపనివా
నికి శేషత్వసిద్ధి లేదని తలంపులోఁదలంచి శిబికావాహనోపయోగివేషంబుధరిం
చి యమ్మహాత్మునియాందోళికాదండంబుఁ బూని యోజనద్వయపర్యంతంబుజరిగి
పిదప నయ్యార్యదేవేంద్రుం డనుష్ఠానార్థంబుగా నొకనదీతీరమునందానృపాలుం
డావేషంబుతో నగ్గురుపురందరుని సేవింప నతండు కటాక్షించివత్సానీవత్యంత
సుకుమారశరీరుండవు పాండ్యమహీమండలేశ్వరుండవు కావున నిట్టిసాహసకృ
త్యంబు సేయ నర్హుండవు గావనినవినిదేవాయగాదికాలంబునుండిసంసరించుచు
నిష్ప డీక్షత్రియదేహంబు లభించి రాజ్యయావనధనాదిమదాంధుండ నై మీఁ
దెలుంగక యున్న నన్నుద్ధరింపఁదలంచి శ్రీరంగనాథుండు భవత్స్వరూపంబు
ధరించి “పంగోరుపరి భాగీరథీ” న్యాయంబున నిచటి కేతెంచి నన్నుంగృతా
ర్థుం జేసెఁగాన యీనే నిట్టియెడ నించుకైన దాసకృత్యంబుసేయకున్న నీమేను
నిరర్థకం బై చను నని యారాజు విన్నవింపనతనివినయోక్తులకక్కజపడినుధా
మధురిభాషణంబుల మిగుల నాదరించియథోచితంబుగాబహుమతులాచరించి
పనుప నన్నరదేవుండు నిజనివాసంబునకుం జని యందాచార్యాజ్ఞచేదదీయా
గాధనం బాచరించుచు శాస్త్రోక్తక్రమంబుగా రాజ్యపరిపాలనంబుసేయుచు
నుఖించు చుండె నంత.

39

సీ. ఆనదీజలములం శ దవగాహనముఁ జేసి, కాలోచితక్రియ శ ల్లాఠవించి
ఘనదర్భశయనమార్గమున సంశ్రితులతోఁ, జనిచని యాతపశ్శాంతిఁ జెంది
చేరువగా దొడ్డరచింతచూ నీక్షించి, దానిక్రింద నొకింతరదడవు నిలిచి
శ్రమముఁ దొలంగి యశ్చటినుండి చనువేళ, స్వాములగ్గురునకంఠజలిరచించి
తే. దేవ యీమాను తావకశసేవకులకు, మేలు నల్పెను దీనికి శ మీర లొక్క
సేమ మొనరింపవలెననిరచెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 40

సీ. ఆశ్రితవిజ్ఞప్తి శ నంగీకరించి శ్రీ, వరవరయోగి యాతరువు డాసి
దయచేసి తనపాణిశతలమున నమ్మహా, వృక్షము స్పృశియించె శ వేడ్క మీఠ

నే లభించుఫలంబు శ్రీ నీ కిష్ట డగు నని, యానతిచ్చి యవల శ్రీ కరుగ నదియు
నున్నాలపత్తమై యుర్వి వాలిన నందు, జ్యోతియొక్కటి లేచిరసురలుపొగడఁ
తే. జనియె నాకాశగతి హరిశ్రస్థానమునకు, జ్ఞానులదిచూచిపరమవిశ్వాసముఁజెంది
మ్రొక్కిరాసామ్యజామాతృమునులక నుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

వ. మఱియును. శ్లో॥ యం యం స్పృశతి పాణిభ్యాం యంయం పశ్యతిచక్షుషా
స్థావరాణ్యపి ముచ్యంతే కిం పునర్భాంధవాజనాః॥ అనియెడు న్యాయంబునమ
హాత్ములైనవారు స్థిరచరంబులయందుఁ దమపాణిపల్లవంబులచేసేయేవస్తవ
స్పృశింతురు స్వకీయకరుణాకటాక్షంబులచే నేయేపదార్థంబు వీక్షింతు రవిస్థా
వరంబులైనను విముక్తంబు లగు బంధుజనులకు ముక్తికై ముతకన్యాయసిద్ధం
బగును గావున నావచనంబునకు విషయం బివ్వహానుభావంజే యని యచ్చటి
వా రందఱు తమతమతలంపులం దలంచి రంత.

42

సీ. గురుపురందరుఁడు శ్రీరకురుకాపురిని జెంది, యందు శతారిదిశవ్యాలయంబుఁ
జొచ్చి యం దాదివ్యశసూరింద్రు నేత్రోత్స, వంబుగా సేవించి శ్రీ ప్రస్తుతించి
సన్నిధి తీర్థప్రసాదముల్ గైకొని, యతనియాజ్ఞ లభించి శ్రీ యాదినాథ
సన్నిధానమునకుఁ శ్రీ జని మ్రొక్కి కొనియాడి, శతకోపతీర్థప్రసాదముఖ్య
తే. బహుమతి లభించి వెల్వడిశ్రవసతిఁ జెంది, యందుదివ్యప్రబంధార్థమాశ్రితులకు
నొసఁగుచునుగొన్ని మాసములందుండెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

సీ. వరధనుర్కాసోత్సవంబు శ్రీరంగము, నందుఁ బ్రస్తుత మైనరయది తలంచి
యాయుత్సవముఁ జూడ శ్రీ నరుగఁ జాలకపోతి, నని తనమనమునననుతపించి
వకుళభూషణగురుశ్రవరునిఁ గన్గొని మ్రొక్కి, తీర్థప్రసాదముల్ శ్రీ ధృతి లభించి
దివ్య మానొక వాత్సీరతిరునామ మతనిపై, వాక్రుచ్చి యవ్వరశ్రవరమునీంద్రుఁ
తే. డతని వీడ్కొని వెల్వడిరయాదినాథ, హరిని గని మ్రొక్కియాతనిరయాజ్ఞ వడసి
విల్లిపుత్తూరి కరిగెనుశ్రవేడ్క ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర. 44

వ. ఆవాత్సీరతిరునామం బెట్టి దనినఁ దిరుక్కురుహప్పెరుమాళిత్వాది. 45

సీ. ఆవిల్లిపుత్తూరిరయం దమహాత్ముఁడు, భట్టనాథునిఁ గని శ్రీ ప్రణతి సలిపి
శత్రుత్రియైనగోరదాదేవియంఘ్రికం, జములకు మంగళాశాసనంబుఁ
జేసిన నద్దేవి శ్రీ వాసి నాతనిఁ జూచి, మాయన్న యైనలక్ష్మణమునీంద్రు
నపరావతార మీశ్వరి తలంచితి నంచు, బహుమతి యొసరించినపంచ సతఁడు
తే. వడపెరుంగోయిలుడయానుశ్రవగుఁడమ్మి, కంజలించి తదీయతీర్థాదు లంది
యతని వీడ్కొని యశహరి శ్రీ కగిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

సీ. ఆశ్రితజనులతో శ్రీ నశహరితిరుమల, యందు గుందర బాహుశహరిని జూచి
మ్రొక్కి సన్నతిఁ జేసి శ్రీమోదకాపూసాది, భక్త్యములును మంచినపాయసంబు
చక్కెరపొంగలి శ్రీ చక్కనిదధ్యోద, నము పుళోగిరదోసె శ్రీ నవ్యఫలము

లర్పించి తచ్చేష శ్రీ మార్కులతో నార,గించి తదాజ్ఞ లభించి గురుఁడు
తే. ధన్యజనసేవ్య మగురంగగ్రధామ మొంది,కోవెలకు నేఁగియతిరాజగరునిసిరిని
హరిని గని మ్రొక్కిమతమునకరిగె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అంత.

48

సీ. ఘనపరాంకుశజన్మకారణభూమికి, వరవరముని చన శ్రీ వస్తుజాత
మంతయు నీరస శ్రమయ్యె రంగమునందుఁ, దిరిగి యగ్గురుఁ డేగురదేర మరల
నెప్పటియ ట్లుండె శ్రీ నెల్ల పదార్థము, ల్గునుజనూత్రుండె యశ్రున్మాన్యతముఁడు
భగవంతుఁడో ఫణిభర్తయో యాతఁడై, యవతరించెను జేతనవావనార్థ
తే. మనుచుఁదమతమ నెవ్వుదిశనఖలుబుధులు,తలఁచికొలుచుచునుందురుదారచరితు
వరగుణాకరు నగ్గురుతరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 49

వ. అంత నొక్కనాఁడు కాంతోపయంత్యగురుఁడు తిరుమలయాత్వా రని తిరునా
మంబు గలకాలక్షేపమంటపంబునం బ్రవేశించి.

50

సీ. అం దెప్పట ట్లాశ్రితావళితో గోష్ఠి, సలుపుచునుండ నాసమయమునను
మణివాళిమునివర శ్రీ మాయంటిపను లన్ని,చక్కఁగాఁ జేయింపఁజేతురుఁడై న
సాత్త్వికు నొకని విశచారింది మాకడ,కనువుమా యనుచునయ్యమివరునకుఁ
జెన్నుగా వ్రాయించి శ్రీ శ్రీముఖ మొక్కటి, యశహరితిరుమలరయప్పఁ డనుప
తే. దానిఁ గన్నుల నద్దుకతల వహించి,చూచి పఠియించి యాదివ్య్రసూరియటకు
ధన్య నొక్కనిఁ బంపింపఁ శ్రీ దలఁచె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అగ్గురువరుం డట్లు దలంచి యగ్గోష్ఠి కాభరణభూతుండు నత్యంతవిరక్తుండునగు
యతిరాజజియ్యరును గటాక్షించి.

52

సీ. జియ్యరే నీ వింక శ్రీ నెయ్య మొప్పఁగఁ జని,యశహరితిరుమలరయందు హరికి
సకలకైంకర్యముల్ శ్రీ సక్కఁగాఁ జేయింపు, మని విధించిన నమ్రహావిరక్తుఁ
డతికృతార్థుఁడ నైతి శ్రీ నని సంతసించుచు, నతనికి మ్రొక్కి తరదాజ్ఞ వడసి
చని యందు వెన్నునిరపను లొనర్చుచు నుండ,వినివచ్చి పాండ్యపురధ్వవిభుండు
తే. వైష్ణవుండు మహాబలీరబాణనాథ,రాయఁ డయ్యార్థ్యతోఁ గూడిరంగుమీఱ
సకలకైంకర్యముల సందురజరపు ననుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. దేశముల్ ద్రిమృరి శ్రీ వాసి వైష్ణవకుమారకుఁ డొక్కఁ డేతెంచిరంగపదము
నం దమృహదేశికాగ్రణి నీక్షించి, ప్రణతిఁ గావించి తరత్వాదపద్మ
ముల నాశ్రయింప నశ్రమ్మునిముఖ్యుఁ డతనికిఁ, బంచసంస్కారార్థపంచకాది
ఘనహితంబు లొనర్చి శ్రీ కరిగిరి మొదలైన, దివ్యదేశముల నీరధిరు ననుప

తే. స్వామికార్యములునువీనికలనబాగుఁ, జెందు నెల్ల ప్ప డని తనకొదమునను
దలఁచి కంచకిఁ బంచె నాధన్య ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

వ. అట్లాచార్య ప్రేషితుఁ డై శ్రీరామానుజదాసదాస్య నామాభిరాముం డైన

శ్రీ.వైష్ణవకుమారుండు కంచి కరుగుదెంచి కరిగిరియందు దేవీసమేతుం డైనవర
 దునిం బొడగాంచి నమస్కరించి తదీయతీర్థప్రసాదాదిబహువిధానుగ్రహంబు
 లభించి కరిగిరి మొదలై నపదు నెనిమిది దివ్యదేశంబులయందుఁ దత్తత్కాలోచి
 తకైంకర్యంబు లన్నియు నిర్వహించుచుండె నంతఁ గాంతోపయంత్యగురువరే
 ణ్యుం డాక్రమంబుగాఁ దిరుమల మొదలై న దివ్యదేశంబులయందుఁ గైంకర్యని
 ర్వాహకుల నునిచి తానుశ్రీరంగంబునందు నిత్యనివాసం బొనర్చి తత్తద్దిప్యో
 త్సవంబులయందు శ్రీరంగనాథునకు మంగళాశాసనంబుఁ జేయుచుఁ బ్రసన్నో
 త్సవంబునం 'దొన్నుంతే' వనెడు తిరువాయ్ మొత్తీశిరప్పును నూత్తందాదిశిర
 ప్పును బ్రతివత్సరంబును శ్రీరంగనాయకీసమేతుం డైన శ్రీరంగనాథుండు ప్రమో
 దభరితాంతఃకరణుండు యారగించుభంగి సమర్పించుచు శ్రీపరాంకుశ పరకా
 లాదిదివ్యసూరిప్రబంధవ్యాఖ్యానార్థంబు లన్నియు సంశ్రితులకుం దెలుపుచు
 నుండి యక్కాలంబునందుఁ బెరియాత్వారు తిరుమొత్తీకిఁ బెరియవాచ్చాంబిళ్ల
 యానతిచ్చినవ్యాఖ్యానంబు గనంబడకున్న నాప్రబంధంబునకుఁ దా నొకవ్యా
 ఖ్యానంబు సేయ నిశ్చయించి శ్రీపరాంకుశ పరకాలాది దివ్యసూరి శ్రీసూక్తుల
 యర్థవిశేషంబులు తెలిసివచిపసమర్థుండగుతిరుప్పాణాత్వారుతాదర్ నయనారా
 ర్యుండు సమీపవర్తి యాయె సేని మనకు మంచి యగునని తలంచి శ్రీముఖం
 బొకటి లిఖించి పంచిన నమ్మహాత్ముండు తిరునగరియం దది తానొనర్చినతిరునంద
 నవనంబునందు నుండి యాశ్రీముఖంబుఁ గాంచి శిరసావహించి తదర్థంబు
 గ్రహించి యాక్షణంబ యచటినుండి కదలి యతిత్వరితగతి నేతెంచిశ్రీరంగధా
 మంబునం బ్రవేశించి యద్దేశికేంద్రునిం బొడగాంచి సాష్టాంగ ప్రణామంబాచ
 రించి కేలుఁదమ్ములు ముకుళించి భజించుచుండనగ్గురుశిరోమణియు నతనియధ్వ
 శ్రమం బంతయు నివర్తించుగతిఁ గరుణారసభరితనిజకటాక్షవీక్షణంబులనతనిఁ
 గటాక్షించి సుధామధురగంభీరభాషణంబుల మిగుల నాదరించి యద్దేశికేంద్రు
 నితోఁ గూడి మఱునాఁడుమొదలుకొని వ్యాఖ్యానం బుపక్రమించి నన్నాఱు
 పాశురంబులకుఁ బూర్వవ్యాఖ్యానంబుచూపడిననది స్వకృతవ్యాఖ్యతోఁగూర్చి
 యున్నంత నాగ్రంథంబు బాల్యావస్థాపన్నుం డగుకందాడనాయనార్యుండవలో
 కించి యం దభయప్రదరాజగురువ్యాఖ్యయం దాసక్తి విడిచి యభిరామవర
 యోగీంద్రునిదివ్యసూక్తు లాదరపూర్వకంబుగా సేవించి యీనలువది పాశురం
 బులకుఁ దానే వ్యాఖ్యానంబు సేయకుండు టేమి యని యానతిచ్చిన నావార్త
 మణవాళమహాముని విన నవధరించి యతిబాల్యదశయం దిబ్బాలకున కిట్టిజ్ఞాన
 పరిపూర్తి యెట్లు గలిగెనని యాశ్చర్యపడి సంతుష్టాంతరంగుడై యన్నాయనా
 ర్యునిం గటాక్షించి వత్సా యీరెండువ్యాఖ్యానంబులయం దొకటి విడిచి
 యొక్క టాదరించుటకుం గారణం జేమి యని యడుగ నాయనార్యుండయ్యా

ర్యశిఖామణి నుద్దేశించి మహాత్మా తనకుం జవి కులుకుపలుకులకుం గాగణం
 బై నసహకారపల్లవరసంబుఁ గ్రోలుగండుంగోయిల కితరతరుపల్లవరసాస్వాదంబు
 నం దాసక్తి యె ట్లుదయించుఁ గావున నసారం బుపేక్షించి సారతమార్థంబు
 గ్రహించుట సారజ్ఞకృత్యంబు గాదె కావున నాపూర్వవ్యాఖ్యానంబుకంటె
 నివ్వవరణంబు మహాసజాలపరిపూర్ణంబు గావున దీనియం దీదానున కత్యా
 దరం బుదయించె నని విన్నవింప విని యవ్వరవరమునీంద్రుం డిద్దారకుం డొక
 యవతారవి శేషంబనితనయుల్లంబున నుల్లసిల్లి యబ్బాలకునిం గొఁగిలించుకొని
 శిరం బాఘ్రాణించి సవిశేషంబుగాఁ గటాక్షించి పూర్వోక్తక్రమంబుగాఁబెరి
 యాత్వారుతిరుమొత్తీకి సర్వజనమనోహరంబుగా వ్యాఖ్యానంబొసర్చి తిరుప్పా
 ణాత్వారు తాధరనై నారార్యునకుశ్రీలోకగురుకరసరోరుహారాధితం బగుశ్రీరం
 గరాజవిగ్రహంబనవరతారాధనార్థంబొసంగివీడ్కొల్ప నమృతహదేశికుండునునిజ
 నివాసంబునకుం జనియె నంత.

55

- సీ. తిరుమేనియందులఁగిదిరునోవు ధరియించి, యుండియు మణవాళయోగిచంద్రుఁ
 డాచార్యహృదయరహస్యమునకు వ్యాఖ్యసలుపుచు నొక నాఁడుశయ్యపై ని
 బవళించి తనపాణిపద్మముచే వ్రాయ, వరదనారాయణగురుఁడు చూచి
 స్వామి దేవరవారశక్తులై యుండి యి, ట్లాయాసపడ నేలరయనినగురుఁడు
 తే. వరదనారాయణార్య భరవత్కపుత్ర, పౌత్ర కాదులకై శ్రీమతపడెద నిట్టు
 లనుచుఁ బలికిన హర్షించెనాతఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. అంత శ్రీశైలపూర్ణార్యాన్వవాయుఁడు, శ్రీమంతుఁ డేట్టుారిసింగరార్యుఁ
 డభిజనోన్నతిమాని శ్రీయనితరగతికతా,కించనత్వముల నంగీకరించి
 యవ్వరవరముని శ్రీనాశ్రయింప నతండు, కరుణించి పంచసంస్కారముఖ్య
 హితము లెన్నతనికిరనేర్పరించి తదర్పితద్రవ్య మేమియుఁ శ్రీదాను గొనక
 తే. తిరునగరియందు శతకోపరదివ్యసూరి, రాజదున్నతగోపురరచనకొఱకుఁ
 బనిచె నాద్రవ్య మంతయుభక్తిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. ఆధనాఘంబుచే శ్రీనత్యున్నతం బైన,గోపురంబు రచింపఁ శ్రీగొఱతపడిన
 నభిరామగుణనిధియాచార్యపౌత్రుఁడు, జియ్యరునయనారు శ్రీనెయ్య మొప్ప
 శేషపూర్తి యొనర్చి శ్రీశిఖరప్రతిష్ఠయుఁ, జేయించె శతవైరిరచిత్త మలరఁ
 గురుకాపురమునందు శ్రీగోపురకైంకర్య, మంతయు నెఱవేఱెననుచు మేలు
 తే. వార్త వినఁబడ శ్రీమణివాళయోగి,వరుఁడునిజసంశ్రితులతోడఁబరమహర్ష
 మొంది శ్రీరంగపదమునందండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- వ. తదనంతరం బళహియమణవాళయోగీంద్రుండు తనపదాబ్జంబు లాశ్రయించి
 యధికృతపరమాద్భుత తనక శ్రాంతశుశ్రూష సేయుచున్న వాసమామలజియ్యర్
 పార్మంగతిరువేంగడమునిపరవస్తు పట్టరపిరాంజియ్యరుకోవెలకందాడయన్జ్

ప్రతివాదిభయంకరమణ్ణ నిరుంబియప్ప అప్పిళ్ళై అప్పిళ్ళారనియెడి యష్టదిగ్గజంబులును దిరుమలయెంబెరుమానార్ జియ్యరేట్టూరిసింగరాచార్యులు మొదలుగాఁ గలమహాదేశికులచే ననవరతపరిషేవ్యమాణచరణారవిందుండ్లై నిజమతంబున విలసిల్లుచున్న సమయంబున శ్రీవానాద్రియోగీంద్రుం డటక్షణంబైన నెడఁ బాయక యగ్గురునకు సకలవిధకైంకర్యంబులు సలుపుచుండుఁ గందాడవరదనారాయణగురుండు యతీంద్రునకుముదలియాండానుపోలిక నత్యంత ప్రీతివిషయభూతుండ్లై యుండుఁ బరవాదిభయంకరాచార్యుండు భగవద్రామానుజమును లకు శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రులకొలఁదిఁ బ్రతిపక్షవిక్షేపణపూర్వకంబుగా శ్రీభాష్యంబునకు సాహాయ్యంబాచరించుచుండుఁ బ్రతివాదిభయంకరం సేనముదలియారణ్యం శ్రీశతకోపదాసుండును సప్పిళ్ళైతిరుప్పాణాళ్వార్ దాసుండును దిరువాయ్ మొత్తీ మొదలగుదివ్యసూరిసూక్తులకు సహాయభూతులై యుందురు. విశేషించి యప్పిళ్ళై స్వాచార్యనియమనంబుచే నందాదిప్రబంధపంచకంబునకు దండాన్వయపూర్వకంబుగా వ్యాఖ్యానంబొక్కటి రచియించి మఱియును యతిరాజవిశితికి సుశ్లాఘ్యం బగువ్యాఖ్యానం బొనర్చునప్పిళ్ళారుమతంబునందు సకలభారంబులు వహించుకొని తళిహకుపయుక్తంబు లైనపరిశుద్ధశాలితండులంబుల సూపశాకక్షీరఘృతాదిద్రవ్యంబుల సమర్పించుచుండుఁ బట్టరపిరాజియ్యరెంబెరుమానారు కెంబారుగతి శ్రీపాదచ్చాయాపన్నుండ్లై యాచార్యవిశ్లేషంబుసహింపలేక యతనికి సర్వకాలంబు సకలవిధకైంకర్యంబు లాచరించుచుఁ దదీయశ్రీపాదపద్మయుగంబు దక్కవేటొకదైవతంబు నెఱుంగకయుండు జియ్యరునయనాగుడయవరులకుఁ దిరుక్కురుహప్పిరాజిబిళ్ళానుగతి నమ్మణవాళమహామునులకత్యాదరణీయుండ్లై సమస్తసజ్జనశ్లాఘనీయుండ్లై యుండు నిట్లు మహాత్ములచే నిరంతరనిషేవ్యమాణచరణారవిందుం డగుసక్కాంతోపయంత్య గురుపురందరుండు జియ్యర్ నైనారునకు శ్రీభాష్యభగవద్విషయంబులు ప్రసాదింప శ్రీపరవాదిభయంకరార్యవరదనారాయణగురువుంగవుల నియమించి స్వాశ్రితసకలచేతనోజ్జీవనరూపస్వావతారప్రయోజనంబు గొఱతఁ జెందకుండ సమర్థించి కృతకృత్యుండ్లై యున్నయెడ శ్రీవైకుంఠనాథుండు గరుడవాహనారూఢుండ్లై మేరుశిఖరంబువైఁగన్నడు కాలమేఘంబుమాడ్కి నమ్మహాత్మునికనుమ్రొలఁదన్నుంబొడసూపినఁ దదనుభవజనితప్రీతిపరవశుండ్లై “యేనయేన ధాతా గచ్ఛతి కామరూప్యనుసంచరన్ ” ఇత్యాదిశ్రుత్యుక్తక్రమంబుగా స్థితిశయనగమనాదులయం దతనికి సకలవిధకైంకర్యంబులు సలుప నిశ్చయించి పరమవదంబున కరుగ నిశ్చయించి తిరుమేనియందుఁ దిరునోవు ధరించి సంచరింపంజాలక బడలియున్న యెడఁ దనలోనఁ దిరునాళ్లమహాతోత్సవంబునం దొక్కనాఁడైనఁ దిరువీధికివిచ్చేయు చున్న కస్తూరిరంగనిఁగన్నులారనీశరీరంబుతో సేవింపఁగల్గనాయని

మిగులనా ర్తిపడు చున్న నాసమయంబున శ్రీరంగరాజస్వామియు సకలాభరణ భూషితుండై రథారోహణంబుజేసి నిజమందిరంబు వెల్వడి యమ్మహాదేశికుని మఠద్వారదేశంబున కేతెంచినిలిచియతనికి సేవ ప్రసాదింపనదేశికేంద్రుండును నాశ్రితవాత్సల్యజలధియగు శ్రీరంగనాథుండు దేవీయుగాలంకృతోభయవర్ష్యుండై గోవత్సన్యాసంబున నిచటి కేతెంచిమదీయా ర్దిదీఱఁదన్ను సాక్షాత్కరింపఁ జేసె ననిపరమానందకందళితహృదయారవిందుండై నిజాశ్రితులతోడంగూడిమఠద్వారాంగణంబున కేతెంచి నేత్రోత్సవంబుగానద్దేవదేవుని సేవించినన్నతించి తత్సన్నిధిబహుమతి లభించిమరలిమఠంబునకువిచ్చేసి నిజావయవంబులుస్వాధీనంబులుగాకుండునట్లు లశక్తిమించఁదత్సమయంబునమఱియొక నాఁడుశ్రీరంగ భర్తతోంటిచందంబున మఠద్వారాంగణంబునకువిచ్చేయనయ్యవసరంబునఁబరాధీననిజగాత్రవ్యాపారుం డగుటంజేసి నిజాశ్రితులగుమహాదేశికులకై దండఁబూనుకమఠంబు వెల్వడి వచ్చియుభయదేవీసమేతుం డగుశ్రీరంగపతినిసేవించి మగిడి మఠంబుఁ జెందియున్న సన్నిధిస్వాములు కొందఱుతదీయాశక్తిప్రకర్షంబుఁ జూచి ప్రహర్షంబుడిగి వానమామలజియ్యరు మొదలగుమహాదేశికులకుఁ దదీయనామాంకితం బగుశ్రీముఖం బనుప వార లది శిరసావహించి యతిత్వరితగతి నేతెంచి తదీయశ్రీపాదపద్మంబులం బొడగాంచి తత్సన్నిధి నున్నయెడ నతనితిరుమేనియందుఁ దిరునొవు తనంతటశమించియుండ నది యెఱింగి శ్రీవానాద్రియోగీంద్రుండద్వివ్యదేశకైంకర్యత్వరచేఁ బోయి మగిడి యేతెంచెద నని విన్నవింప మణవాశమహామునియుఁ జనివేగరమ్మని యనుపనవ్వానాద్రియతీంద్రుండు నచటినుండి యుత్తరదేశసంచారంబునకుఁ బోయె ననంతరంబ కొన్ని దినంబులు జరిగినపిదపఁ బూర్వక్రమంబుగా నమ్మహాత్మునికిఁ దిరునొవు వర్ధిల్లఁ బ్రాప్యత్వర మిగుల సతిశయింప నది నిమిత్తంబుగాఁ దనకుం బ్రాప్తశేషి యయినయుడయవరుతిరువడితామరలయందుఁ బ్రావీణ్యమతిశయించుకతనదిన క్రమంబుగా వాఙ్మియతిరాజరనియెడుపాశురంబు మొదలుగా నెంబెరుమానారు తిరువడిఘ శే శరణమనుపాశురంబు మధ్యంబుగా 'ఇందవరంగ' ననియెడుపాశురంబంతిమంబుగా నఱువదిపాశురంబులుయతిరాజదివ్యనామాంకితంబులుగా విన్నవింప నవి యార్తి యని యొక దివ్యప్రబంధంబయ్యెనంతఁ బ్రాప్యత్వరయతి శయింప మిగులనశక్తుండై యున్నయెడ దేశాంతరంబునుండి మేల్ నాటితోడ పృథ్వీంధునుదజ్జ్యేష్ఠభ్రాతయయినయతిహియమణవాశ ప్పెరుమాళ్ నై నారాచార్యుండునుభగవత్సేవార్థంబుగా శ్రీరంగంబున కేతేరవారలను దక్షిణమాడ తిరువీధియందుఁ బట్టరపిరాజియ్య రీక్షించి మీర లెచ్చటనుండి యిచ్చటకి విచ్చేసితిరి యింక నెచ్చోటికిం జనియెదరని యడుగ వారలు మిగులనానందించి సాష్టాంగప్రణామంబాచరించితమపుత్రాంతంబంతయు నున్నయట్లనతియ్యవిన

నవధరించి యమృహత్తుం డిట్లత్యంతానుకూలు రగుమీరు భగవద్రామానుజా
 పరావతారం బగుశ్రీమణవాళమహామునుల సేవింపవలదాయన వారలాయర్థం
 బునకు సమృత్తించి యద్దేశికేంద్రనితో మతంబున కరుగుదెంచియక్కంతోప
 యంత్యయోగీంద్రునిదివ్యశ్రీపాదపద్మంబులకు సాష్టాంగ ప్రణామంబు గావించి
 యున్నవారియెడ సవిశేషకటాక్షం బొనర్చిశ్రీయతిరాజునకువిశేషాభిమానాంత
 ర్భూతం బై నతిరునారాయణపురంబు సంస్కరించి యమృహత్తునియంతిమదశ
 యందు నతం డానతిచ్చినయాలువార్తలయందు, శ్లో॥ శ్రీయాదవాద్రివనతిం
 సతతం భజన్త స్సన్తో భవన్తు మమసన్తతిమూలనాథాః॥ అన్నక్రమంబుగాఁ
 దిరునారాయణపురమునందు నిత్యనివాసంబొనర్చుమహాత్ములస్సత్సంతానమూల
 నాథు లగుదురని యుడయవ రానతిచ్చెఁ గాన మదీయులయందాయాదవాద్రి
 నిత్యనివాసం బొనరింపఁ గలదేశికు లెవ్వ రేర్పడుదు రని యానతియ్యనతోడ
 స్పృశార్యుండు కరకమలంబులు ముకుళించి స్వామి యీకైంకర్యంబుదాను
 నికిం బ్రసాదింపవలెనని ప్రార్థింప మణవాళమహామునియు మిగుల సంతసించి
 భగవద్రామానుజమునులకును మాకును బ్రయంబుగాఁగించిత్కారపూర్వకం
 బుగా యతిరాజసంపత్కుమారుని సేవించిత దేక మంగళాశాసనపరుండవై నిత్య
 నివాసంబు సేయుచుండుమని నియమిం చెనయ్యవసరంబునశ్రీరామానుజమును
 లకుం బ్రయశిష్యుండగుతిరుమలనల్లానుగురుసితిరువంశంబునందవతరించినయణ్ణ
 రాయచక్రవర్తి కుటుంబసహితుం డై భగవత్సేవార్థంబు శ్రీరంగధామంబున
 కరుగుదెంచి శ్రీరంగనాథుని సేవించు చున్న నప్పుడు దేశాంతరులును దద్దేశీ
 యులును స్థలవాసులును బెంపుగా గుంపులు గూడి వరవరయోగీంద్రునిచర
 మదశ సేవించి తిరిగి చనుచున్నం జూచి యణ్ణరాయచక్రవర్తి తిరుత్తా
 యా రగుయాచ్చి యనుసాధ్వీరత్నం బావిశేషంబు విని పుత్తు నుద్దేశించి
 యణ్ణరాయా మన కీపెరియజియ్యరుసేవ సేయవలదా యన నాచక్రవర్తి
 యు సమృత్తించి తమకుటుంబముతోఁ గు డ మతంబునకుం జని పట్టరపిరాంజి
 య్యరు పురుషకారంబు గావింపజియ్యరుతిరువడిత్తామరలకుసాష్టాంగ ప్రణామం
 బుఁ జేసి యమృహత్తుని సేవించు చున్న నవ్వరవరమునికిఁ దడవులనుండితానం
 గీకరించుటకుఁ దగినవిషయంబు చూపడకుండుటంజేసిదృఢతరంబుగాముడువం
 బడి యున్నశ్రీపాదపద్మ యుగంబు ప్రణతుండగునాచక్రవర్తిశిరంబుపై సాఁచి
 యుంచ శ్రీపాదసంశ్రితు లందఱు చూచియతండులభించినయతిశయిత ఫలంబు
 నకు మిగుల సంతోషించి రప్పుడప్పెరియజియ్యరాచక్రవర్తిగురునుద్దేశించిమ
 హత్తా నీవు పరమసాత్త్వికుం డై శ్రీవేంకటేశునకునిత్యకైంకర్యంబొనరించు
 చున్నయెంబెరుమానారజియ్యరు నద్దివ్యదేశంబునకు ద్రోహం బాచరించుశైవ
 శాక్తాదికుదృష్టిభనులు బాధింపకుండునట్లు రక్షించి మతియుమనదర్శనవిషయం

బుగా ననేక ప్రకారంబుల సమర్థించినమహా ప్రభావసపన్నుండ వనిమిగుల సంతసించి తనకు దక్షిణబాహుస్థానాపన్నుండగుశ్రీభట్టనాథయతీంద్రునిచే నణ్ణరాయచక్రవర్తికినిదోడప్పార్యునకునళహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నయనారాచార్యునకును బంచసంస్కారాదినకలహితంబులు సేయించి వారినిదర్శనప్రవర్తకులగునట్లు దీర్చుమని యప్పట్టరపిరాంజయ్యరున కాజ్ఞాపించిననమ్మహానుభావుండును వారియందట్లు విశేషకటాక్షం బొనరించెననంతరంబప్పలాళ్ దేశికుండునుజయ్యరునయనారును దదంప్రీపద్దంబులు సేవించి దాసులకురక్షకంబుగాభవదీయదివ్యార్చావిగ్రహం బనుగ్రహింపు మని యపేక్షింపసమ్మతించిస్వకీయకరధృతం బైనదివ్యభాజనంబు తదుపాదాన ద్రవ్యంబుగాఁగృపతోనొసంగిన వారిరువురును రెండువిగ్రహంబులు సేయించి యథావిధిగా సంప్రోక్షణాదులంగావించి నిత్యం బర్చించి సంతోషించుచుండిరిమఱియునుసన్నిధిమహాదేశికులకందఱికిని వేటువేట వారర్థించినహితంబు లన్నియుం బ్రసాదించినాలుగుదినంబులు నాలాయిరప్రబంధంబు లుపక్రమించి యుత్తరశాంతి యొనర్చుండని జయ్యరునైనారు మొదలైనదేశికేంద్రులకు నియమింప వారలట్లుపక్రమించియనుసంధింప నాదివ్యప్రబంధానుసంధానం బంతయు విననవధరించినిటలతటఘటితాంబలిపుటంబై యగ్గురుపురందరుండు తదర్థానుభవపారవశ్యంబున నిమిశితాక్షియుగళుం డై యున్నబరమాంతరంగశిష్యుండగువరదనారాయణగురుండుమహాత్మా యిప్పుడు మీతిరువుల్లంబున నున్నయర్థం బెయ్యది యనియడుగభగవద్విషయార్థరసం బున్నస్తకం బైనదని యానతిచ్చి యేకాదశితిథిజరపిమఱునాఁడు ద్వాదశితిథియం దుత్తమనంబి మొదలగునమస్తభగవత్పరిజనులఁబిలిపించి వారల నుద్దేశించి మహాత్ములారామదీయసర్వాపరాధంబులుక్షమింపుండనియపరాధక్షమాపణంబుఁ జేసికొనిన వారును మహానుభావుండవగునీకొక యపరాధంబు గలదా యని విన్నవించినఁ దిరుగను వారినుద్దేశించిభగవత్సందీర్శికార్థంబు లన్నియుఁ గొదువపడకుండ జరుపుచు శ్రీవైష్ణవనిష్ఠగలిగియుండుఁడని యానతిచ్చి యనంతరకాలంబునశ్రీవైష్ణవుల నందఱ నారగింపనియోగించివారలారగించినపిమ్మటఁ దదీయశ్రీపాదతీర్థంబుజ్జీవించియపరాధక్షమాపణంబుఁ జేసికొని యాదిత్యాస్తమయం బైనయంతః సత్తత్కార్యకర్తం బొనర్చితిరువాయ్ మొత్తిప్పిళ్లతిరువడిగ శేశరణ మని యుచ్చరించియగ్గురుపరమేష్ఠిని ధ్యానించుచు వివశసర్వగాత్రం డై పాన్పువైఁబవ్వళింపశ్రీపాదసంశ్రితులందఱుసాష్టాంగప్రణామంబు లాచరించి బ్రహ్మశ్రియు భృగువల్లియుశూర్వీశుంబణిముహూర్చిరాదియు నూత్తందాదియుఁ బరమాదరంబుతోననుసంధించుచున్న 'నాంగయిల్ పాయ్ వయల్ తెన్నరంగ' ననియెడుపాశురం బంతయు విననవధరించియంబలిపుటంబుఁ గావించి యెంబెరుమానార్ తిరువడిఘశే శరణమని యనుసంధిం

చి త దేక చిత్తుం డై నిమిలిత నేత్తుం డై యున్నయప్పు డాశ్రీరంగనాథుండుగ
రుడవాహనారూఢుండు లక్ష్మీసమేతుండు తన్నుంబొడసూపఁదదీయదివ్య మంగళ
విగ్రహం బనుభవించిహార్దాను గ్రహలబ్ధంబగుమధ్యధమనీరూపనుషుమ్మా నాడీ
ద్వారంబున వెల్వడి పరమాత్తుండగుశ్రీమన్నారాయణనిమార్గసహాయంబుగా
లభించి తిరునా డలంకరించె నంత భగవంతుండగుశ్రీరంగనాథుండును, “సామి
త్రిరే సఖలుభగవాన్ సామ్యజామాతృయోగీ” అనితనమదినిదలంచి తొల్లి
తిరువయోధ్యయందు శ్రీరామభద్రాత్మకుండగుతాను లక్ష్మీ నెడఁ బాసియొక్కప
గలు నివసించినచందంబున శ్రీరమ్యజామాతృయోగీంద్రుని విశ్లేషించియొక్క
దిన మారగింపఁడయ్యె నంత శ్రీపాదసంశ్రితు లందఱాచార్యవిశ్లేషంబునహిం
పంజాలక నెద్దయుంబ్రొద్దు దుఃఖించి రంతటఁ గొందఱు తెలివిఁ జెంది తదీ
యాంతిమదశ నంద టెఱంగి యుజ్జ్వలింప, శ్లో॥ కుమ్భం భాస్వతియాతితత్సుతది
నే పతే వశ్రే పరే ద్వాదశ్యాం శ్రవణార్థ భాజిరుధిగోద్రార్యాఖ్యసంవత్సరేఽథి
భక్త్యాదిగుణార్ణవౌ యతివరాధీనాఖలాత్ స్థితిశ్శీవై కుణమకుణవైభవమగా
త్కాన్తోపయన్తా మునిః॥ అని యీచరమశ్లోకం బానతిచ్చిరి తదనంతరంబయ
మహాత్మునిచరమకైంకర్యం బొనరింపఁ దత్సేత్తుం డై నయశహియమణవాళప్పె
రుమాళ్ నై నారాచార్యుండు తత్పాదాశ్రితు లగుమహాదేశికులం గూడితిరు
క్కావేరికరిగి యం దవగాహనంబుఁ జేసి యలంకార తిరుమంజనఘటంబెత్తుకొ
ని వచ్చి శ్రీమణవాళమహామునులకుఁ బురుషసూక్తంబును మంత్రరత్నంబున
నుసంధించుచుఁ దిరుమంజనంబును దిరువొత్తువాడయును దిరుప్పరివట్టంబును
సమర్పించి శ్రీచూర్ణ రేఖాంకితంబులగుద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రములు రచించి వివిధ
విచిత్రపుష్పమాల్యంబు లలంకరించితచ్చేషభూత శ్వేతమృత్సాశ్రీచూర్ణంబు
లు తమ కాపద్ధనంబుగాఁ గొంత యుంచుకొని యవశిష్టంబందఱుధరించిదివ్య
సింహాసనంబుపైఁ దదీయదివ్యచరమవిగ్రహంబు విచ్చేపుచేసితదీయాంఘ్రిపద్మ
ద్వయంబు స్వశిరోభూషణంబుగా ధరించినన్వన యనమానసంబులందునిలుపుకొ
ని విమలచరమవిగ్రహానుభవం బొనరించుచున్న నయ్యననరంబున శ్రీరంగనా
థుండు ధరించివిడిచినపీతాంబరమునునురభిపుష్పమాల్యంబులునుద ప్తచామీ
కరమయం బగుపల్లెరంబున నుంచి శిరసావహించి యుత్తమనంబిశంఖ భేరీమృ
దంగవీణా వేణుపటహాకాహశాదిక శ్యాణవాద్య ఘోషంబులతోనమ స్తభగవత్సరి
చారక వ్రజంబుతో మఠద్వారాంగణంబున కేతేర శ్రీపాదసంశ్రితులగుమహా
దేశికు లందఱు టెదుర్కొని సాష్టాంగ ప్రణామంబులూచరించియప్పల్లెరం బంగీక
రించి యగ్గురుపురంగరునిచరమదివ్యవిగ్రహంబునకు నప్పీతాంబరంబలంకరించి
యత్తులసీపుష్పదామంబులు తిరుముడికిఁ జుట్టి భగవన్తందిరపరిచారకజను లా
ఘార్యపురుషు లేకాంగులును సాతానివైష్ణవులును మఱియునద్దివ్య దేశ వాసులం

దఱును నెంబెరుమా నారును సేవింపనిదుఃఖం బంతయుఁ దదవతారం బైనయి
 మ్మణవాళమహామునుల సేవించుచు నెడఁబాసితి మిమ్ముహాత్తుండు తీర్థంబు ప్రసా
 దించి పోయెనని దుఃఖించుచు శ్రీమద్యామునమునులకుంబోలె బ్రహ్మమేధసం
 స్కారవిధానం బంతయు యథాశాస్త్రంబుగా సమర్పించి వైష్ణవులందఱు తద
 ర్పణావశిష్టంబు లగుతెలహరిద్రాచూర్ణాదులు ధరించి దివ్యాలంకారాలంకృతం
 బైనపుష్పకవిమానంబునందు నచ్చరమదవ్యవిగ్రహంబు విచ్చేపుచేసి యమ్మహా
 త్తు లందఱు నవ్విమానంబు భుజంబులం బూనుకొని ఛత్రచామరతాళవృంతా
 దులుసమర్పించుచు సమస్తకళ్యాణవాద్య ఘోషంబులతోఁ గరకమలంబులం ది
 త్తుదండంబులుధరించి నూతందాది మొదలుగాతనియలనుసంధించుచులాజపుష్ప
 పుంజంబు లంతటం జల్లుచు సర్వాలంకారయుక్తం బగుతిరువీధియం దందఱు సే
 వించు చున్నంగొని చని యాది కేశవమందిరాంతిక తీర్థఘట్టంబుననవ్విమానంబు
 డించి యతినంస్కారవిధి యంతయు యథాన్యాయంబుగా సలిపి భూతలంబుఁ
 ద్రవ్వి యందుఁ దిరుప్పళ్ళిఁమొనర్చిరి. అనంతరంబ జియ్యరునయనారును గందా
 డయణ్ణ మొదలగుశ్రీపాదసంశ్రితులందఱు స్వశేషత్వానుగుణంబుగా ఊరం
 బుసేయించుకొని యవభృథిస్నానం బొచరించి మగిడి మఠంబున కేతెంచిస్వగు
 రువిరహితం బగుమఠంబుఁజూచి దుఃఖించుచుఁ దదీయశ్రీసూక్తుల స్మరించుచుఁ
 దత్కళ్యాణగుణకీర్తనంబు సేయుచుఁ దద్దివ్యనామంబు లుచ్చరించుచుఁదద్దివ్య
 చరితామృతంబుఁ గ్రోలుచు నమ్మహాత్తునివిషయంబుగాఁ జేయఁదగినకృత్యంబు
 లు యథావిధిగా సలిపితదై వభవంబున కనుగుణంబుగాఁ దిరువధ్యయనమహా
 త్సవం బొచరించి రంత శ్రీరంగనాథుండు జియ్యరునయనారును బిలిపించి మిగుల
 నాదరించి మీకుం గులధనంబగుకాంతోపయంతృకరకమలసమా రాధితం బైన
 శ్రీరంగరాజాభిధానార్చావిగ్రహంబును మఠంబునుం జూచి సంతసించు చుం
 డుమని యాజ్ఞాపించి తీర్థంబును దిరుమాలయుఁ దిరుపరివట్టంబును శ్రీశతకోపం
 బునుం బ్రసాదించి పనుప నతండు మఠంబునందు నుఖం బుండె నది చూచి
 జియ్యరభిమానాంతర్యుతు లగువైష్ణవులందఱు హర్షప్రకర్షంబుతో నతని మ
 ణవాళమహామునులమాడ్కి ననువర్తించి సేవించుచుండిరి కోవిలకందాడయణ్ణ
 నాచార్యనియమనక్రమంబుగా నాచార్యచాత్రుండైనజియ్యర్ నైనారునకుభగ
 వద్విషయంబు ప్రసాదించెననంతరంబ ప్రతివాదిభయంకరమణ్ణనాచార్యనియ
 మనప్రకారంబు జియ్యరునయనారుకుఁ గందాడ నయనాదాచార్యునకుం శ్రీభా
 ష్యంబు ప్రసాదించి, శ్లో॥ శ్రీమాన్ సున్దరజామాతృమునిఃపర్యాయభాష్యకృత్ ।
 భాష్యం వ్యాకురుతే స్వస్య శ్రోతృకోటా మమాన్వయః॥ అనుచుఁ దనకుఁ గర్తృ
 త్వత్యాగం బొనర్చెఁ బదప సమరపుంగవాచార్యాపరనామధేయుం డగు
 పాఠుంపాక త్తిపోరే త్తనయనారు మొదలైనకొందఱుదేశికులకు శ్రీభాష్యంబుఁ

బ్రసాదించి బట్టర్ పిరాజియ్యగుశ్రీపాదసంక్రమం డగుపరవస్తుశ్రీనివాసాచార్యునకును దిరువాయిమొత్తీయనారని ప్రసిద్ధి గలుగునట్లుశ్రీరామానుజసిద్ధాంతసంస్థాపకుండు యుండు నంత నళగియవరదాన్యం డని ప్రసిద్ధి గాంచినవానమామలజియ్యరు తర దేశసంచారం బొనర్చిమగిడి మేతెంచి జియ్యరుతిగునా డలంకరించినవృత్తాంతంబు తిరుమలసమీపప్రదేశంబున విని పెద్దయుంబ్రాద్దు లపించి యచటనుండితిరుమలపైకి జనియందుఁ గొన్నిదినంబులుండి మార్గశ్రమంబు దీర్చుకొని కైంకర్యంబుగా సంపాదితంబు లగుధనకనకవస్తువాహనాదులతోడంగూడ వానమామలకు విచ్చేసి యందుభగవత్కైంకర్యం బంతయునెఱవేర్చి తిరిగితిరుమలకేతెంచి యందుఁ గొన్నిదినంబులుండి యచటనుండి యిరుంబి కరుగుదెంచి యచటిశుద్ధసత్వమణ్ణనునకును ఖోళపాక త్తిపోరే త్తసయనారునకును దిరువాయిమొత్తీ యీడు మొదలగుదివ్యప్రబంధవ్యాఖ్యానంబు లన్నియుఁ బ్రసాదించిమగిడి వానమామలకువిచ్చేసియందు దైవనాయకస్వామికైంకర్యసామ్రాజ్యంబుతోడ భగవద్విషయానుసంధానసామ్రాజ్యంబుతోడనుఖంచుచుండుఁ బట్టర్ పిరాజియ్యరును దిరుమలకేతెంచియందునివసించి యణ్ణరాయచక్రవర్తియశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నార్ తోడప్పర్ మొదలుగాఁ గలయనేక శ్రీవైష్ణవుల దర్శనప్రవర్తకులఁగాఁ జేసిపరవస్తుయణ్ణరార్యుఁడును బరవస్తులశహియమణవాళజియ్యరును సత్సుత్రసచ్చిష్యులుగానభిమానించి సత్సంప్రదాయప్రవర్తకు లగునట్లు దీర్చిసకలచేతనోజ్జీవనార్థంబుగా సంతిమోషాయ నిష్ఠ యనురహస్యరత్నంబొసఱిచ్చిసంక్రీతజనుల సందఱనునుఖంపంజేసెనంతఁ బట్టర్ పిరాజియ్యరుతిరువడిగ శాశ్రయించినతోడప్పరార్యుండునళగియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నార్యుండునుస్వగురునియోగక్రమంబుగాఁదిరునారాయణ పురంబునకుం జని యందు యతిరాజునకును దత్సంపత్కుమారునకును దిరునారాయణస్వామికని దిరునందనకైంకర్యంబు మొదలుగాఁ గలయ శేష శేషకృత్యంబు లొనరించుచునందనేకాత్మలనుజియ్యరభిమానాంతర్భూతులగునట్లుదిద్దుచు నళహియమణవాళగోత్రంబువృద్ధిఁ బొందించుచుయతిరాజమఠంబునకుఁ బశ్చిమభాగంబున నిత్యనివాసంబుఁ జేసి నుఖంచుచుండి రంత నిగుంబియప్పగారును నాచార్యవిశ్లేషంబు సహింపంజాలక మిగుల నార్తుడై సద్గుణానుభవతిత్పరుండు తత్వేవాభినివిష్టచిత్తుండు గురు నెడఁబాసి సంసారంబునందు శ్రీరామభద్రు నెడఁబాసి లంకలోఁ జొరఁబడి యున్న సీతాపిరాట్టిచందంబున దుకిఖంచుచుఁ గాలనిరీక్షణంబు సల్పుచుండు నిట్లాచార్యాభిమానైకసిష్ఠులగువీరందఱు తమతమపుత్రశిష్యులకు మణవాళమహామునితిరువడిగ శేశరణమ్మని నమ్మియుండుఁడని యుపదేశించియందఱను వరవరమునివర్యభృశ్యులగునట్లుచేసి యశహియమణవాళగోత్రంబు వర్ధిల్లునట్లునర్చి సమస్తచేతనోజ్జీవనం బొనర్చి నుఖంచుచుండి

రని శ్రీవాదిభీకరగురుం డానతిచ్చె.

సీ. వరవరిమునివర శ పరమదయాకిర. సరసగుణాధార శ శాంతిసార

శివతాతిలక్షణ శ సిద్ధాంతసంస్థాపనాచార్య ధైర్యాద్యశోభార్యవర్య

ఘనపరాంకుశపరశకాలాదిదివ్యసూరి ప్రబంధాధ్యనిరేవ్యశనిపుణ

చేతనాచేతనశత్రేమతాతిపదాబ్జ, బ్రహ్మవిన్తానసరపద్మపూజ్య

తే. త్వద్యశోదివ్యగుణభూషిత ప్రబంధ, మిది భవత్కృప విద్యత్కరపీంద్రకర్ణ
మధురమగుఁగాత మోజగతన్తాన్యయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. అపగతమదమాను శ లంతిమోపాయని, ప్లాగరిష్టులు సద్విశచారవరులు

నధిగతపరమార్థ శ లర్థకామానపేక్షులు సర్వమిత్రులు శ క్రోధలోభ

వర్జితాత్ములు నగువరవరయోగీంద్రు, భృత్యులతోఁ బొత్తు శ పృథ్వి మాకు

సంభవించునుగాత శ స్వగురునికృపవల్ల, సారెసారెకు వారిచరణకమల

తే. సేవసేయుచుఁ దదితరశచింత లుడిగి, న్యస్తభరత వసించు నేరయనఘుఁ డతఁడె
భన్యశముఁడని తలఁచెదఁదధ్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.

వ. తదనంతరం బాభక్తానుగ్రహార్థంబు భగవంతుం డొనర్చుపరవ్యూహవిభవాంత
ర్యామ్యర్చాస్వరూపభేదంబులును దదావాసస్థలంబులునుమంత్రమంత్రార్థోప
దేష్టగురుపరంపరయు సద్దేశికేంద్రులు లీలావిభూతినలంకరించి యున్నసంవత్స
రంబులసంఖ్యయుఁ దత్తదార్యప్రణీత ప్రబంధాభిధానంబులును వివరించెదనెట్ల
న్న భూమండలంబు పద్మాకారంబై యొప్పనందు వేరుఁర్వతఁబు కర్ణికాకారం
బై విలసిల్లునమ్మేరుగిరికి దక్షిణభాగంబునభారతకింపురుషహరివర్షంబులు మూఁడు
నుత్తరభాగంబునందు రమ్యకహిరణ్యకురువర్షంబులుమూఁడును బూర్వభాగం
బున భద్రాశ్వవర్షంబును బడమటిదెసఁ గేతునూలాఖ్యవర్షంబునుమధ్యభాగం
బునం దిలావృతవర్షంబును విలసిల్లుచుండునిట్లు నవవర్ష యుక్తంబై నజంబూద్వీ
పం బంతటలక్షయోజనవిస్తీర్ణంబై యుండునాద్వీపంబు స్వప్రమాణలవణజలధి
పరివేష్టితంబై యుండు నప్పయోధియుం దనకు ద్విగుణప్రమాణంబై నప్త
వర్షాత్మకంబై నప్లక్షద్వీపంబుచేఁ బరివృతంబై యుండు నదియు నిక్షుసముద్రం
బుచే నదియుశాల్యలీద్వీపంబుచేనదియును సురాసముద్రంబుచే నాయభియుఁ
గుళద్వీపంబుచేనయ్యంతరీపంబుసర్పిసముద్రంబుచేనయ్యంబుధియుఁ గ్రాంచ
ద్వీపంబుచేనద్దీవియుదభ్యర్ణ వంబుచేనయ్యదధియుశాకద్వీపంబుచేనాద్వీపంబు
నుక్షీరసముద్రంబుచే నాపయఃసారావాగంబునుఁర్షద్వయవిభాజకంబును వల
యాకారంబునగుమానసోత్తరవర్షతంబుతోడఁగి డియున్నచుష్కరద్వీపంబుచే
నాద్వీపంబునుశుద్ధోదకసముద్రంబుచే బరివేష్టితంబై యుండునిట్టిద్వీపంబులన్ని
యును త్తరద్విగుణప్రమాణంబులై యుండునిట్లునప్తస్వీపాత్మకంబై నభూచక్రం
బుద్విగుణీకృతప్రమాణకాంచనభూమిపరివృతంబై యుండునబృహియులోకా

లోక పర్వతపరివేష్టితంబై యుండునయ్య ద్విరాజంబునునంధతమకపటలపరివలయి
 తంబై యుండు న త్తిమిరంబును గర్తోదక పరివృతంబై యుండుఁ దదనంతరంబండక
 టాహంబుస్థితి వహించు నీ ప్రకారంబుగా భూమికిఁగ్రిందట నతలవిశలరసాతలత
 లాతలమహాతలనుతలపాతాళాఖ్యంబు లగున ప్తలోకంబు లుండు వానికిఁగ్రిందనర
 కంబులు వ ర్తించు నవియుఁ బాపకర్తులకుఁ బాపఫలానుభవభూములై యుండు
 నందేకవింశతి భేదభిన్నంబు లగురౌవమహారౌరవాదినరకంబులు ముఖ్యంబులు
 వానికిఁగ్రింద గర్తోదకంబు తదనంతరం బండకటాహం బీరీతి భూమి కూర్ధ్వభాగం
 బున లక్షయోజనంబులకు మీఁద సూర్యమండలం బుండు నదియే భువర్లోకం బ
 నంబడు నామీఁదఁ జంద్రమండలంబు తదుపరిభాగంబున నక్షత్రబుధశుక్రాం
 గారక బృహస్పతిశనిసప్తముషిమండలంబు లాపై నిధుఁగివస్తానంబు సూర్యమండ
 లంబు మొదలుగా ధృవలోక పర్వతంబు స్వర్లోకం బనంబడు నీనాల్గులక్షల
 యోజనంబుల కుపరిభాగంబునఁ గోటియోజనోచ్ఛాయంబై మహర్లోకం బుం
 డు నాలోకంబునకు ద్విగుణంబై జనలోక ముండు దానికంటెఁ జతుర్గుణంబై త
 పోలోకంబు విలసిల్లు నాలోకంబుకంటె ద్వాదశకోట్యుచ్ఛాయంబై సత్యలోకం
 బొప్పుఁ దదనంతరం బంధితిమిరం బామీఁద గర్తోదకం బాపై నండకటాహంబి
 ట్లు తిర్యగూర్ధ్వప్రమాణంబునఁబంచాశతోక్తోటియోజనవిస్తీర్ణంబై భూమండ
 లం బొప్పుచుండుఁ బ్రమాణాంతరంబుచే బుధులు గొందఱు శతకోటియోజనవి
 స్తీర్ణం బండుఁ గోటియోజనోచ్ఛాయంబై యండకటాహం బొప్పు నిట్లుచతు
 ర్దశభువనాత్మకంబై పంచీకృతపంచభూతలబ్ధంబై ప్రాకృత ద్రవ్యాత్మకంబై దశ
 గుణికోత్తరావరణసప్తక పరివృతంబై యండంబు విలసిల్లు నిట్టియండంబులనం
 తంబు లేక కాలోదితజలబుద్బుదంబులకొలఁది భగవత్సంకల్పితంబులై యుండు
 నాయండంబు లన్నియు నతిక్రమించివిరజకవ్వలవిరాజమానంబగుశ్రీవైకుంఠా
 ఖ్యదివ్యలోకంబునందుఁదిరుమామణిమంటపమధ్యంబునందనంతగరుడవివ్వకే
 నుపరాంకుశపరకాలాదినిత్యము క్తనిషేవ్యమాణుండై శ్రీభూనీలాదిదేవీసహాయుం
 డై శేషపర్వంకంబుపై విలసిల్లుచున్న నారాయణుండుపరస్తాత్పరుండువానుదేవ
 ప్రద్యుమ్నానిరుద్ధనంకర్షణాఖ్యంబు లైనవ్యూహంబులు నాలుగు నందుఁ జక్ర
 పాక పర్వతంబునవ్వల నంధతమకపరివంబై యమృత ప్రవాహపరివేష్టితంబై యనే
 కదివ్యరత్నమయగోపురప్రాకార సౌధప్రాసాదమాలికాలంకృతంబై పరమాశ్చర్య
 కరం బగుదివ్యలోకంబునందు నిత్యనివాసం బొనరించి తొల్లికృష్ణార్జునులకు వి
 ప్రకుమారకుల నొసంగినభగవంతుఁడువ్యూహవాసుదేవుండనిస్త్రాజ్ఞలువచింతు
 రు సత్యలోకంబునందు నారాయణాశ్రమంబున నివసించువారి ప్రద్యుమ్నం డ
 తుండు ద్వారకాస్మష్టికారణుండై యుండు క్షీరసాగరంబునందునర్వావతారకం
 తభూతుండై నయనిరుద్ధుండు వసియించు బాతాళంబునందు పంశురకత్తయ

గుసంకర్షణుండునాగకన్యాసహస్రపరిచరితచరణారవిందుండై సిద్ధముపి సేవితం
డై యుండు విభవంబువలన గామకృష్ణాన్యవతారంబులు యమనియమాద్య
ప్రాంగాదియోగసాక్షాత్కరణీయుండై హృత్పుండరీకవర్తియగుదహరాకాశమ
ధ్యంబునందపహతపాప్త్యాదిగుణాప్తకవిశిష్టుండై నదేవదిదేవుండంతర్యామియ
నంబడు సకలమనుజనయనగోచరుండై దాసచేతనుల కభిమతం బగుద్రవ్యంబునం
దు జగన్తోహనదివ్యమంగళవిగ్రహవిశిష్టుండై సాన్నిధ్యం బొనరించి భగవద్భాగ
వతాచార్యమందిరంబులందు నివసించునారాయణుం డర్చాహుతి యనంబడునా
యర్చాస్థలంబులందు శ్రీపరాంకుశపరకాలాదిదివ్యసూరిగాథాకథితమహావైభ
వంబు గలదివ్యదేశంబు లష్టోత్తరశతసంఖ్యంబులై తేజరిల్లు నందు, శ్లో॥ శ్రీరజ్జఘ
జ్జశమణిం కరుణానివాసం శ్రీవేంకటాద్రిశిఖరాలయకాలమేఘమ్ | శ్రీహస్తీశై
లశిఖరోజ్జ్వలపారిజాతం శ్రీశం నమామి శిరసా యదుశైలదీపమ్ || అనున్యామం
బునఁ బుష్పత్యాగభోగజ్ఞానమంటపసంజ్ఞలు గలకోవెల తిరుమల పెరుమాళ్
కోవెల యాదవాచలంబును ముఖ్యంబులాదివ్య దేశంబులయందు బ్రధానంబై
“కావేరీవిరజాత్రోయమ్” ఇత్యాదిన్యామంబునఁ బ్రత్యక్షపరమపదంబగుశ్రీరం
గంబునకు నిత్యనిర్వాహకుం డగుశ్రీరంగరాజస్వామి ప్రథమగురుండు శ్రీభూసీ
తాచతురాననాదులు తచ్చిష్యులుతదీయదివ్యనామంబులు:- శ్రీరంగరాజస్వామి
యుఁ బెరియపెరుమాళ్ నంబెరుమాళ్ శ్రీగియమనవాళపెరుమాళ్ మున్నిలుం
పిన్నిలుమయ్యగియపెరుమాళ్ ఆభరణతైక్కట్టిక్కుడుక్కుం పెరుమాళ్ పదిమ
రుతిరునామంపాడుం పెరుమాళ్ వందవత్తివారాద పెరుమాళ్ మందారంకండాల్
మత్తెయుంబెరుమాళ్ డై వశిఖామణిప్పెరుమాళని ప్రసిద్ధంబులు. 62

శ్రీరంగశాయితనియను. శ్లో॥ తపస్వీ మాసి రోహిణ్యాం తటంసహ్యాభువశ్శ్చితమ్ |
శ్రీరజ్జశాయినంవందే సేవితంసర్వదేశికైః || తత్పదాంబుజంబులాశ్రయించినతదీయ
దివ్యమహిమికి దివ్యనామంబులు.- పెండుగళ్ నాచ్చియార్ శ్రీరంగనాచ్చియార్
పెరియపిరాట్టియార్ రిద్దేవికిం దిరువారాధనంబు పెరియపెరుమాళ్ శిష్యులనంత
గరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసూరులు.

శ్రీరంగదివ్యమహిషేతిరునక్షత్రతనియలు.

శ్లో॥ ఫాల్గునోత్తరఫల్గున్యాం సమ్భూతాం శ్రియ మాశ్రయే | విష్ణోర్నివ్యసథామ్భా
జఘటకాం తత్పదాశ్రతామ్ || శ్రీమహావిష్ణుః త్నించ తచ్చిష్యాం గుణసమ్మ
దామ్ | సర్వసాంద్ర్యసంయుక్తాం భూమిదేవీం సమాశ్రయే || నారాయణగు
రోకపత్నీం తత్పాదకమలాశ్రితామ్ | సర్వసంపత్సమాయుక్తా నీలాదేవీం
సమాశ్రయే ||

తిరువనంతాత్వానుక్కు-త. శ్లో॥ మకారవాచక బ్రహ్మ చానస్తగుణసంపదమ్ |
నారాయణకృపాపాత్రమురగేంద్రగంపమామ్యహమ్ |

పెరియతిరువడినయనార్ -త. శ్లో॥ బలవీర్యమహావేగ తేజస్సుద్గుణసంపదమ్ ।

వినతాత్మకః పక్షీన్ద్రం పద్దే శ్రీహరి నాహనమ్ ॥

శ్రీరంగనాయకచ్చాత్మం డ విష్వక్సేనునకుం దిరునామంబులు.- సేనముదలియూర్
సేనాపతి సేనేశుండు సూత్రవతీనాథుండు వేత్రపాణియు ననుచుం బ్రఖ్యాతం
బులు తద్విషయమహిషి సూత్రవతీదేవి య ద్వేషునకుం దిరువారాధనంబు పెరియ
పెరుమాళ్ గురువు పెరియ పిగాట్టి నూర్ .

విష్వక్సేనునితిరునక్షత్రత -శ్లో॥తులాజ్ఞ తే దినకరే పూర్వాపాదానముద్యవమ్ ।

పద్మాపదామ్బుజానక్తం సేనాధిప మహం భజే॥

పదుగురాత్వారు లిమ్మహాత్మున కంతేవాసు లితం డానతిచ్చినప్రబంధంబులు విష్వ
క్సేనసంహితాప్రభృతు లయోనిజు లగుమొసటియాత్వారులు మువ్వురునునిజ
యోగమాహాత్మ్యంబుచే మూడువేలయిరువదియైదుసంవత్సరంబులు భూసం
చారం బొనర్చి తిరుక్కోవలూరియ దు నైభంబుఁ జాలించి యర్చాకూ
పంబు ధరించిరి.

సీ పణ్డత ప్రతిపాదితా స్త్రపుస్తకతతి, మస్తకంబునఁ దాల్చి శ మహిఁ జరింప
భక్తిసారని గని శ పరిమకారుణికుండు, మహదాఖ్యయోగి యేకమాడ్కినై న
నణిని శ్రీయకపతిరకనుకూలునిఁగఁ జేయఁ, దలఁచియొక్కతక శోటమునందు
ముసల మొక్కటి నాటి శ పానఁగ దానికి శత,చ్చిద్రఘటంబుతో శ జీవనీయ
తే. మెత్తఁగాఁ జూచి భృగువంశ్యుఁ శ డిట్టిఫల.యత్న మేటికిఁ జేసెనవనిననమ్మ
హాత్ముఁడిట్లని వాక్కుచ్చె శ నతని కనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. గోడలి చిగిరించి శ రుచిరపుష్పఫలంబు, లీనుటకై యత్ని శ మిట్లొనర్తు
నని మహదావ్యయుఁడానతిచ్చిన విని, భ్రా తుఁడా ముసలము శ పల్లవింపఁ
గలుగునా యనుచు భాగ్యనముని పల్క సీ,తలపై ధరించుపుస్తకచయంబుఁ
దత్ప్రతిపాదితరదై వతౌఘము నీకు, మోక్ష మీనేర్చినా శ ముసల మిదియుఁ

తే. బల్లవించును బుష్పించు శ ఫలము లిచ్చు
ననుచు మహదావ్యయుండు పల్క శ నతఁడు దేలిసి
ప్రణతి సలిపెను దత్పదాభిజ్ఞముల కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

64

వ. ఇట్లు సమస్కరించి భక్తినారమనీంద్రుండు నిజనిర్మితగ్రంథసముదాయంబునం
దనారాల్పసారసారతగార్థప్రతిపాదికగ్రంథంబులు పరిపూరించి సాతమాన్యగ్రం
థంబుఁ బరిగ్రహించి యమ్మహాత్మునకుంబ్రదక్షిణ ప్రణామంబులాచరించితిదాజ్ఞ
లభించి యథేచ్ఛం జనియె.

65

సీ. లిట్లుపక్కారకుం శ డయ్యఁ జేయాత్వారు, పక్రాంశభవభక్తిరసారమునికి
మువ్వుదయైదేండ్లు శ ముదమొప్పఁ డింత్రినీ, కోటరమున శతకోపయోగి

వరుడుండి హరికృప ర గరుడవాహన మెక్కి, హరితోడవై కుంతరపరికించనియె
 నలువదేడబ్బము ర లఖలవిశేషార్థ, రతి దృఢ వ్ర మహారాజపుత్రుఁ
 తే. డై నకుల శేఖరుం డిల ర నధివసి చె, శ్రీముకుందార్యసుత విష్ణురచిత్తుఁ డుర్వి
 నెనుబడె డబ్బములు వసియించెనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 66
 సీ. భట్టనాథునిసుతరీప్రత్యక్ష పరమప, నం బగుశ్రీర గరథామముఁ ను
 బతియెడ బ్రీతిచేసతతము వసియించు, వేంకటాద్రిని గడురవేష్క నుండు
 నెంబెరుమానారు ర కిష్టదై వత మని, కరిగిరివందునిరకడ వసించు
 విల్లిపుత్తూరు పుట్టి ల్లని తలఁచి యా, స్థల మెడఁ బాయదు ర శౌరితోడ
 తే. మహిని యతిరాజసంపత్కురమారుఁ డనుచు
 యాదవాద్రీశు రామప్రీయాభిధాను
 శౌరి నెడఁ బాయఁ జాల డశశాంత మనుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

67

సీ. బ్రహ్మవిదగ్రణి ర భక్తాః ఫిరేణుగు, గం డశీత్యబ్దము ర లుండె భువిని
 శాలిశూః మునందు ర జన్మించి నిత్యుల, యిట వర్ధిల్లి రంక గేశ్వరునకుఁ
 బ్రాణభూతుఁడు తిరుకన్నాణియోగీ దుర్, డ, శీతిష్వ ము లుండెర సీతితలమున
 జగతిఁ బంచో త్తరశతహాసానము లుండె, గవిశేఖానుణి పరకాలయోగి
 తే. యనఘచరితుండు పరకాలుఁ ర డనిమఱుది
 మఱియుఁ దచ్చిష్యు లై నట్టిర మాన్యతముల
 నెఱుకపఱచెద మే లుదర ము ప ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

68

వ ఆశిష్యు లెవ్వ రనిన నీర్ మేల్పడప్పా తాళూదువా పిన్నేయొదుంగువా
 నిఱుల్ మెదిప్పానోశడై త్తంగువాననునీయేవురు మొదలై నమహాన త్త్విసంపన్ను
 లనంఖ్యులు వారలదివ్యనామంబులు సకలశుభావహంబులు.

69

సీ. మధురవిప్రాజ్ఞ రహకాళి నవత్యబ్దములు ధరితిని వసించె ర మోద మలర
 మహితవిష్వక్సే రమంతి యైవగజాస్యు, నంశముచే భువి ర నవతరించి
 యొగి న్యాయత త్త్వమురయోగరహస్యము, బురుషనిర్ణయమనురభూరిశాస్త్ర
 ములఁ జేసి మున్నూటరముప్పదివర్షము, లష్టాంగయోగై ర యలరుచుండె
 తే. చార మాఘనశ్చ పరక్షమున విష్ణు, దినమునందున శ్రీనాథరవ్యయోగి
 నుండరానందమయగోః ర మొదె నుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 71

సీ. శౌరిసేనాన్యంశ రజాతుఁ డౌపుండరీ, కాతుండు నూటె దురహా మనములు
 ధరణివై వసియించెగురుహావళిప్ప, డీ, యిల నూటపదునొకంక డేండ్లు యోగ
 ధారణారతి నుండి ర తనయిచ్చ, దిగుమేను, విడిచి నిజార్జునిరకడకుఁ జనియె
 మేదిని శ్రీరామరమిశులు కుముదాంశ, జాతుఁ డై నూటె దురసమములుండె

తే యామునార్యుఁడు సింహాసనాగళజాతుఁ, డవనిలోనూటయిరువదియైదువర్షములు వసించి భజించెను క్రీమననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ సే శ మోదమలర.
 వ. శ్రీరామమిశ్రులకు శిష్యు లాశవందారును దిరువరంగప్పెరుమాళరయరు నాదిగాఁ గలదేశీకో త్తము లయ్యామునార్యరచితంబు లైనగ్రంథంబులు స్తోత్రరత్నంబును సిద్ధిశ్రయంబును గీతాంశసంగ్రహంబును నాగమప్రామాణ్యంబును జతుఃశ్లోకీయు నని భవ్యనామంబులు గలిగి భూతలంబునం బ్రఖ్యాతంబులయ్యె శయిక్రణ్ణంశంబున యామునాచార్యులవలన శ్రీరంగనాయకీయందుఁ బింగళవర్షంబున వై శాఖమాసంబునందు జ్యేష్ఠానక్షత్రంబునందవతరించినతిరువరంగప్పెరుమాళరయర్ పంచదశో త్తరశతసంవత్సరంబు లుర్వియం దుండి నిజాచార్యపదాబ్జంబు లొండె.

72

తిరువరంగప్పెరుమాళరయరుత. - శ్లో॥ శ్రీరామమిశ్రపదపజ్కుజచచ్ఛరీక
 శ్రీయామునార్యవరపుత్రమహాగుణాధ్యమ్।
 శ్రీరజ్జరాజకరుణాపరిణామదత్తం
 శ్రీభాష్యకారశరణం వరః జ్ఞమిడే॥

వ. కుముదాంశంబున శాండనూర్ పెరియనంబియజుశ్శాఖాధ్యయనసంపన్నులును భారద్వాజగోత్రోద్భవులును బృహచ్చరణులు నగుబ్రాహ్మణో త్తములకులంబునం దుదయించి నూపైదుతిరునక్షత్రంబులు లీలావిభూతీయం దుండిస్వాచార్యపదపద్మంబు లభించె వీ రానభీచ్ఛినగ్రంథంబు తిరుపతి కోరువై నుముఖాంశసంభూతుం డగుపెరియతిరుమలనంబి తిండమండలంబునఁ దిరుమలయందు శ్రీవేంకటేశునివర ప్రసాదంబుచే నవతరించె నిమ్మహాత్ముండుతిరుమలవారికందతికిఁ గూటనుండు శ్రీపుండరీకాంశంబునఁ దిరుక్కోటియూరునంబి పాండ్యమండలంబున గోష్ఠీపురంబునందుఁ గాశ్యపగోత్రుండై యాశ్వలాయనసూత్రుండై యవతరించి నూపైదుతిరునక్షత్రంబు లుర్వియం దుండియామిఁదఁ దిరునాడలంకరించె నద్దేశికేంద్రనకుం బుత్రుండు దేవకాళ్వార్ పుత్రిక దేవకీషిరాట్టియార్ వామనాంశంబునఁ దిరుమలై యాండా నళహరితిరుమలయందవతరించె మూర్తేనంబి పాండ్యమండలంబున మారనే రనుగ్రామంబునం దవతరించె శబర్యశంబునఁ దిరుక్కచ్చినంబితొండమండలంబునఁ గాంచీపురంబునకుంబూర్వభాగంబునఁ దుఁ బూనినమల్లి యనుగ్రామంబునం దవతరించి వగదువ కంతరంగభక్తుం డై పెరుమాళ్ కోవెలయందునిత్యనివాసంబొనర్చివరదరాజాష్టకంబనుస్తోత్రం బానతిచ్చె. భగవంతుండగురామానుజముసీంద్రుండు శేషాంశంబున శ్రీభూతిపురియందు హరితసగోత్రుండు నాపస్తంబసూత్రుండును యజుశ్శాఖాధ్యయనసంపన్నుండును శతకిరీతుదీక్షితుండు నగునాసూరి కేశ వార్యునివలనఁ గాంతిమతీదేవియందుఁ జైత్రమాసంబునశుక్ల పక్షంబునందుఁ బదుమూడవతి

ధియందుఁ బంచమీగురువారంబునం దాయుష్మాన్నా మయోగంబునభద్రవాకర
ణంబునఁ గర్కాటకలగ్నంబునం దవతరించె శ్రీష్టావతారంబుచే మధురా
పురంబుమాడ్కిని శ్రీరామాపతారంబుచేఁ దిరువయోధ్యచందంబున నమ్మహా
త్తుం డవతరించుఁ తనశ్రీభూతపురంబు పుణ్యక్షేత్రంబై సజ్జనులకు సతితని పేవ్వం
బయ్యె నమ్మహానుభావునకు నిశయాత్వారని పితృకృతం బైనతిరునామంబు తా
పాదిపంచసంస్కారకాలంబునందు రామానుజా యని దాస్యనామంబును ని
త్యారాధనీయం బగు శ్రీనరదరాజాఖ్యభగవద్విగ్రహంబును నాచార్యప్రసాదల
బ్ధంబులు తుర్యాశ్రమస్వీకారానంతర కాలంబున యతిరాజదివ్యనామంబు దేవ
రాజప్రసాదలబ్ధంబు లక్ష్మణమునియనుతిరునామంబు తిరుంగగురుప్రసాదల
బ్ధంబు శతకోపపొన్నడి యనుతిరునామంబుశ్రీకూరుమాలాధరగురుకరుణాలబ్ధం
బు శ్రీమద్రామాయణాధ్యయనకాలంబునందుఁ గోయిలణ్ణా ననుతిరునామంబు
శ్రీశైలపూర్ణగురుకరుణాపలబ్ధంబు శ్రీభూతపురీశుం డనుతిరునామం బాదికేశవ
ప్రసాదలబ్ధంబు దేశికేంద్రుం డనుతిరునామంబు శ్రీవేంకటేశానుగ్రహప్రాప్తం
బు శ్రీరామానుజనంబి యనుతిరునామంబు కురంగనగరీపూర్ణప్రసాదలబ్ధంబు
మఱియు నిగ్గురుపురందరుండు లీలావిభూతి నలంకరించి యున్నసంవత్సరంబులు
నూటయిరువది యని వెద్ద యానతిత్తురు మఱియును.

73

సీ. కంచికిఁ బూర్వభాగమునందుఁ బురుషమం, గళ మనునొకదొడ్డగొమమునను
వాధూలగోత్రుఁ డాశవస్తంబసూత్రుఁడు, ఘనయజుశ్శాఖాధీశకారి యైన
శ్రీమదనంతదీక్షితునకుఁ బుత్రుండు, భరతాంశుఁ డైనదాశరథిసూరి
కందాడవారల శ కందఱ కధికుఁడై, యతులరహస్యత్రయంబు సేసి
తే. యతఁడు రామానుజంబొన్నరడ నెడినామ, మొందినూటైదువర్ష మురలుర్వినుండి
గురునిపదపద్మములకడరకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనామోద మలర. 74
మొదలియాండానుతిరునక్షత్రత. శ్లో॥ మా ఘేపునర్వసూజాతందశమ్యాంకృష్ణపక్షకే
ఆశ్రయేదాశరథ్యార్యంయతిరాజపదాశ్రయమ్॥

సీ. ముందు శత్రుఘ్నాంశమున దాశరథిసూరి, పుత్రుఁడై యుదయించి శ భూరివేద
శాస్త్రము లన్నియుఁ బఠదివిసంయమిరాట్ప, దాంభోరుహద్వంద్వరమాశ్రయించి
రమణీయభూతపురంబున శ్రీరంగ, భామమునందుఁ ద్రిరదండపాణి
విగ్రహంబుల యథాశిధిగాఁ బ్రతిష్ఠించి, సకలొత్సవంబుల శ సలిపి సుగుణ
తే. వార్ధికందాడయాండానుశవసుధనూఱు, నైదుసంవత్సరములుండిర మూర్తగురుని
శ్రీమదంఘ్రిసరోజమురల్పేరె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనామోద మలర.
కందాడయాండానుతిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ కుమ్భే పునర్వసూజాతం యతిరాజపదాశ్రయమ్॥
శ్రీరామానుజదాసాఖ్యం వంద్యే దాశరథేస్సుతమ్॥

- సీ. వరకరిగిరియెడ శ్రీ బ్రహ్మదేశమునందుఁ, గూరాఖ్య మానగ్రహారమునను
సుకృతి యజుశ్శాఖశుభతరాపస్తంబ, సూత్రుఁడు హరితశ్రోత్రుఁడైన
శ్రీయుతానంతదీక్షితునకుఁ బుత్రుఁడై, యతిరాట్పదాబ్జము శ్రీ లాశ్రియించి
పంచస్థలంబు లరత్యంచితగద్యత్ర, యవ్యాఖ్య యమకరతాకరంబు
- తే. సలిపి క్షీతి నూటయెనిమిదిశతమము లుండి, రామ తేజోవిరాజికూశర ప్రభుండు
పరమపదమున కార్యాజ్ఞ శరణిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- వ. కాశ్యపశ్రోత్రుండును బూర్వశిఖుండును నగుగోష్ఠీపూర్ణగురునకుం బుత్రుండును
దేవకీపిరాట్టికనుజుండును నారాయణదాసాపరనామధేయుండునగు తెర్కాశ్వా
రునకుం దిరువవతారస్థలంబును గోష్ఠీపురాపరనామధేయంబు నగుతిరుకోట్టి
యూరనుదివ్యదేశంబు.

76

తెర్కాశ్వురుత శ్లో॥ శ్రీగోష్ఠీపూర్ణసత్పుత్రం యతిరాజపదాశ్రితమ్ |
కశ్యపాన్వయసంభూతం నారాయణగురుం భజే॥

- వ. శ్రీయామునమునులకుం బుత్రుం డగుశోట్టనంబికిం దిరువవతారస్థలంబు చొళ
దేశంబునశ్రీవీరనారాయణపురం బయ్యార్యునకు జ్యేష్ఠభ్రాత తిరువరంగప్పెరు
మాళరయర్ తత్పుత్రుం డెణ్ణాచ్చ్యా తత్కుమారుండు పిళ్లయప్ప వీరికం
దఱకు నాచార్యుం డెంబెరుమానార్ నివాసస్థలంబుశ్రీరంగంబు పిళ్లతిరుమలనం
బికిఁ దిరువవతారస్థలంబు తిరుమల తిరునక్షత్రంబు వై శాఖమాసంబునవిశాఖ
జనకుండు పెరియతిరుమలనంబి జనని యలమేలుమంగనాయకి యెంబెరుమానా
రాచార్యుండు నడ మాచారము నివాసస్థానంబు శ్రీవేంకటాద్రి.

78

పిళ్లతిరుమలనంబి త శ్లో॥ వై శాఖేతు విశాఖాయాం జాతం యతివరాశ్రయమ్ |
శ్రీశైలపూర్ణసత్పుత్రం శ్రీశైలార్యమహం భజే॥

- మణక్కాల్ నంబితిరువడిగ శాశ్రయించినవంగిపురత్తాచ్చికి గురుం డెంబెరుమానార్
తిరువడిగ శాశ్రయించినవంగిపురత్తునంబి తత్పుత్తుండు వంగిపురత్తాచ్చి య
మ్మహాత్మునిసుతుండువంగిపురత్తాచ్చి రద్దేశి కేంద్రునకు శ్రీరంగరాజగురుండమ్మే
ధావితిలకంబునకుఁ గరిగిరీశుం డానుధీరత్నంబునకు దేవరాజగురుం డమ్మహాత్మున
కు వరదరాజగురుం డగ్గురువరునకుఁ బెరియతిరువేంగ శాచార్యుండును సిరియతిరు
వేంగ శాచార్యుండు ననియు నిరువురుపుత్రు లుదయించిరి వారియందుఁ బెరియ
తిరువేంగ శాచార్యునకుం బుత్తుండు వంగిపురత్తునంబి యీశ్రమంబుగా వంగి
పురత్తునంబితిరువంశంబు పుడమిని విస్తరించె.

ఇందుఁ గూటస్థుం డగువంగిపురత్తునంబితిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ భారద్వాజకులోద్భూతం లక్ష్మణార్యపదాశ్రయమ్॥
వద్దే వడ్డీపురాధీశం నమ్బులార్యం కృపానిధిమ్॥

వ. వడుహనంబికిం దిరువవతారస్థలంబు మిథునసాలగ్రామంబు జనకుండు సాలగ్రా
మార్యుం డిద్దేశికేంద్రుండు దొంబదేనుతిరునక్షత్రంబు లుర్వియం దుండి నిజా
చార్య శ్రీపాదాబ్జంబులకడకుం జనియె. 79

వడుహనంబిగారిత-శ్లో॥ మాఘే పునర్వసూజాతం యతిరాజపదాశ్రయమ్ ।

పల్నమోపాయసమ్పన్న మాన్ధ్రపూర్ణ మహం భజే॥

వ. శ్రీమహాపూర్ణపుత్రుం డగుపుండరీకాక్షునకుం దిగువవతారస్థలంబు శ్రీరంగంబు
తిరునక్షత్ర మాడిమాస ముత్తరాషాఢ. 80

పుండరీకాక్షులత-శ్లో॥ ఆషాఢే చోత్తరాషాఢాజాతం యతివరాశ్రయమ్ ।

మహాపూర్ణగురోఃపుత్రం పుణ్డరీకాక్ష మాశ్రయే॥

వ. తిరుక్కురుహప్పిరాన్నిళానుకుం దిరువవతారస్థలంబు తిరునగరి శిష్యుం డెంగళా
త్వానాచార్యుం డెంబెరుమానార్ కూరుమాలాధరగురునకుం బుత్తుం డగునుం
దరత్తోళుడయానునకుం దిరువవతారస్థలంబును నివాసస్థలంబు నళహరితిరుమల
యాచార్యుం డెంబెరుమానారు. 81

సుందరత్తోళుడయానుత-శ్లో॥ చిత్రేచిత్రాసముద్భూతం మాలాధరగురోస్సతమ్ ।

రామానుజార్యసచ్చిష్యం శ్రీసుందరభుజం భజే॥

వ. ఎంబారు విజ్ఞానస్తుతి యనుప్రబంధం బానతిచ్చి నూటైదుతిరునక్షత్రంబులుండి
నిజార్య శ్రీపాదపద్మంబు లొందె. 82

ఎంబార్ తనియను-శ్లో॥ వై శాఖేతు విశాఖాయాం వైనతేయాంశసమ్భవమ్ ।

రామానుజపదచ్ఛాయం వందే గోవిందదేశికమ్॥

అశ్విన్యాం జ్యేష్ఠమాసేతు జాతం గోవిందదేశికమ్ ।

గోవిందార్యానుజం వందే యతిరాజపదాశ్రయమ్ ।

వ. తిరువరంగ త్తముదనార్ శ్రీరంగంబునం దవతరించి యందు నిత్యనివాసం బొనర్చి
నూటయెనిమిదితిరునక్షత్రంబు లుండి తిరునా డలంకరించెను. 83

తిరువరంగ త్తముదనార్ త-శ్లో॥ శ్రీరగ్నే మీనహస్తేచ జాతం రక్షార్యనందనమ్ ।

రక్షనాథగురుం వందే రామానుజపదాశ్రయమ్॥

అరుళాళ పెరుమాళెంబెరుమానార్ తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ కార్తికే భరణీజాతం యతీంద్రాశ్రయ మాశ్రయే ।

జ్ఞానప్రమేయసారాభిహక్తారం వరదం గురుమ్॥

అండకొండపల్లి జియ్యరు తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ చైత్రార్ద్రాయాం సముద్భూతం రామానుజపదాశ్రయమ్ ।

చతురాశ్రమసంపన్నం సంయమింద్రం నమామ్యహమ్॥

వ. శ్రీరంగరాజాభిమానపుత్రుం డగుశ్రీపరాశరభట్టారకునకు శ్రీరామప్పిళ్ళకుం దిరు
వవతారస్థలంబు శ్రీరంగంబాచార్యుం డెంబారు ఉపకారకుండు కూరేశుండిశ్రీ

గామప్రిశ్చకం బుత్తుండు వాగ్విజయభట్టగకండు తత్పుత్తుం డై నవేదవ్యాసభట్టశ్రీ భాష్యంబునకు శ్మత ప్రకాశి యనువ్యాఖ్యానంబుంచి యుంచిశ్మత ప్రకాశికాభట్టరని ప్రసిద్ధిగాంచె దదీయపుత్తుండు వేదాంతాచార్యభట్టరకుం డగురువడిండు తమాపోడశంబును శ్రీమదష్టాక్షరీదీపికయు రహస్యత్రయంబును దనిష్వయంబు ననుగ్రంథంబు లొనర్చె దత్పుత్తుండు శ్రీరంగరాజభట్టర్ వీరలును నూతైదుతిరునక్షత్రంబు లివ్విభూతి నలంకరించియుండిరి. జయవర్షంబునఁ గార్తిక శుద్ధద్వాదశి.

84

శ్రీరామప్రిశ్చత. శ్లో॥ కూరేశః నందనం వందే వ్యాసం శం రజ్జవాసినమ్।

అనూరాధేతు వై శాఖే జాతం శ్రీరామదేశికమ్॥

వ. శ్రీపరాశరభట్టార్యం డొనరించిన ప్రబంధంబులు శ్రీరంగరాజ స్తవంబును శ్రీగుణరత్నకోశంబును సహస్రనామభాష్యంబును గ్రియాదీపంబు నష్టశ్లోకియుఁ జతుశ్లోకియు ద్వయశ్లోకియుఁ దనిశ్లోకియు నిమ్మహాత్మనకుం బుత్తుం డుద్దండభట్టరకుం డిమ్మనీషికిం బుత్తుండు పరాశరభట్టార్యండు తత్పుత్తుండు శ్రీజ్ఞానాథభట్టరకుండు తగీయపుత్తుండు భట్టపరాశరాద్యండు తత్పుత్తుండు శ్రీరంగభట్టరకుండు తత్పుత్తుండు సుదర్శనభట్టార్యండు తదాత్మజుండు శ్రీరంగరాజభట్టార్యండు తదీయాత్మజుండు సాధుభట్టార్యండు తత్పుత్తుండు పెరియచిక్కయాచార్యుండు తత్పుత్తులు శ్రీరంగరాజభట్టార్యండును బెద్దయాచార్యుండును బెద్దయాచార్యునకుఁ బుత్తులు చిక్కనాచార్యుండును శ్రీరంగరాజభట్టార్యండును దత్పుత్తుండు తిరువేంగడభట్టార్యుండును పెరియభట్టరుతిరువడిగ శాశ్రయించినవారు నల్లండికల్ నారాయణజియ్యర్ కడవాత్తుపిళ్ళైయమ్మణియాత్వార్ వీరశిఖామణివల్లభ రాయర్ నంబిగోవర్ధనదాసుండు మొదలగుమహాత్ములు వీరికిందఱకుఁ దిరువాయిమొత్తీ మొదలగుదవ్యప్రబంధంబులు నీడుమొదలైనవ్యాఖ్యానంబులు శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులు నేదాంతరహస్యంబు లన్నియుఁ పెరియభట్టార్యం డానతిచ్చెఁ గూరనారాయణజియ్యరనివేటొక తిరునామంబుగలనలండిగల్ నారాయణజియ్యరునకుం దిరువవతారస్థలంబుశ్రీరంగంబు పూర్వాశ్రమంబున జనకుం డెంబరను గురువరుండు కుమారుం డై డుత్తుకై యశగయనయనార్ నిత్యారాధనీయుండుహయగీర్వుండు సుదర్శనోపాస్తి భారద్వాజగోత్రంబు నిత్యనివాసస్థలంబుశ్రీరంగం బిమ్మహాత్ముండానతిచ్చిన ప్రబంధంబులు పనిషత్తులకుఁ దిరునారాయణభాష్యంబుస్తోత్ర వ్యాఖ్యానంబును సుదర్శనశతకంబును బంచాయుధ స్తవంబు తత్కర్తృకంబని పెద్దలానతియఁగా నాకర్ణింతు మిద్దేశి కేందుం డొనర్చికైంకర్యంబులు పార్థసారథికోవెల గరుడమందిరంబు కరయల్ శింగరికోవెల ప్రాకారంబులకు లోపల శ్రీహయగీర్వమందిరంబు సుదర్శనమందిరం బిట్లు శ్రీరంగరాజున కంతరంగబహిరంగకైంకర్యంబు

లనేకంబు లితఁడొరించె నిద్దేశి కేంద్రునిశిష్యులు తిరుక్కురుహప్పిరాజియ్యర్
శేముఁ జియ్యర్ నుందరప్పాఁషియదేవన్ మొలగుదేశికోత్తములు మఱియు
నిద్దేశి కేంద్రుండు నలంకికల్ నారాయణజియ్యర్ మాడపంబునునడివిల్ తిరుమఠ
పల్లియుంగట్టించె దిరుక్కురుహప్పిరాజియ్యరునకుశిష్యుండు మునిజియ్యర్.

కూర నారాయణ జియ్యరుతనియను.

శ్లో॥ జ్యేష్ఠాయాం మార్గశీర్షేతు జాతం శ్రీరఙ్గపాలకమ్ ।

భట్టారకార్యసచ్చిష్యం కూర నారాయణం భ జే ॥

వ. నంజియ్యర్ తిరునారాయణపురసమీపగ్రామంబునం దవతరించి వేదాంతనిగ
మాంతయోగిశ్రీమాధవుం డని తిరునామంబులు ధరియించిశ్రీరంగంబునం దా
చార్యసన్నిధినిత్యనివాసంబొనర్చియొంబదినాయరప్పడియుగద్యత్రయవ్యాఖ్యా
నంబు రహస్యత్రయవ్యాఖ్యానంబు మొదలుగాఁ గలగ్రంథంబు లొనర్చెనంబి
శ్లకుం దిరువవతారస్థలంబు నంబూరు తిరునామంబులు పరదరాజుతిరుక్కలిగిన్న
దాసుండు సూక్తిమహర్ణవుండు లోకాచార్యుండు నని శ్రీరంగనాచ్చారనియు
నాండా శనియు నిరువురుభార్యలు కుమారుఁడు రామానుజాచార్యాపరనామ
ధేయుఁ డగుతూవియంబుల్ నంబిళ్ల యనియెడుతిరునామంబు స్వగురు ప్రసాద
లబ్ధంబు లోకాచార్యనామంబు కందాడతోడప్ప రొసంగె నడివిల్ తిరువీధిప్పిళ్ల
భట్టర్ సూక్తిమహర్ణవనామధేయంబుఁ జేసెనద్దేశి కేంద్రుండు తొంబదియైదు
తిరునక్షత్రంబులు పుడమిపయి నుండె నంబిళ్ల తిరువడిత్తామర లాశ్రయించిన
వారు కుమారుం డగురామానుజాచార్యుండు గందాడతోడప్పర్ నడివిల్ తిరు
వీధిప్పిళ్లభట్టర్ పెరియవాచ్చాంబిళ్లవడక్కు తిరువీధిప్పిళ్ల వేల్ వెట్టిప్పిళ్ల యీయు
ణ్ణీమాధవప్పెరుమాళ్ పితృబళహియ పెరుమాళ్ జియ్యర్ యరుంతిరువుడయాన్
దాసర్ వానమామలదాసర్ తిరుక్కురుగూరుదాసర్ ప్రాప్యస్థలనివాసర్ వీరు
మొదలై నమహత్తులు రామానుజాచార్యుం డొనర్చినగ్రంథంబులు నానార్థ
సంగ్రహమనియు రహస్యత్రయమనియు రెండుప్రబంధంబులు కందాడతోడ
ప్ప రాచార్యునకుం దిరువవతారస్థలంబు నిత్యనివాసస్థలంబును శ్రీరంగంబు జన
కుండు కందాడయాండాన్ పితృమహండు ముదలియాండాన్ వాఘాలగోత్రం
బౌప స్తంబసూత్రంబు యజుశ్శాఖ దిరునామంబులు కందాడతోడప్పన్ పంచ
వారణప్పెరుమాళ్ వారణాధీశర్ కామహస్తీశర్ ప్రథమగురుండు జనకుండు
ద్వితీయగురుండు నంబిళ్ల శిష్యులు కుమారిత లగుపెరియాయ్ శిత్తాయ్ ఇయా
నమ్మాళ్ మొదలై నదేశి కేంద్రులు.

86

కందాడతోడప్పగారి తనియను.

శ్లో॥ ఆషాఢే పూర్వఫల్గున్యాం జాతం రామానుజాత్మజమ్ ।

లోకాచార్యకృపాపాత్రం తోడప్పార్య మహం భ జే ॥

వ. నడివిల్ తిరువీధిపిల్లై భట్టరునకుఁ దిరువవతారస్థలంబు శ్రీరంగంబు శ్రీపరాశర
భట్టార్యుండు పాలకపిత తిరునామం బుద్దండభట్టార్యుండు. 87

ఉద్దండభట్టార్యులవారి తనియను.

శ్లో॥ తులాధనిష్ఠాసమ్భూతం శ్రీలోకార్యపదాశ్రయమ్ ।
నమామ్యుద్దండభట్టార్యం పరాశరగురోస్సృతమ్ ॥

వ. ఇతం ఊనర్చినగ్రంథంబు శ్రీవత్సచిహ్నపంచవింశతి. పిన్బళగియ పెరుమాళ్
జియ్యర్ గురుపరంపరా ప్రభావం బొనర్చె. 88

పిన్బళగియ పెరుమాళ్ జియ్యరుగారి తనియను.

శ్లో॥ తులాశతభిషగ్జాతం పశ్చాత్సున్దరదేశికమ్ ।
జ్ఞానభక్త్యాదిసుగుణరత్నాకర మహం భజే॥

వ. ఈయుణ్ణిమాధవప్పెరుమాళ్ళునకు నిత్యనివాసస్థలంబు శ్రీరంగం బాచార్యుండు
నంబిళ్ల. 89

ఈయుణ్ణి మాధవప్పెరుమాళ్ళుగారి తనియను.

శ్లో॥ కార్తికే రోహిణీజాతం శ్రీలోకార్యపదాశ్రయమ్ ।
వందే శ్రీమాధవాచార్యం జ్ఞానాదిసుగుణార్ణవమ్ ॥

వ. నాలూరుపిళ్లకుం దిరువవతారస్థలంబు తొండమండలంబున మేల్ పాడహం బను
గ్రామంబు - కాశ్యపగోత్రము - యజుశ్శాఖ ఆశ్వలాయనసూత్రంబు తిరునా
మంబులు సుమనఃకోలేశుండు కోలేవరాహప్పెరుమాళ్ నైనాన్ రామాను
జార్యదాసుండు నరుళాళర్ తిరువడియూన్నినల్ నివాసస్థలంబు పెరుమాళ్ కో
వెల యాచార్యుం డీయుణ్ణిపద్మనాభగురుండు-శిష్యులు కుమారుం డగునాలూ
రాచ్చాంబిళ్ల తిరుప్పళింగుడిజియ్య రిమ్మహత్తుం డొనరించినగ్రంథంబు వెరియా
త్తూర్ తిరుమొళివ్యాఖ్యానంబు - ఇదేశికేంద్రంబు కూరత్తాళ్వార్ తిరువడిగ
ళాశ్శయించిననాలూరాందిరువంశంబునం దవతరించె. 90

కోలేవరాహప్పెరుమాళ్ నైనారుగారి తనియను.

శ్లో॥ చతుర్గ్రామకులోద్భూతం ద్రావిడబ్రహ్మవాదినమ్ ।
యజ్ఞార్యవంశతిలకం శ్రీవరాహ మహం భజే ॥

వ. తిరుప్పళింగుడిజియ్య రానతిచ్చినప్రబంధంబు శ్రీవైష్ణవచరితంబు, నాలూరా
చ్చాంబిళ్లకుఁ దిరువవతారస్థలంబు తొండమండలంబున మేల్ పాడమ్మహమ్మను
గ్రామంబు. జనకుండు నాలూరపిళ్లై తిరునామంబులు నాలూరాచ్చాంబిళ్లై
దేవరాజపిళ్లై దేవేశుండును మేల్ పాడియాచ్చాంబిళ్లై-ఆచార్యుండుతండ్రి
యగునాలూరపిళ్లై-నివాసస్థలంబు శ్రీరంగంబు-శిష్యులు తిరునారాయణపు
రత్తాయ్ ఇళంపిళ్లచ్చిళ్లై తిరువాయిమొట్టిపిళ్లై మొదలైనసూరిన త్తములు.

నాలూరాచ్చాంబిళై తనియను.

శ్లో॥ భరణ్యాం మార్గశీర్షేతు జాతం యజ్ఞేశవంశజమ్ |

దేవరాజగురుం వందే కల్యాణగుణసాగరమ్ ||

వ. తిరునారాయణపురత్తాయీకిం దిరువవతారస్థలంబు తిరునారాయణపురంబు-తిరు
నామంబులు తిరునారాయణపురత్తాయీ తిరుత్తాళ్ వరదదాసర్ శ్రీశానుదాసర్
దేవరాజ-రాచార్యుండు నాలూరాచ్చాంబిళై-ఇగ్గురువరుం డానతిచ్చినగ్రం
థంబు లాచార్యహృదయ వ్యాఖ్యానంబు తిరుప్పావువ్యాఖ్యానంబు మువ్వాయి
రప్పడితిరుమాలావ్యాఖ్యానంబును శ్రీచనభూషణవ్యాఖ్యానంబును ఇళంబిళ
చ్చప్పిళ్లనాశ్రియించినమహాత్ములు కేశవాచార్యుండు-తిరునామంబు. ద్రావిడవే
దాంతదేశికుఁ డద్దేశికేంద్రుం డానతిచ్చినప్రబంధంబులు విరోధిపరిహారంబును
గురుపరంపరా ప్రభావంబును శిరుప్పడియ-కేశవాచార్యునకు జనకుండు పెరి
యవాచ్చాంబిళై తిరువడిగ శాశ్రియించినశ్రీరంగాచార్యుండు - శిష్యులు
కుమారుం డగుశ్రీనివాసాచార్యుండు తమ్ముం డగుగరుడాచార్యుండును. 92
ద్రావిడవేదాంతదేశికులవారిత - శ్లో॥ శ్రీరజ్జగురుసత్పుత్రం ధీశమాదిగుణార్ణవమ్ |
కేశవాఖ్యగురుం వందే ద్రావిడామ్నాయదేశికమ్ ||

వ. తదనుజం డగుగరుడాచార్యునకుం బంచసంస్కారంబులును జిల్లరప్రబంధంబు
లొసంగినగురుం డిళంబిళచ్చప్పిళ్ళై తిరువాయిమొళియు భాష్యాదిగ్రంథంబు
లును దత్త్వత్రయరహస్యత్రయాదిసకలరహస్యంబులునుం బ్రసాదించినగురుం
డన్న యగుకేశవాచార్యుండు. శిష్యులు శ్రీనివాసాచార్యుండు వణ్ శతకోప
జియ్యరును. శ్రీనివాసాచార్యునకుంబంచసంస్కారంబులును దిరువాయిమొళి
మొదలగుదివ్యప్రబంధంబులు ప్రసాదించినయాచార్యుండు దండ్రీయగుకేశవా
చార్యుండు. ఈడు మొదలగువ్యాఖ్యానంబులను శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులనుదత్త్వ
త్రయాదిగ్రంథంబులుననుగ్రహించినదేశికుండుపినతండ్రీయగుగరుడాచార్యుండు
వణ్ శతకోపజియ్యరునకుం బంచసంస్కారంబులునుదిరువాయిమొళి మొదలైన
వ్యాఖ్యానంబులును దత్త్వత్రయాదిరహస్యంబులుననుగ్రహించినగురుండు కే
శవాచార్యకుమారుం డగుశ్రీనివాసాచార్యుండు. శ్రీభాష్యశ్రుతప్రకాశికాది
గ్రంథంబు లొసంగినగురుండు ఘటికాశతకమమ్మళ్. తిరువారాధనం బళహ
సింగరి. నివాసస్థలం బహోబలంబు. శిష్యులు శ్రీమన్నారాయణజియ్యర్ య
తిరాజజియ్యర్ వణ్ పాకత్తోళప్ప రాచ్చి తరువేంగళాచార్యుండును. 93

శతకోపజియ్యరువారిత:- శ్లో॥ ప్రపద్యే నిరవద్యానానిషద్యాం గుణసమ్పదామ్ |
శరణం భవభీతానాం శతకోపమునీశ్వరమ్ ||

వ. శ్రీమన్నారాయణజియ్యరునకు నాచార్యుండు వణ్ శతకోపజియ్యర్. తిరువారా
ధన మళహశింగరి. ఇద్దేశికేంద్రుండానతిచ్చినగ్రంథంబులు నారాయణచరితంబు

నుబురుషాధనుభానిధి పక్షి ప్రబంధంబు రహస్యజీవాతుప్రసంస్కృతతత్త్వత్ర
యంబును సంస్కృతరహస్యత్రయంబును స్తోత్ర రాజవ్యాఖ్యానంబును శ్రుతి
రత్నాకరంబును దిరువారాధనక్రమంబును. 94

శ్రీమన్నారాయణజియ్యరు త:-శ్లో॥ శరణోపమునిశాస్త్రి శరణం కరుణాలయమ్ ।

శ్రీమన్నారాయణమునిశ్రీమన్తం శరణంభజే॥

వ. శ్రీమన్నారాయణమునులకు శిష్యుండు శ్రీపరాంకుశజియ్యర్. తచ్ఛిష్యుండు
శ్రీసివాసజియ్యర్. తదీయచ్ఛాత్తుండు మణివణ్ శరణోపజియ్యర్. తదం
తేనాసి శ్రీపరాంకుశజియ్యర్. తద్వదాగ్జాశ్రితుం డహోబలజియ్యర్. క్ర
మంబుగా నహోబలమరగురుపరంపరాక్రమం బిప్పటికిని బ్రసిద్ధిఁ జెందుచుం
డు. పూర్వశిఖుం డగు పెరియవాచ్చాంబిళ్ళకుం దిరువవతారస్థలంబు చోళమం
డలంబునఁ జక్కనల్లారు. తండ్రి యామునాచార్యుండు. తల్లి నాచ్యారమ్మగా
రు. తిరునామంబులభయ ప్రదరాజగురుండుశ్రీమత్కృష్ణ దేశికుండు. వాసస్థలంబు
శ్రీరంగం బిమ్మనీషిపుంగవుం డానతిచ్చిన గ్రంథంబులుతిరువాయి మొత్తీ వ్యాఖ్యా
నమునిరువ త్తినాలాయిరప్పడిమువ్వాయిర వ్యాఖ్యానంబులు పరందరహస్యవివర
ణంబునుమాణిక్యమాలయున వరత్నమాలయు సకల ప్రమాణతాత్పర్యంబును.
పకారరత్నంబును గద్యత్రయవ్యాఖ్యానంబు నాశవందారుస్తోత్ర వ్యాఖ్యానంబు
నభయ ప్రదానవ్యాఖ్యానంబును జరిమరహస్యంబును నిగమనప్పడియుని దేశి కేం
ద్రునిశిష్యులు స్వభాగి నేయుండై తనకు దత్తపుత్రుం డగునై నారాచ్చాంబిళ్ళై
పరకాలదానుండు శ్రీరంగాచార్యుండు మొదలగుసూరిన త్తము లిద్దేశి కేంద్రుండు
తోంబదియైదుతిరునక్షత్రంబులు విచ్చేసియుండె. నై నారాచ్చాంబిళ్ళకుందిరువవ
తారస్థలంబు చంగనల్లారు వాసస్థలంబు శ్రీరంగంబిగ్గుగుం డానతిచ్చిన గ్రంథం
బులు జ్ఞానార్ణవంబునుదత్త్వత్రయవివరణంబు నమత్వపురుషకారత్వసమా
ధానంబును ముక్తభోగావళియును. శ్రీరంగాచార్యునకుఁ బంచసంస్కారంబు
లనుగ్రహించినగురుండు పెరియవాచ్చాంబిళ్ళై షభయవేదాంతంబులుతక్కిన
శాంతిగ్రంథంబులన్నియుం బ్రసాదించినగురుండునై నారాచ్చాంబిళ్ళై పరకా
లదానునకుం బంచసంస్కారంబులు నిత్యానుసంధానంబులు ప్రసాదించినదేశి
కుండు పెరియవాచ్చాంబిళ్ళై తిరువాయి మొత్తీ మొదలగుదివ్య ప్రబంధంబులు
నీడు మొదలగుతద్వ్యాఖ్యానంబులును శ్రీభాష్యాదగ్రంథంబులును సకలరహస్యం
బులును బ్రసాదించినగురుండు నై నారాచ్చాంబిళ్ళై. వాసస్థలంబు శ్రీరంగం
బిద్దేశి కేంద్రుండానతిచ్చిన గ్రంథం బాచార్యహృదయంబునకుం బ్రథమవ్యాఖ్యా
నంబు. వాది కేసరియశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ జియ్యరునకుం దిరువవతార
స్థలంబుదక్షిణదేశంబున బ్రహ్మదేశంబు. పంచసంస్కారంబులు నిత్యానుసంధా
నంబులు నొసంగినగురుండు పెరియవాచ్చాంబిళ్ళై. తిరువాయి మొత్తీ మొదలగు

దివ్యప్రబంధంబులనీడు మొదలగువ్యాఖ్యానంబులను శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులను
దత్తత్వత్రయాదిరహస్యంబులను బ్రసాదించినగురుండు నై నారాచ్యంబిశ్చైవా
సస్థలంబు శ్రీరంగంబు. తిరువారాధనమశహశింగరి. శిష్యులు ప్రమేయరత్నం
బానతిచ్చిన యామునదేశికాభిధానుం డగుతిరుమాలెయాండా పించిన్నవిల్లి
మొదలగుసాధునత్తము లివ్విబుధేంద్రుం డానతిచ్చినగ్రంథంబులు తిరువృత్తి
కభావనతత్వప్రబోధికతిరువాయి మొత్తీకిదండాన్వయఘటితంబగుపన్నీరాయిర
ప్పడి యిరువత్తినాలాయిరప్పడికిం బ్రమాణ త్తిరట్టు నధ్యాత్మచింతయు రహస్య
త్రయవివరణంబునుశ్లోకరూపంబున తిరువాయి మొత్తీకిసంగతియుఁ దత్త్వదీపం
బును దీపప్రకాశికయురహస్యామృతపివరణమాలయుఁదత్త్వనిరూపణంబును
దత్త్వభూషణంబునుభగవద్గీతలకుమణి ప్రవాళవ్యాఖ్యానంబునుగీతాసారమును
ప్రతిశ్లోకమును దమిళోకవిప్రబంధంబును దీపసంగ్రహంబును దత్త్వదీపసంగ్ర
హంబును. తిరునామంబులువరదరాజును సుందరజామాత్యమునియు. వడక్కు
త్తిరువీధిప్పిళ్ళకుఁ దిరువవతారస్థలంబును వాసస్థలంబును శ్రీరంగంబు. కుడిము
డుంబై శ్రీవత్సగోత్రం బాపస్తంబసూత్రంబునుదిరునామంబులు ద్రావిడవేదా
ర్థదేశికుండునుశ్రీకృష్ణపాదుండును. కుమారులు పిళ్ళలోకాచార్యుండునత్తిఘియ
మణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారాచార్యుండనియునిరువురు. ఆచార్యుండునంబిళ్ళై.
శిష్యులుపిళ్ళలోకాచార్యుండత్తిఘియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నార్ కూరకులో
త్తమదాసుండు మొదలగువారలిగ్గురుం డానతిచ్చినగ్రంథం బీడుముప్పత్తారా
యిర మిదేశికేంద్రండు తొంబదియేడుసంవత్సరంబులుండి తిరునా డలంకరించె.
పిళ్ళలోకాచార్యునకుందిరువవతారస్థలంబువాసస్థలంబునుశ్రీరంగంబు. పంచ
సంస్కారంబులు నిత్యానుసంధానంబులునుశనుగ్రహించినగురుండునంబిళ్ళై
తిరువాయి మొత్తీ మొదలగుదివ్యప్రబంధంబులనీడు మొదలగువ్యాఖ్యానంబుల
నుశ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులను బ్రసాదించినగురుండుదండ్రయగు శ్రీకృష్ణపాదార్యుం
డు తిరుత్తాయార్ శ్రీరంగనాచ్చియార్ శిష్యులుతమ్ముం డగునళహియమణవాళ
ప్పెరుమాళ్ నై నారాచార్యుండు కూరకులోత్తమదాసుండునునాయనార్ తిరు
వాయి మొత్తీప్పిళ్ళై వేలంజోలైప్పిళ్ళై మణల్ సాకత్తునంబియునుణవాళమహా
మునికిందండ్రయగుతిహళక్కండండా తిరునావుడయపిరా తాధరణ్ణారయర్
మొదలగుదేశికోత్తములు. అత్తిహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారాచార్యునకుఁ
దిరువవతారస్థలంబును వాసస్థలంబునుశ్రీరంగంబు. తిరునామంబురమ్యజామా
త్యదేశికుండు. తిరునక్షత్రంబుమార్గశీర్ష మాసంబునధనిష్ఠ. పంచసంస్కారంబులు
నిత్యానుసంధానంబులు నొసంగినగురుండుతండ్రయగువడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళై
శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులను శ్రుతప్రకాశికయు రహస్యంబులును రహస్యవ్యా
ఖ్యానంబులు మొదలగుసకలార్థంబులం బ్రసాదించినగురుండునంబిళ్ళై. తిరువా

ఋషి మొదలగుదివ్యప్రబంధంబుల నీడు మొదలగువ్యాఖ్యానంబులనుంబ్ర
సాదించినగురుండు జ్యేష్ఠభ్రాత యగుపిళ్ళలోకాచార్యుం డిగురుపురందరుం డా
నతిచ్చిన గ్రంథంబు లాచార్యహృదయంబునుదిరుప్పావునకు స్వాపదేశవ్యాఖ్యా
నం బాతాయరమును దిరువందాదులకు వ్యాఖ్యానం బాతాయరముకణ్ణినుణ్
చిరుత్తాంబునకు వ్యాఖ్యానంబు నరుళిచ్చెయల్ రహస్యంబును. కూరకులోత్తమ
దాసునకుం దిరువవతాగస్థలంబును వాసస్థలంబును శ్రీరంగంబు. పురశ్చిఖాన్వ
యంబునుదిరునక్షత్రంబాశ్వయుజమాసంబునందార్చి. పంచసంస్కారంబులు
ను నిత్యానుసంఘానంబునుం బ్రసాదించినగురుండువడక్కు తిరువీధిప్పిళ్ళై. తిరు
వాయిమొత్తీ మొదలగుదివ్యప్రబంధంబుల నీడు మొదలగువ్యాఖ్యానంబులను
శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులను శ్రుతప్రకాశికయునుం బ్రసాదించినగురుండు పిళ్ళ
లోకాచార్యుండు. తత్త్వత్రయాదిరహస్యంబులను గ్రహించినగురుం డక్షహియ
మణవాళప్పెరుమాళ్ నై నార్. శిష్యులుతిరువాయిమొత్తీపిళ్ళై పెరియజియ్యరు
మొదలైనదేశికేంద్రులువే లాంజోలై పిళ్ళ కాచార్యుండుపిళ్ళలోకాచార్యుండీడు
ను శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులను దత్త్వత్రయాదిరహస్యంబులను బ్రసాదించినగు
రుండుక్షహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారాచార్యుం డిగురుండానతిచ్చిన గ్రం
థంబున ప్తగాధ. తిరువాయిమొత్తీపిళ్ళ కుం దిరువవతాగస్థలంబుపాండ్యమండలం
బునఁగుంతీపురంబు. తిరునక్షత్రంబునై శాఖమాసంబునవిశాఖ. తిరునామంబు
లు తిరుమలయాత్వారు శ్రీశైలే శేళుండుపంచసంస్కారంబులనుదిరువాయిమొత్తీ
మొదలగుదివ్యప్రబంధంబులనుంబ్రసాదించినగురుండుపిళ్ళలోకాచార్యుం డీడు
మొదలగువ్యాఖ్యానంబు లొసంగినగురుండు నాలూరాచ్చాంబిళ్ళై, శ్రీభాష్య
శ్రుతప్రకాశికాదిప్రబంధంబు లను గ్రహించినగురుం డక్షహియమణవాళప్పెరు
మాళ్ నై నారాచార్యుండు. తత్త్వత్రయాదిరహస్యంబు నాచార్యహృదయం
బును రహస్యవ్యాఖ్యానంబులన్నియుంబ్రసాదించినగురుండువేలాంజోలైపిళ్ళై
నివాసస్థలంబు తిరునగరి. ఇగ్గురుం డొనర్చినకైంకర్యంబు తిరునగరిజీర్ణోద్ధారణం
బు. ఇగ్గురునకం తేవాసులు పెరియజియ్యర్ నమ్మాళ్ వార్ కోవిలెంబెరుమానార్
జియ్యరెంబెరుమానార్ కోయిల్ శతకోవజియ్యర్ తత్త్వేశజియ్యర్ మొదలగు
మహాత్ములు. ఇగ్గురుండు నూపైదుతిరునక్షత్రంబులుండి తిరునాడలంకరించె. శ్రీ
మణవాళమహామునులకుందండితిహళక్కిడందా తిరునావుడయభిరా తాధ
రణ్ణరయ్యర్. తల్లి శ్రీరంగనాచ్చియార్. తమ్ముడు తిరుమలయాత్వారు. జ్యేష్ఠభగి
ని నాచ్చారమ్మ. కులంబు బృహచ్చరణముకుడిగోమతము. నివాసస్థలంబుశ్రీరం
గంబు, ఆచార్యుండుతిరువాయిమొత్తీపిళ్ళై తత్త్వత్రయాదులగుకొన్ని రహస్యం
బులు ప్రసాదించినగురుండు కూరకులోత్తమదాసుండు. తిరునామంబులు పెరియ
జియ్యర్ సామ్యజామాత్యయోగీంద్రుండుయతింద్ర ప్రవణుండుక్షహియమణవాళ

జియ్యర్ కాంతో పయంత్రగురుండు వరవరమునిరామానుజంపొన్నడిమటియు
నిగ్గురుండు తత్త్వత్రయంబునకురహస్యత్రయంబునకుశ్రీవచనభూషణంబునకు
నాచార్యహృదయంబునకుజ్ఞానసారప్రమేయసారంబులకుఁ బెరియాత్వార్తిరుమొ
త్తీకి నూత్తందాదికిని వ్యాఖ్యానంబు నీడునకుఁ బ్రమాణతిరట్టయిరముతత్త్వ
త్రయంబునకుఁ బ్రమాణతిరట్టనుశ్రీవచనభూషణంబునకుఁ బ్రమాణతిరట్టనా
ర్తియనుచరమప్రబంధంబును యతిరాజవింశతియు నుపదేశరత్నమాలయుఁ
దిరువాయిమొత్తీ నూత్తందాదియుఁ దిరువారాధనక్రమంబును మొదలుగాఁగల
ప్రబంధంబు లానతిచ్చిభూప్రదక్షిణంబొనర్చియనేకదివ్యదేశంబులజీర్ణోద్ధారణం
బొనర్చి సర్పాక్షౌమ్లవృక్షాదిచరాచరంబులకుం గొన్నిటికి ముక్తియొసంగెనిదే
శి కేంద్రునకు నీడు విన నవధరించి శ్రీరంగనాథుఁడు పెరియజియ్యరనితిరునామం
బు చాత్తె నిదేశి కేంద్రునితిరువడిత్తామర లాశ్రయించినసూరినత్తములప్పదిగ్గజ
ము లేట్టూరిశింగరాచార్యుండు నణ్ణరాయచక్రవర్తియును సేనముదలియాం
డాన్ నాయనార్ శతగోపదాసాఖ్యుండుగుచారిచిత్తాచ్చాకందాడయప్పణ్ణ
కందాడతిరుక్కొపురత్తునై నార్ కందాడనారాయణప్పర్ కందాడతోడప్పర్
కందాడఅళిత్తవాళిత్తవెరుమాళ్ తిరుప్పాణియాత్వార్ దాసర్ వడుహనంబిఅ
ప్పాపుఅప్పిళ్ళై అణ్ణల్ జియ్యర్ నై నార్ అళిప్పినానప్పై తిరువాళియాత్వార్ పిళ్ళై
పెరియాత్వార్ జియ్యర్ సాధుభట్టరెంబెరుమానార్ జియ్యర్ నాలూరిశతగోపజియ్య
రళహరితిరుమలయతిరాజజియ్యర్ కాంజిక్కుడత్తుప్పిళ్ళై కొంగిళ్ళుణ్ణకుళికుళత్త
ణ్ణ ఇల్లిందరనారాయణజియ్యంగార్ కిడాంబియాచ్చాతిరుపచ్చమానప్ప
అనియూరుప్పిళ్ళ శింగప్పెరుమాళ్ అముదనార్ పెరియతోడప్పర్ తిరుబుత్తూ
రిల్ పెరియజియ్యంగార్ కందాడరామానుజజియ్యంగార్ శతగోపదాసర్ రావు
మాధవరాయఁడు కొడువరాయఁడు భూతనాయకుండు మొదలైనవారు. 95

సీ. అధికులు వారియం శ దప్పదిగ్గజములం, దళహియవరదార్యుఁ శ డగ్రశిష్యుఁ
డాఖ్య లభించె సత్యార్యుఁడు వానమా, మలజియ్యరనుచు సత్సానమలర
వరదనారాయణగురుఁ డట్లు జియ్యరు, పొన్నడి యని పేరు శ భువి లభించె
నవని నూటిరువదియైదేండ్లు వసియించి, యస్తద్విధతాణ శ మాచరింప

తే. నఖిలదివ్యస్థలముల నిశాంశ ముంచి, లలిత మైనట్టితిరునా డరలంకరించె
సౌమ్యజామాతృదేశికశచంద్రుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర. 96

శా. హారీతస్పృతివాక్సకాశకరణా శ యస్తద్విధోత్తారణా
సారాసారవివేకిలోకశరణా శ సత్పద్ధతిస్ఫారణా
పారావారగభీరధీరహృదయా శ పద్మాక్షభక్తప్రియా
శ్రీరామానుజయోగిరాజ సదయా శ క్షేమంకరస్వోదయా.

97

క. కాంతో పయంత్రగురురా, ట్స్వంతోల్లసదబ్జపూజ్యశచరణసరోజా

సంతతసంక్రతచేతన, సంతోషకరా యతీంద్ర శ సంయమిచంద్రా.

98

మాలినీవృత్తము. స్ఫురదుభయవిభూతి శ భూతపూర్వాగ్యసూతీ

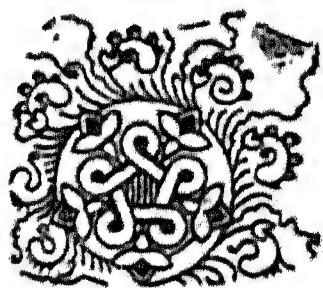
పరుషసుగతఘాతీ శ బ్రహ్మవిత్పక్షపాతీ

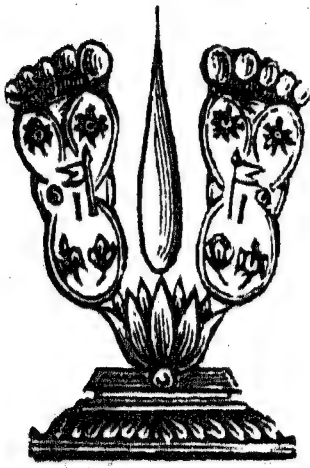
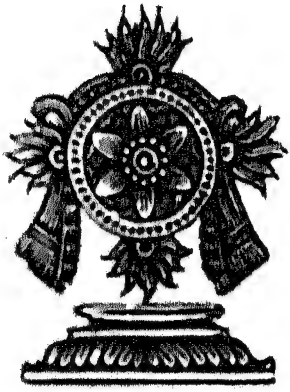
పరిహృతనతభీతీ శ పాలితామ్నాయరీతీ

స్థిరతరగురునీతీ శ స్నిగ్ధతత్త్వానుభూతీ.

99

గద్యము. ఇదిశ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛా త్రాప్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్కపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ ప్రణీతంబై నయాచా
ర్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు త్తరభాగంబున శ్రీవైష్ణవాను
వర్తనంబు లేనివారు సహవాసయోగ్యులు గా రనియును నేకాకియై దూరప్ర
యాణం బొనర్చువైష్ణవుం డనాదరణీయుం డనియుగురుండు దెల్పుటయును త్త
రదేశీయుం డగురాజునకుం ద త్వభోధమొనరించుటయు వరవరమునిదివ్యదేశ
సంచారంబును, నమ్మహాత్ముని చరమప్రదర్శనంబును, బరవ్యూహాది భగవత్స్వ
రూప ప్రదర్శనంబును, దదావాసస్థల కీర్తనంబును, మంత్రమంత్రాగోపదేష్ట
గురుపరంపరాప్రవచనంబును వారు లీలావిభూతి నలంకరించి యున్నసంవత్స
రంబులసంఖ్యయు, తత్తదార్యప్రణీతగ్రంథసంఖ్యానుకీర్తనంబును నన్నదిపంచ
మోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి.

ఉత్తరభాగము.

షష్ఠాల్కాసము.

వేదాంతగురూద్వహ
భావితపాదారవింద ర పరమానందా
గోవిందగుణకథార్పిత
భావా యతిరాజ లోకరపావనచరితా.

వ. అవధరింపుము.

ఉ ఆదర మొప్ప నాదురసనాగ్రశుభాసనమధ్యవర్తి యా
వాదిభయంకరార్యుఁ డనశవద్యకృపాతిశయంబుచే నిఁకన్
మీఁదటిగ్రంథ మంత రసశ్రమృష్టపదాక్షరవృత్తపద్యస
మ్మేదురభావ మొందుగతి ర మేలుదయింప రచించు నింపుగాన్.

క. తిరునగరి పరమపద మఁట, విరజానది తామ్రపర్ణి ర విప్పులు సూరుల్
హరి యాదినాథుఁ డచ్యుత, గురుసైన్యపుఁ డాశరారి ర గురువరుఁ డయ్యెన్. 4

చ. క్షీతిఁ గురుకేశదేశికుఁడు ర చెన్నుగ నక్కురుకాపురంబునన్
వితతయశస్కుఁ డై నయొకరవిప్రశిఖామణికిం దనూజుఁ డై
సతతగురూపసక్తి శ్రుతిశాస్త్రము లన్నియు నభ్యసించి శ్రీ
యతిపతి నాశ్రయించి నిగ్రమాంతయుగార్థ మెఱింగెఁ బ్రేమతోన్. 5

వ. తిరుక్కురుమాప్పిరాన్నిల్లా నని పర్యాయనామంబు గలయక్కురుకేశగురుం డా
శ్రితులతో వేదాంతగోష్ఠి యొనర్చు చున్న సమయంబున. 6

ను. ధర వేదంబులు శాస్త్రముల్ చదివి యంత న్యంగళాత్వాన్ముగ్ధీ
ఎరుఁ డర్థి న్గురుకేశదేశికుని సర్వజ్ఞున్ నిరీక్షించి త

చృరణాంభోజము లాశ్రయించి పడసెన్ శ సారార్థసంస్కృతా
యరహస్యోభయవేదశీర్షముల నర్యార్యప్రసాదంబునన్.

7

శా. వేశాధీతసమస్తవిద్యుఁ డయి నరదృష్టిన్ నడాదూరియ
మూలార్థుండు భవార్తు లన్ని కడఁజిరమ్మన్ విష్ణుచిత్తాఖ్యస
న్మాళిశ్రీపద మాశ్రయించి యుభయార్థమూయాంతమున్ సద్రహ
స్యాళిం దద్గురురాట్కృపం దెలిసె దూతరాపాస్తసందేహుఁ డై.

8

సీ. అఖలజీవాతువౌ శ హస్త్యద్రిపతికి ముం,దవని జీవనదుఁ డేరయార్థుఁ డయ్యె
నాగురునకు జీవనౌషధ మేకృతి, గోష్ఠీపురీపూర్ణగురునియాజ్ఞ
నయ్యె నట్టికిడాంబిరయాచ్ఛానులోదితుఁ, డయిపద్మనాభార్థుఁడనిప్రసిద్ధుఁ
డని రంగదేశికుఁ శ డామ్నాయముల శాస్త్రములనుద్రావిడవేదరములనుజనివి

తే. పరమవైదికధర్మైకపరత నున్న, నతులచైత్రార్ద్రయం దమ్మరహమనీసి
కనఘుఁ డై నట్టియొకపుత్రుఁ శ డవతరించి, దినదినంబును వర్ధిలై శ దేజ మలర.

క. అప్పనిఁ బోలినబాలున, కొప్పగి శ్రీరంగసూరి శ యుచితదినమునం
దప్పిల్లా రని నామముఁ, దప్పక తాఁ జేసె విష్ణురదాసులు మెచ్చన్.

10

సీ. అర్భకుఁ డార్ద్రయం శ దవతరించుటఁజేసి, రామానుజాచార్యరనామ మొసఁగి
పద్మనాభగురుండు శ పంచసంస్కారముల్, సలిపి యాసుతునకు శ సకలవేద
శాస్త్రముల్ ప్రీతితోఁ శ జదివించి దివ్యప్ర, బంధము లన్ని యారపగిదిఁజెప్పి
శ్రీరహస్యత్రయసారాదిసర్వర, హస్యము లెఱిగింప శ నతఁడు తెలిసి

తే.యలనడాదూరియమ్మాళురనాశ్రయించి, యతనిసన్నిధినుభయవేదాంతములను
జదివిపరవాదులనుదర్శిశితిజయించి, వాదిహంసంబువాహాఖ్యరవసుధఁగనియె.

క. ఆత్రేయాన్వయభవునిఁ బ,విత్రాపస్తంబసూత్రు శ విశ్రుతశుభచా
రిత్రుని శ్రీరంగనుధీ,పుత్రుని రామానుజార్యరబుధవరుఁ దలఁతున్.

12

తిరుక్కురునాప్పిరాన్బిల్లాన్ తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ జాత మాశ్వయుజే మాసే పూర్వాషాఢాశుభర్షు గే।

కురుకేశగురుం వందే యతిరాజపదాశ్రయమ్॥

తీర్థతనియను.-శ్లో॥ విఖ్యాతో యతిసార్వభౌమజలధేశ్చన్ద్రోపమ త్వేన యః
శ్రీభాష్యేణ యదన్వయా స్సువిదితా శ్రీవిష్ణుచిత్తాదయః।

వ్యాఖ్యాం భాష్యకృదాజ్ఞయోపనిషదాం యో ద్రావిడానాం వ్యధా
త్పూర్వం తం కురుకేశ్వరం గురువరం కారుణ్యపూర్ణం భజే॥

విష్ణుచిత్తాపరనామధేయం డైనయంగశాస్త్రాన్ తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ శ్రీవిష్ణుచిత్తపదపంకజసంగతాయ చేతో మమ స్పృహయతే కిమతః పరేణ।

నో చేస్సమాపి యతి శేఖరభారతీనాం భావఃకథం భవితుమర్హతివాగ్విధేయః॥

వరదాచార్యుం డని పర్యాయనామంబు గలనడాదూరియమ్మాళి తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ వందేహం వరదార్యం తం వత్సాభిజనభూషణమ్ ।

భాష్యామృతప్రదానాద్యః సంజీవయతి మామపి॥

రామానుజాచార్యుం డని మఱియొకతిరునామంబు గలయప్పిళ్లార్ తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ చైత్యార్ద్రాయాం సముత్పన్నం పద్మనాభగురోస్సుతమ్॥

కపితార్కికసింహస్య గురుం రామానుజం భజే॥

ఆయనతీర్థతనియను.- శ్లో॥ యస్తాదస్తాభి రేతద్యతిపతికథితస్తా కనప్రక్రియోద్యా

త్కర్ణబ్రహ్మవమర్శప్రభవబహుఫలం సార్థ మగ్రాహ్యశాస్త్రమ్॥

తం విష్వక్సేనవిద్యాస్థితపదవిషయస్థేయభూతం ప్రభూతం

వందే శ్రాత్రేయగామానుజగురు మనఘం వాదిహంసాంబువాహమ్॥

ఆ. సర్వపావనంబు శ సత్యవ్రతక్షేత్ర, మచ్యుతునకు నిత్య శ మాటపట్టు
నెల్లజగతిఁబురమశతల్లిక యనుపేరిఁ, గాంచి యెందుఁ గంచిశ్రునత మించె. 13

వ. మఱియును. 14

చ. కపదము బ్రహ్మవాచకము శ గావునఁ దత్పదవాచ్యుఁ డబ్జయో
ని పరమపూరుషు న్నచట శ నెయ్య మెలర్పఁగఁ బూజ సేసె గా
న పురము గాంచి యంచు భువనంబుల మించఁ బ్రసిద్ధిఁ గాంచె నం
దపగతసర్వదోష మగుశాస్తిధరాధర మొప్పె మెప్పుగాన్. 15

వ. అదియునుం గాక. 16

మ. తననోఁ బాసి విధాత ముందు హయమేధం బార్చ వాగ్దేవి దా
విని యష్టాదశపూరవేగవతి యై శ వీఁక న్వడి న్నవిరిం
చనయాగస్థలి ముంప బ్రహ్మ వినుతింశచం బ్రీతుఁ డౌశౌరి ప్రో
చెను సాష్టాదశమూర్తి యై నవన మారతేత్రంబు నేఁ దత్పదన్. 17

క. వరవేగవతీనది కు, త్రరతీరమునం దనంతరీధన్వాహ్వాయపు
ష్కరిణీరత్నము రంజిలుఁ, గరిగిరి య త్తటమునందుఁ శ గనఁబడుచుండున్. 18

నీ. పాండురాభ్యోసమశస్ఫాటికమణిబద్ధ, బహువిధప్రాకారశపరివృతంబు
సూర్యచంద్రవతంసశనురుచినానారత్న, దీపితోన్నతహేమశగోపురంబు
సుందరామృతసూక్తిశశుకపికళారికా, లాలితబాలకశల్పద్రుమంబు
మహితమహానీలశమణిమయశేదికా, మాన్యజనాకీర్ణ శమంటపంబు

తే. సర్వకాలమహోత్సవశసంగతంబు, భవ్యమాణిక్యసోపానశభాసమాన
మైనకరిగిరిశిఖరమ్మనందు వెలయుఁ, బుణ్యకోటివిమానముశపాలుపు మీఱ.

మ. భువిఁ దన్ను న్గనుఁగొన్నవారికి నిలింశపుల్ మెచ్చ సంసారసం
భవపాపంబులఁ బాపి సర్వశుభముల్ శ భావించునప్పణ్యకో
టివిమానంబున దేవరా జపటికిఁ శ రేవం బెరుందేవితో
నవరత్నస్థగితాసనంబుపయి నాశనందంబుగాఁ జూపడున్. 20

క. వరవిధిమఖరచితవపా, పరిమళమిళితాధరోష్ణశపల్లవయుతనుం

దరతరదరహాసితానన, సరసిజశ్రీవరదరాజశౌరిని దలఁతున్.

21

మ. క్రకచక్రారభ వాంత కారణము తొరకాంచీపురాష్టాదశ
ప్రకటశ్రీహరిమూర్తులందు మిగులన్ శరణిల్లుదీపప్రకా
శకుఁడున్ శౌరి తదీయదివ్యమణిరాజస్సందిర ద్వారవే
దిక చెంతన్ విలసిల్లునొక్కతిరువీరధీశేష్ మిం పొప్పఁగాన్.

22

నుగంధివృత్తము. అప్రమేయవిష్ణుభక్తి శ్రీ నాశ్రయించి మించి స
ద్విప్రు లందఱున్ సమస్తవేదశాస్త్రసంహతిఁ
క్షీప్ర మభ్యసించి యాత్మశిష్యకోటి కెప్పుడున్
నుప్రసన్ను లై వచింతురచున్ వసింతు రచ్చటన్.

23

వ. మఱియును.

24

సీ. వేగవతీనదీరవినుల ప్రవాహంబు, నం దవగాహన శ్రీ మాచరించి
ధౌతవస్త్రములును శ్రీ దర్భపవిత్రముల్, ధవళోర్ధ్వపుండ్రముల్ శ్రీ దగ ధరించి
భగవదాజ్ఞారూపరమవై దికకర్మ, ములను దత్తిత్కాలముల నొనర్చి
ప్రతివాడు లై నట్టిరబాహ్యకుదృష్టులఁ, దర్కప్రమాణోరురధాటి గెలిచి
తే. యతిమహేంద్రముఖోల్లాసశ్రీమాచరించి, కనులఁజూచుచుదీపప్రకాశకులను
విష్ణుదాస్యాభిరతు లగురవిప్రవరులు, వేడ్క వసియింతు రాతిరురవీధియందు. 25

నుగంధివృత్తము. నిండువేడ్క వేదశాస్త్రనిశ్చితార్థబుద్ధి యై
దండివాదులను జయించి శ్రీ ధార్మికుల్ నుతింపఁగాఁ
జౌండరీక మాచరించి శ్రీ భవ్యతన్ వసించు శ్రీ
పుండరీకదీక్షితుండు శ్రీ పొల్పు మీఱ నచ్చటన్.

26

వ. మఱియును వడమకులంబును దూప్పిల్కుడియును విశ్వామిత్రగోత్రంబు నాప
స్తంబసూత్రంబును యజుశ్శాఖయుఁగలిగి విలసిల్లుచున్నయట్టి పుండరీకదీక్షితు
నకు నాత్మతుల్యుం డైనయొకపుత్రుం డుదయించె నంత.

27

ఉత్సాహవృత్తము. పురుడు దీటి దీర్ఘ మాడి శ్రీ పుండరీకదీక్షితుం
డురుపవిత్రపాణి యై ధృవోర్ధ్వపుండ్రుఁ డై బుధో
త్కరముతోడ నర్హకృత్యశకారియై జగన్నో
హర మనంతసూరినామ శ్రీ మాచరించె బట్టికిన్.

28

శా. అన్నప్రాశనముఖ్యకర్తముల నార్యావేళలం దప్పకే
విన్నాణంబుగఁ జేసి బాలకునకున్ శ్రీ వేదంబులున్ శాస్త్రముల్
చెన్నొప్పం జదివించి పెండ్లి యొనరించెన్ బుండరీకార్యుఁ డం
చన్నారాయణపాదసేవకుల రాజదృక్తి నర్పించుచున్.

29

ఉ. అంత ననంతసూరి సకలలాగమశాస్త్రవిచారదత్తుఁ డై
సంతస మొందుచు నిఖిలశాస్త్రములం దనశిష్యకోటికిన్

సంతత ముగ్ధడించుచును శ శౌరిపదాబ్జములే తలంచుచుం
జింతఁ దొలంగి భాగవతశ్రవేవ యొనర్చుచు నుండె నచ్చటన్.

30

వ. అంత.

31

శా. పాతివ్రత్యము సత్కులంబు సిరి సౌభాగ్యంబునుం గల్గి వి
ఖ్యాతానంతమనీషి రాణ్ణహిషి యై శ కల్యాణచారిత్ర యా
తోతారమ్మ నుతుండు లేమి మది సంతో ంపకే యొక్కనాఁ
డేతెంచెన్ బుతునీర మాడ నదికిన్ శ శ్రీశాంఘ్యులం దల్చుచున్.

32

పంచచామరవృత్తము. అనంతసూరి సన్నతించె శ నస్ప డర్థికల్పకు
న్ననంతవేదవేద్యు నార్యు శ నప్ర మేయవై భవు
న్ననంతభోగిరాట్చుయాను శ నద్వితీయు నచ్యుతున్
సనందనాదియోగిచి త్తరసారసార్పితున్ హరిన్.

33

స్రగ్వణీవృత్తము. శ్రీమహీనాయకా శ తేమసంధాయకా
భూమిసంరక్షణా శ పుండరీకేక్షణా
స్వామి శ్రీవేంక టేశ శా మహాపూరుషా
ప్రేమ మొప్పార నశ్చింతు ని న్నెప్పుడున్.

34

కవిరాజవిరాజితవృత్తము. నురుచిరభూషణశ్రుందరవిగ్రహశోభినుదర్శనశ్రావ్యకరా
పరమపవిత్రనరభశ్చరభూచరభవ్యదనామతరపస్వినుతా
దురితనివారణ శ ధూర్జటికారణదోర్బలనిర్జితరదుష్టగణా
చిరముభవజ్ఞనశ్రవేవయొనర్చుచునసేమములందెద శ శ్రీన్మ

స్వాగతవృత్తము. వేంకటాద్రిగతరవిశ్రుతధామా
పంకజాస్తకులశపావనరామా
సంకులోగ్రరణశత్రువిరామా
శంక దీప్తి గృప శ సల్పు మకామా.

36

తరళవృత్తము. ఉరమునం దలమేలునుంగ మరహోన్నతిన్ విలసిల్లఁగా
నిరుగెలంకుల భూమి నీళయు శ నింపుగా వసియింపఁగాఁ
గరతలద్వయి శంఖచక్రయుగంబు చూపడు చుండఁగా
గరుడవాహన నాదుకన్నోగి శ గానరమ్మ దయానిధి.

37

మత్తకోకిలవృత్తము. మాలయింతిని గూడి ముందొకమాధవుం డనువిచ్చుడు
జ్వేలశౌర్యమునన్ ధనాఘముఁడెచ్చి భార్యకు నిచ్చియా
యాలుబిడ్డలు ద్రెళ్ల నేడ్చుచు శ నద్రి కెక్కినవాని ని
ర్వేలపాపముఁ బాపి పోచిననవేంక టేశ భజింతునిన్.

38

భూతిలకవృత్తము. శర్మకరా నరసింహ దైవతరసార్వభౌమ రమాసఖా
కర్మగతిన్ భవసాగరంబున శ గాఢమగ్నుడై నైనన్

గూర్మ మై మును మందరం బనుశ్కొండ నెత్తినమాడ్కి దు
ష్కర్మముల్ సెడ నుద్ధరింపుము శ శౌరి వేంకటనాయకా.
చంద్రకళావృత్తము. దీనపోషక యోగిహృదబ్జరధ్యేయ మహాపురుషా హరీ
భానుచంద్రులపోలిక నీసరద్బాహురథాంగద రేంద్రముల్
కానఁ జేయవె దేవధునీసరత్కారణపాదలసద్దవ్యయిన్
మానసాంబురుహంబుననోరాశమా భజియింతునకామతన్.

అంబురుహవృత్తము. అంబుజలోచన కంబుగళా కనకకాంబరేద్ధకటిస్థలా
శంబరజిజ్ఞనకా సనకాదికశసర్వయోగినిషేవితా
బింబఫలాధర వీనికి నిన్నికఁ శ బ్రీతితోఁ గనిపింపవే
యంబరచారులు విస్తయ మందఁగనంజనాచలభేలనా. 41

ఖచరపుత్రవృత్తము. వరద గూదవ మాధవ గోపీశవాంఛితదా ఖరఖండనా
నరకదానవసూదన ధాతీశనాయక నారదసన్నతా
గరుడవాహన పావనలక్ష్మీకాంతభుజాంతర భూరిదా
తిరముగా శరణాగతరక్షాదీక్షితఁ జూడవే హరీ. 42

జ. అని యివ్వధంబున.

43

—◆— వేదాంతాచార్యులవారివై భవము. —◆—

తల్లొ॥ కళక్కుశజ్కారహిత స్తమానుదన్ కళానిధిః కార్తికపూర్ణిమాతిథౌ
వివేశ త ద్విష్ణుపదం విచిత్రవా గ్విభూషితౌ వేంకటనాథచంద్రమాః॥

తల్లొ॥ అబ్దే సౌమ్యేచ వా శే గతవతి తరణౌ వృశ్చికం కృత్తికశే
రాకాయాం వేంకటేశో యతినృపతిమతం సర్వత స్థాపయిత్వా
వేదాంతాచార్యసూరిః కృతసకలవిధానేకదివ్యప్రబంధ
శ్రీశైలాధీశఘణ్డాకృతినపురభజ ద్దేశికేంద్రో దయాళుః॥

ప్రభాకలితవృత్తము. ధరను బ్రసిద్ధుఁ డనంతసూరి యశథామతిన్ వినుతించినన్
సరసిరుహాక్షుఁడు వేంకటేశుఁడు శ సంతసించి నిజాత్మలోఁ
జరణప్రపన్నుఁ డితండు మా కని శ సత్ప్రసాద మొనర్పఁగాఁ
గరుణఁ దలంచి యనంతసూరికిఁ శ గన్పడెన్ మదిలో రహిన్. 44

శాలినీవృత్తము. కన్నులనన్బొడరగాంచుటవ్యర్థముగదాబుధోత్తమగ్రక్కుననీ
కున్నతకీర్త్యభిరయుక్తశిఖామణి శ యొక్కకుమారకుఁ శ దుద్భవిలుం
జెన్నుగ నన్తదిఁ శ జేర్పు మటంచును శ జెప్పి రమాపతి శ సేమ మిడం
బన్నుగఁ దత్సతిరసాలికి నేగెను శ బాలకవేషముఁ శ బన్ని యటన్. 45

ఆ. అతిపవిత్రవేగశవతినీటిలో ఋతు, స్నాన మాచరించి శ జరగు చున్న
వేంకటేశుఁ డంతరవేడ్కఁ దోతారమ్మ, కన్నుఁగవకు నెదుటఁగనఁబడియె. 46

వ. కనఁబడినవిధం బెట్టి దనిన.

47

సీ. నీలాళిరుచి మించిరనిగనిగ మెఱయుచు, సిగముడి శిరముపై యజెన్నగులుకఁ
జంద్రమండలమునఁ జవిజాలుగతి ముద్దు, మోమునఁ జిలునవ్వున మొలకలెత్త
ద్వాదశాంగములందురధవశోర్ధ్వపుండ్రముల్, శ్రీచూర్ణ రేఖలనీరి వహింపఁ
బాలాశదండముఁ న బాణిపల్లవమున, దర్భపవిత్రంబుఁ న దగినవేలఁ

తే. చాల్చి గళమునఁ దిరువడిరత్నావళములఁ, బరఁగ ధరియించి కైతవనబ్రహ్మచారి
క్షితి ననంతార్యదేవికిఁ జింత లుడుపఁ, గానఁబడియెను గన్నులరకవకు నెదుట.

వ. అట్లు గన్నడి మాయామాణవకార్యకుం డాసాధ్వీరత్నంబున కిట్లనియె. 49

సీ. అమృతో నీ కేల న యంతరంగమునందుఁ, జింత యిట్లొక నీకునసేమ మగును
వేంకటాచలముపై నవివిధకామ్యార్థము, లొనఁగెడుఫలవృక్షమొకటి గలదు
తత్ఫలం బిది యని న తరుణికిఁ జిలుగంట, పగిది భాసిలుదొండనపం డొనంగి
యీక్షణంబునఁ దిను న మిప్తము సిద్ధించు, నని పల్క నదేవి న యట్లానర్చి

తే. మాయబాలునిఁ గనకవిరక్తయముఁ జెంది, వృషగిరీశునిఁదలఁచుచునవేళ్ల మొంది
భర్తతోఁగూడి సుఖయింపఁబరమపృథు, వేంకటేశుఁడుతద్దర్శనవివరమొందె.

పృథ్వీవృత్తము. దినక్రమముగా రహిం న దెలివి మించె నదేవికిం

దనూదరమహత్త్వముం న దగినరీతినిం జూపడె

న్ననంతగురుఁ డంతఁ దా న సఖిలసూరివర్దంబుతో

ఘనార్హదివసంబునన్ న గరిమఁ జేసె సీమంతమున్. 51

మ. పరమాశ్చర్యపడన్ జనాళి గజగర్భం బట్లు పండ్రెండువ
త్సరముల్ భాగ్యవతీలలామ మగుతోరతారమ్మ శ్రీవేంకటేశ
శ్వరఘంటాత్మకగర్భ మూనఁ బతి తదవ్వప్రభం గాంచి శ్రీ
హరి యస్తత్పుత్రుఁ డయ్యె నంచు మది నానందించె మిత్రాళితోన్. 52

శా. శాంతించెం గలిదోపముల్ పుడమి నంతచత్పుణ్యముల్ మించె నా

శాంతాశ్రాంతనిశాంతనద్యశుఁ డనంతాద్యుండు శ్రీకాంతునిన్

స్వాంతం బందుఁ దలంచు చుండె విలసనచ్చారిత్త యాదేవికిన్

వింత న్నంశయుగైక సావనసుతావిర్భావకాలంబునన్. 53

ఉ. ట్టానుఖకారిభాద్రపదనమాసమునన్ వృషశైలనాథమా

ట్టానుఖతీర్థవారిదివనంబున శ్రీహరిదేవతాక యా

భానురతారయందు వృషభక్షితిభృత్పతిదివ్యఘంటికో

ద్భాసితమూర్తి యాసతికిఁ న దా నుదయించెను బుత్తుఁ డై యిలన్. 54

తే. విష్ణుతేజోపబృంహితునవిలసితాత్ము, బాలకునిఁ జూచి యాతండ్రి పరమహర్ష
మంది యవగాహనస్నాననమాచరించి, జాతకర్తృత్వముఁ బ్రీతిరసలిపె నంత.

చ. పురిటిదినంబు లన్నియును న బొల్పమరం జనఁగా ననంతస

ద్గురుఁడును దీర్ఘమాడి పరిరతుష్టి బుధాళులతోడఁ బట్టికిం

దిరముగ వేంకటేశుఁ డని శ్రీ దీవ్యదురుక్రమనామధేయ మి

ద్ధరణి నుఖంపఁజేసి హరిశదాసుల కర్ప యొనర్చె నంతటన్.

56

వ. అయ్యవసరంబున “మద్భక్తోహం భవిష్యామి” అనియును “నేశస్వయమాగ
త్య” అనియుఁ బురాణవచనప్రామాణ్యంబు శ్రీశతకోపమునీంద్రుండుభగవదం
శావతీర్ణుం డనియునువిష్వక్సేనాంశజాతుం డనియుబుధాళిచేను త్రేక్షణీయుం
డయును శ్రీవైకుంఠనాథశ్రీపాదుకాంశజాతుం డని లోకరూఢిఁగాంచినట్లుభ
గవద్రామానుజమునీంద్రుండు “ననురామావరజస్స ఏష భూయః” అనియు
“విష్వక్సేనో యతిపతి రభూద్వేత్రసారస్త్రిదణ్డః” అనియును “వవృధేపశ్చభిరా
యుధై ర్మురారేః” అనియు నభియుక్తశ్రీసూక్తిప్రామాణ్యంబున శ్రీకృష్ణాపరా
వతారం బనియు విష్వక్సేనాంశావతీర్ణుండునియునుబంచాయుధాంశసంభూతుం
డనియును లక్ష్మీశ క్తిప్రభూతుం డనియును మహాత్ములచేతనూహింపఁబడియు శే
షమూర్తి యని జగత్ప్రసిద్ధిఁగన్నయట్లుశ్రీమద్వేదమార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్యుం
డును సర్వతంత్రస్వతంత్రుండును భగవద్రామానుజసిద్ధాంతనిర్ధారణసార్వభౌ
ముండును సగుశ్రీవేంకటేశగురుండును, ‘శ్లో॥వేంకటేశావతారోయంతద్భుట్ట
చాథవాభవేత్ । యతీంద్రాంశోభవేదేవమ్’ ఇత్యాద్యభిజ్ఞవచనక్రమంబుగాశ్రీ
వేంకటేశాపరావతారం బనియు శ్రీరామానుజపర్యాయావతారంబనియుఁ ద
ద్దయుం బెద్దలచే నూహింప నర్హుం డయును, ‘శ్లో॥ఉత్పేక్ష తేబుధజనై రుప
పత్తి భూమ్నాఘట్టా హరే స్సమజనిష్ట యథాత్మ నేతి’ అనియు ‘శ్లో॥భాద్రపద
మాసగతవిమలరే వేంకటమహీతీర్థదినభూతే । ప్రాదురభవజ్జగతోదైత్యరిపు
ఘట్టావంతా కవితార్కికమృగేన్ద్రగురుమూర్త్యా॥’ అనియు నభియుక్తశ్రీసూక్తి
క్రమంబుగా శ్రీవేంకటేశఘంటావతారం బని లోకరూఢి వహించె. ఇట్లుప్రభా
వసంపన్నుఁ డైనయద్దారకునకుఁ దండ్రి యగుననంతసూరివరుండు పండ్రెండవ
దినంబున జాతకర్తనామకరణంబులను మూడవ నెలయందుఁ జంద్రదర్శనంబును
నాటవ నెల నన్నప్రాశనంబునుమూడవసంవత్సరంబునఁ జౌలకర్ణంబునుగర్భాప్త
మంబునం దుపనయనంబును దదనంతరయోగ్యకాలంబులయందుగోదానికప్ర
తాదివైదికకర్తంబు లన్నియు యథాశాస్త్రంబుగా నొనర్చె నంత.

57

ఆ. వేంకటేశసూరి శ్రీ వేత్తమునం దుండి, వేడ్కఁ దండ్రి చెప్ప శ్రీ వేదములను
నిత్యసూరిభోగ్యశనిత్యానుసంధానములఁ బఠించి మించె శ్రీ మోద మలర. 58
వ. మఱియు నఖండకావేరీప్రవాహంబున జనియించియుదీచీనావాచీన కావేరీప్రవా
హంబులు శ్రీరంగధామంబున కిరుపాగ్వంబులఁ బ్రవహించుచుఁ జనిచనియేక
సముద్రంబునం బ్రవేశించినట్లు సంయమింద్రునకుం బ్రియ శిష్యుండును
బ్రణతార్తిహరుం డనియు వరదాద్యుం డనియుఁ దిరునామంబులు గల
కిడాంబియాచ్చాణ తదంఘ్రిసరోజాతుండు రామానుజగురుండు తత్పాదా

శ్రితుండుశ్రీరంగాచార్యుం డీక్రమంబుగా నే తెంచుసమాశ్రయణసంప్రదాయం
బును యతీంద్రున కభిమానపుత్రుండు నభిమతచ్ఛాత్రుండును గురు కేశగురుండు
తచ్చిష్యుండు శ్రీవిష్ణుచిత్తార్థుండు తదం తేవాసి వరదాద్యుండనితిరునామంబు
గలనడాదూరియ మ్మాళీప్రకారంబుగా నరుగుదెంచుగ్రంథాన్వయసంప్రదా
యంబును భగవద్రామానుజగోవిందభట్టార్య వేదాంతవేద్యాదిగురుపంక్తివిశే
షంబునకు నిరుగెలంకుల విలసిల్లుచు వచ్చివచ్చి యేమహాత్మునిఁ గలిసె నయ్యు
భయసంప్రదాయంబులం గలిగి రామానుజార్యుం డనియు వాదిహంసాంబు
వాహుండనియుఁ ప్రసిద్ధుండై యాత్రేయకులకలశాభిపూర్ణచంద్రుండై స్వమా
తులుండై యొప్పునక్కడాంబియప్పిళ్లను నాశ్రయించి యమృతహాత్మునియనుగ్ర
హంబుచేఁ బంచసంస్కారంబులు లభించి శ్రీవేంకటేశగురుండు తొల్లి రామ
కృష్ణాభిధానుం డగునారాయణుండు సాందీపనికడ సకలవిద్యలభ్యసించినట్లు
“వింశత్యజ్ఞే విశ్రుతనానావిద్యస్త్రింశద్వారం శ్రావితశారీరకభాష్యః” ఇత్యా
ద్యభియుక్త శ్రీసూక్తిక్రమంబుగా నద్దేశికేంద్రునన్నిధిని వసించి కాణాదపాణి
నీయపాతంజలపూర్వోత్తరమీమాంసాదిసమస్తశాస్త్రంబులు, నాలాయిరప్ర
బంధంబులు, తద్వ్యాఖ్యానంబులు, వేదాంతరహస్యంబులు, వైశ్వదేవక్ర
మంబు, చరమపర్వనిష్ఠ, శరణాగతి, మఱియుఁ దక్కినవిద్యలన్నియు నిరువది
సంవత్సరములలో నభ్యసించి ముప్పదిమాఱులు శ్రీభాష్యప్రవచనం బొనర్చె,
నమృతహాత్మునకుం దిరువారాధనంబు శ్రీహయగ్రీవమూర్తియు శ్రీరంగరాజదివ్య
విగ్రహంబును శ్రీపాణియోగీంద్రుండును హయగ్రీవ్రాపాసనయు వైనతేయ
సాక్షాత్కారంబును గలిగియుండునగురువరుండు వడహలయాచారసంపన్ను
లగుప్రపన్నులకుం గూటస్థుండు జ్ఞానవదగ్రేసరసార్యభౌముండునుభాగవతనిష్ఠా
గరిష్ఠుండును బరమవైదికచక్రవర్తియు నై యొప్పుచుండె నప్పుడు.

59

ఉ. అంతట నొక్కనాఁడు బృహరదామయజర్షు రితాంగు సంతతో

ద్భ్యంతమనస్కు దుఃఖి నొకరభాగవతుం గనుమోలఁ జూచి వే

దాంతగురుండు నిండుకృప నాతనికిఁ స్వపదాబ్జతీర్థ మొ

క్కింత యొసంగఁ ద్రాగి నుఖరయించుచు నుండె నతం డరోగి యై.

60

సీ. దీపప్రకాశకరదేవదివ్యాలయ, గోపురద్వారసమీపమునను

స్వకభవ్యగృహబహిరద్వారాంగణస్థలి, స్తంభము నాటించి న దానివైని

తనసర్వతంత్రస్వతంత్రమహాబిరు, దాంకిత మగువిజయధ్వజంబుఁ

గట్టించి తనతోడఁ న గదిసి పోరెడుకవి, తార్కికగజములతలలు పగులఁ

తే. బ్రబలతర్కాదిసితనఖరపంక్తినడఁచి, ఊతినిఁ దాఁ గవితార్కికరసింహుఁడనుచు

వాసి కెక్కినుశ్రీవేంకటేశగురుఁడు, సంయమింద్రపదార్పితరస్వాంతుఁడగుచు.

వ. అంత నావేదాంతగురుండు కవికథకరటిఘంటాలుంథ నాకుంఠోత్కంఠ కంఠి

రవుం డయ్యును వై కుంతప్రియదర్శనై కతత్పరుండు గావున ద్రవ్యార్జనంబునకై
రాజదర్శనంబు సేయ నొల్లకయున్నయెడఁ దదీయులు కొందఁ జుట్టెడి కేంద్రునిం
జూచి మహాత్మా నిత్యతదీయారాధనాభివృద్ధికై ప్రభుదర్శనంబు సేయందగునని
విన్నవింప నమ్మహానుభావుండు వారల నుద్దేశించి ప్రాజ్ఞులారా. 'శ్లో॥ శరీరపతనా
వధిప్రభుసి పేవణాపాదనా। దబిన్ధనధనంజయ ప్రశమదన్ధనం దంధనమ్। ధనంజ
యవివర్ధనం ధనముదూఢగోవర్ధనమ్। సుసాధనమబాధనం సుమనసాం సమారా
ధనమ్॥' అనియెడు శ్లోకముఖంబున ధనంజయవివర్ధనంబును సముద్ధృతగోవర్ధనం
బును సుఖోపాయసాధ్యంబును రాజచోరాద్యుపద్రవరహితంబును సుమనస్కు
సమారాధనీయంబును సగుణీకృష్ణరూపధనంబు ధనంబు గానిశరీరపతనపర్యం
తంబు ప్రభునిపేవణంబుచే నార్జితంబై సలిలేంధనజత రానలశమనకారణంబై న
ధనంబు దంధనం బనియు, 'శ్లో॥ దురీశ్వరద్వారబహిర్వితర్ది కాదురాసికాయైరచి
తోయ నుంజలిః। యదంజనాభం నిరపాయమస్తి మే ధనంజయస్యన్దనభూష
ణం ధనమ్॥' అనియెడుపద్యముఖంబున నేకారణంబునం జేసి పుంజీభూతాంజనా
భంబును నిరపాయంబును బార్థరథాభరణంబు సగుధనంబు మాపాలం గలిగి
యుండు నాకారణంబుచే దురీశ్వరఖలద్వారబహిర్వితర్దికలం గీలుకొనియెడుదు
రాశ కంజలి రచియింపఁబడియె ననియె ననియును, 'శ్లో॥ శిలం కి మనలం భవే
దనల మాదరం బాధితుం, పయసి ప్రసృతిపూరకం కిము సధారకం సారసమ్।
అయత్నమలమల్లకం పథి పటచ్ఛరం కచ్ఛరం భజన్తి విబుధాముధాప్యహహ
కుక్షితః కుక్షితః ॥' అనియెడు శ్లోకముఖంబుగా జతరాగ్ని శాంతికై యుంఛ
శిలాదివృత్తి యేల చాలదు? ప్రసృతిపూరకం బగుసారసనీరం బేల ధార
కంబు గా నేరదు? మార్గమధ్యంబునఁ దయత్నసిద్ధంబై మలదూషితం బైనజీర్ణ
వస్త్రంబు కౌపీనం బేల కాదు? విబుధు లహహః కుక్షికై కుక్షీతీశ్వరుల నిరర్థకం
బుగా భజియించుచుండురనియు నానతిచ్చిన విని వారును భగవత్ప్రపన్నులకు
రాజసేవ సేయఁదగదనితెలిసి యమ్మహాత్మునకుఁ బ్రణమిల్లి తదాజ్ఞఁ బడిసి యథే
చ్ఛం జని రంత నగ్గురుశిరోమణియుఁ బరమవిరక్తుండై యక్షయపాత్ర సేయు
చుండుతఱి ధన్యు లగుదాసచేతనులు కొందఱు కనకరత్నగర్భంబు లగుతండు
లంబుల నర్పింప నెఱింగి యానిస్పృహుండు రత్నంబులు తాళ్లనియునుగాంచ
నంబు కలి కాశ్రయం బనియు వానిని బరిహరించి శుద్ధంబు లగుతద్ధాన్యంబు
'లచేఁ గాలయాపనంబు సలుపుచు భగవదంఘ్రిసరోజ హేమవ్యామోహంబునఁ
దదితరసమ స్తవ స్తువులను దృణీకరించి నిజనివాసంబున భగవద్గుణానుభవై కత
త్పరుం డై సుఖం బుండె నయ్యవసరంబున.

మ. అతివేడ్క సిరిఁ గొల్చి తత్కృపను విరద్యారణ్యుఁ డన్విపుఁ డు
న్నతరాజ్యంబు లభించి బాల్యదశ నాశమ్నాయాంతసూరీంద్రుఁ డి

క్షీతి నస్తత్సహపారి యై శీలముచే ర జీవింపరా దంచు ను

స్థితిః జేయన్ స్వభటాళిచేఁ బిలువఁ బంఠచేన్ వేంకటాచార్యులన్. 63

న. ఆవిద్యారణ్యప్రేషితు లగురాజభటు లేతెంచి కాంచీపురంబుఁ గాంచియందు.

మందాక్రాంతవృత్తము. భ్రాజద్భూభృద్భటు లచటికి ర న్వచ్చి యద్దేశికేంద్రన్
రాజద్వీధి నహిఁ గని నతుల్ ర రంగుగాఁ జేసి విద్య
ద్భూజానీ మాదొర మిము నటంబోడితెమ్మంచు మ మ్మ
వ్యాజోక్తిన్ దా ననిచె నటకోరయార్యవిచ్చేయుమన్నన్.

వ. తద్వాక్యంబు లాకర్ణించి యగ్గురుపురందరుండు నిజమందిరంబుఁజెంది యందుఁ
దనఁడందంబునం దిందిరాసాన్నిధ్యంబుఁ గల్పించుకొని యాత్మగతంబున. 66

స్రగ్ధరావృత్తము. ఆవిద్యారణ్యభిక్షుంఠడవనికిఁ బతియైయర్థ మీమా కొసంగన్
భావంబం దంచి పిల్వంబనిచె మము యతిరబ్రహ్మదాసానుభావం
బావివ్రుండే మెఱుంగున్నతనికి మనమర్థాఘ మిప్పింతుమంచుం
బ్రావీణ్యం బొప్పు నంచరద్రసనఁ గనక భారాస్తవం బానతిచ్చెన్.

మహాస్రగ్ధరావృత్తము. ధనధారాపాతవృష్టిన్ ర దయసిరిగురియన్దారణీధోచ్చితం
బా, ధనరాశిన్ సూరిసంక్రంఠదనుఁ డిడ నృపదూత ల్ఖరోష్ట్రాదిపాళిం
గొని శీఘ్రం బేఁగి యాభిరక్షునిఁ గని ధనముల్లూర్కిఁ జూపించి కైకొ
మ్మనఁ జోద్యం బంది యాతం ర డతని హరినిఁగారనాత్మలోనం దలంచెన్. 68

వ. అంత.

క. వరదునియనుమతిఁ గొని యదు, గిరి కరుగుచు గురువరుండుకృతీయుతుఁడై యా
సరణిఁ దన కెదురు నుడివెడు, పరవాదులఁ దర్కశతినీ ర భంగ మొనర్చెన్. 69

చ. తనవిజయం బెలర్పఁ గవిరేతార్కిక కేసరి యట్టు లల్లనం
జనిచని కన్తోగిం గనియు ర సస్యసమృద్ధుల కాటపట్టు స
జ్జనులకు వాసభూమి విలసత్కమలాకర ముజ్జ్వలన్నదీ
వన మగుమేలునాఁట సురవంద్యము నయ్యదుశైలరాజమున్. 70

ఉ. అందు విశుద్ధరత్న కృతరహాటక గోపుర శాలిసాల మై
సుందరహర్త్యసౌధగృహశోభిత మై విబుధైక భామ మై
నందనతుల్యపుష్పగహనవ్రజసంవృత మై మనోజ్ఞ మై
యిందిర కాటపట్టు నయి ర హెచ్చుపురంబు గురుండు గన్గొనెన్. 71

క. తిరునారాయణపుర మని, ధర విశ్రుతిఁ గాంచి విష్ణురదాస్యరతులకుం
బరమపదం బనఁ బరగిన, పుర మది శ్రీవేంకటేశరబుధవరుఁ డొందెన్. 72

సీ. కళ్యాణీయం దవరగాహన మొనరించి, ధౌతవస్త్రయుగంబుఁ రదాల్చి యూర్ధ్వ
పుండ్రము ల్పండ్రెండురూపొల్పుగాధరియించి, గురుపంక్తిఁదలఁచియగ్గురువరుండు
కాలోచితక్రియల్ ర గావించువేళ నా, స్థలవాసు లందఱు ర తన్నుఁ గాంచి

ప్రణమిల్ల వారిని శ భగవత్స్వరూపులఁ, గా నెంచి సేవించి శ గారవించి
తే. యంత యతిరాజమతమునక బృథాళి, తోడఁజను దెంచియమ్మహాశ్రత్తుని భజించి
భవ్యతీర్థప్రసాదాదిరబహుమతులను, జెంది జెందమునందు నాశనంద మొందె.

మ. యతిరాజాజ్ఞ లభించి యగ్గురువరుం శ డావైష్ణవ శ్రేణితో
నతిభ క్తిఁ హరిమందిరాంగణము డాతయం బోయినం జూచి శ్రీ
పత్తికైంకర్యపరుల్ సమాల్యశతకోశపం బార్ధ్యులం గూడి యం
చితవాద్యాగమఘోష మొప్ప నెఱవారసిం దెచ్చి రచ్చోటికిన్. 74

క. శ్రీశునిశతకోపముతో, వాసిగ నేతెంచువైష్ణవప్రవరులకుం
జేసిఁ బ్రణామము వేంకట, దేశికుఁ డాశ్రితులతోడఁ శ దేజ మలరఁగన్. 75

తే. అంత యదుశైలనాథునిశయర్చకుండు
కునుమదామము శ్రీశతకోప మియ్య
ననుగృహీతోస్తి ధన్వోస్తి శ యని శిరమునఁ
దాల్చె నవి రెండు ఘంటావత తారగురుఁడు. 76

సీ. శ్రీశతకోపముశ్చెంత నాశ్రితులతో, స్థలవాసి వైష్ణవశ్రజనులతోడ
నల్లనల్లన చని శ హరిమందిరద్వార, దేహళిఁ గడచి యాదీవ్యసూరి
బలిపీఠ మున్న చోఁత బ్రణమిల్లి కోవెల, వలగొని ముఖమంటరపమునమొక్కి
యంతరాలయమునం శ దళితేశుఁ డగుతిరు, నారాయణనిజగతన్తాన్యదీవ్య

తే. మంగళాకృతి యాపాదరమస్తకంబు, కన్నులారఁ గనుంగొని శ సన్నుతించి
తీర్థశతకోపచందనాశ్రిదికముఁ జెంది, ధీరు యతిరాజసంపత్కుశమారుఁ గనియె.

శా. డాయం బోయి గురూద్వహుండు యతిరాత్రుంపత్కుమారున్ ముని
ధ్యేయున్ సాధువిధేయు నార్ద్రహృదయున్ శ ధిల్లీశపుత్రీప్రియున్
మాయాయూర్తసమస్తభూతచయు శ్రీరమత్కాయు రామప్రియున్
న్యాయం బొప్ప భజించి తీర్థశతకోపాదుల్ గ్రహించె రహిన్. 78

సీ. అంత నయ్యదుగిరిశహరియాజ్ఞఁ దలఁ దాల్చి, తద్దేశవిమతవిరద్వజ్జనులను
ఘనతరబ్రహ్మతరగ్గప్రమాణముల జ,యించి జయంబు చాతించి యచట
స్వజయసూచకజయశస్త్రంభముల్నాటిగి, యాశ్రితులను గూడిరయచట నుండి
తరలి శ్రీమద్రంగరథామముకడ కేగి, కావేరియం దవరగాహనంబుఁ

తే. జేసి ధవళోర్ధ్వపుండ్రముశ్చెన్ను మీఱ, ద్వాదశస్థానములయందుఁదగధరించి
యార్యపం క్తిఁదలంచివేరదాంతగురుఁడు, సమయసముచితకృత్యముశ్చల్పి వెనంత.

శా. శ్రీరంగస్థలవాసిభాగవతు లాశ్రీవేంకటేశ్వర్యుని
జేరం బోయి ప్రణామముల్ సలుప నాశ్రీవేదశీర్షార్ధ్యుఁ డా
సూరిశ్రేణికి మొక్కి మే లడిగి యాశ్రుశ్లోకసంఘంబుతో
శ్రీరంగేశు భజించి సన్నుతులఁ జేరసె దేశికుల్ మెచ్చఁగాన్. 80

వ. ఆస్తోత్ర క్రమం బెట్టి దనిన.

81

మత్తకోకిలవృత్తము. రంగరాజ రథాంగశంఖధరరా విహంగతురంగ సా

రంగరాడ్వరదా త్రివిష్టపరక్షణంబున కిచ్చటన్

రంగదచ్చభుజంగపుంగవరమ్యతల్పముపై రమా

సంగి వై పవళించుని న్నది శ సారెసారెకుఁ దల్చెదన్. 82

విచికితమాలినీవృత్తము. సరసిజభవభవముఖసురసతతవినుతచరణయుగా

నురుచిరశుచితరనుచరితశనుఖకరనిజసుగుణకథా

మురహరభవహర నినుఁగనుశ్రమొగి ముదమలరఁగఁ గనినా

దురితము లుడిగితి నిఁక మదిఁదొలఁగక నెలకొనుముహూర్తి.

భుజంగ ప్రయాతవృత్తము. మహాయోగిహృత్పద్మమంతవ్యమూర్తి

మహి న్నిన్నుఁ గన్గొన్నశ్రమర్తువృండు ధన్యుం

డహణారాత్రముల్ నీశుశభాంగంబుఁ దల్చున్

రహిన్ వాఁడు మైమాని శ రంగా ని నొందున్. 84

కరిబృంహితవృత్తము. మూఁడుజగములుమూఁడుపదములశ్రమందుగొలిచినవామనా

వేడు కలరఁగ నీనుచరితము శ వీనులకు విన నింపు గాఁ

బాడఁగలిగినవాఁడు పుడమిని శ బాతకములను జెంద కే

గోడు గుడువక నీదుకరుణను శ గూడి నుఖి యగు నెచ్చటన్.

తోటకనృత్తము. హరిరామముకుందదశయాజలధీ, పరమాత్మహయాననశ్రభవ్యగుణా

మరుదర్శితరంగరశమారమణ, వరదాయనమర్త్యుడ్రపాపుడగున్.

లయగ్రాహివృత్తము.

మేలిమగమీల సగఁజాలువగఁ గీలుకొనుశవాలుఁగనులీల గలశబాలయురమేలన్

పేల నిలనీలరతశనాలకడియాలు గలశకేలుఁగవ మాలిమిగఁగాలుఁదము లొత్తం

గాలఘనజాలహరిశనీలనుతమాలములఁ శ గేలికొనఁ జాలురుచిశాలితను వొప్పన్

లోలవనమాల శుచిశనీల శుభమూల ఘోరపాలతనుడోల జగశమేలునినుఁ గంటిన్.

లయవిభాతివృత్తము.

పరమపురుషార్థమ సుపరమపదమిచ్చటకు వరదనినుమానిననుశ్రవరుడగు నెయెంచన్

నరుఁడు శరణాగతినిశనరవినుత నీచరణ, సరసిజములం దొదువఁశ్రవరమగతిఁ జేరున్

గురుకరుణ నీచరితశగురుకథలుసారెకును, వరుస రచియింపఁగలశవరకవి నుఖించున్

గురువులకునీవుతోలిగగురుడవని దేశికులు, నిరతివసియింతురఁట్రహరినినినుఁజూడన్.

శా. ఈరీతి బహుభంగులం బొగడ రంశగేశుండు హర్షించి య

ద్ధీరున్ నీ విచటన్ వసింపు మని నిశ్చేశించి యాసూరికిం

జారుశ్రీశతకోపతిః తులనీశ్రస్తజ్ఞుఖ్యసన్తానముల్

శ్రీ రంజల్ల నానర్ప నచ్చట వసింపఁచె వేంకటేశాద్యుడగున్. 89

వ. అయ్యవసరంబున నమ్మహాత్మునకు వేంకటాచార్యుం డనియును దిరువేంగడత్తా
 ననియును వేంగడత్తురవా రనియును దిరువేంగడముడయా ననియును ఘం
 టావతారస్వామి యనియును దూప్పిల్ ప్పిళ్ళయనియును వేంకటనాథుం డనియు
 ను కవితార్కికసింహుండనియును సర్వతంత్రస్వతంత్రుం డనియును వేదాంతా
 చార్యుండనియును నిగమాంతాచార్యుం డనియును నిగమాంత దేశికుం డనియు
 ను వేదాంత దేశికుం డనియును శ్రుతి శేఖరాచార్యుండనియును శ్రుత్యంచలగురుం
 డనియును నిగమమకుటసూరి యనియు నామ్నాయమకుటాచార్యుం డనియు
 నామ్నాయవనాళీంద్రుం డనియును శతఘంటాకవినురత్తామణియనియును ఘటి
 కాసహస్రసురత్తామణియనియు ఘటికాసహస్రకవీంద్రుం డనియు నాచార్య
 శిఖామణియనియును బరమపావనంబు లగుతిరునామంబు లయ్యె నద్దేశికేంద్ర
 నాశ్రియించిన శ్రీవైష్ణవులు సుకుమారుండగునయ నాచార్యుండును బ్రహ్మతంత్ర
 జియ్యరును వెణ్ణక్కాత్తజియ్యరును బ్రాభాకరజియ్యరును ఘటికాశతకమమ్మా
 శాచార్యపుత్రుం డగుకొమాండా రాచ్యాక పేరరుళాశప్పయుఁ గిడంచినయ
 నారాచార్యుండును గుంచపురి రామానుజాచార్యుండును గందాడయెంబారును
 దిరుమలనల్లానును గోవిందచక్రవర్తి తీర్థప్రసాదు వేదాంతాచార్య భట్టారకుండు
 నెళయభట్టారకుండును బలవదబాధిత ప్రమాణానుగృహీతతదీయతర్కధాటిచేఁ
 బరాజితులై తత్పాదపద్మంబులాశ్రియించి శ్రీవైష్ణవు లైనవారదై వ్యతసార్వభౌ
 ముండునుజతు ర్వేదపండితుండునువిద్యజ్ఞనస్వాభౌముండునుసర్వవిద్యాశిరోమ
 ణియుసోమేశ్వరభట్టారకుండునుగాశీవాగ్విజయభట్టారకుండును. మఱియునిగ్గురువ
 రుండానతిచ్చినగ్రంథంబులు శ్రీరహస్యత్రయసారంబునురహస్యపదవియుఁడత్వ
 పదవియురహస్యత్రయచుళకంబునుదత్వత్రయచుళకంబును రహస్యమాతృక
 యుఁడత్వనూతృకయుఁ దిరుభిన్నమాలయు సక్క పత్తును హస్తిగిరిమాహా
 త్మ్యంబునుమణిప్రవాళంబునధికారసంగ్రహస్పాట్టనునధికారసంగ్రహశ్లోకంబు
 నురహస్యంబులుముప్పదిరెండునుడోలాగాథయుఁ గంతుకగాథయుఁగుబేరాక్ష
 గాథయుఁగుటికాగాథయుఁబరిహాసగాథయునర్థపంచకంబునుశరణాగతిశతకంబు
 నుయజ్ఞోపవీత ప్రతిష్ఠయునిజ్యాక్రమంబునుమునివాహనభోగ బునుసారాసారం
 బునువిరోధిపరిహారంబునుబరమపద సౌపానంబునుదత్వరత్నావళియునురహస్య
 గత్నావళియురత్నావళీహృదయంబును సంప్రదాయ పరిశుద్ధియుసంప్రదానశతకం
 బును అభయప్రదానసారంబునునుపకారసంగ్రహంబునుబరమతభంగంబును
 నంజలివైభవంబునుబ్రబంధసారంబును పూహపంచకమును నాహారసేమప్పా
 ట్టును సంస్కృతం బగునాహారనియమగ్రంథంబును వైష్ణవేష్టివిలక్షణంబును
 శ్రీరంగవిమానప్రభావంబును సారార్థచంద్రికయునానందనిలయవైభవంబును
 బుణ్యకోటి విమానవైభవంబును జగన్నాథస్తవంబును నాదినాథస్తవంబును

లక్ష్మీనృసింహ స్తవంబును దత్తవ్రతయగాధయు శతదూషణియు సర్వార్థసిద్ధియుఁ
 దత్తముక్తాకలాపంబునుస్తోత్రభాష్యంబునువాక్యత్రయవివరణంబునున్యాయ
 తిలకంబును న్యాయసదశకంబును న్యాయవింశతియు భగవద్ధ్యానసౌపానంబును నభీ
 తిస్తవంబునువేంకటేశప్రపత్తియును నిగమపరిమళంబును గీతాగ్రసంగ్రహరక్ష
 యునుసచ్చగితసంగ్రహరక్షయును బాంచరాత్రరక్షయునుసితేపరక్షణంబును
 రహస్యరక్షయు విషయవాక్యదీపికయు హరిదినతిలకంబును బౌరమార్గస్తుతియు
 దేహభీతస్తుతియు వరదరాజపంచాశతియుశ్రీవేంకటేశ స్తవంబును సుదర్శనాష్ట
 కంబును నాహ్నికంబునునచ్యుతశతకంబును నధికరణసారావళియు రహస్యనవ
 నీతంబును దత్తనవనీతంబును సారసంతేపరహస్యంబునుగణ్ణనుణ్ శిరుత్తాంబు
 వ్యాఖ్యానంబును జంద్రికాఖండంబును న్యాయసిద్ధాంజనారూఢంబును దళావ
 తారస్తోత్రంబును మతిస్తవంబును గోదాస్తుతియు శ్రీస్తుతియు యతిరాజస్త
 తియు దయాశతకంబును ద్రవిడోపనిషత్సారంబును గరుడపంచాశతియు గరుడ
 దండకంబును సంకల్పసూర్యోదయంబును న్యాయపరిశుద్ధియు న్యాయసిద్ధాంజ
 నంబునుగీతాసారంబునుజతుశ్లోకీభాష్యంబునుగద్యత్రయభాష్యంబునుదత్త
 దీపికయు నద్వైతఖండంబును దృష్టినిరసనంబును దాత్పర్యచంద్రికయుఁ బౌ
 దుకాసహస్రంబునుమీమాంసాపాదుకయుమీమాంసాభాష్యంబునుయాదవా
 భ్యుదయంబునువేదార్థసారసంగ్రహవ్యాఖ్యానంబునుహంససందేశంబునుహయ
 గ్రీవస్తోత్రంబును గోపాలవింశతియు రఘువీరగద్యయు మణిప్రవాళరూపం బగు
 సభయప్రదానసారంబును నష్టభుజాష్టకంబును కానూసికానృసింహాష్టకంబును
 దీపప్రకాశ స్తవంబును మొదలుగాఁ గలద్రవిడసంస్కృతరూపంబు లగునసంఖ్యే
 యగ్రంథంబులు, శ్లో॥ పరశ్శతంవాపి పరస్సహస్రం శ్రీవేంకటాచార్యకృతాః
 ప్రబంధాఃతత్రాలమేకః ఖలుభుక్తిముక్త్యోః కా ర్తేన్యనకస్తా గణయేత్తమ
 స్తాన్ ॥అనియెడు న్యాయంబున శ్రీవేంకటేశకవిప్రణీత ప్రబంధంబులు పరశ్శతం
 బులు పరస్సహస్రంబులు నందు భుక్తిముక్తులొసంగుటకు నొకటొకటియే సమ
 థంబగు నన్నియు గణింపనెవ్వఁడు నమర్థం డిట్లనేకమాయావాదివిద్వాంసుల
 జయించి దర్శనంబు నిర్వహించుచు శ్రీరంగాది దివ్యదేశంబులందు వసియించి
 కాలతేపం బొనర్చు చుండ నద్వైతసార్వభౌమాదిమాయావాదివిద్వాంసుల
 జయించి వారిని వైష్ణవులనుగా నొనరించినక్రమం బెట్టి దనిన వివరించెద. 90

సీ. అద్వైతసార్వభౌమాఖ్యామాయావాది, భాషించు నొక్కొకదూషణమున
 కాగమాంతాచార్యులార్యులు మెచ్చ నూ, తేసి దూషణముల ర నాసినుడుప
 గంగాప్రవాహంబురకరణిఁ బెంపారుత, ద్భస్యవిచిత్ర వాగ్ధాటిఁ జూచి
 యక్కజపడి భయ ర మంది పరాజతుఁ, డై నయమ్మాయి తరదంఘి క మల
 లే.మా శ్రయింపగురూద్యహః, రదాద్విజనకుఁ, బంచసంస్కారములనాచరరించిన రుణ

- నర్థపంచక మెఱిగించిరయాకృతిత్రయంబు బోధించె లోక త్రయంబుమెచ్చ.
 సీ. ఆశిష్యమణికి వేదాంతియాత్వా నని, మహిత మాదాస్యనాశమం బొనర్చి
 రంగుగా నాలాయిరప్రబంధంబులు, శ్రీరహస్యత్రయసారముఖ్య
 నిఖిలరహస్యముల్ శ నిగమాంతయుగ్గము, నాగమాంతాచార్యు శ లానతియ్య
 నమ్మహాత్మునివల్ల శ సట్లు విశేషశాస్త్రార్థము లన్నియు శ నరసి తెలిసి
 తే. సకలసందేహములఁ బాసిరస్వగురుచరణ, కమలములచెంతపసియించిరఘనతమించి
 పుడమివేదాంతియాత్వానుభూరియశము, గాంచిశ్రీవైష్ణవాంఘులరర్పించఁగనియె
 ఆ. క్షీతిని మేలునాట శ మతిమంతఁ డౌచతు, ర్వేదపండితుండు శ వేదశిఖర
 గురుఁ డుపన్యసించుశగురున ప్తకక్ష్యల, కోడి మాటుయుక్తు శ లొసఁగలేక. 93
 తే. దేవ దేవరవారి కంఠతేనివాసి, నైతి నని మ్రొక్కి తత్పద శ మాశ్రయింప
 వేంకటేశ్వర్యుఁ డౌచతుశ్వేదకృతిని, శాస్త్రవిధి వైష్ణవునిఁ జేసెరజగతిమెచ్చ.
 మ. కమలాక్షాత్ముఁడు వేంకటేశ్వరకవిత్వాభర్తకక్షాత్రయిన్
 త్తమ విద్యజ్ఞసవంచకున్ గెలిచి యశ్శానాంధు సర్వేశ్వరా
 ఖ్యమతస్థాపకు మూఁడుకక్ష్యలను వరక్కాణించి గెల్వంగ వా
 రు ముదం బొప్పఁగ నాశ్రయించిరి సుధీరున్ వేంకటాచార్యునిన్. 95
 మ. భువి సోమేశ్వరభట్టనామకుఁడు చెరప్పం గక్ష్య లొక్కొక్కటిన్
 చెవగా ముప్పదిరెండుదూషణములన్ శ ఛేదించు నయ్యార్యు వా
 గ్ధవుఁ డీతం డని యెంచి యాద్యజుఁడు సరద్భక్తి భవాంభోనిధి
 ప్లవ మాతత్పద మాశ్రయించె నిజహాపజ్ఞానసంసిద్ధికై. 96
 శా. ఆకాశుణ్యపయోధి సద్గురుఁడు దీనవ్యత్పంచసంస్కారముల్
 ఆకారత్రయ మర్థపంచకము నేరయ్యం బొప్పఁ జేకూర్చి సు
 శ్లోక ద్రావిడవేదగుహ్యశ్రుతులన్ శ జొత్తిల్లుభావ్యద్వయిన్
 సాకల్యంబుగఁ జెప్పి యాద్విజున కారచారంబు దెల్పెన్ దయన్. 97
 క. సోమేశ్వరభట్టారకు, రామానుజయోగిరాజశరాద్ధాంతాతి
 ప్రేమాస్పదచిత్తునిఁగా, నీమాడ్కిని జేసె వేంకటేశగురుఁ డిలన్. 98
 సీ. ధర సర్వతంత్రస్వతంత్రుఁడు వరకవి, తార్కికసింహుం డురదారయశుఁడు
 వేదాంతగురుఁ డనిరవిని వేదకాశివా, గ్విజయభట్టాఖ్యుఁ డౌరవిప్రుఁ డొకఁడు
 బహువిధపు సక్రభారసమేతుఁ డై, వచ్చి శ్రీరంగముఁ శ జొచ్చి యందు
 వేంకటాచార్యుల శ వీక్షించి మీతోడ, వాదాహవము నల్ప శ వచ్చి నాడ
 తే. ననుచు వాక్రుచ్చిననువినియమ్మహాత్ముఁ డింటిమొగివాదివిజయార్థశమంటపమున
 నమలము ద్రాసనాసీనుఁడై వసించి, వాదితోడుత నేదాంతశవాద మొందె. 99
 సీ. చింతాత్ర మై నిర్విరశేష మై నిర్గుణ, మైనబ్రహ్మము పరశమార్థ మితర
 మంతయు దబ్బట శ యని నిజమత మతఁ, దుగ్గడించి యనర్గళభోవవత్తి

- శత ముపనిషదుక్తిరజాతసనాథము, తత్సాధనమును నురదాహరింప
వేదాంతగురుఁ డంత ర విని తదీయ గ్రంథ, మంతయుఁ దప్పక రయనువదించి
తే. బలవదుపనిషదుక్తసంభావ్య మైన, బ్రహ్మతర్కసహస్ర మురపన్యసించి
చిదిచిదీశ్వరసత్యత్వరసిద్ధిపూర్వ, మతనిమత మంత ఖండించెనవని మెచ్చ. 100
- వ. ఆక్రమం బెట్టి దనిన. 101
- సీ. సకల ప్రమాణముల్ ర సవి శేషపరములు, నిర్వి శేషముఁ జెప్పరేనర వెప్పు
డది గాన నిఖిల హేయఃప్రత్యనీకక, శ్వాణై క తాననారాయణునకు
శేషభూతము లై నరచిదచిత్తు లంగముల్, సర్వముల్ నిత్యముల్ శాశ్వతములు
తద్విశిష్టార్థ బోధకము వేదాఘంబు, గావునఁ బ్రమాణీకంబు నిర్వి
తే. శేషచింతాత్ర మెట్లగుఁ ర జింత సేయ, నని గురుం డ నెనిట్లీర్వు ర రలఁతపడక
యేడహోరాత్రములు పోరిరేకరీతి, జయపరాజయసంజ్ఞాప్రసక్తి లేక. 102
- సీ. ఏడవరాత్రిని ర మూఁడుయామములవై, నరుణోదయమున సర్వాత్మకుండు
వేంకటేశ్వరుఁడు శ్రీరవేంకటాచార్యరూపమున నావిప్రుస్వరూపమునఁ దన్నుఁ
బొడసుఁసి వేంకటేశుఁడ నేను బుడమి శ్రీ, మదనంతసూరికారత్నజుఁడ నైతి
నోరి నీయుక్తులం ర దొక్కొక్కయుక్తికి, యుక్తులు వేయి నే ర నుగ్గడింతుఁ
తే. గాన దేవీమనూపాస్తిరగర్వ ముడుగు, మనివచించి తిరోహితుఁడయ్యె నంత
సతఁడుమేల్కొంచియక్కజరమందివెఱచి, స్నానసంధ్యాదులొనరించిరస్వాంతమునను
ఉ. వేంకటనాథదేశికుఁడు ర విష్ణువు గావున నిట్టిసూరితో
నింకఁ బ్రసంగ మేటి కని ర యెంచి తదాలయ మొంది యందు ని
ష్పంకత నున్నవాగ్విజయభట్టమనీషికి స్వప్న గమ్యుఁ డా
వేంకటభర్తభంగిఁగనిరఖించె గురుండు ప్రసంగశాలలోన్. 104
- శా. ఆవిప్రుండు ప్రసంగశాల నిగమాంతరాచార్యులం జూచి యో
దేవా శిష్యుఁడ నైతి నీ కనుచు నరర్థిం దత్పదాబ్జద్వయిన్
భావం బొప్ప భజింప నగ్గురుఁడు సంభావించి యచ్చాత్మనిన్
శ్రీవిష్ణుప్రియదాస్యతత్పరునిఁగాఁ ర జేసెన్ బుధుల్ మెచ్చఁగాన్. 105
- వ. అట్లక్కాశీవాగ్విజయభట్టరకుండు తనయెడ నుప్రసన్నుం డగుశ్రీవేదాంతదేశి
కుని యనుగ్రహంబువలనఁ బంచసంస్కారంబులు నర్థపంచకంబు నాకారత్ర
యంబునులభించినాలాయిరప్రబంధంబులు శ్రీరహస్యత్రయసారంబు మొదలు
గాఁ గలద్వాత్రింశద్రహస్యంబులును శ్రీభాష్యంబు నాలాయిరప్పడియు నధిక
రించి శ్రీమహాభాగవతధర్మంబు లన్నియుం దెలిసివి శేషపరిజ్ఞానపరిబృంహితాం
తఃకరణుండై కృతార్థుం డై సుఖం బుండై నయ్యవసరంబున. 106
- తే. రంగనాథుని నీహ్మనిరంగ ముడిగి, దేశికేంద్రుఁడు కంచి కేరతెంచి యందుఁ
గరిగిరీశునిదీపప్రకాశికాది, భగవదర్చులు సేవించి ర భవన మొండె. 107

వ. అంత.

108

క. వేదాంతార్యుడు నిత్యము, వేదాంతవచోవిచారరవిలసితమతి యై
మోదించుచుఁ బరవాదుల, వాదముల జయించుచుండెనవరదుఁ డలరఁగాన్.

క. ధర నొకతటిఁ దజ్జనకుని, తిరువధ్యయనంబునాఁడు శ ధృతి వైష్ణవు లీ
గురునింటికఁ బోవలదని, మఱుఁగున శపథించి రతనిరమహినుఁ గనుటకై. 110

క. శపథముఁ జేసిన దెఱుఁగక, స్వపితృశ్రాద్ధమున గురుఁడుశస్వాములఁ బిలువన్.
నెప మిడి రాకుండిరి వా, రపరిమితజ్ఞానజలధి శ యార్యుం డటవైన్. 111

మ. సతతంబుం దన కర్చనీయచరణాశ్బాతున్ హయగ్రీవునిన్
యతినుత్రాముని శ్రీశతారిముని సరయ్యార్యప్రధానుండు స
తతశిక్షాస్వరసంపదుల్ల సితతత త్తన్నామమంత్రంబుల
స్మృతిభక్తి న్నుడువంగఁ గన్పడిరి వేదాచార్యు లాచూపుదున్. 112

సీ. మొగలిపూ రేకులరజిగిచాయగలవాఁడు, వాజివక్త్రుఁడు బ్రహ్మవాది యొకఁడు
నుప్రసన్నాదిత్యనందరశ్రీమూర్తి, ద్రావిడబ్రహ్మేశ్వరదాత యొకఁడు
పదునాఱువన్నెలరపసిఁడికాంతులవాఁడు, బ్రహ్మసూత్రార్థతత్త్వజ్ఞఁ డొక్కఁ
డమ్మహాత్మకునిచే శ నామాతులై వచ్చి, యర్చితులై శ్రాద్ధ శ మనుభవించి
తే. దక్షిణాయుక్తతాంబూలరదానములను, జేసి శ్రీపాదతీర్థము శ స్వీకరించి
వారినాద్వారమనిపియరవార్యభక్తి, బ్రక్రమమొనర్చిచేమోడ్చి శబ్రాజ్ఞమాళి.

క. అంతట నందఱుఁ గనుఁగొన, సంతర్హితు లైరి వార శ లచ్చట నావే
దాంతాచార్యులవై భవ, మంతయు వాక్రువ్వఁ దరమె శ యహిపతి కైనన్.
స్థగర. శ్రీవేదాంతార్యుఁ డంతఃశ్రీతజనవృతుఁడై శ శ్రీనిధి రంగనాథున్.
సేవింపం బూని కాంచీరస్థితి విడిచి కడున్ శ సేమ మొప్పార నేఁగం
ద్రోనందొక్కూరిమిట్టన్ శద్యుమణి యడఁగ నంతదున్ గురుశ్రాంతి దోచం
దా వర్షం బబ్బకున్నన్ శ దళిహాకమరమిం శ దాను బస్తుండ రాత్రిన్. 115

మ. ఒకత్రైవర్ణికవైష్ణవాలయమునం శ దుద్భాసితద్వారవే
దిక మృద్వాస్తరణంబువై గురుఁడు నిరద్రింపంగ నాయుటిపె
ద్దకలన్ వేంకటభర్త దోచి మణివేత్రం బెత్తి తర్జించి మా
మక తేజోమయమూర్తి యానుకవిసరమాణ్ణాళి నీయింటిలోన్. 116

శా. ఈమాడ్కి న్నుపవాస మున్నఁ గుశలం శ బెట్లబ్బు నీ కంచు నా
శ్రీమంతుఁడు వచ్చిచి కన్పడక విశచ్చేయన్ గృహస్వామి ని
ద్రామాంద్యంబుఁ దొలంగి తిన్నెపయి నిద్రాముద్రితుం డైనని
ష్కామున్ దేశికు శేషశాయి యగురంగస్వామిగాఁ గన్గొనెన్. 117

తే. వెఱచి వేవేగ వత్సమురవిడిచి కుడిపి, పాడియావును బితికి యారసాలు వేంక
టేశగురునకునర్పించిరయింటిపెద్ద, యారగింపుము మాస్వామిరయనుచుమ్రొక్కి.

క. కృప దళుకొ త్తగ దాసుని, యపరాధము లోర్చి కావనయ్య మహాత్మా
నెప మొక టిడి మీతిరుగుట, కపటరహితజనులఁ బోవఁ గాదె బుధేంద్రా.

ఉ. అప్పుడు తీర్థ మాడి గురుఁ శ డంగములఁ ద్విపడూర్ధ్వపుండ్రముల్
చొప్పడఁ దీర్చి పాలు మధురసూదనదేవున కార్యపంక్తి కిం
పొప్ప సమర్పణం బొదవి శ యుక్తముగా నవి యారగించి యం
దెప్పటియట్లు నిద్ర నొకరయించుక చెందఁ బ్రభాత మేర్పడన్. 120
పద్మనాభవృత్తము.

తా సర్వతంత్రస్వతంత్రుండు మేల్కొంచి శ్రీమద్గుర్రీని శంఠించియంతం
గా పారసీరావరగాహంబు గావించి శ కాల్యక్రియ వీర్చి శ కల్యాణదృష్టి
న్నాసాత్త్వికుంజూచియహ్లోక్తులన్నిల్చియచ్చబయల్పెందియామాస్థలంబుల్
వేసారకం దాఁటి శ వేవేగ విచ్చేసి శ విఖ్యాతుఁ డౌరంగవిష్ణు భజించెన్.

చ. తరుణవయస్కుఁ డై నకవి తార్కిక సింహగురుండు భక్తితో
వరునగ సంయమింద్రశత్రవ్విరిముఖార్యులఁ జూచి మొక్కి యిం
దిరకుఁ బ్రణామ మార్చి జగత్తీసుఖదాయిని రంగశాయిని
గురుని హరిఁ భజించి శతకోపముఁ దీర్థము నందె బొందుగాన్. 122

భాస్కరవిలసితవృత్తము.

రంగమునను హరిగేహము తెల్లఁ శ రంగుగఁ గని చని గురుఁ డటమీఁదఁ
మంగళతరకుశమంజులశయ్యఁ శ మానితశయనుని రఘువరుఁ గాంచె
సంగతచలదళశాఖశరీరుఁ శ శాంతునిఁ దదనుజ నచట భజించె
అంగుగ నిజజనజాతసమేతుం శ డార్యుఁడు తిరునగరికిఁ జనుడెంచెన్. 123

వ. అయ్యనసరంబున. 124

సీ. సంశ్రితజనులతో శ నకలవాద్యములతో, స్వస్తిఘోషంబుతో శ సరసమరభి
పుష్పనాల్యముల విరభూషితం బైనశ్రీ, శతకోప మాసత్త్వజలధి కెదురు
గా నాదినాథుఁడు శ కరుణతోఁ బనుస న, గురువరుం డాశతకోపమునకుఁ
జాఁగిలఁబడి మొక్కినస్వక రాజ్యములమోడ్చి, యతినఘ్రుఁడై యున్న సర్పకుండు
తే. మహితశతకోపకుసుమదామంబులొసఁగనతడుతలఁదాల్చి ధన్యస్థియనివదించి
న్వామిశతకోపసన్నిధిజనులతోడ, నాదినాథునిసన్నిధి శ కరిగి యందు. 125

తే. తామ్రపర్ణినదీతీరభామగతుని, నాదినాథునిఁ గని కొనిరయాడి తీర్థ
మాల్యశతకోశముఖబహుమతిలభించి, శ్రీశతారాతిసన్నిధిఁ జెందియందు. 126

ఉ. తల్లియుఁ దండ్రీయుఁ ధనము శ దైవతము యువతీసుతా పులు
ఎల్లసుఖంబులు యతిమరహీంద్రునిదాసజనాభి కెద్ది స
పుల్లసముల్లసద్వకుళభూవణ మెయ్యది యాశతారి రం
జిల్లుపదాబ్జయగ్గము భజించి నుతించి నుఖంచె నార్యుఁడున్. 127

౯. మధురకపులు పుష్పరమాల్యము తీర్థము, నియ్యజేసి వేంకటేశగురున
కాదిగురుఁడు వైష్ణవవాన్వయకూటస్థుఁ, డాశతారియోగి ర యనియె నిట్లు. 128
- సీ. ధర సర్వతంత్రస్వరతంత్ర మహాబిరు,దంబు నీ కగు శాశ్వరతంబు వత్స
యతిరాజసిద్ధాంత ర మఖిలదేశములందు, వృద్ధి బొందింపుమా ర విమలచరిత
యని విధించుశతారిరయాజ్ఞను శిరసావ,హించి వీడ్కొని వేంకటేశగురుఁడు
విదితరామానుజరవిజయధ్వజం బన, నల్లనల్లన సంశ్రితతాళితోడ
- తే. నరిగి సిరివరమంగల ర మనెడుదివ్య,దేశమున దేవనాథు నురతించి మించి
కూర్మిమీఱఁ దిరుక్కురుంగుడికిజరిగి,పంచనంబులఁ గనిమ్రొక్కిరప్రస్తుతించె.
- ఉ. అంతటఁ దిర్వనంతనగరరాదికదివ్యహరిస్థలంబు ల
త్వంతరతిభజించి చని ర ధన్వపురంబున విష్ణుచిత్తుఁ డ
త్సంతతి యైన చూడికుడురతం గని మ్రొక్కి వనాద్రి కేగి వే
దాంతగురుఁడు నుందరభురజాఖ్యు రమాసఖుఁ గాంచి మ్రొక్కిడన్. 130

స్వగీతవృత్తము.

- మాలిరుంజోలెసరన్నందిరస్వామికిం, జాలఁగా మంగళాశాసనం బార్చి దా
సాళితోఁగించికరయ్యార్ద్యుడే తెంచిశ్రీ,శాలియాదేవరాత్రున్నమొందెనప్రహిన్.
- క. తొండరడిప్పొడివాకిటఁ, బండితమండలవిభుండు ర ప్రణతుం డై వే
దండగిరివరము వలగొని, నిండుమణి వరదుదేవీనిం గన్గొనియెన్. 132

భుజంగప్రయాతవృత్తము.

- భజించెబెరుందేవీరపాదాంబుజంబుల్,సృజించెం బ్రహ్మచక్రసిద్ధస్తవంబుల్
భుజించెం నృసాదాదిరభోగ్యంబు లార్ద్యం,డజాతారియదేవీరయాజ్ఞనభించెన్.
- ఉ. జ్ఞానివరేణ్యుఁ డంతఁ జని ర శారదచంద్రముఖాబ్జు నత్తియూ
రా ననుశౌరినిం గని చిరంతనతచ్చరితంబులన్ రస
శ్రీనిలయోక్తులం బొగడి ర శ్రీశతకోపపదాంబుముఖ్యన
న్దానముఁ జెంది హస్తగిరినాథు ననాథసనాథుఁ గన్గొనెన్. 134

తోటకవృత్తము.

- కరిశైలముపై ఘనశకాలపయో,ధరమట్లు వెలుంగునురదారు హరిన్
వరదు నిర్విరదేశ్వరవైరిహరున్, శరణొంది నుతించెనురసామ్యుఁ డటన్. 135
- మత్తకోకిలవృత్తము. సన్నుతింపఁ బ్రసన్నుఁ డై కరిశైలనాథుఁడు నీకు నేఁ
జెన్ను మీఱ నుతుండ నయ్యెద ర సిద్ధ మంచు నచించి దా
కొన్నసూరికిఁ దీర్థమున్ శతశకోపమున్ నుమదామముల్
అన్నియుం గృపఁజేసి పంచిననార్యుఁ డచ్చట వెల్వడన్. 136
- తే. మొదటఁదన్నుఁగటాక్షించిమోద మొసఁగి, యలరుదీపప్రకాశకుఁడాదిగాఁగ
భవకథాప్టాదశస్థానరపతులఁ జూచి, యమ్మహాత్ముఁడుతిరుపతి ర కరుగుదెంచె. 137

వ. ఇట్లగురువరుండు కంచి వెల్వడి తిరువేంగడయాత్రాతత్పగుడై చని చని తిరు
చ్చాణూ రనుదివ్యదేశంబున. 138

ఉ. శ్రీకర మానువర్ణముఖరీతటజుష్టశుకాశ్రమంబునం
బ్రాకటపద్మపుష్కరిణిః శ్రీ బ్రాజ్ఞుడు స్నాన మొనర్చి ద్వాదశాం
గాకలితోర్ధ్వపుండ్రుఁ డయి శ్రీ యబ్జకర న్నలమేలుమంగ సు
శ్రీకుని వేంకటేశుని భరజించి చనెన్ వృషభాద్రిచెంతకున్. 139

మ. చెను మీఱం జనుదెంచి శ్రీపురములో శ్రీతిల్లగోవిందరా
జును సేవించి తదాజ్ఞ సత్కృతుల నశ్చోఁ గాంచి విచ్చేసి యా
ర్యనరేంద్రుండు నిజాంఘ్రిసంశ్రితులతో శ్రీ నాథ్వారితీర్థంబుఁ గ
న్గొని యందున్ మునిఁగెన్ సమంత్రకముగా శ్రీ గోవిందసంతుష్టిగాన్. 140

శా. కాలార్హక్రియ లాచరించి గురుఁ డాశాసారతీర్థంబునన్
శైలం బంఘుల మట్టరా దనుచు నాశ్వాధ్యంబుపై కెక్కకే
శ్రీలోలున్ హృదయాబ్జపీఠములపైఁ శ్రీ జింతించునద్దివ్యసూ
ర్యాళిన్ శ్రీశతజిత్కలిఘ్నముఖముఖ్యం బ్రీతితోఁ గన్గొనెన్. 141

తే. నమ్మయాథ్వారిసన్నిధినయ మెలర్ప, మోద మలరంగఁ దీర్థప్రసాదములను
బరమభక్తి లభించి విరద్వన్సహేంద్రుఁ, డంజనాద్రియడిప్పడి శ్రీ కరుగుదెంచె.

ఉ. అందు నమస్కరించి గురుఁ శ్రీ డగ్గిరిపైఁ జనువేళ ముక్తుఁ డా
నందమయాఖ్యలోకమున శ్రీ నాగమహీచ్ఛయనంబుపైఁ జనుం
జందము డందమందు బలుసందడి సేయఁగ నేఁగి దివ్యమా
కందముచెంత సంతామిశిఖామణినిం బొడగాంచి మ్రొక్కిడన్. 143

వ. తదనంతరంబ. 144

చ. చని కనుమోలఁ గాంచె గురుశ్చంద్రుండు కాంచనగోపురంబులన్
గనకవితర్దులన్ మణివిరకారమహాన్నతసాధపంక్తులన్
ఘనతరకాలకంఠకలరకంఠశుకాకులకల్పవృక్షముల్
వినుతయశస్కవైష్ణవులరవీధులు నాథునిదివ్యగేహమున్. 145

సీ. నిరుపమానంద మైరిలయవిమాన మ, ట్లవిదూరమునఁ గారచిరయంజలించి
తిరువీధిఁ దిరిగి యరద్రేశికుఁ డేతెంచి, స్వామిపుష్కరిణిలో శ్రీ స్నాన మార్చి
పుండ్రముల్ పండ్రెందురపాలుపారఁగాఁ దీర్చి, కాలోచితక్రియల్ గారవించి
యచ్చోట శ్రీవరాహస్వామి నీక్షించి, కొనియాడి శ్రీశతకోపముఖ్య

తే. బహుమతి లభించి వేంకటరపతినివేశ, బాహ్యమణిమయగోపురధ్వారమునను
బసిఁడిగడపకు మ్రొక్కి లోరపలికి జరగి, న్వర్ణ బలిపీఠ మున్నచోఁ గ్రజాఁగి మ్రొక్కి.

ఆ. భవ్యరంగమంటరపమునకుఁ జేమోడ్చి, వచ్చి మాల్య ముంచురవాపికడను
బూలసరులఁ జేర్చురశాలలోగోపాల, బాలుఁజూచి మ్రొక్కిఁ శ్రీబ్రాజ్ఞమాలి. 147

- క. నారాయణాఖ్యశిఖరం, బారసి కని మొక్కి పణ్యహాప్పడికడ నా
ధీరుడు ప్రణమిలి మేయా, శౌరిని గని మొక్కి పొగడిరచనియెనటపయిన్.
- క. మానక తిరుమతపల్లిని, శ్రీనిం గని మొక్కి జరగి ర జితకలికలుషం
డానందనిలయనామవి, మానముఁ బొడగాంచి మొక్కెరమాన్యులు మెచ్చన్.
- సీ. సూత్రవతీశునిఁ ర జూచి మొక్కిడి తొట్టి, తీర్థముఁ గ్రోలి యరదేశికుండు
శ్రీభాష్యకారుల ర సేవించి నృహరికి, జోహారు సేసి తాత్పర్యని భజించి
జయవిజయులకు నంజలి సేసి లోఁజొచ్చి, రామాని సీతాభీరరాముఁ జూచి
యొప్పు మీఱఁగ మలరయప్పను గని మొక్కి, వేంకటేశునిఁగాంచిరవినుతినలిపి
- తే. తీర్థశతకోపచందనాదికములం ద,నంత యతిరాజుతో మలరయప్పఁ డాత్మ
ధన్యకళ్యాణమంటపరస్థానమునను, బొసఁగ నొడ్డోలగంబుండెరబుధులుమెచ్చ.
- సీ. యతిరాజుతో మలరయప్పఁ డగ్గురునకు, బహుమతి సేయించి ర పలికె నిట్లు
జీర్ణశ్రుతప్రకాశిక నుద్ధరించితి, వని చాల నాహ్లాద ర మంది యిప్పు
డనఘ శ్రీభాష్యసింహాసనాధిపతిత్వ, మిచ్చితి మది గాన ర యిక సీవ
ధరణి భాష్యప్రవరత్తుకుఁడవు గ మ్మని, యతనిపై నొకపద్య ర మానతిచ్చి
- తే. చాలబహుమతిఁ గావించిరసాగఁబనుప,నతఁడు దిరుమలదిగివచ్చిరయచటనుండి
తిరువహీంద్ర పురమునరకరిగియందు,దై వనాయకు సేవించిరతగ నుతించె. 151
- వ. ఆపద్యం బెయ్యది యన్న, శ్లో॥ శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కిక కేసరీ।
వేదాంతాచార్యవర్యోమే సన్నిధతాం సదా హృది॥ ఈశ్లోకంబు సాక్షాద్భగవన్ము
ఖోదితంబు గావున నుభయప్రపన్నుల కాదరణీయం బయ్యె,శ్లో॥ రామానుజద
యాపాత్రం జ్ఞానవైరాగ్యభూషణమ్। శ్రీమద్వేంకటనాథార్యం వందేవేదాంత
దేశికమ్॥అనియెడియీతనియనువేదాంత దేశికునియవతారసమాప్త్యనంతరకా
లంబునందుఁగాలమేఘయతికల్పితం బయ్యెఁ గావునఁ బ్రసన్నజనై కదేశనిషే
వ్యం బయ్యెనిక శ్రుతప్రకాశికాజీర్ణోద్ధారణక్రమం బెట్టి దనినయథాశ్రుతంబు
గా వివరించెదఁ గూరేశగురున ప్తయు శ్రీపరాశరభట్టారకుననుజండునగుశ్రీరా
మపిళ్లకుం జొత్తుండును వాగ్విజయభట్టారకునకుం బుత్తుండు నై నుదర్శనభట్టా
ర్యుం డనియు శ్రుతప్రకాశికాచార్యుం డనియుఁదిరునామంబు గల శ్రీవేదవ్యా
సభట్టారకుండు శ్రీభాష్యంబునకు శ్రుతప్రకాశికయని తిరునామంబు గలవట్టిం
శద్గ్రంథబంధురం బగువ్యాఖ్యానం బొక్కటి పట్టుటకుల లిఖయించి తీర్చి వ్రా
యం దలంచు చున్న సమయంబున.
- మ. ఇరుపార్శ్వంబుల శ్రీధరల్ గొలువఁగా ర నీరాఱువేలార్యు లా
కరణిం దన్ను భజింప నొక్కపుడు రంగస్వామి విచ్చేసి ము
క్కరపై సింగరికోవెలన్ సకలదృశస్సంతుష్టిఁ గావింపన
త్తటి సేవించి యొకమ్మ హర్షవశచిరత్తం బొప్పఁగా నిట్లనెన్. 152

సీ. స్వామియ్యైష్టవశసంఘంబుతో నేను, బ్రక్తిబంధముఁ బాసిరపరమపదముఁ
జెంది ని న్నేప్పుడు శ సేవింపఁగల నని, యాయమ్మ ప్రపదన శ మార్చినంత
నాకస్తి కంబుగా శ యవనతురుష్కాది, బలము లేతెంచి యాభాగవతుల
ధర్మింపఁ బూన వేదవ్యాసభట్టార, కాదిమహాత్ము లశయ్యవసరమున

తే. ద్రవిడసంస్కృతరూప మాదర్శనంబు, వృద్ధి బొందింప లోకార్యశ్రవేంకటేశ
దేశికుల వృద్ధబాలకశదేహయుతుల, నుండ నియమింపవారుండీరొక్కచోట.

సీ. అంత రంగేశుఁ డాయవనతురుష్కాది, బాధోపధిని భాగవతవరులకుఁ
బండ్రిండువేలకుఁ శ బరమపదం బిచ్చి, యాసాధ్వి ప్రపదన శ మంతఁ జేసె
నంత శ్రీవేంకటేశార్యుఁ డభీతి స్తవం బానతియ్య నశబ్దయుతులకు
ననపరాధులఁ జంపుటన్యాయ మని పర, మాత్తుఁడు దెలుప వా శరట్లుడెలిసి
తే. యనపరాధు లనాథులు శ నతిభయార్తు, లైనదాసరిబాఁపలహతి యొనర్చి
యేమిఫలము లభించెదశమిచటనచట, ననుచు రోసి వధింపకశయిరిగి రంత. 155

సీ. అంతఁ గొన్ని దినంబు శ లరిగినపిమ్మట, సాధ్వి సుదర్శనాశాచార్యజనని
యేతెంచి శ్రీవేంకటేశార్యు నీక్షించి, ప్రజ్ఞ మత్సుతుఁడు శ్రీభాష్యమునకు
వ్యాఖ్యయొక్కటి పట్టుటకులవై వ్రాసి, తీర్చి వ్రాయకమున్నె శ ధీర యిట్టి
యవనాద్యుపప్లవశవాజముచే మహాభాగవతులతోడఁ శ బరమపదముఁ

తే. గాంచెఁగావునమాయొంటిరకడకువచ్చి, చూచియా గ్రంథమంతయు నుష్మపఱచి
వృద్ధి బొందింపుమనిపల్కిర వేళ్లమునకు, నమ్మహాత్మునిఁదోడుక శయరుగు దెంచి.

సీ. భూమిగుప్తము లైనశవుస్తకంబులఁ దెచ్చి, యద్దేశికున కిచ్చి శ యాత్మపౌత్రు
బాలు వేదాచార్యశభట్టారకునిఁ జూపి, యితనికి శ్రీభాష్య శ మీవె నుడువు
మని యప్పగింప నశయ్యార్యుఁ డాయమ్మతో, నట్లొనర్చెద నని శ యానతిచ్చెఁ
బ్రథమసూత్రమునకుఁ శబదివేల గ్రంథము, వ్యాఖ్యయొక్కటిముందు శ వ్రాసియుంటి
తే. కూరనాథునిసత్త యీగురువరేణ్యుఁ, డిమ్మహాత్మునివ్యాఖ్యపై శ నింక నేను
వ్యాఖ్యసేయంగఁ దగదనిరయాత్మనెంచి, నిలిపితనటిక కావ్యాఖ్య శ సేగ్రహించె.

సీ. జీర్ణశ్రుత ప్రకాశికఁ గొని గురుఁ డందుఁ, బ్రామాదికంబులఁ శ బరిహరించి
చాల విమర్శించిరచక్కఁగా వ్రాయించి, యా గ్రంథమంత భాష్యంబుతోడ
భవ్య వేదాచార్యశభట్టరు కెఱిగింప, నతఁ డాత్మపుత్రశిష్యాళి కొనఁగఁ
గాన శ్రీభాష్యసంగతి వాదిభీకర, గురునితో వారికి శ జరగదయ్యె

తే. జీర్ణమైనశ్రుత ప్రకాశికను మగిడి, యంచితంబుగ నిట్లుద్ధరించుకతన
నవని శ్రీభాష్యసింహాననాధిపత్య, మమరెవేదాంతగురునక శ వ్యాహతముగ 158

చ. ఇల నలరారున త్తిరువశహింద్రపురాబున కేఁగి యచ్చట
నెలకొనుడై వనాయకుని శ నిస్తులభక్తి భజించి తద్యశో
విలసిత మాన్దవర భాకటి శ వేడ్క పచించి బుధేంద్రచంద్రుఁ డా

- స్థలమున నాత్మహస్తములఁ ర ద్రవ్వె శుభోదకపూర్ణదీర్ఘి కన్. 159
- ఉ. ఆసలిలాశయంబుకడ ర నద్భుత మా తిరునందనాటవిన్
భాసురపుష్పవృక్షముల ర భవ్యము లాతులసీననంబులున్
దానులతోడఁ జేసి సతతంబు లసత్తులసీనుగంధనా
నానుమదామసంఘములు ర నాథున కార్యుఁ డొసంగె నచ్చటన్. 160
- శా. ఆలోఁ గొన్నిదినంబు లచ్చటను వేరదాంతార్యుఁ డర్హంబుగం
గాలంబందు సుగంధిచిత్రసుమనఃకైంకర్యమే చేసి శ్రీ
త్తోలోలుం డగుదైవనాయకుని కార్యకైంకర్యముల్ సల్ప ను
శ్రీల స్వాముల నిల్పి తాను జని కాంతచిన్ గాంచి యందుండఁగాన్. 161
- వ. అయ్యవసరంబున. 162
- క. కోలాహలాహ్వాయుం డగు, హాలాహలవైద్యుఁ డొక్కఁ ర డత్యుగ్రవిష
వ్యాళములను కొని యగ్గురు, హేళిం బొడగాంచి యతనికి ట్లని పలికెన్. 163
- పద్మనాభప్ర. నీసర్వతంత్రస్వతంత్రత్వమిమిఁదరనీవీననున్ గెల్చి నెగ్గించుకొమ్మా
యోసామినీవేదశాస్త్రాలుగావీమరహోగ్రాహుల న్నోర్వమామంచుఁబల్కున్
ఆసాధుదేవేంద్రుఁ డామాట లాలించిరయ్యాత్మలయద్వార్యహిరేద్వియందున్
నీసర్వశక్తిస్రహిం జూపురా యంచురనిర్భీతి మృద్వాసనాసీనుఁడయ్యెన్. 164
- వ. అప్పుడు. 165

భాస్కరవిలసితవృత్తము.

- దారుణవిషభుజగంబుల వాఁ డాదాధార్మికకులనుతుఁ డగలఁగఁ బంపన్
సారెకు ముఖముల సాంద్రవిషాగ్నిరజ్జ్వాలలు దొరుఁగగ జరగి య వెల్లన్
గారుడమణిఁ బొడగాంచినయ ట్లారకల్తపరహితునిఁ గని కనుమోలన్
వీరము దొలఁగి ఫణంబులనేలన్ రవేలఁగఁబడెఁ దమకడిది యడంగన్. 166
- సగ్విణివృత్తము. అంతఁ గోలాహలుం ర డాభుజంగాళి వి
భ్రాంతిమై నున్న ధీరంబు లామంత్రముల్
కాంతగీతాఢ్యనాగస్వరం బందు బల్
వితగా నూఁదుచున్ ర వేడ్కతో నాడఁగన్. 167
- సుగంధివృత్తము. మాయదారి యైనవానిరమంత్రశక్తిఁ బాము లా
స్వాయసంబుఁ జెంది యమృతహాతుని నగ్గురూద్రహున్
డాయలేక ఘాత్కియావీరడంబమాత్ర మొంద వాఁ
డాయెడన్ స్వశక్తిఁ జూపి ర యార్యమాళి కోడియున్. 168

మహాస్రగధరా వృత్తము.

- చని నే నింకన్ మదీయరస్థలమున మఱియున్ ర సర్వమంత్రోషధంబుల్
గొని తీర్ణత్వేకదంష్ట్రాంరకుశపరుషమహార ఘోరదర్శకరాళిం

జనువాప్సం బట్టిషణ్ణా శ సములకు మరల శ స్వామి యేతెంతు సత్కం
బనుచుం గోలాహలుండా శ యనఘగుణనిధి శ న్నార్యజేవేంద్రు బల్కెన్.
ఉత్సాహవృత్తము. ఇల మహాత్ముడై నవేంకరతేశసూరిపైని దా

జలము మీఱఁ బంచఘోరశసర్పసంఘముల్ కృత
ఘ్నులకుఁ జేయులగ్గులట్లు శ కుంతితంబు లై చెడన్
అలసి వాడు దేశ మొదె శ నన్యసాధనా ప్తికై. 170

సీ. మళయాళమున మణిరమంత్ర మహాపథు, లార్జించి గోలాహలాహ్వాయుండు
మహాదరణ్యములందురమలయదద్దురసహ్య, పృథ్వీధరములందురబిలములందు
దారుణదృగ్వాలరదంష్ట్రగ్రహుత్కార, జిహ్వవిషంబు తాజిహ్వాగములం
బట్టి పెట్టెలఁ బెట్టి శ బంధించుకొని వచ్చి, కంచీయం దొకతోటకడ వసించి
తే. యశుచివేశలఁ గాని యీయార్యవరుని, గెలువలేనని తనమదిదలఁచియంత
నమ్మహాత్మునియభ్యంజనావసరముఁ, దెలిసి వాకిటి కే శెంచిరపలికె నిట్లు. 171

స్వాగతవృత్తము. కోరి నిన్నుఁ గనఁగోలాహలుడన్, ధీరనేడరుగురదెంచితినాతో
మాటుమాటనకరమామక విద్యన్, బీరమొప్పఁగనిరపింపఁగరమ్మా.
తోటకవృత్తము. అనివాడనినరన్నినియాయనఘా, గ్రణితాన మొనరర్చినఁగానినినుం
గననొల్లనుబాశమ్మనఁ గ్రక్కునవాఁడచుకూలుడపోతెనునట్లరిగెన్.

స్రగ్ధరావృత్తము. అంత న్గోలాహలుండాశయనఘునకొక కీరడాచరింపంగ నాత్మ
స్వాంతంబం దెంచిగోప్యరస్థలి నొకనరసి శ న్వాంశికంబైనకోవిం
గాంతం జానీరుగోలం శ గవికులపతికిరన్గర్భ మొక్కింతనొవ్వం
జంతాక్రాంతుండుగాకారశ్రీతతతికినిటుల్ శ శ్రీమదారుండుపల్కెన్.
భుజంగ ప్రయాతవృత్తము.

అహిగ్రాహిఁగోలాహలాఖ్యుండువాఁడా, గ్రహంబొప్ప నెందేమిరగావిం చెనొక్కో
రహి నీర్లు వీక్షించిరండంచు విద్వన్త హేంద్రుండుపంపించిరనంబోయిరారుల్.
మత్తకోకిలవృత్తము. వానిఁ జూచినవారు సెప్పిన శ వైష్ణవాగ్రణి వానియ

జ్ఞానకృత్య మెఱింగి తక్షకుఁ శ జయ్యనం బిలిపించి యీ
మ్రానికంబము దూటుపుచ్చుము శ మాంద్య మందక వేగముం
చానతిచ్చిన వాడు వేడుక శ నట్లొనర్చినపిమ్మటన్. 176

మానినీవృత్తము. కన్నులముంగలఁగంబమురంధ్రముఖమ్మునజాటుదరకమ్మురురు
పన్నుగ మేదినిరైఁ బొరలంగవిరభ ర్తకుఁగొక్షికబాధచెడన్ [ల్
బన్నము లొందునురబాపడుమజ్జలరసానముచేసనిరభావములో
నెన్నుచువచ్చియరహేంద్రుడుసూరిమరహేంద్రునరోగురరహంగనియెన్.

కరిబృంహితవృత్తము. తైలమునఁ దలదర్పు లమరఁగరదాసుడనుకృతిఁ దట్టఁగాన్
మైలతటియిదిమంత్రబల మతిరమింప మగుగురుమాళికిన్

హేల నిపుడు జయింతు ననుచు బుర్రేంద్రు వెలువడిరమ్మనన్
లీల విమతుని లెక్కసేయక ర లేచె గురుఁ డరిపీడకై. 178

కవిరాజవిరాజితవృత్తము.

కృతికవి తార్కిక ర కేసరియింటి మొరగిన్ విషవైద్యు నొరగిం గని యా
క్షితి గిటు లేడు రరచించి యట న్నొకరచెన్నగుపీతి రరచించి శుభా
తతమతి శిష్యుఁడు ర తైలముచేఁ దలఁ ర దట్టుచు నుండఁగఁ ర దా నిట్టకై
చతురతఁ బంపుమి ర సర్పకులం బిఁక ర జాంగలికాక్షరజాల ననన్. 179

వ. అప్పు డమ్మనీషిభాషితంబు లాకర్ణించి విషభిషగ్వరుండు రోషభీషణాకారుండై
యతితీక్షణవిషంబు లగునాశీవిషంబులం బనిచె నంత. 180

శాలినీవృత్తము. పన్నుగనవిషవరవైద్యుఁడుపంచునశభవ్యములొబహుశపన్నగముల్
మున్నుఖరాదికరమూర్ఖులుశ్రీరఘురముఖ్యునెదుర్కొనిరమూఢత చే
జన్నగతి న్గురురచంద్రునిఁగన్గొనఁజయ్యన వచ్చి వెరస నిటులం
జెన్నుగ దాసి గరసిం బుసకొట్టుచుఁజిందఱవందఱఁజెందిచెడన్.

సీ. గజ్జెలు గల్లని ర కాళ్ల మ్రోయఁగ వ్రేళ్ల, నుచితమణ్యార్చిక ర లుల్లసిల్ల
నడుమున బదనికల్ రబెడఁగొంద ముంజేత, ఘననవలోహంపుఁగడియ మొప్ప
నాత్మబాహుస్థమోహనపింఛ మసియాడఁ, దిరుమణి నుదుటను ర దేదరిల్ల
సిద్ధక్రియలు కొన్ని ర శిరమున మెఱయంగ, మళయాళకేరళరమంత్రములను
తే. రాగయుతముగ నాగస్వరమునఁ బాడి, లయదొలంగక నాడుకోరలాహలుండు
పంచుబలుపాములొక్కొక్కరబరిని దాఁటి, మంత్రశక్తినిమరలక రమడి సెనంత.

పృథ్వీవృత్తము. అనేకవిధసర్పసంహతులు ద్రెళ్లఁ గోలాహలుం

డనంతరవిధాన మే ర మనుచు నాత్మఁ జింతించుచున్

ఘనీభవదుపాయ మొరక్కటి లభించి ధైర్యస్థితిన్
మనం బలరఁ జేసె నశమ్మనుజు లంద టీక్షింపఁగాన్. 183

సీ. అతిదీర్ఘ దేహ మత్యంతతీక్షణ్యైశ్చ, మతిబల మతిరోష ర మతులశక్తి
గిరినాగ మిది నీదురగిటిగీత లంటక, కఱచును సాగి నీశిరము నిక్క
మనుచునగ్గురునికార్యహితుండికుఁడుపల్కి, విడిచియాయహి వెనుక వెంటమంత్ర
కలితగంభీరనాగస్వరం బూచుచు, నాడుచుఁ జనఁగ నర్యహివరంబు
తే. గిటులనంటక నెగసి యగ్గురునిశిరముఁ, గటువ గమకించియైదవరగిటికి నడుమ
నైదుశకలములై పడననువు లుడిగి, సకలమనుజులుచూచియారశ్చర్యమంద.
ఉ. ఆయహితుండికుండు సమరయాహిలయంబున కార్తిఁ జెందియున్

ఆయనఘవ్రభావమున ర కిద్దుత మొందియు వెండియున్ ధృతిం

బాయక. బల్కరండమునఁ ర బ్రాణపదంబున నుంచి దాఁచున

త్యాయతవీర్య మల్పతను ర వెనహినిం గనిపించి యట్లనెన్. 185

- చ. ఇది మిడినాగ మియ్యహి బుర్రేంద్ర దవాగ్నిసదృగ్విషంబుఁ బం
చెద నిది నీదుప్రాణములఁ శ జేడ్పటుచున్ ధ్వువ మంచుఁ బల్కి దు
ర్నదుఁడు నరేంద్రుఁ డబ్బుధపురందరుపాలికిఁ బోవఁ బంచ ని
ర్దుని గురుం గనెన్ విషపురమంటలఁ గ్రక్కుచు నాయహీంద్రమున్. 186
- క. గిటిగిటికి గణిపెడంగము, ధరఁ దెగి పడ నైదుగిటుల శ దాటి జరగి యా
యురగం బాటవగిటిలో, దిటదిటఁ దిగుగంగఁ జూచి శ దేశికుఁ డంతన్. 187
- తే. గ్రుక్క ద్రిప్పకవచియించెగురుఁడు గరుడ,దండకంబంతనాసర్పరథాటియుడిగె
గరుడపంచాశతిస్తుతి శ గురువరేణ్యుఁ, డానతియ్యంగ విని పన్నరగాశనుండు.
- ఆ. సుప్రసన్న బాలశూర్యున ట్లందఱ, కన్నుగవకు నెదుటఁ శ గానఁబడుచు
మింటినుండి వచ్చిమిడినాగమును గొని, చనియె జనులు గురునిసంస్తుతింప.
- వ. అప్పు డగురుం డాకోలాహలున కి ట్లనియె. 190
- క. ఈలా బిరుదులు నీ కిఁక, నేలా యివి దొలఁగు మని బుర్రేంద్రుఁడు పలుకం
జాలావినయం బలరఁగఁ, గోలాహలుఁ డనియె నిట్లు శ గురుచంద్రునకున్. 191
- సీ. వేంకటేశుండఘో శ విహగేశ్వరుండఘో, ఫణిరాజఘో మర్త్యరభావ మొంది
కనఁబడుచున్నావు శ గావున మును రామ, సౌమిత్రిరూపి యారశౌరికడకుఁ
జనుదెంచి నాగచారశవ్యధఁ బాపిన, గతి విష్ణురథుఁడు నీరకడకు వచ్చి
మిడినాగమును గొని శ మింటిపై కెగ సెను, గాన దేవుఁడ వీవు శ కలుషరహిత
- తే. యుర్వి నీమంత్రశక్తికే శ నోడలేదు, గాన బిరుదము లివి నేనుమాన నార్య
యనుచువాడనవినితీర్థమాడిగురుఁడు, వానిబహుమతి సేయించిరపని చెప్పుపను.
- తరళవృత్తము. కరిగిరీశుఁడు ము న్వరం బిడఁ శ గాన నగురుమాళికి
వరదునంశమానం గుమారుఁడు శ వైదికాగ్రణి కంచిలో
నరులు మెచ్చ జనించి శ్రీనయనారుదేశికసంజ్ఞయున్
వరదుఁ డన్తిరునామము న్గని శ వాసి కెక్కె మహీస్థలిన్. 193
- శా. అంతఁ రంగముఁ జెంది యందు నిగమాంతరతార్యుండు రంగేశునిన్
సంతుష్టి సయనోత్సవం బలర నశ్రాంతంబు సేవించుచున్
అంతేవాసులకున్ యతీంద్రకృతభారమ్యార్థం బెఱింగించుచున్
శాంతు లైచ్చ దినంబులన్ జరుపుచున్ శ స్వస్థాత్తుఁ డై యుండఁగాన్. 194
- మ. జగదార్యుం డొకనాఁడు రంగపతియంతచత్సన్నిధి వేంకటేశ
శగురుం గన్గొని వేయశ్లోకములచే శ శౌర్యంఘ్రిమాహాత్మ్యమే
తగ నీవే మన మిర్వరం దొకర ముద్యత్సృగ్ధరాముఖ్యవృ
త్తగతిం జెప్పుద మంచుఁ బల్క విని వేదాంతాత్మకుఁ డి ట్లనెన్. 195
- శా. స్వామి దేవరవారు శౌరిచరణాశ్వాతప్రభావంబు ని
స్సీమాదారగభీరవృత్తములచే శ జెన్నొప్ప పల్లెంపుడి

యీమీదానుఁడు నేర్చుచున్న కరణి శ న్నిరంగరాట్పాదుకా
భూమిం జెందును వేయుపద్యములచేఁ శ బొల్పొంద నీరాతిసన్.

196

ఉ. అంత జగద్గురుండు నిగ్రమాంతగురూక్తుల నాలకించి యే
కాంతమునం బ్రభాతసమయావధిగా హరిపాదవైభవై
కాంతము లై నపద్యముల శ నై దుశతంబుల నానతిచ్చె వే
దాంతగురూద్వహుండు నిలకాయంబున నిద్దురఁ జెందె నంతటన్.

197

చ. సరనుఁడు రంగశౌరి తనశసన్నిధిఁ గేశవసూరియాపి న్మొ
త్వరఁ జని నిద్రఁ గొన్నకవిశతార్కికసింహునిఁ దట్టి లేపి యీ
వఱ కీటు లూర కుండితివి శ పశ్చిమరాశ్రి ఘటిల్లె నింక నేఁ
ద్వరితముగా లిఖించెద నుదార వచింపుమి నేయిపద్యముల్.

198

క. అక్కవి తార్కిక కేశరి, యక్కవిత వచింపఁ గేశవవార్యుఁడు మూఁడు
మ్ముక్కలుగడియలో బుధు, లక్కజపడఁ బాదుకాసహస్రము వ్రాసెన్. 199
తే. అంతఁ గేశవవార్యుఁడంతర్నితం డైన, నార్యుఁడితఁడు స్వామిశయనుచుఁ దెలిసి
విస్తయంబుఁ జెంది శ వేవేగ కావేరిఁ, దీర్ఘమాడఁ జనియెఁ శ దెలివి మించ.

మహాస్థగ్రావృత్తము.

చని తీర్థం బాడి యచ్చో శ సమయభగవదాశ్శావిధుల్ నేసి యంత
ఘనుఁ డామ్నాయాంతసూర్య శ గ్రణి భువనగురుశ్చక్రపతిం జూచి సాష్టాం
గనతిం గావించి యాలోశకగురునకు సమగ్రప్రబంధంబు జూపం
గొని యాలోకార్యుడ౯ గగన్గొని తనమదినంశకోచ మొక్కింత చెందెన్.

ఉ. అంతఁ దదింగింత బెఱిగి శ యాశ్రుతిశేఖరదేశికండు శ్రీ
కాంతునిపాదుకాద్వయము శ కారికుమారకుఁ డయ్యె నగ్గురు
స్వాంత మెఱింగినట్టి గురుశచంద్రుఁ డితం డఖిలార్థవేది యీ

శాంతుఁడు సంతసించుటకుఁ శ జాఁగిలి మొక్కిడ నంచు మొక్కిడెన్. 202

వ. అట్లు సాష్టాంగదండప్రణామం బాచరించి, శ్లో॥ నూతే నూకరయువతి స్సుత
శత మత్యస్తదుర్భగం ఝడితికరిణీ చిరాయసూతే సకలమహీపాలలాలితం క
లభమ్॥ అనియోగి శ్లోక ముఖంబున మహత్తా నూకరయువతి యత్యంతగర్భనిర్భా
గ్యం బగునుతశతం బతిశేఘ్రింబుగ నీనును గరితరుణి పండ్రెండవాయనంబులు
గర్భంబు ధరియించి సకలభూపాలలాలనీయం బగుకలభంబుఁ గాంచుఁగావున
నవిచారితరమణీయం బగుమదుక్త చదుకాసహస్రంబు విధిశివసనకాదిమహా
యోగీంద్రులకైన ధ్యానంబునకతిదూరంబయిన భగవత్పదారివిందయుగళంబు
విషయంబుగా మించే నాకతియ్యంబడినవరసాలంక్రియాలంకృతంబై మృదుమ
ధురగంభీరపదగుంభితంబై మహాదారార్థపరిపూర్ణంబై సమస్తనుశ్లోకశ్లాఘనీ
యంబై పంచశతశ్లోకఘటితం బగుప్రబంధంబుతో సాటి యగునే యని మిగిడి

సాష్టాంగంబుగ నేవించిన జగద్గురుండును నమృతహృత్తునిభాగవతనిష్ఠకు విస్తయం
బుఁ జెంది పరితుష్టాంతరంగుండై గ్రుచ్చి యెత్తి కాఁగిటఁ జేర్చుకొని వత్సా
నీవు రామానుజవిజయధ్వజభూతుండవై తదీయసిద్ధాంతనిర్ధారణసార్వభౌముం
డవై వేయిహయనంబులు మనుమని యనుగ్రహించి పనుప నవ్వేదాంతాచార్యుండును నిజనివాసంబునకుం జని నుఖం బుండై నంత.

263

మ. ధనకాంక్ష మును విప్రు లిగ్గు రలవిరద్యారణ్యులం జూచి వ
చ్చినకార్యం బెఱిగింప నాద్విజుడు వాసిక వేంకటేశాయఁ డ౯
ధనవంతుం డతిదాత కంచిఁ గలఁ డాతం డిచ్చు మీ కీప్సితం
బని పంపం జన వారు గన్గొనిరి వేదాంతార్య నాకంచిలోన్.

264

చ. కని నిగమాంతదేశికుని శ గౌరవ మొప్ప నమస్కరించునా
వినయపరక్షమామరుల శ వేదశిరోగురుఁ జేమికారణం
బున నిట కేగుదెంచితిరి శ పొల్పమరక వచియింపుఁ డన్న వ
చ్చినపని వార లున్నగతిఁ శ జెప్పి రమానుషశక్తిశాలికిన్.

265

వ. అట్లు గురుపురందరుం డాబ్రాహ్మణులవలనఁ దదాగమనకృత్యం బంతయునెఱింగి
వారి నుద్దేశించి, శ్లో॥ న మే పితృర్జితం కింఞ్చి న్నమయాచార్జితంవసు । అస్తి
మే హస్తిశైలాగ్రే వస్తువై తామహంమహత్ ॥ అనియెడిశ్లోకముఖమ్మునవిప్పు
లారా యస్తతాతపాదులచే సంపాదితం బైన సుర్ధంబు మాకులేదు మాచేనా
ర్జితం బగువసుచయం బైన మాయెడం గానంబడదు వై తామహంబగుమహా
వస్తు చైక్కటి హస్తిశైలాగ్రంబున మాకుఁ జూపడుచున్నది కావున మీ
యభీష్టంబు సిద్ధించు నని పలికి వారి నీప్రొద్దిచ్చట నుండుఁడని నియోగించి మ
ధ్యాహ్న సమయంబునఁ గృతస్నానుండై ద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రంబులధరియించిత
త్కాలోచితశౌరిశాసనంబులఁ జెల్లించి భగవదారాధనంబొనరించి శ్రీహయగ్రీ
వముఖనిర్గతంబైన పయఃఫేగామృతం బొరగించి తచ్చేషస్పర్శంబుచేనర్థిభాగ్యా
నుగుణంబుగా లబ్ధం బైన నిస్తుపచణక ధాన్యసముదాయంబు హేమింపనాశుద్ధ
సువర్ణం బంతయు నావిపుల కొసంగ వారత్యంత ప్రహృష్టాంతరంగులై యమృ
తహృత్తునకు సాష్టాంగ ప్రణామంబు లొచరించియగురువరునిచే ననుజ్ఞాతులై చని
విద్యారణ్యుల సముచిత ప్రకారంబుగాఁ గనుంగొని యద్ధనం బతనికింగనిపించి
మునీంద్రా నీయనుగ్రహంబుచే నిద్ధనంబు లభించితిమని యతనిం గొనియా
డి యథేచ్ఛం జనిరంత విద్యారణ్యుండు విస్తయం బంది వేదాంతాచార్యుండు
భగవదంశావతీర్ణుం డని నిశ్చయించి యద్దేశికున కంజలి యొనర్చె నంత మఱి
యొక వాసరంబునందక్షోభ్యమునులకు నావిద్యారణ్యులకునుదత్తమస్యాద్యు
పనిషద్వాక్యంబు భేదపరం బనియు నభేదపరంబనియును వివాదంబు ప్రసక్తం
బైన నొండొరులు బెండుపడక దండిగాఁ గొండొకదినంబులు గజగ్రహంబులు

పోరినగతి వాక్కులహాకేళీకుతూహలాయమానమానసులై బహుప్రకారంబుల
 యుక్తిప్రమాణంబులుపన్యసించుచు జయాపజయంబుల నిర్ణయింపంజాలకవే
 దాంతాచార్యులమాధ్యస్థ్యంబునకు నమ్మతించి తమతమయుక్తిప్రమాణంబుల
 న్నియు నమ్మహాత్మునిపాలికి లిఖింపించిపంపనయ్యభిజ్ఞశిఖామణియవి యన్నియు
 విమర్శించి, శ్లో॥ అసినాత త్వమసినాపరజీవప్రభేదినా విద్యారణ్యమహారణ్య
 మక్షోభ్యమునిరచ్ఛినత్ ॥ అనియెడుశ్లోకముఖంబునఁ బరమాత్మజీవాత్మలకుం
 బరస్పరభేదసంపాదకంబగు 'తత్త్వమసి' యనియెడియతినిశితఖడ్గరత్నంబుచే వి
 ద్యారణ్యమహారణ్యం బక్షోభ్యముని ఛేదించెనని వ్రాయించి వారికడ కనుప
 వారు వీక్షించిపరస్పరవివాదంబు లుడిగిరి మఱియొక దినంబున గాఢాంధకారవ్యా
 ప్తంబైనరాత్రిభాగంబునందు శ్రీవైష్ణవధర్మానభిజ్ఞులగుకొందఱు వైష్ణవులుతదీ
 యమహావైభవంబున కసహిష్ణులై ద్వారదేశోర్ధ్వభాగంబునం దుపానహద్వ
 యంబు వేలఁగట్టింప భగవత్సేవ యొనర్చి మరలి యేతెంచి నిజమందిరంబుఁ
 జొచ్చునమయంబునఁ దనయుత్తమాంగంబు దగుల నెఱింగి తుమాసారుండగు
 నగ్గురువరుండు॥ శ్లో॥ కర్తావలమ్బకాః కేచిత్కేచిత్ జ్ఞానావలమ్బకాః । వ
 యస్తుహరిదాసానాంపాదరక్షావలమ్బకాః॥ అనియెడిశ్లోకముఖమ్మునఁగొందఱు
 భగవదాజ్ఞారూపవిధిచోదితంబై భగవదారాధనరూపంబై యాప్రమాణమహార
 హరనుష్ఠీయమానంబై సనిత్యనైమిత్తికాదికర్తంబుమోక్షసాధనంబుగానవలం
 బింతురు కొందఱుసమస్తాజ్ఞాననివర్తకం బైనపరిశుద్ధస్వరూపజ్ఞానము ముక్తిసా
 ధనంబుగానవలంబింతురుదానులము భగవత్సేవకులపాదరక్షలపవర్గనిదానంబు
 గా నవలంబించెద మని యనుసంధించె నిట్లు పరిశుద్ధజ్ఞానపరిపూర్ణుండగుశ్రీవేం
 కటేశగురుపురందరుండు పూర్వోక్తక్రమంబుగా నాయాకాలంబులభగవత్సా
 త్మాత్కారంబు గలిగి స్వకీయం బైనయమానుషవైభవంబు బయలుపుచ్చినం
 ప్రదాయపరంపరాస్రాప్తంబు లైనయుభయవేదాంతంబులు శిష్యముఖంబుగా
 ననేకావృత్తులు ప్రవచనం బొనర్చి యొక్కనాఁ డాత్మగతంబున, శ్లో॥ నిర్విష్టం
 యతిసార్వభౌమవచసానూవృత్తిభి ర్యోవచం॥ నిర్ధాతేతరపారతన్త్ర్యనిరయా
 నీతాన్సుఖం వాసరాః । అగ్గీకృత్యసతాంప్రవృత్తిమసతాం గర్వోపినిర్వాపితః
 శ్చేషాయుష్యవిశేషదంపతిదయాదీతాముదీతామహే॥ అనియెడిశ్లోకముఖంబున
 యతిచక్రవర్తిశ్రీసూక్త్యావృత్తులచేయావనం బనుభవింపఁబడియెభగవద్భాగ
 వతాచార్యవ్యతిరిక్తజనవిషయపారతంత్ర్యనిరయనిరసనప్రార్వకంబుగా వాసరం
 బులు సుఖంబుగా జరుపంబడియె నభిజ్ఞులయాజ్ఞావచనంబు శిరసావహించి య
 సత్పురుషులగర్వనిర్వాపణంబుచేయంబడియె నింక శేవంబగుజీవితకాలంబు శే
 పిదంపతులదయాదీక్ష నీక్షించు చున్న వార మని యానతిచ్చి కొండాకకాలంబు
 జరిగినపిమ్మటఁ దిరువవతారం బాదిగా నూటరెండుసంవత్సరంబులులీలావిభూతి

యందువసియించి సౌమ్యహాససూర్యుండువృశ్చికరాశినిబ్రవేశించినయొకకా
ర్తికమాసంబునందుఁ బూర్ణిమాతిథియందుసౌమ్యవాసరంబునఁ గృత్తికాసం
క్రమంబునందుశ్రీరంగధామంబుననిజాచార్యుండగుకిడాంబియప్పిల్లాతిరువడిత్తా
మరలఁ దనమనంబునం దలఁచుచు నెంబెరుమానార్ తిరువడిగ శేషరణమనుచు
ననుసంధించి వైభవంబు చాలించి శ్రీవేంకటేశఘంటాస్వరూపుండయ్యె నీనూ
టరెండుసంవత్సరంబులు తిరుమలయందు ఘంట మొరయ లేదని పెద్దలానతిత్తు
రనిశ్రీవాదిభీకరగురుం డస్తదీయజిహ్వగ్రసింహాసనాసీనుండై బోధించినక్రమం
బుగా విన్నవించితిఁ గావున తుమాసారు లగు శ్రీవెంకట లస్తదీయసాహసంబు
తుమియుఁపం దగుదురు.

266

- సీ. వేంకటేశార్య శ్రీరవేదాంతదేశిక, యంజనాదీశఘంటావతార
తతసర్వతంత్రస్వరతంత్రమహాబిరు,దాంకిత శుభవిజయధ్వజాధ్య
యతిసార్వభౌమసిద్ధాంతనిర్ధారణ,చతుర సంశ్రితలోకశేషరణచరణ
తరుణాంబురుహ కవిరత్నాంకికమత్తమా, తంగకంఠీరవ రధన్యచరిత
తే. నీదుమాహత్య మిరీతి ర నేర్చినట్టు, లుగ్గడించితి నీసాహసోక్తు లన్ని
ముగ్ధబాలక భాషితములుగఁదలఁచి,సంతసించుచునోర్వు మోసద్గుణాధ్య 267

—●—వరదాచార్యు లనంబడునయనారుదేశికులప్రభావము.—●—

- మ. సిరి మీఱ నిగమాంతసూరిపదతారజీవద్వయం బాత్మహృ
త్సరసీజాతమునందు నిల్చి వరదాచార్యఖ్యుఁ దత్పుత్రకు
వరదాంశు న్నయనారుదేశికుని విరద్వత్పుంగవుఁ సద్గుణా
కరుఁ జేమోడ్చి తదీయవైభవము వరక్కాణించెదం బ్రీతితోన్. 268
- వ. శ్రీహస్తీగిరీశాపరావతారం బగువేదాంతగురుకుమారునకు హస్తీగిరీశుండనియు
వరదార్యుం డనియు నయనారాచార్యుం డనియుఁ దిరునామంబు లయ్యె నీమ
హాత్ముండు నిజబాల్యదశయందొక్కనాఁడుతండ్రియగుశ్రీవేదాంతాచార్యుండు
భగవంతుం డగుహయగ్రీవున కారాధనంబొనర్చి యద్దేవదేవప్రసాదలబ్ధపయః
శేనరూపామృతంబుఁ దనకొసంగనారగించుకతన నిరతిశయనిరర్జునపరిపూ
ర్ణుం డయ్యె నివ్వరదార్యునకుండండ్రి యగుశ్రీవేంకటేశగురుండుపంచసంస్కా
రంబులను రహస్యత్రయసారంబు మొదలుగాఁ గలసకలరహస్యంబులనుదిరువా
యిమొత్తీమొదలగుదివ్యప్రబంధంబులనుదద్వ్యాఖ్యానంబులన్నియు శ్రీభాష్య
శ్రుతప్రకాశికాదిదర్శనగ్రంథంబు లన్నియుంబ్రసాదించెనిగ్గురుకుమార శేఖరుం
డును బతుష్టప్తికళాప్రవీణుండై తొండమండలంబు మొదలుగాఁగలనానాదిగ్దే
శంబులకుం జనుదెంచియాదేశంబులం గలమాయావాదిచార్యాకబాద్ధాదిబా
హ్యకుదృష్టుల జయించియతిరాజసిద్ధాంతవిజయధ్వజుండై యష్టేశ్వర్యభోగసంప

న్నుండై ప్రళయకాలఋంఋమాఋతాచార్యుండని ప్రసిద్ధిఁ గాంచి శ్రీరంగభా
మంబున కేతెంచి యందు దర్శనప్రస ర్తకుండై యున్న సమయంబునఁ దదీయ
శ్రీపాదపద్మంబు లాశ్రయించినదేశి కేంద్రు లెవ్వరన్న వివరించెద నష్టదిగ్గజంబు
లు ప్రతివాదిభయంకరమణ్ణఁ పెరియకందాడయప్ప నెంబెరుమానారప్పఁ పె
రియశుద్ధస త్త్వమణ్ణఁ జియ్యోర్ నై నా రనంతప్పఁ పోళిపాక్కునయనార్ కందా
డప్ప నిరుంబికందాడయణ్ణఁ పెరియయతిరాజజియ్యోర్ కోవిలఱుహియనుణవాళ
దాసర్ పుల్లాణిరామానుజదాసర్ తిరునగరిశి తకోపదాసర్ కణ్ణియనూర్ తిరువేం
గడదాసర్ తిరుకోట్టియూరివకుళాభరణదాసర్ మాలిరుంజో లెయతిరాజదా
సర్ మొదలగున నేకవైష్ణవులు వారలయందు పోలిప్పాక్కంనయనార్
కందాడయప్పనికి నిరుంబికందాడయణ్ణనునకుఁ బెరియయతిరాజజియ్యరునకును
భోజనపల్లికృష్ణమాచార్యులకును దిసుక్కణ్ణపురంతిరుమలయ్యగారికి నప్పుర
ప్పఁకుమారదొడ్డయాచార్యులకును వీరల కందఱకును రహస్యత్రయ శ్రీభా
ష్యభగవద్విషయాదిదర్శనగ్రంథంబులన్నియు బహుముఖంబుగాఁ బ్రసాదించె
బ్రహ్మతంత్రస్వతంత్రజియ్యరు శ్రీపాదంబులు కిడాంబితిరుమలాచార్యుల
యించిరి తత్పాదాంబులు తిరునారాయణపురత్తా యాశ్రయించె నాకిడాం
బితిరుమలయ్యంగారి కాచార్యహృదయాద్యష్టాదశరహస్యంబులు శ్రీలోకసహా
దరుం డై నయశహియనుణవాళ ప్పెరుమాళ్ నయనారాచార్యుం డనుగ్రహిం
చె మఱియు నవశిష్టార్థంబు లాయాసంప్రదాయంబులయందు గ్రహింపఁదగు
నిట్లు పెద్దలవలన విన్నక్రమంబుగాఁ బూర్వాచార్యగ్రంథంబులవలనఁ దెలి
సినంత వ్రాయంబడియె ఓమాసారులుదీనవత్సలులు నగు శ్రీవైష్ణవులీదాసచేత
నునిసాహసం బోర్వందగుదురు మఱియును.

269

సీ. యతిరాట్పదాంబునంశీతు లగుడెబ్బది, నలుపురందు ముడుంబనంబి విమల
వత్సవంశామృతరవార్ధిరాకాచంద్రుఁ, డతనికులంబునం శ దవతరించి
యణ్ణగా రనువైష్ణవ వాగ్రాణి శ్రీనయ, నారుదేశికపాదరసళినయుగళ
మాశ్రయించి తదద్భుతానుగ్రహంబుచే, నఖిలసచ్చాస్త్రము శ లభ్యసించి
తే. కంచియం దమ్మహాత్మునిరకడ వసింఁచు, తఱిని నరసింహాకుశ్రుఁ డరదై వ్వితిముఖ్యుఁ
డచటి కేతెంచె నవ్వరదాద్యతోడ, శాస్త్రవాదము నలుప నారనక్తుఁ డగుచు.
సీ. వేగవతీతీరవితతోపవనమున, బహుపటాటోప మొరప్పఁగ వసించి
వాదంప రమ్మని శ వరదాద్యపాలికిఁ, బ్రతివాది శిష్యులఁ శ బనుపఁ జూచి
తన కతివార్ధకరదశ గాన చని ప్రసంగము సేయఁ గాలము శ గా దటంచుఁ
దెలిసి యాసయనారుదేశికుఁ డాత్మ శిష్యుల నిరీక్షింప వా శ రూర కున్న
తే. నణ్ణగారమ్మహాత్మునిరయంఘ్రికమల, ములకుఁజాఁగిలఁబడి మొక్కిర మోదమలర
స్వామి యడియేని కాళ్ళ యొరసంగి తేని, వాది నోడించి జయమొందరవత్తు ననిస.

శా. ఆవార్త నయనారు దేశికవరుం శ డాలించి హర్షంబుతో

నావత్సాన్వయుఁ గౌఁగిలించికొని నీ శ వస్తత్సమానుండ వై
యావాదిం గని శెల్చి ర మ్మనుచు నేరయ్యం బొప్పఁగాఁ బంపఁగా
నావిద్యత్ప్రవరుండు వేగ చని యురద్యానస్థలిం గన్గొనెన్.

272

ప. అయ్యవసరంబున నరసింహమిశ్రులు తన కంతరంగతముం డగునొకశిష్యు నుద్దేశించి వత్సా మంత్రజపంబులు మూఁడువిధంబులై యుండుమానసంబు నుపాంశువు వాచికంబు ననియు నందు మానసంబు మానససాక్షాత్కారసాధనంబై యుండు నుపాంశువువశ్యాకర్షణాదిప్రయోగంబులందుఁ బ్రసిద్ధంబువాచికంబు మారణోచ్ఛాటనాదిప్రయోగంబుల కుపయుక్తంబు శబ్దంబు త్రిక్షణావస్థాయి గావున శబ్దాత్మకమంత్రోపాంశువాచకజపంబు లుత్పత్తివినాశవిశిష్టంబులై జాతాశౌచమృతాశౌచగ్రస్తంబులై నిష్ఫలంబులై చనును గావునఁ బాశమాయాం కుశబీజాన్వితాదిమధ్యావసానంబులై న ఫలంబులగుననిపురశ్చర్యాచంద్రికాసిద్ధనాగార్జునతంత్రాద్యాగమగ్రంథంబులయందు ద్వాత్రింశన్న సహంబులు ప్రధానంబులు-అందు నవనారసింహంబులు శ్రేష్ఠంబులం దానుష్టుభాభీధానమంత్రరాజంబు ముఖ్యంబు గావున గురూపదిష్టం బగునయ్యానుష్టుభంబు పూర్వోక్తోపాంశువాచికజపంబులను విడిచి మంత్ర దేవ ప్రకాశికోక్తప్రకారంబుగా గంగాతీరంబునం దేకాంతస్థలం బాశ్రయించి నియతాహారుండనై పురశ్చర్యాధికారసిద్ధ్యర్థంబుద్వాత్రింశత్సహస్రసంఖ్యాకంబై న మానస జపంబు సేసి పురశ్చర్యాసిద్ధికై ద్వాత్రింశదయుతసంఖ్యాకం బగుమానసజపం బొనర్చి యనంతరంబ ప్రకృతివియుక్తనిర్మలాత్మ స్వరూపసాక్షాత్కారపూర్వకభగవద్విషయ మానససాక్షాత్కారహేతుభూతంబగు ద్వాత్రింశల్లక్షసంఖ్యాకంబగుమానస జపంబు సేసి మంత్రసిద్ధుండనై బాహ్యవీరపూజార్థంబుగా గురు ప్రసాదలబ్ధంబగు నీన్యసింహవిగ్రహంబు నిత్యం బారాధించుచుఁ గనుఘ్రాలఁ గనకవీరంబువై నావిగ్రహంబు నునిచి తదీయముఖారవిందంబు నేతోత్సవంబుగా సేవించుచు నెట్టివాదిట్టలనై నసహస్రముఖంబుల గ్రంథంబుపన్యసించి జయించుచున్న వాఁడ నప్పగిదిని నిప్పు డొన గ్నెదననిపల్కి యొక్క కాంచనవీరంబువై నద్వివ్యవిగ్రహంబు నునిచి షోడశోపచారంబులఁబూజించుచున్న సమయంబున శ్రీవత్సకులాలంకరిష్టుం డగునిగ్గురుజిష్టుండు తనకనుమొగిం జూపడ ననాదరపూర్వకంబుగాఁ, ఆ కారోహస్వః" అని పరిహాసోక్తి పలుక నగ్గురుశిఖామణియు నాకారంబు దీర్ఘంబుగాని హ్రస్వంబుగాదని ఛలోక్తిఁ దద్వాక్యంబు ఖండింపమగుడనాప్రతివాది ,,కాపూర్వః" అని గూఢోక్తిఁ బలుక "కాంచీపూర్ణః" అని గంభీరార్థగుంభీరంబుగాఁ బ్రత్యుత్తరం బానతియ్య నితండు ప్రబలపండితుండు గాని సామాన్యుండు గాఁడని తెలిసి బుధేంద్ర నిర్వాధ్యస్థం బై న ప్రసంగంబు సేయంద

గదు కావున మీకును మాకు నిద్దేవుండు సాక్షిభావం బొనర్చు నిద్దేవునిముఖ
 రవిందం బీక్షించుచుఁ బ్రసంగం బొనర్చెద నిద్దివ్యవిగ్రహంబునకుఁ బశ్చాద్భా
 గంబుననుండి మీరు మాకుఁ బ్రత్యుత్తరంబుఁ జెప్పుచున్న సమయంబున నిద్దే
 వుండు మీ కభిముఖుం డాయెనేని మీరు నన్ను జయించినవార లగుదురని ప్రతి
 జ్ఞ యొనర్ప నాయర్థంబున కమ్మహాత్ముండు నమ్మతించె నప్పు డానృసింహమిశ్రుం
 డగ్గురుపురందరు నుద్దేశించి నిర్విశేషచింతాత్రం బగు బ్రహ్మంబు పరమార్థం బగును
 డదతిరి క్తం బంతయు మిథ్యాభూతం బా బ్రహ్మంబు నిర్గుణంబనిస్వసిద్ధాంతంబుఁ
 దెలిపి తత్సాధనభూత ప్రమాణసహకృతం బైన తర్కసహస్రం బుషన్యసింప నా
 దేశి కేంద్రం డాగ్రంథం బంతయు ననాయాసంబుగా ననువదించి యా ప్రతివాది
 నుద్దేశించి ప్రత్యక్షాది ప్రమాణంబులన్నియు విశిష్టార్థగ్రాహకంబులుగావున నిర్వి
 శేషంబు ప్రమాణంబు గాదని పలికి నిర్గుణవాక్యంబులన్నియు హేయగుణరాహి
 త్యపరంబులుగా సాధించి యద్వైతశ్రుతులన్నియు విశిష్టాద్వైతపరంబులుగా
 సమర్థించి నారాయణుండు పరమతత్త్వంబు దేవతిర్యక్తునుష్యస్థావరాది భేదభి
 న్నం బగుచేతనాచేతనాత్మకపరిదృశ్యమాన ప్రపంచం బతయుఁ దచ్చరీరం
 బనిబలవత్ప్రమాణసహకృత బ్రహ్మతర్కసహస్రం పన్యాసంబుచే నిశ్చయింపనదే
 వదేవుం డమ్మహాత్ముని కభిముఖుండయ్యె నప్పు డా ప్రతివాదియుమిగులవిస్తయం
 బుఁ జెంది యిమ్మహానుభావుండు భగవదవతారవి శేషంబుగాని మనుష్యమాత్రుం
 డు గాఁడని తనమది నిశ్చయించుకొని సాష్టాంగ ప్రణామపూర్వకంబుగా నాభగ
 వద్విగ్రహం బగ్గురుశిరోమణి కర్పించె నంత నద్దేశి కేంద్రుండు విజయలక్ష్మీసమే
 తుండై యద్దివ్యవిగ్రహంబుం గైకొని నిజాచార్యసన్నిధి కేతెంచినం జూచి య
 న్నయనారాచార్యుండును బ్రహ్మహ్మంతరంగుడై తనకుం బ్రణామం బాచరించి
 ప్రహ్వండ్లై యంజలి రచియించి యున్నయబ్బుధపుంగవుని గాథాలింగనం బొన
 ర్చి శిరంబు మూర్ఖుని ప్రతివాదిభయంకరనేయణ్ణనే యని సంబోధించి చిర
 కాలంబు దర్శనస్థాపకుండవై యుండుమని యనుగ్రహించుటంజేసి యణ్ణగారు
 ప్రతివాదిభయంకరుండనియన్వర్థ నామంబుగలవాఁడయ్యెనిప్పటికై నఁ దదీయా
 న్వవాయులందఱు తన్నామాంకితులై రి పిమ్మట నద్దేశి కేంద్రుండనయనారాచా
 ర్యవత్సుని తిరువవతారసమాప్త్యనంతరంబుకొండొక కాలంబుక్కొంచీపురంబు
 నందు వసియించిస్వప్న సాక్షాత్కృతహస్తాగ్రీశానుశాసనంబున శ్రీమణవాళమ
 హామనుల నాశ్రయించి తత్సన్నిధిముప్పత్తారాయరప్పడి మొదలుగాఁగలస్వ
 యాపగ్రంథంబులన్నియు నధికరించితదనుగ్రహంబుచే వీధియాటవరువారనితిరు
 నామంబుగలబాలగోపాలవిగ్రహంబుఁదమకుం దిరువారాధనోపయుక్తంబుగా
 లభియించి తదవతారసమాప్త్యనంతర కాలంబునఁ గొన్నిదినంబులు శ్రీరంగధా
 మంబునం దుండి మగిడి కాంచీపురంబున కేతెంచి నిజమందిరంబునం దుభయ

వేదాంతకాలక్షేపం బొనర్చుచు సుఖంబుగా నుండె నంత నొకరాత్రియందుఁ
జతుర్థయామంబున. 273

సీ. అంజనపుంజమో శ హరినీలశైలమో, యనఁ జాలునీలకాయంబువాఁడు
సజలమేఘమునందు శ శంపాలతికఁబోలెఁ, గలిమిచేడియ బోరఁగలుగువాఁడు
కరుణారసముఁ జిల్కుశకనుదోయి గలవాఁడు, మందస్థితాస్యపరద్ధంబువాఁడు
పంచాయుధస్ఫురదృద్భావశాఖలవాఁడు, రత్నకిరీటశిరంబువాఁడు
తే. కనకగౌరాంబరము మొలరగలుగువాడు, కలితమణిభూషణాఖిలాంశములవాఁడు
పురుషపుంగవుఁ టొక్కఁడగురువరునకుఁ, గనులఁ గనఁబడియొక వార్తయని
మత్తకోకిల. వాదిభీకర సూరిన త్తమ శ వత్సవంశవిభూషణా [యెనెట్లు.

నాదునామము వేంకటాచలనాథుఁ డంధ్ర బుధుల్ మహి

ఆదరంబుగ నిన్ను మత్పరి శ కార్య పిల్వఁగ వచ్చితి

మోద మొప్పఁగ వచ్చి శ్రీపురి శ ముఖ్యవృత్తి వసింపుమా. 275

మ. అని స్వప్నంబునఁ బల్కి వేంకటవిభు శ ఉంతర్హితుం డైనఁ జ
య్యన మేల్కొంచి తదుక్తులం దలఁచుచు శ హర్షించి తీర్థావగా
హనసంధ్యాదు లొసర్చి శ్రీవరదరారజానుజ్ఞచే శ్రీపురం
బునకుఁ వాదిభయంకరార్యుఁడు సతీశపుత్రాదియు క్తిం జనెన్. 276

ఉ. చని చని గృధ్రపుష్కరిణీసన్నిధి రత్నగృహంబున మహేం
ద్రనుతపదాంబుజు విజయరఘువు లక్ష్మణజానకీయుతుం
గని వినుతించి సర్వశుభ శకారణముల్ శతకోపతీర్థముల్
గొని చని యమ్మహాత్ముఁ డనుకూలురతో ఘటికాద్రిఁ గన్గొనెన్. 277

ఉ. అంబరచుంచిచిత్రశిఖరరాంచిత మాఘటికాచలంబువై
నంబరచారసిద్ధనిలయంబుకొలంది వెలుంగురత్నరు
గ్ధంబరహేమమందిరముఁ శ గాంచి నమస్కృతిఁ జేసి యందు ది
వ్యం బగుకాంచనాసనమునందు నృసింహగురు గమంగొనెన్. 278

శా. శ్రీలక్ష్మీయుతు యోగిరాజహృదయారచింత్యస్వభావుఁ జగ
జ్జాలోత్పత్త్యవనాదిలీలుఁ దులసీసారభ్యవత్సప్సమా
లాలంకారభుజాంతరాళు నుగుణోఘావాలు శ్రీమర్త్యశా
ర్దులుం జూచె గురూద్వహుండు మది సంకోపంబు నిండారఁగన్. 279

క. పరవాదిభీకరార్యుఁడు, సరసము ల తీర్థమాల్యశతకోపము లా
దర మొప్పఁ గొని వృషాద్రికి, జరిగె దేవీసుతాదిరసహితుం డగుచున్. 280

తే. అల్లు ఘటికాద్రినరహరియాజ్ఞఁ బడసి, మార్గమధ్యమునందుగ్రామములగిరుల
నగమృగాకీర్ణవనముల శ నదులఁ జూచి, సంతసించుచునే తెంచెరసద్గురుండు. 281

మ. కనియె వత్సకులామృతాంబునిధిరారకాచంద్రుఁ డద్దేశికుం

డనఘస్రాంశువిచిత్రభాతుయుతదీర్ఘద్రత్నకూటావలో
కననిర్వాపితసర్వలోకకలుషశ్రగ్ధావంబు బ్రహ్మాదిదే
వనిషేవ్యంబు సుఖైకతానమును భాగస్వద్యేంకటాద్రీంద్రమున్.

282

శా. ఆలాతాసిపురంబుచెంతఁ గనియె శ న్నావాదిభీకృద్గురుం
డాలోలభ్రమరానుభూతమకరంధ్రదాంభోజపాళిం దరం
గాళీలోలమరాళకోకబకభరవ్యారామముం గూలజ
వ్యాలోలద్రుమచిత్రపత్రిరుత మానసంబాసరోరత్నమున్.

283

పద్మనాభవృత్తము.

గోదాసతిఁ గూడి కీర్తించునాతిల్ల శగోవిందరాజాఖ్యుఁ డౌస్వామి కీఁగా
నాదివ్యకాసారశీరంబున నైవ్వజ్రవాగ్రేసరుల్ సేయుపుష్పద్రుమాళిఁ
ఆదూరదర్శింద్రుఁ డీక్షించి హర్షించిరయాపుష్కరిణ్యచ్ఛతోయంబులందుఁ
యాదోగణశ్రేణి మోదింప నీరాడి శ యర్హక్రియల్ సేసి యచ్చోపసింపన్.

285

వ. అప్పడు.

సీ. అంజానాద్రీశునిరయాజ్ఞచేఁ గోవెల, యధికారి యతుల నేరకాంతజనుల
నాచార్యపురుషుల శ నర్చకపరిచార, కప్రభృత్యచ్యుతశతార్యపరులఁ
దోడుక యమ్మహాత్మునికడ కేతేర, నయ్యార్యుఁ డీక్షించి శ హర మొంది
యతుల కేకాంతుల శ కాచార్యపురుషుల, కఖిలభాగవతుల శ కధికభక్తిఁ

తే. బ్రణుతిఁ గావించి వారలఁ శ బ్రస్తుతించి, యాసనార్ఘ్యాదివిధులెల్ల శనాచరించి
స్వామికైంకర్యములయందుశసేమ మరసి, సంతసించెనువారితో శస్వాంతమలర.

క. కోవెలయధికారియు వా, రావాదిభయంకరార్యు శ నభియు క్తతమున్
గోవిందరాజుకడకును, భావ మలరఁ దోడితెచ్చురపగిది వచింతున్.

287

సీ. గజరాజవరదునిశగరుడధ్వజాంక మా, గజరత్న మొకటి యశ్రగ్ధమున నరుగఁ
బంచమహావాద్యరపటహకాహళశంఖ, ధీరభేరీధ్వనుల్ శ దెసల నెఱయ
శ్రావ్యవీణావేణుశసరసగీతరవంబు, వినువారిచెవులకు శ విందు సేయఁ
బరవాదిభీకరశగురుపురందరుఁ డంత, నయ్యార్యవరులతో శ నచటఁ గదలి

తే. యల్లధిశ్లీశ్వరున కల్లుఁ శ డైనహరికి, జనకుఁ డైనట్టిసంయమిశచక్రవర్తి
తిల్లగోవిందరాజునశక్తిల్లు తొల్లి, యెందుఁ గావించె నప్పరిశకేఁగుదెంచె.

288

శా. స్రాంచద్రత్నశిలాకలాపకలితశ్రాసాదసౌధాదులన్

మించన్ రంజిలురాజవీధులను ధరర్తిష్ఠప్రజల్ దన్ను సే

మించన్ వారి ననుగ్రహించుచును నశవీధుల్ గటాక్షించుచుం

గాంచెన్ సన్నిధివీధి నార్కుఁడు సుధాతగారంబులం బ్రీతితోన్.

289

వసంతతిలకవృత్తము. శ్రీవాదిభీతికరసూరివశరేణ్యుఁ డంతన్

సేవించె సోమరవిమండలశశేఖరంబున్

దేవాదిదేవనిలయాంగణదేశనర్తి

గోవిందరాజమణికాంచనగోపురంబున్.

290

క. గోపురముకడకు శ్రీశతకోపం బామ్నాయవాన్యశ్శూషముతోడన్

శ్రీపురనాథునియొక్క, లేపునఁ గొని వచ్చి రతని న్ కెదురుగ వేడ్కన్. 91

సీ. పరవాదిభీకరగురుఁడు సాష్టాంగప్రణామముఁ గావించి న్ నేమ మలర

స్వాములసన్నిధిశతకోపమాల్యముల్, శిరమున ధరియించి న్ శ్రీబుధాళిఁ

గూడి యాశ్రీశతకోపసన్నిధిమహా, త్వవపూర్వకంబుగా న్ జరగి వచ్చి

భర్మణోలామంటపంబులనడుమను, సలిలయంత్రముఁ జూచి న్ సంతసించి

తే. మహితమణిమయవాహనమంటపంబు, మాధవీయఃపిస్సభారమంటపములఁ

దప్తతపనీయగోపురద్వారగతుల, వేత్తపాణులఁ జూచుచు న్ వేడ్కఁ జనియె.

ఆ. పసిఁడిమందిరమునఁ బరిధవిల్లుచు నున్న, సంయమింద్రుఁ జూచిచాఁగి మొక్కి

సంస్తుతించి తత్ప్రసాదతీర్థాదుల, సంగ్రహించి జరగె న్ సద్గురుండు. 292

చ. పరమణిమందిరంబునను న్ వాసిగ దాసులఁ బోవఁ జూపడం

దిరుమలనంబినిం గని విరధేయనమస్కృతి సన్నతించి త

చ్చరణసరోజతీర్థముఁ బ్రసాదముఁ గైకొని భవ్యరత్నజ

ట్సురుచిరమందిరంబునను న్ సూత్రవతీశునిఁ జూచి మొక్కిడన్. 294

సగ్ధరావృత్తము, శ్రీవిష్వక్సేనదేవున్ న్ శ్రితజనవిపులక్షేమకృద్వేత్తపాణిన్

భావాతీతప్రభావున్ న్ భవకలుషహరుం న్ బద్ధనాభాప్తమంత్రన్

భూవిఖ్యాతున్ మహాత్మున్ న్ బొగడి బహుమతింబొంది తత్ప్రాంతభూమిం

గావించెన్ మొక్కు ద్వారాంగణమునవిబుధౌఘంబుతోనార్యుడంతన్.

మ. మర లిచ్చోటికి డిగ్గ నేర్పడుమహాసోపానమార్గంబొకో

పరమాభంగంబున కార్య లెక్కి చనునన్ పుష్కర్ణనిశ్శేణియో

గరుడాకాంవి శేషమో యనఁ దగున్ గారుత్మత స్తంభ మ

గ్గురుదేవేంద్రుడు చూచి సంతసిత వైరకుంతప్రియ శ్శేణితోన్. 296

క. మణికృతబలిపీఠముకడఁ, బ్రణమిల్లి గురూద్వహుండు న్ భవ్యవిపశ్చి

ద్గణనుతగోదానిలయాంగణభూమిని బ్రణతి సలిసి న్ కనియెఁ దదంఘ్నుల్.

శా. శ్రీదాష్టాపదవేదిమధ్యగతరాజీవాసనంబందు న

మ్నాదం బొప్ప వసించి యాశ్రితులకున్ న్ ముఖ్యార్థసంధాత్రి యా

గోదాదేవిని విష్ణుచిత్తతనయన్ న్ గోవిందరాజప్రియం

జేదోయిన్ ముకుళించి కాంచి వినుతింఁచెన్ బ్రాజ్ఞఁ డార్యాళితోన్. 298

ఆ. భట్టనాథసూరిపట్టిని భక్తితో, భవ్యసూక్తితతిని న్ బ్రస్తుతించి

సద్గురుండు తీర్థశతకోపమాల్యముల్, చందనాదు లొంది న్ జరగి వచ్చె. 299

క. తిరుమట్టపల్కలక్ష్మీని, పరవాదిభయంకరార్యవరుఁ డతిభక్తి

హరిదాసులతోఁ బొడగని, సురుచిరనూగఁ జాఁగి మ్రొక్కిరస్తుతి యొనరించెన్.

చ. పసిఁడిగృహంబునందు మణిరబద్ధవితర్ది వసించుశ్రీపరాం
కుశపరకాలముఖ్యుల ముశకుందగతాత్ముల దివ్యసూరులన్
వశగతచిత్తుఁ డైనపరశవాదిభయంకరదేశికుండు స
భ్యశతముతో భజించి కొనిరయాడి యనుగ్రహ మొంది వెల్వడెన్. 801

వ. తదనంతరంబ.

802

సీ. మణికుట్టిమస్థలశ్రమరకతమాణిక్యశుంభన్నహస్తంభశగుంభితంబు
స్ఫాటికప్రస్తరశస్ఫారమహాభిత్తి, విలసితబ్రహ్మదిరవిగ్రహంబు
సాంద్రవజ్రోపలారచ్చాదితోపరిభాగ, శౌరివాక్పదకీరశారికంబు
మధ్యభాగస్థచారమరకరశక్తిద్ధ, ధర్మాదిపీఠవిరతర్దికంబు
తే. భవ్యసంధాయిలోకై కరపావనంబు, స్వామికల్యాణసమయదీరక్షాగృహంబు
మాధవప్రియకల్యాణమంటపంబు, సూరిచంద్రుఁడుగని మ్రొక్కిరచోద్యమందె.
శా. శ్రీనారాయణమందిరంబు వెనుకన్ శ్రీవైష్ణవశ్రేణితో
నానారత్నవిచిత్రకాంచనవిమానశ్రేష్ఠమీక్షించి య
న్యూనప్రీతి నమస్కరించి చని యార్యం డొక్కెడం బుష్పమా
లానిర్తాణకృదార్యులన్ గనియె నారహ్లాదంబు సింహారంగన్. 804

వసంతతిలకావృత్తము. ఆశాంతరాశము నిజాద్వితరయాభ నొప్పన్

వాసిన్ వెలుగుంచును లోకశ్రవణం బొసంగున్

వై శాఖమంటపము డగ్గఱి శ పావనోర్వి

దేశంబునందు గురుఁ డంజలిఁ శ దీర్చి మించెన్. 805

క. గారుత్మతమణిమయ మగు, చారుతరాలయమునందు శ నవినయుఁ డగుచున్
శౌరికనుమ్రోల నెలకొను, ధీరుని గరుడుని భజించి శ దేశికుఁ డంతన్. 806

మ. అపనీతాఖిలదోష మామధుజిదత్యంతప్రియాస్థానమం

టపమధ్యంబునఁ జాఁగి మ్రొక్కి కడువేరడ్కున్ ద్వారపార్శ్వంబుల

న్నపరిచ్ఛిన్నబలున్ జయున్ విజయునిన్ శ హర్షించుచుం జూచి మ్రొ

క్కి పురోభాగమునన్ భజించె సకలశక్తేశాపహున్ శ్రీహరిన్. 807

సీ. ఆలఁ గాచిననాటిరీయలఁత యంతఁ దొలంగఁ, గానలఁ బడినవెరన్నాసి సెడఁగఁ
బాండవదూత యై శ పరువెత్తుశ్రమ దీట, గజరక్ష కేతెంచుకవ్వ ముడుగ

నాత్మకుక్షిజగంబు శ లదురకుండుటకు నై, దక్షిణబాహుపరధానుఁ డగుచు

సిరియు భూదేవియుఁ శ జరణాంబుజము లొత్త, ఫణిరాజశయ్యవై శబవ్వలించి

తే. యోగసిద్ధాభినక్తిచేరనున్నవానిఁ, దిల్లగోవిందరాజును శ దేవదేవుఁ

జూడ్కు లలరంగ నేవించిరసూరివరుఁడు, భక్తి నంజలి గావించిరప్రస్తుతించి 808

సీ. హరి సుప్రసన్నుఁ డై శ యన్తుహత్తునియను, గ్రహదృష్టి నీక్షించి శ గారవించి

- తిరువాలవట్టము శ్రీ తీర్థము తిరుమాల, శతకోప నుభయహస్తము ప్రసాద
చందనాదిక మగునన్తాన మొనరించి, వీడ్కొల్పు నాబ్రహ్మవిత్తముండు
కోవెల వెలువడి శ్రీ గుడియధికారి చూపించినమంచినిరవేశ మంది [ములఁ
తే. యందునివసించిగూర్చొద్దరహర్తుఖమున, లేచిగురుపంక్తిఁ దలఁచికారలోచిత
దీర్చి విచ్చేసి యాత్వారిశ్రీతీర్థమునను, జేసె నవగాహ మాశ్రితశ్రేణితోడ.
ఆ. ధౌతవస్త్రములనురధరియించి విమలార్ధ్వపుండ్రములనుదాల్చిరహాలుపుమీఱ
భగవదాజ్ఞ దీర్చి శ్రీ పరవాదిభీకర, జేశికుండు సరసిరీతిరమునను. 310
చ. పదపడి వేంకటేశపదరపద్మములే హృదయాంబుజంబులన్
సదమలయోగధారణల శ్రీ సంతతముం గని సంతసించునా
పదుగురు దివ్యసూరులను శ్రీ భక్తి భజించి నిజాశ్రితాశ్రితోఁ
గదలి రయంబుతో నరిగి శ్రీ కాంచె వృషాద్రికి నెక్కుపద్ధతిన్. 311
ఆ. అర్చిరాదిదేవతాలయావళి మించి, ముక్తుఁ డరుగుమాడ్కి శ్రీ మోద మలర
మార్గమధ్యకలితరమంటపగోపుర, శైలములను దాటి శ్రీ చనియె గురుఁడు, 312
మ. అటఁ గాంచెం బరవాదిభీకరగురుం శ్రీ డత్యంతసౌరభ్యసు
న్పుటపుష్పేఘమరందపానమదసంజఞ్జాశిసన్నాదముం
బటుశాఖాగ్రనిషిక్తకోకిలపికరభ్రాజత్కలాలాపమున్
జటులాఘుఘ్నయతీంద్రభుక్తఫలసంజాతంబు సచ్చాతమున్. 313
ఉ. ఆనహకారశాఖకడ శ్రీ నద్భుతరత్నశిలాగృహంబులో
వాస మొనర్చి దాసుల కరపశ్యము చూపగుసంయమిందునిన్
దాసులతోడ మొక్కిడి ప్రదక్షిణపూర్వక మేగుదెంచి యా
శ్రీసఖుమందిరాంగణముఁ శ్రీ జెంది మనీషివరుండు మొక్కిడెన్. 314
తే. రథమువీధులునాలుగురంగుమీఱఁ, దిరిగియే తెంచిస్వామిపురమ్మ రిణియందుఁ
బ్రాజ్ఞఁడవగాహనము చేసిరభగవదాజ్ఞఁ, దీర్చి వారాహదివ్యమందీరముఁజొచ్చి.
క. అం దేక కాలసముదిత, నుందరశరదిందుకోటిరనురుచిరమూర్తిన్
వందారుజనమదోరథ, మందారున్ భూవరాహుర మాన్యుఁడు గనియెన్. 316
శా. ఆదేవున్ భజియించి తీర్థశతకోరపాంచత్ప్రసాదాదు లా
మోదం బొప్ప లభించి మించి ఘృణిమరన్నుక్తాప్రతీహారల
క్ష్మీదం బామణిగోపురంబుగడపం శ్రీ జేమాడ్చి వత్సాన్వయా
భాదిత్యుండు గనె న్నవేదితపనీయశ్రీధ్వజస్తంభమున్. 317
చ. వృథుమణిబద్ధ మైనబలిరీపీతముఁ గాంచి నమస్కరించి సం
ప్రథితమనోజ్ఞరత్నమును శ్రీ రంగరమేశనివాస మం చిలం
బ్రథ గలమంటపంబునకు శ్రీ భక్తిఁ బ్రణామము సేసి మించి శ్రీ
మధురిపుమాల్యమందిరము శ్రీ మాన్యుఁడు గన్గొని మొక్కి బ్రీతితోన్. 318

- తే. వేణునాడవి నోదుని శ విహితగోప, బాలలీలుని గని మొక్కి శ ప్రస్తుతించి
పుష్పమాల్యములను జేర్చు పుణ్యనిధుల, నందుఁబొడగాంచిచేమోడ్చినార్యవ
క. శౌరితిరుమాలబావికి, సూరివరుఁడు కేలు మోడ్చి శ శుభకర మగుశ్రీరుఁడు.
నారాయణాద్రిశిఖరం, బారసి కని ప్రణతి చేసి శ యవ్వలకుఁ జనెన్. 320
సీ. మాణిక్యమయ మగుశమంటపంబొక్కటి, యందుఁగళ్యాణవారద్యములుకొన్ని
శౌరిపద్యంబులఁ శ జదివెడురత్నపం, జరమధ్యగతకీరశశారికలను
ధర్మదేవతనిజరదర్శనంబున కీట్లు, విలసిల్లె ననఁ దగుశవృషభపతిని
దర్శనీయవిచిత్రరథస్యమృగంబుల, విరిచితాంజలిభక్తివిగ్రహములఁ
తే. జూచుచునుసంతసించుచుఁబోద్యపడుచు, వచ్చిచాంపేయదేహళీద్యారవరము
గడచియే తెంచికాంచె నాశగారగతుని, ఘనునమేయునమీయాఖ్యుఁగొంచిగు
తా. సూర్యగ్రేసరుఁ డమ్మరాంతకునకుం శ జోహరు గావించి న [రుఁడు.
ర్వార్యశ్లాఘ్యమహానసస్థరమకుఁ శ హస్తాబ్జముల్ మోడ్చి శ్రీ
హర్యాస్థానము పెండ్లిమంటపము భాంశడాగారిముల్ సంతతై
శ్వర్యద్యోతకభూషణాలయము లంతచద్యక్తితోఁ గన్గొనెన్. 322
క. ఆనందనిలయగామవి, మానం బీక్షించి మొక్కి శ మాన్యులతో న
న్మానితపరిమళవస్తు, స్థానంబుల కంజలించి శ సద్గురుఁడు చనెన్. 323
మ. వరమాణిక్యసువర్ణవేశమున విరవ్వకేను నీక్షించి య
గ్గురువర్యుండు సమస్కరించి చని వైశకుంతాభిషేకామృతో
త్కరరూపం బగుతోట్టితీర్థజల మురద్యత్పాణి యదోదోని నా
దరపూర్వంబుగఁ గోలి కాంచెను యతీంద్ర శ్రీపదాంభోజముల్. 324
తే. భాష్ట్రకారులనన్నిధి శ బ్రణతి సేసి, దాశరథ్యాఖ్యసాదుకల్ శ దల ధరించి
సురభీతీర్థముఁ గైకొనిరజరగియోగ, నారసింహునిఁగనిమొక్కిశసూరివరుఁడు.
క. మరకతమణిమందిరమునఁ, దిరముగ నెలకొన్న వెరియరతిరువడినయనా
గురుగతి శతసర్పరగ, వరుఁ డగుగగుడుండు చూడఁబడియె గురునిచేన్. 325
మ. అమలశ్రీముఖమంటపంబునదుమక శ సాష్టాంగదండప్రణా
మముఁ గావించి సుమేరుసారపరభీరప్రత్వడ్డదాసానులక
ద్యుమణీంద్రప్రతిహారరక్షకుల సంతోషపడ్క నీక్షించి త
త్కమనీయాంఘురి కంజలించి నిరవరద్యస్వాంతుఁ డావై జనెన్. 326
వ. అట్లగురుపురందరుండు విలసితవిద్రుమవికారదేహళీద్వారశాఖాశ్లాఘనీయం బై
తప్తహాటకపటుతరకవాటఘటితంబై జయవిజయసంరక్షితంబగుమధ్యమకక్ష్యం
బతిక్రమించిమహనీయమణికుట్టిమంబును విశేషకటస్ఫటికోపలశకలసంకలితనిజ
కాంతికలాపధగద్ధగాయమానకుడ్యభాగంబునువజ్రవైదూర్యగోమేధిపుష్కరా
గేంద్రనీలాదిరత్నశిలాచ్ఛాదితవిచిత్రవభాభాసమానోపరిభాగంబునగుమందిర

మధ్యరంగంబును బ్రభాతసమయంబునందు సముచితైలానాగర సైంధవజంబీరరస
 సంయుక్తంబై భవ్యశరగవ్యనవ్యవసీతకలితంబై సోపదంశం బగుమాత్రదశ్యో
 దనంబును హింగూజీరమరీచిమిశ్రితంబై సద్యోఘృతప్లుతంబగుముద్గాన్నంబును
 మాధ్యాహ్నకాలికం బగురామరాజావసరంబునందు ముగ్ధసూపాపూపాదిభక్ష
 ణోపేతంబై కపిత్థకదళీరసామృతసభాసురలేహ్యద్రవ్యాన్వితంబై, రామతజరహరి
 ద్రాసర్వపాదిమిశ్రితబహువిధతింత్రిణీరసాచోష్యద్రవ్యయుక్తంబై నశాల్కోదనం
 బును నిక్షురసక్షీరనీరాదిపానీయద్రవ్యంబులను రాత్రిపుర్వయామంబున మ
 నోహరమోదకాపూపమాషచక్రాతిరసపాడబాదిభక్ష్యయుతంబై బహువ్యంజ
 నోపేతం బగుస్నిగ్ధాన్నంబును మరీచిలవణాదిమిశ్రితంబై ఘృతప్లుతంబై నమిశ
 హారయనుమహాప్రసాదంబును సైంధవసర్వపక్షోదామృతస సర్విస్సమన్వితం
 బై కేశహహాహిరయనెడుతిగునానుంబుగలదివ్యప్రసాదంబును దిలచూర్ణలవణా
 జ్యాదినమన్వితంబై పరమభోగ్యంబై నయ్యేహిరయనుభవ్యాదనంబును
 ఘృతప్లుతగుడమిశ్రపాయసాన్నంబును మణిఘంటకాశతఘణఘణాయమానఘో
 వణభూషితంబు గా శ్రీవేంకటేశుభండారస్థలంబు లీక్షించి చేమోడ్చి చనికనక
 కలధౌతతాలరంధ్రసముల్లసితమణిదర్పణోదారం బగుద్వారంబు దాటి ను
 మేరుశిఖరంబునం దిరుగుచుక్కలచక్కనిక్రొక్కఱుమెఱుంగులన్మెఱయునీలనీర
 దంబుల తెఱంగునఁద పుతపనీయమహోన్నతమణివేదికామధ్యస్థదివ్యసి హాసనో
 పర్యదంచితకాంచనకమలకర్ణికాతలంబునందిరుగెలంకులర మాక్షమారమణీర
 త్నంబులతో నుల్లసిల్లుచు నిత్యోత్సవపక్షోత్సవమాసోత్సవ పల్ల ప్రోత్సవ పవి
 త్సోత్సవ కల్యాణోత్సవాద్యనేకమహోత్సవంబులుగొననవధరించుచును మల
 యప్పఁడనియును వేంకటత్తురవా రనియును దివ్యనామంబులు గలయుత్సవభే
 దంబులను భజించి సీతాలక్ష్మణసమేతుం డగుశ్రీరామభద్రునకు జోహారు సేసి
 తత్సమీపవర్తులైనయనంతగరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసూరివర్గంబు సేవించి య
 వ్వలకుం జనుదెంచి భగవంతుం డగుశ్రీవేంకటేశుండు రాత్రి దేవీసమేతుండై సు
 ఖంబుగా నిదురించునవరత్నఖచితకనకఙ్గోలికాలలామంబున కంజలించి యగ్ర
 భాగంబునం గుల శేఖరాభిధానమహారజతపిరాజమానదేహళీవిశేషంబుఁగడచి
 గ్రీష్మాతపసంతప్తాద్వగుం డతిశీతలాంభరిపరిపూర్ణగభీరగాంగమహాహ్రదంబవగా
 హించునట్లు శ్రీవేంకటేశాభిధానపరబ్రహ్మంబును డాసితదీయదివ్యతేజోమయా
 మృతమయాఖసమాప్యాయితసర్వావయవుండై నిస్సమాభ్యధికనిఖలదృఙ్మనో
 హరనిత్యనిరపద్యసుండరిసుకుమారతదీయదివ్యమంగళమూర్తి దర్శనసముద్భూ
 తమహానందకందిళిత హృదయారవిందుం డై నీలాద్రిశిఖరసముదితసహస్రకిర
 ణావరణబాలభాస్కరమండలంబుపోలిక సురభిగంధ బంధురప్రసూనమాలికా
 వలయసమలంకృతరమణీయరత్నరంజితహాటకకిరీటంబు చేమెఱయుశిరస్థలంబును

శరదుదితరాకాచంద్రసుందరవదనారవిందంబును గర్భారసారవిరచితఋజురుచిర
 చ్ఛిదోర్ధ్వపుండ్రఘటితనిటలతటంబును దీర్ఘతరదివ్యాంజన రేఖాకారస విభ్రమ
 భూయుగంబునుగమనీయకాంచనకళి కోపమాన భాసురనాసాపుటంబునునిజ సౌ
 వ్యవనిరాకృతశ్రీకారశమ్ములీ సౌభాగ్యకర్ణకలితమహనీయమణి మనోజ్ఞమకరకుం
 డలమండితగండభాగంబును గరుణారసారుణోపాంతకర్ణాత విశ్రాంతచలన్తిళింప
 సుందరతత్త్వణోగ్గీలిత శారదపుండరీ కాభిరామనయనంబులును బ్రవాళపల్లవబిం
 బఫలాద్యుపమాతీతరమాక్షమాది దివ్యమహిషీసతతసమాస్వాద్యమా నామృత
 ధారాధరోష్ఠంబును స్వకీయం బగుకరుణారసంబు దీనానాథజనావనార్థంబుగా లో
 నడంగక యుష్పాంగి ముఖద్వారంబుచే నుద్గమించెనో యని యూహింపం దగు
 సుందరమందస్మితంబును బ్రస్ఫురత్సహస్రారజ్వాలామాలాతితీవ్రంబై యుగపదుది
 తబాలభాస్కరకోటిప్రభాప్ర కాశితదశదిశావకాశం బై దనుజారిదక్షిణాంసగతం
 బై నిరస్తనిఖిలదేవతారాతిచక్రంబై యనక్రపరాక్రమం బై ననుదర్శనచక్రంబు
 ను వానుదేవవామాంససంగతం బై సమకాలసముదితనిష్కళంక రాకానుధాంకర
 కోటిభాసమానం బై విష్ణుముఖమారుతపూరణోదితనిజధ్వనిధ్వస్త దైత్యదానవా
 దిదౌర్జన్యం బగుపాంచజన్యాఖ్యశంఖరాజంబును హిరణ్మయం బై మేరుసమాన
 సారంబై దేవద్విషదంశనాశనైక ప్రయోజనంబై వైకుంఠవామకరాగ్రాభిమృ
 వ్యం బగుకామోదకీగదాదండంబును గర్జనోనురకతినోగ్ర కంఠచ్ఛేదక్షురచ్ఛోణితది
 గ్ధధారం బై పద్మాక్షవామేతరపాణిపార్శ్వస్థితం బై యొప్పునందకాభిధానఖడ్గర
 త్నంబును స్వకీయజ్యానినాదశ్రవణమాత్రనిర్ధూతనిఖిల దైవతచేతోభీతి యై
 పూర్వగీర్వాణ ప్రాణనిర్వాపణచణ బాణాశనిప్రవర్షణం బగుశార్ఙ్గశరాసనంబును
 బ్రకటాటోపరణార్భటీసముగ్ధటచటులకు టిలకరటినిశాటవికటవిశంకటోరకకవాట
 పాటనపటిష్ఠకటితటఘటితనుస్ఫుటసూర్యకతారంబును సుగభిపరిమళఘుమఘుమా
 యమాన తులసీదళమిళితకమలసీలోత్పలవకుళ పాటలీచాంపేయమల్లికామాలతీజా
 తీకేతకీకరవీరాదిపుష్పదామాభిరామం బై వైజయంతీవనమాలాలంకృతం బై
 సుప్రసన్న సూర్యకోటిసుభగనిస్తుల కాస్తుభరమారమణీరత్నరంజితంబై శ్రీవత్సల
 క్షణలక్ష్మితంబై నవక్షుణ్ణలంబును భావనగీవాశ్రయంబై భాస్వరకార్తస్వరకమలసం
 కలితంబై శుద్ధసువర్ణసూత్రగుంభితం బై యాపాదపద్మప్రలంబమానంబై యొ
 ప్పసాలగ్రామమాలికాలలామంబును గల్పక్షయాంతర్నిక్షిప్త జగద్రక్షాదక్షికు
 క్షీద్వయంబును హిరణ్యగర్భోద్భవప్రభవగభీరావర్తసనాభినాభిపద్మంబును గమ
 నీయపదాబ్జంబులు సంసారసముద్రసంతరణైక కారణంబు లనియును వీనిని విశ్వ
 సించుధన్యచేతనులకు విరజామృతంబు కటిదఘ్నం బనియు నుపదేశించుగతిఁ గని
 పించునభయవరదహస్తంబులును దివ్యమాక్తికదామోదరబంధనకాంచనకాంచీ
 గుణవేష్టితకటిస్థలంబును బాలార్కప్రభాభాసమాన వీతాంబరావృతరంభాస్తంభ

శుంభదూరుద్వయంబును మంజుశింజితమణిమంజీరరంజితంబగుకమనీయకాహళకల
మగర్భోపమానభక్తరక్షణైకత్వరాధునీణజానుజంఘాంతయుగ్మంబును బహుపా
త్సలాశిఫలభారాగ్రప్రలోపిచార్ణియుగంబును గూర్తకుత్సాపాదకప్రపదభానురం
బును నాతామ్రకోమలాంగులీతలవణిమాచ్ఛురితంబును వియద్వాహినీశంకాక
రతిర్యగూర్ధ్వాధః ప్రసృత కాంతికలాపాలంకృత నక్షత్రాకార నఖముకురబింబభూ
షితంబును స్థలనలినోదరచ్యుతిద్యోతమాన హలకులిశాంకుశ జలజధ్వజచ్ఛత్రచా
మరాదిశుభ రేఖాంకితపదతలవిలసితంబును నగుతత్త్వణోన్మీలితశరదరవిందనుందర
పాదారవిందద్వంద్వంబును నేతోత్సనంబుగా నేవించి ప్రహృష్టాంతరంగుండై
భట్టనాథశ్రీసూక్తులచే మంగళాశాసనం బాచరించి బహుభంగులఁ గొనియాడిన
సుప్రసన్నుండై భగవంతుం డగుశ్రీవేంకటేశుం డమ్మహాత్ముని నిజకటాక్షవీక్షణా
మృతదృష్టిం దనిపి తీర్థశతకోపంబులను దిరువాలవట్టంబును శ్రీపాదరేణుచందనా
భయహస్తప్రసాదాదిబహుమతు లన్నియుం జేయించి మహాత్మా నీ విద్దివ్యదేశం
బునందు శరీరపతనపర్యంతంబు శిష్యపుత్రాదిసహితుండ వై మద్గుణానుభవంబు
నేయుచు సుఖం బుండు మని యాజ్ఞాపించె నంత నయ్యాచార్యసత్తముండును
ధన్వంత్యుని యనుసంధించి యబ్బగవదాజ్ఞా మహాప్రసాదం బని శిరసావహిం
చి యద్దివ్యమందిరంబు వెలువడి వచ్చె నంత.

328

నీ. వేంకటగిరి డిగ్గి ర విచ్చేసి యద్దేశి, కేంద్రుఁ డొక్కెడ వసీరయించె నంత
విని వచ్చి యాబ్రహ్మశివీ త్తముఁ గని మొక్కి, దేశాధిపతి వేంకటేశునాజ్ఞ
గోవిందరాజులకోవెలసన్నిధి, తిరువీధిశతకోపరదివ్యసూరి
వర్యునిమందిరద్వారాంగణముచేతఁ, గట్టించి దీవ్యదశగార మొకటి
తే. దండిబ్రాహ్మణపట్టెలమండియంబు, ననెడురెండుఘ్నసర్వాగ్రహరములుగ
నమ్మహాత్ముని కర్పింపరనమ్మి నీషి, వరుండు సకుటుంబుఁ డై యందురవాస మొందె.
మ. అచట వాదిభయంకరార్యుండు తదీరయారాధనం బాచరిం
పుచు వేదాంతయుగంబు సంశ్రితులకుఁ ర బోధి చుచు నిత్యము
ఖచరోర్విచరసేవ్యపాదకమలుం ర గంజాక్షు నేవించుచు
రచియించెం గృప మీఱఁ గొన్నికృతులం ర బ్రాజ్ఞేశభోగ్యంబు గాన్. 331
వ. ఆప్రబంధంబు తెవి యన, అష్టశ్లోకీవ్యాఖ్యానంబును నృద్ధిస్తవంబును సుప్రభా
తస్తవంబును మంగళాశాసనప్రబంధంబును జియ్యరుపడి ననుసరించి యొనర్చి
సశ్లోకరూపభగవదారాధనక్రమంబు ననుచు నెఱుంగవలయు మఱియు నొక్క
దివసంబునందయ్యాచార్యసత్తముండు వేదాంతకాలక్షేపంబొనరించుసమయం
బునఁ గొందఱాశ్రితులు మహాత్మాశ్రీచు దేకాదశీనియమనిర్ణయంబును శ్రీజయం
తీనిర్ణయక్రమంబును ధనుర్మాసహరిపూజావిధానంబును దాసులకుం దెలియ

త్రం బైన నరుణోదయసంజ్ఞితం బగు నది యతులకుఁ బ్రసిద్ధం బగున్నానకాలం
 బక్కాలంబునఁ జేయుననీతటాకాద్యవగాహనంబు గంగాన్నానసదృశంబు. శ్లో॥
 దశమీవేధసంయుక్తో యదిస్యా దరుణోదయః । నై పౌపోష్యం వైష్ణవేన తద్భి
 నై కాదశీవృతమ్॥ అరుణోదయవేశాయాం దశమీ యది దృశ్యతే । సా విద్ధై
 కాదశీ నామ త్యాజ్యా విష్ణుపరాయణైః॥ అనియెడిస్త్రత్యంతరవచనస్రామాణ్యం
 బుచే నరుణోదయంబున దశమీవేధాక్రాంతం బాయెనేని యాయేకాదశి విద్ధై
 కాదశి యనంబడు వైష్ణవు లాతిథియం దుపవసింపక మఱునాఁ డుపవాసంబునే
 యఁదగు నరుణోదయవేధారహితం బగు శుద్ధికాదశీతిథి చతుర్విధం బై యుం
 డు నెట్లన వివరించెద నధికై కాదశి యనియు నధికద్వాదశి యనియు నుభయాధి
 క యనియు నవమీసంయుక్తనుపూర్వతిథి యనియును జతుర్విధంబు లగునీతి
 ఘులయం దేకాదశీవాసరంబు శుద్ధంబైనను నాతిథిఁ బరిత్యజించి ద్వాదశియం
 దుపవాసంబుఁ జేసి మఱునాఁడు పారణ గావింపవలయు. శ్లో॥ సంపూర్ణైకాదశీ

యత్ర ద్వాదశీ వృద్ధిగామినీ । ద్వాదశ్యాముపవ స్తవ్యస్త్రయోదశ్యాంతు పారణమ్॥
 అనియెడునారదోక్తక్రమంబుగా నేకాదశీతిథి సంపూర్ణం బైననుద్వాదశి వృద్ధిని
 జెందెనేని విష్ణుపరాయణుండు ద్వాదశియం దుపవసించి త్రయోదశియందుఁ బార
 ణసేయవలయు. శ్లో॥ ఏకాదశీ యదా లుప్తా పరతో ద్వాదశీ భవేత్ । ఉపోష్యా
 ద్వాదశీ తత్ర యదీచ్ఛేత్పరమాం గతిమ్॥ అనియెడువ్యాసోక్తక్రమంబుగా నేకా
 దశికి లోపంబు చూపడి ద్వాదశి మిగిలియుండెనేని వైష్ణవుండు ద్వాదశియం
 దుపవసించి మఱుదినంబు పారణం బాచరింపవలయు, శ్లో॥ సంపూర్ణైకాదశీ

యత్ర ప్రభాతే పునరేవ సా । సర్వైరేవోత్తరా కార్యా పరతో ద్వాదశీ యది॥
 అని నారదోక్తక్రమంబుగా నేకాదశితిథి సంపూర్ణం బైన నుపరిదినంబున నించు
 కైన మిగిలియున్నను ద్వాదశియునట్టిదైనను ద్వాదశియం దుపవసించి త్రయో
 దశియందుఁ బారణం బాచరింపవలయు-శ్లో॥ యే కుర్వంతి మహీపాల శ్రాద్ధ
 మేకాదశీదినే । త్రయస్తే నరకం యాంతి దాతా భోక్తా విధాయకః॥ అనియెడు
 భాగవతబ్రహ్మకైవర్తాదిపురాణవచనస్రామాణ్యంబున నెవ్వరేని హరివాసరంబున
 శ్రాద్ధం బొనర్చిన దాతయు భోక్తయు విధాయకుండు నీమువ్వురు నరకంబుఁ జే
 రుదురు. శ్లో॥ యే ప్రయచ్ఛంతి వై దేవి శ్రాద్ధ మేకాదశీదినే । నష్టాత్తానస్తతే
 మూఢాః పతంతి నరకే ధ్రువమ్॥ అనియెడుపాన్ద్యోక్తక్రమంబుగా నేకాదశీదినం
 బునం దేనరులయిన శ్రాద్ధం బొనర్చిరేని నష్టబుద్ధు లగునఘ్నూఢజనులు నరకం
 బునం బడుదు రీయర్థంబు నిశ్చితంబు-శ్లో॥ ఏకాదశ్యాం ద్విజశ్రేష్ఠ శ్రాద్ధకర్త
 నకారయేత్ । కుర్యాద్యది స పావీ స్యాద్భోక్తాచే న్నరకం వ్రజేత్ ॥ అనియెడు

ముద్గలవచనప్రామాణ్యంబున నేకాదశియందు శ్రాద్ధకర్తృం బొనర్చినవాఁడు పా
 పాత్తుం డగును భుజించినవాఁడు నరకంబునం బడు. శ్లో॥ మహాదోషమయంచా
 న్న మేకాదశ్యాంభవేద్యది । నదాతవ్యం నభోక్తవ్యం నాఘాతవ్యం విశేషతః॥
 అనియెడుపరాశరవచనప్రామాణ్యంబుచే నేకాదశియం దన్నంబు మహాదోషమ
 యం బగును గావున నయ్యోదనంబు పితృదేవతల నుద్దేశించి యిడఁగూడదు తా
 నును భుజియింపఁదగదు తదాఘాణం బైన సలుపఁదగదు-శ్లో॥ ఆద్యశ్రాద్ధం
 హరిదినే యది కుర్యా ద్విమోహితః । కర్తా ప్రతిగ్రహీతా చాప్యభౌ నిరయ
 పాతినా॥ అనియెడుభారద్వాజోక్తిప్రామాణ్యంబున హరిదినంబునం దెవ్వఁడేని
 విమోహితుండై యాద్యశ్రాద్ధం బొనరించు నాశ్రాద్ధకర్తయుభోక్తయు నీయిరు
 వురు నిరయంబునం బడుదురు. శ్లో॥ ఆబ్దికం యస్తు కురుతే సంప్రాప్తే హరివా
 సరే । తచ్ఛ్రాద్ధం రాక్షసై ర్భోజ్యం శ్రాద్ధసిద్ధిర్నవిద్యతే॥ అనియెడుశుక్రవాక్య
 ప్రామాణ్యంబున హరివాసదంబునం దాబ్దికం బెవ్వఁ డాచరించు నాశ్రాద్ధంబు
 రాక్షసభోజనంబుగాని పితృభోక్తవ్యంబు గాదు గావున దానికి శ్రాద్ధసిద్ధి గలుగ
 నేరదు. శ్లో॥ ఆద్యశ్రాద్ధం హరిదినే యది స్యాత్తం నకారయేత్ । పిణ్డ మేకం
 ప్రదాయాథద్వాదశ్యాం శ్రాద్ధ మాచరేత్॥ అనియెడుబోధాయనోక్తకృమంబు
 గా శ్రాద్ధంబు హరిదినంబునం దాచరింపఁగూడ దద్దినంబునం దొకపిండంబు ద
 ర్భలయం దొసంగి ద్వాదశియందు యథాశాస్త్రంబుగా శ్రాద్ధంబు సేయవలయు,
 శ్లో॥ ఆద్యశ్రాద్ధమపి త్యజ్య సంప్రాప్తే హరివాసరే । ప్రదాయైకం తదాపిణ్డం ప
 రేద్యుశ్రాద్ధ మాచరేత్॥ అనియెడుబృహత్పంచేతోవచనప్రామాణ్యంబునఁ
 బ్రాప్తం బైనహరిదినంబునం దాద్యశ్రాద్ధం బైనను విడిచి యద్దినంబునఁ గుశ
 కూర్చమం దొకపిండంబుఁ బెట్టి మఱునాఁ డాశ్రాద్ధకర్తంబు యథావిధిగా నా
 చరింపవలయు. శ్లో॥ పితు ర్దశాహమధ్యే వా సంప్రాప్తే హరివాసరే । పిణ్డదా
 నం న కుర్వీత సతిలోదకసత్కిర్యామ్ । అనియెడుకపిలసంహితోక్తిప్రకారంబు
 గాఁ బితృదశాహమధ్యంబున నైనను సంప్రాప్తం బైనహరివాసరంబునందుఁ
 బిండదానంబును దిలోదకాదిసత్కిర్యయును నరుండు సలుపరాదు, శ్లో॥ అకృ
 త్వా శ్రాద్ధనియమాన్ జలపిణ్డవివర్జితాః । జలదానవిహీనాశ్చ వృజధ్వం వైష్ణ
 వం పదమ్॥ అనియెడురుక్మాంగదచరితోక్తప్రకారంబుగా నాయాశ్రాద్ధదినంబుల
 నేకాదశి సంప్రాప్తం బాయెనేని యందు శ్రాద్ధనియమంబులు చాలించి జలపిండ
 వివర్జితులై జలదానవిహీనులై వైష్ణవపదంబుఁ జేరవలయు. శ్లో॥ ఆమేనవా హి
 రణ్యేన శ్రాద్ధ మేకాదశీదినే । కుర్వ న్నరక మాప్నోతి యావదాభూతసంప్లవమ్॥
 అనియెడుకపిలసంహితోక్తప్రకారంబుగా నేకాదశియందామశ్రాద్ధంబైనను హి
 రణ్యశ్రాద్ధంబైనను జేయువాఁడు ప్రళయవర్యంతంబు దుర్గతినిం బడు, శ్లో॥ వై
 భానసాద్యాగమోక్తదీక్షాయుక్తా హి వైష్ణవాః । నైకాదశీం త్యజేయ స్తే మ

హాపత్రైభయేపిచ॥ అనియెడుభవిష్యత్పురాణోక్తిప్రకారంబుగవై ఖానసాద్యా
గమోక్తదీక్షాయుక్తు లగువైష్ణవులు మహావిపత్తియందైనను బ్రాణభయంబు
నందైన నేకాదశీవ్రతంబు విడువఁగూడదు, శ్లో॥ సూతకాదౌ యథాశ్శాస్త్రం
సూతకాస్తే విధీయతే । తథైవై కాదశీశ్శాస్త్రం ద్వాదశ్యాంప్రవిధీయతే॥ అని
యెడుముద్గలస్మృతివచనప్రామాణ్యంబున సూతకమృతకాదులయందుఁ బ్రస
క్తం బైనశ్శాస్త్రంబుసూతకాంతంబునం దేమాడ్కి విధియింపంబడు నాప్రకా
రంబుగా నేకాదశీశ్శాస్త్రంబు ద్వాదశీయందు విధియింపంబడు, శ్లో॥ యథాశ్శౌ
చాబ్దికశ్శాస్త్ర మాశ్శౌచాస్తే విధీయతే । తథైవై కాదశీశ్శాస్త్రం తత్కుర్యాత్త
దనంతరమ్॥ అనియెడుశ్రీపరాశరవచనప్రామాణ్యంబున నాశ్శౌచంబునందుఁ బ్ర
సక్తం బైనయాబ్దికశ్శాస్త్రంబు మఱునాఁడు సేయవలయు, శ్లో॥ యథాశ్శౌచ
గతం శ్శాస్త్ర మాశ్శౌచాస్తే విధీయతే । తథైవై కాదశీశ్శాస్త్రం ద్వాదశ్యామేవ
కారయేత్ ॥ అనియెడుస్మృతిసంగ్రహోక్తక్రమంబుగా నాశ్శౌచగతంబగుశ్శా
స్త్రంబాశ్శౌచాంతంబునం దేమాడ్కి విధియింపంబడు నాప్రకారంబుగా నేకాదశీ
శ్శాస్త్రముద్వాదశీయందు విధియింపంబడు, శ్లో॥ ఆద్యశ్శాస్త్రం హరిదినేయదికు
ర్యాద్విజాతికః । కర్తాప్రతిగ్రహీతాచాఽప్యుభౌ నరకఃగామినౌ॥ అనిభారద్వా
జోక్తక్రమంబుగా సద్బాహ్మణుండు హరిదినంబునందుఁ బ్రసక్తం బైనయా
ద్యశ్శాస్త్రం బాసర్చనేని కర్తృభోక్తలిరువురు నరకంబునం జేరుదును, శ్లో॥ ఆ
బ్దికం యోహి కురుతే సంప్రాప్తే హరివాసరే । తచ్ఛాస్త్ర మానురై ర్భుక్తం
శ్శాస్త్రకర్తృ వివర్జయేత్ ॥ అనియెడుభారద్వాజవచనాంతరప్రామాణ్యంబునసం
ప్రాప్తం బగుహరివాసరంబునం దాబ్దికం బెవ్వఁ డాచరించుఁడచ్ఛాస్త్రంబాను
రభుక్తంబు గాని పితృభుక్తంబు గాదు గావున నాప్రాద్దు శ్శాస్త్రంబువర్జింపవల
యు, శ్లో॥ ద్వాదశ్యా ముపవాసశ్చే ఛాస్త్రం తత్ర వివర్జయేత్ ॥ పరేహనిచ
కర్తవ్యం తచ్ఛాశ్శౌచాంతవత్ స్మృతమ్॥ అనియెడుబృహత్పరశ్రేణివచనప్రా
మాణ్యంబున ద్వాదశీయం దుపవాసవ్రతంబుసంభవిం చెనేనియాశ్శౌచమధ్య
శ్శాస్త్రం బాశ్శౌచాంతంబునందుఁ జేయుచందంబున ద్వాదశీయందుశ్శాస్త్రంబు
వర్జించి మఱునాఁడు సేయవలయు, శ్లో॥ ఏకాదశీం పరిత్యజ్య ద్వాదశ్యామేవ
వైష్ణవః । కుర్యాచ్ఛాస్త్రాదికం కర్తృ ప్రత్యబ్దంపద్ద సంభవ॥ అనియెడుపాద్మసం
హితావచనప్రామాణ్యంబున వైష్ణవుండు ప్రతిసంవత్సరంబునం దేకాదశీయం
దుఁ బ్రసక్తం బైనశ్శాస్త్రంబు విడిచి ద్వాదశీయందుఁ జేయవలయు, శ్లో॥ గ్రస్తా
స్తమిత ఆదిత్యే యథా శ్శాస్త్రం పరేహని । తథైవై కాదశీశ్శాస్త్రం ద్వాదశ్యా
మేవ కారయేత్ ॥ అనియెడుస్మృతిసంగ్రహవచనప్రామాణ్యంబున నాదిత్యుం
డు గ్రస్తాస్తమితుం డైనదినంబునందుఁ బ్రాప్తంబైనశ్శాస్త్రకర్తృం బేరితి మఱు
నాఁడు సేయంబడు నట్లేకాదశీశ్శాస్త్రంబుద్వాదశీయందుఁ జేయవలయు. — శ్లో॥

ప్రదక్షిణ మనుస్రజ్య భుజ్జీత పితృసేవితమ్ । శ్రాద్ధం కృత్వాతు యో విప్రో
 నభుజ్జీ పితృసేవితమ్ । హరి రేవ నగృహ్లాతి పితరశ్చ దివౌకనః॥ అనియెడుస్మృ
 త్యంతరవచనప్రామాణ్యంబునంజేసి యాసీమాంతం బనుగమించి ప్రదక్షిణం
 బొనర్చి పితృశేషం బిష్టజనులతో శ్రాద్ధకర్త భుజింపవలయు నట్లాప్ప దేనిపితృ
 దేవతలును దేవతలును నాహవిన్సు పరిగ్రహింపరు-శ్రాద్ధకర్తంబుకర్తృభోజ
 నాంతంబుగావుననిమంత్రితులభుజింపంజేసికర్తయుపవసించెనేనియాశ్రాద్ధంబు
 నిరర్థకంబు. — శ్లో॥ ప్రహ్లాదన్యాశ్చ తస్య స్వరూణసమ దయ స్తత్ర వేధేవశమ్యాః
 కర్తృప్ర్యా నోపవాసస్స కలమపి ఫలం మోహి నీ పర్యగృహ్లాత్ । పౌరాణిక్యాతు
 రుక్తాజ్జదముఖచరితైః పాప్తవత్యా పదవ్యాశుద్ధాం సిద్ధాంతయంత్య కతిచన
 కృతిన స్సర్వదోష్ఠ్యంతివిద్ధామ్॥ అనియెడుస్మృత్యుత్తరవచన ప్రామాణ్యంబున
 సూర్యోదయంబుకంటె ఘటికాచతుష్టయప్రమాణపూర్వకాలం బరుణోదయ
 సంజ్ఞితం బగు నందు దశమివేధ గలిగెనేని యాతిథియందుపవసింపఁగూడదు.
 ఉపవసించెనేని తత్ఫలంబు మోహి నీపరిగ్రహీతంబు గావుననాయుపవాసంబు
 నిష్ఫలంబగు. రుక్తాంగదముఖచరితంబులచే సంప్రాప్తం బగుపౌరాణిక పదవిచే
 గొందఱు పాజ్ఞులు శుద్ధైకాదశిని సిద్ధాంతం బొనరించుచు నకలప్రకారంబుల

విద్ధైకాదశిని ద్యజించెదరు — శ్లో॥ సంకటే విషమే పాప్తే దాదశ్యాం కా

రయే త్కథం । అద్భిస్తు పారణం కుర్యా త్పునర్భుక్తం నదోషకృత్ ॥ అతసీ
 తులసీ ధాత్రీ ద్వాదశ్యాం యస్యనోదరే । తేన భుక్తం రుదత్యన్నంకి మ్మయా
 దుష్కృతం కృతమ్॥ అనియెడుస్మృత్యుత్తరవచనద్వయప్రామాణ్యంబునద్వా
 దశియందు సంకటవిషమాదికంబు ప్రసక్తం బాయెనేని కాలం బతీతంబు గా
 కుండ నీరపారణం బాచరించి తదనంతరకాలంబునందుభుజించుటదోషయుక్తం
 బు గాదు. ద్వాదశియం దతసియు, దులసియు ధాత్రీయు నెవ్వనికుక్షింబడకుం
 డు, దద్భుక్తాన్నంబు నే నేమిపాపంబొనర్చితినో యిట్టిపాపాత్తునికుక్షింబడితినని
 రోదనంబు సేయు-నిట్టిప్రమాణంబులకును. — శ్లో॥ మృతాహ స్సమతిక్రమ్య
 చణ్డాలః కోటిజన్తవ । మాతాపిత్రోర్మృతదినం పరిత్యజ్య నరాధమః॥ యది
 కుర్యా దస్యది నే మహత్పాతకమాప్నుయాత్ ॥ ఇత్యాదవచనంబులకును బర
 స్పరవిరోధంబుదయించుచుండిననుభయవిభార్ష వచనంబులకుఁ బ్రామాణ్యసం
 పాదనార్థంబు వ్యవస్థ గల్పింపవలయు నెట్లన్న నరుణోదయవేధోదయవేధలకువై
 ష్ణవావైష్ణవవిషయవ్యవస్థ గారుడస్కందపురాణప్రసిద్ధ యగుపగిది ద్వాదశ్యే
 కాదశీశ్రాద్ధకర్తవ్యతాపరంబు లగుప్రమాణంబులకు వైష్ణవైకదేశావైష్ణవవిష
 యత్వవ్యవస్థ పాద్య సంహితావైఖానససంగ్రహహేమాద్రిధర్మ సేతుబంధనపురు
 షార్థసుధానిధిసకలసంప్రదాయదీపికాదిగ్రంథంబులచే నిర్ణయింపఁబడియె గాన

నర్వంబు సమంజసంబగు నిఁక జయంతీనిర్ణయమువర్ణించెద నెట్లన్న—శ్లో॥ అప్ట

—జయంతీనిర్ణయము—

మ్యాంవా నవమ్యాంవా దశమ్యాం యదిరోహిణీక శామా త్రంతు యత్రాస్తే
సాజయంతీతికీర్తితా॥ అనియెడువచనప్రామాణ్యంబుననప్టమియందైననవమియం
దైననుదశమియందైనను రోహిణీనక్షత్రంబు కశామాత్రంబైన నుండేనేనియా
తిథిజయంతి యనంబడు.—శ్లో॥ జయన్త్యా నర్వయోగేషు ఋక్షమేవవిచక్షతే॥
అనియెడువచనంబుచే జయంతియందుఁ దిథివారయోగకరణాదులకంటె నక్ష
త్రంబు ముఖ్యంబగును.—శ్లో॥ సప్తమీకృత్తికావిధ్దామప్టమీ రోహిణీం
త్యజేత్ । నవమీ దశమీ గ్రాహ్య రోహిణీఘటికాయతా॥ అనియెడున్యాయంబున సప్తమీవిధ్ద యైనయప్టమియఁ గృత్తికావిధ్ద యగురోహిణీయవర్జిం
చి నవమీతిథి యైనను దశమీతిథి యైనను రోహిణీఘటికాన్వితం బాయెనేని
వైష్ణవం డాతిథి గ్రహింపవలయు —శ్లో॥ ఏకమాసే మునిశ్శేష్ఠయదిఋక్ష
ద్వయం భవేత్ । వ్రతోపవాసదానాదిపరేకార్యం మహత్ఫలం॥ పరేతు రో
హిణీహీనే పూర్వం ఋక్షే సమాచరేత్ ॥ అన్యథాకారయేద్యస్తురాజారాప్త్యం
వినశ్యతి॥ అనియెడున్యాయంబుననొక మాసంబునందునక్షత్రంబులు రెండాయె
నేని పరరంబునం దొనర్చినవ్రతోపవాసదానాదికంబు మహాఫలంబగుఁ బర
దినంబు రోహిణీహీనం బాయెనేని నక్షత్రయుక్తంబగుపూర్వతిథియందుపవా
సాదికం బాచరింపవలయు నెవ్వఁ డైన నట్లొనర్పఁడేని యారాజనారాప్త్యం
బును నశించు.—శ్లో॥ ఏకస్మిన్ సింహమాసేతు యదిచే దప్టమీద్వయమ్ ।
పరస్మిన్నేవకార్యాస్యా జ్జయంతీ యదిరోహిణీ॥ నోచేత్తథాపూర్వతిథిం కార
యే ద్రోహిణీయుతామ్ । ప్రజాపత్యం చోభయత్రనోచేత్తృగశిరోయుతామ్॥
అప్టమీం నవమీం వాపి జయంతీం కారయే ద్భుధః ॥ అనియెడువచన
ప్రామాణ్యంబున నొకసింహమాసంబునం దప్టమీద్వయంబు ప్రసక్తంబాయె
నేని రోహిణీయుక్తం బైనపరతిథియందు జయంతి యాచరింపం దగుఁ బర
తిథియందు నక్షత్రంబు చూపడదేని రోహిణీయుక్తం బగుపూర్వతిథియందు
జయంతి నాచరింపవలయుఁ బూర్వాపరతిథులయందు రోహిణిగన్నడదేనిపండి
తుండు మృగశిరస్సమన్వితం బైనయప్టమియం దైననునవమియందైననుజయం
తి సేయవలయు.—శ్లో॥ సింహయుక్తాప్టమీగ్రాహ్య ఋక్షహీనాపివా యది ।
పరస్మిన్నేవకార్యాస్యాన్యగేణసహితాప్టమీ॥ అనియెడువచనప్రామాణ్యంబున
సింహయుక్తం బైనయప్టమి గ్రహింపవలయు నాతిథియందు జయంతిసేయవల
యు.—శ్లో॥ ఏకస్మిన్నేవసంక్రాంతే యదిఋక్షద్వయం భవేత్ । పూర్వఋక్షం
పరిత్యజ్య ఉత్తరేతు సదాచరేత్ ॥ అనియెడు ప్రామాణ్యవచనంబున నొక్క
సంక్రమణంబునందు నక్షత్రంబులు రెండాయెనేని పూర్వఋక్షంబు వర్జించి

పరక్షం బాచరింపవలయు—శ్లో॥ అష్టమిరోహిణీయోగో ముహూర్తం వా
దివా నిశి । ముఖ్యకాల ఇతిఖ్యాత స్తత్ర జాత స్వయం హరిః॥ అనియెడు
వచనప్రామాణ్యంబునఁ బగటియందైనను రాత్రియం దైనను ముహూర్త
మాత్రం బష్టమిరోహిణీయోగంబు గలిగెనేని యందు హరి యవతరించె
గాన యది ముఖ్యకాలం బనుచుఁ బ్రఖ్యాతమయ్యె.—శ్లో॥ మాసద్వయేయ
స్యలాభో యోగ స్తస్మిన్ దివా నిశి । నవమిరోహిణీయోగః కర్తవ్యైవై
ష్ణవేర్ద్విజైః॥ అనియెడువచనప్రామాణ్యంబున శ్రావణభాద్రపదమాసంబుల
యందు దివారాత్రులయం దష్టమిరోహిణీయోగంబు లేదామేనేనివైష్ణవులకు
నవమిరోహిణీయోగంబు కర్తవ్యంబగు. —శ్లో॥ రాత్రియోగస్తుబలవాంస్త
స్యాం జాతో జనార్దనః॥ అనియెడున్యాయంబున రాత్రియం దష్టమిరోహిణీ
యోగంబు బలవత్తరంబునందు జనార్దనుం డవతరించె గావుననాయోగంబు
ముఖ్యంబని రంగరామానుజణీయ రంగీకరించె.—శ్లో॥ జన్మనక్షత్రఘటికా
సంగమస్పృగ్భవేద్యది । వృద్ధావణ్ణాడికాఃప్రోక్తాఃక్షయేతిస్సస్సమేచతుః॥ ఇత్యా

—●—●—ఆచార్యజన్మనక్షత్రనిర్ణయము.—●—●—

దిప్రామాణ్యంబుచే నాచార్యజన్మనక్షత్రఘటిక సంగమకాలస్పర్శంబు గలిగి
యుండేనేని నక్షత్రవృద్ధియందక్కాలంబున నాటుగడియలుండవలయు నానక్ష
త్రంబు క్షయించేనేని యక్కాలంబున ఘటికాత్రయం బుండవలయు నక్ష
త్రంబునకు క్షయంబు లేక పరిపూర్తి గలిగెనేని యత్యార ఘటికాచతుష్టయం
బుండవలయుఁ గావున మఱునాఁడు తిరునక్షత్రంబునిజవృద్ధియందుఁ బండ్రిండు
గడియలు క్షయంబునఁ దొమ్మిదిగడియలు పరిపూర్తియందుఁ బదిగడియలు
మిగిలియుండేనే నట్టిజన్మనక్షత్రంబు వ్రవన్నుల కాచరణీయం బగు నీభగవ
ద్భాగవతజన్మనిర్ణయప్రమాణంబులు శ్రీపాంచరాత్రాగమప్రసిద్ధంబు లగు॥

—●—●—ధనుర్తాసహరిపూజావిధానము.—●—●—

ఇంక ధనుర్తాసహరిపూజావిధానంబు ప్రమాణోపన్యాసపూర్వకంబుగా వివరిం
చెద సావధానచిత్తులరై వినుండు.—శ్లో॥ యది చాపగతే సూర్యస్తోత్రైస్సం
ఖోధ్య కేశవమ్ । ఉషకికాలే సమభ్యర్చ్యముద్గాన్నంచనివేదయేత్ ॥ ద్వాదశా
బ్దార్చనఫలం దినేనై కేన లభ్యతే । మార్గశీర్షాఖ్య మాసేతు పూజయేచ్ఛవిశే
షతః॥ ఉషకికాలేతు సంప్రాప్తేకవాటోద్భాటనంచరేత్ ॥ దీపానుద్దీప్యశిష్యైశ్చ
దేవదేవం సమర్చయేత్ ॥ ముద్గాన్నంచ నివేద్యైవ ముఖవాసం నివేదయేత్ ।
కవాటం సుస్థిరం బద్ధ్వా సన్ధ్యోపాసన మాచరేత్ ॥ ఏతన్తాసార్చననైవ వత్స
రార్చాఫలం లభేత్ । అయనే దక్షిణేరాత్రా పుత్తరేతు దివాభవేత్ ॥ తథైవ
తదాహారాత్రం తత్త్రింశన్తాస ఉచ్యతే । తద్దినస్య ఉషకికాలంచాపమాసం
విదుర్భుధాః॥ తస్మాత్సర్వప్రయత్నేనచాపమాసేదినేదినే॥ ఉషకికాలేతు సంప్రాప్తే

బోధయిత్వా జగద్గురుమ్ || సమభ్యర్చ్య జనోవిష్ణుం నిజదోషం వినాశయేత్ |
 అనియెడియానందసంహితో క్తిప్రకారంబుగా సూర్యుండు చాపగతుం డాయె
 నేని యమ్మాసంబునందుఁ బ్రతిదినంబునందుఁ దుషణికాలంబున స్తోత్రంబులచేఁ గేశ
 వుని మేలుకొలిపి యథావిధినర్పించి ముద్గాన్నంబు నివేదితంబు సేయవలయు
 నట్లొనర్చె నేనియేకదినభగవదాగాధనంబు చేభాగవతుండుద్వాదశాబ్దాహస్సమా
 రాధనఫలంబులభించునట్లు మార్గశీర్ష మాసంబునందుఁ బ్రతిదినంబుపూజించె
 నేని విశేషఫలంబు లభించు నమ్మాసంబునం దుషణికాలంబున శిష్యసమేతుండై
 భగవన్మందిగక వాటోద్ఘాటనం బొనర్చి దీపంబుల నారోపించి దేవదేవు నర్పింప
 వలయు ముద్గాన్ననివేదనంబు సేసి లవంగకర్పూరాదిపరిమళ ద్రవ్యమిళితతాం
 బూలాదిముఖవాసనాద్రవ్యసమర్పణంబు సేయవలయు ననంతరంబు సుస్థిరం
 బుగాఁ గవాటంబులు బంధించి సంధ్యోచాసనాదిభగవదాజ్ఞ సెల్లింప వలయు
 నేతన్తాసార్పనంబుచేసంవత్సరాత్పాఫలంబులభించును త్తరాయణదక్షిణాయ
 నంబులు రెండును దేవతలకు నొక యహోరాత్రంబగునట్టియహోరాత్రంబులు
 ముప్పది జరగెనేని దైవతంబగుమాసంబగు నద్దేవతాదినంబున కుషణికాలంబు
 ధనుర్మాసం బని పెద్ద లెఱుంగుదురు. కావునఁ జాపమాసంబునందు సర్వవిధ
 ప్రయత్నంబులచేఁ బ్రత్యుషణికాలంబునందుఁ బూర్వోక్తక్రమంబుగాభగవదా
 రాధనంబు సేసినిజదోషంబుఁ బాపవలయు. -శ్లో॥ ఆషాఢాదిషుమాసేషు శయనం

కార్తికావధిః | చాపంగ తేదివానాథ ఉత్థాప్యశయనాద్ధరిమ్ || సవిష్ణులక్షణై స్తోత్సై
 ర్భహుభిః పరిగీయచ | ఉషణికా లేతు సంప్రాప్తే త్వర్చయిత్వా జనార్దనమ్ || ఉపచా
 రై ష్టోడశభిర్ముద్గాన్నంచ నివేదయేత్ || అనియెడు బ్రహ్మాండపురాణోక్తక్రమంబుగా
 నాషాఢశుద్ధికాదశి మొదలుగాఁ గార్తిక శుద్ధికాదశివర్యంతంబుభగవంతుండుపాల

వెల్లియందు శేవతల్పంబుపై యోగనిద్ర యొనర్చునట్టిశ్రీమన్నారాయణునిమే
 లుకొలిపి ధనుర్మాసంబు సంప్రాప్తం బైన నం దుషణికాలంబున శయనంబువలన
 భగవదుత్థానంబు పొర్పించి యుత్థితుం డగుహరిని లక్షణలక్షితంబు లగుబహు
 స్తోత్రంబులవినుతించి పూర్వోక్తక్రమంబుగా షోడశోపచారంబులఁ బూజించి
 ముద్గాన్ననివేదనంబొనర్పవలయును. -శ్లో॥ చాపం గ తే తత స్సూర్యే ప్రత్యు
 షస్సాన్నమాచరేత్ | అర్చయేచ్చ జగన్నాథం యావత్సూర్యోదయాత్పరా ||
 తతః ప్రభాతసమయే చార్ఘ్యంప్రక్షిప్య వైష్ణవః | గాయత్రీంచ తతో జప్త్వా
 ఉపతిష్ఠేత్ భాస్కరమ్ || అనియెడియాదిత్యపురాణోక్తప్రకారంబుగా వైష్ణవం
 దు ధనుర్మాసంబునం దుషణికాలంబున మేల్కొంచి కృతస్నానం దై సూర్యో
 దయంబుకంటఁ బూర్వకాలంబునం దుక్తప్రకారంబుగా శ్రీహరి నారాధించి
 తదనంతరంబు ప్రభాతకాలంబునం దర్ఘప్రదానం బాచరించి యథాశక్తిగా

యత్రీమంత్రజపంబు సేసి సూర్యోపస్థానంబు సేయవలయు. — శ్లో॥ కోదణ్డస్థే స
 వితరి ప్రత్యుషసి పూజయేద్ధరిమ్ । సహస్రాబ్దార్చనఫలం దినే నై కేన సిద్ధ్యతి॥ అని
 యెడుభాగవతపురాణోక్తక్రమంబుగా ధనుర్మాసంబునందుఁ బ్రత్యుషసికాలంబు
 న భక్తుండు విష్ణువు నారాధించెనేని యేకైకదినార్చనంబుచే నేయిహాయనంబు
 లు శ్రియఃపతి నారాధించినఫలంబు లభియించు — శ్లో॥ బ్రాహ్మే ముహూర్తే సం
 ప్లాప్తే రవౌ ధనుషిసంస్థితే । స్నానం కృత్వా స్వసూక్తేన షోడశై రుపచారకైః॥
 నగరగ్రామరక్షార్థ మర్చయిత్వా శ్రియఃపతిమ్ । సహస్రవార్షికీ పూజా దినేనై
 కేన లభ్యతే॥ చాపస్థిత ఉషసికాలే రవౌ ప్రతిదినం హరిమ్ । స్నాత్వా గృహస్థ
 శ్శుద్ధాత్మా సమభ్యర్చ్య నివేదయేత్ ॥ అనియెడుశ్రీవైఖానసాగమోక్తప్రకా
 రంబుగా ధనుర్మాసంబునందు బ్రాహ్మ బగుముహూర్తంబునఁ గృతస్నానం డై
 భక్తుండు నగరగ్రామరక్షార్థంబు పురుషసూక్తంబుచే షోడశోపచారంబుల
 శ్రియఃపతి నర్చించెనేని యేకైక దినారాధనంబుచే సహస్రవార్షిక హరిపూజాఫ
 లంబు లభియించు గృహస్థుఁడు ధనుర్మాసంబునం దుషసికాలంబునఁ బ్రతిదినంబు
 స్నానం బొనర్చి శుద్ధాత్ముండు యుక్తప్రకారంబుగా హరి నారాధింపవలయు.
 శ్లో॥ ఏకాదశ్యాం సితే పక్షే చాపే తిష్ఠతి భాస్కరే । ఉత్సవం కారయేద్ధిమాన్వే
 దపారాయణై స్సహ॥ అనియెడుజ్యోతిషాస్త్రప్రసిద్ధభాస్కరీయపారమేష్ఠ్యాదిగ్రం
 థోక్తక్రమంబుగా మార్గశీర్ష మాసంబున శుక్లపక్షే కాదశియందు నేదపారాయ
 ణపూర్వకంబుగా మేధాప యగువాఁడు భగవంతున కుత్సవంబు సేయవలయు.
 శ్లో॥ చాపే స్థిత ఉషసికాలే రవౌ ప్రతిదినం హరిమ్ । పూజయే-దిత్యాదివాసిష్ఠ
 వచనప్రామాణ్యంబున ధనుర్మాసంబునం దుషసికాలంబునం బూర్వోక్తక్రమం
 బుగా హరిసమారాధన సేయవలయు. — శ్లో॥ కోదణ్డస్థే రవౌ విప్ర స్సన్విత్యా
 ప్రత్యుషసి స్వయమ్ । మా మ్నానాథం జగన్నాథం నిత్యం భక్తిసమన్వితః॥
 ముద్గాన్నమాదరా న్నహ్యం వినివేద్యగుణోత్తరమ్ । ప్రిహోధికీ సూక్తిమాలాం
 గోదోక్తాం ద్రావిడాకృతిమ్॥ త్రింశద్దాహాత్మికాం దివ్యాం నృతియాపాం మమ
 ప్రియామ్ । భక్తాఙ్గిరేణువిహితప్రాబోధిక్యుక్తి పూర్వికామ్॥ గాథాపూర్వార్థోత్త
 రార్థ మనుసన్ధాపయే ద్రమే । నిత్యం ప్రీత్యానుగన్ధానై ర్దేశికై ర్నత్యరాయణైః॥
 సదా తా మనుసన్ధాయ కృత్వా నిగమనం తతః । తాను గాథాను గోదోక్తాన్వే
 కై కాం ప్రత్యహం పునః॥ అనుసన్ధాయ తత్కాలే తన్నాసే పురో మమ । తత్ప్రీ
 సాదం తతో భుక్త్వా కృతకృత్యో భవిష్యతి॥ అనియెడు శ్రీమన్నారాయణసం
 హితోక్తప్రకారంబుగా ధనుర్మాసంబున విపులం ప్రతిదినం దుషసికాలంబునం
 దు స్నానం బాచరించి శ్రీనాథుండును జగన్నాథుండు నగునన్ను భక్తిసమన్వి
 తుండు పూర్వోక్తక్రమంబుగా నర్చించి యాగరపూర్వకంబుగాఁ బావనత్వభో
 గ్యత్వవిశిష్టం బగుముద్గాన్నంబు నాకర్షింపవలయుఁ ద్రింశద్దాహాత్మికయు దివ్య

యు ద్రవిడాకృతియు మత్స్యీయమునగునం న్నుతినిభ క్తాంఘ్రిరేణువిహితదశగా
థాత్తిక ప్రబంధానుసంధానపూర్వకంబుగా నేకైకగాథాపూర్వాద్ధోత్తరాధంబు
లు మున్నడిపిన్నడిగా మత్సరాయణులగు వైష్ణవులునిత్యంబనుసంధింపవలయు
నట్లనుసంధించి నిగమించి ప్రత్యహంబు క్రమంబుగా నాముప్పదిపాటలయందొ
క్కొకగాథ నాకట్టెదుట ననుసంధించినంధోపాసనాదిమదీయాజ్ఞ సెల్లించియా
ప్రసాదంబు భుజియించి కృత్యకృత్యు లగుదురనిశ్రీదేవినుద్దేశించిశ్రీమన్నారా
యణుం డానతిచ్చె ని ట్లగురూద్యహం దుపన్యసింపవినియాశ్రీతులుసంతసించి
మహాత్మా సౌమ్యజామూత్యయోగీంద్రుండు భగవద్రామానుజమునియపరావ
తారం బని వినియండితిమి-ఆయర్థంబునందుఁ బ్రమాణంబెయ్యదియనియడుగ
వారల కయ్యార్యన త్తముండు చెప్పినప్రకారంబు వివరించెద నెట్లన్న. 331

—◆— మణివాళమహామునులు రామానుజాపరావతారం బని నిరూపించుట. —◆—
శ్లో॥ మన్నియోగా ద్యూతపుర్యా మహీనా మీశ్వరః కతా శ్రీరామానుజ
రూపేణ జనిష్యతి సతాముదే॥విశిష్టాద్వైతసిద్ధాంతప్రతిపాదనతత్పరమ్ భావ్యం
నిర్మాతవేదాన్తసూత్రాణామర్థతత్త్వవిత్ తదాశ్రయాస్సదాచారాస్సత్త్వికా
స్తత్త్వదర్శనః॥వేదాన్తద్వయతత్త్వజ్ఞాభవిష్యన్తిగురూత్తమాః॥పునర్యభిష్యతి
శ్రీమాన్మన్నియోగాన్తహీతలేజనిష్యతి శ్రీనగర్యాం యతీంద్రప్రవణాత్తనా॥
యత్పద్యం ద్రావిడామ్నాయాద్యారమ్భాన్తే భవిష్యతి । సవసౌమ్యజామా
తృసంజ్ఞకస్యాన్తహామునిః ॥అనియెడుబ్రహ్మాండపురాణ ప్రసిద్ధబదరికాశ్రమ
మాహాత్మ్యోక్తక్రమంబుగా నన్నన్నియోగంబున శేషుండుకలియుగంబునశ్రీ
భూతపురియందు సత్పురుషులసంతోషంబునకై శ్రీరామానుజరూపంబుననవత
రించు వేదాంతసూత్రార్థతత్త్వవిత్తముఁ డగునమ్మహాత్ముండు విశిష్టాద్వైతసిద్ధాం
తప్రతిపాదనతత్పరం బగుభావ్యంబునిర్మించుడదాశ్రీతులునదాచారసంపన్ను
లును బరమసాత్త్వికులును దత్త్వవిత్తములునువేదాంతద్వయార్థయాథాత్మ్య
విత్తములు గాఁగలరు. శేషమూర్తి యగునయ్యతీంద్రుండు మగిడి మన్నిదేశం
బునఁ బుడమిని దిరునగరియందు యతీంద్రప్రవణాత్మకుండై జనియించునదేశి
కేంద్రునిపద్యంబు ద్రావిడామ్నాయాది ప్రబంధాధ్యయనాధ్యాపనంబులకు నా
ద్యంతంబుల భగవజ్జను లనుసంధింతురయ్యార్య శ్రేష్ఠుండు సౌమ్యజామాతృ
యోగీంద్రసంజ్ఞతుండు గాఁగలఁడని శ్రీమన్నారాయణుండువక్కాణించెననియ
వ్యాదిభీకరగురుం డానతియ్య నాకర్ణించి మిగుల సంతోషించి యదేశి కేంద్రుని
వీడ్కొని యావైష్ణవులు నిజనివాసంబులకుఁ జని రంత. 332

—◆— వాదిభీకరగురుని భాగవతభక్తి. —◆—
కా. శ్రీమంతుం డగువాదిభీకరగురు శ్రేష్ఠుండు శ్రీవైష్ణవ
స్తామారాధన మాచరించుచును జేతొమోద మొప్పక యతి

- స్వామి నెమ్మది నుంచి వేదశిఖరద్వంద్వంబు శిష్యాళికే
 సేమం బొప్ప రచించుచు న్నట వసింశ్చే శ్రీకు సేవిచుచున్. 333
- సీ. అంత ధనుర్మాస శ్రీ మావిర్భవించినఁ, బరవాదిభీకరశ్రగురువరుండు
 నిత్యము భక్తితో శ్రీ నిఖిలభాగవతార్చనము సేయ నం దొక్కనాఁ డచటికి
 వై దేశికుం డగువైష్ణవుం దొక్కరుఁడరుదెంచి స్వాతంత్ర్య శ్రీ మలర స్నాన
 శాలకుఁ జని యుష్ణజలముల నీరాడి, వేష్టన లేకున్న శ్రీ వేదకి యూర్ధ్వ
 తే. భాగమున నొక్కవేత్త ముఖేపై ని నణ్ణి గారిదోవతిఁ గని యది శ్రీ గట్టుకొన్న
 నార్యుఁ డతనిఁ గటాక్షించిరయనఘ వస్త్ర, మణ్ణి గారిదిగాఁబోలుననవతండు.
 ఆ. అణ్ణి గారియింటి శ్రీ కవనివైష్ణవు లంద, తాఢ్య లగుదు రట్టిరయార్యునింట
 నిట్లు నన్నుఁబలుక శ్రీ నెవ్వఁ డవురునీవు, తొలఁగుమనుచుఁగినుకఁబలికెగురుని.
 వ. అట్లు తద్వాక్యంబు విని గురుం డిట్లనియె. 336
- క. అపచారపడితి ననఘా, కృపసేయు మటంచు మొక్కి శ్రీ కృతివరుఁ డార్యుం
 డుపచార మొదవి యాతని, నపరిశ్రముఁజేసి భోజనాదులఁ దనిపెన్. 337
- మ. సిరి మీఱన్ గురుఁ డిట్లు వైష్ణవులకు శ్రీ స్నిగ్ధాన్నపానాదులం
 బరమప్రీతి నొనర్చుచున్ విమతులం శ్రీ బ్రామాణికబ్రహ్మత
 ర్కరయం బొప్ప జయించుచున్ నిగమశీర్షద్వంద్వతత్త్వార్థముల్
 కరుణన్ సంశ్రితకోటికిఁ దెలుపుచుం శ్రీ గాలంబుఁ బుచ్చెన్ మహిన్. 338
- చ. వరగుణరత్నవార్ధి యగువదిభయంకరదేశికేంద్రుఁ డా
 కరణి శతాబ్దముల్ గడపి శ్రీ కారుణకుం డగుటన్ నుతాదులం
 దురునిజ తేజ మాశ్రితజనోద్ధరణంబున కుంచి యంత సుం
 దరవరయోగిరాజపదశతామరసద్వయ మొందె భక్తితోన్. 339

—♦— వాదిభీకరాచార్యులవారితనియను. —♦—

- శ్లో॥ వేదాంతదేశికకటాక్షవివృద్ధబోధం
 కాస్తోపయంత్యయమినః కగుణైకపాత్రమ్ ।
 వత్సన్వవాయ మనవద్యగుణై రుపేతం
 భక్త్యా భజామి పరవాదిభయంకరార్యమ్॥ 340
- ఉ. ఏకృతి కణ్ణిగారు గురు శ్రీ వెంచఁ బితామహుఁ డేమనీషి క
 స్తోకయశుం డనంతగురుసూర్యుఁడు తండ్రి వృషాచలేశ్వరుం
 డేకవి కిష్టదై వతము శ్రీ నెల్లపు డానయానారుదేశిక
 శ్రీకరపాదపద్మముల శ్రీ సేమ మెలర్ప మదిం దలంచెదన్. 341
- ఉ. ఆనయనారుదేశికపరదాంఘ్రిసరోజసమాశ్రితుండు రా
 మానుజదేశికేంద్రసుతుఁ శ్రీ డాపరవాదిభయంకరార్యున
 న్నానితన ప్తయకానిగమశ్రమాళిగురుద్యహుఁ డస్తదీయదు

రానమమత్వఘోరితిమిర ప్రళయోదయభాస్కరం డగున్.

342

ఆ. నయవిదగ్గఁగఁబ్బు న నయనారుదేశిక, నుతుని నిగమశిఖర సూరిశిష్య
వాదిభీకరార్యవరపౌత్రపౌత్రుని, వేంకటార్య మదిని న వేడ్క దలఁతు. 343

మత్తకోకిలము. వాదిభీకరనప్తనప్తననవాప్తబోధపయోనిధి

ఆద్యతాశ్రితు వేంకటాచార్యపరదారవిందయుగాశ్రితుఁ

మోదజ్జణిగమాంత దేశికరముఖ్య నాహృదయంబులో

నాదరం బమరక్ భజింతు నశహర్మిశంబు సుఖంబుగాన్.

344

సీ. పరవాదిభీకరశగురు న స్త్ర వేదాంత, దేశిక సాదాంబురజాశ్రితుండు

తత్సత్తుఁ డఖిలవిరద్యాపారదృశ్యయు, నతులకల్యాణగురూఁభి రాముఁ

డవిరతాయతతదీశ్యూరాధనోభయ, వేదాంతవివరణావిష్టచిత్తు

ఉన్నదాచాక్షుల కతిశయితహితంబు, లాచరించుమహాత్ముల డార్యవర్ముల

తే. ఉంతిమోపాయనిష్ఠాగ్రతాంతరంగుఁ, ఉంజనాచలనాథున క కాత్యభూతుఁ

డాగమాంతగురూద్వహుశ్రడస్సద్దీయ, పరమాగురుఁడుకటాక్షింశుశ్రగరుణానమ్న.

సీ. వాదిభీకరగురుశరణప్తృనప్తపౌ, త్రుడు గోత్ర నేగురుధూర్వహుండు

శ్రీకృమారశ్రుతిర శేఖరాచార్యున, కభిమతపుత్రుఁ డేర్మూర్వవరుఁడు

సిరత నక్షా వేదవిఖర దేశికపాద, పద్మద్విరేఫ మేనప్రాజ్ఞమాలి

యస్మాన్ముఖంబున ౧ నాచార్యనూ క్రిము, క్రావళి యేగుదు, ౨ డానతిచ్చె

తే. వత్సవంశాబ్దిచంద్రుడే సత్సహాయుఁ, డేమహాత్ముఁడు మద్దితరహేతు వయ్యె

నట్టిమద్దురు నణ్ణగారార్యు ననఘుఁ, జిత్త మలర భజించెదఁబ్రజింతమాని. 346

ప. మఱియు నిమగ్న దేశికుండు మదీయచారాత్మ్యంబు దలంపక నన్నంగీకరించి

సకలవిహితంబు లొనరించిన తెలుఁ గఱింగించెద.

347

—●●— ఏతద్వింశక ర్త యగునంబూరి కేశవాచార్యులవృత్తాంతము. —●●—

సీ. శ్రీపురుషోత్తము ర శ్రీకూర్మసింహాద్రి, పతి హరిఁ జూచి యుష్మాక చేరి

యట బ్రహ్మచారి వేదాంతాధ్యకడ హయ, గ్రీవమంత్ర మెఱింగిరకృష్ణకడను

మట్టిపల్లి స్మశానమునదిరంబునఁ బుర, శ్చర్యాంతమున శరశ్చంద్రసదృశు

మహిత ప్రసన్నా రమండలగతహయ, గ్రీవు లోద్భవ్తి నీరక్షించి మించి

శ్రీ.యతులితాహోబలమునఁ దార్క్ష్యదిపెని,నొక్కనాఁడున నీభావరయోగదశను

శ్రీ లింగం
 ను ప సన్నా ర్క మండలి శో భిదహార, గ గ నరూ పిని బరమాత్మ గాంచి యంత. 348

సీ. అచటనుం డేతెంచి ర యంజనాచలమున, స్వామిపుష్కరిణిలోరస్నాన మార్చి

త త్తదంగములందురధవభోర్ధ్వపుం శ్రమూల్,గురుపం క్రిదలఁచుచుఁగూర్చి దీర్చి

తులసీకమలబీజశ్రవణయముల్ ధరియించి, వడిఁ జని మైసూరిశ్రవారిమఠము

వాకిటిని వెళ్ళి వెళ్ళివార్చుకును, శ్రీసూక్త మతిప్రతిః శ జెప్పుచున్న

శ. చాక్కి శతకోపదేశికు ర బహుచారి, నచట నీక్షించి ప్రణమిల్లిన మహాత్ముఁ

3. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 8

డస్త దీయతపోవేషమంతః, జూచి సంశయించుచుఁ బలికెనీసరణి నన్ను. 349

వ. వత్స శంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిభగవల్లాంఛనంబులధరియించియు నిట్లుజటిలత్వ శక్త్యులత్వకక్షపాలాజపమాలాచీరపరిధానాదితాపసలక్షణంబులఁ దాల్చినాఁడ పు గావున నీవు బైరాగివా యని యద్దేశికేంద్రుం డడిగిన నేనట్టివాఁడఁ గాను విపుండ నని విన్నవింప నట్లయెనేని నీకులగోత్రాదికంబు సవిస్తరంబుగా నుదాహరింపుమని యగ్గురుండు మగిడి యడిగిన మహాత్మా కణ్వాసగోత్రంబు నాపస్తంబసూత్రంబును యజుశ్శాఖయు నార్యావర్తకులంబును సంబూరికుడియును మంగళాద్రితేత్రవాసంబునుశంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదివిష్ణులక్షణంబులుగలుగు శ్రీరామసుధీవరునకు సప్తయు నట్టివాఁ డగుజగన్నాథకవీంద్రునకుఁ బాత్రుండును దాదృగ్విధుం డైన కేశవసూరికిఁ బాత్రుండును బరవాదిభీకరనయనారాచార్యశ్రీ సాదారవిందమరందపానమత్తతుందిలేందిందిరపురందరుండును శ్రీలక్ష్మీనారాయణార్యప్రసాదాసాదితశ్రీభాష్యాదిగ్రంథతత్త్వార్థానుభవజనితమహానందకందళిత హృదయారవిందుండును శ్రీమంగళాద్రినృసింహముఖోల్లాసకరసర్వవిధకైంకర్య నిర్వాహకుండును నిత్యనిరతిశయతదీయారాధనపరుండును శ్రీశతారిదాసాభిధానదాస్యనామాభిరాముండును నుభయకవితాపితామహుండునునగు శ్రీవేంకట కృష్ణార్జ్యునకు శ్రీరంగధామంబున వకుళాభగణరామానుజసంయమింద్రునిసన్నిధి నిరువదినాల్గుహాసంబులు గురుకులవాసంబుఁ జేసికాణాదపాణినీయపూర్వమీమాంసాదిసామాన్యశాస్త్రంబులనుభయివేదాంతంబుల సప్తాదశరహస్యంబుల సధికరించి శమదమాద్యనంతకళ్యాణగుణపరిపూర్ణుండై శ్రీపరాశరగోత్రుం డగులక్ష్మీనారాయణార్జ్యునకు సహోదరి యగునలమేల్కంగంబయందుఁ బాత్రుం డనై జనియించినవాఁడఁ గేశవనామధేయుండ నస్తదాచార్యప్రసాదలబ్ధనారాయణ దాసాభిధానదాస్యనామంబుఁ గలవాఁడ ననిప్రత్యుత్తరంబుఁ జెప్పనాశతకోప దేశికుం డట్టివై లక్షణంబు గలనీ కీవేషంబు స్వరూపవిరుద్ధంబు గానదీనివర్జించి భగవదాచార్యసన్నిధిని స్వరూపగ్రంథంబు లధికరింపుమని మిగుల నాదర పూర్వకంబుగా ననుగ్రహించె నయ్యనసరంబునం దస్తదాచార్యుండై నయణ్ణ గారాచార్యుం డంజనాద్రీశునకు మంగళాశాసనం బొనర్ప విచ్చేసినం జూచి సాప్తాంగప్రణామం బాచరించి యంజలించి యద్దేశికేంద్రునికట్టెదుట నమ్ముండ నై యున్ననగ్గురువరుండు కటాక్షించి వత్సా నీవెప్పుండవనిన నానివాసస్థలంబు మంగళగిరి జననీజనకులలమేల్కంగయునంబూరివేంకటకృష్ణార్జ్యుండును దేవరవారాచార్యులుశ్రీరంగాదిదివ్యదేశంబులన్ని యుసేవించిబదరికాశ్రమంబునకుంజని యందునివసింపఁదలఁచి జరగుచున్నవాఁడ నని విన్నవించినవిననవధరించినంశ్రిత వాత్సల్యజలధి యగునమ్మహాదేశికేంద్రుండు పుత్రా నీవస్తదీయుండవీ యుండి యు నిట్టిస్వరూపవిరుద్ధం బైనవేషం బేల పూనితివనిమిగిడియడుగ నతితరితైన

మదీయవృత్తాంతంబంతయువిన్నవించితి నంతఁ బరమకారుణికుండగునగ్గురువరుం
 డీపూర్వనయన్సు విద్యాభ్యాసంబునకు సాధనంబగుఁగావున ననంతరం బీప్సితం
 బగుత్తేత్రంబునకుం జనితపం బొనర్చెదవు గాని యిప్పు డస్తత్సన్నిధి స్వరూప
 గ్రంథంబు లధికరించుచు బాలనరస్వతు లని జగతిఁ బ్రఖ్యాతుండై భగవద్రా
 మానుజసిద్ధాంతనిర్ధారణసార్వభౌముం డై నవిద్యా వీరరాఘవస్వామిసన్నిధి
 సామాన్యశాస్త్రంబులధికరింపుమనినియమించినఁదదీయశ్రీసూక్తి మహాప్రసా
 దం బని వాఙ్మాత్రంబుననంగీకరించియు మన్తానసంబునకురుచింపక కైతవభక్తిఁ
 దత్సన్నిధిని వసించి యున్న సమయంబున శ్రీవిల్లిపుత్తూరినుండి తదీయశ్రీపాదప
 ద్మంబు లాశ్రయించినవైష్ణవు లిరువు రేతెంచి సేవింప వారి ననుగ్రహించి
 వారితో దాసునితో నమృహీసూరివారిమండపంబుఁ బ్రవేశించియం దారాత్రి
 వసియింప నప్పు డంజనాద్రీశుం డద్దేశికేంద్రునకుఁ బ్రసాదం బనుప సంశ్రితుల
 తో నారగించి యవశిష్టంబు దాసున కనుగ్రహింప నది స్వీకరించి కృతార్థుండ
 నై యమృతంబున నొక్కచో నిద్రించుచున్న నపరరాత్రంబున మదీయస్వప్నం
 బునందు శ్రీవిల్లిపుత్తూరినుండి యేతెంచినశ్రీవైష్ణవులయం దాల్వారని తిరునా
 మంబు గలశ్రీమహాభాగవతుండుమదీయహస్తంబు గ్రహించి తోడుకచనియి
 రుగైలంకుల దీపకళికలుల్లసిల్లఁజిత్రకంబళంబుపై త్నమోపధానంబునకొరఁగి
 దివ్యస్రగనులేపనాంబరధరుండై సకలభరిణభూషితుండై సౌందర్యసౌకుమా
 ర్యాదార్యాదికల్యాణదివ్యమంగళవిగ్రహుండై మందస్థితసుందరవదనారవిందుం
 డై యొప్పుచున్నయస్త దాచార్యులంజూపి సాష్టాంగ ప్రణామంబు సేయించితదీ
 యశ్రీపాదపద్మయుగళంబుమదీయమస్తకంబున కాభరణంబుగా నునిచిమత్క
 రం బద్దేశికేంద్రునిదక్షిణపాణిపల్లవంబునం దుంచి మహాత్మా వీనినిమిత్రంబుగా
 మిగుల శ్రీమపడి వీనిం బట్టితెచ్చి మీ కర్పించితినింక నీదాసునివిడువకుండని
 యప్పగించె నంత మేల్కొంచి యాస్వప్నదృష్టవృత్తాంతంబున కాశ్చర్యపడుచు
 భ్యానపరుండనై యున్ననన్నుం గటాక్షించియస్తద్గురుండు వత్సామిగులఁజిం
 తించుచున్నవాడవు విచిత్రంబగుస్వప్నంబుఁ గంటివామేమని యడుగ నగ్గురు
 శిఖామణిసర్వజ్ఞత్వంబునకు విస్తయంబుఁ జెందియాస్వప్నవృత్తాంతంబంతయు
 నెఱింగించినం దెలిసిదరస్థితంబొనర్చి యిటమీఁదనై నమదీయహితోపదేశంబు
 నీమదికి రుచియించునాయని యానతియ్యవెఱచిశ్రద్ధా భక్తిపూర్వకంబుగాసా
 ష్టాంగ ప్రణామంబాచరించినం జూచిమిగుల ననుగ్రహించి తమతోడందోడుక
 చని యనంతరంబతన్ని వేశంబున నిర్వాపితజటాపటలుండనగుదాసునకుశ్రీపాద
 తీర్థతలిహస్తప్రసాదంబులొసంగిమంతార్థం బీడుముప్పత్తారాయరప్పడియుశ్రీభా
 వ్యంబు మొదలుగాఁ గలనకలగ్రంథంబులం బ్రసాదించి సకలహితంబులుపడే
 శించి నాగలాపురంబున స్వాభిమానాంతర్యామితుం డగువేదనారాయణస్వామి

కైంకర్యంబు జీర్ణంబై యున్నది నీవు షడారణ్యపురాపరనామధేయంబైనయా
 యాఱుకాటికిం జసి రాజద్వారంబుఁ గాచి యాకైంకర్యంబు నిర్వహింపుమని
 యాజ్ఞాపించిన మహావ్రసాదంబని యాచార్యునాజ్ఞ శిరసావహించి యాషడా
 రణ్యపురంబునకుం జని యందుఁ గందాడభావనాచార్యశ్రీపాదపద్మాశ్రితుండగు
 జగన్నాథరాట్వండితునిమూలంబుగా నకైంకర్యంబునద్దేశికేంద్రునియనుగ్ర
 హంబుచే నమకూర్చికొనిమగిడి యేతెంచియాశ్రీపురియందు గోవిందరాజమం
 దిరంబున శ్రీమదార్ద్రానక్షత్ర మహాత్మ్యవంబునం దాస్థానమంటపంబలంకరించి
 దివ్యసింహాసనాసీనులై విచ్చేసి యున్నయెంబెరుమానారుసన్నిధిశ్రీవైష్ణవగోష్ఠి
 మధ్యంబున విచ్చేసి యున్నయగ్గురుశిఖామణిని జూచి సాష్టాంగ ప్రణామం బాచ
 రించి యంజలించి యున్ననన్నుఁ గటాక్షించియద్దేశిక సార్వభౌముండు దేశాంత
 రాగతుం డగుపుత్రునిం జూచి తండ్రియెదుర్కొనుమాడ్కి నెదురేగుడెంచిశ్రీ
 పాదపద్మప్రణతుండ నగునన్ను గుచ్చియెత్తి కాఁగిటం జేర్చికొనిమత్కరతల
 గతం బగురాజముద్రాముద్రితం బైనపత్రంబుఁ గైకొని వత్సానీవు మా కభి
 మతచ్ఛాత్రుండవు రెండవపుత్రుండ వని మిగుల సంతసించుచు మహానుగ్రహం
 బొనర్చె నట్టిపరవాదిభీకరగురుండిదాసచేతను నొకనిమిత్తంబుగాఁ జేసికొనియ
 స్సదీయజహ్వగ్రసింహాసనాసీనుండై యానతిచ్చినయీయాచార్యసూక్తిముక్తా
 నళికి వక్త శ్రీవాదిభీకరగురుం డనియుఁ గృతినాయకుండెంబెరుమానారనియుం
 బ్రతిపాద్యంబుశ్రీశరణోపపరకాలనాథయామునయతీంద్రాదిపూర్వాచార్యమా
 హాత్మ్యం బనియును దలంచి నిమిత్తభూతుండనగుడానారాత్మ్యంబుఁదలంపక
 మహీతలంబునం గలశ్రీమహాభాగవతులంద తీవ్రబంధంబుఁబరిగ్రహించిసాప
 రాధచేతనుండ నగువాసాహసం బోర్చిన న్ననుగ్రహింపవలయు. 350

సీ. పరవాదిభీకరగురుచరణాంబురు, హాశ్రితుఁ డనుచు నశ్నాదరించి
 మంగళగిరియందు శ మంచెల్ల వేంకటేశ, శార్దుఁడు రామాయశాదు లొనఁగె
 ఘనుఁడు కౌండిన్యవేంకటస్యసింహగురుండు, ద్వారకఁ దిరుమలశవచనభూష
 ణాదిరహస్యార్థ శ మడియేని కెఱిఁగించె, గురువరుఁ డగు నెలకొండపల్లి
 తే. జియ్యరీదాసునకు భద్రశిఖరియందుఁ, గొఱఁతవడకుండఁ దెలిపెనుగురుపరంప
 రాప్రభావార్థ మగ్గురుశరాజకృపను, గ్రంథమంతయుఁ బగివూర్తిగనియెనిట్లు.
 సీ. స్వస్త్వస్తు తే యతిశస్వామినే భూతపూర్తణిమయప్రాకారశమందిరాయ
 వందన మస్తు తే శ వరణీయవజ్రత్రిదండమండితపాణిశకాండజాయ
 నతిరస్తు తే జగత్కర్తకృతే కామాయ, పరిధానసంవ్యాసభాసురాయ
 లంబలిరస్తు భగవ్యతరోర్ధ్వపుండ్రాయ, జ్ఞానముద్రాసమంశచత్కరాయ
 తే. కమలతులసీవలయనక్తరకంధరాయ, బ్రహ్మసూత్రశిఖాబంధభాస్వరాయ
 విలసితోదయభాస్కరశివగ్రహాయ, ప్రణతిశత మస్తు మత్కృతిశాలకాయ. 352

తా. లక్ష్మీతద్ధరధర్మభామ బుధజాతలప్రేమ నిష్కామ స
 ర్యత్సాక్షిమకృదాత్మనామ సుగుణాశరామా యశోభూమ స
 త్పత్సాక్షిస్ఫురణాభిరామ యతిసుత్రామా యఘగ్రామదు
 ర్యత్సాక్షిత్వంతవిరామ దూరగతహేయస్తోమ రామానుజా.

353

క. అక్షయలోకనిదాన వి,చక్షణజనసార్వభౌమ శ శై వాదికుద్భ
 క్షత్పత్సాక్షిపణ యతి,లక్షణలక్ష్మీతశుభాంగ శ లలితాపాంగా.

354

మాలినీవృత్తము. జనహితకరమంత్రా శ సర్వతంత్రస్వతంత్రా
 వనరుహదళనేత్రా శ వైష్ణవాంభోజమిత్రా
 వినికృతపడమిత్రా శ విద్వదీహ్లాసిత్రపాత్రా
 కనకరుచిరగాత్రా శ కర్తవలీలవిత్రా.

355

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాది
 భయంకరాచార్యభిమతచ్ఛా త్రాప స్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్రపవిత్రోభయ
 కవిమిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామ ధేయప్రణీతం
 బై నయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం దు త్తరభాగంబున
 శ్రీవేదాంతదేశికప్రభావంబును దత్తుత్ర చరితంబును శ్రీవాదిభీకరగురువిజయం
 బు నేకాదశీనియమనిశ్చయంబును, శ్రీజయంతీనిర్ణయంబును, ధనుర్మాసపూజావి
 ధానంబును నస్తదాచార్యవై భవంబు నన్నది సర్వంబును పట్టోల్లాసము. 356

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఈ గ్రంథకర్తకు గురుపరంపరాప్రభావంబుఁ బ్రసాదించిన
 నెలకొండవల్లిజయ్యంగారితనియను.

శ్లో॥ రామానుజపదామృజరాజహంస మహర్నిశమ్।

శ్రీరామానుజయోగీంద్రం వందే వాత్సల్యసాగరమ్॥

శ్లో॥ క్షమాసారా మహాత్మానః కవయో వైష్ణవైత్రమాః।

క్షమంతాం సాహస మిదం దాసోఽయ మితి న స్సదా॥

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

ఉత్తరభాగము

ముగిసెను.